Aurelij Auguſtini ſe cunda quinquagena

Diui Aurelij Auguſtini Hip-
poneſis epiſcopi: de pſ. LI. Trac-
tatus incipit.

Prefatio.

PSalmus breuis eſt: de q̄
loquendū ſuſcipimꝰ cari-
tati veſtre: ſed titulū habꝫ
aliquantulū negocioſuꝫ.
Patienter ergo ſuſtinete
nos: donec illū enodemꝰ:
vt poſſumus: quātū adiuuerit dñs. Necꝫ
eñ paſſim ꝑtereūda ſūt hec: qñquidē pla-
cuit fratribꝰ: nō tm̄ aure ⁊ corde: ſed ⁊ ſtilo
excipiēda que dicamus: vt nō auditorem
tm̄: ſed ⁊ lectorē etiā cogitare debeamus.
Nata eſt quidē occaſio pſalmo huic ex re
quadā geſta: quā vobis etiā fecimꝰ recita-
ri de libro regnorū. Saul eñ rex nō ad per
manendū electus a dño: ſed ſcd̄m populi
cor durū ⁊ malū datus ad eorū correptio-
nē: nō ad vtilitatē ſcd̄m illam ſententiā ſcp
turarū: que ait de deo: qui regnare facit ho
minē hypocritaꝫ: ꝓpter ꝑuerſitatē popu
li. Cum ergo talis eſſet Saul: perſequebat̄
Dauid: in quo deꝰ prefigurabat regnū ſa-
lutis eterne: ⁊ quē deus elegerat permāſu-
rū in ſemine ſuo: qñquidē futurus erat rex
noſter rex ſeculorū: cū quo regnaturi ſumꝰ
ineternū ex ſemine ipſius Dauid ſꝫm car-
nē. Cū ergo Dauid deus elegiſſet: ⁊ ꝑele-
giſſet ⁊ predeſtinaſſet ad regnū: noluit ⁊ ip
ſum Dauid añ regnū tenere: ꝙ primo a ꝑ-
ſequentibꝰ liberaret: vt etiā in hoc ipſo fi-
guraret nos: id eſt corpus eiꝰ: cuius corpo
ris caput chriſtus. Porrò eñ ſi ipſum ca-
put noſtrū ſine primo ꝑacto labore in ter
ra: i celo regnare noluit: necꝫ leuare ſurſū
corpus quod deorſum accepit: niſi ꝑ tribu
lationis viam: quid audēt mēbra ſperare
capite ſuo magis ſe poſſe eſſe felicia? Si pa
trēfamilias beelzebub vocauerūt: quāto-
magis domeſticos eius? Nō ergo ſperemꝰ
molliorē viam: qua ꝓceſſit eamus: qua du
xit ſequamur. Si eñ a veſtigio eiꝰ aberra-
uerimus: perimꝰ. In h̄ ergo Dauid quid
ꝓfigurabatur videtis. Ergo ⁊ in Saul q̇d
ꝓfigurabatur videtis. Regnuꝫ malum in
Saul: ⁊ regnum bonū in Dauid: mors in
Saul: ⁊ vita in Dauid. Eteñ nos nō per
ſequitur niſi mors: de qua in fine triūpha-
bimus dicentes: Ubi ē mors ꝯtentio tua?
vbi eſt mors aculeus tuꝰ? Quid eſt quod
dico: non nos ꝑſequitur niſi mors? Quia
niſi mortales eſſemꝰ: nō eſſet quod nobis
faceret inimicus. Nunq̇d eñ angelis q̇c-
ꝙ̄ fac? Ergo etiā ipſa mors a q̄ maxime ha
bemus ꝑſecutionē: cuius finitur in fine cō
tentio: cuꝫ reſurrexerimus a mortuis: ſicut
finita eſt in capite noſtro: ſic finiet̄ ⁊ in no-
bis ſi iuſti fuerimus inuenti. Nam mortuꝰ
ille mortis interfector fuit: et magis in illo
mors mortua eſt: ꝙ ipſe in morte. Denicꝫ
etiā nomē ipſum ſi attendamꝰ: non eſt ſine
myſterio. Nā Saul interpretatur petitio:
hoc eſt appetitio. Quid eñ dubitare debe
mus: nobis feciſſe mortē iſtaꝫ? A peccato
eñ hoīs nata eſt mors. Merito ergo ipe ſi
bi homo appetiuit mortē: ⁊ ideo petitio nō
men eſt mortis. Nā ſicut ſcriptū eſt: Deus
mortē nō fecit: nec letatur in perditione vi
uorū. Creauit eñ deus vt eſſent omnia: et
ſanabiles fecit nationes orbis terrarū. Et
vñ mors tanꝙ̄ q̄reres: Impij aūt manibꝰ
inquit: ⁊ verbis accerſierūt illā: ⁊ eſtiman-
tes illā amicā defluxerūt. Ergo appetēdo
illam defluxerūt: ⁊ in mortē irruerunt: eſti-
mātes illā ſibi eſſe amicā: ⁊ quomō eſtima
uit populus amicū: ⁊ petiuit regem inimi-
cū. Extorſit eñ populus a dño habere re-
gem: ⁊ datus eſt Saul tanꝙ̄ dati eſſent illi
in manus ſuas: qui manibꝰ ⁊ verbis accer
ſierunt mortē: ⁊ figurata eſt in ipſo Saule
ipſa mors. Ideo pſalmus ille ſeptimuſde-
cimꝰ: ſic habet tituluꝫ: in die qua liberauit
eū dñs de manu omniū inimicorū eius: et
de manu Saul. Dixit primo omnes inimi
cos eiꝰ: ⁊ poſtea de manu Saul: qꝛ nouiſſi
ma inimica deſtruet̄ mors. Quid eſt et de
manu Saul? Quoniā exemit nos ab infe-
ris: ⁊ de manu mortis liberauit nos. Cum
ergo Saul ꝑſequeret̄ virū ſanctū Dauid:
cōfugit vbi tutū putauit eſſe locū: tranſiēs
ꝑ ſacerdotē quēdam Achimelech: accepit
ab eo panes. Ubi figurauit etiā perſonaꝫ:
nō tm̄ regis ſed ⁊ ſacerdotꝭ: qꝛ mādu caui t
panes ꝓpoſitionis: quos ſicut dicit dñs in
euāgelio: non licebat māducare niſi ſolis
ſacerdotibꝰ. Poſtea cepit eū q̄rē Saul: ⁊
iratus eſt ſuis qꝺ nemo eū ſibi vellet ꝓde-
re. Hoc modo lectū eſt in libro regnoruꝫ.
Erat aūt ibi Doech idumeꝰ q̇dā: qñ vene
rat ille ad Achimelech ſacerdotē: ꝑnceps
paſtorum Saul. Qui cum adeſſet quādo
Saul iraſcebatur ſuis: ꝙ nullus illi vellet
ꝓdere Dauid: prodidit vbi eum vidiſſet.
Miſit cōtinuo Saul: exhibuit ſacerdotē:
⁊ omnes eius ⁊ iuſſit occidi. Nemo auſus
eſt hoīm regis Saul: nec iubente rege mit

tere manũ in ſacerdotes domini: ſed ille q̃
prodiderat: ſicut Judas qui a propoſito
ſuo nõ receſſit: ⁊ vſqꝫ in finez ꝑſeuerauit:
de illa radice fructꝰ ferre quales: niſi qua-
les fert arbor mala? Occidit Doech iſte
manu ſua iubente rege ſacerdotẽ ⁊ omnes
eius. Deinde debellata eſt ciuitas etiã ſa-
cerdotũ. Inuenimus ergo Doech iſtũ ini
micum regi Dauid: ⁊ ſacerdoti Achime-
lech. Unus homo eſt Doech: ſed genꝰ ho
minũ eſt Doech: ſicut Dauid ⁊ corpus ip
ſius regis ⁊ ſacerdotis: tanq̃ vnus homo
eſt due perſone: ſed tamẽ vnũ genus homi
num. Proinde in iſto tempe: ⁊ in iſto ſecu
lo videamus hec duo genera: vt ꝑtineãt
ad vtilitatẽ noſtrã: vel quod cantamꝰ: vel
quod cantari audimus. Modo videamꝰ
Doech: modo videamus corpus regis ⁊
ſacerdotũ: modo videamus corpus homi
nuz aduerſus regẽ ⁊ ſacerdotẽ. Primo no
mina ipſa attẽdite q̃ myſtica ſint. Doech
interpretatur motus. Idumeus interp̃ta-
tur terrenꝰ. Jam videte quale genus homi
num ſignificat Doech iſte motꝰ. Nõ ergo
ꝑſeuerans ineternũ: ſed emigrandus terre
nus. Quid expectas ꝺ homine terreno ali
quos fructus celeſtes? Homo erit ineter-
nũ. Eſt ergo regnuz terrenum: vt breuiter
dicam ⁊ cito inſinuẽ: hodie in iſto ſeculo:
vbi eſt ⁊ regnũ celeſte. Peregrinos habet
ciues ſuos vtrũqꝫ regnũ: regnum terrenũ:
⁊ regnũ celeſte: regnum eradicandũ: ⁊ reg
num ineternũ plantandũ. Modo in hoc
ſeculo ciues vtriuſqꝫ regni ꝑmixti ſũt. Cor
pus regni terreni: ⁊ corpus regni celeſtĩ cõ
mixtum eſt. Regnũ celeſte gemit inter ci-
ues regni terreni ⁊ aliquãdo. Nã ⁊ hoc ta-
cendum nõ eſt: quodãmodo regnum ter-
renũ angariat ciues regni celorũ: ⁊ regnũ
celeſte angariat ciues regni terreni. Utrũ-
qꝫ vobis de ſcriptura dei demõſtrabimꝰ.
Daniel ⁊ tres pueri in babylonia ꝑ̃poſiti
ſunt negocijs regis. Joſeph in egypto ſe-
cũdus a rege poſitus eſt adminiſtrare rẽ-
publicã: de qua republica erat populus il
le dei liberandus. In ipſa republica anga
riam quodãmõ faciebat Joſeph: ſicut illi
tres pueri: ſicut Daniel. Manifeſtũ eſt er
go ꝙ vſurpat ſibi ad opera ſua: id eſt ad
opa regni ſui: nõ ad facta ſua mala regnuz
terrenũ ciues regni celorum. Quid eſt reg
nũ celorũ? Quomõ vſurpat in hoc ſeculo
ad tempꝰ ciues regni terreni? Nõne de his
Apoſtolus dicit: ꝙ nõ caſte euãgeliũ an-
nunciabant: ſed terrena deſiderantes reg-
num celorũ predicabant: ſua querebãt et
chriſtũ annũciabãt? Et vt noueritis ꝙ ⁊ ip
ſi ad opus regni celorũ: tanq̃ mercẽnarij
aſſumpti ſunt. Aplus gaudens de illis di-
cit: Sunt qui ꝑ inuidiã ⁊ contentionẽ chri
ſtum annũciant: nõ caſte: exiſtimãtes tribu
lationem ſe ſuſcitare vinculis meis. Quid
enĩ: dũ omnimõ ſiue per occaſionẽ ſiue ꝑ
veritatẽ chriſtus annũcietur? Et in hoc gau-
deo: ſed ⁊ gaudebo. De talibus etiã chri-
ſtus annũciat dicens: Pharisei ⁊ ſcribe ſu
per cathedrã Moyſi ſederũt: que dicũt fa
cite: qua autẽ faciũt facere nolite. Dicunt
enĩ ⁊ nõ faciunt. Que dicũt ꝑtinẽt ad Da
uid. Que faciũt: ꝑtinent ad Doech. Per
illos me audite: illos imitari nolite. Iſta
duo genera hominũ ſũt hodie in terra. De
his duobus generibꝰ hominũ cantat pſal
mus iſte. Habet aũt pſalmi titulus: nunci
atũ eſſe Sauli de Dauid: ꝙ venerit Da-
uid in domũ Achimelech: cũ legamus eũ
veniſſe in domũ Achimelech: ⁊ fortaſſe ꝙ
nõ abſurde ſentimꝰ ꝓpter ſimilitudinẽ no-
minis: ⁊ vniꝰ ſyllabe differẽtiã: vel potius
vniꝰ littere variati ſunt tituli: in codicibus
tñ pſalmorũ: cũ inſpiceremus magis Abi
melech: q̃ Achimelech inuenimus. Et qm̃
in alio loco habes euidentiſſimũ pſalmũ:
nõ diſſimilitudinẽ nois: ſed prorſus diuer
ſum nomẽ inſinuãtẽ: quãdoquidẽ Dauid
ante regẽ Achis: non ante regem Abime
lech immutauit faciẽ ſuam: ⁊ dimiſit eum: ⁊
abijt. Titulus aũt pſalmi ſic ſcriptꝰ eſt: qñ
immutauit vultum ſuũ coram Abimelech.
Ipſa magis mutatio nominis in myſteriũ
fecit nos eſſe intẽtos: ne tanq̃ res hiſtorie ꝑ
ſequaris: ⁊ ſacrata vela contẽnas. Diſcuſ
ſum nomẽ in pſalmo illo: qḋ ẽ Abimelech
inuenitur interpretatũ: patris mei regnuz.
Quomõ aũt patris ſui regnũ dimiſit Da-
uid: ⁊ abijt: niſi quomõ chriſtus regnũ iu-
deorũ dimiſit: ⁊ ad gentes trãſiuit? Hunc
fortaſſis etiã propheticus ſpiritꝰ aſcribens
titulum pſalmo huic: voluit vt nõ diceret
Achimelech: ſed Abimelech: qꝛ qñ venit
Dauid ad patris ſui regnũ: tunc eſt ꝑditꝰ:
hoc ẽ quãdo venit dñs noſter Jeſus chri-
ſtus ad regnũ iudeorũ inſtitutũ a pr̃e ſuo:
de quo dicit: Auferet a vobis regnũ dei: ⁊
dabit genti facienti iuſticiã: tũc eſt ꝑditus
morti: quã ſignificat Saul. Nõ eſt aũt oc-
ciſus: ſicut nec Iſaac: cũ ⁊ ipſe paſſionem
dñi figuraret: nec tñ ſine ſanguine figura

tranſacta ē ibi vel illiꝰ arietis: vel hic Achi
melech ſacerdotis. Neq̧ eñ occidi opor
tuit eos quos tūc reſurgere nō oportebat:
ſed eorum vitā a mortis periculo liberari.
Uerūtamē effuſi ſanguinis liberatio reſur
rectionē potiꝰ ſignificabat: q̄ hoc modo in
illis figurabatur. Quia vero dño ſeruaba
tur reſurrectio: plura hinc dici poſſent: ſi il
larū rerum geſtaꝝ in hoc ſermone ſuſcepiſ
ſemus tractanda myſteria. Nūc audiamꝰ
iam iſta duo genera hominū: quādoquidē
de titulo iſto: ⁊ ſi opioſius ⁊ fortaſſe loqua
tus: tamē vt dñs ꝯceſſit exitū eſt. Duo ge
nera hominū attendite: vnū laborantiū:
alteꝝ eorū inter quos laborat. Unū de ter
ra: alterum de celo cogitantiū. Unum in
profundū cor mittentiū: alterum cor ange
lis coniungentiū. Unū ſperantiū de terre
nis quibus pollicetur hic mundus: alterū
preſumentiū de celeſtibus: que ꝓmiſit nō
mendax deus. Non eſſe deſperādū de ho
minibꝰ bonis: ſi ꝑ eos terrenū aliq̄d admi
niſtret: nec rurſum cōtinuo gratulādū de
hominibꝰ q̄ celeſtia agere dinoſcant nego
cia: cum plerūq̧ illi qui negocijs ſeculari
bus implicati ſunt cor ſemper ſurſum ha
beant: et iſti qui celeſtia ſemꝑ predicāt cor
trahūt in terra. Sed mixta ſunt iſta genera
hominū: Inuenimꝰ modo ciuem hieruſa
lem: ciuem regni celorum adminiſtrare ali
quid in terra: vtputa purpuram gerit: magi
ſtratus eſt: edilis eſt: ꝓconſul eſt: impera
tor eſt: rempublicā gerit terrenam: ſed cor
ſurſum habet: ſi chriſtianꝰ ē: ſi fidelis eſt: ſi
pius eſt: ſi contēnens in quibꝰ eſt: ⁊ ſperat
in quibus nondū eſt. De quo genere fuit
illa ſancta mulier Heſter: que cū eſſet vx
or regis: ventū eſt ad periculū depcandi ꝓ
ciuibus ſuis. Et cum ad deū oraret coram
domino: vbi mentiri nō poſſet: in oratione
ſua dixit: ita ſibi fuiſſe illa ornamenta rega
lia ſicut pannū menſtruate. Non ergo de
ſperemus de ciuibus regni celorum: quā
do eos videmus aliqua gerere babylonie
negocia: aliquid terrenū in republica terre
na. Nec rurſus cōtinuo gratulemur omni
bus hominibus quos videmꝰ agere nego
cia celeſtia: q̄r ⁊ filij peſtilentie ſedēt aliq̄n
in cathedra Moyſi: d̄ quibus dicit: Que
dicunt facite: que aūt faciunt: facere noli
te. Dicunt eñ ⁊ nō faciūt. Illi in terrenis
rebus leuant cor in celū: iſti in celeſtibꝰ ver
bis trahunt cor in terrā. Ueniet autē tp̄us
ventilabri: q̄ñ vtrūq̧ diligentiſſime diſcer
natur: ne granū aliquod trāſeat in aceruū
palee cōburendū: nec vna ſtipula tranſe
at ad maſſam in horreo recondendā. Or
diu ergo nunc ꝑmixtū eſt: audiamus hinc
vocē noſtrā: id eſt ciuiū regni celorū. Hoc
eñ affectare debemꝰ: tolerare hic malos q̄
tolerari a bonis: ⁊ cōiungamus nos huic
voci: ⁊ aure: ⁊ lingua ⁊ corde: ⁊ opere. Qd̄
ſi fecerimus: nos hic loquimur in his que
audimus. Dicatur ergo ꝑmo de corpore
malo regni terreni.

Expoſitio pſalmi.

QUid gloria
tur in malicia q̄
potens † eſt: At — Alia lr̃a. † gloriaris
tendite fratres mei: — tes.
gloriam malignita
tis: gloriam homi
num malorū. Que
gloria: Quid gloriatur in malicia: qui po
tens eſt: id eſt qui in malicia potens eſt: q̄d
gloriatur: Opus eſt potentē eſſe: ſed in bo
nitate nō in malicia. Aliquid magnum eſt
gloriari in malicia: Edificare domū pau
corū eſt: deſtruere multorū. Quiuis igna
rus poteſt ſeminare frumenta: excolere ſe
getem: expectare donec matureſcat: & in ei
us fructu in quo laborauit gaudere pauco
rum eſt. Una ſcintilla omnē ſegetē incen
dere quis pōt. Suſcipere infantē: natū nu
trire: educare ad iuuenilem etatē: perduce
re: magnū officiū ē: occidere illū vno pun
cto temporis quis poteſt. Ergo ea que ad
deſtructionē fiunt: facillime fiunt. Qui glo
riatur: i domino glorietur: Qui gloriatur: in
bonitate glorietur. Gloriaris quia potens es
in malo: quid facturus es o potens: q̄d fa
cturus es: Multū te iactas: occiſurus es
hominē: hoc ⁊ ſcorpius: hoc ⁊ vna febris:
hoc ⁊ fungus malus. Huic ne redacta eſt
omnis potētia tua: vt malo fungo coeque
tur: Hoc ergo faciūt boni ciues hieruſalē:
qui nō in malicia ſed in bonitate gloriant:
primo vt nō in ſe ſed in dño glorient: dein
de vt ea q̄ ad edificationē faciunt ſtudioſe
faciāt: ⁊ talia faciāt q̄ valeāt ad ꝑmanēdū.
Que aūt faciunt ad deſtructionē: faciunt
propter diſciplinā profitentiū: nō propter
oppreſſionē innocentiū. Huic ergo poten
tie cōparatū corpus illud terrenū: quare
nō audiet ex his verbis: q̄d gloriat in ma
licia q̄ potēs eſt In iniquitate. To
ta die iniuſticiam cogitauit lingua

tua: In iniquitate tota die: id eſt toto tẽ-
pore: ſine laſſitudine: ſine interuallo: ſine
pauſatione. Et qñ nõ facis: cogitas: vt qñ
aliquid mali abeſt a manibus: a corde nõ
abeſt. Aut facis malũ: aut dum nõ potes
facere: dicis malũ: hoc eſt maledicis. Aut
qñ nec hoc potes: vis ꝛ cogitaſ malũ. To
ta die ḡ: id ẽ ſine intermiſſione expectamꝰ
huic homini penã: qua ſibi pena eſt: mina
ris ei. Tu cũ ei minaris: quo eũ vis mittẽ
in malũ? Dimitte illũ in ſe: vt multũ ſeuie-
ris. Subiecturꝰ es beſtijs: in ſeipm peioꝛ ẽ
beſtijs. Beſtia eñ lacerare corpus eiꝰ po-
teſt: ipe coꝛ ſuũ ſanũ relinquẽ nõ põt. In-
terius in ſeipm ſeuit: ꝛ tu exterius plagas
inquiris: imo oꝛa ꝓ illo vt liberet a ſe. Ve
rũtamẽ in hoc pſalmo fratres: nõ oꝛatio ẽ
ꝓ malis: aut ꝯtra malos: ſed ꝓdictia quid
ſit euentuꝝ malis. Nõ itaqꝫ putetis ex ma
liuolẽtia pſalmũ aliquid dicere. Dicit eñ
in ſpiritu ꝓphetie. Quid ḡ ſequitur? Tota
potẽtia tua: ꝛ tota cogitatio iniquitat: to-
ta die: ꝛ meditatio malignitatis in lingua
tua ſine intermiſſione qd egit: qd fecit? Si
cut nouacula acuta feciſti dolum.
Ecce quid faciunt ſanctis mali: capillos
radunt. Quid eſt quod dixi? Si ſint tales
ciues hieruſalem qui audiant vocem do-
mini ſui: regis ſui dicentis: Nolite timere
eos qui corpus occidunt: animam aũt nõ
poſſunt occidere: qui audiãt vocẽ que mo
do ex euangelio recitata eſt: quid ꝓdeſt ho
mini ſi totum mundũ lucretur: ſe autem ip
ſum detrimentũ faciat: contẽnunt omnia ꝑ
ſentia bona: inſup ꝛ ipſam vitã. Et quid fa
ctura eſt nouacula Doech homini medi-
tanti in hac terra regnũ celoꝝ: ꝛ futuro in
regnum celoꝝ habenti ſecũ deum ꝛ ꝑmã-
ſuro cũ deo? Quid ẽ factura illa nouacula?
Capillos raſura: caluũ factura eſt. Et hoc
ad chriſtũ ꝑtinet: qui in loco caluarie cru-
cifixus eſt. Facit ꝛ filiũ choꝛe: quod interꝑ
tatur caluiciũ. Nã iſti capilli ſuperflua re-
rum tempoꝛaliũ ſignificãt. Qui quidẽ ca-
pilli nõ ſupflue facti ſunt a deo in coꝛpoꝛe
hominũ: ſed ad aliquod oꝛnamẽtũ: tũ qa
ſine ſenſu precidũtur: illi qui adherent coꝛ
de deo: ſic habent iſta terrena tanqꝫ capil
los. Sed aliquando ꝛ aliquid boni de ca-
pillis operandũ eſt: quando frangis panẽ
eſurienti: egenum ſine tecto inducis in do-
mũ tuam: ſi videris nudũ veſt: poſtremo
etiam ipi martyres imitantes dominũ: ſan
guinem pro eccleſia fudẽtes: audiẽtes vo
cem illam: Sicut chriſtus animã ſuaꝫ pro
nobis poſuit: ſic ꝛ nos debemus pro fratri
bus animã ponere. Quodãmodo ꝺ capil
lis ſuis bene nobiſcũ fecerunt: id eſt de his
rebus quas poteſt amputare: vel radere il
la nouacula. Quia ergo ꝛ de ipſis capillis
boni aliquid fieri poteſt: ſignificauit ꝛ illa
mulier peccatrix: que cũ fleuiſſet ſuper pe-
des domini: capillis ſuis terſit: qs lachꝛy-
mis rigauit: ſignificans quia cũ miſertus
fueris alicuius: debes ꝛ ſbuenire ſi potes.
Cũ eñ miſereri tanqꝫ lachꝛymas fundis:
cum ſubuenis capillis tergis: ꝛ ſi hoc cui-
cunqꝫ: quantomagis pedibꝰ domini? Qui
ſunt pedes domini? Euangeliſte ſancti: de
quibꝰ dictũ ẽ: Q̃ ſpecioſi pedes ſunt eoꝝ
qui annũciant paceꝫ: qui annũciat bona.
Ergo acuat nouaculã linguã ſuã Doech:
acuat dolũ quantũ põt: ablaturus eſt ſup
flua tẽpoꝛalia: nũquid neceſſaria ſempiter
na? Dilexiſti maliciam ſuper be-
nign itatem: Ante te erat benignitas ip
ſam diligeres. Nõ eñ aliquid eras eroga-
turus: aut quos diligeres de lõginqua na
uigatione allaturꝰ eras. Benignitas ante
te: iniquitas añ te: cõpara ꝛ elige. Sed foꝛ
te habes oculũ quo videas malignitateꝫ:
ꝛ non habes oculũ quo videas benignita
tem. Ve iniquo coꝛdi: qꝺ prius eſt: auertit
ſe: ne videat qꝺ videre põt. Quid eñ de
talibus alio loco dictũ eſt? Noluit intelli-
gere: vt bene ageret. Non eñ dictũ eſt: nõ
potuit: noluit inquit itelligere vt bene age
ret: clauſit oculos a luce preſenti. Et quid
ſequitur? Iniquitatẽ meditatus eſt in cubili
ſuo: hoc eſt in interioꝛi ſecreto coꝛdis ſui.
Tale hoc obijcitur huic Doech idumeo
maligno coꝛpi: motui terreno: nõ ꝑmanẽ-
ti: nõ celeſti. Dilexiſti maliciã ſup benigni
tatẽ. Nam vis noſſe qꝫ videat malus vtrũ
qꝫ: ꝛ illꝺ potiꝰ eligat: hinc ſe auertat. Qua
re clamat qñ inique aliquid patitur? Qua
re tunc exaggerat quantũ poteſt iniquita-
tem: ꝛ laudat benignitatẽ: repꝛehẽdens eũ
qui in illo opatus eſt malignitatẽ ſup beni
gnitatẽ? Sit ergo regula ſibi ad videndũ:
de ſeipſo iudicabit. Poꝛro ſi faciat qꝺ ſcri
ptum eſt: Diliges ꝓximũ tuum tanqꝫ teip
ſum: Et que vultis vt faciãt vobis homi-
nes bona: hec ꝛ vos facite illis: apud ſe ha
bet vnde nouerit: quia quod ſibi nõ vult
fieri: nõ debet facere alteri. Dilexiſti mali-
ciam ſuper benignitatẽ. Inique: inoꝛdina
te: peruerſe vis leuare aquã ſuper oleũ: de-

mergitur aqua: oleuȝ ſupereminebit. Po
ne ſub tenebris lucem: fugabūtur tenebre:
lux manebit. Super celū terram vis collo
care: pondere ſuo cadit terra in locū ſuuȝ.
Tu ḡ mergeris diligēdo maliciā ſup̄ beni
gnitatem: nā nunq̄ benignitatē malicia ſu
perabit. Dilexiſti maliciā ſuper benignita
tem. **Iniquitatem magis q̄ȝ loqui
equitatem.** Ante te eſt eq̄tas: ante te ini
quitas: vnā linguā habes qua vis eā ver
tis. Quare ergo potius ad iniquitatē ⁊ nō
ad equitatē? Cibos amaritudinis nō das
ventri tuo: ⁊ cibos iniquitatis das lingue
tue maligne? Sicut eligis quod veſcaris:
ſic elige quod loquarꝭ. Preponis ergo ini
quitatem equitati: ⁊ prepouis maliciā be-
nignitati. Tu quidem preponis: ſed ſupra
eſſe quid poteſt: niſi benignitas ⁊ equitas?
Sed tu imponendo te quodāmodo ſuper
ea que neceſſe eſt vt deorſum eant: non il
la facias eſſe ſupra bona: ſed tu cū eis mer
geris in mala. Propter hoc ſequiꝭ in pſal
mo. ❡ **Dilexiſti omnia verba ſub-
merſionis:** Eripe ergo te ſi potes a ſub-
merſione. Naufragium fugis: ⁊ plumbuȝ
amplecteris. Si non vis mergi: tabulā ap
prehende: ligno portare: crux te perducat.
Nūc ḡ q̄ Doech es idume⁹: motus ⁊ ter-
renus: quid facis? Dilexiſti omnia verba
ſubmerſiōis.† **Linguam doloſaȝ.** Ex-
preſſit verba ſubmerſionis: linguaȝ dolo-
ſam. Quid eſt lingua doloſa? Miniſtra
fallacie ē lingua doloſa: aliud in corde ge-
ſtantium: aliud in ore promentiū. Sed in
his ſubuerſio: in his ſubmerſio ē. ❡ **Pro
pterea deus deſtruet te in finem:**
Et ſi nūc videris virere tāq̄ȝ fenuȝ in agro
ante eſtum ſolis. Omnis eni caro fenum:
⁊ claritas hominis vt flos feni: fenum aru
it ⁊ flos decidit: verbum autē domini ma-
net ineternū. Ecce quo te teneaſ: ad id qđ
maneat ineternuȝ. Nam ad fenum: ad flo
rem feni ſi te tenueris: quoniam fenuȝ are-
ſcet: ⁊ flos decidet: deſtruet te deus in finē.
Et ſi mō nō: certe in fineȝ deſtruet: quādo
illud ventilabrū venerit: ⁊ aceruus palee
a maſſa ſeparatus fuerit. Nonne maſſa in
horreo ⁊ palea in igne? Nōne tot⁹ iſte Do
ech ad ſiniſtrā ſtabit: quādo dictur⁹ eſt do
minus: Ite in ignem eternū qui parat⁹ eſt
diabolo: ⁊ angelis eius? Deſtruet ergo te
deus in finē. **Euellet te ⁊ emigrabit
te de tabernaculo tuo.** Modo ergo
Doech iſte idume⁹ eſt in tabernaculo: ſed

Alia lra. ꝓ precipitatiōis.

Alia lra. ſ lingua doloſa

ſeruus nō manet in domo ineternū. Ope-
ratur ⁊ iſte aliquid boni: ⁊ ſi nō factis ſuis:
ſaltem verbis dei: vt in eccleſia quādo ſua
querit: ſaltem que chriſti ſūt dicat. Sȝ emi
grabit te de tabernaculo: Amen dico vo-
bis: perceperunt mercedē ſuam. Emigra-
bit te de tabernaculo tuo. **Et radicem
tuam de terra viuentiū.** Ergo in ter-
ra viuentiū nos debem⁹ habē radicē. Ra
dix noſtra ibi ſit. In occulto eſt radix. Fru
ctus videri poſſunt: radix videri non po-
teſt. Radix noſtra caritas noſtra: fructus
noſtri: opera noſtra. Opus ē vt opera tua
de caritate procedant: tunc eſt radix tua in
terra viuentiū. Inde eradicabiꝭ iſte Do-
ech: nec omnino poterit ibi permanere: q̄
nec altius ibi figit radicem. Sed quomō
illa ſemina in petra: ⁊ ſi radiceȝ eijciunt: ta
men quia humorē non habēt: ſole orto cō
tinuo areſcunt. At vero illi qui altius figūt
radicem: quid audiūt ab Apoſtolo? Flec-
to genua mea pro vobis ad patrē domini
noſtri Jeſu chriſti: vt in caritate radicati ⁊
fundati. Et quia ibi iā radix: vt poſſitis cō
prehendere que ſit altitudo: latitudo: lon-
gitudo: ⁊ profundū. Scire etiā ſuper emi-
nentem ſcientiā caritatis chriſti: vt imple-
amini in omnē plenitudineȝ dei. Talibus
fructibus digna eſt tanta radix: tam ſim-
plex: tam germinans in germina tam alta
⁊ fundata ⁊ profunda. At vero huius ra-
dix eradicatur de terra viuentium. †**Et
videbunt iuſti ⁊ timebūt: ⁊ ſuper
eum ridebunt.** Quādo timebūt? Quā
do ridebunt? Intelligamus ergo ⁊ diſcer-
namus duo iſta tempora ſatis vtiliter timē
di ⁊ ridendi. Q̄diu enim ſumus in hoc ſe-
culo: nondū eſt ridendum ne poſtea plore
mus. Legimus quid ſeruetur in fineȝ huic
Doech: legimus ⁊ quia intelligim⁹ ⁊ credi
mus: videmus ſed timemus. Hoc ergo di
ctum eſt: videbunt iuſti ⁊ timebūt. Q̄diu
timemus quid euenturuȝ ſit in finē malis:
quare timem⁹? Quia dixit Apoſtolus: In
timore ⁊ tremore veſtrā ipſorū operamini
ſalutem. Quia dictū eſt in pſalmo: Serui-
te domino in timore: ⁊ exultate ei cum tre-
more. Quare cum tremore? Quia qui ſe
putat ſtare: videat ne cadat. Quare cū ti-
more? Quia diċ alibi: Fratres ſi p̄occupa-
tus fuerit homo in aliquo delicto: vos qui
ſpirituales eſtis inſtruite huiuſmodi in ſpi
ritu lenitatis: intendens teipſum: ne ⁊ tu tē
pteris. Ergo iuſti qui ſūt modo: qui viuūt

Alia lra. † nō habet.

ex fide: ſic vident iſtū Boech quid illi euē
tuꝝ ſit: vt tū timeāt ꝛ ſibi. Quid eñ ſūt ho
die ſciūt: q̄d cras futuri ſint neſciunt. Mō
q̄ videbūt iuſti et timebunt: Qñ aūt ride-
būt? Quando tranſierit iniquitas: qñ trāſ
uolauerit: ſicut iam ex magna parte tranſ-
uolauit tempus incertū: quādo fugate fu-
erint tenebre huius ſeculi in quibꝰ modo
nos ambulamus: niſi ad lucernam ſcrip-
turaꝝ: ꝛ ideo timemus tanq̄ in nocte. Am
bulamus enim ad prophetiam: de qua di-
cit apoſtolus Petrus: Habemꝰ certiorez
propheticuz ſermonē: cui benefacitis intē
dētes ſicut lucerne in obſcuro loco: donec
dies luceſcat: ꝛ lucifer oriatur in cordibus
noſtris. Q̄diu ergo ad lucernaz ambula-
mus: neceſſe eſt vt cum timore viuamus.
Cum autē venerit dies noſter: id eſt mani
feſtatio chriſti: de qua idem dicit Apoſto-
lus: Cū chriſtus apparuerit vita veſtra: tūc
ꝛ vos apparebitꝭ cū ipſo in gloria. Tūc iu-
ſti irridebunt iſtuz Boech. Non eſt eñ iā
ſubueniendi locus: non quomō nūc: quā-
do vides hominē iniuſte viuentem: vis cū
illo laborare vt corrigas: quia qui iniuſtus
eſt: poterit cōuerſus iuſtus eſſe: quomodo
ꝛ iuſtus auerſus poterit iniuſtus eſſe. Ita
q̄ nec de te preſumas: nec d̄ illo deſperes:
ꝛ da operaz quantū potes ſi benignus es:
ſi non diligis maliciā ſuper benignitatem:
vt ambulantez hominem in via mala: ꝛ er-
rantem corrigas ad viam bonā. Tunc ve
ro cum venerit iudicij tempus: correctio-
nis locus non erit: ſed tantū damnatiōis.
Erit ibi penitentia: ſed infructuoſa: quia ſe
ra. Vis vt fiat fructuoſa: non ſit ſera. Cōſi
dera: hodie te corrige. Reꝰ es: ille iudex ē:
Corrige reatū tuū ꝛ gaudebis ad iudicē.
Hodie eniz hortatur te ne iudicet te: ꝛ qui
iudex tuus futurus eſt: ipe eſt hodie aduo
catus tuus. Tunc ergo fratres reſtat ridē-
di tempus. Nam ipſam irriſionē iniquorū
que futura eſt iuſtꝭ: ſignificauit liber ille ſa-
pientie. Inſuper enim iniquoruz animos
cum tranſfert ſe ſapientia factura eſt quod
dixit: Increpabā ꝛ non exaudiebatis: lo-
quebar ꝛ meis ſermonibꝰ non intendeba-
tis: ꝛ ego veſtre perditiōi ſupridebo. Hoc
fiet tunc a iuſtis in iſtum Boech. Modo
aūt videamus ꝛ timeamus: ne hoc ſimus
quod in eū dicimus. Et ſi eramus hoc: cē
deſinamus: vt modo timētes poſtea ride-
amus. Quid aūt tunc dicent qui ridebūt?
Et ſuper eum ridebunt. Et dicent: ecce
homo qui non poſuit deum adiu-
torem ſuum. Videte corpus terrenum.
Quantū habebis tantus eris: prouerbiuz
auarorum: rapacium: innocētes opprimē
tium: res alienas inuadentium: cōmenda
ta negantiū. Quale hoc prouerbiū? Quā
tum habebis tantus eris: id eſt quantum
habuerꝭ pecunie: q̄ntū plꝰ acquiſieris: tan
to plus poteris. Ecce homo qui nō poſuit
deum adiutorē ſuum. Sed ſperauit
in multitudine diuitiarū ſuarum:
Non dicat pauper forte malus: ego nō ſū
de hoc corpore. Audiuit eñ prophetā di-
centem: Sperauit in multitudine diuitiaꝝ
ſuarū: continuo ſi pauper eſt attendit pan
nos ſuos. Reſpexit iuxta ſe forte diuitem
in populo dei ornatius veſtitū: ꝛ ait in cor
de ſuo: de iſto dicit: nunquid de me? Noli
inde te excipere: noli ſeparare: niſi videris
ꝛ timueris vt poſtea rideas. Nam quid ti-
bi ꝓdeſt ſi eges facultate: ꝛ ardeſ cupidita
te? Quando dominꝰ noſter Jeſus chriſtꝰ
abeunti a ſe illi diuiti contriſtato dixerat:
Vende omnia tua que habes: ꝛ da paupe
ribus: ꝛ habebis theſaurū in celo: veni ſe-
quere me: ꝛ magnam deſperationē diuiti-
tibus prenūciaret: vt diceret: facilius poſ-
ſe camelū itrare ꝑ foramē acꝰ: q̄ diuitē in
regnū celoꝝ: Nōne ꝯtinuo diſcipli ꝯtriſta
ti ſunt dicentes apud ſeipſos: quiſnā pote
rit ſaluari? Ergo quando dicebant: quiſ-
nā poterit ſaluari: diuites paucos attende
bant. Latebat eos tanta pauperū multitu
do? Nō ſibi poterāt dicē: ſi difficile eſt imo
impoſſibile: vt intrent diuites in regnuz ce
lorum: ſicut impoſſibile eſt: vt intret came-
lus per foramē acus: omnes pauperes in-
trent in regnum celoruz: diuites ſoli exclu-
duntur? Quot ſunt enim diuites? At vero
pauperū milia innumerabilia. Non eñ tu
nicas inſpecturi ſumus in regno celorum:
ſed veſtis cuiq̄ fulgor iuſticie deputabiꝭ.
Erunt ergo pauperes equales angelis dei
induti ſtolis immortalitatis: fulgebunt ſi-
cut ſol in regno patris ſui. Quid nobis eſt
de diuitibus paucis ſollicitos eſſe aut la-
borare? Non hoc ſenſerūt apoſtoli: ſed cū
dominus hoc dixiſſet: Facilius ē cameluz
intrare per foramen acus: q̄ diuitem in re
gno celorum: illi apud ſe quiſnam poterit
ſaluari? Quid attenderunt? Non faculta-
tes: ſed cupiditates. Viderūt enim etiā ip
ſos pauperes: ꝛ ſi nō habentes pecuniam:
tamen habere auariciam. Et vt noueritis

non pecuniam in diuite: ſed auariciã condemnari: aduertite quod dico. Reſpicis illum diuitẽ ſtantem iuxta te: ⁊ forte in illo eſt pecunia ⁊ non eſt auaricia: in te non eſt pecunia ⁊ eſt auaricia. Pauper vlceroſus erumnoſus linctus a canibus: non habẽs opem: nõ habens eſcam: non habens forte ipſam veſtẽ: ablatus eſt ab angelis in ſinu Abrae. Eia tu pauper gaudes modo: nunquid nam tibi ⁊ vlcera optanda ſunt? Nonne patrimoniũ tuum ſanitas eſt? Nõ eſt in hoc Lazaro meritũ paupertatis: ſed pietatis. Nam diues qui ſublatus eſt: non vides quo ſublatus eſt. Quis eſt ſublatus ab angelis? Pauper erumnoſus: vlceroſus. Quo ſublatus eſt? In ſinũ Abrae. Lege ſcripturas ⁊ inuenies diuitem Abraam. Ut noueris quia non diuitie puniuntur: habebat Abraam multum auri: argenti: pecorum: familie. Diues erat: ⁊ in eius ſinuz Lazarus pauper ſublatus eſt. In ſinu diuitis pauper: an potius ambo deo diuites: ambo a cupiditate pauperes? Quid ergo in hoc Doech culpat ſcriptura? Nõ dixit: Ecce homo q̃ fuit diues: ſed ecce homo qui nõ poſuit deũ adiutorez ſuum. Et ſperauit in multitudine diuitiarum ſuarũ: non quia habuit diuitias: ſed quia in ipſis ſperauit: ⁊ in deo non ſperauit: ideo damnatur: ideo punitur: ideo mouetur d̾ tabernaculo tanq̃ motus ille terren⁹: ſicut puluis quem proijcit vẽtus a facie terre: ideo extirpatur radix eius de terra viuentium. Nunquid huic ſimiles ſunt diuites: de quibus Paulus apoſtolus loquitur: Precipe diuitibus hui⁹ mundi: nõ ſuperbe ſapere ſicut Doech: neq̃ ſperare in incerto diuitiarum: ſicut iſte ſperauit in multitudine diuitiarum ſuarũ: ſed in deo viuo: non quomodo iſte qui non poſuit deum adiutorem ſuũ? Deniq̃ ille quid precepit? Diuites ſint in operibus bonis: facile tribuant: cõmunicẽt. Et quid ſi facile tribuerit: ſi cõmunicauerint non habent intrare per foramen acus? Intrabunt plane. Nam et ꝑ illis iam ipſe camelus intrauit. Ipſe eñ prior intrauit: quẽ ſicut camelũ nemo ſarcina paſſionis oneraret: niſi ſe ipſe in terrã deponẽt: qꝛ ⁊ ipſe hoc dixit: Qd̾ hominib⁹ impoſſibile eſt: deo facile eſt. Dãnatur ergo iſte Doech: timeant de illo modo iuſti: rideant ſuper eũ poſtea iuſti. Merito eniz dãnatur: non poſuit deũ adiutorem ſuum ſicut tu: qui forte habes pecuniam: ſed de deo preſumis: nõ de pecunia. Et ſperauit in multitudine diuitiaꝝ ſuarũ. Similis factus eſt illis: qui cũ dicerent: Beatũ populum cui hec ſunt: id eſt iſta terrena: retulit cõtinuo iſte qui inſultat huic Doech: Beatus populus cui⁹ dominus deus ipſius. Nam illa in quibus dixerũt: beatũ populum enumerat pſalmus. Locuti ſunt eñ tãq̃ filij alieni: tanq̃ iſte Doech idume⁹: id eſt terrenus: os eoruz locutũ eſt vanitatẽ: dextera eorũ dextera iniquitatis. Quorũ filij ipſorum ſicut nouelle cõſtabilite in iuuentute ſua: filie eorũ compoſite ⁊ ornate: ſicut ſimilitudo templi: cellaria eorũ plena eructantia ex hoc in hoc: oues eoꝝ fecũde multiplicãtes in exitib⁹ ſuis: boues eoruz craſſe: non eſt ruina ſepis: nec exitus: neq̃ clamor in plateis eorũ. Quaſi magnã felicitatez videntur habere pacis terrene: ſed ille qui terren⁹ eſt etiã motus eſt: id ẽ tanq̃ puluis quẽ ꝓijcit ventus a facie terre. Deniq̃ quid in illis reprehẽditur? Nõ qꝛ iſta habuerint: nã ⁊ boni habẽt iſta. Sꝫ quid? Hoc intẽdite ne paſſim diuites reprehẽdatis: ⁊ rurſus ne de paupertate ⁊ egeſtate p̃ſumatis. Si enim non eſt preſumendũ de diuitijs: quantomagis non eſt preſumendũ de paupertate: ſꝫ de deo viuo? In quo ergo iſti notant̃? Quia beatũ dixerunt populũ cui hec ſunt. Ideo filij alieni: ideo os eorũ locutũ eſt vanitatẽ: ⁊ dextera eorũ dextera iniquitatis. Tu autẽ quid? Beatus populus cuius eſt dominus deus ipſius. Ergo iſto damnato quid? Sperauit i multitudine diuitiarum ſuaruz. **Et preualuit in vanitate ſua.** Quid enim vanius eo qui putat plus valere nũmuz q̃ deum? Ergo iſto damnato qui dixit: Beatũ populum cui hec ſunt: tu quid dicis? Beat⁹ populus: cuius eſt dominus deus ipſius? Quid de te ſentis? Quid tibi ſperas? Ego autẽ iam mõ corpus illud: audi. **Ego aũt ſic̃ oliua fructifera i domo dei:** Nõ vnus homo loquit̃: ſed oliua illa fructifera: vñ amputati ſũt ſupbi illi rami: ⁊ inſertus humilis oleaſter. Sicut oliua fructifera in domo dñi. **Sperauí in miſcdia dei.** Ille quid? In multitudine diuitiarũ ſuarũ: ideo radix eius euelletur de terra viuentiũ. Ego autẽ quia ſicut oliua fructifera in domo dei: cui⁹ radix nutritur nõ eradicat̃: ſperaui in miſericordia dei. Sed forte modo. Nã ⁊ hinc errãt homines aliqñ. Deũ quidez colunt: ⁊ nõ ſunt iam ſimiles

iſti doech. Sed ꝙuis de deo preſumāt ad
temporalia: tamē vt dicant ſibi: colo deū
meū qui me facturus eſt diuitem in terra:
qui mihi filios daturus eſt: qui mihi vxorē
daturus eſt. Talia quidē non dat niſi deꝰ:
ſed non vult ſe propter talia diligi deꝰ. Jō
enim ſepe iſta dat ⁊ malis: vt aliud ab illo
diſcant querere boni. Quomō ergo tu di-
cis: ſperaui in miſericordia dei? Forte ad
temporalia adipiſcenda: immo: **In eter-
num ⁊ in ſeculū ſeculi.** Quod dixit in
eternum: repetere voluit adijciendo in ſe-
culū ſeculi: vt confirmaret ibi repetēdo: ꝙ
fundatus eſſet in dilectione regni celorū: ⁊
Alia lr̃a — in ſpe eterne felicitatis. ¶ **Confitebor**
† domine. — **tibi † in ſeculū † quoniā feciſti:** Quid
† quia. — feciſti? Doech damnaſti. Dauid corona-
ſti. Cōfitebor tibi in ſeculū quoniā feciſti.
Magna cōfeſſio: quoniā feciſti. Quid fe-
ciſti: niſi hec ipſa que ſupra dicta ſunt: vt tā
ꝙ oliua fructifera in domo dei ſperarē i mi
ſericordia dei in eternū: ⁊ in ſeculū ſeculi?
Tu feciſti: impius iuſtificare ſe nō poteſt:
Sed quis eſt qui iuſtificat? Credenti inqt
in eum qui iuſtificat impiū. Quid eñ ha-
bes quod nō accepiſti? Si autē accepiſti:
quid gloriaris quaſi nō acceperis: qſi ex te
habeas? Abſit vt ⁊ ego ſic glorier: ait iſte
qui oppoſitus eſt ꝯtra Doech: qui tolerat
Doech in terra: donec emigret ille de ta-
bernaculo ⁊ eradicetur de terra viuentiū.
Nō glorior qſi nō acceperim: ſ; in deo glo-
rior: ⁊ confitebor tibi qm̄ tu feciſti: id eſt qꝛ
tu feciſti: nō ex meritis meis: ſed ex miſcdia
tua. Ego eñ quid feci? Si recolas: priꝰ fui
blaſphemus ⁊ ꝑſecutor ⁊ iniurioſus. Tu
aūt quid feciſti? Sed miſericordiā cōſecu-
tus ſum: quia ignorās feci: Confitebor ti-
bi in ſeculum quoniam feciſti. **Et expec-
Alia lr̃a. — tabo nomen tuum quoniā † iocun-
† bonū. — dum eſt.** Amarū eſt ſeculū: ſed nomen
tuū iocundū. Et ſi dulcia quedam ſunt in
ſeculo: ſed cū amaritudine digerunt. Pre-
ponitur nomē tuū: non ſolū magnitudine
ſed etiā iocunditate. Narrauerūt etenī mi-
hi iniuſti delectatiōes: ſed nō ſicut lex tua
dñe. Neqꝫ eñ ſi nihil dulce eēt martyribꝰ:
tantas tribulationū amaritudines eq̄ ani-
mo ſuſtinerēt. Amaritudo eorū a quouis
ſentiebat: dulcedinē eorū nō facile quiſqꝫ
guſtare poterat. Nomē ergo dei iocundū
amantibus deum ſuper omnes iocūdita-
tes. Expectabo nomē tuū: quia iocundū
eſt. Et cui probas qꝛ iocūdū eſt? Da mihi
palatū cui iocundū eſt. Lauda deum quā-
tū potes: ⁊ exaggera dulcedinē eius quibꝰ
valueris verbis. Homo neſciens quid ſit
mel: niſi guſtauerit q̄d dicas neſcit. Ideo
magis ad experimendū inuitās pſalmꝰ q̄d
ait: Guſtate ⁊ videte quoniam ſuauis eſt
dominus. Guſtare non vis: ⁊ dicis iocun-
dū ē. Quid iocundū eſt? Si guſtaſti in fru-
ctu tuo inueniat: nō in ſolis vocibus tāqꝫ
tantūmō in folijs: ne maledicto dñi areſce-
re tanqꝫ illa ficulnea merearis. Guſtate in-
quit ⁊ videte qm̄ ſuauis eſt dñs. Guſtate
⁊ videte: tūc videbitis ſi guſtaueritis. Ho-
mini aūt nō guſtanti: vñ ꝓbas? Laudādo
iocunditatē nominis dei quātocūqꝫ dixe-
ris verba ſūt. Aliud eſt guſtꝰ. Verba lau-
dis eius audiūt ⁊ impij. Nō aūt guſtāt ꝙ
iocundū eſt niſi ſancti. Proinde iſte ſenti-
ens dulcedinē nōis dei: ⁊ volēs explicare
⁊ volēs oſtēdere: nec inueniēs: quibꝰ etenī
ſanctis nō opus eſt vt tu oſtendas: qꝛ ipſi
guſtant ⁊ norūt: impij ſentire nō poſſunt
qꝛ guſtare nolūt. Quid ergo facit de iocū-
ditate nōis dei? Tulit ſe cōtinuo a turbis
impiorū. Expectabo inquit nomē tuū: qꝛ
iocūdū eſt. **In ꝯſpectu ſanctoꝝ tuo-
rū.** Iocūdū eſt nomē tuū: ſ; nō in ꝯſpectu
impiorum. Ego ſcio ꝙ dulcis ſit: ſed his
qui guſtauerūt.

¶ Explicit Tract. de pſ̄. LI.
Incipit Tract. de pſ̄. LII.
Prefatio

PSalmū iſtū vobiſcū tractādū q̄n-
tū dñs ſuggerit ſuſcipimꝰ. Iubete
fres vt velimꝰ: ⁊ orate vt poſſimꝰ.
Si q̄d feſtinatiōe forte ꝑtermiſero: iplebit
in vobis qui ⁊ nobis dare dignatur quod
dicere potuerimus.

¶ Titulus eius eſt ¶ **In finē ꝓ Ama-
lech intellectꝰ ipſi Dauid.**

PRo Amalech ſicut in h. breoꝝ inter-
ꝑtationibꝰ nōim iuenimꝰ: videt dicē
ꝓ parturiēte ſiue dolēte. Quis aūt in hoc
ſclo ꝑturiat ⁊ doleat: agnoſcunt fideles: qꝛ
inde ſūt. Chriſtꝰ hic ꝑturit: chriſtꝰ h̄ dolet:
caput eſt ſurſū: mēbra deorſū. Neqꝫ eñ nō
ꝑturiēs nec dolens: dicēt: Saule ſaule q̄d
me ꝑſequeris? Quo ꝑſequēte ꝑturiebat: eū
cōuerſum parturire fecit. Namqꝫ ⁊ ipſe po-
ſtea illuminatus eſt: ⁊ illis qui ꝑſeq̄bantur
mēbris inſertus: eadē caritate pregnās di-
cebat: Filioli mei quos iterū parturio do-
nec chriſtus formet in vobis. Pro mēbris
igit chriſti: pro corpore eius quod ē eccle-

ſia: ꝑ vno ipſo homine: id eſt: ꝓ ipſa vni-
tate cuiꝰ caput ſurſum eſt: pſalmꝰ iſte can-
tatur. Gemit aūt ⁊ parturit: ⁊ dolet iſte ho
mo. Quare ⁊ inter quos: niſi qꝛ accepit et
cognobit a capite ſuo dicēte: Abundabit
iniquitas ⁊ refrigeſcet caritas multoꝝ: Si
aūt abundauit iniquitas ⁊ refrigeſcet cari
taſ multoꝝ: quis remanebit qui parturiat:
Sequitur: Qui pſeuerauerit vſqꝫ in finē
hic ſaluus erit. Unde eſſet magnū perſeue
rare: niſi inter moleſtias ⁊ temptationes ⁊
turbationes ⁊ ſcandala eſſet pſeuerandū.
Nemo enī iubetur bona tolerare: ſed pro
iſto quia dicit: ⁊ ꝓ iſto quia cantatur vide
amus quid ſit. Pro iſto increpant hic ho-
mines: inter quos gemitur: inter quos do
let: ⁊ cōſolatio dolentis ⁊ pturiētis in pſal
mi fine depromit ⁊ exprimit. Qui ſunt er-
go inter quos pturimꝰ ⁊ gemimus: Si in
corpore chriſti ſumꝰ: ſi ſub illo capite viui-
mus: ſi in mēbris eiꝰ deputamur: qui ſunt
audi.

Alia lra. † inſipiens.

¶ Expoſitio pſalmi.

Dixit† imprudēs ī corde ſuo:
nō eſt deus. Tale genus eſt ho
minū īter quos dolet ⁊ gemit cor
pus chriſti. Si tale hoc hominū genus eſt:
nō multos parturimꝰ: quantū videt occur
rere cogitationibꝰ noſtris perpauci ſunt.
Et difficile eſt vt incurramꝰ in hominē qui
dicat in corde ſuo: nō eſt deꝰ: tamē ſic pau
ci ſunt: vt inter multos timendo hoc dice-
re: in corde ſuo dicāt: qꝛ ore dicere nō au-
dent. Nō ergo multū eſt qḋ iubemur tole-
rare: vix inuenitur: rarū hoim genus eſt: q̇
dicant in corde ſuo: nō eſt deus. An vero
alio intellectu diſcuſſuꝫ inuenit eſſe in plu
ribꝰ: qḋ in paucis ⁊ raris ⁊ pene in nullis
eſſe putabamꝰ. Prodeāt in mediū q̇ male
viuūt: inſpiciamꝰ facta flagitioſoruꝫ: faci-
noroſorū ſceleratorūqꝫ hominū: quoꝝ ma
gna turba ē qui fouent q̄tidie peccata ſua:
qui factis in conſuetudinē verſis etiā vere
cundiā ꝑdiderunt. Hec tanta hoim multi
tudo eſt: vt iter eos poſitū corpus chriſti:
vix audeat repħendere: quod nō cogitur
amittere: ⁊ ꝓ magno ſibi putet ſeruari inte
gritatē innocentie: ne faciat qḋ culpare iā
per cōſuetudinē: aut nō audeat: aut ſi au-
ſus fuerit facilꝰ erūpat repħenſio ⁊ recla-
matio eorū qui male viuunt: q̄ꝫ vox libera
eoꝝ q̇ bn̄ viuūt. Et iſti tales ſūt: vt dicāt in
corde ſuo: nō eſt deꝰ. Tales cōuinco. Un
de conuinco: Facta ſua deo placere arbi-
trantur. Nō aliqui ergo ait: dicunt. ſed di
xit imprudens in corde ſuo: non eſt deus.
Qui vſqꝫ adeo credūt eſſe deum: vt eidem
deo arbitrantur placere qḋ faciunt: atqꝫ ſi
intelligas prudens: quia imprudens dixit
in corde ſuo: nō eſt deus: ſi aduertas: ſi in-
telligas: ſi diſcutias: qui putat deo placere
facta mala: nō eum putat deū. Si enī deus
eſt: iuſtus eſt. ſi iuſtus eſt: diſplicet ei iniu-
ſticia: diſplicet iniquitas. Tu aūt cum pu
tas ei placere iniquitatē: negas deū. Si au
tem deus eſt cui diſplicet iniq̇tas: tibi au-
tem non videtur deus cui diſplicet iniqui
tas. Nō eſt autē deus: niſi cui diſplicet ini
quitas: cū dicis in corde tuo: fauet iniqui-
tatibꝰ meis deꝰ: nihil aliud dic q̄ꝫ nō eſt de
us. Referamus nos ad illū intellectū: qui
⁊ de ipſo chriſto dn̄o noſtro de ipſo capite
noſtro occurrit. Ipſe enī cum in forma ſer
ui appareret in terra: dixerūt qui eū crucifi
xerūt: nō eſt deus. Quia filiꝰ dei erat vtiqꝫ
deꝰ erat. Sed illi qui corrupti ſūt ⁊ abomi-
nabiles facti ſunt: q̇d dixerūt: Nō eſt deꝰ:
occidamus eum: nō eſt deus. Habes vo-
cem ipſorum in libro ſapientie: ſed ꝑmo il-
los vide corruptos: vt poſſint dicere ī cor
de ſuo: non eſt deus. Premiſſo enī verſu
dixit imprudēs in corde ſuo: nō eſt deus:
tanqꝫ cauſe quererētur: vn̄ hoc poſſet dice
re imprudēs ſubiecit. ¶ Corrupti ſunt
⁊ abominabiles facti ſunt in iniq-
tatibꝰ† ſuis. Audi illos corruptos. Di-
xerūt enī apud ſe nō recte cogitantes. Ce-
pit corruptio a mala fide: inde itur in tur-
pes mores: inde in acerrimaſ iniquitates.
Gradus iſti ſunt. Quid enim apud ſe di-
xerunt cogitantes non recte: Exiguum et
cū tedio eſt vita noſtra. Ab hac mala fide
ſequit illud qḋ ⁊ Apoſtolus dixit: Mādu
cemus ⁊ bibamꝰ: cras enī moriemur. Ibi
autē latius luxuria ipſa deſcribit: Corone
mus nos roſis anteq̄ꝫ marceſcāt: vbiqꝫ re
linq̄mus ſigna leticie nr̄e. Pꝰ iſtaꝫ deſcptā
latiꝰ luxuriā: quid ſequit: Occidamꝰ pau
perē iuſtū. Hoc eſt ḡ dicere: nō eſt deꝰ. Le
nia videbāt iā dudū loq̇: Coronemꝰ nos
roſis anteq̄ꝫ marceſcāt. Quid delicatiꝰ: q̇d
leniꝰ: Sperares ꝺ hac lenitate cruces: gla
dios: Noli mirari lenes ſunt ⁊ radices ſpi
narū. Si quis eas cōtrectat nō pungitur:
ſed quo pungeris inde naſcit. Corrupti ḡ
ſunt iſti ⁊ abominabiles facti ſunt in ini-
quitatibꝰ ſuis. Dixit in corde ſuo: nō ē de-
us. Si filꝰ dei eſt: deſcēdat de cruce. Ecce

Alia lra.' † nō habet.

aperte dicere nõ ẽ de⁹. Sed quõ inter illos
gemit corpus chriſti: Gemuerũt iter illos
qui tunc fuerunt apoſtoli: diſcipuli chriſti.
Ad nos iſti quid ptinent: Quõ inter hos
ꝛ nos parturimus: Adhuc ſũt q̃ dicãt chri-
ſtus nõ eſt deus. Hoc dicunt pagani qui
remanſerũt: hoc dicũt ipſi iudei qui ad te-
ſtimoniũ cõfuſionis ſue vbiqꜫ diffuſi ſunt:
hoc dicũt ꝛ heretici multi. Nanqꜫ arriani
dixerũt non eſt de⁹. Eunomiani dixerunt
nõ eſt de⁹. Huc accidit fratres: qꝛ ꝛ illi de
quib⁹ pauloante dixi: qui male viuũt nihil
aliud dicũt. Cũ em̃ dicimus eis chriſtum
venturũ ad iudiciũ: quod dicunt ſcriptu-
re que nõ fallunt. Illi aũt magis aurẽ pre-
bẽtes ſerpẽti ſuggerẽti: nõ morte morier̃:
qð dixerat in paradiſo: cõtra veritatez dei
cõſtituentis ꝛ dicẽtis: morte morier̃: ita fa
ciũt mala vt dicãt ſibi: veniet chriſt⁹ ꝛ da-
bit indulgentiã omnib⁹. Ita ergo mendax
eſt: Ipſe dixit: qꝛ ſeparabit iniquos ad ſini
ſtrã: ſepabit iuſtos ad dexterã. Juſtis dice
tur: Venite benedicti patris mei: pcipite
regnũ qð paratũ eſt vobis ab origine mũ-
di. Iniquis dicetur: Ite ĩ ignẽ eternũ qui
paratus eſt diabolo ꝛ angelis eius. Quõ
ergo omnib⁹ dabit indulgentiã: Quõ ne-
minẽ damnabit: Ergo mentit̃. Hoc eſt di-
cere: nõ eſt de⁹. Vide ergo ne forte tu men
tiaris. Tu em̃ hõ es: ille de⁹. Deus em̃ ve
rax. Õis aũt homo mẽdax. Sed quid de
de iſtis o corpus chriſti: Separa em̃ te in-
terim corde ꝛ vita: nec imiteris: nec aſſue-
ſcas: nec ãnuas: nec approbes. Magis au
tẽ ꝛ redargue. Quid em̃ attendis ad iſtos
qui hec dicũt: Corrupti ſunt: ꝛ abomina-
biles facti ſũt ĩ iniquitatib⁹ ſuis. **Nõ eſt
q̃ faciat bonũ: †nõ eſt vſqꜫ ad vnũ.**

Alia lr̃a.
† nõ habet.
† Deus.
† videat.

**†Dominus de celo pſpexit ſup
filios hominũ: vt† videret ſi eſt in-
telligens aut requirens deũ.** Quid
eſt hoc: Corrupti ſũt ꝛ abominabiles facti
ſũt: Iſti oẽs qui dicũt: nõ eſt de⁹. Et q̃d ħ
latebat deũ tales eſſe factos: At vero nob̃
eorũ interior cogitatio aperiret̃: niſi ab illo
diceret̃: Si g̃ nouerat: ſi ſciebat quid ẽ qð
dictuz eſt: quod de celo pſpexit ſup filios
hominũ: vt videret ſi eſt intelligẽs aut req̃
rens deũ: Querẽtis em̃ verba ſunt: nõ ſci-
entis: de⁹ de celo pſpexit ſuper filios ho-
minũ: vt videret ſi eſt intelligẽs: aut requi-
rens deũ. Et tanqꜫ inueniret qð queſiuit in
ſpiciendo: ꝛ de celo pſpiciẽdo: dicit ſentẽ-
tiam. **Omnes declinauerũt ſimul
inutiles facti ſunt: nõ eſt qui faciat
bonũ: nõ ẽ vſqꜫ ad vnũ.** Due queſti
ones oriuntur aliquãtulũ difficiles. Si. n.
reſpicit de celo deus: vt videat ſi eſt intel-
ligens aut requirens deũ: ſubintrat cogi-
tatio imprudẽti: quia non omnia nouit de
us. Hec vna queſtio eſt. Que eſt altera:
Si nõ eſt qui faciat bonũ: non eſt vſqꜫ ad
vnũ: quis eſt ille qui parturit inter malos:
Illa ergo ſic ſolutur queſtio: qꝛ plerumqꜫ
ita loquitur ſcriptura: vt qð dono dei crea
tura facit: deus facere dicat̃: vt (verbi gra
tia) cũ miſereris pauperis: qꝛ dono dei fa-
cis: deus miſereatur. Cum cognoſcis qui
ſis: qꝛ illo allucẽte facis: ſi is es qui dicas:
Tu illuminabis lucernã meam dñe: deus
meus illumina tenebras meas: qð deo do
nante ꝛ faciente cognouer̃: ille cognoſcit.
Nam vñ eſt: temptat vos domin⁹ deus ve
ſter: vt ſciat ſi diligatis illũ: Quid eſt vt ſci
at: Vt dono ſuo ſcire vos faciat. Sic ergo
ꝛ hic deus de celo pſpexit ſup filios homi
nũ: vt videret ſi eſt intelligẽs: aut requirẽs
deũ. Aſſit ipſe ꝛ donet nob̃ vt qð cor nr̃m
fecit ɔcipere: faciat ꝛ parere. Aplus dicit:
Nos autẽ non ſpiritũ huius mundi acce-
pimus: ſed ſpiritũ qui ex deo eſt: vt ſciam⁹
que a deo donata ſũt nobis. Hoc ſpiritu g̃
quo cognoſcimus q̃ a deo donata ſũt no-
bis: diſcernim⁹ inter nos ꝛ eos q̃bus ħ do
nata nõ ſunt: ꝛ ex nobis illos cognoſcim⁹:
qꝛ ſi nos aliq̃d bonũ habere nõ potuiſſe in
telligimus: niſi illo donãte ꝛ largiẽte a quo
ſũt omnia bona: ſimul videmus nihil tale
poſſe habere eos quib⁹ hec de⁹ nõ dona-
uit. Iſta dinoſcẽtia nobis ex ſpũ dei ẽ: ꝛ eo
q̃ videm⁹ hoc: de⁹ videt: qꝛ id de⁹ videt vt
faciam⁹. Hinc. n. dictũ eſt ꝛ illð: Spũſ. n.
oĩa ſcrutat̃ etiã altitudinẽ dei: ñ qꝛ ille ſcru
tat̃ qui nouit oĩa: ſ; q̃ tibi donat⁹ ẽ ſpũs te
ſcrutari fac̃. Et qð dono ipſi⁹ tu fac̃: ille fa
cere dicit̃: qꝛ ſine illo nõ tu faceres. Ergo
deus facere dicit̃ cũ tu fac̃. De dono ſpũs
filiorũ quib⁹ datus eſt ſpũs dei reſpiciunt
ſup filios hoĩm: vt videat ſi eſt intelligens
aut requirens deũ. Sed quia id dono dei
ꝛ ſpũ dei faciunt: deus hoc facere dicit̃: ve
lut pſpicere ꝛ videre. Quare aũt de celo:
ſi hoc hoĩes faciũt: Quia dicit Apl's: No
ſtra aũt ɔuerſatio in celis eſt. Vñ em̃ hoc
facis vt videas: vnde proſpicis vt intelli-
gas: Nõne corde: Si corde hoc facis chri
ſtiane: vide ſi ſurſum cor habeas. Si ſurſũ
cor habes: de celo in terrã pſpic̃. Et qꝛ ħ

dono dei facis: de9 de celo ꝓſpicit ſuꝑ fili-
os hominuꝫ. Illa igitur queſtio ꝓ modulo
noſtro ſic ſoluta eſt. Quid eſt qđ ꝓſpicien
tes agnoſcimus? Quid eſt quod proſpici
ens deus agnoſcit? Quicquid hic donat
agnoſcit. Audi: qđ? Quia oēs declinaue-
rũt: ſimul inutiles facti ſunt: nõ eſt ꝗ faciat
bonũ: nõ ẽ vſqꝫ ad vnũ. Que igit̃ illa alia
queſtio ẽ: niſi quã pauloañ cõmemoraui.
Si nõ eſt qui faciat bonum: nõ eſt vſqꝫ ad
vnuꝫ: nemo reſtat qui gemat inter malos.
Expecta inqͭt dñm: noli cito ferre ſentẽtiã.
Donaui hoibus bñ facere: ſed ex me inqͭt:
non ex ſe. Ex ſe eñi mali ſũt. Filij hoim ſũt
qñ male faciũt: qñ bene filij dei. Hoc enim
facit deus ex filijs hoim filios dei: qꝛ ex fi-
lio dei fecit deus filium hois. Videte que
ſit illa ꝑticipatio: ꝓmiſſa eſt nobis ꝑticipa
tio diuinitatis. Mentit̃ qui ꝓmiſit: ſi nõ ẽ
prior factus ꝑticeps mortalitatis. Fili9. n.
dei ꝑticeps mortalitatis effect9 eſt: vt mor
talis hõ fiat ꝑticeps diuinitatis. Qui tibi
ꝓmiſit cõmunicandũ tecũ bonũ ſuũ: pri9
tecum cõmunicauit mala tua. Qui tibi ꝓ-
miſit diuinitatẽ oſtendit in te caritatẽ. Er-
go tolle qđ homines filij dei ſunt: remanet
qđ filij hominũ ſunt. Nõ eſt ꝗ faciat bonũ:
nõ ẽ vſqꝫ ad vnũ. Nõne ſciẽt oẽs ꝗ
operantur iniquitatẽ: qui deuorãt
†populũ meũ in cibo panis. Nõne
ſciẽt? Nõne illis oſtendit? Hic murare: loꝗ
re ex ꝑturiente ꝛ dolẽte. Pplus eñi tu9 de
uoratur in cibo panis. Eſt ḡ hic pplus dei
qui deuoretur? Certe nõ eſt ꝗ faciat bonũ:
nõ eſt vſqꝫ ad vnũ. Reſpondet̃ ex illa re-
gula. Sed iſte pplus qui deuorat̃: iſte po-
pulus qui patit̃ malos: iſte ꝗ gemit ꝛ partu
rit malos: iaꝫ ex filijs hominũ filij dei facti
ſunt: ideo deuoratur. Conſiliũ eñi inopis
confudiſtis: quoniã dñs ſpes ei9 eſt. Ple-
rumqꝫ enim vt deuoretur popul9 dei: hoc
ipſum in illo contẽnitur: quia populus dei
eſt. Rapiam inquit ꝛ expoliem: ſi chriſtia
nus eſt: quid mihi facturus eſt? Loquit̃ ꝓ
illo qui loquit̃ ꝓ parturiẽte: ꝛ minat̃ deuo
rantib9 dicẽs: Nõne ſcient omnes qui ope
rant̃ iniquitatẽ? Nã ꝛ ille qui videbat furẽ
ꝛ concurrebat cum eo: ꝛ cũ adulteris por-
tionẽ ſuam ponebat: ſedens aduerſus fra-
trem ſuũ detrahebat: ꝛ aduerſus filiũ ma-
tris ſue ponebat ſcandaluꝫ: dixit in corde
ſuo: non eſt deus. Ideo hoc illi dicit̃: Hec
feciſti ꝛ tacui. Suſpicat9 es iniquitateꝫ qđ
ero tui ſimilis: hoc eſt: nõ eſt deus: ſi ero ti-

Alia lra. †plebẽ. meã vt cibum.

bi ſimilis. Sed quid ſequit̃? Arguam te: et
ſtatuam te ante faciẽ tuã. Sed ꝛ hic arguã
te: ꝛ ſtatuam te ante faciẽ tuã. Nõ vis mo-
do noſſe vt diſpliceas: noſces vt plangas.
Nõ eñi demõſtratur9 eſt deus iniquis ini-
quitatem ſuã? Si nõ eſt demonſtraturus:
qui erunt qui dicturi ſunt: quid nobis pro
fuit ſuperbia: ꝛ diuitiaꝝ iactantia quid cõ
tulit nobis? Tunc ergo ſciẽt qui modo ſci-
re nolunt. Nõne ſcient omnes qui operan
tur iniquitatẽ: qui deuorãt populũ meum
ĩ cibo panis? Quid addidit ĩ cibo panis?
Tanqꝫ panẽ manducant populum meũ.
Cetera eñi que manducamus poſſumus
mõ illa: modo illa: nõ ſemper hoc olus: nõ
ſemper hanc carnẽ: nõ ſemper hec poma:
ſemper panẽ. Quid eſt ergo deuorant po
pulum meũ in cibo panis? Sine intermiſſi
one: ſine ceſſatione deuorant. Qui deuo-
rant populũ meũ in cibo panis? Deũ
non inuocauerũt: Conſolatur gemen-
tem: ꝛ maxime ex cõmemoratione: ne imi-
tando malos: qui plerũqꝫ ꝓſperantur de-
lectet fieri malus. Seruatur tibi qđ ꝓmiſ-
ſum eſt. ſpes illoꝝ ꝑſens eſt: tua futura eſt:
ſed illoruꝫ fluxa: tua certa. illorũ falſa: tua
vera. Illi eñi deũ nõ inuocauerũt. Nõne
quotidie tales rogant deũ? Nõ rogãt deũ.
Attẽdite ſi poſſum9 h̃ dicere aduiuãte ipo
deo. De9 gratis ſe vult coli: gratis ſe vult
diligi: hoc eſt caſte amari: nõ ꝓpterea illuꝫ
amari: qꝛ dat aliquid ꝑter ſe: ſed qꝛ dat ſe.
Qui ḡ iuocat deũ vt diues fiat: deũ nõ in
uocat: h̃ iuocat qđ ad ſe vult vẽire. Quid
eñi ẽ inuocare: niſi vocare in ſe? In ſe ḡ vo
care: h̃ dicit̃ inuocare. Nã cũ dicit̃: de9 da
mihi diuitias: nõ vis vt ipẽ de9 ad te veni
at: ſed vis vt diuitie veniãt ad te. Qđ vis
vt ad te veniat: h̃ inuocas. Si aũt deũ iuo
cares ipẽ ad te veniret: ipẽ eſſet diuitie tue.
Nunc aũt vis habere arcã plenã: ꝛ inanẽ
conſcientiã. Deus non implet domũ: ſed
pectus. Quid tibi proſunt exteriores diui
tie: ſi te interior premit egeſtas? Ergo iſti
qui propter ſecularia cõmoda: qui propt̃
terrena bona: qui propter vitam preſenteꝫ
ꝛ terrenam felicitatẽ inuocant deum: non
inuocant deũ. Propterea quid de illis ſe-
quitur? † Ibi timuerunt vbi nõ erat
timor. Nunquid enim timor eſt: ſi quis
perdat diuitias? Non eſt ibi timor: ꝛ ibi ti-
metur. Si quis autẽ perdat ſapientiã vere
timor eſt: ꝛ ibi nõ timetur. Audi: dinoſce:
tales intellige. Cõmendatur neſcio cui ſa-

Alia lra. † Illic trepidauerunt timore.

cellus:nõ vult reddere: ꝓ ſuo computat.
Nõ putabat poſſe repeti:iam ꝓ ſuo habe-
bat. Reddere detrectat: videat quod time
at amittere:⁊ quod nolit habere. In dubi
um veniunt pecunia ⁊ fides: que ꝑcioſior
eſt ibi grauius damnũ timendũ ẽ. Tu aũt
vt aurũ teneas:fidẽ perdis. Grauiori dã-
no ꝑcuteris:⁊ tu de lucro letat⁹ es. Ibi ti-
muiſti timorẽ:vbi non erat timor. Redde
pecuniã:parũ dico redde: ꝑde pecuniam
ne fidẽ ꝑdas. Tu aũt reddere pecuniã ti-
muiſti:⁊ fidẽ ꝑdere voluiſti. Martyres nõ
aliena tulerũt:ſed etiã ſuam fidẽ ne amitte
rent: ꝓpria cõtempſerũt. Et parũ fuit ꝑde-
re pecuniã quando paſſi ſunt:ꝑdiderũt et
animã ſuam. Quãdo ꝓſcripti ſunt ꝑdide
runt animã: vt in vitã eternã inuenirẽt eã.
Ergo ibi timuerũt vbi timendũ eſt. Illi ve
ro qui chriſto dixerũt:nõ eſt deus:ibi timu
erũt vbi nõ erat timor. Dixerũt eñ:Si di-
miſerimus eũ:venient romani ⁊ tollẽt no-
bis ⁊ locũ ⁊ gentem. O ſtulticia ⁊ impru-
dentia:dicẽs in corde ſuo nõ eſt deus. Ti
muiſti perdere terrã:perdidiſti celũ:timu-
iſti ne venirẽt romani ⁊ tollerent tibi ⁊ locũ
⁊ gentẽ:nunquid tibi tollerent deũ? Quid
ergo reſtat? Quid niſi vt fatearis:q̃ tene-
re voluiſti:⁊ tenẽdo male amiſiſti? Perdi-
diſti eñ ⁊ locum ⁊ gentẽ occidendo chri-
ſtum:⁊ ꝑdidiſti ⁊ locũ ⁊ gentẽ ⁊ chriſtum.
Timẽdo occiderũt chriſtũ. Sed quare hoc?
Alia lra. † diſſipauit † eoꝝ q̃ hõib⁹ placent
Quoniã deus † diſſipat oſſa † ho
minibus placentiũ: Et volentes pla-
cere hominib⁹ timuerũt ꝑdere locũ: Chri-
ſtus autẽ ipſe de quo dixerũt: Nõ eſt de⁹:
maluit diſplicere hominib⁹ talib⁹: quales
illi erant:filijs hominũ nõ filijs dei malu-
it diſplicere. Inde diſſipata ſunt oſſa eoꝝ:
illius oſſa nemo cõfregit. Confuſi ſunt
quoniaꝫ deus ſpreuit eos. Reuera
fratres:quantũ ad illos attinet magna illiſ
acceſſit ꝯfuſio: In quo loco crucifixerẽt do
minũ:quẽ ideo crucifixerũt ne perderẽt et
locuꝫ ⁊ gentem:non ibi ſunt iudei. Deus
ergo ſpreuit eos:⁊ tñ frangendo admonu
it illos vt q̃ cõuertãtur. Modo cognoſcãt
chriſtũ:⁊ dicant:de⁹ eſt quẽ dixerũt nõ eſt
deus. Redeãt ad hereditatẽ paternã:ad
hereditatẽ Abrae Iſaac ⁊ Iacob:poſſide
ant cũ ipſis vitã eternã:⁊ ſi vitã tꝑalẽ ami-
ſerunt. Quare hoc? Quia ex filijs hoim fa
cti ſunt filij dei. Nã q̃diu manẽt ⁊ nolunt:
nõ eſt qui faciat bonũ:nõ eſt vſq; ad vnũ:
ꝯfuſi ſunt: qm̃ deus ſpreuit eos. Et tanq̃

ad ipſos cõuerſus. Quis dabit ex
ſyon ſalutare iſrael? O ſtulti increpa-
ſtis:inſultaſtis:colaphizaſtis: ſputis illini
ſtis:ſpinis coronaſtis:in crucem erexiſtis.
Quẽ? Quis dabit ex ſyon ſalutare iſrael: *Alia lra.*
Nõne ipſe quẽ dixiſtis:nõ ẽ de⁹: In † auer *† dũ ꝯuerterit*
tendo dñs captiuitatẽ † populi ſui: *deus*
Nõ eñ auertit captiuitatẽ ppli q̃s:niſi qui *† pleb ſue.*
voluit inter veſtras man⁹ eſſe captiu⁹. Sꝫ
qui hoc intelligẽt: Exultabit Iacob ⁊
letabit iſrael. Vere Iacob ⁊ vere iſrael:
minor ille cui ſeruiuit maior: ipſe exultabit:
quia ipſe cognoſcet.

Explicit Tract. de pſ. LII.
Incipit Tract. de pſ. LIII.

PSalmi huius titulus habet fruc-
tũ ꝓlixitatis ſue ſi intelligatur. Et
quia pſalmus breuis eſt: cõpenſe
mus in mora tituli: quod in pſalmo nõ im
morabimur. Inde eñ pendet oĩs verſus
qui cantatur. Si quis itaq; cognoſcat qđ
in domus fronte prefixũ eſt:ſecurus intra-
bit:nec cũ intrauerit errabit. Hoc eñ in ip
ſo poſte ꝓnotatũ eſt:quomõ interius nõ er
retur. Titulus eius ſe ita habet. In fi
nem in hymnis: intellect⁹ ipſi Da
uid. Cum venerunt ziphei ⁊ dixerunt ad
Saul: Nõne ecce Dauid abſconditus eſt
apud nos? Qđ Saul ꝑſecutor erat ſancti
viri Dauid optime nouim⁹: qđ figurã ge-
rebat Saul tꝑalis regni:nõ ad vitã:ſed ad
mortẽ ꝑtinẽtis. ⁊ hoc veſtre caritati nos cõ
mẽdaſſe meminimus. Itẽq; q̃ ipſe Dauid
figurã gerebat chriſti: vel corꝑis chriſti :et
noſſe debetis:⁊ recolere quod iam noſtis.
Quid ẽ ziphei? Vic⁹ quidã erat ziph:cu-
ius habitatores ziphei:in quoruꝫ regione
ſe abſcõderat Dauid:cũ eũ vellet Saul in
uenire ⁊ occidere. Iſti ẽ ziphei cũ hoc co-
gnouiſſent: ꝓdiderũt eũ regi ꝑſecutori di-
centes: Nõne ecce Dauid abſcõditus eſt
apud nos? Nihil quideꝫ ꝓfuit illis ꝓditio
eorũ:⁊ ipſi Dauid nihil obfuit. Nãq; ani-
mus eoꝝ malignus demõſtratus eſt. Saul
vero nec poſt eoꝝ ꝓditionẽ potuit cõpre-
hendere Dauid:ſed poti⁹ in ipſius regio-
nis quadã ſpelũca:cũ ei⁹ manib⁹ datus eſ
ſet occidẽdus Saul: pepcit illi Dauid: et
qđ habebat in ptãte non fecit. Ille aũt q̃-
rebat facẽ qđ in ptãte non habuit. Ziphei
ẽ illi viderint q̃ fuerint. Quid nob pſalm⁹
ex illorũ occaſione intelligẽdus offerat vi-
deamus. Queram⁹ ẽ quid interꝑtent zi-
phei: Inuenim⁹ florẽtes. Florẽtes ẽ neſcio

qui inimici erãt ſancto Dauid: florẽtes la-
tenti: Inueniam⁹ ꝗ eos in genere hũano:
ſi pſalmũ intelligere volum⁹. Inueniam⁹
hic primo Dauid latentez: ⁊ inueniem⁹ ei
aduerſarios florẽtes. Attende Dauid la-
tentẽ. Mortui eñi eſtis: dic̃ Apl's: mẽbris
chriſti: ⁊ vita vr̃a abſcõdita eſt cuz chriſto
in deo. Iſti ergo latẽtes qñ erũt florentes?
Cũ chriſtus inquit apparuerit vita veſtra:
tũc ⁊ vos cũ illo apparebitis in glĩa. Quã-
do erunt iſti florẽtes: tunc erunt illi ziphei
areſcẽtes. Cui nanq̧ flori illoꝝ compareꝣ
gloria attende: Omnis caro fenum: ⁊ oĩs
honor carnis vt flos feni. Quis finis? Fe-
nũ aruit ⁊ flos decidit. Tunc vbi erit Da-
uid? Uide q̇d ſequitur: Uerbũ autem do-
mini manet ineternũ. Illa ergo duo gene-
ra hominũ ſunt: que ⁊ diſtinguere debetis:
⁊ eoꝝ alterũ eligere. Quid eñi noſſe tibi ꝓ-
deſt: ſi eligere piger es? Equidẽ nũc eligen-
di poteſtas adiacet: veniet tp̄us qñ tibi po-
teſtas deerit eligendi: cũ iam deus ſenten-
tiã nõ differet iudicandi. Qui ſunt eñi iſti
florẽtes ziphei: niſi corp⁹ illud Doech idu-
mei: de quo iam locuti ſumus caritati vr̃e
ante paucos dies: de q̇ dictũ ẽ: Ecce hõ q̇
nõ poſuit deũ adiutorem ſuũ: ſed ſperauit
in multitudine diuitiarũ ſuarũ ⁊ preualuit
in vanitate ſua? Iſti ſunt florentes filij ſe-
culi: q̇s mõ ex euãgelio audiſtis: q2 in ſua
gñatiõe aſtutiores ſũt filijs lucis. Eteñ ip-
ſi vidẽtur ꝓſpicere in poſterũ: quo neſciũt
vtrũ veniãt. Audiſt' quid fecerit domino
ſuo villicus ille faciens ſibi bonũ de reb⁹
domini ſui: ⁊ largiẽs debitoribus illius: vt
cum amotus eſſet a villicatione ſuſcipere-
tur ab eis: ⁊ q̄uis fraudez fecerit domino
ſuo: tamẽ cor eius laudauit domin⁹ eius:
nõ attendens ad damnũ ſuum: ſed ad ei⁹
ingeniũ: quantomagis nos debemus ip̄o
domino noſtro Jeſu chriſto admonẽte fa-
cere nobis amicos de mãmona iniquita-
tis. Mãmona enim diuitie interpretãtur.
Noſtre autem diuitie ibi ſunt vbi eſt dom⁹
noſtra eterna in celis. Proinde pecuniaz
temporalẽ illi appellãt diuitias: qui niſi tẽ-
poraliter florere non poſſunt: nec ineternũ
ſibi ex his amicos facere volũt: quia veras
diuitias non nouerũt. Has ergo diuitias
ſola iniquitas putat: florens ad tempus vt
fenũ. Hi ſunt ziphei inimici Dauid floren-
tes in ſeculo. Hos aliquãdo attendũt etiã
filij lucis infirmi: ⁊ nutant eis pedes cũ vi-
derint malos felicitate florere: dicũt apud

ſeipſos: quid mihi ꝓdeſt innocẽtia? Quid
mihi confert q̇d deo ſeruio: q̇d mandata ei-
us cuſtodio: q̇d neminem premo: nemini
aliquid rapio: nulli noceo: q̇d poſſuz p̄ſto?
Ecce hec omnia facio: ⁊ florent illi: ego la-
boro. Quid eñi ⁊ tu zipheus vis eſſe? Flo-
rent in ſeculo: areſcent in iudicio: ⁊ poſt
ariditatẽ in ignem mittentur. Hoc velis ⁊
tu: ignoras quid tibi ꝓmiſerit q̇ ad te venit:
q̇d in ſeipſo hic oſtẽderit. Si flos zipheoꝝ
appetendus eſſet: ipſe domin⁹ tuus nõne ⁊
in hoc ſeculo floruiſſet? An vero deerat il-
li vt hic poſſet florere? Sz h̄ maluit inter zi-
pheos latere: ⁊ dicere pontio Pilato inter-
roganti tanq̧ ⁊ ipſi flori zipheorũ: ⁊ ſuſpe-
cto de regno eius: Regnũ meũ non eſt de
hoc mundo. Ergo hic latebat: ⁊ omnes bo-
ni latent hic: quia bonũ eorũ intus eſt: ab-
ſcõditũ eſt: in corde eſt: vbi fides: vbi cari-
tas: vbi ſpes: vbi thezaurus illorũ. Nun-
quid hec bona apparent in ſeculo? Et hec
bona latent: ⁊ hoꝝ bonoruz merces latet.
At vero dignitas ſeculi quõ alba ẽ? Nitet
ad tp̄s. Nũq̇d ſp̄ nitebit? Herba ẽ hyema-
lis: vſq̧ ad eſtatẽ viret. Nõ ergo fiet in ani-
mo quod in alio pſalmo inuenim⁹. Cõfite-
tur eñi quidã ꝓpe ſe cecidiſſe nutantẽ: ⁊ la-
baſſe greſſus ſuos ambulantes in via dei:
dũ aſpiceret florem quẽdã felicitatẽq̧ ini-
quorũ: ⁊ poſtea q̄ cognouit q̇d iniquis in
fine ſeruaret deus: ⁊ quid iuſtis laboranti-
bus ꝓmitteret qui falli nõ põt: agens gra-
tias de hac cognitione ait: Q̃ bon⁹ iſrael
de⁹ rectis corde. Quare h̄ dicis? Mei aũt
inquit pene cõmoti ſũt pedes. Uñ? Quia
zelaui in peccatoribus: pacẽ peccatorũ in-
tuens. Cõfirmati ſũt aũt greſſus ei⁹ poſtea
q̄ itellexit nouiſſima. Hoc eñi i eodẽ pſal-
mo paulopoſt dicit: Hoc labor eſt añ me:
id eſt magna mihi queſtio ſurrexit in cor-
de: quare homines male faciunt: ⁊ in ſecu-
lo florẽt. Multi aũt bñ agũt: ⁊ i hac terra
laborãt. Queſtio ergo iſta cũ magna eſſet
añ oculos meos: ⁊ laborioſa ad inueſtigã-
dũ: labor eſt inq̇t añ me: donec introeaz in
ſanctuariũ dei: ⁊ intelligam in nouiſſima.
Que ſunt iſta nouiſſima? Que: niſi que ſci-
mus iam in euãgelio p̄nunciata? Cum eñi
venerit filius hoĩs: ↄgregabuntur ante eũ
omnes gentes: ⁊ ſep̄abit eos: ſic̃ paſtor ſe-
gregat oues ab hedis: Oues ponet ad de-
xterã: hedos ad ſiniſtram. Ecce iam illi zi-
phei ſep̄abuntur: flãma ſequiꝣ ſep̄ationẽ:
Ubi eſt flos eorũ qui iã ad ſiniſtrã ſtabũt?

Nōne tunc ingemiſcent: Nonne tunc ſera
penitētia torquebūtur: ⁊ dicent: quid nob
pfuit ſupbia: ⁊ diuitiarū iactantia qd ɔtu
lit nobis: Tranſierūt omnia illa tanq̄ vm
bra: O ziphei ad ſiniſtrā ſtantes: ſero peni
tet vos in vmbra floruiſſe. Quare Dauid
quē ɔdebatis inter vos latere nō agnoſce
batis: Tunc eñ ſi corrigeremini: dolor iſte in
fructuoſus nō eēt. Eſt. n. dolor fructuoſus
⁊ infructuoſus. Fructuoſus dolor nūc eſt
cū te accuſas: cū in te rephēdis malos mo
res tuos: cum rephenſos pſequeris: pſecu
tos excludis: illiſq̄ excluſis imitaris: exu-
ens te veterem hominē: induens nouū: eli
gens potius chriſti opprobriū: q̄ florem zi
pheoꝝ. Porro ſi tibi contigerit habenti in
occulto bonū tuum ⁊ latēti inter zipheos:
habenti etiam in occulto promiſſionē mer
cedis tue aliqua ſublimitas ſeculi: noli ex-
tolli: nā ſi elatus ex illa fueris cades in flo-
rem zipheorū. Sic eñ mulier quedā ſanc-
ta Heſter in illo tunc populo iudeorū: cū
eſſet vxor regis alienigene: ventū eſt ad pi
culū ciuiū: vt deprecaretur regē p ciuibus
ſuis: cepit orare: ⁊ in ipſa oratione cōfeſſa
eſt: illa omnia inſignia regalia ſic ſibi eē ve
lut pannū mēſtruate. Si hec mulieres poſ
ſent: viri nō pñt: Et ſi hec potuit mulier iu-
dea: nō poterit eccleſia chriſtiana: Hoc. n.
dixerim caritati veſtre: diuitie ſi affluāt ne
apponatis cor. Abundent lz et ſequat̄ te p
ſperitas ſeculi: tu mari noli credere: nec ri-
denti: diuitie ſi affluant: ſi abundent: calca
eas: ⁊ ſuſpendere ex deo tuo. Cū eñ eas
ſubter te habueris: ⁊ ex illo pependeris: cū
fuerint ſubtracte non cades: ne forte p ma
lam cogitationē minimeq̄ chriſtianam: fi-
at in te qđ dicit̄ in alio pſalmo cōmemora
to flore iſtorū zipheorum. Nimis enim in-
quit pfunde facte ſunt cogitationes tue.
Deo dicitur: nimis pfunde facte ſunt cogi
tationes tue: vir imprudēs nō cognoſcet:
⁊ ſtultus non intelliget hec. Quid nō intel
liget: Cum exoriuntur peccatores ſicut fe-
num: ⁊ ꝓlongati fuerint omnes qui operā
tur iniquitatē: vt intereant in ſeculum ſecu
li: delectabit eos flos malorum. Dixerunt
apđ ſe: ecce mali florēt: puto malos amat
deus: ⁊ delectatur temporali flore iniquo-
rū: cōuerſi ſunt ad iniquitatē vt interirent:
nō ad tempus ſicut illi florēt: ſed in ſeculū
ſeculi. Vñ hoc: Quia vir imprudēs nō co
gnoſcet: ⁊ ſtult⁹ nō intelliget hec: nō intrās
in ſanctuariū dei: vt itelligat in nouiſſima.

Et quia difficilis eſt aliquantulū intellec-
tus hic: inde cepit pſalm⁹ iſte: vt Dauid la
teret inter zipheos: nec delectaretur flore
zipheoꝝ: ſed eligeret potius inter illos hu
militatē: vt haberet apud deū abſconditā
claritatem. Quid ergo ei tribuitur in hoc
titulo: In finē in hymnis: hoc eſt in laudi
bus. Quibus laudib⁹: Dñs dedit dñs ab
ſtulit: ſicut dño placuit: ita factū eſt: ſit no-
mē dñi bñdictū. Quaſi videbat̄ aruiſſe p-
dita omni ſbſtātia: Abſit. Folia ceciderūt:
radix viuebat. Ergo in finem in hymnis.
Quid ē intellect⁹ ipi Dauid: Intellectus
ɔtra illud: Vir imprudēs nō cognoſcet: ⁊
ſtult⁹ nō intelliget hec. Intellect⁹ ipi Da-
uid: cū venerūt ziphei ⁊ dixerūt ad Saul:
Nōne ecce Dauid abſcōdit⁹ eſt apđ nos:
Et ſi abſconditus eſt apud vos: dūmodo
nō floreat ſicut vos. Audi ḡ vocē eius.

Expoſitio pſalmi.

DEus in noīe tuo ſaluum me
fac: ⁊ ī v̄tute tua iudica me.
Hoc dicat eccleſia latens inter zi
pheos: hoc dicat cor chriſtianum habens
in occulto bonū morū ſuorū: ſperās de oc
culto mercedē meritoꝝ ſuoꝝ: h̄ dicat: De
us in noīe tuo ſaluū me fac: ⁊ in v̄tute tua
iudica me. Veniſti o chriſte: hūilis apparu
iſti: ɔtēptus es: flagellat⁹ es: crucifix⁹: occi
ſus es: ſ tertio die reſurrexiſti: q̄dragesimo
die in celū aſcendiſti: ſedes ad dexterā pa
tris ⁊ nemo videt: ſpiritū tuū inde miſiſti:
acceperūt digni impleti amore tuo: laudē
ipſius humilitatis tue p mundū genteſq̄
predicauerunt. Nomen tuum video excel
lere in genere humano: ſed tamen infirm⁹
nobis predicatus es. Neq̄ eñ ⁊ ille doc-
tor gentiū dixit aliquid inter nos ſe ſcire:
niſi chriſtum Jeſum ⁊ hunc crucifixum: vt
eius eligeremus opprobriū: magis q̄ glo
riam florentium zipheorum. Verumtamē
de illo quid ait: Et ſi mortuus eſt ex infir-
mitate: ſed viuit ex virtute dei. Venit ergo
vt morerēt ex infirmitate: ventur⁹ eſt vt iu
dicet in virtute dei: ſed p infirmitatē cruc̄
clarificatū eſt nomen ei⁹. Quiſq̄s nō credi
derit in nomen clarificatum p infirmitatē:
expaueſcet ad iudicem cū venerit in virtu
te. Ne autem quondam ille infirmus cum
venerit fortis vētilabro illo ad ſiniſtrā nos
mittat: ſaluet nos in nomine ſuo: ⁊ iudicet
nos in virtute ſua. Quis eñ hoc tā teme-
rarius optauerit: vt dicat deo: iudica me:
Nōne p maledicto dici ſolet hoīb⁹: iudicet

te deus? Ita plane: eſt maledictum ſi iudicat te in v̓tute ſua: ſed ſi nõ te ſaluauerit in noīe ſuo. Cū v̓o in nōie p̄cedente ſaluauerit: ſaluabit in virtute ꝯſequēte iudicabit. Securus eſto: iudiciū illud nō tibi erit punitio ſ; diſcretio. Nā ⁊ in q̊dam pſalmo ita dicit. Judica me de⁹ ⁊ diſcerne cām meaʒ de gente non ſancta. Quid eſt iudica me? Diſcerne me a zipheis int̄ q̊s lateo. Pertuli eoꝝ florē: iā veniat ⁊ flos meus. Et illorū q̄dē flos fuit tp̄alis: ⁊ areſcēte feno decidit: flos aūt meus q̊s erit? Plātati in domo dn̄i: in atrijs dom⁹ dei noſtri florebūt. Remanet enī ⁊ nobis flos: ſ; q̄ non cadat ſicut foliuʒ plantati illi⁹ ligni iux̄ aq̄s: de q̊ dictū eſt: Et foliuʒ eius nō decidet. Deus ĝ in nomīe tuo ſaluū me fac: ⁊ in v̓tute tua iudica me. **Deus exaudi orationē meā: aurib⁹ p̄cipe verba oris mei.** Perueniant ad aures tuas v̓ba oris mei: q̄ nō florē zipheoꝝ a te deſidero. Aurib⁹ p̄cipe v̓ba oris mei. Tu p̄cipe. Nā ziphe-is ⁊ ſi ſonet oratio mea nō audiūt: q̄ nō intelligūt. Tp̄alibus q̄ppe gaudēt: bōa eterna deſiderare nō nouerūt. Ad te p̄ueniat oratio mea: ex deſiderio eternoꝝ tuoꝝ bn̄ficioꝝ excuſſa ⁊ iaculata: ad aures tuas emitto eā: adiuua eam vt p̄ueniat: ne deficiat ī itinere medio: ⁊ q̄ſi collapſa corruat. Sed nō mihi eueniūt mō bona q̄ poſtulo: ſecurus ſum tn̄ q̄ poſtea veniēt. Nam ⁊ in delictis dicit q̄dā rogaſſe deū: ⁊ non exauditus bono ſuo. Deſideria enī ſecularia īcitauerāt illū ad orandū: ⁊ in tribulationibus tp̄alib⁹ optauerat vt trāſirent tribulationes tp̄ales: ⁊ rediret flos feni: ⁊ ait. De⁹ meus deus me⁹ vt q̄d me dereliq̄ſti? Vox ip̄a chriſti eſt: ſ; p̄ membris ſuis. Verba inq̄t delictoꝝ meorū clamaui ad te p̄ diē nec exaudies: ⁊ nocte ⁊ nō ad inſipientiā mihi: id eſt: ⁊ nocte clamaui ⁊ nō exaudiſti: et tn̄ h̄ ip̄m quod nō exaudiſti: nō ad inſipiētiā mihi nō exaudiſti: ſ; magis ad ſapientiam nō exaudiſti: vt intelligerem q̄d a te petere deberē. Ea enī petebam: q̄ malo meo fortaſſis acciperem. Petis diuitias o homo: quanti euerſi ſunt p̄ diuitias ſuas? Unde ſcis: vtrū tibi ſint p̄future diuitie? Nonne multi paupes tutius latebāt: diuites facti mox vt lucere ceperūt: p̄da fortiorib⁹ fuerunt? Quanto melius laterēt: quāto meli⁹ neſcirent: q̄ ceperūt q̄ri nō p̄pter qd̄ erant ſ; p̄pter qd̄ habebāt. In his ĝ tp̄alib⁹ fratres admonemus vos: ⁊ exhortamur ī domino: vt nō petatis aliq̄d q̄ſi firmū: ſ; qd̄ vobis deus expedire ſcit. Quid enī vob̄ expediat omnino nō ſcitis. Aliqn̄ qd̄ putatis p̄deſſe obeſt: ⁊ qd̄ putatis obeſſe h̄ p̄deſt. Egri enī eſtis: nolite medico dictare q̄ vobiſ medicamēta velit apponere. Si doctor gentiū Paulus ap̄ls dicit. Quid enī oremus ſicut oportʒ neſcimus: q̄tomagͤ nos? Qui tn̄ cū ſibi videret etiam ipſe prudent orare: vt ab eo auferret ſtimul⁹ carnis: angelus ſathane q̄ eum colaphizabat: ne in magnitudine reuelationū extolleret: quid audiuit a dn̄o? Nūq̄d factū ē qd̄ volebat? Nō: vt fieret qd̄ expediebat. Quid ĝ audiuit a dn̄o? Ter inq̄t rogaui dn̄m: vt auferret euʒ a me: ⁊ dixit mihi: Sufficit tibi gratia mea: nam v̓tus in infirmitate p̄ficitur. Ego medicamentuʒ ad vulnus poſui: q̄n̄ poſuerim noui: q̄n̄ auferendū ſit noui. Nō recedat egrotus a manibuſ medici: nō det cōſiliū medico. Ita ſunt omīa iſta tp̄alia. Tribulatiōes ſūt. Si bn̄ colis deū: nouerit q̄ nouit quid cuiq; expediat. Proſperitates ſunt magis cauēde: ne ip̄e corrūpāt animū tuuʒ: vt ab eo q̄ hec dedit recedat. Ergo iſte intelligens q̄d ait: Deus exaudi oratiōʒ meā: auribus p̄cipe v̓ba oris mei. **Qm̄ alieni inſurrexerūt aduerſuʒ me.** Qui alieni? Nōne ip̄e dauid iudeus erat de tribu iuda? Ip̄e aūt locus ziph ad tribum iuda p̄tinebat: iudeorū erat. Quō ergo alieni? Nō ciuitate: non tribu: nō cognatione: ſ; flore. Nam vis noſſe alienos iſtos? In alio pſalmo filij alieni dicti ſunt: quorū os locutū eſt vanitatē: ⁊ dextera eorum dextera iniq̄tatis. Et enumerat floreʒ zipheorū: quorū filij velut nouelle cōſtabilite in iuuentute ſua. Filie eorū compoſite ⁊ ornate ſicut ſimilitudo tēpli. Cellaria eorū plena eructātia ex hoc in hoc. Oues eorū fecunde multiplicātes in exitib⁹ ſuis: boues eorū craſſe: Nō eſt ruina ſepis: nec exitus nec clamor in plateis eorū. Sed vide zipheos: vide ad tp̄us florentes. Beatum dixerūt populū cui h̄ ſunt. Merito filij alieni. Tu q̄d latens int̄ zipheos? Beatus p̄plus cuius dn̄s deus ip̄ius. Ex h̄ affectu hec oratio mittit ad aures dn̄i cū dicitur: auribus p̄cipe verba oris mei: q̄niaʒ alieni inſurrexerūt aduerſum me. **Et potentes queſierunt animam meam.** Nouo enī modo fratres mei volūt p̄dere genus ſanctoruʒ: ⁊ ab huius ſeculi ſpe abſtinentiū. Omēs q̄ ſpem habent in iſto ſe-

2ª. Corinth: 12.

culo: certe cócreti ſunt: certe ſil' viuũt. Ve
hement ſibi aduerſa ſunt iſta duo genera:
vnũ eorũ q̇ nõ ponũt ſpez: niſi in reb⁹ ſecu
larib⁹ ⁊ tp̄ali felicitate. ⁊ alterꝝ eorũ q̇ ſpez
ſuã in dño deo ſuo firmit ponũt. Et cũ cõ-
cordes ſunt iſti ziphei: noli tu multum cre
dere ꝯcordie eorum: temptatiões deſunt.
Ubi venerit aliq̃ temptatio: vt arguat ali
q̇s ꝑ flore ſeculi: nõ dico tibi offendit epi-
ſcopũ: ſꝫ nec ad ip̄am eccl'iaz acceder̄ vult:
ne cadat aliq̇d feni. Quare iſta dixi fr̄es?
Quia mõ libent audiſtis oẽs in noie chri
ſti: ⁊ queadmodũ intelligitis ita exclama-
tis ad v̄bum: nõ vtiq̧ acclamaretis niſi in
telligeretis. Intellectus iſte veſter fructuo
ſus eſſe debet. Utrũ aũt fructuoſus ſit: tẽ-
ptatio interrogat: ne ſubito dũ dicimi nr̄i
ꝑ temptationẽ iueniami alieni: ⁊ dicatur:
Alieni inſurrexerũt aduerſum me: ⁊ potẽ-
tes q̇ſierũt aiaz meã. Nec dicat qd̄ ſequit.
Alia lr̄a ter non — Nõ ꝓpoſuerunt deũ an̄ ꝯſpectuz
ſuũz. Qñ eni ponit an̄ ꝯſpectũ ſuũ deũ.
an̄ cuius ꝯſpectũ non eſt niſi ſeculũ? Quõ
ſit numus ſuꝑ numum: quõ augeant gre-
ges: quõ impleant apothece: quõ dicatur
aie: habes mł'ta bona: iocũdare: epulare:
ſatiare? Nunq̇d ponit an̄ ꝯſpectũ ſuũ illũ:
q̇ ſic glorianti ⁊ ita flore zipheoꝝ inteti di-
cit: ſtulte: h̄ eſt nõ intelligẽs: vir imprudẽs
hac nocte auferet aia tua: h̄ oia q̇ paſti cui
us erũt? Nõ ꝓpoſuerũt deũ an̄ cõſpectuz
ſuũz. Ecce eni deus adiuuat me.
Et ip̄i neſciũt int q̇s lateo. Si aũt deuz et
ip̄i ponerẽt an̄ ꝯſpectũ ſuũ: inuenirẽt que-
admodũ me adiuuat deus. Oẽs eni ſcti
adiuuant a deo: ſꝫ intus vbi nemo videt.
Quõ eni mag̃ eſt pena impioꝝ cõſciẽtia:
ſic magnũ gaudium pioꝝ ip̄a ꝯſcia. Nam
gl'a nr̄a h̄ eſt (dixit ap'ls) teſtimoniũ ꝯſcien
tie nr̄e. In hac gloriat iſte intus: nõ in flo
re zipheorũ foris: q̇ mõ ait: Ecce eni deus
adiuuat me. Proꝛſus q̃buis longe futura
ſunt q̇ ꝓmittit: hodie mihi dulce ⁊ pñs eſt
adiutoriũ. Hodie in cordis mei gaudio i-
uenio: q̇ ſine cã dicũt q̇dã: Quis oñdit no
bis bõa: Signatũ eſt ſuꝑ nos lumen vult⁹
tui dñe: dediſti iocunditatẽ in cor meum.
Nõ i vineã meã: nõ i gregẽ meũ: nõ i cup-
pã meã: nõ in mẽſa meã: ſꝫ in cor meũ. Ec
ce eni deus adiuuat me. Quõ te adiuuat?
Et dñs ſuſceptor ẽ aie mee. Auer
te mala inimicis meis. Sic quõ virẽt:
Alia lr̄a ⁊ veritate — ſic quõ florẽt: igni ꝑuat. In v̄tute tua
diſꝑde illos. Puta q̇ florent mõ: puta
q̇ exoriunt ſicut fenũ: tu noli eſſe vir ip̄ru-
dens ⁊ ſtult⁹: vt h̄ attẽdendo intereas in ſe
culũ ſecli. Auertet eni mala inimicis meis.
Nam ſi tu fueris in corꝑe ip̄ius Dauid: in
v̄tute ſua diſꝑdet illos. Iſti florẽt felicita-
te ſeculi: ꝑeunt in v̄tute dei. Non quõ flo-
rent ſic ꝑeunt. Florẽt eñ ad tp̄s: ꝑeunt in
eternũ. florẽt falſis bonis: ꝑeunt veris tor
mentis. Et in v̄tute tua diſꝑde illos: q̇s i in
firmitate tua toleraſti. Volũtarie ſa-
crificabo tibi. Quis hoc bonuz cordis
vel intelligere põt alio: dicẽte ſi nõ in ſeip̄o
guſtaret? Quid ẽ voluntarie ſacrificabo ti
bi? Dicã tñ: capiat q̇ põt: quõ põt. credat
q̇ non põt: oret vt poſſit. Nunq̇d tñ iſtum
v̄ſum ita p̄terire debem⁹: vt eũ vob̄ nõ cõ-
mendem⁹? Dico caritati vr̄e: iuitat me ſa-
tis amor ip̄ius aliq̇d de illo loq̇: ⁊ gratias
ago deo qd̄ intente auditis. Si aũt vos ſa
ſtidientes audire ꝯſpicerem: inuit⁹ ab hoc
v̄ſu ſilerẽ: ⁊ tñ in corde meo q̃tum dñs di
gnaret ꝯcedere non ſilerẽ. Veniat ḡ in lin
guaz: qd̄ corde ꝯceptũ eſt. ꝓmat voce: qd̄
mente ꝑuat. Dicamus vt poſſumus q̇d ſit
volũtarie ſacrificabo tibi. Qd̄ eni ſacrifi-
cium h̄ accipiã fratres? Aut q̇d digne offe
ram dño ꝑ miſcd'ia eius? Victimas q̇ram
de grege ouiũ: arietẽ eligam: taurũ aliquẽ
in armentis ꝓſpiciã: thura certe de t̄ra ſa-
beorum offeram. Quid offeraz? q̇d faciã?
niſi quod ait: Sacrificium laudis honori-
ficabit me? Quare ḡ volũtarie? Quia gra
tis amo qd̄ laudo. Laudo deũ: ⁊ in ip̄a lau
de gaudeo. Ip̄ius laude gaudeo: q̇ lauda
to nõ erubeſco. Non eni queadmodũ lau
datur a ſtudioſis theatricaꝝ nugarum vel
auriga vl' venator vl' q̇libꝫ hiſtrio: ⁊ a lau-
datorib⁹ ſuis inuitãt: alij laudatores ⁊ ex-
hortant vt ꝑiter clamẽt: ⁊ cũ oẽs clamaue
rint: plerũq̧ illo victo oẽs erubeſcũt. Nõ
ita eſt dñs nr̄. Laudet volũtate: amet cari
tate: gratuituz ſit qd̄ amat ⁊ qd̄ laudatur.
Quid eſt g̃tuitũ? Ip̄e ꝓpter ſe nõ propter
aliud. Si eni laudas deũ vt det tibi aliq̇d
aliud: iam nõ gratis amas deũ. Erubeſce
res ſi te vxor tua ꝓpt diuitias amaret: ⁊ for
te ſi tibi pauꝑtas accideret: d' adulterio co
gitaret. Cũ ḡ te a ꝯiuge g̃tis amari velis: tu
deũ ꝓpter aliud amabis. Qd̄ p̄miũ acce-
pturus es a deo o auare? Non tibi terrã: ſꝫ
ſeip̄m ſuat: q̇ fecit celũ ⁊ terrã. Volũtarie
ſacrificabo tibi: noli ex neceſſitate. Si eniz
ꝓpter aliud laudas deũ: ex neceſſitate lau
das. Si adeſſet tibi qd̄ amas: nõ laudares

deū. Uide qd dicā: Laudaſ deū (vbi grā) vt tibi det āplā pecuniā. Si haberes aliū-
de amplā pecuniā nō a deo: nunqd lauda
res deū: Si ḡ ꝓpter pecuniā laudas deū:
nō volūtarie ſacrificas deo: ſ ex neceſſita-
te ſacrificas: qꝛ p̄ter illū neſcio quid aliud
amas. Inde dictū ē: Uolūtarie ſacrifica-
bo tibi. Contemne oīa: ipm attende: ꝛ hec
q̄ dedit ꝓpt dantē bōa ſunt. Nā dat pror-
ſus: dat iſta tp̄alia. Et q̄buſdā bono eorū:
ꝛ q̄buſdā malo eorū: ſm altitudinē ꝛ pfū-
ditatē iudiciorū ſuorū. In quoꝝ iudicio-
rum abyſſo expauit aplus dicēs: O altitu
do diuitiaꝝ ſapie ꝛ ſcie dei: q̄ꝫ incōphenſi-
bilia ſūt iudicia eius: ꝛ inueſtigabiles vie
ipſius. Quis enim inueſtigabit vias eius:
aut q̄s comprehendit conſilia eius: Nouit
qñ det: cui det: qñ auferat: ꝛ cui auferat.
Pete tu in h tp̄e: qd tibi ꝓſit in poſterum:
pete qd te adiuuet in eternū. Ipm aūt gra
tis dilige: Quia meli᷒ ab eo nō inueniſ qd
det: q̄ꝫ ſeipm. Aut ſi inuenis meli᷒: h pete.
Uolūtarie ſacrificabo tibi. Quare volun
tarie: Quia gratis. Quid ē gratis. **Et cō
fitebor nomi tuo dn̄e qm̄ bonū eſt.**
Nihil aliud niſi qꝛ bonū ē. Nūqd ait: cōfi
tebor noī tuo dn̄e: qꝛ das mihi auꝝ ꝛ argē
tum: qꝛ das mihi fructuoſa p̄dia: quia daſ
mihi latas diuitias: amplā pecuniā: excel-
lētiſſimā dignitatē: Nō. Sꝫ qd: Quia bo-
num ē. Meli᷒ nihil inuenio q̄ꝫ nomē tuū:
Alia lr̄a Iō ꝯfitebor noī tuo dn̄e qꝛ bonū ē. **Qm̄
eripuiſti ex oī tribulatōe† eruiſti me.** Iō intel-
lexi qꝛ bonū eſt nomē tuū. Nā ſi h poſſem
añ tribulatiōes cognoſcere: forte mihi ne-
ceſſarie nō fuiſſent. Sed adhibita eſt tribu
latio ad admonitiōeꝫ: admonitio facta eſt
ad tuā laudatiōꝫ. Nō eni intelligerē vbi eſ
ſem: niſi de infirmitate mea admonit᷒ eſſē.
Alia lr̄a Ex oibus ḡ tribulatōib᷒ eripuiſti me. **Et
despexit ſup inimicos meos† reſpexit ocul᷒
meus.** Sup illos zipheos reſpexit ocul᷒
me᷒. Florē q̄ppe illoꝝ tranſij altitudie cor-
dis: ꝛ pueniēs inde ad te: reſpexi ſup illoſ:
ꝛ vidi qꝛ oīs caro fenū ꝛ oīs claritas hoīs
ſicut flos feni: ſicut quodam loco dicitur:
Uidi impiū ſuperaltari ꝛ eleuari ſicut ce-
dros libani: tranſij: ꝛ ecce nō erat. Quare
nō erat: Quia tranſiſti. Quid eſt qꝛ tranſi
ſti: Quia nō ſine cauſa ſurſū cor habuiſti:
qꝛ non in terra vbi putreſceres remanſiſti.
qꝛ leuaſti aīam tuā ad deū: ꝛ tranſcendiſti
cedroſ libani: ꝛ de illa celſitudie attēdiſti:
ꝛ ecce nō erat: ꝛ q̄ſiſti eū: ꝛ nō eſt inuentus
locus ei᷒. Iā labor nō eſt añ te: qꝛ tranſiſti
in ſanctuariū dei: ꝛ intellexiſti i nouiſſima.
Sic ꝛ h ita ꝯcludit. Et ſup inimicos meos
reſpexit oculus me᷒. Hoc ḡ agite frēs cuꝫ
animis vr̄is: erigite corda veſtra: expolite
aciē mētis vr̄e: diſcite gratis diligere deū:
diſcite pn̄s ꝯtēnere ſeculū: diſcite volun-
tarie ſacrificare hoſtiā laudis: vt tranſcen
dētes florem feni: reſpiciatis ſup inimicos
veſtros. ¶ Explicit Tractatus de pſ̄. LIII.

Incipit Tractatus de pſ̄. LIIII.

¶ Pſalmi hui᷒ titulus eſt. ¶ **In finē in
hymnis intellectus ipſi dauid.**

QUis ſit finis cōmemoram᷒ qꝛ no-
ſtis. Finis eni legis chriſt᷒ eſt ad iu
ſticiā oī credēti. Intētio eni diriga
tur i finē: dirigaſ in xp̄m. Quare finis dr̄:
Qm̄ q̄cq̄d agim᷒ ad illū referim᷒: ꝛ cū ad
eū pueneri m᷒: vltra qd queram᷒ nō habe-
bimus. Dicit eni finis q̄ ꝯſumit: ꝛ dicit fi-
nis qui pficit. Aliter q̄ppe intelligim᷒ cum
audim᷒. Finit᷒ eſt cibus q̄ manducabaſ: et
aliſ intelligimus cū audimus: finita eſt ve
ſtis q̄ texebaſ. In vtroq̄ꝫ audim᷒ finituꝫ ē:
ſed cibus vt iā nō eſſet: veſtis vt pfecta eſ-
ſet. Finis ḡ nr̄ pfectio nr̄a eſſe debꝫ: perfe-
ctio nr̄a chriſt᷒. In illo eni pficimur: qꝛ ip-
ſius capitis mēbra ſum᷒. Et dictus ē finis
legis: qꝛ fine illo nēo pficit legē. Cū ḡ audi
tis i pſalmis: In fineꝫ. multi eni pſalmi ita
ſcripti ſunt: non ſit vr̄a cogitatio in cōſum
ptionē ſ in ꝯſummatiōꝫ. In hymnis i lau
dib᷒. Siue eni tribulemur ꝛ anguſtiemur:
ſiue letemur ꝛ exultem᷒: ille laudād᷒ ē: q̄ ꝛ
i tribulatiōib᷒ erudit: ꝛ i leticia ꝯſolaſ noſ.
Laus eni dei a corde ꝛ ore chriſtiani rece-
dere nō debꝫ. nō vt laudet i ꝓſperis: ꝛ ma
ledicat in aduerſis: ſ quemadmoduꝫ pſal
mus ille p̄ſcribit. Bn̄dicā dn̄m in omi tp̄e
ſp laus ei᷒ in ore meo. Gaudes: agſce pa-
trem blandientē. tribularis: agnoſce p̄rēm
emendātē. Siue blādiaſ ſiue emēdet: euꝫ
erudit cui parat hereditatē. Quid ē ḡ itel-
lectus ipi dauid: Erat q̄dē dauid vt noui
mus ꝓpha ſctūs: rex iſrl: filius ieſſe: ſ qꝛ ex
eius ſemie veīt ad ſalutē nr̄am ſm carnem
dn̄s Ieſus xp̄s: ſepe illo noīe ieſſe figuraſ:
ꝛ dauid ꝓ chriſto in figura poniſ ꝓpt ori-
ginem carnis ipi᷒. Nā ſm aliq̄d fili᷒ ē Da
uid: ſm aliq̄d dn̄s ē dauid. fili᷒ Dauid ſm
carnē: dn̄s Dauid ſm diuinitatē. Si eni p
ipm facta ſunt oīa: p ipm ꝛ ipe dauid fact᷒
ē: ex cui᷒ ſemie veīt ad hoīes. Proinde cū
interrogaſſꝫ dn̄s iudeos: cui᷒ eſſe filiū chri

ſtū eſſe dicerēt: reſpōderūt: Dauid. Vidit
eos remāſiſſe i carne: ꝛ amiſiſſe diuinitatē:
ꝛ corrigit eos q̄ſtiōe ꝓpoſita. Quō ḡ ipſe
Dauid in ſpū dicit eū dn̄m: Dixit dn̄s dn̄o
mino meo ſede ad dexterā meā: q̄adusq̄
ponā inimicos tuos ſub pedib⁹ tuis. Si ḡ
ille in ſpū dicit eū dn̄m: quō fili⁹ ei⁹ ē: Que
ſtionē ꝓpoſuit: nō filiū negauit. Audiſtis
dn̄m: dicite quō fili⁹ ſit. Audiſtis filiū dici
te quō dn̄s ſit. Hāc q̄ſtionē ſoluit fides ca
tholica. Quō dn̄s: Quia in p̄ncipio erat
v̄bū ꝛ v̄bū erat apud deū ꝛ de⁹ erat verbū.
Quō filius: Quia v̄bū caro factū ē ꝛ ha-
bitauit in nobis. Quia ḡ Dauid in figura
chriſt⁹ ē: chriſtus aūt vt ſepe cōmemoraui
mus caritati v̄re: ꝛ caput ꝛ corp⁹ ē: nec nos
a chriſto alienos dicere debem⁹ cuius mē
bra ſumus: nec nos q̄ſi alterū cōputare: q̄a
erūt duo i carne vna. Sacr̄m h̄ magnū ē
ait apl's. Ego aūt dico in chriſto ꝛ i eccl'ia.
Quia ḡ totus chriſtus caput ꝛ corpus eſt:
cū audim⁹: itellectus ipi Dauid: intelliga
mus ꝛ nos in Dauid. Intelligāt membra
chriſti: ꝛ in mēbris ſuis intelligat chriſtus:
ꝛ mēbra chriſti intelligāt in chriſto: qꝛ ca-
put ꝛ mēbra vnus chriſtus. Caput in celo
erat ꝛ dicebat: q̄d me pſeq̄ris: Nos cū illo
in celo p ſpem: ipe nobiſcū in t̄ra p carita-
tem. Ergo intellectus ipi Dauid. Admo-
neamur cū audimus ꝛ intelligat eccl'a: p̄ti
net eni ad nos mag̃ cura intelligēdi: in quo
malo nūc ſumus: ꝛ de quo malo vt libere-
mur optamus: reminiſcētes orōnis dn̄ice:
vbi in fine dicim⁹: libera nos a malo. Int̄
m̄ltas ḡ tribulatiōes huius ſecl'i plāgit ali-
q̄d pſalmus iſte de intellectu. Ille cū iſto
nō plorat q̄ nō h̄z intellectū. Porro autē
cariſſimi meminiſſe debemus ad imaginem
dei nos eſſe factos: nec alibi q̄ꝫ in ipo intel
lectu. Nā i m̄ltis rebus a beſtijs ſeꝑamur.
Vbi aūt hō ad imaginē dei factū ſe nouit:
ibi aliq̄d i ſe agnoſcit amplius eſſe q̄ꝫ datū
eſt pecoribus. Cōſideratis v̄o oib⁹ rebus
q̄s h̄z hō: iuenit ſe eo ꝓprie diſcretū a pe-
core: q̄d ipe habeat intellectū. Vn̄ q̄ſdam
ꝯtēnentes in ſe: q̄d ꝓpriū ꝛ p̄cipuū a ꝯdi-
tore acceperūt: increpat ipe ꝯditor dicēs:
Nolite fieri ſicut equus ꝛ mulus q̄bus nō
ē intellect⁹. Et alio loco dicit: Hō in hono
re poſit⁹. In quo honore: niſi qꝛ factus ad
imaginē dei: Ergo i honore poſitus nō in
tellexit ait: Comparatus ē iumētis inſenſatis:
ꝛ ſimil' factus ē ill'. Agnoſcamus ḡ honorē
nr̄m ꝛ intelligamus. Si intelligimus vide

mus nō eſſe iſtā regionē gaudēdi ſ; gemen
di: nō iā exultādi ſ; adhuc plāgēdi. Sz ꝛ ſi
exultatio q̄dā habitat in cordibus noſtris:
nōdum eſt in re: ſ; in ſpe. Ex ꝓmiſſiōe leta
mur. qꝛ ſcimus nō nos fallere ꝓmittentē.
Verū q̄d attinēt ad p̄ns t̄ps: in quo malo: i
q̄bus anguſtijs ſimus audite: ꝛ ſi viā iſtā
tenetis: q̄d auditis in vob̄ agn̄ſcite. Quiſq̄s
eni nōdū tenet iter pietatis: mirat̄: quia ta
lia gemūt mēbra Dauid. Nō eni videt in
ſe iſta: q̄ꝫdiu ꝛ in ſe iſta nō videt: nondū ē
ibi. Nō ſentit q̄d corpus ſentit: qꝛ p̄ter cor
pus ē: incorpet̄ ꝛ ſentiet. Dicat ergo et au
diamus: audiamus ꝛ dicamus.

Expoſitio pſalmi.

Exaudi deus †depcationem
meā et ne deſpexeris† prece
meā intende mihi ꝛ exaudi

Alia l'ra
†orationem
†depcationem

me. Satagentis ſolliciti in tribulatiōe po
ſiti v̄ba ſunt h̄. Orat m̄lta patiēs: de malo
libari deſiderās: ſupeſt vt audiam⁹ i quo
malo ſit: ꝛ cū dicere cepit: agnoſcamus ibi
nos eſſe: vt cōmunicata tribulatiōe cōiun
gamus oratiōē. Cōtriſtat⁹ ſū in ex
ercitatione mea et ꝯturbatus ſū.
Vbi ꝯtriſtatus: vbi ꝯturbatus: In exerci
tatione mea inq̄t. Homies malos q̄s pati
tur cōmemoratur⁹ ē: eādēq̄ paſſionē ma-
lorū hoim exercitationē ſuā dixit. Ne pu
tetis gratis eſſe malos in h̄ mundo: ꝛ nihil
boni de ill' agere deū. Oīs malus aut ideo
viuit vt corrigat̄: aut ideo viuit vt p illum
bonus exerceat̄. Vtinam ḡ q̄ nos mō exer
cent ꝯuertant̄ ꝛ nobiſcū exerceant̄: tn̄ q̄ꝫ-
diu ita ſunt vt exerceāt nō eos oderimus:
qꝛ in eo ꝙ malus ē q̄s eoꝝ vtrū vſq̄ i finē
pſeueratur⁹ ſit ignoram⁹. ꝛ plerūq̄ cū tibi
videris odiſſe inimicū fr̄ē: odiſti ꝛ neſci.
Diabolus ꝛ angeli eius in ſcripturis ſctīs
manifeſtati ſūt nob̄: ꝙ ad ignē eternū ſint
deſtiati: ipoꝝ tātū deſperāda ē correctio:
ꝯtra quos habem⁹ occultā luctā. Ad quā
luctā nos armat apl's dicēs: Nō eſt nobis
colluctatio aduerſus carnē ꝛ ſanguinē: id
eſt nō aduerſus hoīes q̄s videtis: ſ; aduer
ſus p̄ncipes ꝛ p̄tātes ꝛ rectores mūdi tene
braꝝ harū. Ne forte cū dixiſſ; mūdi: itelli
geres demones eē rectores celi ꝛ t̄re: Mū
di dixit tenebraꝝ haꝝ: Mūdi dixit amato
rū mūdi. mūdi dixit ipioꝝ ꝛ iniquoꝝ: mūdi
dixit de quo dicit euāgeliū: Et mūdus eū
nō cognouit. Si eni mūdus nō cognouit lu-
cem: qꝛ lux in tenebris lucet: ꝛ tenebre eā
nō comp̄hēderūt: ꝛ ipe tenebre q̄ nō com

prehenderũt lucẽ pſentem: mũdi noĩe appellant: harꝫ tenebrarum ſunt illi rectores. De ipſis ergo rectoribꝰ habemus determinatã ſcripturarũ ſententiã: qđ omnino inde reditus alicuius eorũ ſperandus nõ eſt. At vero de ipſis tenebris quarũ illi rectores ſunt nõ ſumꝰ certi: ne forte q̄ erant tenebre fiãt lux. Fidelibus quippe iam factis dicit apl's: Fuiſtis aliquñ tenebre: nũc aũt lux in dño: tenebre in vobis: lux in dño. Ergo fratres omẽs mali: cum mali ſunt exercẽt bonos. Ecce enim breuiter audite ꝛ intelligite. Si bonus es: inimicũ nõ habebis niſi malum. Porro tibi ea regula bonitatis pfixa eſt: vt imiteris bonitatẽ pr̃is tui q̄ fac ſolem ſuũ oriri ſup bonos ꝛ malos: ꝛ pluit ſup iuſtos ꝛ iniuſtos. Neq; eni tu habes inimicũ ꝛ deus nõ hꝫ? Tu q̇dem eũ habes inimicũ q̄ tecũ creatus eſt: ille v̇o eũ quem creauit. Inimicos ergo dei malos ꝛ iniq̇s ſepe in ſcripturis legimꝰ: ꝛ parcit eis ille q̄ ñ hꝫ qđ ei imputet inimicus: cui oĩs inimicus ingratus eſt. Ab illo enim hꝫ: q̇cq̇d boni hꝫ. Ab ipſo enim habet miſcdiam: q̇cq̇d eſt etiã vñ tribulatur. Ad hoc enim tribulatur ne ſuperbiat: ad hoc tribulatur vt humil' agnoſcat excelſum. Tu ergo inimico tuo quẽ intolerabiliter pateris q̇d pſtitiſti? Si ille eũ habet inimicũ q̄ ei tanta pſtitit: ꝛ facit ſolem ſuum oriri ſup bonos ꝛ malos: ꝛ pluit ſuper iuſtos ꝛ iniuſtos: tu q̄ nec ſolẽ potes oriri facere nec ſup terras pluere: aliq̇d vnũ huare inimico nõ potes: vt ſit tibi pax in terra homĩ bone volũtatis? Ergo qm̃ h̃ tibi dilectiõis regula figit' vt imitãs patrem diligas inimicũ. Diligite eni inq̇t inimicoſ veſtros. In h̃ pcepto quõ exercereris ſi nullum inimicũ patereris? Vides ergo pdeſſe tibi aliq̇d: ꝛ qđ deus parcit mal' pſit tibi ad habendã miſcdiam: qꝛ ꝛ tu forte ſi bonuſ es: ex malo factꝰ es bonꝰ: ꝛ ſi deus nõ parceret mal': nec tu q̄ grãs ageres appareres. Parcat ergo aliiſ q̄ pepcit ꝛ tibi. Nõ enim cũ trãſieris intercludẽda eſt via pietatis. Vñ ergo iſte orat poſitus int' malos quoꝝ inimicitiis exercebat'? Quid ait? Cõtriſtatꝰ ſũ i exercitatiõe mea: ꝛ cõturbatus ſuꝫ. Cũ extendit dilectiõꝫ: vt diligat inimicos: affectus eſt tedio multoꝝ inimicitiis: multorum rabie circũlatratꝰ: ꝛ q̄daꝫ hũana infirmitate ſuccubuit. Vidit ſe iã incipe penetrari male pſuaſiõe diabolica: vt odiũ induat aduerſuꝫ inimicos: reluctãs odio vt pficeret ipſam dilectiõeꝫ: in ipſa pug̃ ꝛ lucta turbatꝰ eſt. Eiꝰ enim vox ẽ ꝛ in alio pſalmo. Turbatus eſt p ira oculus meus. Et q̇d ibi ſeq̇tur? Inueteraui in oĩbꝰ inimicis meis. Velut in tẽpeſtate ꝛ fluctibꝰ mergi cepat ſicut Petrus. Ille eni calcat fluctꝰ huiꝰ ſeculi q̄ diligit inimicos. Chriſtus in mari ambulabat intrepiduſ: cuius omnino de corde auferri nõ poterat inimici dilectio: q̄ pendẽs in cruce dicebat: Pr̃ ignoſce ill' qꝛ neſciũt q̇d faciũt. Et Petrꝰ voluit ambulare: ille tãq̃ caput: Petrꝰ tãq̃ corpꝰ: qꝛ ſup hanc petrã inq̇t edificabo eccl'aꝫ meã. Juſſus ẽ ãbulare: ꝛ ãbulabat grã iubẽti: nõ viribꝰ ſuiſ. Sꝫ cũ videret vẽtũ validũ timuit: ꝛ mergi cepat: cõturbatꝰ i exercitatõe ſua. A quo vẽto valido? **A voce inimici: ꝛ a tribulatiõne peccatoris.** Ergo quõ ille clamauit in fluctibꝰ dñe pereo: ſalua me: tal' ꝛ huiꝰ vox pceſſit: Exaudi deus depcationem meã: ꝛ ne deſpexeris pcẽ meã: intẽde mihi ꝛ exaudi me. Quare? Quid enim pateris? Quid gemis? Cõtriſtatꝰ ſuꝫ in exercitatõe mea. Exerceri me q̇dẽ int' malos poſuiſti: ſꝫ nimis exurrexerũt ſupra vires meas. Trãq̇lla pturbatũ: manuꝫ extende mergẽti. Cõtriſtatꝰ ſum i exercitatiõe mea: ꝛ cõturbatus ſum a voce inimici ꝛ a tribulatiõe peccatoris. **Qm̃ declinauerũt in me iniq̇tates: ꝛ in ira adumbrabant me.** Audiſt' fluctꝰ ꝛ vẽtos tãq̃ humiliato inſultabãt: ꝛ ille orabat. Vndiq; illi ſtrepitu inſultatiõis ſeuiebãt: at ille intuſ inuocabat quẽ nõ videbãt. Cũ aliq̇d tale patit' chriſtianus: nõ debet facile velut ire in eũ a quo patit': ꝛ velle ventũ vincere. ſꝫ cõuertere ſe ad oratiõꝫ ne amittat dilectõꝫ. Neq; eni timendũ ẽ: ne aliq̇d faciat hõ inimicus. Quid eni facturus eſt? Multa mala dicturus: opprobria iaculaturus: in conuitiis ſeuiturus. Sed q̇d tibi? Gaudete in q̇t ꝛ exultate: qm̃ merces vr̃a mag̃ ẽ in cel'. Ille in terra geminat cõuicia: tu in celo lucra. Sed ſeuiat ampliꝰ: poſſit ꝛ aliq̇d amplius: quid te ſecurius: cui dictũ eſt: Noli te timere eos q̄ corpus occidũt: aĩam autẽ nõ poſſunt occidere. Quid eſt ergo timẽdũ? Qñ pateris inimicũ: ne cõturbet' in te dilectio qꝛ diligis inimicũ. Eteni inimicus ille hõ: caro ꝛ ſanguis: qđ videt i te appetit. Alius aũt inimicus occultꝰ rector harum tenebraꝝ: quas tu pateris in carne et ſanguine: alteꝝ occultum tuũ petit: theſauroſ tuos interiores depdari: ꝛ vaſtare molit'. Duos ergo inimicos cõſtitue tibi añ oculos:

Alia lr̃a t moleſti erant mihi

vnū aptuz ꝛ alteꝝ occultū. Aptuz: hoīez.
occultū: diabolum. Nō ille h̄ eſt qḋ tu ſ̄m
naturā humanā: ſ̄m fidem aūt ꝛ dilectōez
nondū qḋ tu: ſ̄ poterit eſſe qḋ tu. Cum er-
go ſunt duo: vnū vide: alteꝝ itellige. vnū
dilige: alterū caue. Namqꝫ ꝛ inimicus ille
quē vides: h̄ in te vult humiliare vnde vi-
cit̄. Verbi grā: Si diuitijs tuis vicit̄: pau
perem te vult facere. ſi honore tuo vincit̄:
humilē te vult facere. ſi viribus tuis vinci
tur: debilē te vult facere. Ea ḡ attēdit in te
vel deijcere vel auferre q̄bus vincit̄: ꝛ ille
occultus inimicus illō tibi vult tollere vn̄
vincit̄. Nō eni hoīem vincis hūana felici
tate: diabolū aūt vincis inimici dilectiōe.
Quō ḡ hō ambit auferre tibi ꝛ detrūcare:
aut auertere felicitatē q̄ vincit̄: ſic ꝛ diabo-
lus hoīem vult vincere auferēdo vnde vi
citur. Sed cura in corde ſuare inimici di-
lectionē: q̄ diabolū vincis. Seuiat homo
q̄ntum pōt: auferat q̄cquid pōt: ſi diligitur
apte ſeuiens: vict⁹ eſt occulte ſeuiens. At
iſte ꝯturbatus ꝛ ꝯtriſtatus orabat tāq̄ꝫ tur
bato p̄ ira oculo ſuo. Ira v̇o fr̄es ſi fuerit i
ueterata: iam odiū eſt. Ira turbat oculuz:
odiū extinguit: Ira feſtuca eſt: odium tra-
bes eſt. Aliq̄n odiſti ꝛ corripuiſti iraſcen-
tem: in te eſt odiū: in illo ira quez corripis.
Merito tibi dr̄: Eijce p̄mū trabez de ocu
lo tuo. ꝛ ſic videbis eijcere feſtucā de ocu-
lo fratris tui. Nā vt noueritis q̄ntū interſit
inter irā ꝛ odiū: quotidie hoīes iraſcuntur
filijs ſuis: date q̄ oderint filios ſuos. Con-
turbat⁹ iſte orabat ꝛ ꝯtriſtatus luctans ad
uerſus oīa oīm conuinciatorū: non vt ali-
quem eorū ꝯuitio referēdo vinceret: ſed
ne aliquē eorū odiſſet. Hinc orat: hinc pe-
tit. A voce inimici ꝛ a voce peccatoris: q̄m
declinauer̄t in me iniq̄tates: ꝛ in ira adum
Alia lr̄a brabāt me. Cor meū † ꝯtriſtatū ē in
conturbatum me. Hoc eſt illud alibi dictū: Turbatus
eſt p̄ ira oculus me⁹. Et ſi oculus turbatur
Alia lr̄a q̇d ſequit̄: Et † met⁹ mortis cecidit ſu
formido per me. Vita nr̄a dilectio. Si vita dile-
ctio: mors odiū eſt. Cū cepit hō timere ne
oderit quē diligebat: mortē timet: ꝛ acrio-
rem mortē ꝛ interiorē mortē q̄ occidit̄ ani-
ma non corpus. Attēdebas hoīem ſeuien
tē in te: q̇d erat factur⁹? ꝫ quē tibi ſecuritatē
tu⁹ dn̄s dedeꝛ dicēs: Nolite timere eos
q̄ corpus occidūt. Ille ſeuiēdo corpus oc
cidit: tu odio habēdo aīam occidiſti: ꝛ ille
corpus alienū: tu aīam tuā. Metus ergo
mortis cecidit ſuꝑ me. Timor et tre-

mor venerūt ſuꝑ me: ꝛ ꝯtexerunt
me tenebre. Et dixi. Qui odit fratrē
ſuū in tenebris eſt vſq̄ꝫ adhuc. Si dilectio
lumen eſt: odiū tenebre. Et q̇d ſibi ait in il
la infirmitate poſit⁹: ꝛ in illa exercitatione
ꝯturbatus? Quis dabit mihi pēnas
ſicut colūbe: ꝛ volabo ꝛ requieſcā?
Aut mortē optabat: aut ſolitudinē deſide
rabat. Q̄diu inq̄t: id mecum agit̄: id mi-
hi p̄cipit̄: vt inimicos diligā: conuicia iſto
rum crebreſcētia ꝛ adumbrātia cōmouent
oculū meū: ꝑturbāt lumen meū: appetunt
cor meū: interficiūt animā meā: vellem vt
abirem ſi infirmus ſum: ne manēdo augeā
tur pctā pctīs: Aut certe ſepari paululum
a genere hūano: nō patiat̄ vulnus meum
crebras plagas: vt ſanatū exercitatiōi red
datur. Fit h̄ fr̄es: ꝛ ſurgit plerūq̄ꝫ in aīmo
ſui dei deſideriū ſolitudis: nō ob aliud ni
ſi ꝓpter turbā tribulationū ꝛ ſcandalorū:
ꝛ dicit: Quis mihi dabit pēnas? Videt ſe
ſine pēnis: an poti⁹ ligatis pēnis ſi deſunt
dent̄: ſi ligate ſunt ſoluant̄: q: etiaz q̄ ſoluit
pēnas aui: aut dat aut reddit illi pēnas ſu
as. Nō eni habebat eas tāq̄ꝫ ſuas q̄b⁹ vo-
lare nō poterat. Ligatę pēne onus faciūt.
Quis inq̄t dabit mihi pēnas ſicut colūbe:
ꝛ volabo ꝛ req̄eſcā? Req̄eſcet. Vbi? Du
os dixit ſēſus h̄ eē: aut ſicut ait apl̄s: diſſol
ui ꝛ eſſe cū chriſto: mlto eni mag̃ optimū.
Eteni ꝛ ip̄e q̄uis fortis: q̄uis magnus: q̄
uis corde robuſtiſſim⁹: q̄uis in chriſto mi
les inuict⁹ in exercitatiōe ſua: q̄ntū legim⁹
ꝯturbat⁹ eſt ꝛ ait: De cetero nēo mihi mo
leſtus ſit. Tāq̄ꝫ diceret de illo pſalmo: Te
dium detinuit me a peccatorib⁹ dereliquē
tibus legē tuā. Conat̄ ergo hō plerūq̄ꝫ cor
rigere hoīes diſtortos: prauos: ꝑtinentes
q̄dem ad curā ſuā: ſ̄ in q̄b⁹ deficiat omnis
hūana induſtria ꝛ vigilātia: corrigere non
pōt: pati neceſſe ē. Et q̄ corrigi nō pōt tu⁹
eſt: aut ꝯſortio generis hūani: aut plerūq̄ꝫ
eccl̄aſtica cōmunione ꝯiūct⁹. Int⁹ ē: q̇d fa
cies? Quo ibis? Quo te ſepabis vt iſta nō
patiar̄? Sꝫ adeſto: loq̄re: exhortare: blādi
re: minare: corripe. Feci oīa: q̄cq̇d virium
habui: impēdi ꝛ exp̄ſſi: nihil me video pro
feciſſe. Omis opa inſummata eſt: dolor re
manſit: Quō ergo req̄eſcet cor meū a tali-
bus: niſi vt dicā. Quis dabit mihi pennas
ſicut colūbe? Et tn̄ nō ſicut coruo. Colūba a
moleſtijs q̄rit auolatiōz: ſ̄ nō amittit dile-
ctionē. Colūba eni ꝓ ſigno dilectiōis po-
nitur: ꝛ in ea gemitus amat̄. Nihil tā ami-

cum gemitib⁹ q̄ columba: die noctuq̄ ge-
mit: tanq̄ hic poſita vbi gemẽdũ ẽ. Quid
ergo dicit iſte dilector? Cõuicia hoim fer-
re nõ poſſum: ſtridũt: rabie feruntur: accẽ-
dũtur iracundia: in ira adumbrabant me:
Prodeſſe ill' nõ poſſum: vtinã requieſcam
alicubi ab eis ſepatus corpe nõ amore: ne
in me pturbet ipa dilectio. Verbis meis ⁊
collocutõe pdeſſe nõ poſſum: orando pro
eis forſitan pdero. Dicũt iſta homies: ſed
plerũq̄ ita ligãt vt volare nõ poſſint. For
te eni nõ ligant viſco ſed ligant officio. Si
aũt ligant cura ⁊ officio: ⁊ deſerere nõ pñt
dicant: Optabam diſſolui ⁊ eſſe cum chri
ſto: Multo eni magis optimũ manere i car
ne neceſſariũ pter vos. Colũba delicata
religata affectu nõ cupiditate: volare non
poterat pter implendũ officiũ: nõ pter
paruũ meritũ: Tñ deſideriũ i corde neceſ
ſe ẽ vt ſit: nec patit hoc deſideriũ: niſi q ce
perit ambulare anguſtã illã viã: vt nouerit
q: nõ deſunt eccle pſecutiões etiã in h tẽ-
pore: quãdo trãqllitas videt eccle: ab his
qdem pſecutionib⁹ q̄s martyres nri paſſi
ſunt: nõ aũt deſunt pſecutiões: q: verũ eſt
illud: Oẽs q volũt pie viuere in chriſto: p
ſecutionẽ patiant. Nõ pateriſ pſecutionẽ?
nõ vis pie viuere in chriſto. Vis pbare ve
rum eſſe quod dictũ eſt? Incipe viuere in
chriſto. Quid eſt pie viuere in chriſto? Vt
ptineat ad viſcera tua qd ait apls: Quis
infirmat ⁊ ego nõ infirmor? Quis ſcanda-
lizatur ⁊ ego nõ vror? Aliorũ infirmitateſ:
aliorũ ſcandala: pſecutiones illi fuert. Nũ
quid ergo deſunt h tpe? Plures abundãt
illis q ea curant. Et plerũq̄ videt de lon-
ginquo hõ ⁊ dicit bñ eſt illi. Et ille qd dic?
Aut ſua guſtat ⁊ aliena non põt: aut apud
ſe qd guſtet nõ hz: ⁊ alteri guſtãti: imo de-
uoranti nõ compatit. Incipiat g pie viue
re in chriſto: ⁊ pbet qd dicit: incipit deſide
rare pennas: elongare fugere ⁊ manere in
deſerto. Vnde enim putatis fratres ſeruiſ
dei impleta eſſe deſta: ſi bñ illis eſſet inter
hoies: recederẽt ab hominibus? Et tñ quid
faciũt ⁊ ipi? Ecce elongant fugientes: ma-
net in deſerto. Sed nunqd ſingilatim te-
nent eos charitas: vt cũ mltis maneãt? Et
de ipis mltis exiſtũt q exerceãt: q: in omni
congregatione multitudinis neceſſe eſt vt
inueniãtur mali. Deus enim qui nouit ex
ercendos nos miſcet nobis ⁊ non perſeue
raturos: aut certe ita ſimulatos: vt nec in-
choauerint in quo perſeuerare deberent.
Nouit enim neceſſarium eſſe nobis vt fe-
ramus malos: ⁊ proficiat qd boni ſumus.
Diligamus inimicos: corripiamus: caſti-
gemus: ⁊ excommunicemus cũ dilectiõe:
a nobis etiaz ſepemus. Videte enim quid
dicat apoſtolus. Si quis autem nõ obau-
dit verbo noſtro p epiſtolaz: hunc notate:
et nolite commiſceri cum eo. Sed ne ſur-
riperet tibi ex hoc iracũdia ⁊ turbaret ocu
lum tuum: non inquit vt inimicũ eum ex
iſtimetis: ſed corripite vt fratrem: vt erube
ſcat. A quo indixit ſepationem: non preci
dit dilectionẽ: Viuit ille oculus: viuit vi-
ta tua. Eſt eni amiſſa dilectio: mors tua ẽ.
Hanc ille amittere timuit qui dixit: Me-
tus mortĩ cecidit ſuper me. Itaq̄ ne amit-
tam dilectionis vitam. quis dabit mihi pẽ
nas ſicut columbe: ⁊ volabo ⁊ requieſcã?
Quo iturus es? Quo volaturus? Vbi re-
quietur⁹? Ecce elongaui fugiens
⁊ manſi in ꝉdeſerto. In quo deſerto? — Alia lra ꝉſolitudine
Vbicunq̄ fueris congregabunt ſe ceteri.
Deſertum tecum petent: affectabunt vitã
tuam: tu repellere non potes ſocietatẽ fra-
trum. Miſcentur tibi etiam mali: adhuc ti
bi exercitatio debetur. Ecce elongaui fu-
giens ⁊ manſi in deſerto. In quo deſerto?
Si forte in conſcientia quo nullus homi-
num intrat: vbi nemo tecum eſt: vbi tu et
deus es. Nam ſi in deſerto in aliquo loco
es: quid facies de congregantibus ſe? Nõ
enim a genere humano ſeparatus eſſe po-
teris. q̄diu in hominibus viuis. Attende
potius conſolatorem illum dominũ et re-
gem imperatorem et creatorem noſtrum:
creatum eſſe etiam inter nos: Attẽde quia
duodecim ſuis miſcuit vnum quem pate-
retur: dicit: Ecce elongaui fugiens ⁊ man
ſi in deſerto. Forte iſte vt dixi fugerit ad cõ
ſcientiam ſuam: ibi aliquãtum deſertuz in
uenerit vbi requieſceret. Sed illa dilectio
conturbat euz. Solus erat in conſcientia:
ſed non ſolus in caritate. Intus conſola-
batur conſcientia: ſed forinſecus tribula-
tiones non relinquebant. Itaq̄ in ſe quie
tos ex alijs pendens cum conturbaret ad
huc quid ait? Expectabam eũ qui
me ſaluũ ꝉfaceret: ꝉa puſillo animo — Alia lra. ꝉfecit ꝉpuſillanimitate ſpũs
⁊ tempeſtate. Mare eſt: tempeſtas eſt:
nihil tibi reſtat niſi exclamare: domine p-
eo. Porrigat manum ille qui fluctus cal-
cat intrepidus: ſubleuet trepidationem

tua₃:firmet in ſe ſecuritatē tuā:alloquat̃ te
intus ⁊ dicat tibi:me attende q̇d ꝑtuleri₃:
Fratrē malū forte pateris: aut inimicū fo-
rinſecus pateris: quos nō paſſus ſu₃? Fre
mebāt forinſecus iudei: intrinſec⁹ diſcipu
lus tradebat. Seuit ḡ tēpeſtas:ſ₃ ille ſaluos
facit a puſillanimitate ⁊ tempeſtate. Forte
nauis tua iō turbat̃:q₂ ille in te dormit. Se
uiebat mare:turbabat̃ nauicula in q̄ diſci-
puli nauigabant:chriſtus aūt dormiebat.
Tandē aliqñ viſu₃ eſt ill'':q₂ inter illos dor
miebat ventoꝝ ipatoꝛ ⁊ creatoꝛ. Acceſſert
⁊ excitauerūt chriſtū: imꝑauit vētis: et fa-
cta eſt trāquillitas magna. Merito ḡ for-
te turbet̃ coꝛ tuū:q₂ excidit tibi in quē cre-
dideris? Intolerabilit̃ pateris: q₂ nō venit
tibi in mentē q̇d ꝓ te ꝑtulerit chriſtus. Si i
mentē non veit tibi chriſtus: dormit. Exci
ta chriſtū:recole fidē. Tunc eni in te dor-
mit chriſtus: ſi verū illū filiū dei abnegas
eē:ſi oblit⁹ fuer̃ paſſionis chriſti. Tūc i te
vigilat chriſt⁹:ſi memineris paſſionū chri-
ſti. Cū aūt pleno corde intuit⁹ fueris q̇d il
le fuerit paſſus:nōne equo aīo ⁊ tu tolera-
bis:⁊ fortaſſis gaudes q₂ inuētus es i ali-
qua ſimilitudine paſſionū regis tui. Cum
ḡ iſta cogitās ꝯſolari ⁊ gaudere cepis: ille
ſurrexit:ille vētis imꝑauit: ideo facta ē trā
quillitas. Expectabā eū q̄ me ſaluu₃ face
ret a puſillanimitate ⁊ tēpeſtate. †Sub
Alia lr̃a. merge dn̄e:diuide linguas eoꝛu₃.
ꝑcipita Attendit tribulātes ſe:⁊ optauit hoc:non
de ira fratres. Qui ſe male extulerūt: expe
dit eis vt ſubmergant̃. Qui male conſpira
uerūt:expedit eis vt lingue eoꝝ diuidant̃:
ad bonū cōſentiāt:⁊ cōcordēt lingue eoꝝ.
Si aūt in idipm aduerſum me ſuſurrabāt
ait: Oēs inimici mei ꝑdāt in idipm in ma
lo. Diuidant̃ lingue eorū: nō ſibi ꝯſētiāt.
Submerge dn̄e ⁊ diuide liguas eoꝝ. Sub
merge. Quare? Quia ſe extuler̃t. Diuide:
Quare? Quia in malū ꝯſpirauer̃t. Turri
illā recordare ſuꝑboꝝ facta₃ poſt diluuiū.
Quid dixerūt ſuꝑbi? Ne ꝑeam⁹ diluuio:
faciam⁹ altā turri. Suꝑbia ſe munitos eſſe
arbitrabant̃. Extruxerūt altā turri: ⁊ dn̄s
diuiſit linguas eoꝝ. Tūc ſe ceperūt nō in-
telligere:hinc facta ē origo linguaꝝ mlta-
rum. Antea eni vna ligua erat: ſ₃ vna lin-
gua ꝯcordib⁹ ꝓderat: vna ligua hūilibus
ꝓderat. At vbi illa collectio in ꝯſpiratiō₃
ſuꝑbie ꝑcipitata ē:pepcit ill'' de⁹ vt diuide
ret liguas eoꝝ: ne ſe itelligēdo ꝑniciosā fa
cerēt vnitatē. Per ſuꝑbos homies diuiſe
ſunt lingue:ꝑ hūiles apl'os ꝯgregate ſunt.
Spūs ſuꝑbie diſpſit linguas:ſpūſſanctus
ꝯgregauit linguas. Qñ eni ſpūſſanct⁹ ve-
nit ſuꝑ diſcipulos:oim liguis locuti ſunt.
ab omnibus intellecti ſunt: ligue diſperſe
in vnū ꝯgregate ſūt. Ergo ſi adhuc ſeuiūt
⁊ gentiles ſunt: expedit eis diuiſas hr̃e lin
guas. Volūt vnā linguā: veniāt ad eccle-
ſiā: q₂ ⁊ in diuerſitate linguaꝝ carnis:vna
eſt lingua in fide cordis. Submerge domi
ne:diuide linguas eorū. Qm vidi ini-
q̄tatem ⁊ cōtradictiōe₃ in ciuitate.
Merito iſte deſ'tū q̄rebat:qm̄ vidit iniqui
tatē ⁊ ꝯ̄dictiō₃ in ciuitate. Eſt q̄dā ciuitas
turbulēta:ipa erat q̄ turri edificauerat:ipa
ꝯfuſa ē ⁊ appellata babylonia. Ipa ꝑ inu-
merabiles gētes diſpſa:inde ꝯgregatur ec
cleſia in deſ'tū bone ꝯſcie. Vidit eni ꝯtra-
dictō₃ i ciuitate: Chriſt⁹ venit. Quis chri
ſt⁹? Cōtradicis. Et filius dei. Ho₃ filiū de⁹?
Cōtradicis. Nat⁹ ē de v̇gine:paſſus:reſur
rexit. Et vñ h' fieri pōt? Cōtradicis. Atten
dis ſaltē gl'a₃ crucis ipius: iā in frōte regū
crux illa fixa ē: cui inimici inſultauerūt: ef
fectu proba v̇tutē: domuit orbē non ferro
ſed ligno. Lignū crucis ꝯtumelijs dignu₃
viſum eſt inimicis: ⁊ añ ipm lignū ſtantes
caput agitabāt:⁊ dicebāt. Si fili⁹ dei ē:de
ſcendat de cruce. Extēdebat ille man⁹ ſu-
as ad ppl'm nō credentē ⁊ ꝯ̄dicentē. Si eni
iuſt⁹ eſt q̄ ex fide viuit: iniquus eſt q̄ nō ha
bet fidē. Oꝝ ḡ hic ait:iniq̄tatem:ꝑfidiā itel
lige. Videbat ergo dn̄s in ciuitate iniq̄ta-
tem ⁊ ꝯ̄dictionem: ⁊ extēdebat man⁹ ſuas
ad ppl'm non credentē ⁊ ꝯ̄dicentē. ⁊ tamen
⁊ ipos expectabat dicēs: Pat̃ ignoſce ill'':
q₂ neſciūt q̇d faciūt. Adhuc ſane reliquie
ſeuiūt illi⁹ ciuitatis:adhuc ꝯ̄dicūt de fron
tibus oim. Nō extendit man⁹ ad reliq̄s
non credētes ⁊ ꝯ̄dicentes. Qm̄ vidi iniq̄-
tatem ⁊ ꝯ̄dictionē in ciuitate. Die ac
nocte circūdabit eā ſuꝑ muros ei⁹
iniq̄tas ⁊ laboꝛ. Suꝑ muros ei⁹:ſuper
munimēta ei⁹:tenens q̄ſi capita eius: nobi
les eius. Ille nobilis ſi chriſtianus eſſ₃. ne
mo remaneret paganus. Plerūq₃ dicunt
homines:nemo remaneret paganus ſi ille
eſſet chriſtianus. Plerūq₃ dicunt homi-
nes ⁊ ille ſi fieret chriſtianus: quis rema-
neret paganus? Quod ergo nondum ſiūt
chriſtiani:quaſi muri ſunt ciuitatis illi⁹ nō
credentis ⁊ contradicentis. Oꝫdiu iſti mu
muri ſtabunt? Non ſemper ſtabunt. Cir-
cuit arca muros hiericho: veniet tempus

ſeptio arce circũitu vt oẽs muri ciuitatꝭ nõ
credentis ⁊ ꝯdicentis cadãt. Qđ donec fi
at turbaꝛ iſte in exercitatiõe ſua: ⁊ pferens
reliq̃s ꝯtradicentiũ: optat pẽnas auola-
tionis: optat requiẽ deſerti: imo duret int
ꝯtradicentes: perferat minas: bibat opꝓ
bria: expectet q̄ eũ ſaluũ faciet a puſillani-
mitate ⁊ tẽpeſtate. Intueaꝛ caput exẽpluꝫ
vite ſue: trãquilleſiꝫ ſpe ⁊ ſi turbatur in re.
Die ac nocte circũdabit eã ſup muros eiꝰ
iniq̃tas ⁊ labor. In medio eius ⁊ iniu
ſticia. Et ideo labor ibi: q₂ iniq̃tas ibi: q₂
iniuſticia ibi: ideo labor ibi. Sꝫ audiãt ex-
tẽdẽtis manꝰ. Venite ad me oẽs q̄ labora-
tis. vos clamatis: vos ꝯdicitis: vos con-
uiciami: Ille ecõtra. venite ad me oẽs q̄ la
boratis in ſupbia vrã: ⁊ req̃eſcitis in hũi-
litate mea. Diſcite a me inq̃t: q₂ mitis ſum
⁊ hũilis corde: ⁊ inuenietis req̃em aĩabꝰ
vrĩs. Vñ eni illi laborãt: niſi q₂ nõ ſũt mi-
tes ⁊ hũiles corde: Deꝰ humilꝭ factꝰ ẽ: eru-
beſcat hõ eſſe ſupbꝰ. †Non defecit de (Alia lra †et non)
plateis eius vſura ⁊ dolus. Vſura ⁊
dolus nõ abſconduntꝛ ſaltẽ q₂ mala ſunt: ſꝫ
publice ſeuiũt. Eteni q̄ in domo aliq̄d ma
lꝭ facit: vꝭ de malo ſuo erubeſcit: in plateis
eiꝰ vſura ⁊ dolus. Fenus ⁊ ꝓfeſſioneꝫ hꝫ:
fenꝰ etiaꝫ ars vocaꝛ: corpꝰ dicitꝛ: corpꝰ q̄ſi
neceſſariũ ciuitati: ⁊ de ꝓfeſſione ſua vecti
gal impẽdit. Vſq₃ adeo i platea ẽ: qđ ſaltẽ
abſcondendũ erat. Eſt ⁊ alia vſura peior:
qñ nõ dimittis qđ tibi debeꝛ: ⁊ turbaꝛ ocu
lus in illo v̇ſu oronis: Dimitte nobis debi
ta nrã. Quid eni ibi facturꝰ es: qñ oraturꝰ
⁊ ad ipm v̇ſum venturꝰ: Verbũ ꝯtumelio
ſum audiſti: vis exigere damnatõis ſuppli
cium: Vel tantũ exige q̄ntũ dediſti fenera-
tori. Iniuriarũ pugno ꝑcuſſus es: interfe-
ctionẽ q̄rꝭ. Vſura mala: q̄ iturꝰ es i orone:
Si reliq̄ris orationẽ: q̄ circũiturꝰ ad dñm:
Ecce dices: Paꝛ noſter q̄ es in celꝭ: ſanctifi
cetur nomẽ tuũ: adueniat regnũ: fiat volũ
tas tua ſicut in celo ⁊ in t̃ra. Dices: Panẽ
nrm quotidianũ da nobꝭ hodie: venies ad
dimitte nobis debita nrã: ſicut ⁊ noſ dimit
timus debitoribus nrĩs. Vꝭ in ciuitate illa
mala abundẽt vſure iſte: nõ intrẽt parieteſ
iſtos: vbi pectꝰ tunditꝛ. Quid facies q₂ ibi
tu ⁊ ille v̇ſus i medio eſtis: Preces tibi cõ
poſuit celeſtis iuriſpitus. Qui nouerat q̄d
ibi agereꝛ ait tibi: alꝭ nõ impetrabiſ. Amẽ
eni dico vobis: q₂ ſi dimiſeritis hoibꝰ pctã
dimitteꝛ vobis. Si aũt nõ idmiſeritꝭ pec
cata hoibꝰ: neq₃ paꝛ vrꝛ dimittet vobꝭ. Quiſ
ħ dicit: Qui ſcit q̄d ibi agaꝛ qđ tu aſtans
petis. Vide q̄d voluit eſſe ipe aduocatus
tuꝰ: ipe iuriſpitꝰ tuꝰ: ipe aſſeſſor patrꝭ. ipe iu
dex tuꝰ dixit: alꝭ ñ accipies. Quid facturꝰ
es: Nõ accepturꝰ ſi ñ dicturꝰ: ñ accepturꝰ:
ſi falſuꝫ dicturꝰ. Ergo aut facturꝰ ⁊ dictu-
rus: aut qđ petis nõ ꝓmeriturꝰ: q₂ q̄ ħ non
faciũt: in vſuris illꝭ ſunt malꝭ. Sint ibi illi q̄
adhuc idola aut adorãt aut q̄runt: noli tu
plebs dei: noli tu plebs chriſti: noli tu cor-
pus illiꝰ capitꝭ: Attẽde vinculũ pacꝭ tue:
attẽde ꝓmiſſum vite tue. Quid eni tibi ꝓ
deſt: q₂ exigis iniuriaſ q̄s ꝑtuliſti: Vltio te
reficit: Ergo de malo alieno gaudebis:
Paſſus es malũ: ignoſce ne duo ſitꝭ: ⁊ nõ
deficiat de plateis eius vſura ⁊ dolus. Iđ
ergo tu querebas ſolitudinẽ ⁊ pẽnas ideo
murmuras ꝯ ħ. Ferre non potes cõtradi-
ctionem ⁊ iniquitatem ciuitatis huius: re-
quieſce in his q̄ tecum intus ſunt: ⁊ noli q̄-
rere ſolitudinem. Audiat de ipis quid di-
cat. Qm ſi inimicꝰ† exprobraſſet (Alia lra. †maledixiſſet)
mihi. Et q̄dem ſupius cõturbatus erat i
exercitatione ſua a voce inimici ⁊ a tribu-
latione peccatoris: forte in illa ciuitate po
ſitꝰ ſupbia: illa erigẽte turri ſbmerſa erat:
vt diuiderentꝛ eorũ lingue. Attende intus
q̄d gemat: ꝓpter ꝑicula a falſis fratribus.
Qm ſi inimicus exprobraſſet mihi. Su-
ſtinuiſſem vtiq₃. Et ſi is q̄ oderat
me ſup me magna locutus fuiſſet.
Id eſt ꝑ ſupbiam mihi inſultaſſet: magni-
ficaret ſe ſup me minareꝛ q̄cq̄d poſſꝫ. †Ab (Alia lra †abſcondiſſem †forſitan)
ſconderem me† vtiq₃ ab eo. Ab illo q̄
foris eſt: vbi te abſconderis inter illos qui
intus ſunt. Nunc autem vide: ſi non aliud
reſtat: niſi vt ſolitudinem queras. Tu
v̇o: inq̃t: hõ vnanimis dux meus ⁊
notus meus. Forte aliq̄ñ bonũ ꝯſiliuꝫ
dediſti: forte aliquãdo ꝑceſſiſti me et ſalu-
bre aliquid monuiſti me: in eccleſia dei ſi-
mul fuimus. Tu v̇o homo vnanimis dux
meus ⁊ notus meus. Qui ſimul me
cum dulces capiebas cibos. Qui
ſunt dulces cibi: non omẽs qui aſſunt no
uerunt: ſed non amaricent qui nouerunt:
vt poſſint illis qui adhuc nõ nouerunt di-
cere: guſtate ⁊ videte quoniam dulcis eſt
dominus. Qui ſimul mecũ dulces capie-
bas cibos. In domo dei ambulaui-
mus cum cõſenſu. Vñ ergo diſſenſio:
Qui intus erat foris factus eſt. Ambula-
uit mecum in domo dei cum cõſenſu: aliã
domũ erexit ꝯ domuꝫ dei. Quare illa reli-

cta ē: vbi ambulauim⁹ cū ꝯſenſu? Quare
illa deſerta ē: vbi dulces ſil' capiebā⁹ cibos?
Alia lra. † et. Ueiat mors ſup illos† deſcēdāt
ad infernū viuētes. Quō replicauit ꝛ
recolere nos fecit ṗmū illud ſciſmatis ini-
tium: qn̄ in illo primo ꝑplo iudeorū q̄dam
ſupbi ſe ſepauerūt ꝛ extra ſacrificare volue
runt: noua mors ſup eos veit: Aperuit ſe
terra ꝛ viuos abſorbuit. Ueniat inq̄t mors
ſup eos: ꝛ deſcēdant ad infernuȝ viuētes.
Quid ē viuētes? Sciētes q꞉ peunt: ꝛ tn̄ p-
eūtes. Audi viuētes pire ꝛ abſorberi hia-
tu terre: id ē deuoratiōe terrenarū cupidi-
tatuȝ abſorberi. Dicis hoi: Quid pateris
frat? Fratres ſum⁹: vnū deū inuocam⁹: in
vnū chriſtū credim⁹: vnū euāgelium audi
mus: vnū pſalmū cantam⁹: vnū amen re-
ſpondem⁹: vnū all'a reſonamus: vnum pa
ſca celebram⁹: Quid tu foris es ꝛ ego int⁹
ſum? Plerūqꝫ anguſtat⁹ ꝛ ꝯſiderās qꝫ ve-
ra dicant: reddat ait dn̄s maioribus nr̄is
Ergo viu⁹ perit? Deinde addis ꝛ mones:
ſaltē ſolū ſi ſit malū ſegregatōis: cur adiū-
gis ꝛ rebaptiſatiōnis? Agſce in me qȝ ha-
bes: ꝛ ſi tu me odiſti: chriſto i me parce. Et
h̄ eis malū plerūqꝫ ꝛ maxie diſplicet. Ue-
re inquint male fit: vtinā poſſet nō fieri. Sȝ
q̄d facim⁹ de ſtatutis maioꝝ nr̄oꝝ? Deſcē-
dant ad infernū viuētes. Si mortu⁹ deſcē-
deres: q̄d ageres ig̃rares. Cū vo ſcis malū
eſſe qȝ facis: ꝛ tn̄ facis: nōne viu⁹ deſcēdis
ad inferos? Sȝ quare maxime ip̄os duces
t̄re hiatos abſorbuit viuos: ꝑplm aūt illis
ꝯſentiētē e celo irruēs ignis abſūpſit? Pro
pterea hāc penā cōmemorās pſalm⁹ iſte: a
ꝑplo cepit: ꝛ ad duces ꝯcluſit. Ueiat mors
ſuper eos. ꝓpter illos dixit: ſuper q̄s venit
ignis de celo: ꝛ stati adiūxit. Deſcēdāt ad
infernū viuētes ꝓpter duces q̄s t̄re hiat⁹
abſorbuit. Nā quō deſcēderūt ad infernū
viuētes de q̄bus dixerat: Ueniat mors ſu
per eos? Si iā ſup eos mors venerat: quō
viui ad iferos deſcēdebāt? Ergo a minori
bus cepit: ad maiores ꝯcluſit. Ueiat mors
ſup eos q̄ ꝯſenſerūt ꝛ ꝯſecuti ſunt. Quid il
li duces ꝛ ṗncipes? Deſcēdāt ad infernuȝ
viuētes: q꞉ ipi ſcripturas tractāt: ꝛ nouerūt
bn̄ q̄tidie legēdo quō eccl'ia catholica p to
tum orbē terraꝝ ita diffuſa ē vt oīno cōtra
dictio oīs vacet: nec iueniri poſſit aliqȝ te
ſtimoniū ꝓ ſciſmate eoꝝ: nouerūt bn̄: ideo
ad inferos viuētes deſcēdūt: q꞉ maluȝ qȝ
faciūt: malū eē nouerūt. Illos aūt de diui-
na iracūdia ignis abſūpſit. Studio eni cō-
tentiōis accēſi: a ducib⁹ ſuis mal' recedere
noluerunt: veit ſup ignē ignis: ſup ardorē
diſſenſiōis ardor cōſūptiōis: Ueiat mors
ſup illos: ꝛ deſcēdāt ad infernuȝ viuentes Alia lra.
¶ Qm̄† neq̄tia in† hoſpitijs eorū i †nequitie
medio eorū. In hoſpitijs vbi pegrināt †habitaculis
ꝛ tranſeūt. Non eni h̄ ſp futuri ſunt: ꝛ tn̄ ꝓ
animoſitate tpali ſic pugnāt. In hoſpitijs
eorū iniq̄tas: in medio eorū iniq̄tas: nullū Alia lra
tā mediū eoꝝ qꝫ cor eoꝝ. Ego †ad deū †autem
exclamaui. Corp⁹ chriſti ꝛ vnitas chriſti
in angore: in tedio: in moleſtia: in ꝯturba-
tione exercitatōis ſue. Ille vn⁹ hō: in vno
corpe poſita vnitas cū tederet aīa ei⁹ excla
mās a finib⁹ t̄re. A finib⁹ t̄re ad te clamaui
iq̄t: cū angeret cor meū. Ipe vn⁹: ſ; vnitas
vn⁹: ꝛ ip̄e vn⁹: non i vno loco vn⁹: ſ; a fini-
bus terre clamat vn⁹. Quō a finib⁹ t̄re cla
maret vn⁹: niſi in m̄ltis eſſet vnus? Ego ad
dn̄m exclamaui. Recte tu exclama ad do
minū: noli ad donatū: ne tibi ſit ꝓ dn̄o do
min⁹: q̄ ſub dn̄o noluit eſſe ꝯſeruus. Ego ad
deū exclamaui. Et dn̄s exaudiuit me
¶ Ueſpere mane et meridie nar-
rabo et annūciabo et exaudiet vo-
ceȝ meā. Euāgeliza tu: noli tacere tu qȝ
accepiſti. Ueſpe de p̄teritis: māe de futur'
meridie de ſempit'nis. Iō ad id qȝ ait: ve
ſpere ptinet qȝ enarrat: ad id qȝ ait: mane
ptinet qȝ annūciat: ad id qȝ ait i meridie
ptinet qȝ exaudit' vox ei⁹. Finis eni in me
ridie eſt: ſ; inde nō declinat' in occaſuȝ. In
meridie eni lux excelſa ē: ſplēdor ſapie: fer
uor dilectionis. Ueſpe ꝛ mane ꝛ meridie.
Ueſpe dn̄s in cruce: mane in reſurrectiōe:
meridie in aſcēſione. Enarrabo veſpe pa-
tientiā moriētis: annūciabo mane vitam
reſurrectiōis: orabo vt exaudias meridie
ſedēs ad dexterā pr̄is: exaudiet vocē meaȝ
q̄ interpellat ꝓ nob. Quāta hui⁹ ſecuritas:
q̄ta ꝯſolatio: q̄ta refectio. A puſillanimi-
tate ꝛ tēpeſtate ꝯ malos: ꝯ iniq̄s: ꝛ foris ꝛ in
tus: ꝛ i his q̄ foris ſūt cū fuiſſēt int⁹. Itaqꝫ
fr̄es mei q̄s i ip̄a ꝯgregatōe parietū horuȝ
videt' turbulētos: ſupbos: ſua q̄rētes: ela-
tos: nō habētes zelū dei: caſtū: ſanū: q̄etū:
ſ; m̄ltū ſibi tribuētes: ad diſſenſionē patos:
ſ; occaſionē nō inueniētes: ip̄a ē palea dn̄i
ce aree. Hic illos paucos ſupbie vent⁹ ex
cuſſit: tota palea nō volabit: niſi cū ille i vl
timo vētilabit. Sȝ nos q̄d niſi cū iſto cātē⁹:
cū iſto orem⁹: cū iſto plāgā⁹ ꝛ dicā⁹ ſecuri.
Redimet in pace animā meam.
Cōtra illos q̄ nō amāt pacē. In pace redi

met aīam meā: qꝛ cū his q̄ oderunt pacem
erā pacific⁹. Redimet in pace aīam meã
Ab his qui appropinquāt mihi.
Nā ab ill' q̄ lōge ſunt a me: facilis cauſa ē.
Nō me tā cito fallit q̄ dicit: veni idolū ado
rare: multū a me lōge ē. Chriſtian⁹ es: chri
ſtian⁹ inq̄t ex ꝓpiq̄ aduerſat': ꝓpe ē. Redi
met i pace aīam meā ab his q̄ appinquāt
mihi. **Qm̄ inter mltos erant mecū.**
Quare dixit appropinquāt mihi? Quia in
mltis erāt mecū. In h̄ vſu due ſnīe occur-
runt. In mltis erāt mecū. Baptiſmum ha
bebam⁹: vtriq₃ in eo erāt mecū. Euāgeliū
vtriq₃ legebam⁹: erant in eo mecū. Feſta
martyrū celebrabam⁹: erāt ibi mecū. Pa-
ſce ſolēnitatē frequētabam⁹: erant ibi me-
cum: ſed non omnino mecum: In ſciſma
te nō mecū: in hereſi nō mecū: In multis
mecū: in paucis nō mecū. Sʒ in his pau-
cis in q̄bus nō mecū: nō eis ꝓſunt mlta in
q̄b⁹ mecū. Eteni fr̄es videte: q̄ꝫ mlta enar
rauit apl's Paulus: vnū dixit: ſi defuerit:
fruſtra ſunt alia: Si liguis hoim loquar ꝛ
angeloꝝ ait: ſi habeā oēm ꝓphetiā ꝛ oēm
fidem ꝛ oēm ſciam: ſi montes trāſferam: ſi
diſtribuā oīa mea paupib⁹: ſi tradā corp⁹
meum ita vt ardeat: q̄ꝫ multa enumerauit.
His oib⁹ mltis deſit vna caritas: illa nūe-
ro pl'a ſunt: hec pondere maior ē. Ergo in
oibus ſacramētis mecū: in vna caritate ñ
mecum: in mltis erant mecū. Rurſus alio
mō qm̄ in multis erāt mecū: qui ſe ſepaue-
rant a me mecū erāt: nō in paucis ſ₃ in mul
tis. Eteni p totū orbem terraꝝ pauca ſunt
g̃na: mlte ſūt palee. Quid g̃ ait? In palea
mecū erant: in tritico nō mecū erāt: ꝛ pro-
pinq̄t palea tritico de vno ſemīe exit: i vno
agro radicat': vna pluuia nutrit': eūdē meſ
ſorem patit': eandē trituratōꝫ ſuſtinet: ean-
dem ventilatōꝫ expectat: nō i vnū horreū
intrat. Quoniā inter mltos erant mecum.
Exaudiet† me de⁹ ꝛ hūiliabit il- Alia lr̄a. †non habet
los: q̄ eſt an̄ ſecula. Illi eni ꝓſumūt de
quo neſcio duce ſuo q̄ cepit heri: hūiliabit
illos q̄ eſt an̄ ſecl'a: qꝛ et ſi ex tanto tpe chri
ſtus nr̄ de Maria v̄gine an̄ ſecl'a: tn̄ in p̄n-
cipio erat v̄bū ꝛ verbū erat apō deū ꝛ de⁹
erat verbū. Hūiliabit illos q̄ eſt ante ſecl'a
Nō eni eſt ill' cōmutatio: De illis
dico q̄b⁹ nō eſt cōmutatio. Nouerat aliq̄s
pſeueraturos: ꝛ in pſeueratiōe ſue neq̄tie
morituros. Videm⁹ eni eos: ꝛ nō eſt ill' cō
mutatio. Qui ſic moriunt' in ipa ꝑuerſita-
te: in ipo ſciſmate: non eſt ill' commutatio.

Hūiliauit illos de⁹: hūiliauit illos in dam
natione: qꝛ erecti ſunt in diſſenſiōe. Non ē
ill' cōmutatio: qꝛ non mutant' in meli⁹: ſ₃ in
peius: nec cū hic ſint: nec in reſurrectione.
Oēs eni reſurgem⁹: ſ₃ non omēs imutabi-
mur. Quare? Quia nō eſt illis cōmutatio
Et nō timuerūt deū. Fratres mei vnū
remediū eſt: timeāt deū: deſerant donatū.
Dicis illos piſſe in hereſi: in ſciſmate: ꝛ ne
ceſſe eſt vt de⁹ retribuat iſtis mal'. Venies
in damnatiōꝫ: noli tibi blandiri v̄bis tuis:
ne ſeq̄ris cecum ducē. Cecus aūt cecū du
cens ſil' in foueam cadūt. Quid ad me ait.
Quō heri vixi: ſic ꝛ hodie. Parentes mei
qō fuerūt h̄ ꝛ ego. Nō times deū: habe ti-
morē dei. Cogita qꝛ iſta oīa vera ſūt q̄ le-
gūtur: qꝛ eſt fides chriſti q̄ falli non poteſt.
Qm̄ in hereſi remanebit ad tantā euiden-
tiam ſancte catholice: quā diffudit deus p
orbem terrarū: quā an̄q̄ꝫ diffūderet promi
ſit: p̄nunciauit: ſic exhibuit vt ꝓmiſit. Er-
go caueāt ꝛ obſtupeſcāt q̄ non timent deum.
Extendit manū ſuā in retribuēdo. Alia lr̄a.
†Polluerūt teſtamētū ei⁹: Lege te †contaminaue runt
ſtamentū qō polluerūt. In ſemine tuo bn̄
dicent' omēs gentes. Polluerūt teſtamen
tum eius. Tu contra iſta verba teſtatoris
quid dicis? Africa ſola iſtam gr̄aꝫ meruit
ſancti Donati: in ipo remanſit eccl'a chri-
ſti? Dic ſaltem eccl'am Donati: q̄re adiun
gis chriſti: de quo dictuꝫ eſt: In ſemīe tuo
bn̄dicent' omnes gentes. Poſt donatum
vis ire: pone chriſtuꝫ: ꝛ ſic recede. Videte
g̃ quid ſequit': Polluerūt teſtamētū eius.
Qō teſtamētū? Abrae dicte ſunt ꝓmiſſio-
nes ꝛ ſemi eius. Apl'us dicit fr̄es: tn̄ hois
teſtamentū confirmatū nēo irrituꝫ fac': aut
ſupordinat. Abrae dicte ſunt ꝓmiſſiones
ꝛ ſemini eius. Nō dicit ꝛ ſemib⁹ tāq̄ꝫ i ml-
tis: ſ₃ tanq̄ꝫ in vno: ꝛ ſemini tuo qō eſt chri
ſtus. In h̄ g̃ chriſto qō ꝓmiſſuꝫ ē teſtamē-
tum: In ſemīe tuo bn̄dicēt' oēs gētes. Tu
q̄ dimiſiſti vnitatē oīm gētiū ꝛ i pte remāſi
ſti: polluiſti teſtamētū ei⁹. Quid tibi g̃ ꝯti-
git? Ut exterminareris: vt ab hereditate
ſepareris. de ira dei ē. Attēde eni q̄d ſeq̄t':
Polluerūt teſtamētū ei⁹. **Diuiſi ſunt† p̄** Alia lr̄a. †ab
ira vultus ei⁹: Quid expectatis? q̄ maio
re nota oſtendant' heretici? Diuiſi ſunt pre
ira vultus eius. **Et appropinquauit
cor illi⁹.** Cui⁹ intelligim⁹: niſi cui⁹ ira diui
ſi ſunt? Quō appropīquit cor illi⁹? Ut intel-
ligā⁹ volūtatē illi⁹. Eteni heretici exerta ē ca
tholica: ꝛ ex his q̄ male ſentiūt ꝓbati ſūt q̄

bū ſentiūt. Multa eni latebāt in ſcripturꝭ
ꝛ cū p̄ciſi eſſent heretici: q̄ſtionib⁹ agitaue-
runt eccl'am dei. Apta ſunt q̄ latebāt: ꝛ in-
tellecta eſt volūtas dei. Inde dicit̄ in alio
pſalmo: Congregatio tauroꝝ int̄ vaccas
ꝓploꝝ: vt excludant̄ hi q̄ probati ſunt argē
to. Excludāt̄ eni dixit: emineāt: appareāt.
Unde dicunt̄ ꝛ in arte argentaria excluſo-
res: id eſt ex q̄dam cōfuſione maſſe ad ſue
forme exp̄ſſores. Ergo multi q̄ optime poſ
ſunt ſcripturas dinoſcere ꝛ ꝑtractare late-
bant in ꝓpl'o dei: nec aſſerebāt ſolutionem
q̄ſtionum difficilium cū calūniator nullus
inſtaret. Nunq̄d eni ꝑfecte de trinitate tra
ctatum ē: añq̄ oblatrarēt arriani? Nunq̄d
ꝑfecte de penitentia tractatū eſt añq̄ obſi-
ſterent nouaciani? Sic nō ꝑfecte de bapti-
mate tractatū eſt añq̄ ꝯtradicerēt foriſ po
ſiti rebaptiſatoreſ. Nec de ip̄a vnitate chri
ſti enucleate dicta erāt q̄ dicta ſunt: niſi po
ſtea q̄ ſeꝑatio illa vrgere cepit fratres īfir-
mos: vt iam illi q̄ nouerant h̄ tractare atq̄
diſſoluere: ne ꝑirent infirmi ſollicitati que
ſtionibus impioꝝ: ſmonibus ꝛ diſputatio
nibus ſuis obſcura legis in publicū dedu
cerent. Ergo illi diuiſi ſunt p̄ ira vult⁹ ei⁹:
ꝛ nobis ad intelligendū appropinq̄uit cor
eius. Itaq̄ intelligite illud quod ī pſalmo
alio cōmēmorauit: Congregatio taurorū:
id eſt: ſupborū cornupetaꝝ int̄ vaccas po
pulorū. Quas dixit vaccas? Aīmas ſedu
ctibiles. Ut q̄d hoc? Ut excludant̄ hi: id ē
appareāt q̄ latebāt: q̄ ꝓbati ſunt argento.
Quid eſt argento? Eloq̄a dñi eloq̄a caſta:
argētū igne examinatū: ꝓbabile terre pur
gatum ſepties tm̄. Hunc ſenſum obſcurū
videte quēadmodū ī luce excludat ap'ſs:
Oportet inq̄t hereſes eſſe: vt ꝓbati mani-
feſti fiāt int̄ vos. Quid eſt ꝓbati? Proba-
ti argento: ꝓbati eloquio. Quid eſt mani-
feſti fiāt? Excludat̄. Quare h̄? Propt̄ he-
reticos. Quid ē ꝓpter hereticos? Propt̄
congregatiōꝫ taurorū inter vaccas popu-
lorū. Sic g̃ ꝛ hi diuiſi ſunt p̄ ira vult⁹ ei⁹: ꝛ
a ꝓpiq̄uit cor illi⁹. **Molliti ſūt ſmo
nes ei⁹ ſuꝑ oleū: ꝛ ipſi ſunt iacula.**
Quedā eni in ſcripturis dura videbantur
cum obſcura eſſent: expoſita mollita ſunt.
Nā ꝛ p̄ma hereſis in diſcipul' chriſti velut
ad duriciā ſmonis ip̄ius facta eſt. Cū eni
diceret: Niſi q̄s mādūcauerit carnē meā ꝛ
biberit ſanguinē meū: non habebit vitā in
ſe: illi nō intelligentes dixerūt ad inuicem:
Durus eſt hic ſermo: q̄s poteſt eū audire?
Dicētes q̄ durus eſt ſmo hic: ſeꝑauerūt
ſe ab illo: remāſit cū illis duodeci. Cum ei
ſuggeſſiſſent illos in ſmone eius fuiſſe ſcā
dalizatos: nunq̄d ꝛ vos inq̄t vultis abire?
Et Petrus: Uerbū vite eterne habes ad
quem ibim⁹? Intendite obſecramus vos:
ꝛ paruuli diſcite pietatē. Nunq̄d iam Pe
trus intelligebat ſecretū illi⁹ ſmonis dñi?
Nondū intelligebat: ſed bona eſſe v̄ba q̄
non intelligebat: pie credebat. Ergo ſi du
rus eſt ſmo: ꝛ nondū intellectus eſt: dur⁹
fit impio: vbi aūt pietate molliat̄: q̄ quan
doq̄ ſoluet̄: ꝛ fit tibi oleum: ꝛ vſq̄ ad oſſa
penetrabit. Proinde tāq̄ ip̄e Petr⁹ poſt
illā duriciā ſicut putabāt ſmonis dñi ſcan
dalizatus etiā h̄ diceret: Uerbū vite et̄ne
habes: ad quē ibim⁹? ita ſ̄biecit. **Jacta ī
dño curam tuam: et ip̄e te enutriet** Alia lra. ī ſup dñm.
Paruulus es: nondum intelligis ſecreta
v̄boꝝ. Forte tibi panis latꝫ: ꝛ adhuc lacte
nutriendus es: noli iraſci vberibus: ip̄a te
idoneū reddent ad mēſam: cui nō minus
idoneus es. Ecce ꝑ diuiſionē hereticoruꝫ
multa dura mollita ſunt: ſmones illi⁹ du-
ri: molliti ſunt ſuꝑ oleum: ꝛ ip̄i ſunt iacula.
Armauerūt euāgelizanteſ: ꝛ ip̄i ſermones
dirigunt̄ in pectora quorūq̄ audientium
ab inſtātibus opportune ꝛ importune. Il-
lis ſmonibus: ill' verbis tanq̄ ſagittis cor
da hoīm ad amorem pacis figunt̄. Duri
erant: molles facti ſunt: molliti nō v̄tutem
amiſerunt: ſ in iacula ꝯuerſi ſunt. Molliti
ſunt ſmones eius ſuꝑ oleū: ꝛ ip̄i molliti ſer
mones: ip̄i ſunt iacula. Sed tu nōdum for
te idoneus es q̄ armeris his iacul': ꝛ non-
dum tibi eluxit qđ in ſmone forte obſcurū
eſt ꝛ durū. Jacta in dño curam tuā ꝛ ipſe
te enutriet. In dño iacta. Ecce vis te iacta
re in dñm: nemo ſe ſuppōat ꝓ dño. Jacta
in dño curam tuā. Uide quēadmodū ma
gnus ille miles chriſti in ſe curā paruuloꝝ
iactari noluit. Nunq̄d Paulus ꝓ vobis
crucifixus eſt: aut in noīe Pauli baptizati
eſtis? Quid eis aliud dicebat: niſi iactate ī
dño curaꝫ v̄ram: ꝛ ip̄e vos enutriet. Nō
aūt vult ꝑuulus iactare curaꝫ ſuā in dño:
ꝛ occurrit neſcio quis: ꝛ dicit: ego excipio.
Tāq̄ naui fluctuanti occurrit ꝛ dicit: ego
excipio. Reſpōde ꝛ tu: portū q̄ro nō ſaxū.
Jacta in dño curaꝫ tuā ꝛ ip̄e te enutriet: et
vide q̄ portus te excipiet. **Nō dabit
in eternum fluctuationeꝫ iuſto.** Ui-
deris fluctuari in mari iſto: ſ excipit te por
tus: tu tātū añq̄ ītres ī portū ab anchora

noli abrumpi. Fluctuat nauis ī anchoris:
ſ; nō longe a terra ꝓijcit: nec ineternū flu-
ctuabit:et ſi ad tempus fluctuat. Eteni ad
fluctuationē ꝑtinent verba ſupiora:cōtri-
ſtatus ſum in exercitatiōe mea:ꝛ cōturba-
tus:expectabā eum qui me ſaluū faceret a
puſillanimitate ꝛ tempeſtate. Fluctuās lo-
quit̄:ſ; nō ineternū fluctuabit. Anchora li-
gat̄:anchora ſpes eiꝰ eſt. Nō dabit ineter-
nū fluctuationē iuſto. Illis aūt q̇d: ¶ Tu
Alia lra. vo deus deduces eos in puteum
† interitus. †corruptiōis. Puteus corruptiōis:te-
nebre ſūt ſ̄bmerſiōis. Deduces eos inq̇t ī
puteū corruptiōis:q̄ꝛ cecus cecū ducens:
ambo in foueā cadūt. Deducit illos deus
in puteum corruptiōis:nō ꝙ ip̄e ſit auctor
culpe ipoꝝ:ſ; ꝙ ip̄e ſit iudex iniq̇tatū eorū.
Tradidit eīm eos deꝰ in ꝯcupiſcētias cor-
dis eoꝝ. Amauerūt eīm tenebras et nō lu-
cem: dilexerūt cecitatē ꝛ nō viſionē. Nam
ecce dn̄s Jeſus eluxit vniuerſo mūdo:can
tēt ī vnitate cū toto mūdo. Nō eīm eſt q̇ ſe
abſcōdat a calore illiꝰ. Illi aūt traducētes
a toto ad ꝑtē:a corꝑe ad vulnus:a vita ad
Alia lra. p̄ciſionē: q̇d paſſuri ſunt niſi in puteū cor-
† doloſi. ruptiōis ituri? ¶ Viri ſanguinū ꝛ †do
loſitatis: Viros ſanguinum ꝓpter inter
fectiōes dicit:atq; vtinā corporales ꝛ non
ſpūales. Sanguis eīm de carne exiens vi-
det̄ ꝛ horret̄. Quis videt ſanguinē cordis
ī rebaptizato? Ille mortes alios oculos q̄-
runt:q̄q̄ ꝛ de iſtis mortibꝰ viſibilibꝰ nō q̄-
eſcāt armati vbiq; circūcelliōes. Et ſi iſtas
viſibiles mortes attendamꝰ: viri ſanguinū
ſūt. Attēde armatū ſi vir pacis ē:ꝛ nō ſan-
guinis. Si fuſtem ſaltem ſolum ferret: fert
fundibulū:fert ſecurim:fert lapides:fert lā
ceas. Et iſta portātes vbiq; q̄ poſſūt eua-
gant̄:ſanguinē innocentiū ſitiūt. Ergo ꝛ de
iſtis viſibilibꝰ mortibꝰ ſunt viri ſanguinū.
S; ꝛ de illis dicamꝰ vtinā ſolas viſibiles fa
cerēt ꝛ aīas nō perimerēt. Iſti ſunt viri ſan
guinū ꝛ doloſitatiſ:ne putent q̄ꝛ nos male:
ſic intelligimꝰ viros ſanguinū q̇ aīas occi-
dūt:ip̄i maximianiſtas ſuos ſic intellexerūt.
Nā cū eos damnarēt: in ip̄a ſentētia ꝯcilij
ſui iſta v̇ba poſuerūt. Veloces pedes eoꝝ
ad effundendū ſanguinē annūciatoꝝ:ꝯtri
bulatio ꝛ calamitas in vijs eoꝝ: ꝛ viā pa-
cis nō cognouerūt. Hoc de maximianiſtiſ
dixerūt. Quero aūt ego ab eis q̄n maximi
aniſte fuderint corꝑis ſanguinē:nō q̄ꝛ ꝛ ip̄i
nō fuderint:ſi eſſet talis multitudo q̇ fūde-
ret:ſed ꝓpter timiditatē paucitatis ſue ma
gis ab eis paſſi ſunt aliq̇d: q̄q̄ ip̄i tale aliq̇d
aliq̄n fecerūt. Ergo interrogo Donatiſtā ꝛ
dico: In ꝯcilio tuo poſuiſti ꝺ maximianiſtiſ
veloces pedes eoꝝ ad effudendū ſangui-
nē. Vnū mihi date quē digito leſerint ma-
ximianiſte. Quid mihi aliud reſpōſurꝰ eſt:
niſi qꝺ ego dico? Qui ſe ſeparauerūt a bo-
nitate: et aīas ſeducēdo interimūt:ſpūalit̄
nō carnaliter ſanguinem fundūt. Optime
expoſuiſti:ſed ī expoſitiōe tua cognoſce fa-
cta tua. Viri ſanguinum ꝛ doloſitatis. In
fraude doloſitas: in ſimulatione: in ſedu-
ctione. Quid ḡ illi ipſi qui diuiſi ſunt p̄ ira
vultus eius? Ipi ſunt viri ſanguinū ꝛ dolo
ſitatis. Sed quid de illis ait? Nō dimi-
diabūt dies ſuos. Quid ē nō dimidia
būt dies ſuos? Nō ꝓficiūt quātū putāt:in-
tra tempꝰ qꝺ ſperāt ꝑibūt. Ipſe ē eīm ꝑdix
ille:de quo dictū eſt: In dimidio dierū eiꝰ
derelinquet eū:ꝛ in nouiſſimis ſuis erit in-
ſipiēs. Proficiūt: ſed ad tempꝰ. Quid.n.
ait aplus? Maligni aūt homiēs ꝛ ſeducto
res ꝓficiūt in peiꝰ:ip̄i errantes: et alios ī
errorē mittētes. Cecus aūt cecū ducens:ſil̄
in foueā cadunt. Merito cadūt in puteū
corruptiōis. Quid ergo ait? Proficiūt in
peius:nō tamē diu. Nā pauloante dixit: ſ;
vltra nō ꝓficient:hoc ē:nō dimidiabūt di-
es ſuos. Sequat̄ aplus ꝛ dicat q̄re: Demē
tia eīm eoꝝ manifeſta erit omibꝰ:ſicut ꝛ illo
rū fuit. Viri ſanguinū ꝛ doloſitatis:nō di-
midiabūt dies ſuos. Ego aūt in te ſpe-
raui dn̄e. Merito aūt illi nō dimidiabūt
dies ſuos:q̄ꝛ in homīes ſperauerunt. Ego
aūt a diebus tꝑalibꝰ ꝑueni ad diē eternū.
Quare? Quia in te ſperaui dn̄e.

¶ Explicit Tractatꝰ de pſ̄. LIIII.
Incipit Tractatus de pſ̄. LV.

Sicut aliquā domū intraturi: cuiꝰ
ſit ꝛ ad quē ꝑtineat in titulo inſpi-
cimus:ne forte ſi importune irru-
amus q̇ nō oportet:neq; rurſus timiditate
reuocemur ab eo quo oportet intrare. Tā-
q̄q̄ ergo ſi legerimꝰ:hec p̄dia illiꝰ aut illius:
ita in ſupliminari pſalmi huiꝰ habemus in-
ſcriptū. ¶ In fine ꝓ populo q̇ a ſan-
ctis lōge factꝰ ē: ipſi Dauid ī tituli
inſcriptiōe; cū tenuerūt eū allophi
li in geth. Agnoſcamꝰ ḡ ꝑplm qui longe
factus ē a ſanctis ī tituli inſcriptiōe:ꝑtinet
eīm hoc ad ip̄m Dauid:quē iā noſtis intel
ligere ſpūalit̄. Neq; eīm ꝯmēdat̄ nobis niſi
ille de quo dictū eſt: Finis legis chriſtꝰ ad
iuſticiā oī credenti. Ergo in finē cū audis:

in chriſtū intende: ne in via remanēdo non
puenias ad finē. Quicqd eñ eſt vbi infra
ſteteris: anteq̄ȝ ad chriſtū puenias: nihil ti-
bi aliud ſermo diuinus dicit: niſi accede:
nōdū eſt locus vbi ſecuritas ſit. Eſt quidā
loc⁹ vbi ſtatio fidiſſima collocat̄: Eſt q̄daȝ
petra: vbi dom⁹ ſecura cōſurgit: vt nō me-
tuat imbrē tempeſtatis. Flumina eñ impe
gerūt in domā illā ⁊ nō cecidit: fundata eñ
erat ſupra petrā. Petra autē erat chriſtus.
Sub noīe Dauid chriſt⁹ figurat̄: q: de illo
dictū eſt: q: factus eſt ex ſemie Dauid ſm
carnē. Qui eſt ergo pplus qui longe a ſan-
ctis fact⁹ eſt in tituli inſcriptiōe? Ipe titul⁹
oſtēdat nobis populū iſtū. Script⁹ eſt eñ
quidā titul⁹ in dñica paſſiōe: qñ dñs cruci
fixus ē. Erat ibi titulus inſcriptus: hebrai-
ce: grece: ⁊ latine. Rex iudeoꝝ: tribus lin-
guis tanq̄ȝ tribus teſtib⁹: titulus approba-
tus: q: ī ore duoꝝ vel triū teſtiū ſtabit oīne
verbū. Iſtū titulū cū legiſſent iudei: indi-
gnati ſunt: ⁊ dixerūt ad Pilatū. Noli ſcri-
bere rex iudeoꝝ: ſed q: ipe dixit ſe regē eſſe
iudeoꝝ. Ipm dixiſſe: ſcribe: dixerunt nō h
eſſe qd̄ dixit. Sed q: verū eſt ī alio pſalmo
ī tituli inſcriptiōe: ne corrūpas: rñdit Pi-
lat⁹: Qd̄ ſcripſi ſcripſi: tanq̄ȝ dicēs: Sepſi:
nō corrūpo veritatē: ⁊ ſi vos diligitis falſi-
tatē. Quia ergo in maledicto iſto indigna
ti ſunt iudei: dicētes: Nos nō habem⁹ regē
niſi ceſarē: de tituli offenſiōe lōge facti ſunt
a ſanctiſ. Propīquēt ſanctis ⁊ agglutinent̄
ſancto: qui regē chriſtū agnoſcūt ⁊ habere
cōcupiſcūt: longe fiāt a ſanctis q̄ cōtradi-
cētes titulo: reſpuerūt regem deū: ⁊ elege-
runt regē hominē. Ōis ergo pplus hūano
regno delectat⁹: reſpuēs in ſe regnare do-
minū: quo regnāte: ita quiſq̄ȝ ſubiectus ē:
vt regnet et ipe cupiditatibus ſuis. Ōis ḡ
pplus talis longe eſt a ſanctis. Nolite itaq̄ȝ
fratres in ſolis iudeis hoc aduertere. Da-
ta ſunt quidē in illis quaſi pmitiua exēpla:
vt in illo pplo eluceret qd̄ oīs homo caue-
ret. Apte illi regē recuſauerūt: ⁊ regē ceſa-
rem elegerūt. Eſt quidē ⁊ ceſar rex hō ho-
minib⁹ ad humana: ſed alius rex eſt ad di-
uina: alius rex ad vitā tpalem: ali⁹ ad eter-
nam: alius rex terrenus: alius rex celeſtis.
Rex terrenus ſub rege celeſti: rex celeſtis
ſup omnia. Nō ergo illi qui dixerūt ſe ha-
bere ceſarem regem peccauerūt: ſed q: re-
gem chriſtū habere noluerūt. Et mō multi
chriſtū regē in celo ſedentē ⁊ vbiq̄ȝ regnā-
tem habere nolunt: ⁊ ipi ſunt qui tribulant

nos. Contra tales iſte pſalmus confirmat
nos. Neceſſe eſt eñ vt tales patiamur vſq̄ȝ
in finem: quos nō pateremur niſi nobis ex
pediret. Ōis eñ tēptatio pbatio eſt: ⁊ oīs
pbationis effectus habet fructū ſuū: quia
hō plerūq̄ȝ etiā ſibijpſi ignot⁹ eſt q̄d ferat:
quid ve nō ferat: ignorat: ⁊ aliqñ pſumit ſe
ferre qd̄ nō poteſt: ⁊ aliqñ deſperat ſe poſſe
ferre qd̄ poteſt: accedit temptio q̄ſi inter-
rogatio: ⁊ inuenit̄ homo a ſeipo: q: latebat
⁊ ſeipm: ſed artificem nō latebat. Proinde
Petrus pſumpſit: neſcio q̄d qd̄ ī illo nōdū
erat: vſq̄ȝ ad mortē ſe cum dño Ieſu chri-
ſto eſſe pſeueraturuȝ. Uires ſuas Petrus
ignorabat: ſed dñs nouerat. Reſpondit
min⁹ idoneū qui fabricabat: qui etiā fabri-
cato a ſe vires idoneas daturus erat. Qui
nōdum dederat: ſciebat. Ille qui nec dum
acceperat: neſciebat. Acceſſit tēptatio: ne-
gauit: fleuit: accepit. Cuȝ ergo neſciamus
quid petamus: tanq̄ȝ nō habentes: ⁊ vnde
gratias agamus: tanq̄ȝ accipientes: opus
eſt ſemp temptationib⁹ ⁊ tribulationib⁹ eru
diri in iſto ſeculo: ſed tribulari non poſſu-
mus: niſi ab eis qui longe fiunt a ſanctis.
Longinquitatē iſtam fratres intelligite cor
dis eſſe: non corporis. Fit eñ plerūq̄ȝ: vt q̄
corpe longe pegrinat̄ a te: cōiunct⁹ ſit tibi:
quia hoc amat qd̄ tu: ⁊ fit plerūq̄ȝ vt ſtans
iuxta te: ex eo q: diligit mūdum: cū tu dili-
gas deū: longe ſit a te. Quid ergo ſibi vult
qd̄ ad ipm titulū adhuc ptinet: q: tenuerūt
eum allophili in geth. Geth ciuitas quedā
erat allophilorū: id ē alienigenaꝝ: vtiq̄ȝ po
puli longe a ſanctis. Ex eo eñ ꝙ alienige-
ne: nō vtiq̄ȝ appropinquāt ſanctis: ſed lon-
ge ſūt a ſanctiſ. Omnes q̄ recuſant chriſtū
regem alienigene fiunt. Quare alienigene
fiunt? Quia ⁊ illa vitis q̄uis ab illo plāta-
ta: amara facta: q̄d audiuit? Quare cōuer-
ſa es ī amaritudinē vitis aliene? Nō dictū
ē: vitis mea: q: ſi mea: dulcis. ſi amara: nō
mea. ſi non mea: vtiq̄ȝ aliena. Tenuerūt ḡ
eū allophili ī geth. Inuenim⁹ frēs Dauid
ipm filiū Ieſſe regē iſrl̄: pegrinatū eē apud
allophilos cū q̄reret̄ a Saule: et fuit in iſta
ciuitate ⁊ apud regē ciuitatis h⁹: ſ ibi retē-
tū eſſe nō legimuſ. Ergo Dauid nr̄m dñm
Ieſū chriſtū natū ex ſemie illi⁹ Dauid: nō
ſolū tenuerūt: ſed ⁊ tenēt allophili in geth.
Geth dixim⁹ ꝙ ciuitas ſit. Interrogata āt
interptatio h⁹ noīs: indicat torcular. Chri-
ſtus ſm qd̄ caput ē ſaluator corpis: ille na-
tus ex vgine: crucifix⁹: qui iā nob exemplū

reſurrectiõis noſtre in reſurrectiõe ſue carnis oñdit: q̇ ſedet ad dexterã patris: ⁊ pro nobis interpellat. Eſt ⁊ hic: ſed in corpore ſuo qḋ ē eccl'ia. Corpꝰ ꝯiũctũ ē capiti ſuo: caput ꝓ corꝑe clamat: Saule ſaule q̇d me ꝑſeq̃ris. Et corpꝰ ĩ capite ſuo ē ſm apl'm dicentē: Et ſimul reſuſcitauit: ⁊ ſil' ſedere fecit ĩ celeſtibꝰ: ⁊ nos ibi ſedemꝰ: ⁊ ipe hic laborat. Nos ibi ſedemꝰ ſm ſpē: ille h̄ nobiſcũ ē ſm caritatē. Hec cõpago tanq̄ꝫ vniꝰ hominis facit duos in carne vna: ſpõſum ⁊ ſpõſam. Vñ ⁊ ipe dñs dicit: Igit' iam nõ duo ſ̄ vna caro. Quõ ergo h̄ tenet' in geth: Tenet' in torculari corpꝰ eiꝰ: id eſt eccl'ia eius. Quid ē in torculari: In p̄ſſuris. Sed ĩ torculari fructuoſa p̄ſſura ē. Uua in vite p̄ſſurã nõ ſentit: integra videt': ſ̄ nihil inde manat. Mittit' in torculari: calcat': ꝑmit': iniuria videt' fieri vue: ſ̄ iſta iniuria ſterilis non eſt: imo ſi nulla iniuria accederet: ſterilis remaneret. Quicq̇d g̃ p̄ſſuraꝝ ſācti patiunt' ab eis q̇ lõge facti ſũt a ſanct̃: attēdãt pſalmũ iſtũ: agnoſcãt h̄ ſe: dicãt qḋ h̄ dicit': qui patiunt' qḋ hic dr̄: Certe q̇ nõ patit' nõ dicat: non aſtringo ad vocē quē video extra paſſionē. Sꝫ vide ne cũ vult eē lõge a paſſiõe: lõge fiat a ſanctiſ. Cogitet g̃ vnuſq̇ſq꜃ de inimico ſuo ſi chriſtianꝰ ē: mũdꝰ iſte inimicꝰ ē. Priuatas eñ inimicitias nemo cogitet: auditurꝰ v̇ba pſalmi huiꝰ. Sciamꝰ q̇a nõ eſt nob̄ colluctatio aduerſus carnē ⁊ ſãguinē: ſ̄ aduerſus p̄ncipes ⁊ ptãtes: ⁊ ſpiritalia neq̇cie: id ē aduerſus diabolũ ⁊ angelos eiꝰ: q꜠ et qñ patimur hoies ĩportunos: ille inſtigat: ille inflãmat: ille tanq̄ꝫ vaſa ſua mouet. Attēdamꝰ g̃ duos hoſteſ: quē videmꝰ: ⁊ quē nõ videmꝰ. Hoiem videmꝰ: diabolũ nõ videmꝰ. hoiem videamꝰ: diabolũ nõ videamꝰ. hoiem diligamꝰ: diabolũ caueamꝰ. ꝓ homīe oremꝰ: cõtra diabolũ oremus ⁊ dicamus deo.

¶ Expoſitio pſalmi.

Alia lr̃a. † deus.

MIſerere mei † dñe qm̃ cõculcauit me hõ: Noli timere q꜠ cõculcauit te hõ: viuũ habeto: vua factꝰ es: vt calceris. Miſerere mei dñe qm̃ cõculcauit me hõ. Tota die † bellãs tribulauit me. Oĩs q̇ lõge factꝰ ē a ſanct̃: ſ̄ ⁊ ipe diabolꝰ q̃re hic nõ intelligat': An forte q꜠ nõ dictꝰ ē hõ: Ergo errat euãgeliũ: q꜠ dixit inimicꝰ hõ h̄ fecit. Sed quadã figura põt ⁊ ille dici hõ: nõ tñ eſſe hõ. Siue g̃ ipm intueret' q̇ dicebat h̄: ſiue ꝑpl'm ⁊ vnũquēq꜃ lõge factũ a ſanct̃: ꝑ q̃les diabolꝰ tribulat ꝑpl'm dei inherentē ſanctis ⁊ inherentē regi: ad cuiꝰ titulũ indignati illi tanq̄ꝫ repcuſſi: lõge ſũt facti: dicat: Miſerere mei dñe qm̃ cõculcauit me hõ: nec deficiat ĩ iſta cõculcatiõe: ſciēs quē inuocet: ⁊ q̇ exēplo fortis effectus ſit primꝰ botrus ĩ torculari chriſtꝰ. Cũ ille botrꝰ paſſiõe exp̄ſſus ē: manauit illud: vñ calix inebriãs q̄ꝫ p̄clarꝰ. Dicat g̃ et corpꝰ eius intuēs caput ſuũ: Miſerere mei dñe qm̃ ꝯculcauit me hõ: tota die bellãſ tribulauit me. Tota die: ⁊ toto tp̄e. Nemo ſibi dicat: fuerũt tribulatiões apud p̄res noſtros: apud nos nõ ſũt. Si putas te nõ habere tribulatiões: nõdũ cepiſti eē chriſtianus. Et vbi ē vox apl'i: Sꝫ ⁊ oẽs q̇ volũt in chriſto pie viuere ꝑſecutiões patiunt': Si g̃ nõ pateris ꝓ chriſto vllã tribulationē: vide ne nõdũ ceperis in chriſto pie viuē. Cũ aũt cep̄is ĩ chriſto pie viuere: ingreſſus es torcular: p̄para te ad p̄ſſuras. ſ̄ noli eē aridus: ne de p̄ſſura nihil exeat. ¶ Cõculcauerũt me inimici mei tota die: † Illi lõge facti a ſanctiſ: ipi inimici mei tota die. Iam dictũ eſt. ¶ Ab altitudine diei: † Quid ſibi h̄ vult: ab altitudine diei: Forte altũ eſt ad intellectũ. nec mirũ: q꜠ altitudo diei ē. Forte eñ illi ꝓpterea elõgati ſr̄ a ſanctis: q꜠ non potuerũt penetrare altitudinē diei: cuiꝰ apl'i duodeci hore fulgētes. Ergo q̇ tanq̄ꝫ hoiem crucifixerũt ĩ die errauerũt. Quare aũt tenebras paſſi ſr̄: vt lõge fierēt a ſanctis: Quia ĩ alto lucebat dies: in alto latentē nõ cognouer̄t. Si eñ cognouiſſet: nunq̄ꝫ dñm glĩe crucifixiſſent. Hac g̃ altitudine diei repcuſſi: ⁊ lõge facti a ſanct̃: facti ſunt inimici: q̇ tribulēt ⁊ ꝯculcent tanq̄ꝫ vuã ĩ torculari. Eſt ⁊ aliꝰ intellectꝰ: Ab altitudine diei ꝯculcauer̄t me inimici mei tota die: h̄ ē toto tp̄e: Ab altitudine diei: hoc ē a ſupbia tp̄ali. Qñ eñ cõculcant alti ſunt. Hũiles ſũt q̇ ꝯculcant': alti ſũt q̇ cõculcãt. Sed noli timere altitudinē cõculcãtiũ: diei altitudo tp̄alis ē: nõ eterna. Qm̃ multi q̇ debellabãt me timebũt. Qñ timebũt: Cũ trãſierint dies q̇ alti ſunt. Etenim ad tp̄us alti ſunt: finito tp̄e altitudinis ſue timebũt. ¶ Ego v̇o ĩ te † ſperaui † dñe: Nõ ait: ego v̇o nõ timebo: ſ̄ multi q̇ debellabãt me timebũt. Cũ venerit dies iudicij: tũc lamētabũt' ſe oẽs tribꝰ terre. Cũ apparuerit ſignũ filij hoĩs ĩ celo: tũc ſecuri erũt oẽs ſancti. Illud eñ veniet qḋ ſpabãt: qḋ deſiderabãt: qḋ vt veniret orabãt. Illis ãt penitēdi locꝰ nullꝰ r̄manebit: q꜠ eo tp̄e quo

Alia lr̃a. † impugnãs.

Alia lr̃a. † qm̃ multi bellãtes aduerſũ me. † timebo.

Alia lr̃a. † ſperabo. † nõ habet.

C

fructuoſa poſſet eſſe penitẽtia: coꝛ obdura
uerũt aduerſus monẽtem dñm. Nũquid ⁊
murũ erigẽt aduerſus iudicantẽ deũ? Pie
tatẽ ſane hꝰ agnoſce: ⁊ ſi i eiꝰ coꝛpe es: imi-
tare. Cum dixiſſet: multi q̇ debellabant me
timebũt: nõ reddidit: ego vo nõ timebo: ne
ſuis viribꝰ aſſignãdo qd non timet: eſſet et
ipe in altis tpalibꝰ: ⁊ p ſupbiã tpalem non
mereret venire ad requiẽ ſempiternã: potiꝰ
te fecit intelligere vñ non timebat. Ego vo
inq̇t in te ſpaui dñe. Nõ dixit: pſumptionẽ
ſuã: ſꝫ cãm pſumptiõis ſue. Si eñ nõ time-
bo: poſſuꝫ ⁊ duriciã cordis nõ timẽ. Mul-
ti eñ nimia ſupbia nihil timẽt. Attẽdat ca-
ritas vr̃a: Aliud ẽ ſanitas coꝛpis: aliud ſtu
poꝛ coꝛpis: aliud imoꝛtalitas coꝛpis. Sa-
nitas quidẽ pfecta imoꝛtalitas ẽ: ſꝫ dr̃ etiaꝫ
ſm quẽdã modũ ſanitas quã habemꝰ i hac
vita. Qñ nõ infirmamur: vnuſq̇ſq꜄ ſanus
vocat̃: ⁊ cũ inſpexerit medicꝰ ſanũ renũci-
at: ⁊ cũ egrotare q̇ſq꜄ ceperit: ipa ſanitas p
turbat̃: ⁊ qñ curat̃ ad ipam ſanitatẽ redit̃.
Tres ergo affectões quaſdã coꝛpis aduer
tite: ⁊ inſpicite ſanitatẽ: ſtupoꝛẽ ⁊ imoꝛtali-
tatẽ. Sanitas egritudinẽ nõ habet: ſꝫ tñ qñ
tangit̃ ⁊ moleſtat̃: dolet. Stupor aũt nõ do
let: amiſit ſenſum doloꝛis: tanto inſenſibili-
oꝛ quãto peioꝛ. Rurſus imoꝛtalitas nõ do
let: aſſũpta ẽ eñ oĩs coꝛruptio: ⁊ coꝛrupti-
bile hꝫ induet incoꝛruptionẽ: ⁊ moꝛtale hoc
induet imoꝛtalitatẽ. Nullꝰ ḡ doloꝛ i coꝛpe
imoꝛtali: nullꝰ doloꝛ in coꝛpe ſtupido. Nõ
ſe putet ſtupidus iam imoꝛtalẽ: viciniõꝛ eſt
imoꝛtalitati ſanitas dolẽtis q̃ꝫ ſtupoꝛ non
ſentiẽtis. Inuenis ḡ hoĩem ſupbũ typo ar-
rogãtiſſimo qui ſibi perſuaſerit nihil time-
re. Foꝛtioꝛem putas illo: qui ait: Foꝛis pu-
gne: intus timoꝛes: foꝛtioꝛẽ ipo capite nr̃o
dño deo nr̃o: qui dixit: Triſtis eſt aĩa mea
vſq꜄ ad moꝛtẽ? Nõ eſt iſte foꝛtioꝛ: nõ te de-
lectet ſtupoꝛ eius: nõ imoꝛtalitate indutꝰ: ſꝫ
ſenſu exutꝰ eſt. Tu vo habeto aĩaꝫ nõ ſine
affectu: rephẽſi eñ ſunt ſine affectu: ⁊ dic
de ſenſu ſanitatis: Quis infirmat̃ ⁊ ego nõ
infirmoꝛ? Quis ſcãdalizat̃: ⁊ ego nõ vroꝛ?
Si ad iſtũ nõ ptineret ſcãdalũ: cuiuſq꜄ in-
firmitatis pditio: q̇ſi rigidꝰ: ⁊ ſine dolore vi
deret̃ melioꝛ eſſe. Abſit. Stupoꝛ eſſet non
trãq̇llitas. Plane frẽs cũ venerimꝰ ad euꝫ
locũ: ad eã ſedẽ: ad eã beatitudinẽ: ad cele
ſtẽ patriã: vbi aĩa nr̃a ipleat̃ ſecuritate iple
at̃ q̇ete ⁊ ſẽpiterna felicitate: nullꝰ ibi doloꝛ
erit: qꝛ vñ doleat̃ ñ erit. Multi inq̇t q̇ debel-
labant me timebũt. Et ipi ſtupidi q̇ modo
nihil timẽt: timebũt aliq̃ñ. Veniet eñ tantꝰ
terroꝛ q̇ totã duriciã frãgat ⁊ cterat. Mul-
ti q̇ debellabãt me timebũt: ego vo i te ſpe-
raui dñe. **In deo laudabo ſermo-
nes meos: In deo ſpaui nõ timebo q̇d
faciet mihi caro.** Quare? Quia in deo ſpe-
rabo. Quare? Quia in deo laudabo ſer-
mones meos. Si i te laudas ſermones tu-
os: non dico vt non timeas. Impoſſibile ẽ
enim vt non timeas. Sermones eniꝫ tuos
aut mẽdaces habebis: ideo tuos: qꝛ men-
daces: aut ſi erũt veraces ſermones: ⁊ non
eos putabis te hr̃e a deo: ſed a te loqui: ve-
races erũt: ſꝫ tu tñ mẽdax eris. Si aũt coḡ-
ueris nihil te verũ in ſapiẽtia dei: in fide ve
ritatꝭ poſſe dicere: niſi qd ab illo accepiſti:
de quo dicit̃: Quid eñ habes qd nõ acce-
piſti? In deo laudas ſermões tuos: vt i deo
lauderis ſermonibꝰ dei. Eteni ſi qd in te dei
eſt honorat̃ a te: et tu factꝰ a ſanctis a deo
honoraberis in deo. Si aũt qd in te dei eſt
honoraueris tanq̃ꝫ tuũ: nõ dei. Quõ popu
lus ille lõge factus ẽ a ſanctis: ſic tu longe
a ſancto. Ergo in deo laudabo ſermones
meos. Si i deo: q̇re meos? Et i deo ⁊ meos.
In deo: qꝛ ab ipo: meos qꝛ accepi. Ipe vo
luit meos eſſe q̇ dedit: amãdo eũ cuiꝰ ſunt:
qꝛ ex illo mihi ſunt: mei facti ſunt. Vñ eni:
Panẽ noſtruꝫ quotidianũ da nobꝭ hodie?
Quõ noſtrũ? Quõ da? Ab illo petẽdo nõ
eris vacuꝰ: tuũ ꝯfitẽdo nõ eris ingratꝰ. Si
eñ nõ dicas tuũ: nõ accepiſti: rurſus ſi di-
cas tuũ: ita q̇ſi a te ſit: qd dicis tuũ: amittis
qd acceperas: qꝛ ingratꝰ ẽ illi a quo accepe-
ras. In deo ḡ laudabo ſermões meos: qꝛ
ibi ipe ẽ fons ſmonũ veroꝝ: meoſ: qꝛ ſitiẽs
acceſſi ⁊ bibi. In deo laudabo ſermões me
os. **In deo ſpaui nõ timebo q̇d faci
at mihi caro.** Nõne tu eras q̇ pauloañ
dicebas: Miſerere mei dñe: qm̃ ꝯculcauit
me hõ: tota die bellãs tribulauit me? Quõ
ḡ hic ñ timebo q̇d faciat mihi caro? Quid
tibi faciet tu ipe pauloañ dixiſti: ꝯculcauit
me tribulauit me. Nihil faciet cũ iſta faciet
Reſpexit ad vinũ qd manat de calcatura:
⁊ rñdit: plane cõculcauit: plane tribulauit.
Sed quid mihi faciet? Vua erã: vinũ ero.
In deo ſpaui nõ timebo q̇d faciat mihi ca
ro. **Tota die vba mea †abomia-
bant̃:** Sic ſunt noſtis: dicite veritatẽ: pdi   Alia lr̃a. † execrabant̃.
cate veritateꝫ: annũciate chriſtũ paganis:
annũciate ecclĩaꝫ hereticꝭ: annũciate omi-
bus ſalutẽ. Cõtradicũt: abominant̃ verba
mea. Sꝫ cũ vba mea abominant̃: quẽ pu-

tamꝰ abominanꝫ: niſi eū in q̃ laudabo ſer-
mones meos? Tota die v̇ba mea abomia-
bāꝫ. Sufficiat ſaltē abomienꝫ v̇ba: nihil vl
tra ꝓgrediantꝫ: rephendant: reſpuant. Ab-
ſit. Ut quid dicā hoc? Qñ verba mea re-
ſpuunt: qñ verba mea abomianꝫ: q̃ verba
de fonte veritatis manāt: quid faciēt illi ꝑ
quē verba ipſa dicunꝫ? Quid niſi qȯ ſeqꝫ:

Alia lr̃a. † omnes cogi- tatiões eoꝝ.

Aduerſuꝫ me †oīa cōſilia eoꝝ ī ma-
lū. Si panē ipm̄ abomianꝫ: vaſculo ī quo
miniſtraꝫ quō parcūt? Aduerſū me oīa cō-
ſilia eoꝝ in malū. Si ſic: ⁊ in ipm̄ dn̄m: non
dedigneꝫ ꝙ corpus qȯ p̄ceſſit in capite: vt
corpꝰ hereat capiti. Contēptꝰ ē dn̄s tuꝰ: et
tu te honorari vis ab eis q̃ lōge facti ſꝫ a ſā
ctis. Noli tibi arrogare velle qȯ in illo nō
p̄ceſſit. Nō ē diſcipulꝰ maior magiſtro ſuo:
nō eſt ſeruꝰ maior dn̄o ſuo. Si patrēfami-
lias beelzebub vocauerūt: quāto magis do-
meſticos eiꝰ? Aduerſum me oīa cōſilia eo-
rū in malū.

Alia lr̃a. † Inhabitabūt

†Incolēt ⁊ abſcōdent:
Incolere pegrinari eſt. Incole dicunꝫ qui
habitāt in patria nō ſua. Oīs hō ī hac vi-
ta pegrinus ē. In hac vita videtis: qꝛ car-
ne circūtegimur: ꝑ quā carnē cor videri nō
pōt. Ido apl̄us dicit: Nolite an̄ tp̄us q̃cq̃
iudicare: quoaduſq̃ veniet dn̄s: ⁊ illumia
bit abſcōdita tenebraꝝ: ⁊ manifeſtabit co-
gitatiōes cordis: ⁊ tūc laus erit vnicuiq̃ a
deo. Anteq̃ h̄ fiat in hac pegrinatione
carnalis vite quiſq̃ cor ſuū portat: ⁊ omne
cor omni cordi clauſuꝫ eſt. Proinde iſti q̃
rū cōſilia aduerſus hūc in malū incolūt et
abſcōdūt: qꝛ in iſta pegrinatiōe ſunt: ⁊ car-
nē portāt: dolū tegūt in corde: quicq̃d ma-
li cogitāt abſcōdūt. Quare? Quia adhuc
pegrina eſt vita iſta. Abſcōdāt: apparebit
qȯ abſcōdūt: ⁊ ipi non abſcōdenꝫ. Eſt ⁊ in
abſcōdito aliꝰ intellectꝰ: qui fortaſſe magis
placebit. Eteniꝫ ex his q̃ longe facti ſunt a
ſanctis: ſubintrāt quidā ficti: ⁊ peiores tri-
bulatiōes faciūt corpori chriſti: qꝛ ñ tanq̃
penitus alieni deuitanꝫ ab ipis. Pericula
grauiora cōmemorās apl̄us: cū enumera-
ret multas paſſiōes ſuas: ⁊ dicēt: Periculꝫ
fluminū: ꝑiculis latronū: ꝑiculis ex genē:
ꝑiculis ex gentibꝰ: ꝑiculis ī ciuitate: ꝑicl̄is
ī deſerto: ꝑiculis ī mari: ꝑiculis inq̄t ī falſis
fribꝰ. Hi nimis ꝑiculoſi ſunt: de quibꝰ dicꝫ
ī alio pſalmo. Et ingrediebanꝫ vt viderēt:
⁊ nemo dicit: non intres vt videas. Intrat
eteni tanq̃ tuus: nō caueꝫ vt alienꝰ. Iſti ꝙ
incolēt ⁊ abſcōdent: qꝛ ſic intrant in domū
magnā: nō ibi pſeueraturi: ido incolēt. Ta-
les eni peccatores ſeruos volens intelligi
dn̄s: ſm̄ illū intellectū euāgelicuꝫ: quo oīs
qui facit peccatū ſeruꝰ ē peccati: ait: Ser-
uꝰ nō manet in domo ineternū: filius aūt ma-
net ineternū. Qui intrat vt filiꝰ nō incolet:
qꝛ pſeuerabit vſq̃ ī finē. Qui intrat vt ſer-
uus: ſubdolus: peccator: ad oculū atten-
dens: querēs q̇d rapiat: querēſ q̇d accuſet:
aut q̇d vituperet: incolere intrat: nō inha-
bitare ⁊ pſeuerare. Nec iſtos tñ timeamus
fratres: In deo ſperaui: nō timebo q̇d faci-
at mihi caro. Et ſi incolūt: ⁊ ſi intrāt: ⁊ ſi fin
gūt: ⁊ ſi abſcōdūt: caro ſunt: tu in dn̄o ſpe-
ra: nihil tibi faciet caro. Sed infert tribula
tionē: infert cōculcationē: accedit vinū: qꝛ
vua premiꝫ: tribulatio tua infructuoſa nō
erit. Alter videt te: imitaꝫ te: qꝛ tu vt diſce-
res talē ferre: caput tuū cōtemplatꝰ es: bo-
trū illū p̄mū ad quē intrauit hō vt videret:
īcoluit ⁊ abſcōdit traditor Iudas. Oēs ꝙ
ficto aīo intrāteſ: incolētes ⁊ abſcondētes:
noli timere: pater ipoꝝ Iudas cū domino
tuo fuit: ⁊ ille quidē nouerat eū. Oīq̃ Iu-
das traditor incolebat ⁊ abſcōdebat: tamē
cor ipius dn̄o reꝝ patebat. Sciens ille ele-
git vnū: vn̄ tibi ſolatiū faceret neſcituro q̊s
deuites. Poterat eni ille nō eligere Iudā:
qꝛ nouerat Iudā. Ait q̇ppe diſciplis: Nō-
ne ego vos duodeci elegi? Et vnꝰ ex vobiſ
diabolꝰ ē. Ergo ⁊ diabolꝰ electꝰ eſt? Aut ſi
electꝰ nō eſt: quō duodeci elegit ⁊ nō potiꝰ
vndecim? Electꝰ ⁊ ille ē: ſꝫ ad aliud. Electi
vndecim ad opus ꝓbatiōis: electus vnus
ad opus tēptatiōis. Un̄ poſſet tibi exēplū
dare neſcituro q̊s deuites malos: q̊s caue
as falſos ⁊ fictos incolētes ⁊ abſcōdentes:
niſi vt dicat tibi: Ecce ego mecum habui
vnū ipoꝝ: p̄ceſſit exemplū: toleraui: pferre
volui qȯ ſciebā: vt tibi neſciēti p̄berē ſola-
tiū? Qȯ mihi fecit: h̄ faciet ⁊ tibi: Ut mltū
poſſit: vt mltū ſeuiat: accuſaturꝰ ē: falſa cri-
mina dicturꝰ ē: vt p̄ualeāt falſitateſ. Nūq̇d
in te p̄ualebūt: ⁊ ī me nō p̄ualuerūt? In me
certe p̄ualuerūt: ſꝫ celū mihi nō abſtulerūt.
Caro ipiꝰ iā ſepulta falſos teſtes ꝓtulit: pa-
rū fuit eos ꝑpeti ī iudicio: ꝑpeſſus ē ī ſepul
chro. Acceperūt pecuniā vt mētirenꝫ: dixe
rūt: Cū dormiremꝰ venerūt diſcipl̄i eiꝰ ⁊ ab
ſtulerūt eū. Tales āt ceci erāt iudei: vt cre-
derēt dicto oīno incredibili: crediderūt te-
ſtibꝰ dormiētibꝰ. Aut falſuꝫ erat ꝙ dormie-
rāt: ⁊ mēdacibꝰ credere nō debuerāt: Aut ve
rū erat ꝙ dormierūt: ⁊ qȯ factū ē neſcierūt.
Incolēt ⁊ abſcōdēt. Incolāt ⁊ abſcōdant

quid facturi? In deo ſperaui nō timebo qd
faciet mihi caro. Ipſi calcaneū meum
obſeruabūt. Eteni ſic incolēt ⁊ abſcon-
dēt: vt obſeruēt vbi hō labit: intēti ſunt ad
calcaneū qſi fiat lapſus: vt pedē teneāt ad
ruinā: aut pedē ſupponāt ad offēſionē: cer-
te vt inueniāt qd accuſent. Et qs ita ambu
let vt nuſq̄ labat? Certe qđ cito fit ī ligua.
Eteni ſcriptū eſt: Si qs in lingua nō offen-
dit: hic pfect⁹ ē vir. Quis tandē ſe audeat
dicere: aut putare pfectū? Ergo neceſſe eſt
vt aliqs labat in lingua. Illi aūt q̄ incolēt
⁊ abſcōdent aucupant verba oīa: querunt
alicubi laq̄os ⁊ nodoſas facere calūnias: q̄
bus pus ipſi implicant: q̄ quos implicare
ɔtēdūt: vt pus ipi capiāt ⁊ pereāt: q̄ alios
capiant vt pdant. Eteni recurrit hō in cor
ſuū: ⁊ inde recurrit ad deū: ⁊ nouit dicere:
In deo laudabo ſmones meos. Quicqd
bonum dixi: quicqd verū dixi: dei dixi: de
deo dixi? Quicqd forte aliud dixi: qđ dicē
nō debui: hō dixi: ſed ſub deo dixi. Qui cō
firmat ambulantē minatur errātū: ignoſcit
agnoſcenti: reuocat liguā: reuocat lapſū.
Iuſt⁹ eñ ſepties cadit ⁊ reſurget: impij vo
infirmabunt in malis. Nō ḡ timeat vnuſ-
quiſq̄ viꝫ callidos inſectatores: aucupes
verboꝝ: dinumeratores pene ſyllabarū: et
puaricatores pceptoꝝ. Quid in te arguat
attēdit: vt credat per te chriſto nō attēdit.
Attēde ī ſermones eius quē rephendis: ne
forte te aliqd ſalubrit doceat. Et qd me in-
qt ſalubrit poterit docere: q̄ ſic lapſus eſt ī
verbo? Hocipm te forte ſalubrit docet: ne
ſis auceps verboꝝ: ſ collector pceptorum.
Alia lra. † ſuſtinuerūt animā meā. — Ipi calcaneū meū obſeruabūt. Sicut
†ſuſtinuit aīa mea: Hoc dico qđ ſuſti-
nui: loquebar expertus: Sicut ſuſtinuit aīa
mea. Incolēt ⁊ abſcōdent oēs: ſuſtineat
aīa mea. Foris latrones: int⁹ occultātes ſu
ſtineat. Forinſec⁹ veniens: qſi fluui⁹ venit
tēptatio: in petra te inueniat: impigat non
deijciat. Fundata ē dom⁹ ſupra petrā. In-
tus ē: incolat ⁊ abſcōdat vt palea tibi vici-
net: intret tritura boū: intrēt tribule tēpta-
tionū: tu purgaris: illa cōminuit: Sicut ſu-
Alia lra. † illos. — ſtinuit aīa mea. Pro nihilo ſaluos fa-
cies †eos. Docuit ⁊ p ipis orare. Nēpe
incolēt ⁊ abſcōdent: nēpe doloſi: nempe ſi-
mulatores atq̄ inſidiatores ſunt: tu ora p
eis: ⁊ noli dicere: Nūqd ecce talē hoiez de⁹
correctur⁹ ē: tā malū: tā puerſum? Noli de-
ſperare: quē roges attēde: nō p quo roges.
Magnitudinē morbi vides: potētiā medi
ci ñ vides. Incolēt ⁊ abſcōdēt: ſic ſuſtinuit
aīa mea. Suſtine: ora. Et qd fit? Pro nihilo
ſaluos facies eos. Sic illos ſaluos facies:
vt nihil tibi ſit: id eſt vt null⁹ labor tibi ſit.
Homib⁹ deſpati ſunt: ſ tu vbo curas. Nō
laborabis in curādo: q̄uis nos ſtupeam⁹ ī
inſpiciēdo. Eſt ali⁹ ſenſus in h verſu. Pro
nihilo ſaluos facies eos: nullis eoꝝ merit
pcedētib⁹ ſaluos facies eos. Qui pus fui
blaſphemus inqt: et pſecutor ⁊ iniurioſus:
accipiebaꝫ lras a ſacerdotib⁹: vt vbicūq̄
inuenirem chriſtianos: alligarē ⁊ adduce-
rē: Utiq̄ vt alligaret ⁊ adduceret: pmo in-
colebat ⁊ abſcōdebat. Nulla ḡ hui⁹ bona
merita pceſſerāt: imo talia pceſſerāt de qb⁹
damnaret. Nihil boni attulit ⁊ ſalu⁹ fact⁹ ē.
Pro nihilo ſaluos facies eos. Non ad te
afferent hircos: arietes: tauros: nō dona
⁊ aromata afferent in templo tuo: nō aliqd
de ɔſciētia bona libamis ſupfundūt: totū
in illis aſperū: totū tetrū: totū deteſtandū.
Et cū illi ad te nihil afferāt: vnde ſaluent?
Pro nihilo ſaluos facies eos: id eſt gratis
data gra tua. Quid ille latro attulerat ad
crucē: de fauce in iudiciū: de iudicio in li-
gnum: de ligno ī padiſum? Credidit pp̄ter
qđ locutus ē. Sed ⁊ ipaꝫ fidē qs donauit:
niſi q̄ iuxta pepēdit? Pro nihilo ſaluos fa — Alia lra. † cōfringes.
cies eoſ. In ira pplos †deduces. Ira
ſceris ⁊ deducis: ſeuis ⁊ ſaluas: terres ⁊ vo
cas. Quid eſt eñ ī ira pplos deducee? Im
ples tribulatiōib⁹ oīa: vt in tribulatiōibus
poſiti: omnes recurrant ad te: ne delicijs ⁊
ſecuritate peruerſa ſeducant. A te ira vide
tur: ſed paterna. Iraſcit pater filio cōtem-
ptori pceptorū ſuoꝝ: iratus ei colaphizat:
cedit: aurē vellit: manu trahit: ad ſcholam
ducit. In ira pplos deduces. Q̄m multi in-
greſſi ſunt: q̄m multi impleuerūt domū dñi: ī
ira eius deducti: id eſt tribulatiōibus terri-
ti: ⁊ fide impleti. Ad hoc eñ exagitat tribu
latio vt exinaniat vas qđ plenū eſt nequi-
cia: vt impleat gratia. In ira pplos dedu- — Alia lra. † annūciaui.
ces. Deus vitā meā †enūciaui ti-
bi: Ut viuā eñ tu feciſti: ⁊ ad hoc enūcio
vitaꝫ meā tibi. Ita ne vo deus ignorabat
qđ dederat? Quid ē h qđ illi enūcias? Do
cere vis deū? Abſit. Ergo qd ait? Enūcia-
ui tibi. An forte: q2 tibi pdeſt qđ enūciaui
vitā meā? Et qd pdeſt deo? Lucris dei p-
deſt. Enūciaui deo vitā meā: q2 viuere me
fecit deus. Quō eñ enūciauit vitaꝫ ſuam
Paul⁹ aplus dicēs: Qui pus fui blaſphe-
mus ⁊ pſecutor ⁊ iniurioſus? Enūciet vitā

ſuã:ſed miſericordiã cõſecutus ſum. Enũ-
ciauit vitã ſuã:nõ ſibi ſed illi:q; ſic enũcia-
uit vt illi crederet:non ad lucra ſua:ſed ad
lucra illius. Quid enĩ ait ipſe Paulꝰ: Jđo
chriſtꝰ mortuus ẽ ⁊ reſurrexit: vt q̃ viuit iaȝ
nõ ſibi viuat:ſed ei q̃ ꝓ omnibꝰ mortuꝰ eſt.
Si ğ viuis ⁊ nõ a te viuis:q; vt viueres il-
le pſtitit:enũcia vitã tuã nõ tibi:ſed illi: nõ
tua querẽs:nõ tibi viuẽs:ſed ei q̃ ꝓ omni-
bus mortuus eſt. Eteni de quibuſdã repro
bis q̃d ait idẽ aplꝰs: Omnes enĩ ſua que-
rũt:nõ que Jeſu chriſti. Sȝ ſi ꝓpterea enũ-
cias vitã tuã vt tibi ꝓſit:⁊ alijs nõ ꝓſit:tibi
illã enũcias nõ deo. Si aũt ſic enũcias vi-
tam tuã:vt alios etiã inuites ad accipiẽdã
vitã quã ⁊ tu accepiſti:enũcias vitã tuã illi
a quo accepiſti:⁊ habebis mercedẽ ampli-
orẽ:q; ⁊ ex eo qđ accepiſti nõ ingratꝰ exti-
tiſti. Deus vitã meã enũciaui tibi. Poſu
iſti lachrymas meas in conſpectu
Alia lr̃a. tuo. Exaudiſti me dep̃cantẽ te. Sicut
† ꝓmiſſione. ⁊ i † repromiſſiõe tua: Quia ſic repro-
miſeras:hoc egiſti. Dixiſti te exauditurȝ
flentẽ:credidi:fleui:exauditꝰ ſum. Jnueni
Alia lr̃a. te miſericordẽ i repromittẽdo: veracẽ i red
† tũc ꝯuertent dẽdo. Sic ⁊ i repromiſſiõe tua. † Cõuer-
tant inimici mei retrorſũȝ. Hoc ipſis
ꝓdeſt: nõ male illis optat. Eteniȝ p̃cedere
volũt:ideo corrigi nolũt. Mones inimicũ
tuũ vt bñ viuat: vt ſe corrigat. ille cõtẽnit:
ille reſpuit verbũ tuũ. Ecce qui me monet:
ecce a q̃ auditurꝰ ſum p̃cepta q̃bꝰ viuã:p̃ce
dere te vult:⁊ p̃cedẽdo nõ corrigit. Nõ at-
tẽdit:q; v̓ba tua nõ ſunt tua. nõ attẽdit:q;
viã tuaȝ deo enũcias:nõ tibi. Precedẽdo
enĩ nõ corrigit:bonũ eſt illi vt cõuertat re-
trorſum:⁊ quẽ p̃cedẽ volebat ſequat. Do-
minꝰ đ paſſiõe ſua futura diſciplis loq̃bat:
exhorruit petrꝰ ⁊ ait: Abſit dñe:nõ fiet iſtđ.
Qui pauloañ dixerat: Tu es chriſtꝰ filius
dei viui:ꝯfeſſus deũ:timuit eũ mori q̃ſi ho-
minẽ. Dñs ãt q̃ ſic venerat vt pateret. Ne-
q; enĩ alit̃ ſalui eſſe poſſemꝰ:niſi eiꝰ ſanguĩe
redimeremur:pauloañ ꝯfeſſiõeȝ Petri lau
dauerat ⁊ dixerat: Quia nõ tibi caro ⁊ ſan
guis reuelauit h̃:ſed pr̃ meꝰ qui in celis eſt:
ꝓpterea tu es Petrꝰ:⁊ ſup iſtã petrã edifi-
cabo eccl'iaȝ meã: ⁊ porte inferoꝝ ñ vincẽt
eã:⁊ tibi dabo claues regni celoꝝ. Videte
quẽadmodũ ꝓſecutꝰ ẽ cõfeſſionẽ verã:piã:
plenã fiducia q̃ dixit: Tu es chriſtꝰ filiꝰ dei
viui. Cõtinuo aũt vbi cepit loqui dñs de
paſſiõe ſua:timuit ille ne p̃iret moriẽdo:cũ
ipi nos p̃iremꝰ niſi ille moreret: ⁊ ait: Ab-
ſit dñe: nõ fiet iſtud. Et dñs illi q̃ pauloañ
dixerat: Beatꝰ es ⁊ ſup hãc petrã edificabo
eccl'iaȝ meã:redi inq̃t ſathanas:ſcãdalũ mi
hi es. Quare ğ ſathanas:q̃ pauloañ beatꝰ
⁊ petra: Nõ enĩ ſapis q̃ dei ſunt:ait:ſ; q̃ ſũt
homĩs. Pauloañ q̃ dei:q; nõ reuelauit ti-
bi caro ⁊ ſanguis:ſ; pr̃ meꝰ q̃ in celis ẽ. Qñ
in deo laudabat ſermonẽ:nõ ſathanas ſed
Petrꝰ a petra. Qñ aũt a ſe ⁊ ex hũana ĩfir-
mitate amore hoĩs carnali qđ impedimẽto
eſſet ſaluti ipiꝰ ⁊ ceteroꝝ: ſathanas dictꝰ ẽ.
Quare: Quia p̃cedere dñm volebat:⁊ du
ci celeſti terrenũ dare ꝯſiliũ. Abſit dñe: nõ
fiet iſtud. Dicis abſit:⁊ dicis dñe. Vtiq; ſi
dñs ẽ:poteſtate fac. ſi magiſter ẽ: nouit q̃d
faciat:nouit quid doceat. Tu aũt vis du-
cere ducẽ:docere mgr̃m:iubẽ dño: optare
deo:multũ p̃cedis:redi retro. Nũquid nõ
⁊ iſtis inimicis hoc ꝓderat: Cõuertant ini
mici mei retrorſum:ſed nõ remaneãt retror
ſum. Jđ cõuertant retrorſum: ne ꝓcedãt:
ſed vt ſequant:non vt remaneãt. Conuer-
tant inimici mei retrorſum. Jn q̃cũq; Alia lr̃a.
die inuocauero te:ecce † ſciui q̃m deꝰ † cognoui.
meꝰ es † tu. Magna ſcia. Nõ ait:ſciui:q; † nõ habet.
deus es:ſed q; deꝰ meꝰ es tu. Tuus eſt enĩ
cũ tibi ſubuenit:tuꝰ ẽ cũ tu ab illo alienꝰ nõ
es. Vñ dicit: Beatꝰ ꝓplus cuiꝰ ẽ dñs deus
ipiꝰ. Quare:cuiꝰ ẽ: Cuiꝰ enĩ nõ ẽ: Omniũ
quidẽ deꝰ eſt:ſed eoꝝ deꝰ ꝓprie dr̃ q̃ eũ dili-
gũt:q̃ eũ tenẽt:q̃ illũ poſſidẽt: q̃ illũ ĩcolũt:
Tanq; de domo ipiꝰ magna:ſũt familia eiꝰ:
redẽpti magno ſanguĩe vnici filij. Quãtuȝ
dedit nobis deꝰ: vt ipiꝰ eſſemꝰ:⁊ ipſe ſit nr̃:
At v̓o alienigene longe facti ſunt a ſanct:
filij alieni ſunt: videte quid de illis dicat in
alio pſalmo: Dñe libera me:ait:de manu fi
liorũ alienoꝝ:q̃rũ os locutũ eſt vanitatẽ:⁊
dextera eoꝝ:dextera iniq̃tatis. Et vide al-
titudinẽ ipoꝝ:ſ; nõ altitudinẽ dei:id eſt ſu-
ꝑbiã t̃palem. Quoꝝ filij inq̃t ſicut nouelle
cõſtabilitate:filie eoꝝ ornate vt ſilĩtudo tẽ-
pli. Felicitatẽ deſcribit p̃ñtis ſeculi:in q̃ er-
rantes homĩes:⁊ eã ꝓ magna habẽtes:fe-
licitatẽ verã ſempiternãq; ñ querũt. Jnde
ğ iſti filij alieni:nõ filij dei. Quoꝝ filij inq̃t
ſicut nouelle cõſtabilitate:filie eoꝝ ornate:
ſicut ſilĩtudo tẽpli:cellaria eoꝝ plena:eru-
ctãtia ex hoc i illđ:boues eorũ craſſe:oues
eoꝝ fecũde multiplicãtes i exitibꝰ ſuis: nõ
ẽ ruina macerie: neq; trãſitꝰ: neq; clamor i
plateis eoꝝ. Et q̃ ſequit: Beatũ dixerunt
ꝓplm cui h̃ ſunt. Sed q̃ dixerunt: Filij alie-
ni:q̃rũ os locutũ ẽ vanitatẽ. Tu q̃d dicis:

Beatus ppłus cui⁹ ē dñs deus ipi⁹. Tulit oia de medio cetera q̄ dat de⁹: ⁊ dedit ipm deū. Oia quippe illa fratres q̄ cōmemora-uerūt filīj alieni dat de⁹: ſ; ⁊ alienis dat: ſed ⁊ malis dat: ſ; ⁊ blaſphemis dat: qui ſolem ſuum oriri facit ſup bonos ⁊ malos: ⁊ pluit ſup iuſtos ⁊ iiuſtos. Aliqñ iſta bonis dat: aliqñ nō dat. Et malis aliqñ dat: aliqñ nō dat. Bonis tamē ſeruat ſeipm: malis autē ignē ſempiternū. Eſt ergo malū qđ nō dat bonis: ⁊ eſt bonū qđ non dat malis. Sunt quedā media: ⁊ bona ⁊ mala: que dat ⁊ bonis ⁊ malis. Nos ḡ deum amemus fratres pure ⁊ caſte. Nō ē caſtū cor: ſi deū ad mercedē colit: Quid ergo? Mercedem de dei cultu nō habebim⁹? Habebim⁹ plane: ſed ipm deū quē colimus. Ipſe nobis merces erit: quia videbim⁹ eū ſicuti eſt. Attēde: q₂ mercedē cōſequeris. Amatorib⁹ ſuis dñs noſter Jeſus chriſtus q̄d dicit? Qui diligit me mādata mea cuſtodit: et qui diligit me diligeť a patre meo: ⁊ ego diligā eū. Quid illi ergo dabis? Et oſtendā meipm illi. Si non amas: parū eſt. Si amas: ſi ſuſpiras: ſi gratis colis eum: a quo gratis emptus es: nō eñ eum ꝓmerueras vt te redimeret. Si cōſideras in te bñficia eius ſuſpiras: et inquietū habes cor deſiderio eius: noli extra eū aliquid ab eo querere: ipſe tibi ſufficiet. Quātūlibet ſis auar⁹: ſuffic̄ tibi de⁹. Etenī auaricia terram querebat poſſidere totam: Adde ⁊ celum: plus eſt q̄ fecit celū ⁊ terrā. Dicamus fratres: in iſtis humanis coniugijs: cōſiderate cor caſtū quale ſit ad deū. Certe hūana cōiugia ſunt: nō diligit vxorē ſuā: q̄ ꝓpter dotē illā diligit. Nō maritū caſte diligit q̄ ꝓpterea diligit: q₂ aliq̄d donauit: aut q₂ multū donauit. Donauit ⁊ diues marit⁹: ⁊ paup fact⁹ ē marit⁹. Q̄ multi ꝓſcripti a caſtis vxorib⁹ ampli⁹ dilecti ſūt. Probata ſť multa caſta cōiugia calamitatib⁹ maritoꝝ: ne aliud amare q̄ꝫ maritū putarenť: nō ſolū nō deſeruerūt: ſed amplius obſecute ſunt. Si ergo marit⁹ carnalis gratis diligiť: ſi caſte diligitur: ⁊ vxor carnalis gratis diligiť: ſi caſte diligiť: deus quō diligendus eſt: verus ⁊ verax anime marit⁹ ad ꝓlem ſempiterne vite fecūdans: et ſteriles nos nō eſſe ꝑmittens? Illū ergo ſic diligam⁹: vt aliud preter ipm nō diligam⁹: ⁊ fit in nobis qđ diximus: qđ cantauim⁹: q₂ ⁊ hic vox noſtra eſt: In quacūq₃ die inuocauero te: ecce ſciui qm̄ de⁹ meus es tu. Hoc eſt inuocare deū: gratis inuocare deū. Proinde de quibuſdā q̄d dictū ē: Dñm nō inuocauerūt: Quaſi dominū ſibi inuocare videbanť: ⁊ petebant eū de hereditatib⁹: de amplianda pecunia: de ꝓlonganda vita iſta: de ceteris tꝑalibus rebus. Et quid de illis ſcriptura dixit? Dominū nō inuocauerūt. Idō q̄d ſequiť? Ibi timuerūt timore vbi nō erat timor. Quid ē vbi nō erat timor? Ne illis ſubtraherenť pecunia: ne aliq̄d i domo eoꝝ min⁹ fieret. Poſtremo: ne min⁹ ānoꝝ haberēt i hac vita q̄ꝫ ſibi ſperabāt. Verū ibi trepidauerūt timore vbi non erat timor: q̄les illi iudei: Si dimiſerim⁹ eum viuere: veniēt romani ⁊ auferēt a nobis ⁊ locum ⁊ gentē. Ibi timuerūt timore vbi nō erat timor. Ecce ſciui: qm̄ deus meus es tu. Magne diuitie cordis: magnū lumē oculi interoris: magna fiducia ſecuritatis: Ecce ſciui qm̄ deus meus es tu. ¶ **In deo laudabo verbū: in domino laudabo ſermone: in deo ſperaui nō timebo quid faciat mihi homo.** Jam ipē eſt ſenſus qui ſupius eſt repetitus. ¶ **In me ſunt deus vota tua: que reddā †laudes tibi.** Vouete ⁊ reddite domino deo vřo. Quid voueatis? q̄d reddatis? An forte animalia illa que offerebanť ad aras aliquādo? Nihil tale offeras: in te eſt quod voueas et reddas. De cordis arca ꝓfer laudis incēſum: de cellario bone conſcientie ꝓfer ſacrificiū fidei. Quicq̄d ꝓfers: accēde caritate. In te ſint vota q̄ reddis laudeſ deo. Cui⁹ laudes? Quid eñ tibi ꝓſtitit? **Qm̄ †eruiſti animā meā de morte:** Ipſa ē illa vita quā enunciat illi: deus vitā meam enūciaui tibi. Qui eñ eram mortuus: per meipm eram mortuus: ꝑ te quid ſum? Viuus. Ideo in me ſunt deus vota tua q̄ reddam laudes tibi: ⁊ amo deū meū. Nemo hunc mihi eripit: qđ illi dem: nemo mihi eripit: q₂ in corde incluſum eſt. Et merito dicitur in illa ſupiore fiducia: quid faciat mihi homo? Seuiat hō: ꝑmittatur ſeuire: permittať efficere quod conať. Quid eſt ablaturus? Aurū: argentū: pecora: ſeruos: ancillas: fundos: domos. Auferat oia. Nūquid auferet vota que in me ſunt: que reddā laudes deo? Permiſſus eſt tēptare temptator ſanctū virū Job: vno puncto tꝑis abſtulit oia. Quicq̄d facultatū habuerat ademit: abſtulit hereditatē: iterfecit filios. Neq₃ hoc paulatim: ſed cateruatim: vno ictu: vno impetu: vt oia ſubito nūciarenť. Ablatis omib⁹ ſolus remāſit Job: ſed i illo

Alia lra. † laudatiōes.

Alia lra. † eripuiſti.

erãt vota laudis que redderet deo. Jn illo plane erat arca ſãcti pectoris: fur diabolus nõ inuaſerat: plen⁹ erat vñ ſacrificaret. Audi q̃ habebat: audi que ꝓtulit: Dñs dedit dñs abſtulit: ſicut dño placuit ita factũ ẽ: ſit nomen dñi bñdictũ. O diuitie interiores: quo fur nõ accedit: Jpe dederat deus vñ accipiebat: ipe ditauerat: vñ illi offerebat qd amabat. Laudẽ a te q̃rit de⁹: cõfeſſionẽ tuã q̃rit de⁹. Sʒ d agro tuo aliq̃d daturus es. Jpe pluit vñ haberes. De area datur⁹ es aliq̃d. Jpe inſtituit quod datur⁹ es. Quid daturus es qd ab illo nõ accepiſti? Quid eñi habes qd nõ accepiſti? De corde dabis. Jpe dedit fidẽ: ſpẽ: caritatẽ: h ꝓlatur⁹: hoc ſacrificatur⁹ es. Sed plane oĩa illa cetera põt tibi auferre inimicus inuito: hoc auferre nõ põt niſi violẽti. Jlla ꝑdet ⁊ inuit⁹. Et volẽs habẽ aurũ perdet aurũ: et volens habere domũ ꝑdet domũ: fidẽ nemo ꝑdet niſi qui ſpreuerit. Jn me ſunt de⁹ vota tua: que reddã laudes tibi: q² eruiſti aĩam meã de morte: oculos meos a lachrymis: **Et pedes meos de lapſu. Ut placeã corã deo in lumĩe viuentiũ.** Merito non placet filijs alienis longe factis a ſanctis: quia nõ habent lumen viuẽtium vnde videant qd deo placet. Lumen viuentiũ eſt lumen imortaliũ: lumẽ ſanctorũ. Qui nõ eſt in tenebris: placet in lumĩe viuentiũ. Attendit homo ⁊ ea que ipi⁹ ſũt: nemo ſcit qualis eſt: deus videt qualis eſt. Aliqñ ⁊ ipm diabolũ latet: niſi temptet nõ inuenit: ſicut de iſto viro quẽ modo cõmemoraui. Nouerat eũ deus: ⁊ ei teſtimoniũ ꝑhibebat. Diabolus eũ nõ nouerat: ⁊ ideo dixerat: Nũquid nõ Job gratis colit deũ? Uidete quo prouocat inimicus ibi ꝑfectio eſt: videte quid obijcit inimicus. Uidebat hominẽ deo ſeruientẽ: in omnib⁹ obſequẽtem: omnia bene operantẽ: ⁊ q² diues erat ⁊ feliciſſima dom⁹: hoc obijcit: q² ideo colit deum: qm̃ dedit illi hec omnia. Nũquid nõ Job gratis colit deum? Hoc enim erat verũ: hoc lumen viuentiũ vt gratis coleret deum. Deus videbat in corde ſerui ſui cultum ſuũ gratuitũ. Placebat eñ illud cor i conſpectu domini in lumine viuentiũ: diabolum latebat: quia in tenebris erat. Admiſit deus temptatorẽ: nõ vt ipe noſcet qd nouerat: ſʒ vt nobis noſcendũ et imitandũ preberet. Nunquid enim ſi temptator non admitteret videremus noſipſi in Job qd deberemus ⁊ vellemus imitari? Admiſſus eſt temptator: abſtulit omnia: remanſit ille ſolus a facultatib⁹: ſolus a familia: ſolus a filijs: plen⁹ deo: vxor ſane relicta erat. Miſericordem putatis diabolũ qui ei reliquit vxorem? Nouerat ꝑ queʒ deceperat Adã: ſuam reliquit adiutricem: non mariti conſolatricem. Jlle ergo plenus deo i quo vota erant que redderet laudis: vt oſtẽderet quia gratis deum colebat: nõ ideo q² tanta acceperat: ⁊ amiſſis omnib⁹ talis eſt: q̃a illum qui dederat omnia non amiſit. Dominus dedit inquit: domin⁹ abſtulit: ſicut domino placuit ita factũ eſt: ſit nomẽ domini benedictũ. Uulnere etiam ꝑcuſſus a capite vſq̃ ad pedes: integer tñ intus reſpõdit tẽptatrici: de lumĩe viuẽtiũ: de lumine cordis ſui: Locuta es tanq̃ vna ex inſipiẽtib⁹ mulieribus: id eſt tanq̃ ea que nõ habet lumen viuentiũ. Lumen enim viuentiũ ſapientia: ⁊ tenebre inſipientiũ ſtulticia eſt. Locuta es tanq̃ vna ex inſipientibus mulieribus: carnẽ meaʒ vides: lumen cordis mei nõ vides. Poterat eñ illa tunc virũ amplius amare ſi pulchritudinem interiorem noſſet ⁊ inſpicere: vbi ille pulcher erat corã oculis dei: q² in illo erãt vota que redderet laudis deo. Quomõ illud patrimoniũ nõ inuaſerat inimicus? Q² integrũ erat quod poſſidebat: ⁊ propter quod amplius poſſidendũ ſperabat iturus a virtutibus in virtutem. Ergo fratres ad h valẽt nobis hec oĩa: vt deum gratis diligam⁹. Jn illo ſemꝑ ſperemus: nec hominẽ nec diabolũ timeamus. Nec ille: nec ille facit aliq̃d: niſi quãtũ ꝑmittitur. Permitti ad nihilũ poteſt: niſi qd nobis prodeſt. Toleremus malos: ſimus boni: quia ⁊ nos fuim⁹ mali. Pro nihilo ſaluos facies deus omnes de quibus deſꝑare nõ debemus. Ergo de nemine deſperemus: ꝓ omnib⁹ quos patimur orem⁹: a deo nunq̃ recedam⁹. Patrimoniũ nr̃m ipe ſit: ſal⁹ nr̃a ipe ſit: ſpes nr̃a ipſe ſit. Jpſe hic ꝯſolator: ibi munerator: vbiq̃ viuificator ⁊ vite dator: nõ alteri⁹ vite: ſed illi⁹ de q̃ dictũ ẽ: Ego ſum via ⁊ veritas ⁊ vita: vt et hic in lumĩe fidei: ⁊ ibi in lumĩe ſpeciei tãq̃ i lumĩe viuentiũ in ꝯſpectu dñi placeam⁹.

¶ Explicit Tractatus de pſ̃. LV.

Jncipit Tractatus de pſ̃. LVI.

Audiuimus in euãgelio modo fratres: quãtũ nos diligat dñs ⁊ ſaluator noſter Jeſus chriſtus: deus apud patrẽ: hõ apud nos ex nobiſipis: iaʒ circa p̃ris dexterã: Audiſt quãtũ nos dili-

gat. Nam ſue caritatis menſurā ⁊ ip̄e dixit ⁊ nobis indixit: mandatū ſuū dicens eſſe: vt nos inuicē diligamus. Et ne quereremꝰ dubitātes ⁊ eſtuantes: quātū nos debeamꝰ inuicē diligere: quātaq̃ illa ſit que deo placeat caritatis ꝑfecta menſura: ea em̄ perfecta eſt q̄ maior eē nō poteſt: ip̄e exp̄ſſit: ip̄e docuit: ⁊ ait: Maiorē hac caritatem nemo habet: q̄z vt animā ſuā ponat q̄s ꝓ amicis ſuis. Fecit ip̄e quod docuit: fecerunt apoſtoli quod ab illo didicerūt: ⁊ nobis faciendum p̄dicauerunt. Faciamus ⁊ nos: quia ⁊ ſi nō ſumus qđ ille ſꝫm id qđ creauit nos: quod ille tamen ſumus ſꝫm id quod factus eſt ꝓpter nos: ⁊ ſi ſolus feciſſet: forte nemo noſtrū deberet audere imitari. Ita eniꝫ ille homo erat vt ⁊ deus eſſet. Sed in eo ꝙ hō erat: imitati ſunt ſerui dominū: et diſcipuli magiſtrū: ⁊ fecerunt qui nos preceſſerūt in familia eius: patres quidē noſtri: ſed inde cōſerui noſtri. Neq̃ imparet hoc deus vt faceremus: ſi impoſſibile eſſe iudicaret vt hoc ab homine fieret. Si cōſiderās infirmitatem tuam deficis ſub p̄cepto: confortare in exemplo. Sed etiā exemplū ad te multū eſt: adeſt ille qui p̄buit exemplū: vt p̄beat ⁊ auxiliū. Audiamꝰ ḡ ⁊ ī iſto pſalmo: Opportune nāq̃ accidit ⁊ illo ꝓcurante: vt ei cōſonaret euangeliū: cōmendās nobis dilectionē chriſti: qui aīaꝫ ſuā poſuit ꝓ nobis: vt ⁊ nos animā noſtrā ꝓ fratribꝰ ponamꝰ. Concordauit ⁊ conſonuit huic pſalmo: vt videamꝰ quō ip̄e dn̄s nr̄ animā ſuā poſuit ꝓ nobis. Pſalmꝰ em̄ iſte paſſionem ip̄ius cantat: ⁊ qm̄ totus chriſtꝰ caput ē ⁊ corpꝰ: qđ bn̄ vos noſſe nō dubito: caput ē ip̄e ſaluator noſter: paſſus ſub pontio Pilato: q̄ nūc poſtea q̄z reſurrexit a mortuiſ: ſedet ad dexterā patris. Corpꝰ aūt eius ē eccl̄ia: nō aūt iſta aut illa: ſꝫ toto orbe diffuſa: Nec ea que nūc eſt ī homibꝰ qui p̄ſentē vitā agūt: ſed ad eā ꝑtinētibꝰ etiā his qui fuerūt ante nos: ⁊ his qui futuri ſunt poſt nos vſq̃ in finem ſeculi. Tota enim eccleſia conſtans ex omnibus fidelibus: quia fideles omnes membra ſunt chriſti: habet illud caput poſitum in celeſtibus quod gubernat corpus ſuum: ⁊ ſi ſeꝑatum eſt viſione: ſed annectit̃ caritate. Quia ergo totus chriſtꝰ caput eſt ⁊ corpus eius: ꝓpterea in omnibꝰ pſalmis ſic audiamus voces capitis: vt audiamꝰ ⁊ voces corporis. Noluit .n. loqui ſeꝑatim: q̄z noluit eſſe ſeꝑatus dicens: Ecce ego vobiſcum ſum vſq̃ ad cōſummationē ſeculi.

Si nobiſcum eſt: loquit̃ in nobis: loquit̃ de nobis: loquit̃ per nos: q̄z ⁊ nos loquimur ī illo: ⁊ ideo verū loquimur qui in illo loquimur. Nā qn̄ in nobis ⁊ ex nobis loqui voluerimus: in mēdacio remanebimꝰ. Quia ḡ paſſioneꝫ dn̄i cantat iſte pſalmus: videquē titulū habeat. **In finē.** Finis ē chriſtus. Quare dictꝰ ē finis: Nō qui cōſumat ſed qui cōſummet. Cōſumere em̄ ꝑdere ē: cōſummare ꝑficere. Finitū em̄ quicq̄d dicimus: a fine dicimꝰ. Aliter dicimꝰ: finitus eſt panis: aliter dicimus: finita eſt tunica q̄ texebat̃. Finitus ē panis q̄ mādueabat̃: finita ē tunica que texebat̃. Panis ergo finitus ē vt cōſumeret̃: tunica finita ē vt ꝑficeretur. Finis ḡ ꝓpoſiti nr̄i chriſtꝰ eſt: q̄z quātūlibet conemur: in illo ꝑficimur: et ab illo ꝑficimur: ⁊ hec eſt ꝑfectio nr̄a ad illū ꝑuenire: Sꝫ cū ad illum ꝑueneris vltra nō queris: finis tuus eſt. Quomō em̄ finis vie tue locus eſt quo tendis: quo cum ꝑueneris: iam manebis. Sic finis ſtudij tui: ꝓpoſiti tui: conatꝰ tui: intentiōis tue: ille eſt ad quē ꝑtendis: ad quē cum ꝑueneris vltra nō deſiderabis: quia melius nihil habebis. Ip̄e ergo ⁊ exemplū nobis viuēdi ꝓpoſuit ī hac vita: ⁊ premiū viuendi dabit in futura vita. **In finem ne corrumpas ipſi Dauid in tituli inſcriptionē: cū fugeret a facie Saul in ſpelūcam.** Referentes nos q̄deꝫ ad ſanctā ſcripturā: inuenimus ſanctū Dauid illū regē iſrael: ex q̄ etiā nomē accepit pſalterium Dauiticū: ꝑſecutorē paſſum eſſe Saulē regē ip̄iꝰ ꝑp̄li: ſicut multi veſtrū nouerunt qui ſcripturas vel attigerunt: vel audierūt. Habuit ergo ꝑſecutoreꝫ Saulē rex Dauid: ⁊ cū eſſet ille mitiſſimꝰ: ille ferociſſimꝰ: ille lenis: ille inuidus: ille patiēs: ille crudelis: ille bn̄ficꝰ: ille ingratꝰ: ꝑtulit eum tanta lenitate: vt cū eum accepiſſet in manus: non illuꝫ attigiſſet: non illum leſiſſet. Accepit enim a domino deo poteſtatē: vt ſi vellet occideret Saulem ip̄e Dauid: ⁊ elegit parcere q̄z occidē. Ille autem nec tali beneficio victus eſt vt deſineret perſequi. Inuenimus ergo illo tempore quādo Saul Dauid ꝑſequebat̃ regem futurum et predeſtinatum: rex iam reprobatus: ꝙ fugeret a facie Saul in ſpeluncā ip̄e Dauid. Quid ḡ hoc ad chriſtū: Si omnia que tunc agebātur figure erant futurorū: inuenimus ibi chriſtum et multo maxime. Naꝫ illud: ne corrumpas in tituli inſcriptionem: nō video quō ꝑtincat ad

illũ Dauid. Nõ eñ aliqs titul' inſcriptus
erat ipi Dauid quẽ corrũperet Saul. Ui-
dem' aũt in paſſione dñi ſcriptũ fuiſſe titu
lũ: rex iudeoꝝ: vt ille titul' exprobraret frõ
tẽ ipoꝝ qđ a rege ſuo man' nõ abſtinuerũt.
In illis. n. Saul erat: i chriſto Dauid erat.
Chriſt' eñ ſic apoſtolicũ euãgeliũ ẽ qđ no
uim': qđ ꝯfitemur: ex ſemĩe Dauid ſm car-
nẽ: nã ſm diuinitatẽ ſup Dauid: ſupra oẽs
homĩes: ſupra celũ et terrã: ſupra angelos:
ſupra viſibilia ⁊ inuiſibilia: qꝛ oĩa p ipm fa
cta ſunt: ⁊ ſine ipo factũ ẽ nihil. Dignat' tñ
hõ fieri ex ſemĩe Dauid ad nos venit: qꝛ de
tribu Dauid nat' ẽ: inde vgo Maria que
pepit chriſtũ. Inſcript' itaqꝫ titul' ille ẽ: rex
iudeoꝝ. Saul vt diximꝰ: ppl's iudeoꝝ erat:
Dauid chriſt' erat: titulus ibi: rex iudeoꝝ.
Indignati ſunt iudei: qꝛ inſcript' erat titu-
lus: rex iudeoꝝ: puduit illos habere regem
quẽ crucifigere potuerũt: non eñ viderũt:
qꝛ ipa crux in q̃ eũ crucifixerũt futura erat
i frontib' regũ. Cũ g̃ indignarent̃ ex illo ti-
tulo: adierũt Pilatũ iudicẽ: cui obtulerũt
occidendũ chriſtũ: ⁊ dixerunt ad eũ: Noli
ſcribere ſic: rex iudeoꝝ: ſ; ſcribe: qꝛ ipe dixit
ſe regẽ eſſe iudeoꝝ. Et qꝛ iam cãtatũ erat p
ſpiritũſanctũ: In finẽ: ne corrũpas i tituli
inſcriptionẽ. Rñdit eis Pilat': qđ ſcripſi
ſcripſi. Quid mihi ſuggerit' falſitatẽ? Ego
non corrũpo veritatẽ. Audiuim' g̃ qđ ſibi
velit: ne corrũpas i tituli inſcriptioꝫ. Quid
g̃ eſt cũ fugeret a facie Saul in ſpelũcam?
Qđ quidẽ ⁊ Dauid ille fecit. Sed qꝛ i illo
nõ inuenim' tituli inſcriptionẽ: in h̃ inueni-
am' fugã in ſpeluncã. Figurabat eñ aliqđ
illa ſpelũca qua ſe texit Dauid. Quare ãt
ſe texit? Ut occultaret̃ et ñ iueniret̃. Quid
eſt cõtegi ſpelũca? Cõtegi terra. Qui enim
fugit in ſpelũcam: terra cõtegit̃ ne videat̃.
Portabat aũt terrã Ieſus carnẽ quã acce
perat de terra: ⁊ in ea ſe occultabat: ne a iu-
deis inueniret̃ de'. Si eñ cognouiſſent: nũ
q̃ dñm glorie crucifixiſſent. Quare g̃ dñm
glorie nõ inuenerũt? Quia ſpelunca ſe texe
rat: id eſt carnis infirmitatẽ oculis obiicie-
bat: maieſtatẽ aũt diuinitatis in corpis te-
gmine tanq̃ terre abdito cõtegebat. Illi g̃
nõ cognoſcẽtes deũ: crucifixerũt hominẽ.
Nec mori potuit niſi in homĩe: nec crucifi
gi potuit niſi in homĩe: qꝛ nec teneri poſſet
niſi in homine. Oppoſuit male querentib'
terram: ſeruauit bene querentibus vitam.
Fugit ergo ſm carnem in ſpelũcam a facie
Saul. Qđ ſi ⁊ hoc velis accipe: ita domi-
nũ fugiſſe in ſpelũcã a facie Saul: qꝛ paſ-
ſus ẽ vſqꝫ adeo ſe occultare iudeis: vt ⁊ mo
reret̃: quãtũlibet eñ ſeuirent in eũ iudei vt
moreret̃: adhuc putabãt eũ poſſe liberari:
et oſtẽdere miraculũ aliqđ quod filius dei
eẽt. Hoc pdictũ erat i libro ſapiẽtie: Mor
te turpiſſima cõdemnem' illũ. Erit eñ re-
ſpectus ex ſermonib' illi'. Si eñ vere filius
dei eſt: ſuſcipiet illũ: ⁊ liberabit illũ de ma-
nib' cõtrarioꝝ. Quia g̃ crucifigebat̃: ⁊ ñ li
berabat̃: crediderũt illũ ñ eẽ filiũ dei. Pro-
pterea inſultãtes pendẽti in ligno: ⁊ caput
agitãtes: dicebãt illi: Si fili' dei eſt: deſcen
dat de cruce. Alios ſaluauit: ſeipm ſaluare
nõ põt. Iſta dicẽtes ſicut eſt in ipo libro ſa
pientie: hec cogitauerũt ⁊ errauerũt. Exe-
crauit eñ illos malicia eoꝝ. Quid eñ ma-
gnũ erat de cruce deſcẽdere: cui facile fuit
de ſepulchro ſurgere? Sed q̃re? Quia vſqꝫ
ad mortẽ voluit eſſe patiẽs: vt fugeret a fa-
ciẽ Saul in ſpeluncã. Eteni ſpelũca inferi-
or ps terre põt accipi. Et certe qđ manife-
ſtũ eſt: ⁊ certũ omib' homib' corpus ei' in
monumẽto poſitũ ẽ: qđ erat exciſũ i petra.
Hoc g̃ monumẽtũ ſpelũca erat: illuc fugit
a facie Saul. Tãdiu eñ pſecuti ſunt illum
iudei quoadusqꝫ poneret̃ i ſepulchro. Uñ
pbamus q̃ tãdiu illũ pſecuti ſunt quouſqꝫ
ibi poneret̃? Etiã mortuũ in cruce penden-
tem lancea vulnerauerũt. At vbi inuolut'
eſt: curato funere poſit' ẽ in ſpelũca: iam ni
hil habuerũt qđ carnificarẽt. Reſurrexit g̃
dñs ex illa ſpelũca illeſus: incorrupt' quo
fugerat a facie Saul: occultãs ſe impiis q̃s
pfigurabat Saul. Oſtẽdẽs ſe autẽ mẽbris
ſuis. Nã re urgẽtis mẽbra a membris ſuis
palpata ſunt. Mẽbra eñ ei' apli tetigerũt
reſurgentẽ ⁊ crediderũt: et ecce nihil pfuit
pſecutio Saulis. Audiam' g̃ iam pſalmũ:
qꝛ de titulo eius ſatis locuti ſumus quãtũ
dñs dare dignat' eſt:

Expoſitio pſalmi.

Miſerere mei deus miſerere
mei: qm in te cõfidit anima
mea. Chriſt' i paſſiõe dic: miſere
re mei de'. Deo de' dic: miſerere mei. Qui
cũ p̃re miſeret̃ tui: i te clamat miſerere mei.
Eteni qđ de illo clamat: miſerere mei tuũ ẽ.
A te h̃ accepit: pꝑter te liberãdũ: carne in-
dut' ẽ. Caro ipa clamat: Miſerere mei de'
miſerere mei: Hõ ipe anima eſt ⁊ caro. To
tũ eñ hominẽ ſuſcepit verbũ: ⁊ tot' homo
factus eſt verbũ. Ne putetur non ibi fuiſſe
animã: quia euangeliſta ita dicit: Verbuꝫ

caro factuȝ eſt: ⁊ habitauit in nobis. Etenī
dicit̄: caro hō: ſicut alio loco dicͥ ſcriptura:
Et videbit omnis caro ſalutare dei. Nūq̄d
caro ſola videbit: ⁊ aīa ibi nō erit? Iterum
dicit ipē dn̄s de homibus: Sicut dediſti ei
poteſtatē oīs carnis. Nūquid in ſola car/
ne accepat poteſtatē: ⁊ nō maxime in aīas
q̄s p̄mitus liberabat? Ergo vbi erat aīa ibi
erat caro: ibi tot⁹ hō: tot⁹ hō cū v̄bo: ⁊ v̄bū
cū homīe: ⁊ hō ⁊ verbū vn⁹ homo: ⁊ verbū
⁊ homo vn⁹ deus. Dicat g̊: Miſerere mei
de⁹: miſerere mei. Nō expaueſcam⁹ voces
petētis miſericordiā ⁊ exhibētis. Ideo eīn
petit: q: exhibet. Adhoc eīn hō: q: miſeri/
cors: nō vt cōditiōis neceſſitate naſceret̄: ſ
vt nos de cōditione neceſſitatis liberaret.
Miſerere mei de⁹ miſerere mei: qm̄ i te cō/
fidit aīa mea. Audis magiſtꝝ orantē: diſce
orare. Ad hoc eīn orauit vt doceret orare:
q: ad hoc paſſus ē vt doceret pati: ad hoc
reſurrexit vt doceret ſpare reſurrectioneȝ.

**Et in vmbra alaꝝ tuaꝝ ſperabo:
donec trāſeat iniq̄tas.** Hoc plane iaȝ
tot⁹ chriſt⁹ dicit: Hic ē ⁊ vox nr̄a. Nō eniȝ
iam trāſiuit iniq̄tas: adhuc feruet iniq̄tas.
Et in fine dixit ipē dn̄s abundantiā futurā
iniquitatꝭ: ⁊ qm̄ abūdauit iniq̄tas: refrige/
ſcet caritas multoꝝ: qui pſeuerauerit vſq̄
i finē h ſalu⁹ erit. Quis aūt pſeuerabit vſq̄
in finem quoaduſq̄ tranſeat iniq̄tas? Qui
fuerit in chriſti corpe: qui fuerit in mēbris
chriſti: ⁊ a capite didicerit patientiā pſeue/
randi. Trāſis tu: ⁊ ecce trāſierūt tēptatio/
nes tue: ⁊ is in aliā vitā i quā ierunt ſancti
ſi ſanct⁹ fueris: i aliā inquā ierūt martyres:
ſi martyꝛ fueris: ibis ⁊ tu in aliā vitā. Nun
q̇d quia tu tranſiſti hinc: ꝓpterea iaȝ trāſijt
iniq̄tas? Naſcunt̄ alij iniqui: ſicut moriunt̄
alij iniqui. Quō ergo alij iniqui moriunt̄:
⁊ alij naſcunt̄: ſic alij iuſti eunt: ⁊ alij naſcū
tur. Vſq̄ in finē ſeculi: nec iniquitas deerit
p̄mens: nec iuſticia patiens. Et in vmbra
alaꝝ tuarū ſperabo: donec trāſeat iniq̄tas:
id eſt tu ꝓtegas me: vt ab eſtu iniq̄tatis nō
areſcā: tu vmbraculū p̄bebis mihi. **Cla
mabo ad deū altiſſimū:** Si altiſſim⁹ ē
quō te audit clamanteȝ? Nata ē exp̄imēto
fiducia. Deū inq̄t qui bn̄fecit mihi. Si an/
teq̄ eū quererē bn̄fecit mihi: clamantē non
exaudiet? Bene eīn nobis fecit dn̄s deus
mittēdo nobis ſaluatorē noſtrū Ieſū chri/
ſtū: vt moreret̄ ꝓpter delicta nr̄a: ⁊ reſurge
ret ꝓpter iuſtificationē noſtrā. Pro quali/
bus mori voluit filiū ſuū? Pro impijs. Im

pij aūt nō querebāt deū: ⁊ queſiti ſūt a deo.
Sic eſt g̊ ille altiſſim⁹: vt nō ſit ab illo lōge
miſeria noſtra: et gemit⁹ noſter: quia ꝓpe ē
dn̄s his qui obtriuerunt coꝛ. Clamabo ad
deū altiſſimū. **Deū qui bn̄fecit mihi.** — Alia lr̄a.

Miſit de celo ⁊† ſaluum fecit me: — †liberauit.
Iam hō ipē: iam caro ipa: iam fili⁹ dei ꝑm
noſtrā ꝑticipationē manifeſtū eſt: q: ſalua/
tus eſt: ⁊ miſit de celo pater: ⁊ ſaluauit euȝ:
miſit de celo ⁊ reſuſcitauit eū. Sȝ vt noueri
tis: q: ⁊ ipē de⁹ ē: ⁊ ipē reſuſcitauit eū: vtrūq̄
poſitū ē in ſcͥptura: q: ⁊ pr̄ illū reſuſcitauit:
⁊ q: ipē ſe reſuſcitauit. Audite: q: pr̄ illū re
ſuſcitauit. Aplꝰs dicit: Fact⁹ ē inq̄t obedi/
ens vſq̄ ad mortē: mortē aūt crucis: ꝓpter
qđ et deus eū exaltauit ⁊ donauit ei nomē
qđ eſt ſuꝑ omne nomē. Audiſtis patrē re/
ſuſcitantē ⁊ exaltantē filiū: audite: q: ⁊ ipſe
carnē ſuā reſuſcitauit. In figura templi di/
cit ad iudeos: Soluite templū hoc: ⁊ in tri
duo reſuſcitabo illud. Euāgeliſta aūt expo
ſuit nob q̇d diceret. Hoc aūt inq̄t dicebat
de tēplo corpis ſui. Mō g̊ ex pſona p̄can/
tis: ex pſona hominis: ex pſona carnis: di/
cit: Miſit de celo: ⁊ ſaluū me fecit. **Dedit
in opprobriū cōculcantes me.** Qui
illū cōculcauerīt? Qui mortuo iſultauerūt:
q̄ tanq̄ hoīem circifixerūt: q: deū nō intel/
lexerūt: dedit eos i opprobriū. Videte ſi n̄
eſt factū: nō futurū credim⁹: ſed cōpletum
agnoſcim⁹. Seuierūt iudei in chriſtū: ſup/
bierūt in chriſtū. Vbi? In ciuitatē hieruſa
lē. Vbi eīn regnabāt: ibi tumebāt: ibi ceruī
ces erexerāt. Poſt paſſionē dn̄i eradicati
inde ſunt: ⁊ ꝑdiderūt regnū: in quo regem
chriſtum agnoſcere noluerūt. Queādmo/
dum dati ſunt in opprobrium videte. Diſ/
perſi ſunt per omnes gentes: nuſq̄ haben/
tes ſtabilitatem: nuſq̄ certaȝ ſedem. Pro/
pterea aūt adhuc iudei ſūt: vt libros nr̄os
portent ad confuſionē ſuam. Quādo eīn
volumus oſtendere ꝓphetatum chriſtum:
ꝓferim⁹ paganis iſtas litteras. Et ne for/
te dicāt duri ad fidem: quia nos illas chri/
ſtiani compoſuimus: vt cum euangelio
quod predicamus finxerimus prophetaſ:
per quos predictum videretur quod p̄di/
camus: hinc eos cōuincimuſ: quia omnes
ipſe littere quibus chriſtus prophetatus
eſt apud iudeos ſunt: omnes ipas litteras
habent iudei: ꝓferimus codices ab inimi/
cis: vt confundamus alios inimicos. In
quali ergo opprobrio ſunt iudei? Codicem
portat iudeus vnde credat chriſtian⁹. Li/

brarij noſtri facti ſunt: quomõ ſolent ſerui
poſt dominos codices ferre: vt illi portan-
do deficiant: illi legendo ꝓficiant. In tale
opprobriũ dati ſunt iudei: ⁊ impletũ eſt qđ
pauloante predictuꝫ eſt: Dedit in oppro-
briũ cõculcantes me. Quale autẽ oppro-
briũ ē fratres: vt hunc verſum legant: ⁊ ipſi
ceci attendant ad ſpeculũ ſuum: Sic enim
apparẽt iudei de ſcriptura ſancta quā por-
tant: quõ apparet facies ceci de ſpeculo: ab
alijs videtur: ab ipſo non videt̃. Dedit in
opprobrium conculcantes me. Querebas
forte cuꝫ diceret: Miſit de celo ⁊ ſaluũ me
fecit: quid miſit de celo? Quē miſit de celo?
Angelũ miſit: vt ſaluum faceret chriſtũ: et
per ſeruũ ſaluus fit dominꝰ. Omnes enim
angeli creatura ſeruiens chriſto eſt. Ad ob
ſequiũ mitti potuerĩt angeli: ad ſeruitiũ mit
ti potuerũt: nõ ad adiutoriũ. Sicut ſcriptũ
ē: ꝙ angeli miſtrabāt ei: nõ tanꝗ̃ miſericor
des indigẽti: ſed tanꝗ̃ ſubiecti oipotenti.
Quid ergo miſit de celo: ⁊ ſaluuꝫ fecit me?
Modo audiuimus in alio verſu: quid de
Alia lra. celo miſerit. Miſit † de celo miſeri-
† deus. cordiā ſuam ⁊ veritatem ſuam. Ad
Alia lra. quā rem? Et † eruit animā meā de me
† eripuit. dio catulorũ leonum. Miſit inquit đ
celo miſericordiā ſuam ⁊ veritatẽ ſuaꝫ. Et
ipſe chriſtus ait: Ego ſum veritas. Miſſa ē
ğ veritas vt erueret aiaꝫ meā: hinc de me-
dio catuloꝝ leonuꝫ: miſſa ē miſericordia.
Ipm chriſtũ inuenimus et miſericordiā et
veritatẽ. Miſericordiā nobis cõpatiẽtẽ: et
veritatẽ nobis tribuentẽ. Hoc eſt ergo qđ
pauloañ dixit: Quia ⁊ ipſe ſe reſuſcitauit.
Si eñ veritas reſuſcitat chriſtũ: et ſi veri-
tas animā chriſti eruit de medio cattulorũ
leonũ: vt miſericors fuit mori ꝓ nobis: ita
verax reſurgere ad iuſtificãdos nos. Dixe
rat eñ ſe reſurrecturũ: ⁊ veritas mentiri nõ
potuit. Et qꝛ veritas ⁊ verax: ꝓpterea cica
trices veras oſtendit: qꝛ vera vulnera ptu-
lit. Has cicatrices tenuerũt diſcipuli: pal-
pauerũt: manifeſtauerũt ſibi. Exclamauit
qui miſit digitos ĩ cõpunctum latus: ⁊ ait:
Dominꝰ meus ⁊ deus meus. Miſericor-
dia ꝓ illo mortuus erat: ⁊ veritate ad illum
reſurrexerat. Miſit de celo miſericordiam
ſuā ⁊ veritatẽ ſuam: ⁊ eruit animā meaꝫ de
medio cattulorũ leonum. Qui ſunt cattuli
leonum? Populus ille minutus: male de-
ceptus: male ſeductus a ꝑncipibus iudeo-
rum: vt illi leones: illi cattuli leonũ: omnes
fremuerunt: omnes occiderunt. Audituri
eñ ſumus hic ⁊ cedem ipoꝝ: modo in cõſe
quẽtibus verſibꝰ pſalmi huiꝰ. Et eruit inqͭ
animā meā de medio cattulorum leonum.
Quare dicit̃: ⁊ eruit animā meā? Quid.n.
paſſurus eras vt erueret̃ anima tua? Dor
miui conturbatus. Expreſſit chriſtus
mortẽ ſuam. Certe de illo Dauid legimus
ꝙ fugerit in ſpeluncā: nõ tamẽ quia dormi
uit in ſpelunca. Alius Dauid eſt in ſpelũ-
ca: alius Dauid eſt qui dicit: Dormiui cõ
turbatus. Videmꝰ ꝯturbationẽ ipſius: nõ
illo turbato: ſed illis turbantibꝰ. Turbatũ
ſe eñ dixit ſm opinionẽ frementiũ: nõ ſm
cedentis conſcientiā. Putauerũt ſe illum
turbaſſe: putauerũt viciſſe. Ille autẽ dor-
miuit cõturbatus. Tam placatus erat iſte
turbatꝰ: vt quãdo vellet dormiret. Nemo
dormit turbatꝰ: oẽs q̃ ꝯturbant̃: aut a ſom-
no excitant̃: aut ĩ ſomnũ vergi nõ ꝑmittũt̃.
Ille aũt turbatꝰ ē ⁊ dormiuit. Magna hũi
litas ꝯturbati: magna poteſtas dormiẽtis.
De q̃ poteſtate veniebat ꝙ dormiuit? De
qua ipſe dic̃: Poteſtatẽ habeo ponẽdi ani-
mā meā: ⁊ poteſtatẽ habeo ſumẽdi eā. Ne-
mo tollet eā a me: ſed ego eam pono: ⁊ iteꝝ
ſumo eam. Turbauerũt illi ⁊ dormiuit ipſe.
Cuiꝰ typũ gerebat Adā: qñ imiſit ei deus
ſoporẽ: vt de latere illi cõiugẽ faceret? Nõ
eñ nõ poterat vxorẽ facere ꝑmo homi etiā
de latere vigilãtis? Aut ꝓpterea voluit eũ
dormire ne ſentiret: cuꝫ ſibi coſta detrahe-
ret̃? Poſtremo q̃s ita dormit: vt oſſe ſibi cõ
uulſo nõ expgiſcat̃? Qui potuit ſine dolo-
re auferre coſtā dormiẽti: potuit ⁊ vigilãti.
Sed q̃re voluit dormienti facẽ? Quia dor-
miẽti chriſto ĩ cruce: facta ē cõiunx de late-
re. Percuſſuꝫ ē eñ latꝰ pendẽtis de lãcea:
⁊ ꝓfluxerũt eccl̃ie ſacramẽta. Dormiui in-
q̃t cõturbatꝰ. Et ĩ alio pſalmo manifeſtat h̃
vbi ait: Ego dormiui ⁊ ſomnũ cepi: ibi ex-
ꝑſſit poteſtatẽ ſuā. Poterat ⁊ illic dicẽ: dor
miui ſicut dixit hic. Quid ē aũt: ego dormi
ui? Id eſt qꝛ volui: dormiui. Non illi me in
ſomnũ nolentẽ cõpulerũt: ſ; mea volũtate:
ego dormiui: ſm illđ: Poteſtatẽ habeo po-
nendi aiaꝫ meā: ⁊ poteſtatẽ habeo iteꝝ ſu-
mẽdi eā. Propterea ibi ſequit̃ ⁊ dic̃: Ego
dormiui ⁊ ſõnũ cepi: ⁊ exurrexi: qñ dñs ſu
ſcepit me. Dormiui turbatꝰ. Vñ turbatꝰ?
Quibꝰ turbantibus? Videamꝰ quomodo
inducat malam cõſcientiā iudeis volenti-
bus excuſare ſe ab interfectione domini.
Nã propterea eum: ſicut loquit̃ euãgeliũ:
iudici tradiderũt: ne ipſi eum occidiſſe vi-

derentur. Cum eñ dixiſſet iudex tunc Pi-
latus: Accipite eum vos: et ſm legem ve-
ſtram iudicate euz. Reſponderũt: Nobis
non licet interficere quẽq̃. Interficere nõ
licet: tradẽ ad interficiẽdũ licet. Quis aũt
occidit: qui audito clamore ceſſit: an q̃ cla-
mando vt occideret extorſit? Ipſe domin⁹
dicat teſtimoniũ a quibus occiſus eſt: vtrũ
ab illo Pilato qui i nolẽs: eum occidit: vñ
etiam eum flagellauit: ⁊ veſte ignominioſa
circũdedit: ⁊ flagellatum ad coruz oculos
ꝑduxit: vt ſaltem pena flagellorũ eius ſa-
tiati eũ occidi nõ extorquerẽt. Propterea
etiam cum videret eos pſeuerare: ſicut le-
gimus: lauit manus ſuas ⁊ dixit: Innocẽs
ego ſuz a ſanguĩe iuſti hui⁹. Videritis vtꝝ
ille innocens qui vel ceſſit clamantibus:
multomagis tamẽ illi nocentes: qui clamã
do eum occidere voluerunt. Sed nos in-
terrogemus ⁊ audiamus dominũ: quibus
tribuat mortem ſuam: quia dixit: dormiui
turbatus. Interrogem⁹ eũ ⁊ dicam⁹: quo-
niã dormiſti turbatus: q̃ te pſecuti ſunt: qui
te occiderunt? Nũquid forte Pilatus qui
militibus dedit in ligno ſuſpendendũ: cla-
uis tranſfigendũ? Audite qui. **Filij ho-
minũ:** Illos vtiq̃ dicit: quos pſecutores
paſſus eſt. Sed quomodo ipſi occiderunt
qui ferrum nõ ferebant: qui gladium non
ſtrinxerunt: qui impetũ in eum non fecerũt
ad occidendũ: vnde occiderũt? **Dentes
eorum arma ⁊ ſagitte: ⁊ lingua eo-
rum gladius acutus.** Noli attendere
inermes manus: ſed os armatũ. Inde gla
dius ꝓceſſit quo chriſtus occideret: quo-
modo ⁊ de ore chriſti vnde ⁊ iudei occide-
rent. Habet enim ille gladiuz bis acutum
occidentis ⁊ reſurgentis: ⁊ reſurgens per-
cuſſit eos: ⁊ diuiſit ab eis quos faceret fide
les ſuos. Illi malũ gladiũ: ille bonuz. Illi
ſagittas malas: ille bonas. Nam habet et
ipſe ſagittas bonas: verba bona: vnde ſa-
gittet cor fidele vt ametur. Ergo alie iſtorũ
ſagitte: et alius iſtorum gladius. Filij ho-
minũ dentes eorum arma ⁊ ſagitte: et lin-
gua eorum machera acuta: lingua filioruz
hominũ machera acuta: ⁊ dentes eorũ ar-
ma ⁊ ſagitte. Quãdo ergo pcuſſerunt: niſi
quando clamauerũt: Crucifige crucifige?
Et quid tibi fecerũt o domine? Exultet hic
ꝓpheta. Superius eñ omnes illos verſus
domin⁹ loquebat: Propheta quidẽ ſed ex
pſona domini: q: i ꝓpheta domin⁹: Et qñ
loquit ex pſona ſua ꝓpheta: ipſe dominus
loquit p eum q̃ ei indicat veritatez quã lo-
quatur. Modo ergo ex pſona prophete:
audite fratres mei. Vidit dominũ in ſpiri-
tu iſte ꝓpheta hũiliatũ: ceſuz: flagellatũ: co
laphis pcuſſuz: expalmatũ manib⁹: ſputis
illinitũ: ſpinis coronatũ: ligno ſuſpenſum.
Illos ſeuiẽtes: illũ tolerantẽ. illos exultã-
tes: illum quaſi victum vidit in ſpũ: et poſt
illã iam omnẽ humiliationẽ: ⁊ illorũ furorẽ
reſurrexiſſe eum: ⁊ illa omnia que fecerant
iudei ſeuientes facta eſſe inania: et eleuat⁹
gaudio tanq̃ videret fieri. **Exaltare:**
inquit: **ſup celos deus:** Homo i cruce:
ſup celos deus: remaneant in terra ſeuien-
tes: tu in celo eſto iudicans. Vbi ſunt q̃ fu
rebant: vbi ſunt dentes eorũ arma ⁊ ſagit-
te? Nonne ſagitte infantiũ facte ſunt plage
eorũ? Alio eñ loco pſ̃. h̃ dicit: volens eos
oñdere inanit ſeuiſſe ⁊ inanit i furias p̃cipi
tatos eſſe: qñ nihil potuerũt facere chriſto
ad horã crucifixo: ⁊ poſtea reſurgenti atq̃
in celo ſedenti. Sagitte infantiũ facte ſunt
plage eorum: quomõ infantes faciunt ſibi
ſagittas de cãnis. Sagitte autem que: aut
que vires: aut qui arcus: aut qui ictus: aut
quod vulnus? Exaltare ſup celos de⁹. Et Alia lra.
†**ſup omnẽ terrã glĩa tua.** Vt q̃d exal † in omni tra.
tar ſup celos de⁹. Fres exaltatũ deũ ſup ce
los nõ videm⁹: ſ3 credim⁹. Sup oẽm ãt ter-
rã gloriã eius: nõ tm̃ credim⁹ ſed etiã vide-
mus. Qualem vo veſaniam patiunt here-
tici queſo vt attendatis. Illi preciſi a com-
pagine eccl'ie chriſti: ⁊ partẽ tenẽtes: ⁊ totũ
amittentes: nolunt cõmunicare orbi terra-
rũ quo diffuſa eſt gloria chriſti. Nos autez
catholici i omni tra ſum⁹: q: omi terre cõi-
cam⁹ quacũq̃ glĩa chriſti diffuſa eſt. Vide
mus eñ qd tũc cantatũ eſt: mõ ꝯpletũ: ex-
altat⁹ ẽ ſup celos deus nr̃: ⁊ ſup omnẽ terrã
glĩa ipi⁹. O heretica inſania: qd nõ vides
credis mecũ: qd vides: negas. Credis me-
cũ exaltatũ chriſtũ ſup celos qd nõ vide-
m⁹: ⁊ negãs gloriã eius ſup omnẽ terrã qd
videm⁹. Exaltare ſup celos de⁹: ⁊ ſup oẽm
terrã glĩa tua. Redi ad vba dñi: ⁊ ipe dñs
narrare nobis incipit tanq̃ alloquẽs nos:
exultante etiã ꝓpha ⁊ dicẽte: Exaltare ſup
celos de⁹: ⁊ ſup omnẽ terrã glĩa tua. Cõfir
mat nos ⁊ ipſe tãq̃ dicẽs nob: Quid mihi
facere potuert illi q̃ me pſecuti ſũt? Quare
aũt nos alloquit? Quia faciũt ⁊ nob: et ni-
hil faciũt q̃ nos ſiliter fuerint pſecuti. Vi-
deat enim caritas veſtra alloquẽtem nos
dominũ et exhortantem nos exemplo ſuo.

Alia lra. † Laqueū. †Muſcipulā pauerūt pedibꝰ meis
⁊ incuruauerūt animā meā. Volue-
rūt illam quaſi de celo deponere ⁊ ad infe-
riora deprimere. Curuauerūt animā meā.
Alia lra. † nō habet Foderūt ante faciem meā foueā:
⁊ †ipſi inciderūt in eam. Mihi nocue-
rūt an ſibi? Ecce ille exaltatus ē ſup celos
deus: ⁊ ecce ſup omnē terraꝫ gloria ipſius.
Regnū chriſti videmus: vbi eſt regnū iu-
deorū? Qm̄ ergo fecerūt qđ facere nō de-
buerūt: ⁊ factū eſt in illis qđ pati debuerūt:
ipſi foderūt foueā: ⁊ ipſi inciderūt in eaꝫ. Qꝛ
eīn ꝑſecuti ſunt chriſtū: chriſto nō obfuit: ſꝫ
ipſis obfuit. Et nolite deputare fratres ipſis
ſolis hꝫ accidiſſe: Omnis qui parat foueaꝫ
fratri ſuo: neceſſe eſt vt ipſe incidat in eam.
Intendite fratres mei: chriſtianos oculos
habete: nolite decipi viſibilibꝰ. Forte enim
alicui veſtruꝫ qꝛ hoc dixi: ſubuenit mō. Si
q̇s voluit fratri ſuo fraudē facere: ⁊ voluit
ei aliquas inſidias machinari: ⁊ machina-
tus eſt ⁊ impleuit: ⁊ cecidit frater ī inſidias
eius: ⁊ expoliatus eſt: aut ꝑſſus eſt ſiue car
cere: ſiue falſo teſtimonio: ſiue aliquo nefa-
ria criminatiōe circūuentꝰ: videtur aūt iſte
oppreſſus: ille oppreſſiſſe: iſte victus: ille vi
ciſſe: ⁊ falſum putatur qđ diximꝰ: quia qui
cūqꝫ foueā parauerit fratri ſuo: ipſe cadet ī
eam. Interrogo vos tanqꝫ chriſtianos: vt
ſumatis exemplū de his que iam nouimꝰ.
Pagani ꝑſecuti ſunt martyres: martyres
capti ſunt: ligati ſunt: in carcerē miſſi ſunt:
beſtijs ſubiecti ſunt: Alij ferro ꝑcuſſi: alij
ignibus cōcremati: vicerunt ꝑſequētes: et
victi ſunt martyres? Abſit. Quere gloriaꝫ
martyrū apud deum: quere foueam paga-
norum in cōfoſſa conſcientia. Ibi enim eſt
fouea quo cadit impius ī cōſcientia mala.
Putas eum in foueam nō cecidiſſe qui lu-
cem chriſti perdidit: ⁊ cecitate ꝑcuſſus eſt?
Si non caderet in foueam: videret ante ſe:
neſcit quo eat: quomō qui ambulat in via
cum ceciderit in foueam ꝑdidit viam. Vi-
detis ergo omnes malefactores perdidiſſe
viam implicatos facinore. Sed iam te tra-
didit in manus forte latronis: aut in manꝰ
alicuius iniuſti vel circūuenti a ſe iudicis:
⁊ tu in ꝑſſura es: ille letat̃: ille exultat. Noli
iam dixi: noli habere oculos paganorum:
chriſtianos oculos habe. Vides illū q̇ ex-
ultat: ipſa exultatio eſt fouea ipſius. Melior
eſt enim triſticia iniqua patientis: qꝫ leticia
iniqua facientis. Ipſa leticia iniqua faciē-
tis: ipſa eſt fouea: illuc quiſqꝫ cum ceciderit
oculos ꝑdit. Te doles: quia perdidiſti ve-
ſtem: et illum non doles: quia perdidit fi-
dem. Quis veſtrum grauiore damno per-
cuſſus eſt? Ecce ille occidit: tu occideris.
Viuit ille: tu mortuus es? Abſit. Vbi eſt fi
des chriſtianorū: ⁊ vbi eſt ille qui moritur
ad tempꝰ? Audiat dominū ſuum: Qui cre
dit in me licꝫ moriatur: viuit. Ergo qui nō
credit licꝫ viuat: mortuus eſt. Foderūt an-
te faciem meam foueam: ⁊ ipſi inciderūt in
eam. Omnibꝰ malis neceſſe eſt vt hoc cō-
tingat: bonorum autē patientia ꝑparatio-
ne cordis excipit voluntateꝫ dei: ⁊ gloriat̃
in tribulationibus: dicens quod ſequitur.
Paratum cor meū deus paratū — Alia lra. † pſalmū dicā. domino.
cor meū: cantabo ⁊ †pſallam. Quid
fecit mihi? Parauit foueaꝫ: cor meū para-
tum eſt. Ille parauit foueam ad decipien-
dum: ego cor nō parabo ad perpetiendū.
Ille parauit foueam ad opprimendū: ego
cor parabo ad tolerandum. Propterea il-
le incidet in eam: ego autē cantabo ⁊ pſal-
lam. Audi cor paratum in apoſtolo: quia
imitatus eſt dominū ſuū: Gloriamur inq̇t
in tribulationibꝰ: quia tribulatio patientiā
operat̃: patientia ꝓbationem: ꝓbatio ſpē:
ſpes vō non confundit: qꝛ caritas dei dif-
fuſa eſt in cordibus noſtris per ſpiritū ſan-
ctum qui datus eſt nobis. Erat in preſſu-
ris: in catenis: in carceribus: in plagis: in
fame ⁊ ſiti: in frigore ⁊ nuditate: ī omni va-
ſtatione laborum ⁊ dolore: ⁊ dicebat: glo-
riamur in tribulationibꝰ. Unde? Quia pa
ratum eſt cor eius: ideo cantabat ⁊ pſalle-
bat. Paratum cor meū deus: paratum cor
meū: cantabo ⁊ pſallam. Exurge glo
ria mea: Ille qui fugerat a facie Saul in
ſpeluncam: Exurge gloria mea: glorifica-
tus Jeſus poſt paſſionem. Exurge pſal
terium ⁊ cithara. Quid vocat vt ſur-
gat? Duo organa video: corpus aūt chri-
ſti vnū video. Una caro reſurrexit: ⁊ duo
organa reſurrexerūt. Alteruꝫ ergo organū
pſalteriū: alterum cithara. Organa dicun
tur omnia inſtrumenta muſicorū. Non ſo-
lum illud organum dicit̃ quod grande eſt
⁊ inflatur follibus: ſed quicquid aptat̃ ad
cantilenam ⁊ corporeū eſt: quo inſtrumen-
to vtitur qui cantat: organum dicitur. Di-
ſtincta ſunt auteꝫ inter ſe iſta organa: ⁊ vo-
lo quātum dominꝰ voluerit indicare vo-
bis: ⁊ quomodo diſtincta ſunt: ⁊ q̄re diſtin
cta: et quare vtrūqꝫ dicatur: exurge. Jam
diximꝰ: vna caro domini reſurrexit: ⁊ dicit̃

exurge pſalteriū ⁊ cithara. Pſalteriū ē or-
ganū qđ quidē manibus fert pcutientis: ⁊
chordas diſtinctas habet: ſed illū locū vñ
ſonū accipiunt chorde: illud cōcauū lignū
qđ pendet ⁊ tactū reſonat: q꞉ accipit aereꝫ
pſalteriū in ſupiore pte habet. Cithara aūt
hoc genus ligni cauū ⁊ reſonās i inferiore
pte habet. Itaqꝫ i pſalterio chorde ſonum
deſup accipiūt: in cithara aūt chorde ſo-
num ex inferiore pte accipiūt. Hoc intereſt
inter pſalteriū ⁊ citharā. Quid ḡ duo hec
organa nobis figurāt? Excitat eñ chriſtus
dñs noſter pſalteriū ſuū ⁊ citharā ſuā: ⁊ di-
cit. **Exurgā diluculo.** Puto q꞉ hic iam
agnoſcitis dominū reſurgentē. Legimus i
euangelio: videte horā reſurrectiōis q̄꞉ diu
p vmbras q̄rebat̄ chriſt⁹: lux ſit itaqꝫ agno
ſcat̄: diluculo ſurrexit. Sed quid eſt pſalte
rium? quid eſt cithara? Per carnē ſuā do-
minus duo genera factorū opatus eſt: mi-
racula ⁊ paſſiōes. Miracula deſup fuerūt:
paſſiones de inferiori fuerūt. Illa eñ que
fecit miracula diuina erant: ſed p corp⁹ fe-
cit: per carnē fecit. Caro ergo diuina ope-
rans pſalteriū eſt: caro humana patiens ci
thara eſt. Sonet pſalteriū: illuminent̄ ceci:
audiant ſurdi: ſtringant̄ paralitici: ambu-
lent claudi: ſurgant egroti: reſurgant mor-
tui: iſte eſt ſon⁹ pſalterij. Sonet et cithara:
eſuriat: ſitiat: dormiat: teneat̄: flagellet̄: irri
deatur: crucifigat̄: ſepeliat̄. Cum ergo vi-
des i illa carne quedā ſonuiſſe deſup: que-
dam de inferiori pte: vna caro reſurrexit: ⁊
in vna carne agnoſcimus et pſalteriū ⁊ ci-
tharā. Et iſta duo genera factoꝝ impleue-
rūt euangeliū: ⁊ predicat̄ in gentibus. Nā
⁊ miracula ⁊ paſſiones dñi p̄dicant̄. Ergo
ſurrexit pſalteriū ⁊ cithara diluculo: ⁊ con-
Alia lr̄a. fitet̄ dño. Et quid ait? ¶ **Cōfitebor ti-**
⁊ pſalmū dicā **bi in populis dñe †pſallam tibi in**
⁊ quoniā. **gentibus. †Quia magnificata eſt**
vſqꝫ ad celos miſcđia tua: ⁊ vſ-
qꝫ ad nubes veritas tua. Celi ſup nu-
bes: ⁊ nubes infra celos: et tamē ad hoc ce
lum ꝓximū ptinēt nubes. Sed aliqñ nu-
bes recūbunt ſup montib⁹ vſqꝫ adeo i ꝓxi
mo aere cōglomerant̄. Celū autē ſurſum ē
habitatio angelorum: ſedium: dominati-
onū: principatuū: poteſtatum. Illud ergo
forte videat̄ fuiſſe dicendū: Magnificata
eſt vſqꝫ ad celos veritas tua: ⁊ vſqꝫ ad nu-
bes miſericordia tua. Etenī in celo angeli
laudant deū videntes ipſam ſpeciē verita
tis: ſine vlla caligine viſionis: ſine interpo-
latione aliqua falſitatis: vident: diligunt:
laudant: nō fatigant̄. Ibi veritas: hic autē
in noſtra miſeria vtiqꝫ miſericordia. Mi-
ſero eñ p̄benda eſt miſericordia. Non eñ
opus eſt miſericordia ſurſum: vbi null⁹ eſt
miſer. Hoc ꝓpterea dixi: quia videt̄ cōgru
entius dici potuiſſe: Magnificata eſt vſqꝫ
ad celos veritas tua: ⁊ vſqꝫ ad nubes miſe
ricordia tua. Nubes eñ intelligim⁹ p̄dica
tores veritatis. Homies eñ portātes iſtā
carnem caliginoſam quodāmō: ſed vñ de⁹
⁊ coruſcat miraculis: ⁊ tonat p̄ceptis: ⁊ ipi
ſunt ille nubes de quib⁹ dicit Eſaias ex p-
ſona dñi: increpans quādam vineā malaꝫ
ſterilē: ſpinoſam: Mādabo nubibus meis
ne pluāt ſup eā imbrē: id eſt mādabo apo-
ſtolis meis vt deſerāt iudeos: ⁊ nō illis euā
gelizent: ſed euāgelizent in terra bona gen
tiū: vnde non ſpine: ſed vue ꝓcedant. No-
uimus ergo nubes dei eſſe p̄dicatores ve-
ritatis: ꝓphetas: aplo̅s: omnes recte profe
rentes verbū veritatis: ⁊ habentes in ſe lu-
men occultū: ſicut habent nubeſ: vnde co-
ruſcant. Homines ergo nubes. Quid ſibi
vtiqꝫ vult: dñe: q̄a magnificata eſt vſqꝫ ad
celos miſericordia tua: ⁊ vſqꝫ ad nubes ve
ritas tua? Veritas p̄pollet in angelis: ſed
dediſti illā ⁊ hominib⁹: ⁊ deduxiſti illā vſqꝫ
ad nubes. Surſum miſericordia videntur
angeli non indigere: ſed quia homib⁹ miſe
ris tu miſereris: ⁊ prebendo illis miſericor-
diā cōmunicatiōe reſurrectiōis angelos fa-
cis: vſqꝫ ad celoſ miſericordia tua. Gloria
domino deo noſtro: ⁊ miſericordie ipius ⁊
veritati ipius: q̄a nec deſeruit nos miſeri-
cordia facere beatos p gratiam ſuam: nec
fraudauit nos veritate: q̄a primo veritas
carne coopta venit ad nos: ⁊ ſanauit p car
nem ſuam oculū interiorē cordis noſtri: vt
eā poſtea facie ad faciem videre poſſem⁹.
Agentes ergo illi gratias dicamus cū pſal
mo ipō vltimos verſus quos iam dudum
etiaꝫ dixi. ¶ **Exaltare ſup celos de⁹:**
⁊ ſuper omnē terrā gloria tua. Hoc
eñ ei dixit: ꝓpheta ante tot annoſ: hoc mō
videm⁹ nos: hoc ergo dicam⁹ ⁊ nos.

¶ Explicit Tractatus de pſ̄. LVI.

¶ Incipit Tractatus de pſ̄. LVII.

Vox quam cantauimus audienda
nobis magis ē: q̄꞉ clamāda. Om-
nibus enim tanq̄ in contione ge-
neris humani veritas clamat.

Alia lr̃a. ꝛ recte.

SI vere vtiq; iuſticiā loqui-
mini: recta iudicate filij ho
minū. Cui eni imꝗ nō facile ē lo
qui iuſticiā? Aut quis de iuſticia īterroga-
tus: qn̄ nō habet cām: nō facile reſpōdeat
quid ſit iuſtū? Qn̄quidem manu formato
ris noſtri: in ipſis cordibꝰ noſtris: veritas
ſcripſit: quod tibi nō vis fieri: ne facias al-
teri? Hoc ꝛ anteq̄ lex daret̄ nemo ignora-
re pmiſſus eſt: vt eſſet vn̄ iudicarent̄: ꝛ qui
bus lex nō eſſet data. Sed ne ſibi hoīes ali
qd defuiſſe quererēt̄: ſcriptū eſt ꝛ in tabu-
lis qđ in cordibꝰ nō legebant. Nō eniꝫ ſcri
ptum nō habebāt: ſed legere nolebāt. Op
poſitum eſt oculis eoꝝ qđ in ꝯſcientia vi-
dere cogerent̄: ꝛ quaſi forinſecꝰ admota vo
ce dei: ad interiora ſua hō cōpulſus eſt: di
cente ſcriptura: In cogitatōibꝰ eni impij
interrogatio erit. Ubi interrogatio ibi lex.
Sed quia hoīes appetentes ea que foris
ſūt: etiā a ſeipis exules facti ſūt: data eſt eti
am ꝯſcripta lex: nō quia in cordibꝰ ſcripta
nō erat: ſed quia tu fugitiuus eras cordis
tui: ab illo qui vbiq; eſt cōprehenderis: et
ad te ipm̄ intro reuocaris. Propterea ſcri
pta lex quid clamat eis qui deſeruerūt le-
gem ſcriptā in cordibꝰ ſuis? Redite p̄uari
catores ad cor. Quis eniꝫ te docuit: nolle
accedi ab altero ad vxorē tuā? Quis te do
cuit nolle tibi furtum fieri? Quis te docuit
nollē iniuriā pati: ꝛ quicquid aliud vl' vni
uerſaliter vel pticulariter dici pōt? Multa
enim ſunt de quibꝰ ſingulis īterrogati ho-
mines: clara voce reſpōdeant: nolle ſe pa-
ti. Age ſi nō vis pati iſta: nūquid ſolus es
homo? Nōne in ſocietate viuis generi hu-
mani. Qui tecū factꝰ eſt: ſocius tuus eſt: ꝛ
omnes facti ad imagineꝫ dei: niſi terrenis
cupiditatibꝰ ꝯterāt: qđ ille formauit. Qđ
ergo tibi nō vis fieri: noli alteri facere. Iu
dicas eniꝫ malū eſſe in eo: qđ pati nō vis:
ꝛ hoc te cogit noſſe: lex intima: in ipſo tuo
corde ꝯſcripta. Faciebas ꝛ clamabat̄ īter
manꝰ tuas: Quō cogeris redire ad cor tu
um: cuꝫ hoc pateris inter manus alienas?
Furtū bonū eſt? Nō. Interrogo adulteriū
bonū eſt? Et oēs clamāt. Nō. Homicidiū
bonū eſt? Omnes clamāt deteſtari ſe. Cō-
cupiſcere rem ꝓximi bonum eſt? Non vox
oīm eſt. Aut ſi adhuc nō cōfiteris: accedit
qui ꝯcupiſcat rē tuā: placeat tibi: ꝛ reſpō-
de qđ vis. Oēs ergo de his rebꝰ interroga
ti: clamāt hec bona nō eſſe. Rurſus de be-
neficijs nō ſolū de nō nocēdo: verūetiā de
nō p̄ſtando atq; tribuēdo: interrogat̄ om-
nis aīa eſuriēs: famē patiens. Alius habꝫ
panē ꝛ redūdat ei vltra ſufficientiā: nouit
te egere: nō dat: diſplicet tibi eſurienti: di-
ſpliceat ꝛ ſaciato: cū alterū eſurire cogno-
ueris. Peregrinꝰ tecto indigēs venit in pa
triā tuā: nō ſuſcipit̄ ille: tunc clamat inhu-
manā eſſe illaꝫ ciuitatē: facile apud barba
ros ſibi eſſe potuiſſe refugiū. Sentit iniqui
tatē q̄ patit̄: tu forte nō ſentis. Sꝫ opor-
tet vt ꝛ te cogites peregrinū: ꝛ videas quo
modo tibi poſſit diſplicere qui tibi nō p̄ſti
terit: qđ tu in patria tua non vis pegrino
p̄ſtare. Interrogo oēs: vera ſunt hec? Ue
ra. Iuſta ſūt hec. Iuſta? Sꝫ pſalmū audi-
te. Si vere ergo iuſticiā loquimini: r̄cta iu
dicate filij hoīm. Nō ſit iuſticia labioꝝ: ſed
ꝛ factoꝝ. Si eni aliter agis q̄ꝫ loqueris: bo
na loqueris ꝛ mala iudicas. Si enim agis
quō iudicas? Interrogatꝰ q̇d ſit meliꝰ aurū
an fides: nō vſq; adeo pūerſus ꝛ deuiꝰ es
ab omni veritate: vt auꝝ melius eſſe reſpō
deas. Preponis ergo interrogatꝰ auro fi-
dem: locutꝰ es iuſticiā: audiſti pſalmū. Si
vere ergo iuſticiā loquimini: r̄cta iudicate
filij hoīm. Et vbi ꝓbabo nō te ita vt locutꝰ
es iudicare? Iam teneo reſponſionē tuam
p̄ponentē auro fidē. Ecce neſcio vn̄ ami-
cus venit ꝛ nullo teſte aurum cōmendauit.
Solus h' nouit: ꝛ tu q̄ntū ad hoīes attinet:
Eſt ibi alius teſtis qui nō videt̄ ꝛ videt: et
ille tibi aurū in ſecreto ꝛ ī cubiculo tuo: for
te remotis oībꝰ arbitris cōmendauit. Te-
ſtis ē q̇ adeſt: n̄ in cubiculo adeſt parietū:
ſ; in cubilibus ꝯſcientiaꝝ vr̄aꝝ. Cōmenda
uit ille atq; diſceſſit: nulli ſuoꝝ notuꝫ fecit:
rediturū ſe ſperās: ꝛ ab amico qđ dederat
recepturū: vt humana ſūt mortuꝰ eſt: filiū
habet: reliquit heredem: ignorat filiꝰ quid
pater habuerit: quid tibi commēdauerit.
Eia tu redi: redi preuaricator ad cor: ibi
ſcripta eſt lex: qđ tibi fieri nō vis: alij ne fe
ceris. Teipm̄ cogita cōmēdaſſe: nulli tuo
rū dixiſſe: mortuū eē: filiū reliquiſſe: q̇d ei
velles a tuo amico preſtari: r̄n̄de. Iudica|
cām iudicis: tribunal eſt in mēte tua: ſed ꝛ
ibi deꝰ: adeſt accuſatrix ꝯſciētia: tortor: ti-
mor. In rebus humanis es: ī ſocietate hu
mana detineris: cogita quid velles p̄ſtari
filio tuo ab amico tuo. Noui quid tibi re-
ſpōdeat cogitatio tua: ſic iudica ſicut audiſ.
Iudica: vox erit. Uox veritatis nō tacet:
nō labijs clamat: vociferat̄ ex corde. Ad-
hibe aurē: ibi eſto cū filio amici tui. Uidet̄

fortaſſe etiā indigentē vagari: neſciētē qđ
pater eiꝰ habuerit: vbi poſuerit: cui cōmen
dauerit: Cogita ⁊ filiū tuū: fac illū viuere
quē ꝯtēnis mortuū: te mortuū cogita et vi
uas. Sed aliud iubet deꝰ ꝯ̄ auariciā: aliud
auaricia iubet ꝯ̄ deū: deus aliud: auaricia
aliud: Aliud in ꝑadiſo cōditor noſter: ali
ud de trāſuerſo ſeductor ſerpēs. Veniat i
mentē prior caſus tuꝰ: ꝓpterea mortalꝭ: ꝓ
pterea laborās: ꝓpterea in ſudore vultus
tui panē cōmedēs: ꝓpterea ſpinas ⁊ tribu
los tibi t̄ra germinat. Experimēto diſce: qđ
noluiſti p̄cepto: ſed vincit cupiditas: cur
nō potiꝰ veritas? Et vbi eſt qđ loq̄baris?
Ecce cogitas aurū negare: ecce cogitas he
redi amici tui ꝓſus abſcondere. Interro
gauerā pauloante qđ ſit cariꝰ: ⁊ qđ ſit meli
us: aurū an fides. Quare aliud dicꝭ: aliud
agiſ? Nō times hāc vocē: ſi vere vtiq̄ iuſti
ciā loq̄mini: recta iudicate filij hoim. Ecce
locutꝰ es mihi meliorē eſſe fidē: ⁊ i iudicio
tuo meliꝰ duxiſti aurū. Nō ſic iudicaſti: vt
locutꝰ es. Vera locutꝰ es: ⁊ falſa iudicaſti.
Ergo ⁊ cū loquebarꝭ: iuſticiā nō vera loq̄
baris. Si eni vere vtiq̄ iuſticiā loq̄mini:
r̄cta iudicate filij hoiū. Qn̄ mihi d̄ iuſticia
r̄ndebas: erubeſcēdo nō fatēdo loq̄baris.
Sed ad cām p̄ſentē iā veniamꝰ ſi placet.
Vox eſt eni illa dulcꝭ: ⁊ nota auribꝰ eccl'ie:
vox dñi nr̄i Jeſu chriſti: ⁊ vox corꝑis eiꝰ:
vox eccleſie laborātis ꝑegrinātis in terra:
inter maledicentiū ⁊ adulantiū ꝑicula vi
uentis. Nō timebis cōminatorē: ſi nō amaſ
adulatorē. Attēdit ergo ille cuiꝰ h̄ vox eſt:
⁊ vidit oēs loqui iuſticiā. Quis eni nō au
det loqui eā ne dicaꝭ iniuſtꝰ? Cū ergo tāq̄
audieret oim voces: ⁊ itēderet oim labia:
clamabat ad eos: Si vere vtiq̄ iuſticiā lo
quimi: ſi nō falſe iuſticiā loquimi: ſi nō ali
ud in labijs ꝑſtrepit: aliud celaꝭ in cordi
bꝰ: recta iudicate filij hoim. Audi ex euan
gelio ꝓpriā vocē: eandē ipam que in hoc
pſalmo ē: Hypocrite ait dominꝰ phariſeiſ:
quō poteſtis bona loq̄ cū ſitiſ mali? Aut fa
cite arborē bonā ⁊ fructū eiꝰ bonū: aut fa
cite arborē malā ⁊ fructū eiꝰ malū? Quid
te vis dealbare ꝑies lutee? Noui iſiora tua
ſi fallor tectorio tuo: noui qđ p̄tendas: no
ui qđ tegaſ. Neq̄ eni opꝰ ei erat: ait euāge
liſta: vt qſq̄ ei ꝑhiberet teſtimoniū d̄ hoie:
ipe eni ſciebat qđ eſſet in hoie. Sciebat qđ
eſſet in hoie q̄ fecerat hoiem. ⁊ homo factꝰ
erat: vt q̄reret hoiē. Videte ḡ ſi nō ſequā
tur ſe voces iſte: Hypocrite quō poteſtis
bona loq̄ cū ſitis mali? Si vere ergo iuſti
ām loquimi: recta iudicate filij hoim. Nō
ne iuſticiā locuti eſtꝭ: qn̄ dixiſtꝭ: Magiſter
ſcimꝰ qꝛ iuſtus es: ⁊ nullius ꝑſonā accipiſ?
Quare dolū in corde tegebatis? Quare
imaginē ceſaris creatori veſtro oſtēdeba
tis: ⁊ eius imaginē in veſtris cordibꝰ dele
batis? Nōne auditū eſt qđ locuti fueritis:
⁊ exptū ē: queadmodū iudicaueritꝭ? Nō
ne vox crucifixiſtis eū: quē iuſtū eſſe dixe
ratis? Si vere ergo vtiq̄ iuſticiā loquimi:
recta iudicate filij hoim. Vt qđ audio lo
cutionē veſtrā: ſcimꝰ qꝛ iuſtus es: cū preui
deā iudiciū veſtrum: crucifige crucifige?
Si vere ergo iuſticiā loquimi: recta iudi
cate filij hoim. Quid eni feciſtis ſeuiendo
aduerſus deū q̄ hō erat: ⁊ occidēdo regē
veſtrū? Nō eni idō rex nō erat futurꝰ: qꝛ oc
ciſus ē a vobis reſurrecturꝰ? In titulo vbi
ſcriptū erat: rex iudeoꝝ: poſito ſuꝑ crucē
dñi: linguis tribꝰ hebraica: greca: latina:
nouerat dicere iudex hō: qđ ſcripſi ſcripſi:
⁊ deus nō nouerat dicere: qđ ſcripſi ſcpſi?
Prorſus rex veſter eſt: viuꝰ rex veſter eſt:
occiſus rex veſter eſt: ecce reſurrexit ⁊ i ce
lo rex veſter eſt: ⁊ ecce venturus eſt: ve vo
bis qꝛ rex veſter eſt. Ite nūc ⁊ loquimi iu
ſticiā: ⁊ nolite r̄cta iudicare filij hoim. Nō
vultis recta iudicare: recte iudicabimini.
Viuit eni ille rex veſter: ⁊ iam non moriꝭ: ⁊
mors ei vltra nō dñabiꝭ. Ecce veniet: redi
te p̄uaricatores ad cor. Ecce veniet: corri
gimini anq̄ veniat: p̄uenite faciē eius i cō
feſſione. Ecce veniet: rex veſter eſt: ⁊ recor
damini titulū ſuꝑ crucē: ſed nō eū videbi
tis ſcriptū: manet tn̄: in terra nō legiꝭ: ſed i
celo ſeruaꝭ. Putatis eni illā iſcriptionē fu
iſſe corruptā? Et qđ ait titulus pſalmi hꝰ?
In finē: ne corrūpas ipi Dauid i tituli in
ſcriptionē. Nō ergo corrūpiꝭ illa iſcriptio
tituli. Rex veſter ē chriſtꝰ: qꝛ oim rex chri
ſtus: qm̄ ipſius eſt regnū: ⁊ ipe dñabiꝭ gen
tiū. Si ergo rex eſt: ecce anteq̄ veīat dicat
vob̄. Adhuc loq̄r inq̄t nōdū iudico: q̄ ſic
clamo cōminādo: nolo ferire iudicando.
Si vere ergo iuſticiā loquimini: recta iudi
cate filij hoim. Nūc aūt quid facitꝭ? Qua
re iſta vobis dico? **Eteni in corde in**
iquitates oꝑamini in terra: Iniqui
tatē forte in corde ſolo: Audi quid ſequi
tur: ⁊ cor ſuum ſequunꝭ manꝰ: ⁊ cordi ſuo
famulanꝭ manuſ. Cogitaꝭ ⁊ fit: aut idō non
fit: non quia nolumꝰ: ſed quia nō poſſumꝰ
Quicqđ vis ⁊ nō potes: factū deus com

putat. Eteni nõ in corde iniqtates opamini in terra. Quid deinde? † Iniquitates manꝰ vrẽ † cõnectũt. Quid ẽ ↄnectũt? De pctõ pctm̃: ⁊ ad pctm̃: pctm̃ ꝓpt peccatũ. Quid eſt hoc? Furtũ fecit: pctm̃ eſt: Viſus eſt: occidere querit eũ a quo viſus eſt: ↄnexũ eſt pctm̃ pctõ. Permiſerit deus occulto iudicio occidere eũ: quẽ voluit occidere: ſentit ſciri: querit ⁊ alterũ occidere: ↄnexuit tertiũ. Dũ ea molit: forte ne inueniat: aut q₂ fecit ne ↄuincat: ↄſulit mathematicũ: additũ eſt quartũ. Reſpõdet forte aliqua dura ⁊ mala mathematicꝰ: curritur ad aruſpicẽ vt expiet. Reſpõdet aruſpex: nõ ſe poſſe expiare: maleficuſ querit. Et qs oia poſſit nũerare: que ↄnectunt peccata pctis? Iniqtates manꝰ veſtre connectũt. Q̃diu ↄnectiſ ligas pctm̃: pctõ: te ſolue a pctis. S₃ nõ poſſũ inquis? Clama ad illũ: Infelix ego hõ qs me libabit de corpore mortis huiꝰ? Veniet eni gr̃a dei vt delectet te iuſticia: ſic delectabat iniqtas: ⁊ hõ q ex vincl̃is reſolutꝰ es: exclamabis ad deum: Dirupiſti vincula mea. Quid eſt: dirupiſti vincl̃a mea: niſi remiſiſti pctã mea? Audi q₂ vincl̃a ſũt. Reſpõdet ſcriptura: Crinicl̃is pctõꝝ ſuoꝝ vnuſqſqȝ ↄſtringit. Nõ ſolũ vincl̃a: ſ₃ ⁊ criniculi ſũt. Criniculi ſũt: q fiunt in torquẽdo: h̃ eſt cũ pctis pctã ↄnectebas. Eſaias clamat. Ve his q trahũt peccata ſua: ſicut reſtẽ longã. Quid ẽ aliud: q̃ȝ ve his quoꝝ manuſ ↄnectũt iniqtatẽ? Et q₂ vnuſqſqȝ peccatiſ ſuis ↄſtringit: ſicut ⁊ pctis ſuis cedit: dñs male verſãtes in tẽplo flagello de reſticulis facto excluſit. S₃ nõ vis mõ dirũpi vincl̃a tua: q₂ nõ ſentis: vincula tua: etiã delectãt te: ⁊ voluptati ſũt: ſenties in fine cũ dicet. Ligate illi manꝰ ⁊ pedes: ⁊ ꝓijcite illuȝ in tenebras exteriores: ibi erit fletus ⁊ ſtridor dentiuȝ. Exhorreſcis: times: pectꝰ tũdis: dicis mala eſſe peccata: bonã eſſe iuſticiã. Si vere ergo iuſticiam loquimi: recta iudicate filij hoim. In vita vr̃a iueniant verba veſtra: in factis veſtris cognoſcant labia veſtra. Nolite ↄnectere ergo iniqtatẽ: quia vobis ad alligaturã adhibebit quicqd ↄnectitiſ. Nõ audiũt: nõ ois tñ: ⁊ q nõ audiunt ꝑcogniti ſũt. Alienati ſunt pctõres a vulua: errauerũt † a vẽtre locuti ſũt falſa. Et cũ iniquitatẽ loquunt: falſa loquunt: q₂ fallax eſt iniqtas: ⁊ cũ iuſticiã loquunt falſa loquũt: q₂ aliud ore ꝓferunt: aliꝰ i corde obtegũt. Alienati ſũt pctõres

Alia lr̃a. † iniuſticias † ↄcinnãt

Alia lr̃a. † ab vtero

a vulua. Quid eſt h̃: q̃ramꝰ diligẽtiꝰ? Fortaſſis eni aliud dicit. q₂ deꝰ ꝑcognouit homines pctõres etiã in vteris matrũ. Nam vñ cũ adhuc pregnãs eẽt Rebecca: ⁊ gemios i vtero portaret dictũ ẽ: Iacob dilexi: Eſau aũt odio habui. Dictũ ẽ eni: maior ſeruiet minori. Occl̃tũ ibi iudiciũ dei: ſed tñ a vulua: id ẽ ab ip̃a origine alienati ſunt pctõreſ. Vñ alienati? A veritate. Vñ alienati? A patria beata: a vita beata. An forte alienati ab ip̃a vulua? Et qui peccatores alienati ſũt a vulua? Qui eni naſcerent ſi nõ ibi tenerent? Aut q hodie viuerent: vt hec ſine cauſa audirẽt: niſi naſcerẽtur? Forte ergo a quadã vulua alienati ſũt pctõres: in qua dolores patiebat caritas p Apl̃m dicẽs: Quos iteꝝ pturio: donec chriſtꝰ formet in vobis. Expecta ergo formari: noli tibi tribuere iudiciũ qð forte nõ noſti. Carnalis es adhuc: ↄceptꝰ es eoip̃o quo accepiſti nomẽ chriſti: ſacramẽto qdã natus es in viſceribꝰ mr̃is. Nõ eni ex viſceribꝰ tantũ hõ naſcit: ſed ⁊ in viſceribꝰ. Priꝰ naſcit i viſceribꝰ: vt poſſit naſci ð viſceribꝰ. Propterea dictũ ẽ ⁊ Marie: qð eni natũ eſt in te: de ſpiritu ſctõ eſt. Nõdũ de illa natũ erat: ſed iã i illa natũ erat. Ergo naſcunt intra viſcera eccl̃ie qdã puuli: ⁊ bonũ eſt vt formati exeãt: ne ab ortu labant. Generet te mater nõ abortiat. Si patiens fueris: vſqȝ q formeris: vſqȝ quo in te certa ſit doctrina veritatis: ↄtinere te debẽt materna viſcera. Si aũt impatiẽtia tua ↄcuſſeris latera mr̃is: cũ dolore quidẽ te excutit foras: ſed magis tuo malo q̃ȝ ſuo. Alienati ſũt pctõres a vulua: errauerũt a ventre: locuti ſũt falſa. Iõ ergo errauerũt a vẽtre: q₂ locuti ſũt falſa? an potiꝰ iõ locuti ſũt falſa: q₂ errauerũt a vẽtre? In ventre qppe eccleſie veritas manet: qſqȝ ab hoc vẽtre eccleſie ſeparatꝰ fuerit: neceſſe eſt falſa loquatur. Neceſſe eſt inqȝ falſa loquat: q aut cõcipi noluit: aut quẽ ↄceptũ mater excuſſit. Inde heretici clamãt ↄtra euãgeliũ: vt de his potiꝰ loquamur qs dolemꝰ excuſſos: recitamꝰ eis: ecce chriſtꝰ dixit: Oportebat chriſtum pati: ⁊ reſurgere a mortuis tertia die. Agnoſco ibi caput nr̃m: agnoſco ibi ſpõſũ noſtrũ: agnoſce ⁊ tu mecũ ſpõſã. Vide qd ſeqt. Predicari in noie eiꝰ pniam ⁊ remiſſionẽ pctõꝝ p oẽs gẽtes: incipiẽtibꝰ ab hierl̃m. Huc veni: huc veni: eccl̃ia per omnes gentes incipientibuſ ab hieruſalẽ. Non dico huc veni: ipſe ad te venit. Illi

aũt obſurdeſcẽtes aduerſus euãgeliũ: ⁊ nõ
nos ꝑmittẽtes legẽ vba dei: q̃ ſe iactãt cu-
ſtodiſſe a flãma: ⁊ volũt delere lingua: lo-
quũt ſua: loquũt iania: ille tradidit: et ille
tradidit: imo ⁊ ego dico: ⁊ ille tradidit ⁊ il
le tradidit: ⁊ verũ dico. Sꝫ q̃d a me? Nec
tu mihi q̃s noias ex euãgelio legis: nec ego
q̃s nomino ex euãgelio lego. Auferant de
medio charte nr̃e: ꝓcedat in mediũ codex
dei. Audi chriſtũ dicentẽ: audi veritatẽ lo-
quẽtẽ: p̃dicari i noie eius inq̃t pniãz ⁊ remiſ
ſionẽ pctõꝝ p oẽs gẽtes: incipiẽtibus ab hie
ruſalẽ. Nõ inquunt h̃ q̃d nos dicimus. Audi
q̃d dicit euãgeliũ. Nolumus audire: aliena
ti ſũt pctõres a vulua: errauerũt a ventre:
locuti ſũt falſa. Nos loq̃mur vera: q̃ audi-
uimus vera: q̃d dñs dic̃: nõ q̃d hõ dic̃. Põt
fieri vt hõ mẽtiat: nõ põt fieri vt veritas mẽ
tiat. Ex veritatis ore agnoſco chriſtũ: ipãz
veritatẽ: ex veritatis ore agnoſco ecc̃iam ꝑti
cipẽ veritatis. Nemo mihi falſa loq̃t: q̃ erra-
uit ab vtero i viſceribus eccl̃ie. Primo vide
rim q̃d me vellet docere. Uideo alienatũ a
vulua: video erraſſe a vẽtre: ⁊ auditurus ſũ
Alia lra. ab eo: q̃d niſi falſa? Errauerũt a vẽtre: locu
† furor illis. ti ſũt falſa. †Indignatio eis ſcđm
ſilitudinẽ ſerpẽtis: Magnã rẽ audi-
turi eſtis: idigñtio eis ſcđꝫ ſilitudinẽ ſerpẽtis.
Quaſi dixerimus: q̃d ẽ q̃d dixiſti: Sequit.
Sicut aſpidis ſurde: Unñ ſurde? Unñ
obturãtis aures ſuas? Jdõ ſurde q2 obturat
aures ſuas. Et obturãtis aures ſuas.
Alia lra. Que nõ exaudiet voce icãtãtiũ:
† ⁊ venefici in cãtãtis ſapiẽt. ⁊†medicamẽti medicati a ſapiẽte.
Sicut audiuimus q̃d ⁊ hoies dicũt qui h̃ ea
q̃ potuerũt cognitiõe didicerũt: ſed tñ q̃d
ſpiritus dei mlt̃o melius oibus hoibus nouit: nõ
eñi fruſtra h̃ dixit: niſi q2 fieri põt: vt verũ
ſit etiã illõ q̃d audiuimus de aſpide. Aſpis
cũ cepit pati icãtatorẽ marſũ: q̃ eã q̃buſdã
carmibus ꝓprijs euocat: ſic ſũt mlt̃a etiã ma
gica: audite q̃d faciat. Sꝫ iteri in h̃ attẽdi-
te frẽs: hoc eñi ploquẽdũ eſt: ne q̃ſq̃ velu-
ti heſitãs audiat: nõ vñcunq̃ datur ſimi-
litudo a ſcripturis laudat ipa res: ſ tñ in-
de ſilitudo trahit. Nõ eñi laudauit iniquũ
iudicẽ q̃ nolebat audire illã viduaꝫ: q̃ nec
deũ timebat nec hoies reuerebat: ⁊ tñ in-
de ſilitudinẽ dñs traxit. Nec illũ laudauit
pigrũ q̃ tres panes: nõ ꝓpter amicitiã de-
dit petẽti: ſ tedio victus: ⁊ tñ inde ſilitudinẽ
dedit. Et de rebus q̃ nõ laudãdis trahũtur
ſcđm quedã modũ nõnlle ſilitudies. Aut
ſi ꝓpterea putatis eũdũ eſſe ad marſos: q2
hoc audiſtis in ſcriptura dei: eundũ eſt ⁊ ad
ſpectacula theatri: q2 dic̃ Aplꝯs: Nõ ſic pu
gillor: q̃i aerẽ cedẽs. Pugillari eñi ẽ encra
ticũ facere: pãcratiũ facere: iã q2 hic data
eſt ſilitudo: ſpectacl̃a iſta delectare nos de
bent: aut q2 dixit: q̃ in agone contendit ab
oibus abſtinẽs ẽ: ꝓpterea agoniſtica iſta va
na ⁊ ludicra dꝫ affectare chriſtianus? At-
tẽde quid tibi dicat ad ſilitudinẽ: q̃d mo-
neat ad ꝓhibitionẽ. Jta ergo ⁊ hic data ẽ
quedaꝫ ſilitudo de marſo: qui incantat vt
educat aſpidẽ de tenebroſa cauerna: vti-
q̃ in lucẽ vult educere: illa aũt amãdo te-
nebras ſuas: q̃bus ſe inoluta occultare dicit
q̃ cũ exire noluerit: recuſans tñ audire il-
las voces: quibus ſe cogi ſentit: allidit vnaꝫ
aurẽ terre: ⁊ de cauda obturat alterã: atq̃
ita voces illas: q̃ntũ poteſt euitãs: nõ exit
ad incantantẽ. Huic ſimiles dixit ſpiritus
dei q̃ſdã nõ audiẽtes verbũ dei: ⁊ nõ ſolũ
nõ faciẽtes: ſ oio ne faciãt audire nolẽtes.
Factũ ẽ hoc et in pmis tpibus fidei. Stepha
nus martyr predicabat veritatẽ: ⁊ tãq̃ tene
broſis mẽtibus vt eas i lucẽ educeret incã-
tabat. Ubi venit ad cõmẽorationẽ chriſti
quẽ illi oino audire nollẽt: q̃d de eis ſcptu
ra dicit: q̃d de illis narrat? Clauſerũt inq̃t
aures ſuas. Quid aũt poſtea fecerunt: paſ-
ſio Stephani narrat atq̃ declarat: nõ erãt
ſurdi: ſed fecerunt ſe ſurdos. Quia eñi au-
res patẽtes in corde nõ habebãt: violẽtia
tñ verbi p aures carnis irruẽs etiã ipis au
ribus cordis vim faciebat: clauſerũt ⁊ aures
corpis ⁊ ierunt ad lapides. Ecce aſpides
ſurde duriores lapidibus quibus icãtatorem
ſuũ lapidauerũt: nõ audierũt vocẽ incãtã
tis: ⁊ medicamẽti medicati a ſapiẽte. Quid
eſt medicamẽtũ medicatũ a ſapiẽte? Forte
medicamẽtũ ꝑfectũ: dicat medicamẽtum
medicatũ. An q̃rimus ibi aliq̃d: quõ iã ſi me
dicamẽtũ eſt: etiã medicatũ ſit? Medica-
mẽta erãt in ꝓphetis: medicamẽta erãt in
lege. Precepta ipa oia medicamẽta erãt:
⁊ hoc medicamentũ nõdũ erat medicatũ.
Aduentu dñi medicatũ eſt medicamẽtũ:
hoc illi ferre nõ potuerũt. Quia eñi nõ cu
rabant medicamẽto: medicatũ eſt ipm me
dicamẽtũ aduẽtu dñi. Jã Stephanus me-
dicamẽtũ medicatũ incãtabat: h̃ illi audi-
re noluerũt: vñ medicatũ eſt medicamẽtũ:
ꝯ h̃ aures clauſerũt. Nã ibi h̃ fecerũt: vbi
noiatus eſt chriſtus. Jndignatio eoꝝ ſic̃ indi-
gnatio ſerpẽtis. Quid aures claudit? Ex
pectate: audite: ⁊ ſi potuerit ſeuite. Quia

nolebãt niſi ſeuire: noluerũt audire. Q̄ð ſi
audirẽt forte deſeuirẽt. Indignatio eoꝝ ſi
cut idignatio ſerpẽtis. Tales etiã iſtos pa
timur. Primo ſibi veritatẽ tenere videbãt̃:
nõ ceſſauit deꝰ: nõ quieuit eccl̃ia ſua: ꝑdi
cata ẽ veritas in viſceribꝰ matris: apta ſũt
eoꝝ mẽdacia: pateſactũ ẽ qð lucet: demõ
ſtrata ẽ ciuitas ſuꝑ mõtẽ cõſtituta q̃ abſcõ
di nõ põt: ⁊ lucerna poſita ẽ ſuꝑ cãdelabꝝ
q̃ lucet oibꝰ q̃ in domo ſũt: Ubi enim latet
eccl̃ia chriſti: vbi latet v̇itas chriſti? Nõne
ipſe eſt mõs q̃ creuit ex mĩmo lapide: ⁊ iple
uit vniuerſaȝ faciẽ t̃re? Cõuincũt̃ hinc: nõ
hñt q̃d dicãt ꝯ eccl̃iam. Et q̃d eis remãſit?
Quid nos q̃rit̃? Quid nos vult̃? Dicũt.
Recedite a nob̃. Dicũt ãt ⁊ ſuiſ: nemo cũ
illis loq̃t̃: nemo illis ꝯiũgat̃: nemo illos au
diat. Indignatio eoꝝ ſic indignatio ſerpẽ
tis: ſic̃ aſpidis ſurde ⁊ obturãtis aures ſu
as: q̃ nõ exaudiet vocẽ incãtãtiũ ⁊ medica
mẽti: hoc eſt vocẽ medicamẽti medicati a
ſapiẽte. Nõne hinc iã itelligit̃ q̃le medica
mẽtũ q̃ñ vocẽ dic̃? Nũq̃d medicamẽtũ hȝ
vocẽ? Eſt q̃ðdã medicamẽtũ qð hȝ vocẽ.
Medicamentũ portamꝰ: vocẽ eiꝰ audite:
nõ quõ aſpides ſurde. Si vere vtiq; iuſti
ciã loq̃mi: recta iudicate filij hoim. Uox ẽ
medicamẽti: ⁊ h̃ medicati a ſapiẽte. Iam
eni veit chriſtꝰ q̃ ipleret legẽ ⁊ ꝓphas: qui
v̇itatẽ ipſam firmaret: in q̃bꝰ duobꝰ p̃ceptl̃
tota lex pẽdet ⁊ ꝓphete. An forte q̃rimus
aliq̃d: ⁊ i eo qð dr̃ aſpis ita aures claude
re: vt vnã eaꝝ i t̃rã ꝑmat: alterã cauda op
pilet? Quid ſibi vult h̃? In cauda poſteri
ora vtiq; itelligũt̃. Ergo ñ i p̃terita: q̃ iã ter
gũ optet ponere: vt in ea q̃ nobis ꝓmittũt̃
intẽdamꝰ: g̃ nec ex p̃terita vita nr̃a: nec ex
p̃ñti delectari debemꝰ. Hoc eni Apl̃s mo
net dicẽs: Quẽ g̃ aliq̃ñ fructũ habuiſt̃: in
q̃bꝰ nũc erubeſcit̃? Reuocat a recordan
dis cũ delectatiõe p̃terit̃: ⁊ cũ q̃dã ꝯcupi
ſcẽtia fruẽdis: ne redeamꝰ corde i egyptũ.
Quid de p̃ñtibꝰ? Quõ iubet etiã ipa ꝯtẽ
ni? Nõ reſpiciẽtibꝰ inq̃t q̃ vident̃: ſ; q̃ nõ vi
dent̃: q̃ eni vidẽt̃ tꝑalia ſũt: q̃ aũt nõ vidẽ
tur et̃na. Itẽ d̃ p̃ſenti vita dic̃: ſi i hac vita
tñ i chriſto ſperãtes ſumꝰ: miſerabiliores
ſumꝰ oibꝰ hoibꝰ. Obliuiſcere g̃ p̃terita q̃
bus male vixiſti: ꝯtẽne p̃ñtia q̃bꝰ tꝑalit̃ vi
uis: ne te aliq̃ñ p̃ñtia nõ ꝑmittant ꝑueni
re ad futura. Si eni p̃ſens vita te delectat:
aurẽ i t̃ra poſuiſti: ſi tuis p̃teritis etiã retro
labẽtibꝰ delectaris: aurẽ de cauda obtura
ſti. Debes g̃ ire i lucẽ: exire de tenebris au
dita voce medicamẽti medicati a ſapiẽte:
vt iã i luce ambulãs: ⁊ exultãs dicas: q̃ re
tro oblitꝰ in ea q̃ ante extẽtꝰ: nõ dixit q̃ re
tro oblitꝰ ⁊ ex p̃ñtibꝰ delectatꝰ. Cũ dic̃ que
retro oblitꝰ: nõ obturauit aurẽ de cauda:
cũ dic̃ in ea q̃ añ ſũt extẽtꝰ: his p̃ñtibꝰ non
obſurduit. Merito audiẽſ: merito p̃dicãſ:
merito exultat lingua eiꝰ: p̃dicãs veritateȝ
i luce noua: depoſita vetere tunica. Et ad
h̃ eni valet aſtutia ſerpẽt̃: ad quã nos imi
tandaȝ dñs adhortat̃. Aut eniȝ aſtuti ſicut
ſerpẽtes. Quid eſt aſtuti ſic̃ ſerpẽteſ? Of
fer oĩa mẽbra tua ꝑcutiẽti: dũmõ caput in
te ſerues: Caput viri chriſtus. Sȝ g̃uat q̃ſi
põdꝰ coꝛij cuiuſdã: ⁊ q̃ſi ſenecta veterl̃ ho
minis. Audi Apl̃m dicẽteȝ: Exuẽtes vos
veterẽ hoiem iduẽtes nouũ. Et quõ exuo
inq̃s veterẽ hoiem? Imitare aſtutiã ſerpẽ
tis. Quid eni fac̃ ſerpẽs: vt exuat ſe vete
rẽ tunicã? Coartat ſe ꝑ foramẽ auguſtum.
Et vbi iq̃s iuenio h̃ foramẽ ãguſtũ? Audi
arta ⁊ anguſta ẽ via q̃ ducit ad vitã: ⁊ pau
ci ſũt qui ingrediũt̃ ꝑ eã. Reformidas eã
⁊ nõ vis ambulare q: pauci ſũt: ibi ponẽ
da eſt vetꝰ tunica: ⁊ alibi poni nõ põt. Aut
ſi vis vetuſtate ipediri: grauari: ꝑmi: noli
ire ꝑ anguſtam. Si aũt grauaris vetuſtate
quadã pcti tui: ⁊ p̃terite vie vl̃ vite: trãſire
nõ potes. Quia g̃ corpꝰ qð corrũpit̃ agg̃
uat aim: vl̃ cupiditates corꝑaleſ nõ ꝑmãt:
vel ꝯcupiſcẽtie carnis exuãt̃. Uñ exuunt̃
niſi ieris ꝑ ãguſtam: niſi fuerl̃ aſtutꝰ vt ſer
pẽs? Deꝰ †ꝯtriuit dẽtes eoꝝ in ore — Alia l̃ra. † ꝯterer.
ipoꝝ: Quoꝝ? Quibꝰ idignatio ẽ ſic̃ ſimi
litudo ſerpẽtis: ⁊ aſpidis obturãtis aures
ſuas: ne audiãt vocẽ incãtãtiũ: ⁊ medica
mẽti medicati a ſapiẽte. Quid illis fec̃ do
minꝰ? Cõtriuit dẽteſ eoꝝ i ore ipoꝝ. Factũ
eſt h̃ ꝑmo: factũ ẽ ⁊ mõ fit. Sȝ ſufficeret fra
tres mei vt diceret̃: deuſ ꝯtriuit dẽtes eoꝝ.
Quare i ore ipoꝝ? Nolebãt audire legẽ:
nolebãt audire p̃cepta v̇itatis a xp̄o pha
riſei: ſiles ſerpẽti illi ⁊ aſpidi. Preterit̃ eni
ſuis pctis delectabant̃: ⁊ p̃ñtẽ vitaȝ nole
bãt amittere: id eſt gaudia eterna: ex gau
dijs t̃renis: vnã aurẽ claudebãt: ex dele
ctatiõe p̃t̃itoꝝ: alterã ex delectatõe p̃ñtiũ:
iõ nolebãt audire. Nã vñ ẽ illð: Si dimi
ſerimꝰ eũ ſic veniẽt romani ⁊ tollẽt nob̃: et
locũ ⁊ gẽtẽ? Utiq; q̃ nolebãt ꝑdẽ locũ: ad
t̃rã colliſerãt aurẽ ſuã: ⁊ iõ noluert̃ audire
v̇ba illa medicata a ſapiẽte. Dictũ ẽ de il
lis ⁊ q͛ auari erant: ⁊ amatores pecunie: et
oĩs vita eoꝝ etiã p̃terita deſcripta eſt a do

mino in euangelio. Qui legit diligenter
euangelium: inuenit: vnde illi ambas au-
res obturabant. Intendat caritas veſtra:
Dominus quid fecit? Cōtriuit dentes eo-
rum in ore ipſoꝝ. Quid eſt in ore ipſoꝝ? Ut
ore ſuo ꝯ ſe ꝓnūciarēt: coegit illos ore ſuo
in ſe ſententiam dicere. Calūniari volebāt
ei ꝓpter tributū: nō dixit ille: licet reddere
tributum: aut nō licet reddere: ⁊ volebat
dētes eoꝝ quib⁹ inhiabāt vt morderēt cō-
terere: ꝗ i ore ipſoꝝ volebat. Si diceret: ſol-
uatꝰ ceſari tributū: calūniarent illi qȝ male
dixiſſet gēti iudeoꝝ eā tributariā faciēdo.
Ex pctō eni tributū reddebāt hūiliati: ſic
illis i lege ṗdictū erat. Tenem⁹ illum aiūt
maledictorē gētis nr̄e: ſi nos iuſſerit tribu-
tū pſoluere. Si autē dixerit nolite ſoluere:
tenem⁹ eū qȝ ꝯ dixerit nobis deuotos eſſe
ceſari. Talē bicipitē laqueū quaſi capien-
do dn̄o poſuert. Sȝ ad quē venerūt? Qui
nouerat conterere dētes eorū in ore ipſoꝝ.
Oſtēdite mihi nūmū inqt: Quid me tēpta-
tis hypocrite? De tributo ſoluēdo cogita-
tis: iuſticiā facē n̄ vultis: ꝯſiliū iuſticie q̄ri-
tis: Si vere vtiqȝ iuſticiā loq̄mi: recta iudi
cate filij hoīm. Nūc aūt qȝ alia loq̄mi: alia
iudicatꝭ hypocrite eſtis. Quid me tēpta-
tis? Nūc ꝯterā dētes vr̄os in ore vr̄o: oſtē
dite mihi nūmū. Et demōſtrauerūt ei. Et
ille nō dic ceſarꝭ eſt: ꝗ interrogat cui⁹ eſt: vt
eoꝝ dentes in ore ipſoꝝ ꝯterant. Quererēte
quippe illo cui⁹ haberet imaginē ⁊ inſcpti-
onē: illi ceſaris dixert. Iā nūc dn̄s cōteret
dētes eoꝝ in ore ipſoꝝ. Iā r̄ndiſtꝭ: iā ꝯtriti
ſūt dētes vr̄i i ore vr̄o: Reddite ceſari q̄ ce
ſaris ſūt: ⁊ deo q̄ dei ſūt. Querit ceſar ima
ginē ſuā: reddite: q̄rit de⁹ imaginē ſuā: red
dite. Nō ṗdat ex vob̄ ceſar nūmū ſuū: n̄ ṗ
dat de⁹ in vobis nūmū ſuū. Et illi nō iue-
nerūt q̄d r̄nderēt. Miſſi eni erāt vt calūni
rent ei: ⁊ redierūt dicētes: qȝ nemo poſſit
ei r̄ndere. Uñ? Quia ꝯtriti erat dētes eoꝝ
i ore ipſoꝝ. Inde ē ⁊ illō: In q̄ ptāte iſta fa
cis? Et ego interrogo vos vnū ꝰmonē: reſpō
dete mihi. Et interrogauit de Iohāne: vnde
eēt baptiſm⁹ Iohis: d̄ celo an ex hoīb⁹: vt
ſi q̄d r̄nderēt ꝯ illos eēt. Noluert dicere ex
hoīb⁹: timētes hoīes: ne lapidarent ab eis:
eo qȝ Iohēȝ ꝓphetā haberēt. Dicere d̄ ce
lo pl⁹ formidabāt: ne faterent ipm chriſtū:
qȝ Iohēs ṗdicauerat xpm. Coartati vtri-
qȝ ex hac pter ex hac pte: q̄ parabāt obiice
re crimē: r̄nderūt ignorantiā: dixerūt neſci
mus. Calūniari eni ṗpabāt: qn̄ dixerūt: in

q̄ ptāte iſta facis: vt ſi diceret chriſt⁹ ſū: q̄ſi
arrogātem: ſupbū: ſacrilegū iuaderēt. No
luit dicere chriſt⁹ ſū: ſed q̄ſiuit de Iohāne
q̄ dixerat qȝ ipe eēt chriſt⁹. Illi nō ſūt auſi
rephēdere Iohēm: timētes ne a ppl'o occi-
derēt: nō ſūt auſi dicere: veꝝ dixit Iohēs:
ne diceret eis credite illi: obmutuerūt ne-
ſcire ſe dixert: iā mordere nō valebāt. Uñ
nō valebāt? Iā occurrit vob: contriti erāt
dētes eoꝝ i ore ipſoꝝ. Phariſeo diſplicuit
dn̄s illi q̄ ad prādiū vocauerat: qȝ pecca-
trix mulier acceſſerit ei ad pedes: ⁊ murmu
rauit aduerſ⁹ eū dicēs: Si eēt ꝗ ꝓpha ſciret
q̄ mlier illi acceſſit ad pedes. O tu n̄ ꝓphe
ta: vn̄ ſcis qȝ neſcierit dn̄s q̄ mulier illi ac-
ceſſit ad pedes? Quia ſeruabat mūdiciaȝ
videlicet iudeoꝝ q̄ a foris q̄ſi cuſtodiebāt
in carne: ⁊ n̄ colebāt ex corde. Hoc d̄ dn̄o
ſuſpicat⁹ eſt: dn̄s aūt q̄ pctā mulieris noue
rat: etiā cogitatiōes hoſpitꝭ audiebat: ⁊ re
ſpōdit q̄ noſtꝭ. Et ne diu hic loq̄r: tn̄ in ore
ei⁹ voluit ꝯterere dētes ei⁹. Propoſuit eni:
Duo debitores erāt cuidā feneratori: vn⁹
q̄ngētos debebat denarios: ali⁹ q̄nq̄ginta:
nō habebāt ambo vn̄ redderēt: dimiſit am
bobus. Quis eū pl⁹ dilexit? Ad ꝗ interro-
gat ille: vt ille r̄ndeat: ad ꝗ ille r̄ndit: vt dē
tes ei⁹ in ore ei⁹ ꝯterāt. Rn̄dit ꝯfuſus: ex-
cluſus ē: admiſſa illa ad ꝑcipiēdā miſicor
diā q̄ irrupat in habitaculū alienū: ꝗ nō ac
ceſſerat ad dn̄m alienū. Cōtriuit dn̄s den
tes eoꝝ in ore ipſoꝝ. Molas leonū† cō-
fregit dn̄s. Nō tn̄ aſpidū. Quid d̄ aſpi — Alia lra. †ꝯfringet
dib⁹? Aſpides inſidioſe volūt venena im-
mittē ⁊ ſpargere ⁊ ſibilare. Aptiſſime ſeuie
rūt gētes ⁊ fremuerūt ſicut leones. Quare
fremuerūt gētes ⁊ ppl'i meditati ſūt inania?
Qn̄ iſidiabāt dn̄o: licȝ dare tributū ceſari
an nō licȝ: aſpides erāt: ſerpētes erāt: con-
triti ſūt dētes eoꝝ in ore ipſoꝝ. Poſtea cla
mauerūt: crucifige crucifige: iam nō ē lin-
gua aſpidis: ꝗ fremit⁹ leōis. Sȝ ⁊ molas le
onū ꝯfregit dn̄s. Forte ꝗ nō vacat qȝ ad-
didit i ore eoꝝ. Inſidiātes eni captioſis i-
terrogatiōib⁹ cogebāt r̄nſiōe ſua vinci. Iſti
aūt q̄ apte ſeuiebāt: nūq̄d interrogatiōibus
cōuicēdi erāt? Tn̄ ⁊ eoꝝ mole ꝯtrite ſunt.
Crucifix⁹ reſurrexit: aſcēdit i celū: glorifi-
cat⁹ eſt chriſt⁹: adorat ab oīb⁹ gētib⁹: ado
rat ab oīb⁹ regib⁹. Seuiāt mō iudei ſi poſ-
ſunt: nō ſeuiūt: molas leonū ꝯfregit dn̄s.
Habem⁹ ⁊ in hereticis ꝗ documētū ⁊ expi
mētū: qȝ ⁊ ipos iuenim⁹ eſſe ſerpētis indi-
gnatiōe obſurdatos: nolētes audire medi

cxmētū medicatum a ſapiēte: ⁊ in ore ipo-
rū ɔtriuit dñs dētes eoꝝ. Quō ſeuiebant
ī nos rephēdēdo: qꝺ quaſi pſecutores eſſe
mus excludēdo illos de baſilicas. Nō il-
los infroga: debēt excludi heretici de ba-
ſilicꝭ an nō dñt. Rñdeāt mō: dicāt ſi debe
re. Repetāt Maximianiſte baſilicaſ: Ne
aūt repetāt Maximianiſte baſilicaſ dicūt
debere. Quid eſt ergo qꝺ dicebatꝭ aduer-
ſum nos. An contriti ſunt dentes veſtri in
ore veſtro. Quid nobis ⁊ regibus inqui-
unt. Quid nobiſ ⁊ impatoribꝰ. Vos ꝺ im
peratoribꝰ pſumitis. Quero: ⁊ ego quid
vobis ad ꝓconſules quos miſerūt impa-
tores. Quid vobꝭ ad leges q̄s ꝯ vos dede
rūt ipatores. Impatores cōmuniōis no-
ſtre leges aduerſus oēs hereticoſ dederūt.
Eos vtiqꝫ appellant hereticos: qui nō ſūt
cōmunionis eoꝝ: inter quos vtiqꝫ ⁊ voſ
eſtis. Si vere ſunt leges: valeant ⁊ in vos
hereticos: ſi falſe ſūt leges: quare valēt cō
tra veſtros hereticoſ. Frēs paululū aduer
tite: intelligite qꝺ diximꝰ. Qñ egerūt cau-
ſas ſuas aduerſus Maximianiſtaſ: vt eoſ
a ſe damnatos et ſciſmaticos ſuos eijce-
rēt de locis que illi tenebāt antiquitus: et
ſuggeſſerāt epis deceſſoribꝰ ſuis: volētes
illos inde excludere: egerūt legibꝰ publicꝭ:
ad iudices venerūt: dixerūt ſe catholicos
vt poſſent excludere hereticos. Quare te
dicis catholicū vt excludatꝫ hereticꝰ: et nō
potiꝰ es catholicus: ne ſis excluſus hereti
cus. Nō catholicꝰ es: vt valeas ad exclu
dendū hereticū. Iudex eni non poſſet ni-
ſi legibus ſuis iudicare. Dixerūt ſe catho-
licos: admiſſi ſunt agere: dixerūt illos he-
reticos: queſiuit vñ ꝓbaretꝫ. Lectū eſt con
ciliū bagaitanū: vbi dānati ſūt Maximia
niſte: inſertū eſt actis ꝓcōſularibus: ꝓba-
tum eſt qꝺ illi dānati non deberent tenere
baſilicas: ⁊ ꝓnūciauit ꝓcōſul ex lege. Ex
qua lege. Que lata eſt cōtra hereticos. Si
cōtra hereticos ⁊ cōtra te. Quare inq̄t cō-
tra me. Nō enim ego hereticus ſum. Si tu
hereticus non es: falſe ſūt ille legeſ: ab his
enim imperatoribus late ſunt qui nō ſunt
cōmuniōis tue. Omnes qui nō ſunt com-
munionis eorū: legibus ſuis hereticos vo
cant. Nō quero vtrū vere an falſe: ſeq̄ſtra
ta illa ſit queſtio: ſi adhuc queſtio eſt. In-
terim ſcōo te mō interrogo: vere leges ſūt
an falſe leges ſūt. Si vere ſunt: credatꝫ eis:
ſi falſe ſunt: quare vteris eis. Dixiſti ꝓcon
ſuli: catholicꝰ ſū: exclude hereticū. Que-
ſiuit ille: vñ ꝓbaretꝫ hereticus: ꝓtuliſti cō-
ciliū tuū: oſtēdiſti ꝙ eū dānaueris. Ille vꝫ
cohibēs: vꝫ nō intelligens: vſus eſt tñ lege
ſicut iudex: ⁊ feciſti de iudice qꝺ de te non
vis facere. Si eniꝫ iudex vſus eſt lege im-
patoris ad tuā ſuggeſtionē: cur ea nō vte-
ris tu ad tuā correctionē. Ecce eijcit here-
ticum tuuꝫ ex lege impatoris ſui: quare tu
ex eadem lege nō vis vt te eijciat. Repli-
camus qꝺ feciſti. Ecce baſilice tenebantꝫ
a Maximianiſtis: modo a vobis tenentꝫ:
excluſi ſunt ab eis Maximianiſte: extant
iuſſiones ꝓconſulū: extat memoria geſto-
rum: apparitores accipiuntꝫ: ciuitates ex-
citantꝫ: pelluntꝫ hoīes de locis ſuis. Qua-
re. Quia heretici ſūt. Qua lege pellūtur.
Rñde. Videamꝰ ſi nōdū cōtriti ſunt dē-
tes veſtri in ore veſtro. Falſa lex eſt: non
valeat in hereticū tuū: vera lex eſt: valeat
⁊ in te. Nō eſt qꝺ reſpōdeāt: deꝰ ɔtriuit dē
tes eorū in ore ipoꝝ: iōqꝫ vbi nō pñt lubri-
ca fallacia ſerpe vt aſpides: apta violētia
fremunt vt leones: ꝓſiliūt ⁊ ſeuiunt arma
te turbe circūceſſionū: dāt ſtragē quātum
poſſunt: q̄ꝫcūqꝫ pñt. Sꝫ ⁊ molas leonū cō Alia lra. † ad nihilū deuenient.
fregit dñs. †**Spernentꝫ tanqꝫ aqua
decurrens:** Nō vos terreāt frēs quidaꝫ
fluuij qui dicuntꝫ torrentes: Hyemalibus
aquis implentꝫ. Nolite timere: poſt paulu
lum trāſit: decurrit aqua: ad tps pſtrepit:
mox ceſſabit: diu ſtare nō poſſunt: Multe
hereſes iā emortue ſūt: cucurrerūt in riuis
ſuis q̄ntū potuerunt: decurrerunt: ſiccati
ſūt riui: vix eoꝝ memoria repitꝫ: vel qꝛ fue-
rint. Spernentꝫ tanqꝫ aqua decurrēs. Sed
nō ſolū ipſi: totū h̄ ſeculū ad tps pſtrepit:
⁊ querit quē trahat. Omnes impij: oēs ſu
perbi ſonantes: ad ſaxa ſupbie ſue q̄ſi aq̄s
irruētibꝰ ⁊ cōfluētibꝰ nō vos terreāt: Hye
males aque ſūt: ſemp manere non pñt: ne
ceſſe eſt vt decurrāt in locū ſuū: i finē ſuū.
Et tñ ꝺ iſto torrēte ſecli bibit dñs: paſſus
eſt eni hic: ipm torrētē bibit: ſ; in via bibit
ſ; in trāſcurſu: qꝛ in via pctoꝝ nō ſtetit. Sꝫ
quid ait de illo ſcriptura. De torrēte ī via
bibit: propterea exaltabit caput: id eſt pro
pterea glorificatus eſt: quia mortuus eſt:
propterea reſurrexit quia paſſus ē. Si nol
let bibere in via de torrente nō moreretꝫ: ſi
non moreretꝫ non reſurgeret: ſi nō reſurge-
ret non glorificaretur. Ergo de torrente ī
via bibit: propterea exaltabit caput. Exal
tatum eſt iam caput noſtrum: ſequantꝫ euꝫ
mēbra ſua. Spernentꝫ tāqꝫ aqua decurrēs.

Intēdit arcū ſuū donec infirmēt.
Mine dei nō ceſſāt: arc⁹ dei mine dei. In-
tēdit arc⁹: nōdū ferit. Intēdit arcū ſuū do
nec īfirmēt: ⁊ multi infirmati ſūt ipſi⁹ ītētio
ne arc⁹ ꝯriti. Nā hic infirmat⁹ ē ille q̄ dixit:
q̄d me iubes facere? Ego ſū inq̄t Jeſus na
zaren⁹ quē tu pſeq̄ris. Qui clamabat de ce
lo: arcū tēdebat. Multi ḡ q̄ fuerūt inimici:
infirmati ⁊ ꝯuerſi ſūt: noluerūt erigere diu
ceruices ſuas aduerſus pſeuerantiā extēti
arcus. Nā īfirmat⁹ eſt ⁊ ille q̄ ait: ne timea-
mus īfirmari: qñ infirmor tūc potēs ſum.
Et cū oraret a ſe tolli ſtimulū carnis: q̄d ei
reſpōſum ē: vt⁹ in infirmitate pficit. Intē-
dit arcū ſuū donec infirmēt. Sicut ce
ra † liquefacta auferent. Dictur⁹ enim
eras nō oēs ſic infirmant: quō ego: vt cre-
dāt pſeuerabūt mlti ī malo ſuo: ⁊ ī malicia
ſua. Et de ipis nihil timeas: ſic cera liq̄fa-
facta auferent: nō ꝯ te ſtabūt: non pdura-
būt: igne q̄dā ꝯcupiſcētiar ſuarū pibūt.
Eſt eni h̄ q̄dā pena occulta: de illa dictur⁹
eſt mō pſalm⁹ vſq; in finē. Pauci ſūt v ſuſ:
itēti eſtote. Eſt q̄dā pena futura: gehēna:
ignis: ignis etern⁹. Futura eni pena duas
ſpecies h̄z: aut inferor eſt: vbi ardebat di-
ues ille q̄ volebat ſibi ſtillā aq̄ ſtillari in lin
gua de digito paupis: quē añ ianuā ſuam
ꝯtēpſerat: qñ ait: qm crucior ī hac flāma: ⁊
altera eſt illa in fine: de q̄ audituri ſūt q̄ ad
ſiniſtrā ponēdi ſūt: ite in ignē eternū q̄ pa-
tus eſt diabolo: ⁊ angelis ei⁹. Ille pene ma
nifeſte erūt: eo tpe qñ exitū fuerit ex hac vi
ta: aut finito ſeculo pventū ad reſurrectio-
nē mortuor. Nō ḡ nulla pena ē: ⁊ prſus i-
punita ſinit de⁹ pctā vſq; ad illū diē. Eſt ⁊
hic q̄dā pena occulta: de ipa mō tractat:
Hāc vult cōmēdare ſpūs dei: hāc intelli-
gam⁹: hāc caueam⁹: hāc euitem⁹: ⁊ in illas
mltū terribiles nō incidem⁹. Forte dictur⁹
eſt mihi aliq̄s. Sūt ⁊ h̄ pene: carceres: exi-
lia: tormēta: mortes: diuerſa genera dolo-
rū ⁊ tribulationū. Sūt q̄dē ⁊ iſte: ⁊ dei iudi
cio diſpēſant: ſ mltis ad pbationē: mltis
ad dānationē. Videm⁹ tñ aliqñ in his pe-
nis iuſtos affligi: ⁊ ab his penis iuſtos eē
alienos: vñ nutauerūt pedes illi: q̄ poſtea
gratulat⁹ ait: Quā bon⁹ iſrl' de⁹: rectis cor
de. Mei aūt pene moti ſunt pedes: Quia
zelaui in pctōrib⁹ pacē pctōr intuēs. Vi-
derat eni felicitatē malor: ⁊ delectat⁹ erat
eſſe mal⁹: vidēs regnare maloſ: bñ illis eē:
abūdare eos in oī copia rerū tpaliū: qua-
lia adhuc ipe puul⁹ deſiderabat a dño. Et
nutauerūt illi pedes: vſq; q̄ videret q̄d in fi
ne vl' ſperādū: vl' timēdū ſit. Ait eni in eo-
dē pſalmo. Hoc labor ē añ me: donec itro
eā in ſanctuariū dei: ⁊ itelligā i nouiſſima.
Nō ḡ penas īferor: nō penas illi⁹ poſt re-
ſurrectionē ignis etni: nō penas iſtas q̄ ad
huc i h̄ ſeclo pmiſcue ſūt iuſtis ⁊ iniuſtis: et
plerūq; grauiores iuſtor: q̄ iniuſtor: ſ ne-
ſcio quā penā pñtl vite vult cōmēdare ſpi
rit⁹ dei. Aduertite: audite h̄ me dictur q̄d
noueratis. Sz dulci⁹ eſt q̄d in pſalmo oſtē
dit: q̄ obſcur⁹ añq; oſtēderet putabat. Ea
eni pfero q̄ iā noueratis. Sz q: inde pfe-
runt: vbi nōdū ea videbatis: fit vt etiā no
ta tāq; noua delectēt. Audite penā ipior:
ſic cera inq̄t liq̄facta auferent. Dixi p ꝯcu-
piſcētias ſuas h̄ eis fieri. Cōcupiſcētia ma
la: q̄ſi ardor eſt ignis. Ignis ꝯſumit veſtē:
libido adulterij nō cōſumit animā. De co
gitatu adulterij cū loqueret ſcriptura ait.
Alligauit quis ignē in ſinū: ⁊ veſtimenta
ſua nō cōburet. Geſtas in ſinu prunas: p-
forat tunica. Geſtas in cogitatione adul-
terū. ⁊ integra eſt anima? Sz iſtas penas
pauci vidēt: ppterea eas maxime cōmen-
dat ſpiritus dei. Audi Apl'm dicētē: Tra-
didit illos deus in cōcupiſcētias cordis il
lorum. Ecce ignis a cui⁹ facie tāq; cera li-
queſcunt. Soluunt eni a quadā cōſtantia
caſtitatis: ppterea ⁊ ipſi euntes in libidieſ
ſuas: ſoluti ⁊ fluxi dicunt. Vñ fluxi? vnde
ſoluti? Ab igne ꝯcupiſcentiarū. Tradidit
illos deus in cōcupiſcentiā cordis eorū:
vt faciant que nō conueniūt: repleti omni
iniquitate. Et enūerat multa que peccata
ſunt: ⁊ penas dicit eſſe peccator. Nā dicit
primā penā ſupbiā: imo nō penā: ſed pri-
mū peccatū ſupbiam. Primū peccatū ſu-
perbia eſt: vltima pena eſt ignis eternus:
aut ignis infern⁹. Iā eni dānator. Int il-
lud pmū peccatū ⁊ hanc vltimā penā me-
dia q̄ ſūt: ⁊ peccata ſūt: ⁊ pene. Tā multa
enim dicit Apl's fieri: ab eis q̄ peccata ſūt
deteſtabilia: ⁊ tñ penas ea dicit: propter h̄
inq̄t de⁹ tradidit eos in ꝯcupiſcētias cor-
dis eorū in immundiciā: vt faciant que nō
cōueniunt. Et ne putaret quiſq; in ipis pe
nis tm̄ ſe affligi quib⁹ mō delectat: ⁊ nō ti-
mere quod futur eſt in fine: cōmemorauit
vltimā penā. Qui nō intellexerunt inquit:
qm̄ q̄ ea agūt digni ſūt morte: nō ſolū ea q̄
faciūt: ſ etiā q̄ ꝯſentiūt faciētib⁹: q̄ ea agūt
digni ſūt morte: queq; ſupi⁹ enūerauit in
penis eē. Nā tradidit illos: de⁹ dixit in cō

Alia lra.
† que fluit

cupiſcẽtiaſ cordis eoꝝ: vt faciãt q̄ nõ cõue
niũt. Ut adulť fit: iã pena ē: vt mẽdax: vt
auar⁹: vt fraudulẽt⁹: vt homicida: iã pene
ſũt. Cui⁹ pc̄ti pene? Prioris apoſtaſie illi⁹
ſupbie: Initiũ pc̄ti hoĩs apoſtatare a deo:
ꝛ ĩitiũ oĩs pc̄ti ſupbia. Propť͠ea ip̄ꝫ pc̄tm̃
pri⁹ dixit: Qui cũ cog̃uiſſent deũ: nõ vt de-
um glificauerũt: aut grãs egerunt: ſ; euanu-
erũt ĩ cogitatiõib⁹ ſuis: ꝛ obſcuratũ eſt in-
ſipiẽs coꝛ eoꝝ. Iã iſta pena eſt obſcuratio
cordis. S; vñ ɔtigit: Dicẽtes eni ſe eẽ ſa-
piẽtes: ſtulti facti ſunt. Quia a ſe hr̃e dice-
bãt: qḋ a deo accepãt. Aut ſi cognouerũt
a q̄ accepeřt: nõ ꝫ eũ glificauerũt a q̄ ſe acce
piſſe cog̃uerũt. Hoc eſt: Dicẽtes ſe eſſe ſa-
piẽtes. Et ibi ſtatĩ pena ſecuta ē: Stulti fa-
cti ſũt: ꝛ obſcuratũ ē inſipiẽs coꝛ eoꝝ. Di-
cẽtes ſe eſſe ſapiẽtes: ſtulti facti ſũt. Par-
ua iſta pena ē: vt de iſta ſola loq̄mur. Ob-
ſcuratio cordis: excecatio mẽtis: pua ē pe
na? Si q̄s furtũ faciẽs: ſtatĩ oculuꝫ pdidiſ-
ſet: oẽs dicerẽt: deũ pñtẽ vidicaſſe. Ocu-
lum cordis amiſit: ꝛ ei pepciſſe putař de⁹?
Sic cera liq̄facta: auferẽť. Supcecidit
ignis ꝛ nõ viderũt ſolẽ. Videť quõ
dic quandam penã obſcurationis. Ignis
ſupcecidit: ignis ſupbie: ignis fumoſus:
ignis ɔcupiſcẽtie: ignis iracũdie. Quant⁹
igniſ eſt: ſup quẽ ceciderit nõ videbit ſolẽ?
Jḋ dictũ eſt: nõ occidat ſol ſup iracũdiaꝫ
viam. Ergo frẽs ignẽ male ɔcupiſcẽtie ti-
mete: ſi nõ vultis liq̄fieri ſicut cera: ꝛ perire
a facie dei. Supcadit eni ignis iſte ꝛ ſolẽ
nõ videbiť. Quẽ ſolẽ? Nõ iſtũ quẽ tecum
vident ꝛ pecora: et muſce: et boni et mali.
Quia fac ſolẽ ſuũ oriri ſup bonoſ ꝛ maloſ.
Eſt ꝛ ali⁹ ſol: de q̄ dicturi ſř illi: Et ſol nõ oꝛ
tus eſt nob: trãſieřt oĩa illa tãq̄ vmbra. Er
go errauim⁹ a via veritatť: ꝛ iuſticie lumen
nõ luxit nob: ꝛ ſol nõ oꝛt⁹ eſt nob. Quare
niſi qꝛ deſup cecidit ignĩſ: ꝛ nõ videřt ſolẽ?
Vicit illos ɔcupiſcẽtia carnis. Et iſta ɔcu
piſcẽtia vñ veit: attẽdite. De traduce nat⁹
es: cũ eo q̄ vincaſ. Noli tibi hoſtes addẽ:
vince cũ q̄ nat⁹ es. Ad ſtadiũ vite hui⁹ cũ
illo veniſti: ɔgredere cũ eo q̄ tecuꝫ pceſſit.
Jp̄o nõ victo: q̄re puocas cateruas ɔcu-
piſcẽtiaꝝ? Delectatio eni carnalis frẽs cũ
hoĩe naſciť. S; q̄ bñ erudiť: cito videt ho-
ſtem ſuũ: ꝛ aggrediť ꝛ luctať: ꝛ cito vincit.
Idone⁹ eſt eni nõdũ creſcẽtibus hoſtib⁹.
Qui aũt illã ɔcupiſcẽtiã cũ q̄ ȯ pc̄ti ppa-
gine nat⁹ ē ɔtẽnit vincere: ꝛ m̃tas adhuc
ex̃citat exercitoq̄ libidĩes: difficulť eas ſup-

at: ꝛ aduerſus ſe ip̄e diuiſus: igne ꝓpo cõ-
cremať. Ne itaq̄ ſpes q̄ſi illas ſolas penaſ
futuras: pñtes vide. Supcecidit ignis et
nõ videřt ſolẽ. Priuſq̄† pducat ſpi-
nas vr̃as rãn⁹: †tãq̄ viuẽtes †tãq̄
in ira †cõbibit eos. Quid ē rãn⁹? Spi
naꝝ gen⁹ ē: deſiſſime q̄dã ſpine eſſe dicũť.
Primo herba ē: ꝛ cũ herba ē mollis ꝛ ſpul
chra eſt: ibi ſunt tñ ſpine poſtea pceſſure.
Mõ ḡ delectãt pc̄tã: ꝛ q̄ſi non cõpũgunt:
herba ē rãn⁹: ꝛ mõ tñ ē pena: priuſq̄ pdu-
cat ſpinas rãn⁹: p̄uſq̄ miſeraꝝ delectatio-
nũ ꝛ voluptatũ mãifeſta toꝛm̃ta pcedãt: i-
troget ſe q̄ aliq̄d amãt ꝛ ad id puenire nõ
pñt: videãt ſi nõ cruciãť deſiderio: ꝛ cũ p-
uenerit ad id qḋ illicite deſiderãt: attẽdãt
ſi nõ cruciãť timoꝛe. Videant ḡ h̄ penas
ſuas ãnq̄ veiat illa reſurrectio: cũ ĩ carne
reſurgẽtes nõ ĩmutabũť. Oẽs eni reſurge
m⁹: ſ; nõ oẽs ĩmutabimur. Habebũt q̄ppe
reſurrectionẽ carnis ĩ q̄ doleãt: nõ ĩ q̄ moꝛi
anť: aliq̄n ꝛ illi dolores finirẽť. Tũc ſpine
illi⁹ rãni: id ē dolores oẽs ꝛ cõpũctiones
toꝛmẽtoꝝ pducẽť. Quales ſpinas patiẽ
tur illi q̄ dicturi ſũt: Hi ſũt q̄s aliq̄n habui
m⁹ ĩ riſũ? Spine cõpũctiõis pñie: ſ; ſere et
infructuoſe ſũt: ſic ſpinaꝝ ſterilitas. Pñia
h⁹ tpis: doloꝛ medicinaľ ē: pñia illi⁹ tpis:
doloꝛ penalis ē: Nõ vis illas pati ſpinas:
hic cõpũgere ſpinis pñie: vt facias qḋ di-
ctũ ē: Conuerſus ſũ ĩ erũna mea dum con
figiť ſpina. Pc̄tm̃ meũ cog̃ui: ꝛ ĩiq̄tatẽ me
am nõ opui: Dixi pnũciabo aduerſus me
delictũ meũ dño: ꝛ tu remiſiſti ĩpietatẽ pec
cati mei. Mõ fac: mõ cõpũgẽ: nõ in te fiat
qḋ dictũ ē ȯ q̄buſdã deteſtabilib⁹: Diſciſ-
ſi ſũt: nec cõpũcti ſũt. Attẽdite qui diſciſſi
ſũt: nec cõpũcti ſũt. Videť diſciſſos: ꝛ nõ
videť cõpũctos. Ecce p̄ter ecc̄liã ſũt ꝛ nõ
eos penitet vt redeãt vñ diſciſſi ſũt: pdu-
cit poſtea ſpinas eoꝝ rãn⁹. Nolũt mõ hr̃e
cõpũctionẽ medicinalẽ: hẽbũt poſtea pe-
nalẽ. S; etiã mõ p̄uſq̄ pducat ſpinas rã-
nus: ſupcecidit ignis: q̄ eos nõ pmittit vi-
dere ſolẽ: q̄ eos adhuc viuẽtes ĩ ira dei: cõ
bibit. Ignis ɔcupiſcẽtiaꝝ malaꝝ: honoꝝũ
vanoꝝ: ſupbie: auaricie ſue. Et in q̄d eos
p̄mit? Ne cog̃ſcãt v̇itatẽ: ne victi videãť:
ne ſubijciat illos vľ ip̄a v̇itas. Quid enim
glioſi⁹ frẽs q̄ ſbijci ꝛ vici a v̇itate? Supet
te v̇itaſ volẽtẽ. Nã ꝛ iuitũ ip̄a ſupabit. Er
go ille ignis ɔcupiſcẽtiaꝝ malarũ q̄ ſupce
cidit vt non videant ſolem: combibit ram
num priuſq̄ producat ſpinas eoruꝫ: id eſt

Alia lr̃a.
†intelligerent
ſpine vr̃e rãnũ
†ſicut †ſic
†abſoꝛbet

occultat eoꝝ malā vitā: ꝑuſq̄ pariat eadē
vita manifeſtos, ī fine cruciat⁹: ſ; in ira dei
occultat rānū ignis iſte. Nō eni ꝑua pena
ē: q̄ mō ñ videt ſolē: nec ſpinas penaꝝ cre
dūt ex hac vita mala: ſibi poſtea ꝓceſſuraſ.
Vos eni inq̄t rān⁹ eſtis: quem rānū: id eſt
vos ip̄os: viuētes: id eſt adhuc in hac vi-
ta ꝯſtitutos: ꝑuſq̄ in futuro iudicio ſpinaſ
penaꝝ veſtraꝝ manifeſtas ꝓducat: nūc in
ira cōbibit: id eſt quaſi abſorbēdo appere
nō ſinit. Hic itaq̄ ordo v̄boꝝ q̄ntū puto:
plant⁹ ita ꝯtexit: Sup̄cecidit ignis: ⁊ non
viderūt ſolē: q̄ ignis tanq̄ ī ira: tanq̄ viuen-
tes vos rānū cōbibit: priuſq̄ ꝓducat ſpi-
nas veſtras: id eſt vos ip̄os: quos rānū iue
nit cōbibit añ mortē: priuſq̄ eadē rān⁹ ſpi-
nas v̄ras poſt mortē ī illa penali reſurrecti
one ꝓducat. Quare aūt nō dixit viuētes:
ſed tanq̄ viuētes: niſi q: falſa ē hec vita im-
pioꝝ? Neq̄ eni viuūt: ſ; viuere ſibi videt̄.
Et q̄re nō ī ira: ſ; tanq̄ ī ira: niſi q: tranq̄ll⁹ h̄
fac de⁹. Nā ⁊ h̄ ſcp̄tū ē. Tu aūt dñe v̄tutū:
cū tranq̄llitate iudicaſ. Ille ḡ ⁊ cōminat̄ ⁊
nō iraſcit̄. Neq̄ eni ꝑturbatur: ſ; tanq̄ ira-
ſcit̄: q: punit ⁊ vīdicat: Et q̄ corrigi nolūt:
tanq̄ viuūt: ſ; nō viuūt. Vindicta eni; p̄mi
pctī ⁊ eoꝝ q̄ addidert̄ manet ſup̄ eoſ: ⁊ ip̄a
vocat̄ ira dei: q: de iudicio ei⁹ veit. Unde
dñs de nō credēte ait: S; ira dei manet ſu
per eū. Cū ira eni dei mortales naſcimur.
Vñ dic̄ Ap̄ls: Fuim⁹ ⁊ nos aliq̄ñ natura
filij ire. ſic̄ ⁊ ceteri. Quid ē natura filij ire:
niſi q: portam⁹ nobiſcū penā p̄mi pctī? S;
ſi ꝯuertamur nos: aufert̄ ira: p̄bet̄ gratia.
Nō vis ꝯuerti: addis etiā ſup̄ id qđ natus
es: tanq̄ in ira cōbiberis in p̄ñti tp̄e. Agno
ſcite ḡ iſtā penā ⁊ gaudete vos non eſſe in
hac pena oēs q̄ ꝓficitis: oēs q̄ intelligit̄ et
amatis veritatē: oēs q̄ pl⁹ in vobis vultis
victoriā veritat̄ q̄ veſtraꝫ: q̄ nō clauditis
aduerſus v̄itatē aures v̄ras: de p̄ñtiū dele
ctatiōe: ⁊ d̄ p̄teritoꝝ recordatiōe: ne ſit̄ ca
nis reuerſus ad ſuū vomitū: Oēs tales q̄
eſtis: videte penas eoꝝ: qui tales nō ſūt: ⁊
gaudete. adhuc inferoꝝ pene nō venerūt:
adhuc ignis etern⁹ nō venit. Comparet q̄
ꝓficit in deo ſe modo cum impio: cecū cor
cum illuminato corde: cōpate duos viden
tē ⁊ nō videntē in carne. Et quid magnuꝫ
eſt viſio carnis? Nunquid Tobias habe-
bat carnis oculos? Filius ipſius habebat:
ille nō habebat: ⁊ viam vite cecus videnti
oſtendebat. Ergo iſtam penā quādo vide
tis gaudete: quia in illa non eſtis: ꝓpterea

dicit ſcriptura. **Letabitur iuſt⁹ cum
viderit vindictā?** Nō illā futurā. Nam
vide quid ſequit̄. **Manus ſuas laua-
bit in ſanguine peccatoris.** Quid ē
hoc? Intēdat charitas veſtra: Nūquid q̄ñ
feriūt̄ homicide: debēt illuc inocentes ire
⁊ lauare manus ſuas? Sed quid eſt: in ſan
guine peccatoris lauabit manus ſuas? Iu
ſtus quādo videt penam peccatoris: pro-
ficit ip̄e: ⁊ mors alterius valet ad vitā alte
rius. Si eni ſpiritualiter ſanguis currit de
his qui intrinſecus moriunt̄: tu vidēs talē
vindictam: laua illic man⁹ tuas: decetero
mundius viue. Et quō lauabit man⁹ ſuaſ:
ſi iuſtus eſt? Quid eni habet in manib⁹ qđ
lauet̄: ſi iuſtuſ eſt? S; iuſt⁹ ex fide viuit. Iu
ſtos ergo dixit fideles: ⁊ ex quo credidiſti
iam incipis vocari iuſt⁹: facta eſt eni dimiſ
ſio peccatoꝝ. Et ſi de iſta reſidua vita que
daꝫ pctā tua ſūt: que nō poſſunt niſi tanq̄
aqua de mari in ſentinā influere: tamen q:
credidiſti cū videris eū q̄ oīno auerſus eſt
a deo occidi in illa cecitate: ſup̄cadēte illo
igne nō videre ſolē: tu qui iā p̄ fidē vides
chriſtū: vt videaſ p̄ ſpeciē: q: iuſt⁹ ex fide vi
uit: attēde impiū morientē: ⁊ purga te a pec
catis: ita lauabis quodāmō man⁹ tuas in
ſanguine peccatoris. Man⁹ ſuas lauabit Alia lr.
in ſanguie pctōris. **Et dicet hō: †ſi er** † vtiq̄
go eſt fructus iuſto? Ecce anteq̄ veiat
qđ ꝓmittit̄: anteq̄ det̄ vita et̄na: anteq̄ impij
ꝓijciant̄ in ignē et̄nū: hic in hac vita ē fru
ctus iuſto. Qui fruct⁹? Spe gaudētes: in
tribulatione patiētes. Qui fructus iuſto?
Gl̄iamur ī tribulatiōib⁹: ſciētes q: tribula
tio patiētiā opat̄: patiētia aūt ꝓbationē: ꝓ
batio v̄o ſpem: ſpes aūt nō ꝯfundit: quia
caritas dei diffuſa eſt ī cordib⁹ nr̄is: p̄ ſpi-
ritūſctm̄ q̄ dat⁹ eſt nobiſ: Gaudet ebrioſ⁹:
⁊ nō gaudet iuſt⁹. In caritate eſt fruct⁹ iu-
ſto. Miſer ille etiā cū ſe inebriat: btūs iſte
etiā cū eſurit ⁊ ſitit. Illū ingurgitat vinolē
tia: iſtū ſpes paſcit. Videat ḡ illi⁹ penam:
ſuum gaudiū: ⁊ cogitet deū. Qui tale gau
dium modo dedit de fide: de ſpe: de cari-
tate: de veritate ſcripturarū ſuarum: qua-
le preparat in finem? Qui in via ſic paſcit:
in patria quomō ſaginabit? Et dicet ho-
mo: ſi ergo eſt fructus iuſto? Credant q̄ vi-
dent: videant ⁊ intelligant: Letabitur eniꝫ
iuſtus cum viderit vindictam. Si autem
non habet oculos vnde videat vindictā:
cōtriſtabitur: nec corrigetur ex illa. Si au-
tem videt illam: videt quid interſit inter

cõtenebratũ oculũ cordis:⁊ oculũ illumi-
natũ cordis. Inter refrigeriũ caſtitatis: et
flãmã libidis: Intˀ ſecuritatẽ ſpũi:⁊ timorẽ
facinorꝝ. Cũ viderit h̃:diſcernat ſe:⁊ lauet
manꝰ ſuas ĩ ſãguie ipiꝰ: ꝓficiat ex cõpatio
Alia lra. t vtiqꝫ. ne:⁊ dicat: Ergo eſt fructꝰ iuſto. †Ergo e
deꝰ iudicãs eos ĩ terra. Nõdũ ĩ illa vi
ta:nõdũ ĩ igne etˀno: nõdũ apõ iferos: ſꝫ h̃
in ťra. Ecce diues ille adhuc iduiť purpu-
ra ⁊ byſſo:⁊ adhuc epulať q̃tidie ſplẽdide:
nõdũ ꝓduxit ſpinas rãnꝰ:nõdũ dixit cru-
cior ĩ hac flãma:ſed iã eſt mẽtis cecitas:iã
oculꝰ mẽtis extinctꝰ eſt. Si cecꝰ oculis car
nis ad mẽſam ſuã quãlibet optimã diſcũ-
beret:miſerũ eũ diceres. Cecus interiꝰ pa-
nẽ chriſtũ nõ videt:⁊ beatꝰ eſt: hoc nõ dič
niſi ꝑiter cecus. Ergo eſt fructꝰ iuſto: g̃ eſt
deus iudicãs eos in ťra. Si aliq̃nto ꝓlixio
res fuimꝰ: date veniã. Exhortamur vos ĩ
noĩe chriſti: vt hec q̃ audiſtis ad fructũ co
gitetis. Quia ⁊ p̃dicare veritatẽ nihil eſt:
ſi cor a lingua diſſentiat. Et audire v̇itatẽ
nihil ꝓdeſt:ſi homo nõ ſup̃ petrã edificet.
Qui edificat ſupra petrã: ipe eſt qui audit
⁊ facit: q̇ aũt audit ⁊ nõ facit: edificat ſuper
harenã: qui nec audit nec facit: nihil edifi-
cat. Sed quomodo qui edificat ſuꝑ ha-
renam: ruinam ſibi edificat: ſic ille qui nõ
edificat ſuper petram: veniẽte fluuio: ſine
domo rapitur. Non ẽ aliud facẽ niſi ⁊ edi
ficare ⁊ ſuꝑ petrã edificare: id eſt ⁊ audire
⁊ facere. Nec aliꝰ dicat: vt q̇d ꝓcedo ad ec
cleſiã: Ecce q̇ q̃tidie ad eccliã ꝓcedũt:nõ
faciũt qȯ audiũt. Faciũt tñ vt audiant: ſic
pñt facere vt audiãt:⁊ faciãt. Tu aũt q̃ntũ
lõge es a faciẽdo: qui tñ fugis ab audien-
do. Sed ego inq̇t nõ edifico ſuꝑ harenã.
Nudũ te inueturꝰ eſt fluuiꝰ: nũq̇d idõ te nõ
ablaturꝰ eſt: Nũq̇d idõ pluuia nõ necabit:
Nũq̇d vẽti ꝓpterea nõ abripiẽt: Ergo ve
ni ⁊ audi: ſed cũ audierꝭ fac. Nã ſi audierꝭ
⁊ nõ feceris: edificaſti quidẽ: ſed ſuꝑ hare
nam. Quia g̃ ſine edificio ꝯſtituti nudi ſu-
mus: in edificio aũt ſuꝑ harenã poſito ſub
ruina ſumꝰ: reſtat vt ſupra petrã edificemꝰ:
⁊ qȯ audiuimꝰ faciamꝰ.

Explicit Tractatus de pſ̃. LVII

Incipit Tractatꝰ de pſ̃. LVIII

Sermo primꝰ. de prima ꝑte pſal.

SIcut ſolet ſcriptura pſalmoꝝ my-
ſteria ĩ titulis ponere:⁊ frõtẽ pſal-
mi ſublimitate ſacramẽti decora-
re: vt ſciamꝰ qui intraturi ſumꝰ: cũ tãq̃ ſu-
per poſtẽ quid intꝰ agať legerimꝰ: vꝉ cuius
domꝰ ſit: vel qui naꝫ ſit illiꝰ p̃diĳ poſſeſſor:
ita ⁊ in hoc pſalmo ſcriptꝰ eſt titulꝰ de titu-
lo. Habet enĩ. In finẽ: ne corrũpas
ipſi Dauid in tituli inſcriptionẽ.
Hoc eſt qȯ dixit titulꝰ de titulo. Que naꝫ
enĩ ſit tituli huiꝰ inſcriptio: quã corrũpi ve
tat euãgeliũ: nobis indicat. Nã cum dñs
crucifigereť: titulꝰ inſcriptus eſt a pilato:⁊
poſitꝰ rex iudeoꝝ: tribꝰ linguis: hebrea: gre
ca:⁊ latina: q̃ lingue toto orbe maxĩe excel
lunt. Igiť ſi rex iudeoꝝ crucifixꝰ ẽ:⁊ iudei
regẽ ſuũ crucifixerũt: crucifigẽdo eũ etiaꝫ
regẽ gentiũ fecerũt: magiſq̃ occiderũt. Et
quidẽ quãtũ in illis fuit ꝑdiderũt chriſtũ:
ſed ſibi nõ nobis:⁊ mortuꝰ eſt ille ꝑ nobis:
⁊ ſanguine ſuo redemit nos:⁊ mõ nõ ẽ cor
ruptus titulꝰ: q꞉ ille rex eſt: nõ ſolũ gentiũ:
ſed etiã ipoꝝ iudeoꝝ. Quid enĩ: Quia cõ
tradixerũt: ideo regis ſui dñationẽ euerte-
re potuerũt: Rex eſt ſupra illos. Nam ille
rex virgã ferreã gerit: qua ⁊ regit ⁊ frangit.
Ego inq̇t ꝯſtitutꝰ ſũ rex ab eo ſuꝑ ſyõ mõ-
tẽ ſanctũ eiꝰ: p̃dicãs p̃ceptũ eius. Dñs di
xit ad me filius meꝰ es tu: ego hodie genui
te. Poſtula a me:⁊ dabo tibi gentes here-
ditatẽ tuã:⁊ poſſeſſionẽ tuã termĩos terre.
Reges eos in virga ferrea:⁊ tãq̃ vas figu
li ꝯteres eos. Quos regit: quos conterit:
Regit obediẽtes: cõterit reſiſtẽtes. Ergo
ne corrumpas optime ⁊ ꝓphetice: q̃nqui-
dem ⁊ illi iudei ſuggeſſerũt tunc Pilato ⁊
dixerũt: Noli ſcribere rex iudeoꝝ: ſꝫ ſcribe
quia ipſe ſe dixit regẽ iudeoꝝ: nã ⁊ iſte titu
lus inquiunt ꝯfirmauit illũ regẽ nobiſ: Et
Pilatus qȯ ſcripſi ſcripſi:⁊ impletũ eſt ne
corrũpas. Nec iſte ſolꝰ pſalmꝰ habet hmõi
inſcriptionẽ vt titulꝰ nõ corrumpať: aliqui
pſalmi ſic p̃notati ſunt: ſed tñ in oĩbus paſ
ſio dñi p̃nunciať. Ergo ⁊ hic intelligamus
dñi paſſionẽ:⁊ loquať nobis chriſtꝰ caput
⁊ corpus. Sic ſemꝑ: aut ꝓpe ſemꝑ audia-
mus voces chriſti de pſalmo: vt nõ ſolum
intueamr caput illud vnũ mediatorẽ dei
⁊ hominũ: hominẽ chriſtũ Jeſum: qui etiã
ſcđm diuinitatẽ in principio verbuꝫ deus
apud deũ: qȯ verbũ caro factũ eſt ⁊ habi-
tauit in nobis: caro ex ſemine Abraam: ex
ſemine Dauid: de Maria virgine. Nõ er
go illum ſolum qui eſt caput noſtrũ cogite
mus quãdo audimus chriſtũ loqui: ſꝫ co-
gitemus chriſtũ caput ⁊ corpus: totũ inte
grum quẽdam virum. Nobis enĩ dicitur:
Uos autem eſtis corpus chriſti ⁊ mem-
bra ab apoſtolo Paulo. Et de illo dicitur

ab eodem Apl'o: qui eſt caput eccleſie. Si
ergo ille caput: nos corp⁹: tot⁹ chriſtus ca
put ꝛ corpus. Aliqñ eni inuenimus v̓ba q̄
nõ cõgruunt capiti: ꝛ niſi ea coaptaueris
corpori: nutabit intellect⁹ tuus. Ruꝛſus i
uenis verba que nõ apta ſunt corpi: ꝛ chri
ſtus tñ loquit̄: ibi non timendū eſt ne erret
quiſq̧: cito eni ꝑgit vt capiti aptet qḋ vi-
det corpi nõ cõuenire. Ipe deniq̧ in cru-
ce pendẽs ex pſona corpis locut⁹ eſt: deuſ
de⁹ me⁹ reſpice me: q̄re me dereliq̄ſti: Non
eni dereliq̄rat chriſtū: a quo derelictus nõ
eſt. Aut vero ſic ad nos venit: vt illū deſe
reret: aut ſic illū dimiſit: vt ab illo diſcede-
ret. Sʒ q꞉ hõ deſertus eſt a deo: Adam ille
peccãs qui cū ſoleret gaudere ad faciem
dei: ꝯſcientia pcti deterrit⁹ fugit a gaudio
ſuo: ꝛ vere dereliquit illū deus: q꞉ ipe de-
ſeruit deū. Ex quo Adã chriſtus cū carnẽ
accepiſſet: hoc ex pſona ipſius carnis ait:
q꞉ vetus homo noſter ſimul crucifixus eſt
cū illo. Audiamus ergo qḋ ſequit̄. Quã-
do miſit Saul ꝛ cuſtodiuit domū vt eū in-
terficeret: hoc nõ ad crucem dñi: ſed tñ ad
paſſionẽ dñi ptinet. Crucifixus eni chriſt⁹
ꝛ mortuus ꝛ ſepultus eſt. Erat ergo illa ſe-
pultura tanq̄ dom⁹: ad quã cuſtodiendã
miſit regnū iudeoꝝ: qñ cuſtodes adhibiti
ſunt ſepulchro chriſti. Eſt quidẽ hiſtoria i
ſcriptura regnoꝝ: qñ miſit Saul ad cuſto-
diendã domū vt inficeret Dauid: ſʒ ꝛ q̄n-
tum inde ſumpſit qui pſalmū ſcripſit: tãtū
debemus diſcutere: cum titulū pſalmi tra
ctamus. Hoc nobis ſignificare tñ voluit
quia miſſum eſt ad domū vt cuſtodiretur:
ꝛ ille interficeret̄. Quõ ergo ad hoc cuſto-
dita eſt domus ſi Dauid figurabat chriſtū
vt chriſtus interficeret̄: qñ i ſepultura chri
ſtus poſitus: nõ eſt niſi in cruce interfect⁹.
Refer hoc ergo ad corp⁹ chriſti: q꞉ interfi-
cere chriſtum erat tollere nomen chriſti: ne
crederet̄ in chriſtū: dū mendaciū p̄ualeret
cuſtodū: qui corrupti ſunt vt dicerẽt: quia
cū dormiũt: venerũt diſcipuli eius ꝛ abſtu
lerũt eū. Hoc eſt vere chriſtū velle interfi-
cere: nomẽ reſurrectionis eiuſ extinguere:
vt mẽdaciū euãgelio p̄ferret̄. Sʒ quõ illḋ
nõ effecit Saul vt interficeret Dauid: ſic ꝛ
hoc nõ potuit regnum iudeorū efficere: vt
plus valeret teſtimoniū cuſtodū dormien
tium: q̄ Apl'oꝝ vigilantiū. Quid eni edo
cti ſũt cuſtodes vt dicerẽt: Dam⁹ vobis in
quiunt q̄ntū vultis pecunie: ꝛ dicite: q꞉ cū
dormiũs: venerũt diſcipuli eius: ꝛ abſtu-
lerũt eū. Ecce quales teſtes mẽdacij ꝯtra
veritatẽ ꝛ reſurrectionẽ chriſti: inimici ei⁹
ꝑ Saul figurati ꝓduxerũt. Interroga infi
delitatis teſtes dormiẽteſ: rñdeant tibi q̄d
actū ſit i ſepulchro. Qui ſi dormiebãt: vñ
ſcierũt: Si vigilabãt: fures quare nõ tenu
erũt: Dicat ergo qḋ ſequitur.

Expoſitio prime ptis pſalmi.

Eripe me de inimicis meis deus me⁹ ꝛ ab inſurgẽtib⁹ ſup me redime me. — Alia lr̄a. †Eripe †in. †libera

Eruc me de inimicis meis
deus me⁹ ꝛ ab inſurgetib⁹
ſup me †redime me. Factū eſt
hoc i carne chriſti: fiet ꝛ i nobis. Neq̧ eni
ceſſant inimici noſtri: diabol⁹ ꝛ angeli ei⁹ i
ſurgere ſup nos quotidie: ꝛ illudere velle i
firmitati ꝛ fragilitati noſtre: ꝛ deceptiõib⁹:
ſuggeſtionib⁹: tẽptatiõib⁹: ꝛ quibuſcūq̧ la
queis irretire cū in terra adhuc viuimus.
Sed vox nr̄a vigilet ad deum: ꝛ clamet in
mẽbris chriſti: ſub capite in celo ꝯſtituto.
Erue me de inimicis meis deus meus: et — Alia lr̄a.
ab iſurgẽtib⁹ ſup me redime me. †Erue — †Eripe
me de opantib⁹ iniq̄tatem: ꝛ de vi- — Alia lr̄a.
ris ſanguinū †ſaluū me fac. Erant il- — †ſalua. me.
li quidẽ viri ſanguinū: qui iuſtū occiderũt
in quo nullã culpã inuenerũt. Erant illi vi
ri ſanguinū: q꞉ cū vellet alienigena lot' ma
nibus dimittere chriſtū: clamauerũt cruci
fige crucifige. Erant viri ſanguinū: quib⁹
cū iã obijceret̄ crimẽ ſanguinis chriſti: re-
ſpõderũt: ꝓpinãtes poſteris ſuiſ: Sanguis
eius ſup nos: ꝛ ſup filios nr̄os. Sed nec i
eius corp⁹ exurgere viri ſanguinū ceſſa-
uerũt. Nã ꝛ poſt reſurrectionẽ: aſcẽſionẽq̧
q̧ chriſti: pſecutionẽ paſſa eſt eccl'ia. Et il-
la quidẽ primo que effloruit de gente iude
orū: de q̄ ꝛ Apl'i nr̄i fuerũt: Ibi p̄mo Ste-
phanus lapidat⁹ eſt: ꝛ qḋ vocabat̄ acce-
pit: Stephan⁹ eni corona dicit̄: humilit' la
pidatus: ſed ſublimiter coronat⁹. Deinde
vere in gentib⁹ exurrexerunt regna genti-
um: anteq̄ in eis impleretur: Adorabunt
eum omnes reges terre: omns gentes ſer-
uiẽt ei qḋ p̄dictū erat: ꝛ fremuit ipet⁹ regni
illi⁹ aduerſus teſtes xp̄i: effuſus ẽ magn⁹ ꝛ
mlt⁹ martyrū ſãguiſ: q̄ effuſo tanq̄ ſemina
ta ſeges eccleſie fertili⁹ pullulauit: ꝛ totum
mūdū ſicut nūc cõſpicim⁹ occupauit. Ab
his ergo viris ſanguinū eruit̄ chriſtus: nõ
ſolū caput ſed etiã corp⁹. A viris ſangui-
nū eruit̄ chriſtuſ: ꝛ i eis qui fuerũt: ꝛ i eis q̄
ſunt: ꝛ i eis q̄ futuri ſunt: Eruit̄ chriſtus: et
q̄ p̄ceſſit: ꝛ q̄ eſt: ꝛ q̄ vẽtur⁹ eſt: Chriſt⁹ enim
eſt totū corp⁹ chriſti: ꝛ quicūq̧ nūc chriſti
ani boni: ꝛ q̄ ante nos: ꝛ q̄ poſt nos futuri

ſunt tot⁹ chriſtus eruit a viris ſanguinuȝ.
Nec vacat hec vox: ⁊ a viris ſanguinū ſal
Alia lra. uum me fac. Quia ecce † venati ſūt
† ceperunt. animā meam: Potuerūt tenere: potue
runt occidere: venati ſunt animā meā. Sȝ
vbi eſt: dirupiſti vincula mea: Ubi eſt mu
ſcipula: Cōminuta eſt ⁊ nos eruti ſumus.
Ubi eſt qđ bñdicimus deuȝ: qui nō dedit
nos in venationē dentib⁹ eorū: Illi quidē
venati ſūt: ſ; in manib⁹ venantiū nō dimit
tit q̄ cuſtodit iſrael. Quia ecce venati ſunt
Alia lra. animā meā. Irruerūt † ſup me fortes.
† in. Nō vtcūq; tranſeundū eſt ab his fortib⁹.
Diligēter inſinuādū eſt q̄ ſint fortes inſur-
gētes. Fortes ſup quos: niſi ſup infirmos:
ſup inualidos: ſup nō fortes: Et laudātur
tñ infirmi: ⁊ damnātur fortes. Si intelligā
tur q̄ ſunt fortes: ṗmo ipſum diabolū dñs
fortē dixit: Nemo inq̄t pōt itrare in domū
fortis: ⁊ vaſa ei⁹ eripere: niſi prius alliga-
uerit fortē. Alligauit ḡ fortē vinculis dña-
tionis ſue: ⁊ vaſa ei⁹ abripuit: ac vaſa ſua
fecit. Erāt eñ oēs iniqui vaſa diaboli: qui
credētes facti ſunt vaſa chriſti: quib⁹ Apo
ſtolus dicit: Fuiſtis eñ aliquādo tenebre:
nunc aūt lux in dño: qui notas facit diui-
tias ſuas in vaſa miſericordie. Poſſunt ḡ
iſti fortes intelligi. Sed ſunt ⁊ in hoib⁹ qui
dā fortes rep̄henſibili ⁊ dānabili fortitudi
ne: qui preſumūt quidē: ſed de tp̄ali felici-
tate. Nō vobis videtur fuiſſe fortis diues
iſte: qui nūc ex euangelio recitatus eſt: qm̄
ſucceſſit ei regio in opulētia fructuū: Per-
turbatus ꝯſiliū recōditionis inuenit: vt de
ſtructis veterib⁹ apothecis: nouas cōſtrue
ret āpliores: eiſq; cōpletis: aīe ſue diceret:
Habes multa bona anima: epulare: iocū-
dare: ſaciare. Qualē fortē vides: Ecce ho
mo qui nō poſuit deū adiutorē ſuū: ſed ſpe
rauit in multitudine diuitiarū ſuaꝝ. Uide
q̄; fortis ſit: ⁊ ṗualuit inq̄t in vanitate ſua.
Sunt ⁊ alij fortes nō de diuitijs: nō de vi-
ribus corꝑis: nō de aliq̄ in tp̄e p̄cellenti po
tentia dignitatis: ſed p̄ſumētes de iuſticia
ſua. Hoc genus fortiū cauendū: metuen-
dū: auerſandū: nō imitandū. preſumētiuȝ
inq̄; nō de corꝑe: nō de opibus: nō de ge-
nere: nō de honore. Omnia eñ iſta q̄s nō
videat tp̄alia: fluxa: caduca: volatica: ſed
p̄ſumentiū de iuſticia ſua. Talis fortitudo
impediuit iudeos: ne ꝑ foramen acus itra
rent. Cū eñ de ſe p̄ſumunt qđ iuſti ſint: et
tanq̄; ſani ſibi videnť: medicinā recuſaue-
runt: ⁊ ipſum medicū necauerūt. Tales ḡ
fortes nō infirmos: nō venit vocare qui di
xit: Nō eſt opus ſanis medic⁹: ſ; male ha-
bentibus: Nō veni vocare iuſtos: ſ; pecca
tores in penitentiā. Iſti erāt fortes qui in-
ſultabāt diſcipulis chriſti: q: magiſter eoꝝ
ad infirmos intrabat: ⁊ cōuiuabať cū infir
mis. Quare inquiūt: Magiſter veſter cū
publicanis ⁊ peccatorib⁹ mādúcat: O for
tes quib⁹ opus medic⁹ nō eſt. Fortitudo
iſta nō ſanitatꝭ eſt: ſ; inſanie. Nā ⁊ frenetici
nihil fortius: valētiores ſūt ſanis: ſed q̄nto
maiores vires: tanto mors vicinior. Auer
tat ḡ de⁹ ab imitatione noſtra fortes iſtos.
Timendū eſt eñ ne eos q̄ſq; velit imitari.
Doctor aūt hūilitatis: ꝑticeps noſtre infir
mitatis: donās ꝑticipationē ſue diuinita-
tis: ad hoc deſcēdēs vt viā docēt ⁊ via fie
ret: maxime ſuā humilitatē nobis cōmen-
dare dignat⁹ ē: ⁊ ideo a ſeruo baptizari nō
dedignat⁹ eſt: vt nos docēt ꝯfiteri pctā no
ſtra: ⁊ īfirmari vt fortes ſim⁹: habere poti⁹
Apl̄i vocē dicētis: Qñ infirmor tūc potēs
ſum. Quō ḡ noluit eſſe fortis: Iſti aūt qui
fortes eſſe voluerūt: id ē qui de ſua virtute
p̄ſumere voluerūt tāq̄; iuſti: offenderūt in
lapidē offenſionis: ⁊ hedus viſus ē eis ag
nus: ⁊ q: veluti hedū occiderēt ab agno: re
dimi nō meruerūt. Ipſi ſunt ḡ fortes q̄ ir-
ruerūt ſup chriſtū cōmendātes iuſticiā ſu-
am. Audite fortes iſtos. Cū quidā hieru-
ſolymite dicerēt: miſſi ab eis ad app̄hēdē-
dū chriſtū: ⁊ nō audentes app̄hendere: q:
qñ voluit tūc apprehenſus eſt: q̄ vē fortes
erāt. Quare ḡ inquiūt: nō eū potuiſtis ap
p̄hendere: Et rñderūt: Nemo vnq̄; hoim
ſic locut⁹ eſt ſicͭ ille. Et illi fortes. Nūquid
aliq̄s phariſeorū in illū credidit: aut aliq̄s
ſcribarū: niſi ꝑplus iſte neſciēs legē: Pre-
poſuerūt ſe turbe infirme ad medicū currē
ti. Unñ niſi q: ipi fortes erant: ⁊ fortitudine
ſua qđ eſt grauius: omnē etiā turbam in ſe
traduxerunt: ⁊ medicū oim occiderūt: Sȝ
⁊ ille eo ꝙ occiſus eſt: de ſanguine ſuo me
dicamentū fecit egrotis. Irruerūt ſup me
fortes. Hos maxime fortes aduertite: ⁊ vi
dete vtrū d̄ vlla re p̄ſumēdū ſit hōi: qñ nec
de iuſticia p̄ſumendū ē. Iā videte vbi iace
ant p̄ſumētes de diuitijs: de virib⁹ corꝑis:
de nobilitate generis: de dignitate ſeculi.
Si quiſq̄s de ipa iuſticia tanq̄; de ſua p̄ſū-
pſerit cadit. Irruerūt ſup me fortes. Ex il-
lis fortib⁹ fuit ille vires ſuas iactās: grati-
as tibi ago: quia nō ſum ſicut ceteri hoies
iniuſti: raptores: adulteri: ſicut ⁊ publican⁹

iſte. Jeiuno bis ĩ ſabbato: decimas do om
niū q̄cūq3 poſſideo. Uide fortē iactantem
vires ſuas: ꝯtra virū lōge ſtātē infirmū at-
tende: ⁊ ꝑ ipſam humilitatem ꝓpinquātē.
Publican⁹ aūt inq̄t de longinquo ſtabat:
⁊ nec oculos ſuos audebat in celū leuare:
ſed ꝑcutiebat pect⁹ ſuū dicēs: De⁹ ꝓpiti⁹
eſto mihi peccatori. Amen dico vobis: de
ſcēdit iuſtificat⁹ publican⁹ ille magis q̄3 il-
le phariſe⁹. Et vide iuſticiā: quia omnis q̄
ſe exaltat humiliabit: ⁊ q̄ ſe humiliat exal-
tabitur. Irruerūt iſti fortes: id eſt ſuperbi:
qui ignorantes dei iuſticiā3: ⁊ ſuā iuſticiā
volentes cōſtituere: iuſticie dei ñ ſūt ſubiec
ti. Quid deinde? Neq3 iniq̄tas mea
neq3 pctm̄ meū dñe: Irruerunt q̄dem
fortes de iuſticia ſua p̄ſumētes: irruerunt:
ſ3 pctm̄ in me nō iuenerūt. Nā vtiq3 illi for
tes: id ē veluti iuſti: q̄re poſſēt ꝑſeq̄ chriſtū
niſi q̄ſi pctōrē? S3 tñ illi viderint q̄3 fortes
ſint imanitate febrī: nō firmitate ſanitatis.
Uiderint illi q̄3 fortes ſint: ⁊ tāq3 iuſti ꝯtra
iniquū ſeuierūt. Sed tñ neq3 iniq̄tas mea
neq3 peccatū meū dñe. Sine iniq̄tate
Alia lr̃a. † direxi. cucurri ⁊ † dirigebā3. Illi ẜ fortes cur
rentē me ſeq̄ nō potuerūt: iō pctōrē putaue-
rūt: q2 veſtigia mea nō viderūt. Sine iniqui
tate cucurri ⁊ dirigebā. Exurge in oc
curſū mihi ⁊ vide: Deo d2 ſine iniq̄ta-
Alia lr̃a. † meū. te cucurri ⁊ dirigebā: exurge in occurſū mi
hi: ⁊ vide. Quid eñ? Si nō occurrat vidē
nō potes? Tāq3 ſi ābulares viā: ⁊ de lōgin
quo ab aliq̄ cognoſci nō poſſes: clamares
ad eū ⁊ dicēs: Occurre mihi ⁊ vide quēad
modū ambulē. Nā qñ de longinq̄ me attē
dis: greſſū meū videre nō potes. Ita ne ⁊
de⁹ niſi occurreret non videret: q̄3 ſine ini-
q̄tate iſte dirigebat: et q̄3 ſine peccato cur-
rebat? Accipe q̄dē ⁊ ẜ poſſum⁹: exurge in
occurſū mihi: adiuua me. Qđ āt addidit
⁊ vide: itelligēdū ē: fac videri qđ curro: fac
videri qđ dirigor: ex illa figura q̄ ⁊ illud di
ctū eſt ad Abraā: Nūc cognoui qđ times
deū. De⁹ dic: nūc cognoui. Uñ: niſi q2 nūc
te feci cognoſcere? Ignotus eñ ſibi quiſq3
eſt añ interrogationē3 tēptatiōis. Sicut ſe
Petr⁹ p̄ſumēdo ignorabat: ⁊ negādo di-
dicit quales vires haberet: in ſua ipſa titu
batione intellexit falſo ſeſe p̄ſumpſiſſe: fle-
uit ⁊ flendo meruit: fructuoſe noſſe qđ fu-
it: ⁊ eſſe qđ nō fuit. Ergo ꝓbatus Abraā:
factus eſt cognitus ſibi: ⁊ dictū eſt a deo:
Nunc cognoui: hoc eſt: nūc te feci cogno-
ſcere. Quomō letus dies q̄ letos facit: et

triſtis amaritudo qđ cōtriſtat guſtantē: ſic
videns deus videre faciēs. Exurge ẜ inq̄t
in occurſum mihi ⁊ vide. Quid eſt ⁊ vide?
Adiuua me: id eſt in illis vt videāt curſu3
meū ſequāt me: nō eis videat prauū eē qđ
rectū eſt: nō eis videat diſtortū eē qđ tenet
regulā veritatī. Qm̄ ſine iniquitate cucur
ri ⁊ dirigebā. Exurge in occurſum mihi et
vide. Aliquid etiā me dicere admonet in
hoc loco capitis ipſius noſtri ſublimitas:
qm̄ infirmat⁹ ē vſq3 ad mortē: ⁊ aſſumpſit
infirmitatis carnē: vt pullos hieruſalē col-
ligeret ſub alas ſuas: tāq3 gallina infirma-
ta cū ꝑuul. Nō eñ ĩ aliq̄ ẜ aue aliqñ ꝯſpe-
ximus: ea4 etiā q̄ nidificāt ante oculos no
ſtros: ſic parietū paſſeres: ſicut hirūdines
tanq3 annue nr̄e hoſpites: ſicut ciconie: ſic
alie atq3 alie aues que añ oculos noſtros
nidificāt: ⁊ ouis inſidūt: pullos aliūt: ſicut
ipſe colūbe q̄s quotidie videm⁹: aliquam
auē infirmari cū ꝑuulis nō agnouim⁹: nō
aſpeximus: nō vidim⁹? Gallina quō ẜ ha
bet? Certe notā rem dico: q̄ in ꝯſpectu nr̄o
quotidie v̄ſatur: quō raucēſſit vox: Fit hi-
ſpidu3 totū corpus: deponunt ale: laxant
plume: ⁊ vides circa pullos neſcio q̄d egro
tū: ⁊ ea eſt materna caritas q̄ inuenit infir
mitas. Quare ergo dñs niſi ꝓpter hoc gal
lina eſſe voluit in ſancta ſcriptura dicens:
Hieruſalē hieruſalē quotiens volui cōgre
gare filios tuos tanq3 gallina pullos ſuos
ſub alas ⁊ noluiſti? Congregauit aūt om-
nes gentes tanq3 gallina pullos ſuos: qui
infirmatus eſt ꝓpter nos accipiens carnē
a nobis: id eſt a genere hūano: crucifixus:
cōtēptus: alapis ceſus: flagellatus: ligno
ſuſpenſus: lancea vulneratus. Ergo ma-
terne infirmitatis eſt: nō amiſſe maieſtatī.
Cū ẜ talis eſſet chriſt⁹: ⁊ ideo ꝯtemptus: ⁊
ideo lapis offenſionis ⁊ petra ſcandali: iō
multi offenderūt in eū. Cū tal ẜ eēt chriſt⁹
⁊ tñ carnē ſine peccato ſuſcepiſſet: fact⁹ eſt
particeps noſtre infirmitatis nō iniquita-
tis: vt ex eo qđ nobiſcū cōmunicauit infir
mitatē: ſolueret noſtrā iniquitatē. Ideo ſi-
ne iniquitate cucurri ⁊ dirigebā. Quid er-
go? Secundū id qđ deus eſt nō eſt agno-
ſcēdus: ⁊ illud ſolū in eo ꝯſiderādū eſt: qđ
ꝓpter nos fact⁹ eſt: non illud qđ nos fecit.
Plane etiā illud cōſiderandū eſt: q2 mag-
nū pietatis indiciū eſt: noſſe q̄s ꝓ te: quid
ſuſtinuit. Nō quicūq3 ꝑuus ꝓ te magno:
ſ3 ꝓ te infirmo ille ſūmus quid? Factus ꝑ-
uulus: hūiliauit ſe: factus obediēs vſq3 ad

mortē. Quis iſte ſe hūiliauit fact⁹ obediēs
vſqꜫ ad mortē? Quiſ? Sup̄ audi: Qui cū i
forma dei eſſet: nō rapinā eſt eſſe arbitrat⁹
ſe equalē deo. Ergo equalis deo: ſemetipm
exinaniuit formā ſerui accipiēs: in ſimilitu
dinē hoim factus: ⁊ habitu inuētus vt ho
mo: ⁊ ita exinaniuit: vt aſſumeret quod nō
erat: nō vt amitteret qđ erat. Quō ͛g exina
niuit? Quia tibi talis apparuit: qꝛ tibi dig-
nitatē quā apud patrē habet nō demōſtra
uit: qꝛ tibi nūc obtulit infirmitatē: ſeruauit
purgato poſtea claritatem. Jlle ͛g patri eq̄
lis: talis ē factus: ⁊ tñ in ip̄a infirmitate ag
noſcēdus eſt: ⁊ ſi nō viſiōe: ſed fide: vt qđ
videre nōdū poſſum⁹: ſaltem credamus: ⁊
credēdo qđ nō videm⁹: etiā videre merea-
mur. Merito poſtea ꝗ̄ reſurrexit ait Ma
rie magdalene cui dignat⁹ ē p̄mit⁹ apparē:
Noli me tangē: nōdū em̄ aſcēdi ad patrē.
Quid ē hoc? Paulopoſt eū mulieres teti-
gerunt: nā redeūtes a monumēto obuiā ſi
bi factū adorauerūt: ⁊ pedes ei⁹ tenuerūt:
diſcipli etiā cicatrices palpauerūt. Quid
eſt ergo: Noli me tangere: nōdū em̄ aſcēdi
ad patrem: niſi noli qđ vides hoc ſolū me
credere: ne ⁊ hic remaneat aſpectus tuus:
q̄ſi tactus tu⁹. Hūilis em̄ tibi videor: non
dū aſcēdi ad patrē: vñ ⁊ ad vos deſcēdi: ⁊
inde nō receſſi: nōdū illuc aſcendi: quādo
vos nō deſerui. Ueni nō recedens: aſcen-
di non deſerens. Sed quid eſt qđ aſcendit
ad patrē? Quādo nobis innoteſcet equa-
lis patri. Nos em̄ aſcendimus ꝓficiendo:
vt hoc videre: vt hoc intelligere: vt hoc vt
cūqꜫ capere valeam⁹. Jō ͛g diſtulit tactū:
nō abſtulit: nō reppulit: nō negauit. Non-
dū inq̄t aſcendi ad patrē. A ſummo celo
egreſſio ei⁹: dicit ali⁹ pſalm⁹: Et occurſus
eius vſqꜫ ad ſummū celi. Sūmū celi: id ē
ſummū in omnib⁹ ſpiritualib⁹ pater eſt: in
de excurſus eius: ⁊ occurſus vſqꜫ ad ſum-
mū celi. Occurrit vſqꜫ ad ſummū. Sūmū
nō dicitur niſi ꝺ equali. Deniqꜫ cū aliqua
inequalia cōparem⁹: ⁊ aliq̄d breue ad ali-
quid magnū applicam⁹ videre quātū ad
quantū ſit: ſi inequale inuenerim⁹ ita ſole-
mus loq̇ nō occurrit: ſi autē equale ſit oc-
currit. Ergo occurſus ei⁹ vſqꜫ ad ſummū
celi: qꝛ equalis ē patri. Talē ſe volebat in-
noteſcere fidelibus ſuis: qui dixerat: Noli
me tāgere: hoc volebat p̄ſtari a patre fide-
libus ſuis: qui dicebat: Exurge in occur-
ſū mihi ⁊ vide: innoteſce ꝙ tibi eq̄lis ſim ⁊
vide. Quid ē vide? Fac videri ꝙ tibi eq̄lis
ſum. Q̄diu mihi Philipp⁹ dicit: Oſtēde
nobis patrē ⁊ ſufficit nobis: ꝗ̄diu ego di-
cam: Tāto tp̄e vobiſcū ſum: ⁊ patrē nō no
ſtis? Philippe qui me videt: videt ⁊ patrē.
Nō credis qꝛ ego in patre ⁊ pater in me ē?
Et adhuc forte nō credit eq̄lem: exurge in
occurſū mihi ⁊ vide. Fac me videre: fac te
videri: fac notā hominibus equalitatē no
ſtrā: nō putēt iudei ſe hominē crucifixiſſe.
Q̄uis in eo nō crucifixū ſit: niſi iquātū hō
erat: tñ ñ cognouerīt quē crucifixerīt. Si. n.
cognouiſſent: nūꝗ̄ dñm glīe crucifixiſſēt.
Hūc dñm glorie vt nouerint fideles mei.
Exurge in occurſum mihi ⁊ vide. **Et tu
dñe deus v̉tutū deus iſrael.** Tu de⁹
iſrael qui nō putaris niſi de⁹ iſrael ſolus: q̇
nō putaris niſi de⁹ vni⁹ gentis q̄ te colit: cū
omnes gentes idola colant. Tu de⁹ iſrael.

**Jntēde ad viſitandū omnes gē
tes:** Jmpleatur illa ꝓphetia in qua Eſai-
as ex perſona tua alloquiť eccleſiā tuā ſan
ctam: ciuitatē tuā ſterilem illam: cui⁹ multi
filij deſerte magis ꝗ̄ eius q̄ habet virū. Ei
quippe dictū eſt: Letare ſterilis que nō pa-
ris: erūpe ⁊ exclama que nō parturiſ: quia
multi filij deſerte magis ꝗ̄ ei⁹ q̄ habet virū:
magiſ ꝗ̄ gentis iudee que habet virū: que
accepit legem: magis ꝗ̄ ei⁹ gētis q̄ habuit
euidentem regem. Nā tu⁹ rex latet: et plu-
res tibi filij ſunt ex occulto ſpōſo. Ergo ei
dicitur: multi filij deſerte magis ꝗ̄ ei⁹ que
habet virū. Deinde adiungit ꝓpheta: Di
lata locū tabernaculi tui: ⁊ aulas tuas ꝯfi-
ge: non eſt qđ p̄cas: extende longius funi-
culos tuos: ⁊ palos validos ꝯſtitue etiam
atqꜫ etiā in dexteram atqꜫ ſiniſtrā. Jn dex
tera tene bonos: in ſiniſtra tene malos: do
nec veniat ventilabꝛ: poſſide tamē omnes
gentes. Jnuitentur ad nuptias boni ⁊ ma
li: impleātur nuptie recumbentiū: ſeruorū
eſt inuitare: dñi ſeparare. Etiā atqꜫ etiā in
dextram atqꜫ ſiniſtrā extende. Semen em̄
tuū hereditabit gentes: ⁊ ciuitates que de-
ſerte erant inhabitab. Deſerte a deo: deſer
te a ꝓphetis: deſerte ab apoſtolis: deſerte
ab euāgelio: plene demonijs. Ciuitates q̄
deſerte erant inhabitabis: nō eſt qđ metu-
as. Preualebis em̄ nec erubeſcas qđ de-
teſtabiliſ fueriſ. Ergo qꝛ iſurrexerīt ſup̄ te for
tes: ne erubeſcas qñ ꝯ nomē chriſtianū le-
ges ferebanť: qñ ignominia ⁊ blaſphemia
erat eē chriſtianū: Nec erubeſcas qđ dete
ſtabilis fueris. Confuſionē em̄ in perpetu
um obliuiſceris: ignominie viduitatis tue

nō eris memor:qm̄ ego ſum dominus qui
facio te. Dominus nomē eſt ei: ⁊ qui eruit
te:ipſe dominus deus iſrael vniuerſe terre
vocabitur. Et tu domine deꝰ virtutū: deꝰ
iſrael intende ad viſitandū omnes gētes.
Intēde inqꝫ ad viſitandū omnes gentes.
Alia lra. Non miſerearis† omniū qui ope-
† omnibus. rantur iniquitatez. Hic plane terruit.
Quē non terreat? Quis ad ſuā conſcienti
am rediens nō cōtremiſcat? Que etiā ſibi
conſcia eſt pietatis:mirꝫ niſi aliquid ꝯſcia
ſit etiā iniquitatis. Quicūqꝫ enī peccatuz
facit ⁊ iniquitatez facit. Si enī iniquitates
obſeruaueris domine:dn̄e quis ſuſtinebit?
Et tn̄ verū eſt nec fruſtra dictū nec vaca-
re oīno poteſt aut poterit: non miſerearis
omniū qui operātur iniquitatē. Sed ecce
miſertus eſt Pauli:qui p̄mo ſaulus opa-
bat iniquitatez. Quid enī fecit boni vnde
promereretur deū? Nōne ſanctos eius ad
mortem attrahebat? Nōne epiſtolas a pn̄-
cipibus ſacerdotū ferebat:vt vbicūqꝫ chri
ſtianos inueniſſet ad penā raperet? Nōne id
agēs eo tēdēs:cedēs:ſpirās ⁊ anhelans:ſi
cut de illo ſcriptura teſtatur:de celo voca-
tus eſt voce ſublimi deiectus:erectꝰ: exceca
tus:illuminatꝰ:occiſus:viuificatꝰ:pditus:
redditus. Quo merito? Nihil nos dicamꝰ
ip̄m potiꝰ audiamꝰ. Qui p̄us fui inqͭt blaſ
phemus ⁊ perſecutor ⁊ iniurioſus:ſed mi-
ſericordiā conſecutus ſum. Certe nō miſe
rearis omniū qui operātur iniquitatē. Hoc
duobus modis intelligi pōt:Siue qꝛ om-
nino nulla peccata impunita relinquit de
us:Siue quod eſt quedā iniquitas:quā q̇
operātur:oīno eorum deus nō miſeretur.
Secūdū iſtos duos modos breuiter quā-
tum tp̄is ſufficit aliquid loquamur carita-
ti veſtre. Iniquitas omnis parua magna
ve ſit puniatur:neceſſe eſt: aut ab ipſo ho-
mine penitēte:aut a deo vindicante. Naz
⁊ quē penitet:punit ſeipſum. Ergo fratres
puniamꝰ noſtra peccata ſi querimꝰ miſeri-
cordiā dei. Non pōt deus miſereri omniū
operantiū iniquitatē q̄ſi blandiēs peccatis:
aut nō eradicās peccata:prorſus aut pu-
nis aut punit. Uis non puniat? Puni tu.
Nā illud feciſti qđ impunitū eē nō poſſit:
Sꝫ a te puniat̄ potiꝰ: vt facias qđ in illo pſal
mo ſcriptū ē: Preueniamꝰ faciē eiꝰ in ꝯfeſ
ſione. Quid ē p̄ueniamus faciē eiꝰ in ꝯfeſ
ſione? Anteq̄ꝫ ipſe attēdat vt puniat:tu p̄-
ueni ꝯfitendo ⁊ puni. Nō ille inueniat q̇d
puniat:qꝛ cū tu punis iniquitatē:facis eq-

tatē: ⁊ iđ tui miſerebitur deꝰ:qꝛ iaꝫ te opan
tē equitatē inuenit deꝰ. Quid eſt opantez
equitatē? Quia hoc in te odiſti:qđ odit il-
le: vt incipias placere deo:dū hoc in te pu
nis:qđ diſplicet deo. Nā nō pōt impunitū
relinq̄re peccatū:qꝛ verū ē: Nō miſerearis
oīm qui opantur iniq̄tatē. Sed videamus
iā aliū modū:quo hec ſn̄ia poſſit intelligi.
Eſt quedā iniq̄tas:quā q̇ opatur nō pōt fi
eri vt miſereat̄ eiꝰ deus. Queritis forte q̄
nā illa ſit:ipſa eſt defenſio pctōꝝ. Qn̄ q̇ſqꝫ
defendit peccata ſua:magnā iniquitatem
opatur:hoc defendit:qđ deꝰ odit. Et vide
te:q̄ꝫ pūerſe:q̄ꝫ iniq̄: Si q̇d boni fecerit:ſi-
bi vult imputari:ſi quid mali:deo. Nā hoc
modo defendunt hoīes peccata ſua ex dei
perſona:qđ peius eſt. Quid eſt hoc? Ne-
mo eſt qui audeat dicere bonū eſt adulteri
um:bonū ē homicidiū: bona fraus: bonū
periuriū:nullus prorſus hominū: naꝫ qui
illa etiā faciunt:clamant qn̄ patiunt̄. Om
nino ergo nō inuenies animā tam peruer-
ſam:tam extorrē a ſocietate generis huma
ni:et a participatiōe cōis ſanguis ex Adā
cui videatur bonū eſſe adulteriū ſicut dixi
fraus:rapina:periuriū. Sed quō ea defen
dūt? Si deꝰ noluiſſet:nō id feciſſem. Quid
vis faciam fato meo? Iam queris q̇d ſit fa
tum. Curris ad ſtellas:queris quis fecerit
⁊ ordinauit ſtellas. Deus ē. Ergo ad hoc
pctm̄ tuū defendis:vt deū accuſes. Ideo
excuſat̄ reꝰ:vt culpetur iudex. Prorſus ta
lē iniquitatē operantiū: nō miſeret̄ deus.
Nō miſerearis omniū qui opantur iniqui
tatē. Perſequere inquit peccata eorū: pu
ni:cōpunge:cōuerte illos ante ſe qui ſe po
nunt poſt ſe: ⁊ erubeſcāt de ſe vt gaudeant
de te. Nō miſerearis oīm qui opantur ini-
q̇tatē. Conuertent̄ ad veſperā: Ne
ſcio q̄s dicit quondā opatores iniq̇tatis ⁊
quōdā tenebras ꝯuerti ad veſperā? Quid
eſt ad veſpā? Pꝰea. Quid ē ad veſpā. Se
riꝰ. Poſtea q̇d ē? Ad veſpā. Añ.n. debue-
rāt q̄ꝫ crucifigerēt chriſtū medicū agnoſcē.
Quare iam eo crucifixo:reſurgēte:in celū
aſcēdente:poſtea q̄ꝫ miſit ſpm̄ ſuū ſanctuz
quo repleti ſūt illi q̇ in vna domo erāt ⁊ ce
perūt loq̇ linguis oīm gentiū: expauerunt
crucifixores chriſti:cōpuncti de ꝯſcientia
ſua:ꝯſiliū ſalutis ab apl̄is petiuerūt:audi-
erūt: Agite penitentiā ⁊ baptizet̄ vnuſq̇ſqꝫ
vr̄m in noīe dn̄i nr̄i Ieſu chriſti: ⁊ dimittē
tur vobis pctā veſtra. Poſt occiſū chriſtū
poſt effuſū ſanguinē chriſti dimittunt̄ pctā

veſtra. Ille ſic voluit mori: vt ſanguie ſuo
etiā effuſores eiꝰ ſanguinis redimeret. Fu-
diſti ſeuiētes: bibite ꝯſitentes. Merito cō
uertenť ad veſperaꝫ. **Et famē patienť
vt canes.** Canes vt gēteſ iudei dixerāt: tā
ꝙ imūdos. Nā inde ꝛ ipe dn̄s cū pꝰ eū cla
maret chananea q̄dā mulier nō iudea: ad
filiā curandā ꝯuertere volēs eiꝰ miſcd̄iaꝫ:
ille oīa ꝑuidens: oīa ſciēs: ſed fidē eiꝰ oſtē-
dere volēs: diſtulit bn̄ficiū ꝛ eā ſuſpendit.
Et quō diſtulit: Nō ſū inq̄t miſſus: niſi ad
oues q̄ ꝑierūt domꝰ iſrł. Iſrael oues: gētes
q̄d: Nō eſt bonū panē ſūmē filioꝝ: ꝛ mitte
re canibus. Gētes ḡ canes appellauit ꝓpť
imūdiciā. Quid aūt illa mulier eſuriēs: h̄
magis nō reppulit: Suſcepit hūiliter ꝯuici
um: ꝛ meruit bn̄ficiū. Neqꝫ em̄ cōuiciū il-
lud dicendū erat qđ a dn̄o dictū erat. Ser
uus ſi aliq̄d tale dn̄o dicat ꝯuiciū eſt. Do-
minus aūt cū tale aliq̄d ſeruo dicat: digna
tio potius dici pōt. Ita inq̄t dn̄e: Quid ē
ita: Verū dicis: ꝓſus verum dicis: canis
ego ſū. Sꝫ ꝛ canes edūt de micis q̄ cadūt
de menſa dn̄oꝝ ſuorū. Et ꝯtinuo dn̄s: O
mulier magna ē fides tua. Iā dudū canis
mō mulier. Vn̄ iā mulier: q̄ pauloante ca
nis: Cōfitendo hūiliter: nō reppellēdo qđ
a dn̄o dictū erat. Ergo gentes canes: ꝛ iō
eſuriētes. Bonū ē ꝛ iudeis vt agnoſcāt ſe
peccatores: ꝛ licet ad veſperā cōuertanť:
ꝛ famē patianť vt canes. Nā male ſatura-
tus erat ille q̄ dicebat: Ieiuno bis i ſabba-
to. Ille aūt publicanꝰ canis erat famē pa-
tiens: ꝛ inde bn̄ficiū dn̄i eſuriebat: q̄ dice-
bat: Propitius eſto mihi pctōri. Cōuertā
tur ḡ ꝛ illi ad veſperā: ꝛ famē patianť vt ca
nes: deſiderēt gratiā dei: intelligāt ſe pctō
res. Fortes illi fiāt infirmi: diuites illi fiāt
pauperes: iuſti illi agnoſcāt ſe pctōres: leo
nes illi canes fiāt. Cōuertanť ad veſperā:
ꝛ famē patianť vt canes. **Et circuibunt
ciuitatē.** Quā ciuitatē: Mundū iſtum:
quē q̄buſdā locis vocat ſcriptura ciuitatē
circūſtātie: id eſt qꝛ nō in oībus gentibꝰ vn
diqꝫ circūfuderat mūdus vnā gentē iude-
oꝝ: vbi talia gerebāť: ꝛ appellabať ciuitas
circūſtantie. Iſtā ciuitatē circuibūt illi iaꝫ
canes facti eſurientes. Quare circuibūt:
Euāgelizando. Saulus ex lupo canis fac
tus ē ad veſperā: id ē ſero ꝯuerſus: de mi-
cis dn̄i ſui in grā eiꝰ cucurrit: ꝛ circuiuit ci

Alia lr̃a. † nō habet

uitatē. **Ecce † ipſi loq̄nť in ore ſuo:
ꝛ gladius in labijs eoꝝ:** Iam ille gla
diꝰ bis acutus. de q̄ Apl's dicit: Et gladiū
ſpūs qđ eſt verbū dei. Quare bis acutus:
Quare: niſi qꝛ ex vtroqꝫ teſtamēto feriēs:
Hoc gladio mactabanť: de quibꝰ dicebať
Petro: Macta ꝛ manduca. Et gladiꝰ in
labijs eoꝝ. **Qm̄ quis audiuit.** Loquē
tur in ore ſuo quis audiuit: id ē ſtomacha-
būtur aduerſus pigros ad fidē: q̄ pauloan
te ꝛ ipſi credere nolebāt: tediū de nō credē
tibus patiūtur. Et vere fratres ꝯtingit. Vi
des hoīem pigrū anteqꝫ ſit chriſtianꝰ: cla-
mas ad illū q̄tidie: vix ꝯuertiť: cōuertatur
etiā: vult oēs eē chriſtianos: ꝛ mirať quia
nōdū ſunt. Excidit illi qm̄ ad veſperā con
uerſus ē: ſed qꝛ factꝰ ē eſuriēs ſicut canis:
habet etiā i labijs gladiū: dic: Quis audi-
uit: Quid ē q̄s audiuit: Quis credidit au
ditui noſtro: ꝛ brachiū dn̄i cui reuelatū ē:
Qm̄ quis audiuit: Nō credūt iudei: ꝛ cō-
uerſi ſūt ad gētes ꝛ annūciauerūt. Iudei
nō credebāt: ꝛ tn̄ ꝑ credētes iudeos euāge
liū circuibat ciuitatē: ꝛ dicebāt: Qm̄ quis
audiuit. **Et tu dn̄e deridebis eos:**
Quis audiuit: Oēs gētes chriſtiane futu
re ſūt: ꝛ vos dicitis q̄s audiuit: Quid ē de
rideb̄ eos. **† Pro nihilo habebis om
nes gētes.** Nihil eīt te erit: qꝛ facilliumꝫ
erit vt credāt in te oēs gentes. **Fortitu
dinem meā ad te cuſtodiā:** Illi enim
fortes ideo ceciderūt: qꝛ fortitudinē ſuam
ad te nō cuſtodierunt: id eſt illi qui ſuꝑ me
inſurrexerūt ꝛ irruerūt: de ſe ꝑſumpſerunt.
Ego aūt fortitudinē meā ad te cuſtodiaꝫ:
qꝛ ſi recedo cado: ſi accedo fortior fio. Vi-
dete em̄ q̄d ē fratres in aīa hūana. Nō ha
bet ex ſe lumen: nō habet ex ſe vires. Totū
aūt qđ pulchrū eſt in aīa virtꝰ ꝛ ſapīa eſt: h̄
nec ſapit ſibi: nec valet ſibi: nec ipa ſibi lux
eſt: nec ipſa ſibi virtꝰ ē. Eſt q̄dā origo fonſ
qꝫ virtutis: eſt quedā radix ſapie: eſt q̄daꝫ
vt ita dicā: ſi hoc dicēdū eſt regio incōmu
tabilis veritatis. Ab hac aīa recedēs tene
brať: accedēs illuminať. Accedite ad eū ꝛ
illuminami: qꝛ recedēdo tenebramini. Er
go fortitudinē meā ad te cuſtodiā. Nō ad
te recedā: nō de me ꝑſumā. Fortitudinem
meā ad te cuſtodiā. **Quia deꝰ ſuſcep-
tor meus † es:** Vbi em̄ erā ꝛ vbi ſū: Vn
de me ſuſcepiſti: Quas iniquitates meas
dimiſiſti: Vbi iacebā: Quo erectꝰ ſū: Er-
go h̄ meminiſſe debeo qđ in alio pſalmo di
ciť: Qm̄ pater meꝰ ꝛ mať mea dereliquerť
me: dn̄s aūt aſſūpſit me. Fortitudinē me-
am ad te cuſtodiā: qꝛ deꝰ ſuſceptor meꝰ es.
Deꝰ meꝰ miſcd̄ia eius ꝑuenit me.

Alia lr̃a † ad nihilū de- dit eos.

Alia lr̃a. † nō habet

Ecce quid eſt fortitudinē meā ad te cuſto-
diā? De me oīno nihil pſumā. Quid.n.at
tuli boni: ut mei miſereris: vt me iuſtifica-
res? Quid in me iueniſti: niſi ſola peccata?
Tuū nihil aliud niſi natura quā creaſti: ce
tera mea mala q̄ deleuiſti. Nō ego por ad
te exurrexi: ſed tu ad me excitādū veniſti.
Nā miſcdia eius p̄ueniet me. Anteq̄ ali-
quid boni ego faciā: miſcdia eius p̄ueniet
me. Quid hic reſpōdebit infelix Pelagi⁹?
†De⁹ me⁹ demōſtrauit mihi in
inimicis meis? Quid ait? Quantā cir
ca me exhibuerit miſcdiam: i inimicꝪ meis
mihi demōſtrauit. Relictis cōparet ſe col
lectus: ⁊ repulſis electus: cōparet ſe vaſis
ire vas miſcdie: ⁊ videat qꝛ ex vna maſſa
fecit deus: aliud vas in honorē: aliud in cō
tumeliā. Quid ē demōſtrauit mihi i inimicꝪ
meis? Si eñ de⁹ volens oſtēdere irā ⁊ de-
mōſtrare potentiā ſuā: attulit in multa pa-
tiētia vaſa ire: que pfecta ſūt in pditionē:
Et ꝓpter quid hoc? Ut notas faceret diui
tias ſuas in vaſa miſcdie. Si ḡ vaſa ire at-
tulit: in quib⁹ notas faceret diuitias ſuas
in vaſa miſcdie: rectiſſime dictū ē: Miſeri
cordia eius p̄ueniet me. Deus me⁹ demō-
ſtrauit mihi i inimicis meis: id ē quātā cir-
ca me habuit miſcdiam: in illis mihi demō
ſtrauit circa quos nō habuit. Niſi eñ debi
tor ſuſpendat: min⁹ agit grās cui debitum
relaxat. De⁹ me⁹ demōſtrauit mihi i inimi
cis meis. De ipis aūt inimicꝪ q̄d? Ne† oc
ciderís eos: neq̄n obliuiſcant† le
gis tue. Rogat ꝓ inimicꝪ ſuis: implet p̄-
ceptū. Quid eſt: ne miſerearis omniū qui
opantur iniquitatē: ⁊ ne occideris eos ne
obliuiſcant legꝪ tue? Quō nō miſereat om
niū qui operātur iniquitatē: ⁊ quō nō occi
dat eos ne obliuiſcant legis tue? Sed hic
de inimicis ſuis dixit. Quid ḡ? Inimici ei
us equitatē opantur? Sed q̄ ei iimicantur
equitatē opant. Ergo ipſi iniquitatē ñ ope
rāt? Sed qꝛ ipe equitatē opatur: Porro q̄
equitatē opatur: pfecto iniquitatē ab ini-
micis patit: reſtat vt qui iuſto imicant ini-
quitatē opentur. Vñ ḡ paulo ſupius: non
miſerearis oim qui operātur iniquitatē: et
nūc de inimicis ſuis ne occideris eos: ne
q̄n obliuiſcātur legis tue. Nō ergo miſere-
aris eorū: vt occidas peccata eoꝝ: ne occi
das eos quorū pctā occidis. Quid ē autē
occidi? Obliuiſci legꝪ dñi: Ipa ē v̄a mors
in pfundū ire peccati. Pōt q̄dē et hoc de
iudeis intelligi. Quid de iudeis? Ne occi

Alia lra.
† De⁹ oſtendit
mihi ſup inimi
cos meos.

Alia lra.
† occidas.
† ipſi mei.

deris eos neq̄n obliuiſcāt legis tue. Iſtos
inimicos meos ipſos q̄ me occiderūt: noli
tu occidere: maneat gēs iudeoꝝ. Certe vi-
cta eſt a romanis: certe deleta ciuitas eoꝝ:
nō admittunt ad ciuitatē ſuam iudei: ⁊ tñ
iudei ſunt. Nā oēs iſte ꝓuincie a romanis
ſubiugate ſunt. Quiſnā cognoſcit gentes
in impio romāo? Que q̄dē erāt q̄n oēs ro
mani facti ſunt: ⁊ oēs romani dicunt. Iu-
dei tñ manēt cū ſigno: nec ſic victi ſunt vt
a victoribus abſorberent. Nō ſine cauſa:
Cayn ille ē qui cū fratrē occidiſſet: poſuit
in eo de⁹ ſignū ne quis eū occideret. Hoc
eſt ſignū qd̄ habent iudei. Tenēt oīno reli
quias legis ſue: circūcidūtur: ſabbata ob-
ſeruāt: paſcha imolāt: azyma cōmedunt.
Sunt ḡ iudei: nō ſunt occiſi: neceſſarij ſūt
credētibus gentib⁹. Quare hoc? Ut demō
ſtret nobis in inimicis noſtris miſcdiā ſu-
am. De⁹ meus demōſtrauit mihi i inimicꝪ
meis. In ramis ſupbie p̄ciſis inſerto miſe
ricordiā ſuā demōſtrat oleaſtro. Ecce vbi
iacent qui ſupbi erant: ecce vbi inſertus es
qui tūc iacebas: ⁊ tu noli ſupbire ne p̄cidi
merearis. De⁹ me⁹ ne occideris eos: ne q̄n
obliuiſcāt legꝪ tue. ¶ Diſperge† eos in
virtute tua: Iam factū eſt p oēs gētes:
diſperſi ſūt iudei teſtes iniq̄tatis ſue ⁊ veri
tatis noſtre. Ipſi habēt codices: de quib⁹
ꝓphetat⁹ eſt chriſt⁹: ⁊ nos tenem⁹ chriſtū.
Et ſi forte q̄n aliq̄s paganus dubitauerit:
cū ei dixerimus ꝓphetias de chriſto: quaꝝ
euidentiā obſtupeſcit: ⁊ admirās putaue-
rit a nobis eē ɔſcriptas: de codicib⁹ iudeo
rū ꝓbamus: qꝛ hoc tāto añ p̄dictū eſt. Ui
dete queadmodū de inimicꝪ noſtris alios
ɔfudimus inimicos. Diſpge eos in v̄tute
tua: tolle illis virtutē: tolle illis fortitudinē
eorū. Et† deduc eos ꝓtector meus
dñe. †Delicta oris eorū† ſermo-
nes labioꝝ† eoꝝ: ⁊ cōphendant in
ſuperbia ſua. ¶ Et† ex maledicto ⁊
mēdacio annūciabunt† ɔſumatio
nes in ira ɔſumatiōis ⁊ nō erunt.
Obſcura ſūt ⁊ timeo ne nō iſinuēt bñ. Iā
iā audiēdo fatigati eſtꝪ. Itaq̄ ſi placet ca-
ritati vrē: q̄ reſtant in craſtinū differamus.
Adiuuabit dñs: vt vob̄ debitū pſoluam⁹:
Quia ꝺ illo magꝪ: q̄ꝫ de nob̄ ꝓmittim⁹.

¶ Sermo ſcd̄s: ꝺ ſcd̄a pte eiuſdē pſalmi.

Heſternus ſermo ꝓtractus debito-
rē me in hodiernū reliquit. Quia
ḡ dñs voluit: reddēdi tempus ad
uenit. Qꝛ vero ſumus nos deuoti redebi-

Alia lra.
† illos

Alia lra.
† depone.
† Delictū.
† ſermonē.
† ipſorū.
† de execratiōe
† in ɔſumatiōe.

tores: tā debetis eſſe auidi exactores: hoc
eſt vt qđ ille donat ⁊ nos reddim⁹. Ille. n.
dominꝰ: nos ſerui ſum⁹: ſic accipiatis vt ſit
fruct⁹ in auditiōe veſtra de vita vr̄a. Cul/
tus eñ ager fructū nō reddēs ⁊ ingratus:
agricole ꝑ frugib⁹ ſpinas afferens: nō hor
reum ſed ignē q̄rit. Dn̄s aūt deus noſter
ſicut eū videtis hāc terrā viſitare imbrib⁹
ſolemnib⁹: ita cor noſtruꝫ verbo ſuo tanq̄
agrū ſuū viſitare dignatur: ⁊ de corde nr̄o
fruct⁹ querit: q̄r nouit ⁊ q̄d ibi ſemiet ⁊ q̄u/
tū pluat. Et q̄r reuera nihil ſine illo ſum⁹:
q̄r et an̄q̄ eſſem⁹ nihil eram⁹: ⁊ q̄ſq̄s iaꝫ hō
eſt: ⁊ ſine illo eſſe voluerit: nihil aliud q̄ ho
mo pctōr erit: verūq̄ eſt qđ hic dictuꝫ eſt:
Fortitudinē meā ad te cuſtodiā: qm̄ quic/
q̄d poſſumus niſi apud illū ⁊ ad illū ſerue
mus: recedēdo amittim⁹: vigilare debet ſp
mēs noſtra: nō ab illo recedere: ſ ⁊ ſi lōge
erat mag̃ magiſq̄ ꝓpinquare ⁊ accedere:
nō greſſu pedū: nō ſubuectiōe vehiculoꝝ:
nō celeritate animaliū: nō elatōe pennaꝝ:
ſ puritate affectuū ⁊ ꝓbabilitate ſanctorū
moꝝ. Videam⁹ ḡ q̄d reſtat de hoc pſalmo.
In h̄ eñ dimiſeram⁹ cū cepiſſet de inimi/
cis ſuis loqui dicēs deo: Ne occider̃ eos
neq̄n obliuiſcant legis tue. Quis eos ini/
micos ſuos eē dixerit: rogauit tñ deū ne oc
ciderētur ⁊ obliuiſcerēt legē ipſius. Nō tñ
tenere legē: id eſt nō obliuiſci legis: iam ꝑ/
fectio ē ⁊ q̄ſi ſecuritas de p̄mio: ⁊ nulla ſol/
licitudo de ſupplicio. Sunt eñ q̄ tenēt legē
memoria ⁊ nō implent vita: qui v̄o implēt
vita nō poſſunt nō tenere memoria. Ergo
q̄ morib⁹ p̄cepta dei facit: ⁊ quodāmō vi/
dēdo ſp in corde ſuo ne deleat̃: agit qđ te/
net: viuēdoq̄ ſe cōmemorat qđ ei ĩ corde
ſit ſcriptū de lege dei: ipſe fructuoſe tenet
legē dei: ipe nō inimic⁹ deputabit̃. Nā ecce
inimici iudei q̄s videt̃ ſignificare pſalmus
iſte: legē dei tenent: ⁊ iō de illis dictū ē: Ne
occider̃ eos: neq̄n obliuiſcāt legis tue: vt
gens iudeoꝝ maneret: ⁊ ea manēte creſce/
ret multitudo chriſtianoꝝ. Per oēs gētes
manent certe: ⁊ iudei ſūt: nec deſtiterīt eſſe
qđ erāt: id eſt gēs iſta nō ita ceſſit ĩ iura ro/
manoꝝ vt amiſerit formā iudeoꝝ: ſed ita
ſbdita romāis ē: vt etiā leges ſuas teneat:
q̄ leges ſūt dei. Sꝫ q̄d ĩ illis factū eſt: Deci
matis mētā ⁊ ciminū: ⁊ reliquiſtis q̄ graui/
ora ſūt legis: miſcđiam ⁊ iudiciū: liquātes
culicē: camelū aūt glutiētes. Hoc eis do/
min⁹ dic̄: ⁊ reuera ita ſunt. Tenent legē: te/
nēt ꝓphas: legūt oia: cantāt oia: lucē ꝓphe

taꝝ nō ibi vidēt qui ē chriſt⁹ Jeſus. Nō ſo
lū eū nūc nō vidēt cū ſedet in celo: ſed nec
tūc viderūt q̄n int̃ illos hūilis ambulabat:
⁊ facti ſunt rei fundēdo ſanguinē ei⁹: ſ non
oēs. Hoc ⁊ hodie cōmēdam⁹ caritati vr̄e:
nō oēs: q̄r multi eoꝝ cōuerſi ad eū quē oc/
ciderūt: ⁊ in eū credēdo veniā ⁊ de effuſio
ne ipſius ſanguinis meruerūt: exēplūq̄ p̄/
buerūt hoibus q̄ nō debeāt diffidere di/
mitti ſibi qualecūq̄ pctm̄: q̄n ⁊ interfectio
chriſti dimiſſa eſt ꝯſitentib⁹. Inde ḡ dictū
eſt: q̄r de⁹ ſuſceptor me⁹ es: deus me⁹ miſe
ricordia ei⁹ p̄ueniet me: hoc ē an̄ oia meri/
ta mea bona p̄ueniet me miſcđia ipſius: ⁊ ſi
nihil in me boni iuenerit: ipe me fac̄ bonū:
⁊ ipſe iuſtificat ꝯuerſum: ⁊ ipe admonet vt
ꝯuertat̃ auerſus. Deus me⁹ inq̄t: iterū de/
mōſtrauit mihi inimic̃ meis: id ē quātum
me diligat: quātūq̄ mihi largiat̃ de bonita
te ſua ex cōpatōe inimicoꝝ meoꝝ mihi oñ
dit: q̄r cū ſint ex vna maſſa vaſa ire ⁊ vaſa
miſcđie: p vaſa ire diſcūt vaſa miſcđie q̄n/
tū illis deus largiat̃ boni. Et deinde ne oc
cideris eos neq̄n obliuiſcāt leg̃ tue. Hoc
dictū eſt de iudeis. Sed quid illis facies:

Diſperge eos in v̄tute tua: Oſtē
de illis q̄r tu fortis es: nō ipſi q̄ de virtute
ſua p̄ſumēdo veritatē tuā nō cognouerūt:
nō quales ipſi fortes ſūt: de quib⁹ dictū ē:
Irruerūt in me fortes: ſed q̄lis tu fortis ad
diſpergendū eos. Et deduc eos ꝓtec
tor meus dn̄e. Id eſt ſic eos diſpge vt
nō eos deſeras. Ne q̄n obliuiſcāt leg̃ tue:
⁊ in eo ipſo me ꝓtegas: vt de ipſoꝝ diſpſi/
one habeā teſtimoniū miſcđie tue. Et ſeq̄/
tur. Delicta oris eoꝝ ſermonē la
bioꝝ eoruꝫ: Quo ꝯiungit̃: q̄ ꝯnectit̃ iſta
ſnīa: Delicta inq̄t oris eoꝝ ſermonē labio
rū eorū. Sequētia nō ita ꝯnectunt̃: vt do/
ceant nos quo ꝯiungat̃ iſta ſentētia. Deli
cta inquit oris eoꝝ ſermonē labiorū eorū:
⁊ cōprehēdāt̃ in ſupbia ſua: Et ex maledi/
cto ⁊ mendacio annūciabunt̃ ꝯſūmatōes
in ira ꝯſūmatiōis: ⁊ nō erūt. Hoc obſcurū
etiā heri dixeram⁹: ⁊ iō ad recētiores men/
tes vr̄as expoſitionē diſtuleram⁹. Nūc ita
q̄ q̄m nōdū fatigati eſt̃ ad audiendū: eri
gite corda veſtra vt adiuuetis me intētōe:
ne forte in obſcuritate ⁊ ꝑplexitate aliquā/
tū ſermo nr̄ nō ſufficiat intētioni vr̄e: ⁊ de/
betis aliq̄d a vobis offerre: vt qđ nos dicē
do nō impleuerim⁹ intelligēdo ſuppleatis.
Sic ḡ poſita eſt iſta ſentētia in medio: vt q̄
iungatur nō facile videam⁹. Delicta oris

eoꝝ ſermonē labioꝝ eoꝝ. Recurramus ḡ
ad ſupiora: qm̄ cum dixerat: Ne occideris
eos neq̄n obliuiſcāt legꝭ tue: q̄s tn̄ dixerat
inimicos: adiunxit duos verſiculos: diſp̄
ge eos in virtute tua: ⁊ deduc eos ꝓtectoꝛ
me⁹ dn̄e: et cōtinuo intulit: delicta oꝛis eo
rū ſermonē labioꝛū eoꝛū: hoc eſt: illū occi
de: nō ip̄os. Nō ḡ occideris eos: neq̄n ob
liuiſcant legꝭ tue: ſed ē qd̄ in illis occidas:
vt ipleas qd̄ ſupꝛa dictū eſt: Nō miſerearis
oīm qui operant iniquitatē. Diſperge ḡ il
los ⁊ deduc eos: id ē noli deſerere cū diſp̄
gis: qꝛ nō deſerēdo habes qd̄ in illis agas
cū ip̄os nō occidis. Quid ḡ occides? De
licta oꝛis eoꝛū: ſermonē labioꝛū ipſoꝛum.
Quid in illis occides? Crucifige crucifige
qd̄ clamauerūt: nō qui clamauerūt. Illi eni
chꝛiſtū delere: interimere: ꝑdere voluerūt:
Tu aūt reſuſcitādo chꝛiſtū quē ꝑdere vo
luerūt: occidis delicta oꝛis eoꝛū ſermonē
labioꝛū eoꝝ: quippe quē perdendū clama
uerunt viuere expaueſcant: ⁊ quē in terra
cōtempſerūt: in celo adoꝛari ab omnib⁹ gē
tibus admirent: ſic occidāt delicta oꝛis eo
rū ⁊ ſermones labioꝛū eoꝝ. Et cōpꝛehē
dātur in ſupbia ſua. Quid eſt cōpꝛe
hendant in ſupbia ſua? Quia fruſtra irrue
rūt foꝛtes: ⁊ quaſi ceſſit illis vt aliq̄d ſibi fe
ciſſe viderent: ⁊ p̄ualuerūt dn̄o. Potuerūt
hoīem crucifigere: potuit infirmitas p̄uale
re ⁊ virtus occidi: ⁊ viſi ſibi ſunt aliq̄ velut
foꝛtes: velut potētes: velut p̄ualentes: ve
lut leo parat⁹ ad p̄dam: velut tauri ping
ues: ſicut eos alio loco cōmemoꝛat: Tau
ri pingues obſederunt me. Quid autē fe
cerunt in chꝛiſtū? Nō vitam ſed moꝛtē oc
ciderūt. Extincta quippe moꝛte i moꝛiēte:
⁊ reſurgente vita de moꝛte i viuente: etenī
⁊ ip̄e ſe reſuſcitauit: qꝛ erat in illo ⁊ qd̄ mo
ri nō potuit: quid fecerūt? Audi quid fece
rūt: ſoluerūt templū. Quid vero ip̄e fecit?
Triduo reſuſcitauit illud. Per hoc ḡ occi
ſa ſūt delicta oꝛis eoꝝ: ⁊ ſermo labioꝛū eo
rū. Et quid iā factū eſt illis qui ꝯuerſi ſūt?
Et cōpꝛehēdunt in ſupbia ſua. Dictuꝫ eſt
enī illis: qꝛ ille quē occiderūt reſurrexit. Cre
diderūt eū reſurrexiſſe: qꝛ viderūt eum i ce
lo poſitū: miſiſſe ſpiritūſanctū inde: ⁊ eos
qui in illū crediderūt ipleuiſſe: ⁊ inuenerūt
ſe ⁊ nihil dānaſſe ⁊ nihil feciſſe: factuꝫ eoꝝ
in irritū venit: peccatū remāſit. Quia ergo
factum euacuatū eſt: peccatū autē manſit
ſup faciētes: cōpꝛehēſi ſunt in ſupbia ſua:
viderūt ſe ſub iniquitate ſua. Reſtabat ḡ
vt cōfiterentur peccatuꝫ: ⁊ ille ignoſceret
qui peccantib⁹ ceſſerat: ⁊ moꝛtem ſuā do
naret occiſus a moꝛtuis ⁊ viuificans moꝛ
tuos. Cōpꝛehenſi ſunt ḡ in ſuperbia ſua.

**Et ex maledicto ⁊ mendacio an
nunciabuntur cōſumationes in ira
cōſummationis ⁊ nō erunt.** Et hoc
difficile intelligitur: quo iūgatur: nō erūt.
Quid nō erūt? Videamus ḡ ſuperioꝛē te
xtum. Cū cōpꝛehenſi fuerint in ſupbia ſua
annūciabunt ex maledicto ⁊ mendacio cō
ſūmationes. Que ſunt conſummationes?
Perfectiōes. Conſūmari enī ꝑfici eſt. Ali
ud ē cōſūmari: aliud ꝯſumi. Cōſūmat. n.
qd̄ ſic finit vt perficiat: cōſumit qd̄ ſic fini
tur vt nō ſit. Supbia nō ꝑmittebat hoīem
ꝑfici: nihil ſic impedit perfectionē. Inten
dat q̄ppe caritas veſtra paululuꝫ ad id qd̄
dico: ⁊ videte malū nimis: moleſtū nimis
cauendū. Quale malū putatis? Oſtēdiu ex
aggerem quid mali ſit in ſupbia? Diabol⁹
inde ſolū puniēdus eſt. Certe princeps eſt
omniū peccatoꝝ: certe ſeductoꝛ eſt ad pec
candū: Nō ei imputabit adulterium: non
vinolētia: non foꝛnicatio: nō rapina reruꝫ
alienaꝝ: ſola ſupbia lapſus eſt. Et quoniā
ſuperbie comes eſt inuidentia: fieri nō pōt
vt ſuperbus non inuideat: ex hoc vitio qd̄
ſuperbiam neceſſario ſequitur. Lapſus eti
am inuidit ſtanti: ⁊ dedit operaꝫ ſeducere
hominē: ne illo leuaretur vnde ille deiec
tus eſt. ⁊ ideo ſatagit vera perſuadere pec
cata: quia talem iudicē habemus vbi ob
ijcere falſa nō poſſit. Naꝫ ſi apud hominē
iudicē ageretur cauſa noſtra quē poſſet fal
lere criminationib⁹ falſis: nō multum age
ret vt peccaremus: qꝛ iudicē fallendo ⁊ in
nocentes poſſet oppꝛimere: ⁊ circūuentos
ad ſe traducere ⁊ ſecū condemnari facere.
Nunc vero quia ſcit talem iudicē qui falli
nō poſſit: ⁊ quia ſcit eum iuſtū ꝑſonas ac
cipere nō poſſe: tales ei reos querit ꝑduce
re quos neceſſe ſit vt dānet quia iuſtus eſt.
Dat itaq̄ʒ operā vt peccemus ſola inuidē
tia: que inuidentia neceſſe eſt vt comitetur
ſuperbiā. Hoc ergo malū ſupbia eſt impe
diēs perfectionē. Iactat ergo ſe quiſq̄ʒ de
diuitijs: iactet de pulchꝛitudine ⁊ de viri
bus coꝛpis: iſta certe oīa moꝛtalia ſūt. Ri
dendi ſūt qui ſe de moꝛtalib⁹ iactāt a qui
bus reb⁹ plerumq̄ʒ aut viui deſerunt: aut
moꝛtui eas neceſſe eſt vt deſerant. Illud ē
vitiū capitale: qd̄ cum quiſq̄ʒ bene ꝑfece
rit: ſuperbia tēptatur vt perdat totū quod

proficit. Deniqꝫ omnia vitia in malefac-
tis timenda ſunt: ſuperbia in bn̄factis pl⁹
metuēda eſt. Non itaqꝫ mirum: quia ſic ē
humilis apoſtolus vt dicat: Quando in-
firmoꝛ tunc foꝛtis ſum. Nā hoc vitio ne et
ipſe temptaretur: quale ſibi medicamentū
dicit appoſitū contra tumoꝛem a medico q̄
ſciret quid curaret? Ne magnitudine inq̄t
reuelationū extollar: datus eſt mihi ſtimu
lus carnis mee: angelus ſathane qui me co
laphizet: ꝓpter quod ter dn̄m rogaui: ⁊ di
xit mihi: ſufficit tibi gratia mea: nam virt⁹
in infirmitate perficitur. Uidete que ſunt
cōſummationes. Apoſtolus doctoꝛ genti
um: pater fidelium per euangeliuꝫ accepit
ſtimulū carnis a quo colaphizaret. Quis
veſtrum hoc dicere auderet: niſi ille confi-
teri nō erubeſceret? Si em̄ dixerimus hoc
non paſſum fuiſſe Paulū: cū ei quaſi de-
ferimus mendacē facimus. Sed quia ve-
rax eſt: ⁊ verū dixit: opoꝛtet vt credam⁹ da
tū illi eē angeluꝫ ſathane: ne magnitudine
reuelationuꝫ extolleretur. Ecce q̄ꝫ timen-
dus eſt ſerpens ſuperbie. Quid itaqꝫ fac-
tū eſt iſtis: In peccato ſuo cōpꝛehenſi ſūt:
quia chꝛiſtū occiderūt: ⁊ de ipſa magnitu-
dine peccati plus humiliati ſūt: et maioꝛe
humilitate erigi meruerūt. Hoc eſt cōpꝛe-
hendantur in ſupbia ſua: ⁊ ex maledicto ⁊
mendacio annūciabuntur ꝯſūmationes:
id eſt eo magis perficient: quia in maledi-
cto ⁊ mēdacio depꝛehenſi ſunt. Superbia
quippe eos non permittebat perfici: faci-
nus abſtulit ſuperbiā per eoꝛum confeſſi-
onem: indulgentia deleuit facinus per dei
miſerationē. Et ex maledicto ⁊ mendacio
annūciate ſūt ꝯſūmatōes: id ē dictū ē hoī:
vidiſti q̄d ſis: ſēſiſti q̄d ſis: erraſti: excecat⁹
es: peccaſti ⁊ lapſus es: agn̄uiſti infirmitatē
tuam: ſupplica medico: noli te videri ſan⁹.
Ubi eſt freneſis tua? Ecce medicū occidi-
ſti: quē occidendo perdere nō potuiſti: ta
men quantuꝫ ad te pertinuit: occidiſti. Ex
maledicto ⁊ mendacio annūciabūtur con
ſummationes. Feciſtꝭ quod ad maledictū
pertinebat o iudei: maledictus em̄ omnis
q̄ pendet in ligno. Crucifixiſtꝭ chꝛiſtū: tāq̄ꝫ
maledictū putaſtis. Adde maledicto mē-
daciū. Cuſtodes ad ſepulchꝛū poſuiſtis:
vt mentirentur pecuniā dediſtis: ecce chꝛi
ſtus reſurrexit. Ubi eſt maledictum crucꝭ
quod feciſtis? Ubi mendacium cuſtodum
quos coꝛrupiſtis? Et ex maledicto ⁊ men-
dacio annunciabuntur conſummationes

in ira cōſummationis ⁊ non erunt. Quid
eſt in ira cōſummationis annunciabūtur
ꝯſummationes? Eſt ira conſummationis:
⁊ eſt ira conſumptionis. Nam omnis vin-
dicta dei ira dicitur: ſed aliquādo ad hoc
vindicat deus: vt perficiat. aliquando ad
h̄ vindicat: vt dāmet. Quō ad h̄ vindicat
vt perficiat? Flagellat omnē filiū quem re-
cipit. Quomō ad hoc vindicat vt dāmet?
Quando poſuerit impios ad ſiniſtrā: ⁊ di
xerit eis: Ite in ignem eternū: qui paratus
eſt diabolo ⁊ āgelis eius. Illa ira ꝯſūptio
nis eſt: nō cōſummationis. Annūciabun
tur autē cōſummationes in ira cōſumma-
tionis: id eſt pꝛedicabit ab apoſtolis: quia
vbi abundauit peccatū: ſuperabundauit
gratia. Et pertinuit ad humiliatōis medi
cinā infirmitas hominis. Hoc cogitantes
illi ⁊ inuenientes atqꝫ cōfitentes iniquita-
tes ſuas nō erunt. Quid nō erunt? In ſu-
perbia ſua. Supꝛa em̄ dixerat: cōpꝛehēdā
tur i ſupbia ſua: ⁊ ex maledicto ⁊ mēdacio
annūciabūt ꝯſūmatōes i ira ꝯſūmatōis: ⁊
non erunt: vtiqꝫ in ſuperbia in qua cōpꝛe-
henſi ſunt. **Et ſcient quia deus do
minabitur Jacob: ⁊ finium terre.**
Antea em̄ iuſti ſibi videbantur: ꝙ gens
iudea legē acceperat: ꝙ dei p̄cepta ſerua-
uerat. Demōſtrat illis quia nō ſeruauit:
cū in ipſis dei pꝛeceptis chꝛiſtū non intel-
lexit: quia cecitas ex parte in iſrael facta ē.
Uident ⁊ ipſi iudei: quia nō debent gētes
ꝯtemnere: quos quaſi canes ⁊ peccatoꝛes
putabant. Quomō em̄ pariter inuenti ſūt
in iniq̄tate: pariter ꝑuenient ad ſalutē. Nō
ſolum iudeis inquit Apoſtolus: verūetiā
⁊ gentibus. Ideo enim lapidem queꝫ re-
pꝛobauerunt edificantes: hic factus eſt in
caput anguli: vt duos iungeret in ſe. An-
gulus eniꝫ duos parietes copulat. Iudei
excelſi ⁊ magni ſibi videbantur: gentes tā
q̄ꝫ infirmi: tanq̄ꝫ peccatoꝛes: tanq̄ꝫ demo-
num ſerui: tanq̄ꝫ idoloꝛum adoꝛatoꝛes: et
tamē in vtriſqꝫ iniq̄tas erat. Demonſtrati
ſunt ⁊ iudei peccatoꝛes: quia nō eſt qui fa-
ciat bonū: non eſt vſqꝫ ad vnum. Depoſu
erunt ſuperbiā: ⁊ non inuiderunt ſaluti gē
tium: quia parē ſuam ⁊ illoꝛum infirmita-
tem cognouerunt: ⁊ in angulari lapide co
pulati ſimul dominū adoꝛauerūt. Et ſciēt
quia deus dn̄abitur Jacob ⁊ finium terre.
Nō tantū iudeoꝛū dn̄atur: ſ⁊ finiū terre:
quod non ſcirent ſi adhuc in ſupbia ſua eſ
ſent. In ſupbia autē ſua eēnt ſi adhuc ſibi

iuſti viderenť. Ut aūt ſibi iuſti nō viderēť
annūciate ſūt illis ex maledicto: ⁊ menda-
cio ꝯſūmationes in ira ꝯſūmationis: q꞉ cō
ꝑhenſi fuerunt in ſupbia ſua ex maledicto
qꝺ fecerūt qñ chriſtū occiderunt. Ecce qͩ
fecit dñs noſter Jeſus chriſtꝰ: mortuꝰ ē in
ter manus iudeoꝝ: ⁊ redemit multitudinē
gentiū: ac fuſus eſt ſanguis: ac ꝓfuit: ſ; cō-
uerſis omnibꝰ ꝓfuit: q꞉ ⁊ illi quē occiderēt
agnouerūt: ⁊ ab illo ipſius interfectionis ⁊
delicti ſui magni veniā meruerūt. Quid ḡ
⁊ de ipſis: Quid ſupra: Couertentur
ad veſperā: Id ē ⁊ ſi ſero: id ē poſt inter
fectione dñi noſtri. Couertenť ad veſperā.
Et famē patienť vt canes: Sz vt ca-
nes: nō vt oues aut vituli: vt canes: vt gē
tes: vt peccatores: q꞉ ⁊ ipſi cognouerēt pec
catū ſuū qui ſibi iuſti videbanť. De quibꝰ
dictū ē in alio pſalmo: Poſtea acceleraue
rūt: hoc dictū eſt hic ad veſperā. Nā ibi ſic
eſt: Multiplicate ſūt infirmitates eoꝝ: po
ſtea accelerauerūt. Un̄ accelerauerūt po-
ſtea: Quia multiplicate ſunt infirmitates
eoꝝ. Nā ſi ſibi adhuc ſani viderenť nunq̄
accelerarēt. Qꝺ ḡ ibi dictū eſt: Multipli-
cate ſūt infirmitates eoꝝ: hoc dictū eſt h:
Cōprehendanť in ſupbia ſua: ⁊ ex maledi
cto ⁊ mēdacio annūciabunť cōſūmatiōes
in ira cōſūmatōis. Et qꝺ ibi dictū ē: Po-
ſtea accelerauerūt: hoc dictū eſt hic: Et nō
erūt in ſupbia ſua. Et ſcient q꞉ deꝰ dñabiť
Jacob: ⁊ finiū terre: ⁊ ꝯuertentur ad veſpe
rā. Bonū ē ḡ humilari peccatorē: ⁊ nemo
eſt inſanabilior eo q̇ ſibi ſanus videť. Et
circuibūt ciuitatē. Jaz et heſterno die
expoſuimꝰ ciuitatē: id eſt circūſtātie ciuita
tē. Oēs gētes. †Diſpergēť vt edāt: — Alia lra. † Ipſi diſpgēt ad māducādū.
Id eſt vt lucrenť alios vt in corpus ſuum
trāſformēt credētes. Si †aūt nō ſatia — † vero ñ fuerit ſaturati.
buntur: ⁊ murmurabūt. Quia ⁊ ſu-
perius murmur eoꝝ dixerat: dicentiū qñ
quis audiuit: Et tu dñe inq̄t deridebꝭ eos
dicentes: Quis audiuit: Quare: Quia ꝓ
nihilo habebis oēs gentes. Sic ⁊ hic. Si
aūt nō ſatiabunť ⁊ murmurabūt. Conclu
dať pſalmꝰ: Uidete angulū exultātē iā de
vtroq; pariete gaudētē. Supbiebāt iudei
humiliati ſūt: deſperabāt gētes: erecte ſūt.
Ueniāt ad angulū: ibi cōueniāt: ibi cōcur
rant: ibi pacis oſculū inueniāt. De diuer-
ſo veniāt: ſed in aduerſū ñ veniāt: illi de cir
cūciſiōe: iſti ꝺ ꝑputio. Lōge erāt parietes
ſ; añq; ad angulū venirēt. In āgulo aūt te
neāt ſe: ⁊ tota iā eccl'ia ex vtroq; pariete q̇d
dicat: Ego aūt cantabo †potentiā — Alia lra † fortitudinē.
tuā: ⁊ exultabo mane miſcꝺiam tu
am. Mane trāſactis tēptatiōibus: mane
cū nox huiꝰ ſeculi trāſierit: mane qñ iam la
tronū inſidias: ⁊ diaboli ⁊ angeloꝝ eius
nō expaueſcimus: mane qñ iam nō ad lu-
cernā ꝓphetie ambulamꝰ: ſed ipm dei ver
bū tanq̄ ſolē ꝯtēplamur. Et exultabo ma-
ne miſcꝺiam tuaz. Merito in alio pſalmo
dicť: Mane aſtabo tibi ⁊ ꝯtēplabor. Me-
rito ⁊ ipſiuſ dñi reſurrectio diluculo fuit: vt
impleret qꝺ dictū eſt in alio pſalmo: Ue-
ſpere demorabiť fletus: ⁊ in matutino exul
tatio. Ad veſperā q̇ppe diſcipuli mortuū
planxerūt dñm noſtrū Jeſum chriſtū: di-
luculo exurgentē exultauerunt. Exultabo
mane miſcꝺiaz tuā. Quia factus es
ſuſceptor meꝰ: ⁊ refugiū meū ī die
tribulatiōis mee. Adiutor meꝰ
tibi pſallā: q꞉ †tu deꝰ ſuſceptor meꝰ — Alia lra † nō habet.
es. Quid eram niſi ſubuenires: Qͣ deſpe
ratꝰ erā niſi curares: Ubi iacebā niſi adue
nires: Certe ingenti vulnere periclitabar: ſ;
illud vulnus meū medicū oīpotentē reqre
bat. Omnipotēti medico nihil ē inſanabi-
le: nō renūciat alicui: opus eſt vt tu curari
velis: opus ē vt manꝰ eiꝰ nō refugias. Sz
⁊ ſi nolis curari vulnꝰ tuū: admonet vt cu
reris: ⁊ auerſū reuocat: ⁊ refugiētē quodā-
mō ad ſe redire cōpellit ⁊ attrahit. In oibꝰ
īplet qꝺ dictū ē: Miſcꝺia eiꝰ ꝑueniet me.
Cogitate qꝺ dictū ē: Preueniet me. Si ali-
q̇d tuū primū attuliſti: ⁊ ex tuo aliq̄ bono:
ꝑmo dei miſcꝺiā meruiſti: ñ te ꝑuenit. Qñ
aūt vel intelligis: q꞉ ꝑuētꝰ es: niſi itelligas
qꝺ ait Aplus: Quid enī habes qꝺ nō ac-
cepiſti: Si aūt accepiſti quid gloriarl q̄ſi ñ
acceperis: Hoc ē: Miſcꝺia eiꝰ ꝑueniet me.
Deniq; attēdēs oīa bona q̄cūq; hr̄e poſſu
mus: ſiue in natura: ſiue in īſtituto: ſiue in
ipā ꝯuerſatiōe: in fide: in ſpe: ī caritate: ī bo
nis moribꝰ: in iuſticia: in timore dei: totū ñ
eē niſi ex illiꝰ donis ita ꝯcluſit. Deꝰ meꝰ
miſcꝺia mea. Nō iuenit īpletus bonis
dei: quid appellaret deū ſuū niſi miſcꝺiam
ſuam. O nomen ſub quo nemini deſperā
dum eſt. Deus meus inquit miſcꝺia mea.
Quid eſt miſcꝺia mea: Si dicas: ſalꝰ mea:
intelligo quia dat ſalutē. Si dicaſ: refugiū
meū: intelligo q꞉ confugis ad eum. Si di-
cas: fortitudo mea: intelligo q꞉ dat tibi for
titudinē. Miſericordia mea quid eſt: To
tum quicq̇d ſum: de miſcꝺia tua eſt. Sed
ꝓmerui te: inuocādo te. Ut eēm: quid fe-

ci: Ut eſſem q̄ te inuocarē: q̄d egi: Si enim egi aliq̄d vt eſſem: iā erā anteq̄ eſſē. Porro ſi oīno nihil erā anteq̄ eſſem: nihil te p̄merui vt eēm. Feciſti vt eēm: ⁊ tu nō feciſti vt bon⁹ eſſem: Dediſti mihi vt ſim: ⁊ potuit mihi ali⁹ dare vt bonus ſim: Si tu mihi dediſti vt ſim: ⁊ alius mihi dedit vt bonus ſim melior eſt ille qui mihi dedit vt bonus ſim: q̄ ille qui mihi dedit vt ſim. Porro q̄ꝛ te nemo melior: nemo te potētior: nemo te in miſcdia largior: a q̄ accepi vt eſſem: ab illo accepi vt bonus eſſem. Deus me⁹ miſericordia mea.

Explicit Tract. de pſ. LVIII.

Incipit Tract. de pſ. LIX.

Titulus pſalmi hui⁹ aliq̄ntū plix⁹ eſt: ſed n̄ terreat: q̄ꝛ pſalm⁹ breuis eſt. Tanq̄ ḡ aliquātulū plixiorē pſalmū audierimus ſic intēdam⁹: Qm̄ in noīe chriſti nutritis ⁊ nutriēdis loq̄mur in eccl̄ia dei: nec alienis a ſapore iſtarū lr̄arū a quib⁹ mūdus alien⁹ eſt: nō q̄ſi rudia vob̄ iſta ſp̄ eſſe debēt. Si eñ ea q̄ ſepiſſime audiſtis: cū iocūditate in ore cogitatiōis ruminaſtꝭ: nec obliuiōe tanq̄ in vētre ſepeliſtꝭ: eadē ip̄a recordatio vr̄a ⁊ memoria multū nos poterit adiuuare: ne multū loq̄mur ad enodāda q̄ſi rudib⁹ ea q̄ iā vos noſſe nouim⁹. Certe illud meminim⁹ ſep̄ vos audiſſe q̄d dicim⁹: vix ē vt i pſalmis iuenias voceſ niſi chriſti ⁊ eccl̄ie: aut chriſti tm̄: aut eccl̄ie tm̄: q̄d vtiq̄ ex p̄te ⁊ nos ſum⁹. Ac p̄ h̄ q̄n voces vr̄as agnoſcim⁹: ſine affectu agnoſcere nō poſſum⁹: ⁊ tātomagꝭ delectamur: q̄to in idē vos eē ſentim⁹. Dauid rex vn⁹ hō fuit: ſed nō vnū hoīem figurauit: q̄n ſcʒ figurauit eccl̄iam ex multis ꝯſtantē: diſtentā vſq̄ ad fines terre. Qn̄ aūt vnū hoīem figurauit: illū figurauit q̄ eſt mediator dei ⁊ hoīm: hō chriſt⁹ Jeſus. In hoc ḡ pſalmo: vel poti⁹ in hui⁹ pſalmi titulo: dicunt q̄dā victorioſa Dauid: q̄d fortiꝭ fecerit debellādo quoſdā inimicos: ⁊ eos tributarios faciēdo: q̄n poſt mortē Saulis p̄ſecutorꝭ ſui regnū illi⁹ accepit manifeſtū in iſrl̄. Nam ⁊ anq̄ p̄ſecutionē pateret rex erat: ſ; deo tm̄ notus erat. Poſtea ḡ iam manifeſtato regno: ⁊ euidēter atq̄ eminēter accepto debellauit eos q̄ in hoc titulo cōmemorant: ⁊ natus eſt pſalmi titulus ita. In fine his q̄ imutabunt: in tituli inſcriptionē: ipi Dauid in doctrinā: cū ſuccēdit meſopotamiā: ſyriā: ⁊ ſyriam Sobal: ⁊ ꝯuertit Joab: ⁊ p̄cuſſit Edō in valle ſalinarū duodecim milia.

Legimus hec in libro regnorum: iſtos oēs q̄s noīauit debellatos eſſe a Dauid: id eſt meſopotamiā: ſyriā: ⁊ ſyriā Sobal: a ioab Edō. Facta ſunt iſta: ⁊ queādmodū facta ſūt: ita ibi ꝯſcripta ſunt: ita legunt: legat q̄ vult. Uerūtñ ſicut ſolet p̄pheticus ſpirit⁹ in pſalmoꝝ titulis recedere aliquātulū ab exp̄ſſione rerū geſtaꝝ: ⁊ aliq̄d dicere q̄d in hiſtoria nō inueniat: ⁊ hinc poti⁹ admonere: nō p̄pter rerū cogn̄ſcendas res geſtas eē hmōi titulos inſcriptos: ſed p̄pter futura p̄figurāda: ſicut dictū ē q̄ corā Abimelech mutauit vultū ſuū: ⁊ dimiſit eū: ⁊ abijt: cū indicet ſcp̄tura regnorū hoc eū non feciſſe corā Abimelech: ſed corā Achis rege: ita ⁊ in hoc titulo inuenimus aliquid q̄ cōmoueamur ad aliq̄d. Nāq̄ in illa narratione bellorū fortiūq̄ factoꝝ regis Dauid: vbi hi oēs q̄s cōmemorauimus debellati ſunt eū aliquid ſuccēdiſſe nō legim⁹. Hic autē maxime hoc poſitū eſt q̄d ibi nō eſt ſcp̄tū: q̄ꝛ ſuccendit meſopotamiā: ſyriā: ⁊ ſyriam Sobal. Iā ḡ incipiam⁹ ſm̄ rez futurarū ſignificationes iſta diſcutere: ⁊ opacitatē vmbrarū in lucē ſb̄i euocare. In finē q̄d ſit noſtis. Finis eñ legis chriſt⁹ eſt. Eos q̄ imutabunt noſtꝭ. Qui eñ: niſi q̄ a veteri vita in nouā trāſeunt: Abſit eñ vt hic culpāda imutatio intelligat: nō quō imutat⁹ eſt Adā a iuſticia ad iniquitatē: a delicijs ad laborē: ſed quō mutant illi quib⁹ dictū ē: Fuiſtis eñ aliq̄n tenebre: nunc aūt lux in dn̄o. Immutant aūt iſti in tituli inſcriptione. Noſtis tituli inſcriptionē: Titulus inſi xus ē ſup crucē dn̄i ſcriptus: Hic ē rex iudeorū. Mutant in hui⁹ tituli inſcriptionē q̄ in regnuʒ chriſti trāſeūt a regno diaboli. Bene mutant in huius tituli inſcriptiōē. Mutant aūt ſicut ſequit in doctrinā. Cū eñ dixiſſet pro his qui imutabuntur in tituli inſcriptionē: addidit ipi Dauid in doctrinā: id ē mutant nō ſibi: ſed ipi Dauid: ⁊ mutant i doctrinā. Nō eñ ita rex chriſt⁹ q̄ſi ſeculo regnatur⁹: cū apte dixerit: Regnū meū nō eſt de hoc mūdo. Ergo in eius doctrinā trāſeam⁹: ſi volumus in ꝯſcriptionē tituli cōmutari: nō nob̄ ſ; ipſi Dauid: vt qui viuūt iā nō ſibi viuāt: ſed ei qui pro ipſis mortu⁹ eſt ⁊ reſurrexit. Qn̄ ḡ nos mutaret chriſt⁹: niſi feciſſet q̄d dixerat: Ignē veni mittere in mundū: Si ergo chriſt⁹ venit mittē in mūdū ignē: vtiq̄ ſalubriꝭ atq̄ vtiliter: nō quomō miſſur⁹ eſt mūdū in ig-

nē: ſ quō ignē in mūdū. Qm̄ ḡ venit ignē
mittere in mundū: q̄ram⁹ iā q̄d ſit meſopo
tamia q̄ ſuccēſa ē: quid ſit ſyria ſobal. In⸗
terp̄tatiōes ḡ noīm īterrogem⁹ ſm hebreū
eloquiū q̄ primū hec ſcp̄tura locuta ē. Me
ſopotamiā dicūt interp̄tari eleuatā vocati
onē. Iā totus mūdus vocatōe eleuat⁹ eſt.
Syria interp̄tatur ſublimis: ſed illa q̄ erat
ſublimis incēſa eſt ⁊ hūiliata: vt quēadmo
dū hūiliata eſt q̄ fuerat exaltata: ſic exalte⸗
tur q̄ facta ē hūiliata. Sobal interp̄taꝛ va⸗
na vetuſtas. Grās chriſto q̄ eā ſuccendit.
Qm̄ vetera v̇gulta ſuccenduntꝛ virecta ſuc
cedūtur: ⁊ alacrius ⁊ vberi⁹ ⁊ viridi⁹ noua
naſcuntꝛ: cū ea ignis in vetuſtoꝝ ſuccēſiōe
p̄ceſſerit. Nō ḡ timeatur ignis chriſti: fenū
ꝯſumitur. Oīs em̄ caro fenū: ⁊ omnis cla⸗
ritas hoīs: ſicut flos feni. Succēdit ḡ iſta
illo igne. Et ꝯuertit Ioab. Ioab interp̄ta
tur inimic⁹. Cōuerſus ē inimic⁹: qđ vis in⸗
tellige: ſi ꝯuerſus in fugā: diabolus ē: ſi ad
fidē: chriſtianus eſt. Quō in fugā: De cor
de chriſtiani. Princeps hui⁹ mūdi inquit
nunc miſſus ē foras. Cōuerſus aūt ad do⸗
minū chriſtian⁹. Quare inimic⁹ ꝯuerſus:
Quia fidelis fact⁹ q̄ fuerat inimicus. Per
cuſſit Edom. Interp̄taꝛ Edom terrenus.
Debuit ꝑcuti terren⁹ iſte. Ut q̄d em̄ viue⸗
ret terren⁹: q̄ celeſtis debet viuere: Interfe
cta eſt ḡ vita terrena: viuat celeſtꝭ. Sic̄. n.
portauimus imaginē terreni: portemus et
imaginē ei⁹ q̄ in celis eſt. Uide illū interfi⸗
ci: mortificate mēbra veſtra q̄ ſunt ſuꝑ ter⸗
rā. Cū autē ꝑcuſſiſſet Edō: ꝑcuſſit duode⸗
cim milia in valle ſalinarū. Duodecim mi
lia ꝑfect⁹ ē numer⁹: cui ꝑfecto numero etiā
duodenari⁹ ap̄loꝝ numer⁹ deputatur. Nō
em̄ fruſtra: niſi qꝛ ꝑ totū mundū mittendū
erat verbū. Uerbū aūt dei qđ eſt chriſt⁹ in
nubib⁹: hoc ē in p̄dicatorib⁹ v̇itatis. Mū
dus aūt q̄ttuor ꝑtibus ꝯſtat. Quattuor ei
us ꝑtes notiſſime ſūt oībus: ⁊ ſepe in ſcp̄tu
ris memorate: q̄ etiā q̄ttuor venti dicti ſūt:
oriēs: occidēs: aquilo ⁊ meridies. Ad om
nes iſtas q̄ttuor ꝑtes miſſū eſt verbū: vt in
trinitate oēs vocarentꝛ. Duodenariū nu⸗
merū ter q̄terni fecerūt. Merito ḡ duode⸗
cim milia t̄rena ꝑcuſſa ſūt: tot⁹ mundus ꝑ
cuſſus ē. De toto. n. mūdo electa ē eccl̄ia:
mortificata a terrena vita. Quare in valle
ſalinarū: Uallis hūilitas eſt: ſaline ſaporē
ſignificāt. Multi em̄ hūiliantꝛ: ſ vane ⁊ fa
tue: in vana vetuſtate hūiliātur. Patiꝛ tri
bulationē ꝓ pecunia patiꝛ tribulationē ꝓ
honore temporali: patitur tribulationē ꝓ
cōmodis vite huius: paſſur⁹ eſt tribulati⸗
onē ⁊ hūiliandus. Quare nō ꝓpter deuꝫ:
Quare nō ꝓpter chriſtū: Quare nō ꝓpter
ſaporē ſalis. An neſcis tibi eē dictū: Uos
eſtis ſal terre: ⁊ ſi ſal infatuatū fuerit: ad ni
hilū valebit aliud niſi vt foras ꝓiiciatur:
Bonū eſt ḡ ſapiēter hūiliari. Ecce nūc nō
ne hūiliantur heretici: Nōne leges cōtra il
los date ſunt etiā ab hoībus ꝯtra q̄s diui
ne regnāt: q̄ illos añ etiā ꝯdēnauerāt: Ec⸗
ce humilliantꝛ: ecce fugantur: ecce ꝑſecu⸗
tionē patiuntur: ſed ſine ſaporē ꝓ fatuita⸗
te ꝓ vanitate. Iam em̄ ſal infatuatum eſt:
ideo ꝓiectū eſt foras: vt cōculcetur ab ho
minibus. Audiuimus titulū pſalmi: audi⸗
amus etiā verba pſalmi.

Expoſitio pſalmi.

DEus reppuliſti noſ ⁊ deſtru
xiſti nos: Nūq̄d ille Dauid loq̄
tur qui ꝑcuſſit: q̄ ſuccēdit: q̄ debel⸗
lauit: ⁊ nō illi quib⁹ hec fec̄ vt ꝑcuterentꝛ et
repellerentꝛ qui mali erāt: ⁊ rurſus viuifica
rentꝛ: ⁊ redirēt vt boni eſſent: Iſtā q̄dē ſtra
gē fecit Dauid: ille manu fortis chriſt⁹ nr̄:
cui⁹ figurā gerebat ille hō qui fecit iſta: de
dit hāc ſtragē gladio ſuo ⁊ igne ſuo. Nam
vtrūq̄ attulit i hūc mūdū. Et ignē vēit mit
tere in mūdū: habes i euāgelio: Et gladiū
venit mittere in terrā: habes in euāgelio:
Attulit ignē vn̄ ſuccēderetꝛ meſopotamia:
ſyria ⁊ ſyria Sobal: attulit gladiū vn̄ ꝑcu
teretꝛ Edom. Iā ḡ illa ſtrages facta ē ꝓpꝛ
eos q̄ imutantꝛ in tituli iſcriptionē ipi Da⸗
uid. Audiam⁹ eoꝝ vocē: ſalubriꝛ ꝑcuſſi ſꝛ:
erecti loq̄ntꝛ. Dicāt ḡ mutati i meli⁹: muta
ti in tituli inſcriptionē: imutati in doctrinā
ipſi Dauid: dicant. De⁹ reppuliſti nos ⁊ de Alia lr̃a ⁊ nobis.
ſtruxiſti nos. Irat⁹ es ⁊ miſertus es
noſtri. Deſtruxiſti nos vt edificares noſ.
Deſtruxiſti male edificatos: deſtruxiſti va
nā vetuſtatē: vt ſit edificatio i nouū hoīeꝫ:
edificatio māſura ineternū. Merito irat⁹
es ⁊ miſert⁹ es noſtri. Nō miſereris: niſi ira
ſcerꝭ. Deſtruxiſti nos ira tua: ſed ira tua in
vetuſtate nr̄a fuit vt deſtrueretꝛ vetuſtas.
Sed miſertus es nr̄i ꝓpter nouitatē: ꝓpter
eos qui imutantꝛ in tituli inſcriptionē: qꝛ et
ſi exterior homo noſter corrūpitur: ſed in⸗
terior renouaꝛ de die in diē. Cōmoui
ſti terrā ⁊ ꝯturbaſti eā: Quō ꝯturba⸗
ta eſt terra: Conſciētia peccatorum. Quo
imus: Quo fugim⁹ qm̄ ille gladius vibrat⁹
eſt: Agite penitentiā: appropinquabit em̄

regnū celorū. Cōmouiſti terrā ꝛ ↄturbaſti
eā. Sana ↄtritiones eiꝰ† qm̄ mota
eſt. Nō digna ſanari ſi mota nō eſt: Sed
loq̄ris: ꝑdicas: minaris de deo: ventuꝝ iu
diciū nō taces: ꝑceptū dei mones: ab his
rebus nō q̇eſcis: ꝛ qui audit ſi non timet: ſi
nō mouetur nō eſt dignus ſanari. Audit
aliꝰ mouet̄: ſtimulatur: pectꝰ tūdit: lachry-
mas fundit: ſana ↄtritiōes eiꝰ qm̄ mota ē.
Poſt hec: ꝑcuſſo terreno: ſucceſſa vetuſta
te: mutato hoīe in meliꝰ: facta luce eis q̇ te
nebre fuerūt: ſequit̄ qḋ alibi ſcriptū eſt: Fi
li accedēs ad ſeruitutē dei: ſta in iuſticia et
timore ꝛ ꝑpara aīam tuā ad temptationē.
Prior labor vt diſplicias tibi: vt peccā tua
expurges ꝛ muteris in melius: ſecūdus la
bor ꝓ eo qḋ mutatꝰ es ferre tribulatiōes ꝛ
tēptationes huiꝰ ſeculi: ꝛ inter illas pſeue-
rare vſq; in finē. De his g̃ cū loq̄retur has
ſignificās q̇d ſubiūgit: Oñdiſti† ple
bi tue dura: Iā plebi tue dura facte tri-
butarie. Pꝰ victoriā Dauid: oñdiſti plebi
tue dura. In q̇bꝰ: In perſecutionibꝰ q̄s ꝑ
tulit eccl̄ia chriſti qñ tātꝰ martyrū ſanguis
effuſus eſt. Oſtēdiſti plebi tue dura. Po-
taſti nos vino† ſtimulatiōis. Quid
eſt ſtimulatiōis: Nō ꝑemptionis. Nō eñ
erat ꝑemptio ꝑdens ſ; medicina vrēs. Po
taſti nos vino ſtimulationis. Quare hoc:
Dediſti metuētibꝰ te ſignificati
one: ut fugiāt a facie arcus. Per tri-
bulatiōes inq̄t tꝑales ſignificaſti tuis fugē
ab ira ignis ſempiterni. Dic eñ apl̄s Pe-
trus: Tp̄us eſt vt iudiciū incipiat a domo
dei. Et exhortās martyres ad tolerātiā cū
ſeuiret mūdus: cū ſtrages a pſecutoribꝰ fie
rēt: cū longe lateq; ſanguis fideliū funde-
ret̄: cū in catenis: in carceribus: in tormen
tis: multa dura chriſtiani paterent̄: Ne in
his g̃ duris deficerēt alloquit̄ Petrꝰ: Tp̄s
ē vt iudiciū īcipiat a domo dei. Et ſi initiū
a nobis: qualis finis erit eis q̇ nō credunt
dei euāgelio: Et ſi iuſtꝰ vix ſaluabit̄: pctōr
ꝛ ipiꝰ vbi parebūt: Quid g̃ futuꝝ eſt ī iudi
cio: Arcus eſt extētus adhuc ī cōminatōe
eſt: nōdū in pſentatiōe. Et videte q̇d ſit in
arcu. Nōne ſagitta in ꝑora mittēda ē: Ner
uus tñ retro extēdit̄ in ↄtrariū qua illa mit
tenda eſt: ꝛ quāto plus erit eius extēſio re-
trorſum: tanto maiore impetu illa currit in
priora. Quid eſt qḋ dixi: Quantomagis
differtur iudiciū: tanto maiore impetu vē-
turū eſt. Ergo ꝛ de tꝑalibus tribulatiōibꝰ
gratias deo agamus: q; dedit plebi ſue ſi-
gnificationē vt fugiāt a facie arcꝰ: vt exer-
citati fideles eiꝰ in tribulationibꝰ tꝑalibus
digni ſint euadere dānationē ignis eterni:
que inuētura ē oēs q̇ iſta nō credūt. Dedi
ſti metuentibꝰ te ſignificationē: vt fugiāt a
facie arcꝰ. Ut liberent̄ dilecti tui:
saluū† me fac dextera tua ꝛ exaudi
me. Dextera tua dñe ſaluū me fac: ita ſal
uū me fac vt ad dexterā ſtem. Saluum me
fac dextera tua: nō ſalutē tēꝑalē quero: de
hac fiat volūtas tua: ad tempus quid no-
bis ꝓſit penitus ignoramus. Quid. n. ore
mus ſicut oportet neſcimus: ſed ſaluū me
fac dextera tua: vt ꝛ ſi in tꝑe iſto tribulatio
nes aliq̄s patiar: trāſacta nocte oīm tribu-
lationū ad dexterā inueniar inter oues: nō
ad ſiniſtrā inter hedos. Saluū me fac dex
tera tua ꝛ exaudi me: quia iam illud peto
quod dare vis: nō verbis delictorum meo
rum clamo per diem ꝛ noctem vt non ex-
audias: ꝛ nō ad inſipientiā mihi: ſed vtiq;
ad cōmonitionē addendo ſaporē de valle
ſalinarū: vt in tribulatiōe nouerim q̇d pe-
tā. Peto aūt vitā eternā. Ergo exaudi me
q; dexteraꝫ tuā peto. Intelligat g̃ caritas
vr̄a oēm fidelē habentē in corde verbū dei
cū timore timentē iudiciū futurū: viuentē
ꝓbabilit̄: ne de illo blaſphemet̄ nomē ſan
ctū dñi eiꝰ multa depcari ſm̄ ſeculū: ꝛ non
exaudiri: ad vitā aūt eternam ſꝑ exaudiri.
Quis eñ ſanitatē nō petat cū egrotat: Et
tñ forte adhuc egrotare ei vtile eſt. Pōt fi
eri vt hinc nō exaudiaris: nō tñ exaudiari
ad voluntatē vt exaudiaris ad vtilitateꝫ.
At v̇o cū illud petis vt det tibi vitā eternā
deus: vt det tibi regnū celorū deus: vt det
tibi ad dexterā filij ſui ſtare cū venerit iudi
care terrā: ſecurus eſto: accipies: ſi mō nō
accipis. Nō eñ iam venit tempus vt acci
pias: exaudiris ꝛ neſcis. Quod petis agi-
tur: ꝛ ſi neſcis in quo agitur. In radice res
eſt: nondū in fructu. Saluum me fac dex-
tera tua: ꝛ exaudi me. Deus locutus
eſt in ſancto ſuo: Quid times: ne ñ faci
at quod deꝰ locutꝰ eſt: Si haberes aliquē
grauē amicū ꝛ ſapientē: quō diceret̄ ille lo
cutꝰ eſt: faciat neceſſe eſt qḋ locutus ē: vir
grauis eſt: nō leuitate vtit̄: nō facile de ſen
tentia demouetur: quod promiſit fixū eſt.
Sed tamē homo eſt qui aliquando quod
promittit facere vult ꝛ nō poteſt. De deo
nō eſt quod tu timeas: quia verax eſt con-
ſtat: quia omnipotens eſt cōſtat: fallere te
non poteſt: habet vñ faciat. Quid g̃ times

Alia lra. † quia
Alia lra. † pplo tuo
Alia lra. † cōpūctiōis.
Alia lra. † nō habet

ne decipiaris: Opus eſt vt tu te nõ decipi
as: ⁊ ꝑſeueres vſq̃ in finẽ cum daturus eſt
qđ ꝓmiſit. Deus locutus ẽ in ſancto ſuo.
In quo ſctõ ſuo: Deus erat in chriſto: mũ
dũ recõcilians ſibi. In ſancto illo de quo ali
bi audiſtis: deꝰ in ſancto via tua: deꝰ locu
(Alia lra. † partibor) tus eſt in ſctõ ſuo. Letabor ⁊ † diuidaꝫ
ſicimã: Quia deꝰ hec locutꝰ eſt fiet: vox
eccleſie eſt: Deꝰ locutꝰ eſt in ſctõ ſuo. Nõ
verba dicit q̃ deꝰ locutꝰ eſt: ſed qm̃ deꝰ lo-
cutꝰ eſt in ſancto ſuo: nec fieri aliq̃d põt ni-
ſi queãdmodũ locutꝰ eſt deꝰ: ꝯſequẽter iſta
eueniũt: Letabor ⁊ diuidã ſicimã. Et cõ-
(Alia lra † metibor) uallẽ tabernaculorũ † dimetiar. Si
cima humeri interp̃taꝛ. Scdm̃ hiſtoriã ve-
ro Jacob rediẽs a Labã ſocero ſuo cũ om
nibꝰ ſuis: abſcõdit idola ĩ ſicima que habe
bat de ſyria: vbi diu ꝑegrinatus tandẽ ali
qñ inde veniebat. Tabernacula aũt fecit
ibi ꝓpter oues ſuas ⁊ armẽta: ⁊ appellauit
locũ illũ tabernacula. Et hec inq̃t eccl̃ia di
uidã. Quid ẽ hoc diuidã ſicimã: Si ad hi
ſtoriã vbi abſcõdita ſunt idola gẽtes ſigni
ficat. Diuido gentes. Quid ẽ diuido: Nõ
enĩ oĩm eſt fides. Quid ẽ diuido: Alij cre
dẽt: alij nõ credẽt: ſed tñ nõ timeãt qui cre
dũt: inter illos q̃ nõ credũt. Diuiſi ſũt enĩ
nũc fide: poſtea diuidenꝛ in iudicio: oues
ad dexterã: hedos ad ſiniſtrã. Ecce inueni
mus queãdmodũ eccl̃ia diuidat ſicimaꝫ:
quõ diuidat humeros. Scdm̃ nõis interp̃
tationẽ diuidũtur humeri: vt alios grauẽt
pctã ſua: alij tollant ſarcinã chriſti. Hume
ros enĩ pios q̃rebat cũ diceret: Juguꝫ enĩ
meuꝫ leue eſt ⁊ ſarcina mea leuis eſt. Alia
ſarcina p̃mit te. Chriſti autẽ ſarcina ſuble-
uat te. Alia ſarcina pondus habet: chriſti
ſarcina pẽnas habet. Nã ⁊ aui ſi pẽnas de
trahas quaſi onus tollis: ⁊ quo magĩ onꝰ
abſtuliſti: eo magĩ in t̃ra remanebit. Quã
exonerare voluiſti: iacet: nõ volat: q2 tuli-
ſti onus: redeat onus ⁊ volat. Talis ẽ chri
ſti ſarcina. Portẽt illã hoĩes: nõ ſint pigri:
nõ attendanꝛ illi q̃ eã ferre nolunt. Ferãt il
lã q̃ volũt: ⁊ inueniãt q̃ꝫ ſit leuis: q̃ꝫ ſuauis
q̃ꝫ iocunda: q̃ꝫ rapiẽs in celũ ⁊ a terra eripi
ens. Diuidã ſicimã ⁊ conuallẽ tabernacu
loruꝫ dimetiar. Forte ꝓpter oues Jacob:
conuallis tabernaculoꝝ intelligiꝛ gens iu
deoꝝ ⁊ ipſa diuidiꝛ. Nã tranſierũt inde q̃
crediderũt: foris reliqui remãſerũt. Me
us eſt Galaad: Nomina ſunt iſta lecta
in litteris dei. Galaad habet interp̃tatiõis
ſue vocẽ ⁊ magni ſacramẽti. Interp̃taꝛ enĩ

aceruus teſtimonij. Quãtus aceruus teſti
monij in martyribꝰ: Meꝰ eſt Galaad: meꝰ
eſt acerũ teſtimonij: mei ſũt martyres vi.
Moriãꝛ alij ꝓ vetuſta vanitate ſua ſine ſa
le: nũquid pertinẽt ad acerũ teſtimonij:
Quia ⁊ ſi tradidero corpꝰ meũ vt ardeã:
caritatẽ aũt nõ habeam: nihil mihi ꝓdeſt.
Cũ aũt quodã loco moneret dñs de pace
retinẽda: p̃miſit: ſalẽ habete inq̃t in vobis:
⁊ pacẽ habete inter vos. Ergo meꝰ eſt Ga
laad. Sꝫ Galaad: id eſt acerũ teſtimonij
in magna tribulatiõe euidenꝛ factꝰ ẽ. Tũc
ignominioſa eccl̃ia erat ĩ oĩbus hoĩbꝰ: tũc
opprobriũ illi vidue obiectabaꝛ: q2 chriſti
erat: q2 ſignũ crucis in frõte portabat. Nõ
dũ erat honor: crimẽ erat tũc. Qñ g̃ nõ ho
nor ſed crimẽ erat: tũc factꝰ eſt acerũ teſti
monij: ⁊ ꝑ acerũ teſtimonij dilatata ẽ ca-
ritas chriſti: ⁊ ꝑ dilatationẽ caritatis chri-
ſti occupate ſũt gentes. Sequiꝛ. Et † ma- (Alia lra † meꝰ eſt.)
naſſes: Qui interp̃taꝛ oblitus. Hinc enĩ
dictũ erat: Cõfuſionẽ ĩpꝑpetuũ obliuiſce
ris: ignominie viduitatis tue nõ eris me-
mor. Erat ergo cõfuſio eccleſie aliqñ quã
mõ oblita ẽ. Cõfuſiõis enĩ ⁊ ignominie vi
duitatis ſue iã nõ eſt memor. Qñ erat enĩ
quedã ꝯfuſio ĩter hoĩes: acerũ teſtimonij
factꝰ erat: mõ iã nemo vel meminit illiꝰ ꝯfu
ſiõis. Qñ ignominia erat eẽ chriſtianũ: iã
nemo meminit: iã oẽs obliti ſũt. Jã meꝰ eſt
Manaſſes. Et Ephraim fortitudo
capitis mei. Ephraim fructificatio int-
p̃tatur. Mea eſt inq̃t fructificatio: ⁊ h̃ fruc
tificatio fortitudo ẽ capitĩ mei. Caput enĩ
meũ chriſtꝰ eſt. Et vñ fructificatio fortitu-
dinĩ eiꝰ: Quia granũ niſi caderet in terrã
ñ multiplicareꝛ: ſolũ remaneret. Cecidit g̃
in terrã chriſtꝰ in paſſiõe: ⁊ ſecuta ẽ fructifi
catio in reſurrectõe. Et ephraim fortitudo
capitis mei. Pẽdebat ⁊ ꝯtẽnebaꝛ: granuꝫ
erat intꝰ: habebat vires trahẽdi poſt ſe oĩa.
Quõ in grano numeri ſeminũ latentiũ: in
terra iactũ neſcio q̃d apparet oculis: h̃ vis
cõuertens ſe in materiã ⁊ ꝓferens fructum
abſcondita eſt: ſic in chriſti cruce abſcõdi-
ta erat virtꝰ: apparebat infirmitas. O ma-
gnũ granũ. Certe infirmus eſt pendẽs: cer-
te ante illum caput plebs illa agitauit: cer-
te dixerunt: Si filiꝰ dei eſt deſcẽdat de cru
ce. Audi fortitudinẽ eius. Quod infirmũ
eſt dei: fortius eſt hoĩbꝰ. Merito tãta fruc
tificatio ꝯſecuta ẽ. Hec mea ẽ dicit eccl̃ia.
Juda rex meꝰ: Moab olla ſpei
mee. Juda rex meꝰ: Quis Juda: Qui ð

tribu Juda. Quis Juda: niſi cui dixit ipſe
Jacob: Juda te laudabũt fratres tui: Ju
da rex me⁹. Quid ḡ timeam: qñ Juda rex
me⁹ dicit: Nolite timere eos q̄ occidũt cor
pus: Juda rex me⁹: Moab olla ſpei mee.
Quare olla: Quia tribulatio. Quare ſpei
mee: Quia p̄ceſſit Juda rex me⁹. Quia .n.
preceſſit: tu ſequi quid times: Qua p̄ceſ-
ſit: Per tribulatiões: p anguſtias: p oppro
bria. Septa erat via: ſed anteq̄ʒ trãſiret: po
ſtea q̄ʒ trãſijt ſequere. Jaʒ patet via illius:
trãſi tu. Singularis ego ſum inquit: ſed q̄-
uſqʒ tranſeam. Singulare granũ: ſed quo-
uſqʒ trãſeat: cũ tranſierit: ſequit̃ fructifica-
tio. Juda rex me⁹. Ergo q꞉ iuda rex me⁹:
Moab olla ſpei mee. Moab intelligit̃ in
gentibus. Nata eſt eñ iſta gens de pecca-
to: nata eſt iſta gẽs de filiab⁹ Loth: que cũ
patre inebriato ꝯcubuerũt male vtẽtes pa
tre. Melius erat vt ſteriles remanerent q̄ʒ
ſic matres fierent. Erat aũt illa figura que
dam eorũ qui male vtunt̃ lege. Nolite eñ
attendere: q꞉ lex in latina lingua feminini
gener̄ eſt: in greca maſculini eſt. Sed ſiue
ſit feminini generis in loquẽdo: ſiue maſcu
lini: non preſcribit veritatem locutio. Lex
eñ magis maſculinam vim habet: quia re
git nõ regitur. Porro aũt apoſtol⁹ Paul⁹
quid ait: Bona eſt lex: ſi quis ea legitime
vtat̃. Ille aũt filie Loth nõ legitime vſe ſũt
patre. Quomõ autẽ naſcuntur opera bo-
na cũ quiſqʒ lege bñ vtitur: ſic naſcunt̃ ope
ra mala cum lege quiſqʒ male vtitur. Pro
inde male ille vtentes patre: hoc eſt male
vtentes lege generauerunt moabitas: per
quos ſignificant̃ opera mala: inde tribula
tio eccleſie: inde olla ebulliẽs. De hac olla
quodã loco ꝓphetie dicitur: Olla ſuccẽſa
ab aquilone. Vñ niſi a partibus diaboli q̄
dixit: Ponã ſedem meã ad aquilonẽ: Tri
bulationes ergo maxime nõ oriuntur ad-
uerſum eccleſiam: niſi ab eis qui lege male
vtunt̃. Quid ḡ: Defectura eſt hinc eccl̃ia:
ꝛ ꝓpter ollã: id eſt abundãtiã ſcãdaloꝝ nõ
erit pſeueratura vſqʒ in finẽ: Nõne Judas
rex illius p̄dixit hoc ei: Nõne ait illi: Qm̃
abũdauit iniq̃tas: refrigeſcet caritas mlto
rũ: Olla bulliẽte caritas refrigeſcet. Qua
re nõ potius o caritas: ꝛ tu cõtra ollam fer
ueſcis: An ignoras tibi eſſe dictũ cũ de il-
la abũdantia ſcandaloꝝ rex tu⁹ loq̃retur:
Qui pſeuerauerit vſqʒ in finẽ h̄ ſalu⁹ erit:
Perſeuera ergo vſqʒ in finem cõtra ollam
ſcandaloꝝ. Ardet olla iniquitatis: ſed ma

ior eſt flãma caritatis. Noli vinci: pſeuera
vſqʒ in finem. Quid times moabitas ope-
ra mala eorũ qui lege male vtũtur: Quid
eñ: Juda rex tuus qui p̄ceſſit: nõne tales
pertulit: Neſcis iudeos male vtendo lege
chriſtũ occidiſſe: Ergo ſpera: ꝛ qua p̄ceſſit
rex tu⁹ ſeq̄re. Hic Juda rex me⁹. Et ex eo
q꞉ Juda rex me⁹ Moab q̄d fact⁹ ē: Olla
ſpei mee nõ ꝓſumptionis mee. Vide in tri
bulatõib⁹ ollã ſpei. Audi Apl̃m: Sʒ ꝛ glo
riamur inquit in tribulatõib⁹. Olla ē iaʒ:
ſed vide iſtũ: ſi explicat ollã ſpei: Sciẽtes
q꞉ tribulatio patientiã operatur: patientia
aũt ꝓbationẽ: probatio ſpem. Si tribula-
tio patientiã: patiẽtia ꝓbationẽ: probatio
ſpem: olla eſt auteʒ tribulatio que opatur
ſpem: merito Moab ſpei mee. Spes autẽ
nõ confundit. Et quid: Ferues ꝯtra ollã:
Jta plane: q꞉ caritas dei diffuſa eſt in cor-
dib⁹ nr̃is p ſpiritũſanctũ q̄ dat⁹ eſt nobis.

In idumeã extendã calciamentũ
meum: Eccleſia loquitur: pueniã vſqʒ in
idumeã. Seuiãt tribulationes: bulliat ſcã
dalis mundus: extendam calciamentum
meũ vſqʒ in idumeã: vſqʒ ad eoſipſos qui
terrenã vitã degunt: quoniã idumea inter
pretatur terrena: vſqʒ ad ipſos: vſqʒ in idu
meã extendã calciamentũ meũ. Cuius rei
calciamentũ niſi euangelij: Qʒ ſpecioſi pe
des eorũ qui annũciant pacẽ: qui annũci-
ant bona: ꝛ calciati pedes in preparatio-
nem euangelij pacis. Prorſus qm̃ tribu-
latio patientiã opatur: patiẽtia aũt ꝓbatio
nem: ꝓbatio ſpem: olla nõ me ꝯſumet. Ca
ritas eñ dei diffuſa eſt in cordibus noſtris
p ſpiritũſanctũ qui datus eſt nobis. Nõ de
ficiamus euangeliũ p̄dicare: nõ deficiam⁹
dñm annũciare: vſqʒ in idumeã extendaʒ
calciamentũ meũ. Nõne ſeruiũt ꝛ ipſi ter-
reni: Et ſi cupiditatibus terrenis obligan
tur: chriſtuʒ tñ adorant. Hodie videmus
fratres: q̄ʒ multi terreni ꝓ lucro fraudes:
ꝓ fraudibus piuria: ꝓpter timores ſortile
gos: mathematicos: oẽs iſti idumei terre
ni: ꝛ tñ omnes iſti adorant chriſtũ: ſub cal
ciamento ipſius ſunt: iã vſqʒ in idumeã ex
tẽdit calciamẽtũ ſuũ. Mihi † allophili
ſubditi ſũt. Allophili q̄d ſſ: Alienigene
nõ ptinẽtes ad gen⁹ meũ. Sbditi ſſ q꞉ multi
adorãt chriſtũ ꝛ ñ ſũt regnaturi cũ chriſto.
Mihi allophili ſbditi ſũt. Quis dedu
cet me in ciuitatẽ circũſtantie: Que
eſt ciuitas circumſtãtie: Si meminiſtis: iã
eã cõmemoraui in illo pſalmo vbi dictũ ē:

Alia lr̃a.
† alienigene.

Alia lr̃a.
† munitã.

ꝛ circuibunt ciuitatē. Circumſtātie eñ ci-
uitas: gentium circūfuſio eſt: que circūfu-
ſio gentiū in medio habebat vnā gentē iu-
deorū colentem vnū deū. Cetera circūfu-
ſio gentiū idolis ſupplicabat: demonibus
ſeruiebat. Et myſtice vocata ē ciuitas cir-
cūſtantie: qꝛ vndiqꝫ gentes ſe circūfude-
rant ꝛ ei circūſteterant que colebāt vnū de-
um. Quis deducet me in ciuitatē circūſtā-
tie: Quis: niſi deus: Hoc vult dicere: quō
deducet ꝑ illas nubes: de quibꝰ dictū eſt:
Vox tonitrui tui in rota. Rota eſt ipā ci-
uitas circūſtantie: que dicta eſt rota: id eſt
orbis terrarū. Quis deducet me in ciuitatē
circūſtātie: Quis deducet me vſqꝫ in
idumeā: Id ē vt regnē etiā ī renis: vt me
venerent etiā q̄ ꝺ me noluēt ꝑficē: Quis de-
ducet me vſqꝫ ī idumeā: ¶ Nōne tu deꝰ
q̄ reppuliſti nos: ꝛ n̄ egredieris de-
us in virtutibꝰ noſtris. Nōne tu nos
deduces q̄ nos reppuliſti: Sꝫ quare reppu-
liſti nos: Quia deſtruxiſti nos. Quare de-
ſtruxiſti nos: Quia iratꝰ es ꝛ miſertꝰ es no-
ſtri. Tu ḡ deduces qui reppuliſti nos: qui
nō egredieris deꝰ in virtutibꝰ noſtris tu de-
duces. Quid eſt nō egredierī in virtutibꝰ
nr̄is: Seuiturꝰ eſt mūdus: cōculcaturꝰ eſt
nos mundus: futurꝰ ē aceruus teſtimonij
effuſo martyrū ſanguine: ꝛ dicturi ſunt pa-
gani ſeuiētes: vbi eſt deus eorū: Tunc non
egredieris deꝰ in virtutibꝰ noſtris: nō ꝯtra
eos apparebis: nō oſtendes potentiā tuā:
qualē oſtendiſti in Dauid: in Moyſe: in
Ieſunaue: qn̄ eorum fortitudini gētes ceſ-
ſerunt: ꝛ ſtrage facta magnaqꝫ reddita va-
ſtitate: in terrā quā ꝓmiſiſti plebem tuam
induxiſti. Hoc tūc nō facies: nō egrederis
deus in virtutibꝰ noſtris: ſed intus opabe-
ris. Quid eſt nō egredieris: Non appare-
bis. Certe enim qn̄ catenati martyres du-
cebant: qn̄ includebātur in carcere: qn̄ lu-
dibrio habendi ꝓducebantur: qn̄ beſtijs
ſubijciebantur: qn̄ percutiebātur ferro: qn̄
igne cremebātur: nōne cōtemnebant tan-
q̄ꝫ deſerti: tanq̄ꝫ ſine adiutore: Quō deus
opabat intꝰ: Quō intus cōſolabat: Quō
eis dulcē faciebat ſpem vite eterne: Quo-
modo nō deſerebat corda eorū: vbi homo
habitat in ſilentio: bene ſi bonꝰ: male ſi ma-
lus: Nunq̄d ḡ qꝛ nō egrediebat in virtuti-
bus eorū: ideo deſerebat: Nōne magis nō
egrediēdo in v̄tutibꝰ eorū deduxit eccliam
vſqꝫ ad idumeā: deduxit eccleſiam vſqꝫ in
ciuitatē circūſtantie: Si bellare eñ vellet

eccleſia ꝛ gladio vti viderent ꝓ vita p̄ſenti
pugnare: qꝛ vero cōtemnebant vitā p̄ſen-
tē: ideo factus eſt aceruꝰ teſtimonij de vita
futura. Tu ḡ deus qui nō egredieris in vir-
tutibꝰ noſtris. ¶ Da nobis auxiliū de
tribulatione: ꝛ vana ſalus hoīs.
Eāt nō qui ſalutē nō habēt ꝛ optēt ſalutē
tp̄alē ſuis: q̄ eſt vana vetuſtas: da nob au-
xiliū. Inde da vñ putabarī deſerere: inde
ſbueni. Da nobis auxiliū de tribulatiōe: ꝛ
vana ſalus hoīs. ¶ In deo faciemꝰ v̄- Alia lr̄.
tutē: ꝛ ipſe ad nihilū deducet † ini- † tribulā-
micos nr̄os. Nō faciemꝰ virtutē in gla- tes nos.
dio: nō in eq̄s: nō in loricis: nō in ſcutī: nō
in potētatu exercitꝰ: nō foris. Sꝫ vbi: In-
tus vbi latemꝰ. Vbi intꝰ: In deo faciemꝰ
v̄tutē: ꝛ q̄ſi abiecti: ꝛ q̄ſi ꝯculcati: q̄ſi nulli-
us momēti hoīes erimus: ſꝫ ipſe ad nihilū
deducet inimicos nr̄os. Deniqꝫ factū ē ſꝫ.
Cōculcati ſūt martyres: patiēdo: ꝑferēdo:
vſqꝫ in finē ꝑſeuerādo: in deo fecerūt vir-
tutē. Fecī ꝛ ipſe qꝺ ſequit: Ad nihilū dedu-
xit inimicos nr̄os. Vbi ſunt inimici marty-
rū: niſi forte qꝛ mō eos ebrioſi calicibꝰ ꝑſe-
quunt: q̄s tunc furioſi lapidibꝰ ꝑſeq̄bant.
¶ Explicit Tract. de pſ̄. LIX.
Incipit Tract. de pſ̄. LX.
COnſiderandū cū veſtra caritate
pſalmū iſtū ſuſcepimus: breuis ē:
aderit dn̄s vt ſufficient ex eo ꝛ bre-
uiter loquamur quantū adiuuerit ipſe qui
nos iubet loqui. Sic ero volentibꝰ officio-
ſus vt non ſim tardis moleſtus: nec paucī
multus: nec occupatis oneroſus. Titulus
eiꝰ non nos tenet. Eſt eñ. In finem: in
hymnis ipſi Dauid. In hymnis: ita
qꝫ in laudibꝰ: ī finē: vtiqꝫ in chriſtū. Finis
eñ legis chriſtꝰ ē ad iuſticiā oī credēti. Et
ipſi Dauid: nō aliū q̄ꝫ ipm̄ accipe debemꝰ
q̄ venit ex ſemīe Dauid: vt eēt hō inter ho-
mīes: ꝛ eq̄les angelī facēt hoīes. Vocē aūt
in iſto pſalmo: ſi in mēbris eiꝰ ꝛ in corꝑe ſu-
mus: ſic illo exhortāte p̄ſumē audemꝰ nr̄aꝫ
debemꝰ agnoſcere nō alicuiꝰ extranei. No-
ſtrā aūt nō ſic dixi: quaſi eorū tm̄ qui in p̄-
ſentia ſumꝰ mō: ſed noſtrā qui ſumꝰ ꝑ totū
mundū: qui ſumꝰ ab oriēte vſqꝫ in occiden-
tē. Et vt nouerit ſic eſſe vocē noſtrā: loqui-
tur hic q̄ſi vnus hō. Nō eſt aūt vnꝰ hō: ſed
tanq̄ꝫ vnus: vnitas loquit. In chriſto aūt
nos oēs vnus hō: qꝛ huius vniꝰ hoīs ca-
put ē in celo: ꝛ mēbra adhuc laborāt in ter-
ra. Et qꝛ laborāt: videte q̄d dicāt.
Expoſitio pſalmi.

Exaudi deus deꝑcatiõꝫ meã
intende oratiõi mee. Qui dic
q̃ſi vnus: vide ſi vnus. A fini
Alia lr̃a anxiaretur — bus terre ad te clamaui dũ angere
tur cor meũ. Jam ḡ nõ vnus: ſ; iõ vnus
q: chriſtus vnus cuiꝰ oẽs mẽbra ſumus.
Nam q̃s vnus hõ clamat a finibus terre?
Non clamat a finibꝰ terre: niſi hereditas il
la de q̃ dictũ ẽ ipi filio: Poſtula a me ꝛ da
bo tibi gẽtes hereditatẽ tuã ꝛ poſſeſſioneꝫ
tuã termios terre. Hec ḡ chriſti poſſeſſio:
hec chriſti hereditaſ: hoc chriſti corpus: ſ;
vna chriſti eccl'a: hec vnitas q̃ nos ſumus
clamat a finibus terre. Quid aũt clamat?
Qḋ ſupra dixit: Exaudi deus deꝑcatiõeꝫ
meam intende oratiõi mee: a finibus ter
re ad te clamaui. id eſt hoc ad te clamaui.
A finibus terre. id eſt vndiq;. Sed quare
clamaui hoc? Dum angeretur cor meum.
Oſtendit ſe eſſe ꝑ oẽs gẽtes toto orbe ter
raꝝ: nõ i magna gl'a ſ; in mag̃ temptatiõe.
Nanq; vita nr̃a in hac ꝑegrinatõe nõ põt
eſſe ſine temptatiõe: q: ꝓfectus nr̃ ꝑ tẽpta
tionẽ noſtrã fit: nec ſibi quiſq; inoteſcit ni
ſi tẽptatꝰ: nec põt coronari niſi vicerit: nec
põt vincere niſi certauerit: nec poteſt certa
re niſi inimicum ꝛ temptationes habuerit.
Angit̃ ḡ iſte a finibus terre clamãs: ſed tñ
nõ relinq̃tur. qm̃ nos ipos qḋ eſt corpꝰ ſuũ
voluit p̃figurare: ꝛ in illo corpe ſuo in quo
iam ꝛ mortuꝰ eſt ꝛ reſurrexit ꝛ in celũ aſcẽ
dit: vt q̃ caput p̃ceſſit: illuc ſe mẽbra ſecu
tura cõfidant. Ergo nos trãſfigurauit i ſe:
qñ voluit temptari a ſathana. Nõ lege
batur i euãgelio: q: dñs Jeſus chriſtꝰ i he
remo temptabat̃ a diabolo. Prorſus chri
ſtus temptabat̃ a diabolo. Jn chriſto eniꝫ
tu tẽptabariſ: q: chriſtꝰ de te ſibi habebat
carnẽ: de ſe tibi ſaluteꝫ. de te ſibi mortẽ: de
ſe tibi vitaꝫ. de te ſibi ꝯtumelias: de ſe tibi
honorẽ. Ergo de te ſibi temptatiõeꝫ: de ſe
tibi victoriã. Si in illo nos temptati ſumꝰ:
in illo nos diabolũ ſupamus. Attẽdis q:
chriſtus temptatus eſt: nõ attendis q: vi
cit. Agnoſce te in illo temptato: ꝛ te in illo
agnoſce vincẽte. Poterat a ſe diabolũ ꝓ
hibere: ſed ſi non temptaret̃ tibi temptãdo
vincendi magiſteriũ nõ p̃beret. Jtaq; nõ
mirum ſi inter temptatiões poſitus iſte cla
mat a finibus terre. Sed q̃re non vincit̃?
Jn petra exaltaſti me. Jam ḡ h agno
ſcimus q̃s clamat a finibus terre. Colamꝰ
euangeliũ. Sup hanc petrã edificabo ec
cleſiã meaꝫ. Ergo illa clamat a finibus t̃re
quã voluit edificare ſup petrã. Ut autem
edificaret̃ eccl'a ſup petrã: quis factꝰ eſt pe
tra? Paulũ audi dicentem: Petra auteꝫ
erat chriſtus. Jn illo ergo edificati ſumuſ.
Propterea petra illa i q̃ edificati ſumus p̃
mo ꝑcuſſa eſt vẽtis: flumie: pluuia. qñ chri
ſtus a diabolo temptabat̃. Ecce in q̃ firmi
tate te voluit ſtabilire. Merito non vacat
vox noſtra ſ; exaudit̃. Jn mag̃ eni ſpe po
ſiti ſumus. Jn petra exaltaſti me. De
duxiſti me q: factus es ſpes mea.
Jlle ſi noſtra ſpes factus nõ eſſet: non nos
deduceret. Deducit tanq̃; dux ꝛ in ſe du
cit tãq̃; via: ꝛ ad ſe ꝑducit tãq̃; patria. De
ducit ergo noſ. Unde? Quia factꝰ eſt ſpes
noſtra. Unde factus eſt ſpes noſtra? Ecce
ſic quomodo audiſtis quia temptatuſ eſt:
q: paſſus eſt: q: reſurrexit: factꝰ eſt ſpes no
ſtra. Quid eni nobis dicimus qñ hec legi
mus? Nõ eni ꝑdit nos deꝰ ꝓpter quos fi
lium ſuũ miſit temptari: crucifigi: mori: re
ſurgere. Nõ eni vere nos deſpicit deus ꝓ
pter quos filio ꝓprio nõ pepcit: ſ; ꝓ nobiſ
oibus tradidit eũ. Sic ergo factus eſt ſpeſ
noſtra. Jn illo vides ꝛ laborẽ tuũ: ꝛ merce
dem tuã: laborẽ in paſſione: mercedẽ in re
ſurrectiõe. Sic ergo factꝰ eſt ſpes nr̃a. Ha
bemus eni duas vitas: ſ; vnã in q̃ ſumꝰ: al
teram quã ſperamꝰ. Jn q̃ ſumus nota nobiſ
eſt: qnã ſperamꝰ ignota nobis ẽ. Tolera i
q̃ es ꝛ habebis quã nonduꝫ habes. Quõ
toleras? Ut nõ vincaris a tẽptatore. Labõ
ribus ſuis: tẽptationibus: paſſionibꝰ: mor
te ſua demõſtrauit tibi vitã in q̃ es: reſurre
ctione ſua demonſtrauit vitaꝫ in qua eris.
Nos eni nõ noueramꝰ niſi naſci hoiem et
mori: reſurgere hoiem ꝛ viuere in eternuꝫ
non noueramus. Suſcepit qḋ noueras: ꝛ
demõſtrauit qḋ nõ noueras. Jdeo ḡ factꝰ
ẽ ſpes nr̃a in tribulationibꝰ: in tẽptationi
bus. Uide apl'm dicentẽ: Nõ ſolum auteꝫ
ſ; ꝛ gloriamur inq̃t in tribulationibꝰ: ſcien
tes q: tribulatio patiam opat̃: patia ꝓba
tionẽ: ꝓbatio ſpem: ſpes aũt nõ cõfundit.
Qm̃ caritas dei diffuſa ẽ in cordibꝰ noſtriſ
ꝑ ſpũmſanctũ q̃ datꝰ eſt nobis. Ergo factꝰ
ẽ ſpes nr̃a q̃ dedit nobis ſpũmſanctum: ꝛ
ambulamꝰ mõ ad ſpem. Nõ eni ambulare
mus niſi ſperaremuſ. Quid ait ipe apl'us.
Qḋ eni videt q̃s q̃d ſperat? Si aũt qḋ ñ vi
demus ſperamꝰ ꝑ patiam expectamꝰ. Et
item. Spe eniꝫ ſalui facti eſtis. Deduxiſti
me q: factꝰ es ſpes mea. Turris fortitu
dinis a facie inimici. Angit̃ cor meuꝫ

inq̄t iſta vnitas a finibus terre: ⁊ laboro in
ter tēptatiōes ⁊ ſcandala. Inuident paga
ni q꞉ victi ſunt: inſidiant̄ heretici pallio ve
lati nois chriſtiani: intus in ipa eccl'ia vim
patit̄ frumentū a palea. Inter h̄ oīa cū an
gitur cor meū clamabo a finib⁹ terre. Sed
nō me deſerit ipe q̄ exaltauit ſup petraȝ vt
deducat me vſqꝫ ad ſe: quia ⁊ ſi laboro dia
bolo p tot loca ⁊ tpa ⁊ occaſiones inſidian
te aduerſus me: hic eſt mihi turris fortitu-
dinis: quo cū fugero nō ſolum vitabo tela
inimici: ſ᷑ etiam in illū quē voluero ſecuruſ
ipe iaculabor. Ipe eni chriſtus ē turris: ip
ſe nobis factus eſt turris a facie inimici: q̄
eſt ⁊ petra ſup quaȝ edificata eſt eccl'a. Ca
ue ne feriaris a diabolo: fuge ad turri. Nū
qꝫ te ad illā turri diabolica iacl'a ſecutura
ſunt: ibi ſtabis munitus ⁊ fixus. Quō aūt
fugies ad turri? Ne forte quiſqꝫ in tempta
tione poſitus corpaliter q̄rat turri iſtam: et
cū eā nō inuenerit fatiget̄ ac deficiat in tē-
ptatione: ante te eſt turris: recordare chri-
ſtum ⁊ intra in turri. Quō recordaris chri
ſtum vt intres in turri? Quicq̄d pateris co
gita q꞉ ꝓor paſſus ē: ⁊ cogita quo fine paſ-
ſus ē vt moreret̄ ⁊ reſurgeret. Taleȝ ⁊ tu fi
nem ſpera qual' in illo p̄ceſſit: ⁊ intraſti in
turrim nō ꝯſentiendo inimico. Si eni con
ſenſeris inimico: tūc ad te puenit oppugnā
tis iaculū. Tu potius in illuȝ iaculare tela
q̄bus feriat̄: q̄bus vincat̄. Que ſunt iſta te
la? Uerba dei: fides tua: ſpes ipa: tua bōa
opa. Nō dico ſic eſto in iſta turri: vt vaceſ
ibi ⁊ ſufficiat tibi: ad te hoſtis tela non ꝑ
ueniāt: age ibi aliq̄d: nō ceſſent manus:
opa bona tua gladij ſunt interficientes ini

Alia lra †Inhabitabo †non habet

micū. † Inquilinus ero in taberna
culo tuo† vſqꝫ in ſecula. Uidetis q꞉ il-
le de quo diximꝰ: eſt q̄ clamat. Quiſ noſtr
ē inq̄linus vſqꝫ in ſecula? Paucis dieb⁹ h̄
viuimus ⁊ tranſimꝰ. Inq̄lini eni hic ſumꝰ:
habitatores in celo erimus. Ibi es inquili
nus: vnde auditurus es vocē dn̄i dei: mi-
gra. Nam de domo illa eterna in cel' nemo
te videbit migrare. Hic g̃ inq̄linus: vnde
etiam dicit̄ in alio pſalmo. Inq̄linꝰ ego ſū
apud te: ⁊ pegrinus ſicut oēs patres mei.
Hic ergo inq̄lini ſumus: ibi dn̄s nob' man
ſiones dabit eternas. Multe inq̄t māſioneſ
ſunt apud patrem meū. Manſiones illas
nō tāqꝫ inq̄linis dabit: ſȝ tanqꝫ ciuibus in
eternū māſuris. Hic tn̄ fratres q꞉ non mo
dico tpe futura erat eccl'ia in hac terra: ſed
h̄ erit eccl'ia vſqꝫ in finē ſeculi. Iō h̄ dixit.

Inq̄linus ero in tabernaculo tuo vſqꝫ ī ſe
cula. Seuiat q̄ntūlibȝ inimicus: oppugnet
me: inſidias mihi p̄paret: ſcādalis crebre
ſcat: faciat angi cor meū. Inq̄linus ero in
tabernaculo tuo vſqꝫ ī ſecula. Nō vicit̄ ec
cleſia: nō eradicabit̄: nec cedet quibuſlibȝ
tēptationibus: donec veniat huiꝰ ſeculi fi
nis. Et nos ab iſta tpali eterna illa habita
tio ſuſcipiat: ad quā nos deducit q̄ factus
eſt ſpes nr̄a. Inq̄linus ero in tabernaculo
tuo vſqꝫ ī ſecula. Si diu eris inq̄linꝰ: q̄ſi h̄
illi diceremꝰ. Laboraturꝰ g̃ es ī t̄ra int̄ tātaſ
tēptationes. Nam ſi paucorū dieꝝ h̄ eſſet
eccl'ia: cito finirent̄ tēptatoris inſidie. Bn̄
paucorū dieꝝ velles eſſe tēptatiōes. Sed
quō colligeret natoſ oēs niſi diu h̄ eſſȝ niſi
vſqꝫ in finē ꝓtenderet̄? Noli inuidere cete
ris poſt futuris: noli q꞉ iam trāſiſti ponteȝ
miſcōdie velle p̄cidere. Sit hic vſqꝫ ī ſecula
Et q̄d de temptationib⁹ q̄ neceſſe ē vt abū
dent: q̄nto magis veniūt ſcandala? Etenim
ipe ait: Qm̄ abūdauit iniq̄tas: refrigeſcet
caritas multoꝝ. Sed illa eccl'ia q̄ clamat a
finibus t̄re: in his ē de q̄bus ſequit̄ dicēs.
Qui aūt pſeuerauerit vſqꝫ in fineȝ: h̄ ſaluꝰ
erit. Sȝ vnde pſeuerabis? Que vires tue
inter tāta ſcādala: inter tātas tēptatiōes:
int̄ tantas pugnas? Quibꝰ viribꝰ vincis
hoſtem quē nō vides? Nunq̄d tuis? Ergo
q꞉ vſqꝫ in ſecula erit inq̄linus iſte hic: que
illi ſpes ē vt duret? †Cooperiar in vela Alia lra. †ptegar
mento alarū tuarū. Ecce q̄re ſecuri ſu
mus int̄ tātas tēptatiōes donec veniat fi-
nis ſeculi: ⁊ ſuſcipiāt nos ſecula eterna: q꞉
cooperimur in velamēto alarū ipiꝰ. Eſtus
ē ſeculi: ſ᷑ mag̃ vmbra eſt ſub alis dei. Co-
operiar in velamēto alaꝝ tuaꝝ. Qm̄ Alia lra timeus
tu deus† exaudiſti orationeȝ meā.
Quā? A qua cepit. Exaudi deꝰ depcatio
nem meā: intēde orationi mee: A finib⁹ ter
re ad te clamaui: hoc ad te clamaui a fini-
bus terre. Ideo coopiar in velamēto alaꝝ
tuaꝝ: q꞉ exaudiſti depcationē meam. Ad
monemur g̃ f̄reſ nō ceſſare orādo: qꝫ diu tē
pus ē temptationū. Dediſti heredita-
tem timentibus nomē tuū. Perſe-
ueremus g̃ in timore nois dei: eternꝰ pater
nō nos fallit. Laborāt filij vt ſuſcipiant pa
rentū ſuoꝝ hereditatē: q̄bꝰ mortuis ſucceſ
ſuri ſunt. Nos nō laboramꝰ accipe heredi
tatem ab illo p̄re: cui nō morienti ſucceda
mus: ſed cū illo in ipa hereditate ineternū
viuamꝰ. Dediſti hereditatē timētibus no
men tuū. Dies ſup dies regis adij

cies annos eius. Hic ē ḡ rex cuius mē
bra ſumus. Rex chriſtus ē caput noſtrū:
rex nr̄. Dediſti illi dies ſup dies: n̄ ſolū iſtos
dies in iſto tp̄e cum fine: ſed dies ſup iſtos
ſine fine. Habitabo inq̄t in domo dn̄i i lō-
gitudine dier̄. Quare in longitudīe dier̄.
Quia mō eſt breuitas dier̄. Oīs eni res q̄
finem hꝫ breuis ē: ſed regis hꝰ dies ſup di
es: vt nō diebus ſolū iſtis trāſeuntibus re
gnet chriſtus in ecclia ſua: ſꝫ regnēt cuꝫ illo
ſancti in diebꝰ illꝭ q̄ non hn̄t fineꝫ. Ibi dies
vnus ē: ⁊ multi dies ſunt: quia mlti ſūt: di
xi iam in lōgitudine dier̄: qꝛ vnus dies ſic
intelligit᷑. Filius meus es tu: ego hodie ge
nui te: Unū diē dixit hodie: ſꝫ iſte dies nō
ponit᷑ in medio int᷑ heſternū ⁊ craſtinū: nec
initiū eiꝰ finis ē heſterni: nec finis eius ē ini
tiū craſtini. Nā ⁊ āni dicti ſūt. Tu aūt idē
ip̄e es: ⁊ anni tui nō deficiēt. Quō āni: ſic
dies: ſic vnus dies. Quicq̇d vis dicis de
eternitate: iō q̇cq̇d vis dicis: qꝛ q̇cq̇d dixe
ris minꝰ dicis. Sꝫ ideo neceſſe ē aliq̇d di-
cas: vt ſit vn̄ cogites qđ nō pōt dici: Dies
ſup dies regis adĳcies annos eiꝰ. Uſqꝫ
in diē generatiōis ⁊ generationis.
Generatiōis hꝰ ⁊ generatiōis future. Ge-
neratiōis hꝰ q̄ compat᷑ lune: ꝑpter qđ lūa
naſcit᷑: creſcit: ꝑficit᷑: ſeneſcit ⁊ occidit. Sic
ſunt generatiōes iſte mortales: ⁊ generatio
q̄ regeneramur reſurgēdo: ⁊ ꝑmanebimus
ineternū cū deo qn̄ iō nō ſicut luna. Sꝫ q̇d
ait dn̄s: Tūc iuſti fulgebūt ſicut ſol in reg̃
p̄ris ſui. Luna eni figurate in ſcripturis ꝓ
mutabilitate hꝰ mortalitatis ponit᷑. Iō ab
hiericho deſcēdebat ille ab hierl̄m q̄ incur
rit in latrones: qꝛ hiericho ciuitas v̇bum ē
hebreū: ⁊ interp̄tat᷑ latīe luna. Deſcēdebat
tāqꝫ ab īmortalitate ad mortalitatē: ⁊ meri
to in itinere vulneratꝰ a latronibꝰ ⁊ ſemiui
uus relictus ē ille adā: ex quo ē totū genus
hūanū. Ergo dies ſup dies regis adĳcies
annos eius: vſqꝫ in diē generatiōis ⁊ gene
ratiōis. Generatiōis mortal᷑ accipio: cuiꝰ
Alia lra generatiōis alteriꝰ mentionē feciſti. Cuiꝰ?
†ꝑmanet Audi. †Permanebit ineternuꝫ in
cōſpectu dei. Scd̄m q̇d aut ꝓpt᷑ quid?
Miſericordiā ⁊ veritatē eiꝰ q̇s req̇
ret ei? Dic ⁊ alio loco: Uniuerſe vie eius
miſcdie ⁊ veritas req̇rētibus teſtamētū eiꝰ
⁊ teſtimonia eiꝰ. Magnus ſmo de v̇itate
⁊ miſcdia: ſꝫ breuitatē ꝓmiſimꝰ. Breuit᷑ ac
cipite q̇d ſit veritas ⁊ miſcdia: qꝛ nō par ē
qđ dictū ē: vniuerſe vie dn̄i miſcdia ⁊ veri
tas. Miſcdia dī: qꝛ nō merita nr̄a attēdit
deus: ſꝫ bonitatē ſuā: vt pctā nob̄ oīa dimit
teret: ⁊ vitā eternā ꝓmitteret. Ueritas aūt
qꝛ nō fallit reddere q̄ ꝓmiſit. Agnoſcamꝰ
hꝫ eam ⁊ nos faciamꝰ: vt quō nobis deꝰ ex
hibuit miſcdiam ſuā ⁊ veritatē ſuā: miſeri-
cordiā dimittēdo pctā nr̄a: veritateꝫ exhi-
bendo ꝓmiſſa ſua. Sic ⁊ nos faciamus hꝫ
miſericordiam et veritatem. Miſericor-
diam circa infirmos: circa egentes: circa
inimicos etiā nr̄os: veritatem nō peccādo
nec adĳciendo pctm̄ ſup pctm̄: qm̄ q̄ mul
tuꝫ ſibi pollicet᷑ de miſcdia dei: ſurrepit in
animū ip̄iꝰ vt faciat iniuſtū deū: ⁊ putat qꝛ
ſi ꝑmāſerit pctōr ⁊ noluerit recedere ab ini
q̄tatibus ſuis: veniet ille ⁊ ibi eū poſiturus
ē vbi ponit ſuos ſuos q̇ ei obtempant. Et
iuſtū hꝫ erit vt ibi te ponat ꝑſeuerantē i pec
catis: vbi poſiturus ē illos q̇ receſſerunt a
pctis? Sic vis iniuſtus eē: vt ⁊ deū facias
iniuſtū. Quid vis ḡ ↄuertere deū ad volū
tatem tuā? Tu ↄuertere ad voluntatē dei.
Quis ē ḡ qui hꝫ facit niſi ex illꝭ paucis de q̄
bus dī. Qui ꝑſeuerauerit vſqꝫ in fineꝫ hic
ſaluus erit. Merito ⁊ hꝫ miſcdiam ⁊ v̇itatē
eius q̇s req̇ret ei? Quid ē ei? Sufficeret q̇s
req̇ret. Quare addidit ei: niſi qꝛ mlti req̇-
runt miſcdiam eius ⁊ veritatē diſcere in li-
bris eius: ⁊ cū didicerit ſibi viuūt: nō illi:
ſua q̄rūt nō q̄ Jeſu chriſti? Predicāt miſe
ricordiā ⁊ v̇itatē: ⁊ nō faciūt miſcdiaꝫ ⁊ ve
ritatē: ſꝫ p̄dicādo illā: norūt illā. Nō eni p̄-
dicarent illaꝫ ſi nō nouiſſent illā. Sed qui
deū amat ⁊ chriſtū in p̄dicādo miſcdiaꝫ et
veritatē ip̄iꝰ: ip̄e illā req̇ret ei: nō ſibi: id ē.
nō vt ip̄e habeat ex hac p̄dicatōe cōmoda
tp̄alia: ſꝫ vt ꝓſit mēbris ip̄ius: id eſt fideli-
bus eius cū v̇itate miſtrando qđ nouit: vt
q̇ viuit: nō iam ſibi viuat: ſꝫ ei qui ꝓ oībus Alia lra
mortuus ē. Miſcdiam ⁊ v̇itatē eius q̇s re †pſalmū dicaꝫ
q̇ret ei? Sic †pſallā nomī tuo †deꝰ i †non habet
ſeculū ſeculi: vt reddā vota mea de
die in die. Sic pſallis nomī dei: ne pſal-
las ad tp̄s. Uis in ſeculum ſeculi pſallere?
vis ineternū pſallere? Redde ei vota tua
de die in diē. Quid ē redde ei vota tua de
die in diē? De die iſto in diē illum: ꝑſeuera
reddere vota ī iſto die donec venias ad il
lū diē: hoc ē: Qui ꝑſeuerauerit vſqꝫ ī finē:
hꝫ ſaluus erit. Explicit Tract᷑. de
pſ̄: LX. Incipit Tractatus de pſ̄. LXI.

D Electatio diuinor̄ eloquiorum et
dulcedo intelligendi v̇bi dei adiu
uāte ip̄o q̄ dat ſuauitatē vt t̄ra no-
ſtra det fructū ſuū: ⁊ nos ad loquēdum: et

vos ad audiendū exhortat̄. Uideo vos ſi
ne faſtidio audire: ꝛ gaudeo palato cordiſ
vr̄i: a quo id qđ ſalubre ē nō reſpuit̄: ſ; cū
auiditate ꝑcipit̄: ꝛ vtiliter ꝯtinet̄. Loq̄mur
ḡ vobis ꝛ hodie q̄ntum dn̄s donat de iſto
pſalmo quē mō cātauimus. Titulus ei⁹ ē.
In fine ꝓ idithū pſalmus ipi Da
uid. Iā vobis inſinuatū eſſe q̄d ſit idithū
recolo. Ex interp̄tatiōe eni hebree ligue vt
ad nos ꝑuenit. latine dr̄ idithun trāſiliēs
eos. Trāſilit ḡ iſte qui cātat q̄ſdā q̄s deſu
per deſpicit. Uideam⁹ quouſq; trāſilierit
ꝛ q̄s trāſilierit: ꝛ vbi q̄ruis q̄ſdā tranſilierit
poſit⁹ ſit: de quo ſpūali q̄dā ꝛ ſecuro loco i
tueat̄ ima: nō ita reſpiciēs vt cadat: ſed vt
moneat q̄ trāſiluit pigros vt ſequāt̄ ꝛ lau
det locū quo trāſiliendo ꝑuenit. Ita enim
iſte trāſiliens ſuꝑ aliq̄d ē vt ſub aliq̄ ſit: vn̄
ꝓpus nobis inſinuare voluit ſub quo tutus
ſit: vt illud qđ trāſiluit nō ſit ſuꝑbie ſ; ꝓfe
ctus. In quodā ergo loco munito poſit⁹:
ait. Expoſitio pſalmi.

Alia lra t ſubiecta erit.

Nonne deo † ſubijcietur aīma
mea: Audierat eni: Qui ſe exal
tat humiliabit̄: ꝛ qui ſe hūiliat ex
altabit̄: ꝛ trepidus ne tranſiliendo ſuꝑbi
ret: ne elat⁹ ex his q̄ infra eſſent: ſ; humil̄ ex
eo qui ſupra eſſet tāq̄ minātibus ei ruinā
inuidis q̄ eū trāſiluiſſe doluerāt reſpōdit:
Nōne deo ſubijciet̄ aīa mea: Quid eſt qđ
mihi veluti trāſilienti q̄ritis laq̄os: inſulta
tione deijcere me vultis: aut ſeductiōe de
cipere: Nūq̄d ita memi ſupra qđ ſū vt ob
litus ſim ſub quo ſum: Nōne deo ſubiecta
erit aīa mea: Q̄tūcūq; accedā: q̄tūcūq;
aſcendā: q̄tūcūq; trāſiliā: ſub deo ero nō
ꝯ deū. Securus ḡ tranſcēdo cetera: q̄n il
le me ſub ſe tenet qui ē ſuꝑ oīa. Nōne deo
ſubiecta erit aīa mea: Ab ipo eni ſalu
tare meū. † Etenī ipe eſt deuſ me⁹
ꝛ ſalutaris meus: ſuſceptor meuſ.
nō mouebor amplius. Scio quis ſu
pra me ſit: ſcio q̄s p̄tēdat miſc̄diā ſuā ſci
entibus ſe: ſcio ſub cui⁹ alarū tegmīe ſpe
rem: nō mouebor ampli⁹. Agitis q̄dē vos
ait quibuſdā trāſiliēs eos ipos quib⁹ dic̄.
Agitis q̄dē vos vt mouear: ſ; nō veīat mi
hi pes ſuꝑbie. Ex h̄ eni fit qđ ꝛ in ipo pſal
mo ſeq̄t̄. Nec man⁹ pctōꝝ dimoueat me:
cui ꝯſonat: Nō mouebor ampli⁹. Ad illō
eni qđ ibi dictum ē: nec man⁹ pctōꝝ dimo
ueat me: rn̄detur h̄: nō mouebor ampliuſ.
Ad illud aūt qđ ibi dictū ē: Nō veniat m
pes ſuꝑbie: rn̄det̄ hic: Nōne deo ſubiecta

Alia lra t Nam et

erit aīa mea. Ergo de ſuꝑiori loco munit⁹
ꝛ tutus cui fact⁹ ē dn̄s refugiū: cui eſt ipſe
de⁹ in locū munitū: reſpicit ad eos q̄s trā
ſiluit: ꝛ deſpiciēs eos loq̄t̄ tāq̄ de turri ex
celſa. Nā ꝛ h̄ dictū eſt de eo. Turris forti
tudinis a facie inimici. Attēdit ḡ ad eoſ: ꝛ
dicit. Quouſq; † apponitis ſuper
hoīem: Inſultando. opprobria iaciēdo:
inſidiando: ꝑſequendo: apponitis ſuꝑ ho
minē onera. Apponitis ſuꝑ hoīem quātū
pōt ferre hō: ſ; vt ferat hō ſub illo ē q̄ fecit
hoīē. Quoadus q; apponitis ſuꝑ hoīem:
Si ad hoīem attēdiuſ. † Interficite om
nes. Ecce apponite: ſeuite: inr̄ficite oēs.
Tanq̄ parieti inclinato ꝛ macerie
† impulſe. Inſtate: ipellite: q̄ſi deiecturi.
Et vbi eſt non mouebor ampli⁹: Sed q̄re nō
mouebor ampli⁹: Quia ipe ē deus ſaluta
ris meus: ſuſceptor meus. Ergo hoīes po
teſtis apponere hoīē ſuꝑ hoīē: nūq̄d ſuꝑ
deū qui tuet̄ hoīem: Interficite oēs. Qđ
tantū ſpaciū corpis i vno hoīe vbi poſſit i
terfici ab hoībus: Sed debem⁹ intelligere ꝑ
ſonā nr̄am: ꝑſonā eccl̄ie nr̄e: ꝑſonā corpis
xp̄i. Un⁹ eni hō cū capite ꝛ corꝑe ſuo Ie
ſus chriſtus ſaluator corpis ꝛ mēbra cor
poris: duo in carne vna ꝛ in voce vna: ꝛ i
paſſiōe vna: ꝛ cū tranſierit iniq̄tas in req̄e
vna. Paſſiōes itaq; chriſti nō in ſolo chri
ſto: imo paſſiōes chriſti nō niſi i chriſto. Si
eni chriſtū intelligas caput ꝛ corp⁹: paſſio
nes chriſti nō niſi i chriſto. Si aūt chriſtū
intelligas ſolū caput: paſſiōeſ chriſti nō ni
ſi i ſolo chriſto. Si eni paſſiōes chriſti i ſo
lo chriſto: imo in ſolo capite: vn̄ dic̄ qđdā
mēbꝝ ei⁹ Paulus apl̄s vt ſuppleā q̄ deſūt
p̄ſſurarū chriſti i carne mea. Si ḡ i mēbris
chriſti es q̄cūq; hō: quiſq; h̄ audiſ: q̄ſq; h̄
nūc nō audis: ſ; tn̄ audis ſi in mēbris chri
ſti es: quicq̄d pateris ab eis q̄ nō ſūt in mē
bris chriſti: deerat paſſionibus chriſti. Iō
addit̄: q2 deerat: menſurā iplēs nō ſuꝑfun
dens. Tn̄ ḡ pateris: q̄ntū ex paſſionib⁹ ſu
is inferendū erat vniuerſe paſſioni chriſti:
qui paſſus ē in capite nr̄o ꝛ patit̄ i mēbris
ſuis: id eſt i nobiſipis ad cōem hāc q̄ſi rem
publicā. Nā q̄ſq; ꝓ modulo nr̄o exoluim⁹
qđ debemus: ꝛ ꝓ poſſe virium noſtraꝝ q̄ſi
canonē paſſionū inferimuſ: paratoria ple
naria paſſionū oīm nō erit niſi cū ſeculum
finitū fuerit. Quouſq; apponit̄ ſuꝑ hoīē:
Quicq̄d paſſi ſunt ꝓphe a ſanguie Abel
iuſti vſq; ad ſāguinē Zacharie: appoſitū ē
ſuꝑ hoīē: q2 p̄ceſſerunt aduentū incarna

Alia lra t irruitis in

Alia lra t interficitiſ vniuerſi vos

Alia lra t depulſe

tionis chriſti q̄dam mēb:a chriſti: ſic̄ in na
ſcēte q̄dā nōdū q̄dē p̄cedēte capite p̄ceſſit
man⁹: ſ; tñ capiti cōnectebaꝫ ⁊ man⁹. No-
lite ḡ putare fratres oēs iuſtos q̄ paſſi ſunt
pſecutionē impioꝝ:etiā illi q̄ venerunt miſ
ſi añ dñi aduentū p̄nunciare dñi aduētuꝫ
nō ptinuiſſe ad mēbra chriſti. Abſit vt nō
ptineat ad mēbra chriſti:q̄ ptinet ad ciuita
tem q̄ regem hꝫ chriſtū. Illa vna ē hierl'm
celeſtis ciuitas ſancta: h' vna ciuitas vnū
hꝫ regeꝫ. Rex h⁹ ciuitatis chriſtus ē. Ipſe
enī dicit mr̄ ſyō: dicit ei maꝫ ſ; hō. Mater
enī ſyon dicet hō:⁊ hō factus ē in ea:⁊ ipſe
fūdauit eā altiſſim⁹ Ille ḡ rex ei⁹ q̄ eā fūda
uit altiſſim⁹:ipſe in ea hō fact⁹ ē humillim⁹.
Ipſe ḡ añ aduentū incarnatiōis ſue premi
ſit q̄dam mēbra ſua: poſt q̄ p̄nunciantia ſe
venturꝫ venit et ipſe: cōnexus eis refert ad
ſimilitudinē naſcentis illius:qꝛ manus añ
caput p̄cedēs ⁊ cū capite eſt ⁊ ſub capite.
De chriſto enī dictū eſt: cū laudareꝫ excel
lentia ppl'i p̄mi ⁊ dolerenꝫ fracti rami natu
turales: quoꝝ adoptio inq̄t ⁊ teſtamēta et
legis ꝯſtitutio:quoꝝ p̄res ex q̄b⁹ chriſtus
ſ;m carnē qui ē ſup oīa bñdictus in ſecula
deuſ. Ex q̄bus chriſtus ſ;m carnē tanq̄ ex
ſyon: qꝛ hō fact⁹ ē in ea: qui chriſtus ſup
oīa deus bñdict⁹ in ſecula:qꝛ ipſe fundauit
eā altiſſim⁹. Ex q̄bus chriſtus ſ;m carnem
filius Dauid q̄ ē ſup oīa deus bñdictus i
ſecl'a dñs Dauid. Tota ḡ illa ciuitas loq̄ꝫ
a ſanguīe Abel iuſti vſq; ad ſanguinē Za
charie:inde ⁊ deinceps a ſāguīe Johānis
p ſanguinē aploꝝ:p ſanguinē martyruꝫ:p
ſanguinē fideliū chriſti: vna ciuitas loqui
tur: vnuſ hō dicit: Quouſq; apponitiſ ſup
hoīeꝫ:interficite oēs. Videam⁹ ſi deleti: vi
deamus ſi extinguitis: videam⁹ ſi tollitis
de t̄ra nomen eiuſ: videamus ſi nō ppl'i in-
ania meditami dicētes: Qñ morieꝫ ⁊ per-
ibit nomē eius. Tāq̄ parieti inclinato: et
macerie īpulſe: incūbite: īpellite. Audite
ſupra: ſuſceptor me⁹ nō mouebor āpl'i⁹:qꝛ
tāq̄ cumulus arene īpulſus ſuꝫ vt caderē
Alia lr̄a ſprecium ⁊ dñs ſuſcepit me. Verūtñ honorē
meum cogitauerūt repellere. Victi
dū interficiūt cedētes ſanguini interfecto-
rū: multiplicātes fideles: cedētes his etiaꝫ
nō valentes occidere. Veruntñ honorem
meū cogitauerūt repellere. Mō qꝛ nō pōt
occidi chriſtian⁹: agiꝫ vt exhonoretur chri
ſtianus. Nūc enī honore chriſtianorū cor
da torquenꝫ impioꝝ. Jā Joſeph ille ſpūa
lis poſt venditionē a fratrib⁹: poſt tranſla
tionē de patria ſua ad gētes tāq̄ ī egyptū:
poſt humiliationē carceris: poſt fictionem
falſe teſtis: poſtq̄ factū ē qō de illo dictuꝫ
eſt: Ferrū ptranſiuit aīaꝫ ei⁹: iā honorifica
tus ē: iam nō ē ſubdit⁹ fratrib⁹ vendenti-
bus: ſ; frumēta erogat eſurientibus. Victi
eius hūilitate ⁊ caſtitate incorruptiōe: tē-
ptationibus: paſſionib⁹: iā eū honoratum
vidēt: ⁊ honorē ipi⁹ cogitant repellere. In
cogitationibus q̄ppe eoruꝫ eſt illud: pctōr
videbit: neq; enī nō videbit qñ non pōt ci
uitas abſcōdi ſupra montē ꝯſtituta. Pec-
cator ḡ videbit ⁊ iraſceꝫ dētibus ſuis: frē-
det ⁊ tabeſcet. Latet in corde ⁊ tegiꝫ fronte
venenū in ſeuiētibus ⁊ indignātib⁹. Pro-
pterea ⁊ h' cogitationi eoꝝ dedit: Honorē
inq̄t meū cogitauerūt repellere. Nō enī au
dent v̄bis pferre qō cogitāt. Optemus ill'
bona etiā ſi optāt mala. Judica illos de⁹:
decidant a cogitatiōibus ſuis. Quid eniꝫ
ill' melius q̄d vtilius q̄ vt inde cadant vbi
male ſtāt: vt poſſint ipi correcti dicē: Sta-
tuiſti pedes meos ſupra petrā. Verūtñ co
gitauerūt honorē meū repellere. Omēs ꝯ
vnū an vnus ꝯ oēs: an oēs ꝯ oēs: an vnuſ
ꝯ vnū? Interim cum dicit. Apponitis ſup
hoīem: tanq̄ ſup vnū: ⁊ cū dicit: Interfici
te oēs: q̄ſi omnes ꝯ vnuꝫ: ſ; tñ ⁊ oēs ꝯ oēs:
qꝛ ⁊ chriſtiani oēs ſ; in vno. Quid autē illi
diuerſi errores inimici chriſti: oēſ tātuꝫ di-
cendi ſunt? Nōne ⁊ vnus? Plane audeo ⁊
vnū dicere: qꝛ ⁊ vna ciuitas ⁊ vna ciuitaſ:
vnus ppl's ⁊ vnus ppl's: rex ⁊ rex. Quid ē
vna ciuitaſ ⁊ vna ciuitaſ? Babilonia vna:
hierl'm vna. Quibuſlibet alijs etiaꝫ myſti
cis noībus appelleꝫ: vna tñ ciuitas ⁊ vna
ciuitas: illa rege diabolo: iſta rege chriſto.
Intendo enī euāgeliū quodā loco et mo-
uet me: puto qō ⁊ vos. Poſtea q̄ inuitati
ſunt mlti ad nuptias boni ⁊ mali: ⁊ imple-
te ſunt nuptie recūbentiū: ſerui enī miſſi vt
p̄ceptū erat inuitauerūt ⁊ bonos ⁊ maloſ:
⁊ ingreſſus ē rex reſpicere recūbentes: ⁊ in
uenit hoīem nō hñtem veſtē nuptialem: et
ait illi qō noſtis: Amice quō huc veniſti ñ
hñs veſtē nuptialeꝫ? At ille obmutuit. Et
iuſſit ei ligari manus ⁊ pedes: ⁊ pijci eū in
tenebras exteriores: Leuatus ē de ꝯuiuio
⁊ miſſus ē in penas. Neſcio q̄s hō in tam
mag̃ turba recūbentiū. Sed tñ dñs volēs
oñdere vnū illū hoīeꝫ vnū: corp⁹ eē qō cō
ſtat ex mltis. vbi iuſſit eum proijci foras: ⁊
mitti in debitas penas: ſubiecit continuo.
Multi enim ſunt vocati: pauci v̄o electi.

Quid eſt hoc: Cōuocaſti turbas: veit ingēs
multitudo: annūciaſti locut⁹ es: mltiplica
ti ſunt ſup numerū: implete ſunt nuptie re-
cumbentiū: proiectus ē inde ſolus vnuſ ꝛ
dicis: Mlti eni ſunt vocati pauci vō ele-
cti. Cur nō potiꝰ oēs vocati: mlti electi: vnꝰ
ꝓiectus: Si diceret multi eni ſunt vocati:
ꝛ pleſ electi: pauci vō reprobi: in paucl for
te veriſimiliꝰ intelligeremus vnum illum.
Nūc vō dicit ꝙ vnus inde ꝓiectus eſt: et
ſubdit: Mlti eni ſunt vocati: pauci vō ele
cti. Qui ſunt electi niſi q̄ remāſerūt: Pro-
iecto vno electi remāſerūt. Quō proiecto
vno de mltis pauci electi: niſi qꝛ i illo vno
mlti: Oēs q̄ terrēa ſapiūt: oēs q̄ felicitatē
terrenā deo pferūt: oēs q̄ ſua q̄runt non q̄
Jeſu chriſti: ad vnā illā ciuitatē ptinent q̄
dr̄ babylonia myſtice: ꝛ hꝫ regē diabolū.
Oēs aūt q̄ ea q̄ ſurſum ſunt ſapiūt: q̄ cele-
ſtia meditant: qui cū ſollicitudie in ſeculo
viuūt ne deum offendāt: q̄ cauēt peccare:
q̄s peccantes nō pudet ꝯfiteri: hūiles: mi
tes: ſancti: iuſti: pij: boni oēs ad vnā ciui-
tatē ptinēt q̄ regē hꝫ chriſtū. Jlla eni in ter
ra q̄ſi maior eſt tpe: nō ſublimitate: nō ho-
nore. Ciuitas illa pꝛior nata: ciuitas iſta po-
ſterior nata. Jlla eni incepit a Cayn: hec ab
Abel. Hec duo corpa ſub duobꝰ regibus
agētia ad ſingulas ciuitates ptinentia ad-
uerſant ſibi vſqꝫ in finē ſeculi: donec fiat ex
cōmixtione ſepatio: ꝛ alij ponant ad dexte
ram: alij ad ſiniſtrā: dicatqꝫ ill: Venite bn̄
dicti pr̄is mei ꝑcipite regnū: quod vobis
paratū eſt ab exordio mūdi. Jllis aūt: Jte
in ignē eternū q̄ paratꝰ ē diabolo ꝛ angeliſ
eius. Chriſtus eni hoc dicit: Venite bn̄dicti
pr̄is mei ꝑcipite regnū qd̄ vobis paratum
ē ab initio mūdi: Rex ciuitatis ſue victor
ſup oia. Jllis aūt ad ſiniſtrā ꝯſtitutis tāqꝫ
ciuitati iniquorū: Jte inq̄t in ignē eternū.
Nūq̄d ſepat ab eis regē: Nō. Addidit ei:
q̄ paratus ē diabolo ꝛ angel eius. Jntēdi
te fratres: intēdite rogo vos. Delectat eni
me pauca adhuc loq̄ vobiſ de ciuitate hac
dulci. Glorioſiſſima eni de te dicta ſunt ci
uitas dei: ꝛ ſi oblitus fuero tui hierlm: obli
uiſcat me dextera mea. Dulcis ē eniꝫ vna
patria ꝛ vere vna patria: ſola patria: pret
illā q̄cquid nobis eſt ꝑegrinatio ē. Dicā ḡ
qd̄ agnoſcatis: qd̄ approbetis: cōmemora
bo qd̄ noſtis: nō docebo qd̄ ignorat. Nō
pꝛius iq̄t apl's qd̄ ſpūale ē ſed qd̄ aiale: poſtea
qd̄ ſpūale. Jdō ciuitas illa maior etate: qꝛ pꝛi

or natus ē Cayn: ꝛ poſtea abel: ſꝫ hīs ma-
ior ſuiet miori Jlla maior etate: iſta maior
dignitate. Quare illa maior etate: Quia
non pꝛius qd̄ ſpūale eſt: ſed qd̄ aiale ē. Qua-
re iſta maior dignitate: Quia maior ſuiet
miori. Edificauit aūt ciuitatē Cayn. ſic le
gimꝰ anteqꝫ eēt vlla ciuitas in pꝛimordio rerꝫ
humanarꝫ: edificauit ciuitatē Cayn: Pro
culdubio itelligas iā natos fuiſſe multos
hoies ex ill duobꝰ: ꝛ ex hiſ q̄s genuerāt: vt
poſſit eſſe aptꝰ ꝛ ꝯgruus numerꝰ cui nomē
ciuitatis imponeret. Edificauit ḡ ciuitatē
Cayn vbi nō erat ciuitas. Edificata ē ꝛ po
ſtea hierlm regnū dei: ciuitas ſancta: ciui-
tas dei: et poſita in ſpē q̄dā vmbre ſignifi-
cātis futura. Jntelligite itaqꝫ magnū my-
ſteriū ꝛ tenete qd̄ ꝑlocutꝰ ſum: nō priuſ qd̄
ſpūale: ſed qd̄ aiale: poſtea ſpūale. Jdeo ḡ
Cayn pꝛior edificauit ciuitatē: ꝛ ibi edifica
uit vbi nll'a erat ciuitas. Vt vō edificaret
hierlm nō ibi edificata ē vbi nō erat ciuitaſ:
ſed erat ciuitas pꝛimo q̄ appellabat hiebꝰ: vn̄
hiebuſei. Ea capta: deuicta: ſbiecta: edifi
cata eſt noua ciuitas tāqꝫ deſtructa vetere
ꝛ appellata hierlm viſio pacis ciuitas dei.
Vnuſq̄ſqꝫ ḡ natꝰ ex Adā: nōdū ptinet ad
hierlm. Portat eni ſecū traducē iniq̄tatis
penāqꝫ peccati deputatꝰ morti: ꝛ pertinet
quodāmodo ad veterē quandā ciuitatē:
ſed ſi futurus ē in ppl'o dei: deſtruet vetꝰ: ꝛ
edificabit nouus. Jdō ḡ Cayn ciuitatē edi
ficauit vbi nō erat ciuitas: A mortalitate
eni ꝛ a malicia q̄ſqꝫ incipit vt fiat bonꝰ po
ſtea. Sicut eni ꝑ inobedientiā vnius hois
peccatores ꝯſtituti ſunt mlti: ita ꝑ obediē-
tiam vnius hois iuſti cōſtituent multi. Et
oēs in Adam morimur: ꝛ vnuſq̄ſqꝫ noſtrꝫ
ab Adā natꝰ ē: trāſeat ad hierlm: deſtruet
vetus ꝛ edificabit nouus. Tanqꝫ deuicti
hiebuſeis vt edificet hierlm dicit. Exuite
vos veterē hoiem ꝛ iduite nouū: Jāqꝫ edi
ficatis in hierlm ꝛ gratie luce fulgētibuſ di
citur: Fuiſtis aliq̄n tenebre: nūc aūt lux in
dn̄o. Mala ḡ ciuitas ab initio vſqꝫ i finē
currit: ꝛ bona ciuitas mutatiōe malorum
cōdit. Et ſunt iſte due ciuitates ꝑmixte in
terim: in fine ſepande: aduerſus inuicē cō
fligentes. Vna ꝓ iniq̄tate: altera pro iuſti
cia: vna ꝓ vanitate: altera ꝓ veritate. Et
aliq̄n ipa cōmixtio tpalis facit: vt q̄dā pti
nentes ad ciuitatē babyloniam admini-
ſtrēt res ptinētes ad hierlm: Et rurſū q̄dā
pertinentes ad hieruſalem adminiſtrent res
pertinentes ad babyloniam. Difficile ali-

quid ꝓmiſiſſe videoꝛ: Patiētes eſtote do
nec demonſtreƚ exēplis. Qͥa enī in vetere
ꝑplo: ſicut ſcribit apl's: in figura ɔtingebāt
eis: ſcripta ſunt aūt ad coꝛrectionē noſtrā
in quos finis ſeculi obuenit. Reſpicite ğ
ꝑplm illū ꝑmū poſitū etiā ad ſignificandū
ꝑplm poſterioꝛē: ⁊ videte ibi q̄ dico. Fuerƚ
reges magni in hierl'm: notū eſt: numeran
tur: nominanƚ. Oēs ergo iniq̄ ciues erant
babylonie: ⁊ admiſtrabāt res i hieruſalē:
Oēs in finē inde ſeparandi ñ niſi ad diabo-
lum ptinēt. Rurſus iuenim⁹ ciues de hie-
ruſalē admiſtraſſe res q̄ſdam ptinenteſ ad
babyloniā. Nā tres illos pueros vict⁹ mi
raculo Nabuchodonoſoꝛ regni ſui admi-
niſtratores fecit: ⁊ conſtituit eos ſup ſatra-
pas ſuos: ⁊ admiſtrabāt res babylonie ci
ues de hierl'm. Reſpicite nū c impleri h̄ et
agi in eccl'ia ⁊ his tꝑibus: oēs de q̄bus di
ctum ē: que dicūt facite: q̄ aūt faciūt face-
re nolite: ciues ſunt babylonie admiſtran-
tes rempublicā ciuitatis hierlm. Si enim
nihil adminiſtrarēt ciuitatis hierl'm: vñ q̄
dicūt facite: vñ cathedra Moyſi ſedent:
Rurſus ſi ciues ſunt ipſius hierl'm q̄ regna
bunt ineternū cū chriſto: vñ q̄ faciūt face-
re nolite: niſi q꞉ audituri ſūt: recedite a me
oēs q̄ opamini intq̄tatem: Notū eſt ğ vob̄
ciues male ciuitatis admiſtrare quoſdam
act⁹ bōe ciuitatis: Videam⁹ ſi ⁊ nūc ciues
bone ciuitatis admiſtrent q̄ſdaꝫ actus ma
le ciuitatl. Terrena ğ oīs reſpublica q̄nq̄
vtiq̄ ꝑitura: cui⁹ regnū tranſitoriū eſt cuꝫ
veniet illud regnū de quo oram⁹: Adueni
at regnū tuū: ⁊ de quo ꝑdictuꝫ ē: Et regni
eius nō erit finis. Terrena ğ reſpublica hꝫ
ciues noſtros admiſtrantes res eius. Q̄
multi enī fideles: q̄ꝫ multi boni ⁊ magiſtra
tus ſunt in ciuitatib⁹ ſuis: ⁊ iudices ſunt: ⁊
duces ſunt: ⁊ comites ſunt: ⁊ reges ſunt.
Oēs iuſti ⁊ boni: nō habētes in coꝛde niſi
glorioſiſſima de te dicta ſunt ciuitas dei: ⁊
q̄ſi angariā faciunt in ciuitate trāſitoꝛia: ⁊
illic a doctorib⁹ ciuitatis ſancte iubentur
ſuare fidem ꝑpoſitis ſuis: ſiue regi q̄ſi pre
cellenti: ſiue ducibus tāq̄ꝫ ab eo miſſis ad
vindictā maloꝝ: laudem vo bonoꝝ: ſiue
ſui vt domis ſuis ſubditi ſint: ⁊ chriſtiani
paganis: ⁊ ſuet fidem melioꝛ deteriori ad
tꝑs ſuiturus ineternū dñatur⁹. Fiūt enim
iſta donec trāſeat iniq̄tas: iubenƚ ſui ferre
domios iniquos: ⁊ difficiles ciues baby-
lonie iubenƚ tolerari a ciuib⁹ hierl'm: ⁊ am

plius obſequioꝝ exhibentibus q̄ꝫ ſi ciues
eſſent ex ipa babylonia: tanq̄ꝫ implentib⁹:
qui te angariauerit mille paſſus: vade cuꝫ
illo ⁊ alia duo. Hanc totaꝫ ciuitatē diſper
ſam: diffuſam: permixtam alloquitur his
verbis ⁊ dicit: Quouſq̄ꝫ apponitis ſup ho
minem: interficite omnes: et qui foris eſtiſ
tanq̄ꝫ ſpine in ſepibus: aut tanq̄ꝫ ligna in-
fructuoſa in ſiluis: quiq̄ꝫ intus eſtis tanq̄ꝫ
zizania vel tanq̄ꝫ palea: Omnes quotq̄t
eſtis: ſeparati: permixti: tolerandi: ſepan
di interficite omnes: tanq̄ꝫ parieti inclina-
to ⁊ macerie depulſe. Verūtamen honorē
meum cogitauerunt repellere. Non dixe-
runt: ſed tamen cogitauerunt. Cogitaue-
runt repellere honorem meum. Cucurri
in ſiti. Retribuebant enim mala pro bo-
nis. Illi interficiebant: illi repellebāt: ego
eos ſitiebam. Illi honorem meum cogita-
uerunt repellere: ego eos in coꝛpus meum
ſitiebam traijcere. Bibendo enim quid fa
cimus niſi humorem foris poſitum in mē-
bra mittimus: in coꝛpus ducimus noſtrū:
Hoc fecit Moyſes i illo capite vituli. Ca
put vituli magnū ſacr'm. Caput enī vituli
coꝛpus erat impioꝝ in ſimilitudine vituli
manducantis fenum ⁊ terrena querentiū:
quia omnis caro fenum. Erat ergo vt dixi
coꝛpus impioꝝ. Iratus Moyſes i igneꝫ
miſit: cōminuit: in aqua ſparſit: bibendū
populo dedit: ⁊ ira prophete adminiſtra-
tio facta ē ꝓphetie. Coꝛp⁹ eniꝫ illud i ignē
mittiƚ tribulationuꝫ: et vbo dei cōminuiƚ.
Paulati ei deſiſtūt ab vnitate coꝛpis ei⁹.
Sic ei veſtimētū ita ꝑ tꝑs abſumūƚ: ⁊ vn⁹
quiſq̄ꝫ qui fit chriſtian⁹ ſepatur ab illo po-
pulo: ⁊ quaſi a maſſa cōminuitur. Conſpi
rati oderunt: minutatim credunt. Et quid
iam euidentius q̄ꝫ in coꝛpus ciuitatis hie-
ruſalem cuius imago erat populuſ iſrael ꝑ
baptiſmum traijciendi erant hoies: Ideo
in aqua ſparſum eſt: vt in potū daretur.
Hoc vſq̄ꝫ in finem ſitit iſte: currit et ſitit.
Multos enim bibit: ſed nunq̄ꝫ erit ſine ſi-
ti. Inde eſt enim: Sitio: mulier da mihi bi
bere. Samaritana illa ad puteum ſitien-
tem dominū ſenſit: ⁊ a ſitiente ſatiata eſt.
Senſit prioꝛ illa ſitientem: vt biberet ille
credentem. Et in cruce poſituſ: ſitio dixit:
q̄ꝫuis illi non hoc dederint quod ſitiebat.
Ipos enim ille ſitiebat: at illi acetuꝫ dede
runt: non vinum nouum quo implentur
vteres noui: ſ vinū vetus ⁊ male vet⁹. Bi

citur eni ꝛ acetuȝ vetus veteres hoĩes: de
q̃bus dictũ ē. Non eni eſt illꝰ cõmutatio vt
euerſis iebuſeis edificaret hierlm̃. Sic et
corpꝰ capitis hꝰ vſq3 in finē ab initio cucur
rit in ſiti. Et quaſi ei diceretur: quid in ſi-
ti: quid tibi deeſt o corpus chriſti: o eccle-
ſia chriſti: In tanto honore: in tanta ſub-
limitate: in tanta celſitudie etiã in h̃ ſeculo
ↄſtituta: q̃d tibi deeſt. Implet̃ de te quod
p̃dictũ eſt. Adorabunt eũ oẽs reges terre
oẽs gentes ſ̃uient illi. Quid ḡ ſitis: Quid
ſitis: Tantis populꝭ nõ ſatiaris: Quoſ po
pulos dicis: Ore ſuo bñdicebant et
corde ſuo maledicebant: Multi vo
cati: pauci aũt electi. Mlĩer fluxũ ſanguiſ
patiẽs veſtis fimbriã tetigit: ꝛ ſanata eſt: ꝛ
cũ miraret̃ dñs tangentẽ ꝙ de ſe ſenſerat
exiſſe v̾tutẽ ſcȝ ad ſanandũ mulierẽ dixit.
Quis me tetigit: Et admirati diſcipuli di
cunt: turbe te compmũt: ꝛ dicis q̃s me teti
git. Et ille: tetigit me aliq̃s: tanq̃ȝ diceret.
Una tetigit: turbe p̃mũt. Qui ſolẽnitatibꝰ
hieruſalem implẽt eccleſias ſolẽnizãtibus
babylonie implẽt theatra: ꝛ tñ ſ̃uiũt hono
rant: obſequunt̃ non ſolũ ipĩ q̃ portant ſa-
cramẽta chriſti: ꝛ oderũt p̃cepta chriſti: ve
rũetiã illi q̃ nec ſacr̃a ipa portãt. Pagani
licȝ ſint: iudei licȝ ſint: honorãt: laudãt: p̃-
dicãt: ſ; ore ſuo bñdicebãt. Nõ attẽdo ad
hoſ: nouit ille q̃ me inſtruxit: corde ſuo ma
ledicebãt. Ibi maledicebãt vbi honorem
meũ cogitauerũt repellere. Quid tu o idi-
thun corpus chriſti tranſiliẽs eos: Quid
tu int̃ h̃ oĩa: Quid tu: Deficies: nõ pſene
rabis vſq3 in finẽ: Nõ audies: Qui pſeue
rauerit vſq3 in finem h̃ ſaluus erit. Qm̃ q̃z
uis abũdat iniq̃tas refrigeſcet caritaſ mul
torũ. Et vbi eſt qd̃ trãſiliſti eos: Ubi eſt ꝙ
ↄuerſatio tua in celꝭ ē: Illi aũt inherẽt terre
nis: tanq̃ȝ terrigene ſapiũt terrã: ꝛ ſunt ſ̃ra
ſ̃pentis cibꝰ. Quid tu inter h̃: Uerũtñ q̃z-
uis h̃ faciãt: q̃zuis h̃ cogitãt: q̃zuis impel-
lant: q̃zuis q̃ſi inclinato inſtent: q̃zuis iam
erectũ ſentiãt: ꝛ honorẽ meum repellere co
gitẽt: q̃zuiſ ore ſuo bñdicãt ꝛ corde ſuo ma
ledicãt: q̃zuis inſidient̃ vbi pñt: calũnient̃
Alia lr̃a †ſubiecta eſt vbi pñt. Uerũtñ deo †ſubijcietur
aĩa mea. Et quis tanta toleret: vel aper
ta bella: vꝭ occultas inſidias: Quis tanta
toleret inter aptos hoſtes: int̃ falſos f̃res:
Quis tãta toleret: Nũq̃d hõ: Et ſi homo:
nuuq̃d a ſeipo hõ: Nõ ſic trãſiliui vt extol
Alia lr̃a †non habet lar ꝛ cadam: deo ſubiciet̃ aĩa mea. Qm̃
ab ipo †eſt patiã mea. Que patiã mea

inter tãta ſcãdala: niſi qꝛ ſi id qd̃ non vide
mus ſperamꝰ p̲ patiam expectamꝰ: Uenit
dolor meꝰ: veniet ꝛ reqes mea: Ueit tribu
latio mea: veniet ꝛ purgatio mea. Nũq̃d ñ
lucet auꝝ in fornace aurificꝭ. In monili lu
cebit: in ornamẽto lucebit: patiat̃ tñ forna
cem: vt purgatũ a ſordibꝰ veniat ad lucẽ.
Fornax iſta: ibi palea: ibi auꝝ: ibi igniſ: ad
hãc flat aurifex. In fornace ardet palea ꝛ
purgat̃ aurũ. Illa in cinerẽ v̾tit̃: a ſordibꝰ
illud exuit̃. Fornax mũdus: palea iniq̃: au
rum iuſti: ignis tribulatio: aurifex deus.
Quid vult ḡ artifex facio: vbi me poĩt ar-
tifex tolero: iubeor ego tolerare: nouit ille
purgare. Ardeat licet palea ad incenden-
duȝ me ꝛ q̃ſi cõſumendũ me: illa in cinerẽ
v̾tit̃: ego ſordibꝰ careo. Quare: Quia deo
ſubijciet̃ aĩa mea: qm̃ ab ipo ē patiã mea. Alia lr̃a †Quia
Quiſ ē tibi iſte a quo ē patiã tua: †Qm̃ †non habet
ipe †ē deus meꝰ ꝛ †ſalutaris meꝰ: †ſaluator
†ſuſceptor meꝰ nõ emigrabo. Qm̃ †adiutor
ipe eſt deus meus: ergo vocat me: ꝛ ſaluta
ris meus: ḡ iuſtificat me: ꝛ ſuſceptor meꝰ:
ergo glorificat me. Hic eni vocor ꝛ iuſtifi-
cor: ibi aũt glorificor: ꝛ inde vbi glorificor
nõ emigrabo. Neq3 enim in p̲egrinatione
mea remanebo: Eſt hic vñ emigrem: ſ; ve-
niam vñ nõ emigrabo. Nam inq̃linus ego
ſum apud te in t̃ra: ſicut oẽs p̃res mei. Er-
go ab inq̃linatu migrabo: de domo celeſti
nõ emigrabo. In deo ſalutare meũ
ꝛ gl̃a mea. Saluꝰ ero in deo: gl̃oſus ero
in deo. Nõ enim tñ ſaluus: ſ; ꝛ glorioſus:
ſaluus qꝛ iuſtus ex ipio ab illo iuſtificatus
gl̃oſus aũt qꝛ nõ ſolũ iuſtificatꝰ: ſ; etiaȝ ho
norificatꝰ. Eteni q̃s p̃deſtinauit: illos ꝛ vo
cauit. Uocãs eos q̃d fecit: Hic q̃s voca-
uit ipos ꝛ iuſtificauit: q̃s aũt iuſtificauit ip
ſos ꝛ glorificauit. Iuſtificatio ḡ ad ſaluteȝ
p̲tinet: glorificatio ad honorẽ. Quia glori
ficatio ad honorẽ p̲tinet: diſputare opꝰ nõ
eſt. Quia iuſtificatio p̲tinet ad ſaluteȝ: q̃ra
mus aliqd̃ documentuȝ. Ecce occurrit ex
euãgelio: Erãt q̃ ſibi videbant̃ iuſti: ꝛ rep-
hendant dñm ꝙ admittebat ad conuiuiũ
pctõres: ꝛ cũ publicanis ꝛ pctõribꝰ cõue-
ſcebat̃. Talibꝰ itaq3 ſupbiẽtibꝰ fortibꝰ t̃re
valde eleuatis: mltũ de ſua ſalute gloriãti
buſ quã putabãt nõ quã tenebãt: q̃d reſpõ
dit dñs: Non eſt opus ſanis medicus: ſed
male habẽtibus. Quoſ dicit ſanoſ: quos
dicit male habentes: ſequitur: ꝛ dicit. Nõ
veni vocare iuſtos: ſed peccatores in pe-
nitentiã. Appellauit ḡ ſanos iuſtoſ: nõ qꝛ

phariſei ħ erant: ſʒ qꝛ ħ eē ſe arbitrabant: ⁊ iō ſupbiebant ⁊ medicū egrotantibus in uidebāt: ⁊ plus egrotātes mediciʒ occide bant. Appellauit tñ ſanos iuſtos: egrotan tes pctōres. Ut ḡ iuſtificarer ait iſte tranſi liēs ab ipō mihi ē: ⁊ vt glorificarer ab ipſo mihi ē: In deo ſalutare meum ⁊ glā mea. Salutare meū vt ſaluꝰ ſim: glā mea vt ho noratꝰ ſum. Hoc tūc: mō ꝙd: Deꝰ auxi lij mei ⁊ ſpes mea in deo. Donec ꝑ uenīā ad ꝑfectā iuſtificatiōʒ ⁊ ſalutē. Spe enī ſalui facti ſumꝰ. Spes aūt ꝙ videt non ē ſpes: donec veniā ad illā glorificationeʒ vbi iuſti fulgebūt in reḡ pr̄is ſui tanꝗ̄ ſol. Interi ne inter tēptatiōes: int̄ iniꝗtates: in ter ſcandala: inter aptas oppugnatiōes et ſubdolas locutiōes: int̄ eoſ ꝙ ore ſuo bn̄di cunt ⁊ corde ſuo maledicunt: int̄ eos ꝙ ho norem meū cogitāt repellere: quid ħ: Deꝰ auxilij mei: dat enī auxiliū certātibꝰ. Con tra ꝗs certātibus: Nō ē nobis colluctatio aduerſus carnē ⁊ ſanguinē: ſʒ aduerſus pn cipatus ⁊ ptātes. Deꝰ ḡ auxilij mei ⁊ ſpes mea in deo. Spes ꝗ̄diu nōdū eſt qđ pro miſſuʒ ē: ⁊ credit̄ qđ nondū videt̄. Cū aūt venerit: erit ſaluatio ⁊ glorificatio: nō tamē dū illa differūt̄: deſerimur. Deꝰ enī auxilij mei ⁊ ſpes mea ī deo. ¶ Sperate in eo omne concilium plebis. Imitamini idi thun: trāſilite inimicos vr̄os repugnanteſ vob: reſiſtētes itineri vr̄o: odio vos haben tes trāſilite. Sperate in eo oē ꝯciliuʒ pleb. Effundite corā illo corda vr̄a. Noli te credere eis ꝙ dicūt vobis: vbi ē deꝰ vr̄: Facte ſunt inꝗt mihi lachryme mee panes die ac nocte: dū dr̄ mihi quotidie vbi ē deꝰ tuus. Sʒ ꝙd ibi dr̄: Hec meditatꝰ ſū et ef fudi ſup me aīam meā. Cōmemoratus ſuʒ qđ audio vbi ē deus tuus: memoratꝰ ſum ħ ⁊ effūdi ſup me aīaʒ meā. Querēs deuʒ meū effudi ſup me aīaʒ meā: vt illū attige rem nō in me remāſi. Ergo ſperate in eo oē ꝯciliū plebis: effundite coraʒ illo corda ve ſtra: depcando: ꝯfitēdo: ſperando. Nolite corda vr̄a retinere intra corda vr̄a. Effun dite corā illo corda vr̄a: nō perit qđ effun ditis: ille enī ſuſceptor meꝰ. Si ſuſcipit: ꝙd times effūdere: Iacta in dn̄o curā tuam ⁊ ſpera ī eū. Effūdite corā illo corda veſtra. Deus adiutor noſter. Quid timetis i ter ſuſurrones ⁊ detractores deo odibiles: Ubi pn̄t: palā oppugnātes: vbi nō poſſūt occulte inſidiātes: falſo laudātes: vere ini micātes: Int̄ hos ꝙd timetis: Deꝰ adiutor

Alia lr̄a teſt

Alia lr̄a tomis congre gatio populi

Alia lr̄a. tineternum

noſter. An emulāt̄ dn̄m: Nūꝗd fortiores illo ſunt: Deus adiutor nr̄. Securi eſtote. Si deus ꝓ nobis: ꝗs ꝯ nos: Effūdite corā illo corda vr̄a: trāſilietes ad euʒ: leuantes aīas vr̄as. Deus adiutor nr̄. Et iā ꝯſtitu ti in loco munito: in turri fortitudinis a fa cie inimici: miſeremī eos quos timebatis: currere enim debetis in ſiti. Deſpicite ḡ illos iā in illo loco ꝯſtituti: ⁊ dicite: Ue rūtn̄ vani filij hoīm: mēdaces filij hoīm. Filij hoīm quouſꝗ̄ graues corde: Filij hoīm vani: filij hoīm mendaces: filij hoīm vt ꝙd diligitis vanitatē ⁊ ꝗritis mē daciū: Cū miſeratiōe iſta dicite atꝗ̄ ſapi te: ſi trāſiliuiſtis: ſi diligitis inimicos ve ſtros: ſi deſtruere cupitis vt edificetis: ſi eū amatis qui iudicat in gentibꝰ ⁊ replet rui nas: ita his ita dicite: nō odio hn̄tes: non malū ꝓ malo reddentes. Mendaces filij hominū. In ſtateris vt decipiāt ipi de vanitate ī vnū. Certe mlt̄a ſunt: ec ce ille ē vnus: vnꝰ ille ꝙ ꝓiectus ē de turba ꝯuiuantiū. Cōſpirant oēs tpalia: ꝗrunt ꝗ ꝗ̄ carnales carnalia: ⁊ in futurū ſperant ꝗ cūꝗ̄ ſperāt. Et ſi opinionū varietate in di uerſū: de vanitate tñ vnū ſunt. Diuerſi ꝗ dem errores ⁊ multiformes: ⁊ regnuʒ ad ſe diuiſuʒ non ſtabit: ſʒ ſimul in oībus volun tas vana ⁊ mēdax: ptinēs ad vnū regē cū quo ī ignē eternū ꝑcipitanda ē: Ipi de va nitate in vnū. Et ad illos videte qꝛ ſitit: vi dete qꝛ currit in ſiti. Cōuertit ḡ ſe ad illos ſitiēs eos. ¶ Nolite ſperare ſup iniꝗ tatē. Nā ſpes mea ī deo: nolite ſpare ſup iniꝗtatē. Uos ꝙ nō vultis accedere ⁊ trāſi lire: nolite ſperare ſup iniꝗtatē. Ego enī ꝗ trāſiliui ſpes mea ī deo. Et nūꝗd iniꝗtaſ ē apud deum: Nolite ſperare ſuper iniqui tatem. Hoc faciamꝰ: illud cogitemꝰ: ſic in ſidias componamꝰ de vanitate ī vnū. Tu ſitis ꝙ ꝯ iſta cogitāt: ab eis ꝗs bibis pdūt̄. Nolite ſperare ſup iniꝗtatē. Uana ē iniꝗ tas: nihil ē iniꝗtas: potēs nō ē niſi iuſticia. Occultari pōt ad tps: vitas vici non pōt. Florere pōt ad tps iniꝗtas: pmanere non pōt. Nolite ſpare ſup iniꝗtatē. Et rapi nā ne cōcupiſcatis. Nō es diues et ra pere vis. Quid inuenis: ꝙd pdis: O lucra damnoſa. Inuenis pecuniā: perdis iuſti ciam. In rapinaʒ ne concupiſcatis. Paup ſum: nō habeo. Idō rape vis: Quid rapias vides: a quo rapiaris nō vides. Neſcis cir cuire inimicū tanꝗ̄ leonē rugientē ⁊ ꝗrēteʒ ꝙd rapiat: Preda illa quā vis rape in mu

Alia lr̄a tidiſpm

Alia lr̄a ti iniquitate

Alia lr̄a ī rapinas noli te cōcupiſcere.

ſcipula ē: tenes ⁊ teneris. In rapina ꝗ̄ ne
ꝯcupiſcas o paup̄: ſ ꝯcupiſce in deū q̄ pre
ſtat nobis oīa abundant ad fruendū. Pa
ſcet te q̄ fecit te. Si paſcit latronem nō pa-
ſcit innocentē: Paſcet te qui ſolē ſuū oriri
facit ſup̄ bonos ⁊ malos: ⁊ pluit ſuper iu-
ſtos ⁊ iniuſtos. Si paſcit dānandos: non
paſcit liberādos: Ergo in rapinā noli con
cupiſcere. Dictū ē ſ paup̄i fortaſſis aliq̄d
de neceſſitate rapturo. Diues ꝓcedat: nō
habeo ego inq̄t neceſſitatē rapiendi: nihil
mihi deeſt: abūdāt oīa. Et tu audi. Diui
Alia lr̃a † affluant noli te cor apponere — tie ſi † fluāt ne apponatis cor. Ille nō
hꝫ: iſte hꝫ. Ille nō q̄rat rap̄e qđ nō hꝫ: iſte
nō apponat cor in eo qđ hꝫ. Diuitie ſi flu-
ant: id eſt exundēt tāq̄ʒ de fonte currāt: ne
apponatis cor. Noli p̄ſumere: noli ibi te fi-
gere: certe vl' ſ time: diuitie ſi fluāt. Nō vi
des q̄ꝛ ſi ibi cor poſueris: ⁊ tu flues: Diueſ
es: ecce nō ꝯcupiſcis adhuc hr̄e: q̄ꝛ multa
habes. Audi: Precipe diuitibus huius
mūdi nō ſup̄be ſap̄e. Et q̄d eſt ne appona-
tis cor: Neq̄ʒ ſperare in incerto diuitiarū.
Ergo diuitie ſi fluāt ne apponatis cor: nec
in diuitijs ꝯfidatis: nec p̄ſumatis: nec ſpe
retiſ: ne dicat. Ecce hō q̄ nō poſuit deū ad
iutorē ſuū: ſ ſperauit in multitudīe diuitia
rum ſuaꝝ: ⁊ p̄ualuit in vanitate ſua. Ergo
vani filij hoīm: mendaces filij hoīm: Ne-
q̄ʒ rapiatis neq̄ʒ ſi fluāt diuitie cor appona
tis: non iā vanitatē diligatis ⁊ mendaciuꝫ
q̄ratis. Btūs enī cuius ē dn̄s deꝰ ſpes eiꝰ:
⁊ nō reſpexit in vanitates ⁊ inſanias men-
daces. Decip̄e vultis: fraudē vultis face-
re: q̄d affertis vt decipiatis: Stateras do-
loſas. Mēdaces enī inq̄t filij hoīm in ſta-
teris vt decipiāt ꝓferēdo ſtateras doloſas.
Falſo examīe fallitis intuētes: neſcitis aliū
eſſe q̄ appendit: alium q̄ de pondere iudi-
cat: Nō videt cui tu appēdis: ſ videt qui ⁊
teip̄m appēdit. Ergo nō fraudē: nō rapinā
ꝯcupiſcatis: nō in his q̄ habetis ſpē ponatis
monui: p̄dixi: ait iſte idithū. Quid: Seq̄t.
Semel locutꝰ ē deus: duo hec audiui
Alia lr̃a † quia † iuxta — † qm̄ ptās dei eſt: ⁊ tibi dn̄e miſeri-
cordia: † q̄ꝛ tu reddes vnicuiq̄ʒ ſcḋm
op̄a ſua. Dixit idithun: ſonuit de alto q̄
tranſiluit: audiuit ibi q̄ddā ⁊ dixit nobis:
Sꝫ aliquantū in ſ qđ nobis dixit pertur-
bor fr̄es: ⁊ donec vobiſcū p̄ticipem: vel p̄-
turbationē: vel aliquā reſpirationē meā in
tentos vos volo. Etenī pſalmū ad termi-
num duximꝰ adiuuante dn̄o. Poſt ſ que
dicturi ſumꝰ: nō reſtat aliqđ qđ de ſ vlteri
us exponamꝰ. Itaq̄ʒ annitimī mecū vtrū
poſſimꝰ intelligere ſ: ⁊ ſi nō potuero: et in-
telligit aliq̄s veſtrū qđ ego nō poſſuꝫ: gau
debo potꝰ q̄ȝ inuidebo. Omnino inueſti-
gare difficile ē: quemadmodū poſitum eſt
ſup̄ius. Semel locutuſ ē deꝰ: deinde cū ille ſemel lo
cutus ē: ego duo audiui. Si enī diceret: ſemel
locutus ē deꝰ: vnū ſ audiui: videbat par-
tem q̄ſtionis huiꝰ amputauiſſe: vt tātūmō
q̄reremus q̄d ſit ſemel locutus ē deꝰ. Nūc vō
q̄ſituri ſumus: ⁊ q̄d ſemel locutus ē deuſ: ⁊ q̄d
ſit duo ſ audiui: cū ſemel ille locutus eſt. Semel
locutus eſt deus. Quid dicis idithun: Si
tu loq̄ris q̄ tranſiluiſti eos: ſemel locutus eſt.
Ego ſcripturā aliā ꝯſulo: ⁊ dic̄ mihi: Mul
tifarie: multiſq̄ʒ modis olim deus locutus
ē p̄rib̄ꝰ in ꝓphetis. Quid ē: ſemel locutus eſt
deꝰ: Nōne ille ē deꝰ q̄ in p̄mordio ip̄ius ge
neris hūani locutꝰ eſt ad Adā: Nōne ideꝫ
ip̄e locutus ē ad Cayn: ad Noe: ad Abra
am: ad Iſaac: ad Iacob: ad ꝓphetas om
nes: ad Moyſen: Unus erat Moyſes: ⁊
quotiēs ad eū locutꝰ eſt deus: Ecce etiam
vni nō ſemel: ſ ſepius locutꝰ ē deus. Deinde
locutꝰ eſt ad filiū ſ poſitū: Tu es filiꝰ meꝰ
dilectus. Locutꝰ ē deus apoſtolis: locutus ē
oībus ſctīs: etiā ſi nō voce ſonāte p̄ nubē:
in corde tn̄ vbi ip̄e mgr̄ ē. Un̄ ille dic̄. Au-
diam q̄d loquat in me deꝰ: qm̄ loq̄t paceꝫ
in pp̄lo ſuo. Quid ē ꝗ̄ ſemel locutus eſt deuſ:
Multum trāſiluerat iſte vt p̄ueniret illuc
vbi ſemel locutꝰ ē deꝰ. Ecce breuit̄ dixi carita
ti vr̄e. Hic it̄ hoīeſ hoīb̄ꝰ ſepe mlt̄ modis:
mlt̄is p̄tib̄ꝰ: p̄ mlt̄iformē creaturā locutꝰ eſt
deꝰ. Apđ ſe ſemel deꝰ locutꝰ ē: q̄ꝛ vnū v̄bū ge
nuit deꝰ. Iſte ꝗ̄ idithū trāſiliēſ eoſ trāſiliue
rat aciē mētis forti ⁊ valida ⁊ p̄ſidēti trāſi-
liuerat t̄rā: ⁊ q̄cq̄d in terra: aerē nubes oēs
ex q̄bꝰ locutꝰ ē deus mlt̄a ⁊ ſepe ⁊ mlt̄ trāſi
liuerat etiā oēs āgelos acie fidei. Erat enī
iſte trāſiliēs nō ꝯtētus t̄renis velut aquila
volās: p̄teruectꝰ oēm nebulā q̄ tegit omīs
terra. Dic̄ enī ſapiā: ⁊ nebula texi oēꝫ t̄rā:
p̄ueit ad aliq̄d liq̄dū vniuerſā trāſiliēs cre
aturā: ⁊ q̄rēs deū: effūdēs ſe ſup̄ aīaꝫ ſuā:
p̄ueit ad p̄ncipiū: ⁊ v̄bū dei apđ deū: ⁊ iue
nit vniꝰ p̄ris vnū v̄bū: ⁊ vidit q̄ꝛ ſemel locutꝰ ē
deꝰ. Uidit v̄bū p̄ qđ facta ſunt oīa: ⁊ in
quo ſimul ſunt oīa: nō diuerſa: nō ſep̄ata: non
ineq̄lia. Nō enī deꝰ qđ p̄ v̄bū faciebat: ip̄e
non nouerat: ſi autem quod faciebat no-
uerat: in illo erat anteq̄ʒ fieret quod fiebat.
Si enim non in illo erat qđ fiebat: anteq̄ʒ
fiebat: vbi nouerat qđ faciebat: Nō enim

potes deum dicere ignota feciſſe. Sciuit
vtiq; de⁹ qđ fec. Et vbi ſciuit añq; faceret:
ſi ſciri niſi facta nõ pñt: Sz a factis ſciri ni
ſi añ facta nõ pñt: a te ſcz ab hoīe ī imo fa-
cto ⁊ in imo poſito. Añq; aũt fierent ħ oĩa
ſciebant ab illo a quo facta ſũt: ⁊ qđ ſciuit
fecit. Ergo in v̇bo illo ꝑ qđ fecit oĩa añq;
fierẽt erant oĩa: ⁊ cũ facta ſũt ibi ſunt oĩa:
ſ; alr̃ hic: aliter ibi: alr̃ in ꝓpa natura in q̃
facta ſũt: alr̃ in arte ꝑ quã facta ſũt. Quis
ħ explicet? Conari poſſum⁹: ite cũ idithun
⁊ videte. Jam ḡ vt potuim⁹ diximus: quõ
ſel̃ locut⁹ ẽ deus: videam⁹ quõ duo ħ au-
diuit. Duo ħ audiuit: forte nõ ẽ ꝯſequens
vt ſola duo ħ audiret: ſ; duo ħ iq̄t audiui.
Quedã duo q̃ nob̃ opus ẽ vt dicant audi
uit. Audiuit forte alia mlťa: ſ; non op⁹ ẽ ea
dici nob̃. Ait eñi ⁊ dñs: multa habeo vob̃
dicere: ſ; nõ poteſtẽ illa portare mõ. Quid
ẽ ḡ duo ħ audiui? Hec duo q̃ vob̃ dictur⁹
ſum: nõ a me vobis dico: ſ; q̃ audiui dico.
Sel̃ locutus ẽ de⁹: vnũ v̇bũ hz vnigenitũ
deũ: in illo v̇bo ſunt oĩa: q: ꝑ v̇bũ fcťã ſũt
oĩa. Unũ v̇bũ hz: ibi oẽs theſauri ſapie et
ſcie abſcõditi. Unũ v̇bũ hz: ſel̃ locut⁹ ẽ de⁹
Duo ħ q̃ vobis dicturus ſũ ibi audiui: nõ
ex me loq̄r: non ex me dico: ad ħ ꝑtinet au
diui. Amic⁹ eñi ſpõſi ſtat ⁊ audit eũ: vt ve
rũ loq̄t. Audit ei eũ ne loquẽdo mẽdaciũ
de ſuo loq̄t: ne diceres: quis es tu q̃ mihi ħ
dicas? Uñ mihi ħ dicis? Audiui ħ duo: ⁊
ita tibi loq̄r: q: audiui ħ duo: q̃ etiã coḡui
q: ſel̃ locutus ẽ de⁹. Noli ꝯtẽnere audito-
rem dicentẽ tibi q̃dam duo tibi neceſſaria:
eũ q̃ tranſiliẽdo vniuerſã creaturaz ꝑuenit
ad v̇bũ vnigenitũ dei: vbi ſciret q: ſel̃ locu
tus ẽ deus. Dicat ḡ iã q̃dã duo: mlťuz eñi
ad nos ꝑtinẽt ħ duo. Qm̃ ptãs dei ẽ: et ti-
bi dñe miſcđia. Jſta ſunt duo: ptãs ⁊ mĩa.
Jſta plane: intelligite ptãtẽ dei: intelligite
miſcđiaz dei. His duobus ꝯtinet ꝓpe oẽſ
ſcripture: ꝓpter ħ duo ꝓphe: ꝓpter ħ duo
pr̃iarche. ꝓpter ħ lex: ꝓpter ħ ipe dñs no-
ſter Jeſus chriſt⁹: ꝓpter hec apli: ꝓpr̃ hec
annũciatio oĩs ⁊ celebratio v̇bi dei ī eccľa.
propr̃ ħ duo: ꝓpr̃ ptãtez dei ⁊ miſcđiaz.
Ptãtẽ eius timete: miſcđiaz ei⁹ amate: nec
ſic de miſcđia eius pſumatis vt ptãtez ꝯtẽ
natis: nec ſic ptãtez timeatis: vt de miſcđia
deſperetis. Apud illũ ptãs: apud illũ mi-
ſericordia: hũc hũiliat: ⁊ hũc exaltat. Hũc
hũiliat ptãte: illũ exaltat miſcđia. Si enim
de⁹ volẽs oſtẽdere irã ⁊ demõſtrare poten
tiã ſuã: attulit in mlťa patiã ſua vaſa ire q̃

ꝑfecta ſunt in ꝑditiõez. Audiſti ptãtem: q̃
re miſcđiaz: ⁊ vt notas inq̄t faceret diuitiaſ
ſuas in vaſa miſcđie. Pertinet ḡ ad eius
ptãtẽ dãnare iniq̃s. Et q̃s illi dicat q̃d feci
ſti? Tu eñi o hõ q̃s es qui rñdeas deo? Ti
me ḡ ⁊ treme eius ptãtẽ: ſ; ſpera eius miſe-
ricordiã. Diabolo ptãs q̃dã ẽ: plerũq; tñ
vult nocere ⁊ nõ põt: q: ptãs iſta ſb̃ ptãte
ẽ. Nã ſi tñ poſſet nocere diabolus quãtũ
vult: aliq̃s iuſtoꝝ remaneret: aut aliquis fi
deliũ eſſet in t̃ra? Jpe ꝑ vaſa ſua ipellit: q̃ſi
parietẽ inclinatũ: ſ; tm̃ impellit q̃tuz acce-
pit ptãtem. Ut aũt non cadat paries dñs
ſuſcipiet: qm̃ q̃ dat ptãtem tẽptatori: ipe tẽ
ptato ꝑbet miſcđiaz. Ad mẽſurã eñi ꝑmit
tit tẽptare diabolus. Et potabis nos inq̄t
ī lachrymis in mẽſura. Noli ḡ timere ꝯ niſi
ꝑmiſſum aliq̃d facere tẽptatorem. Habes
eñi miſericordiſſimũ ſaluatorẽ: tãtũ ꝑmit-
titur ille tẽptare: q̃tũ tibi ꝓdeſt vt exercea
ris: vt ꝓberis: vt q̃ te neſciebas: a teipſo in
uenturis. Nã vbi vel vnde niſi de hac dei
ptãte ⁊ miſcđia ſecuri eẽ debem⁹? Scđm il
lam ap̃licam ſniam. Fidel̃ deus qui non ꝑ
mittet vos tẽptari ſuꝑ id qđ poteſtis. Er-
go ptãs dei eſt: non eſt eñi ptãs niſi a deo.
Noli dicẽ: et q̄re dat tãtã ptãtẽ ⁊ ñ de ptã-
te hz eq̄tatẽ? Qui dat ptãtẽ hz eq̄tatẽ. Tu
iiq̄ murmurare potes: ille eq̄tatẽ ꝑdẽ ñ põt
Nũq̃d iniq̄tas apđ deũ eſt? Abſit. Hoc fi
ge in corde: hoc de cogitatiõe tua nõ excu
tiat inimicus. Facere põt aliq̃d deus vt tu
neſcias q̄re faciat: iniq̃ tñ facere nõ poteſt:
apđ quẽ nõ ẽ iniq̄tas. Nã ecce repħendis
deũ q̃ſi de iniq̄tate. Ago tecũ aliq̃d: atten-
de paululũ. Nõ repħẽderes iniq̄tatez: niſi
vidẽdo iuſticiã. Repħẽſor iniq̄tatis eſſe ñ
põt q̃ nõ cernit iuſticiã: cui cõꝑatã repħen
dat iniq̄tatẽ. Uñ eñi ſcis q: ħ iniuſtũ ẽ: ni-
ſi ſcias q̃d ſit iuſtũ? Quid ſi eñi iuſtũ ẽ: ⁊ ħ
qđ dicis iniuſtũ. Abſit inq̃s: iniuſtũ eſt: et
clamas q̃ſi vidẽtib⁹ ocul̃: vidẽs ħ iniuſtũ
eẽ vtiq; ex aliq̃ regľa iuſticie: cui cõparanſ
ħ qđ vides prauũ: ⁊ cernẽs nõ ꝯuenire re
ctitudini regule tue: repħendis tanq; arti-
fex diſcernẽs iuſtũ ab iniuſto. Ergo q̄ro a
te ħ iuſtũ eẽ vnde vides? Ubi iquã videb̃
ħ iuſtũ: quo viſo repħẽdis iuſtũ? Uñ illđ
neſcio q̃d: quo aſꝑgit aĩa tua ex mlťis ꝑti-
bus in caligĩe ꝯſtituta? Neſcio q̃d ħ qđ co
ruſcat mẽti tue? Uñ ħ iuſtũ? Jta ne hz fõtẽ
ſuũ? A te tibi ẽ qđ iuſtũ eſt: ⁊ tu tibi potes
dare iuſticiã? Nemo ſibi dat qđ nõ habz.
Ergo cũ ſis iniuſtus: eſſe nõ potes iuſtus:

niſi ꝯuertendo te ad quandā iuſticiaꝫ ma-
nentē: a qua ſi recedis iniuſtus es: ad quā
ſi accedis iuſtus es. te recedente non de-
ficit: te accedente non creſcit. Ubi eſt ergo
iſta iuſticia? Quere in terra. Abſit. Non
enim aurum aut lapides p̄cioſos q̄ris iu-
ſticiam q̄rens. Quere in mari: q̄re in nubi
bus: quere in ſtellis. Quere in angel᷑: inue
nis in ill᷑: ſed ⁊ ipſi de fonte bibūt. Juſticia
eni angelorū in oibus eſt: ſed ab vno capi
tur. Reſpice ḡ: trāſcēde: vide illuc vbi ſe-
mel locutus eſt de⁹: ⁊ ibi inuenies fontē iu
ſticie: vbi eſt fons vite: qm̄ apud te eſt fōs
vite. Si eni tu de roꝛe exiguo iudicare vis
qḋ iuſtū eſt: ⁊ qḋ iniuſtū eſt: nunq̇d iniqui-
tas apud deū? Uñ ad te manat tāq̄ꝫ de fō
te iuſticia: inq̄ꝫtum iuſtū ſapis: cū ex mltis
ptibus inique deſipis? Hꝫ ergo fontē iuſti
cie deus: noli ibi q̄rere iniq̇tatē vbi lux ſi-
ne vmbra ē. Sꝫ plane te pōt latere cauſa:
ſi latet te cā: reſpice ignoꝛantiā tuaꝫ. Uide
q̇ ſis: attende h̄ duo: qm̄ ptās dei eſt: ⁊ tibi
dñe miſcdia. Foꝛtioꝛa te ne q̄ſieris: ⁊ altio
ra te ne ſcrutatus fueris: ſed q̇ pcepit tibi
dñs illa cogita ſp. Quia ad h̄ q̇ tibi p̄cepit
de⁹ ptinent iſta duo: qm̄ ptās dei eſt: et tibi
dñe miſcdia. Noli timere inimicū: tantum
facit q̄ꝫtum accepit ptātem. eū time q̇ habꝫ
ſummā ptātem: eū time q̇ q̄ꝫtū vult tantuꝫ
facit: ⁊ iniuſte nihil facit: ⁊ q̇cq̇d fecerit iu-
ſtum ē. Putabam⁹ iniuſtū eſſe neſcio q̇d:
⁊ ex h̄ q꜡ fecit deus crede iuſtuꝫ eſſe. Ergo
inquis ſi q̇s homīeꝫ occidat innocentē: iu
ſte facit an iniq̄? Iniq̄ ſane. Quare hoc p-
mittit deus? Uide prius ne illud debeas:
Frange eſurienti panē tuū: ⁊ egenū ſine te
cto induc in domū tuā. Si videris nuduꝫ
veſti eū. Hec eni iuſticia eſt: hoc eni tibi p̄
cēpit dñs. Lauami mūdi eſtote: auferte ne
q̄tias a coꝛdib⁹ vr̄is: atq̄ꝫ a ꝯſpectu oculō
rum meoꝝ. Diſcite bonuꝫ facere: iudicate
pupillo ⁊ vidue: ⁊ venite ⁊ diſputemus di
cit dñs. Diſputare vis anq̄ꝫ facias vñ di-
gnus ſis diſputare: q̄re h̄ pmiſit deus? Cō
ſiliū dei tibi dicere o hō nō poſſū: illud tm̄
dico q꜡ ⁊ iniq̄ fecit hō q̇ occidit innocentē:
⁊ nō fieret niſi pmiſerit de⁹: ⁊ q̄ꝫuis ille ini-
que fecerit: nō tm̄ h̄ iniq̄ pmiſit de⁹. Lateat
cā in iſto neſcio quo de quo moueris: cui⁹
innocētia te pmouet. Poſſem eni tibi cito
reſpōdere: nō occideret niſi nocēs eſſet: ſꝫ
tu eū innocentē putas: poſſem tibi hoc ci-
to dicere. Non eni tu ſcrutareris coꝛ eius:
diſcuteres facta ei⁹: examinares cogitatio
nes eius vt poſſis mihi dicere iniuſte occi
ſus ē. Poſſem ḡ facile rñdere: ſ3 opponitur
mihi q̇ddā. Juſtus ſine ꝯtrouerſia: iuſtus
ſine dubitatiōe: iuſtus q̇ nō habebat pctm̄
occiſus a peccatoꝛib⁹: traditus a peccato
re ipſe chriſt⁹ dñs nr̄: de quo nō poſſumus
dicere ꝙ habuit aliquā iniq̇tatē: q̇ ea que
nō rapuit exoluebat obijcit mihi. Et quid
dicā? De xp̄o tecū ago inq̇s: ⁊ ego tecum.
De illo ꝓponis q̄ſtionē: de illo ſoluo que-
ſtionē. Ibi eni ꝯſiliū dei ponim⁹: qḋ nō ui
ſi ipſo reuelante noſſem⁹: vt cum tu inuene
ris ꝯſiliū dei q̇ pmiſit innocentē filiū occi-
di ab iniuſtis: et tale ꝯſiliuꝫ q̄le tibi place-
at: ⁊ q̄le tibi ſi iuſt⁹ es diſplicere nō poſſit:
credas q꜡ ⁊ in alijs cōſilio id agat deus: ſꝫ
latet te. Eia frēs opus erat ſanguine iuſti
ad delēdū chirographū pctoꝝ: opus erat
exemplo patie: exemplo humilitatiſ: opus
erat ſigno crucis ad diabolū ⁊ ei⁹ angelos
debellādos: opus nobis erat paſſiōe dñi
nr̄i: nam paſſione dñi redēptus eſt oꝛbis.
Q̄ta bona egit paſſio dñi? Et tm̄ paſſio h⁹
iuſti nō eſſet: niſi dominū iniq̄ occidiſſent.
Quid ḡ? Bonū hoc qḋ nobis eſt p̄ſtitum
de dñica paſſiōe imputandū eſt iniq̇s int-
fectoꝛib⁹ chriſti? Abſit. Illi voluerūt: de⁹
pmiſit: illi nocētes eſſent etiā ſi tātūmodo
voluiſſent. Deus aūt non pmiſiſſet niſi iu-
ſtum eſſet. Uoluerūt occidere: pone q꜡ nō
potuerūt: iniqui eſſent: homicide eſſent q̇s
dubitaret? Dñs eni interrogat iuſtū et im-
piuꝫ: ⁊ in cogitationib⁹ impij interrogatio
erit. Diſcutit deus q̇d quiſq̄ꝫ voluerit: nō
q̇d potuerit. Ergo ſi voluiſſent ⁊ nō potu-
iſſēt: ⁊ nō occidiſſent iniq̄ illi remanerēt: ti
bi chriſti paſſio nō p̄ſtaret. Uoluit ḡ face-
re impius vt damnaret: pmiſſus eſt vt tibi
p̄ſtaret. Qḋ voluit imputat iniq̇tati impij:
qḋ pmiſſus ē imputat ptāti dei. Ille ḡ ini-
que voluit: de⁹ iuſte pmiſit. Itaq̄ꝫ fratres
mei ⁊ Judas malign⁹ traditoꝛ chriſti: ⁊ p-
ſecutoꝛes chriſti: maligni oēſ: impij omēs:
iniq̄ oēs: damnandi oēs: ⁊ tm̄ pater ꝓprio
filio nō pepcit: ſ3 ꝓ nobis omib⁹ tradidit il
lum. Diſpone ſi potes: diſtingue ſi potes:
redde deo vota tua que diſtinxerūt labia
tua. Uide q̇d tibi fecerit iniquus: quid iu-
ſtus: ille voluit: iſte pmiſit. Ille iniuſte vo-
luit: iſte iuſte pmiſit. Uolūtas iniuſta dam
netur: pmiſſio iuſta gloꝛificet. Quid enim
mali accidit chriſto q꜡ moꝛtuus ē chriſt⁹?
Et illi mali ſunt q̇ mala facere voluerunt:
⁊ nihil mali paſſus eſt cui fecerūt. Occiſa

eſt caro mortalis interficiens mortē: morte
pbens patiētie documentū: pmittēs reſur-
rectionis exemplū. Quāta bona facta ſūt
iuſti: de malo iniuſti? Hoc ē magnū dei: qꝛ
ꝛ bonū quod facis ipe tibi dedit: ꝛ de malo
tuo ipe benefacit. Noli ergo mirari: pmittit
deus ꝛ iudicio pmittit: permittit ꝛ mēſura:
numero: pondere pmittit. Apud illū nō ē
iniqtas: tu tm̄ ad eum ptine. In ipſo ſpem
pone: ipe ſit adiutor tuus: ſalutare tuū. In
illo ſit locus munit⁹: turris fortudinis. Re
fugiū tuū ipe ē: et non te ſinit tēptari ſupra
ꝙ potes ferre: ſed faciet cum temptatione
etiā exitū vt poſſis ſuſtinere: vt quod te ſi-
nit pati tēptationē poteſtas eius ſit: quod
nō ſinit vltra in te fieri ꝙ poteſ ferre: miſeri
cordia ei⁹ ſit: qm̄ poteſtas dei ē: et tibi dn̄e
miſericordia: qꝛ tu reddes vnicuiꝙ ſecun-
dū opera eius.

Explicit Tractat⁹ de pſ̄ LXI.

¶ Poſt tractatū: cum mathematic⁹ in po-
pulo monſtraretꝰ.

Illa eccleſie ſitis: etiā iſtū quē videtis
bibere vult: ſimul etiā vt noueritis: ꝙ
multi in cōmixtiōe chriſtianoꝝ: ore ſuo be-
nedicāt: ꝛ corde ſuo maledicāt: iſte ex chri
ſtiano et fideli penitēs redit: ꝛ territus po-
teſtate dn̄i: conuertitꝰ ad miſericordiā dn̄i.
Seductus eni ab inimico cū eſſet fidelis:
diu mathematic⁹ fuit: ſeduct⁹ ſeducēs: de-
ceptus decipiēs: illexit: fefellit: multa men
dacia locutus eſt cōtra deū: q dedit homi-
nibus poteſtatem faciendi quod bonū eſt:
ꝛ non faciendi quod malum eſt. Iſte dice-
bat: qꝛ adulteriū non faciebat volūtas p-
pria: ſed venus: ꝛ homicidiū non faciebat
volūtas ppria: ſed Mars: ꝛ iuſtū nō facie-
bat deus: ſed Iouis: ꝛ alia multa ſacrilega
nō parua. Qm̄ multis eū putatꝰ chriſtianis
nūmos abſtuliſſe? Qm̄ multi ab illo emerūt
mēdaciū quib⁹ dicebamus: Filij hominū
vſqꝫquo graues corde: vt quid diligis va-
nitatē ꝛ qris mendaciū? Modo ſicut de
illo credendū eſt: horruit mendaciū: ꝛ mul
torū hominū interitū: ſe aliqn̄ a diabolo ſē
ſit illectū: cōuertitꝰ ad deū penitens. Puta
mus fratres: de magno timore cordis acci
diſſe. Quid enim dicturi ſum⁹? Nāꝙ ſi ex
pagano ꝯuerteretꝰ mathematicus: magnū
quidē eſſet gaudiū: ſed tn̄ poſſet videri: q̄a
ſic cōuerſis: eſt clericatū qrere in eccleſia.
Penitens eſt: nō querit niſi ſolā miſericor-
diā. Cōmendādus eſt ḡ: ꝛ oculis ꝛ cordi-
bus veſtris eū quē videtꝭ: cordib⁹ amate:
oculis cuſtodite: videte illū: ſcitote illū: et
quacūꝙ ille trāſierit: fratrib⁹ ceteris q̄ mō
hic nō ſunt oſtēdite illū: ꝛ iſta diligētia mi-
ſericordia ē: ne ille ſeductor retrahat cor et
oppugnet. Cuſtodite vos: non vos lateat
cōuerſatio ei⁹: via eius: vt teſtimonio vr̄o
nobis cōfirmetꝰ vere illū ad deū eſſe cōuer-
ſum. Nō eni ſilebat fama de vita eius: q̄ſi
ſic vobis videndus ꝛ miſerādus offertur.
Noſtis in actib⁹ aploꝝ eſſe ſcriptū: qꝛ mul-
ti perierint taliū artiū homies: ꝛ doctrinaꝝ
nefariarū ſectatores: omnes codices ſuos
ad aploſ attulerūt: ꝛ incenſi ſunt libri tam
multi vt ptineret ad ſcriptorē: eſtimationē
eoꝝ facere: ꝛ ſummā precij ꝯſcribere. Hoc
vtiꝙ ꝓpter gloriā dei: ne tales etiā perditi
deſperarentꝰ ab illo qui nouit qrere qđ pe-
rierat. Perierat ḡ iſte: nūc queſit⁹: inuētus
adductus eſt: portat ſecū codices incēden
dos: p quos fuerat incendēdus: vt illis in
ignē miſſis: ipe in refrigeriū trāſeat. Sciatꝭ
eū tn̄ fratres olim pulſare ad ecctiā chriſti
medicinā: ſed qꝛ talis eſt in q̄ exercit⁹ erat:
q̄ ſupra ſe eſſet: ꝛ de mendacio atꝙ fallacia
dilat⁹ ē ne tēptaret: ꝛ aliqn̄ tn̄ admiſſus ē:
ne piculoſi⁹ tēptaretꝰ. Orate ꝓ illo p chri-
ſtū: prorſus hodiernā precē fundite domi-
no deo nr̄o. Scim⁹ eni ꝛ certi ſum⁹: qꝛ orō
veſtra delet oēs impietates eius. Domin⁹
vobiſcū.

¶ Incipit Tractatꝰ. de pſ̄ LXII.

PRopter eos qui forte rudes ſt̄ ad
huc ad nomē chriſti: quia vndiꝙ
collegit qui ꝓ omibus dedit ſāgui
nē ſuū: dicendū eſt paucis: quod ꝛ illi libē
ter audiāt q̄ nouerūt ꝛ diſcāt q̄ n̄ nouerūt.
Pſalmi iſti quos cātamus anteꝙ dn̄s no
ſter Ieſus chriſtus natus eſſet ex virgine
Maria: ſpiritu dei dictāte dicti ꝛ cōſcripti
ſūt. Fuit eni Dauid rex in iudeoꝝ gente: q̄
gens vna colebat deū vnū qui fecit celū et
terrā: mare ꝛ omīa que in ipis ſūt: ſiue que
vidētur: ſiue q̄ nō vidētur. Cetere aūt gen
teſ: aut idola colebāt que manibus ſuis fe
cerāt: aut creaturā dei nō ipm creatorē: id
eſt aut ſolē: aut lunā: aut ſtellas: aut mare:
aut mōtes: aut arbores. Hec eni omīa de-
us fecit: ꝛ laudari ſe vult in illis: nō illa co-
li ꝓ ſe. Ergo in ipa gēte iudeoꝝ Dauid rex
fuit: de cuius ſemie nat⁹ eſt dn̄s noſter Ie-
ſus chriſtus ex Maria virgine: q̄a de illo
ducebat genus virgo Maria: que peperit
chriſtū. ꝛ dicti ſunt iſti pſalmi: ꝛ ꝓphetabatꝰ
in eis chriſt⁹ vētur⁹ poſt mltos annos: ꝛ di-

cebatꝰ ab illis ꝓphetiſ qui fuerūt anteq̄ dñs noſter Jeſus chriſtꝰ de Maria virgine naſceretꝰ. Quicq̄d futurū erat tempoꝛibꝰ noſtris: qđ modo legimꝰ ⁊ videmus: ⁊ multū gaudemꝰ: qꝛ ſpes noſtra p̄dicta ē a ſanctiſ: qui illud nō videbant impletū in ſpiritu futurū videbāt. Et nos mō legimꝰ ⁊ audiuimus a lectoꝛibꝰ diſputamus illa: ⁊ quō ſūt in ſcripturis ſic ea videmꝰ impleri per totū oꝛbē t̄rarū. Quis inde nō gaudeat? Quis nō et ea que nōdum venerūt ventura ſperet: ꝓpter illa q̄ iaꝫ tanta impleta ſūt. Mō em̄ fratres videtis: qꝛ totꝰ mūdus: tota terra: oēs gentes: oēs regiones currūt ad nomen chriſti: ⁊ credūt in chriſtū. Certe videtis hoc quō vbiq̄ euertantꝰ vanitates paganoꝝ: videtis hoc manifeſtū eſt vobis. Nūquid ⁊ hoc de libꝛo vobis legimꝰ ⁊ non ante oculos veſtros fit? Hoc ḡ totū qđ videtis añ oculos veſtros fieri: ſcriptū eſt añ imenſa volumīa annoꝝ: p iſtos quos modo legimꝰ qm̄ iam iſta impleri videmꝰ. Sed qm̄ ſcripta ſunt ⁊ illa q̄ nōdum venerūt: id eſt qꝛ dñs nr̄ Jeſus chriſtus venturꝰ eſt vt iudicet: qui p̄mo venit vt iudicaretꝰ. Venit em̄ p̄mo hūilis: poſtea venturꝰ ē excelſus: venit vt oſtēderet exemplū patiētie: poſtea venturꝰ ē vt ꝓ meritis iudicet oēs: ſiue bonos ſiue malos: qꝛ ḡ nōdum venit hoc qđ ſperamꝰ venturū chriſtū iudicem viuoꝝ ⁊ moꝛtuoꝝ: debemꝰ illud credere modicū qđ reſtat. Venturū eſſe credamꝰ qm̄ iam videmus tanta q̄ tūc futura erāt modo cōpleri. Stultus ē em̄ q̄ nō vult credere pauca que reſtant: cum videat tā multa impleta eſſe q̄ tunc non erāt qm̄ p̄dicebantꝰ. Pſalmꝰ ergo iſte dicitꝰ ex pſona dñi nr̄i Jeſu chriſti ⁊ capitis ⁊ mēbꝛoꝝ. Ille em̄ vnus q̄ natꝰ eſt de Maria: ⁊ paſſus ē: et ſepultꝰ ē: ⁊ reſurrexit ⁊ aſcēdit i celū: ⁊ mō ad dexterā p̄ris ſedet ⁊ interpellit pro nobis: caput noſtꝝ eſt. Si ille caput ē: nos mēbra ſumꝰ: tota eccleſia eius q̄ vbiq̄ diffuſa eſt: corpus ipiꝰ ē: cuiꝰ ē ipe caput. Nō ſolū aūt fideles q̄ mō ſunt: ſ ⁊ qui fuerūt añ nos: et qui poſt nos futuri ſunt vſq̄ in finē ſeculi: oēs ad corpus eius ꝑtinent: cuiꝰ corpoꝛis ipe caput eſt q̄ aſcendit in celū. Quia ergo iam nouimꝰ caput ⁊ corpus: ille eſt caput: nos corpus: qm̄ audimus vocē ipius: ⁊ ex capite debemꝰ audire ⁊ ex corpe: qꝛ quicq̄d paſſꝰ ē i illo: ⁊ nos paſſi ſumꝰ: qꝛ ⁊ nos qđ patimur in nobis ⁊ ipe patitꝰ. Quō ſi aliq̄d patiatꝰ caput: nunq̄d pōt dicere manꝰ: qꝛ nō patitꝰ? Aut ſi aliq̄d patitꝰ manꝰ: nunq̄d pōt caput dicere: qꝛ non patitꝰ? Qm̄ aliq̄d patitꝰ mēbꝛū nr̄m: oīa mēbra currūt vt ſubueniāt mēbꝛo qđ patitur. Si ḡ ille cū paſſus ē nos in illo paſſi ſumꝰ: ⁊ ille iā aſcēdit in celū ⁊ ſedet ad dexterā p̄ris: q̄cq̄d patitꝰ eccleſia ipius in tribulatiōibꝰ huiꝰ ſeculi: in tēptatiōibꝰ: in neceſſitatibꝰ: i anguſtijs: qꝛ ſic illā opoꝛtet erudiri: vt igne tanq̄ aurū purgetꝰ: ipſe patitꝰ. Pꝛobamꝰ qꝛ nos in illo paſſi ſumꝰ dicēte Ap̄lo: Si autē moꝛtui eſtis cū chriſto: q̄d adhuc velut viuētes d̄ hoc mūdo decernitis? Itē dicit: qꝛ vetus hō noſter ſimul crucifixꝰ eſt cū illo: vt euacuaretꝰ corpus peccati. Si ḡ in illo moꝛtui ſumꝰ: in illo etiā reſurreximꝰ. Dixit em̄ ipe ap̄lus: Si auteꝫ reſurrexiſtis cū chriſto que ſurſum ſunt ſapite: que ſurſuꝫ ſunt q̄rite: vbi chriſtus ē in dextera dei ſedens. Si ḡ in illo moꝛtui ſumus: ⁊ in illo reſurreximꝰ: ⁊ ipe i nobis moꝛitꝰ: ⁊ in nobis reſurgit. Ipe ē em̄ vnitas capitis ⁊ corpis: nō imerito vox ipius etiaꝫ nr̄a ē: ⁊ vox nr̄a ipius eſt. Audiamꝰ ḡ pſalmū ⁊ i eo chriſtū loquētem intelligamꝰ. ¶ Titulū habet iſte pſalmus. **Ipi Dauid cū eſſet i deſerto Idumee.** Per Idumee nomē intelligitꝰ ſeculū iſtud. Idumea em̄ gens erat q̄daꝫ errantiū hominū: vbi idola colebantꝰ. Nō in bono ponitꝰ Idumea iſta. Si nō in bono ponitꝰ: intelligendū eſt iſtā vitaꝫ: vbi patimur tantos laboꝛes: ⁊ vbi tantis neceſſitatibꝰ ſubditi ſumꝰ Idumee nomīe ſignificari. Et hic ē deſertū: vbi multū ſititꝰ: ⁊ audituri eſtis vocē mō ſitientis in deſerto. Si aūt cognoſcamꝰ nos ſitiētes: cognoſcemꝰ nos ⁊ bibētes: qꝛ q̄ ſitit in iſto ſeculo: in futuro ſeculo ſatiabitꝰ: dicēte dño: Beati qui eſuriūt ⁊ ſitiūt iuſticiam: qꝛ ipi ſaturabuntꝰ. Ergo in h̄ ſeculo nō debemꝰ q̄ſi amare ſaginā. Hic ſitiendū eſt: alibi ſaginabimur. Mō aūt vt nō deficiamꝰ i iſto deſerto: aſꝑgit nobis roꝛē verbi ſui: et non nos dimittet ꝑſus areſcere: vt nō ſit de nobis repetitio: ſ vt ſic ſitiamꝰ vt bibamꝰ. Vt aūt bibamus aliqua gratia eiꝰ aſꝑgimur: tm̄ ſitimuſ. Et quid dicit aīa noſtra deo?

¶ Expoſitio pſalmi.

DEus deꝰ meus: ad te de luce vigilo. Quid ē vigilare? Vtiq̄ nō doꝛmire. Quid eſt doꝛmire. Eſt ſomnꝰ aīe: eſt ſomnus coꝛpis. Somnū coꝛpis oēs debemꝰ h̄re: qꝛ ſi nō habeatꝰ ſōnus coꝛpis deficit hō: deficit ipm̄ coꝛpus. Nō em̄ pōt diu ſuſtinere corpꝰ noſtrū fra-

gile animā vigilantē ⁊ intentā ī actiōibus.
Si diu fuerit intēta aīa ī actiōibꝰ: corpꝰ fra
gile ⁊ terrenū nō illā capit: nō illā ſuſtinet:
ꝑpetuo agentē: ⁊ deficit ⁊ ſuccūbit. Jdō deꝰ
donauit ſomnū corpi: quo repant mēbra
corpis: vt poſſint vigilantē aīaꝫ ſuſtinere.
Jllud autē cauere debemꝰ: ne ipa aīa nr̄a
dormiat. Malꝰ eīn ē ſomnꝰ aīe: bonꝰ ſom-
nus corpis: quo repat valitudo corporis.
Somnꝰ aūt aīe eſt obliuiſci deū ſuū. Que-
cūqꝫ aīa oblita fuerit deū ſuum: dormiuit.
Jdeo dicit aplꝯs: Quibuſdā oblitis deuꝫ
ſuū: Et tanqꝫ ī ſonino agentibꝰ deliramēta
culture idoloꝝ. Sic ſunt eīn q̄ colūt idola:
quō q̄ vident in ſomnis vana. Si aūt eui-
gilet aīa ipoꝝ intelliget a q̄ facta eſt: et non
colit qḋ ipa fecit. Dicit ḡ quibuſdā aplꝯs:
Surge q̄ dormis: ⁊ exurge a mortuis: ⁊ illu
minabit te chriſtꝰ. Nūquid corpe dormiētē
excitabat aplꝯs? Sed excitabat aīaꝫ dor-
mientē: qn̄ ad h̄ eā excitabat: vt illumiaret
a chriſto. Ergo ſm ipas vigilias dicit iſte:
Deus deꝰ meꝰ ad te de luce vigilo. Nō. n.
vigilares ī te: niſi orirer lux tua q̄ te de ſom-
no excitaret. Jllumiat eīn aīas chriſtꝰ ⁊ fa-
cit eas vigilare. Si aūt lumē ſuū detrahat:
obdormiūt. Jdeo illi dicit in alio pſalmo:
Jllumia oculos meos: ne vnqꝫ obdormiā
in morte. Aut ſi ab illo auerſe obdormiūt:
pſens eſt illis lumē ⁊ nō poſſunt videre: qꝛ
dormiūt. Quō ⁊ corpe q̄ dormit inter dieꝫ:
iā ortꝰ eſt ſol: iam dies calet: et ille tanqꝫ in
nocte ē: qꝛ nō vigilat vt videat iā ortū diē.
Sic quibuſdā iā pn̄te chriſto: iam p̄dicata
v̇itate ineſt adhuc ſomnꝰ aīe illiꝰ. Ergo voſ
ſi vigiletis dicite quotidie: Surge qui dor-
mis ⁊ exurge a mortuis: ⁊ illumiabit te chri
ſtus. Uita eīn vīa ⁊ mores vr̄i vigilare de-
bent in chriſto: vt ſentiāt aliȷ̄ pagani dormi
entes: ⁊ ad ſomnū vigiliaꝝ veſtraꝝ excitē-
tur: ⁊ ipi excutiāt ſomnū: ⁊ incipiāt in chri-
Alia lra. † in te. ſto vobiſcū dicere: Deus deꝰ meꝰ ad te de
luce vigilo. **Sitiuit † tibi aīa mea:**
Ecce illud deſertū Jdumee. Uidete quō
hic ſitit: h̄ vide q̇d hic bonū eſt: ſitiuit tibi.
Sūt eīn q̄ ſitiūt: ſed nō deo. Oīs q̄ ſibi vult
aliq̇d p̄ſtari: ī ardore ē deſideriȷ̄. ipm deſide
riū ſitis ē aīe. Et videte quāta deſideria ſīt
in cordibꝰ hoim: Aliꝰ deſiderat aurū: alius
deſiderat argentū: aliꝰ deſiderat poſſeſſio-
nes: alius deſiderat hereditates: alius am
plā pecuniā: aliꝰ multa pecora: aliꝰ domuꝫ
magnā: aliꝰ vxorē: alius honores: alius fi-
lios. Uidetis deſideria iſta quō ſūt in cor-
dibus hominū. Ardēt omnes homīes de-
ſiderio: ⁊ vix inueniē qui dicat: Sitiuit tibi
aīa mea. Sitiūt eīn homīes ſeculo: et nō ſe
intelligūt in deſerto eſſe Jdumee: vbi debꝫ
ſitire aīa ipoꝝ deo. Dicamꝰ ḡ nos: Sitiuit
tibi aīa mea: Oēs dicamꝰ: qꝛ in cōcordia
xp̄i oēs vna aīa ſumꝰ: ipſa aīa ſitiat ī Jdu-
mea. Sitiuit tibi inq̇t aīa mea. **Quā mul-**
tipliciter tibi † ⁊ caro mea. Parū ē: qꝛ Alia lra. † nō habet.
ſitiuit aīa mea: ſitiuit ⁊ caro mea. Putas ſi
aīa ſitit deo: quō ⁊ caro ſitit deo? Qn̄ enim
caro ſitit: aquā iſtā ſitit: qn̄ aīa ſitit fontem
ſapiētie ſitit. De ipo fonte inebriabunē aīe
noſtre: ſicut dicit alius pſalmus: Jnebria-
bunē ab vbertate domꝰ tue: ⁊ torrente deli-
ciarū tuaꝝ potabis eos. Sitiēda ē ḡ ſapiē-
tia: ſitiēda ē iuſticia. Nō ea ſatiabimur: nō
ea iplebimur: niſi cū fuerit finita vita iſta:
⁊ venerimꝰ ad illud qḋ ꝓmiſit deꝰ. Promi
ſit eīn deꝰ equalitatē angeloꝝ: ⁊ mō angeli
nō ſitiūt: quō nos: nō eſuriūt: quō nos: ſed
habēt ſaginā veritatē lucis īmortalis ſapiē
tie. Jdeo beati ſunt: ⁊ ī tanta beatitudine:
qꝛ ī illa ſunt ciuitate hierlm celeſti: vn̄ nos
mō ꝑegrinamur: attendūt nos ꝑegrinos: ⁊
miſereanē nos: ⁊ iuſſu dn̄i auxilianē nobiſ:
vt ad illā patriā cōmunē aliqn̄ redeamꝰ: et
ibi cū illis fonte dn̄ico veritatis ⁊ eternita-
tis aliqn̄ ſaturemur. Modo ergo ſitiat aīa
nr̄a: vn̄ ⁊ caro nr̄a ſitit: ⁊ hoc multipliciter.
Multipliciter tibi inq̇t ſitit ⁊ caro mea: q̇a
⁊ carni nr̄e ꝓmittitur reſurrectio. Quō aīe
nr̄e ꝓmittiē beatitudo: ſic et carni ꝓmittiē
reſurrectio. Reſurrectio carnis talis nobiſ
ꝓmittitur. Audite ⁊ diſcite ⁊ tenete que ſit
ſpes chriſtianorū. Quare ſumꝰ chriſtiani?
Non eīn ad hoc ſumꝰ chriſtiani: vt terrenā
nob̄ felicitatē petamꝰ quā plerūqꝫ habēt et
latrones ⁊ ſcelerati. Ad aliā felicitateꝫ nos
ſumꝰ chriſtiani: quā tūc accipiemꝰ cuꝫ vita
iſta huiꝰ ſeculi tota trāſierit. Ergo ꝓmittiē
nobis ⁊ carnis reſurrectio: et talis reſurre-
ctio carnis nobis ꝓmittiē: vt caro quidem
iſta quā mō portamꝰ reſurgat in finē. Nec
incredibile vobis videaē. Si eniꝫ deꝰ fecit
nos q̄ nō eramꝰ: magnū illi ē reparare q̄ era-
mus? Ergo h̄ vobis incredibile nō videaē:
qꝛ q̄ſi putreſcere mortuos videtis: ⁊ ire ī ci
neres ⁊ in puluerē. Aut ſi incēdaē aliquis
mortuꝰ: aut ſi canes dilaniēt eū: putatis qꝛ
inde nō erit reſurrecturꝰ? Oīa q̄ diſcerpūē:
⁊ in fauillas quaſdā putreſcūt: integra deo
ſunt. Jn illa eīn elemēta mūdi eunt vn̄ pri-
mo venerūt qn̄ facti ſumꝰ. Nō illa videmꝰ

ſed tñ deus vñ ſcit ꝑducet illa: q̃ ⁊ anteq̃
eſſem⁹: vñ ſciebat nos ꝑduxit. Talis ḡ re-
ſurrectio carnis nob̃ ꝓmittit: vt q̃uis ipſa
ſit caro quã mõ portam⁹ q̃ reſurrectura eſt:
tñ nõ habeat corruptionē quã mõ habet.
Modo eñ ex corruptiõe fragilitatis: ſi nõ
mãducem⁹: deficim⁹ ⁊ eſurim⁹: ſi nõ biba-
mus: deficim⁹ ⁊ ſitim⁹: ſi diu vigilem⁹: defi
cim⁹ ⁊ dormim⁹: ſi diu dormiam⁹: deficim⁹:
ideo vigilam⁹: ſi diu mãducem⁹ ⁊ bibam⁹:
q̃uis ꝓpt̃ refectiõez mãducem⁹ ⁊ bibam⁹.
ipa diuturna refectio defectio eſt: ſi diu ſte-
m⁹ fatigamur: iõ ſedem⁹: ⁊ ſi diu ſedeam⁹:
⁊ ibi fatigamur: ⁊ iõ ſurgim⁹. Deide videte
q̃ null⁹ carnis nr̃e ſtat⁹: qñ infantia volat
in puericiã: ⁊ q̃ris infantiã: ⁊ nõ ē infantia:
q̃ iã ꝑ infantia puericia ē. Iterũ ⁊ ipa mi-
grat i adoleſcētiã: q̃ris puericiã ⁊ nõ inue-
nis. Adoleſcēs fit iuuenis: q̃ris adoleſcen
tē ⁊ nõ eſt. Iuuenis fit ſenex: q̃ris iuuenē ⁊
nõ inuenis. Et ſenex morit̃: q̃ris ſenē ⁊ non
inuenis. Nõ ſtat ergo etas nr̃a: vbiq̃ fati-
gatio eſt: vbiq̃ laſſitudo: vbiq̃ corruptio.
Attēdētes q̃lem nobis ſpē reſurrectiõis ꝓ
mittat deus. In iſtis omib⁹ multiplicibus
defectiõib⁹ nr̃is: ſitim⁹ illã icorruptionē: ⁊
ſic caro noſtra multiplicit̃ ſitit deo. In iſta
Idumea: in iſto deſerto: q̃ multiplicit̃ la-
borat: tã multiplicit̃ ſitit: q̃ multiplicit̃ fati
gat̃: tã m̃ltiplicit̃ ſitit illã infatigabilē incor
ruptionē: quã frẽs mei bono chriſtiano et
fideli etiã in h̃ ſeculo caro deo ſitit: q̃ ſi op⁹
eſt carni pane: ſi opus eſt aqua: ſi opus eſt
vino: ſi opus eſt nũmo: ſi opus eſt iumēto
carni huic: a deo petere debet: nõ a demo-
nijs ⁊ idolis: ⁊ a neſcio quib⁹ poteſtatibus
h⁹ ſeculi. Sũt. n. qui qñ famē patiunt̃ i iſto
ſecl̃o dimittũt deũ: ⁊ rogãt mercuriũ: aut ro
gant iouē vt det illis: aut quē dicũt celeſtē:
pron: aut aliq̃ demonia ſilia: nõ deo ſitit ca-
ro ipoꝝ. Qui aũt deo ſitiũt: vndiq̃ debēt
ſitire: ⁊ aĩa: ⁊ carne: q̃ ⁊ aĩe deus dat panē
ſuũ: id eſt v̉bũ veritatis: carni de⁹ dat que
neceſſaria ſũt: q̃ de⁹ fecit: ⁊ animã: ⁊ carnē.
Propt̃ carnē tuã rogas demonia: nũquid
animã tuã de⁹ fecit: ⁊ carnē tuã demonia fe
cerũt? Qui fecit aĩaz: ipe fecit ⁊ carnē: q̃ fec̃
ambas res: ipſe paſcit ambas res. Vtrũq̃
noſtrũ deo ſitiat: ⁊ ex labore multiplici ſim
pliciter ſatiet̃. Vbi aũt ſitit aĩa nr̃a: ⁊ mul-
tipliciter caro nr̃a: nõ cuicũq̃ ſed tibi dñe:
Alia lr̃a. id eſt deo nr̃o. Vbi ſitit? In terra de-
† i via ⁊ i ſerta † ⁊ ſine via ⁊ ſine aqua: Seculũ
aquoſa. iſtud diximus: ipa eſt Idumea: hoc eſt de-
ſertũ Idumee: vñ titulũ pſalmus accepit.
In terra deſerta. Parũ ē deſerta: vbi null⁹
hoĩm habitat: ⁊ inſuꝑ et ſine via: ⁊ ſine aq̃.
Vtinã vel viã haberet ipm deſertũ: vtinã
illuc hõ incurrens: vel noſſet qua inde exi-
ret. Nõ videt hoĩem ad ſolatiũ: non videt
viã qua careat deſerto. Ergo ibi diuertit:
vtinã eſſet vel aqua vñ reficeret̃ q̃ inde nõ
põt exire. Malũ deſertũ horribile ⁊ timen
dũ: ⁊ tñ de⁹ miſert⁹ eſt nr̃i: ⁊ fecit nobis viã
in deſerto: ipm dñm nr̃m Ieſum chriſtũ: et
fecit nobis cõſolationē in deſerto: mittēdo
ad nos p̃dicatores verbi ſui: ⁊ dedit nobis
aquã in deſerto: implēs ſpũ ſancto p̃dica-
tores ſuos: vt fieret i eis fons aque ſaliētis
in vitã eternã. Et ecce habem⁹ hic oĩa: ſ3 nõ
ſunt de deſerto. Ergo proprietatez deſerti
p̃us cõmēdauit pſalm⁹: vt ⁊ tu cũ audiſſes
in q̃ malo eſſes: ſi q̃s hic hr̃e poſſes cõſola-
tiões: vel ſocioꝝ: vel vie: vel aque: nõ tri-
bueres deſerto: ſed illi q̃ te viſitare dignat⁹
eſt i deſerto. Sic in ſancto apparui ti- Alia lr̃a.
bi vt videre † potentiã tuã ⁊ gloriã † virtutē.
tuam. Primo ſitiuit aĩa mea ⁊ caro mea
multiplicit̃ tibi i deſerto: ⁊ i terra ſine via: ⁊
ſine aqua: ⁊ ſic i ſancto apparui tibi vt vide
rē potentiã tuã ⁊ gloriã tuã. Niſi q̃s primo
ſitiat in iſto malo in q̃ eſt: nunq̃ ꝑuenit ad
bonũ qḋ ē deus. Apparui aũt tibi inq̃t i ſã-
cto. Nã in ſancto ē magna ꝯſolatio. Appa
rui tibi q̃d eſt? Vt videres me: ⁊ iḋo vidiſti
me: vt viderē te. Apparui tibi: vt viderem.
Nõ dixit apparui tibi vt videres: ſ3 dixit ap
parui tibi vt viderē potētiã tuã ⁊ gl̃iaz tuã.
Vñ ⁊ ap̃ls: Nũc aũt inq̃t cognoſcētes deũ
imo cogniti a deo. Prius eñ apparuiſtis
deo: vt poſſit vobis apparere de⁹. Vt vide
rez potentiã tuã ⁊ gloriã tuã. Reuera i iſto
deſerto: id eſt i iſta heremo: ſi tanq̃ ab he-
remo exigat hõ qḋ ſibi ſaluti eſt: nunq̃ vi-
debit potentiã dñi: ⁊ gloriã dñi: ſed rema-
nebit ſiti moritur⁹: nec viã inuenit: nec con
ſolatorē: nec aquã ꝑ quã duret in heremo.
Cũ aũt erexerit ſe ad deum: vt dicat illi ex
medullis oib⁹: Sitiuit tibi aĩa mea: ⁊ mul-
tipliciter caro mea: ne forte vel neceſſaria
carnis ab alijs petat: ⁊ nõ a deo: aut nõ de-
ſideret illã reſurrectionē carnis quã nobis
ꝓmittit deus. Cũ ḡ ſe erexerit: habebit nõ
paruas ꝯſolatiões. Ecce frẽs: quõ caro no
ſtra: q̃diu mortalis ē: q̃diu fragilis ē ante
illã reſurrectiõz: habet ſolatia iſta quib⁹ vi-
uim⁹: panē: aquã: fructus: vinũ: oleũ. Iſta
oĩa ſolatia ⁊ ſubſidia: ſi nos deſerãt: vtiq̃

dūrare non poſſumꝰ: q̄uis nondum rece-
perit caro iſta ſanitatem illam perfectam:
vbi nullā patieꝛ anguſtiā: nullā īdigentiā:
ſic ⁊ anima noſtra cum hic eſt in iſta carne
inter temptationes ⁊ pericula ſeculi huius
adhuc infirma. Habet etiā ipa ſolatia ver-
bi: ſolatia orationis: ſolatia diſputationis.
Sic ſunt iſta anime nr̄e: quō illa carni nr̄e.
Cum aūt reſurrexerit caro noſtra: vt iā iſtis
non indigeamus: habebit locum quēdam
et ſtatū incorruptionis ſue. ſic ⁊ anima no-
ſtra habebit cibum ſuum ipm̄ verbum dei:
ꝑ qđ facta ſunt oīa. Cū gratias illi qꝛ mo-
do in hac heremo nō nos deſerit: ſiue dan-
do nob̄ qđ neceſſariū eſt carni: ſiue dando
nob̄ qđ aīe neceſſariū eſt: ⁊ quāto nos aliq̄-
bus neceſſitatibus erudit: vult vt amplius
illū diligamꝰ: Ne forte ꝑ ſaginā corrumpa
mur et obliuiſcamur eū ſbtrahit nob̄ aliq̄n
que neceſſaria ſunt et atterit nos: vt ſciamꝰ
quia pater ⁊ dn̄s eſt: nō ſolū blandiēs: ſed
et flagellans: prepat em̄ nos cuidam here-
ditati incorruptibili ⁊ magne. Si vnā cup-
pam: aut vnā ſellam tuā: aut ſi quid habes
in domo tua cogitas dimittē filio tuo: et ne
ꝑdat illđ erudis eū. et flagellis eū ad diſci-
plinā corrigis ne ꝑdat nihil tuū: qđ ⁊ ipe h̄
dimiſſurꝰ ē: ſic ⁊ tu non vis vt nos erudiat
pater noſter in flagellis etiam neceſſitatuꝫ.
aut tribulationū: qui nobis talem heredi-
tatē daturꝰ eſt: ⁊ que trāſire nō poſſit: Here
ditatē em̄ nobis dabit ſeipm̄ deus: vt ipſū
poſſideamꝰ: ⁊ ab ipſo poſſideamur ineter-
num. Ergo in ſancto appareamꝰ deo: vt ap
pareat nobis. Appareamꝰ illi in ſancto de-
ſiderio: vt appareat nob̄ in potētia ⁊ gloria
filij dei. Multis nō apparuit: ſint in ſancto:
vt appareat ⁊ illis. Nam multi putant illuꝫ
tantūmodo hominem fuiſſe: qꝛ predicatur
natus ex homine: crucifixus ⁊ mortuꝰ: am-
bulaſſe in terra: manducaſſe ⁊ bibiſſe: ⁊ ce-
tera egiſſe q̄ ſunt humana: ⁊ putant illū ta-
lem fuiſſe quales ſunt ceteri homines. Au-
diſtis aūt modo cū euāgelium legereꝛ quo
modo cōmendauit maieſtatē ſuam: ego et
pater vnuꝫ ſumꝰ. Ecce quanta maieſtas et
quāta equalitas patris: deſcēdit ad carneꝫ
ꝓpter infirmitatem nr̄am: ecce quātū dile-
cti ſumꝰ: anteq̄ꝫ deuꝫ diligeremꝰ. Si anteq̄ꝫ
deū diligeremꝰ tantū ab illo dilecti ſumus:
vt equalem ſibi filiū ſuum homineꝫ faceret
ꝓpter nos: quid nobis ſeruauit iam diligē-
tibus ſe: Ergo multi neſcio quid minimuꝫ
putant apparuiſſe in terra filium dei: quia
nō ſunt in h̄ ſancto: nō eis apparet potētia
ipſius et gloria ipſius: id eſt quia nondum
ſanctificatum habent cor vnde intelligant
eminentiam virtutis illius: ⁊ gratias agant
deo quia ꝓpter ipos tantus quo venit: ad
quam natiuitatem: ad quaꝫ paſſionem: nō
poſſunt videre gloriam ipſius ⁊ potentiam
ipſiꝰ. Qm̄ melior eſt miſericordia
tua ſuper vitas: Multe ſūt vite huma-
ne: ſed deus vnam vitam ꝓmittit: ⁊ nō illā
dat nobis quaſi ꝓpter merita noſtra: ſ ꝓ-
pter miſericordiā ſuam. Quid enim boni
egimꝰ: vt illud mereremur: Aut que bona
facta noſtra p̄ceſſerunt: vt deus nobis gra
tiam ſuaꝫ daret: Nū quid inuenit iuſticias
quas coronaret: ⁊ nō delicta que donaret:
Vtiq̄ꝫ delicta que donauit ſi punire vellet:
nō eſſet iniuſtū. Quid em̄ taꝫ iuſtum tanq̄ꝫ
vt puniaꝛ peccator: Cum iuſtum ſit vt pu-
niatur peccator: ꝑtinuit ad miſericordiam
ipſius non punire peccatorem ſed iuſtifica-
re: ⁊ de peccatore facere iuſtum: ⁊ de impio
facere pium. Ergo miſericordia ipſius me-
lior ſup vitas. Quas vitas: Quas ſibi ho
mines elegerūt. Alius elegit ſibi vitam ne-
gociandi: alius vitam ruſticandi: alius vi-
tam fenerandi: alius vitam militandi: aliꝰ
illam: alius illā. Diuerſe ſunt vite: ſed me-
lior eſt miſericordia tua ſup vitas noſtras.
Melius eſt qđ das correctis: q̄ꝫ quod eli-
gunt ꝑuerſi. Vnam vitam donas que pre-
ponaꝛ omnibus noſtris quaſcūq̄ꝫ ī mūdo
eligere potuerimus. Quoniā melior ē miſe
ricordia tua ſup vitas. Labia mea lau-
dabūt te. Nō te laudarēt labia mea: niſi
me p̄cederet miſericordia tua. Bono tuo
te laudo: per miſericordiā tuam te laudo.
Non em̄ ego poſſem laudare deū: niſi mi-
hi donaret laudare ſe poſſe. Quoniā me-
lior eſt miſericordia tua ſuper vitas: labia
mea laudabunt te. Sic benedicā te
in vita mea: ⁊ in nomine tuo leua-
bo manus meas. Sic benedicam te in
vita mea. Jam in vita mea quaꝫ mihi do-
naſti: non in illa quā elegi ego ſm̄ mundū
cū ceteris inter multas vitas: ſed quā dedi-
ſti mihi ꝑ miſericordiā tuā vt laudarem te:
Sic benedicā te in vita mea. Quid eſt ſic:
Vt miſericordie tue tribuā vitam meaꝫ: in
qua te laudo: nō meritis meis. Et in nomi-
ne tuo leuabo manꝰ meas. Leua ergo ma-
nus in orōne: leuauit ꝓ nobis dn̄s deus nr̄
manus in cruce: ⁊ extenſe ſunt manus eius
ꝓ nobis. Ideo extenſe ſunt manus eius in

cruce: vt manus nr̄e extẽdant̃ ĩ bona oꝑa: q꞉ crux ipi⁹ miſericordiã nobis p̄buit. Ec-
ce leuauit ille man⁹: ⁊ obtulit ꝓ nobis ſacri
ficiũ deo ſeipm: ⁊ ꝑ illud ſacrificiũ deleta ſt̃
oĩa peccata nr̄a. Leuem⁹ ⁊ nos manus no-
ſtras ad deũ in p̄ce: et nõ cõfundent̃ man⁹
noſtre: leuate ad deũ: ſi exerceant̃ in bonis
opibus. Quid eñ facit q̃ leuat man⁹: Uñ
p̄ceptum eſt: vt leuatis manib⁹ oremus ad
deũ. Aplus eñ dicit: Leuãtes puras ma-
nus ſine ira ⁊ diſceptatiõe: vt cũ leuas ma
nus ad deum: veniãt tibi in mẽtẽ oꝑa tua.
Quia eñ man⁹ iſte leuant̃ vt impetres qđ
vis: ipas man⁹ cogitas in bonis oꝑib⁹ ex-
ercere: ne erubeſcãt leuari ad deũ. In no-
mine tuo leuabo manus meas. Iſte pre-
ces nr̄e ſunt in hac Idumea: in hoc deſer-
to: ĩ terra ſine aqua: ⁊ ſine via: vbi nob̄ chri
ſtus eſt via: ſed nõ via de hac terra. In no
mine tuo leuabo man⁹ meas. Et q̃d dicã:
cũ leuo manus meas in nomĩe tuo: Quid
petã: Eia fratres qñ leuatis man⁹: q̃rite q̃d
petatis. Ab omnipotẽte eñ petitis: aliq̃d
magnũ petite: nõ qualia petũt qui nõdum
crediderũt. Uidetis qualia dent̃ ⁊ impijs.
Petitur⁹ es a deo tuo pecuniã: nũquid nõ
donat eã ⁊ ſceleratis qui in illũ nõ credũt:
Quid ẽ ꝓ magno petiturus es qđ donat
⁊ malis: Sz nõ tibi diſpliceat: q꞉ q̃ donat ⁊
malis tam friuola ſunt: vt et malis donari
digna ſint: ne tibi quaſi magna videant̃ q̃
poſſunt donari ⁊ malis. Dei quidẽ ſunt et
oĩa dona terrena: ſed videte: q꞉ que donat
⁊ malis: nõ ꝓ magno habẽda ſũt. Eſt aliđ
quod nobis ſeruat. Cogitemus autẽ q̃ do-
nat ⁊ malis: ⁊ hinc intelligam⁹ quid ſeruet
bonis. Que donat malis videte. Donat il-
lis lucem iſtã. Uidete: q꞉ vidẽt illã multi ⁊
mali. Pluuiã q̃ deſcendit ſuꝑ terrã: ⁊ hinc
quãta bona naſcunt̃: ⁊ malis inde p̄ſtat̃ et
bonis: dicente euãgelio: Qui ſolẽ ſuũ oriri
facit ſuꝑ bonos ⁊ malos: ⁊ pluit ſuꝑ iuſtos
⁊ iniuſtos. Bona ergo iſta q̃ naſcunt̃: vel đ
pluuia: vel de ſole a dño quidẽ nr̄o petere
debem⁹ cũ ſunt neceſſaria: ſʒ nõ iſta ſola: q꞉
iſta dant̃ ⁊ bonis ⁊ malis. Quid ẽ debem⁹
petẽ qñ leuam⁹ man⁹: Quia quõ potuit di
xit illud pſalm⁹. Quid eſt qđ dixit: quomõ
potuit os humanũ aurib⁹ humanis: Quia
per ora humana iſta dicta ſunt: ⁊ per quaſ-
dam ſilitudines dicta ſũt: quõ capere poſ-
ſent oẽs infirmi: oẽs paruuli. Quid dixit:
Quid petiuit: In nomĩe inq̃t tuo leuabo
man⁹ meas. Quid acceptur⁹: †Tanq̃

Alia lra.
† Sicut.

adipe ⁊ pinguedine repleat̃ anima
mea: Putatis aliq̃ piguedine repleat̃ aĩa
mea: Putatĩ aliquã pinguedinẽ carnis de
ſideraſſe aĩaꝫ iſtã frẽs mei: Nõ eñ h̄ ꝓ ma
gno deſiderauit vt pigues arietes: vt pigues
porci illi mactarent̃: vt veniret ad aliquaꝫ
coq̃naꝫ: vbi inueniret obſonia pinguia vñ
ſaturaret̃. Si hoc crediderimus: digni ſu-
mus q̃ iſta audiam⁹. Ergo aliq̃d ſpũale de-
bem⁹ intelligere. Habet quãdã pinguedi-
nẽ anima nr̄a. Eſt quedã ſaturitas piguis
ſapiẽtie. Sapiẽtia eñ iſta aĩe q̃ carẽt mar-
ceſcũt: ⁊ oĩno ita exules fiũt: vt ĩ bonis om
nib⁹ oꝑibus cito deficiãt. Quare cito defi-
ciũt in omnib⁹ bonis oꝑibus: Quia nõ ha
bent piguedinẽ ſaturitatĩ ſue. Audi aplm
de pingui aĩa p̄cipientẽ vt quiſq̃ bñ oꝑet̃.
Quid ait: Hilarẽ datorẽ diligit de⁹. Pin-
guis aĩa vñ eſſet pinguis: niſi a dño ſatura-
ret̃: Et tñ quãtũlibet hic ſit pinguiſ: q̃d erit
in illo futuro ſeculo q̃ nos paſcit de⁹: inte-
ri ĩ hac ꝑegrinatiõe: Quid erim⁹ tũc: Nec
dici põt: ⁊ fortaſſe ipaꝫ ſaturitatẽ optam⁹ h̄
qñ leuam⁹ man⁹ nr̄as: vbi pinguedine ſic
ſaturabimur: vt oĩno oĩs indigẽtia nr̄a ite-
reat ⁊ nihil deſiderem⁹: q꞉ totũ p̄ſto nobis
erit: quicq̃d hic deſideram⁹: quicq̃d hic ꝓ
magno amam⁹. Iaꝫ p̄res nr̄i mortui ſunt:
de⁹ aũt viuit. Nõ hic potuim⁹ ſemꝑ hr̄e pa
tres: Ubi aũt ſꝑ habebim⁹ viuũ patrẽ: Ha
bẽtes patriã noſtrã: quecũq̃ trena ſunt ſꝑ
ibi eſſe nõ poſſum⁹: ⁊ neceſſe ẽ vt alij naſcã
tur: ⁊ ad h̄ naſcant̃ filij ciuiũ illoꝝ: vt exclu
dant inde parẽtes ſuos. Ad h̄ eñ naſcitur
puer vt dicat maiori: q̃d hic agis: Neceſſe
eſt vt q̃ ſuccedũt ⁊ q̃ naſcunt̃: excludãt eos
qui ſe p̄ceſſerũt. Ibi oẽs parit̃ viuim⁹: non
ibi ẽ ſucceſſor: q꞉ null⁹ deceſſor. Qualis illa
patria: Sꝫ diuitias h̄ amas: ipſe deus tibi
erũt diuitie tue. Sed amas fontẽ bonũ: q̃d
p̄clari⁹ illa ſapiẽtia: q̃d lucidi⁹: Quicq̃d h̄
põt amari: ꝓ omnib⁹ tibi erit: qui fecit oĩa.
Tãq̃ adipe ⁊ piguedine repleat̃ aĩa mea.

Alia lra.
† labiis.
† laudabit os
meũ.

Et †labia exultatiõis †laudabũt
nomẽ tuũ. In hac heremo in nomĩe tuo
lauabo man⁹ meas: impleat̃ aĩa mea tanq̃
adipe ⁊ piguedine: ⁊ labia exultatiõis lau-
dabũt nomẽ tuũ. Nõ eñ orõ q̃diu ſitis:
cũ ſitis trãſierit: trãſit orõ: ⁊ ſuccedit lauda
tio. Et labia exultatõnis laudabunt nomẽ
tuũ. Si †memorat⁹ ſũ tui ſuꝑ ſtra
tũ meũ ĩ †diluculis †meditabar ĩ te:
q꞉ fact⁹ es adiutor me⁹. Stratũ ſuum
quietẽ ſuã dicit. Qñ aliq̃s q̃etus ẽ: memor

Alia lra.
† memor fui.
† matutinis.
† meditabor.

ſit dei: quãdo aliquis quietus eſt non per
quietem diſſoluat̃ ⁊ obliuiſcat̃ deū. Si me
moꝛ eſt dei qñ quietus eſt: in actionibꝰ ſuis
in deū meditat̃. Diluculo enim dixit acti-
ones: qꝛ oīs hõ diluculo incipit aliq̇d agẽ.
Quid ḡ dixit? Si mẽoꝛ fui tui ĩ ſtrato meo:
⁊ in dilucul̃ meditaboꝛ ĩ te. Si ḡ nõ fui me-
moꝛ ĩ ſtrato meo: nec ĩ diluculo meditaboꝛ
ĩ te. Qui qñ ocioſus ẽ nõ cogitat deū: ĩ acti
onibus ſuis cogitare deū põt? Qui autẽ
memoꝛ eiꝰ ẽ: qñ quietꝰ ẽ: in ipo meditat̃ cū
agit ne ĩ actiõe deficiat: Jdõ q̇d adiecit? Et
in diluculis meditaboꝛ ĩ te: qꝛ factꝰ es adiu
toꝛ meus. Eteni niſi deꝰ adiuuet bona opa
nr̃a: impleri a nobis nõ pñt: ⁊ digna debe-
mꝰ opari: id ẽ tãq̃ ĩ luce: qñ xp̃o demõſtrã-
te opamur. Quicũq̃ opatur mala ĩ nocte
opat̃: nõ in diluculo: aplo dicẽte: Qui ine-
briant̃ nocte inebriant̃: ⁊ qui dormiunt no-
cte dormiũt: Nos q̇ diei ſumꝰ: ſobrĳ ſimꝰ.
Hoꝛtat̃ nos vt ſm̃ diem ambulemꝰ hone-
ſte: ſicut in die inq̇t: honeſte ambulemꝰ. Et
iterũ: vos inq̇t filĳ lucis eſtis ⁊ filĳ diei: nõ
eſtis noctis neq̃ tenebrarũ. Qui ſunt filĳ
noctis: ⁊ filĳ tenebraꝝ? Qui oīa mala ope-
rant̃. Uſq̃ adeo filĳ noctis ſt̃: vt timeãt vi
deri q̇ opant̃: ⁊ q̇ publice opant̃ mala: ideo
publice opant̃: qꝛ multi illa opant̃ q̇ pauci
opant̃ ĩ abſcondito. Qui aũt talia publice
opant̃: ſũt quidẽ in luce ſolis: ſ; in tenebris
coꝛdis. Nemo ḡ in diluculo opat̃ niſi qui ĩ
chꝛiſto opat̃. Sʒ q̇ ocioſus memoꝛ ẽ chꝛiſti
in ipo meditat̃ ĩ oībꝰ actiõibꝰ ſuis: et eſt illi
adiutoꝛ ĩ bono ope: ne ꝑ infirmitatẽ ſuã de-
ficiat. Si memoratꝰ ſum tui ſuꝑ ſtratũ meũ
Alia lr̃a. ĩ diluculis meditaboꝛ ĩ te: qꝛ factꝰ es adiu-
t alarũ. toꝛ meꝰ. Et ĩ velamẽto †pẽnaꝝ tuaꝝ
exultabo: Hilareſco in bonis opibꝰ: qꝛ
ſuꝑ me eſt velamẽ pẽnaꝝ tuaꝝ. Si me non
ꝓtegas: qꝛ pullꝰ ſum: miluꝰ me rapiet. Di-
cit eñ quodã loco ipe dñs deꝰ nr̃ ad hierl̃m
quãdã ciuitatẽ illã vbi crucifixꝰ ẽ: Hierl̃m
hierl̃m inq̇t quotiẽs volui filios tuos cõgre
gare tanq̃ gallina pullos ſuos et noluiſti.
Paruuli ſumꝰ ḡ: ꝓteget nos deꝰ ſub vm-
braculo alaꝝ ſuaꝝ. Quid cũ maioreſ facti
fuerimꝰ? Bonũ ẽ nob̃ vt et tũc ꝓteget nos
vt ſub illo maioꝛe ſꝑ nos pulli ſimꝰ. Sꝑ eñ
ille maioꝛ eſt quãtũcũq̃ creuerimꝰ. Nemo
dicat: ꝓtegat me cũ paruulꝰ ſum: q̄ſi aliq̇ſ
ad tantã magnitudinẽ poſſit ꝑuenire q̇ ſibi
ſufficiat: ſine ꝓtectiõe dei nihil es: ſemꝑ ab
illo ꝓtegi velimꝰ. Tũc ſꝑ in illo magni eſſe
Alia lr̃a. poterimꝰ: ſi ſꝑ ſub illo ꝑuuli ſimꝰ. Et ĩ vela
t adheſit. mẽto pẽnaꝝ tuaꝝ exultabo. †Agglutina
ta ẽ aīa mea poſt te. Uide deſiderantẽ:
vide ſitientẽ: videte quõ heret deo. Naſcat̃
ĩ nobis affectꝰ: ſi iã germiat cõpluat̃ ⁊ cre-
ſcat: ꝑueniat ad tale robur: vt ⁊ vos dicat̃
ex toto coꝛde: agglutinata ẽ aīa mea pꝰ te.
Ubi ẽ ipm̃ gluten? Jpm̃ gluten caritas eſt.
Caritatẽ habe q̇ glutine agglutinet̃ aīa tua
pꝰ deũ: nõ cũ deo: ſ; pꝰ deũ: vt ille p̄cedat: tu
ſeq̄rl. Qui. n. voluerit deũ antecedẽ: ꝯſilio
ſuo vult viuere: ⁊ non vult ſeq̇ p̄cepta dei.
ꝓpterea ⁊ Petrꝰ repulſus ẽ: qñ voluit cõſi
liũ dare chꝛiſto paſſuro pro nobiſ. Adhuc
eñ infirmꝰ erat Petrꝰ: ⁊ quãta vtilitas eẽt
gener̃ hũani ĩ ſanguĩe chꝛiſti nõ nouerat.
Dñs aũt q̇ venerat redimẽ nos ⁊ dare pre
cium ꝓ nobis: ſanguinẽ ſuũ cepit p̄dicare
paſſionẽ ſuã. Expauit Petrꝰ q̄ſi moriturũ
dñm quẽ volebat h̃ ſꝑ viuere: quõ illũ vi-
debat: quia carnalibꝰ oculis dedītꝰ: carna
li affectu circa dñm tenebat̃: ⁊ ait illi: Abſit
a te dñe ꝓpitiꝰ eſto tibi. Et dñs: Redi poſt
me ſathanas: non eñ ſapis q̇ dei ſũt: ſ; que
hoīm. Quare: q̇ ſunt hoīm? Quia antece-
dere me vis. Redi pꝰ me vt ſeq̄ris me: Ut
iã ſeq̄ẽs chꝛiſtũ diceret: Agglutinata eſt
aīa mea poſt te. Merito annectit. Me ſu
ſcepit dextera tua. Agglutinata ẽ poſt
te aīa mea: me ſuſcepit dextera tua. Dixit h̃
chꝛiſtꝰ ĩ nobis: id eſt ĩ homĩe quẽ geſtabat
ꝓ nobis: quẽ offerebat ꝓ nobis: dixit hoc:
dicit hoc ⁊ eccleſia in chꝛiſto: dicit ĩ capite
ſuo: qꝛ ⁊ ipa paſſa ẽ hic ꝑſecutões magnas
⁊ ſingillatim etiã mõ patit̃. Quis eñ perti
nẽs ad chꝛiſtũ: nõ varĳſ tẽptatiõibꝰ agitat̃:
⁊ quotidie agit cũ illo diabolꝰ et angeli eiꝰ
vt ꝑuertat̃ q̄libet cupiditate: q̄libet ſugge-
ſtione: aut ꝓmiſſiõe lucri: vel terroꝛe dãni:
vel ꝓmiſſione vite: vel terroꝛe moꝛtis: aut
alicuius potẽtis inimicitĳs: aut alicuius
potentis amicitĳs? Omnibꝰ modis inſtat
diabolus quẽadmodum deĳciat: ⁊ in ꝑſe-
cutionibꝰ viuimꝰ: ⁊ habemꝰ ꝑpetuos inimi
cos: diabolũ et angelos eiꝰ: ſ; nõ timeamꝰ.
Sic ſũt diabolꝰ ⁊ angeli eiꝰ q̄ſi milui: Sub
illiꝰ galline alis ſumꝰ: ⁊ nõ nos põt ꝯtigere.
Gallina eñ q̇ nos ꝓtegit: foꝛtis ẽ: infirma
eſt ꝓpter nos: ſ; foꝛtis ẽ in ſe dñs nr̃ Jeſus
chꝛiſtꝰ: ipa ſapiẽtia dei. Ergo dicit h̃ ⁊ eccle
ſia: Agglutinata ẽ aīa mea poſt te: me ſuſce
pit dextera tua. Jpi vo ĩuanũ q̄ſie-
rũt aīaꝫ meã. Quid mihi fecerũt? Queſie
rũt aīaꝫ meã ꝑdẽ. Utinã q̄rerẽt aīaꝫ meã vt
crederẽt mecũ: ſ; q̄ſierũt aīaꝫ meã vt ꝑderẽt
me. Quid facturi? Nõ eñ rapturi erãt glu

ten q̃ adheſit aīa mea poſt te. Quis.n.nos
ſepabit a caritate chriſti: Tribulatō: an an
guſtia: an pſecutio: an fames: an gladius:
Dextera tua ſuſcepit me. Ergo ꝓpter illō
gluten: ꝛ ꝓpt̃ poteſſimā dexterā tuā īuanū
q̃ſierūt aīaꝫ meā. Quotq̃t pſecuti ſunt: vel
pſeq̃ cupiūt eccliā pōt de his hoc intelligi:
maxie hoc tñ accipiam⁹ de iudeis: q̃ q̃ſierūt
aīaꝫ chriſti pdere. Et in ipo capite nr̃o qō
crucifixerūt: ꝛ ī diſciplis ei⁹ q̃s poſtea pſecu-
ti ſſ. Queſierūt aīaꝫ meā. **Introibūt ī in
feriora terre.** Terrā pdere noluerunt vt
crucifigerēt chriſtū: in inferiora terre ierūt.
Que ſunt inferiora terre: Terrene cupidi-
tates. Meli⁹ ē carne ambulare ſup terrā q̄
cupiditate ire ſub t̃ra. Ois eñ qui ꝯ ſalutē
ſuā cupit terrena: ſub terra eſt: qꝛ terrā ſibi
ꝓpoſuit: t̃rā ſup ſe poſuit: ꝛ ſe ſbt̃ fecit. Illi
ḡ timētes terrā pdere: quid dixerūt de dño
Ieſu chriſto cū viderēt multas turbas ire
poſt illū: qꝛ mirabilia faciebat: Si illū dimi
ſerim⁹ viuū: venient romani ꝛ tollēt nobis ꝛ
locū ꝛ gentē. Timuerūt pdere t̃rā: ꝛ ierunt
ſub terrā: accidit eis ꝛ qō timuerūt. Nā iō
voluerūt chriſtū occidē: ne t̃rā pderēt: ꝛ iō
terrā pdiderūt: qꝛ chriſtū occiderūt. Occi
ſo eñ chriſto: qꝛ dixerat illis ipe dñs: aufe-
ret a vobis regnū ꝛ tradet̃ gēti faciēti iuſti-
ciā: ſecute ſſ illos magne calamitates pſe-
cutionū. Vicerūt illos impatores romani
ꝛ reges gentiū: excluſi ſſ de ipo loco vbi cru
cifixerūt chriſtū: ꝛ mō loc⁹ ille plen⁹ ē chri-
ſtianis: nullū iudeū hꝫ: caruit inimicis chri
ſti: implet⁹ ē laudatorib⁹ chriſti. Ecce pdi-
derūt a romanis locū: qꝛ chriſtū occiderūt
q̃ ꝓpterea occiderūt: ne locū a romanis p-
derēt. Ergo introibūt ī ima t̃re. **Tradent̃
ī man⁹ gladij:** Reuera ſic illis viſibilit̃
cōtigit: expugnati ſunt irruētib⁹ hoſtibus.
Partes vulpiū erūt. Vulpes dicit re-
ges ſeclī: q̃ tūc fuerūt qñ debellata ē iudea.
Audite vt noueritis ꝛ intelligatis: qꝛ ipos
dic̃ vulpes. Herodē regē ipe dñs vulpem
appellauit: Ite inq̃t ꝛ dicite vulpi illi. Vi-
dete ꝛ attēdite frēs mei: chriſtū regē hr̃e no
luerūt: ꝛ ptes vulpiū facti ſūt. Qñ eñ Pi
latus pſes ī iudea legat⁹: occidit chriſtū ex
vocib⁹ iudeoꝝ: dixerat ipis iudeis: Regē
vr̃m crucifigā: Quia dicebat̃ rex iudeorū:
ꝛ ver⁹ rex ipe. Et illi repellētes chriſtū: dixe
rūt: Nos nō habem⁹ regē niſi ceſarē. Rep
pulerūt agnū: elegerūt vulpē: merito ptes
vulpiū facti ſūt. Rex vō iō ita poſitū ē: q̃a
illi vulpē elegerūt: regē vō noluerūt. Rex
vō: id eſt ver⁹ rex: cui titul⁹ inſcript⁹ eſt: qñ
paſſus ē. Nā Pilat⁹ hūc titulū ſup caput
ei⁹ inſcriptū poſuit: rex iudeoꝝ: hebrea lin-
gua: greca: ꝛ latina: vt oīs q̃ trāſirēt legerēt
gloriā regis: ꝛ ignominiā ipoꝝ iudeoꝝ: qui
reijciētes verū regē elegerūt vulpē ceſarē.
¶ **Rex vō letabit̃ ī deo:** Illi facti ſunt
ptes vulpiū. Rex vō letabit̃ ī deo. Quē ſi
bi viſi ſſ q̃ſi ſupaſſe cū crucifigerēt: tūc cru-
cifix⁹ fudit p̃ciū quo emit orbē terraꝝ. Rex
vō letabit̃ ī deo. † **Laudabit̃ oīs q̃ iu-
rat ī ipo.** Quare laudabit̃ oīs q̃ iurat in
ipo: Quia ſibi elegit chriſtū: non vulpē: qꝛ
qñ illi iudei inſultauerūt: tūc dedit ille vñ
redimeremur. Ad ipm ḡ ptinem⁹: q̃ nos re
demit: q̃ ꝓ nobis mundū vicit: nō armato
milite: ſꝫ irriſa cruce. Rex vō letabit̃ ī deo:
laudabit̃ oīs q̃ iurat ī ipo. Qui iurat in eo:
Qui pollicet̃ ei vitā ſuā: q̃ vouet illi ꝛ red-
det: q̃ fit chriſtian⁹: hoc ē qō ait: Laudabit̃
oīs q̃ iurat in ipo. † **Qm̃ oppilatū ē os
loquētiū iniq̃.** Quāta iniqua locuti ſūt
iudei: quāta mala dixerūt: nō ſolū iudei: ſꝫ
ꝛ oēs q̃ ꝓpter idola chriſtianos pſecuti ſūt.
Qñ ſeuiebāt ī chriſtianos: putabāt q̄ poſ-
ſent finire xp̄ianos: cū putāt q̄ poſſent fini
re: chriſtiani creuerūt: ꝛ ipi finiti ſūt. Oppi-
latū eſt os loquētiū iniq̃. Nemo audet mō
publice loqui contra chriſtum: iam omnes
timent chriſtum. Qm̃ oppilatum eſt os lo-
quētiū iniq̃. Qñ ī infirmitate agn⁹ erat: etiā
vulpes audebāt ꝯ agnū. Vicit leo de tribu
iuda: ꝛ ſiluerūt vulpes. Qm̃ oppilatū ē os
loquētiū iniq̃. Explicit Trac. de pš. LXII
¶ Incipit Trac. de pš. LXIII. Prefatio.

Paſſiōis ſanctoꝝ martyꝝ diē hodie
feſtum habētes: in eoꝝ recordatiōe
gaudeam⁹: recolētes q̃d patiebāt̃:
ꝛ intelligētes q̃d intuebant̃. Nūquid enim
tantas tribulatiōes carne tolerarēt: niſi ma
gnā quietē mēte cōciperēt. Hūc itaq̃ pſal-
mū ꝓ ipa ſolēnitate curram⁹. Heſterno eñ
die mlta audiuit caritas vr̃a: nec hodie tñ
huic feſtiuitati negare potuim⁹ noſtrā ſerui
tutē. Itaq̃ qñ maxie dñi paſſio ꝯmēdat̃ ī
hoc pſalmo: nec potuerūt eſſe fortes mar-
tyres: niſi intuerent̃ eū qui pm⁹ paſſus eſt:
nec talia ſuſtinerēt in paſſione q̃lia ille: niſi
talia ſparēt ī reſurrectiōe: q̃lia ipe de ſe de-
mōſtrauit. Nouit aūt ſanctitas vr̃a caput
nr̃m eſſe dñm nr̃m Ieſū chriſtū: omeſq̃ illi
coherētes mēbra eſſe illi⁹ capitis: eiuſq̃ vo
cē iā hētis notiſſimā: qñ nō ex ſolo capite:
ſꝫ etiā ex corpe loquit̃. Voceſq̃ eius nō tñ

Alia lr̃a. † Laudabunt̃ oēs qui iurāt in eo.

Alia lr̃a. † qꝛ obſtructū.

ipm dñm Jeſū chriſtū q̄ iā aſcēdit i celū: vt ſignificāt: vel p̄dicāt: ſ etiā eius mēbra caput p̄priū ſecutura. Agnoſcam⁹ hic nō ſolū illi⁹ vocē: ſ ⁊ noſtrā: ⁊ nemo dicat ꝙ hodie i tribulatiōe paſſionū nō ſum⁹. Supra eñ audiſtis h̄: q: illis tp̄ibꝰ eccl̄ia q̄ſi tota ſimul impellebat: nūc aūt p ſingulos temptat. Alligatus eſt quidā diabol⁹ ne faciat quātū pōt: ne faciat quātū vult. Tñ tantū tēptare ſinit: quātū expedit p̄ficiētib⁹. Nō nobis expedit eſſe ſine tēptatiōib⁹: nec rogam⁹ deū vt nō tēptemur: ſ vt nō inducamur in temptatiōnē. Dicam⁹ ḡ ⁊ nos.

Expoſitio pſalmi.

Alia lra. † eripe. Exaudi de⁹ orōnē meā cū deṗcor a timore inimici † erue animā meā. Seuierūt inimici i martyres. Quid orabat iſta vox corporis chriſti: Hoc orabat vt eruerent ab inimic: ⁊ nō eos poſſēt occidē inimici. Ergo exauditi nō ſt: q: occiſi ſūt: ⁊ deſeruit de⁹ ꝯtritos corde ſeruos ſuos: ⁊ ſperātes i ſe deſpexit: Abſit. Quis eñ iuocauit dñm: ⁊ derelict⁹ ē ab eo: Quis ſpauit i eo: ⁊ deſert⁹ ē ab eo: Exaudiebant ḡ ⁊ occidebant: ⁊ tñ ab inimicis eruebant. Alij timētes ꝯſentiebāt et viuebāt: ⁊ tñ ipi ab inimicis abſorbebant. Occiſi eruebant: viuētes abſorbebāt. Inde ē ⁊ illa vox gratulatiōis: forſitan viuos abſorbuiſſent nos. Multi abſorpti: ⁊ viui abſorpti: multi mortui abſorpti. Qui putauerūt inanē eſſe fidē chriſtianā: mortui abſorpti ſunt. Qui aūt ſciētes veritatē eē p̄dicatiōꝫ euāgelij: Chriſtū eē filiū dei ſciētes: ⁊ h̄ credētes: ⁊ h̄ int⁹ tenentes: ceſſerunt tñ dolorib⁹ ⁊ idolis ſacrificauerūt: viui abſorpti ſt. Illi āt abſorpti: q: mortui: illi aūt q: abſorpti mortui. Nō eñ abſorpti viuē potuerūt: q̄uis viui abſorberēt. Ergo h̄ orat vox martyrū: a timore inimici erue animā meā: nō vt nō me occidat inimic⁹: ſ vt non timeā occidentē inimicū. Hoc orat i pſalmo impleri ſeru⁹: qd̄ mō iubebat dñs i euāgelio. Quid mō iubebat dñs: Nolite timē eos q̄ corp⁹ occidūt: aīaꝫ aūt nō p̄nt occidere: ſ eū poti⁹ timete q̄ hꝫ ptātē ⁊ aīam et corp⁹ occidē i gehennā ignis. Et repetiuit: ita dico eū timere. Qui ſt q̄ corp⁹ ocidūt: Inimici. Quid iubebat dñs: Ne timerēt. Orēt ḡ: vt p̄ſtet qd̄ iubet. A timore inimici erue aīaꝫ meā. Erue a timore inimici: et ſubde timori tuo. Nō timeā eū q̄ corp⁹ occidit: ſ timeā eū q̄ hꝫ ptātē ⁊ corp⁹ ⁊ aīam occidē i gehēnā ignis. Nō .n. a timore volo eſſe imunis: ſ a timore inimici liber: ſb timore dñi ſeru⁹. Protexiſti me a cōuētu malignātiū: a mltitudine operātiū iniq̄tate. Jam ipm caput nr̄m intueamur. Multi martyres talia paſſi ſunt: ſed nihil ſic elucet quō caput martyrū: ibi meli⁹ intuemur qd̄ illi exp̄ti ſunt. Protect⁹ eſt a mltatudine malignātiū ꝓtegēte ſe deo: ꝓtegente carnē ſuā ipo filio: ⁊ hoīem queꝫ gerebat: q: filius hoīs eſt: ⁊ fili⁹ dei ē. Filius dei ꝓpter formā dei: filius hoīs ꝓpt formā ſerui: habēs in ptāte ponere animā ſuā ⁊ recipe eā. Quid ei potuerūt facē inimici: Occiderūt corp⁹: animā nō occiderunt. Intendite: Parū ḡ erat dño hortari martyres v̄bo: niſi firmaret exemplo. Noſtis q̄ cōuent⁹ erat malignātiū iudeoꝝ: et q̄ multitudo erat op̄antiū iniq̄tatē. Quā iniq̄tatē: Quia voluerūt occidere dñm Jeſū chriſtū. Tanta op̄a bona inq̄t oñdi vobis ꝓpter qd̄ hoꝝ me vultis occidē. Pertulit oēs infirmos eoꝝ: curauit oēs languidos eoꝝ: p̄dicauit regnū celorū: nō tacuit vitia eorum: vt ipa potius eis diſplicerent: non medicus a quo ſanabant. His omib⁹ curationib⁹ ei⁹ ingrati: tanq̄ multa febri freneticī inſaniētes i medicū q̄ venerat curare eos: excogitauerūt ꝯſiliū p̄dendi eū tanq̄ ibi volentes ꝓbare: vtrū vere hō ſit q̄ mori poſſit: an aliq̄d ſup hoīes ſit ⁊ mori ſe nō p̄mittat. Verbū ipoꝝ agnoſcim⁹ i ſapiētia Salomōis: Morte turpiſſima inquiūt dānem⁹ eū. Interrogem⁹ eū: erit eñ reſpect⁹ i ſermonib⁹ illi⁹. Si eñ vere fili⁹ dei ē: liberet eū. Videam⁹ ḡ q̄d factū ſit. Quia exacuerūt † tanq̄ gladiū liguas ſuas. Alia lra. † vt. Filij hominū dentes eoꝝ arma ⁊ ſagitte: et lingua eoꝝ gladius acutus: qd̄ dicit et ali⁹ pſalm⁹: ſic et hic: exacuerūt tanq̄ gladium linguas ſuas. Nō dicant iudei: nō occidimus chriſtū. Eteni ꝓpterea eum dederunt iudici Pilato: vt q̄ſi ipi a morte ei⁹ viderēt imunes. Nā cū dixiſſet eis Pilat⁹: vos eū occidite: Rñderūt. Nobis nō licet occidē quēq̄. Iniq̄tatē facinorꝭ ſui i iudicē hoīeꝫ refūdē volebāt. Sꝫ nūq̄d deū iudicē fallebāt: Qd̄ fecit Pilat⁹ i eo ipo qd̄ fecit aliq̄ntū p̄ticeps fuit: ſ in cōp̄atiōe multo ipe innocētior. Inſtitit eñ quātū potuit: vt illuꝫ ex eoꝝ manibus liberaret. Nam ꝓpterea flagellatum ꝓduxit ad eos: non p̄ſequēdo dominū flagellauit: ſed eorum furori ſatiſfacere volens: vt vel ſic iam miteſcerēt: ⁊ deſinerēt velle occidē: cū flagellatū viderēt.

Fecit ⁊ h. At vbi pſeuerauerūt: noſtis illū
lauiſſe man⁹ ⁊ dixiſſe: q̄ ipſe nō feciſſet: mū/
dū ſe eſſe a morte illi⁹. Fecit tñ: Sȝ ſi re⁹ q̄ꝛ
fecit vel inuit⁹: illi innocētes q̄ cogerūt vt
faceret: Nullo mō. Sed ille dixit in cū ſen/
tentiā: ⁊ iuſſit eū crucifigi: ⁊ q̄ſi ipſe occidit:
⁊ vos o iudei occidiſtis. Vñ occidiſtis: Gla
dio lingue. Acuiſtis eñ linguas veſtras.
Et qñ pcuſſiſtis: niſi qñ clamaſtis: Crucifi
ge crucifige: Propterea nō eſt eñ p̄termit
tendū: q̄ꝛ venit in mentē: ne forte aliquē p/
turbet lectio diuinoꝝ librorū: Quidā euā
geliſta dicit: Hora ſexta crucifixum dñm:
⁊ quidā hora tertia: niſi intelligam⁹ pturbe
mur. Etiā incipiente ſexta hora: dr̄ Pilat⁹
ſediſſe ꝓ tribunali: Et reuera qñ leuat⁹ eſt
dominus ī ligno hora ſexta erat. Sed ali⁹
euāgeliſta intuēs animū iudeorū: q̄ꝛ vole/
bāt ſe imunes videri a morte dñi: narrādo
eoſ oñdit reos dicēſ: dñm hora tertia cruci
fixū. Cōſiderātes aūt oēm circūſtantiā le/
ctiōis quāta agi potuerūt: cū apud Pila/
tū dñs accuſaret̄ vt crucifigeret̄: inuenim⁹
horā tertiā eſſe potuiſſe qñ illi clamauerūt:
Crucifige crucifige. Ergo veri⁹ illi tūc occi
derunt qñ clamauerūt. Appitores p̄ſtātis
hora ſexta crucifixerūt: p̄uaricatores legis
hora tertia clamauerūt. Qd̄ illi manib⁹ ho
ra ſexta: hoc illi ligua hora tertia. Rei ma/
gis iſti q̄ clamādo ſeuiebāt: q̄̄ illi q̄ obtem/
pando admiſtrabāt. Ipm ē totū acumē iu
deoꝝ: h eſt qd̄ ꝓ magno q̄ſiuerūt. Occida
m⁹ ⁊ nō occidam⁹: ſic occidum⁹ vt nō ipſi
occidiſſe iudicemur. Exacuerūt tanq̄ gla/
diū linguas ſuas. **Intēderūt arcū rem
amarā.** Arcū dicit inſidias. Qui eñ gla
dio comin⁹ pugnat: apte pugnat: q̄ ſagittā
mittit: fallit vt feriat. Pri⁹ eñ ſagitta pcu/
tit: q̄̄ venire ad vuln⁹ p̄uidet̄. Sȝ quē late/
rent inſidie cordis hūani: Nūquid et dñm
noſtrū Jeſum chriſtū: qui nō op⁹ habebat
vt ei teſtimoniū quiſq̄ phiberet de homie:
Ipe eñ ſciebat quid eſſet ī homie: ſic euan
geliſta teſtat̄. Tñ audiamus eos: ⁊ intuea/
mur eos quaſi neſciente dño facere qd̄ mo
liunt̄. Intenderūt arcum rem amarā. **Ut
† ſagittarēt in abſcōdito imaculatū.**
Qd̄ dixit: intēderūt arcū: hoc eſt in abſcō/
dito: quaſi fallētes inſidijs. Noſtis eñ qui
bus dolis id egerint: queādmodū diſcipu/
lū ei coherentē pecunia corruperint vt ſibi
traderetur: quō falſos teſtes ꝓcurauerint:
quibus inſidijs ⁊ dolis egerint: vt ſagitta/
rent in abſcōdito imaculatū. Magna ini/

Alia lr̄a. † ſagittēt in occultis.

quitas. Ecce de abſcōdito venit ſagitta: q̄
imaculatū ferit: qui nec tantā habebat ma
culā: quātam poteſt pungi a ſagitta. Agn⁹
quippe imaculatus: totus imaculatus: ſ. ſm
per imaculat⁹: non cui macule ablate ſint:
ſed qui maculas nullas cōtraxerit. Nā fe/
cit multos imaculatos donando peccata:
ipſe imaculat⁹: nō habēdo pctā. Ut ſagit/
tent in abſcōdito imaculatū. **† Repēte
ſagittabūt eū ⁊ nō timebūt:** O cor
durū: occidere velle hominē qui mortuos
ſuſcitabat. Repente: id eſt inſidioſe: quaſi
inopinate: q̄ſi nō p̄uiſe. Sic̄ eñ neſcienti
erat. Erat inter ipſos dñs ignorātes q̄d ne/
ſciret: ⁊ quid ſciret: imo ignorātes eū nihil
neſcire: ⁊ oīa ſcire: ⁊ ad hoc veniſſe vt illi fa
cerent qd̄ ſe ptāte facere arbitrabant̄. Re/
pente ſagittabūt eum ⁊ non timebūt. **Fir/
mauerūt ſibi ſermonē † malignum.**
Obfirmauerūt: facta ſunt tanta miracula:
nō ſunt moti: pſtiterūt in conſilio ſermonis
maligni. Traditus eſt ille iudici: trepidat
iudex: ⁊ nō trepidāt qui iudici tradiderūt:
cōtremiſcit poteſtas: ⁊ nō cōtremiſcit ima/
nitas. Uult ille lauare manus: ⁊ illi inqui/
nāt linguas. Sed quare hoc: Firmauerūt
ſibi ſermonē malignū. Quāta egit Pilat⁹:
quāta vt refrenarent̄: Que dixit: q̄d egit:
Sed firmauerūt ſibi ſermonē malignū: cru
cifige: crucifige. Repetitio ɔfirmatio ē ſer
monis maligni. Videam⁹ quō firmauerūt
ſibi ſermonē malignū: Regē veſtrū cruci/
figā: Dixerūt. Nos nō habem⁹ regē niſi ſo
lū ceſarē. Obfirmarūt ſermonē malignuȝ.
Offerebat ille regē filiū dei: illi ad hominē
recurrebāt: digni qui illū haberēt: ⁊ illū nō
haberent. Adhuc audi: quō firmauerīt ſer/
monē malignū. Nō inuenio aliquid in iſto
homie: aut iudex q̄ dign⁹ ſit morte. Et illi q̄
firmauerūt ſermonē malignū dixerūt: Sā/
guis hui⁹ ſup nos: ⁊ ſup filios nr̄os. Firma
uerūt ſibi ſermonē malignum. Firmauerūt
ſermonē malignū non dño ſ ſibi. Quō eñ
nō ſibi: cū dicūt: ſup nos ⁊ ſup filios nr̄os:
Qd̄ ḡ firmauerūt: ſibi firmauerunt: q̄ꝛ ipſa
vox ē alibi: Foderūt añ faciē meā foueā: et
inciderūt in eam. Dominū mors nō occi/
dit: ſed ipſe mortē: illos aūt iniquitas occi/
dit: quia noluerunt occidere iniquitatem.
Prorſus fratres certamē eſt: aut occidis
iniquitatē: aut occideris ab iniq̄tate. Noli
aūt q̄rere occidē iniq̄tatē tanq̄ aliq̄d extra
te. Ad teipm reſpice: vide quid tecum pu/
gnet in te: et caue ne expugnet te. Iniq̄tas

Alia lr̄a. † Subito.

Alia lr̄a. † nequā.

ma: inimica tua: ſi inſfecta ñ erit. Ex te. n.
eſt: ⁊ aĩa tua aduerſus te rebellat nõ aliud
aliq̃d. Ex quadã ꝑte coheres deo: ex qua-
dã ꝑte delectaris ſeculo. Illud qđ delecta
ris ſeculo: pugnat aduerſus mentẽ q̃ cohe-
ret deo. Sʒ q̃ coheret cohereat: nõ deficiat:
nõ ſe dimittat: magnũ adiutoriũ hʒ. Vin-
cit qđ in illa ſibi rebellat: ꝑſeueret ĩ pugnã-
do. Eſt peccatũ in corꝑe tuo: ſʒ nõ regnet.
Non ẽ regnet inq̃t peccatũ in v̓ro mortali
corꝑe: ad obaudiendũ deſiderijs eius. Si
v̓o non obaudieris: ⁊ ſi eſt qđ ſuadeat: qđ
delectet ad malũ: nõ obtemꝑando facis vt
nõ regnet qđ ẽ: ⁊ ita fiet poſtea vt nõ ſit qđ
erat. Qñ? Cũ abſorbebit᷑ mors ĩ victoria:
cũ corruptibile h̓ induerit incorruptõʒ: ibi
nõ erit qđ tibi repugnet: nõ erit qđ te aliud
delectet niſi deꝰ. Ergo ⁊ iſti iudei inuiderũt
dño delectabat eos ꝓ̇ncipatꝰ quidã: vide-
bãt ſibi ab eo auferri ꝓ̇ncipatũ: ⁊ ex delecta
tiõe ſua rebellauerũt aduerſus dñm: qui ſi
rebellaſſent aduerſus delectationẽ ſuã ma
lã: ipſam inuidẽtiã vincerẽt: nec vincerent᷑
ab ea: ⁊ eſſet illis dñs ſaluator q̃ venerat vt
ſanaret. Nũc ãt fauerũt febri: repugnauer͛t
medico. Quicq̃d ſuggẽbat febris faciebãt:
q̃cq̃d iubebat cõtra medicus negligebant.
Ergo illi magis occiſi ſunt: nõ dñs. Nã in
dño mors occiſa ẽ: ĩ illis iniq̃tas vixit. Vi-
uente autem in ſe iniq̃tate: illi mortui ſunt.

Alia lr̃a. †laqueos. †eos.

Narrauerũt vt abſconderẽt †mu
ſcipulas: dixerunt q̇s videbit †eas.
Latere putabãt eũ quẽ occidebant: latere
deũ. Ecce puta hõ erat chriſtꝰ: ſicut ⁊ cete-
ri homines: neſciebat q̇d de illo cogitarẽt.
Nũquid ⁊ deꝰ neſcit? O cor hũanũ q̃re ti-
bi dixiſti: quis videt me: cum ille videat q̇
te fecit? Dixerũt: q̇s videbit eas? Videbat
deus: videbat ⁊ chriſtꝰ: q꞉ ⁊ chriſtꝰ deꝰ. Sʒ
q̃re videbat᷑ eis nõ videre? Audi ſequẽtia.

Alia lr̃a. †Scrutati. †iniq̃tates. †ſcrutinio.

†Perſcrutati ſunt †iniq̃tate: defe-
cerũt ſcrutantes †ſcrutatiões. Id eſt
acerba ⁊ acuta ꝯſilia. Non tradat᷑ ꝑ nos: ſʒ
ꝑ diſcipulũ ſuũ: nõ occidat᷑ a nobis: ſʒ a iu-
dice. Totũ nos faciamus: ⁊ nihil feciſſe vi
deamur. Et vbi eſt clamor lingue: Crucifi
ge crucifige? Sic ceci eſtis: vt ⁊ ſurdi ſitis.
Simulata innocẽtia nõ eſt innocẽtia: ſimu
lata eq̃tas non eſt eq̃tas: ſʒ duplex iniq̃tas:
q꞉ ⁊ iniq̃tas ẽ ⁊ ſimulatio. Ibi ẽ iſti defece-
rũt ſcrutãtes ſcrutatiões. Quãto acutius
ſibi excogitare videbant᷑: tãtomagis defici
ebant: q꞉ a lumĩe veritatis ⁊ equitatis in ꝓ
funda conſilioꝝ malignoꝝ demergebant᷑.

Habet iuſticia quãdã lucẽ ſuã: ꝑfundit et
illuſtrat aĩaʒ inherentẽ ſibi. Aĩa v̓o auer-
tens ſe a luce iuſticie: quãto magis q̃rit qđ
inueniat cõtra iuſticiã: tantoplus a luce re
pellit᷑ ⁊ in tenebroſa demergit᷑. Merito ẽ ⁊
iſti ꝑſcrutantes qđ ꝯtra iuſtũ moliebant᷑: a
iuſticia recedebãt: et quãto a iuſticia rece-
debãt: tanto plus deficiebant ꝑſcrutantes
ſcrutatiões. Magnũ cõſiliũ innocẽtie: q̃ñ
ipſm Iudã penituit qđ tradidiſſet chriſtũ:
⁊ ꝓiecit illis pecuniã quã dederãt. Illi no
luerũt eã mittere ĩ gazophylatiũ: et dixer͛t:
Pecunia ſanguis eſt: nõ illã mittamꝰ ĩ ga-
zophylatiũ. Quid ẽ ẽ gazophylatiũ? Ar-
ca dei vbi colligebant᷑ ea q̃ ad indigentiã
ſeruoꝝ dei mittebant᷑. O hõ: cor tuũ ſit po
tius arca dei: vbi habitẽt diuitie dei: vbi ſit
nũmus dei mẽs tua: habẽs imaginẽ impa-
toris tui. Cũ ẽ hec ita ſint: q̃lis illa innocẽ-
tie ſimulatio fuit: pecuniã ſanguis nõ mit-
tere in arcam: et ipſum ſanguinẽ mittere in
cõſciẽtiã. Sed q̇d eis cõtigit? Defecerunt
ſcrutãtes ſcrutatiões. Vñ? Quia dicit: q̇s
videbit eas: id eſt quia eos nemo videbit.
Hoc dicebãt: h̓ apud ſe opinabant᷑: qđ ne
mo eos videret. Vide q̇d cõtingat aĩe ma-
le: Recedit a luce veritatis: ⁊ q꞉ ipſa nõ vi
det deum: putat ſe nõ videri a deo: ſic ⁊ iſti
recedẽdo ierunt ĩ tenebras: vt ipſi nõ vide-
rent deũ: ⁊ dixerũt: quis nos videt? Vide-
bat ⁊ ille quẽ crucifigebãt: illi deficiẽdo: nec
illũ filiũ: nec patrẽ videbant. Si ergo ⁊ ille
videbat: q̃re ſe patiebat᷑ teneri ab eis: occi-
di ab eis? Quare ſi videbat: voluit cõſilia
eorũ preualere in ſe? Quare? Quia hõ erat
xp̃s hoiem: ⁊ deꝰ latẽs ĩ hoĩe: q꞉ venerat ne
ſcientibꝰ exẽplũ fortitudinis dare: ideo ipſe
ſciẽs oĩa ſuſtinebat. Quid eñ ſeq̇t᷑? Ac-
cedet homo ad cor altũ: ⁊ exaltabit᷑
deꝰ. Illi dixerũt: Quis nos videbit? De-
fecerũt ſcrutãtes ſcrutatiões cõſilia mala.
Acceſſit hõ ad ipſa cõſilia: paſſus ẽ ſe tene-
ri hõ. Nõ eñ tenet᷑ niſi hõ: aut videret᷑ niſi
hõ: aut credet᷑ niſi hõ: aut crucifigeret᷑: aut
moreret᷑ niſi hõ. Acceſſit ẽ hõ ad illas oẽs
paſſiões q̃ in illo nihil valerẽt: niſi eſſet hõ.
Sʒ ſi ille nõ eẽt hõ: nõ liberaret᷑ hõ. Acceſ-
ſit hõ ad cor altũ: id eſt cor ſecretũ: obijci-
ens aſpectibꝰ hũanis hoiem: ſeruãs intus
deũ: celãs formã dei in q̃ eq̃lis ẽ pr̃i: ⁊ offe-
rens formã ſerui q̃ minor ẽ pr̃e. Ipſe eñ di-
xit vtrũq̃: ſed aliud eſt ex forma dei: aliud
ex forma ſerui. Dixit ex forma dei. Ego
⁊ pater vnuʒ ſumus. Dixit ex forma ſerui:

quoniā paṫ maioꝛ me eſt. Unde ex forma
dei: Ego ⁊ pater vnū ſumus: qꝛ cum in foꝛ
ma dei eſſet cōſtitutꝰ: nō rapinā arbitratꝰ ē
eſſe eq̄lis deo. Uñ ex forma ſerui: Qm̄ paṫ
maioꝛ me ē: qꝛ ſemetip̄m exinaniuit formā
ſerui accipiēs. Acceſſit ḡ hō ad coꝛ altū: et
exaltatꝰ ē deꝰ. Occidiṫ hō ⁊ exaltaṫ deus.
Qđ.n. occiſus ē ex infirmitate hūana fuit:
qđ reſurrexit ⁊ aſcēdit ex poteſtate diuina.
Accedit ad coꝛ altū: coꝛ ſecretū: coꝛ abdi-
tum: non oſtēdens quid noſſet: non oſten-
dens quid eēt. Illi putantes hoc totū eſſe
quod videbatur: occidūt hoīem in coꝛde
alto: ⁊ exaltaṫ deus ī coꝛde diuino. Potē-
tia eīm maieſtatis ſue exaltatꝰ ē. Et quo iſt
exaltatꝰ? Uñ non receſſit hūiliatꝰ. Accedit
hō ad coꝛ altū ⁊ exaltabiṫ deꝰ: ꝓpterea iam
attēdite fratres mei coꝛ altū homīs. Cuius
homīs? Mater ſyon dicet hō: ⁊ hō factꝰ eſt
in ea: ⁊ ip̄e fundauit eā altiſſimꝰ. In ip̄a ci-
uitate factꝰ eſt hō: quā idē ip̄e fundauit al-
tiſſimꝰ: qꝛ in ea factus eſt hō. Ergo acceſſit
homo ad coꝛ altū: Intuere hoīem in coꝛde
alto: vide q̄ntū potes ſi potes ⁊ deū in coꝛ-
de alto. Acceſſit hō ⁊ qꝛ deꝰ erat: ⁊ qꝛ paſſu
rus erat volens: ⁊ quia exemplū p̄biturus
infirmis: ⁊ qꝛ nihil ei facturi erāt qui ſeuie-
Alia lr̄a. ī paruuloꝝ. bant tanq̄ꝫ paſſuro deo: ſed ī homīe: ſed in
carne q̄đ ſequiṫ? **Sagitte infantiuꝫ
facte ſunt plage eoꝝ.** Ubi eſt illa ſeui-
cia? Ubi eſt ille fremitꝰ leonis: ꝑpl'i rugiētis
⁊ dicētis: Crucifige crucifige? Ubi ſunt in-
ſidie arcū tendētiū? Nōne ſagitte infantū
facte ſunt plage eoꝝ? Noſtis quēadmodū
ſibi faciūt de cānicijs ſagittas infantes: q̄đ
feriunt: aut vñ feriūt? Que manus: aut qđ
telū? Que arma: aut que membra? Sagit-
te infantiū facte ſunt plage eoꝝ. **Et in-
firmate ſunt cōtra eos lingue eorū.**
Acuant nūc linguas ſuas tanq̄ꝫ gladiū: fir
mēt ſibi ſermonē malignū. Merito ſibi cū
firmauerūt: qꝛ infirmate ſūt ſuꝑ eos lingue
eoꝝ. Nūquid poterat eſſe h̄ firmū aduerſꝰ
deū? Mētita ē inq̄t iniq̄tas ſibi: Infirmate
ſunt ſuꝑ eos lingue eorum. Ecce reſurrexit
dn̄s qui occiſus erat. Trāſibant añ cruceꝫ
vel ſtabāt ⁊ intuebanṫ illū: ſicut tanto ante
pſalmꝰ p̄dixerat: Foderūt manꝰ meas ⁊ pe
des meos: dinumerauerūt om̄ia oſſa mea:
ip̄i vo cōſiderauerūt ⁊ aſpexerūt me. Tūc
caput agitabāt dicētes: Si filꝰ dei ē deſcē-
dat de cruce. Temptauerūt quodāmodo
vtrum filius dei eſſet: ⁊ quaſi inuenerāt qđ
nō eſſet: qꝛ inſultātibꝰ illis de cruce nō de-
ſcēdebat: Si deſcēdēt de cruce: filꝰ dei eēt.
Quid tibi videṫ q̄ de cruce nō deſcendit ⁊
đ ſepulchꝛo ſurrexit? Quid ḡ fecerūt? Qđ
⁊ ſi dn̄s ñ reſurrexiſſet: q̄đ ꝑfeciſſent niſi qđ
ꝑfecerūt ⁊ ꝑſecutores martyꝝ? Nā marty
res nōdū ſurrexerūt: et tñ illi nō ꝑfecerūt.
Nōdū reſurgentiū iā natalicia celebramꝰ:
vbi eſt furoꝛ ſeuientiū? Sagitte infantiū fa-
cte ſunt plage eoꝝ: ⁊ infirmate ſūt ſuꝑ eos
lingue eoꝝ. Quo ꝑduxerāt illas ſcrutatio-
nes ſuas q̄s ꝑſcrutātes defecerunt: vt etiā
moꝛtuo dn̄o ⁊ ſepulto: cuſtodes ponerent
ad ſepulchꝛū? Dixerūt eīm Pilato: ſedu-
ctoꝛ ille: h̄ appellabaṫ dn̄s Jeſus chꝛiſtꝰ ad
ſolatiū ſeruoꝝ ſuoꝝ: qñ dicunṫ ſeductoreſ.
ergo illi Pilato: ſeductoꝛ ille inquiūt: dixit
adhuc viuēs poſt tres dies reſurgā. Jube
itaq̄ꝫ cuſtodire ſepulchꝛū vſq̄ꝫ in diē tertiū:
ne foꝛte veniāt diſcipuli eiꝰ ⁊ furenṫ eum: et
dicāt plebi ſurrexit a moꝛtuis: ⁊ erit nouiſſi
mus erroꝛ peioꝛ p̄oꝛe. Ait illis Pilatꝰ: Ha
betis cuſtodiā: ite cuſtodite ſicut ſcitis. Il-
li aūt abeūtes munierūt ſepulchꝛū: ſignā-
tes lapidē cū cuſtodibꝰ. Poſuerūt cuſto-
des milites ad ſepulchꝛū: cōcuſſa terra do-
minus reſurrexit: miracula facta ſunt talia
circa ſepulchꝛū: vt ip̄i milites qui cuſtodeſ
aduenerāt teſtes fierēt ſi vellēt vera nūcia-
re. Sed auaricia illa q̄ captiuauit diſcipu-
lū comitē chꝛiſti: captiuauit ⁊ militē cuſto-
dem ſepulchꝛi. Damꝰ inquiūt vobis pecu
niā: ⁊ dicite: q̄a nobis doꝛmiētibꝰ venerūt
diſcipuli eius ⁊ abſtulerūt eum. Uere de-
fecerūt ſcrutātes ſcrutatiōes. Quid eſt qđ
dixiſti: O infelix aſtutia? Tm̄ ne deſeris lu
cem conſilij pietatis: ⁊ in ꝓfunda verſucia
demergeris: vt hoc dicas: dicite qꝛ nobis
doꝛmiētibus venerunt diſcipuli eius ⁊ ab-
ſtulerūt euꝫ? Doꝛmientes teſtes adhibes:
vere tuipſe obdoꝛmiſti qui ſcrutando talia
defeciſti. Si doꝛmiebant: quid videre po-
tuerunt? Si nihil viderūt: quomodo teſtes
ſunt? Sed defecerunt ſcrutantes ſcrutatio-
nes. Defecerunt a luce dei: defecerūt ī ip̄o
effectu conſilioꝛum ſuoꝛuꝫ: quando quod
voluerunt nihil proficere potuerunt vtiq̄ꝫ
defecerant. Quare hoc? Quia acceſſit ho-
mo ad coꝛ altum: ⁊ exaltatꝰ eſt deus. Pro-
pterea poſtea cum innotuiſſet chꝛiſti reſur-
rectio: et veniens ſpirituſſanctus impleret
fiducia timentes quoſdā diſcipulos: vt au
derēt iā moꝛtē nō timētes p̄dicare qđ vide
rāt: exaltato deo ī maieſtate ſua: q̄ ꝓpṫ nr̄aꝫ
infirmitatē hūilis iudicatus eſt: ⁊ vbi cepe

rũt tube celeſtes pſonare iudicẽ venturũ:
quẽ pmo viderãt iudicatũ. **Cõturba-
ti ſunt oẽs q̃ videbãt eos:** Exaltato
deo vt dixi: pdicato chriſto viſi ſunt iudei a
quibuſdã iudeis: viſi ſunt deficiẽtes i ſcru-
tatiõibus ſuis. Videbãt eñ illi in noĩe cru
cifixi: ꝛ occiſi manibꝰ ſuis fieri tanta mira-
cula: receſſerũt corde ab eis q̃ pmãſerũt in
impietate. Diſplicuit eis illoꝝ duricia: q̃ſi-
erunt conſiliũ ſalutis ſue: et dixerũt aplis:
Quid facie mꝰ: Cõturbati eñ ſunt oẽs qui
videbãt eos: id eſt q̃ intelligebãt qð lingue
eorũ infirmate ſũt ſup eos q̃ intelligebant:
qꝛ in omnibꝰ ſuis malis pſcrutatiõibꝰ cõſi-
lioꝝ vbiq̃ defecerũt. Conturbati ſunt iſti.
Et timuit omis homo. Qui nõ timu
erũt: nec hoĩes fuerũt. Timuit ois homo:
id eſt ois vtens rõne ad intelligẽda q̃ facta
erãt. Vñ illi q̃ nõ timuerũt: pecora potius
nominãdi ſunt: beſtie potiꝰ imanes et tru-
ces. Leo rapiẽs ꝛ rugiẽs: ille adhuc pplus.
At vo ois homo timuit: id eſt q̃ credẽ vo-
Alia lra. luerũt: qui iudiciũ vẽtuꝝ cõtremuerũt. Et
t nõ habet. timuit ois homo. †**Et annũciauerũt
opa dei.** Ille q̃ dicebat: A timore inimici
erue animã meã timuit: omis hõ a timore
inimici eruebat: ſꝫ timori dei ſubdebat. Nõ
timebat eos q̃ corpꝰ occidũt: ſed eũ qui po
teſtatẽ habet ꝛ corpꝰ ꝛ aĩaꝫ mittere i gehẽ-
nã. Predicauerũt dñm. Nã pmo Petrꝰ ti-
muit: ꝛ inimicũ timuit: nõdũ erat aĩa eius
eruta ab inimico. Interrogatus ab ancilla
ꝙ inter diſcipulos eiꝰ eſſet: negauit domi-
nũ ter. Reſurrexit dñs: firmauit colũnam:
Nã Petrꝰ pdicat: ſine timore ꝛ cũ timore.
Sine timore eoꝝ qui corpꝰ occidũt: cuꝫ ti-
more eiꝰ q̃ habet poteſtatẽ ꝛ corpꝰ ꝛ aĩaꝫ oc
cidẽdi in gehennã ignis. Timuit ois hõ: ꝛ
annũciauerũt opa dei. Nãq̃ annũciantes
iſtos aplos opa dei: exhibuerũt ſibi pncipes
ſacerdotũ: et cõminati ſunt dicentes: ne in
noĩe Ieſu pdicarent. Et illi dixerũt: Dici-
te nobiſ: cui magꝰ obtempare oportet: deo
an hominibꝰ: Quid illi dicerẽt: Hominibꝰ po
tius q̃ deo: Sine dubio nõ reſpõderũt: niſi
deo potiꝰ. Illi aũt ſciebũt q̃ iuberet deꝰ: et
contempſerũt minãtes ſacerdotes. Quia
ergo timuit ois hõ nõ terruit hõ: ꝛ annũcia
uerũt opera dei. Si timet homo nõ terreat
homo. Eum eñ timere debet hõ: a quo fa-
ctus ẽ hõ. Qð ſupra hoĩes ẽ time: ꝛ hoĩes
te nõ terrebũt. Mortẽ ſempiternã time: et
pſentẽ nõ curabis. Voluptatẽ illã incorru
ptam: ꝛ quietẽ ſine labe cõcupiſce: ꝛ ꝓmit-
tentẽ dona iſta tpalia totũ mũdũ derideb.
Ama ḡ ꝛ time: ama qð ꝓmittit deus: time
qð minat deꝰ: nec corrũperis ex eo qð pro
mittit: nec terreberis ex eo qð minat hõ. Et
timuit ois homo: ꝛ annũciauerũt opa dei.
Et facta eiꝰ intellexerũt. Quid eſt fa-
cta dei intellexerũt: Hoc erat illud: O dñe
Ieſu chriſte qð tacebas: ꝛ ſicut ouis ad vi
ctimã ducebaris: ꝛ non apiebas corã ton-
dente os tuũ: ꝛ nos eũ putabamꝰ eẽ in pla
ga: in dolore poſitũ et ſcientẽ ferre infirmi-
tatem. Hoc erat qð abſcõdebas ſpeciem
tuã: ſpecioſe forma p filijs hoim: hoc erat
illud in q̃ videbaris nõ habere ſpeciẽ neq̃
decorẽ. Portabas in cruce inſultãtes ꝛ di
cẽtes: Si filius dei eſt: deſcẽdat de cruce.
Quis forte ſciens poteſtatẽ tuã ſeruus tuꝰ
ꝛ dilectꝰ tuus: nõ exclamauit i corde ſuo et
dixit: O ſi mõ deſcẽderet: ꝛ iſti oẽs q̃ inſul-
tant cõfunderent. Sed nõ erat ſic: Moriẽ
dũ erat ꝓpter morituros: ꝛ reſurgendũ ꝓ-
pter ſemp victuros. Hoc illi q̃ volebãt illũ
de cruce deſcẽdere: nõ intelligebãt: At vbi
reſurrexit: ꝛ glificatus aſcẽdit in celũ: intel
lexerũt opa dñi. Annũciauerũt opa dei: et
facta eiꝰ intellexerũt. **Letabit iuſtus
in dño:** Iam nõ ẽ triſtis iuſtꝰ. Triſtes. n.
erãt diſcipuli crucifixo dño: cõtriſtati: me-
rẽtes diſceſſerũt: pdidiſſe ſe ſpem putaue-
rũt. Reſurrexit ꝛ glorificatꝰ etiã apparens
triſtes inuenit. Tenuit oculos duoꝝ in via
ambulantiũ ne ab eis agnoſceret: et inue-
nit eos gementes ꝛ ſuſpirãtes: ꝛ tenuit eos
donec exponeret ſcripturas: et p ipas ſcri-
pturas oñderet: qꝛ ita fieri oportebat ſic fa
ctũ ẽ. Oñdit eñ i ſcptur is: qꝛ pꝰ tertiũ diẽ
reſurgẽ oportebat dñm. Et quõ tertia die
reſurgeret: ſi de cruce deſcẽderet: Nõ vos
q̃ triſtes eſtis i via: ſi iudeis inſultãtibꝰ vi-
deretiſ dñm de cruce deſcẽdiſſe: q̃ntũ effer-
remi: Letaremi qð ora iudeoꝝ ſic obturaſ-
ſet. Expectate ꝯſiliũ medici qð nõ deſcẽdit
qð occidi vult: antidotũ terit. Ecce iam re
ſurrexit: ecce iã loquit: nondũ agnoſcit: vt
letiꝰ agnoſcat. Poſtea apuit oculos i fra-
ctiõe panis: agnoſcũt eũ: letant: exclamãt:
Letabit iuſtꝰ i dño. Nũciat cuidã duriori:
viſꝰ ẽ dñs: reſurrexit dñs: adhuc ille triſtis
ẽ non credit. Niſi miſero inq̃t manũ meã et
tetigero cicatrices clauoꝝ: nõ credã. Pre-
bet ꝛ corpꝰ tãgendũ: mittit manũ: ꝯtrectat
ꝛ exclamat: Dñs meꝰ ꝛ deꝰ meꝰ. Letabit iu-
ſtꝰ i dño. Illi ḡ letati ſt iuſti i dño q̃ viderũt
tetigerũt ꝛ crediderũt. Quid iuſti q̃ mõ eẽ vo

luerūt: quia non vident: nō tangūt: nō le-
tanť in dn̄o? Et vbi eſt illa vox dn̄i ad ipm̄
Thomā: qꝛ vidiſti credidiſti: beati qui nō
viderūt ⁊ crediderūt? Ergo oēs letemur in
dn̄o: omnes ſ̄m fidē vnꝰ iuſtꝰ ſimꝰ: oīſq́
ī vno corpe vnū caput habemꝰ: et letemur
ī dn̄o: nō in nobis: qꝛ bonū noſtrū nō nos
nobis: ſed ille q̄ fecit nos. Ipe eſt bonū no
ſtrū ad letificādos nos. Nemo leteť in ſe:
nemo preſumat: nemo deſperet de ſe: ne-
mo de quoq́ homie quē debeat adduce-
Alia lra. re vt ſocīꝰ ſit ſpei ipius: nō dator ſpei: Le-
t eo. tabiť iuſtꝰ ī dn̄o. Et ſperabit ī †eum: ⁊
t recti corde. laudabunť oēs: †q̄ recti ſunt corde.
Iā qꝛ dn̄s reſurrexit: iam qꝛ aſcēdit ī celū:
iā qꝛ oſtēdit eſſe aliā vitā: iam qꝛ manifeſta
ſunt ꝯſilia eīꝰ: quibꝰ latuit corde alto nō fu-
iſſe iania: qꝛ iō ſanguis ille fuſus ē vt eſſet
p̄ciū redēptoꝝ: iam qꝛ manifeſta ſūt oīa: qꝛ
p̄dicta ſunt oīa: qꝛ iā credita ſūt oīa ſub oī
celo: Letabiť iuſtꝰ in dn̄o ⁊ ſpabit in eū: lau
dabūť oēs q̄ recti ſť corde. Qui ſť recti cor
de? Eia frēs mei ſepe diximꝰ: et bonū eſt vt
nouerit. Qui ſunt recti corde? Qui oīa q̄-
cūq́ in hac vita patiunť: nō ea tribuūt inſi
piētie: ſ; cōſilio dei ad medicinā ſuā: nec p̄-
ſumūt de iuſticia ſua: vt putēt ſe iniuſte pa
ti qđ patiunť: aut iō eſſe deū iniuſtū: qꝛ nō
plura patiť q̄ plus peccat. Videte frēs hec
ſepe dicimꝰ: aliq̄d ſentis: ſiue ſ̄m corpꝰ: ſi-
ue ſ̄m diſpēdiū rei familiaris: ſiue ꝑ orbita
tē aliquā cariſſimoꝝ tuoꝝ: noli reſpicē eos
quos noſti iniq̄ores te. Nō. n. forte audes
dicere iuſtū te: ſed noſti peiores te: ⁊ florere
in iſtis ⁊ nō flagellari: vt diſpliceat tibi cō-
ſiliū dei: ⁊ dicas: Ecce puta peccator ſum
⁊ ꝓpterea flagellor: quare ille nō flagellať
cuiꝰ noui tanta flagicia? Quātūcūq́ male
fecerim ego: nūquid ego tātū feci quātum
ille? Diſtortū ē cor tuū. Q̄ bonꝰ deꝰ iſrael:
ſed rectis corde. Tui aūt labunť pedes: qꝛ
zelas ī pctōres: pacē pctōꝝ intuēs. Sine:
curare nouit deꝰ q̄d agat q̄ vulnꝰ nouit: ne
ſecať aliꝰ. Quid ſi deſpať? Quid ſi ꝓpterea
tu ſecaris: qꝛ ñ deſparis? Patere ḡ quicq̄d
pateris recto corde: nouit deus q̄d tibi do-
net: quid tibi ſubtrahat. Qđ tibi donat: ad
cōſolationē valeat non ad corruptionē: et
qđ tibi ſubtrahit ad tolerantiā valeat non
ad blaſphemiā. Si aūt blaſpemas ⁊ diſpli
cet tibi deꝰ: ⁊ tu tibi places: ꝑuerſo corde ⁊
diſtorto es: ⁊ hoc peius: qꝛ cor dei vis cor-
rigere ad cor tuū: vt hoc ille faciat quod tu
vis: cū tu debeas facere qđ ille vult. Quid
ergo vis detorq̄re cor dei: qđ ſemꝑ rectū ē
ad prauitatē cordis tui? Quāto melius ad
rectitudinē dei corrigis cor tuū? Nōne hoc
te docuit dn̄s tuus: de cuiꝰ paſſiōe mō loq̄
bamur? Nōne infirmitatē tuā portabat qñ
dixit: Triſtis eſt aīa mea vſq́ ad mortem?
Nōne teipm̄ in ſe figurabat: cum dicebat:
Pater ſi fieri poteſt trāſeat a me calix iſte?
Nō eñi duo corda ⁊ diuerſa: patris et filij:
ſed in forma ſerui portauit cor tuū: vt do-
ceret illud exemplo ſuo. Iā ecce quaſi aliđ
cor tuū inuenit tribulatio: volēs trāſire qđ
īminebat: ſed noluit deus. Nō ꝯſentit deꝰ
cordi tuo: conſenti tu cordi dei. Audi vo-
cem ipius: verū nō quod ego volo: ſed qđ
tu vis pater. Laudabunť ergo omnes recti
corde. Quid ſequiť? Si laudabunť oīes
recti corde: dānabunť ꝑuerſi corde. Duo
tibi mō ꝓpoſita ſunt: elige cum tp̄us eſt. Si
recto corde fueris: ad dexterā eris ⁊ lauda
beris. Quō? Venite benedicti patris mei
ꝑcipite regnū qđ vobis ꝑatū eſt ab origi-
ne mundi. Peruerſo aūt corde ſi fueris: ſi
ſubſannaueris deū: ſi ꝓuidentiā eiꝰ irriſe-
ris: ſi dixeris in aīo tuo: vere nō curat deus
res hūanas: ſi curaret res hūanas: ille latro
tantū hřet: ⁊ ego inocēs indigerē? Peruer
ſo corde factus es: veniet iudiciū illud: ap
parebunt oīa ꝓpter que iſta oīa faciat deꝰ:
⁊ tu q̄ noluiſti in hac vita corrigere cor tuū
ad rectitudinē dei: et te ad dexterā p̄pare:
vbi laudabunť oēs recti corde: eris ad ſini
ſtrā vbi tūc audies: Ite in ignē eternū qui
p̄ꝑatus ē diabolo ⁊ angelis eiꝰ. Et nūquid
erit tūc tp̄us corrigere cor? Nō ḡ corrigi-
te fratres: mō corrigite: quis ꝓhibet? Can-
tatur pſalmꝰ: legiť euangeliū: ſonat lector:
ſonat diſputator: patiēs eſt dn̄s: peccas et
parcit: adhuc peccas: adhuc parcit: ⁊ ad-
huc addis. Q̄diu patiēs ē deꝰ? Sentiës ⁊
iuſtū deū. Terremꝰ: qꝛ timemꝰ: docete nos
non timere: et non terremus. Sed melius
nos deus docet timere: q̄ quiſq́ hominū
nō timere. Timuit eum oīs homo: ⁊ annū-
ciauerūt opa dei. Inter illos nos cōputat
deus q̄ timuerūt ⁊ annūciauerūt. Quia ti-
memꝰ: annūciamꝰ vobis fratres. Videmꝰ
alacritatē veſtrā ad audiēdū verbū et exi-
gendū: videmꝰ vota veſtra: videmꝰ affectꝰ
veſtros. Bn̄ cū pluiť terra frumēta nō ſpi-
nas generat: frumētis horreū parať: ignis
ſpinis. Noſti q̄d facias đ agro tuo: ⁊ neſcit
deꝰ q̄d faciat đ agro ſeruo ſuo? Qđ pluit in
agrū vberē dulce ē: ⁊ qđ pluit ī agꝝ ſpino-

ſum dulce eſt. Nūquid pluuiā accuſat qui ſpinas genuerit? Nōne erit pluuia illa teſtꝭ in iudicio dei ⁊ dicet: Ego dulcis ſup oīa veni? Tu ǵ quid ꝓferas vide: vt quid tibi pareꝭ attēdas. Profers frumentū horreū ſpera: ꝓfers ſpinas ignē ſpera: ſed nōdum venit: aut tempus horrei: aut tempꝰ ignis. Mō ergo pareꝭ ⁊ non timebiꝭ. In nomīe chriſti ⁊ q̄ loq̄mur viuimꝰ: et quibꝰ loq̄mur viuitis. Nūquid ꝯſilij corrigēdi ⁊ mutāde vite male ī bonā: nō eſt locꝰ: nō eſt tempꝰ? Nōne ſi vis hodie fit? Nōne ſi vis mō fit? Quid empturꝰ es vt facias? Que ſimplaſia queſiturꝰ es? Ad quos indos nauigaturus? Quā naui ꝑparaturꝰ? Ecce cū loquor: muta cor: ⁊ factū eſt qđ tam ſepe et tamdiu clamaꝭ vt fiat: ⁊ quod eternā penā ꝑturit ſi non fiat.

¶ Explicit Tractatus de pſ̄. LXIII.
Incipit Tractatus de pſ̄. LXIIII.

Agnoſcēda eſt vox ſancte ꝓphetie ex ipſo titulo pſalmi huiꝰ: Inſcribitur: In fine pſalmus Dauid cantici Hieremie ⁊ Ezechielis ex populo trāſmigratiōis cū inciperet exire. Res queādmodū geſta ſit apđ patres nr̄os ꝑ tēpe trāſmigratōis babylonie: nō omnibꝰ notū eſt: ſed his q̄ ſcripturas ſanctas diligēter aduertūt: vel audiēdo vel legendo. Captiuatꝰ eſt em̄ ꝑplus iſrl̄ ex ciuitate hierl̄m: ductꝰ ē in ſeruitutē babylonie. Prophetauit āt hieremias ſanctꝰ poſt ſeptuagita ānos reditū ꝑplm̄ đ captiuitate ⁊ inſtauraturū ciuitatē ipā hierl̄m: quā deuictā ab hoſtibꝰ plāxerat. Illo aūt tpe fuerūt ꝓphe ī illa captiuitate ꝑpli ꝯſtituti ī babylonia: inꞇ q̄s erat ſanctꝰ Ezechiel ꝓpha. Expectabat aūt ille ꝑplus donec impleretꝭ tpa ſeptuaginta annoꝝ ſm̄ ꝓphetiā Hieremie. Factū ē: cōpletis ſeptuagita annis reſtitutū ē templū qđ deiectū erat: ⁊ regreſſa eſt de captiuitate magna ps illiꝰ ꝑpli. Sed qm̄ dicꞇ aplꝰs: hec in figura cōtingebāt illis: ſcripta ſt aūt ꝓpter nos in q̄s finis ſeculoꝝ obuenit. Debemꝰ ⁊ nos noſſe ꝑꝰus captiuitatē noſtrā: deinde liberationē noſtrā: debemꝰ noſſe babyloniā in qua captiui ſumꝰ: et hierl̄m ad cuiꝰ reditū ſuſpiramꝰ. Iſte q̄ppe due ciuitates ſm̄ litterā reuera due ciuitates: ⁊ illa q̄dē hierl̄m mō a iudeis nō īcolitur. Poſt crucifixū em̄ dn̄m vindicatū ē in illos flagello magno: ⁊ eradicati ab eo loco: vbi impia libertate furioſi aduerſꝰ medicū inſanierāt. Diſpſi ſunt ꝑ oēs gentes ⁊

data eſt illa ꞇra chriſtianis: impletūq̄ ē qđ de his ꝑdixerat dn̄s: Propterea auferetꝭ a vobis regnū: ⁊ dabiꞇ genti faciēti iuſticiā. Cū aūt viderēt tūc multas turbas ire poſt dn̄m ꝑdicātē regnū celoꝝ ⁊ mirabilia facientē: dixerūt ꝑncipes illiꝰ ciuitatꝭ. Si dimiſerimꝰ eū: oēs ibūt pꝰ illū: ⁊ veniēt romani et tollēt nob̄ et locū et gentē. Ne locū ꝑderēt dn̄m occiderūt: et ideo ꝑdiderūt: q̄a occiderūt. Ciuitas ǵ illa quedā ꞇrena: cuiuſdā ciuitatis eterne in celis vmbrā gerebat. At vbi cepit illa q̄ ſignificabaꞇ euidētiꝰ ꝑdicari: vmbra q̄ ſignificabaꞇ deiecta ē: ꝓpterea ibi mō templū nō eſt: qđ fabricatū fuerat ī imagine futuri corꝑis dn̄i. Tenemꝰ lucē: vmbra trāſiuit: tn̄ adhuc ī q̄dā captiuitate ſumꝰ. Q̄ꝺiu ſumꝰ ait aplꝰs ī corꝑe ꝑegrinamur a dn̄o. Et vide nomīa duarū iſtaꝝ ciuitatū: babylon ⁊ hierl̄m. Babylon cōfuſio interꝑtaꞇ: hieruſalē viſio pacis. Intendite nūc ciuitatē cōfuſionis: vt intelligatis viſionē pacis: iſtā toleretꝭ: ad illā ſuſpiretꝭ. Vn̄ dinoſci poſſunt iſte due ciuitates? Nūquid poſſumꝰ eas modo ſepare ab inuicē? Permixte ſūt ⁊ ab ipſo exordio generis humani: ꝑmixte currūt vſq̄ ī finē ſeculi. Hieruſalē accepit exordiū ꝑ Abel: Babylō ꝑ Cayn. Edificia quippe vrbiū poſtea facta ſunt: illa hierl̄m ī terra hiebuzeoꝝ: naꝫ prio hiebꝰ dicebaꞇ: inde gens hiebuſeoꝝ eiecta ē: qñ ꝑplus dei liberatus de egypto: introductus eſt in terram ꝓmiſſionis. Babylon auteꝫ cōdita ī intimis ꝑſidis regionibꝰ que diuturno tpe caput extulit ſup ceteras gentes. Due ergo iſte vrbes certis tēporibus cōdite ſūt: vt manifeſtareꞇ figura duarum ciuitatū olim ceptarū: ⁊ vſq̄ in finem in iſto ſeculo māſurarū: ſed in fine ſeparandarum. Unde ergo poſſumus eas mō oſtēdere que ꝑmixte ſunt? Oſtēdet tūc dn̄s cū alios ponet ad dexterā: alios ad ſiniſtram. Hieruſalem ad dexteram erit: babylon ad ſiniſtram. Hieruſalē auditura eſt: Venite bn̄dicti pr̄is mei: ꝑcipite regnum qđ vobiſ paratū eſt ab origine mūdi. Babylon auditura ē: Ite in ignē eternū q̄ ꝑatus eſt diabolo ⁊ angelꝭ eiꝰ. Poſſumꝰ tn̄ ⁊ aliq̄d afferre quātū dn̄s donat: vnde diſtinguanꞇ piꝭ fideles etiā hoc tempore ciues hieruſalem a ciuibus babylonie. Duas iſtas ciuitates faciunt duo amores. Hieruſalem facit amor dei: babyloniam facit amor ſeculi. Interroget ergo ſe quiſq̄ quid amet: et inueniēt vnde ſit ciuis: et ſi ſe inuenerit ciueꝫ

babylonie: extirpet cupitatē: plantet cari-
tatē. Si aūt ſe īuenerit ciuē hierlm: toleret
captiuitatē: ſperet libertatē. Multi eñ ci-
ues ſancte matris hierlm cupiditatib⁹ ba-
bylonie corrupti tenebant: ⁊ ipa corrupti-
one cupiditatū tanq̄ ciues inde facti erāt
⁊ multi adhuc ita ſunt: ⁊ multi poſt nos in
hac terra futuri ita erūt: ſed nouit dñs con
ditor hieruſalē quos ciues eius p̄deſtiaue
rit: quos viderit adhuc ſub dñatu diaboli
redimēdos ſanguīe chriſti: nouit illos ipſe
anteq̄ ſe ipi nouerit. Sub hac ḡ figura cā-
tat̄ h̄ pſalm⁹: in cui⁹ titulo poſiti ſunt etiam
duo ꝓphe qui illo tpe ī captiuitate fuerūt:
Hieremias ⁊ Ezechiel: ⁊ cantāt q̄dā cū in-
ciperēt exire. Incipit exire q̄ īcipit amare.
Exeūt eñ multi latēter: ⁊ exeūtiū pedes ſt̄
cordiſ affect⁹. Exeūt āt d̄ babylōia. Quid
ē de babylonia? De cōfuſiōe. Quō exitur
de babylone: id eſt de cōfuſione? Qui prio
cōfuſi erant ſilibus cupiditatib⁹: incipiunt
caritate diſtingui. Iam diſtincti nō ſunt cō
fuſi: ⁊ ſi adhuc corpore ꝑmixti ſunt: deſide
rio tamē ſancto diſcernunt: ⁊ ꝓpter ꝑmixti-
onē corporalez nōdum exierūt: ꝓpter affe-
ctū cordis exire ceperunt. Iam ḡ audiam⁹
fratres: audiam⁹ ⁊ cantem⁹ ⁊ deſideremus
vñ ciues ſum⁹. Et q̄ gaudia cātant nobis?
Quō in nobis reformat̄ amor ciuitatis no
ſtre: q̄ diuturna ꝑegrinatione obliti fuera-
m⁹? Sed miſit inde ad nos eplas pr̄ nr̄: mi
niſtrauit nobis ſcripturas de⁹: quib⁹ eplis
fieret in nobis redeūdi deſideriū: q̄r ꝑegri-
nationē noſtrā diligēdo ad hoſtes faciem
poſueramus: ⁊ dorſum ad patriā. Quid ḡ
hic cantat̄?

Expoſitio pſalmi.

TE decet hymnus de⁹ ī ſyon.
Patria illa eſt ſyon: ipa ē hierlm
q̄ ſyon: ⁊ hui⁹ nomīs interp̄tatōnē
noſſe debetis. Sicut hierlm interp̄tat̄ vi-
ſio pacis: ita ſyon ſpeculatio: id eſt viſio et
cōtemplatio. Neſcio qd̄ nobis magnū ſpe
ctaculū ꝓmittit̄: ⁊ hoc ipe deus ē qui cōdi
dit ciuitatē. Pulchra ⁊ decora ciuitas: q̄
pulchriorē habet ꝯditorē? Te decet hym-
nus deus inq̄t. Sed vbi? In ſyon: in baby
lone nō decet. Eteni q̄ſq̄ cū cepit īnouari
iam corde: in hierlm cantat: dicēte apoſto-
lo: Cōuerſatio nr̄a in celis eſt. In carne. n.
ambulātes inq̄t nō ſm carnē militam⁹. Iā
deſiderio ibi ſum⁹: iā ſpem in illā terraz q̄ſi
anchorā p̄miſimus: ne in iſto mari turbati
naufragarem⁹. Queādmodū ḡ de naui q̄ ī

anchoris ē recte dicim⁹ q̄ iā ī t̄ra ſit: adhuc
eñ fluctuat: ſed ī terra quodāmō educta ē
cōtra ventos: ⁊ cōtra tēpeſtates: ſic contra
tēptatiōes hui⁹ ꝑegrinatiōis nr̄e: ſpes nr̄a
fundata in illa ciuitate hierlm facit nos nō
abripi in ſaxa. Qui ergo ſm hāc ſpem can
tat: ibi cātat. Ergo dicat: Te decet hymn⁹
de⁹ ī ſyon. In ſyon: n̄ in babylone. Sz mō
ibi es adhuc ī babylone. Ibi inq̄t ſū. Ama
tor iſte ⁊ ciuis iſte ibi ſunt: ſed carne nō cor
de. Cū aūt duo quedā dixerim: q̄r ibi ſunt
carne non corde: vnde canto nō ibi. Non
enim carne canto: ſed corde. Carnem qui-
dem ſonantem audiunt ⁊ ciues babylonie:
cordis aūt ſonum audit conditor hierlm.
Vn̄ dicit Aplus exhortās ipſos ciues ad
amatoria quedā cātica ⁊ deſideria redeūdi
ad illā pulcherrimā ciuitatē viſionem pa-
cis: cantātes inq̄t ⁊ pſallētes in cordib⁹ ve-
ſtris dño. Quid eſt cātātes in cordib⁹ ve-
ſtris? Ne inde cātetis vnde eſtis in babylo
nia: ſ; inde cātate vnde ſurſū habitatis. Er
go te decet hymn⁹ deus in ſyon. In ſyon
te decet hymn⁹: nō in babylonia. Qui can
tāt ī babylonia ciues babylonie: etiā hym
nū dei nō decēter cātāt. Audi vocē ſcriptu
re: Nō eſt ſpecioſa laus in ore peccatoris.
Te decet hymnus deus in ſyon. **Et tibi
reddet̄ votū in hieruſalē.** Hic voue-
mus ⁊ bonū eſt vt ibi reddam⁹. Qui autez
hic vouēt ⁊ nō reddūt? Qui nō p̄ſeuerant
vſq̄ in finē in eo qd̄ vouerit. Vn̄ dicit ali⁹
pſalmus: Vouete et reddite dño deo vr̄o.
Et tibi reddet̄ votū in hierlm. Ibi eñ eri-
mus toti: id eſt integri in reſurrectiōe iuſto-
rū: ibi reddet̄ votū totū noſtrū: nō ſola ani
ma: ſed etiā ipa caro iam nō corruptibilis:
q̄r iā nō in babylonia: ſed etiā ī corp⁹ cele-
ſte immutatū. Qualis mutatio ꝓmittitur?
Omnes eñ reſurgem⁹ ait aplus: ſ; nō oēs
īmutabimur. Qui aūt īmutabunt̄: ipe di-
xit: In ictu oculi in nouiſſima tuba. Canet
eñ tuba et mortui reſurgēt incorrupti: id ē
integri: ⁊ nos īmutabimur. Qualis autem
erit illa mutatio? Sequit̄ ⁊ dic: Oportet. n.
corruptibile hoc induere incorruptionē: et
mortale hoc induere īmortalitatē. Cū aūt
corruptibile hoc induerit incorruptionez:
⁊ mortale hoc induerit īmortalitatē: tūc fi-
et ſermo q̄ ſcriptus ē: Abſorpta eſt mors ī
victoria. Vbi ē mors aculeus tu⁹? Modo
eñ inchoatis in nobis p̄mitiis mentis vr̄e
deſideram⁹ hieruſalē: multa ex carne cor-
ruptibili cōtendūt aduerſum nos: q̄ nō cō

tendēt cuꝫ fuerit mors abſorpta ĩ victoria.
Vincet pax ꝛ finiet bellū. Qñ autē vincet
pax: vincet ꝛ illa ciuitas q̄ dicit: viſio paci.
Nulla ḡ erit a morte cōtentio. Modo cuꝫ
morte quāta cōtendimꝰ: Inde ſunt eñ de-
lectatiōes carnales: que etiam nobis licite
multe ſuggerunt: quibꝰ nō cōſentientibꝰ: ſꝫ
tñ nō ꝯſentiēdo ꝯtendimꝰ. Prio ḡ ꝯcupi-
ſcentia carnis ſequentes duxit nos: poſtea
renitētes traxit nos: deinde accepta gratia
cepit nos: nec ducere: nec trahere: ſed ad-
huc cōtendere nobiſcū poſt cōtētionē erit
ꝛ victoria. Modo te ꝛ ſi oppugnat: nō ex-
pugnet: poſtea cū abſorpta fuerit mors ĩ vi-
ctoria ꝛ pugnare ceſſabit: Quid dictū eſt:
Nouiſſima inimica deſtruet mors. Reddā
votū meū. Quod votū: Quaſi holocau-
ſtum. Holocauſtū eñ tūc dicit: qñ totum
ignis aſſumit. Holocauſtū ſacrificiū ē: vbi
totū cōſumit. Holon eñ totū dicit: cauſis
incēſio. Holocauſtū totū incēſū. Arripiat
ergo nos ignis: ignis diuinꝰ in hierlm. In-
cipiamus ardere caritate donec totū mor-
tale ꝯſumat: ꝛ qđ ꝯ̄ nos fuit eat ĩ ſacrificiū
dño. Vñ alibi dr: Benigne fac dñe ĩ bona
volūtate tua ſyon vt edificēt muri hierlm.
Tūc acceptabis ſacrificium iuſticie obla-
tiones ꝛ holocauſta. Te decet hymnꝰ deꝰ
in ſyon: ꝛ tibi reddet votū in hierlm. Que-
rimus h̄ ne forte rex nobis ipiꝰ ciuitatis cō-
mendet dñs ꝛ ſaluator nr̄ Jeſus chriſtus.
Cantemꝰ ḡ donec ad euidentiora ꝑueniā-
mus. Poſſem eñ iā dicere ipm̄ eſſe cui di-
citur: Te decet hymnꝰ deus in ſyon: ꝛ tibi
reddet votū in hierlm: Sed ſi dicerē: mihi
potius q̄ꝫ ſcripture crederet: ꝛ ideo forte nō
mihi crederet. Audiamꝰ ſequētia. Ex-
audi: inquit: orationē meā: ad te oīs
caro veniet. Et habemus dñm dicentē:
datā tibi poteſtatē oīs carnis. Cepit ḡ ap-
parere iā rex ille cū diceret: Ad te oīs caro
veniet. Ad te inq̄t oīs caro veniet. Quare
ad illū oīs caro veniet: Quia carnē aſſum-
pſit: quo veniat oīs caro. Tulit inde ꝓmi-
tias ex vtero virginali. Aſſumptis primi-
tijs: cetera cōſequent vt holocauſtū com-
pleatur. Unde ḡ omnis caro: Oīs homo.
Et vnde oīs homo: Nūquid omnes credi-
turi ꝓnunciati ſunt in chriſtū: Nōne multi
impij q̄ etiā dānabunt: Nōne q̄tidie multi
non credentes in ſua infidelitate moriunt:
Scdm̄ quid ergo intelligimꝰ: ad te omnis
caro veniet: Omnis caro dixit: omnis ge-
neris caro. Ex omni genere carnis: veniet

ad te. Quid ē ex omni genere carnis: Nū-
quid venerūt pauperes: ꝛ nō venerūt diui-
tes: Nūquid venerūt hūiles: ꝛ nō venerūt
ſublimes: Nūquid venerūt docti: ꝛ nō ve-
nerūt indocti: Nūquid venerūt viri: ꝛ non
venerūt femie: Nūquid venerūt dñi: et nō
venerūt ſerui: Nūquid venerūt ſenes: ꝛ nō
venerūt iuuenes: Aut venerūt iuuenes: et
nō venerūt adoleſcētes: Aut venerūt ado-
leſcētes: ꝛ nō venerūt pueri: Aut venerūt
pueri: ꝛ non allati ſūt infantes: Poſtremo
nūquid venerūt iudei (nā inde erant apl̄i:
inde mlta milia ꝓmo tradentiū: poſtea cre-
dentiū) ꝛ nō venerūt greci: Aut venerunt
greci: ꝛ nō venerūt romani: Aut venerunt
romani: ꝛ nō venerūt barbari: Et q̄s nume-
ret oēs gentes veniētes ad eū: cui dictū ē:
Ad te oīs caro veniet. Exaudi orōnē meā — Alia lra.
ad te oīs caro veniet. †Sermones ini- — † Verba.
quoꝝ ꝓualuerūt ſup nos: ꝛ †impie- — † impietatibꝰ
tates noſtras tu ꝓpiciaberiſ. Quid — noſtris.
eſt ſermones iniquoꝝ ꝓualuerūt ſup nos ꝛ
impietatibus nr̄is tu ꝓpitiaberis: Qđ nati
ſumꝰ ĩ hac terra: iniquos inuenimꝰ: q̄s lo-
quētes audiuimꝰ. Si poſſim explicare qđ
ſentio: adiuuet me intētio caritatis veſtre.
Omnis homo vbicūq̄ꝫ naſcit: ipius terre
vel regionis vel ciuitatis linguaꝫ diſcit: il-
lius imbuit moribus ꝛ vita. Quid faceret
puer natus inter paganos: vt nō coleret la-
pidē: qñ illū cultū inſinuauerūt parentes:
Inde ꝓma verba audiuit: illū errorē cum
lacte ſuxit: Et qꝛ illi q̄ loquebant maiores
erāt: ꝛ puer qui loqui diſcebat infans erat:
vñ poterat paruulꝰ niſi maiorū auctoritatē
ſequi: ꝛ id ſibi bonū ducē qđ illi laudarēt:
Ergo gentes cōuerſe ad chriſtū: poſtea re-
cordātes impietates parētū ſuoꝝ: ꝛ dicen-
tes iā qđ dixit ꝓpħa ipe Hieremias: Vere
mēdaciū coluerūt patres nr̄i: vanitatē que
eis nō ꝓfuit. Cū ḡ iā h̄ dicūt renūciāt opi-
nionibꝰ ꝛ ſacrilegijs parētū ſuoꝝ iniquoꝝ.
Sed qꝛ vt inſererent talibꝰ opiniōibꝰ ꝛ ſa-
crilegijs: ꝑſuaſiones fecerūt eorū: q̄ quāto
etate ꝓcedebāt: tanto auctoritate ꝓcedere
debere putabant: cōfitet iam redire volēs
ad hierlm đ babylonia ꝛ dicit: Sermones
impioꝝ ꝓualuerūt aduerſus nos: duxerūt
nos mala docētes: Ciues babylonie nos fe-
cerūt: dimiſimꝰ creatorē: adorauimꝰ crea-
turā: dimiſimꝰ eū a quo facti ſumꝰ: adora-
uimus qđ ipi fecimus. Sermones eñ iniq̄-
rū ꝓualuerūt ſup nos: ſed nō tñ oppſſerūt
nos. Quare: Impietates nr̄as tu ꝓpitia-

beris. Intẽdat caritas veſtra: Propitiabe
ris impietates vr̃as nõ dr̃: niſi cuidã ſacer-
doti offerenti aliqd: vñ impietas expiet̃ et
ꝓpitiet̃. Impietas eñ tũc dicit̃ ꝓpitiari: cũ
ꝓpitius fit deus impietati. Quid ẽ fieri deũ
impietati ꝓpitiũ? Id eſt ignoſcẽtẽ: ⁊ veniã
dantẽ. Sed vt dei venia impetret̃: ꝓpitia-
tio fit p̱ aliqḋ ſacrificiũ. Extitit g̃ a deo dño
miſſus quidã ſacerdos nr̃: Aſſumpſit a no
bis qḋ offerret dño: ipas diximus ſanctas
p̱mitias carnis ex vtero v̓ginis. Hoc holo
cauſtũ obtulit deo: extẽdit man⁹ i cruce vt
diceret: Dirigat̃ oꝛo mea ſicut incẽſum in
cõſpectu tuo: eleuatio manuũ meaꝝ ſacri-
ficiũ veſp̱tinuꝫ. Sicut noſtis: qꝛ dñs circa
veſperã pepẽdit in cruce: ⁊ impietates nr̃e
ꝓpitiate ſũt: alioq̃n abſoꝛbuerãt nos. Ser-
mones iniquoꝝ p̃ualuerũt ſup̱ nos: duxe-
rant nos p̃dicatores iouis: ⁊ ſaturni: ⁊ mer
curij. Sermones iniquoꝝ p̃ualuerũt ſuper
nos. Sed q̇d facies? Impietates nr̃as tu
ꝓpitiaberi̇. Tu ſacerdos: tu victima: tu ob
latoꝛ: tu oblatio. Ipe ſacerdos ẽ q̇ nũc in-
greſſ⁹ i interioꝛa veli. ſol⁹ ibi ex his q̇ carnẽ
geſtauerũt interpellat ꝓ nobis. In cui⁹ rei
figura in illo p̱mo pp̱lo: ⁊ in illo p̱mo tẽplo:
vn⁹ ſacerdos intrabat i ſancta ſanctoꝝ: po-
pul⁹ oĩs foꝛis ſtabat. Et ille q̇ ſol⁹ ingredie
bat̃ i interioꝛa veli: offerebat ſacrificiũ pro
pp̱lo foꝛis ſtante. Si intelligat̃ bñ ſpũs vi-
uificat: ſi nõ intelligat̃ lr̃a occidit. Nõ cũ
legeret̃ ap̱lus audiſti: littera occidit: ſpirit⁹
aũt viuificat. Quid eñ ageret̃ in illo pp̱lo
iudei neſcierũt: ſed nec mõ ſciũt. De illis
quippe dictũ ẽ: Q̃diu legit̃ Moyſes: ve-
lamẽ ſupꝛa coꝛ eoꝝ poſitũ eſt. Ibi velamẽ
figura ẽ: ſed tollet̃ figura: ⁊ apparebit veri-
tas in eiſipis. Sed qñ tollet̃ velamẽ? Audi
ap̱lm: Cũ aũt trãſierit ad dñm: auferet̃ ve-
lamẽ. Dũ ergo nõ trãſeunt ad dñm: q̃diu
legũt Moyſen velamẽ habẽt ſup̱ coꝛ. Ad
hoc ſacramẽtũ fulgebat: tũc facies Moy-
ſi: ita vt nõ poſſent intẽdere filij iſrl̃ in faciẽ
eius. Audiſtis modo cũ legeret̃: ⁊ velamẽ
erat inter faciẽ Moyſi loquẽtis: ⁊ pp̱lm au
dientẽ v̓ba. Per velamẽ v̓ba audiebãt: fa
ciẽ nõ videbãt. Et q̇d ait ap̱lus: Ita vt nõ
poſſent intẽdere filij iſrl̃ in faciem Moyſi.
Nõ itẽdebãt inq̇t: vſq; i finẽ: Quid ẽ vſq;
in finẽ? Vſq; quo intelligerẽt chꝛiſtũ. Dicit
quippe ap̱lus: Finis eñ legis chꝛiſtus ad
iuſticiã omĩ credẽti. Et quidẽ ſplẽdoꝛ in fa
cie Moyſi: tanq̃ in facie carnali ⁊ moꝛta-
li. Nũquid diuturn⁹ aut etern⁹ eſſe poſſet?
Moꝛte. n. ſuccedẽte ꝑfecto auferet̃. Splẽ
doꝛ aũt glie beati dñi nr̃i Ieſu chꝛiſti ſem-
pitern⁹ ẽ. Sed illud figura erat tẽpoꝛalis.
Hoc aũt qḋ illa figura ſignificabat̃: legunt
itaq; ⁊ nõ intelligũt chꝛiſtũ: nõ p̱ducũt in-
tentionẽ vſq; i finẽ: qꝛ velũ oppoſitũ negat
eis aſpectum ſplẽdoꝛis interioꝛis. Et vide
ibi ſub velo chꝛiſtũ: Ait ipſe dñs nr̃ Ieſus
chꝛiſt⁹: Si crederetis Moyſi: crederetis ⁊
mihi. de me eñ ille ſcripſit: Propitiat̃ aũt
peccati̇ nr̃is ⁊ impietatib⁹: Per illud ſacri
ficiũ veſp̱tinũ trãſiuim⁹ ad dñm vt auferat̃
velamẽ: ꝓpterea ⁊ dño crucifixo velũ tẽpli
ſciſſuꝫ eſt. Exaudi oꝛoneꝫ meam: ad te oĩs
caro veniet. Sermones iniquoꝝ p̃ualuer̃t
ſup̱ nos: ⁊ impietates nr̃as tu ꝓpitiaberis.

**Beatus quẽ elegiſti ⁊ aſſumpſi-
ſti:** Quis ẽ electus ab eo: ⁊ aſſumptus ab
eo? Et aſſumpt⁹ ẽ aliq̇s electus a ſaluatoꝛe
dño nr̃o Ieſu chꝛiſto. An ipe ſ̓m carnẽ qḋ
homo eſt: electus ⁊ aſſumpt⁹ eſt? Ut tanq̃
verbo dei dicat̃: qḋ erat in p̱ncipio: ſic dicit
euãgeliſta: In p̱ncipio erat verbũ: ⁊ verbũ
erat apud deũ: ⁊ deus erat verbũ: qꝛ ipſe ẽ
fili⁹ dei: verbũ dei: de q̇ etiã dicit: Oĩa per
ipm facta ſunt: ⁊ ſine ipſo factum ẽ nihil: vt
illi dicat̃: filio dei: qꝛ ipe ẽ ſacerdos noſter:
poſtea carne aſſumpta: Beat⁹ quẽ elegiſti
⁊ aſſumpſiſti: id eſt ille homo q̇ indut⁹ eſt q̇
cepit ex t̄pe: nat⁹ ex femĩa: templũ quodã-
modo illius q̇ ſemp̱ inetern̄ũ eſt: ⁊ inetern̄ũ
fuit. An poti⁹ ipe chꝛiſt⁹ aſſumpſit quẽdaꝫ
beatũ: ⁊ nõ dicit̃ ipe quẽ aſſũpſit q̃ſi in plu-
rali numero: ſed in ſingulari? Unũ eñ aſſu
mit: qꝛ vnitatẽ aſſumit: ſciſmata non aſſu-
mit: hereſes non aſſumit: multitudinẽ de ſe
fecerũt: nõ eſt vn⁹ q̇ aſſumit̃. Qui aũt ma-
nent in cõpage chꝛiſti: ⁊ membꝛa eius ſũt:
faciũt quodãmodo vnũ virum: de quo di-
cit ap̱lus: Donec occurram⁹ omnes i agni
tionẽ filij ei⁹ in virum ꝑfectum in menſurã
etatis plenitudinis chꝛiſti. Itaq; vnus vir
aſſumit̃ cui caput eſt chꝛiſtus: qꝛ caput vi-
ri chꝛiſt⁹ eſt. Ipe eſt ille beat⁹ vir q̇ nõ abijt
in ꝯſilio impioꝝ: ⁊ cetera q̃ ibi dicunt̃. Ipe
eſt q̇ aſſumit̃: nõ ẽ extra nos: in ipi⁹ mẽbꝛis
ſum⁹: ſub vno capite regimur: vno ſpũ oẽs
viuim⁹: vnã patriã oẽs deſideram⁹. Uide-
am⁹ g̃ qḋ ad chꝛiſtũ dicit̃: vtrũ ad nos p̱ti-
neat: ⁊ de nobis dicat̃. Interrogem⁹ ꝯſcias
nr̃as: amoꝛẽ illũ ꝑſcrutemur: ⁊ ſi adhuc par
uus ẽ: et mõ nat⁹ amoꝛ iſte: foꝛte eñ mõ in
aliq̃ germiauit: diligẽter extirpet iuxta ger-
minantes ſpinas: id eſt curas ſeculares: ne

creſcendo ſanctū germē offocent. Beatus
quē elegiſti ⁊ aſſumpſiſti: in illo ſimꝰ ⁊ aſſu-
memr: in illo ſimꝰ ⁊ electi erimꝰ. Et q̄d no-
bis dabit? Inhabitabit: inq̄t: ī atrijs
tuis. Hierl'm illa ē cui cantāt qui incipiūt
exire de babylonia: Inhabitabit in atrijs
tuis. Replebimur ī bonis domꝰ
tue. Que ſūt bona domꝰ dei? Frēs ꝯſtitua
mus nobis aliquā domū diuitē: quātis bo
nis refecta ſit: q̄ꝫ copioſa ſit: vaſa q̄ꝫ multa
ibi aurea: ſ; ⁊ argētea: q̄ntū familie: quātū
iumētoꝝ ⁊ aīaliū: ipa deniq̄ꝫ domꝰ q̄ꝫ dele-
ctat picturis: marmore: laq̄aribꝰ: colūnis:
ſpacijs: cubilibꝰ: ⁊ deſiderāt talia: ſ; adhuc
ex cōfuſione babylonie. Amputa oīa iſta
deſideria o ciuis hierl'm: amputa ſi vis re-
dire: nō te delectet captiuitas. Sed iam ce
piſti exire: noli retro reſpicere: noli remanē
in via. Nō deſunt adhuc hoſtes q̄ tibi per-
ſuadeāt captiuitatē ⁊ ꝑegrinationē. Iā nō
p̄ualeāt ſup te ſermones iniquorū. Domū
dei deſidera: ⁊ bona eiꝰ domꝰ deſidera: ſed
noli talia q̄lia deſiderare ſoles vel in domo
tua: vel in domo vicini tui: vel in domo pa
troni tui: aliud quidē eſt bonū domus illiꝰ.
Quid opus eſt vt nos dicamus q̄ ſint bo-
na illiꝰ domꝰ? Ipē indicet q̄ cantat exiens
d̄ babylonia. Replebimur inq̄t ī bonis do
mus tue. Que ſunt bona iſta? Erexeramꝰ
fortaſſe coꝛ ad aurū: ad argentum: ⁊ cetera
p̄cioſa. Noli talia querere: iſta p̄munt non
leuant. Hic ḡ iam bona illa hieruſalē: bo-
na domus dn̄i: bona illa tēpli dn̄i medite-
mur: q̄ꝛ q̄ domus dn̄i: hoc ipm̄ templū dn̄i.

Alia lr̄a. †equitate.

Replebimur in bonis domꝰ tue. Sanctū
eſt templū tuū mirabile in †iuſticia.
Iſta ſūt bona domꝰ illiꝰ. Nō dixit: templū
ſanctū tuū mirabile in colūnis: mirabile in
marmoribꝰ: mirabile in tectis auratis: ſed
mirabile in iuſticia. Habes foris oclo̅s vn̄
videas marmora et aurū: intus eſt oculus
vnde videat̄ pulchritudo iuſticie. Si nul-
la eſt pulchritudo iuſticie: vn̄ amat̄ iuſtus
ſenex? Quid affert in corpe qđ oculos dele
ctet? Curua mēbra: frontē rugatā: caput ca
nis albatū: imbecillitatē vndiq̄ꝫ q̄relis ple
nā. Sed forte q̄ꝛ tuos oculos non delectat
ſenex iſte decrepitus: aures tuas delectat.
Quibꝰ vocibꝰ? Quo cātu? Et ſi forte ado-
leſcēs bn̄ cātauit: oīa cum etate defecerūt.
An forte ſonꝰ verboꝝ eiꝰ delectat aures tu
as: q̄ v̄ba vix plene nūciat lapſis dentibꝰ?
Tn̄ ſi iuſtus ē: ſi alienū nō cōcupiſcit: ſi de
ſuo qđ habet erogat indigentibus: ſi bene

monet ⁊ rectū ſapit: integrū credit: ſi ꝑatus
eſt ꝓ fide veritatis etiā ipa cōfracta mēbra
impēdere. Multi eni̅ martyres etiā ſenes:
vn̄ illū amamꝰ. Quid in eo bonū videmꝰ
ocul' carnis? Nihil. Quedā ḡ ē pulchritu-
do iuſticie quā videmꝰ oculo cordis: ⁊ ama
mꝰ: ⁊ exardeſcimꝰ. Q̄m multū dilexerūt ho-
mines in ipis martyribꝰ: cū eoꝝ mēbra be-
ſtie laniarēt. Nōne cū ſanguis fedaret oīa:
cū morſibꝰ beluinis viſcera funderent̄: nō
habebāt oculi niſi qđ horrerent? Quid ibi
erat qđ amaret̄: niſi q̄ꝛ erat ī illa feditate la-
niatoꝝ mēbroꝝ integra pulchritudo iuſti-
cie? Iſta ſunt bona domus dei: his te para
ſatiari. Sed vt inde ſatieris cū ꝑueneris: ſ;
te oportet eſurire ⁊ ſitire cū ꝑegrinaris: hoc
ſiti: hoc eſuri: q̄ꝛ ipa erunt bona dei. Audi
illū regē cui iſta dicunt̄: q̄ venit vt te redu-
cat: ⁊ ſe tibi fecit viā. Quid dicit? Beati q̄
eſuriūt et ſitiūt iuſticiā: q̄m̄ ipi ſaturabunt̄.
Sanctū templū tuū admirabile in iuſticia.
Et ipm̄ templū fratres nolite p̄ter vos co-
gitare. Amate iuſticiā ⁊ vos eſtis templū
dei. Exaudi nos deꝰ ſaluatoꝛ no-
ſter. Apparuit mō quē deū dicat. Salua-
toꝛ ꝓprie dn̄s Ieſus chriſtus: apparuit mō
aptius de quo dixerat: Ad te oīs caro ve-
niet. Exaudi nos deꝰ ſaluatoꝛ noſter. Ille
vnus vir q̄ aſſumit̄ ī templū dei ⁊ plures ſē
⁊ vnꝰ ē. Ex vniꝰ ꝑſona dixit: exaudi oꝛonē
meā: et q̄ꝛ ipē vnꝰ ex pluribꝰ cōſtat: mō ait:
Exaudi nos deꝰ ſaluatoꝛ noſter. Audi illū
iā aptius p̄dicari. Exaudi nos deus ſalua
toꝛ noſter. Spes omniū finiū terre ⁊
in mari longe. Ecce vn̄ dictū eſt: Ad te
oīs caro veniet. Undiq̄ꝫ venit̄. Spes oīm
finiū terre: non ſpes vniꝰ anguli: nō ſpes ſo
lius iudee: nō ſpes ſolius Africe: nō ſpes
Pānonie: nō ſpes oriētis aut occidētis: ſ;
ſpes omniū finiū t're: ⁊ ī mari longe. Ipoꝝ
finiū terre ⁊ in mari longe: et q̄ꝛ in mari ido
lōge. Mare eni̅ ī figura dicit̄ ſeculū ſ; ſal-
ſitate amarū: ꝓcellis turbulentū: vbi homi
nes cupiditatibꝰ ꝑuerſis ⁊ prauis: facti ſūt
velut piſces inuicē ſe deuorātes. Attēdite
mare malū: mare amarū: fluctibꝰ ſeuū: at-
tēdite qualibꝰ hominibꝰ plenū ſit. Quis op-
tat hereditatē: niſi morte alteriꝰ? Quis op-
tat lucrū: niſi damno alteriꝰ? Q̄m multi alio-
rū defectiōe: cupiūt ſublimari? Q̄m multi vt
emāt: optāt alios vendere res ſuas? Quō
ſeinuicē opprimunt: ⁊ q̄ poſſunt deuorant.
Et cū deuorauerit vnꝰ piſcis maioꝛ minoꝛē:
deuorat̄ ⁊ ipē a maiore. O piſcis male: pre-

dam vis de paruo: preda efficieris magno.
Quotidie iſta veniunt: ante nos ſunt: vi-
tem⁹ illa: horream⁹ illa. Non illa agamus
fratres: q꞉ ſpes ille finiū terre. Ille ſi nō eēt
ſpes ⁊ in mari longe: nō diceret diſcipulis
ſuis: Faciā vos piſcatores hominū. Iā in
mari capti ꝑ retia fidei: gaudeam⁹ nos ibi
natare adhuc infra retia: q̄a adhuc mare h̄
ſeuit ꝓcellis: ſed retia q̄ nos ceperūt ꝑdu-
cent̄ ad littus. Littus eſt finis maris. Ergo
ꝯuentio ī finē ſeculi: Interiꝫ infra ipa retia
fratres bn̄ viuam⁹: non retia rumpētes fo-
ris exeam⁹. Multi em̄ ruperūt retia ⁊ ſciſ-
mata fecerūt ⁊ foras exierunt: quia malos
piſces intra retia captos ſe nolle tolerare
dixerunt: ipſi mali facti ſunt potius: ꝙ̄ illi
quos ſe non potuiſſe tolerare dixerūt. Nā-
q꞉ illa retia ceperūt piſces et bonos et ma-
los. Dominus dicit: Simile eſt regnū ce-
lorum ſagene miſſe in mare: que cōgregat
ex omni genere: quā cum impleta eſſet edu-
cētes: ⁊ ſecus litt⁹ ſedētes elegerūt bonos ī
vaſa: malos aūt foras miſerūt. Sic erit in-
q̄t in ꝯſummatiōe ſeculi. Oñdit litt⁹: oñdit
finē maris. Exibūt angeli: ⁊ ſeꝑabunt ma-
los de medio iuſtoꝝ: ⁊ mittent eos in cami
nū ignis: ibi erit fletus ⁊ ſtridor dentiū. Eia
ciues hierl̄m qui infra retia eſtis: et piſces
boni eſtis: tolerate malos: retia nolite rum-
pere: cū illis eſtis in mari: nō cū illis eritis ī
vaſis. Spes em̄ ille finiū terre: ipe ſpes eſt
⁊ in mari longe: longe q꞉ in mari. Pre- *Alia lra.*
parans montes in †fortitudine ſua: *† virtute tua.*
Nō in fortitudine illoꝝ. Preparauit enim
magnos p̄dicatores: ⁊ ipos appellauit mō-
tes: hūiles in ſe: excelſos in illo. Preparās
mōtes in fortitudine ſua. Quid dicit vnus
ex ipis mōtibus: Ipi ī nobiſmetipis reſpō-
ſū mortꝭ habuim⁹: vt nō fidētes ī nobiſmet
ipis ſimus: ſed in deo q̄ ſuſcitat mortuos.
Qui in ſe fidit: ⁊ in chriſto nō fidit: nō ē de
his mōtibus quos ille p̄parat in fortitudi-
ne ſua. Preparās mōtes ī fortitudine ſua. *Alia lra.*
†Circūcinctus in potētatu: Potēta- *† accinctus*
tū intelligo: circūcinct⁹ quid eſt: Chriſtuꝫ *potentia.*
quē in medio ponūt circūcinctū faciūt: id
eſt vndiq꞉ cinctū: habemus illū omnes cō
muniter: ideo ī medio ē. Circūcingim⁹ illū
oēs q̄ credim⁹ in illum: ⁊ q꞉ fides noſtra nō
de virib⁹ nr̄is: ſed de illi⁹ potētia eſt: iō cir-
cūcinctus in potentatu ſuo: nō nr̄a fortitu- *Alia lra.*
dine. Qui cōturbas †fundū maris. *† ꝓfundum.*
Fecit hoc: videt̄ quid fecerit: Parauit em̄
mōtes in fortitudine ſua: miſit illos p̄dica-
re. Circūcinct⁹ eſt a credētib⁹ in potētatu:
et motū eſt mare: cōmotū eſt ſeculū: ⁊ cepit
ꝑſequi ſanctos eius. Circūcinctus in potē
tatu: q̄ cōturbas fundū maris. Nō dixit: q̄
cōturbas mare: ſed fundū maris. Funduꝫ
maris ē cor impioꝝ. Sicut em̄ a fundo ve-
hemētius oīa mouent̄: ⁊ fund⁹ cōtinet oīa:
Sic quicq̄d ꝓceſſit ꝑ linguā: ꝑ man⁹: ꝑ po-
teſtates diuerſas: ad ꝑſecutionē eccleſie de
fundo ꝓceſſit. Si em̄ nō eſſet radix iniq̄ta-
tis in corde: nō illa oīa ꝓcederēt aduerſus
chriſtū. Fundū cōturbauit forte: vt et fun-
dum exhauriret. Nā in malis quibuſdā ex
hauſit mare a fundo: ⁊ poſuit mare deſertū.
Dicit illud alius pſalm⁹: Qui cōuertit ma
re in aridam. Omnes impij et pagani qui
crediderūt: mare erāt: terra facti ſūt: ſalſis
fluctib⁹ primo ſteriles: poſtea iuſticie fru-
ctu fecūdi. Qui cōturbas fundum maris.
Sonū fluctuū eius †quis ſufferet. *Alia lra.* *† nō habet.*
Quid ē quis ſufferet: Quis hō ſufferet ſo-
nū fluctuū maris: iuſſiōes ſublimitatū ſe-
culi: Sed vn̄ ſufferunt̄: Quia p̄parat mon
tes in fortitudine ſua. Qō ꝗ̃ dixit: quis ſuf
feret: hoc ait: Nosipi ꝑ nosipos ſufferre il-
las ꝑſecutōes nō poſſem⁹: niſi ille daret for
titudinē: Qui ꝯturbas fundū maris: ſonū
fluctuū eius q̄s ſufferet: Turbabunt̄
gentes: Primo turbabant̄: ſꝫ illi montes
pati ī fortitudine chriſti: nūquid turbati ſt̄:
Turbatū eſt mare: eluſum eſt ī mōtē: mare
fractū eſt: mōtes incōcuſſi manſerūt. Tur- *Alia lra.*
babunt̄ gentes. Et timebūt †oēs: Ecce *† nō habet.*
iā oēs timēt: antea q̄ turbati erāt: timēt iam
omnes. Nō timuerūt chriſtiani ⁊ timent̄ iā
chriſtiani. Oēs qui ꝑſequebant̄ mō timēt.
Suꝑauit. n. ille q̄ circūcinct⁹ ē in potētatu:
ſic ad illū venit oīs caro: vt ceteri paucita-
tē ipſaꝫ iam timeāt. Et timebūt oēs. Qui *Alia lra.*
ihabitāt †fines †terre: a ſignis tuis: *† terminos.* *† nō habet.*
Miracula em̄ fecerūt aplī: ⁊ iō oēs fines *Alia lra.*
terre timuerūt ⁊ crediderūt. Exitus †ma *† matutini.*
ne ⁊ veſpe delectabis. Id eſt delecta-
biles facis. Iā in iſta vita q̄d nobis ꝓmit-
tit̄: Exit⁹ mane ⁊ veſpe delectabis. Sūt exi
tus mane: ſūt exit⁹ veſpe. Mane ſignificat
ꝓſperitatē ſeculi: veſpe ſig̃t tribulationē ſe
culi. Intēdat caritas vr̄a. In vtroq꞉. n. tē-
ptat̄ aīa hūana. Et ꝓſpitate: ne corrūpat̄.
Et aduerſitate: ne frangat̄. Iō aūt mane
ꝓſperitatē ſignificat: q꞉ mane letū ē: trāſa-
cta velut triſticia noctis. Triſtes autē ſunt
tenebre veniēte veſpa: iō veniēte q̄ſi mū-
di veſpa: obtulit ſacrificiū veſꝑtinū. Nō ꝗ̃

timeat vnuſq̄ſq̄ veſpā: ne mane corrūpaṫ.
Ecce neſcio q̄s vt facias mali aliq̄d: ꝓmi-
ſit lucrū: mane eſt. Arridet tibi ampla pe-
cunia: mane tibi ſit. Noli corrūpi: ⁊ habe-
bis exitū mane. Si eñ habes exitū: nō ca-
pieris. Sic eſt eñ ꝓmiſſio lucri: quaſi eſca
ī muſcipula. Coartaris: ⁊ nō ē quo exeas:
caperis in muſcipula. Dedit aūt tibi exitū
dominꝰ deus tuus: ne lucro capiaris: cum
tibi dicit in corde: ego ſum diuitie tue: noli
attendere ꝙ mūdus ꝓmittit: ſed q̄d ꝓmit-
tit conditor mundi. Attende quod tibi ꝓ-
mittit deus facieīti iuſticiā: ⁊ ꝯtemne quod
tibi promittit homo: vt abducat a iuſticia.
Noli ḡ attēdere q̄d mūdꝰ ꝓmittit: ſ; q̄d cō-
ditor mūdi: ⁊ habebis exitū mane ꝑ domi-
ni verbū dicētis: Quid ꝓdeſt homini ſi to-
tum mundū lucreṫ: anime autē ſue detri-
mentū patiaṫ: Sed ille q̄ te promiſſo lucro
corrūpere: ⁊ ad iniquitatē adducere nō po-
tuit: minabaṫ penas: ⁊ ꝯuertet ſe ad inimi-
citias: ⁊ incipit tibi dicere: Si hoc nō fece-
ris: ego oſtendā: ego faciā: habebis me ini-
micū. Primo cum lucrū ꝓmittebat: mane
tibi erat: modo iā veſperaſcit: triſtis factus
es. Sed qui dedit tibi exitū mane: dabit et
veſpe. Quō cōtempſiſti mane ſeculi ex lu-
ce domini: ſic cōtemne ⁊ veſperā ex paſſio-
nibꝰ dn̄i: vt dicas aīe tue. Quid mihi am-
plius facturꝰ ē iſte: q̄ꝫ paſſus eſt ꝓ me dn̄s
meꝰ deꝰ: Ut teneā iuſticiā nō ꝯſentiam ad
iniquitatē: ſeuiat in carne: frangaṫ muſci-
pula: ⁊ volabo ad dominū meū qui mihi
ait: Nolite timere eos qui corpus occidūt
animā aūt nō poſſunt occidere. Et de ipſo
corpe ſecuritatē dedit dicens: Capillꝰ ca-
pitis veſtri nō periet: Magnifice h̄ poſuit
delectabis exitus mane et veſpere. Si eñ
nō te delectet ipe exitus: nō laborabis exi-
re inde. Mittis caput in lucrum ꝓmiſſū:
ſi non te delectet ꝓmiſſio ſaluatoris: et rur-
ſus cedis temptāti ⁊ terrenti: ſi non te dele-
ctet ille qui prior paſſus eſt: vt tibi exitū fa-
ceret. Exitꝰ mane ⁊ veſpe delectab. **Ui-
ſitaſti terrā ⁊ inebriaſti eam.** Unde
inebriauit terrā: Calix tuus inebrians q̄ꝫ
preclarus. Uiſitaſti terrā ⁊ inebriaſti eam:
miſiſti nubes tuas: pluerūt p̄dicatōes veri-
tatis: inebriata eſt terra. **Multiplicaſti** — Alia lr̄a.
†**ditare eam:** Unde multiplicaſti eam di- — †locupletare.
tare: †**Fluuiꝰ dei** †**repletꝰ ē** †**aqua:** — Alia lr̄a. †flumen. †repletū. †aquis.
Quid ē fluuiꝰ dei: Populꝰ dei. Primus
populus repletꝰ eſt: vnde cetera terra riga-
reṫ. Audi illum ꝓmittētē aquā: ſi quis ſitit
veniat ⁊ bibat: q̄ credit in me: flumia aque
viue de vētre eiꝰ fluent. Si flumia et vnus
fluuiꝰ: quia ꝓpter vnitatē multi vnū ſunt:
multe eccleſie et vna eccleſia: multi fideles
⁊ vna ſpōſa chriſti: ſic multa flumina ⁊ vnꝰ
fluuiꝰ. Crediderūt multi iſraelite: ⁊ im ple-
ti ſunt ſpū ſancto: inde diffuſi ſunt ꝑ gentes
ceperūt p̄dicare veritatē: et de fluuio dei q̄
impletꝰ eſt aqua irrigata ē tota terra. **Pa-** — Alia lr̄a.
raſti cibū illorū †**q̄z ita eſt p̄paratio** — †quoniā.
†**tua.** Non q̄z te ꝓmeruerūt quibꝰ peccata — †eius.
donaſti merita illorū mala erāt: ſed tu ꝓpter
miſericordiā tuā: q̄z in te eſt p̄paratio tua: — Alia lr̄a.
ita p̄paraſti cibum illorū. †**Sulcos eiꝰ** — †Riuos.
inebria. Fiāt ergo primo ſulci qui inebri-
enṫ: duricia pectoris noſtri aperiaṫ: vome-
re ſermōis dei. Sulcos eiꝰ inebria. **Mul-** — Alia lr̄a.
tiplica †**generatiōes eius.** Uidemus — †genimina.
credunt: et ex credentibꝰ alij credunt: et ex
illis alij credunt: ⁊ non ſufficit vni homini:
vt factus ipe fidelis vnū lucreṫ. Sic multi-
plicaṫ ⁊ ſemē: pauca grana mittunṫ ⁊ ſege-
tes exurgūt. Sulcos eius inebria: multipli- — Alia lr̄a.
ca generatiōes eiꝰ. **In ſtillicidijs** †**ſuis** — †eius.
letabiṫ †**cū exorieṫ:** In ſtillicidijs ſuis — †germinās.
id eſt anteq̄ꝫ ſit forte idonea capacitate flu-
minis: cū exorieṫ i ſtillicidijs ſuis: id ē ſibi
cōgruis letabiṫ. Paruulis eñ adhuc ⁊ in-
firmis ſtillanṫ quedā de ſacramētis: q̄z nō
poſſunt capere plenitudinē veritatis. Au-
di quomō ſtillet paruulis dū exoriunṫ: id
eſt in recenti ortu: minus capacibꝰ apoſto-
lꝰ dicit: Nō potui vobis loqui q̄ſi ſpiritua-
libus: ſed quaſi carnalibuſ: quaſi paruulis
in chriſto. Cum dicit paruulos in chriſto:
iam dicit exortos: ſed nōdum idoneos ad
capiendā illā vberem ſapientiā de q̄ dicit:
Sapientiā loquimur inter ꝑfectos. Leteṫ
in ſtillicidijs ſuis: cum exorieṫ et augeṫ: ro-
boratur: capiet ⁊ ſapientiā: quomō infans
nutriṫ lacte ⁊ fit idoneus cibo: tamē primo
de ipo cibo cui minus idoneus erat illi lac
factum eſt. In ſtillicidijs ſuis letabiṫ cum — Alia lr̄a.
exorieṫ. **Benedices** †**coronā anni** — †corone.
benignitatis tue: Seminaṫ modo: cre-
ſcit q̄d ſeminaṫ: erit et meſſis: ⁊ modo ſuper
ſemē ſupſeminauit inimicus zizania: et ex-
orti ſunt mali inter bonos pſeudo chriſtia-
ni: ſimilem habentes herbam: ſed non pa-
rem fructum. Etenim zizania illa: ꝓprie di-
cunṫ que naſcunṫ in ſimilitudine frumen-
torum: ſicuti eſt lolium: ſicuti eſt auena et
cetera talia: que primā herbam prorſus ſi-
milem habent. Propterea de ſeminatione

zizanioꝝ hoc dixit domin⁹: Uenit inimic⁹
⁊ ſupſeminauit zizania. Cum aũt creuiſſet
herba ⁊ fructum feciſſet: tũc apparuerũt zi-
zania. Ergo venit inimicus ⁊ ſupſemiauit
zizania. Sed quid fecit tritico? Non oppri-
mitur zizanijs frumentũ: imo ꝑ tolerantiã
zizanioꝝ creſcit fructus frumentoꝝ. Ipſe
eñ domin⁹ dixit quibuſdam operarijs vo
lẽtib⁹ eradicare zizania: Sinite vtraqꝫ cre-
ſcere vſqꝫ ad meſſem: ne forte cũ vultis era
dicare zizania: eradicetis ſimul ⁊ frumen-
tũ: ſed in tꝑe meſſis dicam meſſorib⁹: Col-
ligite ꝑmũ zizania ⁊ alligate faſciculos ad
cõburendũ: frumentũ aũt recõdite in hor-
reũ. Ille eſt finis anni: meſſis ſeculi. Be-
nedices coronã anni benignitatis tue. Co
ronã vbi audis: gloria victorie ſignificat.
Uince diabolũ: ⁊ habebis coronã. Bene-
dices coronã anni benignitatis tue. Rur-
ſus cõmendat benignitatẽ dei: ne quiſqꝫ d
Alia lra. ſuis meritis glorie͛t: Et campi tui reple
t ſpecioſe. bunt vbertate. Pingueſcent fi-
nes deſerti: ⁊ colles exultatiõe acci
gent. Campi: colles: fines deſerti: idem.
Ipſi ſunt homĩes. Campi: ꝓpter equalita-
tem. Ergo ꝓpter equalitatẽ: inde dicti ſunt
cãpi populi iuſti. Colles: ꝓpter erectionẽ:
quia erigit in ſe deus eos q̃ ſe hũiliant. Fi-
nes deſerti: omnes gentes. Quare fines de
ſerti? Deſerti erãt: null⁹ ad eos ꝓpheta miſ-
ſus erat: Sic erãt illi quõ heremus: qua nõ
tranſit homo. Nullũ verbũ dei miſſuz erat
ad gentes. Soli populo iſrael ꝑdicauerũt
ꝓphete. Uentũ eſt ad dñm: crediderũt fru
menta in ipſo populo iudeoꝝ. Nã dixit tũc
diſciplis: Dicitis qꝛ longe eſt meſſis reſpi-
cite ⁊ videte: qꝛ albe ſunt regiones ad meſ-
ſem. Fuit ergo meſſis ꝑma: erit ſecũda ĩ vlti
mo ſeculo. Meſſis ꝑma de iudeis: qꝛ mit-
tebantur ad illos ꝓphete annũciantes ven
turum ſaluatorẽ. Ideo dixit diſciplis ſuis
domin⁹: Uidete quia albe ſunt regiões ad
meſſem: regiones vtiqꝫ iudee. Alij inqt la-
borauerunt: ⁊ vos in eoꝝ labores intraſt͛.
Laborauerũt ꝓphete vt ſeminarent: ⁊ vos
cum falce intraſtis ad alioꝝ labores. Fa-
cta eſt ergo prima meſſis: ⁊ inde de ipſo fru-
mento qð tunc purgatuz eſt: ſeminatus eſt
orbis terraꝝ: vt ſurgat alia meſſis que in fi
ne metenda eſt. In ſecũda meſſe ſupſemi-
nata ſunt zizania: modo hic laborat͛. Quo
modo in illa prima laborauerũt ꝓphe: quo
uſqꝫ veniret domin⁹: Sic in iſta ſecũda la-
borauerunt apoſtoli: ⁊ omnes ꝑdicatores

veritatis laborant: quouſqꝫ in finem domi-
nus mittat in meſſem angelos ſuos. Antea
ergo deſertum erat: ſed pingueſcent fines
deſerti. Ecce vbi ꝓphete nõ ſonuerũt: do-
minus ꝓphetaꝝ acceptus eſt. Pingueſcẽt
fines deſerti: ⁊ exultatiõe colles accingent.
¶ Induti ſunt arietes ouiũ: Subau
diendũ exultatione. Quia eñ exultatione
colles accingent: hac induũt arietes ouiũ.
Ipſi arietes: qui colles. Colles enim: emi-
nentiore gratia. Arietes: quia duces gre-
gum. Arietes ergo apoſtoli induti ſunt ex-
ultatõne: gaudent fructibus ſuis: non ſine
cauſa laborauerũt: nõ ſine cauſa ꝑdicaue-
runt. Induti ſunt arietes ouium. Et t cõ- Alia lra.
ualles abũdabunt frumẽto. Et hu- t valles.
miles populi multũ fructũ afferent. Cla-
mabunt. Inde abundabũt frumento: qꝛ
clamabũt. Quid clamabũt? Eteni hym
nũ dicẽt. Aliõ e͂. n. clamare aduerſ⁹ deũ:
aliud hymnũ dicere: aliud clamare ſacrile
giũ: aliud clamare laudes dei. Si clamas ĩ
blaſphemia: ſpinas ꝓtuliſti. Si clamas in
hymno: abũdas frumẽto.

¶ Explicit Tractatus de pſ͂. LXIIII.
Incipit Tractatus de pſ͂. LXV.

Inſcribit͛ in titulo pſalm⁹ iſte. In
finẽ: canticũ pſalmi reſurre-
ctionis. In finẽ cum auditis qñ
pſalmi ꝓnũciant͛: in chriſtũ intelligite: dicẽ
te apoſtolo: Finis eñ legis chriſtus ad iu-
ſticiã omĩ credẽti. Quõ ḡ hic cantet͛ reſur-
rectio: ⁊ cui⁹ reſurrectio: quãtũ ipſe aꝑire et
donare dignatur: audiet͛. Reſurrectionẽ
eñ chriſtiani nouimus in capite noſtro iaz
factã: ⁊ in membris futuram. Caput eccle-
ſie chriſtus e͂: mẽbra chriſti ecclĩa. Qð pre
ceſſit in capite: ſequet͛ in corꝑe. Hec e͂ ſpes
noſtra: ad hoc credimus: ad hoc duram⁹
⁊ ꝑſeueramus in tanta malignitate hui⁹ ſe-
culi: ꝯſolante nos ſpe: anteqꝫ ſpes fiat res.
Res eñ erit cũ ⁊ nos reſurrexerim⁹: ⁊ ĩ ce-
leſtẽ habitũ cõmutati equales angelis fa-
cti fuerimus. Quis hoc ſperare auderet:
niſi veritas ꝓmitteret? Hanc aũt ſpem ꝓ-
miſſam ſibi iudei tenebant: et de bonis: et
de quaſi iuſtis operibus: multum gloria-
bant͛ quod acceperãt legem ſꝫm quã viuẽ-
do: ⁊ hic haberẽt bona carnalia: ⁊ in reſur-
rectione mortuoꝝ talia ſperabant de qua-
lib⁹ hic gaudebãt: Propterea ſaduceis q̃
negabant futuram reſurrectionẽ: iudei re-
ſpondere nõ poterant ꝓponentibus que-
ſtionem quã dño ꝓpoſuerũt idem ſaducei.

Hinc eñ intelligimus eos hãc queſtionez ſoluere nõ potuiſſe: qꝛ dño ſoluente mirati ſunt. Proponebãt ḡ ſaducei queſtionẽ de quadã muliere que habuit ſeptẽ viros: nõ ſimul ſed ſuccedẽtes ſibi. Erat eñ hoc legꝭ ad ꝓlꝫm ꝓpagandũ: vt q̄ forte ſine liberis defungeret̄: frater eiꝰ ſi haberet: acciperet vxorẽ eiꝰ: ad reſuſcitanduz ſemẽ fratri ſuo. Propoſita ḡ illa muliere que habuit ſeptẽ viros omnes mortuos ſine liberis: et ad h̄ officiũ implendũ ducebãt fratris vxorem: dixerũt querẽteſ: in reſurrectiõe cuius eoꝝ erit vxor? Proculdubio iudei ñ fatigarẽt: nõ deficerẽt in iſta queſtiõe: ſi nõ talia ſibi ĩ reſurrectiõe ſparẽt: qualia agebãt ĩ hac vita. Dñs aũt equalitatẽ angeloꝝ ꝓmittens nõ hũanã carnis corruptionẽ ait illis: Erratis: neſciẽtes ſcripturas neq̄ virtutẽ dei. In reſurrectiõe eñ neq̄ nubent neq̄ vxores ducẽt: neq̄ eñ incipient mori: ſ; erunt equales angelis dei. Demonſtrauit ꝙ ibi ſit neceſſaria ſucceſſio: vbi dolet̄ deceſſio. Ibi qꝛ deceſſores ñ erũt nec ſucceſſores q̄rent̄. Ad hoc ſbiecit: nõ eñ incipiẽt mori. Verũtamẽ qꝛ iudei tenebãt: ⁊ ſi carnaliter ſpẽ reſurrectionis future: gauiſi ſunt rñſuz eſſe ſaduceis cũ quibꝰ illis erat de hac ancipiti ⁊ obſcura q̄ſtione certamẽ. Tenebãt ergo iudei ſpẽ reſurrectiõis mortuoꝝ: ⁊ ſoli ſe ad beatã vitã reſurrecturos putabãt ꝓpter opus legꝭ: ꝓpter iuſtificatiões ſcripturarũ quas habebãt ſoli iudei: et gentes nõ habebant. Crucifixus eſt chriſtꝰ cecitas ex ꝑte in iſrael facta eſt: vt plenitudo gentium intraret. Hoc apl̃o dicẽte: ⁊ cepit etiã gentibus ꝓmitti reſurrectio mortuorũ: credentibus in Ieſum chriſtũ q̄ð reſurrexit. Inde pſalmꝰ iſte ẽ aduerſum p̄ſumptionẽ ⁊ ſupbiã iudeoꝝ: ꝓ fide gentiũ ad eandẽ ſpẽ reſurrectiõis vocatarũ. Quodãmõ frẽs mei animũ pſalmi audiſtis ĩ hoc q̄ð dixi: ĩ hoc q̄ð ꝓpoſui: tota veſtra ſuſpendat̄ intentio. Hunc vos nulla cogitatio auertat: contra p̄ſumptionẽ dicit̄ iudeoꝝ: qui de iuſtificationibꝰ legis ſpabant ſibi reſurrectionez: et crucifixerũt chriſtũ q̄ primꝰ reſurrexit: non mẽbra reſurrectura ſolos iudeos habituros: ſ; oẽs qui in eũ crediſſent: id eſt oẽs gentes. Inde cepit.

Expoſitio pſalmi.

IUbilate deo: Qui: Omnis terra: Nõ ergo ſola iudea. Videte fratres queãdmodũ cõmendet̄ vniuerſitas eccl̃ie toto orbe diffuſe: ⁊ nõ ſolum dolete iudeos: qui gratiã iſtaꝫ gentibꝰ inuidebant: ſed plus hereticos plãgite. Si eñ dolendi ſũt qui collecti nõ ſunt: quãto ampliꝰ qui collecti diuiſi ſũt. Iubilate deo oĩs terra. Quid eſt iubilate? In vocẽ erũpite gaudiorũ: ſi nõ poteſtis verboꝝ. Non eñ verbis iubilat̄: ſed ſolus gaudentiũ ſonitus redditur quaſi ꝑturientis ⁊ parientis cordis leticiam in vocem rei cõcepte q̄ verbis explicari nõ poſſit. Iubilate deo omĩs terra. Nemo iubilet in ꝑte: nemo inq̄ iubilet in ꝑte: omnis terra iubilet: catholica iubilet: catholica totũ tenet. Quicũq̄ partẽ tenet ⁊ a toto p̄ciſus ẽ: vlulare vult nõ iubilare. Iubilate deo omĩs terra. †Pſallite †autẽ nomĩ eius. Quid dixit? Pſallẽtibus vobis: benedicat̄ nomẽ eius. Quid ſit aũt pſallere: heri dixi: ⁊ credo meminiſſe caritatẽ veſtrã. Pſallere: eſt organũ etiam aſſumere q̄ð pſalteriũ dicitur: et pulſu atq̄ ope manuũ vocibus cõcordare. Si ergo iubilatis q̄ð dñs audiat: pſallite etiã ꝙ homines videãt ⁊ audiant: ſed nõ ꝓpter nomen veſtrũ. Cauete eñ facere iuſticiã veſtrã corã homibꝰ: vt videami ab eis. Et ꝓpter cuiꝰ nomẽ inquies pſallã: vt nõ videant̄ ab homibus oꝑa mea? Attẽde alio loco. Luceant oꝑa v̄ra bona corã hominibus: vt videant bona facta veſtra: ⁊ glorificent patrẽ veſtrũ qui in celis eſt. Videãt bona facta veſtra: et glorificent nõ vos ſed deũ. Nam ſi ꝓpter vos glorificãdos facitis opera bona: reſpondet̄ q̄ð ip̄e dixit de quibuſdã talibꝰ: Amẽ dico vobis: ꝑceperũt mercedẽ ſuã. Et iteꝝ: Alioq̄n mercedẽ ñ habebitis apud patrẽ veſtrũ qui ĩ celis ẽ. Ergo inquies debeo abſcõdere oꝑa mea: ne faciã coram hominibus? Non. Sed quid ait? Luceant oꝑa veſtra corã homibꝰ. Anceps ḡ remanebo. Hac mihi dicis: Cauete facẽ iuſticiã veſtram corã homibꝰ: hac mihi dicis: Luceant oꝑa v̄ra corã homibꝰ: Quid obſeruabo? Quid faciã? Quid relinquã? Tã nõ poteſt homo ſeruire duobus dominis diuerſa iubentibus: q̄ nec vni diuerſa iubẽti. Non ait dñs: diuerſa iubeo. Finem attende: in finẽ canta: quo fine facias: vide. Si ideo facis vt tu glorificeris: h̄ ꝓhibui: ſi aũt ideo vt deus glorificet̄: hoc iuſſi. Pſallite ergo non nomini v̄ro: ſ; nomĩ dñi dei veſtri. Vos pſallite ille laudet̄: vos bñ viuite ille glorificetur. Vnde eñ habetis ipſum bene viuere? Si eternum haberetis: nunq̄ male vixiſſetis: ſi a vobis haberetis

Alia lr̃a.
†pſalmũ dicite
†nõ habet.

nunq̄ȝ bene vixiſſetis. Pſallite autē nomi
ei⁹ dicite. Date gloria laudi ei⁹. To-
tam intentōnē noſtrā in laudem dei mittit:
nihil nobis reliquit vnde laudemur. Glo-
riemur inde magis ꝛ gaudeamus: illi inhe
reamus: in illo laudemur. Audiſtis cum le
geretur Apoſtol⁹. Uidete vocationē ve-
ſtram fratres: quia nō multi ſapientes ſꝫm
carnem: nō multi potentes: non multi no-
biles: ſed ſtulta mūdi elegit deus: vt cōfun
dat ſapientes: ꝛ infirma mūdi elegit deus:
vt cōfundat fortia: et ignobilia mūdi ele-
git deus: et ea que nō ſunt tanq̄ȝ que ſunt:
vt ea que ſunt euacuent. Quid voluit di-
cere? Quid voluit oſtendē? Deſcendit do-
min⁹ noſter Jeſus chriſtus in ſpiritu repa-
re genus humanū: ꝛ dare gratiā ſuam om-
nibus intelligentib⁹: quia gratia illius non
ex meritis eorū: ꝛ ne quelibet pſona gloria
retur in carne infirmos elegit: nā inde non
eſt electus ille Nathanael etiā. Quid eniȝ
tibi videtur: vt publicanum in teloneo ſe-
dentem eligeret Mattheū: et non eligeret
Nathanael cui phibuit teſtioniū ipſe dn̄s
dicens: Ecce verus iſraelita in q̄ dolus nō
eſt. Intelligit ergo Nathanael iſte doctus
fuiſſe in lege: nō quia doctos nō erat electu
rus: ſed ſi ipos primo elegiſſet: doctrine ſue
merito ſe electos putarent: ita illorum ſci-
entia laudaret: ꝛ laus chriſti gratie minue-
retur. Perhibuit teſtimoniū tanq̄ȝ bono fi
deli in quo dolus nō erat: ſed tamē eum nō
aſſumpſit inter illos diſciplos quos primū
idiotas elegit. Et vnde intelligimus qđ ille
peritus erat legis? Quādo audiuit ab vno
ex eis qui ſecuti erant dominū dicentē: In
venimus meſſiaȝ: qđ interpretat chriſtus:
queſiuit vnde: et dictū eſt a Nazareth. Et
ille: a Nazareth poteſt aliq̄d boni eē. Pro-
culdubio qui intellexit: qꝛ a Nazareth pōt
aliquid boni eſſe peritus erat legis: ꝛ bene
pphetas inſpexerat. Noui eſſe in illi⁹ v̄bis
aliam pnunciationē: ſed a prudentiorib⁹
non eſt approbata: vt quaſi deſpaſſe vide-
retur: ille cum audiēs dixiſſet: a Nazareth
pōt aliq̄d boni eſſe: id eſt nūquid pōt? Sic
pnunciando quaſi deſparet. Sequit autē
ibi: Ueni ꝛ vide. Hec verba: id eſt veni et
vide vtrāq̄ȝ poſſunt pnūciationem ſequi:
Si dicat: quaſi nō credēs a Nazareth pōt
aliquid boni eſſe: Reſpōdet. Ueni ꝛ vide
qđ nō credis. Rurſus ſi dicas cōfirmās: a
nazareth aliq̄d boni eē. Rn̄det veni ꝛ vide
qđ credis q̄ȝ bonū ſit bonū qđ nūcio a Na
zareth: ꝛ q̄ȝ recte credas veni ꝛ expire. Hic
tamē eſtimatur doctus ille in lege fuiſſe: qꝛ
non eſt electus inter diſcipulos ab illo qui
ſtulta mundi prius elegit: cum tantū ei phi
buerit teſtimoniū dominus dicens: Ecce
vere iſraelita in quo dolus non eſt. Elegit
ergo dominus poſtea ꝛ oratores: ſed illi ſu-
perbirent ſi prius elegerit piſcatores. Ele-
git diuites: ſed dicerent merito diuitiarum
ſuarū ſe electos eſſe: niſi pmo elegiſſet pau-
peres. Elegit imperatores poſtea: ſed me-
li⁹ ē vt romā cum venerit imperator depo-
ſito diademate ploret ad memoriā piſcato
ris: q̄ȝ vt piſcator ploret ad memoriaȝ im-
patoris. Infirma eñ mūdi elegit de⁹: vt cō
fundat fortia: et ignobilia mundi elegit: et
ea que nō ſunt tanq̄ȝ ea que ſunt: vt ea que
ſunt euacuerent. Et quid ſequit? Conclu-
ſit apoſtol⁹: vt non gloriet coram deo om-
nis caro. Uidete quēadmoduȝ nobis ab-
ſtulit gloriā: vt daret gloriaȝ. Abſtulit no-
ſtram: vt daret ſuam. Abſtulit inanem: vt
daret plenā. Abſtulit nutantē: vt daret ſo-
lidam. Quāto ergo gloria noſtra fortior et
firmior: qꝛ in deo eſt. Non ergo in te debes
gloriari quod phibuit veritas: ſed qđ ait
apoſtol⁹ hoc pcepit veritas: qui gloriat in
domino gloriet. Date ergo gloriam laudi
eius: nolite imitari iudeos: qui quaſi meri-
tis ſuis volebant tribuere iuſtificatiōes ſu-
as: et inuidebant gentibus accedentibus
ad gratiā euāgelicā: vt peccata omnia do-
naret eis: quaſi illi non haberent qđ dona-
retur ſibi quaſi iam boni operarij mercedē
expectantes: ꝛ cuȝ adhuc egroti eſſent: ſa-
nos ſe eſſe putabant: inde piculoſius egro-
tabāt. Nā ſimul mitius egrotarent: nō q̄ſi
frenetici medicum occiderent. Date glo- Alia lra.
riam laudi eius. Dicite deo q̄ȝ †timē †terribilia.
da ſunt opera tua†: Quare timenda et †domine.
non amanda? Audi aliaȝ vocem Pſalmi.
Seruite domino in timore: et exultate ei cū
tremore. Quid ſibi hoc vult? Audi voceȝ
apoſtoli. Cum timore inquit ꝛ tremore ve-
ſtrā ipſoꝝ ſalutem opamini. Quare cuȝ ti-
more ꝛ tremore: ſubiecit cauſam: Deus eſt
eñ qui opatur in nobis ꝛ velle et pficere p
bona voluntate. Si ergo deus opat in te:
gr̄a dei oparis nō virib⁹ tuis. Ergo ſi gau-
des: ꝛ time: ne forte qđ datū ē hūili: aufe-
rat ſupbo. Nā vt noueritis h̄ eſſe factū de
ipa ſupbia iudeoꝝ q̄ſi ſe ex opib⁹ legꝭ iuſtifi
cātiū: ꝛ iō gaudētiū: dic ali⁹ ps̄. Hi i curri-
b⁹: ꝛ hi i eq̄s: q̄ſi in ſuis q̄buſdam paſſib⁹ et

inſtrumentis ad erectionē ſuam. Nos aūt
inquit in nomine domini dei noſtri magni/
ficabimur. Hi in currib⁹: ⁊ hi in equis: nos
aūt in nomine dn̄i dei noſtri magnificabi/
mur. Uide queadmodū illi extollebant in
ſe: vide queadmodū illi gloriabant in deo:
ꝓpterea quid ſecutū eſt: Illis obligati ſunt
pedes ⁊ ceciderūt: nos autē ſurreximus et
erecti ſum⁹. Audi ip̄m dominū noſtrū hoc
idem dicentē: Ego inqt veni: vt qui nō vi/
dent videant: ⁊ qui vident ceci fiant. Uide
ī vna pte bonitatē: in alia q̄ſi maliciā. Sed
q̄d meli⁹ illo: Quid miſericordi⁹: Quid iu
ſtius: Quare ḡ q̄ nō vidēt videant: Pro/
pter bonitatē. Quare ⁊ qui vident ceci fi/
ant: Propter elationē. Et vere videbant:
⁊ facti ſunt ceci: Nō videbāt: ſ; videre ſibi
videbant. Nā ecce videte fratres cum di/
cerent ipſi iudei nō ſumus ceci: ait illis do/
minus: Si ceci eſſetis: peccatū nō habere/
tis. Nō autē quia dicitis videmus: pecca
tū veſtrū in vobis manet. Ad medicū ve/
niſti: videre te dicis: ceſſabunt collīria: ſꝫ
cecus remanebis. Cōfitere te cecū: vt illu/
minari merearis. Attēde iudeos: attende
gentes qui nō vident: videant inqt: Ideo
veni vt qui vident ceci fiant. Ip̄m domi/
nū chriſtū in carne videbant iudei: gentes
nō videbant. Ecce qui viderunt crucifixe/
runt: qui nō viderūt crediderūt. Ergo q̄d
feciſti o chriſte: aduerſus ſupbos q̄d feciſti:
Uidem⁹ quia dignatus es et membra tua
ſumus: videmus abſcōdiſti deū: obieciſti
hominē. Quare hoc: Ut cecitas ex pte in
iſrael fieret: ⁊ plenitudo gentiū ītraret. Ad
hoc abſcōdiſti deū: ⁊ hoīem aſpectib⁹ ob/
ieciſti. Uidebant ⁊ nō videbāt. Uidebant
qđ acceperas: ⁊ non videbant quod eras.
Uidebant formā ſerui: nō videbāt formā
dei. Formā ſerui qua maior eſt pater: non
formā dei ꝓpter quā modo audiſtis: Ego
et pater vnū ſum⁹. Tenuerūt qđ videbāt:
crucifixerūt qđ videbant: inſultauerunt ei
quē videbant: nō agnouerunt qui latebat.
Audi ap̄lm dicentē: Si eñ cognouiſſent:
nunq̄ꝫ dominū glorie crucifixiſſent. Ergo
gentes que vocate eſtis attēdite ramos p̄/
ciſos ꝓpter ſeueritatē: vos autem inſertos
ꝓpter bonitatē ⁊ pticipes factos pinguedi
nis olee: nō altū ſapiētes: id eſt nō ſupbien
tes. Non eñ tu radicem portas: ait: ſed ra
dix te: magis terreamini: qꝛ videtis ampu/
tatos ramos naturales. Iudei eñ p patri/
archas venerūt: de carne Abrae nati ſunt.
Et quid ait apoſtol⁹: Sed dicis: fracti ſūt
rami vt ego inſerar. Bene ꝓpter infidelita
tem fracti ſunt: tu autē inquit fide ſtas: noli
altum ſapere: ſed time. Si enim naturalib⁹
ramis de⁹ nō pepcit: neq̄ꝫ tibi parcet. Attē
de ḡ ramos fractos: ⁊ te inſertū noli extolli
ſup ramos fractos: ſ; mag. dicite deo: q̄ꝫ me
tuēda ſūt opa tua. Frēs ſi aduerſ⁹ iudeos
olim p̄ciſos de radice patriarcharū extol/
lere nos nō debem⁹: ſed timere poti⁹ ⁊ dicē
deo: q̄ꝫ timēda ſunt opa tua: quāto minus
nos debem⁹ extollere aduerſus recētia vul
nera p̄ciſionū: Preciſi ſunt autē iudei de
ip̄a inſertōne: p̄ciſi ſunt heretici: ſed neq̄ꝫ ꝯ
illos nos extollere debemus: ne forte p̄cidi
mereamur q̄s delectat inſultare p̄ciſis. Fra
tres mei q̄liſcūq̄ꝫ ep̄i vox ſonuit vobis: ro/
gamus vos: vt caueatis quicūq̄ꝫ in eccl̄ia
eſtis: nolite inſultare eis qui nō ſunt intus:
ſed orate poti⁹: vt ⁊ ip̄i int⁹ ſint. Potēs eſt
eñ de⁹ iterū inſerere illos. De ip̄is iudeis
dixit h̄ ap̄lus: et factū eſt ī eis: Reſurrexit
dn̄[illegible] multi crediderūt: nō intellexerūt cū
crucifigerēt: tñ poſtea crediderūt ī eū: ⁊ do
natū eſt eis tam magnū delictū. Fuſus dn̄i
ſanguis donat⁹ ē homicidiſ: vt nō dicā dei/
cidis: qꝛ ſi cognouiſſent nunq̄ꝫ dn̄m glorie
crucifixiſſent. Nō homicidis donat⁹ ē: fu/
ſus ſanguis innocētis: ⁊ ip̄m ſanguinē quē
p inſaniā fuderūt: p gratiā biberūt. Dicite
ergo deo: q̄ꝫ timenda ſunt opa tua. Unde
timēda: Quia cecitas ex pte in iſrł facta ē:
vt plenitudo gentiū intraret. O gentiū ple
nitudo dic deo: q̄ꝫ timenda ſunt opa tua: ⁊
ſic gaude vt cōtremiſcas: noli extolli ſuper
ramos preciſos. Dicite deo: q̄ꝫ timenda
ſunt opa tua. In multitudine †poten
tie tue mentient tibi inimici tui. Ad
hoc tibi inquit mentient inimici tui: vt mul
ta ſit potentia tua. Quid eſt hoc: Inten/
tius audite. Potentia domini noſtri Ie/
ſu chriſti: maxime apparuit in reſurrectiōe.
Unde pſalmus iſte titulum accepit. Et re/
ſurgens apparuit diſcipulis ſuis. Nō appa
ruit inimicis ſuis: ſed diſcipulis ſuis. Cru/
cifixus apparuit omnibus: reſurgens fide/
libus: vt etiā poſtea qui vellet crederet: ⁊
credenti reſurrectio ꝓmitteret. Multi ſan
cti multa miracula fecerūt: null⁹ eoꝝ mor/
tuus reſurrexit: qꝛ et q̄ ab eis reſuſcitati ſūt
morituri reſuſcitati ſunt. Intendat caritas
veſtra. Cōmendās dn̄s opa ſua dixit: ope
rib⁹ credite ſi mihi nō vultis credē. Et cō/
mendant etiam p̄terita opa ꝓphetarū: et ſi

Rhoma: 11

Alia lra.
† virtutis.

non eadem: tamen multa eiuſdē potentie.
Ambulauit dn̄s ſuꝑ mare: iuſſit ⁊ Petrū.
Nūquid nō ibi erat ipe dn̄s: quādo ſe diui
ſit mare: vt Moyſes cū populo iſrael trāſi
eret? Idem dominꝰ illa faciebat. Qui fecit
iſta ꝑ carnē ſuā: ipe faciebat ꝑ carnē ſeruo-
rū ſuorū: Illud tamē ꝑ ſuos ſuos nō fecit.
naȝ ipe omnia faciebat vt aliqs ipoꝝ mor-
tuus eſſet: ⁊ reſurgeret i vitā eternā. Quia
ergo poſſent dicere iudei cū miracula face
ret dn̄s: fecit h̄ ⁊ Moyſes: fec̄ h̄ ⁊ Helias:
fecit h̄ ⁊ Helizeꝰ: poſſent ſibi iſta dicere: qꝛ
⁊ illi mortuos reſuſcitauerūt: ⁊ multa mira
cula fecerūt. Propterea cum ab illo ſignū
peteret̄: ꝓprium ſignū cōmendans quod i
ſe ſolo futurū erat: ait: Generatio praua et
amaricans ſignū querit: ⁊ ſignū non dabit̄
ei: niſi ſignum Jone ꝓphete. Sicut eñ fuit
Jonas in ventre ceti tribus diebꝰ: ⁊ tribus
noctibꝰ: ſic erit et filiꝰ homīs in corde terre
tribus diebus et tribus noctibꝰ. Quō fuit
Jonas in ventre ceti? Nōne vt poſtea vi-
uus euomeret̄? Hoc fuit infernus dn̄o: qd̄
Jone cetus. Hoc ſignū ꝓprium cōmenda
uit: hoc ē potētiſſimū. Potentiꝰ ē reuixiſſe
mortuū: ꝙ̄ non fuiſſe mortuū. Multitudo
potentie dn̄i ſm̄ qd̄ homo factus eſt in vir-
tute reſurrectiōis apparet. Hanc cōmēdat
⁊ aplus cum dicit: Non habens eam iuſti-
ciā que ex lege eſt: ſed eā que eſt ꝑ fidē chri
ſti: que eſt ex deo iuſticia in fide ad cogno-
ſcendū eum ⁊ virtutē reſurrectiōis eiꝰ. Sic
cōmendat̄ ⁊ alio loco: Et ſi crucifixus ē ex
infirmitate: ſed viuit ex virtute dei. Cum ḡ
iſta magna potentia dn̄i in reſurrectiōe in-
telligat̄: vnde titulū pſalmꝰ iſte accepit: qd̄
ſibi vult: in multitudine potentie tue mēti-
ent̄ tibi inimici tui: niſi vt ſic intelligas: ido
tibi mentient̄ inimici tui: vt crucifigaris: io
crucifigeris: vt reſurgas. Mendaciū ergo
illoꝝ ad cōmendandā multā potentiā tuā
valebit. Quare ſolent inimici mentiri? Ut
potentiaȝ cuiuſꝗ minuant de quo menti-
untur. Tibi inqt cōtra accidit. Nā minus
appareret potentia tua: ſi illi tibi nō menti-
rent̄. Attendite ⁊ ipm̄ mendaciū falſorum
teſtium in euangelio: et videte qꝛ de reſur-
rectōne eſt. Cum eñ dictū eſſet qd̄ ſignum
oſtendis nobis: quia iſta facis: excepto eo
qd̄ dixerat de Jona ꝑ aliā ſimilitudinē: hoc
ipm̄ item dixit vt noueritis hoc ꝓprium ſi-
gnum maxime cōmendatū: Soluite tem-
plum inquit hoc: ⁊ in tribus diebus excita
bo illud. Et illi dixerūt: Quadragita ⁊ ſex
annis edificatū eſt templū hoc: et tu in tri-
duo excitabis illd̄? Et euāgeliſta: qd̄ illud
eēt: exponēs. Hoc aūt inqt: dicebat Jeſus
de tēplo corporis ſui. Ecce hanc potentiā
ſuam hominibꝰ ſe demonſtraturū dicebat.
Unā ſimilitudinē de templo dederat ꝓpter
carnem ſuā qd̄ erat templū latentis intus
diuinitatis. Unde iudei templū foris vide
bant: lumē intus habitans nō videbāt. Ex
iſtis v̇bis domini cōcinnauerūt falſi teſtes
mendaciū qd̄ contra eum dicerent: ex his
ipis vbi cōmendat reſurrectionē ſuā futu-
ram loquēs de templo. Dixerunt eñ falſi
teſtes aduerſus euȝ: cū quererent̄ ab eis: qd̄
illum audiſſent dixiſſe blaphemum: audi-
uimus eum dicentē: Soluam templū hoc
⁊ pꝰ triduū reedificabo illud. Poſt triduū
reſuſcitabo audierāt: ſoluā non audierāt:
ſed audierant ſoluite. Unū verbū mutaue
rūt ⁊ paucas litteras: vt falſum teſtimoniū
molirent̄. Sed cui mutas verbuȝ o hūana
vanita: ſo humana infirmitas? Uerbo in-
cōmutabili verbū mutas. Mutas tu v̇bū
tuū: nū quid mutas verbū dei? Unde alio
loco dicitur: Et mentita eſt iniquitas ſibi.
Quare ergo tibi mentiti ſunt inimici tui:
o domine: cui iubilat om̄is terra? In mul-
titudine potentie mentient̄ tibi inimici tui.
Dicūt: ſoluā: cū tu dixeris: ſoluite. Quare
te dixerunt dixiſſe: ſoluam: ⁊ non dixerunt
qd̄ dixiſti: ſoluite? Ut q̄ſi ipi ſe a crimīe ſo-
luti templi defenderēt ſine cauſa. Chriſtus
eñ quia voluit mortuus eſt: ⁊ tamē vos oc
cidiſtis. Ecce cōcedimus vobis o menda-
ces: ipſe ſoluit tēplū. Dictū ē eñ ab aplo:
Qui me dilexit: ⁊ tradidit ſeipſum pro me.
Dictū de patre: qui ꝓprio filio nō pepercit:
ſed ꝓ nobis omnibꝰ tradidit illū. Si ergo
pater filiū tradidit: ⁊ filius ſemetipm̄ tradi
dit: Judas quid fecit? Pater tradendo fi-
liū ad mortē ꝓ nobis bn̄fecit: chriſtꝰ tradē
do ſeipm̄ ꝓ nobis fecit bn̄: tradēdo Judas
magiſtrū ꝓ auaricia ſua fecit male. Nō. n.
qd̄ nobis p̄ſtitū eſt de paſſiōe chriſti: mali-
cie Jude deputabit̄. Habet ille mercedem
malicie: chriſtꝰ laudē grē. Prorſus ipe ſol-
uerit templū: ipe ſoluerit q̇ dixit: Poteſta-
tē habeo ponēdi animā meā: ⁊ ptātem ha-
beo iterū ſumēdi eā: nemo tollet eam a me:
ſed ego ipe pono eā a me: ⁊ iterū ſumo eaȝ.
Ipe ſoluerit templū gratia ſua malicia ve-
ſtra. In multitudine potentie tue mentien-
tur tibi inimici tui. Ecce mentiuntur: ecce
creditur eis: ecce opprimeris: ecce crucifi-

geris: ecce inſultatur tibi: ecce caput agi-
tatur: Si filius dei es deſcende de cruce.
Ecce quādo vis animā ponis: ⁊ lancea la
tus ꝑcuteris: ⁊ ſacramēta de latere tuo ꝓ-
fluunt: deponeris de ligno: inuolueris de
lintheaminibus: poneris in ſepulchro: ad-
dunt custodes ne tollant te diſcipuli tui:
Venit hora reſurrectiōis tue: terra ꝯcutit:
monumenta ſcindunt: reſurgis occultus:
appares manifeſtus. Ubi ſunt ergo illi mē
daces? Ubi eſt falſum teſtimoniū maliuo-
lentie? Nonne in multitudine potentie tue
mentiti ſunt tibi inimici tui? Da ⁊ illos ſe-
pulchri cuſtodes: referant quid viderint:
accipiant pecuniam ⁊ ipſi mentiant. Dicāt
etiam ipſi moniti ꝑuerſi a ꝑuerſis: dicant a
iudeis corrupti: qui in christo noluerunt
eſſe integri: dicant mentiant etiā ipſi. Quid
dicturi ſunt? Dicite: videamus: mentiemi-
ni in multitudine potentie domini. Quid
dicturi eſtis? Cum dormirem⁹ nos: venerūt
diſcipuli et abſtulerūt eum de monumēto.
O vere ſtulticia dormiēs: Aut vigilabas:
⁊ ꝓhibere debuiſti: Aut dormiebas: et q̇d
ſit geſtum neſciſti. Acceſſerūt ⁊ ipſi menda-
cio inimicorū: auctus eſt ⁊ numerus men-
tientiū: vt augeret merces credentiū: quia
in multitudine potentie tue mentiētur tibi
inimici tui. Ergo mentiti ſunt: in multitudi
ne potētie tue mentiti ſunt. Appariuſti con
tra mendaces veracibus: et appariuſti eis
veracibus quos tu veraces feciſti. Rema
neāt iudei in mēdacijs ſuis tibi: q: in mul-
titudine potētie tue mentiti ſunt: fiat quod
Alia lr̄a. ſequitur. **Omnis terra adoret te ⁊**
†pſalmū dicat **pſallat tibi: †pſallat nomini tuo †al**
†nō habet **tiſſime.** Pauloante humillime: mō altiſſi
me. Humillime inter man⁹ mentientiū ini-
micorum: Altiſſime ſup verticē laudantiū
angelorū. Omnis terra adoret te ⁊ pſallat
Alia lr̄a. tibi: pſallat nomi tuo altiſſime. **Veni-**
†dei. **te ⁊ videte opera †domini:** O gētes:
o vltime nationes relinquite iudeos men-
tientes: venite cōfitentes. Venite ⁊ videte
opera domini. **Terribilis in conſilijs**
ſup filios hominū. Filius homis ⁊ ipſe
quidē dictus eſt: et vere filius homis fact⁹
eſt. Vere fili⁹ dei in forma dei: vere fili⁹ ho
minis i forma ſerui. Sed nolite formā iſtaꝫ
ſerui ex aliorum ſimiliū cōditione penſare.
Terribilis eſt in ꝯſilijs ſup filios hominū.
Machinati ſūt filij hominū cōſiliū ad cru
cifigendū chriſtū: crucifixus excecauit cru
cifigentes. Quid ergo feciſtis filij hominū

machinando acuta cōſilia aduerſus domi
num veſtrū: in quo latebat maieſtas et ap-
parebat infirmitas? Vos machinati eſtis
conſilia perdendi: Ille excecandi ⁊ ſaluā-
di. Excecandi ſuperbos: ſaluandi humi-
les. Ad hoc autē ſuperbos iſtos excecan-
di: vt cecati humiliarent: humiliati confite
rētur: cōfeſſi illuminarent. Terribilis in cō
ſilijs ſuper filios hominū. Vere terribilis:
Ecce cecitas ex ꝑte in iſrael facta eſt. Ecce
iudei ex quib⁹ natus eſt chriſtus: foris ſūt.
Ecce gentes que contra iudeā erant i chri-
ſto: intus ſunt. Terribilis in conſilijs ſuper
filios hominū. Propterea quid fecit terro
re conſilij ſui? Conuertit mare in aridam.
Hoc enī ſequit. **Qui conuertit ma-**
re in aridam: Mare erat mūdus ama-
rus ſalſitate: turbulentus tempeſtate: ſeui-
ens fluctibus ꝑſecutionū mare erat. Certe
in aridam ꝯuerſum eſt mare: mō ſitit aquā
dulcem mundus: quia ſalſa plenus erat.
Quis hoc fecit? Qui cōuertit mare in ari-
dam. Iam anima gentiū omniū quid di-
cit: Anima mea velut terra ſine aqua tibi.
Qui cōuertit mare in aridam. **In flumi**
ne ꝑtranſibunt pede. Illi ipſi qui con-
uerſi ſunt in aridam cum eſſent antea ama-
ri: in flumine pede ꝑtranſibunt. Quid eſt
flumen? Flumen eſt omnis mortalitas ſecu
li. Vide flumen: alia veniunt et tranſeunt:
alia tranſitura ſuccedunt. Nonne ſic fit in
aqua fluminis: qui de terra naſcitur vt ma
neat? Omnis qui natus eſt cedat: oportet
naſcituro: ⁊ omnis iſte ordo rerum laben-
tium fluuius quidam eſt. In iſtum fluuiuꝫ
non ſe mittat cupida anima: non ſe mittat:
ſtet. Et quomō tranſiet delectationes rerū
ꝑiturarum? Credat in chriſtū facile ꝑtran-
ſibit pede: tranſit illo duce: pede tranſit.
Quid eſt pede tranſire? Facile trāſire. Et
nō querat erat equū vt tranſeat: nō erigat
ſuperbia ad tranſeunduꝫ flumen: humilis
tranſit et ocius tranſit. In flumine ꝑtran- Alia lr̄a.
ſibunt pede. **Ibi † iocundabimur in** †letabimur.
ipſo. In bonis operibus iocūdare. O iu-
dei de veſtris operibus gloriamini: depo-
nite ſuperbiam gloriandi de vobis: ſumi-
te gratiā iocūdandi i chriſto. Ibi enī iocū-
dabimur: ſ nō i nobis: ibi iocūdabimur in
ipſo. Qn̄ iocūdabimur? Cū flumē trāſieri-
m⁹ pede. vita eťna ꝓmittit reſurrectio ꝓmit
tit: ibi caro nr̄a iā nō erit flumē. Flumē enī
mō ē: qn̄ mortal' ē. Videte ſi ſtat aliq̄ etas:
Pueri creſcere volunt ⁊ neſciunt: ſpaciuꝫ

vite ſue: annis ſuccedētib⁹ minuit̄. Nō eñ
addunt̄ anni: ſed ſubtrahunt̄ creſcentibus:
ſicut aqua flumis ꝓrſus accedit: ſ; a fonte
receedit: ⁊ volūt creſcē pueri vt careāt dñatu
maioꝝ. Ecce creſcūt: agit̄ cito: ꝑueniūt ad
iuuētutem. Qui excesſerūt puericiā: ſi poſ-
ſint teneāt iuuētutē. Trāſit ⁊ ipa: ſenectus
ſuccedit: vel ſenect⁹ et̄na ſuccedit: vl' ſene-
ct⁹ et̄na ſi morte auferat̄. Ergo fluui⁹ eſt carnis
naſcēt̄. Hūc fluuiū mortalitat̄ nemo mor-
taliū rerū cōcupiſcētia ſubuertat ⁊ rapiat:
facile trāſit q̄ hūliter: id eſt pede tranſit du-
ce illo qui prior tranſijt: qui de torrente in
via vſq; ad mortē bibit: ꝓpterea exaltauit
caput. Tranſeūtes ergo pede fluuiū iſtuz:
id eſt facile tranſeuntes mortalitatē iſtam
fluentem ibi iocūdabimur in ipo. Modo
autē in quo niſi in ſpe ipius? Et ſi eñ iocū-
damur modo in ſpe iocūdamur: tunc autē
in ipo iocūdabimur: ⁊ modo in ipo ſed per
ſpem: tunc autē facie ad faciem: ibi iocūda-
bimur i ipo. In quo? **Qui dominat̄
in virtute ſua ineternū:** Naz nos quā
virtutē habemus? Nūquid eternā? Si eter-
na eſſet virtus noſtra: nō lapſi eſſemus: nō
cecidiſſemus in peccatū: nō meruiſſemus
mortalitatē penalem. Ille volūtate ſuſce-
pit: quia nos meritū noſtrum deiecit. Qui
dominat̄ in virtute ſua ineternū: Eius pri-
cipes efficiemur in cui⁹ virtute nos erimus
fortes: ille autē in ſua. Nos illuminati: ille
lumen illuminans. Nos auerſi ab illo con-
tenebramur: ille auerti a ſe nō poteſt. Calo-
re ipius accendimur vnde recedētes frigi-
di eramus: accedētes rurſum accēdimur.
Ergo dicamus ei: cuſtodiat nos in virtute
ſua: q; in ipo iocūdabimur qui dominat̄ in
virtute ſua ineternū. Sed nō hoc ſolis iu-
deis preſtitit credētibus: quia multū ſe ex-
tulerūt iudei de virtute ſua p̄ſumentes: po-
ſtea cognouerūt i cui⁹ v̄tute fuerūt ſalubriter
fortes: ⁊ quidā eoꝝ crediderūt: ſ; nō ſufficit
chriſto: mltū ē qd dedit: magnū p̄ciū dedit:
nō ꝓ ſolis iudeis debuit valere qd dedit.
Oculi ei⁹ ſup gētes reſpiciūt. Ergo
oculi eius ſup gentes reſpiciunt. Et q̄d fa-
cimus? Murmurabunt iudei: dicturi ſunt
iudei quod nobis hoc ⁊ illis: nobis euāge-
lium: illis euangeliū: nobis gratiā reſurre-
ctionis: ⁊ illis gratiā reſurrectiōis: nihil no-
bis ꝓdeſt qd nos legem accepim⁹: ⁊ i iuſti-
ficationib⁹ legis viximus: ⁊ tenuimus pre-
cepta patrū: nihil valebit hoc illis qd no-
bis. Non litigent: non contendant. **Qui
amaricant non exaltent̄ in ſemet-
ipis.** O caro miſera ⁊ tabeſcēs: nōne pec- Alia lra. † exaſperāt.
catrix es? Quid clamat lingua tua? Atten-
datur conſcientia. Omnes enim peccaue-
runt ⁊ egent gloria dei. Agnoſce te infirmi-
tas humana: accepiſti legem vt preuarica-
trix legis eſſes. Non enim tenuiſti ⁊ imple-
ſti quod accepiſti. Acceſſit tibi ex lege non
iuſtificatio quam lex iubet: ſed p̄uaricatio
quam tu feciſti. Si ergo abundauit pecca-
tum: quid inuides ſuꝑabundanti gratie?
Noli amaricare: q; q̄ amaricant nō exaltē-
tur. Quaſi maledixiſſe videtur qui amari-
cant non exaltent̄: imo exaltent̄ ſed non in
ſeipſis. Humilient̄ in ſeipis: exaltentur in
chriſto. Qui enim ſe humiliat exaltabitur:
⁊ qui ſe exaltat humiliabit̄. Qui amaricāt
non exaltentur in ſeipſis. **Benedicite
gentes deum noſtrū:** Ecce repulſi ſūt
qui amaricant: reddita eſt illis ratio: aliqui
conuerſi: ſunt aliqui ſuperbi remanſerunt.
Non vos terreant qui gratiam euāgelicaz
inuident gentibus: iam venit ſemē Abrae
in quo benedicunt̄ omnes gentes. Bene-
dicite in quo benedicimini: benedicite gen- Alia lra.
tes deum noſtrū. **Et † audite vocē lau-** † audirī facite
dis eius. Ne voſipſos laudetis. ſed ipm
laudetis. Que eſt vox laudis eius? Quia
gratia ipius ſumus: quicquid boni ſumus.
Qui poſuit animā meam † in vi- Alia lra. † ad
tam: Ecce vox laudis ei⁹: qui poſuit ani-
mā meam i vitā. Ergo i morte erat: erat in
morte: erat in te. Inde eſt quod nō debui-
ſtis exaltari in vobiſipſis. Ecce in morte
erat in te. Ubi erat in vita niſi in illo qui di-
xit: Ego ſum via: veritas: ⁊ vita? Quomō
q̄buſdā credētib⁹ ait apl's: Fuiſtis aliqn̄ te-
nebre: nūc aūt lux i dño. Tenebre ergo in vo-
bis: lux i dño: ſic mors i vobis: vita i dño.
Qui poſuit animā meam in vitam. Ec-
ce poſuit animā noſtram in vitā: quia cre-
dimus in eum qui in vita poſuit animam
noſtram. Sed quid deinde opus eſt niſi vt
ꝑſeueremus vſq; in finem? Et hoc quis da-
bit: niſi de quo conſequenter dictum eſt: Alia lra.
Et non dedit in † motum pedes me- † cōmotionē.
os. Ipſe poſuit animā meam in vitaz: ipſe
regit ⁊ pedes ne nutēt: ne moueant̄ ⁊ dent̄
in motū: ⁊ ipſe nos facit viuere: ipſe ꝑſeue-
rare vſq; in finem vt ineternum viuamus.
Et non dedit in motū pedes meos. Qua-
re h̄ dixiſti: ⁊ nō dedit i motū pedes meos?
Quid. n. paſſus es: aut q̄d pati potuiſti vt
mouerēt̄ pedes tui? Quid? Audi q̄ ſequāt̄

q̄re dixi nō dedit in motū pedes meos: q̄
mlta paſſuri ſum⁹ de q̄b⁹ mouerenť de via
pedes noſtri niſi ipſe regeret: ⁊ eos in mo-
tū nō daret. Que ſūt iſta? Qm̄ pba-
ſti nos deus: †igniſti nos ſicut igni
tur argentū. Nō igniſti ſicut fenū: ſed ſi
cut argentū. Adhibendo nobis ignē: non
in cinerē ꝯuertiſti: ſ; ſordes abluiſti. Igni
ſti nos ſicut ignit argentū. Et vide quō ſe
uit deus in illos quoꝝ aīaȝ poſuit in vitā.

Alia lra. †igne nos exa minaſti ſic exa minatur.

Induxiſti nos in †muſcipulam:
Nō vt capti moreremur: ſed vnde liberati
expiremur. Poſuiſti tribulatiōes in
dorſo noſtro. Erecti enī male ſupbi era
mus: male erecti curuati ſumus: vt curua-
ti bene erigeremur. Poſuiſti tribulatio-
nes ī dorſo noſtro. Impoſuiſti homi-
nes ſup capita nr̄a. Hec oīa paſſa eſt
eccleſia varijs ⁊ diuerſis pſecutionib⁹: paſ
ſa eſt hoc ſingillatim: ⁊ mō patiť etiā. Non
enim quiſꝗ̄ eſt qui ſe in hac vita ab his tē
ptationib⁹ pōt dicere imunē. Ergo impo-
nat ⁊ hoīes ſup capita noſtra: tolerem⁹ q̄s
nolum⁹: patimur ſupiores aliq̄n quos no-
uimus priores. Peccata aūt ſi deſint bene
ſupior eſt hō: quāto aūt plura aſſunt: tāto
eſt inferior. Et bonū eſt vt cōſiderem⁹ nos
peccatores eſſe: ⁊ ſic tolerem⁹ impoſitos ſu
per capita noſtra: vt ⁊ nos deo cōfiteamur
q̄: digne patimur. Quid enī indigne pate
ris qō fecit q̄ iuſt⁹ ē? Poſuiſti tribulatiōes
in dorſo nr̄o: impoſuiſti hoīes ſup capita
noſtra. Seuire videť de⁹ cū iſta facit: ne me
tuas q̄m pater eſt: nunꝗ̄ ſic ſeuit vt pdat.
Q̄n male viuis ſi pcit pl⁹ iraſciť. Omnino
iſte tribulatiōes flagella ſunt corrigentis:
ne ſit ſnīa punientis. Poſuiſti tribulatio-
nes in dorſo noſtro: impoſuiſti homīes ſu
per capita noſtra. Trāſiuimus per
ignē ⁊ aquā: Ignis ⁊ aqua: vtrūꝗ̄ peri
culū eſt in hac vita. Certe videť aqua ignē
extīguere: ⁊ igniſ videť aquā ſiccare. Iſte-
ipſe temptatiōes ſunt: quib⁹ abundat hec
vita. Ignis vrit: aqua corrūpit: vtrūꝗ̄ me
tuendū: ⁊ vſtio tribulatiōis: ⁊ aqua corru-
ptioniſ. Q̄n ſunt res anguſte ⁊ alique que
infelicitateſ dicunť in hoc mūdo: quaſi ig-
nis eſt. q̄n ſunt res pſpere ⁊ abundātia ſe-
culi circūfluit: quaſi aqua eſt. Vide ne te
ignis exurat: ne aqua corrūpat. Firm⁹ eſto
aduerſus ignē: coqui te oportet tanꝗ̄ vas
fictū: mitteriſ ī caminū: vt firmeť qō forma
tū ē. Vas ḡ qō ī igne firmatū ē aquā nō ti-
met: vas aūt ſi ſolidatū igne nō fuerit tanꝗ̄

Alia lra. †laqueū.

lutū aqua ſolueť. Noli feſtinare ad aquā:
per ignē trāſi ad aquā: vt trāſeas ⁊ aquaȝ.
Propterea in ſacramētis ⁊ in cathetizan-
do ⁊ in exorcizādo: adhibeť prius ignis.
Nā vn̄ plerūꝗ̄ imūdi ſpūs clamāt ardeo:
ſi ille igniſ nō eſt? Poſt ignē aūt exorciſmi
veniť ad baptiſmū: vt ab igne ad aquam:
ab aqua in refrigeriū. Quod aūt in ſacra-
mētis: h̄ etiā ī tēptationib⁹ hui⁹ ſeculi. An-
guſtia timoris accedit prima vice ignis:
poſtea ablato timore metuendū eſt ne feli-
citas mundana corrumpat. Cuȝ aūt te ig-
nis crepare nō fecerit: ⁊ in aquā nō merſeriſ
ſed enatauerīs: p diſciplinā tranſis ad re-
quiem: ⁊ tranſiens p ignē et aquā educe-
ris in refrigeriū. Quaꝝ eniȝ rerū ſigna ſūt
in ſacramentis: ipſe res ſunt in illa pfectio
ne vite eterne. Iā cum tranſierim⁹ ad illō
refrigeriū fratres chariſſimi: nullū ibi time
bimus inimicū: nullū temptatorē: nullum
inuidū: nullū ignē: nullā aquā: ppetuū ibi
refrigeriū erit. Refrigeriū ppter q̄etē dici-
tur. Nā ſi dicas calorem: verū eſt: ſi dicas
refrigeriū verū eſt. Si enī refrigeriuȝ male
accipias: quaſi torpeſcimus ibi: nō aūt tor
peſcimus ibi: ſed requieſcim⁹: nec quia ca
lor diciť eſtuabim⁹ ibi: ſed feruem⁹ ſpiritu.
Attēde ipſuȝ calorē in alio pſalmo: Nec ē
qui ſe abſcondat a calore eius. Quid dic̄
⁊ Apl's. Spiritu feruētes. Ergo tranſiui-
mus p ignē ⁊ aquam. Et eduxiſti nos
in refrigeriū. Attende quia nō tantū de
refrigerio: ſed nec de ipō igne optabili ta-
cuit. Introibo in domū tuā ī ho-
locauſtis. Quid eſt holocauſtū? Totuȝ
incenſum: ſed igne diuino. Holocauſtum
eniȝ diciť ſacrificiū cū totū accendiť. Alie
ſūt partes ſacrificioꝝ: aliud holocauſtuȝ.
Quādo totū ardet: ⁊ totū ꝯſumiť igne di-
uino holocauſtū diciť: q̄n pars ſacrificiū.
Omne quidē holocauſtū ſacrificium: ſed
nō oīne ſacrificiū holocaſtū. Holocauſta
enim pmittit: corpus chriſti loquiť: vnitaſ
chriſti loquiť: Introibo ī domū tuā in ho-
locauſtis. Totū enim meū ꝯſumit ignis tu
us. nihil mei remaneat mihi: totuȝ ſit tibi.
Hoc aūt erit in reſurrectione iuſtoꝝ: quan
do ⁊ corruptibile hoc induerit incorrupti
onem: ⁊ mortale hoc induerit imortalitatē
tūc fiet quod ſcriptū eſt. Abſorpta ē mors
in victoriā. Victoria quaſi ignis diuinus
eſt: cū abſorbet mortē noſtrā holocauſtuȝ
eſt: non remanet mortale aliquid ī carne:
non remanet culpabile aliquid in ſpiritu:

totuz ex mortali vita ꝯſumetur: vt in eterna vita ꝯſumatur: vt a morte ſeruemur in vitam. Erūt ergo illa holocauſta. Et qd̄ erit in holocauſtis? **Reddā tibi vota mea que diſtinxerūt labia mea.** Que eſt diſtinctio in votis? Hec eſt diſtinctio. Vt te accuſes: illū laudes. Te intelligas creaturā: illū creatorē. Te tenebras: illū illuminatorē: cui dicas: Tu illumiabis lucernā meā: dn̄e de⁹ me⁹ illumina tenebras meas. Nā qn̄ dixeris o aīa: q2 ex te tibi lucet: ſi ñ diſtiguis: ſi ñ diſtigueſ: nō reddes vota diſtincta. Redde vota diſtincta: cōfitere te mutabilē: illū incōmutabilē: cōfitere te ſine illo nihil eſſe: ipm̄ aūt ſine te ꝑfectū eſſe: te indigere illo: illū tui nō indigere. Clama ad illuz: Dixi dn̄e deus meus es tu: qm̄ bonorū meoꝝ nō indiges. Jam ꝛ qd̄ te in holocauſtū aſſumit deus: nō ille creſcit: nō ille augetur: nō ille ditior: non ille inſtructior fit: tibi eſt melius quicquid de te ꝓ te fac: nō ei qui facit. Hec ſi diſcernaſ: reddis vota deo tuo: que diſtinxerūt labia tua. Reddam tibi vota mea: que diſtinxerunt labia mea. **Et locutū eſt os meū: in tribulatione mea.** O ꝗ̄ dulcis eſt ſepe tribulatio: ꝗ̄ neceſſaria eſt tibi. Quid ibi locutū eſt os ipſius in tribulatiōe ſua? **Holocauſta medullata offeram tibi:** Quid eſt medullata? Intus teneā caritatem tuā: nō erit i ſuꝑficie: in medullis meis erit qd̄ diligo te. Nihil enim interi⁹ medullis noſtris: interiora oſſa ſūt carne: medulle interiores ſūt ipſis oſſibus. Quiſqs ergo in ſuꝑficie colit deum: magis placere vult hoīb⁹. Aliud aūt intus ſentiēs: nō offert holocauſta medullaꝝ: cui⁹ aūt medullam inſpicit: ipm̄ totū accipit. Holocauſta

Alia lr̄a. t arietū.

medullata offerā tibi. **Cū inceſo ꝛ arietibus.** Arietes duces eccl̄ie. Totū corpus chriſti loqͥt hoc eſt qd̄ offert deo incenſum. Quid eſt oratio cū incenſo ꝛ arietibus? Maxime eni arietes orāt ꝓgregib⁹.

Offerā tibi boues cum hircis: Boues iuenim⁹ triturātes: ꝛ ipſi offerunt deo: Apl̄s de annūciatoribus euāgelij dixit: intelligēduz qd̄ ſcp̄tū ē: Boui triturāti os nō infrenabis. Nūqd̄ de bobus ꝑtinet ad deum? Ergo magni illi arietes: magni boues. Quid illi qui forte cōſcij ſūt: aliqꝝ peccatoꝝ: qui forte in ipſo itinere lapſi ſūt: ꝛ ſauciati ꝑ penitētiā ſanātur? Nūquid ꝛ ipſi remanebūt: ꝛ ad holocauſta nō ꝑtinebūt? Ne ipſi timeant addit ꝛ hircos. Holocauſta inquit medullata offerā tibi: cū inceſo ꝛ arietib⁹: offerā tibi boues cū hircis: Adiunctione ipſa ſaluantur hirci: per ſe non poſſunt: adiuncti bobus accipiunt. Talibus enim dictum eſt: Facite vobis amicos de mām̄ona iniqͥtatis: vt ꝛ ipſi recipiant vos in eterna tabernacl'a. Ergo illi hirci nō erūt a ſiniſtris: q2 fecerūt ſibi amicos de mām̄ona iniqͥtatis. Qui aūt hirci ad ſiniſtrā? Quib⁹ dicetur. Eſuriui ꝛ nō dediſtis mihi mādūcare: nō qui peccata ſua elemoſynis redemerunt. **Venite audite ꝛ narrabo vobis oēs qui timetis deum:** Veniam⁹: audiam⁹ qd̄ narraturus ē. Venite audite ꝛ narrabo. Sꝫ quid? Venite ꝛ audite oēs qui timetis dn̄m. Si dn̄m nō timetiſ: nō narrabo. Nō eſt quibus narretur: vbi dei timor nō eſt. Dei timor aperiat aures: vt ſit qd̄ intret: ꝛ qua intret: qd̄ narraturus ſum. Sed qd̄ eſt narraturus? **Quāta fecit anime mee.** Ecce narrare vult. Sed quid eſt narraturus? An forte quantū pateat terra: quātū diſtendatur celū: ꝛ quot ſint ſidera: ꝛ que ſint vices ſolis ꝛ lune. Iſta creatura ꝑagit ordinē ſuuz qui multū eā curioſe queſierūt: eius creatorē ignorauerūt. Illud audite: illud accipite: o qui timetis dn̄m: quāta fecit anime mee. Si vultis ꝛ veſtra eſt. Quāta fecit aīe mee? **Ad ipſum ore meo clamaui:** Et hoc ipm̄ factū dicit aīe ſue: vt ad ipſuz ore ſuo clamaret: factū eſſe dicit anime ſue: Ecce fratres gētes eramus: ꝛ ſi non in nobiſ: in parētibus noſtris. Et qd̄ dicit Apl̄s? Scitis quādo gēteſ eratis: ad ſimulachra ſine voce quodāmodo aſcēdebatis inducti? Dicat nūc eccl'ia quanta fecit aīe mee: ad ipm̄ ore meo clamaui. Homo ad lapidem clamabā: ad lignū ſurdū clamabā: ſimulachris multis loquebar: iaꝫ imago dei cōuerſa eſt ad creatorē ſuū. Qui dicebam ligno: pater meus es tu. ꝛ lapidi: tu me genuiſti: mō dico pater noſter qui es in celiſ. Ad ipm̄ ore meo clamaui: Ore meo iā nō ore alieno. Qn̄ clamabā ad lapides in vana conuerſatione paterne traditionis: ore alieno clamabam: quando clamaui ad dominum: quod ipſe donauit: quod ipſe inſpirauit: ad ipm̄ ore meo clamaui. **Et ꝛ exaltaui ſub lingua mea.** Quid eſt clamaui ore meo: ꝛ exaltaui ſub lingua mea? Ipſum publice ꝑdicaui: ipm̄ in ſecreto cōfeſſus ſum. Parū eſt deū exaltare lingua: ſed ꝛ ſub lingua. Quod certus loqueriſ: h

Alia lr̄a. t exaltaui.

tacitus cogites. Ad ipm ore meo clamaui
τ exaltaui ſub lingua mea. Uide q̄ꝫ vult in
ſecreto eſſe integer q̄ offert holocauſta me-
dullata. Hoc agite fratreſ: hoc imitamini:
vt dicatis. Uenite audite quāta fecit ani-
me mee. Oia eni que enarrat ipſiuſ gratia
fiunt in aīa noſtra. Uidete alia que dicat.

Iniquitatem ſi aſpexi in corde
meo: nō exaudiet dn̄s. Conſiderate
mō frēs: q̄ꝫ facile: q̄ꝫ quotidie hoīes erube
ſcentes hominū iniquitates accuſāt: ma-
le fecit: ꝑdite fecit: ſceleratus hō ē: hoc for-
te ꝓpter hoīes dicit. Uide ſi non in corde
tuo conſpicił iniquitatē: ne forte qđ repħē-
dis in altero cogites facere: τ iō in illū cla-
mes: nō q2 fecit: ſed q2 inuēt^{9} eſt. Redi ad
te: intus eſto tibi iudex. Ecce in cubiculo
tuo abſcōdito: i ipſa vena itima cordis tui
vbi tu ſolus es: τ ille qui videt illic: tibi di-
ſpliceat iniquitas: vt placeas deo. Noli il
lam reſpicere: id noli illā diligere: ſed poti
us deſpice: ideſt contemne τ auertere ab
ea. Quicquid letū ꝓmiſerit vt illiciat ad
peccādū: quicquid triſte minatū fuerit: vt
impellat ad malefaciendū: totū nihil ē: to-
tum tranſit: deſpici dignū eſt vt calceł: nō
cōſpici vt acceptel. Suggerit eni aliquā-
do per cogitationes vel verba colloquen
tiū maloꝝ: Corrumpūt eni mores bonos
colloquia mala: tu noli ea reſpicere. Sed
parū eſt in vultu: parū eſt in lingua: in cor
de noli reſpicere: id eſt noli diligē: noli ac-
ceptare. Nā reſpectū ꝓ dilectione poni q̄-
tidianū eſt: primo quia de deo dicim^{9}: re-
ſpexit me. Quid eſt reſpexit me? Ante enī
te nō videbat: Aut rurſum attendebat: et
p̄cibus tuis cōmonitus eſt: vt in te oculos
mitteret? Uidebat te τ añ: ſed reſpexit me
dicis dilexit me. Et homini qui te videt: et
rogas eū dicis: vt miſereal tui: reſpice me.
Uidet te: τ dicis reſpice me. Quid ē reſpi
ce? Dilige attēde: miſerere mei. Ergo non
ideo dixit iniquitatē ſi aſpexi i corde meo:
q2 oīno nulla iniquitas ſuggeril cordi hu-
mano: Ibi ſuggerit: non ceſſet ſuggeſtio: ſ3
fiet reſpectio. Si enim conſpicis iniquita-
tem: retro aſpicis: τ incurris ſentētiam dn̄i
dicēłł i euāgelio: Nemo ponēs manū ſup
aratrū: τ reſpiciēs retro apt^{9} eſt regno dei.
Quid ergo debeo facē? Quod ait Apl̄s:
que retro oblitus in ea que ante ſūt exten-
tus. Retro eni noſtra omnia q̄ trāſierunt:
iniqua ſunt. Nemo ex bono venit ad chri-
ſtum: omnes peccauerūt: vt credēdo iuſtifi

cenł. Perfecta iuſticia nō erit: niſi i illa vi
ta: tñ ad ꝓfectum τ mores boni ab ipo in-
ſpiranł: ab ipſo donanł: Noli ergo tua me
rita cōputare: noli τ ſi ſuggerit iniquitas:
noli ꝯſentire. Quid eni ait? Iniquitate3 ſi
conſpexi in corde meo: non exaudiet dn̄s.

Alia lra.
† nō habet.

Propterea exaudiuit † me deus:
Quia iniquitatē nō cōſpexi in corde meo.
Et † intendit voci † orationis mee.
Benedict^{9} deus me^{9}: qui non amouit de-
p̄catione meā τ miſericordiā ſuā a me. Te
net ſenſu3 ab eo loco vbi ait: venite audite
narrabo vobis oēs qui timetis dn̄m quan
ta fecit anime mee: τ dixit que auditis τ ad
finē ita cōcluſit. ¶ Benedict^{9} de^{9} † me
us qui non amouit † dep̄cationem
meā τ miſericordiā ſua3 a me. Sic

Alia lra.
† attēdit.
† dep̄catiōis.

Alia lra.
† nō habet.
Alia lra.
† orationē.

enim ꝑuenit ad reſurrectionē iſte qui loq̄ł
vbi iam τ nos ſpe ſum^{9}: imo τ nos ſumus:
τ noſtra vox iſta eſt. Quādiu ergo h̄ ſumus
hoc rogemus deū: vt non a nobis amoue
at dep̄cationē noſtrā: τ miſericordiā ſua3:
id eſt vt pſeueranter orem^{9}: τ pſeueranter
miſereał. Multi enim languſcunt in oran
do: τ in nouitate ſue conuerſionis feruen-
ter orant: poſtea languide: poſtea frigide:
poſtea negligenter quaſi ſecuri fiunt. Ui-
gilat hoſtis: dormis tu. Ipſe dn̄s p̄cepit i
euāgelio: q2 optet ſemꝑ orare τ nō deficē.
Et dat ſimilitudinē de illo iniquo iudice q̄
nec deū timebat: nec hominē reuerebał:
quē iterpellabat illa vidua quotidie vt au
diret ea3: τ ceſſit tedio: qui nō flectebatur
miſc̄icordia: τ ait ſibi iudex nequā: Si nec
deū timeo nec hoīes reuereor vel ꝓpter te
dium qđ mihi quotidie facit hec vidua: au
diam cauſam eius τ vindicabo eā. Et ait
dn̄s. Si iudex hoc nequā fecit: pał veſter
nō vindicabit electos ſuos qui ad eu3 cla
mant die τ nocte? Ita dico vob̄ faciet iudi
ciū eoꝝ cito. Ergo nō deficiam^{9} in oratio-
ne. Ille qđ ꝯceſſur^{9} ē: τ ſi differt: nō aufert.
Securi ḋ pollicitatione ipi^{9} nō deficiam^{9}
in orādo: τ h̄ ex bn̄ficio ipius eſt. Propte
rea dixit: Bn̄dict^{9} de^{9} me^{9}: q̄ non amouit
dep̄cationē meā: τ miſc̄icordiā ſuam a me.
Cū viderł nō a te amotā dep̄cationē tuā:
ſecur^{9} eſto: q2 non ē a te amota miſericor-
dia eius.

¶ Explicit Tractatus de pš. LXV
Incipit Tractatus de pš. LXVI

¶ Prefatio.

Meminit caritas veſtra in duobus
pſalmis qui iā tractati ſūt exhor-

tatos nos fuiſſe animã noſtrã: vt bñdice-
ret dñm: et pio cantu dixiſſe: benedic aĩa
mea dñm. Si ergo hortati ſum⁹ ĩ illis pſal
mis animã noſtrã vt benediceret dñm: in
hoc pſalmo recte dicit.

Expoſitio pſalmi.

Alia lra. ꝛ nobis.

Deus miſereatur noſtri: ꝛ be-
nedicat nos: Benedicat aĩa
noſtra dñm: ꝛ deus bñdicat nos.
Cũ bñdicit nos dñs: nos creſcimus: ꝛ cũ
benedicimus dominũ: nos creſcim⁹ vtrũ-
q̃ nobis ꝓdeſt. Nõ augetur ille bñdictione
noſtra: nec minuitur maledictione nr̃a. Qui
maledicit dño ipſe minuetur: qui bñdicit do-
minũ ipſe augetur. Prior eſt in nobis bene-
dictio dñi: ꝛ cõſequens eſt: vt ꝛ nos bene-
dicam⁹ dñm. Illa pluuia: iſte fruct⁹ ẽ. Er-
go tanq̃ reddit fruct⁹ agricole deo cõplu
enti nos ꝛ colenti: cantem⁹ iſta deuotione:
nõ ſterili non inani voce: ſed vero corde.
Apertiſſime enĩ deus pater dictus eſt agri
cola: Apl̃s dicit: Dei agricultura eſtiſ: dei
edificatio eſtis. In reb⁹ hui⁹ mundi viſibi
libus vitis nõ eſt edificiũ: ꝛ edificiũ nõ eſt
vinea: nos aũt vinea domini ſum⁹: qꝛ co-
lit nos ad fructũ. edificiũ dei ſumus: qꝛ co
lit nos ꝛ habitat in nobis. Et quid ait ideꝫ
Apl̃s: Ego plantaui: apollo rigauit: ſed
deus incremẽtũ dedit. Ergo neq̃ qui plã
tat eſt aliquid: neq̃ qui rigat: ſed qui incre
mentũ dat deus. Ille ergo incremẽtũ dat:
nunquid forte iſti ſunt agricole? Agricola
enim dicitur qui plantat: qui rigat. Dixit au
tem Apl̃s: Ego plantaui: apollo rigauit.
Querimus vñ ipſe iam fecerit? Reſpõdit
Apl̃s: Nõ ego aũt ſ; gratia dei mecũ. Er-
go quocũq̃ te verteris: ſiue ꝑ angelos: de
um inuenies agricolã tuũ: ſiue ꝑ ꝓphetas
ipſe eſt agricola tu⁹: ſiue ꝑ apoſtolos ipm
agnoſce agricolam tuuꝫ. Quid ergo nos?
Fortaſſe opariȷ ſumus agricole illius: ꝛ ſ;
ipſuꝫ ab ipo impititis viribus: ꝛ ab ipo do
nata grã. Ipſe ergo ꝛ colit: ꝛ incrementuꝫ
dat: agricola aũt homo vineaꝫ colit hacte
nus: vt aret: putet: adhibeat cetera que ꝑ-
tinent ad agricolarũ diligentiã: pluere vi-
nee ſue ñ põt. Quod ſi forte irrigare põt:
de cui⁹ poteſt? Ipſe ducit quidẽ in riuum:
ſed deus implet fontẽ. Poſtremo in vinea
ſua incrementũ dare ſeruientis nõ poteſt:
formare fructus nõ poteſt: modificare ſe-
mina nõ poteſt: tpa gignendi temꝑare nõ
poteſt. Deus autẽ qui oĩa poteſt agricola
noſter eſt ſecuri ſim⁹. Forte ait aliquiſ: Tu
dicis agricolam noſtrũ eſſe deum: imo ego
apl̃os agricolas dico qui dixerũt: ego plã
taui: apollo rigauit. Si ego dico nemo cre
dat: ſi chriſtuſ dic̃: ve qui nõ credit. Quid
ergo dñs chriſtus ait? Ego ſum vitis vos
ſacramenta: pater meus agricola. Sitiat
ergo terra ꝛ edat voces ſitis ſue: quoniam
ſcriptũ eſt: Anima mea ſicut terra ſine aq̃
tibi. Dicat ergo t̃ra noſtra: noſipſi pluuiã
dei deſiderans: De⁹ miſereatur noſtri ꝛ be-
nedicat nos. Illuminet vultũ ſuũ ſu
per nos. Queſiturus eras fortaſſe quid
eſt benedicat nos. Multis modis ſe vo-
lũt hoĩes benedici a deo. Alius benedici ſe
vult vt habeat plenã domũ neceſſariȷs re-
b⁹ huic vite: Ali⁹ benedici ſe cupit vt opti
neat ſalutẽ corporis ſine labe: Alius bene
dici ſe vult ſi forte egrotet vt reparet ſani-
tatẽ: Ali⁹ deſiderãs filios ꝛ forte cõtriſta-
tus q̃ nõ naſcantur benedici ſe vult: vt ha-
beat poſteritatẽ. Et quis enumeret diuer-
ſa vota hoĩm ſe a dño deo benedici cupiẽ-
tium? Quis aũt noſtrũ dicturus eſt nõ eẽ
illaꝫ dei benedictionẽ: ſi vel agricultura ei
fructũ ferat: vel domus cuiuſq̃ abũdet co
pia rerũ tẽporaliũ: vel ipa corporis ſalus:
aut teneatur ne amittatur: aut amiſſa repetur?
Fecunditas etiaꝫ feminaꝝ: ꝛ caſta vota fi-
lios deſiderantiũ: ad quẽ ꝑtinet niſi ad do
minũ deũ? Qui enim creauit quando non
erat: ipſe prolis ſucceſſus fac̃ ꝑmanere q̃
cõdidit. Facit hec deus: donat hec deus.
Parũ eſt nob̃ dicere: facit hec deus: donat
hec deus: ſed ſol⁹ ꝭ fac̃: ſol⁹ donat. Quid
enim? Facit hec deus: ſi facit hec aliquis:
non deus facit hec. Et ſol⁹ facit: ꝛ ſine cau
ſa iſta petuntur: vel ab hominib⁹ vel a de-
monibus: ꝛ queq̃ bona accipiunt inimici
dei: ab illo accipiũt: ꝛ cũ ab aliȷs petunt et
accipiũt: ab illo accipiunt neſciẽtes. Quõ
cũ puniuntur ꝛ putant ſe ab aliȷs puniri: ne-
ſcientes ab illo puniuntur. Sic ꝛ cum vege-
tantur: implentur: ſaluantur: liberantur. Et
ſi hoc neſcientes: vel hominib⁹ vel demo-
nibus vel angelis tribuunt: nõ habent ni-
ſi ab illo penes queꝫ poteſtas eſt oĩm. Ad
hoc diximus hec fratres vt quiſq̃ etiaꝫ
iſta terrena forte: vel propter ſupplementa
neceſſitatis: vel ꝓpter aliquã infirmitateꝫ
deſiderat: non niſi ab illo deſideret: qui eſt
fons omniũ bonorũ ꝛ creator ꝛ recreator
vniuerſorũ. Sed alia ſũt dona que dat de⁹
ꝛ inimicis ſuis: alia que nõ ſeruat niſi ami
cis ſuis. Que ſunt dona q̃ dat de⁹ inimicis

ſuis? Ea que enũeraui. Non eniꝫ ſoli boni
plenas habent domos rebus neceſſarijs:
aut ſoli boni: vel ſalui facti ſunt: vel ꝺ̓ egri
tudine cõualeſcũt: aut ſoli boni filios ha-
bẽt: ſoli boni pecuniã: ſoli boni cetera apta
huic vite temporali atqꝫ trãſeunti. Habẽt
hec ⁊ mali: ⁊ aliqñ deſunt bonis: ſed deſũt
⁊ malis: ⁊ plerũqꝫ illis magꝭ qꝫ illis: aliqñ
illis qꝫ iſtis potius abũdãt. Permixta iſta
temporalia deus eſſe voluit: quia ſi bonis
ſolis ea daret: putarẽt ⁊ mali ꝓpter hoc co
lendũ deũ. Rurſus ſi ea ſolis maliſ daret:
timerent boni infirmi conuerti: ne iſta illis
forte deeſſent. Eſt enim adhuc anima in-
firma minus capax regni dei: nutrire illam
debet deus agricola noſter. Nam ⁊ arbor
que iam tempeſtates robore ſuſtinet: cũ de
terra naſceretur herba erat. Nouit ergo il-
le agricola: nõ ſolũ robuſtas arbores pu-
tare atqꝫ purgare: ſed etiã teneras in recẽ-
ti ortu ſepire. Propterea dilectiſſimi: vt di-
cere ceperã: ſi ſolis bonis darenꝉ iſta: om-
nes ꝓpter hec accipiẽda vellẽt cõuerti ad
deũ. Rurſus ſi ſolis malis darenꝉ: timerẽt
infirmi ne ſi ꝯuerterenꝉ amitterẽt quod ſo-
li mali haberẽt: ꝑmixta data ſunt ⁊ bonis
⁊ maliſ. Rurſus ſi ſolis bonis auferrẽtur:
idem ille timor eſſet infirmoꝝ nec cõuerte-
renꝉ ad deũ. Rurſus ſi ſolis malis auferrẽ
tur: ipſa ſola pena putareꝉ qua mali plectũ
tur. Quod ergo dat ea bonis ꝯſolaꝉ itine-
rãtes: qđ dat ea ⁊ malis admonet bonos:
vt alia deſiderẽt que nõ habenꝉ cũ malis
cõmunia. Rurſus boniſ aufert ea quãdo
vult: vt interrogẽt ſe ꝺ̓ ſuis viribus: ⁊ inue
niant ſe qui forte latebãt ſe: vtrũ iã poſſint
dicere: dñs dedit dñs abſtulit: ſicut domi-
no placuit: ita factũ eſt: ſit nomẽ dñi bene-
dictũ. Benedixit eni ⁊ illa anima dñm: et
reddidit fruct⁹ cõpluta ſagina benedictio
nis: dñs dedit dñs abſtulit. Subtraxit da-
ta: ſed nõ ſubtraxit datorẽ anima benedi-
cta. Omnis ſimplex nõ herens terrenis re
bus: nec viſco implicatis pẽnis iacẽs: ſed
exerto nitore virtutũ in geminis alis gemi
ne dilectionis exultat in auras liberaſ: ⁊ vi
det ſibi ſubtractũ eſſe qđ calcabat: nõ ibi
incũbebat ⁊ dic ſecura: dñs dedit domin⁹
abſtulit: ſicut dño placuit ita factuꝫ eſt: ſit
nomẽ dñi benedictũ. Dedit ⁊ abſtulit: ma
net qui dedit ⁊ abſtulit: q̇ dedit ſit ergo no
men eius benedictũ. Ad hoc ergo iſta au-
ferunꝉ bonis. Sed ne quis forte infirm⁹ di
ceret: quãdo eſſe poſſem tãte virtutis ſicut

ſanctus Job. Robur miraris arboris: qꝛ
modo nata ẽ. Hec magna quã miraꝛ̃: ſꝫ
cui⁹ ramis ⁊ vmbra refrigeras virga fuit.
Sed times ne tibi auferantur hec: tu cũ ta
lis fueris attẽde qꝛ auferũꝉ ⁊ malis. Quid
te ergo differs a cõuerſiõe? Qđ bonus ti-
mes amittere: forte amiſſur⁹ malus es. Si
bonus ea ꝑdideriſ: adeſt cõſolator qui ab
ſtulit. Arca exinanita eſt auro: cor plenuꝫ
eſt fide. Foris pauꝑ es: ſed intuſ diues es.
Diuitias tecũ portas quas nõ amitteres
etiam ſi de naufragio nudus exireſ. Qđ ḡ
forte ꝑditurus es malus: cur nõ bonum te
inuenit dãnũ? Quãdo quidẽ vides ⁊ ma-
los pati dãnũ: ſed maiore illo damno feri-
untur. Inanis eſt dom⁹ inanior cõſciẽtia.
Quiſquiſ malus iſta ꝑdiderit: nõ habꝫ fo
ris quod teneat: nõ habet intus vbi requi
eſcat. Fugit hec vbi damnũ paſſuſ eſt: vbi
ſe ab oculis hoim de diuitiaꝝ oſtentatiõe
iactabat. Jam ſe i oculis hoim iactare nõ
poteſt: ad ſe intro nõ redit: qꝛ nihil habet.
Nõ eſt imitatus formicam: nõ ſibi collegit
grana cũ eſtas eſſet. Quid dixit cum eſtas
eſſet? Cũ eſſet vita ⁊ tranquillitas: cuꝫ eſſet
ſeculi huius erga illuꝫ ꝓſperitas: quando
ei vacabat: qñ felix vocabaꝉ ab oib⁹: eſtas
ipſius erat: imitareꝉ formicaꝫ: audiret ver
ba dei: colligeret grana: int⁹ recõderet. Ve
nerat temptatio tribulationis: ſuꝑuenerat
hyems: tempeſtas timoris: frig⁹ triſticie:
ſiue dãnum eſſet: ſiue ſalutis periculũ: ſiue
aliqua orbitas ſuoꝝ: ſiue aliqua exhono-
ratio: ſiue humiliatio hyems erat. Redit
formica ad id quod eſtate collegit: ⁊ int⁹
in ſecreto ſuo vbi nemo videt eſtiuis labo
rib⁹ recreaꝉ. Qñ ſibi iſta colligebat eſtate
videbãt oẽs: cũ his paſciꝉ i hyeme nullus
videt. Quid eſt hoc? Vide formicam dei:
ſurgit quotidie ad eccleſiã dei: currit: orat:
audit lectionẽ: hymnũ cantat: ruminat qđ
audiuit: apud ſe cogitat: recõdit intuſ gra
na collecta ꝺ̓ area. Hec ipſa que mõ dicũꝉ
qui prudenter audiunt hoc agũt: ⁊ ab om
nibus videnꝉ ꝓcedere ad eccleſiã: redire
de eccleſia: audire ſermonẽ: audire lectio-
onem: inuenire libꝝ: aꝑire ⁊ legere: omnia
iſta videnꝉ cum fiunt. Formica illa eſt con
terens iter: portans ⁊ recondens in cõſpe
ctu cernentiũ. Venit hyems aliqñ: cui eni
nõ venit? Accidit dãnũ: accidit orbitas: ce
teri miſeranꝉ forte vt miſeꝝ qui non norũt
quid int⁹ habeat formica quod comedat:
⁊ dicunt: miſer ille cui hoc accidit. Quid

illi credis animi eſſe? Quõ confectus eſt?
Metitur ex ſe: cõpatit̃ ex viribꝰ ſuis: et iõ
fallit̃: quia mẽſurã qua ſe metit̃: vult affer-
re ad eũ quẽ nõ nouit: videt illuꝫ paſſum
dãnũ: aut humiliatũ: aut orbitatẽ ꝑcuſſũ.
Quid credis? Iſte aliq̃d mali fecit: vt hoc
illi ꝯtingeret: tale cor habeãt: aut talẽ aĩm
inimici mei. Ignoras o homo: vere tu tibi
inimicꝰ es: qui ꝑ eſtatẽ tibi nõ colligis qḋ
iſte collegit. Modo intus formica come-
dit labores eſtatis: ſed eam colligẽtẽ vide
re poteras: mãducantẽ videre non potes.
Iſta frẽs quãtũ dñs dedit: quãtũ ſuggere
re ⁊ imbuere dignatꝰ eſt: infirmitatẽ ⁊ hu-
militatẽ noſtrã: quãtũ capimꝰ ꝓ modulo
noſtro: diximꝰ quare det deus oĩa iſta per
mixta: ⁊ bonis ⁊ malis: ⁊ quare auferat: et
bonis ⁊ malis. Dedit tibi: non extollaris:
abſtulit tibi nõ frangaris. Times ne aufe-
rat: põt auferre ⁊ malo. Meliꝰ ergo bonuſ
quod dei eſt amittis: ſed deũ tenes. Sic g̃
⁊ ille malꝰ: ipm̃ hortamur. Paſſurꝰ es dã-
nũ: quis non paſſurus eſt orbitatẽ? Aliq̃s
caſus irruet: aliqua calamitas de trãſuer-
ſo: vndecũq; plenus eſt mũdus: exempla
non ceſſant. Loquor tibi in eſtate grana q̃
colligis nõ deſũt. Attẽde ad formicã o pi
ger: collige cum potes: hyems colligere te
nõ ſinet: ſed manducare quod collegeꝛ.
Qm̃ multi enim tribulationẽ ita patiunt̃:
vt nõ eis vacet: nec legere aliquid: nec au
dire aliquid: nec forte admittunt̃: ad eos
qui eos cõſolent̃. Remanſit formica in ca
uerna: videat ſi collegit eſtate aliq̃d quo
ſe auocet hyeme. Sed mõ quia benedicat
nos: quare bñdicit nos? Quia benedictio
nem petit hec vox: vt benedicat nos deuſ:
benedictione quã ſeruat amicis ſuiſ: quã
ſolis bonis dat: ne ꝓ magno appetas qḋ ⁊
mali accipiunt. Quia bonus eſt deus fac̃
illa qui ſolem ſuũ facit oriri ſuper bonos ⁊
malos: ⁊ pluit ſuꝑ iuſtos ⁊ iniuſtoſ. Quid
ergo precipue bonis? Quid p̃cipue iuſt̃?
Illuminet vultũ ſuũ ſuꝑ nos. Solis huiꝰ
vultũ illuminat ſuꝑ bonos ⁊ malos: vul-
tũ tuũ illumina ſuꝑ nos. Vident iſtã lucẽ
cũ pecoribus ⁊ boni ⁊ mali: beati ẽni mun
do corde: qm̃ ipſi deũ videbunt. Illumi-
net vultũ ſuum ſuꝑ nos. Geminus intelle
ctus eſt: vterq; dicendus eſt. Illumina in
quit vultũ tuũ ſuꝑ nos: oſtẽde nobis vul-
tum tuũ. Nõ enim aliq̃n illuminat vultuꝫ
ſuum deus: quaſi aliq̃n fuerit ſine lumine:
ſed illumina ſuper nos vt qḋ latebat ape-
riat̃ nobis: ⁊ quod erat: ſed nobis abſcon-
ditũ erat: reuelet̃ ſuꝑ nos: hoc eſt illumine
tur. Aut certe imaginẽ tuam illumina ſuꝑ
nos: vt hoc dixerit: illumina vultũ ſuũ ſu-
per nos: imp̃ſſiſti nobis vultũ tuuꝫ: feciſti
nos ad imaginem ⁊ ſimilitudinẽ tuã: feci-
ſti nos nummũ tuum: ſed non debet ima-
go tua in tenebris remanere. Mitte radiũ
ſapientie tue: expellat tenebras noſtras: et
fulgeat in nobis imago tua. Cognoſcamꝰ
nos imaginẽ tuã: audiamꝰ qḋ dictũ eſt in
canticiſ canticoꝝ: Niſi cognoueris temet-
ipſam o pulchra inter mulieres. Dicit̃ enĩ
eccleſie: niſi cognoueris temetip̃aꝫ. Quid
eſt hoc? Niſi cognoueris ad imagineꝫ dei
te factam: O anima eccleſie p̃cioſa: redẽ-
pta ſanguine agni imaculati: attende q̃nti
valeas: quid ꝓ te datũ ſit cogita. Dicamꝰ
ergo ⁊ optemꝰ: illuminet vultuꝫ ſuum ſuꝑ
nos. Geſtamꝰ vultũ eius: quõ dicũt̃ vul-
tus imꝑatoꝝ? Vere quidẽ ſacer vultuſ dei
eſt imagine ipſius: ſed iniqui non cogno-
ſcunt in ſe imaginẽ dei. Vt illuminet̃ vul-
tus dei ſuꝑ illos: quid debent dicere? Tu
illuminabis lucernã meã dñe: deus meus
illuminabis tenebras meas. Sum in tene
bris peccatorũ: ſed radio ſapientie tue diſ
cutiantur tenebre mee. Appareat vultꝰ tu-
us: ⁊ ſi forte appareat ꝑ me aliquantulũ de
formis effectus: a te reformet̃ qḋ a te for-
matũ eſt. Illuminet g̃ vultũ ſuũ ſuꝑ nos†. Alia habꝫ: et miſereat' noſtri.

Vt cognoſcamus in terra viam tuã. In terra hac: i hac vita cognoſcamꝰ
viam tuã. Quid eſt viã tuam? Que ducit
ad te. Agnoſcamꝰ quo eamꝰ: agnoſcamꝰ
qua eamꝰ: vtrũq; in tenebris nõ poſſumꝰ.
Longe es a ꝑegrinantibus: viã nobis por
rexiſti: ꝑ quã redeundũ ſit ad te. Agnoſca
mus in terra viã tuaꝫ. Que eſt via ipſius:
quia hoc optauimꝰ vt cognoſcamꝰ in ter-
ra viam tuã? Queſituri ſumꝰ eam nos: nõ
per nos diſcituri. Poſſumꝰ eã de euange-
lio diſcere: Ego ſũ via dñs ait. Chriſtꝰ di-
cit: ego ſuꝫ via. Sed times ne erres: adie-
cit: ⁊ veritas. Quis errat ĩ veritate? Errat
qui receſſerit a veritate. Veritas chriſtuſ:
via chriſtus: Ambula. Times ne moriar̃
añq; ꝑuenias: Ego ſũ vita: ego ſũ iq̃t via ⁊
v̇itas ⁊ vita. Quaſi diceret: quid times?
Per me ãbulas: ad me ãbulas: in me req̃-
eſcis. Quid ergo ait: cognoſcamus in ter-
ra viam tuã: niſi cognoſcamꝰ in terra chri-
ſtum tuũ? Sed ipſe pſalmꝰ reſpõdeat: Ne
putetis ex aliĩs ſcripturis adhibendũ eſſe

teſtimoniũ:qđ forte hic deeſt: repetendo
oſtẽdit quid dixerit: vt cognoſcam⁹ in ter
ra viã tuã. Et quaſi tu quereres: i q̃ terra:
qua via. In oibus gentib⁹ ſalutare
tuũ: In qua terra q̃ris: Audi in oib⁹ gen
tibus. Quã viã q̃ris: Audi ſalutare tuũ.
An forte chriſt⁹ nõ eſt ſalutare ipſius: Et
quid eſt qđ dixit: ſenex ille ſimeõ: Senex
ille in euãgelio inq̃ ſeruat⁹: annoſus vſq̃
ad infantiã verbi. Accepit eñ ſenex ille: i
manib⁹ ſuis infantẽ v̇bũ dei. Qui ⁊ i vte-
ro eſſe dignat⁹ eſt: in manib⁹ ſenis dedig̃-
ret: Ille i vtero v̇ginis: q̃ in manib⁹ ſenis:
infirm⁹ infans ⁊ intra viſcera ⁊ in manib⁹
ſenis: ad dãdã nobis firmitatẽ p̱ quez fa-
cta ſũt oĩa. Et ſi oĩa ⁊ ip̃a mater. Venit hu-
milis: venit infirm⁹: ſed indut⁹ infirmitate
mutãda: q: ⁊ ſi crucifixus eſt: ex infirmita
te: ſed viuit ex v̇tute dei: Apl's ait. Erat g̃
i manib⁹ ſenis. Et q̃d ait ſenex ille: Quid
ait gratulãs qđ iã ſolued⁹ hic eſſet: vidẽs
ſuis i manib⁹ ꝯtineri a quo ⁊ in quo ſalus
ei⁹ ꝯtinebat: Iã dimittis inq̃t: dñe ſeruuz
tuũ in pace: q: viderũt oculi mei ſalutare
tuũ. Ergo bñdicat nos dñs ⁊ miſeat̃ nr̃i:
illuminet vultũ ſuũ ſup̱ nos: vt cognoſca-
mus in terra viã tuã. In qua t̃ra: In oib⁹
gẽtib⁹. Quã viã: Salutare tuũ. Quid ſe-
quit̃: q: cognoſcit̃ via dei: q: cognoſcat̃ in
omnib⁹ gẽtib⁹ ſalutare dei. Cõfiteãt̃
tibi ppl'i de⁹: cõfiteant̃ tibi: inquit:
ppl'i oẽs. Exiſtit hereic⁹ ⁊ dicit: Ego i
africa pp̱l'os habeo: ⁊ ali⁹ ex alia p̱te: ⁊ ego
in galacia pp̱l'os habeo. Tu in africa: ille
in galacia: ego illuz quero q̃ vbiq̃ habet.
Certe ad iſtã vocẽ exultare auſi eſtis: qñ
audiſtis: ꝯfiteant̃ tibi pp̱l'i de⁹. Audite ſe-
quẽtẽ verſũ: q: nõ de p̱te loquit̃: ꝯfiteant̃
tibi pp̱l'i oẽs. Ambulate in via cũ oib⁹ gẽ-
tibus: ambulate in via cũ oib⁹ pp̱l'is o filij
pacis: filij vnice catholice ambulate i via:
cãtate ambulãtes. Faciũt h̃ viatores ad
ſolamẽ laboris. Cãtate vos i hac via: ob-
ſecro vos p̱ ip̃am viam: cãtate in hac via
cãticũ nouũ: cãtate: nemo ibi vetera can-
tet. Cãtate amatoria p̃rie veſtre: nemo ve
tera: via noua: viator nou⁹: cãticũ nouũ.
Audi apl'm hortãtẽ te ad cãticũ nouũ. Si
qua igit̃ in chriſto noua creatura: vetera
trãſierũt: ecce noua facta ſũt. Canticũ no
uuz cãtate in via: quã cognouiſtis in t̃ra.
In qua terra: In oib⁹ gentib⁹: p̱pterea ⁊
cãticũ nouũ nõ p̱tinet ad p̱tẽ. Qui in par
te cantat: vet⁹ cãtat. Quodlibet cãtet: ve
tus cantat: vet⁹ hõ cãtat: diuiſus eſt: car-
nal' eſt. Certe in q̃ntũ carnal' eſt: in tãtũ ve
tus: ⁊ in q̃ntũ ſp̃ũalis: in tãtũ nou⁹. Vide
quid dicat Apl's: Nõ potui vobis loq̇ q̃ſi
ſp̃ũalib⁹: ſ; q̃ſi carnalibus. Vñ illos p̱bat
carnales: Cũ eñ vn⁹ dic: ego ſuz Pauli:
alt̃ v̇o apollo: nõne iq̃t carnales eſt: Ergo
i ſp̃ũ cãticũ nouũ: cãta i via ſecura: ſic vi-
atores cãtãt: ⁊ plerũq̃ i nocte cãtãt. For-
midoloſa circũſtrepũt oĩa: vl' poti⁹ nõ cir-
cũſtrepũt: ſ; circũſilẽt: ⁊ quãtomagis ſilẽ-
tia: tãtomagis formidoloſa: cãtant tñ ⁊ q:
latrones timẽt: q̃nto ſecuri⁹ cãtas i chriſto:
Nõ h; via iſta latronẽ: ſi tu non deſerẽdo:
viã nõ incidas i latronẽ. Cãta inq̃ ſecur⁹
cãticũ nouũ in via quã cognouiſti in t̃ra:
hoc eſt in oib⁹ gẽtib⁹. Vide q: ip̃m cãticũ
nouũ nõ tecum cãtat q̇ in p̱te eſſe voluit:
Cãtate inq̃t dño cãticũ nouũ: ⁊ ſeq̇t̃ cãta-
te dño oĩs terra. Cõfiteant̃ tibi pp̱l'i de⁹: i-
uenerũt viã tuã: ꝯfiteant̃. Ip̃a cãtatio cõ
feſſio eſt: ꝯfeſſio peccatoꝝ tuoꝝ ⁊ virtutis
dei. Tuã iniq̃tatẽ ꝯfitere: grãm dei cõfite-
re. Te accuſa: illũ glĩfica. Te rep̱hẽde: il-
lũ lauda: vt ⁊ ip̃e veniẽs: inueniat te puni
torẽ tuũ: vt exhibeat ſe tibi ſaluatorẽ tuũ.
Quid eñ timet' ꝯfiteri q̇ inuenitis hãc viã
i oib⁹ gẽtib⁹: Quid timetis ꝯfiteri ⁊ i ꝯfeſ
ſiõe v̄ra cãtare canticũ nouũ cũ oĩ terra:
In oĩ terra i pace catholica cõfiteri times
deo ne ꝯfeſſũ dãnet. Si nõ ꝯfeſſus lates:
nõ ꝯfeſſus dãnaber'. Times ꝯfiteri q̇ nõ
ꝯfitẽdo eſſe nõ potes occult⁹: dãnaberis
tacit⁹: q̇ poſſes liberari ꝯfeſſus. Cõfiteant̃
tibi pp̱l'i de⁹: ꝯfiteant̃ tibi pp̱l'i oẽs. Et quia
iſta ꝯfeſſio nõ ad ſuppliciũ ducit: ſeq̇t̃ ⁊ di
cit: Letent̃ ⁊ exultẽt gẽtes: Si plã-
gũt añ hoiem ꝯfeſſi latrones: letẽt̃ an deũ
ꝯfeſſi fideles. Si hõ iudicet: exigit a latro
ne ꝯfeſſionẽ tortor ⁊ timor: imo aliq̃ñ ꝯfeſ
ſionẽ p̃mit timor: exigit dolor: ⁊ ille q̇ plã-
git i tormẽtis: timet aũt occidi ꝯfeſſus por
tat tormẽta q̃ntũ põt: ⁊ ſi vict⁹ dolore fue-
rit p̱fert ad mortẽ vocẽ ſuã. Nuſq̃ g̃ let⁹:
nuſq̃ exultans: añq̃ ꝯfiteat̃ exarat vngu
la: cũ ꝯfeſſus fuerit dãnat carnifex: ducit̃
miſer vbiq̃. S; letẽt̃ ⁊ exultẽt gẽtes. Vñ:
Per ip̃am ꝯfeſſionẽ. Quare: Quia bon⁹
ẽ cui ꝯfitent̃. Ad h̃ exigit ꝯfeſſionẽ: vt libe
ret humilẽ: ad h̃ dãnat nõ ꝯfitẽtẽ: vt puni
at ſup̱bũ. Ergo triſt' eſto añq̃ ꝯfitear': cõ
feſſus exulta: iã ſanaber': ñ ꝯfitẽt' ꝯſciẽtia
tua ſaniẽ collegerat: apoſtema tumuerat:
cruciabat te: requieſcere nõ ſinebat: adhi

bet medic⁹ fomenta verboꝝ ⁊ aliqñ ſecat:
adhibet medicinale ferruȝ in corruptione
tribulatiõis:tu agnoſce medici manũ:ꝯfi-
tere:exeat in ꝯfeſſiõe ⁊ defluat oĩs ſanies:
iã exulta: iaȝ letare:qđ reliquum eſt:facile
ſanabit̃. Cõfiteant̃ tibi ppłi de⁹:ꝯfiteant̃ ti-
bi ppłi oẽs: ⁊ qꝛ cõfitent̃: letent̃ ⁊ exultent
gẽtes. Qm̃ iudicas ppłos ĩ eq̃tate:
Nemo te fallat: gaudeat iudicãd⁹:q̃ timu
it iudicatuꝝ. Preuidit eni ⁊ ꝑueit faciem
ei⁹ in ꝯfeſſiõe:ille aũt ppłos cũ venerit ĩ eq̃
tate iudicabit. Quid ibi valebit callidi-
tas accuſatoris: vbi eſt teſtĩ cõſciẽtia: vbi
tu eriſ ⁊ cã tua: vbi iudex nõ q̃rit teſtẽ: Ad
uocatũ miſit tibi ꝓpter illũ: ⁊ ꝑ illũ ꝯfitere.
Age cãm tuã: ⁊ defenſoꝛ ẽ penitẽtis: debi
toꝛ venie cõfitẽtis:iudex inocentis. Vere
timere potuerĩ cãm tuã: vbi aduocat⁹ tu⁹
erit iudex tu⁹. Letent̃ ğ ⁊ exultẽt gẽtes:qm̃
iudicas ppłos ĩ eq̃tate. Sȝ timẽ poteſt ne
male iudicent̃: dent ſe corrigẽdos: dent ſe
dirigẽdos ei q̃ videt iudicãdos. Hic coꝛ-
rigãt̃: ⁊ nõ timeãt cũ iudicabũt̃. Vide q̇d
dicat ĩ alio pſalmo. De⁹ in noĩe tuo ſaluũ
me fac: ⁊ ĩ ṽtute tua iudica me. Quid ait:
Si ñ me pri⁹ ſaluas ĩ noĩe tuo: debeo time
re cũ me iudicab̃ ĩ ṽtute tua. Si ãt me pri⁹
ſaluas in noĩe tuo: quid timebo iudicãtẽ
in ṽtute: cui⁹ ſal⁹ ꝓceſſit in noĩe: Sic etiã h̃
loco ꝯfiteãt̃ tibi ppłi oẽs. Et ne puteĩ ali-
quid timẽdũ ĩ cõfeſſiõe: letent̃ inq̇t: ⁊ exul
tẽt gẽtes. Quare letent̃ ⁊ exultẽt: Qm̃ iu-
dicas ppłos in eq̃tate. Nẽo ꝯ̃ nos premiũ
dat: nẽo te corrũpit: nẽo te fallit: ğ ſecurus
ſis: Sȝ q̇d de cã tua: Nẽo corrũpit deum
mãifeſtũ eſt: ne forte iđ magĩ timẽdũ ſit: q̇a
corrũpi nullo mõ põt. Quđ ğ ſecur⁹ es ſe-
cũdũ illđ qđ iã dcm̃ ẽ: de⁹ ĩ noĩe tuo ſaluũ
me fac: ⁊ in ṽtute tua iudica me: ſic ⁊ hic: le
tent̃ ⁊ exultẽt gẽtes: qm̃ iudicas ppłos ĩ eq̃
tate. Et ne timeãt iiqui: ſ biecit. Et gẽtes
in terra diriges: Praue erãt gentes: ⁊
toꝛtuoſe erãt gẽtes: ꝑuerſe erãt gẽtes: meri
to prauitaĩ ⁊ diſtoꝛtiõis ⁊ ꝑuerſitatis ſue:
iudicẽ venientẽ timent. Venit man⁹ ipſius:
extẽta ẽ miſericoꝛditer ĩ ppłos: dirigunt̃ vt
ambulẽt rectã viam: quid timeãt vẽturuȝ
iudicẽ: q̃ ꝑmo agnouerũt correctoꝛẽ: Ma
nib⁹ ei⁹ dent ſe: ipſe gẽtes ĩ t̃ra dirigit. Di-
recte aũt gẽtes ãbulãtes ĩ fide: exultãtes ĩ
illo: faciẽtes opa bona: ⁊ ſi qua forte qm̃ ꝑ
mare nauigãt: intrat aq̃ ꝑ minutiſſimas ca
uernas: ꝑ rimulas ad ſentinã: exhauriẽdo
eã ꝑ opa bona: ne pl⁹ intrãdo cumulũ faci

at: ⁊ naui ĩ deꝑmat: exhauriẽdo q̇tidie: ieiu
nãdo: oꝛãdo: elemoſynas faciẽdo: dicẽdo
puro coꝛde: dimitte nobis debita nr̃a: ſic ⁊
nos dimittim⁹ debitoꝛib⁹ nr̃iſ: Dicẽdo iſta
ambula ſecur⁹: ⁊ exulta ĩ via: cãta ĩ via: no
li timere iudicẽ. Añq̃ eſſes fidelis iueniſti
ſaluatoꝛẽ: ipſũ te q̇ſiuit vt redimeret: redẽ
ptũ deſeret vt ꝑdat: Et gẽtes in terra diri-
get. Exultat: gaudet oꝛatoꝛ: repetit eoſ-
dẽ verſus in exhoꝛtatiõe. Cõfiteant̃
tibi ppłi de⁹ ꝯfiteant̃ tibi ppłi om
nes: terra dedit fructũ ſuũ. Quẽ fru
ctũ: Cõfiteãt̃ tibi ppłi oẽs. Terra erat: ſpi-
nis plena erat: acceſſit eradicãtiſ man⁹: ac
ceſſit vocatio maieſtatĩ ei⁹ ⁊ miſericoꝛdie:
cepit t̃ra ꝯfiteri: iã dat t̃ra fructũ ſuũ. Da-
ret fructũ ſuũ: niſi añ cõpluerct̃: Daret t̃ra
fructũ ſuũ: niſi ante miſericoꝛdiã dei iueni
ret deſuꝑ: Legat mihi ĩq̇s: quo cõpluta de
derit t̃ra fructũ ſuũ. Audi cõpluẽtẽ dñm.
Agite pniam: appropinq̃bit eni regnũ ce-
loꝝ. Pluit ⁊ ipſa pluuia: tonitrus ẽ: terret:
time tonãtẽ: ⁊ excipe pluẽtẽ. Ecce poſt illã
vocẽ tonãtis ⁊ pluẽtis dei: poſt illã voceȝ
aliquid de ipſo euãgelio audiam⁹: Ecce il-
la meretrix malã famã hñs in ciuitate: irru
pit ĩ alienã domũ: q̃ nõ erat inuitata ab ho
ſpite: ſȝ ab ĩuitato vocata: vocata non lin-
gua: ſed gr̃a. Nouerat egra hr̃e ibi ſe locũ:
vbi medicũ ſuũ diſcũbere ſciebat. Ingreſ
ſa ẽ q̃ erat peccatrix: nõ audet accedere ni
ſi ad pedes: flet ad pedes: irrigat lachry-
mis: tergit crinib⁹: vnget vngento. Quid
mirarĩ: Terra dedit fructũ ſuũ. Ergo hoc
factũ ẽ tibi: pluẽte dño ꝑ os ſuũ: facta ſũt
que legim⁹ in euangelio: quo pluente dño
ꝑ nubes ſuas: miſſis Aplĩs ⁊ ꝑdicãtib⁹ ve
ritatẽ: terra ampli⁹ dedit fructũ ſuuȝ: ⁊ iſta
ſeges iã ĩpleuit oꝛbẽ terraꝝ. Vide q̇d de-
inde dicat̃. Bñdicat nos de⁹ deuſ
noſter bñdicat nos de⁹. Bñdicat ſic
dixit: etiã atq̃ etiã bñdicat: mltiplicet bñ-
dicẽdo. Attẽdat caritas vr̃a: qm̃ iã ꝓceſ-
ſit fruct⁹ t̃re in hieruſalẽ. Inde eni cepit ec
cleſia: venit ibi ſpũſſanct⁹ ⁊ ĩpleuit ſctõs ĩ
vnũ ꝯgregatos: facta ſũt miracł̃a: linguis
oĩm locuti ſũt: ĩpleti ſũt ſpiritu dei: cõuerſi
ſũt qui ibi erãt: timẽtes ⁊ ſuſcipientes im-
brẽ diuinũ: dederũt ĩ ꝯfeſſiõe tãtũ fructũ:
vt oĩa ſua in cõe ꝯferrẽt diſtribuẽtes pau-
ꝑib⁹: vt nẽo diceret aliq̇d ꝓpriũ: ſȝ eſſent
illis oĩa cõia: ⁊ haberẽt aĩaȝ vnã ⁊ coꝛ vnũ
ĩ deũ. Donat⁹ eni illĩ erat ſanguis dñi quẽ
fuderãt: donat⁹ erat ignoſcẽte dño: vt iam

qđ fuderāt etiā bibere diſceret. Magnus
ibi fruct⁹: t̄ra dedit fructū ſuū: ꝛ magnum
fructū ꝛ optimū fructum. Nūquid t̄ra illa
ſola debuit dare fructū ſuū: Bn̄dicat nos
de⁹ de⁹ noſter bn̄dicat nos de⁹. Adhuc be-
nedicat: bn̄dictio eni ī m̄tiplicatione ſolet
maxie ꝛ ꝓprie intelligi. Probem⁹ h̄ ī Ge-
neſi. Uideo opa dei. Fec̄ de⁹ luce: ꝛ diui-
ſit de⁹ int̄ lucē ꝛ tenebras: lucem vocauit
diē: ꝛ tenebras vocauit noctē. Nō dictū ē:
bn̄dixit lucē: eteni eadē lux redit ꝛ alt̄nat
dieb⁹ ac noctib⁹. Uocauit celū firmamētū
int̄ aq̄s ꝛ aq̄s: ñ dixit bn̄dixit celū. Diſcre
uit mare ab arida: ꝛ noīauit vtrūq₃: aridā
t̄rā: ꝛ ꝯgregatōe₃ aq̄ꝝ mare: nec h̄ dictū ē
bn̄dixit de⁹: Uetū ē ad ea q̄ fecūditat̄ ha-
bitura erāt ſemē: ꝛ ex aq̄s exiſtētia: ipa eni
maximā m̄tiplicatiōis vbertatē hn̄t: ꝛ be-
nedixit ea dn̄s dicēs: Creſcite ꝛ m̄tiplica
mini ꝛ replete aq̄s mar̄: ꝛ volatilia m̄tipli
cēt̄ ſup t̄rā. Sic ꝛ cū oīa ſbiecit hoī quē
fecit ad imaginē ſuā: ſcp̄tū ē: ꝛ bn̄dixit eos
de⁹ dicēs: creſcite ꝛ m̄tiplicami ꝛ iplete fa-
ciē t̄re. Ergo bn̄dictio ꝓprie ad m̄tiplica-
tionē valet: ꝛ ad iplēdā faciē t̄re. Audi et ī
h̄ pſalmo: bn̄dicat nos de⁹ de⁹ n̄r: bn̄dicat
nos de⁹. Et q̄ valet iſta bn̄dictio: **Et me-
tuāt eū oēs fines terre.** Ergo frēs mei
ſic abūdant̄ ī noīe chriſti bn̄dixit nos de⁹:
vt filijs ſuis ipleat vniuerſā faciē terre: ad
optat̄ ī regnū ſuū coheredibus vnigeniti
ſui. Unicū genuit: ꝛ vnū noluit: vnicū ge
nuit inq̄₃ ꝛ vnū eū noluit. Fecit ei frēs: ꝛ ſi
nō gignendo: tn̄ adoptādo fecit ei cohere
des. Fec̄ eū ꝑticipē pri⁹ mortalitat̄ n̄re: vt
crederem⁹ nos eē ꝑticipes diuitat̄ ei⁹. At
tēdam⁹ ꝑcū n̄m: ꝑdicta ſūt oīa: exhibent̄
oīa: agit euāgeliū ꝑ orbē t̄rarū: oīs labor
hūani gener̄ ī h̄ tpe teſtimoniū dic̄: iplent̄
oīa q̄ in ſcriptur̄ ꝑdicta ſūt: ſic vſq₃ ad ho
diernū diē oīa venerūt: ſic ꝛ q̄ reſtāt euen-
tura ſūt. Timeam⁹ iudicij diē: vētur⁹ ē do
min⁹: q̄ veīt humil̄: veīet excelſus: qui veīt
iudicād⁹ veīet iudicatur⁹. Agnoſcam⁹ hu
milē: vt nō expaueſcam⁹ excelſū: amplecta
mur hūilē: vt deſiderem⁹ excelſū. Deſide-
rātib⁹ eni ſe ꝓpiti⁹ veniet. Illi eni deſide-
rāt qui tenuert̄ fidē eius: ꝛ fecert̄ mādata
ei⁹. Nā ꝛ ſi nolum⁹ veīet. Uelim⁹ ḡ veīat:
q₂ veīet ꝛ ſi nolum⁹. Quō velim⁹ vt veīat:
Bn̄ viuēdo: bn̄ agēdo: ꝑterita nos ñ dele
ctēt: ꝑn̄tia nō nos teneāt: ne claudam⁹ au
rē tāq₃ de cauda: ne ꝑmam⁹ aurē in terra:
ne ꝑteritis retardemur ab audiēdo: ne pre
ſētib⁹ iplicemur: ſ₃ ad futura meditādo. Ex
tēdam⁹ nos ī ea q̄ an̄ ſūt: obliuiſcamur ꝑt̄i
ta. Et qđ mō laboram⁹: ꝛ qđ mō genum⁹:
qđ mō ſuſpiram⁹: qđ modo loq̄mur: qđ ex
q̄ntulacūq₃ ꝑte ſentim⁹ ꝛ cape non poſſu-
mus: capiem⁹: ꝑfruemur in reſurrectione
iuſtoꝝ. Renouabit̄ iuuēt⁹ n̄ra ſic̄ aquila:
tātūmō nos vetuſtatē n̄ram ad petrā chri
ſtum cōteramus. Siue illa vera ſint frēs q̄
dicūt̄ de ſerpēte: vel dicūt̄ de aquila: ſiue
ſit fama potius hoīm q̄₃ veritas: veritas ē
tn̄ in ſcp̄turis: ꝛ nō ſine cā h̄ dixerūt ſcp̄tu-
re: nos q̄cq̄d illud ſignificat faciamus: ꝛ q̄₃
ſit illud verū nō laboremus: Tu eſto talis
vt vetuſtas tua renouari poſſit ſic̄ aquile: ꝛ
ſcias eam nō poſſe renouari: niſi vetuſtas
tua in petra ꝯtrita fuerit: id eſt niſi auxilio
petre: niſi auxilio chriſti: nō poteris reno-
uari. Tu noli dulcedine preterite vite ob-
ſurdeſcere aduerſus verbū dei: noli ꝑſen-
tibus reb⁹ ſic teneri ꝛ īpediri vt dicas: nō
mihi vacat legere: nō mihi vacat audire:
hoc aurē ꝑmere in terra eſt. Tu ḡ talis no-
li eſſe: ſ₃ eſto talis q̄lis ꝯtra inuenis: id eſt
vt ꝑterita obliuiſcaris: in anteriora te extē
das: vt vetuſtatē tuā in petra ꝯteras: Et ſi
que tibi ſimilitudines date fuerit: ſi iuene-
ris in ſcripturis crede: ſi non inueneris di-
ci niſi fama: nec valde credas: res ipſa for
te ita eſt: forte non eſt ita: tu ꝑfice tibi va-
leat ad ſalutem iſta ſimilitudo. Nō vis ad
iſtam ſimilitudinē: ꝑ aliā fac dum tamē fa
cias. ꝛ ſecurus expecta regnum dei: ne ri-
ꝑetur tecū oratio tua. Tu enim chriſtiane
quādo dicis: adueniat regnū tuū: quomō
dicis: adueniat regnū tuū: Excute cor tuū
vide. Ecce veniat regnū tuu₃. clamat tibi
venio: non times. Sepe diximus caritati
veſtre: ꝛ predicare veritate₃ nihil eſt: ſi cor
a lingua diſſentiat: ꝛ audire veritatem ni-
hil eſt: ſi nō auditionē fructus ſequat̄. De
iſto loco quaſi ſublimiore loq̄mur ad vos:
q̄₃ ſimus aſt timore ſub pedib⁹ veſtris de
us nouerit qui propitius ſit humilib⁹: q₂
non nos tam delectant voces laudantiū:
q̄₃ deuotio cōfitentiū. ꝛ facta rectorū: ꝛ q̄₃
non delectemur niſi ꝑfectibus veſtris: in
iſtis laudibus ꝑiclitamur: ille nouerit qui
nos ab omnib⁹ ꝑiculis liberet: ꝛ nos vobi
ſcum ab omni temptatione ſaluatos in re-
gno ſuo cognoſcere ꝛ coronare dignet̄.

Explicit Tractatus de pſ̄. LXVI

¶ Incipit Tractatꝰ de pſ. LXVII

P Salmi huiꝰ titulus nō videt̄ eſſe onoroſe diſputatiōis: ſimplex eni apparet ⁊ facilis. Nā ita ſe habȝ. In fine: ipi Dauid pſalmꝰ cantici. In mltis aūt iā pſalmis admonuimꝰ q̄d ſit in fine: qm̄ finis legis xp̄s ad iuſticiam omni credēti: finis q̄ pficiat: nō q̄ conſumat aut pdat. Verūtn̄ ſi q̄ſq̄ conet̄ inq̄rere: q̄d ſibi velit pſalmꝰ cātici: cur nō aut pſalmꝰ aut cāticū: ſed vtrūq̄: vl' q̄d inſ'ſit inſ' pſalmū cātici: ⁊ cāticuȝ pſalmi: q̄ꝛ ⁊ ſic quorūdā pſalmoꝝ tituli inſcribūt̄: iueni ⁊ fortaſſe aliq̄d qđ acutioribꝰ ⁊ ocioſioribꝰ nos reliqmꝰ: Diſcreuerūt q̄dā an̄ nos int' canticū ⁊ pſalmū: vt qm̄ cāticū ore pfert̄: pſalmꝰ aūt viſibili organo adhibito: id ē pſalterio canit̄: Videant̄ cantico ſignificari intelligētie mentis: pſalmo v'o opera corporis: ſic̄ i h̄ ipo ſexageſimoſeptimo quē nūc tractādū ſuſcepimꝰ: illđ qđ dictū eſt: Cātate deo: pſallite noi eiꝰ: ita q̄dā diſcreuerūt: vt cātate deo dictū videat̄: q̄ꝛ ea q̄ in ſeipa mēs agit deo nota ſūt: ab hoibus nō vident̄: opa v'o bona qm̄ iō videnda ſūt ab hoibꝰ: vt glificēt patrē nr̄m q̄ in celis ē: merito dictū ſit: pſallite noi eiꝰ: id eſt diffamatioui eiꝰ: vt laudabilit' noiet̄. Hāc differentiā alicubi quātū recolo: etiam ipe ſecutꝰ ſum. Memi aūt legiſſe nos etiā pſallite deo: q̄ꝛ talia q̄ viſibilit' bn̄ opamur: nō tm̄ hoibꝰ: h̄ etiā deo placēt. Non aūt oia q̄ deo placēt etiā hoibꝰ pn̄t: que videre non pn̄t. Vn̄ mirū eſt ſi queadmodū vtrūq̄ legit̄: ⁊ cātate deo ⁊ pſallite deo: ita alicubi legi pōt: cātate noi eiꝰ. Qđ ſi ⁊ h̄ in ſcpturis ſctis dictū iuenit̄: hec differētia fruſtra elaborata ē. Mouet etiaȝ me qđ generali noie magis pſalmi q̄ȝ cantica vocant̄: ita vt dn̄s diceret: q̄ ſcpta ſūt i lege ⁊ pphetis ⁊ pſalmis de me: ⁊ liber ipe pſalmoꝝ dicit̄ nō cāticoꝝ: ſic ſcriptū ē inq̄t in libro pſalmoꝝ: cū potiꝰ ſcōm iſtā differētiā: cantica dici debuiſſe videant̄: qm̄ cāticū etiā ſine pſalmo eſſe pōt: pſalmꝰ v'o ſine cātico eſſe pōt. Pn̄t eteni cogitatiōes eſſe mētis q̄ꝛ nō ſint opa corpalia: nullū eſt aūt opꝰ bonū: cuiꝰ non ſit i mēte cogitatio: ac p hoc: id eſt ibi ⁊ ibi vtrobiq̄ pſalmi: ⁊ tn̄ ſic dixi generalit' pſalmi appellant̄ nō cātica: liber q̄ȝ pſalmoꝝ nō cāticoꝝ. Et ſi itelligāt atq̄ diſcutiant̄ ſenſus dictoꝝ vbi titulus eſt tātūmō pſalmi: ⁊ vbi tātūmō cantici: ⁊ vbi nō pſalmꝰ cantici: ſicut in iſto: ſed canticū pſalmi inſcriptū eſt: neſcio vtrū poſſit iſta differētia demōſtrari. Proinde ſic cepamꝰ relinquētes iſta eis q̄ pn̄t ⁊ q̄bus vacat talia diſcernere: ⁊ certa differentiaꝝ ratione definire: nos quātū adiuuāte domino valemꝰ huiꝰ pſalmi textū cōſideremus atq̄ tractemꝰ.

¶ Expoſitio pſalmi.

E Xurgat deꝰ ⁊ diſſipent̄ inimici eiꝰ: Iaȝ factū eſt: exurrexit chriſtꝰ: q̄ eſt ſup oia deꝰ bn̄dictus in ſecła: ⁊ diſperſi ſūt inimici eiꝰ p oēs gentes. Iudei i eo ipo loco vbi inimicitias exercuerūt debellati: atq̄ inde p cūcta diſperſi: ⁊ nūc oderūt: ſed metuūt: ⁊ in ipo metu faciūt qđ ſeq̄t̄. Et fugiāt q̄ oderūt eū a facie eiꝰ. Fuga q̄ppe ai eſt timor. Nam carnali fuga q̄ fugiūt ab eiꝰ facie: q̄ vbiq̄ peſentie ſue demonſtrat effectū: Quo abibo iq̄t ille a ſpū tuo: ⁊ a facie tua q̄ fugiā: Hio ergo nō corpe fugiūt: timēdo ſcȝ nō latendo: nec ab ea facie quā nō vident: ſ; ab ea quā videre cogūt̄: Facies q̄ppe eiꝰ appellata eſt pn̄tia eiꝰ p eccłiam eiꝰ. Vn̄ illis inimicātibꝰ dixit. Amō videbit' filiū hois venientē i nubibꝰ: ſic veit in eccłia ſua: diffundēs eā toto orbe terraꝝ: in quo diſperſi ſunt inimici eiꝰ. Veit aūt i talibꝰ nubibꝰ: de q̄libꝰ dic̄: Mādabo nubibꝰ meis: ne pluāt ſuper eā imbrē. Fugiāt ḡ q̄ oderūt eū a facie eiꝰ: timeāt a pn̄tia ſctoꝝ fideliūq̄ eiꝰ: de q̄bus dicit: Cū vni ex minimis meis feciſt' mihi feciſtis. ¶ Sic deficit fumꝰ deficiant: Extulerūt eni ſe ab ignibꝰ odioꝝ ſuorū: in ſupbie typū: ⁊ ponētes i celū os ſuā atq̄ clamātes: crucifige crucifige: capto illuſerūt: pēdentē irriſerūt: ⁊ vn̄ victores tumuerūt: mox victi euanuerūt. Sicut fluit cera a facie ignis: ſic pereāt peccatores a facie dei. Q̄q̄ fortaſſe eos hoc loco ſignificauerit: quoꝝ duricia in penitentie lachrymis ſoluit̄: tn̄ etiā illud intelligi pōt vt futurū iudiciū cōminent̄: q̄a cū in hoc ſeculo ſic fumꝰ ſe extollēdo: id eſt ſupbiendo defecerint: veniet illis i fine extrema dānatio: vt ab eius facie pereant in eternū: cū i ſua claritate fuerit preſentatꝰ: velut ignis ad penam impioꝝ: lumēq̄ iuſtoꝝ. Deniq̄ ſequit̄. ¶ Et iuſti iocundent̄ ⁊ exultent i conſpectu dei: delectent̄ in leticia. Tūc eni audiēt. Venite bn̄dicti pr̄is mei pcipite regnū. Iocūdent̄ ḡ q̄ laborauerūt: ⁊ exultēt in cōſpectu dei. Nō enim erit exultatiōis huius tanq̄

corā hominibꝰ inanis vlla iactātia: ſed in
cōſpectu eiꝰ qui ſine errore inſpicit qđ do-
nauit. Delectent̄ in leticia: nō iā exultātes
cū tremore ſicut in h̄ ſeculo: q̄diu tempta-
tio eſt vita hūana ſup terrā. Deinde ſe ad
ipſos cōuertit qbꝰ tātā ſpem dedit ⁊ hic vi-
Alia lr̄a. uētes alloquit̄ ⁊ hortat̄. Cātate deo
†pſalmū dicite †pſallite noī eius: Iā hinc in tituli ex-
poſitione qđ videbat̄ ꝓlocuti ſumꝰ: Cātat
deo qui viuit deo: pſallit noī eius qui ope-
rat̄ in glīa eiꝰ. Ita ī cātādo: ita ī pſallēdo:
id eſt ſic viuēdo: ſic opando. Iter facite
ei: inq̄t: q̄ aſcendit ſuper occaſum.
Iter facite chriſto: vt per ſpecioſos pedes
euāgelizātiū: quia ſint ei corda credentiū.
Ipe eſt eni qui aſcēdit ſup occaſū: ſiue q̄r
nō eū excipit noua vita ſe ad eū ꝯuertētis
niſi vetꝰ occiderit: huic ſeclo renūciātis: ſi-
Alia lr̄a. ue qui aſcendit ſup occaſū: cū reſurgendo
†nomē illi. vicit corporis caſuȝ. Dn̄s †eni nomē eſt
ei. Quod illi ſi cognouiſſent nunq̄ dn̄m
Alia lr̄a nō hȝ glorie crucifixiſſent. †Et exultate in
cōſpectu eiꝰ: O vos quibꝰ dictū eſt: can-
tate deo: pſallite nomini eius: iter facite ei q̄
aſcendit ſuper occaſum: et iam exultate in
cōſpectu eius quaſi triſtes: ſemꝑ autē gau-
dentes. Dum enim facitis iter ei: dum ꝑ-
paratis quia veniet genteſq̄ poſſideat:
multa paſſuri eſtis in conſpectu hominuȝ
triſtia. Sed vos nō ſolum nolite deficere:
ſȝ etiā exultate: nō in cōſpectu hominū: ſed
in conſpectu dei. Spe gaudentes: in tribu-
latione tolerantes: Exultate in conſpectu
dei. Illi enim qui vos in conſpectu homi-
num turbant. Turbabuntur a facie
eius: patris orphanorum ⁊ iudicꝭ
viduarum. Deſolatos enim putant a q̄-
bus plerūq̄ gladio verbi dei ⁊ parentes a
filijs: ⁊ mariti ab vxoribꝰ ſeparant̄: ſed ha-
bent conſolationeȝ deſtituti: atq̄ viduati
patris orphanoꝝ: ⁊ iudicis viduarū: ha-
bent eius ꝯſolationē qui ei dicunt: qm̄ pa-
ter meus ⁊ mater mea dereliquerūt me: do-
minus aūt aſſumpſit me: ⁊ qui ſperauerūt
in dn̄o ꝑſiſtētes in orationibꝰ nocte ac die:
a cuiꝰ facie illi turbabunt̄ cū viderit ſe ni-
hil ꝓficere: qm̄ totuſ mūdus poſt eū abījt.
Nā de his orphanis ⁊ viduiſ: id eſt ſpei ſe-
cularis ſocietate deſtituti ſūt: dn̄s ſibi tē-
Alia lr̄a. plum fabricat: de quo conſequenter dicit.
†deus. †Dn̄s ī loco ſancto ſuo. Quis eni
Alia lr̄a. ſit locus eiꝰ aperuit cū dicit: Deꝰ qui in-
†moris. habitare facit vniꝰ †modi ī domo.
Vnanimes: vnuȝ ſentientes: iſte eſt locus

ſanctꝰ dn̄i. Cū eni dixiſſet: dn̄s in loco ſan-
cto ſuo: tanq̄ reqreremꝰ ī quo loco: cū ille
vbiq̄ ſit totus: ⁊ nullus eū ꝯtineat corpo-
raliū ſpacioꝝ locus: ilico ſubiecit: ne q̄ra-
mus euȝ abſq̄ nobis: ſed potiꝰ vniꝰ modi
habitātes in domo mereamur: vt habita-
re etiā ipſe dignet̄ in nobis. Iſte eſt eni lo-
cus ſanctꝰ dn̄i: qđ plerıq̄ hoīes querūt: vt
habeāt vbi orantes exaudiant̄. Sint ergo
ipſi qđ querūt ⁊ q̄ dicūt in cordibus ſuis:
id eſt in talibus cubilibꝰ ſuis cōpungant̄:
habitātes vnius modi in domo: vt a dn̄o
magne domꝰ inhabitent̄: ⁊ apud ſeipſos ex-
audiant̄. Eſt eni domꝰ magna in qua non
ſolū aurea vaſa ſūt ⁊ argētea: ſed ⁊ lignea
⁊ fictilia: ⁊ alia quidē ſunt ī honorē: alia in
cōtūelia: Si q̄ aūt mūdauerint ſemetipſos
a vaſis ꝯtumelie: erūt vniꝰ modi in domo
⁊ locus ſanctꝰ dn̄i. Nā ſicut in magna ho-
minis domo: nō in qualicunq̄ loco eiꝰ re-
quieſcit dn̄s eius: ſed in aliquo vtiq̄ ſecre-
tiore ⁊ honoratiore loco: ſic deꝰ nō in oībꝰ
qui in domo eius ſūt habitat: nō eni habi-
tat in vaſis ꝯtumelie: ſed locus ſanctꝰ eius
ſunt quos habitare facit vnius modi vel
vnius moris in domo. Qui eni tropi gre-
ce dicunt̄: ⁊ modi ⁊ mores latine interpre-
tari pn̄t: nec habet grecus qui inhabitare
facit: ſed tm̄ habitare facit. Dn̄s ergo ī lo-
co ſancto ſuo. Quis eſt locus iſte: Ipſe de-
us eū ſibi fac̄: Deus eni habitare fac̄ vniꝰ
moris in domo: hic eſt locꝰ ſanctꝰ eiꝰ. Qđ
aūt gratia ſua ſibi edificet hūc locū: nō me-
ritis eoꝝ ꝑcedentibꝰ ex quibꝰ eū edificat: Alia lr̄a.
vide quid ſequat̄. Qui educit †cōpe- †vinctos.
ditos in fortitudine: Soluit eni gra-
uia vincula pctōꝝ quibꝰ impediebant̄ ne
ambularēt ī via ꝑceptoꝝ: educit aūt eos ī
fortitudine: quā an̄ eiꝰ grām nō habebāt: Alia lr̄a.
Silr̄ †amaricantes q̄ habitāt in ſe- †eos q̄ exaſpe-
pulchris: Id eſt oīno mortuos occupa- rant.
tos in opibꝰ mortuis: hi eni amaricant re-
ſiſtendo iuſticie: nā illi cōpediti forſitā vo-
lūt ambulare nec pn̄t: deūq̄ ꝑcant̄ vt poſ-
ſint: eiq̄ dicūt: đ necitatibꝰ meis educ me:
A quo exauditi grās agūt dicētes: Diru-
piſti vincula mea. Iſti aūt amaricātes qui
habitāt in ſepulchris: in eo genere ſunt qđ
alio loco ſcptura ſignificat dicens: a mor-
tuo velut qui non ſit perit confeſſio: vnde
eſt illud: Peccator cuȝ venerit in ꝓfundū
maloꝝ contemnet. Aliud eſt enim deſide-
rare: aliud oppugnare iuſticiā: aliud a ma-
lo liberari velle: aliud mala ſua defendere

potius q̄ꝫ fateri: vtroſqꝫ tñ gr̃a chriſti edu-
cit ĩ fortitudĩe. Qua fortitudĩe: niſi vt ad-
uerſus pctm̃ vſqꝫ ad ſanguinẽ certent. Ex
vtroqꝫ enim genere fiunt idonei: quibꝰ cõ-
ſtruatur locus ſanctus eiꝰ: illi ſoluti: illi re-
ſuſcitati: quia ⁊ mulieris quaꝫ alligauerat
ſathanas ꝑ decẽ ⁊ octo annos: iubẽdo vin
culũ ſoluit: ⁊ Lazari mortẽ clamãdo ſupa-
uit. Qui fecit hec in corporibus: põt mira
biliora facere ĩ moribꝰ: ⁊ facere vniꝰ modi
habitare in domo: educens compeditos ĩ

Alia lr̃a.
† egrederis.
† ĩ ꝯſpectu po-
puli tui.

fortitudine: ſimiliter amaricantes qui ha-
bitant in ſepulchris. Deꝰ cũ † egredie-
ris † coram pplo tuo. Egreſſus eius ĩ-
telligitur: cum apparet ĩ operibꝰ ſuis. Ap-
paret autẽ non omnibus: ſed eis qui no-
uerunt opera eius intueri. Non enĩ ea nũc
oꝑa dico: que cõſpicua ſunt omnibꝰ: celũ
⁊ terram ⁊ mare: ⁊ vniuerſa que in eis ſũt:
ſed oꝑa quibꝰ educit cõpeditos in fortitu-
dine: ſimiliter amaricãtes qui habitãt in ſe
pulchris: ⁊ facit eos vniꝰ moris habitare ĩ
domo: ſic egredieꝛ corã populo ſuo: id eſt
corã eis qui iſtã gratiã eius intelligũt. De

Alia lr̃a.
† ꝑtrãſieris.

niqꝫ ſequiꝛ. Cum † trãſieris ĩ deſerto.
Terra mota eſt: Deſertũ erãt gẽtes
que ignorabant deũ: deſertuꝫ erat vbi lex
nulla ab ipſo deo data erat: vbi nulli pro-
phete habitauerãt: dñũqꝫ eẽ vẽtuꝝ ꝑdixe-
rãt. Cũ ergo trãſieris in deſerto: cũ ꝑdicaueriſ
in gẽtibꝰ terra mota eſt: terreni hoĩes ad fi
dẽ excitati ſũt. Sꝫ vñ mota eſt: Eteni ce-
li diſtillauerũt a facie dei: Forſitan h̄
aliquis recolat illud tp̄s: qñ in deſerto deꝰ
trãſibat corã pplo ſuo: corã filijs iſrael: die
in colũna nubis: nocte in fulgore ignis: et
hoc eſſe ſentiat: qđ celi diſtillauerĩt a facie
dei: qñ mãna pluit pplo ſuo: h̄ etiã eſſe qđ

Alia lr̃a nõ h̄ꝫ.
Alia lr̃a.
† ſynai.
† ſegregabis.

ſequiꝛ. † Mõs † ſyna a facie dei iſrael:
† Pluuiã volũtariã † ſegregãs deꝰ
hereditati tue: Quia ĩ mõte ſyna locu-
tꝰ ẽ deꝰ ad Moyſẽ qñ legẽ dedit: vt mãna
ſit pluuia volũtaria: quã ſegregauit deꝰ he
reditati ſue: id eſt pplo ſuo: qꝛ ſolos eos ita
pauit: nõ vt ceteras gẽteſ: vt qđ deinde di
cit. Et infirmata eſt: Ipa hereditas in
firmata intelligaꝛ: qñ murmurãtes mãna
faſtidioſe reſpuerũt: deſiderãtes eſcas car
niũ: ⁊ ea qbꝰ veſci ĩ egypto ꝯſueuerãt. Sꝫ
in his v̄bis ſi ꝓprietas tñmõ lr̃e nõ ſpiri-
tualis requirendus eſt intellectuſ: oportet
vt oſtendaꝛ ſcdm̃ ꝓprietatẽ carnalẽ: q̄ tũc
cõpediti: quiqꝫ etiã habitãtes ĩ ſepulchriſ:
educti ſũt in fortitudine: Deinde ſi ille po
pulus: illa ſcꝫ hereditas dei faſtidio mãna
reſpuẽs infirmata eſt: nõ debuit ſeq̃. Tu
vero ꝑfeciſti eã. Sꝫ tu v̄o ꝑcuſſiſti eã.
Deo quippe offenſo ꝑ illa murmura atqꝫ
faſtidia: ingẽs plaga ſecuta ẽ. Poſtremo
illi oẽs in heremo ꝯſternati ſũt: nec quiſq̄ꝫ
eoꝝ ꝑter duos terrã meruit ꝓmiſſiõis ĩtra
re: q̄ꝫq̄ꝫ etiã ſi dicaꝛ in filijs eoꝝ: hereditas
illa perfecta: nos ſenſum ſpiritualem libe-
rius tenere debemus. Omnia quippe illa
in figura cõtingebant illis: donec aſpira-
ret dies: et remouerentur vmbre. Aperi-
at itaqꝫ nob̄ pulſantibꝰ dñs: ⁊ myſterioruꝫ
eius quãtũ ipe dignaꝛ ſecreta pandantur.
Eteni vt t̃ra mota eẽt ad fidẽ: cũ ĩ deſertũ
gentiũ trãſiret euangeliũ: celi diſtillauerũt
a facie dei. Hi ſũt celi de quibꝰ ĩ alio pſal-
mo canitur: Celi enarrant gloriaꝫ dei. De
his quippe paulopoſt ibi diciꝛ: Nõ ſũt lo-
quele neqꝫ ſermones quorum nõ audiantꝛ
voces eorũ: In omnẽ terrã exiuit ſonꝰ eo
rũ: ⁊ in fines orbis t̃re v̄ba eoꝝ. Nec tñ iſtiſ
celis tãta gl̃ia tribuẽda ẽ: tãq̄ꝫ ab hoibꝰ illa
gratia venerit in deſertũ gentiũ: vt t̃ra mo
uereꝛ ad fidẽ. Nõ enĩ celi a ſeipis diſtilla-
uerũt: ſed a facie dei vtiqꝫ inhabitãtis eoſ:
⁊ faciẽtis eos inhabitare vniꝰ moris in do
mo. Ipſi enĩ ſũt ⁊ mõtes đ quibꝰ diciꝛ: Le
uaui oclõs meos ĩ mõtes: vnde veniet au
xilium mihi: ⁊ tñ ne in hoibꝰ ſpem poſuiſſe
videreꝛ: ꝯtinuo ſbiecit: Auxiliũ meũ a do
mino qui fecit celũ et terrã. Ei quippe alio
loco diciꝛ: Illuminãs tu mirabiliter a mõ
tibꝰ eternis. Quis a mõtibus eternis: tñ
illuminãſ tu. Sic ⁊ hic: celi diſtillauerũt: ſꝫ
a facie dei. Eteni ipſi ſalui facti ſũt ꝑ fidẽ:
⁊ hoc nõ ex ſeipis: ſed donũ dei eſt: non ex
operibꝰ: ne forte q̄s extollaꝛ. Ipſiꝰ enĩ ſu-
mus figmẽtũ: q̄ facit vniꝰ modi habitare ĩ
domo. Sed quid eſt qđ ſequiꝛ: mõs ſyna
a facie dei iſrael. An ſubaudiẽdũ eſt diſtil
lauit: vt qđ vocauit celoꝝ noĩe: h̄ voluerit
intelligi noĩe etiã mõtis ſyna: ſicut diximꝰ
eos vocare montes: q̄ vocati ſũt celi. Nec
in iſto ſenſu mouere debet: q mõs nõ mon
tes: cum ibi dictum ſit celi non celuꝫ: quia
⁊ in alio pſalmo cũ ibi dictũ eẽt: Celi enar
rant gloriam dei: more ſcripture eundem
ſenſum verbis alijs repetens ſubſequenꝛ
dictũ eſt: Et opera manuuꝫ eius annũciat
firmamẽtũ. Prius dixit: celi nõ celũ: et tñ
poſtea nõ firmamẽta: ſed firmamentũ. Vo
cauit enim deus firmamẽtum celum: ſicut
in geneſi ſcriptũ eſt. Ita ergo celi ⁊ celum:

mōtes ⁊ mōs nō aliō: ſ ħ ip̄m: ſicut eccl'ie
mlt'e ⁊ vna eccl'ia: nō aliud ſ ħ ip̄m. Cur ḡ
mōs ſyna q̄ i ſuitutē generat: ſic dic̄ Apl's.
An forte lex ip̄a intelligēda ē i mōte ſyna:
quā diſtillauerīt celi a facie dei vt tra mo-
uereť. Et ip̄e eſt terremot⁹: cū ꝯturbabunť
hoīes q̄ꝛ legē implere non pn̄t. Qđ ſi ita ē:
hec eſt ⁊ pluuia volūtaria: de qua ꝯſequē-
ter dic̄: pluuiā volūtariā ſegregās de⁹ he-
reditati tue: q̄ꝛ nō fecit ſic vlli genti: ⁊ iudi-
cia ſua n̄ manifeſtauit eis. Segregauit ita-
ꝗ pluuiā hāc volūtariā de⁹ hereditati ſue:
qđ legē dedit: ⁊ infirmata ē vel ip̄a lex: vel
ip̄a hereditas. Lex infirmata ſic accipi po
teſt: eo ꝙ nō impleret: nō ꝙ ip̄a īfirma ſit:
ſ ꝙ infirmos fac̄ minādo penam: nec adiu
uādo ꝑ grām. Nā ⁊ Apl's ip̄o verbo vſus
eſt vbi ait: qđ eni īpoſſibile erat leg̃: in q̄ ī-
firmabať ꝑ carnē: ſignificare volēs q̄ꝛ per
ſpiritū ſctm̄ impleť: tn̄ ip̄am dixit infirmari
cū ab īfirmis nō poſſit impleri. Infirmata
v̄o ip̄a hereditas: id eſt ipſe pp'ls data ſibi
lege ſine vlla ambiguitate ītelligiť. Lex eni
ſubintrauit: vt abūdaret delictū. Qđ aūt
ſeq̄ť: Tu v̄o ꝑfeciſti eā: ad legē ita rſerť: q̄ꝛ
ſcdm̄ illō ꝑfecta: id eſt impleta ē qđ dn̄s in
euāgelio dic̄: nō veni ſoluere legē ſ īplere.
Vn̄ ⁊ Apl's q̄ dixerat legē infirmatā eſſe ꝑ
carnē: q̄ꝛ nō implet caro: qđ ꝑ ſpiritū īple-
tur: id ē ꝑ grām ſpūalē: Ipe itē dic̄ vt iuſti
cia legis impleret in nobis: q̄ nō ſcdm̄ car
nē ābulam⁹: ſ ſcdm̄ ſpiritū. Hoc ē ḡ: tu v̄o
ꝑfeciſti eā: q̄ꝛ plenitudo leg̃ eſt caritas: et
caritas dei diffuſa eſt ī cordib⁹ nr̄is: nō ꝑ
noſ ip̄os: ſed ꝑ ſpiritū ſanctū q̄ dat⁹ eſt nob.
Hoc eſt tu v̄o ꝑfeciſti eā: ſi legē ꝑfeciſſe in-
telligať: ſi v̄o hereditatē: facilior eſt intelle
ctus. Si eni ꝓpter ħ dicta ē hereditas dei
infirmata eſt: id eſt pp'ls dei infirmat⁹: data
lege q̄ꝛ lex ſbintrauit: vt abūdaret delictū:
Ergo qđ ſeq̄ť: tu v̄o ꝑfeciſti eā: ex illo ītelli
giť qđ etiā ī Aplo ſequiť: Ubi aūt abūda-
uit peccatū: ſuꝑabūdauit grā. Nāq₃ abū-
dāte delicto: mltiplicate ſūt iniq̄tates eoꝝ:
⁊ poſtea accelerauerīt: q̄ꝛ ingemuerūt: ⁊ in-
uocauerīt: vt ip̄o adiuuāte impleret: quod
ip̄o iubēte nō īplebať. Eſt ī his v̄bis ⁊ ali⁹
ſenſus q̄ ꝓbabilior mihi videť. Multo eni
cōgruēti⁹ ītelligiť ip̄a grā pluuia volunta-
ria: q̄ꝛ nullis p̄cedētib⁹ operū merit̃ grat̃
dať. Si eni grā iā nō ex opib⁹: alioq̄n grā
iā nō eſt grā. Nō eni dign⁹ ſum inquit vo-
cari Apl's: q̄ꝛ ꝑſecut⁹ ſū eccl'iam dei: Grā
aūt dei ſū id qđ ſum. Hec ē pluuia volun-
taria. Uoluntarie quippe genuit nos v̄bo
veritatis: hec eſt pluuia volūtaria. Inde
alibi diciť: Scuto bone volūtat̃ tue coro-
naſti nos. Iſtā pluuiā cū de⁹ trāſiret in de
ſerto: id eſt p̄dicaret in gētib⁹: celi diſtilla-
uerūt: nō tn̄ a ſeipſis: ſed a facie dei: qm̄ et
ipſi grā dei ſūt qđ ſunt. Et iđ mōs ſyna: q̄ꝛ
⁊ ip̄e qui plus oīb⁹ illis laborauit: nō ipſe
aūt: ſed grā dei cū illo: vt abūdanti⁹ ſtilla-
ret in gētib⁹: id eſt in deſerto: vbi chriſtus
nō erat annūciatus: ne ſupra alienū fun-
damentū edificaret: ipſe inq̄₃ iſraelita erat
ex genere iſrael đ tribu Beniamin. Et ip̄e
ergo in ſeruitutē generans erat de hieruſa
lem terrena que ſeruit cū filijs ſuis: ⁊ ideo
ꝑſequebatur eccleſiā. Nam quod ipſe cō-
monuit: ſicut tunc qui ſcdm̄ carnē genera
tus eſt: ꝑſeq̄batur eu₃ qui ſcdm̄ ſpiritū: ita
⁊ nūc: ſed miſericordiā cōſecutus eſt. quia
ignorans fecit in incredulitate. Miramur
ergo ꝙ celi diſtillauerūt a facie dei: magis
miremur ꝙ mons ſyna: id eſt qui prius ꝑ-
ſequebatur hebreus ex hebreis: ſcdm̄ legē
phariſeus. Quid autē miramur? Nō eni
a ſeip̄o: ſed qđ ſequiť a facie dei iſrael: de q̄
ip̄e dicit: ⁊ ſuꝑ iſrael dei: De quo dn̄s dic̄:
Ecce vere iſraelita ī quo dolus nō ē. Hāc
ergo pluuiā voluntariā nullis p̄cedentib⁹
meritis operum bonoꝝ ſegregauit deus he
reditati ſue: ⁊ infirmata eſt. Agnouit enim
non eſſe ſe aliquid ꝑ ſeip̄m: nō in virib⁹ ſu-
is: ſ grē dei tribuēdo eē qđ ē. Agnouit qđ
dictū eſt. In infirmitatib⁹ meis glificabor.
Agnouit qđ dictū ē. Noli altū ſape: ſ time.
Agnouit qđ dictū eſt: Humilib⁹ aūt dat
gratiā. Et infirmata eſt: tu v̄o ꝑfeciſti ea₃:
quia virt⁹ in infirmitate ꝑficiť. Quidā ſa-
ne codices: ⁊ latini ⁊ greci: non hn̄t mons
ſyna: ſ a facie dei ſynai: a facie dei iſrael: id
eſt celi diſtillauerūt a facie dei: Et q̄ſi que-
reretur cui⁹ dei: a facie dei inquit ſyna: a
facie dei iſrael: id eſt a facie dei qui legē de
dit pp'lo iſrael. Quare ergo celi diſtillaue-
rūt a facie dei: a facie hui⁹ dei: niſi q̄ꝛ ſic im
pletū eſt qđ p̄dictū eſt: bn̄dictionē dabit q̄
legē dedit: legē qua terreat de hūanis viri
bus p̄ſumētē: bn̄dictione qua liberet ī deū
ſperantē? Tu ergo ꝑfeciſti deus heredita-
tē tuā: q̄ꝛ infirmata eſt in ſe: vt ꝑficereť abs
te. **Animalia tua †inhabitabūt ī**
ea. Tua nō ſua: tibi ſbdita n̄ ſibi libera: a
te egētia: nō ſibi ſufficiētia. Deniq₃ ſequiť
Paraſti in †tua ſuauitate egēti de⁹.
In tua ſuauitate: non in illius facultate.

Alia lr̄a. † habitabūt

Alia lr̄a. † dulcedie tua paupi.

Egẽs eſt enĩ qñ ĩfirmat⁹ eſt vt ꝑficiatur:
agnit ſe idigentẽ vt repleat̃. Hec eſt illa ſu
auitas: de q̃ alibi dr̃: Dñs dabit ſuauitatẽ
⁊ terra nr̃a dabit fructũ ſuũ: vt bonũ op⁹ fi
at: nõ timore ſ amore: nõ formidĩe pene ſ
delectatiõe iuſticie. Ipa eſt enĩ vera ⁊ ſa-
na libtas. Sꝫ dñs h̃ egẽti pauit nõ abũdã
ti: cui ꝓbra eſt iſta pauptas: de q̃lib⁹ alibi
dr̃: Opprobriũ his q̃ abũdãt: ⁊ deſpectio
ſupbis. Hos enĩ dixit ſupbos quos dixit
q̃ abũdãt. Dñs dabit verbũ: Liba
ria ſcꝫ aĩalib⁹ ſuis q̃ inhabitabũt in ea. Sꝫ
q̃d opabũt̃ h̃ aĩalia: qb⁹ dabit v̊bũ: Quid
niſi qd̃ ſequit̃: Euãgelizãtib⁹ virtute
multa. Qua v̊tute niſi fortitudine illa in
q̃ educit cõpeditos: Fortaſſe etiã v̊tutẽ h̃
dicat illã: quã euãgelizantes mirabilia ſig̃
feceſt. Quis g̃ dabit v̊bũ euãgelizãtibus
v̊tute mlt̃a: Rex: inq̃t: virtutũ dile-
cti: Pater g̃ eſt rex v̊tutũ filij. Dilect⁹ enĩ
qñ nõ ponit̃ q̃ſ dilect⁹: ꝑ antonomaſiã fili⁹
vnic⁹ itelligit̃. An v̊tutũ ſuaꝝ rex ipe fili⁹:
Virtutũ ſcꝫ ſibi ſeruiẽtiũ: q̃ virtute multa
euangelizantibus dabit v̊bũ. Rex v̊tutũ
d̃ q̃ dictũ eſt: dñs v̊tutũ ipe ẽ rex glĩe. Qd̃
aũt nõ dixit: rex v̊tutũ ſuaꝝ: ſ rex v̊tutũ di
lecti: locutio eſt in ſcp̃tur̃ vſitatiſſima ſi q̃s
aduertat: qd̃ ibi maxie apparet vbi etiã ꝓ-
priũ nomẽ exp̃mit̃: vt eũdẽ eſſe de q̃ dr̃ du
bitari oĩno non poſſit: q̃lis eſt illa in pẽta-
teucho: mlt̃ loc̃ iuenit̃: ⁊ fecit Moyſes il
lud atq̃ꝫ illud ſic̃ p̃cepit dñs Moyſi. Nõ
dixit qd̃ vſitatũ eſt ĩ locutiõib⁹ nr̃is: ⁊ fec̃
Moyſes ſic̃ p̃cepit ei dñs: ſ fec̃ Moyſes
ſic̃ p̃cepit dñs Moyſi: q̃ſi ali⁹ ſit Moyſes
cui p̃cepit: ⁊ ali⁹ Moyſes q̃ fec̃: cũ idẽ ipſe
ſit. Tales locutiões ĩ nouo teſtamẽto dif-
ficilime repiunt̃. Inde eſt tñ qd̃ Aplš ait:
de filio ſuo q̃ fact⁹ eſt ei ex ſemĩe Dauid ſe
cundũ carnẽ: q̃ p̃deſtinat⁹ eſt fili⁹ dei ĩ vir
tute ſcd̃m ſpiritũ ſanctificatiõis ex reſurre
ctione mortuoꝝ Jeſu chriſti dñi nr̃i: tãq̃ꝫ
ali⁹ ſit fili⁹ dei q̃ fact⁹ eſt ex ſemĩe Dauid ſe
cũdũ carnẽ: ⁊ ali⁹ Jeſus chriſt⁹ dñs nr̃: cũ
ſit vn⁹ atq̃ꝫ idẽ. In veterib⁹ aũt libris cre-
bra eſt iſta locutio: ⁊ id̃ qñ ĩ h̃ obſcure fit: ex
manifeſtis ſui generis exẽplis intelligẽda
eſt: ſic̃ h̃ loco pſalmi hui⁹ quẽ tractam⁹ ſub
obſcure facta ẽ. Nã ſi diceret̃ Jeſus chri-
ſtus rex v̊tutũ Jeſu chriſti: tam apta eſſet
q̃ꝫ illa: fec̃ Moyſes: ſic̃ p̃cepit dñs Moyſi.
Quia v̊o dictũ: eſt rex v̊tutũ dilecti: nõ fa
cile ẽ vt occurrat ipm̃ eſſe regẽ v̊tutũ q̃ eſt
⁊ dilect⁹. Rex g̃ v̊tutũ dilecti ſic itelligi po

teſt: ac ſi diceret̃: rex v̊tutum ſuaꝝ: q: ⁊ rex
v̊tutũ chriſt⁹ ẽ: ⁊ dilect⁹ ẽ idẽ ipe chriſt⁹: q̃ꝫ-
uis nõ h̃eat iſte ſenſus tantã neceſſitatẽ vt
aliđ ñ valeat accipi: q: ⁊ pr̃ põt itelligi rex
v̊tutũ filij ſui dilecti: cui dic̃ ipe dilect⁹: oĩa
mea tua ſũt: ⁊ tua mea. Qd̃ ſi forte q̃ritur:
vtꝝ de⁹ dñi chriſti pr̃ etiã rex dici poſſit: ne
ſcio vtꝝ q̃ſq̃ꝫ audeat h̃ ab eo nomẽ auferre
vbi Aplš dic̃: Regi aũt ſclõꝝ imortali iui
ſibili: ſoli deo: q: ⁊ ſi h̃ d̃ ipa trinitate dictũ
eſt: ibi eſt ⁊ de⁹ pr̃. Si aũt non carnalit̃ in-
telligim⁹: de⁹ iudiciũ tuũ regi da ⁊ iuſticiã
tuã filio reg̃: neſcio vtrũ aliđ aliq̃d dictũ
eſt q̃ꝫ filio tuo. Rex g̃ ẽ ⁊ pr̃. Vñ v̊ſiculus
iſte pſalmi h⁹: rex v̊tutũ dilecti: vtroq̃ꝫ mõ
itelligi põt. Cũ itaq̃ꝫ dixiſſet: dñs dabit v̊-
bũ euãgelizãtib⁹ v̊tute mlt̃a: q: ipa v̊t⁹ ab
eo regit̃: eiq̃ꝫ militat a q̃ dat̃: ipe iq̃t dñs q̃
dabit v̊bũ euãgelizãtib⁹ v̊tute mlt̃a: rex ẽ
v̊tutũ dilecti. Deiñ ſeq̃t̃. Dilecti ⁊ ſpe-
ciei dom⁹ diuidere ſpolia. Repeti-
tio ꝑtinet ad cõmẽdationẽ: q̃ꝫq̃ꝫ iſtã repe-
titionẽ nõ oẽs codices habeãt: ⁊ eã diligẽ
tiores ſtella appoſita ſpeciei dom⁹ diuidere
ſpolia: id ẽ dilecti etiã p̃notãt: q̃ ſig̃ vocãt
aſteriſci: q̃b⁹ ag̃ſci volũt ea nõ eẽ in inter-
p̃tatiõe ſeptuagita: ſ eẽ ĩ hebrea q̃ talib⁹ in
ſignũt̃ not̃. Sꝫ ſiue repetat̃: ſiue ſel' dictũ
accipiatur qd̃ poſitum eſt dilecti: ſic intelli
gendũ puto quod ſequitur: Et ſpeciei do-
muſ diuidere ſpolia: ac ſi diceretur: dilecti
etiaꝫ ſpeciei domus diuidere ſpolia: id eſt
dilecti etiã ad diuidenda ſpolia: Specio-
ſam quippe domum: id eſt eccleſiam chri-
ſtus fecit: diuidẽdo ſpolia illi: ſicut ſpecio-
ſum eſt corp⁹ diſtributiõe mẽbroꝝ. Spo-
lia porro dicunt̃ q̃ victis hoſtib⁹ detrahũ-
tur. Hoc q̃d eſt: euangeliũ nos admonet
vbi legim⁹: Nemo itrat ĩ domũ fort̃ vt va
ſa eius diripiat: niſi prius alligauerit for-
tem. Alligauit ergo diaboluꝫ chriſtus ſpi-
ritualibus vinculis ſuperando mortẽ: ⁊ ſu
per celos ab inferis aſcendendo. Alliga-
uit eum ſacramento incarnationis ſue: q
nihil in eo repiens morte dignum: tamẽ ẽ
permiſſus occidere: ac ſic alligato abſtulit
tanq̃ꝫ ſpolia vaſa eius. Opabat̃ quippe in
filijs diffidẽtie quoꝝ infidelitate vtebatur
ad volũtatẽ ſuã. Hec vaſa dñs mundãs
remiſſione pctõꝝ: hec ſpolia ſanctificans
hoſti erepta: proſtrato atq̃ꝫ alligato diui-
ſit ei ſpeciei domus ſue: alios conſtituens
Aplõs: alios ꝓphetas: alios paſtores et
doctores in op⁹ miniſterij in edificationeꝫ

corpis chriſti. Sic enĩ vnũ corpꝰ eſt: ⁊ mē-
bra mlta hꝫ: oĩa aũt mēbra corpis cuꝫ ſint
mlta: vnũ ē corpꝰ: ſic ⁊ chriſtꝰ. Nũqd oēs
Apli? Nũqd oēs ꝓphe? Nũquid oēs v̓tu
tes? Nũqd oēs dona hñt curationũ? Nũ-
qd oēs linguis loquunt̄? Nũqd oēs inter-
p̄tant̄? Oĩa aũt hec opat̄ vnꝰ atqꝫ idē ſpi-
ritus: diuidens ꝓpria vnicuiqꝫ ꝓut vult.
Et hec ē ſpēs domꝰ: cuiꝰ ſpolia diuidunt̄:
vt amator eiꝰ hac pulchritudine accenſus
exclamet: dñe dilexi decorē domꝰ tue. Iā
in eo qd̓ ſequit̄: ſe ad ipa mēbra de quibuſ
ſit ſpecies domꝰ alloqnda ꝯuertit dicenſ:

Si dormiatꝭ īter medios cleroſ:
pēne colũbe deargētate: ⁊ ꝑ̇ iter ſca-
pulas eiꝰ in viriditate auri. Prꝰ hic

Alia lra. ⁊ poſteriora dorſi eiꝰ in pallore.

q̄rendꝰ eſt ordo v̓boꝝ quō finiat̄ ſnĩa: que
vtiqꝫ pēdet cũ dicit̄ cũ dormiatis: deinde
ꝙ ait pēne colũbe deargētate vtrũ ſingu-
lari nũero intelligēdũ ē hꝰ pēne: an plurali
he pēne. Sꝫ ſingularē nũerũ grecꝰ exclu-
dit: vbi oĩno pluraliter h̓ poſitũ intelligit̄.
Sꝫ adhuc incertũ ē vtrũ he pēne an o vos
pēne: vt ad ipas pēnas loq̇ videat̄. Vtruꝫ
ḡ v̓bis q̄ p̄ceſſerīt finit̄ iſta ſnĩa: vt ordo ſit:
dñs dabit v̓bũ euãgelizãtibꝰ v̓tute multa:
ſi dormiatꝭ int̄ medios cleros: o vos pēne
colũbe deargētate: an his q̄ ſequũt̄ vt or-
do ſit: ſi dormiatis int̄ medios cleros pēne
colũbe deargētate: niue dealbabũt̄ in ſel-
mon: id eſt ipe pēne dealbabunt̄: ſi dormi
atis inter medios cleros: vt illis h̓ dicere ĩ
telligat̄: qui ſpeciei domꝰ tanq̄ꝫ ſpolia diui
dunt̄: id eſt ſi dormiatis int̄ medios cleroſ
o vos q̄ diuidimi ſpeciei domꝰ: ꝑ manife-
ſtationē ſpũs ad vtilitatē: vt aliĩ quidē dat̄
ꝑ ſpiritũ ſmo ſapiētie: aliĩ ſmo ſciētie ſcđꝫ
eundē ſpiritũ: aliĩ fides: aliĩ genera curati-
onũ in eodē ſpiritu ⁊c. Si ḡ vos dormia-
tis int̄ medios cleros: tũc pēne colũbe de-
argētate niue dealbabunt̄ in ſelmō. Pōt ⁊
ſic: ſi vos pēne colũbe deargãtate dormia
tis int̄ medios cleros niue dealbabunt̄ in
ſelmō: vt ſubintelligant̄ hoĩes qui ꝑ graꝫ:
remiſſionē accipiũt pctōꝝ: Vñ etiā de ipa
eccl̃ia dr̄: in cãticocãticoꝝ: Que eſt iſta q̄
aſcēdit dealbata? Promiſſio quippe dei te-
net̄ ꝑ ꝓphãm dicētis: ſi fuerit pctā veſtra
tãq̄ꝫ feniciũ: ſicut niuē dealbabo. Poteſt
⁊ ſic intelligi: vt in eo qd̓ dictũ eſt: pēne co
lũbe deargētate: ſubaudiat̄ eritis: vt iſte
ſit ſenſus: O vos qui tanq̄ꝫ ſpolia ſpeciei
domus diuidimi: ſi dormiatis inter medi-
os cleroſ: pēne colũbe deargentate eritis:
id eſt in altiora eleuabimini: compagini tñ
eccl̃ie coherētes. Nullã q̇ppe aliã meliꝰ hic
intelligi puto colũbã deargētatã: q̄ꝫ illã de
q̄ dictũ eſt: Vna ē colũba mea. Deargēta
ta eſt: aũt q: diuĩs eloquĩjs ē erudita: Elo
quia nãqꝫ dñi: alio loco dicunt̄ argentum
igne examiatũ t̄re purgatũ ſeptuplũ. Ma
gnũ itaqꝫ aliqđ bonũ eſt: dormire inter me
dios cleroſ: q̄ nō nlĩ duo teſtamēta eē vo-
luerũt: vt dormire ſit inter medios cleros:
in coꝝ teſtamñtoꝝ auctoritate requieſcere:
id eſt vtriuſqꝫ teſtamēti teſtimonĩjs acq̇e-
ſcere: vt qñ aliq̄d ex his ꝓfert̄ ⁊ ꝓbat̄: oĩs
ꝯtentio pacifica q̄ete finiat̄. Qđ ſi ita ē: q̄d
aliud admonere videt̄ euãgelizãtes v̓tute
mlta: niſi q: tũc eis dñs dabit v̓bũ vt euã-
gelizare poſſint: ſi dormiãt int̄ medios cle
ros? Tũc enĩ eis v̓bũ v̓itatꝭ dat̄: ſi auctori
tas ab eis duoꝝ teſtamētoꝝ nō relinq̄t̄: vt
ipi ſint ⁊ pēne colũbe deargētate: q̄ꝝ p̄di-
catione in celũ glĩa fert̄ eccl̃ie. Int̄ ſcapu-
las aũt ꝑs eſt vtiqꝫ corpis: ꝑs eſt circa re-
gionē cordis a poſterioribꝰ tñ: id eſt a dor
ſo quã columbe illius deargētate p̄tē ĩ vi-
riditate auri eſſe dicit: hoc eſt ĩ vigore ſapi
entie: quē vigorē melius nō puto intelligi
poſſe q̄ꝫ caritatē. Sed quare a dorſo ⁊ nō
a pectore? Necq̄ꝫ mirer quō poſitũ ſit h̓ ver
bũ in alio pſalmo: vbi dicit̄: Inter ſcapu-
las ſuas obumbrabit tibi: ⁊ ſub alis eiꝰ ſp̄e
rabis: cum ſub alis obumbrari non poſſit
niſi quod a pectore fuerit: ⁊ latine quidem
inter ſcapulas fortaſſe aliquo mō ex vtra-
qꝫ parte poſſit intelligi et añ et poſt: vt ſca-
pulas accipiamus que in medio caput ha
bent: et in hebreo ſit fortaſſis ambiguum
quod poſſit et hoc modo ĩtelligi: ſed quod
ĩ greco ē μεταφρένον: nō niſi a poſterio
ribus ſignificat: quod eſt inter ſcapulas:
Vtrum propterea ibi eſt auri viriditas: id
eſt ſapientia et caritas: quia ibi ſunt quo-
dãmodo radices alarum: an quia ibi por-
tatur illa ſarcina leuis. Quid enim ſũt vel
ipſe ale: niſi duo precepta caritatiſ: in qui-
bus tota lex pēdet ⁊ prophete? Quid ipa
ſarcina leuiſ: niſi ipſa caritas q̄ in his duo
bus p̄ceptis impletur? Quicquid eniꝫ dif
ficile eſt ĩ precepto leue eſt amãti. Nec ob
aliud recte intelligitur dictum: onus meũ
leue eſt: niſi quia dat ſpiritũſanctũ ꝑ queꝫ
diffunditur caritas in cordibus noſtriſ: vt
amãdo liberaliter faciamꝰ: qđ timendo q̄
facit ſeruiliter facit. Nec eſt amicꝰ recti: q̄ñ
mallet ſi fieri poſſet: id quod rectuꝫ eſt nō

iuberi. Queri etiã poteſt cur nõ ſit dictuz:
ſi dormiatis in cleris: ſed inter medios cle
ros. Quid ſi hoc expꝛeſſius inť medios cle-
ros: Quod quidẽ ſi expꝛeſſius transferreť: ex
greco inter mediũ clerũ diceretť: qꝺ in nul-
lo interpꝛetũ legi: ꝓpterea credo quia tãtũ-
dem valet qꝺ dictum eſt inter medios cle-
ros. Hinc ergo q̃d mihi videatť exponam.
Sepe hoc verbũ ad aliqua cõnectẽda at-
qꝫ pacãda: ne inter ſe diſſideãt poni ſolẽt:
ſicut teſtamẽtũ inter ſe: ⁊ pp̃lm deo cõſtitu-
ente: hoc verbũ ſcriptura ponit. Nã ꝓ eo
qꝺ eſt in latino inter me ⁊ vos: grecus ha-
bet inter mediũ meũ ⁊ veſtrũ. Sic ⁊ de ſi-
gno circũciſiõis: cũ loquitť deus ad Abra
am dic̃: Erit teſtamẽtũ inter me ⁊ te: ⁊ om-
ne ſemen tuũ: qꝺ grecus habet inter medi
um meũ ⁊ tuũ: ⁊ inter mediũ ſemis tui. Itẽ
cũ loqueretť ad Noe de arcu in nubibꝰ: ad
ſignũ cõſtituendũ: hoc verbũ ſepiſſime re
petit: ⁊ qꝺ habent latini codices inter me
⁊ vos: vel inter me ⁊ oẽm aĩam viuã: ⁊ ſi q̃
ibi talia dicuntť: inter mediũ meũ ⁊ veſtruz
inuenitť in greco quod eſt αμα μέσον. Da
uid quoqꝫ ⁊ Jonathan ſignũ inter ſe cõſti
tuunt: ne aliud opinãdo diſſideãt: ⁊ qꝺ la-
tine dicitť inter ambos: inter mediũ ambo-
rum habet grecus codẽ verbo qꝺ eſt ανα
μέσον. Optime aũt factũ ẽ vt h̃ loco pſal
mi huiꝰ interpꝛetes noſtri: nõ dicerent inter
cleros qꝺ latine locutioni vſitatũ eſt: ſ̃ inť
medios cleroſ: tãqꝫ inter mediũ cleroꝝ qꝺ
potius ĩ greco legitť: ⁊ qꝺ dici ſolet in eis re
bus: vt dixi que inter ſe debeãt habere cõ-
ſenſum. Jubet ergo ſcriptura vt inter me-
dios cleros dormiãt: qui vel ſunt pẽne co
lũbe deargẽtate: vľ ex hoc eis pſtatť vt ſint.
Porro ſi iſti cleri duo teſtamẽta ſignificãt:
quid aliud admonemur: niſi vt teſtamẽtiſ
inť ſe ꝯſentiẽtibꝰ nõ repugnemꝰ: ſed intel-
ligendo acquieſcamus: noſqꝫ ſimus eoꝝ
cõcoꝛdie ſignũ atqꝫ documentũ: cũ alterũ
aduerſus alterũ nihil dixiſſe ſentimꝰ: ⁊ cuz
pacifica admiratõe: q̃ſi extaſis ſopoꝛe mõ-
ſtramus: Cur aũt in cleris teſtamẽta intel-
ligantť: cũ hoc nomẽ grecũ ſit quidẽ: ſed te
ſtamentũ nõ ita dicatť: hec cauſa eſt: qꝛ per
teſtamentũ datť hereditas q̃ grece appellatť
κληρονομια. ⁊ heres κληρονομος. Cle
ros aũt ſoꝛs grece dicitť: ⁊ ſoꝛtes ex ꝓmiſſi
one dei ptes hereditatis vocantť: que pp̃lo
ſunt diſtribute. Vñ tribus leui p̃cepta eſt:
nõ habere ſoꝛtẽ inter frẽs ſuos: qꝺ ex eoꝛũ
decimis ſuſtẽtaretť. Nã ⁊ cleros ⁊ clericos

hinc appellatos puto: qui ſũt in eccleſiaſti
ci miniſterij gradibꝰ oꝛdinati: qꝛ Mathi-
as ſoꝛte electꝰ ẽ: quẽ p̃mũ p̃ Apl̃os legimꝰ
oꝛdinatũ: Proinde ꝓpť hereditatez q̃ ſit
teſtamẽto: tanqꝫ p̃ id qꝺ efficitť id qꝺ efficit
noĩe cleroꝝ teſtamẽta ipſa ſignificata ſunt:
q̃q̃ꝫ mihi ⁊ aliꝰ h̃ ſenſus occurrat niſi fal-
loꝛ anteponẽdus: vt cleros mľto ꝓbabiliꝰ
ipſas hereditates intelligamus: vt q̃m he-
reditas veteris teſtamẽti eſt: q̃uis in vm-
bꝛa ſignificatura futuri terrena felicitas:
hereditas vero noui teſtamẽti eſt ẽťna im-
moꝛtalitas: doꝛmire ſit inter medios cle-
ros: nec illã iã q̃rere ardẽter: ⁊ adhuc iſtaz
expectare patienter. Nam qui deo ꝓpte-
rea ſeruiũt: vel potiꝰ ꝓpťea ſeruire volunt:
dũ q̃rũt in hac vita ⁊ in hac ťra felicitatẽ:
ablatꝰ eſt ſomnꝰ ab eis ⁊ nõ doꝛmiunt. In
flamantibꝰ enĩ cupiditatibꝰ agitati in fla-
gitia ⁊ facinoꝛa ꝓpelluntť: nec omnino re-
quieſcunt deſiderãdo vt acquirãt: metuẽ-
do ne amittant. Qui aũt me audit ait ſapi
entia: inhabitabit in ſpe: ⁊ q̃eſcet ſine timo
re ab omni malignitate. Hoc eſt quãtũ mi
hi videtť: doꝛmire inter medios cleros: id
eſt inter medias hereditates: nõdũ in re ſ̃
tñ in ſpe celeſtis hereditatĩ habitare: ⁊ a ter
rene felicitatis: iã cupiditate conquieſce-
re. Cũ aũt venerit: quod ſperamꝰ: nõ iam
inter duas hereditates requieſcemꝰ: ſed ĩ
noua vera: cuiꝰ vetus erat vmbꝛa regna-
bimꝰ. Quapꝛopter etiã ſi intellexerimꝰ qꝺ
dictũ eſt: ſi doꝛmiatis inter medios cleroſ:
tanqꝫ ſi diceretť: ſi moꝛiamĩ inť medios cle
ros: vt iſtã moꝛtẽ carnis moꝛe ſuo ſcriptu-
ra doꝛmitionẽ vocauerit: hec ẽ moꝛs opti-
ma vt in cupiditatũ cohibitiõe: a terrenis
in ſpe celeſtis hereditatis hõ vſqꝫ in finẽ p̃
ſeuerãs: diẽ vite huiꝰ vltimũ claudat. Sic
enim doꝛmiẽtes inter medios cleros erũt
pẽne colũbe deargẽtate: vt tp̃e quo reſur-
gẽt: rapiantť ĩ nubibꝰ obuiã chꝛiſto ĩ aera:
⁊ ſemp̃ iã cuz dño viuãt: Aut certe: quia p̃
eos qui ſic moꝛiuntť: quãto ſecurius: tanto
ſublimius eccleſia diffamatť: ⁊ quaſi q̃buſ-
dã pẽnis excelſe laudis attollitť. Neqꝫ enĩ
fruſtra dictũ ẽ: Ante moꝛtẽ ne laudes ho-
minẽ quẽq̃ꝫ. Oẽs ergo ſancti dei ab initio
generis humani: vſqꝫ ad tp̃s Apl̃oꝝ: qꝛ et
ipſi nouerãt dicere: diẽ hominis nõ cõcu-
piui tu ſcis: ⁊ vnã petij a dño hãc requirã:
Eo tp̃e Apl̃oꝝ ex quo duoꝝ teſtamẽtoꝛuz
differentia clariꝰ reuelata eſt: ipſi Apl̃i ⁊ be
ati martyres ceteri qꝫ iuſti: tanqꝫ arietes et

arietũ filij vſq͛ ad h̄ tp̄s dormierunt inter
medios cleros regni terreni felicitatẽ iã cõ
temnentes: ⁊ regni celoꝝ eternitatẽ ſperan
tes: ⁊ nondũ tenẽtes. Et q2 tã bñ dormie
runt: eis velut pẽnis nũc volitat ⁊ laudib⁹
exaltatur eccl'ia: columba ſcʒ deargẽtata: vt
hac eoꝝ fama ad imitãdã poſteris inuita-
tis: dũ ſic etiã dormiũt ceteris addãt pen-
ne: q̄bus vſq͛ i finẽ ſeculi ſublimiť p̄diceť.

Alia lr̄a celeſtis

Dũ diſcernit †ſupceleſtis reges ſup
eã3 niue dealbabuntur in ſelmon.
Ille ſupceleſtis: ille q̄ aſcẽdit ſup omẽs ce
los vt adimpleret oĩa: duʒ diſcernit reges
ſup eã: id eſt ſup eandẽ colũbã deargenta
tam: ſequiť eã ap'lus ac dicit. Et ip̄e dedit
q̄ſdã q̄dẽ ap'los: q̄ſdã aũt p̄phas: q̄ſdã vo
euãgeliſtas: q̄ſdã aũt paſtores ⁊ doctores.
Nã q̄d ẽ aliũ reges diſcernẽ ſup eã iop⁹ mi
niſterij in edificationẽ corp̄is chriſti: q̄ñq͛-
dem ip̄a eſt corpus chriſti. Dicunť aũt illi
reges vtiq͛ a regẽdo: ⁊ q̄d magis q̄ȝ carnis
ɔcupiſcẽcias: ne regnet pctm̄ in eoꝝ mor-
tali corp̄e ad obediendũ deſiderijs ei⁹: ne
exhibeant mẽbra ſua arma iniq̄tatis pctõ:
ſ; exhibeant ſe deo: tanq͛ ex mortuis viuen
tes: ⁊ mẽbra ſua arma iuſticie deo. Sic eni
erãt reges p̄mit⁹ diſcreti ab alienigenis: q2
nõ erãt iugũ ducentes cũ infidelib⁹: dein-
de diſcreti ɔcordiť inter ſe muneribus p̄-
p̄rijs. Nõ eni oẽs ap'li: aut oẽs p̄p̄he: aut
oẽs doctores: aut oẽs dõa hñt curationũ:
aut oẽs linguis loquũť: aut oẽs interp̄tãť:
Oĩa aũt h̄ opať vnus atq͛ idẽ ſp̄us: diui-
dens p̄pria vnicuiq͛ p̄ut vult. Quẽ dan
do ille ſupceleſtis: diſcernit reges ſup colũ
bam deargentatã. De quo ſp̄uſctõ cuʒ ad
eius m̄rem gr̄a plena miſſus angelus loq͛-
reť: quereti quõ fieret q̄d paritura nuncia-
bať: qm̄ nõ cognoſcebat virũ: Sp̄uſſctũs
inq̄t ſupueniet in te ⁊ v̄tus altiſſimi obum-
brabit tibi. Quid ẽ obũbrabit tibi: niſi vm
bram faciet: Vñ ⁊ iſti reges dũ gr̄a ſpirit⁹
dñi chriſti diſcernũť ſup colũbã deargẽta-
tam: niue dealbabunť in ſelmon. Selmon
q̄ppe interp̄tať vmbra. Nõ eni meritis aut
v̄tute p̄p̄ria diſcernũť. Quis eni te inq̄t di
ſcernit: Quid aũt habes q̄d nõ accepiſti:
Vt ḡ diſcernanť ab impijs accipiũt remiſ
ſionẽ pctõꝝ ab illo q̄ ait: Si fuerit pctã ve
ſtra ſicut phenicium: tanq͛ niueʒ dealbabo.
Ecce quõ niue dealbabũť in ſelmon: i gr̄a
ſp̄us chriſti: quo eis etiam p̄p̄ria dona di-
ſcreta ſunt: de quo dictũ eſt q̄d ſupra com
memoraui: Sp̄uſſanct⁹ ſupueĩet i te ⁊ vir-
tus altiſſimi obũbrabit tibi: h̄ ẽ vmbrã fa-
ciet tibi: propterea q̄d naſceť ex te ſanctuʒ
vocabiť filius dei. Umbra porro iſta deſẽ
ſaculũ intelligiť ab eſtu ɔcupiſcentiaꝝ car
naliũ. Vñ illa v̄go chriſtũ nõ carnaliť con
cupiſcẽdo: ſ; ſp̄ualiť credẽdo cõcepit. Cõ-
ſtat aũt vmbra lumĩe ⁊ corp̄e: proinde il-
lud q̄d in p̄ncipio erat v̄bũ: lumẽ illõ verũ
vt vmbraculũ meridianũ fieret nobis: ver
bum inq̄t caro factũ ẽ ⁊ habitauit in nob̄.
Deo ſcʒ bõ tanq͛ lumĩ corp⁹ acceſſit: et in
eũ credentes vmbra p̄tectiõis opuit. Nõ
eni de q̄li vmbra dĩ: Trãſierũt oĩa illa tan
q͛ vmbra: nec de q̄li vmbra dicit ap'ls: Ne
mo vos iudicet in cibo: aut in potu: aut in
parte diei feſti: aut neomenie: aut ſabba-
torum: quod eſt vmbra futurorum: ſed de
quali vmbra ſcriptũ eſt. Sub vmbra alaꝝ
tuaꝝ p̄tege me. Dũ ḡ diſcernit ille ſupce-
leſtis reges ſup colũbã deargentatam: nõ
ſua merita extollãt: nõ de ſua p̄p̄ria v̄tute
cõfidãt: niue q̄ppe dealbabunť in ſelmon:
gr̄a cãdificabũť in p̄tectiõe corp̄is chri-
ſti. Hunc autem montem ɔſequenť dicit.

Alia lr̄a †Mons dei mons piguis. Mons coagulatus. mõs pinguis

†Montem dei montem vberem
montẽ incaſeatũ vl' mõtẽ pinguẽ.
Quid hic aũt aliud pinguẽ: q̄ȝ vberẽ dice
ret: Eſt eni ⁊ mõs iſto noĩe nũcupat⁹: id ẽ
ſelmon. Sʒ quẽ montẽ intelligere debem⁹
montẽ dei: mõtẽ vberẽ: mõtẽ incaſeatũ: ni
ſi eundẽ dñm chriſtũ: de quo ⁊ alius p̄p̄he
ta dicit. Erit ⁊ in nouiſſimis tp̄ib⁹ manife-
ſtus mõs dñi p̄atus in cacumĩe montiuʒ:
Ip̄e eſt mons incaſeat⁹ p̄pter puulos gr̄a
tãq͛ lacte nutriẽdos: mons vber ad robo-
rãdos atq͛ ditãdos donoꝝ excellẽtia. Nã
⁊ ip̄m lac vñ fit caſeus miro mõ ſignificat
gr̄am. Manat q̄ppe ex abũdãtia viſceruʒ
maternoꝝ ⁊ miſcoĩa delectabili puul' g̃tis
infundiť. Ambiguus ẽ aũt in greco caſus
vtrũ ſit nomiatiu⁹ an accuſatiuus: qm̄ in
ea lingua mõs neutri generis ẽ nõ maſculi
ni: iõ nõnulli latini nõ interp̄tati ſunt mõ-
tem dei: ſ; mõs dei. Puto aũt meli⁹ eſſe in
ſelmon montẽ dei h̄ eſt in montẽ dei q̄ vo-
cať ſelmon: ſ̄m intellectũ quẽ ſupra: vt po
tuimus expoſuim⁹. Deinde q̄d dixit mon
tem dei: montẽ incaſeatũ: montẽ vberem:
ne q̄s auderet ex hoc dñm Jeſum chriſtuʒ
cõpare ceteris ſanctis: q2 ⁊ ip̄i dicti ſũt mõ
tes dei. Legiť q̄ppe: Juſticia tua ſicut mon
tes dei. Vñ ⁊ ap'ls ait: Vt nos ſimus iuſti
cia dei in ip̄o. De q̄bus mõtib⁹ ⁊ alio loco
dĩ. Illuminãs tu admirabiliť a montibus

eternis: q: vita eis eterna donata eſt: et p
cos ſanctarū ſcripturarū eminētiſſima au-
ctoritaſ ↄſtituta eſt: ſ; illumināte ab eis illo
cui dicit: illuminans tu. Leuaui eni oculoſ
meos in montē vn̄ veniet auxilium mihi:
nec tn̄ auxiliū meū ab ipis ꝓprie mōtib⁹: ſ;
auxiliū meū a dn̄o q̄ fecit celū ⁊ terrā. vnuſ
qꝫ ipoꝝ montium mltū excellēs cū dixiſſ;
q plus illꝭ oibus laborauit: non aūt ego in
qt ſed gr̄a dei mecū: Ne q̄s ꝗ auderet etiā
montē ſpecioſum forma p̄ filijs hoim com
parare: qm̄ nō defuerūt q̄ eū dicerent: alij
Iohem baptiſtā: alij Heliam: alij Hiere-
miam: aut vnuȝ ex ꝓphetis: cōuertit ſe ad
illos ⁊ ait. Et q̄d ſuſpicami mōtes †i-
caſeatos. Mōte: inq̄t: in quo pla
cuit deo habitare †in eo. Ut q̄d ſuſpi
camini: Sicut eni lumen illi q: ⁊ ipſis di-
ctum eſt. Uos eſtis lumen mundi: ſ; aliud
dictū ē lumē verū qȯ illumiat oēm hoiez.
Sic mōtes illi: ſ; lōge ali⁹ maior mōs para
tus in cacumine montiū. Mōtes itaqꝫ iſti
illū montem portado glioſi ſunt: quorum
vnus dicit. Mihi aūt abſit glari: niſi i cru
ce dn̄i nr̄i Ieſu chriſti: p quē mihi mūdus
crucifixus eſt ⁊ ego mūdo: vt q̄ glaꝫ non in
ſetp̄o ſ; in dn̄o glet. Ut q̄d ꝗ ſuſpicami mō
tes incaſeatos: eū montem in quo placuit
deo habitare in eo: Nō q: in alijs non iha
bitat: ſ; q: in ipis p ipm̄. In ipo q̄ppe ihabi
tat ois plenitudo diuinitatis: nō vmbralit
tanq̄ȝ in tēplo a rege Salomone facto: ſed
corpalit: id eſt: ſolite atqꝫ veracit: quoniā
deus erat in chriſto mūdū reconcilians ſi-
bi. Qȯ ſiue de pr̄e dictū accipiamus: qm̄
ipē ait: Pater aūt in me manēs facit ope-
ra ſua: ego aūt in patre ⁊ pr̄ in me: ſiue ita i
telligat: deus erat in chriſto: v̇bum erat in
hoie: ſic erat vtiqꝫ v̇bū in carne: vt verbuȝ
etiā caro factū ſolus ꝓprie diceret: id ē hō
v̇bo in vnam chriſti pſonā copularet. Ut
q̄d ꝗ ſuſpicami montes incaſeatos: eū mō
tem in quo placuit deo inhabitare i eo: Lō
ge vtiqꝫ aliter q̄ȝ in illꝭ mōtib⁹ quoꝝ aliquē
etiam hūc ſuſpicami. Non eni q: ⁊ illi per
adoptionis grām filij dei ſunt: iō q̄ſqꝫ illo-
rum eſt vnigenit⁹ cui diceret: Sede ad de
terā meā: donec ponaȝ inimicos tuos ſub
pedibus tuis. Etenim dn̄s †inhabita
bit †vſqꝫ in finē. Id eſt illos mōtes non
compaudos huic mōti ipē dn̄s inhabita-
bit: q̄ eſt mōs patus in cacumie montium:
vt pducat eos in finē: id eſt in ſeipm̄: ſicut
deus eſt contemplādum. Finis eni legis

Alia lr̄a
†coagulatos
† Mons i quo
beneplacituȝ ē
deo

Alia lr̄a
†habitabit
†non habet

chriſtus ad iuſticiam omni credenti. Deo
itaqꝫ placuit habitare in iſto mōte: qui pa-
rat⁹ eſt in cacumie montium: cui dicit: Tu
es filius meus dilect⁹: in quo bn̄ compla-
cui. Ipe aūt mōs dn̄i eſt: q̄ alios mōtes i-
habitabit in finē: in quoꝝ cacumie parat⁹
eſt. Unus eni deus ⁊ vnuſ mediator dei ⁊
hoim: hō chriſtus Ieſus: mons montiuȝ.
ſicut ſanct⁹ ſanctorū: vn̄ dicit: Ego in eis
⁊ tu in me. Ut q̄d ꝗ ſuſpicami mōtes inca-
ſeatos: montē in quo placuit deo inhabi-
tare in eo: Eteni montes illos incaſeatos
dn̄s iſte mōs inhabitabit vſqꝫ in finem: vt
aliquid ſint quibus ait. Sine me nihil po
teſtis facere. Ita ſit etiā qȯ ſequit. Cur
rus dei decē †miliū mltiplex. Ul de-
num miliū multiplex: vl decies milies mlt-
tiplex. Unū v̇bum eni grecū ſicut q̄ſqꝫ po
tuit latinoꝝ interp̄tatum trāſtulit: qȯ ibi di
ctum eſt: μυριοπλασιον: latine aūt ſatis
exp̄mi non potuit: qm̄ nulle apud grecos
χιλια dicunt: μυριαδες aūt plura dena
milia. μυριας q̄ppe vna: decē milia ſunt.
Ingentē itaqꝫ mltitudinē ſanctorū atqꝫ fi
delium: q̄ portādo deū ſiūt quodāmodo
curr⁹ dei: ſignificauit h̄ noie. Hūc imma-
nendo ⁊ regēdo pducit in finē tanq̄ȝ currū
ſuū: velut i locū aliquē deſtinatū. Initiū
eni chriſtus: deinde q̄ ſunt chriſti in preſē-
tia eius: deinde finis: hec eſt ſancta eccl'ia
q̄ ſunt qȯ ſequit. Milia letantiū. Spe
eni ſūt gaudētes: donec pducant in finē:
quē nunc expectāt p patiam. Mirifice au
tem cū dixiſſet: milia letantiū: ↄtinuo ſbie
cit. Dn̄s in †illis. Ne miremur q letent
dn̄s in illis. Nam p multas tribulationes
oportet nos introire in regnū dei. Sȝ dn̄s
in illꝭ. Ideo ⁊ ſi ſunt q̄ſi triſtes: ſp tn̄ gaudē
tes: nec iam ipo fine quo nondū venerūt:
ſed ſpe ſunt gaudētes: ⁊ in tribulatiōe pa-
tientes: qm̄ dn̄s in illis. In †ſyna in ſan
cto. In oim hebreoruȝ interp̄tationibus
inuenim⁹ ſyna interp̄tari mandatū: ⁊ alia
q̄dam interp̄tat: ſ; hoc puto pn̄ti loco apti
us ↄuenire. Reddēs eni cauſam q̄re leta
rēt illa milia q̄bus cōſtat currus dei: Dn̄s
inq̄t in illꝭ in ſyna in ſancto: id eſt dn̄s in illꝭ
in mandato: qȯ mandatū ſanctū eſt: ſicut
dicit apl's. Itaqꝫ lex q̄dem ſancta ⁊ mā da
tum ſanctū ⁊ iuſtū ⁊ bonū. Sȝ q̄d pdeſſet
mandatū niſi dn̄s ibi eſſet: de quo dicitur:
Deus eni eſt q̄ opatur in vobis ⁊ velle et
opari p bona volūtate: Nam mādatuȝ ſi
ne dei adiutorio lr̄a eſt occidēs. Lex enim

Alia lr̄a
†milibus

Alia lr̄a
†eis

Alia lr̄a
†ſynai

ſubintrauit: vt abũdaret delictũ. Sed qm̃
plenitudo legis caritas eſt: ideo ꝑ caritatẽ
lex implet non ꝑ timorẽ. Caritas enim dei
diffuſa ẽ in cordibus nr̃is ꝑ ſpũmſanctum
q̃ dat⁹ eſt nobis. Jõ letant hec milia. Tan
tum eni faciũt iuſticiã legis: ꝗ̃tuz adiuuã
tur ſpũ gratie. Qm̃ dñs in ill' in ſyna i ſan
cto. Deinde ad ipm dñm locutiõe cõuer-
Alia lr̃a ſa. Aſcẽdiſti: inq̃t: in altũ† captiua
†cepiſti ſti captiuitate: accepiſti dona i ho-
minibus. Hoc apl's ſic cõmemorat: ſic
exponit de dño chriſto loquẽs. Unicuiq̃
aũt noſtrũ dat gratia ſm mẽſurã donatio-
nis chriſti: Propter qđ dicit: Aſcendit in
altum captiuauit captiuitatẽ: dedit dona
hoibus. Qđ aũt aſcẽdit qđ eſt niſi q2 ꝛ de
ſcendit in inferiores ptes terre? Qui deſcẽ
dit ipe eſt ꝛ q̃ aſcẽdit ſup omẽs celos vt ad
impleret oĩa. Chriſto g̃ ſine dubitatiõe di-
ctum eſt: Aſcẽdiſti in altũ: captiuaſti capti
uitatem: accepiſti dona in hoib⁹. Nec mo
ueat qđ apl's idem teſtimoniũ cõmemorãſ
nõ ait: accepit dona in hominibus: ſ; dedit
dona hoib⁹. Jlle q̃ppe auctoritate apoſto-
lica ſm hoc locutus eſt quod deus filius
cum patre dedit dona hominibus: mittẽs
eis ſpũmſanctum q̃ ſpiritus eſt pr̃is et fi-
lij. Scđm illud vo qđ idem ipe eſt chriſtuſ
in corpe ſuo intelligit qđ eſt eccl'ia: ppt qđ
ꝛ mẽbra eius ſunt ſancti ꝛ fideles ei⁹: vnde
eis dicit. Uos aũt eſtis corp⁹ chriſti ꝛ mẽ-
bra: pculdubio ꝛ ipe accepit dona in hoi-
bus. Chriſtus q̃ppe aſcẽdit in altũ: ꝛ ſedet
ad dexterã patris: ſed niſi ꝛ hic eſſ; in terr'
non inde clamaſſet: Saule ſaule q̃d me ꝑ-
ſequeris? Cum g̃ idem ipe dicat: qm̃ vni ex
minimis meis feciſtis mihi feciſtis: q̃d du-
bitamus eũ accipe in mẽbris ſuis que do-
na mẽbra eiuſ accipiũt? S; q̃d eſt captiua
ſti captiuitatẽ? Utrũ q2 vicit mortẽ que ca
ptiuos tenebat: in q̃b⁹ regnabat: an ipſos
hoies appellauit captiuitatẽ q̃ captiui ſub
diabolo tenebant? Cuius rei myſteriũ cõ-
tinet etiam titulus illi⁹ pſalmi qm̃ dom⁹ edi
ficabat poſt captiuitatez: id eſt eccl'ia poſt
gentilitatẽ. Jpos itaq̃ hoies q̃ captiui te-
nebant appellans captiuitatẽ: ſicut milicia
cũ dr̃i: telligũt q̃ militẽt: eãdez captiuitatẽ
a chriſto captiuataz dicit. Cur eni non ſit
captiuitas felix: ſi ꝛ ad bonũ hoies poſſũt
capi? Unde de Petro dictũ ẽ. Ex hoc iaz
hoies eris capiẽs. Captiuati g̃ q2 capti: et
capti q2 ſubiugati ſub lene illđ iugũ miſſi:
liberati a peccato cuius ſui erãt: ꝛ iuſticie
ſui facti cui⁹ liberi erãt. Unñ ꝛ ipe in illis ẽ:
qui dedit dona hoibus: ꝛ accepit dona in
hoibus. Jdeoq̃ in iſta captiuitate: in iſta
ſuitute: in iſto curru: ſub iſto iugo nõ ſunt
milia plorantiũ: ſ; milia letantiũ. Domin⁹
quippe in ill' in ſyna in ſancto. Cui ſenſui
ꝯgruit alia interptatio q̃ interptat ſyna mẽ
ſura. Nã ꝛ de his donis leticie ſpũal' apl's
loquẽs idẽ qđ ſup cõmemoraui. Unicui-
q̃ aũt inq̃t noſtrũ data eſt gratia ſm men-
ſuram donatiõis chriſti. Ac deinde ſequi-
tur qđ etiã h̃ ſequit: propter qđ dic. Aſcen
dit i altũ captiuauit captiuitatẽ: dedit do-
na hoibus. Quid h̃ ꝛ illa veritate concor
dius? Quid manifeſti⁹? S; qđ deinde ad
iungit. Eteni† q̃ nõ credũt inhabi Alia lr̃a
tare. Uel q nõnulli codices hñt. Eteni †non credẽtes
nõ credẽtes inhabitare. Nam q̃ ſunt
alij non credentes: niſi q̃ nõ credũt: de q̃-
bus dictũ ſit: nõ eſt facil' intellect⁹. Tanq̃
eni ratio redderet ſuperioꝝ v̉borũ cum di
ctum eſſet. Captiuaſti captiuitatẽ: accepi-
ſti dona in hoibuſ: ita ſubiunctũ eſt: Etenĩ
q̃ non credunt inhabitare: id eſt nõ creden
tes vt inhabitarẽt. Quid ẽ h̃? De q̃b⁹ h̃ di
cit? An illa captiuitas anq̃ trãſiret i bonã
captiuitatẽ: vñ fuerit mala captiuitas oſtẽ
dit? Non credẽdo eni poſſidebant ab ini-
mico q̃ opatur in filijs diffidẽtie: in q̃bus ꝛ
vos inquit fuiſtis aliqñ cũ viueretis in ill'.
Donis g̃ gratie ſue q̃ accepit dona i homi
nibus: captiuauit iſtã captiuitatẽ. Etenim
nõ credẽtes erãt vt inhabitarẽt. Nã fides
eos inde liberauit: vt iam credentes inha-
bitent in domo dei: facti ꝛ ipi domuſ dei: ꝛ
currus dei decẽ miliũ letantiũ. Unñ q̃ h̃ ca
nebat i ſpũ ea puidẽs iplet⁹ ipe etiã leticia
eructauit hymnũ dicẽs. Dñs de⁹ bñdict⁹.
Bñdictus dñs de⁹ de die i diẽ.
Qđ nõnll'i codices habent Die q̃tidie.
Q2 ſic habent greci ΗΜΕΡΑΝ ΚΑΘ ΗΜΕΡΑΝ
qđ verius expmeret die quotidie. Quam
puto locutionẽ hoc ſignificare qđ dictũ ẽ:
de die in diẽ. Quotidie q̃ppe h̃ agit vſq̃ i
finem: captiuat captiuitatẽ: accipiẽſ dona
in hominibus. Et qm̃ currũ illũ ducit vſq̃ i
finem: Sequit ꝛ dicit. Proſperum iter
faciet nobis deus† ſanitatu noſtra- Alia lr̃a †ſalutariũ nr̃orum
rũ. Deus noſter de⁹ ſaluos faci-
endi. Multum gratia cõmendat. Quis
eni ſaluus eſſet niſi ipe ſanaret? Sed ne oc
curreret cogitationi: cur g̃ morimur ſi per
eius gr̃am ſalui facti ſumus: cõtinuo ſbie-
cit. Et dñi dñi exitus mortis. Tanq̃

dicerет: Quid indignaris hũana cõditio
hr̃e te exitum mortis: et dñi tui exitus non
ali⁹ q̃3 mortis fuit: Poti⁹ ğ ↄſolare q̃3 indi
gnare: nam ⁊ dñi exitus mortis. Spe eni3
ſalui facti ſumus. Si aũt qđ nõ videmus
ſperamus: ꝑ patiam expectam⁹. Patiẽter
ergo etiã ipam mortẽ feramus illius exem
plo q̃ licet peccato nullo eſſet debitor mor
tis ⁊ dñs eſſet: a quo nemo aiam tolleret: ſ;
ipe ea3 a ſemetipo poneret: etiã ipi⁹ fuit ex
Alia lr̃a itus mortis. Verũtñ de⁹ †cõquaſ-
t confringet ſabit capita inimicorũ ſuorũ: verti
cem capilli ꝑambulantium in deli
ctis ſuis. Id eſt nimis ſe extollentiũ: ni-
mis ſupbientiũ in delictis ſuis: in q̃b⁹ ſal-
tem humiles eſſe deberẽt dicẽtes: Dñe ꝓ-
pitius eſto mihi peccatori. S3 conquaſſa-
uit eorũ capita: qm̃ qui ſe exaltat hũiliabi
tur: ac ꝑ hoc q̃uis ⁊ dñi ſit exitus mortis:
tñ idem dñs qm̃ deus eſt: ⁊ voluntate non
neceſſitate ſm carnẽ mortuus eſt: Cõquaſ
ſauit capita inimicorũ ſuoꝝ: nõ ſolũ eoru3
q̃ crucifixo illudẽtes ⁊ mouẽtes capita ſua
dicebãt: Si fili⁹ dei eſt deſcẽdat de cruce:
ſed etia3 oim extollentiũ ſe aduerſus do-
ctrinã eius: ⁊ tanq̃3 mortẽ hois irridẽtiu3.
Idem q̃ppe ipe de quo dictu3 ẽ. Alios ſal
uos fecit: ſemetipm ñ põt ſaluũ facẽ: de⁹ ẽ
ſanitatũ noſtraꝝ: ⁊ deus ẽ ſaluos faciẽdi:
ſ3 ꝓpter humilitatis ⁊ patie documẽtum
⁊ ſanguine ſuo delendũ noſtroꝝ chirogra
phum peccatoꝝ: etiam ſuũ eẽ voluit exitũ
mortis: ne mortẽ iſtã timerem⁹: ſ; illã poti⁹
vñ nos liberauit ꝑ iſtam. Verũtñ illuſus ⁊
mortuus cõquaſſauit capita inimicorum
ſuoꝝ: de q̃bus ait: Reſuſcita me ⁊ redda3
ill̃: ſiue bona ꝓ mal̃: dum ſibi ſubdit capi-
ta credentiũ: ſiue iuſta ꝓ iniuſtis: dũ punit
capita ſupbientium. Vtroq̃3 enim mõ con
quaſſant̃ ⁊ confringunt̃ capita inimicorũ:
cũ a ſupbia deijciunt̃: ſiue hũilitate corre-
cti: ſiue i ima tartari abrepti. Dixit do-
min⁹ ex baſan cõuertar: Vl̃ vt non-
nulli codices hñt. Ex baſan cõuerta3.
Ille quippe ↄuertit vt ſalui ſimus: de quo
dictũ ẽ ſupra. De⁹ ſanitatũ nr̃aꝝ: ⁊ de⁹ ſal
uos faciendi. Ei quippe ⁊ alibi dicit̃: De⁹
ṽtutũ ↄuerte nos: ⁊ oſtende faciẽ tuã ⁊ ſal
ui erimus. Item alibi: Conuerte nos deuſ
ſanitatum noſtraꝝ. Ille aũt dixit ex baſan
cõuertam. Baſan interpꝛtat̃ ↄfuſio. Quid
ẽ ğ conuertã ex confuſione: niſi q2 confun
dit̃ de peccatis ſuis qui ꝓ eis dimittendis
ꝑcatur miſcdiam dei: Inde ẽ q̃ ille publi-

canuſ nec oculos ad celũ audebat leuare:
ita ſe ↄſiderans ↄfundebat̃: ſ; deſcendit iu-
ſtificatus: q2 dixit dñs: ex baſan ↄuertam.
Baſan interpꝛtat̃ ⁊ ſiccitas. Et recte intel-
ligitur dñs ex ſiccitate ↄuertere: id eſt ex in
opia. Nam q̃ ſibi vident̃ copioſi: cum ſint
famelici: ⁊ pleni cũ ſint inaniſſimi: nõ ↄuer
tunt̃. Beati eni q̃ eſuriũt ⁊ ſitiũt iuſticia3:
qm̃ ipi ſaturabũt̃. Ex iſta dñs ſiccitate cõ
uertit. De aia quippe ſicca illi dicit̃: Exten
di manus meas ad te aia mea velut terra
ſine aq̃ tibi. Ibi illud quoq̃3 nõ abſurde in
de intelligitur: qđ hñt alij codiceſ ex baſan
ↄuertar. Cõuertit̃ eni ad noſ etiã ipe q̃ dic̃:
Conuertimi ad me: ⁊ ego ↄuertar ad vos:
⁊ nõ niſi extra cõfuſionem: cũ pctm̃ noſtrũ
añ nos eſt ſꝑ ⁊ extra ſiccitatẽ: quia ei⁹ deſi
deramus imbꝛem q̃ pluuiã voluntaria3 ſe
gregauit hereditati ſue. Na3 ſiccitate infir
mata eſt: ipe ṽo ↄuerſus ꝑficit eam cui dr̃:
Et ↄuerſus viuificaſti me. Dixit ergo dñs
ex baſan ↄuertam. Conuertã in pro
fundũ maris. Si cõuertã: q̃re in ꝓfun
dum maris: In ſeipm q̃ppe cõuertit dñs:
cũ salubꝛit̃ cõuertit: ⁊ ñ ẽ vtiq̃3 i ſe ꝓfundũ
maris. An fallit forte latina locutio: ⁊ pro
eo poſitũ ẽ i ꝓfundũ: qđ eſt in ꝓfũdo: Nõ
eni ille ſe cõuertit: ſ; ibi cõuertit eos qui in
ꝓfundo hui⁹ ſeculi iacẽt dimerſi pondere
peccatorũ: vbi ↄuerſus ille dicit: De ꝓfun
dis clamaui ad te dñe. Si aũt nõ eſt ↄuer-
tam: ſ; ↄuertar in ꝓfundũ mariſ: hoc intel-
ligit̃ dixiſſe dñm noſtꝝ qđ ſua miſcdia cõ-
uerteret̃ etia3 in ꝓfundũ maris ad eos q̃3
liberãdos q̃ eſſent etiã deſperatiſſimi pec-
catores: q̃3q̃3 in aliquo greco inueneri: nõ
in ꝓfundũ: ſ; in ꝓfundis: hoc ẽ ἐν βύθοις
quod ꝑorem ſenſum ↄfirmat: qđ etiam ibi
deus ↄuertat ad ſe de ꝓfundis clamãtes.
Qui ⁊ ſi intelligat̃ ibi ipe ↄuertit ad liberã
dos etiam tales: nõ eſt incongruum: et ita
eos ↄuertit: vl̃ ad eos liberãdos conuerti
tur ita. Et intingat̃ pes tuus in ſan-
guine. Qđ ad ipm dñm ꝓpheta dicit: vt
tingat̃ pes tuus in ſanguine: id eſt vt ipi q̃
ad te ↄuertunt̃: vel ad q̃s liberãdos cõuer
teris: licet in ꝓfundo maris onere iniq̃tat̃
depſſi fuerint: i tãtũ gr̃a tua proficiãt: qm̃
vbi abũdauit peccatũ ſupabũdauit gr̃a:
vt fiat pes tuus inter mẽbꝛa tua ad annũ-
ciandũ euangeliũ tuũ: ⁊ ꝓ nomĩe tuo diu
ducẽtes martyriũ vſq̃3 ad ſanguinẽ certẽt.
Sic eni vt arbitroꝛ conuenienti⁹ intelligit̃
pes eius tinctus in ſanguĩe. Deniq̃3 adiũ

git. Ling ua canũ tuorũ ex inimicis
ab ipo. Eoſdẽ ipos q̃ vſqꝫ ad ſanguinẽ
fuerant ꝓ fide euãgelica certaturi: etiã ca
nes vocas tanqꝫ ꝓ ſuo dño latrãtes: nõ il
los canes de q̃bus dicit apoſtolus: Caue
te canes: ſed illos qui edunt de micis que
cadunt de menſa dominorum ſuorum.
Hoc eni confeſſa chananea meruit audi-
re: O mulier magna eſt fides tua: fiat tibi
ſicut vis. Canes laudabiles nõ deteſtabi-
les: fidem ſeruantes dño ſuo: ⁊ ꝓ eiꝰ domo
contra inimicos latrãtes. Non eni tantũ
modo canũ dixit: ſ3 canũ tuoꝝ: nec eorum
dẽtes: ſ3 lingua laudata ẽ: Quã non vtiqꝫ
fruſtra: nec ſine magno ſacro Gedeõ ſolꝰ
eos iuſſus ẽ ducere q̃ flumis aq̃ ſicut canes
lãberẽt: talesqꝫ nõ ampliꝰ q̃ƺ trecẽti in tãta
multitudine inuẽti ſunt. In quo nũero cru
cis ſignũ eſt ꝓpter. T. lrãm que in grecis nu
merorũ notis trecẽtos ſignificat. De tali-
bus canibꝰ ⁊ in alio pſalmo dr̃: Conuertẽ-
tur ad veſperã: ⁊ famem patient vt canes.
Nam ⁊ q̃dam canes repħenſi ſunt a ꝓphe
ta Eſaia: non iõ q2 canes eſſent: ſ3 q̃ꝺ latra
re neſcirẽt: ⁊ dormitare amarẽt. Ubi vtiqꝫ
demõſtrauit: q2 ſi vigilarẽt ⁊ ꝓ dño ſuo la-
trarẽt: laudabiles canes eſſent: ſicut laudã
tur iſti de q̃bus dr̃: Lingua canuꝫ tuorum.
Quos tñ ꝓpħa ex inimicis futuros eẽ p̃-
dixit ꝑ illam. ſ. cõuerſionẽ de q̃ ſupius loq̃
batur. Unñ ⁊ ille pſalmus: Conuertent in-
q̃t ad veſpeꝝ: ⁊ famẽ patient vt canes. De
inde veluti q̃rentibꝰ vnde ħ ill' tãtũ bonũ:
vt canes eius fierẽt: cuiꝰ fuerãt inimici: re-
ſponſum eſt ab eo. Sic eni legit: Ligua ca
num tuoꝝ ex inimicis ab ipo: ipiꝰ vtiqꝫ di-
lectiõe: ipius miſcdia: ipius grã. Nã qñ id
poſſent a ſeipis: Eteni cũ inimici eſſemꝰ: re
conciliati ſumus deo ꝑ mortẽ filij eiꝰ: ad ħ
⁊ dñi fuit exitꝰ mort. †Uiſi ſũt ingreſ
ſus †tui deus: Greſſus q̃bus veniſti per
mũdũ tãqꝫ in illo curru ꝑagraturꝰ orbem
terraꝝ: quas ⁊ nubes in euãgelio ſanctos
⁊ fideles ſuos ſignificat: vbi ait: Ammo-
do videbitis filiũ hois venientẽ i nubibꝰ.
Excepto illo aduẽtu in quo erit iudex vi-
uorũ atqꝫ mortuoꝝ: Ammodo inq̃t vide-
bitis filiũ hois veniẽtẽ in nubibꝰ. Ibi greſ-
ſus tui viſi ſunt: id eſt manifeſtati ſunt reue
lata grã teſtamẽti noui. Unñ dictum ẽ: Qꝫ
ſpecioſi pedes eoꝝ q̃ annũciãt pacẽ: q̃ an-
nunciãt bona. Hec eni grã ⁊ iſti greſſus la
tebãt in veteri teſtamẽto. Cũ aũt venit ple
nitudo tp̃is: ⁊ placuit deo reuelare filium

Alia lr̃a
†viderunt
tuos

ſuũ vt annũciaret in gẽtibꝰ: viſi ſunt i greſ- Alia lr̃a
ſus tui deus. †Greſſus dei mei regis †ingreſſus
mei q̃ eſt in ſctõ. In quo ſctõ: niſi i tem
plo ſuo. Templũ dei ſanctũ ẽ inq̃t q̃ꝺ eſtis
vos. Ut aũt greſſus iſti viderẽt. Pre
uenerũt p̃cipes cõiũcti pſallenti- Alia lr̃a
bus. in medio† adoleſcentularum †iuuẽcularum
tympaniſtriarũ. P̃cipes ſunt apl̃i: ip
ſi eni p̄uenerũt vt ꝓpli ſeq̃rent: Preuenerũt
annũciantes nouũ teſtamentũ ꝯiũcti pſal
lentibꝰ: de quoꝝ bonis op̃ibꝰ etiã viſibili-
bus tanqꝫ organis laudis glorificaret de-
us. Idem aũt p̃ncipes in medio adoleſcẽ-
tularũ tympaniſtriaꝝ in miſterio ſcꝫ hono
rabili. Nam ita ſunt in medio miniſtri pre
poſiti eccl̃iaꝝ nouaꝝ. hoc eni ẽ adoleſcẽ-
tularum carne edomita deũ laudantium.
hoc eni ẽ tympaniſtriaꝝ: eo q̃ꝺ tympana
fiant corio ſiccato ⁊ extẽto. Ideo ne quiſqꝫ
carnalit' iſta acciperet: ⁊ ex his v̇bis quoſdã
luxurie choros in animum duceret: ſeq̃t et
dicit. In eccleſijs bñdicite †dñm: Alia lr̃a
Tãqꝫ diceret: vt q̃cũqꝫ auditis adoleſcen †deo
tulas tympaniſtrias laſciuia delectamẽta
non cogitantes: i eccleſijs bñdicite dñm.
Eccl̃ie q̃ppe vobꝭ hec myſtica ſignificatiõe
monſtrant. Eccl̃ie ſunt adoleſcẽtule noua
grã decorate. Eccl̃ie ſunt tympaniſtrie ca-
ſtigata carne ſpũaliter ſonore. In eccleſijs
ẽ bñdicite dñm. †Deũ de fontibꝰ iſrl̃. Alia lr̃a
Inde q̃ppe p̄us elegit quos fõtes faceret. †dño
Nam inde ſunt electi apl̃i: ⁊ bi p̄mitus au-
dierũt: Qui biberit ex aq̃ quã ego dabo:
non ſitiet vnq̃ƺ: ſ3 fiet in eo fons aq̃ ſaliẽtis Alia lr̃a
i vitã eternã. Ibi beniamin †adole- †adoleſcẽtulus
ſcentior †in extaſi. Ibi Paulus nouiſſi †in mẽtis exceſ
mus aploꝝ qui dicit. Nã ⁊ ego iſraelita ſũ ſu
ex ſemine abraã de tribu beniamin: ſ3 pla-
ne in extaſi expaueſcentibꝰ oibus: tam ma
gnum in eius vocatiõe miraculũ. Extaſis
nanqꝫ eſt mẽtis exceſſus: q̃ꝺ aliqñ pauore
ꝯtingit: nonnũqꝫ v̇o ꝑ aliquã reuelationẽ
alienatiõe mentis a ſenſibus corporis: vt
ſpũi q̃ꝺ demonſtrandũ eſt demonſtretur.
Unñ intelligi etiam ſic põt q̃ꝺ hic poſitũ eſt
in extaſi: q2 cũ ei ꝑſecutori dictũ eẽꝫ de ce-
lo: Saule ſaule q̃d me ꝑſequeris: adempto
lumine oculoꝝ carnaliũ: rñdebat dño quẽ
ſpũ videbat. Qui aũt cũ illo erãt vocem
rñdẽtis audierãt: neminẽ aũt vidẽtes cui
loqueret. Põt hic extaſis etiã illa eiꝰ intel-
ligi de q̃ ipe loquens ait: ſcire ſe hominem
raptũ vſqꝫ ad tertiũ celũ: ſiue aũt i corpe:
ſiue extra corpus neſcire: ſ3 raptũ in ꝑadi-

ſum: audiſſe ineffabilia v̓ba q̄ non liceret
homī loq. Pꝛīcipes iuda duces eo
Alia lr̄a tea rū: pꝛīcipes zabulon: † pꝛīcipes ne
ptalim. Cū apl̄os ſignificet p̄ncipes: vbi
eſt ⁊ beniamin adoleſcētioꝛ in extaſi: Qui
bus v̓bis Paulū ſignificari nēo ambigit:
Ut noīe p̄ncipum oēs ſignificent̄ in eccle
ſijs excellentes atq; imitatione digniſſimi.
Quid ſibi volūt hec noīa tribuū iſraeliti
caꝝ: Si enī tantū Jude mentio fieret: qm̄
ex hac tribu reges fuerant ex qua ⁊ domi⁹
chꝛiſtus ſm̄ carnē: iō ex hac tribu putare
mus figuratos etiā p̄ncipes teſtamēti no
ui. Cū v̓o adiungit p̄ncipes zabulon: prī
cipes neptalim: q̄ſq; foꝛſitan dicat ex his
tribubus apl̄os fuiſſe: ex alijs aūt nō fuiſ
ſe. Qđ licet vñ ꝓbari ħ poſſet non videā:
tñ qꝛ nec vnde refellat̄ inuenio: ⁊ hoc lo
co p̄ncipes eccleſiarū ducesq; eaꝝ q̄ in ec
cleſijs bñdicunt dño: video cōmēdari: nō
abſurde: etiam iſtū ſenſum ꝓdo: ſed plus
me delectat qđ ex iſto noīm interp̄tatione
clareſcit. Hebꝛea q̄ppe ſunt noīa: quoꝝ iu
da cōfeſſio interp̄tari dr̄. Zabulon habita
culū foꝛtitudīs: Neptalim dilatatio mea
q̄ oīa veriſſimos nobis inſinuant p̄ncipes
eccl̄iaꝝ: dignos ducatu: dignos imitatōe:
dignos honoꝛib⁹. Martyres nāq; ī eccle
ſijs locū ſummū tenēt: atq; apice ſācte di
gnitatis excellūt. Jam v̓o in martyrio pri
ma ꝯfeſſio eſt: ⁊ ꝓ illa q̄cq̄d acciderit tole
randi ſequens aſſumit̄ foꝛtitudo: deinde
poſt oīa tolerata finitꝰ anguſtijs: latitudo
ꝯſequit̄ in p̄mio. Pōt ⁊ ſic intelligi vt qm̄
tria ħ p̄cipue cōmendat apl̄s: fidē: ſpē: ca
ritatē: confeſſio fit in fide: foꝛtitudo ī ſpe:
latitudo in caritate. Fidei q̄ppe reſ ē: vt coꝛ
de credat̄ ad iuſticiā: oꝛe autem cōfeſſio fit
ad ſalutem. Jn paſſionib⁹ aūt tribulatio
num res triſtis eſt: ſ; ſpes foꝛtis eſt. Si enī
qđ non videmus ſperam⁹: ꝑ patiam expe
ctamus. Latitudinē v̓o p̄ſtat caritatis in
coꝛde diffuſo. Nam ꝯſummata caritas fo
ras mittit timoꝛem: qui timoꝛ toꝛmentum
hꝫ ꝑ aīe āguſtias. Pꝛīcipes ḡ iuda duces
eoꝝ. Quid: Jn eccleſijs bñdicunt dñm.
Pꝛīcipes zabulō: p̄ncipeſ neptalim p̄nci
pes ꝯfeſſionis: foꝛtitudinis: latitudīs: pri
cipes fidei ſpei: ⁊ caritatis. Māda de⁹
Alia lr̄a † virtuti tue † v̓tutem tuā. Unus aūt dñs nr̄ Jeſus
chꝛiſtus ꝑ quem oīa ⁊ nos in ip̄o quem le
gimus dei v̓tutem ⁊ dei ſapiam. Quō aūt
deus mādat chꝛiſtū ſuū: niſi dum eum cō
mendat: Cōmendat aūt deus caritatē ſuā
in nobis: qm̄ dū adhuc peccatoꝛes eſſem⁹

chꝛiſtus ꝓ nobis moꝛtuus ē. Quō nō ⁊ cū
illo oīa nobis donauit: Manda deus vir
tutem tuā. Confirma de⁹ hoc quod
opatus es in nobis. Manda docen
do: ꝯfirma iubēdo. A tēplo tuo ī hie
ruſalē: tibi offerēt reges munera.
A templo tuo in hieruſalem: que eſt libe
ra mr̄ nr̄a: quia et ip̄a ē templū ſanctū tuū.
Ab illo ḡ tēplo tibi offerēt reges munera.
Quicūq; reges intelligant̄: ſiue reges ter
re: ſiue reges q̄s diſcernit ſupceleſtis ſuper
columbā deargentatā tibi offerent mune
ra. Et q̄ mūera: Gratioſa. Que ſacrificia:
Laudis. Sed huic laudi ꝯſtrepūt chꝛiſtia
num vocabulū habentes: ⁊ diuerſa ſentiē
tes. Fiat ḡ quod ſequit̄. Jncrepa fe
ras † calami: Nam ⁊ fere ſunt: qm̄ nō in Alia lr̄a † arundinis
telligendo nocent: Et fere calami ſunt: qm̄
ſcripturaꝝ ſenſum ꝓ ſuo erroꝛe ꝑuertunt.
Per calamū quippe tam cōuenienter ſcri
pture ſignificant̄: q̄ȝ ſmo ꝑ linguā: ſm qđ
dr̄: lingua hebꝛea: vel greca: vel latina: vl̄
alia quelibȝ ꝑ efficientē ſcȝ id qđ efficitur.
Uſitatum eſt aūt in latino eloquio vt ſcri
ptura ſtilus vocet̄ quod ſtilo fiat: ita ergo
⁊ calamus qđ calamo fiat. Dicit apl̄s Pe
trus indoctos ⁊ īſtabiles ꝑuertere ſcriptu
ras ad ꝓpꝛium ſuū interitū. He ſunt fere
calami: de q̄bus hic dr̄: Jncrepa feras ca
lami. De his eſt enī qđ adiūgit. Cogre Alia lr̄a † in vaccis † excludāt eos qui
gatio tauroꝝ † inter † vaccas popu
loꝝ: vt † excludant̄ hi q̄ ꝓbati ſūt
argēto. Tauros vocans ꝓpt̄ ſupbiam
dure indomiteq; ceruicis: ſignificat enī he
reticos. Uaccas aūt ꝑpl̄oꝝ ſeductiles ani
mas intelligēdas puto: qꝛ facile hos tau
ros ſequunt̄. Non enī ꝑpl̄os vniuerſos ſe
ducūt: in q̄bus ſunt graues ⁊ ſtabiles: vñ
ſcriptū eſt. Jn ꝑpl̄o graui laudabo te: ſed
in eis populꝰ quos inuenerūt vaccas. Ex
his enī ſunt qui penetrant domos: ⁊ capti
uas ducūt mulierculas oneratas peccatī:
que ducunt̄ varijs deſiderijs erroꝛis ſem
per diſcētes: ⁊ ad veritatis ſciam nunq̄ꝫ ꝑ
ueniētes. Qđ aūt ait idem apl̄s: Opoꝛtet
⁊ hereſes eſſe: vt ꝓbati manifeſti fiāt in vo
bis: hoc etiā hic ſequit̄: vt excludantur hi
q̄ ꝓbati ſunt argento: id ē q̄ ꝓbati ſunt elo
quijs dñi. Eloquia q̄ppe dñi eloq̄a caſta:
argentū igne ꝓbatū terre. Naȝ excludant̄
dictū eſt appareant: emineāt: qđ ait ille ma
nifeſti fiāt. Unī ⁊ in arte argētaria excluſo
res vocant̄: q̄ de cōfuſione maſſe nouerūt
foꝛmā vaſis exp̄mere. Multi enī ſēſus ſcri
pturarū ſanctarū latent: ⁊ paucis intelligēt

tionibus noti ſunt nec aſſerunt cōmodi⁹ et
acceptabilius: niſi cū reſpōdedi hereticis
cura cōpellit. Tunc enī etiam q̄ negligunt
ſtudia doctrine ſopore diſcuſſo ad audiē-
di excitant diligentiā: vt aduerſarij refellā
tur. Deniq̄ ꝗ multi ſcripturaꝝ ſanctaruȝ
ſenſus de chriſto deo aſſerti ſunt cōtra Fo
tinum: ꝗ multa de hoīe chriſto ꝯ Mani-
cheum: ꝗ multi de trinitate ꝯ Sabellium:
ꝗ multi de vnitate trinitatis cōtra Arria-
nos: eunomianos: macedonianoſ: ꝗ mul
ti de catholica eccleſia toto orbe diffuſa: et
de malorū cōmixtione vſq̄ in finem ſecu-
li: quod bonis in ſacramentoꝝ eius ſocie-
tate nō obſint aduerſus donatiſtas ⁊ luci-
ferianos: alioſq̄ ſi qui ſūt qui ſimili errore
vͣitate diſſentiūt: ꝗ multi ꝯ ceteros here-
ticos quos enumerare vel cōmemorare ni
mis longū eſt: ⁊ p̄ſenti opi nō neceſſariuȝ.
Quoꝝ tñ ſenſuū ꝓbati aſſertores aut pror
ſus laterent: aut non ita enumerent: vt eoſ
eminere fecerūt ſupboꝝ ꝯtradictōnes: q̄s
velut tauros: id eſt iugo diſcipline pacifi-
co leni q̄ non ſubditos cōmemorat aplus
vbi talem dicit eligendū ad epiſcopatum:
vt potēs ſit exhortari in doctrīa ſana ⁊ cō-
tradicentes redarguere. Sunt enī m̄lti non
ſubditi: vt ſunt tauri elatiōe ceruicis: ipati
entes aratri atq̄ iūcture vaniloq̄ ⁊ mētꝭ ſe
ductoreſ. Has mētes ſignificauit iſte pſal
mus appellatiōe vaccaꝝ. Ad hāc ḡ vtilita
tem ꝓuidentia diuina ꝑmittit tauros con-
gregari inter vaccas ꝑplorum vt excludā-
tur: id eſt vt emineant q̄ ꝓbati ſunt argen-
to. Ad hoc enī hereſes ſinūt eſſe: vt ꝓbati
manifeſti fiāt: ꝗꝗ ſic etiā poſſit itelligi cō-
gregatio taurorū inter vaccas populorū:
vt ab eis vaccis excludant qui ꝓbati ſunt
argento. Hanc enī habent heretici inten-
tionem doctores: vt ab auribus animarū
q̄s ſeducere moliunt excludāt eos: id ē ſe-
parent eos q̄ ꝓbati ſunt argento: id eſt qui
idonei ſunt docere eloquia dñi. Sȝ ſiue il-
le huius verbi: ſiue iſte ſit ſenſuſ: ſequitur.

Alia lr̄a † Diſſipa

†Diſpge gentes q̄ bella volunt:
Non enim correctioni: ſed contentioni ſtu
dentes. Hoc ḡ ꝓphetat vt ipſi potius diſper
gant qui corrigi nolūt: q̄ gregē chriſti diſ-
pergere affectāt: Gentes aūt appellauit: ñ
ꝓpt generatiōes familiaꝝ: ſꝫ ꝓpt genera ſe
ctaꝝ vbi ſeries ſucceſſiōiſ ꝯfirmauit errorē
Venient legati ex egypto: ethiopia
p̄ueniet man⁹ ei⁹. Egypti vl ethiopie
noīe oīm gētiū fidē ſignificauit: a pte totū:
legatos appellās recōciliatōis p̄dicatoreſ.
Pro chriſto inq̄t legatiōe fungimur tanq̄
deo adhortāte p nos: obſecram⁹ ꝓ chriſto
recōciliari deo. Nō ergo de ſolis iſraeliticꝭ
vnde apoſtoli electi ſunt: ſꝫ etiā de ceteris
gentibus futuros predicatores chriſtiane
pacis hoc modo myſtice ꝓphetatū ē. Qđ
vͦo ait: Preueniet manus ei⁹: ħ ait p̄ueni-
et vindictā eius ꝯuerſione ſcȝ ad eū vt pec
cata dimittātur: nec peccatores ꝑmanen-
do puniant. Quod etiaȝ in alio pſalmo di
citur: Preueniam⁹ faciē eius in cōfeſſiōe.
Sicut p man⁹ vindictā: ita p facieȝ reuela
tionē p̄ſentiāq̄ ſigt que futura ē ī iudicio.
Quia ḡ p egyptū atq̄ ethiopiā toti⁹ orbiſ
gentes ſignificauit: continuo ſubiunxit.
Deo regna terre. Non ſabellio: non
arrio: non donato: non ceteris tauris cer-
uicatis: ſed deo regna terre. Plures auteȝ
codices ⁊ latini ⁊ maxīe greci ita diſtictos
verſus habent: vt non ſit in eis vnus ver-
ſiculus: deo regna terre: ſed deo in fine ſit
verſus ſupioriſ: atq̄ ita dicatur: Ethiopia
p̄ueniet manus deo: Ac inde ſequatur in
alio vͦſu. Regna terre: Cantate deo:
pſallite dño. Qua diſtinctione multorum
codicū ⁊ auctoritate dignoꝝ ꝯſonātia ſine
dubio p̄ferenda fides cōmendari mihi vi
detur: que opa precedit: quia ſine bonorū
operum meritis per fidem iuſtificat impi⁹:
ſicut dicit apoſtolus: Credenti in euȝ qui
iuſtificat impium deputat fides ei⁹ ad iu-
ſticiam: vt deinde ipa fides p dilectionem
incipiat opari. Ea q̄ppe ſola bōa opa dicē
da ſunt que fiūt p dilectionē dei. Hec aūt
neceſſe eſt: vt antecedat fides: vt inde iſta:
non ab iſtis incipiat illa: qm̄ nullus opera
tur p dilectionem dei: niſi prius credat in
deum. Hec eſt fides de qua dicit. In chri
ſto enim Jeſu neq̄ circūciſio aliquid va-
let neq̄ prepucium: ſed fides que per di-
lectionem operatur. Hec eſt fides de qua
ipi eccleſie dicitur in Cāticiſcāticoꝝ: Ve-
nies ⁊ pertrāſies ab initio fidei. Venit enī
tanq̄ currus dei in milibus letantiū: pro-
ſperum iter habens: ⁊ ptranſijt de ħ mun-
do ad patrem: vt fiat in eo quod ſponſus
ipe dicit qui tranſijt de hoc mundo ad pa
trem: Volo vt vbi ego ſum ⁊ iſti ſint me-
cum: ſed ab initio fidei. Quia ergo vt bōa
opera ſequantur precedit fides: nec vlla
ſunt bona opera: niſi que ſequuntur prece
dente fide: nihil aliud videtur dictum:
Ethiopia preueniet manus eius deo: niſi
ethiopia credet deo. Sic enim preueniet

manus ei⁹: id eſt opa eius. Cui⁹ niſi ipſius
ethiopie? Quia h̄ in greco nõ ẽ ambiguũ:
eiuſ q̃ppe ibi feminino genere aptiſſime po
ſitũ eſt: ac p h̄ nihil aliud dictũ eſt q̃ꝫ ethi-
opia p̄ueniet man⁹ ſuaſ deo: id ẽ credẽdo ĩ
deũ p̄ueniet opa ſua. Exiſtimo eniꝫ inquit
apl's: iuſtificari hoiem p fideꝫ ſine opibus
legis. An iudeorũ deus tm̃? Nõne ⁊ gen-
tium? Sic g̃ ethiopia q̃ videt̃ extrema gẽ-
tium iuſtificat̃ p fidem ſine opib⁹ leg̃. Nõ
eni vt iuſtificet̃ de legis opibus gloriatur:
nec p̄ponit fidei merita ſua: ſ fide preuenit
opa ſua. Pl'es ſane codices greci non hñt
manus: ſed manum: qd̕ tantundem valet:
qm̃ ꝓ opibus poſitũ eſt. Mallẽ aũt latini
interp̃tes ſic trãſtuliſſent: ethiopia p̄ueniet
manus ſuas: q̃ꝫ vt manũ ſuã deo: qm̃ pla
nius h̄ eſſet q̃ꝫ: quod nũc dictũ eſt: ⁊ ſalua
veritate fieri poſſet: q̄ in greca lĩgua id ꝓ-
nomen nõ ſolũ eius: ſ etiã ſuã vl' ſuas põt
intelligi. Suã g̃ ſi manũ: ſuas aũt ſi man⁹.
Nã qd̕ ẽ ĩ greco χειρα αυτεσ qd̕ pl'es co
dices habent: ⁊ manũ ei⁹ ⁊ manuꝫ ſuã põt
intelligi. Qd̕ vͦ rarũ eſt in codicib⁹ greci
χειρασ αυτεσ ⁊ man⁹ eius ⁊ man⁹ ſuas
latine põt dici. Hinc iam velut decurſis
p ꝓphetiã rebus oib⁹ q̃s impletas eſſe iaꝫ
cernim⁹: hortat̃ ad laudẽ chriſti: ac deĩde
ꝓnũciat futurũ ei⁹ aduentũ. **Regna
terre cantate deo: pſallite domino.**
**Pſallite deo q̃ aſcẽdit ſup celuꝫ
celorũ ad oriente.** Vl' ſicut nõnulli co-
dices hñt. **Qui aſcẽdit ſup celũ celi:
ad oriente.** In his vͥbis ille non intelli-
git chriſtũ: q̃ eius reſurrectionẽ: aſcẽſioneꝫ
q̃ꝫ non credit. Ad orientẽ vͦ qd̕ addidit:
nonne etiã ip̃m locũ: qm̃ in ptibus oriẽtis
eſt vbi reſurrexit ⁊ vñ aſcendit exp̃ſſit? Er-
go ſup celum celi ſedet ad dexterã patris.
Hoc ẽ qd̕ dicit apl's. Ip̃e eſt q̃ aſcẽdit ſu-
p oẽs celos. Quid eni celoꝝ reſtat poſt ce
lũ celi? Quos ⁊ celos celoꝝ poſſum⁹ dicẽ
ſicut vocauit firmamentũ celũ: qd̕ tñ celuꝫ
etiã celos legimus vbi ſcriptũ eſt: Et aq̃ q̃
ſup celos ſunt laudent nomẽ dñi. Et quo-
niam inde vẽturus eſt ad iudicandos vi-
uos ⁊ mortuos. Attende quod ſequitur.
Ecce dabit ᵗ**vocẽ ſuã vocẽ virtu
tis:** Ille q̃ ſicut agnus coram tondente ſe
fuit ſine voce: ecce dabit vocẽ ſuaꝫ: nec vo
cem infirmitatis tanq̃ꝫ iudicãdus: ſ vocem
vͥtutis tanq̃ꝫ iudicaturus. Nõ eni de⁹ oc-
cultus ſicut p̄us: ⁊ in hoim iudicio nõ ape
riens os ſuũ: ſ deus manifeſtus veniet: de

Alia l'ra
ᵗ voci ſue

us nr̃ ⁊ non ſilebit. Quid deſperatis inſi-
deles? qd irridetis? Quid dicit ſuus mal⁹?
Tardat dñs me⁹ venire. Ecce dabit vocẽ
ſuam: vocem vͥtutis. **Date gl'iam deo
ſup iſrl': magnificẽtia eius.** De quo
dicit apl's ſup iſrl' dei. Non eni oẽs qui ex
iſrl' hi ſunt iſraelite: qm̃ eſt ⁊ iſrl' ſ'm carneꝫ.
Unde ait. Videte iſrl' ſ'm carneꝫ. Nõ autẽ
qui filij carnis hi filij dei: ſed filij ꝓmiſſio-
nis deputant̃ in ſemine. Tũc g̃ qñ erit ſine
vlla malorũ cõmixtione ꝑplus eius tanq̃ꝫ
maſſa ventilabro emũdata: tanq̃ꝫ iſrael in
quo dolus nõ eſt: tũc eminẽtiſſima erit ſup
iſrl' magnificentia eius. **Et virtus eius
in nubibus.** Nõ eni ſolus veniet ad iu
dicium: ſ cũ ſenioribus populi ſui: q̃buſ ꝓ
miſit q̄ ſedebũt ſup ſedeſ iudicaturi: q̃ etiã
angelos iudicabũt. He ſunt nubes. Deni
q̃ꝫ ne aliud nubes intelligerent̃: ſecut⁹ ad
iunxit. **Mirabil' deus in ſanctis
ſuis: deus iſrl'.** Tunc eni ⁊ nomen ip̃m
veriſſime ac pleniſſime implebit̃ iſrl': qd̕ eſt
videns deuꝫ: qm̃ videbimus eũ ſicuti eſt.
**Ip̃e dabit virtuteꝫ ⁊ fortitudinem
plebi ſue: bñdictus deus.** Nunc fra
giles ⁊ infirmi: habemus theſaurum iſtuꝫ
in vaſis fictilibus: Tunc vͦ etiam corpo-
rum glorioſiſſima commutatiõe: ip̃e dabit
vͥtutem ⁊ fortitudineꝫ plebi ſue. Seminat̃
eni hoc corpus in infirmitate: ſurget ĩ vir-
tute. Ip̃e ergo dabit vͥtutem quam in ſua
carne p̄miſit: de qua dicit apl's: Virtutem
reſurrectiõis eius: fortitudinẽ aũt q̄ inimi
ca deſtruet̃ mors. Qm̃ itaq̃ꝫ ꝓlixum ⁊ ad
intelligendũ difficilem pſalmũ: tandeꝫ ali
qñ ip̃o adiuuãte finiuimus: bñdictus de⁹
Amen. Explicit Tract̃. de pſ̃. LXVII.

Incipit Tract̃. de pſ̃. LXVIII.

Sermo prim⁹ de pria pte pſalmi.

Ut hoc tpe in hoc ſeculo exorti ſumus
⁊ aggregati ꝑplo dei: quo iaꝫ olus
illud ex grano ſynapis tetẽdit bra
chia ſua: quo iaꝫ fermentũ illud qd̕ primo
contẽptibile fuit: fermẽtauit tres mẽſuras:
id eſt totũ orbẽ terraꝝ repatuꝫ ex tribus fi-
lijs noe: quoniam ab oriente ⁊ occidẽte et
aquilone ⁊ auſtro venerũt qui recũbũt cum
patriarchis: expulſis foras eis qui de illo-
rum carne ſunt nati: ⁊ eoꝝ fidẽ nõ ſunt imi
tati. Ad hanc ergo chriſti eccl'ie gl'iaꝫ ocu-
los aperuim⁹: ⁊ iſtam ſterilem cui gaudiũ
indictum atq̃ꝫ p̄dictuꝫ ẽ: qd̕ pl'es filios ha
bitura eſſet: q̃ꝫ illa q̃ habebat viruꝫ: iã talẽ
inuenimus que oblita eſſet opprobriorum

⁊ ignominie viduitatis ſue: ⁊ iō poſſumus
forte mirari cū voces hūilitatis chriſti vel
noſtre legerimꝰ in aliq̄ ꝓphetia: ⁊ fieri pōt
vt minus ex eis afficiamur: q̄ꝛ non eo tem-
pore venimus q̄n̄ iſta cum ſapore legeban
tur abūdante pſſura. Sed rurſus ſi tribu-
lationum abundantiā cogitemꝰ: ⁊ in qua
ambulemꝰ viā cognoſcamꝰ: ſi tn̄ i illa am-
bulamus q̄ꝫ ſit anguſta ⁊ ꝑ pſſuras atqꝫ tri
bulationes ꝑducat ad requiē ſempiternā:
q̄ꝫ q̄ꝫ ipa q̄ in rebus humanis vocat̄ felici-
tas plus ſit timenda q̄ꝫ miſeria: q̄nquidem
miſeria plerunqꝫ affert ex tribulatione fru-
ctum bonū: felicitas aūt corrūpit animam
ꝑuerſa ſecuritate: ⁊ dat locū diabolo tem-
ptatori. Cū ḡ cogitauerimus prudenter ⁊
certe: ſicut pſallit hec victima tēptationē
eſſe vitā humanā ſuꝑ terrā: neminēqꝫ om-
nino eē ſecurum: nec debere eſſe ſecurum:
donec ad illā patriā veniat̄: vn̄ nemo exit
amicus: quo nemo admittit̄ inimicꝰ: etiā
nūc in ipa eccl'ie glia agnoſcimꝰ voces tri-
bulationis nr̄e: ⁊ tāqꝫ mēbra chriſti cōpa-
ge caritatis ſubdita capiti noſtro: ⁊ nos in
uicem retinētia dicemꝰ de pſalmis quod h̄
dixiſſe inuenerimꝰ martyres q̄ fuerūt ante
nos: q̄ꝛ tribulatio eſt oībus cōis ab initio
vſqꝫ in finē. Tn̄ iſtū pſalmū quem tractan
dū ſuſcepimꝰ: ⁊ de quo loq̄ caritati veſtre
in noīe dn̄i ꝓpoſuimus: in grano ſynapis
agnoſcamꝰ. Paululū in altitudīe oleris ⁊
diffuſiōe ramoꝝ: ⁊ ab illa glia vbi aues ce
li requieſcunt: auocemus cogitationē: ⁊ hec
magnitudo q̄ nos delectat in olere: q̄ꝫ de
paruo ſurrexit audiamꝰ. Chriſtus eni hic
loq̄t̄: ſ; iam ſcientibus dicimus: chriſtꝰ non
ſolū caput ſ; ⁊ corpꝰ eſt: ex ipis v̄bis agno
ſcimꝰ. Nā q̄ꝛ chriſtꝰ h̄ loq̄t̄ dubitare oīno
nō ꝑmittit̄. Hic ſunt enim expſſa v̄ba: q̄ in
eius paſſiōe cōpleta ſunt. Dederūt i eſcā
meā fel: ⁊ in ſiti mea potauerunt me aceto.
Qn̄ iſta ad litterā impleta ſunt: ⁊ prorſus
quō p̄dicta: ſic reddita. Cūqꝫ ipe chriſtus
dixiſſet: ſitio: pendēs in cruce: ⁊ ad h̄ v̄bū
ei acetū in ſpongia datū eſſ;: quo accepto
dixit: Conſummatū eſt: ⁊ ſic inclinato ca-
pite tradidit ſpūm: oſtendēs iſta oīa q̄ pre
dicta ſunt in illo fuiſſe tūc ꝯſummata: non
licet h̄ aliud intelligere. Apl'i etiā loquen-
tes de chriſto: teſtimonia ex iſto pſalmo de
derūt. Quis aūt deuiet a ſententijs eorū?
Aut q̄s agnus nō ſeq̄t̄ arietes? Ergo chri-
ſtus hic loq̄t̄: magiſqꝫ nobis demōſtrādū
eſt vbi eius mēbra loquant̄: ⁊ oſtēdamꝰ q̄ꝛ
totus h̄ loquit̄ q̄ꝫ dubitandum q̄ chriſtus
loquat̄. Titulus pſalmi ē. In finem
ꝓ his q̄ cōmutabunt̄ ipſi Dauid:
Nunc cōmutationē in meliꝰ audi. Cōmu
tatio eni: vel in deterius eſt: vel in melius.
Adam ⁊ Eua in deteriꝰ: Qui ex Adam et
Eua chriſto adheſerūt: in melius cōmuta
ti ſūt. Sicut eni ꝑ vnū hoīem mors: ita ⁊ ꝑ
vnū hoīe; reſurrectio mortuoꝝ. Et ſicut i
Adā oēs moriunt̄: ſic ⁊ in chriſto oēs viui
ficabunt̄. Ab eo q̄d formauit deꝰ mutatus
eſt Adā: ſ; in peius iniq̄tatis ſue: ab eo q̄d
opata eſt iniq̄tas mutant̄ fideles: ſ; i meliꝰ
ꝑ grām dei. Ut mutaremur in peiꝰ nr̄a ini-
quitas fuit: vt mutaremur in meliꝰ: nō nr̄a
iuſticia: ſ; gratia dei p̄ſtat. Q̄ ḡ in peiꝰ mu
tati ſumus nobis imputemꝰ: q̄ in meliꝰ cō
mutamur deū laudemꝰ. Pro his ergo iſte
pſalmus: qui cōmutabunt̄. Un̄ aūt iſta cō
mutatio facta eſt: niſi ex paſſione xp̄i: Pa-
ſcha ipm latine trāſitus interp̄tat̄. Non eſt
eni paſcha grecū nomē: ſ; hebreum. Reſo
nat q̄dem in greca lingua paſſionem: quia
paſchin pati dr̄: ſ; ꝯſultū hebreū eloquiū
aliud indicat. Paſcha trāſitū cōmēdat.
Q̄d admonuit etiā Johes euāgeliſta: qui
imminēte paſſiōe cū veniret dn̄s ad cenā:
q̄ cōmendauit ſacr̄m corpis ⁊ ſanguis ſui
ita loq̄t̄. Cū aūt veniſſet hora q̄ trāſiret ieſꝰ
de h̄ mūdo ad p̄rem: Expſſit ḡ tranſitū pa
ſche. S; niſi ipe trāſiſſet hinc ad patrem q̄
ꝓpter nos venit: nos tranſire hinc quomō
poſſemus: q̄ non ꝓpter aliq̄d leuandū de
ſcendimus: ſ; cecidimus: Ipe aūt nō ceci-
dit: ſ; deſcendit vt eum q̄ ceciderat ſubleua
ret. Tranſitus ḡ illius ⁊ nr̄ hinc ad patrē
de h̄ mūdo ad regnū celoꝝ: de vita morta
li ad vitā eternā: de vita terrēa ad vitā ce-
leſtem: de vita corruptibili ad incorrupti-
bilem: de tribulationū ꝯuerſatiōe ad ꝑpe-
tuam ſecuritatē. Iō ꝓ his qui cōmutabūt̄
pſalmi titulus eſt. Cauſā igit̄ cōmutatiōis
noſtre: id eſt ipā dn̄i paſſionē: noſtramqꝫ
in tribulationibus vocē in textu pſalmi ad
uertamus: cognoſcamus: congemiſcamꝰ:
⁊ audiēdo: cognoſcendo: congemiſcendo
mutemur: vt impleat̄ in nobis titulus pſal
mi: Pro his q̄ commutabunt̄.

Expoſitio prime partis.

Saluum me fac deus qm̄ in-
trauerūt aque vſqꝫ ad aīam
meā. Granum illud eſt contem
ptum modo: quod videtur humi-
les dare voces. In horto oritur miraturo

mūdo oleris magnitudinē: cui⁹ olerꝭ ſemē
ꝯtemptū eſt a iudeis. Reuera eni cōſide-
rate ſemen ſynapis minutū fuſcū aſpernā-
bile ꝓrſus: vt ibi impleaꝶ qđ dictum eſt.
Uidimus eū ꝛ nō habebat ſpēm neqꝫ de-
corem. Aquas aūt intraſſe vſqꝫ ad animā
ſuā dicit: qꝛ potuerūt ille turbe q̄s aquarū
noīe ſignificauit hucuſqꝫ p̄ualere vt occi-
derent chriſtū. Preualuerūt ad ꝯtemnen-
dum: ad tenendū: ad ligandū: ad inſultan-
dum: ad colaphizandū: ad conſpuendū.
Adhuc quouſqꝫ? Uſqꝫ ad mortē. Ergo in-
troierūt aque vſqꝫ ad aīam meam. Hanc
q̄ppe vitā dixit aīam ſuā: quouſqꝫ illi acce-
dere ſeuiendo potuerūt. Sed nunq̄d hoc
poſſent niſi ab ipo ꝑmitterēꝶ? Uñ ĝ aliq̄d
tāqꝫ inuitus patiaꝶ ſic clamat: niſi quia ca-
put mēbra ſua p̄figurat? Paſſ⁹ ē q̄ppe ille
qꝛ voluit: martyres v̈o etiā ſi noluerit. Pe-
tro nanqꝫ ita p̄dixit paſſionē ſuā. Cum ſe-
nueris inq̄t alius te p̄cinget ꝛ fert quo tu ñ
vis. Quāqꝫ eni chriſto inherere cupiam⁹:
mori tñ nolum⁹: ꝛ ideo libenꝶ vꝉ poti⁹ pa-
tienter patimur: quia alius tranſit⁹ non da-
tur per quem chriſto cohaream⁹. Nā ſi poſ-
ſemus aliꝶ ꝑuenire ad chriſtū id ē ad vitā
eternā q̄s vellet mori? Naturā q̄ppe nr̄am:
id eſt ꝯſortiū quoddā aīe ꝛ corpis ꝛ quan-
dam in his duob⁹ familiaritatē ꝯglutina-
tionis atqꝫ cōpaginis exponēs quodā lo-
co apl̄s ait: habere nos domum nō manu-
factā eternā in celꝭ: id eſt imortalitatem pre-
paratā nobis q̄ induendi ſum⁹ in finem cū
reſurrexerim⁹ a mortuis: ꝛ ait: in quo nolu-
muſ ſpoliari ſ3 ſupueſtiri: vt abſorbeaꝶ mor-
tale a vita. Si fieri poſſet ſic vellem⁹ aut fie-
ri immortales: vt iam veniret ipa immorta-
litas: ꝛ mō ſicut ſum⁹ mutaret nos: vt mor-
tale h̄ nr̄m abſorbereꝶ a vita: nō ꝑ mortem
corpus punireꝶ: vt in fine iterū reciperetur.
Quis ĝ a malꝭ ad bona trāſeamus: tamen
ipe trāſitus aliquantū amarus eſt: ꝛ h3 fel
qđ dederunt dn̄o in paſſione iudei: habet
acre quiddā tolerandū: quo oſtenduꝶ qui
eū aceto potauerūt. Prefigurās ĝ ꝛ tranſ-
formās in ſe noſipos h̄ ait. Saluū me fac
deus qm̄ intrauerunt aque vſqꝫ ad animā
meā. Potuerūt q̄ ꝑſecuti ſunt etiā occidē-
re: ſ3 amplius q̄d faciāt nō habebūt. Pre-
miſit eni exhortationē ipe dn̄s dicēs. No-
lite timere eos q̄ corpus occidūt: ꝛ ampli⁹
nō habent q̄d faciāt: ſed eū timete q̄ habet
ptātem ꝛ corpus ꝛ aīam occidere in gehē-
nam ignis. Maiore timore minora contē-

nim⁹: ꝛ maiore eternitatis cupiditate om-
nia tꝑalia faſtidim⁹: Nam h̄ delitie tꝑales
dulces ſunt: ꝛ tribulationes tꝑales amare
ſunt. Sed quis nō bibat tribulatiōis tꝑa-
lis poculū: metuens ignē gehennaruz? Et
q̄s nō ꝯtemnat dulcedinē ſeculi: inhians
dulcedini vite eterne? Hinc ergo vt libere-
mur clamem⁹ ne forte in p̄ſſuris ꝯſentiam⁹
iniq̄tati: ꝛ vere irreparabiliter ſorbeamur.
Saluū me fac de⁹ qm̄ intrauerūt aque vſ-
qꝫ ad aīam meā. **Infixus ſum in li-
mo profundi: ꝛ nō eſt ſubſtantia.**
Quid dicit limū? An ipos q̄ ꝑſecuti ſunt?
De limo eni factus eſt hō: ſed iſti cadēdo
a iuſticia limus ꝓfundi facti ſunt: q̄bus ꝑ-
ſequentib⁹ ꝛ ad iniq̄tatē trahere cupiētib⁹
q̄ſq̄s non conſenſerit de limo ſuo auruz fa-
cit. Merebiꝶ eni limus ipius ꝯuerti in ha-
bitudinē celeſtem: ꝛ ſocius fieri titulo pſal-
mi: ꝓ his qui cōmutabunꝶ. Iſti aūt cum li-
m⁹ ꝓfūdi eſſent heſi i illꝭ: id ē tenuerūt me:
p̄ualuerūt mihi: occiderūt me. Infixus ſū
ĝ in limo ꝓfundi: ꝛ nō eſt ſuba. Quid ē h̄:
nō eſt ſubſtantia? Nunq̄d nā ipe lim⁹ non
eſt ſuba? An ego inherendo fact⁹ ſum non
eſt ſuba? Quid eſt ĝ: infixus ſum? Nunq̄d
nam ſic heſit chriſtus? Aut v̈o heſit: an ñ:
ſicut dictū eſt in libro Iob: Terra tradita
eſt in man⁹ impij? An ſm corpus infixus ē
qꝛ teneri potuit: ꝛ ipam crucifixionē habe-
bat? Niſi eni clauis fixus eſſet: crucifixus
nō eſſet. Uñ ĝ non eſt ſubſtātia? An limuſ
ille non eſt ſuba? Intelligamus ĝ ſi potue-
rimus quid ſit non eſt ſuba: ſi p̄us intellexe-
rimus quid ſit ſubſtātia. Subſtātia quip-
pe dꝛ ꝛ diuitiarū: ſm quam dicim⁹ habuit
ſuba3 ꝛ ꝑdidit ſubſtātiā. S3 nūq̄d hoc pu-
tabim⁹ hic dictū eſſe: ꝛ nō eſt ſubſtātia: id ē
non ſunt diuitie: q̄ſi mō aliquid de diuitijſ
agereꝶ: aut aliq̄ q̄ſtio de diuitijs ageretur.
An forte qꝛ ille ipe lim⁹ pauꝑtas erat: ꝛ di-
uitie nō erūt niſi q̄ſi eternitatis ꝑticipes ef-
fecti fuerim⁹? Tūc ſunt eni vere diuitie q̄ñ
nobis nihil deerit. Pōt etiā ſm h⁹ v̈bi in-
tellectū accipi ſenſus iſte vt diceret. Infi-
xus ſū in limo ꝓfundi: ꝛ nō eſt ſba: id ē ad
pauꝑtatē ꝑueni. Nā h̄ dicit: Pauꝑ et do-
lens ego ſum. Dicit ꝛ apl̄s. Qm̄ ꝓpꝝ vos
pauꝑ fact⁹ ē cū eſſet diues: vt illiuſ inopia
vos ditaremini. Ergo paupertatem ſuam
volens dominus nobis commendare for-
taſſe dixerit: Non eſt ſba. Ad ſummā eni
paupertatem ꝑuenit q̄ñ formā ſui ſe induit.
Diuitie ei⁹ q̄ ſūt? Qui cū i forma dei eſſet:

nõ rapinam arbitratus eſt eſſe ſe equalem
deo. He magne incompabileſq; diuitie.
Vñ ergo iſta paupertas? Quia ſemetipm
exinaniuit formã ſui accipiẽs in ſimilitu/
dinẽ hoim factus ⁊ habitu inuẽtus vt hõ:
hũiliauit ſe factus obediens vſq; ad mor/
tem vt diceret: Introierũt aq̃ vſq; ad aiaʒ
meã. Adde ſup mortẽ: q̇d amplius addi/
turus es? Ignominiã mortiſ. Jõ ſequitur:
Mortem aũt crucis. Mag̃ pauptas: ſed
hinc erũt magne diuitie: quia ſicut ĩpleta
eſt pauptas eiꝰ: ita ⁊ implebunꝭ diuitie no
ſtre de pauptate ipſius. Quantas diuitias
hʒ vt de ſua pauptate nos diuiteſ faceret:
Quales nos facturꝰ eſt de diuitijs ſuis q̃s
diuites fecit de pauptate ſua? Infixus ſuʒ
in limo ꝓfundi: ⁊ nõ eſt ſuba. Intelligitur
alio mõ ſuba illud quod ſumus: q̇cquid ſu
mus. Sed ad h̃ intelligendũ eſt aliq̃nto dif
ficilius q̃ꝫ res vſitate ſunt. Sʒ qꝛ inuſita
tum v̇bũ eſt: indiget cõmendatiõis ⁊ expo
ſitionis aliquãtule: cui tñ ſi intenti fueritis
fortaſſis in eo non laborabimꝰ. Dicitꝭ hõ:
dicitꝭ pecus: dicitꝭ t̃ra: dicitꝭ celũ: ſol: lũa: la
pis: mare: aer: omnia iſta ſube ſunt: eo ipo
quo ſunt. Nature ipe ſube dicũꝭ. Deus ẽ
q̇dam ſuba. Nam qȯ nulla ſubſtãtia ẽ: ni/
hil omnino eſt. Suba g̃ aliq̇d eſſe eſt. Vñ
etiã ĩ fide catholica ꝯ venena q̇rũdã here/
ticorũ ſic edificamur: vt dicamꝰ p̃rem ⁊ fi/
lium ⁊ ſpũmſanctum vnius ſubſtãtie eſſe.
Quid ẽ vniꝰ ſubſtãtie? Verbi grã. Si au/
rum eſt paꝭ: aurũ ⁊ filius: aurũ ⁊ ſpũſſan/
ctus. Quicq̇d eſt pater qȯ deꝰ eſt: h̃ filius:
h̃ ſpũſſanctꝰ. Cũ aũt pater eſt: nõ illud eſt
qȯ eſt. Pater enĩ nõ ad ſe: ſ; ad filiũ dicitꝭ.
Ad ſe aũt deus dicitꝭ. Itaq; eo qȯ deꝰ eſt:
hoc ipo ſubſtãtia: ⁊ qꝛ eiuſdẽ ſubſtãtie fili/
us: ꝓculdubio ⁊ filius deus. At vero qȯ
pater eſt: qꝛ nõ ſubſtãtie nomẽ eſt: ſ; referꝭ
ad filiũ: nõ ſic dicimus filium patrem eſſe:
quõ dicimus filiũ deũ eſſe. Queris q̇d ſit
pater? Rñdeꝭ deus. Queris q̇d ſit filius?
Rñdeꝭ deus. Queris q̇d ſit p̃r ⁊ filiꝰ? Re
ſpondeꝭ deus. De ſolo patre interrogatuſ
deum reſponde: de ſolo filio interrogatus
deũ reſponde: de vtroq; interrogatus nõ
deos: ſ; deum rñde. Nõ ſicut in hoibus q̃/
ris q̇d ſit pater abraam: rñdeꝭ hõ: ſubſtan/
tia eius reſpondeꝭ. Queris q̇d ſit filius eiꝰ
Iſaac: reſpondeꝭ hõ eiuſdem ſube Abra/
am ⁊ Iſaac. Queris q̇d ſit Abraam ⁊ Iſa
ac: non reſpõdeꝭ hõ: ſ; hoies. Non ſic ĩ di
uinis. Tanta enĩ ibi eſt ſubſtãtie ſocietas:

vt eq̃litatem admittat: pluralitatẽ ñ admit
tat. Si g̃ tibi dictũ fuerit: cum dicis mihi fi
lium hoc eſſe qȯ pater eſt: profecto ⁊ filius
p̃r eſt reſponde ſcd̃m ſubſtantiaʒ: tibi dixi
hoc eſſe filiũ qȯ pater eſt: non ſ̃m id quod
aliud dicitꝭ. A ſe enim deus dicitꝭ: ad patrẽ
filius dicitꝭ. Ruſuſq; pater ad ſe deꝰ dici
tur: ad filium paꝭ dicitꝭ. Qȯ dicitꝭ ad filiũ:
pater nõ eſt filius: qȯ dicitꝭ filius ad patreʒ
non eſt pater. Qȯ dicitꝭ ad ſe pater ⁊ filius
ad ſe: h̃ eſt pater ⁊ filius: ideʒ deus. Quid
eſt ergo non eſt ſuba? Scd̃m hunc intelle/
ctum ſubſtãtie quomõ poterimꝰ intellige/
re iſtam pſalmi ſententiã: Infixus ſuʒ in li
mo ꝓfundi ⁊ non eſt ſubſtãtia? Deus fecit
hominẽ ſubſtantiã fecit atq; vtinã mane/
ret in eo quod deus fecit. Si maneret hõ
ĩ eo quod fecit deus: nõ in illo infixus eſſʒ
quem deus genuit. Porro aũt qꝛ ꝑ iniqui
tatem hõ lapſus eſt a ſubſtãtia ĩ qua factꝰ
eſt: iniq̃tas q̇ppe ipa nõ eſt ſubſtãtia. Non
enim iniquitas eſt natura quam formauit
deus: ſed iniq̃tas eſt ꝑuerſitas quam fecit
hõ. Venit filius dei ad limũ ꝓfundi et in/
fixus eſt: ⁊ nõ erat ſubſtãtia in q̃ infixuſ eſt:
qꝛ in iniq̃tate illorũ infixus eſt. Infixus ſũ
in limo ꝓfundi ⁊ nõ eſt ſubſtãtia. Qm̃ per
ipm facta ſunt: ⁊ ſine ipſo factũ ẽ nihil. Na
ture omnes ꝑ ipm facte ſunt: iniq̃tas ꝑ ip/
ſum facta non eſt: qꝛ iniq̃tas facta non eſt.
Subſtãtie ille ꝑ eum facte ſunt: q̃ laudant
eũ. Vniuerſa creatura laudãs deũ a tribꝰ
puerl̃ in camino cõmemoratꝭ: ⁊ a terrenis
ad celeſtia: vl̃ a celeſtibus ad terrena hymi
nus laudantiũ ꝑuenit deuʒ: nõ quo cũcta
iſta habeant ſenſum laudãdi: ſed quia cũ/
cta bene cogitata laudẽ pariũt: ⁊ ĩpletꝭ cor
cõſideratione creature ad eructãdũ hym/
num creatori. Laudãt omnia deũ: ſed que
fecit deus. Nunq̇d in illo hymno aduerti
ſtis qȯ auaricia laudet deũ? Omnia q̇ppe
repẽtia nomiata ibi ſunt in laude dei. No/
minata ſunt omnia repẽtia: ſed nõ ſunt ibi
nominata aliqua vitia. Vitia enim ex no/
bis ⁊ ex noſtra voluntate habemꝰ: ⁊ vitia
non ſunt ſuba. In his infixus ẽ dñs: quan
do ꝑſecutionem paſſus eſt in vitio iudeo/
rum: nõ in ſubſtãtia hominũ que ꝑ illuʒ fa
cta eſt. Infixus ſum inquit in limo profun
di ⁊ nõ eſt ſubſtãtia: Infixus ſum ⁊ nõ in/
ueni quod feci. Veni in altitudinẽ
maris: ⁊ tẽpeſtaſ demerſit me. Grãſ
ipiꝰ miſcdie q̇ veit ĩ altitudinẽ maris ⁊ glu
tiri a marino cẽto digꝰ ẽ: ſ; euomiꝰ ẽ ter/

tio die. Uenit in altitudinem maris in qua altitudine nos depſſi eramꝰ: in q̄ altitudīe nos naufragiuȝ paſſi eramus. Uenit illuc ipe: ⁊ tempeſtas demerſit illū: qꝛ fluctꝰ ibi paſſus ē ipos hoies: tēpeſtates: voces dicētium crucifige crucifige: dicēte Pilato. Nō inueni cauſam vllā in hoc hoie quare occidēdus ſit. Inualeſcebāt voces dicentiū: crucifige: crucifige. Augebaᷓ tēpeſtas donec demergereᷓ q̇ venerat in altitudinē maris: ⁊ paſſus eſt dn̄s inter manꝰ iudeoꝝ qꝺ nō eſt paſſuſ cū ſup aq̄s ambularet: qꝺ non ſolū ipe paſſus nō erat: ſ; nec Petruȝ pati pmiſerat. Ueni in altitudinē maris: ⁊ tēpeſtas demerſit me. **Laboraui clamans rauce facte ſunt fauces mee:** Hoc vbi: Hoc qn̄: Interrogemꝰ euāgeliū Paſſionē q̄ppe dn̄i noſtri in h̄ pſalmo cognoſcimꝰ: eq̄dem paſſum eū nouimꝰ: itraſſe aq̄s vſq; ad aiam eiꝰ: qꝛ ꝑpli ꝑualuerunt vſq; ad mortē eius. Legimꝰ: credimꝰ tēpeſtate illū demerſum eſſe: qꝛ ꝑualuit ſeditio ad eū occidendū. Agnoſcimꝰ verū eſſe laboraſſe eū clamando: ⁊ raucas factas eſſe fauces illiꝰ: nō ſolū nō legimꝰ: ſ; etiā ꝯ legimus: qꝛ nō reſpōdebat eis v̇bū: vt ipleret qꝺ in alio pſalmo dictū ē. Factꝰ ſum quaſi hō nō audiēs: ⁊ non hn̄s in ore ſuo redargutiones. Et qꝺ in Eſaia ꝓphetatum eſt. Sicut ouis ad imolandum ductꝰ ē: ⁊ ſicut agnus coram tondēte ſe: ſic nō aperuit os ſuū. Si factꝰ ē ſicut hō nō audiēs ⁊ nō habens in ore ſuo redargutiōes: quō laborauit clamās: ⁊ rauce facte ſunt fauces eius: An iō iā tūc tacebat: qꝛ raucuſ erat: qꝛ ſine cā tn̄ clamauerat: Et illā q̇dem eiꝰ vocem de pſalmo q̇dā in cruce nouimꝰ: Deꝰ meꝰ deus meꝰ vt q̇d me dereliq̇ſti: S; quanta illa vox fuit: aut q̄ diuturna vt i ea rauces facte eſſent fauces eiꝰ: Diu clamauit: Ue vobis ſcribe ⁊ phariſei: diu clamauit: Ue mūdo ab ſcandaliſ. Et reuera quō raucus clamabat: ⁊ ideo nō intelligebaᷓ qn̄ dicebant iudei. Quid ē qꝺ dicit: Durus eſt h̄ ſmo: q̇s pōt illū audire: Nō ſcimus q̇d dicat. Ille oia v̇ba dicebat: ſ; illis rauce fuerūt fauces eius: q̇ voces eius nō intelligebant. Laboraui clamās rauce facte ſūt fauces mee. **Defecerūt oculi mei† ab ſperando in deū meū.** Abſit hoc vt a pſona capitis accipiaᷓ: abſit vt deficerēt oculi eiꝰ ab ſperando in deuȝ eius in q̇ magis deus erat mūdū recōcilians ſibi: ⁊ q̇ verbuȝ caro factū ē ⁊ habitauit in nobis: vt nō ſolum deus in illo eſſet: ſed etiā ipe deꝰ eſſet. Non ḡ ita: nō ipius capitis oculi nr̄i defecerūt ab ſperādo in deū eius: ſ; defecerunt oculi eiꝰ in corpe eius: id eſt in mēbris eiꝰ. Hec vox membroꝝ ē: hec vox corpis eſt: non capitis. Quō eam ergo in eius corpore mēbriſq; inuenimꝰ: Quid aliud dicam: quid aliud cōmemoreȝ: Quādo paſſuſ ē: qn̄ mortuus eſt: oēs diſcipuli deſperauerūt qꝺ ipe eſſet chriſtꝰ. A latrone apl̄i victi ſūt q̇ tunc credidit qn̄ illi defecerūt. Uide mēbra eius deſperātia: attende duos illos q̇s poſt reſurrectionē inuenit in via colloquētes ſecum: quoꝝ vnus erat Cleophas: qn̄ detinebanᷓ oculi eoꝝ ne eum agnoſcerēt. Quō eni oculis agnoſcerēt a quo mēte titubabant: Factū erat aliq̇d in oculis eoꝝ ſimile mentis ipoꝝ. Loquebāᷓ eni inter ſe: ⁊ cum compellerenᷓ vn̄ loquerētur ab eo: reſponderūt. Tu ſolus ꝑegrinus i hierlm: ⁊ neſcis q̇ facta ſunt quō Jeſus nazarenꝰ potens in factis ⁊ dictis occiſus ē a ſenioribus ⁊ p̄ncipibꝰ ſacerdotū: ⁊ nos ſperabamus qꝺ ipe erat redempturus iſrl̄. Sperabant ⁊ nō ſperabāt. Defecerūt oculi eoruȝ ab ſperādo in deū meū. Hanc ſpem reddidit qn̄ cicatrices palpandas obtulit: quaſ cū tetigiſſet Thomas rediꝫt ad ſpem quaȝ ꝑdiderat ⁊ exclamauit: Dn̄s meus ⁊ deuſ meus. Defecerūt oculi mei ab ſperando i deum meū. Palpaſti cicatrices: ⁊ inueniſti deū tuū. Palpaſti formā ſui: ⁊ cognouiſti dn̄m tuuȝ. Cui tamē ipe dn̄s ait: quia vidiſti credidiſti. Et nos prenūcians voce miſericordie ſue: Beati inq̇t qui non vident ⁊ credunt. Defecerunt oculi mei ab ſperando in deum meum. **Multiplicati ſunt ſup capillos capitis mei: q̇ oderūt me gratis.** Quoniā mltiplicati vt adderēt ſibi vnum ex duodeci: multiplicati ſunt ſup capillos capitis mei qui oderunt me gratiſ. Capillis capitis ſui cōparauit inimicos ſuos. Merito raſi ſunt: quādo in loco caluarie crucifixus eſt. Accipiant mēbra vocem hanc: diſcant odio haberi gratis. Jam enim ſi neceſſe eſt chriſtiane vt mundus oderit te: quare non facis vt gratis oderit te: vt in corpore domini: et in hoc pſalmo de illo ꝑmiſſo agnoſcas vocem tuā: Quomō fiet vt oderit te mundus gratis: Si nihil cuiq; noceas: et ſic odio habearis. Hoc eſt enim gratis ſine cā. Paruȝ ſit tibi ſine cauſa odio haberi: inſuper et preſta vt retribuant tibi mala

† Alia lr̄a Ī ſpero tenim ſpero

Alia lr̄a. †ꝑſecuti ſunt.

ꝓ bonis. Confortati ſunt inimici
mei: qui †ꝑſequunt me iniuſte. Qd
dixi multiplicati ſunt ſup capillos capitis
mei: hoc poſtea ꝯfortati ſunt inimici mei:
⁊ qđ pͥmo qui oderūt me grat: hoc poſtea
qui ꝑſequūtur me iniuſte. Quod eſt grat
hoc eſt iniuſte. Ipſa eſt vox martyrū: nō in
pena: ſed in cauſa. Nō ꝑſecutionē pati: nō
teneri: nō flagellari: nō includi: non ꝓſcri
bi: nō occidi laus eſt: ſed habēdo cauſam
bonā iſta pati laus eſt. Laus eñ eſt in cau-
ſe bonitate: non in pene acerbitate. Nam
quātumcūqꝫ fuerint ſupplicia martyrū: nū
quid equātur ſupplicijs oīm latronū: om-
niū ſacrilegorū: omniū ſceleratorū? Quid
eñ ⁊ hos odit mundus? Odit plane. Ex-
cedūt eñ mundi medietatē: amplitudinē
malicie: ⁊ ab ipſa mūdanoꝝ quodāmodo
hominū ſocietate alieni ſunt: infeſtātes pa
cem etiā terrenā: ⁊ patiūtur multa mala: ſꝫ
nō gratis. Deniqꝫ vide vocē illius latro-
nis cū dño in cruce pendentis. Cū inſulta
ret ex alia parte vnus duoꝝ latronuꝫ dño
crucifixo: ⁊ diceret: Si filꝰ dei es libera te:
cōpeſcuit illū alter ⁊ dixit: Tu nō times de
um: vel qꝛ in eadē damnatiōe poſitus es?
Et nos quidē recte ꝓ factis noſtris. Ecce
nō gratis: ſed ꝯfeſſione effudit ex ſe ſangui
nem: ⁊ factus eſt aptus cibo dñi. Excluſit
īiquitatē ſuā: accuſauit eā: ⁊ caruit ea. Ec
ce ibi duo latrones: ibi ⁊ dñs: ⁊ illi crucifi-
xi: ⁊ ille crucifixus: ⁊ illos odio habuit mū
dus: ſꝫ nō gratis: ⁊ illū odio habuit ſꝫ grat.
Que nō rapui tunc exoluebā. Hoc
eſt gratis nō rapui ⁊ exoluebā: ñ peccaui ⁊
penas dabā. Solꝰ eñ ipe talis: ipe vo nihil
rapuit: nō ſolū nihil rapuit: ſꝫ etiā qđ nō de
rapina habebat: ſꝫ ſe euacuauit vt ad nos
veniret. Nō eñ rapinā arbitratus eſt eē ſe
equalē deo: ⁊ tñ ſemetipm exinaniuit for-
mā ſerui accipiens. Omnino non rapuit.
Sed qs rapuit? Adaꝫ. Quis rapuit pͥmo?
Ille ipſe qui ſeduxit Adā. Quō rapuit di-
abolus? Ponā ſedē meam ad aquilonē: ⁊
ero ſimilis altiſſimo. Vſurpauit ſibi qđ nō
acceperat. Ecce rapina: vſurpauit qđ non
acceperat: ꝑdidit qđ acceperat: ⁊ de ipſo
calice ſuperbie ſue: ei quē decipere volebat
ꝓpinauit. Guſtate inquit ⁊ eritis ſicut dij.
Rapere voluerūt diuinitatē: ꝑdiderūt fe-
licitatē. Ille ergo rapuit ⁊ iō exoluit. Ego
aūt inquit que nō rapui tūc exoluebā. Ip
ſe dñs ꝓpinquans paſſioni: in euāgelio ſic
loquitur: Ecce venit pͥnceps huiꝰ mundi:
id eſt diabolus: ⁊ in me nihil inueniet: id ē
quare me occidat nō inueniet. Sed vt ſci-
ant oēs gētes qꝛ voluntatē pr̄is mei facio:
ſurgite eamus. Et ijt ad paſſionē ſoluere
quod nō rapuit. Quid eſt eñ in me nihil
inueniet? Nullā culpā. An aliquid perdi-
dit de domo ſua diabolus? Iſte diſcutiat
raptores: nihil apud me inueniet. Et tñ ni
hil rapuiſſe ſe dicit peccatū attendens: ni-
hil vſurpaſſe quod eius non erat. Hoc eſt
eñ rapine: hoc iniquitatis. Nam ab ipſo
diabolo extorſit quos ipſe rapuerat. Ne-
mo inquit in domū fortis intrat ⁊ vaſa eiꝰ
diripit: niſi prius alligauerit fortē. Alliga-
uit fortē ⁊ vaſa eius diripuit: certe nō rapu
it. Sed reſpondet tibi. Vaſa iſta de domo
mea magna ꝑierāt: nō furtū feci: ſed fur-
tū recepi. Deus tu ſcis †impruden

Alia lr̄a: †inſipientiā.

tiam meā: Iterū ex ore corporis. Nam
que imprudētia in chriſto? Nōne ipe ē dei
virtus ⁊ dei ſapiētia? An illā dicit impru-
dentiā ſuā: de qua dicit Aplus: Stultum
dei ſapiētius eſt hoībus? Imprudētiā me-
am hoc ipſum qđ in me irriſerūt qui ſibi vi
debantur eſſe ſapientes: tu ſcis quare fie-
ret: tu ſciſti imprudentiā meā. Quid eñ tā
ſimile imprudentie qꝫ cū haberet in ptāte:
vna voce ſuos ꝑſecutores ꝓſternere pate-
retur ſe teneri: flagellari: cōſpui: colaphiza
ri: ſpinis coronari: ligno affigi: impruden-
tie ſile eſt: ſtultū videt: ſed ſtultū hoc ſupe-
rat oēs ſapiētes. Stultū qdē ē granū: ſꝫ qñ
cadit i terrā: ſi nemo ſciat ꝯſuetudinē agri
colarū ſtultū videtur. Labore magno me-
tit: portatur ad areaꝫ: trituratur: ventilatur:
poſt tāta pericula ⁊ tempeſtates ⁊ labores
ruſticanoꝝ: curāqꝫ dominoꝝ mittit in hor
reū frumentū purgatum. Venit hyemis et
qđ purgatū erat ꝓfertur ⁊ ꝓijcitur: impru
den tia videt: ſed vt nō ſit imprudētia ſpes
facit. Nō ergo ille pepercit ſibi: qꝛ ⁊ pater illi
nō pepercit: ſed ꝓ nobis oībus tradidit il
lum. Et de ipo qui dilexit me inqt Aplus:
et tradidit ſeipm ꝓ me: qꝛ granū niſi ceci-
derit in terrā vt moriatur: fructū inquit nō
reddet. Hec eſt imprudētia: ſed tu noſti il
lam. Iſti autē ſi cognouiſſent nunqꝫ dñm
glorie crucifixiſſent. Deꝰ tu ſcis iprudētiā
meā. Et delicta mea a te nō ſunt ab-
ſcondita. Hoc plane: lucide ⁊ aperte: qa
ex ore corpis intelligendū eſt. Delicta nul
la chriſtus habuit: fuit delictorū ſuſceptor
ſed nō cōmiſſor. Et delicta mea a te nō ſūt
abſcondita. Id eſt ꝯfeſſus ſum tibi oīa de

licta mea: ⁊ añ os meū vidiſti ea in cogita
tiōe mea: vidiſti vulnera que ſanares. Sʒ
vbi: Utiqʒ in corpe: in mēbris in illis fide
libus: vnde illi herebat iam mēbrum illud
qđ ꝯfitebatur peccata ſua. Et delicta inqͭ
mea a te nō ſunt abſcōdita. ¶ Nō eru-
beſcāt in me qui expectant te dñe:
dñe virtutū. Ruſus vox capitꝪ: nō eru
beſcāt in me. Nō dicatur illis: vbi eſt de ꝗ
pſumebatꝪ: Nō dicaꝉ illis: vbi eſt de ꝗ vo
biſ dicebat: CreditꝪ in deū ⁊ in me credite:
Nō erubeſcant in me ꝗ expectant te dñe:
dñe virtutū. ¶ Nō confundanꝉ ſup
me: qui querūt te deus iſrael. Poſt
hoc ⁊ a corpe intelligi: ſed ſi corpus ē non
vnū hoiem ponas: qꝛ reuera nō eſt vnꝰ ho
mo corpus eiꝰ: ſed exiguū membrū: corpꝰ
aūt ex mēbris conſtat. Corpus ḡ eius ple
nū tota eccleſia. Merito ḡ dicit eccl̃ia: nō
erubeſcant in me ꝗ expectāt te dñe: domi-
ne virtutū. Nō ſic affligar ab inſurgētibus
pſecutoribꝰ: nō ſic obterar ab inuidētibus
inimicis meis: ab oblatrātibus hereticꝪ ꝗ
a me exieꝛt: qꝛ nō erāt ex me. Nā ſi fuiſſent
ex me mecū forſitan ꝑmanſiſſent: nō ſic eo
rū ſcandalis premar: vt erubeſcant in me
qui expectāt te dñe: dñe virtutū. Nō ꝯfun
dantur ſup me: qui querūt te deus iſrael.
Alia lr̃a. ¶ Qm̄ ꝓpter te ſuſtinui †exprobra
† opprobriū. tione: operuit †irreuerētia faciē me
† cōfuſio. am. Nihil magnū eſt qđ dicit ſuſtinui: ſ
qđ dicit ꝓpꝉ te ſuſtinui. Si eñ ſuſtines qꝛ
peccaſti ꝓpꝉ te ſuſtines: nō ꝓpꝉ deū. Que
eñ vobis gloria eſt: ait Petrus: ſi peccā-
tes punimini ⁊ ſuffertis: Si aūt ſuſtines qꝛ
mandatū dei ſeruaſti: vere ꝓpter deū ſuſti
nes: ⁊ merces tua manet in eternū: qꝛ ꝓpꝉ
deū ſuſtinuiſti opprobria. Ideo eñ ille pri
or ſuſtinuit: vt nos ſuſtinere diſceremꝰ. Et
ſi ille qui nō habebat qđ illi obijciebaꝉ: q̄n
to magis nos ꝗ ⁊ ſi nō habemꝰ peccatū qđ
nobis obijcit inimicꝰ: habemus tñ alterū
qđ digne in nobis flagelleꝉ. Neſcio quis
te furē dicit ⁊ nō es fur: audis opprobriū:
nō tñ ſic nō es fur: vt nō ſis aliquid qđ deo
diſplicet. Porro ſi ille qui oīno nihil rapu
erat: qui veriſſime dixerat: Ecce venit pn-
ceps mūdi huiꝰ: ⁊ in me nihil inueniet: di-
ctus eſt peccator: dictꝰ eſt iniquus: dictus
eſt beelzebub: dictꝰ eſt inſanꝰ: tu dedignarꝪ
ſerue audire ꝓ meritis tuis qđ dñs audi-
uit nullis meritis ſuis: Ille venit vt tibi ꝓ-
beret exemplū: q̄ſi gratis h̄ fecerit: ſic tu nō
ꝓficis: Quare eñ ille audiuit: niſi vt tu cū
audires nō deficeres: Ecce tu audis ⁊ de-
ficis. Fruſtra ḡ ille audiuit: Nō eñ ꝓpꝉ ſe:
ſʒ ꝓpter te audiuit. Qm̄ ꝓpter te ſuſtinui ex
probratione: opuit irreuerentia faciē meā.
Irreuerētia inqͭ operuit faciē meā. Irreue
rentia ꝗd eſt: Nō ꝯfundi. Deniqʒ q̄ſi vitu-
um videꝉ cū dicit: irreuerēs hō eſt. Mag-
na irreuerētia hoīs nō illū erubeſcere. Er-
go irreuerētia q̄ſi impudētia ē. Oportet vt
habeat chriſtianꝰ irreuerētiā iſtā: q̄n vene
rit inter hoīes ꝗbus diſplicet chriſtus. Si
erubuerit de chriſto: delebitur de libro vi-
uentiū. Opus ē ḡ vt habeas irreuerētiā:
q̄n tibi de chriſto inſultaꝉ: q̄n dicit cultor
crucifixi: adorator male mortui: venerator
occiſi. Hic ſi erubueris mortuꝰ es. Snīam
ꝗppe ipius vide qui neminē fallit. Qui me
erubuerit corā hoībus: ⁊ ego erubeſcā eū
corā angelis dei. Obſerua igiꝉ tu: ſit in te
irreuerētia. Frōtoſus eſto q̄n audis oppro
brium de chriſto: prorſus eſto frontoſus.
Quid times frōti tue: quā ſigno crucis ar
maſti: Hoc eſt eñ: ꝓpter te ſuſtinui expro
bratione: opuit irreuerētia faciē meā: ꝓpꝉ
te ſuſtinui exprobrationē: ⁊ qꝛ nō de te eru
bui: q̄n mihi ꝓpter te inſultabaꝉ: operuit Alia lr̃a.
irreuerētia faciē meā. †Alienatꝰ fac- † extraneus.
tus ſum fratribꝰ meis: ⁊ † hoſpes † peregrinus.
filijs mr̃is mee. Filijs ſynagoge hoſpes
factꝰ ē. In patria ꝗdē ipius dicebaꝉ: Non
nos ſcimus eū eſſe filiū Marie ⁊ Ioſeph:
Et vñ alio loco. Hūc aūt neſcimus vñ ſit.
Factꝰ ſū ḡ hoſpes filijs mr̃is mee. Nō ſci-
erūt vnde ſim: de quibꝰ erat caro mea. Nō
ne ſciebant de femore Abraā natū: vnde
caro mea occulta erat: q̄n ſub ipſo femore
manū ſeruꝰ ponens iurauit ꝑ deū celi: Ho
ſpes factꝰ ſum filijs mr̃is mee. Quare hoc:
Quare nō agnouerūt: Quare alienū di-
xerūt: Quare auſi ſunt dicere: neſcimꝰ vñ
ſit: ¶ Qm̄ zelus domus tue come-
dit me: Id eſt qꝛ pſecutus ſum in illis ini
quitates ipoꝝ: qꝛ nō patienꝉ tuli ꝗs ſic cor
ripui: qꝛ queſiui gloriā tuā in domo tua: qꝛ
flagellaui in tēplo malе verſantes: vbi eti
am poſitū ē: Zelus domꝰ tue comedit me:
Hinc alienꝰ: hic hoſpes: hinc neſcimꝰ vñ
ſit. Agnoſcerēt vñ ſim ſi agnoſceret qđ mā
daſti. Si eñ inuenirē illos ſeruātes manda
ta tua: zelus domꝰ tue nō comederet me.
Et opprobria exprobrātiū tibi ce-
ciderūt ſup me. Hoc teſtimonio vſus
eſt ⁊ Paulꝰ apl̃s: Lecta eſt mō ipa lectio ⁊
ait: Quecūqʒ aūt ſcripta ſūt: vt nos doce-

remur ſcripta ſunt: vt p̃ ↄſolationẽ ſcriptu
raruʒ ſpẽ habeamus. Dixit ğ chriſti fuiſſe
iſtã vocẽ: opprobria exprobrantiũ tibi ceci
derũt ſup me. Quare tibi? Nunq̇d patri ex
probrat̃ ⁊ ñ ipi chriſto? Quare opprobria
exprobrantiũ tibi ceciderũt ſup me? Quia
q̇ me cognouit: cognouit ⁊ patrẽ: q̃ȝ nemo
exprobrauit chriſto: niſi deo exprobrãs: q̃ȝ
nẽo honorat patrẽ: niſi q̇ honorat et filiuȝ:
Opprobria exprobrãtiũ tibi ceciderũt ſup
me: q̃ȝ me ñ iuenerũt. Et † coopui in
ieiunio aĩam meã: ⁊ factũ eſt mihi
in opprobriũ. Jeiuniũ chriſti ſpũaliter
iam in alio pſalmo cõmendauim⁹ caritati
veſtre. Jeiuniũ ipſius erat: qñ defecerunt
oẽs qui in eũ crediderãt: q̃ȝ ⁊ eſuries ipſi⁹
erat vt in eũ crederetur: q̃ȝ ⁊ ſit̃ ipſius erat
qñ dixit mulieri: ſitio: da mihi bibere: fidẽ
q̇ppe ipſius ſitiebat. Et de cruce cũ dicẽt: ſi
tio: fideȝ illoꝝ querebat: ꝓ quib⁹ dixerat:
Pater ignoſce illis: q̃ȝ neſciunt q̇d faciũt.
Sed illi hoies quid ꝓpinarũt ſitiẽti? Ace
tũ. Acetũ etiã vetus dicit̃. Merito de vete
re hoie ꝓpinarũt: q̃ȝ noui eẽ noluerũt. Qua
re noui eſſe noluerũt? Quia ad titulũ pſal
mi hui⁹ vbi ſcriptũ eſt: Pro his qui cõmu
tabunt̃ nõ ꝯtinuerũt. Ergo operui in ieiu
nio animã mrã. Deniq̧ reſpuit etiã fel qḋ
illi optulerũt: Jeiunare elegit: q̃ȝ amaritudi
nẽ accipere. Nõ eñ intrãt in corpus eius
amaricãtes: de quib⁹ alio loco pſalmus di
cit: Qui amaricãt nõ exaltent̃ in ſemetip
ſis. Ergo operui in ieiunio animã meaȝ: et
factũ eſt mihi in opprobriũ. Hoc ipm mihi
in opprobriũ factũ eſt: q̃ȝ nõ illis ↄſenſi: h̃
eſt ab illis ieiunaui. Qui eñ nõ conſentit
male ſuadẽtibus ieiunat ab ipſis: ⁊ ꝑ hoc
ieiuniũ meretur opprobriũ: vt iõ illi inſulte
tur q̃ȝ nõ conſentit ad malũ. Et poſui
veſtimentũ meũ † ſaccũ: Jam ⁊ de ſac
co aliq̇d diximus. Vñ illud ẽ: Ego aũt cũ
mihi moleſti eſſent: induebã me cilicio. Et
humiliabã in ieiunio animã meaȝ. Poſui
veſtimẽtũ meũ ſaccũ: id ẽ oppoſui illi̇ quã
ſeuirent carnẽ meã: occultaui diuinitatem
meaȝ. Saccũ: q̃ȝ mortalis caro erat: vt de
pctõ ↄdẽnaret peccatũ in carne. Et poſui
veſtimentũ meũ ſaccũ. Et factus ſum
illis in parabolã. Jd eſt in irriſionem.
Parabola eñ dicit̃ qñ dat̃ ſimilitudo de
aliq̇: qñ d̃ illo male dicit̃. Sic ille (vbi gra
tia) pereat: quõ ille: parabola eſt: id eſt cõ
paratio ⁊ ſiĺitudo maledicti. Factus ğ ſuȝ
illis in parabolã. † Aduerſus me † in

Alia lra † operui.

Alia lra. † cilicium.

Alia lra. † Aduerſũ. † loquebãt.

ſultabãt q̇ ſedebãt in porta. Jn por
ta nihil aliud q̃ȝ i publico. Et i me pſal
lebãt qui bibebãt vinũ. Putat̃ hoc
fratres chriſto tãtũmõ ↄtigiſſe? Quotidie
illi in mẽbris eius ↄtingit: qñ forte neceſſe
erit ſeruo dei ꝓhibere ebrietates ⁊ luxuri
as in aliquo vel fundo vel oppido: vbi nõ
auditũ fuerit verbũ dei: paꝝ eſt q̃ȝ cantãt:
inſup ⁊ in ipm incipiunt cãtare a q̇ ꝓhibẽ
tur cãtare. Cõparate nũc illius ieiuniũ ⁊ il
loꝝ vinũ. Et in me pſallebãt qui bibebant
vinũ: vinũ erroris: vinũ ipietatis: vinum
ſupbie. Ego autẽ † oratio mea ad
te dñe: Ego aũt ad te eraȝ. Sȝ quõ? Ad
te orãdo. Qñ .n. maledicerit̃: ⁊ quid agas
nõ habes: qñ tibi iactant̃ opprobria: ⁊ quõ
corrigas eũ a q̇ iactant̃ nõ inuenis: nihil ti
tibi reſtat niſi orare. Sed memẽto: ⁊ ꝓ ipo
orare. Ego aũt oratio mea ad te dñe. Tẽ
pus bñplaciti deus. Ecce eñ ſepelit̃
granũ: exurget fructus. Tps bñplaciti de
us. De hoc tpe ⁊ ꝓphe dixerũt: qḋ cõme
morat Aplus: Ecce nũc tps acceptabile:
ecce nũc dies ſalutis. Tpus bñplaciti de⁹.
Jn mltitudine miſcðie tue: Hoc
eſt tps bñplaciti i mltitudine miſcðie tue.
Nã ſi nõ eſſet multitudo miſcðie tue: quid
nos facerem⁹ de multitudine iniq̇tatis no
ſtre? Jn mltitudine miſcðie tue. Exaudi
me in ṽitate ſalutis tue. Quia dixit
miſcðie tue: ſbiunxit ⁊ veritatẽ: q̃ȝ miſcðia
⁊ ṽitas vniuerſe vie dñi. Quare miſcðia?
Dimittẽdo pctã. Quare ṽitas? Redden
do ꝓmiſſa. Exaudi me in ṽitate ſalut̃ tue.
† Saluũ me fac d̃ luto vt nõ † inhe
reaȝ: De illo de q̇ ſupra dixerat: Jnfixus
ſũ in limo ꝓfundi: ⁊ nõ eſt ſubſtãtia. Pro
inde q̃ȝ illud expoſituȝ bñ accepiſtis: q̇d h̃
audiatis exp̃ſſius nõ eſt. Hinc ſe dicit libe
randũ: vbi ſe añ dixit infixum. Saluũ me
fac de luto vt nõ inhereã. Ex ponit h̃ ipſe.
† Fruar ex his qui oderunt me. Jpſi
ſunt ğ lutũ: vbi inhereã. Sȝ hoc forte ſug
gerit̃. Pauloante dixerat infixus ſum: nõ
dicit: Saluũ me fac de luto vt nõ inhereã:
cũ ſ̃m ſniam priorẽ deberet dicere: Saluũ
me fac de luto vbi heſeram: eruẽdo me nõ
agẽdo vt nõ inhereã. Ergo heſerat carne:
ſed nõ heſerat ſpũ. Dicit hoc ex infirmita
te mẽbroꝝ ſuoꝝ. Qñ forte caperis ab eo q̇
te premit ad iniq̇tatẽ: tenet̃ quidẽ corp⁹ tu
um: ſ̃m corpus infixus es in limo ꝓfundi:
ſed q̃ȝdiu nõ ↄſentis nõ heſiſti: ſi aũt ↄſen
tis heſiſti. Oratio ğ tua ibi ſit: vt quõ iam

Alia lra † orationẽ meã

Alia lra. † Eripe me. † infigar.

Alia lra. † libera me ab.

teneť corpus tuū: nō teneať ⁊ aīa tua: ſis li
ber in vinculis. Eruar ex his q̄ oderūt me.
Alia lra. † ꝓfundis. Et de † ꝓfundo aquaꝝ. Non me
demergat tēpeſtas aq̄: Sed iā demer
ſus erat. Ueni in altitudinē maris tu dixi
ſti: ⁊ tempeſtas demerſit me tu dixiſti. De
merſit ſm carnē: nō demergat ſm ſpiritū.
Quib⁹ dictū eſt: Si vos ꝑſecuti fuerint in
vna ciuitate fugite in aliā: hoc eis dictū ē:
vt nec carne hererēt nec ſpū. Nō eñ appe
tendū ē vt heream⁹ vel carne: ſ3 quātū poſ
ſumus vitare debem⁹. Si vo heſerim⁹ et
in man⁹ pctōꝝ venerimus: iam corꝑe heſi
mus: fixi ſum⁹ in limo ꝓfundi: reſtat ꝓ aīa
depcari: vt nō inhereamus: id ē nō ꝯſenti
amus: nō nos demergat tēpeſtas aque: vt
eam⁹ in ꝓfundū limi. Neq3 abſorbeat
Alia lra. † vrgeat. me ꝓfunduz: neq3 † coartet ſuꝑ me
puteus os ſuum. Quid ē hoc fratres?
Quid depcat⁹ eſt: Magn⁹ eſt pute⁹ ꝓfun
ditas iniq̄tatis hūane. Illuc q̄ſq3 ſi cecide
rit in altū cadet: ſed tñ ibi poſitus: ſi ꝯfiteť
pctā deo ſuo: nō ſuꝑ eū claudit puteus os
ſuū: vt eſt in alio q̊daz pſalmo ſcriptū: De
ꝓfūdis clamaui ad te dñe: dñe exaudi vo
cē meā. Si aūt factū fuerit in illo qđ ī alia
ſentētia ſcriptura dicit: Peccator cū vene
rit in ꝓfundū malorū ꝯtemnet: clauſit ſuꝑ
eū puteus os ſuū. Quare clauſit os ſuuz?
Quia clauſit os illi⁹. Perdidit. n. cōfeſſio
nē: vere mortu⁹ eſt: impletūq3 eſt in eo qđ
alibi diciť: A mortuo velut qui nō ſit perit
ꝯfeſſio. Metuēda iſta res eſt vehementer
fratres. Si videris hoīem feciſſe iniq̄tatē:
merſus ē in puteū. Qñ aūt illi dixeris iniq̄
q̄tatē ipſius: ⁊ dixerit: Uere peccaui fate
or: nō ſuꝑ eū clauſit pute⁹ os ſuū. Cū autē
videris eū dicere: Quid eñ male feci: fac
tus eſt defenſor pcti ſui: clauſit ſuꝑ eū pu
teus os ſuū: q̄ eruať nō h3. Amiſſa cōfeſſi
one: nō erit loc⁹ miſcdie. Tu factus es pec
cati tui defenſor: quō erit de⁹ liberator? Ut
ḡ ſit ille liberator: tu eſto accuſator.

Sermo ſcđs: de ſcđa pte eiuſdē pſalmi.

Poſterior ps pſalmi: de quo heſter
no die locuti ſumus caritati vr̄e:
hodie nob̄ explicāda remanſerat.
Et video eſſe tpus reddēdi debiti: ſi tñ ei⁹
ꝓlixitas nō nos etiā hodie debitores reli
q̄rit. Itaq3 hoc ꝓloquor ⁊ peto: ne diutur
nū ſermonē in his q̄ manifeſta ſūt: expecte
tis. Ita eñ poſſumus in obſcuriorib⁹ ne
ceſſitate īmorari: ⁊ fortaſſe ſupplere qđ de
bemus: vt alijs dieb⁹ alia debeam⁹: aliaq3
reddam⁹. Uideamus ḡ q̄ ſequunť poſtea
ꝙ dixit: Neq3 coartet ſuꝑ me puteus os
ſuū: Qđ heſterno die cōmendauim⁹ cari
tati veſtre: vt omni animi intentione ⁊ fide
pietatis caueamus: ne hoc maledictū ſuꝑ
ueniat nobis. Tunc eñ coartat puteus ſu
per hominē os ſuū: id eſt ꝓfunditas iniq̄
tatis: qñ non ſolū merſus in peccatiſ iacet:
ſed etiā perdit additū confeſſionis. Quā
do aūt dicit homo peccator ſū: radiatur in
aliquo lumine: etiā ꝓfunditas putei. Seq
tur ergo inter paſſiones exclamās dñs no
ſter Jeſus chriſt⁹ caput ⁊ corpus: ſicut cō
mendauimus vt q̄buſdā locis capitis ver
ba cognoſcatis. Que aūt dicta fuerint ita
vt capiti ꝯuenire nō poſſint: ad corpus re
feratis. Sic eñ loquiť chriſtus tanq3 vn⁹:
q2 ⁊ vere vnus: de quo dictū eſt: Erūt duo
in carne vna. Si eñ in carne vna: quid mi
raris: q2 ⁊ in voce vna? Sequitur ḡ. Ex Alia lar. † benigna.
audi me dñe qm̄ ſuauis eſt miſeri
cordia tua. Hanc cauſam aſſeruit qua
re debeat exaudiri: q2 ſuauis ē miſcdia dei.
Nōne magis hoc erat cōſequens vt dicēt:
exaudi me dñe: vt ſuauis mihi ſit miſcdia
tua? Quare ḡ: Exaudi me dñe? Qm̄ ſua
uis ē miſcdia tua. Suauitatē miſcdie dñi ď
tribulatiōe ſua cōmendauit. Alijs quodā
mō verbis dixit: Exaudi me dñe qm̄ tribu
lor. Reuera eñ q̇ dicit: Exaudi me qm̄ tri
bulor: cauſam dicit q̄re ſe exaudiri roget.
Sed hōi in tribulatione poſito: neceſſe eſt
vt ſuauis ſit miſcdia dei. De hac ſuauita
te miſcdie dei: videte q̇d alio loco ſcriptu
ra dicat. Sicut pluuia in ſiccitate: ita ſpe
cioſa eſt miſcdia dei in tribulatiōe. Qđ ibi
ait: ſpecioſa eſt: h ait hic ſuauis: nec panis
dulcis eſſet: niſi fames p̄cederet. Ergo ⁊ qñ
dñs ꝑmittit aut facit vt in tribulatione ali
qua ſimus: etiā tūc miſericors eſt. Nō eñ
alimentū ſubtrahit: ſed deſideriū mouet.
Itaq3 qđ ait mō: Exaudi me dñe qm̄ ſua
uis eſt miſcdia tua: iā noli differre exaudi
tionē: in tanta tribulatione ſum: vt ſuauis
mihi ſit miſcdia tua. Ad hoc ḡ ſubuenire
differebas: vt mihi dulce eēt qđ ſubuenie
bas. Jam ḡ vltra nō eſt qđ differas: ꝑue
nit tribulatio mea ad menſurā certā cala
mitatis: veniat miſcdia tua ad faciendum
opus bonitatis. Exaudi me dñe qm̄ ſua
uis eſt miſcdia tua. Scđm multitudi
nē miſerationū tuaꝝ reſpice in me.
Non ſm multitudinē peccatoruz meorū. Alia lra. † Et.
† Ne auertas faciē tuam a puero

tuo? Et hec cõmendatio ẽ a puero tuo: id
eſt a paruo: q꞉ iã carui ſupbia ꝑ diſciplinã
tribulationis. Ne auertas faciẽ tuã a pue-
ro tuo. Hec ẽ illa ſpecioſa miſcdia dei: quã
ſupra dixit. Nã ſequẽti vſu exponit qd di
xit. Qm̃ tribulor: velociter exaudi
me. Quid ẽ velociter? Iam nõ eſt qd dif
feras tribulor pceſſit afflictio mea: ſequat
Alia lra. † libera. miſcdia tua. Intẽde anime mee ꝛ
†redime eam: Nõ indiget expoſitione.
Alia lra. † eripe. Videamꝰ ḡ qd ſequit. Propter inimi
cos meos †erue me. Hec plane mirãda
petitio ẽ: nec breuit̃ ꝯſtringẽda: nec curſu
trãſilienda: ꝑſus miranda: ꝓpter inimi-
cos meos erue me. Quid ẽ ꝓpter inimicos
meos erue me? Vt cõfundant: vt crucient
liberatione mea. Quid ergo? Si nõ eẽnt il
li q de liberatõe mea eẽnt cruciãdi: mihi ſb
uenire nõ debuit: ꝛ tunc tibi acceptabilis
eſt liberatio: cũ fuerit alterꝰ damnatio. Ec
ce nõ ſunt inimici: q vel ꝯfundãtur: vel tor
queãtur de liberatione tua. Sic remaneb:
nõ liberaberis. An ad hoc vt valeat inimi
cis tuis: quo poſſint ꝛ ipſi tua liberatõe cõ
uerti? Sed ꝛ hoc mirũ eſt ſi habeat aliquã
petitionis cãm. Nunqd em̃ ad hec liberat
ſeruus dei a dño deo ſuo: vt alij ꝓficiant.
Quid ſi deeſſent q ꝓficerent ille ſeruꝰ dei
nõ erat liberãdus? Quacũq ḡ me cõuer-
tam: ſiue ad punitionẽ: ſiue ad liberationẽ
inimicoꝝ: nõ video cãm petitionis huius:
ꝓpt inimicos meos erue me: niſi aliqd in-
telligamꝰ: qd cũ dixero adiuuãte dño iudi
cabit in vobis: qui habitat ꝛ in vobis. Eſt
quedã liberatio ſanctorũ occulta: ꝛ ꝓpter
ipſos fit: qd deꝰ ſanctos ſuos: quoſdã oc-
culte: quoſdã vero liberat publice. Occul
te ſicut machabeos: publice ſicut tres pue
ros de camino ignis educẽs. Eſt quedam
publica ꝛ manifeſta: ꝛ ꝓpter inimicos coꝝ
fit: ſiue puniẽdos: ſiue liberandos. Nã vti
q deus de ignibꝰ ꝑſecutoris: nõ liberauit
fratres machabeos: quibꝰ Anthiochꝰ ſe-
uiens: etiã matrẽ adhibuit: cuiꝰ blandicijs
ad amorẽ vite cõuerterentur: ꝛ amãdo vi-
uerẽt hoibus: deo morerent. At illa mater
iã nõ eue: ſed matri eccleſie ſimilis: q̃s cũ
dolore pepereat vt viuos agnoſceret: cũ
gaudio vidit morientes: ꝛ ad hoc hortata
eſt: vt eligerẽt potius mori ꝓ paternis legi
bus dñi dei ſui: q̃ viuere cõtra eas. Quid
hic credituri ſumus fratres: niſi q꞉ liberati
ſunt: ſed occulta fuit illoꝝ liberatio? Deni
q ipſe Anthiochꝰ a quo occiſi ſunt: viſus
eſt ſibi aliqd feciſſe: qd eiꝰ crudelitas dicta
bat: vel potiꝰ incitabat. At vero tres pue-
ri de camino ignis apte liberati ſunt: q꞉ et
corpus eoꝝ erutũ eſt: ſalus eoꝝ publica fu
it. Illi ḡ ſunt in occulto coronati: iſti in ap
to liberati: oẽs tñ ſaluati. Quis ãt fructꝰ li
beratõis triũ pueroꝝ? Quare eoꝝ corona
dilata eſt? Ipſe Nabuchodonoſor cõuer-
ſus eſt ad deũ ipſoꝝ: eũq pdicauit: q꞉ eru
it ſeruos ſuos: quẽ cõtempſerat cũ eos mi
ſerat in caminũ. Eſt ḡ liberatio occulta: eſt
liberatio manifeſta. Liberatio occulta ad
aiam: liberatio manifeſta etiã ad corpꝰ pti
net. In occulto em̃ aia liberat: in manife-
ſto corpus. Porro ſi ita eſt: in hoc pſalmo
vocẽ dñi agnoſcamus. Ad occultã libera
tionem ptinet qd ſupra dixit: Intende aie
mee ꝛ redime eã. Reſtat corpis liberatio:
q꞉ eo reſurgẽte: ꝛ in celos aſcẽdẽte: ꝛ ſpm̃
ſctm̃ deſup mittente: cõuerſi ſunt ad eiꝰ fi-
dẽ q in eiꝰ morte ſeuierũt: ꝛ ex inimicis ami
ci facti ſunt ꝑ illiꝰ gratiã: nõ ꝑ iuſticiã ſuã:
iõ ſecutꝰ eſt ꝓpter inimicos meos erue me.
Intende anime mee: ſed hoc in occulto.
Propt inimicos aũt meos erue ꝛ corpus
meũ. Nihil em̃ inimicl meis ꝓderit: ſi ſolã
animã libaraueris: aliqd ſe egiſſe: aliqd ſe
impleuiſſe credituri ſunt. Que vtilitas in
ſanguine meo dũ deſcẽdo in corruptionẽ?
Ergo intẽde aie mee: ꝛ redime eã: qd tu ſo
lus ſcis: deinde: ꝛ ꝓpt inimicos meos erue
me: vt caro mea nõ videat corruptionem. Alia lra.
Tu †em̃† agnoſcis opprobrium † nõ habet.
meũ ꝛ cõfuſionẽ meã: ꝛ †verecun- † ſcis improperiũ.
diã meã. Quid eſt opprobriũ? Quid eſt † reuerentiã.
cõfuſio? Quid verecũdia? Opprobriũ eſt
qd obijcit inimicꝰ? Cõfuſio q mordet ꝯſci-
entiã? Verecũdia q facit ingenuã frõtẽ: eti
am de falſi criminis obiectiõe. Erubeſcere
nõ crimẽ: aut ꝛ ſi crimẽ eſt: nõ ẽ illiꝰ cui ob-
ijcit: ſ tñ infirmitas hũani animi: plerũq
verecũdat etiã cũ falſũ obijcit: nõ q꞉ obie-
ctũ eſt: ſ q꞉ creditũ. Oia hec ſunt in corpe
dñi. Nã ꝯfuſio in illo nõ poterat eſſe: in q
culpa ñ inueniebat. Obijciebat crimẽ chri
ſtianis: ſ ipm qd chriſtiãi eẽnt. Illa quidẽ
glia erat fortes libẽter accipiebãt: ꝛ ſic ac-
cipiebãt: vt oino in noie dñi ſui non erube
ſcerẽt. Operuerat em̃ irreuerẽtia faciẽ ipo
rũ habentiũ frontẽ Pauli dicẽtis: Nõ em̃
erubeſco de euãgelio. Virtꝰ em̃ dei ẽ in ſa
lutẽ oi credẽti. O Paule nõne tu es ado-
rator crucifixi? Parũ eſt inqt inde mihi nõ
erubeſcẽ: imo hunc ſolũ glorior: vñ me pu-

tat inimic⁹ erubeſcere. Mihi aũt abſit glo
riari niſi in cruce dñi noſtri Jeſu chriſti: ꝑ
quē mihi mũdus crucifixus eſt: ⁊ ego mũ-
do. Huic ġ tali fronti opprobriũ ſolũ pote
rat obijci. Nã nec ꝯfuſio poterat eſſe in cō
ſciētia iã ſanata: nec verecũdia in frōte taꝫ
libera. Sꝫ cũ obijcereť q̇buſdã qȯ chriſtũ
interfecerint: merito cōpũcti ſunt mala cō
ſciētia: ⁊ ſalubriter ꝯfuſi atq̃ ꝯuerſi: vt poſ
ſent dicere: tu cognouiſti cōfuſionē meaꝫ.
Tu ergo dñe noſti: ñ ſolũ opprobriũ meũ:
ſ; etiã cōfuſionē meã in q̇buſdã: ⁊ v̇ecũdiã
q̇buſdã: q̇ q̃uis i me credãt publice: in me
tñ corã ipijs ꝯfiteri erubeſcũt: plus apud
ſe valēte lingua hũana q̃ ꝓmiſſiōe diuia.
Uidete ġ eos ⁊ cōmēdant tales deo: nō vt
ſic relinquat: ſed vt eos adiuuãdo ꝑficiat.
Dixit em̃ ⁊ q̇dam credēs ⁊ titubãs: credo
Alia lr̃a. dñe: adiuua incredulitatē meã. In cō
† qui tribulãt. ſpectu tuo ſũt oēs † tribulãtes me:
Quare mihi ſit opprobriũ tu noſti: quare
ꝯfuſio tu noſti: q̃re v̇ecũdia tu noſti. Ergo
erue me ꝓpť inimicos meos: q: tu noſti iſta
mea: illi nō norũt: ac ꝑ hoc: q: ipi in ꝯſpec
tu tuo ſũt: iſta neſciētes nō potuerũt: vel cō
fundi: vľ corrigi: niſi manifeſte me erueris
Alia lr̃a. ꝓpter inimicos meos. † Opprobriũ ex
† improperiũ. pectauit cor meũ ⁊ miſeriã. Quid ē
expectauit? Futura iſta ꝓuidit: futura iſta
ꝓdixit. Nō em̃ venit ad aliud niſi mori nol-
let: nec naſci vellet: cã reſurrectionis vtrũ
q̃ fecit. Duo em̃ q̇dã nobis in genere hũa
no nota erãt: vnũ aũt icognitũ. Naſci q̇p-
pe hoies: ⁊ mori ſciebam⁹: reſurgere ⁊ in e-
ternũ viuere neſciebam⁹. Ut oñderet nob
quod nō noueram⁹: ſuſcepit duo q̇ noue-
ram⁹: Ad hoc ġ venit: Opprobriũ expecta
uit cor meũ ⁊ miſeriã. Sꝫ miſeriã cui⁹? Ex-
pectauit em̃ miſeriã: ſed magis crucifigen
tiũ: magꝫ ꝑſeq̃ntiũ: vt in illis eſſet miſeria:
in illo miſcḋia. Miſeriã q̇ppe illoꝝ miſerãſ
etiã pēdens in cruce: pater inq̇t ignoſce il-
lis: q: neſciũt q̇d faciũt. Opprobriũ expec
tauit cor meũ ⁊ miſeriã. Et ſuſtinui q̇
ſimul ꝯtriſtaretur ⁊ nō fuit: Quid
ġ ꝓfuit q: expectaui: hoc eſt q̇d ꝓfuit: q:
ꝓdixi: Quid ꝓfuit: q: dixi ideo me veniſ-
ſe? Uentũ eſt vt impleret qȯ dixi: Suſtinui
q̇ ſimul cōtriſtaret: ⁊ nō fuit. Et † cōſolan
Alia lr̃a. † qui ꝯſolaret. tes ⁊ nō inueni. Hoc ē nō fuit. Quod
em̃ ſuperiori verſu dixit: Suſtinui q̇ ſil ꝯtri-
ſtaretur: hoc ſequēti v̇ſu: ⁊ ꝯſolãtes. Qȯ
aũt ſuperiore verſu: ⁊ nō fuit: hoc ſequēti ver
ſu: ⁊ nō inueni. Ergo altera nō ſbiecta: ſed

ſuperior repetita ſn̄ia eſt. Quã ſentētiã ſi re-
tractemus: q̃ſtio nōnulla poterit oboriri.
Nũquid em̃ diſcipuli ei⁹ nō ſunt ꝯtriſtati:
qñ duct⁹ eſt ad paſſionē: qñ ligno ſuſpen-
ſus: qñ mortu⁹? Ubi adeo ꝯtriſtati ſſt: vt il
la Maria magdalena q̇ ꝑmo eũ vidit: gau
dēs lugētibus nũciaret quid viderit. Euã
geliũ iſta loquiť: nō nr̃a ꝑſumptio: nō nr̃a
ſuſpitio ē. Cōſtat doluiſſe: cōſtat luxiſſe di
ſcipulos. Extranee mulieres flebãt: qñ ad
paſſionē ducebať: ad q̃s ꝯuerſus ait: Fle-
te: ſ; voſ: nolite flere me. Quō ġ ſuſtinuit q̇
ſimul ꝯtriſtareť ⁊ nō fuit? Attēdimus ⁊ iue
nimus triſtes: ⁊ lugētes: ⁊ plãgētes: vñ no
bis mira videť iſta ſentētia: ſuſtinui q̇ ſil cō
triſtareť ⁊ nō fuit: ⁊ cōſolãtes ⁊ nō inueni.
Intēdam⁹ diligenti⁹ ⁊ videbim⁹ eũ ſuſti-
nuiſſe q̇ ſimul ꝯtriſtareť ⁊ ñ fuiſſe. Cōtriſta
banť em̃ illi carnaliť de vita mortali: q̇ mu
tãda fuerat morte ⁊ reparãda reſurrectōe.
Hinc erat illa triſticia. De illis em̃ eſſe de-
buit: q̇a ceci medicũ occiderũt: q̇ tã q̃ ꝑni
cioſe febriētes frenetici: faciebãt iniuriã ei
a q̇ illis fuerat ſalus allata. Ille volebat cu
rare: illi ſeuire. Hic triſticia medico. Que
re vtrũ inuenerit hui⁹ triſticie comitē. Nō
em̃ ait: ſuſtinui q̇ ꝯtriſtaretur ⁊ nō fuit: ſ; q̇
ſimul ꝯtriſtareť: id ē ex ea re q̇ ego ꝯtriſtor
⁊ nō iueni. Petr⁹ inde plurimũ amauit: ⁊
in fluctibus calcãdo ſe ſine dubitatione ꝓ
iecit: ⁊ ad vocē dñi liberat⁹ eſt: ⁊ cũ ductũ
ad paſſionē amoris audacia ꝯſecutus: tñ
turbat⁹ ter negauit. Uñ niſi q: malũ illi vi
debať mori? Id em̃ deuitabat qȯ malum
putabat. Hoc ġ ⁊ in dño dolebat qȯ ipſe
deuitabat? Propťea ⁊ añ dixerat: Abſit a
te dñe: ꝓpitius tibi eſto dñe ne fiet iſtȯ: qñ
meruit audire ſathanas: poſtea q̃ audie-
rat: btũs es ſimō bariona. Ergo i triſticia
quã habebat dñs de illis ꝓ quib⁹ orauit:
Pater ignoſce illis q: neſciũt q̇d faciunt:
nullũ comitē iuenit. Et ſuſtinui q̇ ſimul cō
triſtareť ⁊ nō fuit: ꝓrſus nō fuit: ⁊ ꝯſolãtes
⁊ nō iueni. Qui ſũt ꝯſolãtes? Proficiētes.
Ipſi em̃ nos ꝯſolanť: ipi ſũt ſolatio oibus
ꝓdicatorib⁹ v̇itatis. Et dederunt in
eſcã meã fel: ⁊ in ſiti mea potauerũt
me aceto. Factũ ē q̇dē ad litterã: ⁊ euan
geliũ h̄ nobis indicat: ſed intelligendũ eſt
fr̃es: hoc ipm qȯ nō iueni ꝯſolãtes: h̄ ipm
qȯ nō inueni q̇ ſil ꝯtriſtareť: h̄ fuit fel meũ:
h̄ mihi amaꝝ: h̄ acetũ fuit. Amaꝝ ꝓpť me
rorē: acetũ ꝓpter vetuſtatē eorũ. Nã q̃ le-
gimus illi q̇dē oblatũ fel: ſicut euãgeliũ lo-

quiꝫ: ſ; i potū nō in eſcā: verūtn̄ ſic accipiē
dū: ⁊ ipletū qḋ h̄ fuerat añ p̄dictū: dederūt
in eſcā meā fel: ⁊ i iſto ip̄o facto: nō ſolū in
h̄ dicto myſteriū reqrē debem⁹: ſecretū pul
ſare: veluꝫ templi ꝯſciſſum intrare: videre
ibi ſacramētū: vel qḋ ita dictū ē: vel qḋ ita
factū ē. Dederūt inqt in eſcā meā fel: ñ ipm
qḋ dederūt eſca erat: pot⁹ eñ erat: ſ; in eſcā
dederūt. Quid? Iā dñs eſcā accepat: ⁊ in
ipaꝫ iniectū ē fel. Accepat aūt ip̄e eſcā ſua
uem: qñ paſcha mādūcauit cū diſcipulis
ſuis: ibi ſacramentū ſui coꝛpis demōſtra-
uit. In hāc eſcā tam ſuauē: tā dulcē vnita
tis chꝛiſti: quā cōmendauit Apl̄us dicēs.
Quia vn⁹ panis vnū coꝛp⁹ multi ſum⁹. In
hāc eſcā ſuauē q̇s ē q̇ det fel: niſi ꝯtradicto
res euangelij: tanq̄ꝫ illi pſecutoꝛes chꝛiſti?
Mi⁹ eñ peccauerūt iudei crucifigētes in
terra ambulātē: q̄ꝫ qui ꝯtēnūt in celo ſedē-
tē. Qḋ g̃ fecerūt iudei vt in eſcā quā iā ac-
ceperat darēt bibendū amaꝝ illū potuꝫ: h̄
faciūt q̇ male viuēdo ſcandalū inferūt ec-
cleſie: h̄ faciūt heretici amaricātes: ſed nō
exaltēt in ſemetipis: Dāt fel ſup tā iocūdū
cibū. Sꝫ q̇d fac dñs? Nō admittit ad coꝛ-
pus ſuū. Hoc ſacramentū ip̄e dñs qñ illi
optulerūt fel guſtauit ⁊ noluit bibē. Si nō
eoſ pateremur: nec oīno guſtarem⁹. Quia
v̇o neceſſe ē eos pati: neceſſe ē guſtari. Sꝫ
q꞉ in mēbꝛis chꝛiſti tales eſſe nō pñt: guſta
ri pñt: recipi in coꝛp⁹ nō pñt. Et dederunt
in eſcā meā fel: ⁊ in ſiti mea potauerunt me
aceto. Sitiebā ⁊ acetū accepi: id ē fidē illo
rū deſideraui ⁊ vetuſtateꝫ inueni. Fiat
meſa eoꝝ corā ipſis in †muſcipulā:
Qualē muſcipulā mihi exhibuerūt: dādo
mihi talē potū: tal' muſcipula illis ſit. Qua
re g̃ corā ipſis? Sufficeret: fiat mēſa eoꝝ in
muſcipulā. Sūt tales q̇ iniqtatē ſuā noue-
rūt: ⁊ in ea ptinaciſſime pſeuerāt: corā ipis
fit muſcipula eoꝝ. Pernicioſi nimis ipi ſꝫ
q̇ deſcēdūt in inferuū viuētes. Deniq̄ꝫ de
pſecutoꝛib⁹ q̇d dictuꝫ eſt? Niſi q꞉ dñs erat
in nob̄: foꝛtaſſe viuos abſoꝛbuiſſent nos.
Quid ē viuos? Cōſentiētes illis: ⁊ ſciētes
q꞉ eis ꝯſētire ñ debebam⁹. Ergo corā ipis
fit muſcipula ⁊ nō coꝛrigūt. Vel q꞉ corā ip
ſis ē muſcipula nō icidāt. Ecce norūt mu-
ſcipulā: ⁊ pedē mittūt: ⁊ tenēda colla ſubij
ciūt. Quāto meli⁹ erat auerti a muſcipl'a:
pctm̄ cognoſcere: errorē dānare: amaritu
dinē coercere: in coꝛpus chꝛiſti trāſire: dñi
gl'am q̄rere. Sꝫ tm̄ valet animi p̄ſūptio: vt
⁊ corā ipſis muſcipula ſit: ⁊ incidāt in eaꝫ.

Alia lr̄a. ł laqueū.

Obſcurent̄ oculi eoꝝ ne videāt: Seq̇t h̄:
vt qm̄ ſine cā viderūt: fiat illis ⁊ nō videre.
Fiat g̃ menſa eoꝝ corā ipſis in muſcipulā.
Corā ipis fiat in muſcipulā: nō optātis ē:
ſed ꝓphetātis. Nō vt fiat: ſed q꞉ fiet. Hoc
ſepe cōmendauim⁹: ⁊ meminiſſe debetis:
ne qḋ p̄ſaga mens in ſpū dei dicit: maliuo
le dep̄cari videat̄. Fiat g̃: nec pōt aliter: ni
ſi vt talib⁹ iſta eueniāt. Et qm̄ videmus p
ſpiritū dei dici talia euētura malis: ad h̄ in
illis h̄ intelligam⁹: vt nos talia deuitem⁹.
Hoc eñ nob̄ ꝓdeſt itelligere: ⁊ ex inimicꝫ
ꝓficē. Fiat g̃ illis ⁊ in retributionē ⁊ in ſcā
dalū. Et nūq̇d iuſtū eſt h̄? Iuſtū ē. Qua-
re? Quia: In retributionē. Nō eñ ali
q̇d illis accideret: qḋ nō debeat̄. In retri-
butionē ſit: ⁊ in ſcādalū: q꞉ ipſi ſibi ſūt ſcā-
dalū. Obſcurent̄ oculi eoꝝ ne vi
deāt: ⁊ doꝛſuꝫ eoꝝ ſp incurua. Hoc
ꝯſequēs eſt. Nā q̄ꝝ oculi fuerint obſcura-
ti ne videāt̄: ſequit̄ vt doꝛſū illoꝝ icuruet̄.
Vñ hoc? Quia ceſſauerūt ſupna cognoſcē:
neceſſe ē vt de inferioꝛib⁹ cogitēt. Qui bñ
audiūt ſurſum coꝛ: curuū doꝛſū nō habēt.
Erecta q̇ppe ſtatura expectat ſpē repoſitā
ſibi in celo: maxie ſi p̄mittat thezaurū ſuū:
q̇ ſequat̄ coꝛ ei⁹. At v̇o q̇ future vite ſpeꝫ ñ
intelligūt: iā excecati ď inferioꝛib⁹ cogitāt:
⁊ hoc ē h̄re doꝛſū curuū: a quo moꝛbo dñs
mulierē illā liberauit. Alligauerat eñ eaꝫ
ſathanas annis decē ⁊ octo: ⁊ eā curuataꝫ
erexit: ⁊ q꞉ ſabbato faciebat: ſcādalizati ſꝫ
iudei. Bñ ſcādalizati ſūt de illa erecta ipſi
curui. Et doꝛſum eoꝛum ſemper incurua.
Effunde ſup eos irā tuā: ⁊ †indi
gnatio ire tue cōp̄hendat eos. Pla
na ſūt: ſ; tn̄ cōp̄hendat eos q̄ſi fugiētes ag
noſcimus. Quō aūt fugituri ſūt? In celū?
Tu ibi es. In īfernū? Ades. Penas ſuas
nolūt recip̄e vt volēt indirectū: cōp̄hēdat
eos indignatio ire tue: nō eos p̄mittat effu
gere. Fiat habitatio eoꝝ deſerta:
Hoc iā in manifeſto. Quō eñ liberationē
ſuā nō ſolū occultā cōmendauit dicēſ: In
tēde aīe mee ⁊ redime eā: veꝝ etiā manife-
ſtā ſcđm coꝛp⁹ adijciēs ꝓpter inimicos me
os erue me: ita ⁊ his futuras q̄ſdā calami-
tates p̄dicit occultas: de q̇b⁹ paulo ante lo
q̄bat̄. Nā q̄tus q̇ſq̄ꝫ ē q̇ intelligat infelicita
tē hoīs cui⁹ coꝛ iā cecū ē? Tollant̄ illi oculi
coꝛpis oēs hoīes miſerū dictum. Perdat
oculos mētis: ſ; tñ circūfluāt oīa abūdātia
rerū: felicē appellāt: ſ; q̇ ſiḷr ocl'os mētis p-
diderūt. Ergo iaꝫ q̇d? Apte appareat oīb⁹

Alia lr̄a ł retributiões.

Alia lr̄a. ł furoꝛ.

qꝛ vindicatū ē in eis. Nā cecitas iudeoꝝ
occulta vindicta ē. Manifeſta vo q̄ ē: Fi
at habitatio eoꝝ deſerta. Et in taberna
culis eoꝝ nō ſitq̄ inhabitet. Factū ē
h̄ in ipſa ciuitate hieruſalē: in q̄ ſibi viſi ſūt
potētes clamādo aduerſus filiū dei: cruci
fige crucifige: ⁊ p̄ualēdo qꝛ potuerūt occi
dere eū q̄ mortuos ſuſcitabat: q̄ꝫ ſibi potē
tes: q̄ꝫ magni viſi ſūt. Cōſecuta ē poſtea vi
dicta dn̄i: expugnata eſt ciuitas: debellati
iudei: occiſa neſcio q̄t hoīm milia: null⁹ il
luc mō p̄mittit̄ accedē iudeoꝝ: vbi potue
rūt aduerſus dn̄m clamare: ibi a dn̄o nō p̄
mittunt̄ habitare. Perdiderūt locū furorꝭ
ſui: atq̄ꝫ vtinā vel nūc agnſcant locū quietꝭ
ſue. Quid ꝓfuit illi Caiphe dicē: Nos ſi
iſtū dimiſerim⁹ ſic: veniēt romani ⁊ tollent
nob̄ locū ⁊ gentē: Ecce ⁊ nō eū dimiſerūt
viuū: ⁊ ille viuit: ⁊ venerūt romani ⁊ tulerūt
eiſ ⁊ locū ⁊ regnū. Nō audiebam⁹ cū euā
geliū legeret̄: Hieruſalē hieruſalē q̄tiēſ vo
lui ꝯgregare filios tuos: tanq̄ꝫ gallina pul
los ſuos ſb̄ alas ſuaſ ⁊ noluiſti. Ecce rliq̄t̄
vobis dom⁹ vr̄a deſerta. Hoc ⁊ hic dr̄: Fi
at habitatio eorū deſerta: ⁊ in tabernacul̄
eoꝝ nō ſit q̄ inhabitet. Nō ſit q̄ inhabitet:
ſ; ex numero illoꝝ. Nā loca illa oīa ⁊ hoīb⁹
plēa ſūt: ⁊ iudeis iania. Quare h̄: Qm̄
quē tu pcuſſiſti ipi pſecuti ſūt: ⁊ ſu Alia lra. ɫ nō habet.
p̄ dolorē vulnerū meoꝝ addiderūt.
Quid ḡ peccauerūt ſi a deo pcuſſū pſecuti
ſūt: Quid aio eoꝝ iputat̄: Malicia. Naz
id i chriſto factū ē qȯ oportebat. Pati vti
q̄ꝫ venerat: ⁊ puniuit p̄ quē paſſus eſt. Nā
Judas traditor punit⁹ eſt: ⁊ chriſt⁹ crucifi
xus eſt: ſ; nos redemit ſanguie ſuo: ⁊ puni
uit illū de p̄cio ſuo. Proiec. n. p̄ciū argēti
q̄ ab illo dn̄s vēditus erat: nec agnouit p̄
ciū q̄ ipſe a dn̄o redēptus erat. Factū eſt h̄
in Juda. S; cū videam⁹ menſurā q̄ndā eē
ſe retributiōis in oībus: nec quēq̄ꝫ poſſe p̄
mitti ampli⁹ ſeruire q̄ꝫ accepit ptātē: quō
illi addiderūt: aut q̄ ē iſta pcuſſio dn̄i: Ni
mirū ex pſona locut⁹ eſt eis: vn̄ corpus ac
cepat: vn̄ carnē aſſūpſerat: id ē generꝭ hūa
ni ipſius Ade: q̄ pcuſſus eſt p̄mo morte ꝑp
ter pctm̄ ſuū. Mortales ḡ hic hoīes cū pe
na naſcunt̄: huic pene addūt q̄cūq̄ꝫ hoīes
fuerint pſecuti. Jā em̄ hic hō moritur⁹ nō
eēt: niſi illū deus pcuſſiſſet. Quid ḡ tu hō
ſeuis ampli⁹: Paꝝ ne hōi eſt qȯ aliqn̄ mo
ritur⁹ eſt: Portat ḡ vnuſq̄ſq̄ꝫ noſtrū penā
ſuā: huic pene volūt addē q̄ nos pſequūt̄.
Hec pena pcuſſio eſt dn̄i. Dn̄s q̄ppe ſn̄ia

pcuſſit hoīem: q̄ die tetigeritꝭ inquit morte
moriemi. Ex hac morte carnez ſuſcepat: ⁊
vet⁹ hō noſter ſil̄ crucifix⁹ ē cū illo. Ex illi⁹
voce iſta dixit: Quē tu pcuſſiſti ipſi pſecu
ti ſūt: ⁊ ſup̄ dolorē vulnerū meoꝝ addide
rūt. Sup̄ quē dolorē vulnerū: Sup̄ dolo
rē pctōꝝ ipſi addiderūt. Vulnera em̄ ſua
pctā ſua dixit. Sed ne ad caput reſpicias
ad corp⁹ aduerte: ſcōm c⁹ vocē dictū ē ab
ipſo in alio pſalmo: in q̄ vocē ſuā oñdit: qꝛ
ei⁹ p̄mū verſū de cruce clamauit: De⁹ de
us me⁹ reſpice in me: q̄re me dereliq̄ſti. Ibi
ſecut⁹ ait: Lōge a ſalute mea v̄ba delictoꝝ
meoꝝ. Ipa ſūt vulnera inflicta a latrōib⁹
in via ei quē leuauit in iumētū ſuū: quē ſa
cerdos ⁊ leuita trāſeūtes iuenerāt ⁊ ꝯtēp
ſerāt: a q̄bus curari nō potuit. Trāſiēſ aūt
ſamaritan⁹ miſert⁹ eſt ei⁹: acceſſit ⁊ in iumē
tū ꝓpriū leuauit. Samarites aūt latine cu
ſtos interp̄tat̄. Quis aūt cuſtos niſi ſalua
tor dn̄s nr̄ Jeſus chriſt⁹: Qui qm̄ ſurrexit
a mortuis iā nō moritur⁹: nō dormit: neq̄ꝫ
obdormiet q̄ cuſtodit iſrael. Et ſup̄ dolorē
vulneꝝ meoꝝ addiderūt. Appone ini
q̄tatē ſup̄ iniq̄tatē ipſoꝝ: Quid ē h̄: Alia lra. ɫ eorū.
Quis nō expaueſcat: Deo dr̄: Appone in
iq̄tatē ſup̄ iniq̄tatē ipſorū. Vn̄ apponet de⁹
iniq̄tatē: Habet em̄ iniq̄tatē quā apponat:
Scim⁹ em̄ veꝝ eſſe qȯ dictū ē p̄ Paulum
aplm̄. Quid ḡ dicem⁹: Nūq̄d iniquitas ē
apud deū: Abſit. Vn̄ ḡ appone iniq̄tatem
ſup̄ iniq̄tatē: Quō ḡ intellecturi ſum⁹: Aſ
ſit dn̄s vt dicam⁹: ⁊ ꝑpter fatigationē vr̄az
breuiter dicē valeam⁹. Iniq̄tas ipoꝝ erat:
qꝛ hoīem iuſtuz occiderūt. Addita ē alia:
qꝛ filiū dei crucifixerūt. Seuire ipſoꝝ tāq̄ꝫ
in hoīez fuit. S; ſi cognouiſſēt: nūq̄ꝫ dn̄m
glorie crucifixiſſent. Illi i iniq̄tate ſua tāq̄ꝫ
hoīem occidē voluerūt. Appoſita ē iniq̄tas
ſup̄ iniquitatē ipſoꝝ: vt filiū dei crucifige
rēt. Quis hāc iniq̄tatē appoſuit: Ille q̄ di
xit: Forte reuerebūt̄ filiū meū: ipm̄ mittaz.
Solebāt. n. occidē miſſos ad ſe ſeruos: ex
actores locatiōis atq̄ꝫ mercedis. Miſit ip
ſū filiū: vt ⁊ ipm̄ occiderēt: Appoſuit iīq̄ta
tē ſup̄ iniq̄tatē ipſoꝝ. Et h̄ de⁹ ſeuiendo fe
cit: an potius iuſte retribuēdo: Fiat em̄ illꝭ
inq̄t in retributionē: ⁊ in ſcandalū. Meriti
erāt ſic excecari vt filiū dei nō agnoſcerēt.
Et h̄ fecit de⁹: apponēs iniquitatē ſup̄ ini
quitatē ipſoꝝ: nō vulnerādo: ſed nō ſanā
do. Quō em̄ auges febrē: auges morbuz:
nō morbū adhibēdo: ſed nō ſuccurrēdo.
Sic qꝛ tales fuerūt vt curari nō mererent̄:

in ipſa malicia quodāmō pſecerunt: ſicut
dictū eſt: Mali aūt ꝛ facinoroſi: pficiūt in
peius. Et appoſita eſt iniquitas ſup iniqta
tē ipſoꝝ. Et nō intret in † tua iuſticia.

Alia lra. † iuſticiā tuā.

Hoc planū ē. Deleant᷑ de libro vi
uentiū: Aliqñ eñ illic ſcripti erant: Fra
tres nō ſic accipere debemus: q queꝫ de⁹
ſcribat i libro vite: ꝛ deleat illū Si hō dixit:
Quod ſcripſi ſcripſi: de titulo vbi ſcriptū
erat: Rex iudeoꝝ: deus queꝫ ſcribit ꝛ de
let: Preſcius eſt: Predeſtinauit oēs ante
ꝯſtitutionē mundi regnaturos cū filio ſuo
in vita eterna. Hos q̄s ꝯſcpſit: ipſos cōti
net liber vite. Deniqꝫ in apocalypſi quid
ait ſpūs dei: cū de pſſuris ab āñchriſto fu
turis loqueret᷑ eadē ſcriptura: Cōſentiēt
illi inq̄t oēs: qui nō ſūt ſcripti in libro vite.
Proinde ſine dubitatione nō erūt ꝯſenſu
ri q̄ ſcripti ſunt. Iſti g̃ quō inde deleñt᷑: vbi
nūqꝫ ſcripti ſūt: Hoc dictū eſt ſm ſpem ip
ſoꝝ: qꝛ ipſi ſe ſcriptos putabāt. Quid ē de
leant᷑ de libro vite: ꝛ ipſis ꝯſtet nō illos ibi
eſſe: Ex hac locutiōe dictū eſt in alio pſal
mo: Cadēt a latere tuo mille: ꝛ dena milia
a dexteris tuis: id ē multi ſcādalizabunt᷑: ꝛ
ex eo numero q̄ ſe ſperabāt ſeſſuros tecū:
ꝛ ex eo numero q̄ ſe ſperabant ſtaturos ad
dexterā tuā ſepati ab hedis ſiniſtris: nō qꝛ
cū ibi ſteterit aliqs: poſtea cadet: aut ſede
rit cū illo q̄ſqꝫ: abijciet᷑: ſed qꝛ multi caſuri
erāt i ſcādalū: q̄ iā ibi ſe eſſe putabāt: id ē
multi q̄ ſe ſpabāt ſeſſuros tecuꝫ: multi q̄ ſe
ſpauerāt ſtaturos ad dexteram: ipſi caſuri
ſūt. Sic g̃ ꝛ hic illi q̄ ſe ſperabāt tanqꝫ meri
to iuſticie ſue in libro ſcptos dei: quib⁹ dr:
Scrutami ſcpturas: in quib⁹ putatis vos
vitā eternā habere. Cū pducta fuerit dam
natio coꝝ etiā ad cognitionē eorū: delebū
tur de libro viuentiū: id ē nō ibi ſe eſſe cog
noſcēt. Nā verſus q̄ ſequit᷑ exponit qō di
ctū eſt. Et cū iuſtis nō ſcribant᷑. Di
xit g̃ deleant᷑ ſm ſpem eoꝝ: Scdm aūt eq
tatē tuā q̄d dico: Nō ſcribant᷑. Paup
ꝛ dolēs ego ſū: Quare h: An vt agſce
rem⁹ qō p amaritudinē aī maledicat paup
iſte: Multa. n. dixit q̄ ill᷑ eueniāt: ꝛ q̄ſi ei di
cēm⁹: vt q̄d talia: Noli tñ: rñdet paup ꝛ
dolēs ego ſū. Perduxerūt me ad egeſtatē:
ad iſtū dolorē depoſuerūt: iō iſta dico. Nō ē
tñ ſtomachatio maledicētis: ſ pdicatio p
phetātis. Nā d pauptate ſua ꝛ dolore ſuo
quedā q̄ poſteri⁹ dicit cōmēdatur⁹ eſt nob:
vt diſcam⁹ eſſe paupes ꝛ dolētes. Btī eñ
paupes qm̄ ipoꝝ ē regnū celorū: ꝛ btī qui
lugēt: qm̄ ipi ꝯſolabūt᷑. Hoc g̃ ipſe pus iā
nob oñdit: ꝛ iō paup ꝛ dolēſ ego ſū. Totū
corp⁹ ei⁹ h dicit. Corpus chriſti in hac ter
ra paup ē ꝛ dolēs: ſ ſint diuites chriſtiani:
Prorſus ſi xpiāi ſūt: paupes ſūt i cōpati
one diuitiaꝝ celeſtiū q̄s ſperāt: oē aurū ſu
um pro arenā deputāt. Paup ꝛ dolens ego
ſū. † Et ſal⁹ vult⁹ tui de⁹ ſuſcepit me.

Alia lra. † ſalus tua,

Nūq̄d deſert⁹ eſt paup iſte: qm̄ tu dignaris
pannoſū paupem applicare ad mēſaꝫ tuā:
Porro aūt pauperē iſtū ſalus vult⁹ dei ſu
ſcepit: in vultu ſuo abſcōdit eius egeſtatē.
De illo q̄ppe dictū ē: Abſcōdes eos in ab
ſcōdito vult⁹ tui. In illo aūt vultu q̄ ſint di
uitie vult᷑ noſſe: Diuitie iſte h tibi pſtāt vt
qō vis: qm̄ vis pūdeas: ille vo vt nūqꝫ eſu
rias. Paup ꝛ dolēs ego ſū: ꝛ ſal⁹ vult⁹ tui
de⁹ ſuſcepit me. Ad quā rē: Vt iā non ſim
paup: ñ ſim dolēs. Laudabo nomē
dei cū cātico † magnificabo eū i lau
de.

Alia lra. tet,

Iā dictū ē: paup iſte laudat nomē dei
cū cātico: magnificat eū in laude. Qm̄ au
deret cātare: niſi recreat⁹ eēt a fame: Lau
dabo nomē dei cū cātico: magnificabo eū
in laude. Magne diuitie q̄s gemmas lau
des dei d thezauro interiore ptulit. Mag
nificabo euꝫ in laude: he ſunt diuitie mee:
dñs dedit: dñs abſtulit. Ergo miſer remā
ſit: Abſit. Uide diuitias: Sic dño placuit
ita factū ē: ſit nomē dñi bñdictū. Laudabo
nomē dei cū cātico: magnificabo eū in lau
de. Et placebit deo: Hoc qō cū lau
do. Placebit Sup vitulū nouelluꝫ
cornua pducētē ꝛ vngulas. Grat⁹
illi erit ſacrificiū laudiſ: qꝫ ſacrificiū vituli.
Sacrificiuꝫ laudis honorificabit me: ꝛ ibi
via eſt quā oñdā illi ſalutare dei. Immola
deo ſacrificiū laudis: ꝛ rd de altiſſimo vota
tua. Ergo laudabo deū: ꝛ plus ei placebit
qꝫ vitul⁹ nouell⁹: cornua pducēs ꝛ vngu
las. Ampli⁹ g̃ placebit deo laus ei⁹ exiens
de ore meo: qꝫ magna victima adducta ad
arā ipius. An aliq̄d de cornib⁹ ꝛ vngul᷑ vi
tuli hui⁹ dicēdū ē: Qui bñ inſtruct⁹ eſt: et
laude dei opulēt⁹: ꝛ cornua debet hr̄e q̄b⁹
aduerſariū vētilet: ꝛ vngulas quib⁹ terraꝫ
excitet. Noſtis eñ h facere vitulos pube
ſcētes: ꝛ in taurinā audaciaꝫ grādeſcētes.
Nā iō nouellus ē ppter viā nouā. Aliqs g̃
hereticꝰ forte cōtradicit: cornibus ventile
tur: alius non cōtradicit: ſed tamē terrenū
abiecte ſapit: vngul᷑ excitet᷑. Ergo ſup hūc
vituluꝫ tibi placebit laudatio mea: Iā illā
poſt paupertatē ꝛ doloreꝫ in eterna ſocie

taᴛe angeloꝝ: vbi nec aduerſariꝰ erit in cer
tamine vētilandus: nec piger de terra exci
Alia lr̄a. tādus. Videāt † inopes ⁊ letetur:
† paupes. Credāt ⁊ ſpe gaudeāt: magis inopes ſint:
vt ſaturari mereanť: ne cum ſupbie ſaginā
ructant: negeť eis panis quo ſalubriter vi
uant. Querite dn̄m inopes: eſurite ⁊ ſitite.
Alia lr̄a. ipſe eſt em̄ panis q̇ de celo deſcēdit. Que
† deū. rite † dn̄m ⁊ viuet aīa veſtra. Queren
tis panē vt viuat caro vr̄a: dn̄m querite et
viuat aīa vr̄a. Qm̄ exaudiuit pau
peres dn̄s: Exaudiuit paupes: nec ex
audiret paupes niſi paupes. Uis exaudi
ri: Paup eſto: dolor de te clamet: nō faſti
Alia lr̄a diū. Qm̄ exaudiuit paupes dn̄s. Et † cō
† vinctos. peditos ſuos nō † ſpreuit. Offenſos
† deſpexit. a ſeruis fecit eos cōpeditos: ſed clamātes
de cōpedibꝰ nō ꝯtēpſit. Que ſūt iſte cōpe
des: Mortalitas: corruptibilitas carnis:
cōpedes ſūt quibꝰ ligati ſumꝰ. Et vulť no
ſce iſtarū cōpedū grauitatē. Inde dr̄ cor
pus qđ corrūpiť aggrauat aīam. Qm̄ ho
mines in ſeculo eē diuites volūt: iſtis cōpe
dibus pānos querūt: ſꝫ ſufficiāt pāni cōpe
dū. Tm̄ q̄re: quātū depellēde neceſſitatis
eſt. Cū aūt ſupflua q̄rľ: cōpedes tuas one
rare deſideras. In tali ḡ cuſtodia vel ſole
cōpedes remaneant: ſufficiat diei malicia
ſua. De iſta malicia clamamꝰ ad deū: qm̄
exaudiuit paupes dn̄s: ⁊ cōpeditos ſuos
Alia lr̄a nō ſpreuit. Laudēt illū celi ⁊ terra:
† reptilia. mare ⁊ oīa † repētia in eis. Uere diui
tie huiꝰ paupis iſte ſunt: ꝯſiderare creatu
ram: ⁊ laudare creatorē. Laudēt illū celi ⁊
terra: mare: ⁊ oīa repētia i eis. Et creatura
iſta ſola laudat deum: qm̄ ꝯſiderata ea lau
dať deus. Audi ⁊ aliud. Qm̄ deꝰ ſal
uā faciet ſyon: Reparat eccleſiā ſuā: gē
tes fideles incorporat vnigenito ſuo: non
fraudat credētes in ſe p̄mio repromiſſiōis
ſue. Qm̄ deus ſaluā faciet ſyon. Et edifi
cabunť ciuitates iude. Ipſe ſunt ec
cleſie: nēo dicat: qm̄ erit iſtud vt edificēť ci
uitates iude. O ſi velis agnoſcē ſtructurā
⁊ eē lapis viuꝰ: vt itres in eā. Et nūc ciuita
tes Iude edificanť. Iuda em̄ ꝯfeſſio inter
p̄tať. De ꝯfeſſione hūilitatľ edificanť ciui
tates Iude: vt foris ab eis ſupbi remane
ant: q̇ ꝯfiteri erubeſcāt. Quō deꝰ ſaluā fa
Alia lr̄a. ciet ſyō. Quā ſyō: Audi in ſeq̄ntibꝰ. Et
† poſſidebit. ſemen ſuoꝝ eiꝰ † obtinebūt eā: ⁊ q̇
† habitabūt. diligūt nomē eiꝰ † ihabitabūt i ea.
Pſalmꝰ finiť eſt: ſed paululū iſtos duos
v̄ſus nō relinq̄mus. Admonet em̄ nos ali
q̇d: nē deſperādo in illā ſtructurā nō intre
mus. Semē inquit ſeruoꝝ eius obtinebūt
eā: Iā ḡ ſemē ſeruorū eius q̇ ſūt: Forte di
cis: iudei nati de Abraā. Nos aūt q̇ nō ſu
mus nati de Abraā quō habebimꝰ iſtā ci
uitatē: Sꝫ nō ſūt ſemē Abrae illi iudei: q̇
bꝰ dictū ē: Si filij Abrae eſtľ facta Abrae
facite. Semē ḡ ſeruoꝝ eiꝰ: imitatores fidei
ſeruoꝝ eiꝰ obtinebūt eā. Deniꝗ vltimus
v̄ſus ſupiorez exponit. Quaſi em̄ turbarꝰ
ne putares forte hꝫ de iudeis dici: ⁊ ſemen
ſuoꝝ eiꝰ obtinebūt eā dicēs: Nos ſemē gē
tiū ſumꝰ q̇ idola coluerūt: ⁊ demonibꝰ ſui
erunt: quid ḡ nobis in hac ciuitate ſperā
dū ē: ſtati ſubiecit vt p̄ſumas ⁊ ſperes: Et
q̇ diligūt nomē eiꝰ inhabitabūt in ea. Hoc
eſt em̄ ſemē ſeruoꝝ eiꝰ q̇ diligūt nomē eiꝰ.
Quia em̄ ſerui eiꝰ dilexerūt nomē eiꝰ: q̇cū
ꝗ nō diligūt nomē eiꝰ: nō ſe dicant ſemen
ſeruoꝝ eius: ⁊ qui diligūt nomē eius nō ſe
negēt ſemen ſeruorū eius.
Explicit Trac. de pſ̄. LXVIII. Incipit
Trac. de pſ̄. LXIX. Prefatio.
GRās grano tritici: q̇ȝ mori voluit
⁊ multiplicari: gr̄as vnico filio dei
dn̄o ⁊ ſaluatori nr̄o Ieſu chriſto:
q̇ mortez nr̄am ſubire nō dedignatꝰ eſt: vt
nos vita ſua dignos facēt. Ecce q̇ȝ ſinglarľ
erat donec trāſiret: ſic dixit i pſalmo: Sin
gularis ſū ego donec trāſeā. Quia ſic erat
ſinglare granū: vt in ſe hrēt magnā multi
tudinis fecūditatē: in q̄ntis ḡnis paſſionē
eiꝰ imitātibꝰ exultamꝰ: qm̄ natalicia marty
rū celebramꝰ. Multa ḡ mēbra eiꝰ ſub vno
capite ipo ſaluatore nr̄o caritatľ ⁊ pacľ vin
culo colligata: ſicut noſſe dignami: qm̄ ſe
piſſime audiſtľ vnꝰ hō ſūt: ⁊ ipoꝝ vniꝰ hoīs
vox i pſalmis plerūꝗ audiť: ⁊ ſic clamat
vnꝰ tāꝗ oēs: q̇ȝ oēs in vno vnꝰ ſūt. Audia
mus ḡ qm̄ laborauerūt martyres: ⁊ inť ma
gnas tēpeſtates odioꝝ i hꝫ ſclo p̄iclitati ſr̄:
nō tā corpore: qđ qn̄ꝗ poſituri erāt: ſed ip
ſa fide: ne deficiētes ⁊ forte acerbis p̄ſecu
tionū cedētes doloribꝰ: vel amori vite hu
ius amitterēt qđ ꝓmiſerat deꝰ: q̇ nō ſolū v̄
bo: ſed etiā exēplo abſtulerat oēm timorez
verbo dicēs: Nolite timere eos q̇ corpꝰ oc
cidūt: aīam aūt nō p̄nt occidere: exēplo fa
ciēs qđ verbo p̄cepit: vt nec eoꝝ verberā
tiū manus vellet deuitare: nec alapas p̄cu
tientiū: nec ſaliuas cōſpuentiū: nec coro
nā de ſpinis imponentiū: nec crucē inter
ficientiū: nihil horū vitare voluit cum ni
hil opus erat ꝓpter eos quibus hoc opus

erat: faciens egrotis de ſeipſo medicamentū. Laborauerūt ergo martyres ⁊ niſi ille ſemꝑ adeſſet q̄ ait: Ecce ego vobiſcū ſum vſqꝫ in cōſummationē ſeculi: vtiqꝫ defeciſſent. Eſt ergo in hoc pſalmo: vox cōtribulatorū: ⁊ ideo vtiqꝫ martyrum inter paſſiones ꝑiclitantiū: ſed de ſuo capite preſumētiū. Audiamꝰ eos ⁊ loquamur cū eis ex affectu cordis: etiā ſi nō ſimilitudine paſſionis. Illi eñ iam coronati ſunt: nos adhuc ꝑiclitamur: nō quia tales nos ꝑſecutiōes vrgēt: quales ipſos vrgerūt: ſed fortaſſe ꝑeiores in oīmodis generibꝰ tantorū ſcandalorū. Nr̄a eñ tp̄a magꝭ abūdat illud vē: qđ clamauit dn̄s: Ve mūdo ab ſcādalis: ⁊ qm̄ abundauit iniquitas: refrigeſcet caritas multoꝝ: Neqꝫ eñ ⁊ Loth ille ſanctꝰ in ſodomis ab aliq̄ corporalē ꝑſecutionē patiabeť: aut dictū illi erat: vt nō ibi habitaret: ꝑſecutio eius facta mala ſodomitarū erāt. Nūc ergo iam chriſto in celo ſedēte: iam glorificato: iam ſubiectis ceruicibꝰ regū iugo eius: ⁊ ſuppoſitis eorū frontibꝰ ſigno eius: iam nullo remanente qui palā chriſtianis audeat inſultare: adhuc tn̄ inter organa ⁊ ſymphoniacos gemimꝰ: adhuc illi inimici martyrū: qꝛ vocibus ⁊ ferro non poſſūt: eos ſua luxuria ꝑſequūtur: atqꝫ vtinā paganos tantūmō tolerarem9: eſſet q̄lecūqꝫ ſolaciū expectare eos q̄ nondū cruce chriſti ſignati ſunt: qn̄ ſignentur: ⁊ qn̄ eius auctoritate alligati deſināt furere. Videmus etiā in fronte portātes ſignū eius: ſil in ipſa frōte portare ipudētiā luxuriā: diebuſqꝫ ⁊ ſolēnitatibꝰ martyꝝ nō exultare: ſꝫ inſultare: ⁊ inter hec gemimꝰ: ⁊ hꝫ ꝑſecutio nr̄a ē: ſi eſt in nobis caritas q̄ dicat: Quis infirmatur ⁊ ego nō infirmor: Quis ſcandalizatur ⁊ ego nō vror: Nullus ergo ſeruus dei ſine ꝑſecutōe. Plerūqꝫ ē illđ qđ Apl's ait: Sed ⁊ oēs q̄ volunt in chriſto pie viuē ꝑſecutionem patienť. Videris vn̄ videris: quō diabolus biformis ē: Leo eſt in impetu: draco in inſidijs. Leo mineť inimicꝰ ē: draco iſidieť inimicꝰ ē. Qn̄ nos ſecuri: Ecce fiāt oēs chriſtiani. Nūq̄d ⁊ diabolꝰ chriſtianꝰ erit: Tēptare ergo nō ceſſat: inſidiari nō ceſſat. Infrenatꝰ ē: atqꝫ illigatꝰ in cordibꝰ impioꝝ: ne ſeuiat in eccl'ia: ⁊ tm̄ faciat q̄ntū vult. Fremūt dētes ipioꝝ aduerſus dignitatē eccl'ie: ⁊ pacē chriſtianorū: ⁊ qꝛ nō habēt q̄d agant: ſeuiēdo: ſaltādo: blaſphemādo: luxuriādo: nō impellūt corpa chriſtianoꝝ: ſꝫ lacerant aīas chriſtianorū. Clamemus ergo vna voce oēs hec verba:

Expoſitio pſalmi.

Deus in adiutoriū meū intende: Opus eñ habemꝰ ſempiterno adiutorio in iſto ſeculo. Qn̄ aūt nō mō: Tn̄ i tribulatōe poſiti maxie dicamꝰ: Deꝰ in adiutoriū meū intēde.† **Cōfundanť ⁊ reuereanť: q̄ querūt animā meā.** Chriſtꝰ dixit: Siue caput dicat: ſiue corpꝰ dicat: ille dicit q̄ dixit: Quid me ꝑſeq̄ris: Ille dic q̄ dixit: Cū vni ex minimis meis feciſtis mihi feciſtꝭ. Nota ē ergo vox hꝰ hois: totꝰ hois: capitꝭ ⁊ corporis: nō ſepe cōmendāda qꝛ nō. Cōfundāť inq̄t ⁊ reuereātur q̄ q̄rūt aīā meā. In alio pſalmo dicit: Cōſiderabā in dexterā ⁊ videbā: ⁊ nō erat q̄ cognoſceret me: Perijt fuga a me: ⁊ nō ē q̄ req̄rat aīā meā. Ibi de ꝑſecutoribꝰ ait: qꝛ nō erat q̄ req̄reret aīam eiꝰ. Hic aūt: ꝯfundanť ⁊ reuereāť q̄ q̄rūt aīā meā. Dolebat ſe nō q̄ri ad imitādū: gemebat ſe q̄ri ad opprimēdū. Querꝭ aīam iuſti: cū imitari cogitas: q̄rꝭ aīam iuſti cū occidē cogitas. Qm̄ duobꝰ modis q̄riť aīa hois iuſti: ſingli ſingulꝭ pſalmis exp̄ſſi ſūt. Illic dolet: qꝛ nō eſt q̄ req̄rat aīā eiꝰ ad imitendā paſſionē eiꝰ. Hic aūt ꝯfundanť ⁊ reuereanť q̄ q̄rūt aīā meā. Querūt aīā eiꝰ: nō vt duas habeāt. Nō eñ ſic q̄rebāt aīam eiꝰ quō q̄rit latro tunicā viatorꝭ: Ad hꝫ occidit: vt expoliet: vt habeat. Qui aūt ꝑſequiť vt occidat: excludit aīam: nō ſe veſtit. Querūt illi aīam meā: occidē me volūt. Quid ergo tu illis optas: Cōfundanť ⁊ reuereanť. Et vbi eſt qđ audiſti a dn̄o tuo: Diligite inimicoſ vr̄os: benefacite his qui vos oderunt: ⁊ orate ꝓ his q̄ ꝑſequūtur vos: Ecce ꝑſecutionē pateris: ⁊ maledicis eis a q̄bus paterꝭ. Quō imitaris paſſiones p̄cedentes dn̄i tui pendētis in cruce ⁊ dicentis: Pater ignoſce illis: qꝛ neſciūt quid faciūt: Reſpōdet talia dicētibꝰ martyr ⁊ dicit. Dn̄m mihi ꝓpoſuiſti dicētē: Pať ignoſce illꝭ: qꝛ neſciūt q̄d faciūt: agnoſce ⁊ vocē meā: vt ſit ⁊ tua. Quid eñ dixi de inimicis meis: Confundanť: ⁊ reuereanť. Iam facta eſt talis vindicta de inimicis martyrū. Saulus ille q̄ Stephanū ꝑſecutꝰ eſt ꝯfuſus eſt ⁊ reueritus: anhelabat cedes: q̄rebat q̄s attraheret ⁊ necaret: audita deſuꝑ voce: Saule ſaule: quid me ꝑſequeris: cōfuſus eſt: ⁊ ꝓſtratus eſt: ⁊ erectus ad obediendū: qui inflāmatꝰ erat ad ꝑſeq̄ndū. Hoc ergo optant martyres inimicis ſuis: confundātur ⁊ reuereanť. Q̄-

Alia lr̄a.
† Dn̄e ad adiuuandū me feſtina.

diu eñ nõ cõfundanẽ ⁊ reuerenẽ: neceſſe ẽ
facta ſua defendant. Glorioſi ſibi videnẽ:
q̄ꝛ tenent: q̄ꝛ ligãt: q̄ꝛ verberãt: q̄ꝛ occidũt:
q̄ꝛ ſaltãt: q̄ꝛ íſultãt: de his oĩbꝰ factis aliqñ
ꝯfundãẽ ⁊ reuereanẽ: neceſſe ẽ facta ſua ac
cuſẽt. Si eñ ꝯfundẽtur ⁊ ꝯuertẽẽ: q̄ꝛ ꝯuer
ti nõ poſſunt: niſi cõfuſi fuerint ⁊ reueriti.
Optemus ḡ hec inimicl noſtris: ſecuri op
temus. Ecce ego dixi ⁊ vobiſcuʒ dixerim:
omnes qui adhuc ſaltãt ⁊ inſultant marty
ribus cõfundantur ⁊ reuereanẽ: ⁊ aliqñ in
his parietibꝰ: tundãt confuſi pectoꝛa ſua.

Alia lr̃a. † volunt.

**Auertantur retroꝛſum ⁊ erube-
ſcant: qui † cogitãt mihi mala.** Pri-
mo fuit impetus pſequentiũ: mõ remanſit
maliuolentia cogitantiũ. Proꝛſus tp̃a ſũt
in eccleſia pſecutionis diſtincta: ſequere ſe
quẽtia. Factꝰ eſt impetꝰ in ecclĩa qñ reges
pſequebanẽ: ⁊ q̄ꝛ p̄dicti erãt reges ⁊ pſecu
turi ⁊ credituri: ipleto vno vtiqꜫ alterũ ſeq̃
batur. Factũ eſt ⁊ illud vt ꝯſequẽs fuit: cre
diderũt reges: data pax eſt eccl̃ie: cepit eẽ
in culmine dignitatis: ecclĩa etiã in hac ter
ra: etiã in hac vita: ſed nõ deeſt fremitꝰ per
ſecutoꝝ: impetꝰ ſuos ad cogitatiões ver-
terũt. In illis cogitationibꝰ tanq̄ꜫ in viſco
ligatꝰ eſt: diabolus fremit ⁊ nõ erũpit. Dic
tũ eſt eñ de his tp̃ibus eccl̃ie: peccatoꝛ vi-
debit ⁊ iraſceẽ. Et q̇d faciet? Nunq̇d qd̃ pri
mo: attrahe: ligare: pcutere? Nõ facit hoc.
Quid ḡ? Dẽtibꝰ ſuis frẽdet ⁊ tabeſcet. Et
his tñ̃ iraſciẽ martyr: ⁊ tñ ꝓ his oꝛat mar
tyr. Quõ eñ ill' bñ optauit illis: de q̇bꝰ di
xit: Cõfundanẽ ⁊ reuereanẽ q̇ querũt aĩaʒ
meã: ſic ⁊ nũc auertanẽ retroꝛſum ⁊ erube-
ſcãt q̇ cogitant mihi mala. Quare? Ut nõ
p̄cedãt: ƀ ſequanẽ. Qui eñ rep̄hendit chꝛi
ſtianã religionẽ: ⁊ ꝯſilio ſuo vult viuere: q̃
ſi p̄cedere vult chꝛiſtũ: vt ille videlicʒ erra
uerit: ⁊ inualidus íſirmuſqꜫ fuerit: q̇ vl' vo-
luerit pati inẽ manus iudeoꝝ: vl' potuerit.
Ille aũt recoꝛdatꝰ ſit cauẽs iſta oĩa: decli-
moꝛtẽ: mentiẽs etiã iniq̃ ne moꝛiaẽ: interfi-
ciens aĩam ſuã: vt viuat coꝛpe: magni cõ-
ſilij prudẽtiſqꜫ ſibi videẽ. Precedit rep̄hẽ
dens chꝛiſtũ: veluti añcedit chꝛiſtũ: credat
in chꝛiſtũ: ⁊ ſequaẽ chꝛiſtũ. Nã qd̃ optatũ
eſt mõ pſecutoꝛibus cogitãtibꝰ mala: dixit
hoc ip̄e dñs Petro. Precedere q̇ppe quo
dã loco Petrus voluit dñm. Loquebanẽ
eñ ſaluatoꝛ deꝰ paſſiõe ſua: quã ſi nõ ſuſce
piſſet: nos ſalui nõ eſſemus: ⁊ Petrus qui
pauloante eũ ꝯfeſſus erat filiũ dei: ⁊ in illa
ꝯfeſſione appellatus erat petra: ſupra q̄ꜫ fa
bꝛicaretur eccleſia: paulopoſt dño dicẽte
de futura paſſione ſua ait: Abſit dñe ꝓpici
us tibi eſto: nõ fiet iſtud. Pauloante: bea-
tus es Simõ bariona: q̄ꝛ nõ tibi reuelauit
caro ⁊ ſanguis: ſed pater meꝰ qui in celis
eſt. modo repente: redi poſt me ſathanas.
Quid eſt redi poſt me? Sequere me. Pre
cedere me vis: conſiliũ mihi dare vis: me-
lius eſt vt cõſiliũ meũ ſequaris: hoc eſt re-
di retro: redi poſt me. Antecedentẽ cõpe-
ſcat vt retro redeat: ⁊ appellat ſathanã: q̇a
vult p̄cedere dñm. Pauloante btũs: mõ
ſathanas. Uñ pauloañ beatꝰ? Quia nõ ti
bi inq̇t reuelauit caro ⁊ ſanguis: ſed pater
meꝰ qui in celis ẽ. Unde modo ſathanas?
Quia nõ ſapis inquit que dei ſũt: ſed que
hominũ. Qui ergo volumus recte celebra
re natalicia martyrũ: deſideremus imitati
onẽ martyrũ: ne velimus p̄cedere marty-
res: ⁊ melioꝛis cõſilij nobis videri eſſe: q̇a
euitamus paſſiones ꝓ iuſticia ⁊ ꝓ fide: q̃s
illi nõ euitauerũt. Ergo illi qui cogitãt ma
la: ⁊ in luxuria nutriũt coꝛda ſua: auertanẽ
retroꝛſum ⁊ erubeſcãt: audiãt ab Apl'o po
ſtea dicẽte: Quẽ aũt fructũ habuiſtis ali-
qñ: in quibꝰ nũc erubeſcitis? Quid ſequiẽ?

**Auertanẽ ſtatim erubeſcentes:
qui dicũt mihi euge euge.** Duo ſũt
genera pſecutoꝝ: vituperantiũ: ⁊ adulan
tium: Plus pſequitur lingua adulatoꝛis:
q̄ꜫ manus interfectoꝛis. Nã ⁊ ipſum cami
nũ dixit ſcriptura. Certe cũ de pſecutione
loqueretur ſcriptura dixit: Tanq̄ꜫ aurum
in foꝛnace probauit illos de martyribꝰ in-
terfectis: ⁊ ſicut holocauſti hoſtiã accepit
illoſ. Audi q̄ꝛ ⁊ lingua adulãtiũ tal' ẽ: ꝓba
tio inq̇t argẽti ⁊ auri ignis. Uir ãt ꝓbaẽ p
os laudantiũ eũ. Argẽti inq̇t: ⁊ auri: ignis
ille: ignis ⁊ iſte: de vtroqꜫ te ſaluũ opoꝛtet
exire. Fregit te repꝛehẽſoꝛ: fractꝰ es in foꝛ-
nace tanq̄ꜫ vas fictile. Foꝛmauit te verbũ:
⁊ venit tẽptatio tribulatiõis. Illud qd̃ foꝛ
matũ ẽ opoꝛtet vt coquaẽ: ſed bene foꝛma
tũ eſt accedit ignis ⁊ firmat. Uñ ille dice-
bat in paſſione: aruit ſicut teſta virtꝰ mea.
Paſſio quippe ⁊ caminꝰ tribulatiõis fece-
rat foꝛtioꝛẽ. Rurſus ſi laudéris ab adulã
tibus ⁊ aſſentantibus: ⁊ annueris eis velu
ti emens oleũ non tecũ poꝛtans: ſicut qn-
qꜫ virgines inſipientes: erit caminus frac-
ture tue: etiaʒ os laudantium te. Sed ſine
his nõ poſſumus: neceſſe eſt vt intremus
in hec ⁊ exeamus inde: intremus in vitu-
perationẽ aliquã maloꝝ ⁊ improboꝛuʒ: in

tremꝰ ⁊ in aſſentationẽ aliquã adulatoꝝ: ſed exire inde opꝰ eſt. Rogemꝰ eũ de q̃ dictũ eſt: Cuſtodiat dñs introitũ tuũ ⁊ exitũ tuũ: vt intrãs integer: ſic exeas iteger. Ait eñ ⁊ Aplꝰs: Fidelis ẽ deꝰ q̃ nõ vos ſinat tẽptari ſup̃ q̃ꝫ poteſtis. Ecce habes ingreſſum: nõ dixit nõ tẽptemini. Qui eñ nõ tẽptatꝰ nõ pbatꝰ: ⁊ q̃ nõ pbatꝰ nõ pficit. Quid ĝ optauit: Fidelis deꝰ qui nõ vos ſinat tẽptari ſup̃ q̃ꝫ poteſtis. Audiſtis ingreſſum audite ⁊ exitũ: ꝫ faciet cũ tẽptatiõe etiã exitũ vt poſſitis tolerare. Ergo ⁊ illi auertãtꝰ ſtatim erubeſcẽtes q̃ dicunt mihi euge euge. Quare eñ me laudãt: Laudẽt deum. Quis eñ ego ſũ vt lauder ĩ me: Aut quid ego feci: Quid habeo qđ nõ accepi: Si accepiſti inq̃t quid gl̃iaris quaſi nõ acceperis: Auertãtꝰ ĝ ſtatim erubeſcẽtes q̃ dicũt mihi euge euge. Tali oleo pingue factũ ẽ caput hereticoꝝ: cũ dicũt: ego ſũ: ego ſuꝫ: ⁊ dicitꝰ illis tu dñe: accepert̃ euge euge: ſecuti ſũt euge euge: facti ſunt duces ceci cecoꝝ ſequẽtiũ. Aptiſſimus vocibꝰ donato dicuntꝰ iſta cãtata: euge euge dux bone: dux p̃clare: ⁊ nõ dixit ille: auertantꝰ ſtati ⁊ erubeſcãt q̃ dicũt mihi euge euge: nec eos corrigẽ voluit: vt chriſto diceret: dux bone: dux p̃clare. At võ Aplꝰs formidãs euge hoim: vt vere laudaretꝰ in chriſto: noluit ſe laudari p chriſto dicẽtibuſq̃ꝫ q̃buſdã: ego ſũ Pauli: reſpõdit in libertate dñi: Nũq̃d Paulꝰ crucifixꝰ eſt p vobis: aut in noie Pauli baptizati eſtꝭ: Ergo dicãt martyres etiã in pſecutiõe adulationũ: auertãtꝰ ſtatim erubeſcẽtes q̃ dicũt mihi euge euge. Et q̃d fit cũ illi auertuntꝰ ⁊ erubeſcũt oẽs: ſiue q̃ querũt aĩam meã: ſiue q̃ cogitãt mihi mala: ſiue q̃ pверſa ⁊ ſimulata beniuolẽtia lingua volũt emollire qđ feriãt: cũ fuerint ⁊ ipĩ auerſi et ꝯfuſi: q̃d fiet: **Exultẽt ⁊ † iocũdetur in te:** Nõ in me: nõ in illo aut in illo: ꝫ in q̃ facti ſũt lux q̃ fuerũt tenebre. Exultẽt ⁊ iocũdentꝰ in te. **Oẽs qui q̃rũt te.** Aliud eſt q̃rere deũ: aliud q̃rere hoiem. Iocũdẽtꝰ q̃ q̃runt te. Nõ iocũdabuntꝰ ĝ q̃ querũt ſe q̃s poꝛ q̃ſiſti añq̃ꝫ q̃rerẽt te. Noduꝫ q̃rebat ouis illa paſtorẽ: aberrauerat a grege: ⁊ deſcẽdit ad eã: q̃ſiuit eã: reptauit ĩ humerꝭ ſuis: ꝯtemnit te iã q̃rentẽ ſe. Iã ĝ q̃ris eum q̃ poꝛ q̃ſiuit te: fac qđ ait. Que ſũt oues mee vocẽ meã audiũt ⁊ ſequũtur me. Si ĝ queris eũ q̃ poꝛ q̃ſiuit te: ⁊ ouis facta es eiꝰ: et audis vocẽ paſtoris tui: ⁊ ſequeris eũ: vide quid tibi de ſe oſtẽdit: q̃d de corꝑe ſuo: ne in ipõ errares: ne in eccl̃ia errares: ne q̃s tibi diceret: chriſtꝰ eſt q̃ nõ ẽ chriſtꝰ: aut eccleſia q̃ nõ eſt eccl̃ia. Multi eñ dixert̃ carnẽ nõ habuiſſe chriſtũ: ⁊ nõ in corꝑe ſuo reſurrexiſſe chriſtũ: noli ſeq̃ voces eoꝝ: audi vocẽ ipſius paſtoris: q̃ induꝰ eſt carne vt q̃reret pditã carnẽ: reſurrexit: ⁊ ait: Palpate ⁊ videte q꞉ ſpiritꝰ oſſa ⁊ carnẽ nõ habet ſicut me videtis hr̃e. Oſtẽdit ſe tibi: vocẽ q̃ꝫ eiꝰ ſeq̃re. Oſtẽdit ⁊ eccl̃iam: ne q̃s te fallat in noie eccleſie. Oportebat inq̃t chriſtũ pati: ⁊ reſurgere a mortuis tertia die: ⁊ p̃dicari in noie eius penitentiã ⁊ remiſſionem pctõꝝ p oẽs gentes: incipiẽtibꝰ ab hieruſalẽ. Habes vocẽ paſtoris tui: noli ſequi vocẽ alienoꝝ: ⁊ furẽ nõ timebis: ſi vocẽ paſtoris fueris ſecutus. Unde aũt ſequeris: Si nec cuiq̃ꝫ hoim dixeris: q̃ſi eius merito euge euge: ne cũ gratulatiõe audiert̃: ne oleo peccatoris pingueſcat caput tuũ. Exultẽt ⁊ iocũdẽtꝰ in te oẽs q̃ q̃rũt te. **Et dicant:** Quid dicẽt: q̃ exultãt: **Semp magnificetur dñs:** Dicãt hoc oẽs qui exultãt et q̃ q̃runt te. Quid: Semp magnificetꝰ dñs. **Qui diligũt ſalutare tuũ.** Nõ tantũ magnificetꝰ dñs: ſed etiã dñs ſp. Ecce errabas ⁊ auerſus ab eo eras: vocauit te magnificetꝰ dñs. Ecce inſpirauit tibi ꝯfeſſioneꝫ pctõꝝ: ꝯfeſſus es: dedit veniã: magnificetur dñs. Iaꝫ cepiſti iuſte viuere: iam puto q̃ſi iuſtũ eſt: vt ⁊ tu magnificeris. Etem̃ cũ te vocaret errãtẽ: magnificãdus erat dñs: cũ tibi ꝯfitẽti pctã dimiſit: magnificandus erat dñs. Nõ iam audiẽs v̄ba eiꝰ cepiſti pficere: iuſtificatꝰ es: pueniſti ad q̃ndã virtutꝭ excellentiã: dignũ eſt vt ⁊ tu aliq̃ñ magnificerꝭ. Dicãt: ſp magnificetꝰ dñs. Peccatoꝛ es: magnificetꝰ vt vocet: ꝯfiteris: magnificetur vt ignoſcat: iã iuſte viuis: magnificetꝰ vt regat: pſeueras vſq̃ꝫ ĩ finẽ: vt glorificet magnificetur. Semp ĝ magnificetꝰ dñs. Hoc dicãt iuſti: hoc dicãt qui q̃runt eũ: q̃ſquis hoc nõ dicit: nõ querit eũ. Ecce magnificetꝰ dñs: exultẽt ⁊ iocũdentꝰ oẽs q̃ q̃rũt eũ: ⁊ dicant ſp magnificetur dñs q̃ diligũt ſalutare eiꝰ. Ab illo eſt eñ illi ſalus ñ a ſe. Salutare .n. dñi dei nr̃i ſaluatoꝛ dñs nr̃ Jeſus chriſtꝰ. Quiſq̃s diligit ſaluatorẽ cõfitetur ſe ſanatũ: q̃ſq̃s ſe ꝯfitetur ſanatũ fuiſſe: cõfitetur egrotũ. Dicant ergo ſemp magnificetur dñſ qui diligũt ſalutare tuũ: nõ ſalutare ſuũ: quaſi ipſi ſe ſaluẽt: nõ quaſi ſalutare hois tanq̃ꝫ ab illo ſaluentꝰ. Nolite inq̃t ꝯfidere in principes: ⁊ in filios ho-

Alia lr̄a. † letentur.

minū:quibꝰ nō eſt ſalꝰ. Quare hoc? Dn̄i ē
ſalus:⁊ ſuꝑ ꝑplm̄ tuū bn̄dictio tua. Ergo
ſꝑ magnificetˀ dn̄s. Qui hoc dicunt? Qui
diligūt ſalutare tuū. Ecce magnificetˀ dn̄s
nūq̄ꝫ tu:nuſq̄ꝫ tu:in illo aliq̄d:in me nihil.
Si autē in illo q̄cquid ego:ille nō ego. Tu
ḡ quid? **Ego vero egenus ⁊ paup
ſum.** Ille diues:ille abundans:ille nulliꝰ
indigēs. Ecce lumē meū:ecce vnde illumi
nor:qm̄ clamo:tu illuminabis lucernā me
am dn̄e:deꝰ meus illumiābis tenebras me
as. Dominꝰ ſoluit compeditos:dominus
erigit eliſos:Dominus ſapientes facit ce-
cos:dn̄s cuſtodit ꝓſelitos. Quid ergo tu?
Ego vero egenus ⁊ pauper. Ego tāq̄ꝫ pu
pillus: aīa mea tanq̄ꝫ vidua deſtituta ⁊ de
ſolata:auxiliū q̄ro:ſꝑ infirmitatē meā cōfi-
teor:Ego vero egenus ⁊ pauper. Donata
ſunt mihi peccata:iam cepi ſeq̄ p̄cepta dei
adhuc tn̄ egenꝰ ⁊ pauper. Vn̄ adhuc ege-
nus ⁊ pauper? Quia video aliā legē in mē
bris meis repugnantē legi mētis mee. Vn̄
egenus ⁊ paup? Quia beati qui eſuriūt et
ſitiunt iuſticiā. Adhuc eſurio:adhuc ſitio:
ſaturitas mea dilata eſt nō ablata. Ego ve
ro egenus ⁊ paup. **Deus adiuua me.**
Vnde cepit? Deꝰ in adiutoriū meū itēde:
deus adiuua me. Rectiſſime ⁊ Lazarꝰ ad
iutus interp̄tari dicitˀ. Ille egenꝰ ⁊ pauper
qui ablatus eſt in ſinū Abrae:⁊ gerit typū
eccleſie dei:q̄ ſemꝑ ꝯfiteri debet adiutorio
ſibi opus eſſe:hoc eſt veruꝫ:hoc eſt pium.
Dixi dn̄o:deus meus es tu. Quare? Quo
niam bonorū meorum nō eges. Ille non
eget noſtri:nos egemus ipſius: ideo verꝰ
dn̄s:nam tu nō valde verus dn̄s ſerui tui:
ambo hoīes:ambo egētes deo. Si aūt pu-
tas egere tui ſeruum tuū vt des panē:eges
⁊ tu ſerui tui vt adiuuet labores tuos:vter
q̄ꝫ veſtrū altero veſtrū indiget. Itaq̄ꝫ nul-
lus veſtrū vere dn̄s:⁊ nullus veſtrum ve-
re ſeruus. Audi verū dominū cuius verꝰ
es ſeruꝰ. Dixi dn̄o deus meus es tu. Qua
re tu dn̄s? Quoniā bonoruꝫ meorum non
eges. Quid auteꝫ tu? Ego vero egenus ⁊
pauper. Ecce egenus et pauper. Paſcat
deus:ſubleuet deus: adiuuet deus. Deus
Alia lra. inquit adiuua me. **Adiutor ⁊ †eru-**
† liberator. **tor meꝰ es tu: dn̄e ne †tardaueris.**
†† moreris.
Tu adiutor ⁊ erutor: idigeo auxilio:adiu
ua:implicatꝰ ſum erue. Nemo enī eruet de
īplicationibꝰ niſi tu. Circūſtāt nos nexus
diuerſarū curarū:hinc atq̄ꝫ inde dilania-
mur q̄ſi ſpinis ⁊ ſepibꝰ. Ambulamꝰ angu-
ſtā viā:fortaſſe heſimus in ſepibꝰ:dicamꝰ
deo:tu es erutor meus. Qui oſtēdit angu
ſtā viā:fecit vt ſequeremur. Hec vox ꝑſe-
ueret in nobis fratres. Quātūcūq̄ꝫ hic vi-
xerimus:quātumcūq̄ꝫ hic ꝓfecerimus:ne
mo dicat:ſufficit mihi iuſtꝰ ſū: Qui dixerit:
remāſit in via nō nouit ꝑuenire. Vbi dixe
rit ſufficit:ibi heſit. Attēde Apl̄m cui non
ſufficit:vide quō ſe vult adiuuari donec ꝑ
ueniat. Fr̄es inq̄t:ego me n̄ arbitror cōpre
hēdiſſe:ne illi ſibi viderentˀ apprehēdiſſe.
Quibꝰ rurſus dicit:Qui ſe putat aliq̄d ſci
re:non dū ſcit quēadmodū oporteat ſcire.
Quid ḡ ait? Fratres ego me non arbitror
cōprehēdiſſe. Supra dixerat:n̄ q2 iā acce
perim aut iā ꝑfectus ſim:⁊ ibi ſequitˀ. Fra-
tres ego me nō arbitror cōprehendiſſe. Si
nondū accepit:egenꝰ ⁊ pauper eſt:ſi nōdū
ꝑfectus eſt:egenꝰ ⁊ paup eſt: bn̄ dicit: deꝰ
adiuua me. Sed intelligit aliquid ⁊ excel-
ſius intelligit. Vide tn̄ quid dicat. Ei aūt
qui potēs eſt oīa facere ſuꝑabundantiꝰ q̄ꝫ
petimꝰ ⁊ intelligimus. Vide ḡ q2 nonduꝫ
ꝑuenit:nondū apꝑhēdit. Quid ergo ait?
Fratres ego me nō arbitror apprehēdiſſe:
vnum aūt que retro oblitus in ea que ante
ſunt extentꝰ:ſcd̄m intentionē ſequor ad pal-
mam ſuperne vocatiōis. Ille ergo currit:
tu heſiſti:ille dicit nōdū ſe ꝑfectū:⁊ tu iam
de ꝑfectione gloriaris. Confundātur qui
tibi dicunt euge euge. Cōfundaris inter il
los ⁊ tu:quia tu tibi dicis euge euge. Qui
enī ſeipm̄ laudat ſibi dicit euge euge:qui ab
alijs laudatur ⁊ ꝯſentit:non portat oleum
ſecū deficiūt faces:clauſurus ē ille ianuā.
Hoc ḡ nos docuit pſalmꝰ iſte breuitˀ cariſ-
ſimi ex admonitione ſolemnitatis marty-
rū:vt intelligamus q2 martyres tribulatio
nem hic paſſi ſunt corporalē:nos in quāta
cūq̄ꝫ pace ſimus:neceſſe eſt patiamur tri-
bulationē ſpiritualē:⁊ neceſſe ē vt inter ſcā
dala ⁊ zizania ⁊ paleā gemat eccleſia ⁊ illa
maſſa:donec meſſis veniat:donec ventila
brū:donec veniat vltima vētilatio:vt ſepe
tur palea a frumēto:donec ad horreū redi
gat. Quod donec fiat clamemꝰ: ego vero
egenus ⁊ pauper ſum: deus adiuua me:
adiutor meus es tu:domine ne tardaueris.
Quid ē ne tardaueris? Quia longū ē vt ve
niat chriſtus. Quid igitur? Quia dicimus
ne tardaueris:iam venturꝰ eſt anteq̄ꝫ ſta-
tuit venire? Quid ſibi vult hoc votum ne
tardaueris? Ne mihi tardiꝰ videatˀ: q̄ vē
turus eſt. Tibi enī longū videtur:nō deo

longũ videtur cui mille anni dies vnꝰ eſt:
vel tres hore vigilie. Sꝫ tu ſi nõ habueris
tolerantiã: tardũ tibi erit: ⁊ cũ tibi tardum
erit deflecteris ab eo: ⁊ eris ſimilis illis qui
in heremo fatigati ſunt: ⁊ feſtinauerũt a deo
petere delicias quas illis in patria reſerua
bat: ⁊ cum nõ darentur delicie in itinere q̃-
bus forte corrũperentur murmurauerunt
aduerſus deũ: ⁊ redierunt corde in egyp-
tum vnde corpe erant ſeparati: corde redi
erunt. Noli ergo tu ſic: noli ſic: time verbũ
dñi dicẽtis: Memẽto vxoris Loth. Et ipa
in via iã liberata de ſodomis retro reſpex-
it. Ubi reſpexit: ibi remãſit: facta eſt ſtatua
ſalis vt ꝯdiat te. Exẽplo eñ tibi data ẽ: vt
tu cor habeas: non remaneas fatuꝰ in via.
Attẽde remanentẽ ⁊ trãſi: attẽde reſpicien
tẽ retro: ⁊ tu in anteriora extẽtus eſto ſicut
Paulus. Quid ẽ nõ reſpicere retro? Que
retro oblitus inqt. Jõ ſequeris vocatꝰ ad
ſupernã palmã: de q̃ poſtea glorierĩ: qꝛ idẽ
Apłus dicit: Supeſt mihi corona iuſticie
quã mihi reddet dñs ĩ illo die iuſtꝰ iudex.

Explicit Tract. de pſ. LXIX.
Incipit Tract. de pſ. LXX.
Sermo pmus: de pma pte pſalmi.

IN omnibꝰ ſcripturis ſanctis gra-
tia dei que liberat nos: cõmendat
ſe nobis: vt cõmendatos habeat
nos. Hoc in iſto pſalmo cantatur: de quo
cũ veſtra caritate loqui ſuſcepimus. Ade
rit dñs vt ſic ea corde ꝯcipiã quõ dignum
eſt: ⁊ ſic ea ꝓmã quõ expedit vob. Multũ
eñ mouet dei amor ⁊ timor. Timor dei qꝛ
iuſtus eſt: amor qꝛ miſericors eſt. Quis. n.
ei diceret q̃d feciſti ſi dãnaret iuſtũ? Quã-
ta ergo miſcdia eius vt iuſtificet iniuſtum?
Ex hoc p̃lectũ nobis ⁊ Apoſtolũ audiui-
mus eandẽ marie gratiã cõmendantẽ: de
cuiꝰ cõmendatiõe habebat iudeos inimi-
cos: velut d̃ lr̃a legl̃ p̃ſumẽtes: et tañꝫ iuſti
ciã ſuã diligentes atqꝫ iactantes: de quibꝰ
dicit: Teſtimoniũ phibeo illis: qꝛ zelũ dei
habent: ſed nõ ſm̃ ſcientiã. Et tanꝗ̃ ei di-
ceretur: quid eſt eñ habere zelum dei ſm̃
ſcientiã: ſubiecit ꝯtinuo. Ignorãtes enim
dei iuſticiã ⁊ ſuã volentes ꝯſtituere: iuſticie
dei nõ ſunt ſubiecti. Gloriãtes inqt tanꝗ̃
de operibꝰ excludunt a ſe gratiã: ⁊ tanꝗ̃ d̃
ſanitate ſua falſa preſumẽtes: reſpuunt me
dicinã. Cõtra tales eñ ⁊ dominꝰ dixerat:
Nõ veni vocare iuſtos: ſed peccatores in
penitentiã: nõ eſt opus ſanis medicꝰ: ſꝫ ma
le habẽtibus. Hec eſt ergo tota ſciẽtia ma
gna hominis: ſcire quia ipſe ꝑ ſe nihil eſt: ⁊
qm̃ quicquid eſt a deo eſt ⁊ ꝓpter deũ eſt.
Quid eñ habes inqt qd̃ nõ accepiſti? Si
aũt accepiſti q̃d gl̃iaris quaſi nõ acceperis?
Hãc gratiã ꝗ̃ cõmendat Apłus: hinc hr̃e
meruit inimicos iudeos: de lr̃a legis ⁊ d̃ ſua
iuſticia gloriãtes. Hãc ꝗ̃ cõmendãs in lec
tione q̃ lecta eſt ſic ait: Ego eñ ſuz minimꝰ
apłoꝝ q̃ nõ ſum dignus vocari apłus: q̃a
pſecutus ſũ eccleſiã dei: ſed ideo inqt miſe
ricordiã ꝯſecutus ſum: qꝛ ignorans feci in
incredulitate. Deinde paulopoſt. Fidelis
ſermo eſt inquit: ⁊ omni acceptõe dignus:
qꝛ chriſtus Jeſus venit in hũc mundũ pec
catores ſaluos facere: quoꝝ pmus ego ſũ.
Nũquid ante illũ nõ erãt pctõres? Quid
eſt ꝗ̃ primꝰ ego? Antecedẽſ omnes nõ tp̃e:
ſed malignitate. Sed iõ inqt miſcdiam cõ
ſecutꝰ ſum: vt in me oñderet chriſtꝰ Jeſus
omnẽ longanimitatẽ ad informationẽ eo-
rũ qui credituri ſunt illi in vitã eternam: id
eſt vnuſquiſqꝫ pctõr ⁊ iniquꝰ iam de ſe de
ſperãs: iam habens quaſi gladiatoriũ ani
mũ: vt iõ faciat q̃cquid vult: qꝛ neceſſario
dãnãdus ẽ: reſpiciat tñ ad apłm Paulũ:
cui tanta crudelitas: tantaqꝫ malicia a deo
donata ẽ: ⁊ nõ de ſe deſpãdo ꝯuertaĩ ad de
um. Hãc ꝗ̃ gratiã cõmendat nobis deus:
⁊ ĩ iſto pſalmo: Intueamur illũ: ⁊ videamꝰ
an ita ſit: an forte ego alit̃ ſuſpicer. Eteñ
arbitror hũc eũ hr̃e affectũ: ⁊ hoc oibus ꝑ
pe ſuis ſyllabis reſonare: id ẽ hoc nobis cõ
mendare grãz dei gratuitã q̃ nos liberat in
dignos: nõ ꝓpt̃ nos ſꝫ ꝓpter ſe: vt etiã ſi nõ
hoc dicerẽ: neqꝫ hoc p̃locutꝰ eẽm: q̃libet me
diocris cordis homo attẽte audiẽs verba
eiuſdẽ pſalmi ſapet hoc: ⁊ forte ipis v̇bis ſi
aliud habebat ĩ corde mutaretĩ: ⁊ fieret qd̃
hic ſonat. Quid eſt hoc? Ut tota ſpes no-
ſtra in deo ſit: nihilqꝫ in nobis tanꝗ̃ de no
ſtris viribꝰ p̃ſumamus: ne nr̃m faciẽtes qd̃
ab illo ẽ: ⁊ qd̃ accepimus amittamꝰ. Ti
tulus ꝗ̃ pſalmi huiꝰ: vt ſolet titulꝰ pſalmi:
indicans in limine quid agatur in domo.

Ipſi Dauid filioꝝ Jonadab: ⁊
eoꝝ q̃ primi captiui ducti ſũt. Jona
dab hõ fuit q̃dã: cõmẽdat nob ex ꝓphetia
Hieremie: q̃ filijs ſuis p̃cepat vt vinũ ñ bi
berẽt: neqꝫ in domibus reſiderẽt: ſꝫ in taber
naculis habitarẽt. Preceptũ aũt patris fi
lij tenuerũt ⁊ ſeruauerũt: ⁊ ex hoc bñdici a
dño meruerũt. Dñs hoc nõ preceperat: ſꝫ
pater ipſorũ. Sic aũt hoc acceperũt tanꝗ̃
p̃ceptũ a dño deo ſuo: qꝛ ⁊ ſi dñs ñ p̃cepat

vt nõ biberẽt vinũ: ⁊ in tabernaculis habi
tarent: preceperat tñ dñs vt filij patri obedi
rent. In ea ergo re ſola fili⁹ nõ debet obe-
dire patri ſuo: ſi aliquid pater ipſius iuſſerit
cõtra dñm deũ ipſi⁹. Neqꝫ eñi debet iraſci
pater qñ ſic ei ꝑponit deus. Ubi autẽ hoc
iubet pater qꝺ ꝯtra dñm nõ ſit: ſic audien
dus quõ dñs: qꝛ obedire patri iuſſit deus.
Benedixit ğ deus filios Jonadab ꝓpter
obedientiã: eoſqꝫ obiecit inobedienti ꝑplo
ſuo exprobrans: qꝛ cũ filij Jonadab obe-
diẽtes eſſent patri ſuo: illi nõ obedirẽt deo
ſuo. Cũ aũt ageret iſta Hieremias: id age
bat cũ ꝑplo iſrael: vt pararẽt ſe ad captiui-
tatẽ ducẽdos ſe eſſe in babyloniã: ⁊ nõ re-
ſiſterent volũtati dei: nec ſperarẽt aliud: ni
ſi qꝛ futuri eſſent captiui. Uidetur ğ inde
colorat⁹ titulus hui⁹ pſalmi: vt cũ dixiſſet
filioꝝ Jonadab ſubijceret: ⁊ eorũ qui ꝑmi
captiui ducti ſunt: nõ qꝛ filij Jonadab ca-
ptiui ducti ſũt: ſed qꝛ illis qui captiui du-
cẽdi erãt oppoſiti ſunt filij Jonadab: qꝛ pa
tri obediẽtes erãt: vt itelligerẽt illi ꝓpterea
ſe fieri captiuos: qꝛ deo obediẽtes nõ fue-
rũt. Accedit etiã qꝛ Jonadab interꝑtatur
dñi ſpontaneus. Quid eſt hoc dñi ſponta
ne⁹? Deo volũtate libenter ſeruiẽs. Quid
eſt dñi ſpõtaneus? In me ſũt deus vota q̃
reddã laudes tibi. Quid eſt dñi ſpõtane⁹?
Uolũtarie ſacrificabo tibi. Si eñi diſcipli-
na apoſtolica ſeruũ monet: vt homini dño
ſuo: nõ tanqꝫ ex neceſſitate ſed ex volũtate
ſeruiat: ⁊ libenter ſeruiẽdo ſe in corde libe-
rũ faciat: quãtomagis deo tota ⁊ plena et
libẽti volũtate ſeruiendũ eſt: qui videt ip-
ſam voluntatẽ tuã? Nã ſi ſeru⁹ tibi ñ ex aĩo
ſeruiat: manus ei⁹: faciẽ ei⁹: ꝑſentiã ei⁹ po-
tes videre: cor eius nõ potes: ⁊ tñ ait illis
Aplus: Nõ ad oculũ ſeruiẽtes. Et q̇d eſt
no ad oculum? Quid eñi? Uiſur⁹ eſt dñs
meus quõ illi ſeruiã: vt dicas mihi: nõ ad
oculum ſeruientes. Adiecit: ſed quaſi ſer-
ui chriſti. Dñs homo nõ videt: ſed domi-
nus chriſt⁹ videt. Ex animo inquit: cũ bo-
na volũtate. Nõ qꝛ filij Jonadab captiui
ducti ſunt: talis fuit Jonadab: id eſt hoc
nomẽ ipſius interꝑtatur. Qui ſunt ergo q̇
ꝑmi captiui ducti ſunt? Ducti ſunt filij iſra
el captiui ꝑmi ⁊ ſecũdi ⁊ tertij. Sed ꝓ his
pſalm⁹ aut de his pſalmus qui ꝑmo ducti
ſunt: hoc nõ ſonat. idẽ ipſe pſalm⁹ diſcuſ-
ſus: ꝑſcrutatus: interrogatus oĩbus verſi-
bus ſuis: aliud tibi dicit nõ de illis ſe loqui
qui hoĩes neſcio: qui neſcio qñ irruentib⁹
hoſtibus in babyloniã captiui ducti ſũt ex
hieruſalẽ. Sed quid dicit pſalmus? Quid
niſi qꝺ audiſtis ab Aplo? Cõmendat nob
gratiã dei: cõmendat nobis: qꝛ nos ꝑ noſ-
metipſos nihil ſumus: cõmendat nobis: qꝛ
quicq̇d ſumus illi⁹ miſcďia ſumus. Quic-
q̇d aũt ex nobis ſumus mali ſum⁹. Quare
ğ captiui: ⁊ quare vocẽ captiuitatis cõmẽ
datur ipſa gratia liberatoris: aperit ipſe di
cit Aplus. Cõdelector legi dei ſꝫm interio
rem hoĩem: ideo aũt aliã legẽ in mẽbꝛ me-
is repugnantẽ legi mẽtis mee: ⁊ captiuum
me ducentẽ in lege peccati: q̃ eſt in mẽbris
meis. Ecce habes duci captiuuꝫ. Quid ğ
ꝯmẽdat ipſe pſalm⁹? Quid ſeq̇t: ibi Apls:
Infelix ego homo: quis me liberabit ꝺ cor
pore mortꝭ hui⁹? Gratia dei ꝑ Jeſum chri
ſtũ dñm noſtrũ. Quare ğ primi? Nã dictũ
eſt quare captiui. Quantũ arbitror ⁊ hoc
elucet: qm̃ in cõparatiõe filioꝝ Jonadab:
omnis inobediẽtia culpata ẽ. Per inobe-
dientiã aũt captiui facti ſum⁹: qꝛ ipſe Adã
nõ obediẽdo peccauit. Dictũ eſt ab eodẽ
Aplo: qꝺ ⁊ verũ eſt: qꝛ omnes in Adã mo
riũtur ⁊ in quo omnes peccauerũt. Merito
⁊ ꝑmi ducti ſunt captiui: qꝛ ꝑmus homo ꝺ
terra terren⁹: ſecũdus homo ꝺ celo celeſtꝭ:
qualis terren⁹ tales ⁊ terreni: qualis cele-
ſtis tales ⁊ celeſtes. Sicut portauim⁹ ima-
ginẽ terreni portẽm⁹ ⁊ imaginẽ eius qui de
celo ẽ. Primus homo captiuos nos fecit:
ſecũdus homo nos de captiuitate libera-
uit. Sicut eñi in Adã omnes moriũtur: ſic
⁊ in xp̄o oẽs viuificabunt. Sꝫ in Adã oẽs
moriunt ꝑ carnis natiuitatẽ: in chriſto libe
rantur ꝑ cordis fidẽ. Nõ erat in poteſtate
tua: vt nõ naſcererꝭ ex Adam: eſt in ptãte
tua vt credas in chriſtũ. Quãtumcunqꝫ ğ
ad primũ hoĩem ꝑtinere volueris: ad cap
tiuitatẽ ꝑtinebis. Et q̇d eſt ꝑtinere volue-
ris: aut q̇d eſt ꝑtinebis? Jam ꝑtines excla-
ma. Quis me liberabit de corpe mortꝭ hu
ius? Audiam⁹ ğ iſtũ hoc exclamantẽ.

Expoſitio prime partis.

Deus † in te ſperaui dñe non
cõfundar ineternũ: Jam ꝯfu
ſus ſum vel nõ ineternũ. Quomõ
eñi nõ es ꝯfuſus cui dicitur: quẽ fructũ ha
buiſtis in his in quibus nunc erubeſcitis?
Quid ergo fiet: ne cõfundamur ineternũ?
Accedite ad eũ ⁊ illuminamini: ⁊ vult⁹ ve
ſtri nõ erubeſcẽt. Confuſi eſtis in Adã: re-
cedite ab Adã: accedite ad chriſtũ: ⁊ iam
nõ ꝯfundemini. In te ſꝑaui dñe nõ ꝯfun-

Alia lra † nõ habet. † In te dñe ſperaui.

dar ineternū. Si in me confundor: in te nō
confundar ineternum. **In tua iuſticia**
Alia lr̃a **†erue me ⁊ †eripe me.** Non in mea: ſ;
†libera in tua. Si enī in mea: ero ex illꝭ de q̄bus ille
†eripe ait. Ignorātes dei iuſticiā: ⁊ ſuā iuſticiam
volētes ꝯſtituere: iuſticie dei nō ſunt ſubie
cti. Ergo in tua iuſticia: nō in mea. Quia
mea q̄d p̄ceſſit? Iniq̄tas. Et cū ero iuſtus
tua iuſticia erit: q: iuſticia mihi abs te da
ta iuſtus ero: ⁊ ſic erit mea vt tua ſit: id eſt
abs te mihi data. In eum enī credo qui iu
ſtificat impiū: vt deputeꝛ fides mea ad iu-
ſticiā. Erit ergo et ſic iuſticia mea: non ta-
men tanq̄ ꝓpria mea: nō tanq̄ a meipſo
mihi data: ſicut putabāt illi q̄ ſup lr̃am glo
riabanꝛ: ⁊ gr̃am reſpuebāt. Nam dictū eſt
in illo loco. Iudica me domie ſm iuſticiā
meā. Certe nō gloriabaꝛ ī ſua iuſticia: ſed
reuoca te ad ap̃lm: Quid enī habeſ qd̄ nō
accepiſti? Et ſic dic iuſticiā tuā: vt memi
neris qd̄ acceperis ea;: ⁊ non eā inuideas
accipientibꝰ. Nam ⁊ ille phariſeus tāq̄ a
deo accepiſſe ſe dicebat: Gr̃as tibi q: non
ſum ſicut ceteri hoīes: gratias tibi bn̄: q: n̄
ſum ſicut ceteri hoīes. Quare? Inde eni;
te delectat: q: bonus es qd̄ alter malꝰ eſt.
Deniq̄ quid addidit: Iniuſti: raptores:
adulteri: ſicut ⁊ publicanus iſte. Hoc iam
non eſt exultare ſ; inſultare. Ille aūt capti-
uus nec oculoſ ad celū audebat leuare: ſ;
ꝑcutiebat pectus ſuū dicēs: Dn̄e ꝓpitius
eſto mihi peccatori. Parū itaq̄ eſt vt illō
qd̄ in te eſt bonū agnoſcas qd̄ a deo ſit: ni
ſi etiam inde nō te extollas ſup illū q̄ dum
non habet: q̄ fortaſſe cū accepit tranſiet te.
Qn̄ enī erat Saulus Stephāi lapidator:
q̄ multi erant chriſtiani quorū erat ille p-
ſecutor: tamen qn̄ ꝯuerſus eſt omēs q̄ ſe p̄-
ceſſerant ſupauit. Ergo dic deo qd̄ audis
in pſalmo. In te dn̄e ſperaui nō cōfundar
ineternū: in tua iuſticia nō in mea erue me
⁊ eripe me. **Inclina ad me aurem**
tuā. Et h̄ confeſſio eſt hūilitatis. Qui di-
cit inclina ad me: cōfiteꝛ q: iacet tāq̄ eger
ꝓſtratus medico ſtāti. Deniq̄ vide quia
Alia lr̃a eger loquiꝛ: Inclina ad me aurem tuam.
†ſalua me **Et †ſaluū me fac. Eſto mihi ī deu;**
ꝓtectore. Nō ad me iacula inimici ꝑue-
niant: ego enī me ꝓtegere nō poſſum. Et
Alia lr̃a parū eſt in ꝓtectorē: addidit. **Et in locū**
†non habet **munitū mihi † eſto vt ſaluū me faci**
as. In locum munitū eſto mihi: tu eſto lo
cus munitus meus. Ubi eſt qd̄ ab illo fu-
giebas Adā: ⁊ te inter paradiſi ligna abſcō-
debas? Ubi eſt qd̄ eius faciē formidabas
ad quē gaudere ꝯſueueras? Abiſti ⁊ ꝑiſti:
captiuatus es: ⁊ ecce viſitaris: ⁊ ecce non
dimitteris: ⁊ ecce dimittunꝛ nonagitanou-
em oues in montibꝰ: ⁊ querit ouiſ ꝑdita:
⁊ ecce diciꝛ de inuēta: mortuus erat ⁊ reui
xit: ꝑierat ⁊ inuētus ē. Ecce ipſe dn̄s factꝰ ē
locus refugij tui: q̄ p̄mo erat metꝰ fuge tue.
In locū munitū tu inq̄t eſto mihi: vt ſaluū
facias me. Nō ero ſaluus niſi in te: niſi tu
fueris req̄es mea ſanari nō poterit egritu-
do mea. Leua me a terra: in te iaceā: vt ſur
gam in locū munitū. Quid munitꝰ cū ad
illū locū confugeris? Dic mihi q̄s aduer-
ſarios formidabis? Quiſ inſidiabiꝛ ⁊ ꝑue-
niet ad te? Neſcio quis dī: de montis ver-
tice clamaſſe cū impator tranſiret nō de te
loquor reſpexiſſe ille diciꝛ ⁊ dixiſſe nec ego
de te. Cōtempſerat impatorē cū inſignibꝰ
armis ⁊ exercitꝰ ꝑtāte. Unī: De loco muni
to. Si ſecurus ille in alta terra: quō tu non
in eo a quo factū eſt celū ⁊ terra? Eſto mihi
ḡ in deū ꝓtectorē ⁊ in locū munitū vt ſal-
uum me facias. Ego ſi mihi aliū locum ele
gero: ſaluus eſſe nō potero. Elige certe hō
ſi inueneris munitiorē. Nō eſt ḡ quo fugia
tur ab illo niſi ad illū. Si vis euadere ira-
tum: fuge ad placatū. **Qm̄ firmamē**
tum meū ⁊ refugium meu; es tu.
Firmamētū meū q̄d ē. Per te ſim firmꝰ: ⁊
ex te ſum firmus. Qm̄ firmamentū meum
⁊ refugiū meū es tu. Ut fiam firmus ex te:
ſicubi fuero infirmatꝰ in me: refugiā ad te:
Firmū enī te facit gr̃a chriſti: ⁊ immobile;
aduerſus omnes temptatiōes inimici. S;
ibi eſt ⁊ hūana fragilitas: ibi eſt adhuc pri
ma captiuitas: ibi eſt ⁊ lex in mēbris repu
gnās legi mentis ⁊ captiuū volēs ducere ī
lege peccati: adhuc corpus qd̄ corrumpiꝛ
aggrauat aīam. Qn̄tūlibet firmus ſis ex ḡ-
tia dei: q̄diu adhuc portas terrenum vas
in quo theſaurus eſt dei: aliq̄d etiā de ipſo
vaſe fictili formidandū eſt. Ergo firmamē
tū meū es tu: vt firmꝰ ſim in iſto ſeculo ad
uerſus oēs temptatiōes: Sed ſi multe ſūt
⁊ turbant me: refugiū meū es tu. Ad hoc
enī cōfitebor infirmitatē meā: vt ſim timi-
dus tanq̄ lepus: q: ſpinis plenus tāq̄ eri
cius. Et ſicut in alio pſalmo dī. Petra eſt
refugiū erinacijs ⁊ leporibꝰ. Petra autem
erat chriſtus. **Deus meus †erue me** Alia lr̃a
de māu peccatoris. Generaliꝛ pecca †eripe
tores inter q̄s laborat iſte q̄ de captiuitate
iā liberādus eſt iſte q̄ iam clamat: Infelix

ego hō: quis me liberabit de corpe mortis
hui⁹? Grā dei p Jeſū chriſtū dñm noſtꝝ.
Intus eſt hoſtis lex illa in mēbris: ſūt ꝛ fo
ris hoſteſ: quo clamas ad illū cui clamatū
eſt: Ab occultis meis mūda me dñe: ꝛ ab
alienis parce ſuo tuo. Ergo ſaluū me fac
cū ſpō: ab egritudine tua dr interiore: id eſt
iniquitate tua ab ea q̄ captiuus es: ab ea q̄
ad pmū hoīez ptines: vt inter pmos capti
uos clames. Saluus aūt fact⁹ ab iniq̄tate
tua: vide iam ꝛ de iniq̄tatibus alienis: int
q̄s tibi neceſſe eſt viuere quouſqꝫ vita iſta
finiaṫ. Et quouſqꝫ? Ecce finiṫ tibi: nūquid
finiṫ eccleſie: niſi in fine ſeculi. Iſte autem
vnus hō vnitas chriſti clamat has voceſ.
Neceſſe eſt ḡ vt multi exeūtes de hoc cor-
pore fideles iam ſint in illa reqe quaꝫ pſtat
deus ſpiritibus fidelium. Sed hic adhuc
ſunt mēbra chriſti in his q̄ in hac vita de-
gunt: in his qui poſtea naſcenṫ. Ergo vſqꝫ
in finem ſeculi erit h̄ iſte hō q̄ clamat a pec
catis ſuis liberari: ꝛ a lege mēbroꝝ repu
gnante legi mentis. Deinde inter peccata
alioꝝ: inter quos neceſſe eſt vt viuat vſqꝫ ī
finē. Sed duo hn̄t genera peccatores iſti.
Alij ſunt q̄ legem acceperūt: alij ſunt q̄ nō
acceperūt. Omēs pagani legē nō accepe-
runt: omēs iudei ꝛ chriſtiani legeꝫ accepe
runt. Ergo generale nomē eſt pctōꝛ: aut le
gis tranſgreſſoꝛ ſi accepit legē: aut tantum
mō iniquus ſine lege ſi nō accepit legem.
De vtroqꝫ genere loquiṫ apl's ꝛ dic̄. Qui
ſine lege peccauerūt: ſine lege pibūt: ꝛ qui
in lege peccauerūt: p legem iudicabūtur.
Tu aūt qui inter vtrūqꝫ genus gemis: dic
deo qd̄ audis in pſalmo. Deus meuſ erue
me de manu peccatoris. Cui⁹ peccatoris?
†De manu cōtra legē †ptereuntis ꝛ
iniq̄. Eſt q̄dem ꝛ iniquus legē pteriens:
non eni nō iniquus q̄ legem pterit: ſ; omis
legē pteriens iniquus ē: nō omis iniquus
legē pterit. Ubi eni nō eſt lex ait apl's: nec
puaricatio. Qui ḡ legē nō acceperūt: iniq̄
dici pn̄t: puaricatores non pn̄t: iudicātur
vtriqꝫ ſm merita ſua. Sed ego q̄ de capti-
uitate volo liberari p grām tuaꝫ: clamo ad
te: libera me de manu peccatoris. Quid ē
de manu eius? De ptāte eius: ne cuꝫ ſeuit
adducat ad ꝯſenſionē: ne cū inſidiaṫ pſua
deat iniq̄tatem. De manu legē ptereuntis
ꝛ iniq̄? Rn̄de illi. Quid te queris libari de
manu legē ptereūtis ꝛ iniq̄? Noli ꝯſentire:
ſ; ſi ſeuit: patiēs eſto: tolera. Sꝫ q̄s te tole-
rat: ſi deſerat ille q̄ ē locus munitus? Qua

Alia lr̄a †er †a genuis

re ḡ dico: libera me de manu legē ptereūtiſ
ꝛ iniq̄? Quia nō eſt in me vt patiēs ſim: ſ; i
te q̄ donas patiaꝫ. Deniqꝫ ſeq̄ṫ: Quare h̄
dico? Qm̄ tu eſ patiā mea dñe. Iā
ſi patiā recte: ꝛ quod ſequiṫ. Dñe ſpes
mea a iuuētute mea. Idō patiā mea: q̄ꝛ
ſpes mea. An potius ideo ſpes mea: quia
patiā mea? Tribulatio (ait apl's) patiētiaꝫ
opaṫ: patiā pbationē: pbatio autē ſpem:
ſpes vo nō ꝯfundit. Merito in te ſperaui
dñe: nō ꝯfundar ineternū. Dñe ſpes mea
a iuuētute mea. A iuuētute tua deus ſpes
tua. Nonne ꝛ a puericia tua ꝛ ab infantia
tua? Plane inq̄t. Naꝫ vide q̄d ſeq̄tur. Ne
h̄ putares ita me dixiſſe: ſpes mea a iuuen
tute mea: q̄ſi nihil pfuerit deus infantie vl̄
puericie mee. Audi qd̄ ſequiṫ. In te cō
firmatus ſum ex vtero: Adhuc audi.
De ventre matris mee tu es pte-
ctoꝛ me⁹. Quare ḡ a iuuentute mea: niſi
exquo in te cepi ſperare? Ante eni nō in te
ſperabam: q̄uis tu fueris ptectoꝛ meus q̄
me ſaluū pduxiſti ad tps quo in te diſcerē
ſperare. A iuuētute aūt mea cepi ī te ſpera
re: exquo me aduerſus diaboluꝫ armaſti:
vt in pcinctu exercitus tui armatus fide
tua: ſpe: caritate: cetēriſqꝫ donis tuis cōſti
gerē aduerſus iuiſibileſ inimicos tuos: au
direqꝫ ab aplo. Nō ē nob̄ colluctatio ad-
uerſus carnē ꝛ ſāguinē: ſ; aduerſ⁹ pncipat⁹
ꝛ ptātes ꝛ rectores mūdi tenebrarū harū:
aduerſus ſpūalia neq̄tie. Ergo iuueniſ eſt
q̄ pugnat ꝯ iſta. Sed q̄uis iuuenis ſit ca-
det: niſi ille ſit ſpes ei⁹, cui clamat: Domie
ſpes mea a iuuētute mea. In te †decā
tatio mea ſp. Nunq̄d exquo in te ſpera
re cepi vſqꝫ nūc? Sed ſp. Quid eſt ſemp?
Nō tm̄ tpe fidei: ſ; ꝛ tpe ſpeciei. Nūc enim
q̄diu ſumus in corpe: pegrinamur a dño:
Per fidē eni ambulam⁹: non p ſpēm. Ue-
niet tps vt videamus qd̄ nō viſum credi-
m⁹. Uiſo aūt qd̄ credim⁹: letabimur: viſo
aūt qd̄ nō crediderūt impij: ꝯfundentur.
Tūc veniet res cui⁹ mō eſt ſpes. Speſ eni
que videṫ: nō ē ſpes. Si aūt qd̄ non vide-
mus ſperamuſ: p patiaꝫ expectam⁹. Nō
ḡ gemis: mō in locū refugij curris: vt ſal-
uus fiaſ: mō in infirmitate poſitus medicū
rogaſ: Quid cū accepis pfectā etiā ſanita
tem? Quid cū effect⁹ fueris equaḷ angelis
dei? Iam forte iſtā grām q̄ liberat⁹ es obli
uiſcerī? Abſit. In te decātatō mea ſp. Tā
q̄ pdigiū fact⁹ ſum mltis. Hic tem-
pore ſpei: tpe gemitus: tpe humilitatiſ: tpe

Alia lr̄a †cantatio

doloris: tp̄e infirmitatis: tp̄e vocis a com⸗
pedibus. Hic ğ q̃d: Tanq̄ ꝓdigiũ fact⁹ ſũ
m̃ltis. Unde tanq̄ ꝓdigiũ? Unde mihi inſultãt q̃
me ꝓdigiũ putãt? Quia credo qđ non vi⸗
deo. Illi enĩ beati in his q̃ vidẽt exultant:
in potu: in luxuria: in ſcortationib⁹: in aua
ricia: in diuitijs: in rapinis: in ſecularibus
dignitatibus: de dealbatiõe lutei parietis:
ĩ his exultãt. Ambulo aũt ego in viã diſſi
milem ↄtemnens ea q̃ p̄ſentia ſunt: ⁊ timẽs
etiã ꝓſpera ſeculi: nec alicubi ſecurus niſi
in ꝓmiſſis dei. Et illi: Mãducem⁹ ⁊ biba⸗
mus: cras enĩ moriemur. Quid ais? Re⸗
pete: Mãducẽ⁹ inq̃t ⁊ bibã⁹. Age. Quid
poſtea dixiſti? Cras enĩ moriemur. Terrui
ſti: nõ ſeduxiſti. Plane hoc ip̄o qđ poſtea
dixiſti: incuſſiſti mihi timorẽ ne tibi cõſen⸗
tiam. Cras enĩ moriemur: dixiſti: ⁊ ꝑ neceſ
ſitate mãducemus ⁊ bibamus. Cum enim
dixiſſes: mãducemus ⁊ bibam⁹: adiũxiſti:
craſ enĩ moriemur. Audi ↄ̃ a me: Immo ie
iunem⁹ ⁊ oremuſ: cras enĩ moriemur. Hãc
viã tenens artã ⁊ anguſtã: tanq̄ ꝓdigiũ fa
ctus ſum mult. †Sꝫ tu adiutor fortiſ.
Adeſto o dñe Ieſu q̃ mihi dicas: noli de⸗
ficere in via anguſta: ego prior tranſij: ego
ſuꝫ ip̄e via: ego deduco: ĩ me duco: ad me
ꝑduco. Ergo q̄uis ꝓdigiũ factus ſũ mul
tis: tñ non timebo: quia tu adiutor fortis.

Alia lra †tet

**Repleat os meũ laude vt †hym
no dicã gl'am tuã: tota die †magni
ficentiã tuã.** Quid eſt tota die? Sine in
termiſſione. In ꝓſperis q: cõſolaris: ĩ ad⸗
uerſis q: corrigis. Anteq̄ eſſem q: feciſti: cũ
eſſem q: ſalutẽ dediſti: cũ peccaſſem quia
ignouiſti: cum cõuerſus eſſeꝫ q: adiuuiſti:
cum pſeueraſſem q: coronaſti. Ita plane
repleat os meũ laude: vt hymno dicã glo
riam tuaꝫ: tota die magnificentiam tuam.

Alia lra †cantem †magnitudinẽ

Ne ꝓijcias me in tp̄e ſenectutiſ:
Spes mea a iuuẽtute mea: ne ꝓijcias me ĩ
tp̄e ſenectutis. Quid eſt h̄ tp̄s ſenectutis?
**Cũ deficiet virtus mea ne derelin⸗
quas me.** Rñdet hic tibi deus: imo v̇o
deficiat v̇tus tua: vt in te maneat mea: vt
dicas cum ap̄lo: Qñ infirmor tũc potens
ſum. Noli timere ne ꝓijciaris in infirmita⸗
te in iſta ſenectute. Quid enĩ? Dñs tu⁹ nõ
ẽ infirmat⁹ in cruce? Nõne añ illũ: tanq̄ añ
hoĩem nihil valẽtẽ: tanq̄ captiuatũ ⁊ oppreſ
ſum caput agitauerũt fortiſſimi ⁊ tauri pin
gues: ⁊ dixerũt: Si filius dei eſt deſcendat
de cruce? Nunq̃d ille q: infirmus erat de⸗
ſertuſ eſt? Qui maluit nõ deſcẽdere de cru

ce: ne non potentiã oſtendiſſe: ſꝫ inſultanti
bus ceſſiſſe videret. Quid te docuit pen⸗
dens q̃ deſcendere noluit niſi patiaꝫ inter
inſultãtes: niſi vt ſis fortis ĩ deo tuo? An for
te ⁊ ex eius ꝑſona dictũ eſt: Tanq̄ ꝓdigiuꝫ
factus ſum m̃ltis: ⁊ tu adiutor fortis? Ex ꝑ
ſona eius ſc̄m infirmitatẽ: nõ ſc̄m poteſtatẽ:
ſc̄m id quod nos in ſe trãſfigurauerat: non
ſc̄m id qđ ip̄e deſcẽderat. Factus eſt enim
multis ꝓdigiũ. Et forte ip̄e erat ſenectus
eius; q: ex vetuſtate nõ incõgrue ſenectus
vocat: vt ait ap̄ls. Uetus hõ noſter ſil' cru
cifixus eſt cũ illo. Si ibi erat vetus hõ nr̄:
ſenectus ibi erat: q: vetus ſenectus. Tamẽ
q: verũ eſt: Renouabit ſicut aq̃le iuuẽtus
tua: Reſurrexit ip̄e die tertio: ꝓmiſit reſur
rectionẽ finito ſeculo: Iã p̄ceſſit caput: mẽ
bra ſecutura ſunt. Quid times ne derelin⸗
quat te: ne abijciat in tp̄e ſenectutis cũ de⸗
fecerit v̇tus tua. Imo tunc in te erit virtus
eius: qñ defecerit v̇tus tua. Quare hoc di
co? **Quia dixerũt inimici mei mi
hi: ⁊ q̃ cuſtodiebãt aĩam meaꝫ cõſi
liũ fecerũt in vnũ Dicẽtes: De⁹
dereliq̃t eum: pſequimi ⁊ cõp̄hẽ
dite eũ: q: nõ eſt q̃ †eruat †eũ.** Dictuꝫ
eſt hoc de chriſto. Ille enĩ q̃ potentia ma⸗
gne diuinitatis q̃ patri eq̃lis eſt: reſuſcita⸗
uerat mortuos: ſubito inter man⁹ inimico
rum infirmus factus eſt: ⁊ q̃ſi nihil valens
cõp̄hẽſus ẽ. Qñ cõp̄rẽderet: niſi illi p̄mo ĩ
corde ſuo dicerent: Deus derliquit eum:
Unde illa vox eſt in cruce: Deus meus deuſ
meus vt q̃d dereliquiſti me? Ergo de⁹ de⸗
reliquit chriſtũ: cũ deus eſſet in chriſto mũ
dum reconciliãs ſibi cũ eſſet ⁊ chriſt⁹ de⁹:
ex iudeis q̃dem ſc̄m carneꝫ q̃ eſt ſuꝑ omia
deus bñdictus in ſecula: deus dereliquit
illũ? Abſit: Sꝫ in vetere noſtro vox noſtra
erat: q: ſimul crucifixus erat vetus hõ no⸗
ſter cũ illo: ⁊ de ip̄o vetere nr̄o corpuſ acce
perat: q: Maria de Adã erat. Ergo qđ il⸗
li putauerũt hoc de cruce dixit: quare me
dereliquiſti: quare iſti me derelictũ putant
malo ſuo? Quid eſt derelictũ putãt malo
ſuo? Si enĩ cognouiſſent: nunq̄ dñm glorie
crucifixiſſent. Perſequimi ⁊ cõp̄hendi⸗
te eũ. Familiarius tñ hoc fratres accipia⸗
mus ex mẽbris chriſti: ⁊ vocẽ nr̄am in his
v̇bis agnoſcam⁹: q: ⁊ ille tales voces ex ꝑ
ſona nr̄a habuit: nõ ex potẽtia ⁊ maieſtate
ſua: ſꝫ ex eo qđ fact⁹ eſt ꝓpter nos: non ſc̄m
id qđ erat q̃ fecit nos. **Dñe deus me⁹
ne elõges a me.** Ita ſit ⁊ nõ elõgat om⸗

Alia lra †eripiat †non habet

Alia lra †deuſ ne elõge ris

nino: Prope ē eni dñs his q̄ obtriuerūt cor.
Deus meus in adiutoriū meū
respice: Cōfundant̄ ⁊ deficiāt† cō-
mittentes aīam meā. Quid optauit?
Confundant̄ ⁊ deficiāt. Quare optauit?
Cōmittentes aīam meā. Quid ē cōmittē-
tes aīam meā? Cōmittētes q̄ſi in rixaȝ ali-
quā. Cōmitti eni dicunt̄: q̄ rixari ꝓuocan-
tur. Si ḡ ita eſt: caueam⁹ cōmittētes aīam
nr̃am. Quid eſt cōmittētes aīam noſtraȝ?
Prio ꝓuocantes nos vt deo reſiſtamus:
vt in mal' noſtris deus nob̄ diſpliceat. Qñ
eni rectus es vt bonus ſit tibi de⁹ iſrl': bon⁹
rect' corde? Qñ rect⁹ es? Uis audire? Qñ
in eo bono qđ facis: deus tibi placet: in eo
aūt malo qđ pateris deus tibi nō diſpliceȝ.
Uidete q̄d dixerim fratres: ⁊ cauti eſtote ꝯ
cōmittentes aīas vr̃as. Omēs eni qui vo-
biſcū agūt: vt in meroribus ⁊ tribulationi-
bus fatigemi: id agunt vt in eo qđ patimi
deus vobis diſpliceat ⁊ exeat ex ore vr̃o.
Quid eſt h̄? Quid eni feci? Jam ḡ tu nihil
male feciſti: ⁊ tu iuſtus es: ⁊ ille iniuſtus?
Peccator ſum inq̄s fateor: iuſtū me nō di-
co. Sȝ q̄d peccator? Nunq̄d tm̄ q̄tuȝ ille
cui bn̄ eſt? Q̄tū Caius? Ego ſcio mala ip-
ſius: ego ſcio iniq̄tates ipſius a q̄bus ego ⁊
ſi pctōr: longe abſum: ⁊ tm̄ video eū flore-
re oib⁹ bonis ⁊ ego tāta patior. Nō ḡ ideo
dico: deus q̄d tibi feci: q: nihil oīno mali
feci: ſed q: non tm̄ feci vt iſta digꝰ ſim pa
ti. Iterū tu iuſtus es: ille iniuſtus. Euigila
miſer: cōmiſſa eſt aīa tua. Non inq̄t ego iu
ſtum me dixi. Quid ḡ tu dicis? Pctōr ſū:
ſȝ nō tāta cōmiſi: vt iſta dignus eſſem pati.
Non ḡ dicis deo: iuſtus ſum ⁊ tu iniuſtus
es: ſed dicis: iuſtus ſum: ſȝ tu es iuſtior. Ec
ce cōmiſſa eſt aīa tua: ecce iam belluȝ gerit
aīa tua. Que? Cōtra quē? Aīa tua ꝯ deū:
q̄ facta eſt ꝯ illū a quo facta eſt: vel q: es q̄
ꝯ illū clamas ingrata es. Redi ḡ ad ꝯfeſ
ſioneȝ infirmitatis tue: implora medici ma
num. Nō tibi videant̄ felices q̄ florent ad
tps. Si caſtigaris ill' parcit̄: forte tibi caſti
gato: ⁊ emendato filio hereditas reſeruat̄.
Redi ḡ: redi ꝑuaricator ad cor: nō cōmit
tatur aīa tua: potētior eſt multū cui belluȝ
indixiſti. Quanto grādiores lapides in ce
lum miſeris: tāto te fortior ruina ꝑſſura ē.
Redi potius ad cognoſcendū te: de⁹ ē q̄
tibi diſplicet: erubeſce: tu tibi diſplice: ni-
hil boni faceres niſi ille bonus eſſȝ: ⁊ nihil
mali patereris niſi ille iuſtus eſſȝ. Euigila
ḡ in hāc vocē: Dñs dedit: dñs abſtulit: ſi

Alia lr̃a
✝detrahētī ani
me mee

cut dño placuit ita factū eſt: ſit nomen dñi
bn̄dictum. Iniuſti erāt q̄ iuxta Job putre
ſcētem iam ſedebāt: ⁊ tn̄ ille ſuſcipiendus
flagellabatur: illis puniendis parcebatur.
Quicq̄d ḡ tribulatiōis tibi acciderit: quic
q̄d inſultatiōis nō cōmittat̄ aīa tua: nō cō
mittat̄ non ſolū ꝯ deum: ſed nec cōtra eoſ-
ipſos q̄ tibi iſta faciūt. Si eni vel ipſos odio
habueris: ⁊ cōtra illos cōmiſſa eſt aīa tua:
prorſus illi gratias age: ꝓ iſtis ora. Forte
eni ⁊ oratio ꝓ ipſis eſt iſta quā audiſti: Cō
fundant̄ ⁊ deficiāt cōmittentes aīaȝ meā:
Cōfundant̄ ⁊ deficiāt: Multū eni de iuſti
ſticia ſua ꝑſumunt: ergo ꝯfundant̄. Hoc
illis expedit vt peccata ſua cognoſcāt: vñ
confundant̄ ⁊ deficiāt: male eni de virib⁹
ſuis ꝑſumebant: ⁊ ipſi defecti dicāt: Quan
do infirmor tūc fortior ſuȝ: ne abijcias me
in tps ſenectut'. Bonū ergo illis optauit:
vt confundant̄ de mal' ſuis ⁊ deficiāt a per
uerſis virib⁹ ſuis: et tūc iam defecti ⁊ con-
fuſi q̄rant illuminatorē a cōfuſione et refe-
ctorem a defectiōe: Deniq̄ȝ vide q̄d ſeq̄t̄.
†Induant̄ cōfuſione ⁊ †verecūdia:
q̄ †cogitant mihi mala. Confuſionē
⁊ verecundiā: ꝯfuſionem de mala cōſcia:
verecūdiā ꝓpter modeſtiā: Fiat hoc illis:
⁊ boni erūt. Non tibi videat̄ ſeuire: vtinā
exaudiat̄ ꝓ illis. Nam ſeuire videbatur ⁊
Stephanus qñ ore flāmanti v̄ba illo iacu
labat̄. Duri ceruice ⁊ nō circūciſi corde ⁊
aurib⁹: vos ſꝑ reſtitiſtis ſpūiſancto. Q̄ ac
cenſa iracūdia: q̄ȝ vehemēs aduerſus ini-
micos: cōmiſſa tibi videt̄ aīa ipſius? Abſit.
Salutē ipſoꝝ req̄rebat: freneticos male ſe-
uientes v̄bis ligabat. Nam vide quō non
erat cōmiſſa aīa ipſius: nō ſolū nō ꝯ deum:
ſȝ nec cōtra ipſos. Dñe inq̄t Jeſu tu accipe
ſpūm meum. Non ei diſplicuit Jeſus: q:
paſſur⁹ erat lapidationē ꝓ v̄bo ipſi⁹. Nō ḡ
erat cōmiſſa aīa eius ꝯ deum. Item dixit:
Dñe ne ſtatuas ill' hoc delictū. Nō ḡ erat
cōmiſſa aīa ei⁹ nec ꝯ inimicos ſuos. Indu
antur cōfuſione ⁊ verecūdia q̄ cogitāt mi-
hi mala. Hoc eni q̄rūt omnes q̄ me tribu-
lāt: mala mihi q̄rūt. Que mala q̄rebat etiā
mulier illa qñ ſuggeſſit. Dic aliq̄d i deū: et
morere: Et illa vxor Tobie que ait mari-
to: Ubi ſunt iuſticie tue? Ad hoc dicebat
vt diſpliceret illi de⁹ qui illū fecerat cecuȝ:
⁊ cū illi diſpliceret cōmitteret̄ aīa ipſi⁹. Si
ḡ nemo tibi tribulando ꝑſuaſerit: nemo ex
torſerit vt tibi diſpliceat deus in his q̄ pa-
teris: aut vt oderis hoīes ꝑ quos pateris:

Alia lr̃a
✝operiantur
✝pudore
✝querunt

⁊ nō cōmittit anima tua: ſecurus dicis qꝺ
ſequit. **Ego aūt ſꝑ in te ſperabo:
⁊ adijciā ſup omnē laudem tuam.**
Quid eſt h̄: Mouere nos debet adijciā
ſup omnē laudem tuā. Perfectioꝛ factu
rus es laudē dei: Eſt aliq̄d qꝺ ſupadijcia-
tur. Si iam oīs illa laus eſt: tu q̄d adiectu-
rus es: Laudādus eſt deꝰ in oibus bonis
factis ſuis: in omni creatura ſua: in oī iſti-
tutione rerū oīm: in gubernatiōe ⁊ regimi-
ne ſeculoꝝ: in oꝛdine tempoꝛuꝫ: in eminē
tia celi: in fecūditate terraruꝫ: in circūfu-
ſione maris: in omni ꝑpollentia naſcentis
vbiq3 creature: in ipis filijs hoim: in dan-
da lege: in liberādis ſuis a captiuitate egy
ptioꝝ: ⁊ ceteris oibus mirabilibus ſuis.
Nōdum erat laudatus in eo qꝺ ſuſcitauit
carnē in vitā eternā. Sit ergo iſta laus ad
iecta ꝑ reſurrectionē dn̄i noſtri Jeſu chri-
ſti: vt hic eius vocē intelligamus ſup oēm
laudē ꝑteritā: ſi hoc ⁊ recte intelligamus.
Sed quid tu foꝛte peccatoꝛ q̄ timebas cō-
mitti aīam tuā: q̄ in ipo ſolo ſperabas: vt
a p̄ma illa captiuitate liberareris: qui de iu
ſticia tua nō p̄ſumebas: ſꝫ de gr̄a illiꝰ quaꝫ
cōmēdat hic ps̄: Quid tu: Adijcies aliq̄d
ſup oēꝫ laudē dei: Adijciā inq̄t. Videamꝰ
q̄d adijciat. Poſſet eſſe oīs laus tua: ⁊ ni-
hil omnino deeſſe videret ad laudeꝫ tuaꝫ:
quia ⁊ nihil deeſſet ſi damnares omēs ini-
q̄s. Nō eni n̄ eſſet magna laus dei iuſticia
ipa q̄ iniqui dānant. Magᷓ laus eſſꝫ. Fe-
ciſti hoiem: dediſti ei liberū arbitriū: in pa
diſo collocaſti: preceptū impoſuiſti: moꝛtē
ſi p̄ceptum violaret iuſtiſſimā denūciaſti.
Nihil nō feciſti: nemo ē q̄ a te amplius ex-
igat. Peccauit: factum ē genꝰ humanum
tanq3 maſſa peccatoꝝ ꝓfluēs de peccato
ribus. Quid ḡ: Tu ſi maſſam iſtā iniquita
tis dānes: quiſq3 tibi dicet: iniuſte feciſti:
Eſſes plane etiā ſic iuſtꝰ: ⁊ oīs eſſꝫ ita laus
tua. Sed qꝛ liberaſti ⁊ ipm̄ peccatoꝛem iu
ſtificādo impiū: Adijciam ſup oēm laudē
tuā. **Os meū† ꝓnūciauit iuſticiaꝫ
tuā:** Nō meā. Inde adijciā ſup oēm lau-
dem tuā: qꝛ ⁊ ꝙ iuſtus ſum: ſi iuſtus ſuꝫ iu
ſticia tua ē in me: nō mea. Tu enim iuſtifi-
cas impiū. Os meū annūciauit iuſticiam
tuā. **Tota die †ſalutē tuā.** Quid ē ſalu
tem tuā: Dn̄i ē ſalus: Nēo ſibi vſurpet qꝛ
ſaluū facit: dn̄i ē ſalus: non ſe ſaluum ꝑ ſe
quiſq3 facit. Dn̄i ē ſalus: vana ſalus hoīs.
Tota die ſalutem tuā: toto tp̄e. Aliq̄d ad
uerſi eſt: predica ſalutē dn̄i: aliquid ꝓſperi
eſt: p̄dica ſalutē domi. Ne p̄dices in ꝓſpe-
ris: ⁊ obmuteſcas in aduerſis: alioqui nō
erit qꝺ dictum ē: tota die. Tota enim dies
cū ſua nocte eſt. Nunq̄d qn̄ dicimꝰ: trigin
ta dies: vbi cauſa: tranſierūt: nō dicimus
⁊ noctes: Nōne ⁊ in ipo numero dierū in-
cludimus ⁊ noctes: In Geneſi q̄d diceba
tur: Factum ē veſpe ⁊ mane dies vnꝰ. Er-
go dies totus cū ſua nocte eſt. Nox eni di
ei ſuit: non dies nocti. Quicq̄d faci i car-
ne moꝛtali: iuſticie debꝫ ſuire. Quicq̄d fa
cis ex p̄cepto dei: non ꝑpter emolumenta
carnis fiat: ne dies ſuiat nocti. Ergo tota
die laudē dei ſi ⁊ in ꝓſperis ⁊ in aduerſis:
In ꝓſperis tanq3 tp̄e diurno: in aduerſis tā
q3 tp̄e nocturno. Tota tn̄ die laudē dei: vt
non fruſtra cātaueris: Bn̄dicam dominū
in omni tp̄e: ſꝑ laus eius in oꝛe meo. Sal-
uis filijs: pecoribꝰ: familia: oī re ſua Job
laudabat deū: hoc quaſi diurno tp̄e. Ba-
na venerūt: oꝛbitas irruit: perijt qꝺ ſuaba
tur: obierunt q̄bus ſuabat: hoc quaſi no-
cturno tp̄e. Vide tn̄ tota die laudem tuā.
Nunq̄d poſt illud diurnū tp̄s vbi letaba-
tur q̄ factus ē illius quaſi lucis: hoc ē ꝓſpe
ritatis occaſus defecit a laudibꝰ dei: Nō-
ne dies erat in coꝛde vn̄ fulgebat: dn̄s de-
dit: dn̄s abſtulit: ſicē dn̄o placuit ita factuꝫ
eſt: ſit nomen dn̄i benedictum: Et h̄ q̄ſi ad
huc veſptinū erat tp̄s: venit ⁊ nox craſſioꝛ
tenebre ꝓfundioꝛes: coꝛpis doloꝛ: putre-
do vermiū: nec ſic in ipa putredine defecit
a laudibus dei: foris in nocte q̄ intus exul
tabat in die. Nanq3 vxoꝛi ꝑſuadenti blaſ-
phemiā: ⁊ cōmittēti aīam ipius male ſua-
denti miſere: tanq3 vmbre nocturne: locu-
ta es inq̄t tanq3 vna ex inſipientibꝰ mulie-
ribus. Vere filia noctis. Si bona ſuſcepi-
mus de manu dn̄i: q̄re mala non ſuſtinea-
mus: Laudabimꝰ in die: deficiemus in no
cte: Tota die: id eſt cuꝫ ſua nocte ſalutem
tuā. **Qm̄ non cognoui† negocia-
tiones.** Ideo inquit tota die ſalutem tu-
am: quoniam non cognoui negociatiōes.
Que ſunt iſte negociationes: Audiant ne
gociatoꝛes ⁊ mutēt vitam: ⁊ ſi fuerunt nō
ſint: non cognoſcant qꝺ fuerūt: obliuiſcan
tur: poſtremo nō approbent: nō laudēt: im
pꝛobent: damnēt: mutent: ſi peccatum eſt
negociatio. Hic eni auiditate neſcio qua
acq̄rendi o negociatoꝛ: qn̄ damnū paſſus
fueris blaſphemas: ⁊ nō erit in te qꝺ dictū
eſt: Tota die laudē tuam. Qn̄ aūt pro pre
cijs rerū quas vendis: non ſolū mentiris:

Alia lr̄a †non habet

Alia lr̄a †annūciabit

Alia lr̄a †ſalutare tuuꝫ

Alia lr̄a †litteraturam.

verũetiã falſum iuras: Quõ in ore tuo to
ta die laus dei? Qñ ſi chriſtianus es etiã
ex ore tuo blaſphemat nomẽ dei: vt dicat:
Ecce q̃les ſunt chriſtiani? Ergo ſi ꝓpterea
iſte tota die laudem dei dicit: q2 nõ cogno
uit negociatiões: corrigant ſe chriſtiani nõ
negocient. Sed ait mihi negociator: Ec-
ce ego affero q̃dem ex longinquo merces:
ad ea loca in q̃bus nõ ſunt ea que attulero
vnde viuã tanq̃ȝ mercede laboris mei: pe
to vt carius vendã q̃ȝ emero. Vñ enim vi-
uam cũ ſcriptũ ſit: Dignus ẽ operarius mer
cede ſua? Sed agit de mendacio: de periu
rio: hoc vitiũ meũ ẽ: nõ negociatiõis. Ne
q̃ȝ eni non ſi vellem poſſem agere ſine iſto
vitio. Nõ ḡ eã culpam auctor ad negociũ
cium transfero: ſed ſi mentior ego mẽtior:
non negocium. Poſſem eni dicere: tanto
emi: tanto vendam: ſi placet eme. Non
eni iſtam veritatẽ audiẽs emptor repellere
tur: ⁊ non oẽs potius accurrerẽt: quia pluſ
fidem q̃ȝ mercedem diligerẽt. Hoc ḡ inq̃t
me mone: ne mentiar: ne ꝑiurẽ. nõ vt abij-
ciam negociũ vñ me transigo. Quo enim
vocas: q̃ñ hinc reuocas? Forte ad artẽ ali
quam: ero ſutor: calciamẽta faciã homini-
bus. Mẽdaces eni ⁊ ipi nõ ſunt? Periuri
⁊ ipi nõ ſunt? Nõne locatis ab alio calcia-
mentis: cũ acceperint ab alio ꝑcium: dimit
tunt qd̕ faciebãt: ⁊ ſuſcipiũt alteri facere: ⁊
fallunt eũ cui ꝓmiſerant cito ſe facturos?
Nõne ſepe dicũt: hodie facio: hodie ĩpleo
Deinde in ipa futura tãtas fraudes nõ fa-
ciunt? Faciũt iſta ⁊ dicũt iſta: ſed ipſi mali
ſunt: non ars quam ꝓfitent. Oẽs ḡ artifi-
ces mali: deum non timentes: vel ꝓ lucro:
vel ꝓ timore damni: aut egeſtatis mentiun
tur: ꝑiurãt: non eſt ɔtinua laus ĩ eis. Quõ
ḡ reuocas a negociatione? An vt agricola
ſim: ⁊ aduerſus deũ tonantẽ murmurem:
vt grandinẽ timens: ſortilegũ conſulã: vt
q̃ram q̃d faciam ɔ celũ: vt optem pauperi
bꝰ famẽ: quo poſſẽ vẽdere qd̕ ſeruaui? Ad h̃
me adducis? Sȝ nõ ea faciũt inq̃s agrico
le boni: nec illa negociatores boni. Quid
eni? Iam ⁊ filios habere malũ eſt: q2 quan
do eis caput dolet: male ⁊ infideles mr̃es
ligaturas ſacrilegas ⁊ incantatiões q̃rũt.
Iſta hoim non rer̃ peccata ſunt. Poteſt
mihi h̃ dicere negociator. Quere ergo epi
ſcope quemadmodũ itelligas negociatio
nes q̃s legiſti in pſalterio: ne forte tu nõ in
telligas: ⁊ me a negociatione prohibeas.
Mone ḡ quemadmodũ viuam ſi bñ: bñ
mihi erit: vnum tñ ſcio: q2 ſi malus fuero:
non negociatio mihi facit: ſ3 iniq̃tas mea.
Qñ ver̃ dicit: non eſt qd̕ ɔdicat. Quera
mus ergo q̃s dixerit negociatiões: q̃s ve-
re q̃ non cognouit tota die laudat deum.
Negociatio ⁊ ĩ greca ligua ab actu dicit:
⁊ in latina. Negociatio ſiue actus: ſiue ne
gocium diſcutiat q̃d ſit. Qui eni negocia-
tores actuoſi quaſi ex eo qd̕ agũt ꝑſumũt:
oꝑa ſua laudant: nõ ꝑueniũt ad grãȝ dei.
Ergo ɔ illam gratiam ſunt negociatores:
quam cõmendat h̃ pſ. Illam enim gratiã
cõmendat: vt nemo de ſuis opibus glorie
tur. Quõ quodam loco dĩ: Medici nõ re
ſuſcitabũt: deſerere debẽt homĩes medici-
nam? Sed q̃d ẽ hoc? Sub iſto noĩe intelli-
gunt ſuꝑbi: pollicentes ſalutẽ hoibus: cũ
domĩ ſit ſalus. Quõ ergo ɔ medicos: id ẽ
ſuꝑbos ſalutis pollicitatores vigilat h̃ qd̕
dictuȝ ẽ: tota die ſalutẽ tuã: ſic cõtra nego
ciatores: id eſt q̃ de actu ſuo ⁊ opibꝰ gau-
dent: vigilat h̃ qd̕ dictum eſt. Os meũ an-
nunciauit iuſticiã tuã: id ẽ non meã. Qui
ſunt negociatores: id eſt q̃ſi de actu ſuo ſi-
bi placentes? Qui ignorãtes dei iuſticiã
⁊ ſuã volentes cõſtituere: iuſticie dei ñ ſũt
ſubiecti. Merito ⁊ negociũ dictũ eſt quod
negat ocium. Otium mali eſt quod negat
ocium? Merito dñs expulit illos de tem-
plo q̃bus dictum ẽ: Scriptuȝ ẽ: domꝰ mea
domus oratiõis vocabit: vos aũt feciſtis
eã domũ negociatiõis: id eſt gloriãtes de
opibus veſtris: ociũ non q̃rentes: nec au-
dientes ɔ inquietudinẽ ⁊ negociationẽ ve
ſtram: dicentẽ ſcripturã. Vacate ⁊ videte:
q̃ñ ego ſum dñs. Quid eſt: vacate ⁊ vide
te: q̃ñ ego ſum dñs: niſi vt ſciatis q2 deus
eſt q̃ oꝑatur in vobis: ⁊ nõ de vr̃is opibus
extollami? Nõ audis vocẽ dicentis: Veni
te ad me oẽs qui laboratis ⁊ onerati eſtis:
⁊ ego vos reficiam: Tollite iugum meũ ſu
per vos: ⁊ diſcite a me q2 mitis ſuȝ ⁊ humi
lis corde: ⁊ inuenietis req̃em animabꝰ ve-
ſtris? Hec requies cõtra negociatores pre
dicat: hec requies ɔtra eos q̃ oderũt ociũ
ꝑdicat: agẽdo ⁊ iactando ſe de operibus
ſuis: vt non lõgius requieſcãt in deo: ⁊ tã-
to lõgius a grã deſiliant: q̃ȝto magis de ſu-
is opibus extollunt. Sed eſt in q̃buſdam
exemplaribus. Qm̃ nõ cognoui lit
teraturã. Vbi alij codices habent nego
ciationem: ibi alij litteraturã. Quõ cõcor-
dent: inuenire difficile eſt: ⁊ tamẽ interpꝛtũ
diuerſitas forte ſenſum oſtẽdit: non errorẽ

inducit. Queramus ergo ⁊ litteraturam quõ intelligamus: ne ſic offendamꝰ grammaticos: quõ pauloante negociatoreſ: quia ⁊ grãmaticus põt in arte ſua honeſte viuere nõ piurare: nõ mẽtiri. Queramꝰ ergo litteraturã quam nõ cognouit iſte: in cuiꝰ ore tota die laus dei eſt. Eſt q̃dam litteratura iudeorũ: ad illos eni ⁊ hoc referamus: ibi inueniemus qd̉ dictũ ẽ: quõ cũ negociatoribus q̃reremus: ꝓpter actus ⁊ opa: inuenimus illã dici negociationẽ deteſtãdã: quã notauit aplus dicẽs. Ignorãtes enim dei iuſticiã: ⁊ ſuam volẽtes cõſtituere: iuſticie dei nõ ſunt ſubiecti. Cõtra quã dicit idem aplus: Nõ ex opibus: ne forte q̃s extollat. Quõ ergo? Nunq̃d nõ operabimur bonum? Opabimur: ſed ipo in nobis opante. Ipſius eni ſumus figmentũ creati: in chriſto Ieſu in opibus bonis. Quõ ergo hic inuenimus cõtra negociatores: id eſt de actu gloriãtes: de negocio qd̉ neget ociũ ſe extollentes: īquietos potius q̃ bonos opatores: qꝛ boni opatores illi ſunt: in q̃bus deuſ opatur: ſic ⁊ neſcio quã litteraturã inuenimꝰ apud iudeos. Dñs aſſit vt explicem vobis qd̉ dignatus eſt donare vt corde ꝯſpicerẽ. Superbia iudeoꝝ pſumentiũ tãq̃ de viribus ſuis: ⁊ de iuſticia opeꝝ ſuoꝝ: gloriabaꝉ: de lege qd̉ ipi legem accepint: alie gentes nõ acceperint: in q̃ lege non de grã gloriabantur: ſed de lrã. Lex eni ſine gratia: ſola littera eſt: manet ad conuincendã iniq̃tatẽ: nõ ad dandã ſalutẽ. Quid eni ait apoſtolus? Si eni data eſſ; lex q̃ poſſet viuificare: omnino ex lege eſſet iuſticia. S; concluſit ſcriptura omĩa ſub peccato: vt ꝓmiſſio ex fide Ieſu chriſti dareꝉ credentibuſ. De hãc lrã dicit alio loco: Lrã occidit: ſpũs aũt viuificat. Habes lrãm ſi p̃uaricatoꝛ legiſ es: qui ꝑ lrãz īq̃t ⁊ circũciſionẽ p̃uaricatoꝛ legis es: nonne bñ cantaꝉ ⁊ dicit: Erue me de manu legem p̃tereuntis ⁊ iniq̃? Habes lrãm: ſꝫ nõ habes litterã? Uñ iples litterã? Qm̃ qui p̃dicas non furãdũ furaris: q̃ dicis non adulterandũ: adulteraris: qui abominaris idola: ſacrilegiũ; facis. Nomen eni dei ꝑ vos blaſphemaꝉ in gentibus: ſicut ſcriptum ẽ. Quid tibi ergo ꝓfuit lrã: quã non imples? Quare aũt nõ imples? Quia de te p̃ſumis. Quare nõ imples? Quia negociatoꝛ es: opa tua extollis: neſcꝭ neceſſariam eſſe gratiã adiuuanteꝭ vt impleaꝉ preceptum iubentis. Ecce iuſſit deus; age qd̉ iuſſit. Incipis agere q̃ſi ex viribus tuis: et cadis: ⁊ manet ſuper te littera puniẽs: non ſaluans. Merito lex ꝑ Moyſen data eſt: gratia ⁊ veritas ꝑ Ieſum chriſtũ facta eſt. Moyſes q̃nq; libros ſcripſit: ſꝫ ĩ q̃nq; porticibus piſcinã cingentibꝰ lãguidi iacebãt ſꝫ curari nõ poterãt. Uide quõ manet littera: cõuincens reum: non ſaluans iniquũ. Illi eni q̃nq; porticibus in figura quinq; libroꝝ ꝓdebanꝉ potius q̃ ſanabanꝉ egroti. Quid ergo ibi tũc ſanabat egrotũ? Motꝰ aque. Piſcina illa mota: deſcẽdebat egrotus: ⁊ ſanabaꝉ vnꝰ: qꝛ vnitas: quiſq̃s aliꝰ añ ipm motũ deſcenderat non ſanabatur. Quõ cõmendabaꝉ vnitas corpis clamantis a finibus terre? Alius non ſanabaꝉ niſi rurſus mota fuiſſ; piſcina. Significabat ergo piſcine motus ꝑturbationẽ ꝓpli iudeorum qñ venit dñs Ieſus chriſtus. Angeli eni; aduentu intelligebaꝉ moueri aq̃ in piſcia. Aq̃ ergo cincta porticibus q̃nq;: gens erat iudea cincta lege: ⁊ in porticibꝰ egroti iacebant: ⁊ ĩ ſola aq̃ turbata ⁊ mota ſanabãꝉ. Uenit dñs turbata ẽ aq̃: crucifixus eſt: deſcendat vt ſanetur egrotus. Quid eſt deſcendat? Humiliet ſe. Ergo q̃cunq; amatis lrãm ſine gratia: in porticibꝰ remanebitis: egri eritis: iacẽtes: nõ ꝯualeſcẽtes: de lrã eni p̃ſumitis. Si eni data eſſ; lex q̃ poſſet viuificare: oĩno ex lege eſſ; iuſticia. S; data ẽ lex: vt reos voſ faceret: rei facti timeretis: timentes indulgentiã peteretis: iam de viribus vr̃is nõ p̃ſumeretis: de lrã vos non extolleretis. Nam ipa figura eſt etia; qꝛ Heliſeus ꝑmo ad mortuum reſuſcitandum baculũ ſuũ miſit ꝑ ſuum: Mortuus erat filius vidue hoſpite ipius: nunciatu; ẽ ei: ſuo ſuo dedit baculũ ſuũ: vade īquit pone ſuꝑ mortuũ. Neſciebat ꝓpheta q̃d ageret? Preceſſit ſuus ſuꝰ: poſuit baculũ ſuper mortuũ: nõ ſurrexit mortuus. Si eni data eſſet lex q̃ poſſet viuificare: vere ex lege eſſet iuſticia. Nõ viuificauit lex ꝑ ſuum miſſa: ⁊ tñ ille miſit baculũ ſuũ ꝑ ſuũ ſuũ: qui poſtea ſecutus viuificauit. Nanq; cu; ille īfans nõ reſurrexit: venit ipe Heliſeꝰ: iã figuram portãs dñi q̃ ſuum ſuũ cũ baculo tãq̃ cũ lege p̃miſerat: venit ad iacẽtẽ mortuum: poſuit mẽbra ſua ſuꝑ illũ. Ille infãs erat: ille iuuenis erat: contraxit ⁊ breuiauit quodãmõ iuuẽtutꝭ ſue magnitudine;: paruulus factus vt morti cõgrueret. Mortuus ergo ſurrexit: cũ ſe viuus mortuo coaptauit: ⁊ fecit dñs qd̉ nõ fecit baculus: fec̃ grã qd̉ nõ fecit littera. Illi ergo q̃ in baculo re

māſerant in lr̃a gloriant̃: ⁊ iō nō viuificat̃: ego aūt de gr̃a tua volo gl̃iari. Mihi autē (ait ap̃lus) abſit gl̃ari niſi in cruce dñi nr̃i Jeſu chriſti: niſi in illo q̄ ſe mihi viuꝰ mortuo vt reſurgerē coaptauit: vt iā nō ego viuerem: viueret aūt in me chriſtus. In ipa gr̃a gloriās litteraturā ñ cognoui: id ē homines de lr̃a p̄ſumentes: ⁊ a gratia reſiliētes toto corde reprobaui. Merito ſequit̃. **Introibo in potentiā dñi.** Nō meā ſ; dñi. Nā illi in potentia ſua de lr̃a gloriati ſunt: ideoq; adiunctā lr̃e gr̃am non cognouerūt. Nam lex p̱ Moyſen data ē: gratia ⁊ veritas p̱ Jeſum chriſtū facta ē. Ipe eni venit vt legem impleret: qm̄ caritatē donauit p̱ quam lex poſſet impleri. Plenitudo enī legis caritaſ. Illi nō habētes caritatē: id eſt non hn̄tes ſpūm gr̃e: Quia caritas dei diffuſa ē in cordibus noſtris p̱ ſpiritū ſanctū q̄ datꝰ eſt nobis: remāſerūt gloriantes in lr̃a. Sed q: lr̃a occidit: ſpūs autem viuificat: non cognoui litteraturam: et introibo in potentiā dñi. Ideo verſus iſte ſequēs cōfirmat p̱ficitq; ſniaz: ita vt eā figat in cordibus hoīm: nec aliū p̱mittat omnino irrepe vlla ex p̱te intellectum. **Domine memorabor iuſticie tue ſoliꝰ.** O ſoliꝰ. Quid addidit ſoliꝰ? Rogo voſ: ſufficeret mēorabor iuſticie tue. Soliꝰ inqt p̱ſus vbi meā nō cogito. Quid eni habeſ qđ nō accepiſti? Si aūt accepiſti: qd gloriaris q̄ſi nō accepis. Juſticia tua ſola liberat me: mea ſola nō ſunt niſi peccata. Nō glorier ḡ de viribus meis: nō in lr̃a remaneaz: reprobem litteraturā: id eſt hoīes de lr̃a gloriantes: ⁊ de ſuis viribus p̱uerſe tāq; freneticí p̄ſumentes: reprobem tales: Intrem in potentiā dñi: vt qm̄ infirmus ſum tunc potens ſim: vt tu in me ſis poteſ qm̄ memorabor iuſticie tue ſolius.

Sermo ſecūdus de ſecunda parte eiuſdem pſalmi.

GRatia dei qua gratis ſalui facti ſumus null' noſtris meritis p̄cedentibuſ: niſi q̄bus ſuppliciū debebatur iſto commendari pſalmo heſterno die inſinuauimus caritati vr̃e: cumq; tractando qm̄ finire nequiuimus: extremā eius p̱tez in hodiernū diem diſtulimuſ: p̱mittētes ī nomine dñi nos debitū ſoluturos. Qđ ſoluēdi qm̄ tp̄s eſt: adeſtote aīmo tāq; agro fertili: vbi ⁊ ſemē multiplicet̃: ⁊ pluuie ingrati nō ſitis. Comendauimꝰ heſterna die titulum eiꝰ: ſ; p̱pter renouandā intentionē veſtram: ⁊ his intimandū q̄ heri abſētes fuerunt: breuit̃ cōmemoramꝰ qđ recolāt q̄ audierunt: audiant q̄ neſcierūt. Filiorum Jonadab pſalmus eſt: qđ nomen interp̄tatur dñi ſpontaneꝰ: qm̄ ſpontanee: h̄ ē bōa: pura: ſincera ⁊ p̱fecta volūtate: non ficto corde dño ſuiēdū ē: Qđ etiā illđ iudicat vbi dictum eſt: Volūtarie ſacrificabo tibi. Filijs huiꝰ: id eſt filijs obediētie cantat̃ pſalmus: ⁊ his qui p̄mi captiui ducti ſunt: vt agnoſcat̃ hic geműꝰ noſter: et ſufficiat diei malicia ſua. Jam enim ſi ſup̱bi deſeruimus vel fatigati redeamꝰ: nec rediri niſi p̱ gr̃am pōt: gratia gratis data eſt. Nam niſi gratis eſſet: gr̃a nō eſſet. Porro aūt ſi propterea gratia ē: q: gratis eſt: nihil tuū preceſſit vt accipes. Nā ſi aliq̄ bona op̱a tua p̄ceſſerūt: p̄cium accepiſti non gratis: precium aūt qđ nobis debebat̃ ſuppliciū eſt. Qr ergo liberamur: non meriti nr̃i: ſ; illius gratie ē. Illū ḡ laudemuſ: illi totum qđ ſumus ⁊ qđ ſalui efficimur debemꝰ. Ad qđ p̱cluſit cū ml̃ta dixiſſet dicēs: Dñe memorabor iuſticie tue ſoliꝰ. Ad iſtū v̄ſum p̱cluſa eſt heſterna tractatio. Primi ḡ captiui: id eſt p̱tinētes ad p̄mū hoīem: propter hoc eni captiui: p̱pter p̄mum hoīez in quo omnes morimur: q: nō p̄us qđ ſpūale eſt: ſed qđ animale: poſtea qđ ſpūale. Propt̃ primum hoīem p̄mi captiui: p̱pter ſecūdum hoīem ſecūdi redēpti. Nam ⁊ ipa redemptio clamat captiuitatē nr̃am. Vñ eni redēpti ſi nō ātea captiui? Et eā captiuitatē exp̄ſſius ab ap̄lo inſinuatā ex ep̄la eiꝰ verba q̄dam cōmemorātes inſinuabimꝰ et repetimus. Video aliā legē in mēbris meis repugnantē legi mētis mee: ⁊ captiuuz me ducentem in lege peccati q̄ eſt in membris meis. Ipa eſt p̄ma captiuitas noſtra q̄ cōcupiſcit aduerſus ſpūm caro. Venit aūt h̄ de pena peccati: vt hō aduerſus ſeip̄m diuideret̃: q: vni ſubditus eſſe noluit. Nihil eni tam expedit aīe q̄ obedire. Et ſi expedit aīe obedire in ſuo vt obediat domio: in filio vt obediat patri: in vxore vt obediat viro: q̄tomagis in homīe vt obediat deo? Exp̱tus ḡ malū Adam: omīs autē homo Adā: ſicut in his q̄ crediderūt, oīs hō chriſtus: q: mēbra ſunt chriſti. Exp̱tus ḡ malum qđ nō debuit exp̱iri ſi crederet dicēti: noli tangere. Exp̱tus ḡ malū poſtea ſaltez obtemp̱et p̄ceptis medici vt ſurgat: q̄ no-

luit credere medico: vt nõ egrotaret. Naꝫ
ꝛ ſanis bonus ꝛ fidelꝭ medicus dat ꝓceptū
ne ſit illis neceſſarius. Non eſt enim ſanis
neceſſarius medicus: ſꝫ male habentibus.
Boni aūt amici medici q̄ nolūt vendē ar-
tē ſuā: ꝛ plus gaudēt ad ſanos q̄ꝫ ad egro-
tos: dant q̄dam ꝓcepta ſanis: q̄ obſuādo
in egritudinē nõ cadāt. Porro aūt illi ſi ꝓ
cepta ꝯtempſerint ꝛ in egritudinē incide-
rint: ſupplicāt medico quem ꝯtēpſerunt ſa
ni: rogāt egroti. Utinā ſalutē rogēt: ne per
febrē mente ꝑdita medicū cedāt. Audiſtꝭ
mõ cū euangeliū legereꝭ quemadmodū in
illos dicta ſit ꝑabola. Mētis ſane erāt qui
dixerūt: Hic ē heres: venite occidam⁹ eū:
ꝛ nr̄a erit hereditas: Utiqꝫ non. Puta qꝛ
occiderūt filiū: ꝛ patrem occiſuri erāt: hoc
eſt mentē ſanam non hr̄e. Poſtremo ecce
qꝛ occiderūt filiū: reſurrexit filius: ꝛ lapis
reprobatus ab edificātib⁹ factus eſt in ca-
put anguli. Offenderūt in illū ꝛ cõquaſſa
ti ſunt: veniet ſuꝑ eos ꝛ cõteret eos. Sꝫ nõ
ita iſte qui cantat in pſalmo ꝛ dicit: Introi
bo in potentiā dn̄i: nõ meā: ſꝫ dn̄i. Domie
memorabor iuſticie tue ſolius. Nullā meā
agnoſco: ſoli⁹ tue iuſticie memorabor. A
te habeo q̇cq̇d boni habeo: q̇cq̇d aūt mali
habeo: a me habeo. Nõ meritis ſuppliciuꝫ
reddidiſti: ſꝫ gratiā gratis impertiſti. Tue
itaqꝫ ſolius iuſticie memorabor. Deus
Alia lra ta docuiſti me ex iuuētute mea. Quid
ē me docuiſti: Qꝛ tue ſoliuſ iuſticie mēora
ri debeo. Cõſiderās eni vitā meā ꝑteritā:
video qꝺ mihi debebaꝭ: ꝛ q̇d acceperim ꝓ
eo qꝺ mihi debebaꝭ. Debebaꝭ pena: ſꝫ red
dita ē grā. Debebaꝭ gehenna: data eſt vi-
ta eterna. Deus docuiſti me ex iuuentute
mea. Ex ip̄o initio fidei mee: q̄ me innoua
ſti: docuiſti me nihil in me ꝓceſſiſſe vn̄ mi-
hi dicerē deberi qꝺ dediſti. Quis eni con
uertiꝭ ad deū niſi ab iniq̇tate: Quis redi-
mitur niſi a captiuitate: Quis aūt pōt di-
cere iniuſtā fuiſſe captiuitatē ſuā: qn̄ deſe-
ruit imꝑatorem: ꝛ diuertit ad deſertorem:
Imꝑator eni deus: deſertor aūt diabol⁹.
Preceptū dedit imꝑator: fraudeꝫ ſuggeſ-
ſit deꝭtor. Ubi aures tue inter ꝓceptioneꝫ
ꝛ deceptionē: Melior ne diabol⁹ q̄ꝫ de⁹:
Melior q̇ defecit q̄ꝫ qui te fecit: Credidi-
ſti qꝺ ꝓmiſit diabolus: ꝛ inueniſti qꝺ mina
tus eſt deus. Iā ḡ ex captiuitate liberat⁹:
adhuc tn̄ in ſpe nondū in re ambulas: ꝑ fi
dem nõdum ꝑ ſpeciē. Deus inq̇t docuiſti
me ex iuuētute mea. Exquo cõuerſus ſum
ad te: innouatus a te q̇ factus a te: recrea-
tus q̇ creat⁹: reformatus q̇ format⁹: exquo
cõuerſus ſum: didici; merita mea nulla pre
ceſſiſſe: ſed; gratia tua mihi gratis veniſ-
ſe: vt memorarer iuſticie tue ſolius. Quid
deinde poſt iuuentutē: Qm̄ docuiſti me i
quit ex iuuētute mea. Quid poſt iuuentu-
tem: In ip̄a eni ꝓma ꝯuerſione tua didici
ſti: qꝺ an̄ ꝯuerſionē iuſtus nõ fuiſti: ſed ꝓ-
ceſſit iniq̇tas: vt expulſa iniq̇tate ſuccede-
ret caritas: vt renouatus in nouū hominē
ſpe dūtaxat nõdū re didiciſti: qꝺ nihil tui
boni ꝓceſſerat: ꝛ gratia; dei cõuerſus es ad
deū. Iam forte exquo cõuerſus es: habe-
bis aliq̇d tuuꝫ: ꝛ de viribus tuis ꝓſumere
debeſ. Queadmodū ſolent hoīes dicere:
iam dimitte: opus erat vt viam oſtēdereſ:
ſufficit ambulabo viā: ꝛ ille q̇ tibi viā oſtē
dit: ne forte vis vt deducā te. Tu aūt ſi ſu
perbis abſit: ſufficit ambulabo: dimitteris
ꝛ ꝑ īfirmitatē iterū aberrabis. Bonū erat
tibi vt deduceret te: q̇ ꝓus in via colloca-
uit te. Ceterum niſi ꝛ ip̄e ducat: rurſus er-
rabis. Dic illi ergo: Deduc me domie in
via tua: ꝛ ambulabo i veritate tua. Qꝛ au
tem viam ingreſſus es iuuentus eſt: ipſa
renouabitur ꝛ initium fidei. Antea enim
ambulabas per vias tuas ſvagabundus:
errans per ſiluoſa: per aſpera: lacerat⁹ om
nibus membris: patriam querebas: hoc ē
ſtabilitatem quandam ſpūs tui: vbi dice-
res bene eſt: ꝛ ſecurus diceres quietus ab
omni moleſtia: ab omni tēptatione: ab om
ni poſtremo captiuitate: ꝛ nõ inueniebas.
Quid dicam: Uenit ad te qui tibi oſtēde-
ret viam: venit ad te ip̄a via: ꝛ conſtitutus
es in ea: nullis tuis meritis precedentib⁹:
quoniā vtiqꝫ errabas. Quid ē: Exquo in
greſſus es: iā regis te. Iā ille qui viam do-
cuit te: dimittit te: Non inq̇t. Docuiſti me
ex iuuentute mea. Et vſqꝫ nunc annū Alia lra t, ꝓnunciabo
ciabo mirabilia tua. Mirabile eſt eni
qꝺ adhuc facis vt regas me: qui in via po
ſuiſti me: ꝛ hec ſūt mirabilia dei. Que ſunt
putas mirabilia dei: Quid mirabilius in-
ter dei mirabilia q̄ꝫ mortuos ſuſcitare: Nū
quid nam ego mortuus ſum inquis: Si
mortuus non eſſes: nõ diceretur tibi: Sur
ge q̇ dormis: ꝛ exurge a mortuis: ꝛ illumi-
nabit te chriſtus. Mortui ſunt omnes in-
fideles: omnes iniqui corpore viuunt: ſed
corde extincti ſunt. Qui auteꝫ ſuſcitat mor
tuum ſm̄ corpus: reddit eum luci huic vi-
dende: ꝛ huic aeri ducēdo: non autē ſuſci

tator eius: ipſe illi lux ⁊ aer eſt. Incipit vi-
dere quemadmodum videbat antea. Ani
ma non ſic exuſcitatur. Anima enim exuſ
citatur a deo: quēadmodū ⁊ corpus exuſcitatur a
deo. Sed deus quādo exuſcitat corpus
mūdo reddit: qñ exuſcitat aīam ſibi red-
dit. Si recedat aer mundi iſtius moriť cor
pus: ſi recedat deus moriť aīa. Cū ģ aīam
ſuſcitat deus niſi aſſit q̄ ſuſcitauit: ſuſcita-
ta nō viuit. Nō eñi ſuſcitat: ⁊ dimittit vt vi
uat ſibi: ſicut Lazarus qñ reſuſcitatus ē q̄-
triduanus mortuus: ſuſcitatus eſt corpo-
re p domī corpalez preſentiā. Acceſſit eñi
corpaliter ad ſepulchrū: clamauit: Lazare
veni foras: ⁊ ſurrexit Lazarus: pceſſit de
ſepulchro ligatꝰ: deinde ſolutus diſceſſit.
Reſuſcitatus eſt dño pſente: ſʒ vixit ⁊ dño
abſente. Quēadmodū eū dñs corpaliter reſuſcitaſ
ſet: quātū ad viſibilia ptinet: ceterū pſentia
maieſtatis ſue illuz ſuſcitauit: qua pſentia
nuſq̄ȝ recedit. Interim tñ ad pſentiā viſibi
lez dñs ſuſcitauit Lazarū. Diſceſſit de ipſa
ciuitate dñs vel de illo loco: nūqd Lazarꝰ
nō vixit? Nō ſic aīa ſuſcitať. Suſcitat illaz
deus: moriť ſi diſceſſerit deus. Dicam eñi
audacter fratres: ſʒ tñ verū. Due vite ſūt:
vna corpis: altera aīe. Sicut vita corpoꝛ
aīa: ſic vita aīe deus. Quō ſi aīma deſerat
moriť corpus: ſic aīa moriť ſi deſerat deꝰ.
Ipſa eſt eñi gratia eius vt ⁊ ſuſcitet ⁊ ſit no
biſcū. Quia ģ nos ſuſcitat a morte noſtra p-
terita: ⁊ innouat quodāmodo vitā noſtrā:
dicimus ei: Deus docuiſti me ex iuuentu-
te mea. Quia vō nō recedit ab eis q̄s ſuſci
tat: ne cū receſſerit moriāť: dicimꝰ ei: Et
vſq̄ȝ nūc annūciabo mirabilia tua: qꝛ cum
mecū es viuo: ⁊ aīe mee vita tu es: q̄ mori-
etur ſi dimittať ſibi. Ergo dum adeſt vita
mea: hʒ ē: deus meus vſq̄ȝ nūc: q̄d poſtea?
Et vſq̄ȝ in ſenectā ⁊ ſenium. Duo
iſta noīa ſenectutis ſunt: ⁊ diſcernūť a gre
cis. Grauitas eñi poſt iuuentutē aliō no-
men hʒ apud grecos: ⁊ poſt ipſam ḡuitatez
veniens vltia etas aliud nomē habʒ. Nā
πρεσβυτης dř ḡuis: ⁊ γεραιοσ ſenex. Qꝛ
vō in latina lingua duoꝝ iſtorū noīm diſti
ctio defecit: de ſenectute: ambo ſūt poſita
ſenecta ⁊ ſeniū. Sciť aūt duas eſſe etateſ.
Docuiſti me gratiā tuā a iuuentute mea: ⁊
vſq̄ȝ nūc: poſt iuuētutez meā annunciabo
mirabilia tua: qꝛ mecū es vt nō moriar: q̄a
veniſti vt ſurgā. Et vſq̄ȝ i ſenectā ⁊ ſeniū:
id eſt vſq̄ȝ ad vltimū meū: niſi mecū fueꝛ:
non erit aliq̄d meriti mei: gratia tua ſp pſe
ueret mecū. Hoc diceret etiā vnus hō: tu
ille: ego. Quia vō vox iſta vniꝰ cuiuſdam
magni hoīs eſt: hoc eſt ipſius vnitatiſ: vox
eſt eñi eccľe: queramꝰ iuuentutem eccleſie.
Qñ venit chriſtus: mortuus ē: crucifixus
eſt: ſurrexit: vocauit gētes: ceperūt conuer
ti: facti ſunt martyres fortes in chriſto: fu-
ſus eſt ſanguis fidelis: ſurrexit ſeges eccle
ſie: hec iuuētus. Progredientibꝰ aūt tem-
poribus: cōfiteať eccleſia: dicat: Uſq̄ȝ nūc
annūciabo mirabilia tua: non tantū in iu-
uentute qñ Paulus: qñ Petrus: qñ pmi
apoſtoli nunciauerūt: pcedente etiā etate:
ego ipſe: id eſt vnitas tua: mēbra tua: corpꝰ
tuū: annūciabo mirabilia tua. Quid po-
ſtea? Et vſq̄ȝ ad ſenectā ⁊ ſeniū annuncia-
bo mirabilia tua: vſq̄ȝ in finem ſeculi erit hʒ
eccľia. Si eñi non hic futura ē vſq̄ȝ in finē
ſeculi: q̄bus dñs dixit: Ecce ego vobiſcuz
ſum vſq̄ȝ in conſummationē ſeculi? Qua-
re iſta oportebat vt dicerenť in ſcripturiſ?
Quia futuri erant inimici chriſtiane fidei
qui dicerent: ad certum tpus ſunt chriſtia
ni: poſtea pibunt ⁊ redibūt idola: redit qō
erat antea. Quādiu erūt chriſtiani? Uſq̄ȝ ad
ſenectā ⁊ ſeniū: id eſt vſq̄ȝ in finem ſeculi.
Tu cuz expectas miſer infideľ vt tranſeāt
chriſtiani: tranſis tu ſine chriſtianis: ⁊ chri
ſtiani vſq̄ȝ in finem ſeculi pmanebūt: et tu
p infidelitatē tuam: cū finieris breuē vitaz
tuā: qua fronte exies ad iudicē: quez cum
viueres blaſphemaſti? Ergo a iuuentute
mea ⁊ vſq̄ȝ nūc ⁊ vſq̄ȝ ad ſenectā ⁊ ſeniuz.
Dñe ne derelinquas me. Non quō Alia lra tocius
dicūt inimici mei vſq̄ȝ ad tps erit. Ne dere
linq̄s me. **Donec annūciē brachiū
tuū generationi omī ſupuenture.** Alia lra tq̄ ventura eſt
Et brachiū dñi cui reuelatū eſt? Brachiū
domī chriſtꝰ. Noli ergo derelinquere me:
Nō gaudeāt qui dicunt: Uſq̄ȝ ad certum
tempus erunt chriſtiani. Sint qui annun
cient brachium domī. Cui? Generationi
omni ſupuenture. Si ergo omni generatio
ni ſupuenture vſq̄ȝ in finem ſeculi: Finito
enim ſeculo: iam nulla ſupueniet genera-
tio. **Potentiam tuam ⁊ iuſticiam
tuā.** Hoc eſt annunciem generatiōi omni
ſuperuenture brachium tuum. Et quid p-
ſtitit brachium tuum? Liberationē noſtraz
gratuitā. Hoc ģ annūciē: ipſam grām omī
generationi ſupuēture. Dicā oī hoī naſci-
turo: nihil es p te: dñm iuoca: tua pctā ſūt:
merita dei ſunt: ſupplicium tibi debetur: et
cum premiū venerit: ſua dona coronabit:

nō merita tua. Dicam oī generatiōi ſup-
uenture: de captiuitate veniſti: ad Adam
ꝑtinebas. Dicam ß oī generationi ſupuē-
ture: nullas vires meas: nullam iuſticiam
meā: ß potentiā tuam ⁊ iuſticiā tuā. **Deꝰ
vſqꝫ in altiſſima q̄ feciſti magnalia**
Potentiā tuā ⁊ iuſticiā tuā vſqꝫquo? Vſ-
qꝫ ad carnem ⁊ ſanguinē: imo vſqꝫ ad altiſ-
ſima que feciſti magnalia. In altꝭ celi ſūt:
in altis angeli ſunt: ſedes: dominationes:
ꝑncipatus: ptātes: tibi debent ꝙ ſunt: tibi
debent ꝙ viuunt: tibi debent ꝙ iuſte vi-
uunt: tibi debent ꝙ beate viuūt. Poten-
tiam tuam ⁊ iuſticiam tuam vſqꝫquo? Vſ-
qꝫ in altiſſima que feciſti magnalia. Ne pu
tes hoīem ſolū ꝑtinere ad graꝫ dei. Quid
erat angelus anq̄ꝫ fieret? Quid ē angelus
ſi deſerat q̄ creauit? Ergo potentiā tuam ⁊
iuſticiā tuā vſqꝫ ī altiſſima q̄ feciſti magna
lia. Et hō ſe extollit: et vt ꝑtineat ad primā
captiuitatē: audit ſꝑentē ſuggerentē: Gu
ſtate ⁊ eritis ſić dij: Hoīes ſicut dij? **Deꝰ
q̄s ſimilꝭ tibi?** Non in abyſſo: nō in īfer-
no: non in terra: nō in celo: oīa enī tu fe-
ciſti. Quid cōtēdit opus cū artifice? Deꝰ
q̄s ſimilꝭ tibi? Ego autēꝫ ait Adam miſer: ⁊
Adam oīs hō: cū volo eſſe ꝑuerſe ſimilis
tibi: ecce quid factꝰ ſum: vt de captiuitate
ad te clamē? Cui bn̄ erat ſub rege bono: ca
ptiuus factus ſuꝫ ſub meo ſeductore: ⁊ cla
mo ad te: qꝛ cecidi abs te. Et vn̄ abs te ce
cidi? Cū q̄ro eē ꝑuerſe ſimilꝭ tibi. Quid enī
deꝰ? Nōne ad ſuā ſimilitudinē ſuā nos vo
cat? Nōne ipe eſt q̄ dicit: Diligite inimicoſ
vr̄os: orate ꝓ eis qui vos ꝑſequunꝭ: bene
facite eis q̄ vos oderūt? Hec dicens ad ſi-
militudinē dei nos hortaꝭ. Deniqꝫ q̄d ad
iūgit? Vt ſitis filij patris veſtri q̄ in celꝭ eſt.
Quid enī ipe fać? Hoc fać certe. Qui ſolē
ſuū oriri facit ſuꝑ bonos ⁊ malos: ⁊ pluit
ſuꝑ iuſtos ⁊ iniuſtos. Qui enī bn̄ vult ini-
mico ſuo: deo ſimilis ē: nec iſta ſuꝑbia: ſed
obedientia ē. Quare? Quia ad imagineꝫ
dei facti ſumus: Faciamus inq̄t hoīeꝫ ad
imaginem ⁊ ſimilitudinem nr̄am. Non er-
go aliq̄d alienū ē: ſi imaginē dei tenemꝰ in
nobis: vtinā eā ꝑ ſuꝑbiā non amittamus.
Sꝫ quid ē ꝑ ſuꝑbiaꝫ? Velle eſſe ſimilꝭ deo.
Quid putamus vt exclamaret captiuus?
Dn̄e q̄s ſimilꝭ tibi? Que ē iſta ꝑuerſa ſimili
tudo? Audite ⁊ ītelligite ſi poteſtis. Credi
mus aūt ꝙ ipe q̄ nos poſuit ß vobis dice-
re: dabit vob̄ etiam poſſe ⁊ intelligere. De
us nullo indiget bono: ⁊ ipe eſt ſummum
bonum: ⁊ ab ipſo eſt omne bonum. Vt er-
go vt boni ſimus deo indigemus: vt bo-
nus ſit deus nobis nō indiget. Nec nobis
tātū: ß vſqꝫ ad altiſſima q̄ fecit magnalia:
nec ipis celeſtibus: nec ſuꝑceleſtibus: nec
ſuꝑ celū celi qđ dicitꝭ indiget deus: vt aut
melior ſit: aut potētior: aut beatior. Quid
enī eſſet q̄cquid aliud eſt: niſi ille feciſſet?
Quo ergo eget abs te q̄ erat an̄ te: ⁊ tā po
tens erat: vt cū tu nō eſſes faceret te? Nun
q̄d quō parentes faciūt filios: per quādaꝫ
ꝯcupiſcentiam carnalem generāt potiꝰ q̄ꝫ
creant. Iſtis enī generātibus deus creat.
Nam ſi tu creas: dic q̄d tua mulier paritu
ra ē? Quid dicā? Tu dic. Ipa dicat: q̄ qđ
portat ignorat. Generant tn̄ hoīes filios:
⁊ ad ſolatiū ſuū: ⁊ ad ſubſidiū ſenectutis.
Nunq̄d ideo creauit ß oīa deus a q̄bus
ſenex adiuuaretꝭ? Nouit ergo deus quod
creat: ⁊ q̄le ſit ꝑ eius bonitatē: ⁊ q̄le futurū
ſit ꝑ ꝓpriā volūtatē: nouit deꝰ ⁊ ordinauit
omnia. Vt aūt hō ſit aliq̄d: cōuertit ſe ad
illū a quo creatus eſt. Recedēdo enim fri
geſcit: accedēdo ferueſcit: recedēdo tene-
breſcit: accedēdo clareſcit. A quo eniꝫ ha
bet vt ſit: apđ illum habet vt ei bn̄ ſit. De-
niqꝫ filius minor q̄ voluit in ſua poteſtate
habere ſubſtantiā ſuam: que illi apud pa-
trem optime ſꝑuabaꝭ: factus ſue poteſtatꝭ:
ꝓfectus eſt in regionē longinquā: ʒeſit ꝑn
cipi malo: porcos pauit: fame correptꝰ eſt
q̄ ſaturitate ſuꝑbus abſceſſerat. Ergo q̄ſ-
quis ita vult eſſe ſimilꝭ deo: vt ad illuꝫ ſtet:
fortitudinemqꝫ ſuā ſicut ſcriptum ē ad illū
cuſtodiat: nō ab illo recedat: ei cohērēdo
ſignetꝭ tāq̄ꝫ ex anulo cera: Illi affixus ha-
beat imaginem eius: faciens qđ dictū eſt:
Mihi autē adherere deo bonum eſt: vere
cuſtodiat ſimilitudinē ⁊ imagineꝫ ad quā
factus eſt. Porro autem ſi ꝑuerſe volue-
rit imitari deum: vt quomō deus non ha-
bet a quo formetꝭ: nō habet a quo regatur.
Sic ipe velit ſua poteſtate vti: vt quomo-
do deus nullo formante: nullo regente vi-
uat: quid reſtat fratres: niſi vt recedens
ab eius calore torpeſcat: recedens a veri-
tate vaneſcat: recedens ab eo quod ſum-
me atqꝫ incommutabiliter eſt: in deterius
mutatus deficiat? Hoc diabolus fecit: imi
tari deum voluit: ſed ꝑuerſe: nō eſſe ſub
illius poteſtate: ſed habere contra illū po-
teſtatem. Homo autem poſitus ſub ꝓcece
pto audiuit a dn̄o deo: noli tangē? Quid?
Hanc arboreꝫ: Quid eſt enim illa arbor?

Si bona eſt q̃re nõ tango? Si mala ẽ q̃d fa
cit in ꝑadiſo? Proꝛſus ideo eſt in ꝑadiſo
qꝛ bona ẽ: ſꝫ nolo tãgas. Quare nõ tango?
Quia obedientẽ te volo: nõ cõtradicẽtem
ſerue: adhuc ſerue: ſꝫ noli male ſerue. Serue au
di ꝓus dñi iuſſum: ⁊ tũc iubentis diſce cõ-
ſiliũ. Bona eſt arboꝛ: nolo tãgaſ. Quare?
Quia dñs ſum ⁊ ſeruus es. Hec tota cauſa
eſt. Si parua eſt: dedignaris eſſe ſeruus.
Quid autẽ tibi expedit: niſi eſſe ſub dño?
Quõ eris ſub dño: niſi fueris ſub p̄cepto?
Porro ſi expedit tibi eſſe ſub dño ⁊ ſub p̄-
cepto: q̃d tibi iuſſurus erat deus? Aliquid
eni querit abs te? Offer mihi ſacrificiũ di-
cturus eſt tibi. Nõne ipſe fecit oĩa: in q̃bus
⁊ te fecit? Obſequere mihi dicturꝰ ẽ tibi: ſi
ue ad lectũ cũ requieſco: ſiue ad mẽſam cũ
me reficio: ſiue ad balneas cũ lauo? Quia
ergo nullo abs te indiget deꝰ: nihil tibi de-
buit iubere? Si aũt debuit aliq̃d iubere: vt
te quod tibi expedit ſentires eſſe ſub dño:
ab aliq̃ re ꝓhibẽdus eras: nõ ꝓpter illiꝰ ar
boꝛis maliciã: ſꝫ ꝓpter tuã obedientiam.
Nõ potuit deus ꝑfectiuſ demõſtrare q̃ntũ
ſit bonũ obediẽtie: niſi cũ ꝓhibuit ab ea re
q̃ nõ erat mala. Sola ibi obedientia tenet
palmã: ſola ibi inobediẽtia inuenit penã.
Bonũ eſt: nolo tangas. Nõ eni nõ tãgen
do moriturus es. Nunq̃d q̃ hinc ꝓhibuit:
alia ſubtraxit? Nonne eſt ꝑadiſus fructuo
ſis plenuſ arboꝛibꝰ? Quid tibi deeſt: Hoc
nolo tangas: hinc nolo guſtes: bonũ eſt: ſꝫ
obediẽtia melioꝛ eſt. Proinde cũ tetigerĩ:
nũq̃d arboꝛ illa malũ erit vt moriaris? Sꝫ
inobedientia te ſubiecit morti: qꝛ ꝓhibita
tetigiſti. Iõ arboꝛ illa appellata eſt ſcia di-
noſcendi boni ⁊ mali: non qꝛ inde talia q̃ſi
poma pendebant: ſed q̃cq̃d eſſet arboꝛ illa
cuiuſlibet pomi: cuiuſlibet fructus eſſet: iõ
ſic vocata eſt: qꝛ hõ q̃ nollet bonũ a malo
diſcernere ꝑ p̄ceptũ: diſcreturus erat ꝑ ex-
perimentũ: vt tangẽdo vetitum inueniret
ſupplicium. Quare aũt tetigit fratres mei?
Quid illi deerat? Dicatur mihi quid illi
deerat in paradiſo ↄſtituto: in media opu-
lentia: mediiſq́ꝫ delitijs: cui magne delicie
erant ipſa viſio dei: cuius faciem q̃ſi inimi-
ci timuit poſt peccatũ? Quid illi deerat vt
tangeret: niſi qꝛ ſua ptãte vti voluit: prece
ptum rumpe delectauit: vt nullo ſibi domi
nante fieret ſicut deus? Quia deo nullus
vtiq́ꝫ dominaẽ: Male vagus: male preſu
mẽs: futurus moꝛtuus: recedẽdo a vita iu
ſticie. Ecce ſoluit p̄ceptũ: excuſſit a ceruı
ce iugũ diſcipline: habenas regiminis exal-
tanti animoſitate dirupit. Vbi ẽ nũc? Cer
te captiuuſ clamat: Dñe q̃s ſimilĩ tibi? Vo
lui eſſe ꝑuerſe ſimilĩ tibi: ⁊ factꝰ ſum ſimilis
pecoꝛi. Sub tua dominatiõe: ſub tuo p̄ce-
pto vere ſimilĩ eram: ſꝫ homo ĩ honoꝛe po-
ſitus nõ intellexit: compatus eſt iumentis
inſenſatis: ⁊ ſimilĩ factꝰ eſt illĩ. Iam de ſimi-
litudine iumentoꝛũ clama ſero ⁊ dic: Deꝰ
q̃s ſimilĩ tibi? **Quãtas oſtẽdiſti mi
hi tribulationes multas ⁊ malas.**
Merito ſupbe ſerue. Voluiſti eni ꝑuer-
ſe eſſe ſimilĩ dño tuo: qui factꝰ eras ad ima
ginem domi tui. Bene tibi velles vt eſſet
recedenti ab illo bono? Proꝛſus dicit tibi
deuſ: Si recedes a me: ⁊ bñ tibi eſt: ego nõ
ſum bonũ tuũ. Proinde ſi ille bonꝰ ⁊ ſum-
me bonus: ⁊ de ſe ſibi bonꝰ ⁊ nullo alieno
bono bonus: ⁊ ipſe noſtrũ ſummũ bonũ: re
cedendo inde: q̃d eris niſi malus? Item ſi
ipſe eſt beatitudo noſtra: q̃d erit recedẽti ni
ſi miſeria? Redi ergo poſt miſeriã: ⁊ dic:
Dñe q̃s ſimilĩ tibi? Quantas oſtendiſti mi
hi tribulationes mĺtas ⁊ malas. Sed diſci
pline fuit admonitio nõ deſertio. Deniq́ꝫ
gr̃as agẽs q̃d dicit: **Et cõuerſus viui-
ficaſti me: ⁊ de abyſſis terre iterũ
reduxiſti me.** Quãdo eni antea? Quid
eſt hoc? Iterũ cecidiſti ab altitudine o ho-
mo: mancipium inobediens: ſupbe aduer
ſus dominũ cecidiſti: factũ eſt in te: Omis
q̃ ſe exaltat humiliabiẽ: fiat in te: Oĩs qui
ſe humiliat exaltabiẽ: redi de ꝓfundo. Re
deo inq̃t redeo: agnoſco: deus q̃s ſimilĩ ti-
bi? Oſtẽdiſti mihi tribulatiões mĺtas ⁊ ma
las: ⁊ cõuerſus viuificaſti me: ⁊ de abyſſis
terre iterũ reduxiſti me. Intelligimus au-
dio: reduxiſti me eni de abyſſis t̃re: reduxi
ſti me a ꝓfunditate ⁊ ſubmerſione pecca-
ti. Sed quare iterũ? Quãdo iã factũ erat?
Sequamur ne foꝛte poſterioꝛa pſalmi ip-
ſius exponãt nobis: quod hic nondũ itel-
ligimus quid dixerit iterum. Ergo audia-
muſ: Quantas oſtẽdiſti mihi tribulatiões
mĺtas ⁊ malas: ⁊ cõuerſus viuificaſti me:
⁊ de abyſſis terre iterũ reduxiſti me. Quid
deinde? **Multiplicaſti † iuſticiam
tuã: ⁊ conuerſus ↄſolatus es me:
† ⁊ de abyſſis terre iterũ reduxiſti
me.** Ecce alterũ iterũ: Si h̃ iterũ ſoluẽ labo
ramꝰ ſcĩ poſitũ: q̃s poterit ſoluẽ gemiatũ?
Iã ipſm iterũ gemiatio ẽ: ⁊ ruꝛſus poſitũ ẽ
iterũ. Adſit ille a quo gr̃a: adſit ⁊ brachiũ q̃d
annũciamus oĩ generatiõi ſupuẽture. Ad-

[Alia lra † magnificẽtiã. Alia lra † non hꝫ hanc partem verſus]

ſit ipſe: ⁊ tanq̄ claue crucis ſue clauſum ſa-
cramentū aperiat: Neq̄ enim fruſtra illo
crucifixo: velū templi mediū ſciſſum ē: niſi
q: ꝑ ipſius paſſionē oim myſteriorū ſecreta
patuerūt. Aſſit ḡ ipſe tranſeūtibus ad eū:
auferat velamē: dicat nobis dñs nr̄ ⁊ ſal-
uator Jeſus chriſtus: q̄re tal' vox ꝓphete
p̄miſſa eſt: Oſtendiſti mihi tribulationes
mltas ⁊ malas: ⁊ cōuerſus viuificaſti me:
⁊ de abyſſis t̄re iteꝝ reduxiſti me. En hoc
p̄mū poſitū ē iterum: videam⁹ q̄d ħ ſit: ⁊ in
ueniemus q̄re alteꝝ iterū. Quid ē chriſt⁹:
In p̄ncipio erat v̄bum: ⁊ v̄bum erat apud
deū: ⁊ deus erat v̄bū: ħ erat i p̄ncipio apd̄
deum: omnia per ipſum facta ſunt: ⁊ ſine
ipſo factum eſt nihil. Grande hoc: ma-
gnum ħ. Tu quid captiue: Ubi iaces: In
carne ſb morte. Quis ḡ ille: Quis tu: Et
q̄d ille poſtea: Propt' quē: Quis ille: niſi
qd̄ dictū eſt v̄buꝫ: Qd̄ verbuꝫ: ne forte ſo
nat ⁊ tranſit: Uerbū deus apud deū: ver-
bum ꝑ quod facta ſunt oia. Quid ꝓpt' te:
Et v̄bū caro factū eſt: ⁊ habitauit in nob̄.
Qui filio ꝓprio non pepcit: ſ ꝓ nob̄ omni
bus tradidit illū. Quō ḡ non ⁊ cū illo oia
nobis donauit: Ecce q̄d: quis: ꝓpt' quē.
Fili⁹ dei caro ꝓpter peccatorē: ꝓpter ini-
quū: ꝓpter deſertorem: ꝓpter ſupbum: pro
pter ꝑuerſum dei ſui imitatorē. Factus ille
qd̄ tu fili⁹ hoiſ: vt nos filij dei: Caro fact⁹.
Uñ caro: Ex Maria v̄gine. Uñ Maria
v̄go: Ex Adaꝫ. Ergo ex illo p̄mo captiuo
⁊ caro in chriſto de maſſa captiuitatis. Ut
q̄d hoc: Ad exemplū ſuſcepit a te: in quo
moreret̄ ꝓ te. Suſcepit a te qd̄ offerret pro
te: quo exemplo doceret te. Quid doceret
te: Quia reſurrecturus es. Uñ eniꝫ crede
res: niſi exemplū carnis p̄cederet aſſūpte
de maſſa mortis tue: Ergo in illo p̄mo re-
ſurreximus: q: ⁊ chriſtus cū reſurrexit nos
reſurreximus. Nō eni verbū mortuū eſt: ⁊
reſurrexit: ſ in verbo caro mortua ē ⁊ reſur
rexit. Ibi mortuuſ ē chriſt⁹: vbi es tu mori
turus. ⁊ ibi reſurrexit chriſtus: vbi es tu re
ſurrectur⁹. Exemplo tuo docuit qd̄ non ti
meres: q̄d ſperares. Timebas mortē: mor
tuus ē: deſperabas de reſurrectione reſur
rexit. Sed dicis mihi. Ille reſurrexit: nun
q̄d ego: Sed reſurrexit in eo qd̄ ꝓ te acce-
pit ex te. Ergo natura tua in illo p̄ceſſit te:
⁊ qd̄ ſumptum eſt ex te: aſcendit añ te. Ibi
ergo ⁊ tu aſcēdiſti. Aſcendit ḡ ille p̄or: ⁊ in
illo nos: q: caro illa de genere hūano. Er-
go ⁊ illo reſurgente: reducti ſum⁹ ex abyſſis
terre. Cū itaq̄ reſurrexit chriſtus de abyſ
ſis terre: reduxiſti me: Cū v̄o credimus in
chriſtū: de abyſſis terre reduxiſti me. Ec-
ce vnū iterū audi impleri ab aplo. Si ḡ re
ſurrexiſtis cū chriſto: que ſurſum ſunt q̄ri-
te: vbi chriſtus eſt in dextera dei ſedens: q̄
ſurſum ſunt ſapite: non q̄ ſup terrā. Pre-
ceſſit ergo ille: iam reſurreximus ⁊ noſ: ſed
adhuc in ſpe. Audi hoc idem aplm̄ Pau
lum dicentē: Et ipſi in nobiſmetipſis igemi
ſcimus adoptionē expectātes redēptionē
corpis noſtri. Adhuc ingemiſci: adhuc ex
pectas. Quid ḡ eſt qd̄ tibi p̄ſtitit chriſtus:
Audi quod ſequit̄. Spe eni ſalui facti ſu-
mus: ſpes aūt que videt̄ non eſt ſpes. Qd̄
eni videt quis: quid ſperat: Si aūt qd̄ nō
videmus ſperam⁹: ꝑ patiām expectamuſ.
Reducti ergo ſumus iterū ab abyſſo ſpe.
Quare iterū: Quia iam chriſtus preceſſe-
rat. Sed q: reſurgemus in re: mō enim ſpe
viuimus: mō ſm fidem ambulamus: redu
cti ſumus ab abyſſis terre credēdo in eum
q̄ ante nos reſurrexit ab abyſſis terre. Re
ſuſcitata eſt aīa noſtra ab iniq̄tate infideli-
tatis: ⁊ facta eſt in nobis q̄ſi prima reſurre
ctio ꝑ fidem. Sꝫ ſi ſola erit: vbi eſt qd̄ apls
ait: Adoptionē expectantes redemptionē
corporis noſtri: Ubi eſt qd̄ alio loco dixit:
Corpus mortuū eſt ꝓpter peccatū: ſpirit⁹
vita eſt ꝓpter iuſticiā: Si aūt qui ſuſcita-
uit chriſtū a mortuis habitat in nobis qui
ſuſcitauit Jeſum chriſtū a mortuis: viuifi-
cabit ⁊ mortalia corpa noſtra ꝑ inhabitan
tem ſpm̄ eius in nobis. Ergo iam reſur-
reximus: mente: fide: ſpe: caritate: ſ reſtat
vt reſurgamus corpe. Audiſtis vnū iteꝝ:
audi alterū iterum. Unū iterū ꝓpter chri
ſtum p̄cedenteꝫ: tu iterum: ſed adhuc ſpe.
Quid reſtat in re: Multiplicaſti iuſticiam
tuā: iam in credentib⁹: iam in ill' qui primo
reſurrexerūt in ſpe: multiplicaſti iuſticiam
tuā. Ad ipſam iuſticiā ptinet ⁊ flagellū: q:
tps eſt vt iudiciū incipiat a domo dei: ait
Petrus: id eſt a ſanctis eius. Flagellat au
tem omnē filiū quē recipit. Multiplicaſti
iuſticiam tuaꝫ: q: iam nec filijs peperciſti:
ſ quibus hereditatē eternā ſeruabas: diſci
plina non deſeruiſti. Multiplicaſti iuſti-
ciam tuā: ⁊ conuerſus conſolat⁹ es me: et
ꝓpt' corp⁹ in fine reſurrectuꝝ: ⁊ de abyſſis
t̄re iteꝝ reduxiſti me. †Etenī ego ꝯfite
bor tibi in vaſis pſalmi v̄itatē tuā. Alia lr̄a †Nam et
Uaſa pſalmi pſalterium. Sed quid ē pſal-
teriū: Organū ligneū cū chordis. Quid

ſignificat: intereſt aliq̄d int̄ ip̄m ꝛ citharā̄
Intereſſe dicūt q̄ norūt: eo ꝙ cōcauum il-
lud lignuȝ cui chorde ſuptēdūt: vt reſonēt
in ſupiore pte hȝ pſalteriū: citharaȝ in infe
riore: ꝛ q2 ſpūs deſup: caro de terra ſignifi
cari videt: ꝑ pſalteriū ſpūs: ꝑ citharam ca
ro. Et q2 duas dixerat reductiōes noſtras
ab abyſſis terre: vnam ſc̄m ſpūm in ſpe: al
teram ſc̄m corp⁹ i re: audi eas duas. Eteni
ego cōfitebor tibi in vaſis pſalmi veritatē
tuā. Hoc ſc̄m ſpiritum. Quid de corpore:
Pſallā tibi in cithara ſanct⁹ iſrael.
Iterū hoc audi: ꝓpter ip̄m iterum ꝛ iterū.
Alia lr̄a toū cantauero Exultabunt labia mea † cū pſallaȝ
tibi. Sed labia ſolēt dici ꝛ interioris hoīs
ꝛ exterioris. Incertum eſt quō poſita ſint
labia. Seq̄tur ḡ. Et aīa mea quam re
demiſti. Ergo de labijs interiorib⁹ ſalua
ti in ſpe: reducti ab abyſſis terre: i fide ꝛ ca
ritate: expectantes tn̄ adhuc redēptionem
corpis nr̄i: quid dicim⁹: Iam dixit. Et aīa
mea quam redemiſti. Sȝ ne ſolā animā re
demptā putares: in q̄ nunc audiſti vnum
iteꝝ. Adhuc aūt inq̄t: Quid adhuc: Ad-
huc aūt ꝛ lingua mea. Ergo iā lingua
corpis: tota die meditabit̄ iuſticiam tuaȝ:
id eſt in eternitatē ſine fine. Sed qn̄ h̄: Iā
in fine ſeculi: in reſurrectiōe corpis: ꝛ imu
tatione in angelicū ſtatum. Un̄ h̄ ꝓbat̄: q2
de fine dicit̄: Adhuc aūt ꝛ lingua mea to-
ta die meditabit̄ iuſticiā tuā. Cū cōfuſi
Alia lr̄a reuerui fuerit ꝛ† erubuerit: qui querūt ma
la mihi. Qn̄ confundent̄: qn̄ erubeſcēt:
niſi in fine ſeculi: Duobus eni modis con
fundent̄: aut cū credunt in chriſtū: aut cuȝ
venerit chriſtus. Naȝ q̄ȝdiu h̄ eſt eccleſia:
q̄ȝdiu gemit triticū inter paleas: q̄ȝdiu ge-
munt ſpice inter zizania: q̄ȝdiu gemūt va-
ſa miſcdie inter vaſa ire facta in contume-
liam: q̄ȝdiu gemit liliuȝ int̄ ſpinas: non de
erūt inimici qui dicant: Qn̄ moriet̄ ꝛ per-
ibit nomen eius: id eſt: ecce veniet tp̄us vt
finiant̄: ꝛ non ſint chriſtiani. Sic ceperunt
ex aliquo tp̄e: ita vſq3 ad certū tp̄s erunt.
Sȝ cū iſta dicūt: ꝛ ſine fide moriunt̄: ꝛ per
manet eccl̄ia p̄dicās brachiū dn̄i oī gene-
rationi ſupuenture. Ueniet ꝛ ip̄e vltim⁹ in
claritate ſua: reſurgēt oēs mortui: q̄ſq3 cuȝ
cauſa ſua: ſepabunt̄ boni ad dexterā: mali
aūt ad ſiniſtram: ꝛ ꝯfundent̄ q̄ inſultabāt:
erubeſcent q̄ garriebant: Et ſic lingua mea
poſt reſurrectionē meditabit̄ iuſticiā tuaȝ:
tota die laudē tuā: Cū ꝯfuſi fuerint et eru-
buerint qui querunt mihi mala.

Explicit Tractatus de pſ̄. LXX.
Incipit Tractatus de pſ̄. LXXI.

In Salomonē: quidem pſal-
mi hui⁹ titulus p̄notat̄. Sȝ hec in
eo dicunt̄ q̄ non poſſint illi Salo
moni regi iſrl̄ ſc̄m carnē iuxta ea q̄ de illo ſā
cta ſcriptura loquit̄ conuenire: Dn̄o autē
chriſto aptiſſime pn̄t. Un̄ intelligit̄ etiā ip
ſum vocabulū Salomonis ad figuratā ſi-
gnificationē adhibitū: vt in eo chriſtus ac
cipiat̄. Salomon q̄ppe interp̄tat̄ pacific⁹:
ac ꝑ hoc tale vocabuluȝ illi veriſſime atq3
optie ꝯgruit: per quē mediatorem ex inimi
citijs accepta remiſſione pctōꝝ reconcilia
mur deo. Eteni cū inimici eſſem⁹ recōcilia
ti ſum⁹ deo ꝑ mortē filij ei⁹. Idem ip̄e ē il-
le pacificus q̄ fecit vtraq3 vnū: ꝛ medium
parietē macerie ſoluēs inimicitias i carne
ſua: legē mandatoꝝ in decretis euacuās:
vt duos cōderet in ſe in vnū nouū hoīeȝ:
faciēs pacē: Ip̄e veniēs euangelizauit pa
cem his q̄ lōge: ꝛ pacem his q̄ ꝓpe: Ip̄e in
euāgelio dicit: Pacē relinquo vob̄: pacem
meā do vob̄: Et mltis alijs teſtimonijs do
min⁹ chriſtus pacific⁹ eſſe moſtrat̄: nō ſc̄m
pacē quā nouit ꝛ q̄rit hic mūdus: ſ; illā pa
cem de q̄ dr̄ apud ꝓpham: Dabo eis ſola
cium veꝝ: pacē ſup pacē: cū ſcȝ paci recon
ciliatiōis addit̄ pax imortalitat̄. Nā poſt
oīa reddita q̄ ꝓmiſit deus: nouiſſimaȝ pa-
cem nos expectare debere: q̄ cū deo viua
mus ineternū: ideȝ ꝓpheta oñdit vbi ait.
Dn̄e deus noſter pacē da nobis: oīa eniȝ
dediſti nob̄. Pax erit plane illa ꝑfecta qn̄
nouiſſima inimica deſtruet̄ mors. Et i quo
erit h̄ niſi in pacifico illo recōciliatore no-
ſtro: Sicut eni in Adam oēs moriūt̄: ſic et
in chriſto oēs viuificabunt̄. Quō ḡ inue-
nimus verū Salomonē: h̄ eſt verū pacifi-
cum: quid deinde pſalmus ip̄e de illo do-
ceat: attendam⁹. Expoſitio pſalmi.

Deus iudiciū tuū regi da: et
iuſticiam tuam filio regis.
Dominꝰ ipſe in euangelio dicit.
Pr̄ nō iudicat quēq3: ſ; omne iudiciuȝ de
dit filio: Hoc eſt ḡ: Deus iudiciū tuum re
gi da. Qui rex etiā filius eſt regis: q2 ꝛ de⁹
pr̄ vtiq3 rex eſt. Ita ſcriptū ē: ꝙ rex fec̄ nu-
ptias filio ſuo. More aūt ſcripture idē re-
petitur. Nam ꝙ dixit: iudicium tuuȝ: hoc
aliter dixit: iuſticiam tuaȝ: ꝛ qō dixit: regi:
hoc aliter dixit: filio regis: ſicut eſt illud.
Qui habitat in cel̄: irridebit eos: ꝛ dn̄s ſb
ſannabit eos. Qō eſt: qui habitat in cel̄:

ß eſt ⁊ dñs: ⁊ quod eſt irridebit eos: hoc ē:
ſubſannabit eos. Et Celi enarrãt gloriam
dei: ⁊ opa manuũ eius annũciat firmamē-
tum: Celi repetiti ſunt nomīe firmamēti: et
qđ dictum eſt glãm dei: repetitũ eſt opera
manuũ eius: ⁊ qđ dictũ eſt enarrãt: repeti-
tum ē annũciat. Iſte aũt repetitiões mltũ
eloquia diuina cõmendãt: ſiue eadez ṽba
alia ſentētia: ſiue alijs ṽbis eadem ſenten-
tia repetat̃: ⁊ maxīe reperiũt̃ in pſalmis: et
ī eo genere ſmonis quo animi eſt mouēd⁹
affectus. Deinde ſequit̃. **Iudicare**
Alia lr̃a †non habet **populuz tuũ in † tua iuſticia: ⁊ pau**
peres tuos in iudicio. Rex pat̃ regi
filio ad quam rem dedit iudiciũ ſuũ ⁊ iuſti
ciam ſuã: ſatis oſtendit̃ cũ dicit: Iudicare
populũ tuũ in iuſticia: id eſt ad iudicãduz
populũ tuũ. Tal' locutio eſt apđ Salomo
nez: Prouerbia Salomonis filij Dauid:
Scire ſapiaz ⁊ diſciplinã: hoc eſt ꝓuerbia
Salomonis: ad ſciendã ſapiam ⁊ diſcipli
nã: ita iudiciũ tuũ regi da: Iudicare pplm
tuũ: id eſt iudiciũ tuũ da ad iudicãdũ po-
pulũ tuũ. Qꝛ aũt ait ṗus populũ tuũ: hoc
ait poſterius paupes tuos: ⁊ qđ ait ṗus in
iuſticia: hoc poſteriuſ in iudicio: more illo
repetitiõis: Ubi ſane demõſtrat populuz
dei pauperē eſſe debere: id eſt nõ ſupbuz:
ß humilē. Beati enĩ paupes ſpũ: qm̃ ipo-
rum eſt regnũ celoꝝ. Qua pauptate etiaz
beatus Iob paup fuit: ⁊ añq̃ magnas il-
las terrenas diuitias amiſiſſet. Qđ iđ cõ-
memorandũ putaui: qm̃ ſunt q̇dam q̇ faci
lius omĩa ſua paupibus diſtribuũt: q̃ ipi
paupes dei fiãt. Inflati ſunt enĩ iactantia
qua putant ſibi eſſe tribuendũ: nõ gr̃e dei
ꝙ bñ viuunt: et ideo iam nec bñ viuũt q̃-
tacũq3 bona opa facere videant̃. De ſuo
q̇ppe habere ſe putãt: ⁊ gloriãt̃ q̃ſi nõ acce
perint: diuites ſui nõ paupes dei: abũdã
tes ſibi nõ egētes deo. Sed ait apoſtolus.
Si diſtribuero oĩa mea paupib⁹ ⁊ tradide
ro corpus meũ vt ardeam: caritatē autem
non habeã: nihil mihi ꝓdeſt. Tanq̃ dice
ret: Si diſtribuero omĩa mea paupibus: ⁊
paup dei nõ fuero: nihil mihi ꝓdeſt. Cari
tas enĩ non inflat̃: nec eſt vera caritas dei
in eo q̇ ingratus eſt ſpũiſancto ei⁹ p quem
diffundit̃ in cordibus nr̃is caritas ei⁹. Et
ideo tales nõ ptinēt ad populũ dei: qꝛ nõ
ſũt paupes dei. Paupes q̇ppe dei dicũt:
nos aũt non ſpũm hui⁹ mũdi accepimus:
ß ſpũm q̇ ex deo eſt: vt ſciamus q̇ a deo do
nata ſunt nobis. Nã cũ ⁊ in ipo pſalmo ꝓ
pter ſuſcepti hoĩs ſacr̃m: quo ṽbum caro
factũ eſt: dicat̃ deo patri regi: iuſticiã tuaz
da filio regis: nolũt iſti ſibi dari iuſticiam:
ß a ſemetipis eã hr̃e ↄfidunt. Ignorantes
enĩ dei iuſticiã ⁊ ſuã volētes ↄſtituere: iuſti
cie dei nõ ſunt ſubiecti. Non ſunt itaq3: vt
dixi paupes dei: ß diuites ſui: qꝛ non ſunt
hũiles: ß ſupbi. Ueniet ṽo ille iudicare po
pulũ deĩ iuſticia: ⁊ paupes dei ī iudicio: ⁊
eo iudicio diſcernet a diuitib⁹ eoꝝ paupeſ
ſuos: ß q̇s pauptate ſua fecit diuites ſuos.
Clamat ei q̇ppe pplus pauper: Iudica me
de⁹ ⁊ diſcerne cãm meã de gēte nõ ſancta.
Qꝛ ãt mutato ṽboꝝ ordīe: cũ ṗus dixiſſ3:
Deus: iudiciũ tuũ regi da: ⁊ iuſticiã tuam
filio regis: ṗus ponēs iudiciũ: deīde iuſti-
ciã: ṗus iudiciũ poſuit: deīde iudicium di
cens. Iudicare pplm tuũ ī iuſticia: ⁊ pau-
pes tuos ī iudicio: magis oñdit iudicium
ſe appellaſſe iuſticiã: nihil intereſſe demon
ſtrans quo ordīe ponat̃ cũ idē ſigt̃. Solet
enĩ dici iudiciũ prauũ qđ iuſtũ ē: iuſticiaz
ṽo iniquã vl' iniuſtaz dicere nõ ſolem⁹. Si
enĩ praua ⁊ iniuſta erit: nec iuſticia iã dicē
da ē. Proīde ponēdo iudiciũ atq3 iuſticie
noīe repetēdo: ſatis edocet ꝓpe ſe appella
re iudiciũ qđ ꝓ iuſticia poni ſolet: id ē qđ ī
male iudicando intelligi nõ põt. Ubi eniz
dñs dicit: nolite iudicare pſonalit̃: ß rectũ
iudicium iudicate: oſtendit eſſe poſſe pra-
uum iudicium: cum dicit rectum iudiciuz
iudicate. Deniq3 illđ vetat: hoc precipit.
Cum vero ſine vlla adiectione dicit iudi-
cium: continuo iuſtũ vult intelligi: ſicut eſt
qđ ait: Relinq̇tis grauiora legis miſcđiaz
⁊ iudiciũ: ⁊ illud qđ Hieremias dicit: faci
ens diuitias ſuas nõ cũ iudicio: Non ait:
faciens diuitias prauo: vl' iniuſto iudicio:
vl' non cũ iudicio recto aut iuſto: ß nõ cum
iudicio: iudiciũ nõ appellãs: niſi qđ rectuz
ac iuſtũ ē. **Suſcipiãt mõtes pacez**
populo: ⁊ colles iuſticiam. Mõtes
maiores ſunt: colles minores. Nimiruz er
go hi ſunt quos alius habz pſalmus: puſil
los cum magnis. Iſti ſunt quippe: monteſ
exultauerunt ſicut arietes: ⁊ iſti: colles ſi-
cut agni ouiuz. In exitu iſrael de egypto:
id eſt in ppl̃i dei liberatiõe ab hui⁹ ſeculi ſer
uitute. Excellenti ergo ſanctitate eminen-
tes in eccleſia mõtes ſunt: qui idonei ſunt
⁊ alios docere: ſic loquendo vt fideliter in
ſtruantur: ſic viuendo vt ſalubriter imiten
tur. Colles autem ſunt illorũ excellentiam
ſua obedientia ſubſequenteſ. Quare ergo

montes pacẽ ⁊ colles iuſticiã: An forte ni
hil intereſſet: etiam ſi ita diceret: Suſcipi-
ant montes iuſticiã ppl'o: ⁊ colles pacem:
Vtriſq3 eni iuſticia ⁊ vtriſq3 pax neceſſaria
eſt: ⁊ fieri poteſt vt alio noie pax appellata
ſit ip̄a iuſticia. Hec eſt eni vera pax: nõ q̃-
lem iniuſti inter ſe faciũt. An potius cũ di
ſtinctione non ꝯtemnenda intelligendũ ẽ
quod ait: Montes pacẽ ⁊ colles iuſticiã:
Excellentes q̃ppe in eccl'ia paci debẽt vigi
lanti intentiõe cõſulere: ne ꝑpter ſuos ho-
nores ſupbe agẽdo ſe ſciſmata faciãt vnita
tis cõpage dirupta. Colles aũt ita eos imi
tando ⁊ obediendo ſubſequant̃: vt eis chri
ſtum anteponãt: ne maloꝝ montiũ q̃m vi-
dent̃ excellere vana auctoritate ſeducti: ſe
a chriſti vnitate dirumpãt. Jdõ dictum eſt:
Suſcipiãt montes pacẽ ppl'o. Dicãt q̃dẽ:
Jmitatores mei eſtote ſicut ⁊ ego chriſti.
Sȝ ruſus dicãt: Licet ſi nos aut angelus
de celo vobis annũciauerit p̄terq3 qd̃ ac-
cepiſtis anathema ſit. Dicãt etiã: Nunq̃d
Paulus ꝑ vobis crucifixus eſt: aut in no
mine Pauli baptizati eſtis: Jta ſuſcipiãt
pacem ppl'o dei: id eſt paupibus dei: nõ il-
lis: ſed cũ illis regnare cupiẽtes. Jlli q̃ȝ ſi
dicant: Ego ſum pauli: ego autẽ apollo:
ego vo cephe: ſȝ omnes dicant: ego ſũ chri
ſti. Hec eſt iuſticia nõ anteponere ſuos do
mino: nec equare: ita leuare oculos in mõ
tes vnde veniat auxiliũ ſibi: vt tñ auxiliũ
ſuum nõ ſperent a mõtibus: ſȝ a dño qui fe
cit celũ ⁊ terrã. Põt ⁊ ſic cõuenientiſſime
intelligi: Suſcipiãt mõtes pacẽ ppl'o: vt pa
cem intelligamus in recõciliatiõe q̃ deo re
conciliamur: montes q̃ppe eã ſuſcipiũt po
pulo eius. Hoc aplus itaq3 teſtat̃. Vetera
tranſierũt: ecce facta ſũt noua: omĩa autẽ
ex deo qui recõciliauit nos ſibi ꝑ chriſtum
⁊ dedit nobis myſteriũ recõciliatiõis. Ec-
ce quõ ſuſcipiũt mõtes pacẽ ppl'o ei9. De9
eni erat in chriſto mũdũ recõciliãs ſibi: nõ
reputans ill' delicta eorũ: ⁊ ponens in nob
vbum reconciliatiõis. Jn q̃bus: niſi i mõ
tibus q̃ ſuſcipiunt pacem ppl'o eius: Quo
circa legati pacis ſubſequent̃ adiungũt et
dicunt: Pro chriſto g̃ legatiõe fungimur
tanq̃ deo exhortante ꝑ nos obſecramus
ꝑ chriſto reconciliari deo. Hanc pacẽ ſu-
ſcipiãt montes ppl'o eius: id eſt: p̄dicationẽ
legationẽq3 pacis ei9. Colles aũt iuſticiã
ſȝ eſt obediẽtiã: qd̃ eſt in hoibus ⁊ in omi
rationali creatura: oĩs iuſticie origo atq3 ꝑ
fectio: ita vt duoꝝ hoĩm: id eſt Adã q̃ fuit

caput mortis nr̃e: ⁊ chriſti q̃ eſt caput ſalu
tis noſtre. Hec cõmẽdet magna diſtinctio:
q2 ſicut ꝑ obedientiã vnius hoĩs peccato
res cõſtituti ſunt multi: ita ꝑ ⁊ obedientiã
vnius hoĩs iuſti ꝯſtituent̃ multi. Suſcipi-
ant g̃ montes pacẽ ppl'o: ⁊ colles iuſticiã:
vt hoc mõ vtriſq3 concordantibus fiat qd̃
ſcriptũ eſt: Juſticia ⁊ pax oſculate ſunt ſe.
Qd̃ vo alij codices hñt: ſuſcipiant mõtes
pacem ppl'o ⁊ colles: vtroſq3 g̃ p̄dicatores
euangelice pacis intelligendos puto: ſiue
p̄cedentes ſiue ſubſequẽtes. Jn his autẽ
codicibus illud ſequitur. Jn iuſticia iudi-
cabit paupes ppli. Sed illi magis codices
approbantur: qui hñt quod ſupra expoſui
mus: Suſcipiãt mõtes pacem ppl'o: ⁊ col-
les iuſticiã. Aliqui autem habent popu-
lo tuo: aliq̃ non habent tuo: ſȝ tantũmodo
ppl'o. Judicabit paupes populi:
⁊ ſaluos faciet filios pauperũ. Pau
peres ⁊ filij pauperũ idem ip̄i mihi viden-
tur: ſicut eadem ciuitas eſt ſyon ⁊ filia ſy-
on. Si autẽ diſtinctius intelligendum eſt
paupes accipimus mõtes: filios aũt pau-
perũ colles: velut ꝓphetas atq3 apoſtolos
paupes: filios aũt eorũ: id eſt q̃ ſub eorum
auctoritate ꝓficiũt filios pauperũ. Qd̃ vo
ſupradictũ eſt: iudicabit: ⁊ poſtea ſaluos
faciet: quedam velut expoſitio eſt quõ iu-
dicabit. Ad hoc enim iudicabit vt ſaluos
faciat: id eſt a ꝑdendis damnãdiſq3 diſcer
nat: q̃bus donat ſalutẽ ꝑatam reuelari i tẽ
pore nouiſſimo. A talibus q̃ppe illi dicit̃:
Ne ꝑdas cum impijs aĩam meã: ⁊ Judi-
ca me deus ⁊ diſcerne cauſam meã de gen
te non ſancta. Conſiderandũ etiã qd̃ non
ait: Judicabit paupem ppl'm: ſed paupes
ppli. Supra eni vbi dixit: Judicare ppl'm
tuũ in iuſticia: ⁊ paupes tuos in iudicio:
eundẽ dixit ppl'm dei quos paupes ei9: id
eſt tantũmodo bonos ⁊ ad dexterã ptẽ ꝑ-
tinentes. Quia vo in h̄ ſeculo ſil' dextri ſi-
niſtriq3 paſcunt̃: q̃ velut agni ⁊ hedi i fine
ſeꝑandi ſunt: totũ ſicut cõmixtũ ẽ: nomĩe
ppli nuncupauit. Et q2 iudiciũ etiã h̄i bo
no ponit: id eſt ad ſaluos faciẽdos: iõ ait:
Judicabit paupes ppli: id eſt eos ad ſalu-
tem diſcernet q̃ ſunt in ppl'o paupes. Jã q̃
ſint paupes ſup expoſuimus: hos et ege-
nos intelligim9. Et hũiliabit calũnia
torem. Nullus melius q̃ diabolus h̄ ca
lumniator agnoſcit̃. Calũnia eius ẽ: nũq̃d
gratis colit Job deũ: Hũiliauit aũt illum
dñs Jeſus grã ſua: ſuos adiuuãs vt grat

deũ colãt: id eſt delectent in dño. Humili-
auit etiã ſic: qꝛ cũ diabolus: id eſt ṗnceps
hui⁹ mundi nihil in eo inueniſſet: occidit ꝑ
calũnias iudeoꝝ: quib⁹ eſt vſus calũniator
vaſis ſuis operans in filijs diffidẽtie. Hũi-
liatus eſt enĩ: qꝛ ille quem occiderãt reſur-
rexit ⁊ regnũ abſtulit mortis: cuius ille po-
teſtatẽ ita gerebat: vt ex vno homĩe quem
deceꝑat: oẽs ꝑ mortẽ traheret ad cõdemna
tionẽ. Sed humiliat⁹ eſt: quoniã ſi ob vni⁹
delictũ mors regnauit ꝑ vnũ: multomagis
qui abũdantiã grẽ ⁊ iuſticie accipiũt in vi-
ta regnabũt ꝑ vnũ Jeſum chriſtũ: q̃ humi-
liauit calũniatoris falſa crimĩa: iniquoſ iu-
dices: falſos teſtes: vt eũ ꝑderet imittentẽ.
**Et ꝑmanebit ſoli: vel ꝑmanebit
cum ſole.** Sic etiã melius interp̃tandũ q̇-
dã noſtri putauerũt: qḋ ĩ greco ẽ συμφα-
ραμ. Qḋ ſi latine vno verbo dici poſſet:
cõpermanebit dicendũ eſſet: ideo qꝛ latine
verbũ nõ põt dici: vt ſaltẽ ſentẽtia exꝓme-
ret: dictũ ẽ: ꝑmanebit cũ ſole. Nihil eſt. n.
aliud ẽ: cõpermanebit ſoli: ꝙ̃ ꝑmanebit cũ
ſole. Quid aũt magnũ eſt ꝑmanere cũ ſole
ei ꝑ quẽ facta ſunt omnia: et ſine quo factũ
eſt nihil: niſi qꝛ hec ꝓphetia ꝓpter eos pre-
miſſa eſt: qui putant religionẽ nomĩs chri-
ſtiani vſqꝫ ad certũ temp⁹ in hoc ſeculo vi-
cturã: ⁊ poſtea non futurã. Permanebit ḡ
cũ ſole: ꝙ̃diu ſol orit ⁊ occidit: hoc ẽ ꝙ̃diu
tempora iſta voluũtur: nõ deerit eccl'ia dei:
Alia lra. †in generatiõe ⁊ generationẽ.
id eſt chriſti corp⁹ ĩ terris. Qḋ v̇o adiũgit.
**Et ante lunã †⁊ generatiões gene-
rationũ.** Potuit dicere: ⁊ ante ſolẽ: id eſt
⁊ cũ ſole: ⁊ ante ſolẽ: qḋ intelligeret: et cum
temporib⁹: ⁊ ante tẽpora. Qḋ ergo temp⁹
antecedit eternũ eſt: ⁊ hoc vere habendũ ẽ
eternũ qḋ nullo tp̄e variat: ſicut in ṗncipio
erat verbũ. Sed ꝑ lunã ſignificare maluit
incremẽta defectuſqꝫ mortaliũ. Deniqꝫ cũ
dixiſſet: ante lunã: volẽs quodãmodo ex-
ponere, ꝓ qua re lunã poſuerit: generatões
inquit generationũ: tanqꝫ diceret: ante lu-
nam: id eſt ante generatiões generationũ:
que tranſeũt deceſſiõe ⁊ ſucceſſiõe morta-
liũ: tanqꝫ detrimẽtis incremẽtiſqꝫ lunarib⁹:
ac ꝑ hoc q̇d melius intelligit: ante lunam:
niſi omnia mortalia ĩmortalitate ꝑ̃cedere.
Qḋ etiã ſic nõ incõuenienter accipi poteſt:
vt qm̃ humiliato calũniatore ſedet ad dex-
terã patris: hoc ſit ꝑmanere cũ ſole. Splẽ-
dor enĩ eterne glorie intelligit fili⁹: tanqꝫ ſol
ſit pater: ⁊ ſplẽdor eius filius ei⁹. Sed ſicut
iſta dici poſſunt de inuiſibili ſubſtãtia crea
toris: nõ ſic de iſta viſibili creatura in qua
ſunt corpa celeſtia quo illuſtri⁹ eminẽt ſol:
de quo hec ſimilitudo adhibita ẽ: ſicut ad-
hibet etiã de terreſtrib⁹: petra: leo: agnus:
homo habens duos filios et cetera. Ergo
humiliato calũniatore ꝑmanet cuꝫ ſole: qꝛ
victo diabolo ꝑ reſurrectionẽ: ſedet ad dex-
terã patris: vbi iã nõ morit: ⁊ mors ei vltra
non dominabit: et hoc ante lunã tanqꝫ pri
mogenit⁹ a mortuis ꝑ̃cedẽs eccleſiã morta
liũ deceſſione ac ſucceſſiõe trãſeuntẽ. Jpe
ſũt generatiões generationũ: aut forte qꝛ ge
neratiões ſunt quib⁹ generamur mortalit.
Generatiões aũt generationũ quib⁹ rege-
neramur ĩmortaliter: et hoc eſt eccl'ia: quã
ille anteceſſit: vt ꝑmaneret ante lunã ṗmo-
genit⁹ ex mortuis. Sane quod eſt in greco
γἐμἐασ γἐμεον: nõnulli iterp̃tati ſunt: nõ
generatiões: ſed generatiõis generationũ:
quia γενεασ ambiguus eſt caſus ĩ greco:
⁊ vtꝝ genitiu⁹ ſingularl' ſit Ίησ γεμεασ: id
eſt hui⁹ generatiõis: an accuſatiu⁹ pluralis
Ιασ γεμεασ: id ẽ has generatões: ſi euidẽ
ter apparet: niſi qꝛ merito ſenſus ille plac⁹ ẽ:
vt tanqꝫ exponẽdo q̇d dixerit lunaꝫ: ſecut⁹
adiũgeret generatões generationũ. †**Et
deſcendet ſicut pluuia in vellus: et
ſicut †gutte ſtillãtes ſup terrã.** Reco
Alia lra. †nõ habet. †ſtillicidia ſtillantia.
luit ⁊ admonuit illud quod factũ eſt ꝑ iudi
cem Gedeon: de chriſto id habere in finẽ.
Petijt quippe ille ſignũ a domino vt ĩ area
poſitum ſolum vellus complueret: et ſicca
eẽt area: ⁊ rurſũ ſolũ vell⁹ ſiccũ eſſet: et cõ-
plueret area: et ita factũ ẽ. Qḋ ſignificauit
tanqꝫ in area in toto orbe terraꝝ: ſiccũ vel-
lus fuiſſe priorẽ populum iſrael. Jdem ipe
ergo chriſtus deſcẽdit ſicut pluuia ĩ vellus
cum adhuc area ſicca eſſet. Unde etiã di-
xit: Nõ ſum miſſus niſi ad oues que perie-
rant domus iſrael. Jbi matrem de qua for
mam ſerui accepet: in qua hominib⁹ appa-
reret elegit: ibi diſcipulos quibus hoc idẽ
precepit dicens: in viam gentiũ ne abieri-
tis: ⁊ in ciuitates ſamaritanorũ ne introie-
ritis. Jte primũ ad oues q̃ perierũt dom⁹
iſrael. Cum dicit: ite primũ ad illas: oſten-
dit ⁊ poſtea cuꝫ iam eſſet area compluẽda:
ituros eos etiã ad alias oues que nõ eſſent
ex veteri ꝑp̃lo iſrael: de quibus dicit: Ha-
beo alias oues que non ſunt ex hoc ouili:
oportet me et ipſas adducere: vt ſit vnus
grex et vnus paſtor. Hinc ⁊ apoſtol⁹: Di-
co enĩ inquit chriſtum miniſtrũ fuiſſe circũ
ciſionis ꝓpter veritatem dei: ad cõfirman-

das ꝓmiſſiones patrum. Sic pluuia deſcē-
dit ſup vellus ſicca adhuc area. Sed qm̄
ſequit: Gentes autē ſup miſericordia glo-
rificare deū: vt accedente tempore comple
ret quod ꝑ ꝓphetā dicit: Popul⁹ quē non
cognoui ſeruiuit mihi: i obauditu aurˀ obe
diuit mihi: videm⁹ iaȝ gratia chriſti ſiccam
remāſiſſe gentē iudeoꝝ: totūq; orbem ter-
rarū in omib⁹ gentib⁹ chriſtiane gratie ple
nis nubib⁹ cōplui. Alio quippe verbo ean-
dē pluuiā ſignificauit dicēs: Gutte ſtillan-
tes nō iam ſup vellus ſed ſup terrā. Quid
eſt eīm aliud pluuia q̄ȝ gutte ſtillātes? Jdo
autē illā gentem velleris nomie ſignificari
puto: vel q꞉ expolianda fuerat auctoritate
doctrine: ſicut ouis expoliat vellere: vel q̄a
in abdito eandē pluuiā detinebat: quā no-
lebat ꝑputio ꝑdicari: id eſt in circūciſis gē-
tibus reuelari. Orieṫ in dieb⁹ eius
iuſticia et abūdantia pacis: donec
†tollaṫ luna: Hic qđ dictuȝ eſt: tollatur:
alij interꝑtati ſunt auferaṫ: alij v̄o extollaṫ:
vnum verbū grecum: ſicut vnicuiq; viſum
ē: trāſſerētes qđ ibi poſitū ē: anthanereche.
Sed qui dixerūt tollaṫ: ⁊ qui dixerūt aufe-
raṫ: nō vſq; adeo diſſonāt. Tollaṫ eīm ma-
gis habet cōſuetudo ita dici: vt auferaṫ et
non ſit: q̄ȝ ita vt altius eleueṫ. Auferaṫ v̄o
ꝓrſus aliṫ intelligi nō poteſt: niſi vt ꝑdaṫ:
hoc eſt vt nō ſit. Extollaṫ autē nihil niſi vt
altius eleuetur. Qđ quidē cum in malo po
nitur: ſupbiā ſolet ſignificare: ſicuti eſt: Jn
tua ſapiētia noli extolli. Jn bono āt ad ho-
norē ꝑtinet ampliorē: velut cū aliquid ele-
uatur: ſicuti eſt: Jn noctibus extollite ma-
nus veſtras i ſancta et bn̄dicite dn̄m. Hic
ergo ſi auferaṫ dictuȝ intellexerim⁹: q̄d erit
donec auferaṫ luna: niſi efficiaṫ vt non ſit?
Fortaſſis eīm hoc intelligi voluit: ne vlteri⁹
ſit mortalitas: qm̄ nouiſſima inimica deſtru
etur mors: vt pacis abūdātia vſq; ad hoc
ꝑducatur: ne quid reſiſtat felicitati beatoꝝ
ex infirmitate mortalitatis qđ erit in illo ſe-
culo: cui⁹ tenem⁹ fidelē ꝓmiſſionē dei ꝑ Je-
ſum chriſtū dn̄m noſtrū: de quo dicit: Ori-
etur in diebus ei⁹ iuſticia ⁊ abūdantia pa-
cis: donec morte oīno deuicta atq; deſtru-
cta oīs mortalitas abſumaṫ. Sin v̄o voca
bulo lune: nō mortalitas carnis ꝑ quā nūc
trāſit eccl̄ia: ſed ipa oīno eccleſia ſignifica-
ta eſt: que ꝑmaneat ineternū ab hac morta
litate liberata: ita dictū accipiēdū eſt: Ori-
etur i diebus eius iuſticia ⁊ abūdantia pa-
cis: donec extollaṫ luna: tanq̄ȝ diceret: ori-
etur in diebus eius iuſticia que ꝯtradicti-
onem ac rebellationē carnis vincat: et fiat
pax intantū creſcēs ⁊ abūdans: donec lu-
na extollaṫ: id eſt eleueṫ eccleſia ꝑ gloriam
reſurrectōis: cū illo regnatura qui eam in
hac gloria ꝑmogenit⁹ a mortuis āteceſſit:
vt ſederet ad dexterā patris: ita cum ſole ꝑ
manet ante lunam: quo poſtea extolleret ⁊
luna. Et dominabiṫ a mare vſq;
ad mare: ⁊ a flumine vſq; ad termi
nos orbis †terre. De q̄ vniq; dixerat:
Orieṫ in dieb⁹ ei⁹ iuſticia ⁊ abūdantia pa-
cis: donec extollaṫ luna. Si eccleſia h̄ recte
ſignificaṫ vocabulo lune: conſequēter oſtē
dit q̄ȝ late eandē eccleſiā fuerat diffuſurus:
cū adiecit ⁊ dominabiṫ a mari vſq; ad ma-
re. Mari quippe magno cingitur terra qui
vocaṫ ocean⁹: de quo influit quoddaȝ exi-
guū in medio terraꝝ: ⁊ facit iſta maria no-
ta nobis que nauigijs frequētanṫ. Proin-
de a mari vſq; ad mare: a quolibet fine ter-
re: vſq; ad quēlibet finem dominaturū di-
xit: cui⁹ nomen ⁊ poteſtas toto orbe fuerat
ꝑdicanda multūq; valitura. Qđ ne aliter
poſſet intelligi: a mari vſq; ad mare: conti-
nuo ſubiecit: ⁊ a flumie vſq; ad termios or
bis terre. Quod ergo ait: vſq; ad termios
orbis t̄re: h̄ ante dixerat: a mari vſq; ad ma
re. Qđ v̄o nūc ait: a flumie: euidēter exꝑſ-
ſit inde voluiſſe chriſtū poteſtatē ſuaȝ iam
cōmendare: vnde ⁊ diſcipulos cepit elige-
re: a flumie ſcȝ iordane: vbi ſup baptizatū
dominū cuȝ deſcenderet ſpiritusſanct⁹: ſo-
nuit vox de celo: Hic eſt filius meus dile-
ctus. Hic ergo doctrina eius incipiens: et
magiſterij celeſtis auctoritas dilataṫ vſq;
ad terminos orbis terre: cuȝ predicaṫ euā-
gelium regni in vniuerſo orbe in teſtimo-
niū omnibus gentibus: ⁊ tūc veniet finis.
Corā illo †decident ethiopes: et
inimici eius terram lingēt. Per ethi
opes a ꝑte totuȝ omnes gentes ſignificat:
eam eligens gentē quā potiſſimū nomina-
ret que in finibus terre eſt. Coram illo ꝓci
dent. dictū eſt: adorabūt eum. Et quoniaȝ
ſciſmata futura erāt ꝑ diuerſa terraꝝ loca:
que inuiderēt eccleſie catholice toto terra-
rum orbe diffuſe: eandem porro ſciſmata ꝑ
hominū nomina ſe fuerant diuiſura: et ho-
mines amando quib⁹ auctoribus ſciſſa ſūt
glorie chriſti: que ꝑ omnes terras eſt inimi
catura. Jdeo cum dixiſſet coram populo:
decident ethiopes: adiunxit: ⁊ inimici eius
terram lingent: id eſt homicos amabunt vt

Alia lr̄a. † auferaṫ.
Alia lr̄a. † terrarū.
Alia lr̄a. † ꝓcident.

inuideãt chriſti glie: cui dictũ eſt: Exaltare
ſup celos deꝰ: ⁊ ſup omnẽ terrã gloria tua.
Homo quippe audire meruit: terra es: ⁊ in
trã ibis. Hãc trã lingẽdo: id ẽ taliũ aucto-
ritate vaniloqua delectati: eos amãdo: ⁊ in
ſuauiſſimos habendo contradicũt diuinis
eloquijs q̃bus catholica eccl'a p̃nũciata ẽ:
nõ in aliq̃ pte terrarũ futura: ſicut quelibet
ſciſmata: ſed in vniuerſo mũdo fructifican
do atq; creſcendo vſq; ad ipſos ethiopes
extremos videlicꝫ: ⁊ teterrimos hoim per-
uẽtura. Reges tharſis ⁊ iſule mu-
nera offerẽt: reges arabum et ſaba
Alia lra. dona adducẽt. ¶ Et adorabũt eũ
† nõ habet. omnes reges † terre: omnes gẽtes
ſeruient ei: Hoc iam nõ expoſitorẽ: ſed
cõtemplatorẽ deſiderat: imo nõ ſolum le-
tantiũ fideliũ: ſed etiã infidelium gemẽtuꝫ
infertur aſpectibus: niſi qd fortaſſe queren
dum eſt q̃d dictũ ſit: dona adducent. Ea
quippe adduci ſolent q̃ ambulare poſſunt.
Nunq̃d nam ẽ de imolandis victimis di-
ci potuit? Abſit vt talis oriaꝛ in diebus eiꝰ
iuſticia. Sed iſta dona q̃ adducẽda p̃dicta
ſunt: hoies mihi videntꝛ ſignificare quos in
ſocietatẽ eccl'ie chriſti: regũ adducit aucto
ritas: q̃uis reges etiã pſequẽtes dona ad-
duxerit: nõ ſciẽtes q̃d facerẽt ſctõs marty-
res imolãdo. Cũ vo exponẽt cãs cur ei tã-
Alia lra. tus honor deferreꝛ a regibꝰ eiq; ſeruireꝛ ab
† liberabit. oibꝰ gẽtibꝰ. ¶ Quia † libauit: inq̃t: † ege
† pauperẽ. nũ a potẽte: ⁊ paupẽ cui nõ erat ad
iutor. Iſte egenꝰ et paup ꝓpluſ ẽ credẽtiũ
i eũ. In hoc populo ſunt etiã reges adorã-
tes cum. Non eni egeni eſſe dedignãtur et
paupes: id ẽ hũiliter peccata cõfitentes: et
egẽtes gloria ⁊ gratia dei: vt eos rex ille fili
us regis liberet a potẽte: Idẽ quippe ẽ po-
tens ille qui ſuperiꝰ calũniator eſt dictus:
quẽ potentẽ ad homies ſibi ſubdendos: et
i captiuitate retinẽdos nõ virtus eiꝰ fecit:
ſed humana peccata. Idẽ ipe ⁊ fortis ẽ di-
ctꝰ: ideo et hic potens: ſed qui humiliauit
calumpniatorẽ: ⁊ intrauit in domuꝫ fortis:
vt eo alligato vaſa eius diriperet: hic libe-
rauit egenum a potente: ⁊ pauperẽ cui nõ
erat adiutor. Nõ eñ hoc efficere potuit vl'
cuiuſq; virtus: vl' quiſq; hõ iuſtus: vel ali-
q̃s angl's: Cũ ẽ nullꝰ eẽt adiutor: ipe adue-
niens ſaluos fecit eos. Occurrebat autem
ſi ꝓpter peccata homo tenebatur a diabo-
lo: nũquid nam chriſto qui eruit egenum a
Alia lra. potente peccata placuerunt? Abſit. Sed.
† nõ habet. Parcet † ipe inopi ⁊ paupi: Id eſt
peccata dimittit illi hũili: ⁊ nõ de ſuis meritꝭ
cõfidenti: aut de ſua vtute ſalutẽ ſperanti:
ſed indigenti gratia ſaluatoris ſui. Cũ aũt
addidit. Et animas pauperũ ſaluas
faciet: Vtrũq; adiutoriũ gratie cõmẽda-
uit: ⁊ qd eſt in remiſſionem peccatoꝝ: cum
ait: Parcet paupi ⁊ inopi: ⁊ qd eſt i ptipa-
tione iuſticie cum addidit: et animas pau-
perum ſaluas faciet. Nemo eñ ſibi eſt ido-
neus ad ſalutẽ. Que ſalꝰ ẽ? Eſt pfecta ſalꝰ
iuſticia: ſ; nõ niſi dei adiuuet grã: quia ple-
nitudo legis nõ eſt niſi caritas: q̃ nõ a nob:
exiſtit i nob: ſ; diffũdiꝛ i cordibꝰ nr̃is p ſpm
ſanctũ qui datus ẽ nobis. ¶ Ex vſuris
⁊ iniquitate redimet animas eorũ:
Que ſunt iſte vſure: niſi peccata que etiam
debita nominantꝛ? Vſuras autẽ appellatas
puto: q: plus mali inueniꝛ in ſupplicijs q̃
cõmiſſum eſt in peccatis. Nã (vbi gratia)
cũ homicida corpus tm̃ hõis perimat: aĩe
aũt nihil nocere poſſit: ipius ⁊ anima ⁊ cor
pꝰ pdiꝛ in gehẽna: Propter huiuſmodi cõ
temptores pſentis pcepti: ⁊ irriſores futuri
ſupplicij dictũ eſt: Ego veniẽs cum vſuris
exigerẽ. Ab his vſuris redimunꝛ aĩe pau-
perũ ſanguie illo qui effuſus eſt in remiſſi-
onẽ peccatoꝝ. Redimet ẽ ab vſuris: remit
tẽdo peccata q̃bꝰ debebãꝛ ampliora ſuppli
cia. Redimet aũt ab iniq̃tate: adiuuãdo p
gratiã etiã ad faciendã iuſticiã. Eadẽ itaq;
duo repetita ſunt que ſupra dicta erãt. Qd
eñ ſupra eſt: parcet inopi ⁊ paupi: hoc in-
telligiꝛ: Ex vſuris: qd vo ibi dic: Aĩas pau
perũ ſaluas faciet: hoc dictũ videꝛ: Ex ini
quitate redimet: ⁊ ab vtroq; ſubaudiꝛ. Nã
parcẽdo redimet ab vſuris: ſaluos aũt fa-
ciendo redimet ab iniq̃tate. Ita cum par-
cet pauperi ⁊ inopi: ⁊ aĩas pauperũ ſaluas
faciet: ſic ex vſuris ⁊ iniquitate redimet ani Alia lra.
mas eoꝝ. Et honorabile nomẽ † eius † eorum.
coram † ipſis. Dant eñ honorẽ nomini † illo.
eius ꝓ tãtis bñficijs: qui rñdent: dignum
⁊ iuſtũ eſſe gratias agere domino deo ſuo.
Vel qd habent codices aliqui: Et honora
bile nomẽ eorum corã ipo: quia ⁊ ſi viden-
tur huic ſeculo contemptibiles chriſtiani:
nomen eorũ coram ipo eſt honorabile: qui
eis illud dedit: iam non memor nominũ eo
rum p labia ſua quibus antea vocabanꝛ:
cuꝫ eſſent gentiliũ ſupſtitionibus obligati:
vel ſuorum malorum meritorũ ſignati vo-
cabulis: anteq̃ eſſent chriſtiani. Quod no
men honorabile eſt coram ipo: et ſi cõtem-
ptibile videꝛ inimicis. Et viuet ⁊ da

bitur ei de auro arabie: Non diceret:
ꝛ viuet: de quo eñ non poſſet dici ħ quã-
tulocũqꝫ ſpacio temporis viuẽte in hac ter
ra: niſi illa vita cõmendaret: in qua iam nõ
moriť: ꝛ mors ei vltra non dominabiť: atqꝫ
ideo: ꝛ viuet qui ꝯtemptus eſt moriẽs: qm̃
ſicut alius ꝓpheta dicit: tolleť de terra vita
eius. Sed quid eſt: ꝛ dabiť ei de auro ara-
bie? Nã qḋ inde aurũ etiã ille Salomõ ac-
cepit: in hunc pſalmum figurate traiectum
eſt: in alium verũ Salomonẽ: id eſt verum
pacificũ. Non eñ ille dominatus eſt a flu-
mine vſqꝫ ad termĩos orbis terre. Sic ergo
ꝓphetatũ eſt etiã ſapiẽtes hui⁹ mũdi i chri-
ſto fuiſſe credituros. Per arabiã autẽ etiã
gentes intelligim⁹: per aurũ ſapientiã: que
ita excellit inter omnes doctrinas: vt aurũ
inter metalla. Unde ſcriptuꝫ eſt: Accipite
Alia lra. prudentiã ſicut argentũ: ꝛ ſapientiã ſicut au-
† adorabũt. rum ꝓbatũ. Et †orabũt de ipſo ſemꝑ.
Qḋ hꝫ grecus περι αὐτου: aliq̃ interpta-
ti ſunt de ipſo: aliqui ꝓ ipſo: vel ꝓ eo. Quid
eſt aũt de ipſo: niſi forte ꝙ oram⁹ dicentes:
adueniat regnũ tuũ? Chriſti nãqꝫ aduẽtus
pſentauit fidelibus regnuꝫ dei. Pro eo vo
quõ intelligiť anguſtũ eſt: niſi qꝛ cũ orať ꝓ
eccłia: ꝓ ipſo orať: qꝛ corp⁹ ẽ eius. De chri-
ſto quippe ꝛ eccleſia pmiſſum eſt ſacramen
tũ magnũ: Erunt duo in carne vna. Jam
vo qḋ ſequiť. Tota die: Jd eſt toto tem-
Alia lra. pore. Benedicent ei: Satis apertũ eſt.
† nõ habet. †Et erit firmamentũ in terra in ſu
mis montiũ. Omnes eñ promiſſiones
dei etiam in illo firmate ſunt: quia in illo im
pletũ eſt: quicq̃d pro ſalute nr̃a ꝓphetatuꝫ
eſt. Nam ſumma montiũ ſcripturarũ diui-
narũ auctores: id eſt ꝑ quos miſtrate ſunt
intelligere cõuenit: in quib⁹ vtiqꝫ ipſe eſt fir
mamentũ: quoniã ad illũ oĩa que diuinit⁹
ſcripta ſunt referunť. Hoc aũt in terra eſſe
voluit: qꝛ ꝓpter eos qui in terra ſunt illa cõ
ſcripta ſunt. Unde ꝛ ipſe i terrã venit: vt ea
cũcta firmaret: id eſt in ſe mõſtraret imple-
ri. Oportebat eñ inq̃t: impleri oĩa que ſcri
pta ſᷓt in lege ꝛ ꝓphetiˀ ꝛ pſalmis de me: id ẽ
i ſũmis montiũ. Sic eñ venit i nouiſſimis
temporib⁹ manifeſtus mons dñi: paratᷓ in
cacumie montiũ: qḋ hic ait: i ſummis mon
tiũ. Supertolleť ſuꝑ libanũ fruct⁹
eius. Libanũ ſolemus accipe veluti hui⁹
ſeculi dignitatẽ: quoniã mons eſt libanus
excelſas arbores habens: ꝛ nomẽ ipſm intᷓ-
pretať candidatio. Quid ergo mirũ ſi ſuꝑ
huius ſeculi preclarũ: omne faſtigiũ fruct⁹
ſupertolliť chriſtus: cuius fructus dilecto-
res omnia ſecularia culmina cõtempſerũt?
Si aũt in bono accipim⁹ libanũ ꝓpter ce-
dros libani quas plãtauit: quis ali⁹ fruct⁹
intelligẽdus ẽ: qui ſuꝑ hũc libanũ extolliť:
niſi de quo apłs dicit de caritate locutur⁹:
Adhuc ſuꝑeminentẽ viam vobis demon-
ſtro? Hoc enim ꝛ in primo ꝓponiť munerũ
diuinoꝝ vbi ait: Fruct⁹ aũt ſpũs eſt caritas
atqꝫ inde cetera: vtiqꝫ vbiqꝫ cõſequẽtia cõ
texunť. Et florebũt de ciuitate ſicut
fenũ terre. Quoniã ambigue poſita ẽ ci-
uitas: nec adiunctũ eſt ei⁹ aut dei. Nõ eñ
dictũ eſt: de ciuitate ei⁹: vel de ciuitate dei:
ſed tm̃ de ciuitate: in bono intelligiť: vt de
ciuitate dei: hoc ẽ de eccłia floreãt ſicut fe-
nuꝫ: ſed fenũ fructiferũ ſicuti eſt frumenti.
Nã ꝛ hoc fenũ appellať in ſancta ſcriptura
ſicut in Geneſi iuſſum eſt ꝓducere terram
omne lignũ: ꝛ omne fenũ: nec adiunctũ eſt
oĩne frumentũ: qḋ ꝓculdubio nõ pteriret
niſi feni nomine etiam hoc intelligeret: et
multis alijs ſcripturarũ locis hoc inueniť.
Si aũt ſic accipiendũ ẽ: florbũt ſicut fenũ
terre: quẽadmodũ dictũ eſt: oĩs caro fenũ:
ꝛ claritas hoĩs ſicut flos feni: ꝑfecto ꝛ ci
uitas illa intelligenda eſt que ſeculi huius
ſocietatẽ ſignificat. Nõ eñ fruſtra primus
Cayn cõdidit ciuitatẽ. Exaltato itaqꝫ fru-
ctu chriſti ſuꝑ libanũ: id ẽ ſuꝑ arbores diu-
turnas: ꝛ ligna imputribilia: qꝛ ille fructus
etern⁹ eſt oĩs claritas hoĩs: ſꝫm tpalẽ ſecu
li celſitudinẽ feno compaꝛ: qm̃ a credenti-
bus ꝛ vitã eternã iam ſperãtib⁹ ſperniť feli-
citas temporalis: vt impleať illud qḋ ſcri-
ptũ eſt: Oĩs caro fenũ: et oĩs claritas car-
nis vt flos feni. Fenum aruit: flos decidit:
verbũ dñi manet ineternũ: Jbi eſt fructus
eius exaltat⁹ ſuꝑ libanũ. Semꝑ eñ caro fe
nũ fuit: ꝛ claritas carnis vt flos feni. Sꝫ qꝛ
nõ demonſtrabať que fuerat eligẽda ꝛ pre
ponẽda felicitas: flos feni ꝓ magno habe-
bať: nec ſolũ minime cõtemnebať: ſed etiã
maxime appetebať. Quaſi ergo tũc ita eẽ
ceperit: quãdo eñ animaduerſum eſt atqꝫ
contemptũ: quicquid florebat in ſeclo: ita
dictum eſt: Supertolleť ſuper libanũ fru-
ctus eius: ꝛ florebunt de ciuitate ſicut fenũ
terre: id eſt diffamabiť ſuꝑ omnia qḋ ine-
ternũ ꝓmittitur: ꝛ compabiť feno terre: q̃c-
quid ꝓ magno habetur in ſeculo. Sit
†ergo nomen eius benedictũ in ſe- Alia lra. † nõ habet.
cula: ante ſolem pmanet nomẽ ei⁹.
Per ſolem tempora ſignificata ſunt. Ergo

ineternũ ꝑmanet nomẽ eius. Eternũ enim
antecedit tpa: nec claudit̃ tpe. Et bñ-
dicent̃ in ipo oẽs trib⁹ terre: In ipſo
quippe implet̃ qḋ ꝓmiſſum eſt Abrae. Nõ
eñ dicit in ſemib⁹ tanq̃ in multis: ſed tanq̃
i vno: ⁊ ſemini tuo qḋ eſt chriſt⁹. Abrae di
cit̃ in ſemie tuo bñdicent̃ oẽs tribus terre:
neq̃ filij carnis: ſ3 filij ꝓmiſſiõis deputant̃
in ſemine. Omnes gentes magnifi-
cabũt eũ. Tanq̃ exponẽdo repetitu3 eſt
qḋ ſupra dictũ eſt. Quia.n. bñdicent̃ i eo:
magnificabũt eũ: nõ ipſi faciẽdo vt magn⁹
ſit q̇ ꝑ ſeipm magn⁹ eſt: ſed laudãdo ⁊ ma-
gnũ fatendo. Sic eñ magnificam⁹ deũ: ſic
etiã dicim⁹: Sãctificet̃ nomẽ tuũ: qḋ ſemꝑ
vtiq̃ ſanctũ eſt. ❡ Bñdict⁹ dñs deus
iſrael: q̇ facit mirabilia ſolus. Cõſi-
derãtis omnib⁹ ſupradictꝭ eructat̃ hymn⁹:
⁊ benedicit̃ dñs deus iſrael. Implet̃ enim
qḋ ad illã ſterilẽ dictũ ẽ: ⁊ q̇ eruit te: ipſe de⁹
iſrael vniuerſe terre vocabit̃: ipſe facit mira
bilia ſolus. Qm̃ quecũq̃ faciũt: ipſe in eis
Alia lra. opat̃: qui facit mirabilia ſolus. ❡ Et bñ-
†maieſtatis. dictũ nomẽ †glorie ei⁹ ineternũ: †et
†nõ habet. in ſeculũ ſeculi. Quid aliud latini inter
hanc partẽ. pretes dicerẽt: qui nõ poſſẽt dicere: ineter-
nũ: ⁊ ineternũ eterni: Quaſi eñ aliḋ dictũ
ſit ineternũ: ⁊ aliḋ i ſclm ita ſonat: S3 grec⁹
h3 εισ τον αιώνα και εισ τον αιωνα του
αιωνοσ qḋ forte cõmodius diceret̃: i ſclm:
et i ſeculũ ſecli: vt i ſclm intelligeret̃ quãtũ
hoc ſeculũ durat: in ſeculũ autẽ ſeculi: qḋ
Alia lra. poſt huius finẽ futurũ ꝓmittit̃. Et reple-
†maieſtate. bit̃ †glia eius omnis terra: fiat fiat.
Iuſſiſti dñe: ita fit: ita fit: donec illud quod
cepit a flumĩe: ꝑueniat oĩno vſq̃ ad ter-
minos orbis terre.

❡ Explicit Tractatus de pſ̃. LXXI.
Incipit Tractatus de pſ̃. LXXII.

a Udite audite dilectiſſima viſcera
corpis chriſti: quorũ ſpes dñs de⁹
noſter eſt: et nõ reſpicitis in vani-
tates et inſanias mendaces: et qui adhuc
reſpicitis: audite: ne reſpiciatꝭ. Pſalm⁹
iſte inſcriptionẽ habet: id eſt titulũ. ❡ De
fecerunt hymni Dauid filij Ieſſe:
pſalm⁹ ipi aſaph. Tot habemus pſal-
mos in quoꝝ titulis ſcriptũ eſt nomẽ Da-
uid: nuſq̃ eſt additu3 filij Ieſſe: niſi in hoc
ſolo: quod credendũ eſt nõ fruſtra factum
neq̃ inaniter. Ubiq̃ eñ nobis inotuit de⁹:
⁊ ad intellectũ vocat piũ ſtudiũ caritatis.
Quid ẽ defecerũt hymni Dauid filij Ieſſe:
Hymni laudes ſunt dei cũ cantico: hymni
cantus ſunt continentes laudes dei. Si ſit
laus et non ſit dei: non eſt hymnus. Si ſit
laus: et dei laus: et nõ cantet̃: nõ ẽ hymn⁹.
Oportet ergo vt ſit hymn⁹: habeat h3 tria:
⁊ laudẽ: ⁊ dei: ⁊ canticũ. Quid eſt ergo de-
fecerũt hymni: Defecerũt laudes que can
tant̃ in deũ. Moleſtã rem ⁊ q̃ſi luctuoſam
videt̃ nũciare. Qui eñ cantat laudem: nõ
ſolum laudat ſ3 etia3 hilariter laudat. Qui
cantat laudẽ: nõ ſolũ cantat: ſed ⁊ amat eũ
quẽ cantat. In laude confitẽtis eſt p̃dica-
tio: i cantico amãtis affectio. Defecerũt ǧ
hymni dauid ait: ⁊ addidit: filij ieſſe. Erat
eñ Dauid rex iſrael fili⁹ Ieſſe: tpe quodã
veteris teſtamẽti: quo tpe nouũ teſtamẽtũ
occultũ ibi erat: tanq̃ fructus i radice. Si
eñ queras fructũ in radice nõ inuenis: nec
tamẽ inuenis in ramis fructũ: niſi q̇ de ra-
dice ꝓceſſerit. Illo ergo tẽpore ꝓplo primo
veniẽte ex ſemie Abrae carnaliter: nã ⁊ po
pulus ſecũdus ꝑtinens ad nouũ teſtamen
tũ: ad ſemẽ Abrae ꝑtinet: ſed ia3 ſpũaliter.
Illi ergo ꝓplo p̃mo adhuc carnali: vbi pau
ci ꝓphete intelligebãt: ⁊ quid deſideraret̃ a
deo: ⁊ q̃ñ haberet publice p̃dicari: p̃nũcia-
uerũt futura hec tẽpora: ⁊ aduentũ domini
noſtri Ieſu chriſti: ⁊ queẽadmodũ ipſe chri-
ſtus ſm carnẽ naſciturus: in radice erat oc
cultus in ſemĩe patriarcharũ: ⁊ quodã tẽ-
pore reuelandus tanq̃ fructu apparẽte: ſi-
cut ſcriptum eſt: Floruit virga de radice
Ieſſe: ſic etiã ipſum nouũ teſtamentũ qḋ i
chriſto eſt: prioribus illis temporib⁹ occul-
tu3 erat: ſolis ꝓphetis cognitũ: ⁊ pauciſſi-
mis pijs: nõ ex manifeſtatiõe p̃ſentiu3: ſed
ex reuelatiõe futuroꝝ. Nam quid ſibi vult
fratres vt vnũ quiddã cõmemore3: quod
Abraam mittens ſeruũ ſuũ fidelem ad de-
ſponſandã vxorem vnico filio ſuo: facit eũ
iurare ſibi: ⁊ i iuramẽto dicit ei: Pone ma-
nũ ſub femore meo ⁊ iura: Quid erat in fe-
more Abrae: vbi ille manũ iurans poſuit:
Quid ibi erat: niſi qḋ ⁊ tũc ei ꝓmiſſum eſt:
In ſemine tuo benedicent̃ omnes gentes:
Femoris nomine caro ſignificat̃. De car-
ne Abrae ꝑ Iſaac ⁊ Iacob: ⁊ ne multa cõ-
memoremus per Mariã dominus noſter
Ieſus chriſtus. Quia v̇o radix erat in pa-
triarchis vnde oſtendim⁹: Paulũ interro-
gemus. Gentes iam credentes in chriſtũ
⁊ quaſi ſupbire cupientes contra iudeos q̇
crucifixerunt chriſtũ: cum ⁊ de ipo populo
venerit: en aliuſ paries occurrẽs i angulo:
id eſt in ipo chriſto de diuerſo veniente pa-

riete p̄putij: id eſt gentiuꝫ. Cum ergo ſe
erigerēt gentes ſic eas reprimit. Si eñi
tu inquit ex naturali inciſus oleaſtro: in-
ſertus es in illis: noli gloriari aduerſus
ramos: nam ſi gloriaris nō tu radicem
portas ſed radix te. Ergo de radice pa-
triarcharū: dicit fractos quoſdam ra-
mos propter infidelitatē: ⁊ inſertum ibi
oleaſtrū: vt eſſet particeps pinguedi-
nis oliue: id eſt eccleſiam ex gentibus
venientē. Et quis inſerit oleaſtrū in oli
ua? Oliua ſolet in oleaſtro: oleaſtrum
in oliuã nūꝗ̃ vidimus. Nam quiſquis
fecerit: nō inueniet baccas niſi oleaſtri.
Quod eñi inſerit̃ hoc creſcit: et eius rei
fructus inuenit̃: inuenit̃ nō radicis fru-
ctus ſed ſurculi. Hoc oſtendēs apoſto
lus: omnipotētia ſua deū feciſſe vt olea
ſter in radicē oliue inſereret̃: et nō bac-
cas ſilueſtres: ſed oliuã daret. Ad om-
nipotentiã dei reuocãs: hoc apoſtolus
ait: Si tu ex naturali inciſus es oleaſtro:
et contra naturaꝫ inſertus es in bonam
oliuã: noli gloriari aduerſus ramos in-
quit. Sed dicis ait: Fracti ſunt rami vt
ego inſerar. Bene. Propter increduli
tatem fracti ſunt: tu autē fide ſta: noli al
tum ſapere ſed time. Quid enim eſt: no
li altum ſapere? Noli ſuperbire: q̈a in-
ſertus es: ſed time ne frangaris per infi
delitatē: ſicut illi fracti ſunt. Propter in
fidelitatem inquit fracti ſunt: tu autē fi-
de ſta: noli altuꝫ ſapere: ſed time. Nam
ſi deus naturalibꝰ ramis non pepercit:
necꝫ tibi parcet. Et ſequitur bonus lo-
cus ⁊ neceſſarius: ⁊ totus audiendus.
Uides ergo inquit bonitatem ⁊ ſeueri-
tatem dei. In eos quidē qui fracti ſunt
ſeueritatē: in te autē qui inſertus es bo
nitatē: ſi permanſeris in bonitate. Alio
quin: id eſt ſi tu non permanſeris in bo-
nitate: ⁊ tu excideris: ⁊ illi ſi non permã
ſerint in infidelitate inſerent̃. Tempo-
re igitur veteris teſtamēti fratres ꝓmiſ-
ſiones a deo noſtro populo illi carnali
terrene erant ⁊ temporales: ꝓmiſſuꝫ eſt
regnū terrenū: promiſſa eſt terra illa in
qua etiam inducti ſunt ab egypto: libe-
rati per Ieſum naue: introducti ſunt in
terrã repromiſſionis: vbi etiã hieruſalē
terrena edificata eſt: vbi regnauit Da-
uid. Acceperūt terram: liberati ex egy
pto: trãſeūtes per rubrum mare: finitis

anfractibus ac terroribꝰ ſolitudinū: ac-
ceperūt terrã: acceperūt regnū. Dein-
de poſt regnū acceptū: quia terrena ac
ceperant: ceperunt merito peccatoruꝫ
ſuorū oppugnri: expugnari: ⁊ captiuari:
Ad extremuꝫ euerſa eſt et ipſa ciuitas.
Tales erant ille ꝓmiſſiones non perſe-
uerature: per quas tamē figurabant̃ fu
ture ꝓmiſſiones pſeuerature: vt ille om
nis decurſus temporaliū ꝓmiſſionū fi-
gura eſſet: et quedã ꝓpheta futurorū.
Itacꝫ cum illud regnū deficeret vbi re-
gnauit Dauid filius Ieſſe: id eſt homo
quidē: et ſi ꝓpheta: et ſi ſanctus: qꝛ vi-
debat et p̄uidebat chriſtuꝫ venturū: de
cuius ſemine etiã ſm̄ carnē naſciturus
erat: tamē homo: tamē nondū chriſtus:
tamē nōdū rex noſter filius dei: ſed rex
Dauid filius Ieſſe. Quia ergo defectu
rum erat illud regnū: per quod regnuꝫ
acceptū laudabat̃ tunc deus a carnali-
bus: hoc ſolū enim pro magno tūc ha-
bebant: quia liberati erant temporali-
ter ab his a quibꝰ tunc opprimebant̃: et
euaſerãt hoſtes perſequētes per mare
rubrū: ⁊ ducti erant per ſolitudinē: ⁊ in
uenerãt patriã ⁊ regnū: hinc ſolum lau
dabãt deū: nondū intelligētes quid in
illis figuris p̄ſignaret ⁊ ꝓmitteret deus.
Deficiētibus ergo rebus pro quibꝰ lau
dabat deū populus ille carnalis: cui re-
gnauit ille Dauid: defecerunt hymni
Dauid: nō filij dei: ſed filij Ieſſe. Peri-
culoſum locū tituli pſalmi preſentis: ſi-
cut dominꝰ voluit: preteruecti ſumus.
Accepiſtis quare dictum ſit: defecerūt
hymni Dauid filij Ieſſe: cuius vox eſt
pſalmꝰ aſaph. Quid eſt aſaph? Sicut
inuenimꝰ in interpretationibꝰ ex lingua
hebrea in grecã: et ex greca nobis in la-
tinam tranſlatis: aſaph ſynagoga inter
pretat̃. Uox eſt ergo ſynagoge. Sed tu
cum audieris ſynagogã: noli continuo
deteſtari quaſi interfectriceꝫ dñi. Erat
quidē illa ſynagoga interfectrix dñi: ne
mo dubitat: ſed memento de ſynagoga
fuiſſe arietes quorū filij ſumus. Unde
dicit̃ i pſalmo: Afferte domino filij dei:
afferte domino filios arietū: afferte dño
gloriã ⁊ honorē. Qui inde arietes? Pe
trꝰ: Ioannes: Iacobꝰ: Andreas: Bar
tholomeꝰ et ceteri apl̃i. Hinc ⁊ ipſe pri-
mo Saulus: poſtea Paulus: id eſt pri

mo ſuperbus: poſtea humilis. Saul
enim vnde dictū eſt nomen Sauli: no-
ſtis: quia rex ſuperbus et infrenis fuit.
Non quaſi aliqua iactantia ſibi nomen
mutauit apoſtolus: ſed ex Saulo fact⁹
eſt Paulus: ex ſupbo modicus. Pau-
lum enim modicū eſt. Uis noſſe quid
ſit Saulus? Ipſū audi iam Paulū re-
cordantē quid fuerit per maliciā ſuam:
et quid iam nūc ſit per gratiam dei. Au
di quomō fuerit Saulus: et quomō ſit
Paulus. Qui prius inquit fui blaſphe-
mus: ⁊ perſecutor: ⁊ iniurioſus. Audi-
ſti Saulum: audi et Paulum. Ego enī
ſum inquit minim⁹ apoſtolorū omniū.
Quid eſt minimus: niſi ego ſum Pau-
lus? Et ſequitur: Qui non ſum dignus
vocari apoſtol⁹. Quare? Quia fui Sau
lus. Quid eſt fui Saulus? Ipſe dicat:
quia perſecutus ſum inquit eccleſiā dei.
Sed gratia dei: ait: ſum id quod ſum.
Abſtulit ſibi omnem granditatem ſuā:
minimus iam in ſe: grandis in chriſto.
Et iſte Paulus quid dicit? Non reppu-
lit deus plebem ſuam: de plebe ex iudeis
veniente: plebem ſuam inquit quā pſci-
uit. Nam et ego iſraelita ſum ex ſemine
Abraam de tribu Beniamin. Ergo et
Paulus nobis de ſynagoga: et Petr⁹:
et alij apoſtoli de ſynagoga. Itaqꝫ cum
audieris vocem ſynagoge: noli āttēde-
re meritum: ſed intende partū. Loquitur
ergo in hoc pſalmo ſynagoga: deficien-
tib⁹ hymnis Dauid filij Ieſſe: id eſt de-
ficientibus rebus temporalibus: ꝑ quas
ſolebat a carnali populo laudari deus.
Quare aūt ille defecerūt: niſi vt alie que
rerent? Ut quererent queqꝫ ibi nō erāt?
Nō. Sꝫ que ibi tegebānt figuris: nō que
tā ibi nō erāt: ſꝫ ibi tanqꝫ in radice occul-
tabātur quibuſdam ſecretis myſterioꝝ:
que inquit ipſe apoſtolus: figure noſtre
fuerunt. Et attendite iam breuiter ipſam
figuram noſtrā. Popul⁹ iſrael ſub pha-
raonis ⁊ egyptiorū dominatione: popu
lus chriſtianus ante fidem ꝑdeſtinatus
iam deo: et adhuc ſeruiens demonibus
et diabolo principi eorum: Ecce popu-
lus ſubiugatus egyptijs ſeruiens pecca
tis ſuis: Non enim niſi per peccata no-
ſtra poteſt diabolus dominari: Liberant
populus ab egyptijs per Moyſen: li-
beratur populus a p̄terita vita peccato-
rum per dominū noſtrum Ieſum chri-
ſtum. Tranſijt populus ille per mare ru
brum: iſte per baptiſmum. Moriūtur in
mari rubro omnes inimici populi illius:
moriūtur ī baptiſmo omnia peccata no-
ſtra. Intendite fratres. Poſt mare illud
rubrum non continuo patria datur: nec
tanqꝫ iam hoſtes deſinant: ſecure trium-
phatur: ſed reſtat heremi ſolitudo: reſtāt
hoſtes inſequētes ī via: ſic ⁊ poſt baptiſ-
mum reſtat vita chriſtiana in temptatio
nibus. In illa heremo ſuſpirabant patrie
ꝓmiſſe. Quid aliud chriſtiani ſuſpirant
iam abluti in baptiſmo? Nunquid iam
regnant cum chriſto? Nondum ventum
eſt ad terram promiſſionis noſtre: ſed
nō defecturam. Non enim ibi deficient
hymni Dauid. Hoc modo audiant om
nes fideles: ſciant vbi ſint. In heremo
ſunt: patrie ſuſpirant. Mortui ſunt ho-
ſtes in baptiſmo: ſed inſequētes a tergo.
Quid eſt inſequētes a tergo? Ante faci-
em futura habem⁹: a tergo p̄terita. Om-
nia preterita peccata deleta ſunt in ba-
ptiſmo: quib⁹ modo temptamur: non a
tergo inſequūtur: ſed in via inſidiantur.
Unde apoſtolus huius heremi ī via ad
huc cōſtitutus: Que retro inquit oblit⁹
in ea que ante ſunt extentus: ſꝫm intētio
nem ſequor ad palmam ſuperne voca-
tionis dei: Tanqꝫ diceret: ad patriā ſu-
perne ꝓmiſſionis dei. Et ibi iam fratres
in heremo quicquid paſſus eſt populus
ille: et quicquid eis deus largitus eſt:
queciiqꝫ illa flagella fuerāt: quecūqꝫ do
na: ſignificatiōes ſunt rerū quas in hac
ſolitudine huius vite ambulātes in chri
ſto querentes patriam: et accipimus ad
conſolationem: et patimur ad proba-
tionem. Non ergo mirum: quia illud de-
fecit quod figurabat futurum. Nam per-
ductus eſt populus ad patriā promiſſi
onis: nūquid ſemper ſtaturam? Si hoc
eſſet: non eſſet figura: ſed res. Quia vo
figura erat: ad temporale quiddam per-
ductus eſt ille populus. Si ad tempo-
rale quiddam perductus eſt: oportebat
vt deficeret: et defectu ſuo cogerent que-
rere quod nunqꝫ deficeret. Synagoga
ergo: id eſt qui deū ibi pie colebāt: ſed tñ
ꝓpter terrenas res: ꝓpter iſta preſentia.
Sūt enī impij q̄ p̄ſentia rerū bona a de-
monib⁹ q̄runt: Hic aūt ꝓpl's ideo melior

erat gētib⁹: qđ ꝯuis p̄ſentia bona ⁊ tp̄alia
tamē ab vno deo q̄rebat qui ē creator om-
niū ⁊ ſpiritualiū ⁊ corporaliū. Cū ergo illi
pij ſm̄ carnē attenderēt: id eſt illa ſynago-
ga que erat in bonis: ꝓ tp̄e bonis: nō ſpiri-
tualib⁹: quales erāt ibi ꝓphete: quales pau
ci intellectores regni celeſtis eterni. Ergo
illa ſynagoga aīaduertit que accepit a deo
⁊ q̄ ꝓmiſerit deus pp̄lo illi: abūdantiā rerū
terrenarū: patriā: pacem: felicitatem terre-
nam: ſed in his oīb⁹ figure erāt: ⁊ nō intel-
ligens quid ibi lateret in reb⁹ figuratis: pu-
tauit hoc ꝓ magno dare deū: nec habē me
lius qđ dare poſſet diligentib⁹ ſe: ⁊ ſeruiēti
b⁹ ſibi. Attēdit et vidit quoſdā peccatores
impioſ: blaſphemos: ſeruos demonū: filioſ
diaboli viuētes ī magna neq̄cia et ſupbia:
abūdare rebus talibus terrenis et tp̄alib⁹:
ꝓ qualibus rebus ipſo deo ſeruiebat: ⁊ na-
ta eſt cogitatio peſſima ī corde q̄ faceret nu
tare pedes: ⁊ ꝓpe labi a via dei. Et ecce iſta
cogitatio in populo erat veteris teſtamēti:
vtinā non ſit ī carnalibus fratrib⁹ noſtris:
cū iam apte p̄dicat̃ felicitas noui teſtamē-
ti. Quid. n. dixit illa tūc ſynagoga? Quid
dixit ille pp̄lus? Nos ſeruim⁹ deo ⁊ corripi-
mur: flagellamur: ſubducunt̃ nobis ea que
diligim⁹: ⁊ que ꝓ magno a deo accepant̃.
Illi aūt ſcelerati hoīes nequiſſimi: ſupbi:
blaſphemi: inquieti: abūdant his omibus
rebus: ꝓpter q̄s nos deo ſeruim⁹: puto ſine
cauſa ſeruit̃ deo. Hic ſenſus ē pſalmi defi-
ciētis populi ⁊ nutantis. Dū cōſiderat bo
na terrena: ꝓpter que ſeruiebat deo: abun-
dare his qui non ſeruirēt deo: nutat ⁊ ꝓpe
labitur: ⁊ cū hymnis illis deficit: q̃ in tali-
bus cordibus hymni deficiebāt. Quia iaz
talibus cordib⁹ hymni deficiebāt: qui iam
talia cogitabāt ⁊ deū n̄ laudabāt. Quō eñ
laudarent deum: quibus quaſi ꝑuerſus vi-
debat̃: dans impijs tātā felicitatē: et aufe-
rens eam a ſeruientib⁹ ſibi? Non illis bon⁹
videbat̃ deus: et quibus deus bonus non
videbatur: non vtiq̄ ab eis laudabat̃. A
quibus autem deus non laudabat̃: defe-
cerūt in illis hymni. Poſtea v̄o pp̄lus iſte
intellexit quid eum admoneret deus que-
rere: cū iſta tp̄alia ſubtraheret ſeruis ſuis: et
donaret ea inimic̄ ſuis: blaſphemis: ipſis:
admonit⁹ intellexit: q̃ p̄ oīb⁹ q̄ dat de⁹ ⁊ bo
nis ⁊ malis: ⁊ aliq̄n aufert ⁊ bonis ⁊ malis:
p̄ oīb⁹ ſuat aliq̄d bonis. Quid illis ſeruat?
Seipm̄. Iā quātū arbitror currit̃ ī pſalmo
intellectus eſt in nomie dn̄i. Audi recor-

dantē ⁊ penitentē qui errauerat: putando
deū non bonū: qui dat bona terrena malis
⁊ aufert illa a ſeruis ſuis. Intellexit eñ q̄d
deus ſeruaret ſeruis ſuis: ⁊ recogitans ſeq̄
caſtigans erupit hoc mō.

¶ Expoſitio pſalmi.

Quam bonus iſrl̄ deus: Sed — Alia lra.
quib⁹? † Rectis corde: Peruer- — † his qui recti
ſis quid? Peruerſus videt̃. Sicut — ſunt.
in alio pſalmo dicit: Cū ſancto ſanct⁹ eris:
⁊ cum viro innocēte innocens eris. Et cuz
ꝑuerſo ꝑuerſus eris. Quid ē ꝑuerſus eris
cū ꝑuerſo? Peruerſuz te putabit ꝑuerſus:
nō qđ vllo mō ꝑuertatur deus? Abſit: Qđ
eſt: eſt. Sed quēadmodū ſol oculos puroſ
ſanos: vegetos: fortes habenti trāquillus
apparet: in oculos aūt lippos q̄ſi tela aſpſa
iaculat̃: intuentē illū vegetat: hūc excruciat
nō mutat⁹: ſed mutatū: ſic cū ceperis eſſe ꝑuer-
ſus: ⁊ tibi de⁹ ꝑuerſus eē videt̃: tu mutat⁹ es
nō ille. Ergo erit tibi pena: qđ bonis gau-
diū. Hoc iſte recolēs: q̄ bon⁹ inq̄t de⁹ iſrl̄
rectis corde. Quid aūt tibi? ¶ Mei aūt — Alia lra.
pene † cōmoti ſunt pedes: Qn̄ cōmo — † moti.
ti ſunt pedes: niſi qn̄ nō erat rectū cor? Qn̄ — Alia lra.
non erat rectū cor? Audi. † Paulomin⁹ — † pene.
effuſi ſunt greſſus mei. Qđ dixit pe-
ne: hoc dixit paulominus: ⁊ qđ dixit: pene
moti ſunt pedes: hoc dixit: effuſi ſunt greſ-
ſus. Pene moti ſunt pedes: pene effuſi ſūt
greſſus. Moti pedes: ſed vn̄ moti pedes ⁊
effuſi greſſus. Ad errandum fuſi ſunt greſ-
ſus: pedes ad lapſuz nō omnino ſed pene.
Quid enim eſt? Iam ibam in errorem: nō
ieram: iam cadebam: non cecideram. Sed — Alia lra.
quare ⁊ hoc? ¶ Quia zelaui: inquit: † in — † ſup iniquos.
peccatorib⁹: pacem peccatorū † in- — † videns.
tuens. Attendi peccatores: vidi illos ha
bere pacez. Quā pacem? Temporalē: flu-
xam: caducā atq̄ terrenā: ſed tn̄ talē qua-
lem ⁊ a deo ego deſiderabā. Vidi illos ha
bere qui non ſeruiebant deo: quod ego de-
ſiderabā vt ſeruirē deo: et moti ſunt pedes
mei: et pene effuſi ſunt greſſus mei. Quare
autem hoc habent peccatores: dicit breui- — Alia lra.
ter. Quia non eſt † declinatio mor- — † reſpectus.
ti eorum: ⁊ firmamentū in † flagello — † plaga.
eorū. ¶ In † laborib⁹ hominū non — Alia lra.
ſunt: ⁊ cum hominib⁹ non flagella — † labore.
bunt̃. Iā intellexi inq̄t q̄re illi hn̄t pacē et
florent in terra: q̃ morti eorū non eſt decli-
natio: id eſt q̃ certa mors ⁊ eterna eis ma-
net: que nec declinat ab eis: nec ipſi declina-
re ab ea poſſunt. Quia nō ē declinatio mor

tis eoꝝ: ⁊ firmamentū in flagello eorum
nō eſt: et eſt firmamētum in flagello eorū.
Non eſt eñ temporale flagellū eorum: ſed
firmū in ſempiternū. Propter hec ḡ ma-
la que illis eterna futura ſunt: modo quid?
In laboribus hominū nō ſunt: ⁊ cum ho-
minibus nō flagellabunt. Nūquid et ipſe
diabolus cū hominib⁹ nō flagellat: cui tñ
eternū ſupplicū p̄paratur? Propterea q̄d
hunc iſti dū nō flagellant dum non laborāt
Alia lr̄a. cum homib⁹? Ideo: inquit: †obtinuit
† tenuit. eos ſuperbia? Attende illos ſupbos in
diſciplinatos attende taurū deuotū victi-
me p̄miſſum errare libere ⁊ vaſtare que po-
teſt vſq; ad diem occiſionis. Jam bonū eſt
fratres in ipis prophete verbis audiamus
hunc quaſi taurū: de quo dixi. Sic eñ illū
⁊ alibi ſcriptura cōmemorat. Ducit eos tā
q̄ȝ ad victimā p̄paratos: ⁊ parcit eis ad ma
lam libertatē: ideo dixit: Obtinuit eos ſu-
Alia lr̄a. perbia. Quid eſt obtinuit eos ſuperbia?
† opti ſunt. †Circūamicti ſunt iniquitate ⁊ im-
pietate ſua: Nō dixit tecti: ſed circūami-
cti: vndiq; cooperti impietate ſua. Merito
miſeri: nec vidēt nec vident: quia circum-
amicti ſunt: nec vident interiora eorū. Nā
quiſquis malorū hominū quaſi feliciū ſm
tempus interiora cōſpiceret: quiſquis eoꝝ
videret truces cōſcientias: quiſquis ani-
mas eorū poſſet inſpicere diuerberari tan-
tis p̄turbationib⁹ cupiditatū ⁊ timorū: vi-
deret illos miſeros: ⁊ quādo felices vocan
tur. Sed quia circūamicti ſunt iniquitate
⁊ impietate ſua: nō vident: ſed nec vident.
Nouerat illos ſpirit⁹ q̄ d̄ illis iſta dicit: ⁊ eo
oculo tales debemus inſpicere quo ſcimus
videre: ſi nobis auferat tegmen ab oculis
impietatis: Videam⁹ iſtos: ⁊ cū felices ſūt
fugiamus: et cū felices ſunt nō imitemur:
nec a domino deo noſtro talia nobis ꝑ ma
gno petamus: qualia accip̄e meruerūt qui
illi nō ſeruiūt. Aliud quiddā ſeruat: aliud
deſiderandū ē. Quid ſit autē audite. Pri-
mo iſti deſcribant. Prodijt quaſi ex
adipe iniquitas eorū: Vide ſi nō tau-
rus ille agnitus eſt. Audite fratres nō quo
modocūq; trāſeundū ē. Quid dixit? Pro-
dijt quaſi ex adipe iniquitas eoꝝ. Sūt eñ
mali ſed macie mali: id͛o mali: quia macri:
id eſt exiles: exiguitate quadā neceſſitatis
affecti: ⁊ ipi mali ⁊ damnandi. Ferenda eſt
eñ magl̄ oīs neceſſitas p̱ quā p̱petranda ē
aliqua iniquitas: tamē aliud eſt de neceſſi-
tate peccare: aliud ī abūdātia. Paup mē-
dicus furtū facit: ex macie ꝓceſſit iniqui-
tas. Diues abundans rebus tantis quare
diripit res alienas? Illi⁹ iniq̄tas ex macie:
huius ex adipe ꝓceſſit. Ideo macro cum
dicis: quare hoc feciſti: hūliter afflictus ⁊
abiect⁹: r̄ndet: Neceſſitas coegit. Quare
nō timuiſti deū? Egeſtas cōpulit. Dic diui
ti: quare hoc facis: ⁊ non times deū? Si tñ
tant⁹ es q̄ poſſis dicere: vide ſi vel dignat
audire: vide ſi nō etiā in teipo ꝓdiet iniq̄-
tas ex adipe ei⁹. Jam eñ p̄ceptorib⁹ ⁊ cor-
rectoribus ſuis inimicitias indicūt: ⁊ fiunt
inimici verū dicentibus: iam ſueti palpa-
ri verbis adulantiū aure molli corde nō ſa
no. Quis dicat diuiti: male feciſti rapiēdo
res alienas? Aut forte ſi auſus fuerit aliq̄s
dicē: ⁊ talis ē cui nō poſſit ille reſiſtere: q̄ re-
ſpōdet? Totū in cōtēptu dei loquit. Qua-
re? Quia ſupb⁹ ē. Quare? Quia pīguis ē.
Quare? Quia deuot⁹ ad victimā ē: Pro-
dijt quaſi ex adipe iniq̄tas eoꝝ. Tranſie Alia lr̄a.
runt †in diſpoſitionē cordis. Ibi int⁹ † affectū.
tranſierūt. Quid eſt trāſierūt? Pretergreſ-
ſi ſunt viā. Quid eſt trāſierūt? Exceſſerunt
metas hūani generis homies ſe pares ce-
teris nō putant. Trāſierūt inq̄; metas hūa
ni generis. Qū dicis tali homi: frater tuus
eſt iſte paup: eoſdē parētes habuiſtis Adā
et Euam: noli attēdere tumorem tuū: no-
li attendere typum tuum in quo elatus es:
et ſi te circūſtant familie: ⁊ ſi numeroſū au
rū ⁊ argentū: ⁊ ſi dom⁹ marmorata ꝯtinet:
et ſi tecta laqueata cōtegūt: ſimul te ⁊ pau-
perē cōtegit tectū mundi celū. Sed diuer-
ſus es a paupere rebus nō tuis extrinſec⁹
appoſitis. Te in illis vide: nō illa in te. At
tende teipm qui ſis ad pauperē: teipm non
q̄d habes. Quid eñ deſpicis fratrē? In vi
ſceribus matrum veſtraꝝ ambo nudi fui-
ſtis. Certe etiam cū de iſta vita exieritis: et
iſte carnes aīa exuta fuerint putrefacte di-
noſcūtur oſſa diuitis ⁊ pauperis. De cōdi
tione loquor equali: de ipa ſorte generl̄ hu-
mani in qua oēs naſcunt. Et diues eñ hic
fit ⁊ paup: nō ſemꝑ hic erit: ⁊ ſicͤ diues non
venit diues: ſic nec diues abſcedit. Idem
ipe eſt vtriuſq; introit⁹: ⁊ par exit⁹. Addo
q̄d forte mutabitis vices. Jā vbiq; euan-
geliū p̄dicatur: attēde quēdā pauperē vl-
ceroſum qui iacebat ante ianuā diuitis: et
cupiebat ſaturari de micis que cadebāt de
mēſa diuitis: attēde ⁊ illū parē tuū q̄ indue
bat purpura ⁊ byſſo: et epulabat quotidie
ſplendide. Contigit nempe mori inopem

ſtillum ⁊ afferri ab angelis i ſinu abrae. Ille
autē mortuus eſt ⁊ ſepultus eſt: nam illius
forte ſepulturā nemo curauit. Et cum apō
inferos ille diues in tormentis eſſet: nonne
eleuauit oculos ſuos: ⁊ vidit i infinito gau
dio eum quē cōtempſit ante ianuā ſuam: ⁊
digito eius aque ſtillam deſiderauit qui de
menſa eius cadētes micas deſiderauerat?
Fratres labor ille paupis quātus fuit: deli-
cie illius diuitis ꝗ̄ longe fuerūt? Qō autē
mutauerūt ꝑpetuū eſt. Illius ẽ qꝛ nō erat
declinatio in morte: ⁊ firmamentū erat i fla
gello eius: in laboribus hominū nō fuit: et
inter homies flagellatus nō eſt. Ille autē
flagellatꝰ hic requieuit ibi: qꝛ flagellat oēm
filiū quem recipit. Sed cui dicis iſta? Epu
lanti ſplendide et induēti ſe q̄tidie purpu-
ra ⁊ byſſo. Cui dicis? Qui tranſijt in diſpo
ſitionē cordis. Merito ſero dicturus eſt:
mitte Lazarū dicat vel fratribus meis: q̄n
ei non conceditur fructꝰ penitentie. Non eī
penitentia nō datur: ſed ſempiterna erit pe
nitētia: ⁊ nulla ſalus poſt penitentiā. Ergo
iſta trāſierūt i diſpoſitiōē cordis. Cogi
Alia lra. † nequiciā. tauerūt ⁊ locuti ſunt †malignitate:
Sed loquūtur malignitatē homies: ⁊ cum
Alia lra. † excelſo. timore. Iſti aūt quomō? Iniquitatē †in
altū locuti ſunt. Nō ſolū locuti ſunt ini-
quitatē: ſed etiā clare audientibꝰ omnibꝰ:
Ego facio: ego oſtēdo: Supbe ſenties cū
quo habes viuere te non ſinam. Vel cogi-
tares ea: nō etiā effunderes: vel intra clau-
ſtra cogitatonis mala cupiditas coerceret
vel refrenaret eam intra cogitationē ſuam.
Quare? An forte macer ē? Prodiet q̄ſi ex
adipe iniq̄tas eoꝝ. Iniquitatē i altū locuti
Alia lra. † in terra. ſūt. Poſuerūt i celū os ſuū: ⁊ lin-
gua eorū tranſiuit †ſup terrā. Quid
eſt hoc: trāſiuit ſup terrā? Qō dictū eſt: po-
ſuerūt in celū os ſuū: hoc eī tranſijt ſuper
terram. Tranſierūt terrena omnia. Quid
eſt terrena omnia trāſire? Nō ſe cogitat ho
minē ſubito mori poſſe: cum loquitur: quaſi
ſemp victurus minatur. Tranſcēdit iniqui-
tas cogitatōnis illiꝰ terrenā fragilitatē: ne-
ſcit quali vaſe coopertus eſt: neſcit qō ſcri-
ptū eſt in alio loco de talibus: Exiet ſpiritꝰ
eius ⁊ reuertetur in terrā ſuam: in illa die pe-
rient omnes cogitationes eius. Sed iſti
diem vltimū ſuū non cogitantes: loquūtur
ſupbiā: ⁊ in celum ponūt os ſuū: ⁊ trāſcē-
dunt terram. Si vltimū ſuum diem nō co-
gitaret: id eſt iudicij ſui vltimū diem latro
miſſus in carcerem: nihil illo eſſet imanꝰ:

et tamē poſſet effugere. Quo fugis ne mo-
riaris? Certus erit ille dies. Quid ē diu qō
victurus es? Quātum eſt diu qō habet fi-
nem: et ſi diu eſſet? Huc accedit: quia nō ē
diu: et incertum eſt ipſum quod dicitur diu.
Quare hoc non cogitat? Quia poſuit i ce-
lum os ſuum: ⁊ lingua eius tranſiuit ſuper
terram. Ideo †reuertetur populus Alia lra. † cōuertetur.
meus †huc: Iā ipe aſaph reuertetur huc. † hic.
Vidit enim iſta abūdare iniquis: vidit ſu-
perbis: redit ad deū: ⁊ incipit querere ⁊ di Alia lra.
ſputare. Sed quādo? †Cum dies pleni † Et.
inuenientur in eis. Quid eſt dies pleni?
Cum autē venit plenitudo temporis miſit
deꝰ filiū ſuum. Ipſe eſt plenitudo tēporis
quādo venit illa tēporalia docere ꝯtemni:
nō habere magnū quicquid mali homies
cupiunt pati: quicquid mali homines me-
tuūt. Factus eſt via: reuocauit ad cogitati
onē intimam: admonuit quid a deo querē-
dum eſſet. Et vide de qua cogitatione re-
uerberata i ſe: ⁊ quodāmodo reuocāte flu-
ctus impetus ſui tranſit ad vera eligenda.
Ideo reuertetur populus meus huc: et dies
pleni inuenientur i eis. Et dixerūt: Vi-
de ꝑ quā cogitatōnē trāſeunt. Quomō Alia lra.
†ſciuit deꝰ? et ſi eſt ſcia in †altiſſimo? † ſcit. † excelſo.
Ecce iniqui felices ſunt: nō curat deus res
hūanas. Vere ſcit q̄d agamus: videt q̄ di-
cunt. Rogamus fratres: iam a chriſtianis
nō dicatur: quō ſciuit deꝰ: ⁊ ſi ē ſcia in altiſſi-
mo? Vñ eī tibi videtur nō ſcire deū: et nō eē
ſciā i altiſſimo? Rñdet. Ecce ipi pctō
res ⁊ abūdantes in ſeculo: obtinu-
erūt diuitias. Et peccatores ſūt ⁊ abū-
dantes diuitias in ſeculo obtinuerūt. Cō-
feſſus eſt: qꝛ ideo volebat eſſe peccator vt
haberet diuitias. Carnalis aīa viſibilibus
rebus ⁊ terrenis vendiderat iuſticiā ſuam.
Qualis iuſticia? Que ꝓpter auꝝ habetur:
quaſi ꝑcioſius ſit aurū ꝗ̄ ipa iuſticia: aut
cū quiſq; negat res alienas maius damnū
patiatur cui negat: ꝗ̄ ille q̄ illi negat. Ille ꝑ-
dit veſtem: iſte fidem. Ecce ipi peccatores
⁊ abundantes in ſeculo obtinuerūt diuiti-
as. Inde ergo neſcit deus: et inde non eſt Alia lra.
ſcientia in altiſſimo. Et dixi †ſine cau tergo.
ſa iuſtificaui cor meū: Quādo ſeruio
deo: ⁊ iſta non habeo: non ſeruiūt illi: ⁊ his
abundant. Ergo ſine cauſa iuſtificaui cor
meum. Et laui inter innocentes ma-
nus meas. Hoc ſine cauſa feci. Vbi eſt
merces bone vite mee? Vbi eſt premiū ſer-
uitutis mee? Bene viuo et egeo: ⁊ iniquus

abundat. Et laui inter innocentes manus
meas. Et fui flagellatus tota die:
A me nō recedunt flagella dei: bñ seruio et
flagellor: nō seruit ꝛ ornat. Magnā questi
onē sibi fecit. Agitat aīa transitura ad cō-
temnēda terrena: et cōcupiscenda eterna.
Trāsitus est ipsius aīe ī hac cogitatiōe vbi
fluctuat ī quadā tempestate: ꝑuentura est
ad portū. Et quō solent egri ꝙ̄ lentius egro
tant cum sanitas longe est: vicina sanitate
plus estuāt. Accessionem creticam medici
vocant: ꝑ quā transit ad sanitatē: maior ibi
estus sed ducēs ad salutē: maior ibi ardor
ꝫ vicina refectio: sic ergo ꝛ hic estuat. Naꝫ
ꝑiculosa verba sunt fratres: molesta: ꝛ pe-
ne blasphema: quomō sciuit deus: hoc est
ꝛ pene. Nō dixit nesciuit deus: nō dixit: nō
est scīa in altissimo: sed q̄si querēs: hesitās:
dubitās: hoc est qd̄ ait pauloante: pene ef-
fusi sunt gressus mei: quomō sciuit deus: et
si est sciētia in altissimo. Nō cōfirmat: ꝫ ipa
dubitatio ꝑiculosa est. Per ꝑiculuꝫ transit
ad sanitatē. Audi iam sanitatē. Ergo in va
no iustificaui cor meū: ꝛ laui inter innocē-
tes manus meas. Et fui flagellat⁹ tota die. Alia lra.
Et †argutio mea in matutinis. Ar- †castigatio.
gutio correptio est. Qui arguit corripit.
Quid est in matutinū? Nō differt. Differt
impioꝝ: mea nō differt. Illa sera vel nulla
est: mea in matutinū. Et fui flagellat⁹ tota
die: et argutio mea in matutinū. Si di
cebam narrabo sic: Id est docebo sic:
Quō docturus es: qꝛ nō est sciētia in altis-
simo: qꝛ non scit deus? Hanc sciētiā vis ꝑ-
ferre: qꝛ sine causa iuste viuūt: qui iuste vi-
uūt: qꝛ ꝑdidit homo iustus seruitutē suā: qꝛ
magis de⁹ malis fauet: aut neminē curat.
Hoc vis dicere: hoc vis narrare. Repmit
se auctoritate compescēte qua auctoritate
aliqñ vult hō erūpere in istaꝫ sententiā: sed
reuocat scripturis dicentib⁹: vt semꝑ bene
viuatur: dicētib⁹ qꝛ deus curat res huma-
nas: qꝛ discernit inter piū ꝛ impiū. Ergo et
iste volēs iā istā ꝓferre sentētiā reuocat se.
Et qd̄ ait: Si dicebā narrabo sic: Ecce Alia lra.
†generationē filioꝝ tuoꝝ reproba- †natione.
ui: Reprobaui generationē filiorū tuorū:
si narrabo sic: generationē iustoruꝫ repro-
babo. Sic ꝛ quedā habēt exēplaria. Ecce
generationē filiorū tuorū cui concinui: id
est cui filiorum tuoꝝ cōcinui. Id est cui cō
grui: cui accōmodatus sum. Dissonui ab
omnib⁹ si sic doceo. Cōcinit eñ qui conso-
nat: qui aūt non cōsonat nō cōcinit. Aliud
dictur⁹ sum: ꝙ̄ dixit Abraā: ꝙ̄ dixit Isaac
ꝙ̄ dixit Jacob: ꝙ̄ dixerūt ꝓphete. Illi eñ
oēs dixerunt: qꝛ curat deus res humanas:
ego dicturus suꝫ: qꝛ non curat? Maior ne
in me prudentia ꝙ̄ in illis: maior ne intelle
ctus ꝙ̄ ī illis? Saluberrima auctoritas re-
uocauit cogitationē ab impietate. Et quid
sequit? Si dicebam narrabo sic: ecce gene-
rationē filiorum tuorū reprobaui. Ergo ne Alia lra.
reprobaret: quid fecit? †Et suscepi co †Existimabā
gnoscere: Suscepit cognoscere deus illi vt cognoscerē.
assit ꝛ cognoscat. Interim fratres a magno
lapsu reuocat: qñ nō se iam scientem presu
mit: sed suscepit cognoscere qd̄ nesciebat.
Jam eñ volebat quasi sciens videri ꝛ ꝑdi
cari nullā deo esse curā de rebus humanis.
Facta est eñ ista iniquorū nequissima ꝛ im
pia doctrina. Sciatis fratres multos dispu-
tare ꝛ dicere: qꝛ deus res humanas nō cu-
rat: quia casib⁹ regunt omnia: vel quia stel
lis subiecte sunt volūtates nostre: qꝛ vnus-
quisqꝫ nō ꝓ meritis agitur: sed necessitate
stellarum suarū. Doctrina mala: doctrina
impia: In ꝫ iste ibat: cui⁹ pene cōmoti sūt
pedes: ꝛ cui⁹ paulomin⁹ effusi sunt gressus:
in hūc ibat errorē. Sed qꝛ non concinebat
generatiōi filioꝝ dei: suscepit cognoscere: ꝛ
dānauit sciētiā in ꝗ̄ iustis dei diē nō cōgru-
ebat. Et quid dic: audiam⁹: qꝛ suscepit co-
gnoscere ꝛ adiutus est: ꝛ didicit aliquid et
indicauit nobis. Et suscepi inqt cognoscē.
Hoc labor est: inquit: ante me: Uere
magnus labor cognoscere: quō ꝛ deus cu-
ret res humanas: ꝛ bene sit malis ꝛ laborēt
boni. Magna vis questionis: ideo hoc la
bor est ante me: quasi stat mihi in faciē mu-
rus quidam: sed habes vocem psalmi: In
deo meo transgrediar murū. Hoc labor est
ante me. Uerū dicis: labor est añ te: ꝫ ante
deum non est labor. Fac te ante deum vbi
non est labor: ꝛ nec tibi erit labor. Et fecit
hoc: nam dicit: ꝙ̄diu labor ante se. Do Alia lra.
nec †introeam in sanctuariū dei: et †intrem.
itelligam †in nouissima: Magna res †nouissimis
fratres. Tamdiu laboro inquit: et ante fa- eorum.
ciem meā laborem: quēdam quasi inextri-
cabilem video vt cognoscam quomodo: ꝛ
iustus sit deus: ꝛ res humanas curet: et nō
sit iniquus qd̄ peccantes et scelera facien-
tes felicitatem habent in hac terra: Pij vo
et deo seruientes in temptatōnibus plerū-
qꝫ: ꝛ in laboribus fatigentur. Magna dif-
ficultas est hoc scire: sed donec introeam
in sanctuarium dei. In sanctuario eñ dei

quid tibi p̄ſtatur vt hãc ſoluas queſtionē:
Et intelligã inquit in nouiſſima eoꝝ i p̄ſen
tia. Ego inq̄t de ſanctuario dei intēdo ocu
lum in finē: p̄ſentia trãſgredior. Totū hoc
qđ vocat̄ hūanū gen⁹: oīs iſta maſſa mor/
talitatis ventura eſt ad examen: ventura ē
ad libram: appendent̄ ibi opa hominū cū/
cta: mō nubes īuoluit: ſed deo cognita ſūt
merita ſinguloꝝ. Et intelligã inquit in no/
uiſſima: ſed nō a me: nã ante me labor eſt.
Unde intelligã: in nouiſſima: Intrē i ſan/
Alia lra. ctuariū dei. Ibi ḡ intellexit. Et vn̄ mō iſti
† dolos. felices: Ueruntamē ꝓpter † doloſi/
tatē poſuiſti eis: Quia doloſi ſunt: id ē
fraudulenti: q: doloſi ſunt: dolos patiunt̄.
Quid ē hoc: q: fraudulēti ſunt: fraudē pa/
tiunt̄: Fraudē volunt facere generi huma/
no in omnib⁹ nequicijs ſuis: fraudē et ipſi
patiunt̄: vt terrena bona eligãt ⁊ relinquãt
et̄na. Ergo frēs i eo qđ fraudē faciūt: frau
dē patiunt̄. Qđ iam dudū dixi: frēs quale
cor habet quis vt lucret̄ veſtē ⁊ pdat fidē:
Ille cui tulit veſtē paſſus eſt fraudē: an iſte
qui tanto damno pcutit̄: Si p̄cioſior eſt ve
ſtis q̄ fides: maiore dãno ille afficit̄. Si ãt
incōpabilit̄ fides excedit totū mūdum: ille
videbit̄ damnū veſtis ppeti. Huic aūt di/
cit̄: Quid ꝓdeſt homini ſi totū mundū lu/
cret̄: anime autē ſue damnū patiat̄: Ergo
Alia lra. quid illis cōtigit: Propter doloſitatē po/
† alleuarent̄. ſuiſti eis. Deieciſti eos dū † extollerē/
tur. Non dixit: deieciſti eos: q: elati ſunt:
nō quaſi poſtea q̄ elati ſunt: deieciſti eos:
ſed in eoipſo qđ elati ſunt: deiecti ſunt. Si
eñ efferri iã cadē eſt: deieciſti eos dū extol
lerent̄. Quō facti ſunt in deſolati/
onē ſubito: Admirat̄ ſup eis: intelligēs
in nouiſſima. Defecerūt: vere: quomō ſu
mus: qui dum extollit̄: deficit. Defecerūt:
Quō dic̄ defecerūt: Quō q̄ intelligit i no/
Alia lra. uiſſima: Defecerunt: Perierunt ꝓpter
† ſurgentiū. iniquitatē ſuã. Uelut ſomniū † ex
urgentis: Quō defecerūt: Quō deficit
ſomniū exurgētis. Fac hominē i ſomnis vi
dere ſe inueniſſe theſauros: diues eſt: ſ̄ do/
nec euigilet. Ueluti ſomniū exurgentis: ſic
defecerūt quō ſomniū euigilãtis. Querit̄
igit̄ ⁊ nō eſt: nihil i manibus: nihil in lecto.
Paup dormierat: diues in ſomnijs factus
fuerat. Si nō euigilaſſet diues eſſet: euigi/
lauit inuenit erumnã quã dimiſerat dormi/
ens. Et iſti nō inuenient miſeriã quã ſibi cō/
parauerant. ſi cum euigilauerint de hac vi
ta trãſit illud qđ q̄ſi ſomno tenebat̄: veluti
ſomniū exurgētis. Et ne diceret̄: Quid ḡ:
Parua tibi videt̄ claritas eoꝝ: parua tibi
videt̄ pompa eorū: parui tibi vident̄ tituli
imagines: ſtatue: laudes: cunei clientum. Alia lra.
Dn̄e: ait: i ciuitate tua † imagines eo † imaginē
rum ad nihilū rediges. Itaq̄ fratres ipoꝝ.
mei libere loquēs de h̄ loco: veluti vn̄ licꝫ:
q: quãdo vobis miſcemur: magis vos feri
mus: q̄ docemus i nomīe chriſti: ⁊ i timo/
re eius exhortor vos: vt quicūq̄ iſta nō ha
betis nō cupiatis: quicūq̄ habetis nō i eis
p̄ſumatis. Ecce dixi vobis nō dico dãna/
mini q: habetis: ſed dãnamini ſi de talib⁹
p̄ſumatis: ſi de talib⁹ p̄ſumitis: ſi de talibus
inflemini: ſi ꝓpter talia magni vobis vide/
amini: ſi ꝓpter talia paupes nō agnoſcatis:
ſi generis hūani cōditionē cōmunē ꝓpt ex
cellentē vanitatē obliuiſcamini. Tūc enim
deus neceſſe ē retribuat i nouiſſimo: ⁊ in ci
uitate ſua imaginē taliū ad nihilū redigat.
Qui aūt diues ē hoc mō ſit q̄ p̄cepit apo/
ſtol⁹: Precipe inq̄t diuitib⁹ hui⁹ mūdi non
ſupbe ſape: neq̄ ſape i incerto diuitiaꝝ ſua
rū: ſed in deo viuo: qui p̄ſtat omib⁹ nobis
abundãter ad fruendū. Abſtulit ſupbiã di
uitū dat conſiliū: Quaſi dicerent: diuites
ſumus: ſupbire nos ꝓhibes: iactare pom/
pas diuitiarū noſtrarū vetas. Quid ḡ fa/
cturi ſum⁹ de iſtis diuitijs: Uſq̄ adeo nō ē
quod inde fiat: Diuites inquit ſint i opib⁹
bonis: facile retribuant: cōmunicēt. Et qđ
ꝓdeſt hoc: Theſaurizant ſibi fundamētū
bonū in futurū: vt apprehēdant verã vitã.
Ubi debent ſibi theſaurizare: Quo miſit
iſte oculū intrans in ſanctuariū dei: Exhor
reſcãt oēs frēs nr̄i diuites: abūdantes pe/
cunia: auro: argento: familia: honoribus:
exhorreſcãt qđ mō dictū ē: Dn̄e i ciuitate
tua imaginē eoꝝ ad nihilū rediges. Nōne
digni ſunt hec pati: vt deus in ciuitate ſua
imaginē eorū ad nihilū redigat: q: ⁊ ipſi in
ciuitate ſua terrena imaginem dei ad nihi/
lum redigerunt: In ciuitate tua imaginem Alia lra.
eorum ad nihilum rediges. Quia † de † inflãmatū.
lectatum eſt cor meū: Dicat quibus re
bus temptat̄: quia delectatū eſt cor meū/ Alia lra.
Et renes mei † mutati ſūt: Qm̄ me de/ † cōmutati.
lectauerūt tpalia iſta mutati ſūt renes mei.
Poteſt ⁊ ſic intelligi: quia delectatū eſt cor
meū in deū: et renes mei mutati ſunt: id eſt
libidines mee mutate ſunt: et totus caſtus
factus ſum. Renes mei mutati ſunt. Et au
di quomodo. Et † ego ad nihilū reda/ Alia lra.
ctus ſum ⁊ † non cognoui. Ego ille q † nō habe.
† neſciui.

modo iſta dico de diuitibus aliqñ talia de
ſiderauı:ideo ⁊ ego ad nihilũ redact⁹ ſũ:
qñ pene effuſi ſunt greſſus mei. Et ego ad
nihilũ redactus ſum: ⁊ nõ cognoui. Non
eſt hoc ad deſperanduʒ: ⁊ de illis in quos

Alia lra.
† Ut iumẽtũ
† apud.

talia dicebã. Quid eſt nõ cognui? †Qua
ſi pecus fact⁹ ſum †ad te ⁊ ego ſem
per tecũ: Multũ inter eſt inter iſtũ ⁊ ali
os. Iſte quaſi pecus factus eſt deſideran
do terrena: qñ redactus ad nihilũ nõ cog
nouit eterna: ſed nõ receſſit a deo ſuo: quia
nõ illa deſiderauit a demonibus: a diabo
lo. Hoc eñ iam vobis cõmẽdaui: vox eſt
ſynagoge: id eſt illius populi qui nõ ſerui
uit idolis. Pecus quidẽ factus ſum: a deo
meo terrena deſiderans: ſed nunꝗ receſſi
ab ipſo deo meo: Quia ergo ꝗuis factus

Alia lra
† dexterã meã.

pecus: ñ receſſi a deo meo. Sequit. Te
nuiſti manũ† dextere mee: Nõ dixit
manũ dexterã meã: ſed manũ dextere mee.
Si dextera manus eſt: manus habet ma
nũ. Manũ tenuiſti dextere mee: vt dedu
ceres me. Quid poſuiſti manũ? Poteſta
tẽ. Hoc eñ dicimus queꝗ habere in ma
nu qd habet in ptãte: quomõ dixit diabo
lus deo de Iob: Mitte manũ tuaʒ: ⁊ tolle
que habet. Quid eſt mitte manũ tuã? Da
poteſtatẽ. Manũ dei poteſtatẽ dei dixit:
ſicut ſcriptũ eſt alio loco: Mors ⁊ vita in
manibus lingue. Nũquid lingua manus
habet. Quid eſt in manib⁹ lingue? In ptã
te linge. Quid eſt in ptãte lingue? Ex ore
tuo iuſtificaberis: ⁊ ex ore tuo cõdemnabe
ris. Tenuiſti ğ manũ dextere mee: ptãtem
dextere mee. Que erat dextera mea? Quia
ego ſemꝑ tecum. In ſiniſtrã habebã: qꝛ pe
cus factus ſum: id eſt qꝛ terrena in me fuit
ꝯcupiſcentia. Sed dextera mea erat: quia
ſemꝑ tecũ erã. Huius dextere mee: manũ
tenuiſti: id eſt ptãteʒ rexiſti: quã poteſtatẽ?
Dedit eis poteſtateʒ filios dei fieri. Cepit
eſſe iam inter filios ad nouũ teſtamentũ ꝑ
tinens. Uide quõ retẽta eſt manus dexte

Alia lra.
† et

re eius. † In voluntate tua deduxiſti
me. Quid ẽ in volũtate tua? Nõ meis me
ritis. Quid ẽ in volũtate tua? Audi Apo
ſtolũ: Qui fuit pecus ꝑmo terrena deſide
rãs: ⁊ ḃm vetus teſtamentũ viuens. Quid
ait? Qui ꝑmo fui blaſphemus: ⁊ ꝑſecutor:
⁊ iniurioſus: ſed miſcðiam ꝯſecutus ſum.
Quid ẽ in volũtate tua? Gratia dei ſũ id

Alia lra.
† ſuſcepiſti

qd ſum. Et cũ gloria † aſſũpſiſti me:
Iam qd aſſumptus eſt: ⁊ in qua gloria qs
explicat? Quis dicit? Expectem⁹ hoc: qꝛ in
reſurrectiõe erit: in nouiſſimis erit. Cũ glo
ria aſſũpſiſti me. Et cepit cogitare felicita
teʒ ipam celeſtẽ: ⁊ arguere ſe: qꝛ pec⁹ fuit: ⁊
terrena deſiderauit. Quid eñ mihi
eſt in celo: ⁊ a te qd volui ſuꝑ terrã?
Ex voce veſtra intellexiſſe vos video. Cõ
parauit voluntati ſue terrene ꝑmiũ celeſte
qd acceptur⁹ eſt: vidit quid ibi ſibi ſeruare
tur: ⁊ cogitãs ⁊ eſtuans in cogitatõe cuiuſ
dã rei ineffabilis: quã nec ocul⁹ vidit: nec
auris audiuit: nec in cor hoīs aſcẽdit: non
dixit illud: aut illud mihi eſt in celo: ſed qd
mihi eſt in celo. Quid eſt illð qd habeo in
celo. Quãtũ eſt: qle eſt: quid eſt? Et cũ nõ
trãſijt qd habeo in celo a te: quid volui ſu
per terrã? Seruas mihi tu: ſi dicã vt poſſũ:
ſed date veniam: accipite conatũ meũ de
uotionẽ nitendi: nã explicandi nullã facul
tatẽ. Seruas inqt mihi tu in celo diuitias
imortales te ipum: ⁊ ego volui a te in terra
qd habent ⁊ impij: qd hñt ⁊ mali: qd hñt
⁊ facinoroſi: pecuniã: aurũ ⁊ argentũ: gem
mas: familias: qd habẽt ⁊ ſcelarati multi:
qd habẽt multe femine turpes: multi viri
turpes. Hec pro magno deſideraui a deo
meo ſuꝑ terrã: cũ ſeruet ſe mihi: eſt in celo
de⁹ me⁹: Oſtẽdẽ hʒ ipm qd. Et a te qd vo

Alia lra.
† caro mea ⁊
cor meũ.
Alia lra.
† nõ habet.

lui ſuꝑ terrã. Defecit† cor meũ ⁊ ca
ro mea deus cordis mei: Hoc ğ mi
hi eſt in celo ſeruatum. Deus cordis mei.
Et pars mea deus †me⁹: Quid ẽ fra
tres. Inuenimus diuitias nr̃as: eligat ſibi
ꝑtes genus hũanũ. Uideam⁹ hoĩes cupi
ditatũ diuerſitate dilaniari: eligãt alij ma
liciã: alij aduocationẽ: alij diuerſas vari
aſꝙ doctrinas: alij negociationẽ: alij agri
culturã iſtas ꝑtes ſibi faciãt de rebus hũa

Alia lra
† in eternum.

nis: clamet ꝑplꝰs dei ꝑs mea de⁹ me⁹: niſi
ad tꝑs ꝑs mea: ſʒ ꝑs mea de⁹. In ſecula:
Aux ⁊ ſi ſꝑ habebo. Quid habebo? Deũ
⁊ ſi ſꝑ habereʒ: ꝗ magnũ bonũ haberem?
Huc accedit qꝛ de⁹ ſeipm mihi ꝓmittit: et
id me ineternũ habiturũ ꝓmittit. Tm ha
beo: ⁊ nunꝗ nõ habeo. Magna felicitas
ꝑs mea de⁹. Qðdiu? In ſecula. Quõ? Ec
ce vide quõ illũ amauit. Fecit cor caſtũ de
us cordis mei ⁊ ꝑs mea in ſecula. Factũ ẽ
cor caſtũ: gratis iã amat de⁹: nõ ab illo peti
tur aliud ꝑmiũ. Qui aliud premiũ petit a
deo: ⁊ ꝓpterea vult ſeruire deo: carius fac
qd vult accipere: ꝗ ipm a q vult accipere.
Quid ğ? Nullũ ꝑmiũ dei? Nullũ ꝑter ip
ſũ. Premiũ dei ipe de⁹ eſt. Hoc amat hoc
diligit: ſi aliud dilexerit nõ erit caſt⁹ amor.

Q

Recedis ab igne imortali:frigeſceſ: corrũ
peris. Noli recedere corruptio tua erit:for
nicatio tua erit. Iã iſte recedit:iã iſtũ peni
tet:iã penitẽtiã iſte eligit:iaꝫ dicit: ps mea
Alia lra. deus. Et quõ delectanẗ in ipo quẽ parteꝫ
† Quia ecce. ſibi elegit? †Ecce qui†longe faciũt ſe
† elongant. a te peribũt: Iſte ḡ receſſit a deo:ſed nõ
longe:qꝛ quaſi pec⁹ factus ſum inqͭt:ꝛ ego
ſꝑ tecũ. Illi vero longe receſſerũt:qꝛ ñ ſo-
lum terrena deſiderauerũt:ſed ea a demo-
nibus ꝛ a diabolo petierũt. Qui lõge ſe fa
ciũt a te ꝑibunt. Et q̃d eſt lõge a deo fieri?
Alia lra. Perdidiſti †oẽm qui fornicaẗ abs
† omnes. te. Huic fornicatiõi ꝯtrarius eſt amor ca-
† fornicanẗ. ſtus. Quis eſt amor caſtus? Amat iaꝫ ani
ma ſponſum ſuuꝫ. Quid ab illo querit:ab
ſponſo ſuo queꝫ diligit? Forte quõ ſibi eli
gũt aut hoieſ generos:aut ſpõſos femine:
eligunt forte diuitias:ꝛ aurũ eius amat:et
fundos:ꝛ argẽtũ:ꝛ pecuniã:ꝛ equos: ꝛ fa
miliã:ꝛ cetera? Abſit. Iſte ipſum ſolũ amat:
gratis amat:qꝛ in ipſo habet oĩa: qꝛ ꝑ ipſũ
facta ſunt oĩa. Perdidiſti omnẽ qui forni-
caẗ abs te. Tu autẽ quid facis? Mihi
aũt adherere deo bonũ eſt: Hoc eſt
totũ bonũ. Uultis amplius? Doleo volẽ-
tes. Fratres quid vultis ampli⁹? Deo ad-
herere nihil eſt meli⁹:qñ videbim⁹ facie ad
faciẽ. Mõ ḡ q̃d? Quia adhuc peregrin⁹
loquor: Adherere deo inquit bonũ eſt:ſed
Alia lra. mõ in peregrinatione:qꝛ nondũ venit res.
† dño. Ponere in†deo ſpem meã. Q̃diu ḡ
nondũ adheſiſti ibi pone ſpem. Fluctuas
ꝑmitte ad terrã hãc anchorã:nondũ heres
ꝑ preſentiã inhere per ſpem. Ponere in de
um ſpem meã. Et quid hic agẽs pones in
deo ſpem tuã? Quod erit negociũ tuũ: niſi
vt laudes quẽ diligis: ꝛ facies te cũ coama
toribus ei⁹. Ecce ſi amares aurigã: nõ ra-
peres ceteros:vt tecũ amarẽt? Amator au
rige quacũq; tranſit loquiẗ de illo:vt cum
illo eũ ament ꝛ ceteri. Gratis amanẗ flagi
cioſi homines:ꝛ a deo premiũ queritur vt
ametur? Ama deuꝫ gratis: nulli inuideas
deũ. Rapite eum quotq̃t poteſtis:quotq̃t
poſſeſſuri eſtis:nõ fit anguſtus. Nullos in
illo limites facietis :totũ ſinguli poſſidebi
tis:ꝛ totũ omnes habebitis. Ergo hoc fac
cum hic es: id eſt cũ ponis in deo ſpem tu
Alia lra. am. Quid eñ hic ſequiẗ? Ut annun-
† laudatiões. ciẽ omnes†laudes tuas in†atrijs fi
† portis. lie ſyon: Ut annũciẽ omnes laudes tu-
as. Sed vbi? In atrijs filie ſyon: qꝛ ꝑdica
tio dei preter eccleſiã inanis eſt. Parũ eſt
laudare deum ꝛ annũciare omnes laudes
eius: In atrijs ſyon annũciat. Ad vnitatẽ
attẽde:noli diuidere populũ: ſed rape ad
vnũ ꝛ fac vnũ. Oblit⁹ ſum q̃diu dixi: Iã
finito pſalmo ex iſto odore cõſtiio me diu
turnũ habuiſſe ſermonẽ:ſed ſtudijs veſtrꝭ
nõ ſufficio. Uiolenti eſtis nimis:vtinã iſta
violentia rapiatis regna celorũ.

¶ Explicit Tracẗ. de pſ. LXXII.
Incipit Tracẗ. de pſ. LXXIII.

P Salmi huius titulus eſt. Intel-
lect⁹ Aſaph. Aſaph latine cõ-
gregatio: grece ſynagoga dicitur.
Uideamus q̃d intellexerit iſta ſynagoga.
Nos aũt intelligamus ꝑmitus ſynagogã:
exinde intelligemus quid intellexerit ſyna
goga. Omnis cõgregatio generali nomi-
ne ſynagoga appellaẗ:ꝛ pecorũ ꝛ hominũ
poteſt dici cõgregatio. Non aũt hic peco-
rum cõgregatio ẽ qñ audiuimus intellec-
tũ. Nam homo cũ ſe neglexerit intellectũ
in honore poſitus:quid de illo dictũ eſt au
di. Homo in honore poſitus nõ intellexit:
cõꝑatus eſt iumẽtis inſenſatis:ꝛ ſimilis fa
ctus eſt illis. Quia ergo non eſt pecoꝝ cõ
gregatio:nec diu differendũ eſt nec diligẽ
tibus cõmendandũ: ſed quia hominũ eſt
quorũ hominũ ſit h̃ debemus itelligẽ. Nõ
vtiq; eoꝝ hoĩm eſt qui in honore poſiti nõ
intelligentes cõparati ſunt iumẽtis inſen-
ſatis:ꝛ ſimiles facti ſunt eis:ſed eoꝝ qui in
telligũt. Preſcribit eñ hoc titulus pſalmi
dicens. Intellect⁹ Aſaph. Intellectus ḡ
quedã cõgregatio eſt:cuius vocẽ audituri
ſumus. Sed qm̃ ꝓprie ſynagoga dicta eſt
cõgregatio populi iſrael:ita vt vbicũq; au
dierimus ſynagogã: nõ iam ſoleam⁹ intel
ligere niſi populũ iudeoꝝ: videam⁹ ne for
te ipſius vox ſit in iſto pſalmo. Sed qualiũ
iudeorũ:ꝛ qualis populi iſrael? Nõ eñ pa
lee ſed forte frumenti: nõ ramorũ fractoꝝ:
ſed forte cõfirmatorũ. Nõ eñ oẽs qui ſũt
iſrael:hi ſunt iſraelite ſed in Iſaac inq̃t vo
cabitur tibi ſemẽ:hoc eſt nõ hi qui filij car-
nis:hi filij dei:ſed filij ꝓmiſſionis deputã-
tur in ſemine. Sũt ḡ quidã iſraelite ex qui-
bus erat ille:de q̃ dictũ ẽ: Ecce v̇e iſraelita
in quo dolus nõ eſt: nõ ſcd̃m hoc dico qd̃
ꝛ nos iſraelite ſum⁹:qꝛ ꝛ nos ſemẽ Abrae
ſumus. Gentibus quippe loquebaẗ Aplſ
cũ diceret: Ergo Abrae ſemẽ eſtis ſm ꝓ-
miſſionẽ heredes. Scd̃m hoc ḡ oẽs iſraeli
te qui ſequimur veſtigia fidei patris noſtri
Abrae:ſed illo mõ hic intelligamus iſrae-

litarū vocē: quō dixit Aplus: Nam ⁊ ego
iſraelita ſum ex ſemine Abrae ꝺ tribu Be
niamin. Hic ḡ intelligam⁹ qꝺ ꝓphe dixe/
rūt: Reliq̄e ſalue fient. Reliquiaruꝫ itaqꝫ
ſaluatarū audiam⁹ hic vocē: vt loquaꝛ ſy/
nagoga que accepat vet⁹ teſtamentū: ⁊ in
tēta erat in ꝓmiſſa carnalia: ⁊ ex h̄ factū eſt
vt nutarēt ei pedes. Nā ⁊ in alio quodam
pſalmo: vbi titulus etiā habet aſaph q̄d di
citur: Q̄ȝ bonus deus iſrael rectis corde.
Quare rectis corde? Mei autem pene cō
moti ſꝛ pedes. Et q̄ſi dicēm⁹: vñ tibi cōmo
ti ſūt pedes: paulomin⁹ inq̄t effuſi ſūt greſ/
ſus mei: qꝛ zelaui in peccatorib⁹ pacē pec/
catorū videns. Cuꝫ eñ ſm ꝓmiſſa dei ad
vetus teſtamentū ꝑtinētia expectaret feli/
citatem terrenā: aīāduertit eam abundare
apud impios in his reb⁹ q̄s expectauerat a
deo pollere illos qui nō colerent deū: ⁊ tan
q̄ſ ſine cā deo ſeruiſſet nutauerit pedes ei⁹.
Ibi eñ dicit: Ecce ipi pctōres abundan/
tes in ſclo obtinuerūt diuitias Nūquid in
vano iuſtificaui cor meū? Videte quēad/
modū paulomin⁹ effuſi ſunt greſſus ei⁹: vt
iā dicat ſibi aīa: Que vtilitas qꝛ ſuio deo?
Ecce ille nō ſeruit ⁊ felix eſt: ego ſeruio ⁊ la
boro. Poſtremo puto: qꝛ ⁊ ego felix ſum:
qm̄ ⁊ ille felix ē q̄ nō ſeruit. Quare me putē
ideo felicē eſſe qꝛ ſeruio? Ille aūt pſalmus
cui⁹ teſtimoniū ꝓduxi p̄cedit iſtū quē nūc
in manib⁹ habem⁹. Opportune aūt nō ex
nr̄a ſed ex dei diſpēſatione factū eſt: vt mō
audiremus ex euāgelio: qꝛ lex ꝑ Moyſen
data ē: gratia ⁊ veritas ꝑ Ieſū chriſtū fac/
ta eſt. Si eñ diſcernim⁹ duo teſtamēta: ve
tus ⁊ nouū: nō ſūt eadē ſacramēta: nec ea/
dē ꝓmiſſa: eadē tñ pleraqꝫ p̄cepta. Nā nō
occides: nō mechaberis: nō furaberis: ho
nora patrē ⁊ matrē: ⁊ nō falſū teſtimoniuꝫ
dixeris: nō ꝯcupiſces res ꝓximi tui: nō cō
cupiſces vxorē ꝓximi tui: ⁊ nobis p̄ceptū
eſt: ⁊ q̄ſquis ea nō obſeruauerit deuiat: nec
oino dign⁹ eſt qui accipere mereaꝛ montē
ſanctū dei: de quo dictū eſt: Quis habita
bit in tabernaculo tuo: ⁊ q̄s req̄eſcet in mō
te ſancto tuo? Innocēs manibus ⁊ mūdo
corde. Hec dicim⁹ fratres cariſſimi: vt om
nes de nouo teſtamēto diſcatis: nō inhere
re terrenis reb⁹: ſꝫ celeſtia adipiſci. Diſcuſ/
ſa ḡ p̄cepta: aut oīa eadeꝫ inueniūtur: aut
vix aliq̄ in euāgelio q̄ nō dicta ſunt a ꝓphe
tis. Precepta eadē: ſacramēta nō eadē: ꝓ
miſſa nō eadē. Videam⁹ quare p̄cepta ea
dē: qꝛ ſm hec deo ſeruire debem⁹. Sacra/
menta nō eadē: qꝛ alia ſūt ſacramēta dan/
tia ſalutē: alia ꝓmittētia ſaluatorē. Sacra
mēta noui teſtamēti dāt ſalutē: ſacramēta
veteris teſtamēti ꝓmiſerūt ſaluatorē. Cuꝫ
ergo iā teneas ꝓmiſſa q̄d q̄ris ꝓmittētia?
Habēs iā ſaluatorē hoc dico teneas ꝓmiſ
ſa: nō qꝺ iam acceperim⁹ vitā eternā: ſꝫ qꝛ
iā venerit chriſt⁹ qui ꝑ ꝓphas p̄nūciabaꝛ.
Mutata ſūt ſacramēta: facta ſꝛ faciliora:
pauciora: ſalubriora. Promiſſa quare nō
eadem? Quia promiſſa eſt terra chanaan:
terra copioſa: fructuoſa: affluens lacte ⁊
melle: ꝓmiſſū regnū temporale: ꝓmiſſa fe/
licitas ſeculi: ꝓmiſſa fecunditas filiorū: ꝓ
miſſa ſubiectio inimicoruꝫ: hec oīa ad ter/
renā felicitatē pertinēt. Sed quare ipa pri
mo ꝓmitti oportebat? Quia nō primo qꝺ
ſpirituale eſt: ſed qꝺ aīale poſtea inq̄t ſpūa
le. Primus homo ꝺ terra terren⁹: ſcꝺs hō
ꝺ celo celeſtis: q̄lis terren⁹: tales ⁊ terreni:
⁊ q̄lis celeſtis tales ⁊ celeſtes. Sicut porta
uim⁹ imaginē terreni: portemus ⁊ imaginē
eius qui de celo eſt. Ad imaginē terreni ꝑ
tinet vetus teſtamētū: ad imaginē celeſtis
nouū teſtamentū. Sꝫ ne quiſqꝫ putaret ab
alio factū eſſe hominē terrenū: ab alio cele
ſtē: ideo deus oſtendēs ſe eē vtriuſqꝫ crea/
torē: etiā vtriuſqꝫ teſtamēti ſe eē voluit au/
ctorē: vt ⁊ terrena ꝓmitteret in veteri teſta
mento: ⁊ celeſtia in nouo teſtamento. Sed
tādiu p̄mus homo terrenus eſt: q̄ādiu ter/
rena ſapis. Nunq̄d qm̄ puero danꝛ q̄dam
puerilia ludrica: quib⁹ puerilis anim⁹ auo
ceꝛ: ꝓpterea grādeſcenti nūmi nō excucīā
tur e manibus: vt aliq̄d vtilius tractet qꝺ
grandē decet? Verumtñ tu ipe dediſti filio
tuo ⁊ nuces puulo ⁊ codicē grandi. Nō ḡ
qꝛ illa quaſi ludicra puerorū deus ꝑ nouū
teſtamentū excuſſit de manibus filiorū: vt
aliquid vtilius daret grandeſcentib⁹: pro
pterea priora illa nō ipe dediſſe putandus
eſt. Ipe vtruncꝫ dedit: ſꝫ lex ipa ꝑ Moyſen
data eſt: gratia ⁊ veritas ꝑ Ieſum chriſtuꝫ
facta eſt. Grā: qꝛ impleꝛ ꝑ caritatē: qꝺ ꝑ lit
terā videbaꝛ: veritas qꝛ redditur qꝺ ꝓmit
tebaꝛ. Hoc ḡ intellexit Aſaph iſte. Deni/
qꝫ oīa que iudeis ꝓmiſſa fuerāt ablata ſūt.
Vbi eſt regnū eorū? Vbi templū: vbi vnc
tio: vbi ſacerdos: vbi iā apud illos ꝓphe?
Ex quo venit qui ꝑ ꝓphetas p̄dicabaꝛ in
illa gente: iā nihil horū eſt: iam ꝑdidit ter/
rena: ⁊ nondū querit celeſtia. Inherere er/
go terrenis: q̄uis ea de⁹ donet: nō debes.
Verūtñ nō qꝛ eis inherere nō debemus:

aliū ea dare: niſi deū credere debem⁹. Ipſe
ea dat: ſꝫ noli ꝓ magno expectare ab eo bo
nū: qđ dat ⁊ nō bono. Nā ſi ꝓ magno ea
daret: malis ea ñ daret. Ideo aūt ea volu
it dare ⁊ malis: vt diſcāt boni aliud ab eo
querere: quod nō dat ⁊ malis. Illi autē in
herētes terrenis miſeri: ⁊ nō de illo ꝑſumē
tes q̄ fecit celū ⁊ terrā: q̄ eis dedit ⁊ ipa tre
na: qui eos etiā tp̄alit̄ de egypti captiuita-
te liberauit: qui eos ꝑ diuiſuꝫ mare duxit:
qui eoꝝ inimicos ꝑſequētes fluctib⁹ obru
it: nō in illo ꝑſumentes q̄ daret vtiq̄ cele-
ſtia grādibus: ſicut terrena ꝑuulis dedit ti
mentes perdere qđ acceperant: occiderūt
qui dederat. Hec dicim⁹ fratres: vt oēs de
nouo teſtamento diſcatis nō inherere ter-
renis. Si eñ illi inexcuſabiliter terrenis in
heſerūt: quibus ipm̄ nouū teſtamentū nō-
dū fuerat reuelatuꝫ: quāto inexcuſabilius
terrena ſectant̄: quib⁹ iā ꝓmiſſa celeſtia in
nouo teſtamēto reuelata ſunt: Nā recolite
fratres mei q̄d dictū ſit a ꝑſequentib⁹ chri
ſtū: Si dimiſerimus eum: veniēt romani ⁊
tollēt nobis ⁊ locū ⁊ gentē. Uidete qꝫ timē
do terrena ꝑdere: regē celi occiderūt: Et
quid eis factū eſt: Perdiderūt etiā ipa ter
rena: ⁊ vbi occiderūt chriſtū ibi occiſi ſūt:
⁊ cū terrā nolentes perdere: datorē vite oc
ciderunt: eādē terrā occiſi ꝑdiderūt: ⁊ eo
tenpore quo illū occiderūt: eo ipſo tēpore
admonerent̄: quare iſta ꝑpeſſi ſūt. Qñ eñ
euerſa eſt ciuitas iudeoꝝ paſcha celebra-
bāt: ⁊ in multis milib⁹ hoim tota ipa gens
cōuenerat ad illius feſtiuitatis celebratio-
nē. Ibi deus ꝑ malos quidē: ſed tamē ille
bonus per iuſtos: ſed iuſtus ⁊ iuſte: ita in
eos vindicauit: vt perimerētur multa mi-
lia hominū: ⁊ ipſa ciuitas euerteret̄. Hoc
in iſto pſalmo plāgit intellectus Aſaph: ⁊
in ipo plāctu tanq̄ꝫ intellect⁹ diſcernit ter-
rena a celeſtib⁹: diſcernit vetus teſtamētū
a nouo teſtamēto: vt videas ꝑ q̄ tranſeas:
quid expectes: quid relinquas: quib⁹ here
as. Sic ergo cepit.

Expoſitio pſalmi.

Alia lra. † nō haber.

V T quid de⁹ reppuliſti † nos
in fine: Reppuliſti in finē ex per
ſona iudeoꝝ: ex ꝑſona cōgregati
onis q̄ ꝓprie ſynagoga appellat̄. Ut quid
reppuliſti nos deus in fine: Nō reꝑhendit:
ſed querit vt q̄d: q̄ꝛobrē: ꝓpter q̄d hoc feci
ſti: Quid feciſti: Reppuliſti nos in finem.
Quid eſt in finē: Forte vſq̄ꝫ in finē ſeculi.
An reppuliſti nos in chriſto qui filiis ē om
ni credēti: Ut q̄d eñ reppuliſti nos de⁹ in
fineꝫ: Iratus eſt † animus tuus ſup
oues † gregis tui. Quare iratus es ſu-
per oues gregis tui: niſi qꝫ terrenis inhere
bam⁹: ⁊ paſtorē nō agnoſcebam⁹: † Me
mento ꝯgregationis tue: quā poſ
ſediſti ab initio. Nūquid iſta pōt eſſe
vox gētiū. Nūq̄d gētes poſſedit ab initio:
Sꝫ poſſedit ſemē Abrae pp̄lm iſrl̄ etiā ſm̄
carnem natū ꝺ patriarchis patribus nr̄is:
quoꝝ nos filij facti ſumus: nō veniēdo de
carne: ſed imitādo fidē. Illi aūt a deo poſ
ſeſſi ab initio: quid eis ꝯtigit: Memēto cō
gregationis tue quam poſſeſſiſti ab initio.

Redemiſti virgā hereditatis tue:
Ipam cōgregationē tuā virgā hereditat̄
tue redemiſti. Hāc ipſam ꝯgregationē di-
xit virgā hereditatis. Reſpiciam⁹ ad fac-
tum primū: qđ voluit poſſidere ipam ꝯgre
gationē liberans illā de egypto: qđ ſignuꝫ
dederit Moyſi cū dicēt Moyſes ei: Qđ
ſignū dabo vt credāt mihi qꝫ tu me miſiſti:
Et de⁹ ait ad illū: Quid in manu tua por-
tas: Uirgā. Proice illā in terrā. Et dimi-
ſit virgā in terrā: ⁊ facta eſt ſerpens: ⁊ expa
uit Moyſes: ⁊ fugit ab eo. Et ait illi dñs:
Apprehēde caudā eius. Et apprehēdit: ⁊
reuerſa eſt in ſtatum ſuū virga facta: ſicut
antea virga erat. Quid ſignificat: Nō eñ
fruſtra factū eſt. Interrogem⁹ litteras dei.
Quid ſerpens ꝑſuaſit hoī: Mortē. Ergo
mors a ſerpente: Si mors a ſerpēte: virga
in ſerpēte: chriſtus in morte. Idō etiā cuꝫ a
ſerpentib⁹ in deſerto morderent̄ ⁊ necarēt̄:
ꝑcepit dñs Moyſi: vt ſerpentē eneū exal
taret i heremo: ⁊ admoneret pp̄lm: vt q̄ſq̄s
a ſerpēte morſus eēt illū intueret̄: ⁊ ſanaret̄.
Sic ⁊ fiebat. Sic ⁊ hoīes a venenis morſi
a ſerpētibus ſanabātur intuēdo ſerpentē.
Sanari a ſerpēte magnū ſacramētū. Quid
eſt intuēdo ſerpentē ſanari a ſerpēte: Cre-
dēdo in mortuū ſaluari a morte. Et tñ ex-
pauit: ⁊ fugit Moyſes. Quid ē ab illo ſer
pēte fugiſſe Moyſē: Quid fratreſ: niſi qđ
ſcimus in euāgelio factū: Mortu⁹ eſt chri
ſtus: ⁊ expauerūt diſcipuli: ⁊ ab illa ſpe in
q̄ fuerāt receſſerūt. Sed q̄d dictū eſt: Apꝑ
hēde caudā eius. Quid ē cauda: Poſteri
ora cōprehēde. Hoc ſignificauit ⁊ illđ: po
ſteriora mea videbis. Primo fact⁹ ſerpēs:
ſed cauda retēta facta virga. Primo occi
ſus: poſtea reſurrexit. Eſt etiā in ea cauda
ſerpentis finis ſeculi: qꝫ ſic mō mortalitas
eccl̄ie ābulat: alij eunt: alij veniūt ꝑ mortē

Alia lra. † furor: † paſcue tue. Alia lra. † Memor eſto

tanq̄ ꝑ ſerpentē: qꝛ a ſerpēte mors ſemina-
ta eſt. Sꝫ in fine ſeculi: tāq̄ cauda redim⁹
ad manū dei: ⁊ efficimur ſtabilitū regnum
dei: vt impleaᵗ in nobis: redemiſti virgā he-
reditatis tue. Sed qꝛ ſynagoge vox eſt: re-
demit aūt virgam hereditatis: magis ap-
paret in gētib⁹. Occulta aūt ſpes iudeoꝝ:
vel eoꝝ q̄ futuri ſūt vt credāt: vel eoꝝ q̄ eo
tpe crediderūt: qn̄ miſſo ſpirituſctō diſci-
puli oim̄ gentiū linguis locuti ſūt. Tūc. n.
aliquot milia de iudeis ipis chriſti crucifi-
xoribus crediderūt: ⁊ qꝛ ꝓpe iuēti erāt: ita
crediderūt: vt oīa que habebāt venderent
⁊ ꝑcia rerū ſuarū ante pedes apl'oꝝ pone-
rēt. Quia ḡ occultū erat hoc magiſq̄ redē-
ptio virge dei clara futura erat in gētibus
ex ꝓpōat vn̄ dicat: quod dixit: virgam he-
Alia lr̄a. reditatꝭ tue. Hoc dixit nō de gētib⁹ in qui-
† Mons. bus manifeſtū ē. Sed vn̄: Montē ſyō:
Alia lr̄a. Ad hec ⁊ mōs ſyon pōt aliter itelligi iſtū.
† quo. In †quem habitaſti in †ipo. Ubi erat
† eo. ꝑpl's aī: vbi inſtitutū templū: vbi celebra-
ta ſacrificia: vbi oīa illo tpe neceſſaria chri-
ſtū ꝓmittentia. Promiſſo cū reddiᵗ res iā
fit ſupflua: nam anq̄ reddaᵗ qđ ꝓmittitur
neceſſaria ē ipa ꝓmiſſio: ne ꝓmiſſum ſi ob-
liuiſcaᵗ cui ꝓmittiᵗ: ⁊ nō expectādo moria-
tur. Oportet ḡ vt expectet: vt cuꝫ venerit
accipiat: iđ nō debet deſerere ꝓmiſſionē.
Propter hoc nō deſerebanᵗ figure: vt ve-
niēte die: vmbre tollerēᵗ. Mōtē ſyon iſtū
Alia lr̄a. quē ihabitaſti i ipo. †Et eleua manū
† Leua man⁹ tuā in ſupbiā eorū in fine: Quō nos
tuas i ſupbias repellebas in finē: ſic eleua manū tuā i ſup-
biā eoꝝ in finē. Quorū ſuperbiā? A quib⁹
euerſa eſt hieruſalē. A quib⁹ aūt niſi a regi-
bus gentiū? Bn̄ eleuata eſt man⁹ ei⁹ in ſu-
biā eoꝝ in finē: nā ⁊ ipi iā chriſtū cognoue-
rūt. Finis eīn legis chriſt⁹ ad iuſticiā omni
credenti. Qꝫ bn̄ illis optat: q̄ſi iratus loq-
tur: ⁊ maledicere videᵗ: ⁊ vtinā eueniat qđ
maledicit: immo in nomine chriſti euenire
gaudeam⁹. Jam tenētes ſceptrū ſubdunᵗ
ligno crucis: iā fit qđ ꝑdictū ē: Adorabūt
eū oēs reges terre: oēs gentes ſeruient illi.
Jā in frontib⁹ regū ꝑcioſius ē ſignū crucꝭ:
q̄ gemma diadematis. Eleua manū tuaꝫ
Alia lr̄a. in ſupbiā eoꝝ in finē. Quāta †maligne
† malignat⁹ eſt ꝓpatus ē inimic⁹ in † ſanctis tuis.
† ſancto. In his q̄ ſancta tua erāt: id eſt in tēplo: in
ſacerdotio: in illis oībus ſacramētis q̄ illo
tpe fuerūt: quāta maligne ꝓpatus ē inimi-
cus. Reuera inimic⁹ tūc ꝓpatus ē. Gētes
eīn tūc q̄ hoc fecerūt: deos falſos colebāt:

ſimulachra adorabāt: demonibus ſeruie-
bāt: ꝓpati ſūt tn̄ multa mala in ſanctis dei.
Quādo poſſent: niſi ꝑmitterētur? Qn̄ aūt
ꝑmitterenᵗ: niſi iā ſancta illa ꝑma ꝓmiſſi-
ua nō eſſent: cū ipe q̄ ꝓmiſerat teneret? Er-
go quāta malignatus eſt inimic⁹ in ſanctis
tuis. ¶ Et gloriati ſunt †oēs q̄ oderūt Alia lr̄a.
te: Seruos attende demonū: ſeruos ſimu- † nō habet.
lachroꝝ: quales tūc gētes erāt: qn̄ euerte-
rūt templū ⁊ ciuitatē dei. Et gloriati ſunt:
In medio ſolēnitatis tue. Memēto
te qđ dixi tūc euerſam eſſe hieruſalē: cū ip-
ſa ſolēnitas agereᵗ: in qua ſolēnitate dn̄m
crucifixerūt. Cōgregati ſeuierūt: cōgrega-
ti perierūt. ¶ Poſuerūt ſigna ſua ſig-
na ⁊ nō cognouerūt: Habebāt ſigna
ſua que ibi ponerēt vexilla ſua: aquilas ſu-
as: dracones ſuos: ſigna romana: aut etiā
ſtatuas ſuaſ: quas ꝑmo in tēplo poſuerūt:
aut forte ſigna ſua que audierāt a vatibus
demonū ſuoꝝ: ⁊ nō cognouerūt. Quid nō
cognouerūt? Quia nō haberes in me ptā-
tē: niſi tibi data eſſet deſup. Nō cognoue-
rūt: qꝛ nō ipis honor delat⁹ eſt: vt afflige-
rēt: vt caperēt: vl' euererēt ciuitatē: ſed im-
pietas eoꝝ tanq̄ ſecuris dei facta eſt. Fac-
ti ſunt inſtrumētū irati: nō in regnū placa-
ti. Facit hoc eīn de⁹: qđ plerūq̄ facit ⁊ hō.
Aliqn̄ iratus homo apprehēdit virgā iacē-
tē in medio fortaſſe qualecūq̄ ſarmētū: ce-
dit inde filiū ſuū: ac deinde ꝓijcit ſarmen-
tū in ignē: ⁊ filio ſeruat hereditatē. Sic ali-
qn̄ deus ꝑ malos erudit bonos: ⁊ ꝑ tpaleꝫ
potentiā dānandoꝝ exercet diſciplinā li-
berādoꝝ. Quid eīn? Putatꝭ fratres: qꝛ ve-
re ſic data eſt diſciplina illi gēti: vt oīno pe-
riret? Quāti inde poſtea crediderūt: quāti
adhuc credituri ſunt? Alia eſt palea: aliud
frumentū: ſup vtrūq̄ tn̄ intrat tribula: ſed
ſub vna tribula aliud cōminuiᵗ: aliud pur-
gatur. Quantū bonū ꝑſtitit nobis de⁹ de
malo Jude traditoris: de ipa ſeuitia iude-
orum: quantū bonū preſtitū eſt fidelibus
gentibus. Occiſus eſt chriſtus: vt eſſet in
cruce quo attēderet qui eſſet a ſerpēte per-
cuſſus. Sic ergo ⁊ iſti forte a diuinis ſuis
audierāt: qꝛ debuerunt ire ad hieruſalē: et
capere eā: ⁊ cū cepiſſent atq̄ euertiſſent eā
dixerunt ſibi: qđ a demonib⁹ ſuis factū ſit.
Poſuerūt ſigna ſua ſigna: ⁊ nō cognoue-
rūt. Quid nō cognouerūt? Sicut i †egreſ- Alia lr̄a
ſu deſuper. Quia niſi deſuper egredere- † in exitu ſup
tur iuſſio: nunq̄ ſeuientib⁹ gentibus in iu- ſummū.
deorū populū talia licerēt. Sed egreſſū eſt

deſuper: quõ dicit daniel a principio ora-
tiõis ſue: egreſſus eſt ſermo. Hoc ⁊ dñs ip
ſi pilato inſtanti ſe: ⁊ ponẽti ſigna ſua ſig-
na: ⁊ nõ cogſcenti ⁊ dicẽti ad chriſtũ: Mi
hi nõ reſpondes: neſcis q̄ ptãtẽ habeo oc
cidendi te: ⁊ ptãtem habeo dimittendi te.
Et dñs ad inſlatũ: tãq̄ veſicã inflatã pun
gens: Nõ haberes inquit in me poteſtatẽ:
niſi datũ eſſet tibi deſup. Sic ⁊ hic poſue-
rũt ſigna ſua ſigna: ⁊ nõ cognouerũt. Quõ
nõ cognouerũt? Sic in egreſſu deſup. Quõ
egreſſus factus fuerat deſup: vt hoc imple
ret? Nunqd ſic illi cognoſcere potuerunt?
Jã pcurram⁹ v̇ſus iſtos euerſa hieruſalẽ:
ppterea q̄ ⁊ manifeſti ſũt: ⁊ nõ libet imo-
rari nec ĩ pẽa ĩimicoꝝ. Quaſi in ſilua
Alia lr̃a. lignoꝝ ſecurib⁹ †ɔciderũt ianuas ei⁹
† exciderũt. in idipm in† dolabro ⁊ in fractorio
† ſecuri ⁊ aſcia. deiecerũt eã. Jd eſt cõſpirant cõſtanter
in dolabro: ⁊ fractorio deiecerũt eã. Jn
cenderũt igni ſanctuariũ tuũ: pol-
luerũt in terra tabernaculum nõis
Alia lr̃a. tui. Dixerũt in corde ſuo cogna-
† ſimul. tio eoꝝ †inter ſe: Quid dixerũt? † Ue
† qeſcere facia nite cõprimamus omnes ſolẽnita
mus oẽs dies tes dñi de terra. Dñi: ex pſona h⁹ inter
feſtos dei a tra poſitũ eſt ex pſona Aſaph. Nõ eñ illi ſeui
entes dñm appellarẽt cui⁹ templũ euerte-
bãt. Uenite cõprimamus oẽs ſolẽnitates
dñi de terra. Quid Aſaph? Quid itellect⁹
Aſaph in his? Quid? Nõ pficit vel diſci
plina data: ſi mentis prauitas nõ corrigit.
Euerſa ſũt oĩa que p̄mo erant: nuſq̄ ſacer
dos: nuſq̄ altare iudeoꝝ: nuſq̄ victima:
nuſq̄ templũ. Ergo nihil aliud cognoſcẽ-
dũ ẽ: niſi qd̃ huic decedẽti ſucceſſit. Aut ve
ro hoc pmiſſũ ſignũ auferretur: niſi veĩſſet
qd̃ pmittebat? Uideam⁹ ḡ hic mõ intellec
tũ Aſaph: videamus ſi pficit ex tribulati-
one. Attẽde quid dicat. Signa nr̃a
nõ vidimus iã nõ eſt ppha: ⁊ nos
Alia lr̃a. nõ cognoſcet †adhuc. Ecce iſti iudei q̄
† amplius. ſe dicunt nõ agnoſci adhuc: id ẽ in captiui
tate adhuc ſe eſſe: nõdũ ſe liberari: expec-
tant adhuc chriſtũ. Uẽtur⁹ eſt chriſt⁹: ſed
veniet vt iudex: primo vocator: poſtea di
ſcretor. Ueniet q̄ venit: ⁊ eũ venturũ eſſe
mãifeſtũ ẽ: ſed iã deſup veniet. Añ te erat
o iſrael: quaſſat⁹ es: q̄ offendiſti in iacentẽ
ne cõteraris obſerua deſup venientẽ. Jta
eñ p̄dictũ eſt p pphetã. Quiſq̄s offende-
rit in lapidẽ illũ cõquaſſabit: ⁊ ſup quẽ ve
nerit cõteret eũ. Cõquaſſat paruos: ɔteret
magnos. Jã ſigna tua nõ vides: iam nõ ẽ
pphetà: ⁊ dicis ⁊ nos nõ cognoſcet adhuc
q̄ vos nõ agnoſcitis adhuc. Jã nõ eſt p-
pheta: ⁊ nos nõ cognoſcet adhuc. Uſ
q̄ quo de⁹ †exprobrabit inimicus: Alia lr̃a.
Clama quaſi derelictus: quaſi deſert⁹: cla † iproperabit.
ma tanq̄ eger qui medicuz cedere q̄ cura
ri maluiſti: nõ te agnoſcit adhuc. Uide qd
fecerit q̄ te nõ agnoſcit adhuc. Eteñ qui-
bus nõ eſt annũciatũ de eo videbũt: ⁊ qui
nõ audierũt itelligũt: ⁊ tu adhuc clamas:
iã nõ ẽ ppheta: ⁊ nos nõ cognoſcet adhuc.
Ubi eſt intellect⁹ tuus? Jrritat aduer-
ſarius nomẽ tuũ in finẽ? Ad hoc irri
tat aduerſari⁹ nomẽ tuũ in finẽ: vt irat⁹ cor
ripias: corripiens cognoſcas in finem: aut
certe ĩ finẽ vſq̄ ad finẽ. Uſq̄ ad quẽ finẽ?
Quouſq̄ cognoſcas: quouſq̄ clames: q̄-
uſq̄ apprehẽſa cauda redeat ad regnum.
Ut qd auertis manũ tuã: ⁊ dex-
terã tuã de medio ſinu tuo in finẽ?
Jterũ aliud ſignũ quod datũ eſt Moyſi.
Quõ eñ ſupius de virga ſignũ: ita ⁊ de de
xtera. Cũ eñ illud factũ eſſet de virga: de
dit de⁹ alterũ ſignũ. Mitte inq̄t manũ tuã
in ſinũ tuũ: ⁊ miſit: pduc eam: ⁊ pduxit: ⁊
inuenta eſt alba: id eſt imunda. Albor eñ
in cute: lepra eſt: nõ candor. Jpa eñ here
ditas dei: id eſt pplus eius foras ab eo miſ
ſus imundus factus eſt. Sʒ qd illi ait? Re
uoca eam in ſinũ tuũ: reuocauit: ⁊ reuerſa
eſt ad colorẽ ſuũ. Qñ hoc facis ait Aſaph
iſte? Quouſq̄ dexterã tuaʒ alienas a ſinu
tuo: vt foris imunda remaneat? Reuoca
eã: redeat ad colorẽ: agnoſcat ſaluatoreʒ.
Ut qd auertis manũ tuã: ⁊ dexterã tuã de
medio ſinu tuo in finẽ? Hec clamat cecus
nõ intelligẽs: ⁊ h̄ de⁹ facit qd̃ facit. Quare
eñ venit chriſt⁹? Cecitas ex pte in iſrael fa
cta ẽ: vt plenitudo gentium intret: ⁊ ſic oĩs
iſrael ſaluus fiat. Ergo iam Aſaph agſce
qd̃ p̄ceſſit: vt vel ſeq̄ris ſi p̄cedere ñ potui
ſti. Nõ eñ fruſtra venit chriſt⁹: aut fruſtra
occiſus eſt chriſtus: aut fruſtra granũ ceci
dit in terrã: niſi vt multipliciter ſurgẽt. Ex
altatus eſt ſerpẽs in heremo: vt pcuſſos a
veneno ſanaret. Attende qd̃ factũ eſt: no-
li putare vacare qd̃ venit: ne te malũ inue
niat cũ iterũ venerit. Jntellexit Aſaph: q̄
in titulo pſalmi intellect⁹ Aſaph. Et quid
ait? Deus aũt rex noſter añ ſecu-
la: operatus eſt ſalutẽ in medio ter
re. Hec nos clamamus: iã nõ ẽ ppheta: ⁊
nos nõ cogſcet adhuc. Hec aũt de⁹ nr̃: rex
nr̃. Quid eſt ante ſecula opat⁹ eſt ſalutẽ in

medio terre? Quia ipē eſt in principio ver
bū: p quod facta ſunt ſecula: operatus eſt
ſalutē in medio terre. Deus aūt rex noſter
ante ſecula: quid fecit? Operatus eſt ſalu
tem in medio terre: ꝛ ego adhuc clamo q̄ſi
deſertus: ille operat̄ ſalutem in medio terre
ꝛ ego remāſi terra. Intellexit Aſaph bene:
qꝛ itellectus ē Aſaph. Quare em̄ iſta: aut
qualē ſalutē opatus eſt chriſtus: niſi vt di-
ſcerent hoīes eterna deſiderare: nō ſemper
tpalibꝰ inherere? Deus autē rex noſter ātē
ſecula opatus ē ſalutē in medio terre. Dū
nos clamamus: vſq; quo dn̄e exprobrabit
inimicus in finē: vſq; quo irritat aduerſa-
riꝰ: vſq; quo manū tuā auertis a ſinu tuo:
cū hec dicimus: Deus aūt rex noſter ope-
ratus ē ſalutē in medio terre: ꝛ nos dormi
mus. Jam vigilant gētes: ꝛ nos ſtertimꝰ:
ꝛ tanq̄ nos deus deſeruerit: in ſomnis de
liramus. Opatus ē ſalutē in medio terre.
Jam ergo aſaph corrige te ad itellectum:
dic nobis qualem ſalutē opatus eſt deꝰ in
medio terre: Cū illa trena vr̄a ſalꝰ euerſa ē:
Quid fecit? Quid pmiſit? ¶ Tu confir
maſti in virtute tua mare: Tanq̄ gē
tē iudeorū velut arida a fluctibꝰ ſeparata.
Mare in amaritudine ſua gentes erāt: ter
ramq; illā vndiq; circūfluebāt: ꝛ ecce ꝯfir
maſti in virtute tua mare: ꝛ remāſit terra ſi
Alia lr̄a. tiens imbrē tuū. Tu confirmaſti in virtute
† cōtribulaſti. tua mare. † Cōtriuiſti capita draconū
† aquis. in aqua: Draconū capita demoniorum
ſupbias a quibus gentes poſſidebātur cō
triuiſti ſup aquaꝫ: qꝛ eos quos poſſidebāt
tu per baptiſmū liberaſti. Quid adhuc pꝰ
capita draconū? Illi em̄ dracones habēt
principē ſuū: ꝛ ipſe primus eſt magnꝰ dra-
co. Et de illo quid fecit q̄ opatus eſt ſalutē
Alia lr̄a. in medio terre? Audi. ¶ Tu cōfregiſti
† capita. † caput draconis: Cuiꝰ draconis? In-
telligimus dracones oīa demonia ſub dia
bolo militātia. Quē ḡ ſingularē draconeꝫ
cuius caput cōfractū eſt: niſi ipm̄ diabolū
intelligere debemꝰ? Quid de illo fecit? Tu
ꝯfregiſti caput draconis. Illud eſt initiuꝫ
pctī: Caput illud eſt qd̄ accepit maledictū
vt ſemen Eue obſeruaret caput ſerpentis.
Admonita eſt em̄ eccl̄ia initiū pctī deuita
re: quod eſt initium peccati: tanq̄ caput
ſerpētis. Initiū omnis peccati ſupbia. Cō-
fractū ḡ caput draconis: cōfracta eſt ſup-
bia diabolica. Et quid de illo fecit qui opa
Alia lr̄a. tus eſt ſalutē in medio terre? Dediſti eū
† nō habet. † in eſcā populis † ethiopibꝰ. Quid
† ethiopū.

eſt hoc? Quō intelligo pplos ethiopes? Quō
niſi p oēs gentes? Et bn̄ p nigros. Ethio-
pes em̄ nigri ſunt. Ipſi vocant̄ ad fidē qui
nigri fuerūt: ipi pſus vt dicat̄ eis: Fuiſtis
eni aliq̄n tenebre: nūc aūt lux in dn̄o. Ipſi
prorſus vocantur nigri: ſed ne remaneant
nigri. De his. n. fit eccleſia cui dicit̄: Que
eſt iſta que aſcendit dealbata? Quid em̄
de nigra factū eſt: niſi qd̄ dictū eſt: Nigra
ſum et ſpecioſa? Et quō acceperunt iſti in
eſcaꝫ draconē iſtum? Puto qꝛ magis chri
ſtum acceperūt in eſcā: ſed chriſtuꝫ quo ſe
conſūmarēt diabolū quē: cōſumerēt. Nā
vn̄ ꝛ vitulus ille quē adorauit populꝰ infi
delis apoſtata: querēs deos egyptiorū: di
mittēs eū q̄ liberauit d̄ ſeruitute egyptiorꝫ:
vn̄ agitatum eſt illud magnū ſacramentū?
Cū eni ſic iraſcēt Moyſes colētibꝰ ꝛ ado
rantibꝰ idolū: ꝛ zelo dei inflāmatꝰ vindica
ret tpaliter: ꝛ a morte ſempiterna deuitāda
terreret: tn̄ ipm̄ caput vituli in ignem miſit
ꝛ exterminauit: cōminuit: i aquā ſparſit: ꝛ
dedit populo bibere: ſic factū eſt magnuꝫ
ſacramētum. O ira ꝓphetica ꝛ animꝰ non
turbatus: ſed illuminatꝰ: quid egit? Mitte
in ignem vt forma ipſa prius confundat̄:
minutatim cōminue vt paulatim ꝯſumat̄:
mitte in aquā da populo bibere. Quid eſt
hoc niſi qꝛ adoratores diaboli corpꝰ ipſiꝰ
facti erāt? Quō agnoſcētes chriſtū fiūt cor
pus xp̄i vt eis dicat̄: Vos aūt eſtis corpꝰ
xp̄i ꝛ mēbra: corpꝰ diaboli ꝯſumēdū erat:
ꝛ h̄ ab iſrlitis ꝯſumēdū. Ex illo. n. pplo apl̄i:
ex illo p̄ma eccl̄ia: ꝛ dictū erat petro de gē-
tibus: macta ꝛ māduca. Quid eſt macta ꝛ
manduca? Occide quod ſunt: ꝛ fac quod
es. Hac macta ꝛ manduca: hac cōminue
ꝛ bibe: Vtrūq; tamen in eodē ſacramēto:
qꝛ oportebat vtiq;: ꝛ ſine dubitatiōe opor
tebat: vt corpus quod erat diaboli creden
do trāſiret in corpꝰ chriſti. Sic diabolꝰ cō-
ſumetur amiſſis mēbris ſuis. Hoc figura-
tum ē ꝛ in ſerpēte Moyſi. Nā fecerūt ma-
gi ſimiliter: piectiſq; virgis ſuis exhibue-
runt dracones: ſed draco Moyſi omniuꝫ
illorum magorū virgas abſorbuit. Intelli
gatur ergo ꝛ mō corpꝰ diaboli: hoc fit: de
uoratur a gentibus que crediderunt: factꝰ
eſt eſca populis ethiopibꝰ. Illud quoq; in
telligi poteſt: Dediſti eum eſcam populis
ethiopibus: quia nunc eum omnes mor-
dent. Quid eſt mordent? Reprehenden-
do: culpando: accuſando. Quomō dictū
eſt in prohibitione quidem: ſed tamen ex-

preſſum. Si aũt mordetis ꝛ comedetis in-
uicẽ: videte ne ab inuicem conſumamini.
Quid eſt mordetis ꝛ comedetis inuicẽ? Li
tigatis cũ inuicem: detrahitis inuicem: op
probria obijcitis inuicem. Attendite ergo
nunc his morſibus ꝯſumi diabolũ. Quis
nõ iratus ſeruo ſuo etiã paganus dicat illi
ſathanas? Vide diabolũ datuꝫ in eſcam.
Hoc dicit chriſtianus: hoc dicit iudeus:
hoc dicit pagan⁹: ipm̃ adorat: ꝛ de ipo ma
ledicit. Videam⁹ ergo reliqua fratres: ob
ſecro intendite cũ magna voluptate audi-
untur: qꝛ audita etiã in orbe terraꝝ cogno
ſcunt. Hec qñ dicebant: nõ fuerũt: qꝛ tũc
ꝓmittebantur nõ reddebantur: nunc ve-
ro qꝛ voluptate afficimur: cũ ea q̃ p̃dicta le
gim⁹ in libro: cõpleri videm⁹ in mũdo. Vi
deam⁹ q̇d fecerit: quẽ iã intellexit Aſaph:
qđ opatus eſt ſalutẽ in medio terre. **Tu dirupiſti fontes ꝛ torrẽtes**: Vt ma
narẽt liquorẽ ſapientie: vt manarẽt diuiti-
as fidei: vt irrigarẽt ſalſitatẽ gentiũ: vt oẽs
infideles in fidei dulcedinẽ ſua irrigatiõe
cõuerterent: dirupiſti fontes ꝛ torrentes.
Forte diſcretũ eſt: forte vnuꝫ eſt: qꝛ fontes
tã largi fuerũt vt flumina facerent. Tu di-
rupiſti fontes ꝛ torrẽtes. Si aũt ad diſcre-
tionẽ in alijs fit verbũ dei fons aq̃ ſaliẽtis
in vitã eternã: Alij autẽ audiẽtes verbũ: ꝛ
nõ ſic habẽtes vt bñ viuant: tñ nõ tacẽtes
lingua torrẽtes fiunt. Torrẽtes eñ dicunt
ꝓprie qui nõ ſunt ꝑhẽnes. Nã aliqñ ꝛ trãſ
late dicitur torrens ꝓ fluuio: ſicut dictũ ẽ:
Inebriabuntur ab vbertate domus tue: ꝛ
torrente deliciarũ tuarũ potabis eos. Nõ
eñ ille torrens aliqñ ſiccabitur: ſed torren
tes ꝓprie dicũt fluuij q̇ eſtate deficiũt: aq̃s
autẽ hyemalib⁹ inundãtur ꝛ currunt. Vi-
des ergo hominẽ bene fidelẽ ꝑſeueraturũ
vſq; in finẽ: nõ relicturũ deũ in temptatio-
ne omni ꝓ veritate: non ꝓ falſitate ꝛ erro-
re omnes moleſtias ſuſtinentẽ. Hic vñ ſic
viget: niſi qꝛ verbũ factũ eſt in eo fons aq̃
ſalientis in vitã eternam: Alius aũt acci-
pit verbũ: p̃dicat: nõ tacet: currit: ſed eſtas
probat fontẽ aut torrentem: tñ ex vtroq; ri
gatur terra ab eo qui operat⁹ ẽ ſalutem in
medio terre: Exundent fontes: currãt tor-
res. Tu dirupiſti fontes ꝛ tortes. **Tu ſic
caſti fluuios ethan.** Hac rumpit fon
tes ꝛ torrentes: hac ſiccat fluuios ethã: vt
vñ currãt aque: ꝛ que aq̃ ſiccẽtur. Fluuioſ
inq̇t ethan. Quid ẽ ethan? Verbũ eñ he
breũ eſt. Quid interp̃tatur ethã? Fortl: ro-
buſtus. Quis eſt iſte fortis ꝛ robuſtus cu-
ius fluuios ſiccat deus? Quis niſi ille ipſe
draco? Nemo eñ intrat in domũ fortis vt
vaſa illius diripiat: niſi pri⁹ alligauerit for
tem. Ipſe eñ eſt fortis de virtute ſua p̃ſu-
mens: ꝛ deuꝫ deſerens. Ipſe eſt fortis qui
ait: Ponã ſedem meã ad aquiloneꝫ: ꝛ ero
ſimilis altiſſimo. De ipſo calice ꝑuerſe for
titudinis homini ꝓpinauit. Fortes eſſe vo
luerũt q̇ ſe deos futuros de cibo vetito cre
diderũt. Factus eſt Adam fortis cũ audi-
ret: Ecce factus eſt Adam quaſi vnus ex
nobis. Fortis ꝛ iudei de iuſticia ſua p̃ſumẽ
tes: Ignorãtes eñ dei iuſticiã ꝛ ſuã querẽ
tes cõſtituere iuſticiã: tanq; fortes iuſticie
dei nõ ſunt ſubiecti. Videte hominem di-
geſſiſſe fortitudinẽ ſuã: ꝛ remãſiſſe īfirmũ:
inopẽ longe ſtantẽ: nec oculos ſuos ad ce
los leuare audentẽ: ſed ꝑcutienteꝫ pectus
ſuũ: ꝛ dicentẽ: Dñe ꝓpitius eſto mihi pec-
catori. Iã infirmus eſt: iaꝫ infirmitatẽ cõfi
tetur: nõ eſt fortl arida terra ẽ: rigatur fon
tibus ꝛ torrentib⁹. Illi adhuc fortes ſunt
qui de virtute ſua p̃ſumũt: ſiccent flumina
eorũ: nõ ꝓficiant doctrine gentiũ: aruſpi-
cũ: mathematicoruꝫ: magice artes: qñ ſic
cati ſunt fluuij fortes. Tu ſiccaſti fluuios
ethan. Areſcat illa doctrina: mũdẽtur mẽ
tes euãgelio veritatl. **Tuus eſt dies
ꝛ tua eſt nox**: Quis hoc ignorat qñ ipe
fecit hec omnia: qꝛ ꝑ verbũ facta ſunt oia?
Ille ipſe qui opatus eſt ſalutẽ in medio ter
re: illi dicitur: Tuus eſt dies ꝛ tua eſt nox.
Aliq̇d hic intelligere debemus qđ ꝑtineat
ad ipaꝫ ſalutẽ quã opat⁹ ẽ de⁹ in medio ter
re. Tuuſ eſt dies. Qui ſunt iſti? Spũales.
Et tua ẽ nox. Qui ſũt iſti? Carnales. Tu⁹
eſt dies ꝛ tua ẽ nox. Loquãtur ſpũales ſpi
ritualia ſpiritualib⁹. Dictũ eſt. n. ſpũalib⁹
ſpũalia cõpãtes: ꝛ ſapientiã loq̇mur inter
ꝑfectos. Nondũ capiũt iſtam ſapientiam
carnales: Nõ potui vobis loq̇ quaſi ſpũ-
alibus: ſed quaſi carnalibus. Ergo cũ ſpũ
ales ſpiritualibus loquũtur: dies diei eru-
ctat vbũ. Cũ vero ꝛ ipi carnales nõ tacẽt
fidẽ crucifixi chriſti quã p̃ñt capere parui:
nox nocti indicat ſcientiaꝫ. Tu⁹ eſt dies:
ꝛ tua eſt nox: ad te ꝑtinent ſpũales: ad te ꝑ
tinẽt carnales: Illos illuſtras incõmutabi
li ſapiẽtia ꝛ vitate: illos ꝯſolarl carnis ma
nifeſtatõe tanq; luna ꝯſolans noctẽ. Tu⁹
eſt dies: ꝛ tua ẽ nox. Vis audire diẽ? Vide
ſi capis: erige quantũ potes mentẽ tuã: vi
deam⁹ ſi ꝑtines ad diẽ: iã videamus ſi nõ

palpitat aſpectus tuus. Potes videre qđ
audiſti mõ ex euangelio: In pncipio erat
verbũ: ⁊ verbũ erat apud deũ: ⁊ deus erat
verbũ. Nõ noſti em̃ tu cogitare verba niſi
q̃ ſonant ⁊ trãſeunt. Potes iã capere ver-
bũ: nõ ſonũ: ſed deũ. An nõ ibi audiſti: ⁊
de⁹ erat verbũ? Sed tu iſta verba cogitas:
Oĩa p ipm̃ facta ſũt: ⁊ p ipm̃ facti ſunt: ⁊ q̃
v̇ba faciũt. Quale g̃ illud v̇bũ eſt? Capis
o carnal'? Rñde. Capiſ? Nõ capiſ: adhuc
ad noctẽ ptineſ: luna tibi neceſſaria ẽ ne in
tenebris moriar'. Etem̃ quidã pctõres in-
tenderũt arcũ vt ſagittarẽt in obſcura luna
rectos corde. Obſcurata eſt em̃ caro chri
ſti de cruce depoſita: ⁊ in ſepulchro poſita:
⁊ illi qui occiderũt inſultauerũt: ⁊ nõdũ re
ſurrexerat: ⁊ ſagittati ſũt diſcipuli recti cor
de: ſ in obſcura luna. Ergo vt ñ ſolũ dies
diei eructet verbũ: ſed etiã nox nocti annũ
ciet ſcientiã: qm̃ tuus eſt dies: ⁊ tua ẽ nox:
dignare deſcendere: manere apud euz a q̃
deſcendis: ſed venire ad quos deſcẽdis.
Dignare deſcẽdere qui in hoc mũdo eras:
⁊ mundus p te fact⁹ eſt: ⁊ mũdus te nõ co-
gnouit. Habeat ⁊ nox cõſolationẽ ſuã: ha
beat inquit verbũ caro factũ eſt: ⁊ habita-
Alia lra. uit in nobis. Tuus eſt dies: ⁊ tua eſt nox.
†fabricat⁹ es. Tu †pfeciſti †ſolem ⁊ lunã. Solẽ ſpi-
†aurorã ⁊ ſolẽ rituales: lunã carnales. Adhuc carnalis
eſt nõ deſerat': ⁊ ipſe pficiat'. Tu pfeciſti ſo
lem ⁊ lunã: ſolem tanq̃ ſapientẽ: lunã tan-
q̃ inſipientẽ: nõ tñ deſeruiſti. Nã ita ſcrip
tũ eſt: Sapiẽs pmanet ſicut ſol: ſtult⁹ autẽ
ſicͭ luna mutat'. Quid ergo? Quia ſol per-
manet: id eſt qꝛ ſapiẽs pmanet ſicͭ ſol: ſtul-
tus ſicͭ luna mutat': adhuc carnalis: adhuc
inſipiens. Deſerẽdus eſt? Et vbi ẽ qđ dic
tũ ẽ ab Aplo: Sapiẽtib⁹ ⁊ inſipiẽtib⁹ debi
tor ſũ? Tu pfeciſti ſolẽ ⁊ lunã. Tu feci
ſti oẽs terminos terre: Nõne ⁊ ãtea
q̃ fundauit terrã? Sꝫ quõ fecit t̃minos ter
re qui opat⁹ ẽ ſalutẽ in medio terre? Quõ:
niſi quõ dicit Aplus: Gratia aũt ſalui fac
ti ſum⁹: ⁊ hoc nõ ex nob̃ ſ dei donũ eſt: nõ
ex operib⁹ ne forte quis extollat'? Ergo nõ
erant opa bona? Erant. Sed quõ? Gratia
dei. Sꝫ quare videam⁹. Ipſius em̃ ſumus
figmẽtũ creati in xp̃o Jeſu in opib⁹ bonis.
Et quõ fecit terminos terre qui opatus eſt
ſalutẽ in medio terre. Tu feciſti oẽs termi
Alia lra. nos terre. Eſtatez ⁊ ver tu †feciſti ea.
†plaſmaſti. Feruentes ſpũ eſtas eſt: tu inq̃ feciſti ſpũ
feruẽtes: tu feciſti ⁊ nouellos in fide ver ẽ.
Eſtatẽ ⁊ ver tu feciſti ea. Nõ gloriẽtur q̃ſi
nõ acceperit tu feciſti ea. Memor eſto Alia lra.
hui⁹ † creature tue: Cui⁹ creature tue? †nõ habet.
Inimic⁹ †exprobrauit domino: O Alia lra.
Aſaph dole i itellectu: pſtinã cecitatẽ tuã: †iproperauit.
inimic⁹ exprobrauit dño. Dictuz ẽ chriſto
in gẽte ſua: pctõr iſte: nõ nouim⁹ vñ ſit: nos
Moyſen nouim⁹: illi locut⁹ eſt de⁹: iſte ſa-
maritanus ẽ. Inimicus exprobrauit dño.
Et pplus† iprudens exarcerbauit Alia lra.
nomẽ tuũ. Ppl's imprudẽſ tũc Aſaph: †inſipiens
ſed nõ intellect⁹ Aſaph tunc. Quid dꝛ in incitauit.
ſupiore pſalmo: Quaſi pecus factus ſũ a
te: ⁊ ego ſp tecũ: qꝛ nõ iuit ad deos ⁊ idola
gentiũ. Et ſi nõ cognouit vt pecus tñ reco
gnouit vt homo. Dixit em̃ ſp tecũ q̃ſi pe-
c⁹. Et q̇d poſtea i ipo pſalmo vbi Aſaph?
Tenuiſti manum dextere mee: in volũtate
tua deduxiſti me: ⁊ cũ gloria aſſũpſiſti me.
In voluntate tua nõ in iuſticia mea: dono
tuo nõ ope meo. Ergo ⁊ hic inimic⁹ expro
brauit dño: ⁊ ppl's imprudẽs exacerbauit
nomẽ tuũ. Omnes ergo perierunt? Abſit.
Et ſi aliq̃ ex ramis fracti ſunt: manẽt tñ ali
q̃ q̃ ſerereſ oleaſter: ⁊ radix manet: ⁊ ex ip-
ſis ramis p iſidelitatẽ fracti reuocati ſunt
quidã p fidez. Nam ⁊ ipſe aplus Paulus
p iſidelitatẽ fractus erat: ⁊ p fidẽ radici re-
ſtitut⁹ eſt. Ita plane ppl's iprudẽs exacer-
buit nomẽ tuũ: qñ dictũ eſt: Si filius dei ẽ
deſcẽdat de cruce. Sed q̇d tu Aſaph iam
in itellectu. Ne †tradideris beſtijs Alia lra.
animã ꝯfitẽtẽ tibi. Agſco inq̇t aſaph †tradas.
qꝛ ſicͭ in alio pſalmo dicit': Pctm̃ meũ co-
gnoui: ⁊ facin⁹ meũ ñ opui. Quare? Quia
locut⁹ eſt Petr⁹ mirãtib⁹ linguas iſraelit':
qm̃ ipſi occiderũt chriſtũ: cũ pp̃ illos miſ
ſus ſit xp̃s. Hoc audito cõpũcti ſũt corde
⁊ dixerũt ad aplos: Quid g̃ faciem⁹? Dici
te nobis. Et apli: Agite penitẽtiã: ⁊ bapti-
zetur vnuſq̇ſq̃ veſtꝝ in noĩe dñi Jeſu chri
ſti: ⁊ dimittent' vobis pctã veſtra. Quia g̃
p penitentiã cõfeſſio facta eſt: ne tradider'
animaz confitentẽ tibi beſtijs. Quare cõ-
fitentem tibi? Quia conuerſus ſum in erũ-
na dum configitur ſpina. Cõpũcti ſũt cor-
de: ⁊ facti ſunt erumnoſi penitendo: qui fu
erant glorioſi ſeuiendo. Ne tradideris be
ſtijs animã cõfitentẽ tibi. Quibus beſtijs
niſi quarũ capita cõtrita ſunt ſup aquam?
Quia dict⁹ ẽ beſtia leo: ⁊ draco ipe diabo
lus. Noli inquit dare diabolo et angelis
eius animam confitentẽ tibi. Deuoret ſer-
pens ſi adhuc terrena ſapio: ſi terrena deſi
dero: ſi adhuc in pmiſſis veteris teſtamen

ta nouo reuelato remaneo. Cum autẽ iam
depoſuerim ſuperbiã: ⁊ iuſticiam meã non
agnoſcam: ſed gratiam tuã: nõ habeant in
me ſuperbe beſtie poteſtatẽ. Ne tradider
beſtijs animam confitentem tibi. † Ani-
mas pauperꝝ tuorum ne obliuiſca
ris in finem. Diuites eram⁹: fortes era
mus: ſed ſiccaſti fluuios ethã. Jaꝫ mõ nõ
ꝯſtituimus iuſticiã noſtraꝫ: ſed agnoſcim⁹
gratiã tuã. Paupes ſumus: exaudi mẽdi-
cos tuos: iã oculos nõ audem⁹ ad celũ le
uare: ſed ꝑcutiẽtes pectus noſtrũ dicim⁹:
Dñe ꝓpitius eſto mihi peccatori. Animas
pauperũ tuorum ne obliuiſcaris in finem.

Reſpice in teſtamentũ tuũ: Red
de quod ꝓmiſiſti: tabulas tenemus: heredi
taten expectamus. Reſpice in teſtamentũ
tuũ: nõ illud vetus: nõ ꝓpter terrã chana-
an rogo: nõ ꝓpter inimicoꝝ tꝑalẽ ſubiecti-
onẽ: nõ ꝓpter filiorũ carnalẽ fecunditatẽ:
nõ ꝓpter diuitias terrenas: nõ ꝓpter ſalutẽ
tꝑalẽ: Reſpice in teſtamẽtũ tuũ qđ ꝓmiſi-
ſti regnũ celoꝝ. Jã agnoſco teſtamẽtũ tuũ:
iã itellect⁹ ẽ Aſaph: ñ ẽ pec⁹ aſaph: iã vide
qđ dictũ eſt: Ecce dies veniẽt dicit dñs: ⁊
ꝯſummabo domũ iſrael ⁊ domũ Juda te
ſtamentũ nouũ: non ſcđm teſtamentuꝫ qđ
diſpoſui patribus eoruꝫ. Reſpice in teſta-
mentum tuũ. † Quoniã repleti ſunt q̃
obſcurati ſũt † terra domoꝝ iniqua
rum. Quia corda habebãt iniqua. Do-
mus noſtre corda nr̃a: ibi libẽter habitãt:
Beati mũdo corde: qm̃ ipſi deũ videbũt.
Reſpice ergo in teſtamentũ tuũ: ⁊ reliquie ſal
ue fiãt: q² multi q̃ attẽdũt ad terrã obſcura
ti ſũt ⁊ repleti ſũt terre. Jntrauit in oculos
eoꝝ puluis: ⁊ excecauit eos: ⁊ facti ſũt pul
uis quẽ ꝓijcit ventus a facie terre. Reple
ti ſunt q̃ obſcurati ſunt terre domoꝝ iniq̃-
rũ. Attendẽdo em̃ terrã obſcurati ſunt: de
quib⁹ dictũ eſt in alio pſalmo: Obſcurent
oculi eoꝝ ne videant: ⁊ dorſum eoꝝ ſꝑ in-
curua. Terra ergo repleti ſũt q̃ obſcurati ſũt
terre domorũ iniquaꝝ: quia corda habent
iniqua. Domus. n. nr̃e ſicut ſupͣ diximus:
corda nr̃a ſunt: ibi libẽter habitabim⁹ ſi ea
ab iniq̃tate mũdem⁹. Jbi eſt mala ꝯſciẽtia
q̃ inde repellit hoiem quo iubet ire portãs
grabatũ ſuũ: cui peccata dimiſſa ſũt: dicẽ
te dño: Tolle grabatũ tuum: ⁊ vade in do
mũ tuã. Porta carnẽ tuã: ⁊ intra ad ſana-
tã ꝯſcientiã tuã: qm̃ repleti ſunt qui obſcu
rati ſunt terre domorũ iniquarũ. Obſcu-
rati: repleti ſunt terra. Jlli obſcurati q̃ ſũt

Alia lr̃a
† Et.

Alia lr̃a.
† Quia.
† terre domib⁹
iniquitatum.

Qui corda iniqua habẽt: reddet illis dñs
ſm coꝛ ſuũ. Ne reuertat̃ hũilis † cõ
fuſus: Jllos em̃ ſupbia cõfundit. † Ege
nus ⁊ inops laudabũt nomẽ tuũ.
Videtis fratres ꝙ debeat dulcis eſſe pau
pertas: videtis paupes ⁊ inopes ꝑtinẽ ad
deũ: ſed paupes ſpũ: qm̃ ipſorũ eſt regnuꝫ
celorũ. Qui ſunt paupes ſpũ? Hũiles: tre
mẽtes ṽba dei: ꝯfitẽtes peccata ſua: nõ de
ſuis meritis: nec de ſua iuſticia p̃ſumẽtes.
Qui ſunt paupes ſpũ? Qui qñ faciũt ali-
q̃d boni deũ laudãt: qñ mali ſe accuſant.
Sup quẽ requieſcet ſpũs me⁹: ait ꝓpheta:
niſi ſup humilẽ ⁊ quietũ ⁊ trementem ṽba
mea? Jam ergo Aſaph intellexit: iaꝫ terre nõ
heret: iã ꝓmiſſa terrena ex veteri teſtamen
to nõ expetit: mẽdic⁹ tu⁹ factus eſt: paup
tuus fact⁹ eſt: fluuios ſuos ſitit: q² ſui ſicca
ti ſũt. Quia ergo talis fact⁹ ẽ nõ fraudet̃ ſpe.
Queſiuit manib⁹ nocte corã te: nõ decipia
tur. Ne auertat̃ hũilis: ꝯfuſus: egen⁹: ⁊ in-
ops laudabũt nomẽ tuũ. Cõfitentes pctã
ſua laudabũt nomẽ tuũ: deſiderãtes eter-
na ꝓmiſſa tua laudabũt nomẽ tuuꝫ: nõ de
tꝑalib⁹ turgidi: nõ de ꝓpria iuſticia in ſup
biã elati ⁊ inflati. Nõ ipſi. Sꝫ q̃? Egenus
⁊ inops laudabũt nomẽ tuũ. Exurge
dñe iudica cauſam tuã: Deſertus. n.
videoꝛ: q² nondũ accepi qđ ꝓmiſiſti: ⁊ fac
te ſũt mihi lachryme mee panes die ac no
cte: dũ dicitur mihi quotidie: vbi eſt deus
tuus? Et q² nõ poſſũ oſtendere deũ meũ: q̃
ſi inane ſequar: inſultatur mihi: nec paga-
nus tm̃: vel iude⁹: vel hereticus: ſed aliq̃n
frater ipſe catholic⁹ torquet os qñ ꝓmiſſa
dei p̃dicant̃: qñ futura reſurrectio p̃nũcia
tur. Et adhuc ⁊ ipſe ꝙuis iã tinctus aq̃ ſa-
lutis eterne: portans ſacramentuꝫ chriſti:
forſitan dicit: Et q̃s huc reſurrexit? Et nõ
audiui patrẽ meũ de ſepulchro loquẽtẽ: ex
quo eũ ſepeliui. Deus dedit legẽ ad tꝑus
ſeruis ſuis: ad qđ ſe auocarẽt: nã quis re-
dit ab inferis? Et quid faciã talibus? Oſtẽ
dam quod non vident? Non poſſum: non
enim propter illos deus viſibilis debet fi-
eri. Jaꝫ id agant ſi placet: ita faciãt: ita co
nentur: quia ipſi nolunt ꝯuerti in melius.
deũ couuertant in peius. Videat qui põt:
credat qui nõ poteſt eſſe deũ. Et ſi videt q̃
põt: nũq̃d oculis videt? Jntellectu videt:
corde videt. Nõ em̃ ſolẽ ⁊ lunam volebat
oſtẽdere qui dicebat: Beati mũdo corde:
qm̃ ipſi deũ videbũt. Jmmundũ autẽ coꝛ
nec ad fidẽ idoneũ: vt qđ non põt videre

Alia lr̃a.
† factus.
† pauper.

vel credat: nō video inquit: q̄d crediturus
ſum: Anima eñ tua videt: Ut opinor ſtul
te corp⁹ tuū videt: animā tuā quis videt:
Cū ergo corpus tuū ſolū videat: quare nō
ſepeliris: Miratur: q: dixi ſi corp⁹ tm̄ vide
tur quare nō ſepeliris: ⁊ reſpōdet: ſapit. n.
adhuc q: viuo. Uñ ſcio q: viuis cui⁹ ani
mā nō video: Uñ ſcio: Reſpōdebis q: lo
quor: q: ambulo: q: operor. Stulte ex opi
bus corpis agnoſco viuētē: ex opibus cre
ature nō potes agnoſcere creatorē: Et for
te qui dicit: cū mortuus fuero poſtea nihil
ero: ⁊ lr̄as didicit: ⁊ ab epicurio didicit ħ
neſcio quo deliro pħo: vl' potius amatore
vanitatis nō ſapiētie: quē ipſi etiā pħi por
cū noiauerūt: q: voluptatē corpis ſummū
bonū dixit: ab illo forte didicit iſte lr̄at⁹ di
cere: ñ ero poſtea q̄ꝫ mortuus fuero. Sic
cent flumina ethan: pereant doctrine iſte
gentiū: pullulēt virecta hieruſalē: videant
q̄ possunt. Certe iſta omnia que ꝑ mun
dum modo vident: q̄ñ opabatur deus ſa
lutē in medio terre: cū iſta dicebant nōdū
erant: ⁊ ecce tūc p̄dicta ſunt: nunc impleta
mōſtrantur: ⁊ adhuc dicit ſtultus in corde
ſuo: nō eſt deus: Ue peruerſis cordibus:
q̄ñ ita vētura ſunt que reſtant: ſicut vene
rūt iſta que tūc nō fuerunt: ⁊ ventura pre
nunciabant. An vero exhibuit nobis de⁹
omnia que ꝓmiſit: ⁊ d̄ ſolo die iudicij nos
fefellit: Nō erat chriſtus ī terra: ꝓmiſit: ex
hibuit. Nō virgo ꝑpererat: ꝓmiſit: exhibu
it. Nō erat fuſus ſanguis p̄cioſus: quo de
leretur chirographū mortis nr̄e: ꝓmiſit: ex
hibuit. Nondū reſurrexerat caro in vitam
eternā: ꝓmiſit: exhibuit. Nōdū crediderāt
gētes: ꝓmiſit: exhibuit. Nōdū hētici ī no
mine chriſti armati ꝯtra chriſtū militabāt:
p̄dixit: exhibuit. Nōdū idola gentiū d̄ t̄ra
iſta deleta erāt: p̄dixit: exhibuit. Iſta om
nia cū p̄dixiſſet ⁊ exhibuiſſet: de ſolo die iu
dicij mētitus eſt: Ueniet oīno quō iſta ve
nerūt: q: ⁊ iſta anteq̄ꝫ venirēt futura erāt: ⁊
futura prius p̄nūciata ſunt: ⁊ poſtea vene
rūt. Ueniet fratres mei: nemo dicat nō ve
niet: aut veniet: ſed lōge eſt q̄ veniet: ſed
tibi ꝓpe eſt vt eas hinc. Sufficiat prima de
ceptio. Si nō potuim⁹ p̄mo permanere in
p̄cepto: ſaltem corrigamur exēplo. Nōdū
erat exemplū caſus hūani: q̄ñ dictū eſt ad
Adā: Morte morieris ſi tetigeris: ⁊ venit
de trāſuerſo ſerpens: ⁊ dixit: Nō morte mo
rieri. Credit⁹ ē ſerpēs: ꝯtēptus ē de⁹: tactū
ē vetitū: mortu⁹ eſt hō. Nōne iplētū eſt po
tius quod minatus eſt deus: q̄ꝫ quod ꝓmi
ſerat inimicus: Sic eſt certe: agnoſcimus
ħ: inde oēs in morte iā vl' expti cauti ſim⁹.
Nō eñ ceſſat ⁊ mō ſerpēs inſuſurrare: ⁊ di
cere: Nunquid vere damnatur⁹ eſt deus
tātas turbas: liberatur⁹ ē paucos: Quid ē
aliud q̄ꝫ facite cōtra p̄ceptū: nō morte mo
riemini: Sed quō tunc: ſic ⁊ nūc ſi feceris
q̄ ſuggerit diabolus ⁊ ꝯtempſeris q̄ p̄
cepit deus: veniet iudicij dies: ⁊ inuenies
verū q̄ minatus eſt deus: ⁊ falſum quod
pollicit⁹ eſt diabolus. Exurge dn̄e iudica
cām meā. Mortu⁹ eſt ⁊ ꝯtēptus eſt: d̄r mi
hi: vbi ē de⁹ tu⁹: Exurge iudica cām meā
Nō ſeñ vētur⁹ ē ad iudiciū: niſi q: exurre
xit a mortuis. Uentur⁹ p̄nūciabat: venit ⁊
ꝯtemptus eſt a iudeis ambulans in terra:
ꝯtēnitur a falſis chriſtianis ſedēs in celo.
Exurge dn̄e iudica cām meā: q̄ñ in te cre
didi: nō pereā: q: credidi q̄ nō vidi: ſpes
me nō fallat: accipiā q̄ ꝓmiſiſti: Iudica
cām meā. †Memēto opprobrioꝝ tu
orū eoꝝ que ab †imprudēte ſunt to
ta die. Adhuc eñ inſultatur chriſto: nec
deerūt tota die: hoc ē vſq̄ꝫ in finē ſeculi va
ſa ire. Adhuc dicitur: vana p̄dicāt chriſti
ani: adhuc dicit: inanis ē reſurrectio mor
tuoꝝ. Iudica cauſā meā: memēto oppro
brioꝝ tuoꝝ. Sꝫ quoꝝ: niſi eoꝝ que ab im
prudente ſunt tota die: Nūquid prudēs ħ
dicit: Prudēs eñ dictus eſt porro vidēs.
Si prudens porro videns: fide videt por
ro: nā oculis vix ante pedes videtur tota
die. Ne obliuiſcaris voces †depre
cantium te: Ingemiſcentiū ⁊ expectan
tiū iam quod promiſiſti de nouo teſtamen
to: ⁊ ad ipſam fidem ambulantiū. Ne ob
liuiſcaris voces deprecantium te: ſed illi
adhuc dicūt: vbi eſt deus tuus. Super
bia eorum qui oderunt te aſcendit
ſp† ad te. Noli ⁊ eorū ſuperbiā obliuiſci.
Nec obliuiſcit oīno: aut pūit: aut corrigit.

Explicit Tract. de pſ. LXXIII.

Incipit Tract. de pſ. LXXIIII.

PSalmus iſte tumori ſuperbie me
dicinā humilitatis apportat. Hu
miles autē conſolatur in ſpe hoc
agens: vt ne quiſq̄ꝫ ſupbe de ſe preſumat:
ne quiſq̄ꝫ humilis de domino deſperet.
Eſt enim promiſſio dei rata: certa: fixa: et
incōcuſſa: fidelis: et omni dubitatione ca
rens: que cōſolatur afflictos. Tota eñ vi
ta hūana ſuper terrā: ſicut ſcriptū eſt: tem
ptatio eſt: nec quaſi proſpera eligenda eſt:

Alia lr̄a.
† Memor eſto
improperioꝝ.
† inſipiēte.

Alia lr̄a.
† inimicoꝝ tuoꝝ

Alia lr̄a.
† nō habet.

⁊ ſola aduerſa deuitāda: ſed vtraq̄ cauen
da eſt: illa ne corrūpat: iſta ne frangat: vt
vnicuiq̄ hominum in quocunq̄ ſtatu re-
rū in hac vita egerit: nō ſit refugiū: niſi de-
us: nec vllum gaudiū: niſi in ꝓmiſſis eius.
Uita enim hec qualibet redundans feli-
citate multos fallit: deus enim neminem.
Quia ergo omni homini conuerſo ad deū
mutatur delectatio: mutantur delicie: non
enim ſubtrahūtur: ſed mutantur. Omnes
aūt delicie noſtre in hac vita: nonduꝫ ſunt
in re: ſed ipſa ſpes tā certa eſt: vt omnibus
huius ſeculi delicijs preponēda ſit. Scri-
ptuꝫ eſt: Delectare in dn̄o. Et ne putares
iam te habere qđ promittit: ſbiecit ſtatim:
⁊ dabit tibi petitiones cordis tuo. Si ergo
nondū habes petitiones cordis tui vnde
delectaris in domino: niſi quia tenes certū
promiſſorē qui ſe efficit promittēdo debito
rem? Huius igitur deprecatiōis: vt mane
at nobiſcū ſpes noſtra: ⁊ introducamur in
id quod ꝓmiſit deus: loquitur titulus hu-
ius pſalmi. In finem ne corrumpas.
Quid eſt ne corrūpas? Quod promiſiſti
ex fide. Sed quādo? In finem. Illuc ergo
mentis oculus dirigatur in fineꝫ. Omnia
que in via occurrerint tranſeātur: vt perue
niatur in finē. Exultent ſuperbi de preſen-
ti felicitate: tumeant honoribus: fulgeant
auro: redundent familijs: obſequijs clien
tum cōſtipētur: pretereunt iſta ⁊ tranſeunt
tanq̄ vmbra. Cū ille finis venerit: vbi oēs
qui mō in dn̄o ſperāt gaudeāt: tūc illis ve
niet ſine fine triſticia. Qn̄ acceꝑint hūiles
qđ irrident ſupbi: tunc ſupborū typus cō-
uerteret in luctū. Tunc erit illa vox quā in
libro ſapiētie nouimꝰ. Dicēt eñ tunc vidē
tes gloriā ſanctoꝝ: q̄ cū hic hūiliarent tole
rauerūt: q̄ cū hic ſublimarent nō annuert.
Tunc ḡ illi dicēt: Hi ſunt q̄s aliqn̄ habui-
mus in riſu: Ubi etiam dicent: Quid no-
bis ꝓfuit ſupbia: ⁊ diuitiaꝝ iactātia quid
cōtulit nobis? Trāſierūt oīa tanq̄ vmbra.
Quia de corruptibilibꝰ pſumpſerūt: ſpes
eoꝝ corrūpetur: nr̄a vero ſpes tūc erit res.
Promiſſio eñ dei vt maneat integra ⁊ fir
ma: ⁊ certa erga nos: diximus ex corde fi-
deli: in finē ne corrūpas. Noli ḡ timere ne ꝓ
miſſiōes dei corrūpat aliq̄s potentiū: Ipſe
nō corrūpit: q꞉ verax eſt: potentiorē nō ha
bet a quo eius ꝓmiſſio corrūpatur. Certi
ergo ſimus de ꝓmiſſis dei: ⁊ cantemus iaꝫ
vnde incipit pſalmus.

Expoſitio pſalmi.

Confitebimur tibi deꝰ ꝯfite
bimur† tibi ⁊ inuocabimus
nomē tuū: Noli anteq̄ ꝯfitearꝭ
inuocare: ꝯfitere: ⁊ inuoca. Illū q̄ppe quē
inuocas in te vocas. Quid eſt eñ inuoca
re: niſi in teipm̄ vocare? Si inuocatꝛ a te: id
eſt ſi vocatur in te ad quē accedit? Ad ſu-
perbū nō accedit. Certe altꝰ ē: nō eū attin
git elatus. Qīa ſublimia vt ꝯtingamus at
tollimꝰ nos: ⁊ ſi attingere nō poſſumꝰ: ma-
chinamēta aliq̄ vel ſcalas q̄rimus: vt ſubli
mati ſublimia ꝯtingamus. Cōtra deꝰ ⁊ al-
tus ē: ⁊ ab hūilibus tāgitꝛ. Scriptū ē: Pro
pe ē dn̄s his q̄ obtriuerūt coꝛ. Tritura coꝛ
dis pietas: hūilitas. Qui ſe cōterit iraſcitꝛ
ſibi: ſe habeat iratū vt illū ꝓpitiū: ſe hꝫ iudi
cē vt illū habeat defenſorē. Ergo inuocatꝰ
deꝰ venit. Ad quē venit? Ad ſupbū nō ve
nit. Audi aliud teſtimoniū: Excelſus dn̄s
⁊ hūilia reſpicit: excelſa aūt a longe cogno
ſcit. Excelſus dn̄s ⁊ hūilia reſpicit: nō a lō
ge: excelſa aūt a longe cognoſcit. Et ne foꝛ
te cū dictū eſſet: q꞉ hūilia reſpicit: ſupbi de
ipunitate gauderēt: q̄ſi eos ſupbientes nō
agnoſcat q̄ in excelſis habitat: territi ſūt: ⁊
dictū ē eis videt vos: ⁊ cog̃ſcet vos: ſ; a lō
ge. Hos facit beatos q̄bꝰ ꝓpinq̄t: Uos au
tem inquit o ſuperbi o excelſi nō eritis im-
puniti: q꞉ cognoſcit: nō eritis beati: q꞉ a lō
ge cognoſcit. Uidete ergo quid agitis: q̄a
ſi ag̃ſcit nō ignoſcit. Melius ḡ ignoſcit q̄
agnoſcit. Quid eſt eñ ipſuꝫ ignoſcere: niſi
nō noſcere? Quid eſt nō noſcere? Nō aīad
uertere. Nam ⁊ vindicantis ſolet dici ani-
maduerſio. Audi orantē vt ignoſcat: auer
te faciē tuam a peccatꝭ meis. Quid igitur
facies ſi aduerterit faciē tuam a te? Mole-
ſtū ē ⁊ timendū ne deſerat te: Rurſus ſi fa
cieꝫ nō auertit aīaduertit. Nouit hoc deꝰ:
poteſt hoc deus: ⁊ auertere faciē a peccan
te: ⁊ nō auertere a cōfitente. Itaq̄ alibi ei
dicitꝛ: Auerte faciē tuam a peccatis meis:
⁊ alibi ei dicitꝛ: Ne auertas faciē tuā a me.
Ibi a peccatis meis auerte: hic autē a me
noli auertere. Cōfitere ergo ⁊ inuoca. Cō-
fitendo eñ mūdas templū quo veniat in-
uocatꝰ. Confitere ⁊ inuoca: auertat faciē
ſuaꝫ a pctīs tuis: nō auertat a te. Auertat
faciem ab eo quod tu feciſti: nō auertat ab
eo quod ipe fecit. Te eñ hoīem ipſe fecit:
pctā tua ipe feciſti. Cōfitē ḡ ⁊ inuoca: dic:
Confitebimur tibi deus cōfitebimur tibi.
Ipſa repetitio confirmatio eſt: ne te cōfeſ-
ſum eſſe peniteat. Non enim alicui crudeli

Alia lra.
† nō habet.

cōfeſſus es: nō vltori: nō inſultatori: ꝯfite
re ſecurus. Audi aliā vocē pſalmi adhor
tantē: Cōfitemini dn̄o qm̄ bon⁹ eſt. Quid
eſt qm̄ bon⁹ eſt? Quid timetis ꝯfiteri? Bo
n⁹ ē: ignoſcit cōfitenti. Time ꝯfiteri iudici
hōi: ne forte ꝯfeſſū puniat: Deo noli. Fac
ꝯfitendo ꝓditū quē negando nō facis ne
ſciū. Confitebimur tibi deus ꝯfitebimur:
⁊ ſecuri iā iuocabimus nomē tuū. Exhau
ſimus corda nr̄a ꝯfeſſione: terruiſti: mūda
ſti. Cōfeſſio nos hūiles fac. Propinq̄ hu
milib⁹ q̄ recedis ab excelſis. Firmamētū āt
eſſe ſnīe in repetitōe: mult̄ ſcripturaꝝ loc̄
docemur. Inde ē qḋ dn̄s ait: amen amē:
Inde i aliquib⁹ pſalmis: fiat fiat. Ad ſigni
ficationē rei ſufficeret vnū fiat: ad ſignifica
tionem firmitatis acceſſit alterū fiat. Rex
egypti Pharao noſtis qḋ cū ibi iā eēt Io
ſeph ꝓpter pudicitie amorē incluſus i car
cere: vidit ſomniū idē Pharao notū oib⁹
nobis: a ſeptē macris ꝯſumptas eſſe ſeptē
boues pingues: ⁊ rurſus a ſeptē ſpicis exi
lib⁹ ꝯſumptas eſſe ſeptē fecūdas. Et q̄d eſt
interp̄tatus Ioſeph? Si meminiſt̄ nō duo
ſūt iſta ſomnia: ſed viſum vnū. Vna ē inq̄t
interp̄tatio eoꝝ: ſ; qḋ bis vidiſti ait: ad ꝯfir
mationem valet. Hec dixi vt nō putet̄ re
petitionē in verbis ſancte lingue: q̄ſi loqua
citatis eſſe appetitū. Sepe ibi repetitio fir
mamēti habet vim. Paratū cor meū deus
inq̄t: paratū cor meū. Alio loco dicit: Su
ſtine dn̄m: viriliť age: ⁊ ꝯforteť cor tuū: et
ſuſtine dn̄m. Innumerabilia talia ſř ꝑ oēs
ſcripturas: his ſufficit cōmēdaſſe nos vo
bis loquēdi genus: qḋ obſeruet̄ in oibus
ſimilibus. Nō ad rē aduertite: Cōfitebi
mur tibi inq̄t ⁊ inuocabim⁹. Dixi q̄re ante
inuocationē p̄cedit cōfeſſio: q: quē inuo
cas inuitas. Venire aūt nō vult inuocat⁹:
ſi tu fueris elat⁹. Elatus ſi fuer̄: ꝯfiteri nō
poteris: nec ea negas deo q̄ neſcit. Itaq;
ꝯfeſſio tua nō illū docet: ſ; te mūdat. Et iā
cōfeſſus ē ⁊ inuocauit: immo cōfeſſi ſunt:
inuocauerunt: ⁊ dicitur ex perſona vnius.
Alia lr̃a. †Enarrabo †oīa mirabilia tua: Cō
† Narabim⁹. feſſus exinaniuit ſe malis: inuocās ipleuit
† nō habet. ſe bonis: enarrās eructauit q̄ ſe ipleuit. Et
videte fratres cū ꝯfiterēť multi erāt: Cōfite
bimur: tibi de⁹ ꝯfitebimur tibi: ⁊ iuocabim⁹
nomen tuū. Multa eñ ſunt corda cōfiten
tiū vnū credentiū. Quare multa ſunt cor
da confitentiū: vnū credentium? Diuerſa
eñ peccata homines confitentur: vnam fi
dem homines credūt. Iam ergo cū cepe
rit chriſtus habitare in interiore homine ꝑ
fidē: ceperit inuocatus poſſidere cōfeſſū:
fit totū chriſtus caput ⁊ corpus: ⁊ ex mult̄
vnus. Audite verba iā chriſti. Nā quaſi
nō verba ei⁹ videbātur: Cōfitebimur tibi
deus: cōfitebimur tibi: ⁊ inuocabimus no
men tuū. Iam incipit ex ꝑſona capitis ſer
mo. Siue aūt caput loquať: ſiue mēbra lo
quātur: chriſtus loquiť. Loquitur ex ꝑſo
na capitis: loquitur ex ꝑſona corpis. Sed
q̄d dictū ē? Erāt duo in carne vna. Sacra
mentū hoc magnū eſt: ego inquit dico in
chriſto ⁊ in eccl̄ia. Et ip̄e in euāgelio: Igiť
iā nō duo: ſed vna caro. Nā vt noueritis
has duas quodāmō eſſe ꝑſonas: ⁊ rurſus
vnā copulationē cōiungi: tanq̄ vnus loq̄
tur apud Eſaiā ⁊ dicit: Sicut ſpōſo alliga
uit mihi mitrā: ⁊ ſicut ſponſā induit me or
namēto. Spōſū ſe dixit ex capite: ſpōſam
ex corpe. Loquať ḡ vn⁹: audiam⁹ eū: ⁊ in
eo nos quoq; loquamur. Simus mēbra
eius: vt hec vox ⁊ noſtra eſſe poſſet. Enar
rabo inquit oīa mirabilia tua. Euāgelizat
chriſt⁹ ſeipm̄: euangelizat ſe etiā in mēbris
ſuis iam exiſtentib⁹: vt ⁊ alios adducat: et
accedāt qui nō erant: ⁊ copulentur in mē
bris eius: per que mēbra eius p̄dicatū eſt
euāgeliū: et fiat vnū corpus ſub vno capi
te: in vno ſpū: in vna vita? Et quid ait. Cū
accepero tēpus ego iuſticias iudi
cabo. Qū iudicabit iuſticias? Cū accepe
rit tp̄us. Nōdū eſt ip̄m tp̄s? Grās miſcd̄ie
eius. Prius p̄dicet iuſticiā: ⁊ ſic iudicet iu
ſticias. Nā ſi añ vellet iudicare: q̄ p̄dicare
q̄s iueniret liberādus? Quis ſoluēdus oc
curreret? Modo ḡ p̄dicatōis tēpus ē: nar
rabo inquit oīa mirabilia tua. Audi narrā
tem: audi p̄dicantē. Nā ſi ꝯtempſeris: Cū
accepero tempus inquit: ego iuſticias iu
dicabo. Bono inquit nūc peccata cōfiten
ti: nō parcā poſtea cōtemnēti. Miſcd̄iam
⁊ iudiciū cantabo tibi dn̄e. Dicitur in pſal
mo: miſcd̄iā ⁊ iudiciū: modo miſcd̄ia: po
ſtea iudiciū: in qua miſcd̄ia pc̄tā donanť:
in quo iudicio pc̄tā puniunť. Vis nō time
re peccatorū punitorē? Ama donatorem:
noli reſpuere: noli extollere: noli dicere: ſi
habeo qḋ mihi donet. Audi eñ quod ſeq̄
tur: Cū accepero tp̄s ego iuſticias iudica
bo. Accepit tēpus chriſtus? Accepit tp̄us
fili⁹ dei? Fili⁹ dei nō accepit tempus: ſed fi
lius hominis accepit temp⁹: Idē ipſe aūt
⁊ filius dei per quē facti ſumus: ⁊ filius ho
minis ꝑ quē refecti ſum⁹. Homine aſſump

to:ipſe nō aſſumptus:hoīe mutato in meli
us:nullo modo ipſe in deterius cōmutatꝰ
nō deſtitit eſſe qđ erat: ſed accepit qđ non
erat. Quid erat? Cū in forma dei eſſet non
rapinā arbitratus ē eſſe equalis deo: Apo
ſtoli verba ſūt. Et quid accepit? Sȝ ſemet
ipſum exinaniuit formā ſerui accipiēs. Si
cut formā ſerui accepit:ita ⁊ tp̄us accepit.
Demutatus ē ergo? Diminutꝰ eſt? Exilio
redditꝰ? In defectū lapſus? Abſit. Quid
ergo ſemetip̄m exinaniuit formā ſerui acci
piens? Exinaniſſe ſe dictus eſt accipiēdo
inferiorē nō degenerando ab equali. Ergo
fratres quid eſt hoc: Cū accepero tempus
ego iuſticias iudicabo? Accepit tempus
vt filius hominis:gubernat tempora vt fi-
lius dei. Audi quia vt filius hoīs accepit
tempꝰ iudicādi. Dicit in euāgelio: Dedit
ei poteſtatē iudicij faciendi:qm̄ filius ho-
minis eſt. Scd̄m qđ filiꝰ dei nunq̄ȝ accepit
ptātem iudicādi:qꝛ nunq̄ȝ caruit ptāte iu-
dicādi. Scd̄m qđ filius hoīs accepit tp̄s:
ſicut naſcendi ⁊ patiendi:ſicut ⁊ moriēdi ⁊
reſurgendi ⁊ aſcendēdi: ita veniēdi ⁊ iudi
candi. Dicit in illo iſta ⁊ corpus eius. Nō
eñ ſine illis iudicabit. Dicit q̄ppe in euan
gelio: Sedebitis ſup duodecim ſedes iu-
dicātes duodecim tribus iſrael. Ergo totꝰ
chriſtꝰ dicit:id eſt caput ⁊ corpus in ſanc-
tis:cū accepo tp̄s ego iuſticias iudicabo.
Nō aūt quid? † **Defluxit terra:** Si
defluxit terra: vñ defluxit niſi de peccatꝭ?
Ideo ⁊ delicta dicuntꝛ. Delinq̄re eſt tanq̄ȝ
de liquido quodam defluere a ſtabilitate
firmamēti virtutis atq̄ȝ iuſticie. Cupidita-
te eñ inferiorꝝ quiſq̄ȝ peccat:ſicut roboratꝛ
caritate ſuperiorū:ſic deficit ⁊ q̄ſi liqueſcit
cupiditate inferiorū. Hūc fluxum reruȝ in
peccatis hominū attēdens donator miſe-
ricors:⁊ donator peccatorꝝ nōdū exactor
ſuppliciorū attendit ⁊ ait. Defluxit terra.
Et oēs †inhabitātes in ea. Ipſa vti
q̄ȝ terra defluxit inhabitātibꝰ ſe. Expoſitio
eſt ꝯſequens nō additio: tanq̄ȝ ſi diceres:
Quomō defluxit terra? Subtracta ſūt fun
damēta:⁊ aliquid in ea hiatu quodam de
merſū eſt? Quod dico terrā? Omnes iha-
bitātes in ea. Inueni inquit terram pecca
tricē: Et quid feci? **Ego cōfirmaui co-
lumnas eius.** Quas colūnas cōfirma
uit? Columnas ap̄los dicit. Sic apoſtolꝰ
Paulus de coapoſtolis ſuis:qui videbā-
tur inquit colūne eſſe. Et quid eēnt ille co-
lūne:niſi ab illo firmarentꝛ? Quia terremo

Alia lr̄a. † Liq̄ facta ē.

Alia lr̄a. † qui habitāt.

tu quodā etiā ipe colūne nutauerūt in paſ
ſione dñi oēs apoſtoli deſperauerūt. Ergo
colūne ille q̄ in paſſione dñi nutauerūt: re
ſurrectione firmate ſunt. Clamauit initi-
um edificij ꝑ columnas ſuas:⁊ in eis om-
nibus colūnis architectus ipſe clamauit.
Columna eſt eñ vna ex illis Paulus apo
ſtolus cū diceret: An vultis experimentū ac
cipere eiꝰ qui in me loquitꝛ chriſtus? Ergo
ego īquit ꝯfirmaui colūnas eiꝰ: reſurrexi:
oſtendi mortē nō eſſe metuendā: oſtēdi ti-
mētibus:nec ip̄m corpus ꝑire in morienti
bus. Terruerāt eos vulnera:firmauerūt ci-
catrices. Poſſet dñs Ieſus chriſtꝰ ſine vl
la cicatrice reſurgē. Quid eñ illi ptāti ma
gnū erat ad tātā integritatē cōpagē corpo
ris reuocare: vt nullū oīno veſtigiū p̄teriti
vulneris appareret? Habebat ptātem vñ
illud etiā ſine cicatrice ſanaret: ſed habere
voluit vñ nutantes colūnas firmaret. Au
diuimꝰ iā fratres qđ q̄tidie nō tacetur:au-
diamꝰ q̄d clamauerit ꝑ colūnas has. Tē-
pus audiēdi eſt ꝓpter terrorē illū:ego iuſti
cias iudicabo cū accepero tp̄us. Ille acce
pturꝰ eſt tp̄us iuſticias iudicādi: vos iam
nūc habetis tp̄us iuſticias faciēdi. Si ta-
ceret:nō habētis q̄d faceretꝭ: ſꝫ ꝯfirmatꝭ co
lūnis clamat. Quid clamat? **Dixi ini
q̄s nolite iniq̄ agere:** Clamat fratres
mei:certe clamatꝭ delectat vos: audite cla
mantē. Per ip̄um obſecro terreat vos iſta
vox: nō tā nos veſtre iſte voces delectare
debēt: q̄ȝ vos iſte terrere. Dixi iniq̄s nolite
iniq̄ agere. Sȝ iā fecerūt ⁊ rei ſūt: Iā deflu
xit t̄ra: ⁊ oēs habitātes in ea. Cōpūcti ſūt
corde q̄ chriſtū crucifixerūt:agnouerāt pec
catū ſuū: didicerūt aliq̄d ab ap̄lis ne deſpe
rarēt de indulgētia p̄dicatoris. Medicus
eñ venerat:⁊ iđ nō ad ſanos venerat. Nō
eſt opus inq̄t ſanis medicus: ſed male ha-
bentibꝰ: Nō veni vocare iuſtos: ſꝫ pctōres
ad penitentiā. Ergo dixi iniq̄s: nolite iniq̄
agē. Nō audierunt. Olim eñ nobis dic-
tum eſt:non audiuimus:lapſi ſumus:mor
tales facti: mortales geniti. Defluxit t̄ra:
audiant vel modo vt ſurgant ad medicuȝ
qui venit ad languidum. Quē noluerunt
audire ſani vt nō caderēt:audiāt iacentes
vt ſurgāt. Dixi iniquis nolite inique age
re. Quid agimus? Iam fecimus. **Et de-
linq̄ntibus nolite exaltare cornu.**
Quid eſt hoc? Si feciſtis iniquitatem per
cupiditatem: nolite iam defendere per ela
tionem: ꝯfitemini ſi feciſtis. Qui eñ non

ↄfitetur ⁊ iniquus eſt ⁊ exaltat cornu. Dixi iniquiſ: nolite iniq̃ facere: ⁊ delinquẽtibus nolite exaltare cornu veſtrũ. Exaltabit in vobis cornu chriſti: ſi nõ exaltet cornu veſtrũ. Cornu veſtrũ de iniquitate eſt: cornu chriſti de maieſtate eſt. ¶ **Nolite† ergo efferri: ne loquamini aduerſus deum iniq̃tatẽ.** Audite iã voces multoꝝ: audiat vnuſq̃ſq; ⁊ pungatur. Quid ſolẽt hoĩes dicere? Vere nõ iudicat deꝰ de rebꝰ hũanis. Et ẽ vllũ iudiciũ dei? Aut vere curat q̃d agat in terra? Tã multi iniq̃ redundãt felicitatibꝰ: innocẽtes ꝑmuntur laboribꝰ. Sed illi accidit neſcio quid mali caſtigante deo ⁊ admonẽte: ⁊ nouit cõſcientiã ſuã: nouit ꝓ merito peccatoꝝ ſuoꝝ aliquid ſe poſſe ꝑpeti vñ argumẽtetur aduerſus deum. Quia nõ põt dicere iuſtꝰ ſuꝫ: q̃d putamus eũ dicere? Sũt peiores iniq̃: ⁊ tñ iſta nõ patiũtur. Hec eſt iniq̃tas quã loquunt hoĩes aduerſus deũ. Videte autẽ q̃ꝫ iniquũ ſit: dũ ſe vult iuſtũ videri: illũ facit iniuſtum. Qui eñ dicit: iniq̃ patior qḋ patior: illũ iniquũ facit cuius iudicio patit: ſe autẽ iuſtũ q̃ inique patitur. Rogo vos fratres mei: equũ ẽ hoc: vt deꝰ credat iniuſtꝰ: tu iuſtus? Cũ aũt hoc dicis loq̃ris aduerſus deũ iniquitatẽ. Quid dicit in alio pſalmo? Hec feciſti. Numeratis q̃buſdã pctis hec inq̃t feciſti ⁊ tacui. Quid ẽ tacui? Nũq̃ꝫ tacet ꝑcepto: ſed interiꝫ tacet ſupplicio: q̃eſcit a vindicta nõ ꝓfert in damnatũ ſententiã. Sꝫ hoc ille dicit feci illa ⁊ illa: ⁊ non vindicauit deꝰ. Ecce ſanꝰ ſũ nihil mali ↄtigit mihi. Hec feciſti: ⁊ tacui ſuſpicatꝰ ẽ iniq̃tatẽ qḋ ero tibi ſilis. Quid ẽ qḋ ero tibi ſilis? Quia tu iniquꝰ es ⁊ me tãq̃ꝫ iniquũ putaſti: tãq̃ꝫ approbatorẽ facinoꝝ tuorũ nõ aduerſatorẽ nõ vltorẽ. Et q̃d poſtea tibi dic? Arguã te ⁊ ↄſtituã ante faciẽ tuã. Quid ẽ hoc? Quia mõ peccãdo poſt terga te ponis: nõ te vides: nõ te inſpicis: ego te pono ante: ⁊ faciã tibi ſuppliciuꝫ de te. Sic ⁊ hic ne loquamini aduerſus deũ iniquitatẽ. Attẽdite. Multi aũt loquũtur iſtã iniq̃tatẽ: ſed nõ audẽt palã: ne blaſphemi exhorreant ab hoĩbꝰ pijs: in corde ſuo iſta rodũt: intꝰ tali nefario cibo paſcũt. Delectat eos loq̃ aduerſus deũ iniq̃tatẽ: ⁊ ſi nõ erũpunt lingua corde nõ tacent. Vñ in alio pſalmo dicit: Dixit ſtultꝰ in corde ſuo: nõ eſt deꝰ. Dixit ſtultꝰ: ſꝫ hoĩes timuit: noluit dicere vbi audirẽt hoĩes. Et vbi dixit? Vbi audierat ipſe: de quo dixi. Propterea ⁊ hic in iſto pſalmo cariſſimi attendite quoniã hoc quod dixit: Nolite loqui aduerſus deũ iniquitatẽ: vidit multos hec in corde agere: ⁊ adiũxit † **Qm̃ neq; ab oriente neq; ab occidente neq; a deſertis† montiũ: quoniã deus iudex eſt.** Iniquitatuꝫ tuarũ iudex deꝰ eſt. Et ſi deus eſt vbiq; ꝑſens eſt. Quo te auferes ab oculis dei: vt in parte aliqua loquaris quod ille nõ audiat? Si ab oriente iudicat deus: ſecede in occidentem: ⁊ dic quicquid vis aduerſus deuꝫ. Si ab occidente vade in orientem ⁊ ibi loquere. Si a deſertis montiuꝫ iudicat deus. Vade in mediũ populoruꝫ vbi tibi ſubmurmures. De nullo loco nõ iudicat: qui vbiq; ſecretus ẽ: vbiq; publicus: quẽ nulli licet vt eſt cognoſcere: ⁊ quẽ nemo ꝑmittitur ignorare. Vide quid agas? Loq̃ris aduerſus deũ iniquitatẽ. Spiritus domini repleuit orbẽ terrarũ. Alia ſcriptura dicit: hoc: ⁊ hoc quod continet omnia ſciẽtiã habet vocis. Propter hoc q̃ loquit iniq̃ nõ põt latere. Noli ḡ cogitare deũ in locis: ille tecuꝫ eſt talis q̃lis fueris. Quid ẽ talis qualis fueris? Bonus ſi bonus fueris: ⁊ malus tibi videbitur ſi malus fueris: ſed opitulator ſi bonus fueris: vltor ſi malꝰ fueris. Ibi habes iudicẽ i ſecreto tuo. Volens facere aliquid mali ð publico recipis te in domũ tuam: vbi nemo inimicorũ videat: de locis domus tue promptis ⁊ in faciem conſtitutis remoues te in cubiculuꝫ: times ⁊ in cubiculo aliunde conſcium: ſecedis in cor tuum: ibi meditaris: ille in corde tuo interior eſt. Quocunq; ergo fugeris ibi eſt. Teipſum quo fugies? Nonne quocunq; fugeris te ſequeris? Quando aũt et te ipſo interior eſt: nõ eſt quo fugias a deo irato: niſi ad deũ placatũ. Prorſus nõ eſt quo fugias. Vis fugẽ ab ipſo? Fuge ad ipſum. Ergo ne loquamini aduerſus deũ iniquitatem: nec illic vbi loquimini. Iniquitateꝫ inq̃t meditatus ẽ in cubili ſuo. Quid meditatus eſt in cubili ſuo? Cubile cor eiꝰ dicens: Sacrificate inquit ſacrificium laudis ⁊ ſperate in domino. Sed ſupra dixit: Dicite in cordibꝰ veſtris: ⁊ in cubilibꝰ veſtris compungimini. Quot habes ibi cõpunctiones facinorũ: habe illic punctiões confeſſionũ. Vbi ergo loqueris aduerſus deũ iniquitatem: ibi te iudicat: nõ iudiciũ differt ſed penam. Iam iudicat: iã nouit: iam videt: pena reſtat cũ fuerit preſentata habebis ⁊ penã. Cũ apparuerit facies illiꝰ

Alia lra. † Nolite extollere in altũ cornu veſtrũ: nolite loqui.]

Alia lra. † Quia. † montibus.

hominis: q̄ irriſus eſt: q̄ iudicatꝰ ē: qui cru-
cifixus eſt: qui ſub iudice ſtetit. cū apparu-
erit iudicans in pñtia ſua: tūc habebis pe-
nam ſi te nō correxeris. Quid ḡ modo fa-
ciemus? Preueniamus faciē eius in ἐξο-
μολογήσει. Preueni i ꝯfeſſiōe venicē mi
tis quē feceras iratum. Neq̧ a deſertꝭ mō-
tibus: qm̄ deus iudex eſt: nō ab oriēte: nō
ab occidente: nō a deſertis montiū. Qua-
re? Qm̄ deus iudex eſt. Si in aliquo loco
eſſet nō deus: qꝛ vero deus iudex eſt: non
homo: noli illū expectare de locis: locꝰ eiꝰ
tu eris: ſi bonꝰ: ſi cōfeſſus inuocaueris eū.

Hunc humiliat ꝛ hunc exaltat:
Quē humiliat: quē exaltat iudex ille? At-
tēdite duos illos in templo: ꝛ videtis quē
humiliat: ꝛ quem exaltat. Aſcēderūt in tem
plo orare ait: vnꝰ phariſeus: ꝛ alter publi-
canus. Phariſeus dicebat: Gratias tibi
ago: qꝛ nō ſuꝫ ſicut ceteri hoīes: iniuſti: ra
ptores: adulteri: ſicut ꝛ publicanus iſte: ie
iuno bis in ſabbato: decimas do omniū q̄
cunq̧ poſſideo. Ad medicū aſcenderat: ꝛ
mēbra ſana oſtendebat: vulnera tegebat.
Quid ḡ ille qui meliꝰ nouerat vnde ſana-
retur? Publicanus aūt de longinquo ſta-
bat: ꝛ ꝑcutiebat pectus ſuū. Videtis eum
de longinquo ſtantē: illi ꝓpinquabat queꝫ
inuocabat: ꝛ ꝑcutiebat pectus ſuū dicēs:
Deꝰ ꝓpitius eſto mihi peccatori. Amē di
co vobis deſcēdit iuſtificatus publicanus
ille magis q̄ ille phariſeꝰ: qꝛ omnis q̄ ſe ex
altat humiliabit̄: ꝛ qui ſe hūiliat exaltabit̄.
Expoſitꝰ eſt verſus pſalmi huiꝰ: Deus iu
dex q̄d facit? Hūc humiliat: ꝛ hūc exaltat:
humiliat ſuperbū: exaltat humilē. Quia
calix in manu dñi vini meri plenꝰ
Alia lra. mixto. Merito. Et inclinauit ex
t hoc. hoc in hūc verūtamē fex eius non
eſt exinanita: bibent oēs peccato-
res terre. Renouamini paululū: obſcu
rū aliq̄d eſt: ſed quō audiuimꝰ euāgelij lec
tionē recentiſſimā: petite ꝛ dabit̄ vobis: q̄
rite ꝛ inuenietis: pulſate ꝛ aꝑietur vobis:
ſed dicis mihi: Quo pulſo vt aperiatur mi
hi? Neq̧ ab oriēte: neq̧ ab occidēte: neq̧
a deſertis montiū: qm̄ deꝰ iudex eſt. Si pre
ſens ē h̄ atq̧ illic: ꝛ abſens nuſq̄: vbi ſtas:
ibi pulſa: ibi tm̄ ſta: qꝛ ſtādo pulſat̄. Quid
ḡ ē h̄? Primo q̄ſtio iſta occurrit: vini me-
ri plenus ē mixto. Quō meri: ſi mixto? Ce
terū calix in manu dñi: cū dicit eruditis in
eccl̄ia chriſti loquor: nō vtiq̧ veluti for-
ma hūana circūſcriptū deū debetis vobis
i corde pingē: ne clauſis tēplꝭ ſimulachra i
cordibꝰ fabricetꝭ. Calix ḡ iſte aliq̄d ſignifi-
cat: iueniemꝰ hūc. In manu aūt dñi eſt: in
ptāte dñi eſt. Manꝰ em̄ dei: ptās dei cō-
mendata eſt. Nā de hōibus plerūq̧ dicit̄:
in manu h̄ habet: hoc eſt in ptāte habꝫ: vt
cū vult faciat. Vini meri plenus ē mixto.
Cōſequent̄ ipſe expoſuit: Inclinauit ex h̄
in hūc: verūtm̄ fex eiꝰ nō eſt exinanita. Ec-
ce vñ mixto vino plenꝰ erat. Nō ḡ vos ter
reat: qꝛ ꝛ merū ꝛ mixtū: merū ꝓpter ſinceri
tatē: mixtū ꝓpter fecē. Quid ḡ ibi vinū: et
quid ibi fex? Et q̄d eſt: inclinauit ex hoc in
hunc: ita vt fex eius non ſit exinanita? Vñ
venerit ad hoc recordamini: hūc hūliat:
ꝛ hunc exaltat. Qđ figuratuꝫ eſt nobis in
euāgelio ꝑ duos hoīes: phariſeū ꝛ publi-
canū. Hoc latius accipiētes intelligamus
duos ppl̄os iudeorū ꝛ gentiū: iudeorū po
pulus phariſeꝰ ille: gentiū ppl̄us publica-
nus ille. Iudeoꝝ ppl̄s iactabat merita ſua:
gentiū populus ꝯfitebatur pctā ſua. Qui
nouit in lr̄is ſanctis: ꝛ epl̄as apoſtolicas:
ꝛ actus aplōꝝ videt ibi qđ dico: ne longū
faciā: quō apl̄i exhortabant̄ gentes ne de-
ſperarēt: qđ in magnis peccatis iacuiſſēt:
ꝛ repmebant iudeos ne ſe extollerēt: quaſi
ex iuſtificationibꝰ legis: ꝛ iō ſe putarēt iu-
ſtos: gentes autē pctōres eſſe: qꝛ iudeis et
lex erat: ꝛ templū erat: ꝛ ſacerdotium erat.
Illi aūt oēs cultores idoloꝝ: veneratores
demoniorū: longe quidē poſiti: ſicut publi
canus ille de longinquo ſtabat: ſicut ꝛ illi
ſuꝑbiendo receſſerūt: ſic iſti ꝯfitendo ꝓpin
quauerūt. Calix ḡ vini meri plenus in ma
nu dñi. Quātū donat dñs vt itelligā. Po
teſt em̄ alius melius: qꝛ ſic ſe habet obſcu-
ritas ſcripturarū: difficile ē: vt vnū pariāt
intellectū: quicūq̧ tm̄ intellectꝰ exierit: opꝰ
eſt: vt regule fidei cōgruat: nec maioribus
inuidemꝰ: nec de ꝑuulis deſperemꝰ. Quid
nobis videat̄ dico caritati veſtre: nō vt ob
ſtruā aures veſtras: aduerſus alios aliq̄d
meliꝰ forte dicturos. Calix vini meri plenꝰ
mixto videtur mihi eſſe lex q̄ data eſt iude
is: ꝛ oīs illa ſcriptura veteris qđ dicit̄ teſta
menti: vbi ſunt pondera omniū ſententiaꝝ.
Nā ibi nouū abſconditū latet teſtamentū
tanq̧ in fece corporaliū ſacramentorum.
Circūciſio carnis magni ſacramēti res ē:
ꝛ itelligit̄ inde circūciſio cordis. Templū
hieruſalē illud magni ſacramenti eſt res: ꝛ
intelligit̄ ex eo corpꝰ dñi. Terra ꝓmiſſiōis
intelligit̄ regnū celorū. Victimaꝝ ꝛ pecoꝝ

oblatio magnũ habet ſacramẽtũ. Sʒ ĩ oĩb⁹
illis generib⁹ ſacrificiorꝫ intelligit̃ vnũ illð
ſacrificium: ⁊ vnica victima in cruce dñi.
Pro quib⁹ oĩb⁹ ſacrificijs vnũ nos habe-
mus: qꝛ ⁊ illa figurabãt hoc: id eſt hec illis
figurabãt̃. Accepit pp̃ls ille legeʒ: accepit
mãdata iuſta ⁊ bona. Quid tã iuſtũ: qꝫ nõ
occides: nõ mechaberis: nõ furaberis: nõ
falſũ teſtimoniũ dices: honora patrẽ ⁊ ma
trẽ: nõ ꝯcupiſces rẽ ꝓximi tui: vnũ deum
adorabis: ⁊ illi ſoli ſeruies. Omnia iſta ad
vnũ ꝑtinẽt. Illa v̊o carnalia quaſi reſede-
rũt: vt remanerẽt apð illos: ⁊ efunderet̃ in
de oĩs ſpiritualis intellect⁹. Calix v̊o ĩ ma
nu dñi: id eſt in ꝑtãte dñi: vini meri: id ẽ le
gis ſincere: plen⁹ eſt mixto: id ẽ cũ fece cor
poraliũ ſacramẽtorꝫ. Et qꝛ hũc humiliat ſu
perbũ iudeũ: ⁊ hũc exaltat ꝯfitentẽ gẽtilẽ:
inclinauit ex h̃ in hũc: id eſt a iudaico po-
pulo in gẽtilẽ pp̃lm. Quid inclinauit: Le-
gẽ. Eliquat⁹ eſt inde ſpiritualis intellect⁹.
Uerũtñ fex ei⁹ nõ eſt exinanita: qꝛ omnia
ſacramẽta carnalia apð iudeos remãſeꝛt.
Bibẽt oẽs pctõres terre. Qui bibẽt: Om
nes pctõres terre. Qui pctõres terre: Iu-
dei quidẽ erãt pctõres: ſed ſupbi: gentiles
aũt erãt pctõres: ſed humiles. Oẽs pecca
tores bibẽt: ſed vide q̃ fecẽ q̃ vinũ. Eteniʒ
illi bibẽdo fecẽ euanuerũt: iſti bibendo vi
nũ iuſtificati ſunt. Audeã dicere: ⁊ inebri-
atos nõ timebo: atqꝫ vtinã oẽs ſic inebria
mini: recordamini: calix tu⁹ inebriãſ qꝫ pre
clar⁹ eſt. Quid eniʒ: Putat̃ frẽs mei oẽs
illos qui ꝯfitendo chriſtũ etiã mori volue-
runt ſobrios fuiſſe: Uſqꝫ adeo ebrij erant:
vt ſuos nõ agnoſcerẽt. Oẽs ꝓpinqui ſui q̃
eos a ſpe celeſtiuꝫ p̃miorꝫ terrenis blandi-
mẽtis auertere moliti ſũt: nõ ſũt agniti: nõ
ſũt auditi ab ebrijs. Nõ erãt ebrij q̃b⁹ mu-
tatũ cor erat: Nõ erãt ebrij quorꝫ mẽs alie
nata erat ab hoc ſeclo: Bibẽt inq̃t omnes
peccatores terre. Sʒ qui bibẽt vinũ: Pec
catores bibũt: ſed ne remaneant pctõres:
vt iuſtificent̃: nõ vt puniãt̃. ❡ Ego aũt.
Nã oẽs bibũt: ſed ſeorſum: ego id eſt chri
ſtus cũ corpore ſuo.† In ſeculũ gaude
bo: †pſallã deo iacob: ꝓmiſſiõe illa fu
tura de qua dicit̃: ĩ finẽ ne corrũpas. Ego
aũt in ſeculũ gaudebo. ❡ Et omnia cor
nua peccatorꝫ ꝯfringã: ⁊ exaltabũ
tur cornua iuſti. Hoc ẽ: hũc humiliat
⁊ hũc exaltat. Nolũt ſibi frãgi cornua pec-
catores: que ſine dubio frangẽt̃ ĩ fine. Nõ
vis vt ille tũc frangat: tu hodie frãge. Au-

Alia lr̃a.
† annũciabo in ſeculũ.
† cantabo.

diſti eñi ſupra: noli ꝯtẽnere: dixi iniq̃s: no
lite inique agere: et delinquẽtib⁹ nolite ex
altare cornu. Qñ audiſti: nolite exaltare
cornu cõtempſiſti: exaltaſti cornu: venies
ad finem: vbi fiet: oĩa cornua pctõrꝫ con-
fringaʒ: ⁊ exaltabũt̃ cornua iuſti. Cornua
peccatorũ dignitates ſupborꝫ: cornua iu-
ſti munera chriſti. Per cornua eñi ſ̃blimi-
tates intelligunt̃. Oderis in terra ſublimi
tatẽ frenã: vt poſſis habere celeſtẽ. Amas
terrenã: non te admittit ad celeſtẽ: terrena
vt poſſis habere celeſtẽ: ⁊ ad ꝯfuſionẽ ꝑti-
nebit quo frangit̃ tibi cornu: quð ad glori-
am ꝑtinebit: ſi exaltet̃ tibi cornu. Modo
q̃ ẽ tibi tp⁹ ẽeligẽdi: tũc nõ erit. Non es di-
cturus: dimittar ⁊ eligã. Preceſſerũt enim
voces: dixi iniquis. Si nõ dixi: para excu
ſationẽ: para defenſionẽ: Si aũt dixi: p̃oc
cupa cõfeſſionẽ: vt nõ venias ad damna-
tionẽ: quia tunc ꝯfeſſio ſera erit: ⁊ defenſio
nulla erit.

❡ Explicit Tractatus de pſ̃. LXXIIII
Incipit Tractatus de pſ̃. LXXV

❡ Prefatio.

SOlẽt inimici dñi noſtri Ieſu chriſti
oĩbus noti iudei gloriari in iſto pſal-
mo queʒ cantauim⁹ dicentes. Not⁹ in iu-
dea de⁹: in iſrael magnũ nomẽ eius: ⁊ iſul-
tare gẽtib⁹ quib⁹ nõ eſt notus de⁹: ⁊ dicere
qꝛ ſibi ſoli not⁹ eſt deus: qñ ꝓpheta dicit:
not⁹ in iudea de⁹: alibi ergo ignot⁹. Not⁹
eſt aũt reuera in iudea deus: ſi ĩtelligãt q̃d
ſit iudea. Nã vere nõ eſt not⁹ de⁹: niſi in iu
dea. Ecce ⁊ nos h̃ dicimus: qꝛ niſi q̃ſqꝫ fu
erit in iudea: not⁹ ei de⁹ eſſe nõ poteſt. Sʒ
quid dicit Apl̃s: Qui in occl̃to iude⁹ eſt:
q̃ circũciſiõe cordiſ: nõ lr̃a ſed ſpiritu. Sũt
ergo iudei ĩ circũciſiõe carnis: ⁊ ſũt iudei ĩ
circũciſiõe cordis. Patres nr̃i mlt̃i ſancti
⁊ circũciſionẽ carnis habebãt ꝓpter ſigna
culũ fidei: ⁊ circũciſionẽ cordis ꝓpt̃ ipam
fidẽ. Ab his patrib⁹ degenerantes iſti mõ
ĩ noĩe gloriant̃: ⁊ facta ꝑdiderunt. Ab his
ergo patrib⁹ degenerãtes remãſerũt in car
ne iudei: in corde pagani. Ipi eñi iudei q̃
ſũt: Ex Abraã a quo Iſaac nat⁹ eſt: ⁊ ex il-
lo Iacob: ⁊ ex Iacob duodecĩ p̃triarche: ⁊
ex duodecĩ p̃triarchis pp̃ls vniuerſ⁹ iudeo
rũ. Sʒ iudei ꝓpt̃ea maxie appellati ſunt: qꝛ
iudas vn⁹ erat ð filijs duodecĩ Iacob: pa
triarcha int̃ duodecĩ filios Iacob. ⁊ ð ſtir
pe eius regnũ veniebat iudeis. Nã oĩs il-
le pp̃ls ſcðm nũerũ filiorꝫ Iacob duodeciꝫ
trib⁹ habebat. Trib⁹ dicunt̃ tanqꝫ curie ⁊

P

cõgregatiões diſtincte ꝓplorꝝ. Habebat ergo
ille ꝓpl's duodecim tribꝰ: e qbꝰ duodeci tri
bubꝰ: vna tribꝰ erat iuda: ex q̃ erãt reges:
⁊ erat altera tribus leui: ex qua erãt ſacer-
dotes. Sȝ qꝛ ſacerdotibꝰ tẽplo ſeruientibꝰ
terra diuiſa nõ eſt: optebat vt duodeci tri-
bubus diſpertiret̃ oĩs regio ꝓmiſſiõis. Ex
cepta ergo vna tribu maiorꝭ dignitatꝭ tribu le
ui q̃ erat in ſacerdotibꝰ remanerẽt vndeci:
niſi ꝑ adoptiõeȝ duorꝝ filiorꝝ Joſeph duo-
deci cõpleret̃. Hoc q̃d ſit aduertite. Unuſ
ꝺ duodeci filijſ Jacob erat ⁊ Joſeph. Jſte
ẽ Joſeph quẽ frẽs ſui in egyptũ vẽdideꝛt:
⁊ illic merito caſtitatꝭ ad ſblimitatẽ digni-
tatis ꝑductꝰ eſt: ⁊ affuit illi deꝰ ĩ omni ope
ſuo: ⁊ ſuſcepit frẽs ſuos a quibꝰ vẽditꝰ erat
⁊ patrẽ fame laborantes: ſꝫ ꝓpter panẽ ad
egyptũ deſcẽdẽtes. Jſte Joſeph duos fi-
lios habuit: Effraim ⁊ manaſſe. Moriẽs
Jacob tãq̃ȝ teſtamẽto aſſumpto: aſſumpſit
illos nepotes ſuoſ: in nũerꝝ filiorꝝ: ⁊ dixit fi
lio ſuo Joſeph: ceteri q̃ naſcunt̃ tibi erunt:
iſti aũt mihi: ⁊ diuidẽt trã cũ fratribꝰ ſuis.
Adhuc nõ erat data nec diuiſa terra ꝓmiſ
ſiõis: ſꝫ dicebat ille in ſpiritu ꝓphetãs. Ac
cedẽtibꝰ ergo duobus filijs Joſeph: facte
ſũt nihilominꝰ duodeci tribꝰ: qꝛ iã tredeci
ſũt. Pro vna enĩ tribu Joſeph due acceſ-
ſerũt: ⁊ facte ſunt tredeci. Excepta ergo tribu
leui: illa tribu ſacerdotum q̃ ſeruiebat tem
plo: ⁊ de decimis viuebat: ceterarꝝ oĩm q̃-
bus terra diuiſa eſt: remanẽt duodeci. Jn
his duodeci erat tribꝰ iuda: vñ reges erãt.
Nã ꝑmo ꝺ alia tribu datꝰ ẽ rex Saul: ⁊ re-
ꝓbatꝰ ẽ tãq̃ȝ malꝰ rex: poſtea datꝰ ẽ rex ꝺ tri
bu iuda rex Dauid: ⁊ ex illo de tribu iu-
da fueꝛt regeſ. Jacob aũt ille ſꝫ dixerat qñ
bñdixerat filios ſuos: Nõ deficiet ꝑnceps
de iuda: nec dux de femoribꝰ eiꝰ: donec ve
niat cui repromiſſũ ẽ. De tribu ãt iuda ve
nit dñs noſter Jeſus chriſtꝰ. Eſt enĩ ſic ſcri
ptura dic̃: ⁊ mõ audiſtis ex ſemine Dauid
natꝰ de Maria. Ceterũ qꝺ attinet ad diui
nitatẽ dñi nr̃i Jeſu chriſti: in qua equalis ẽ
patri: nõ ſolũ añ iudeos: ſed etiã añ ipſum
Abraã: nec ſolũ añ Abraã: ſꝫ ⁊ añ Adam:
nec ſolũ añ Adã: ſꝫ añ celũ ⁊ terrã ⁊ añ ſe-
cula: qꝛ oĩa ꝑ ipm̃ facta ſunt: ⁊ ſine ipo fa-
ctũ eſt nihil. Quia ergo in ꝓphetia dictũ eſt:
Nõ deficiet ꝑnceps ex iuda: neq̃ȝ dux ꝺ fe
moribꝰ eiꝰ: donec veniat cui repromiſſum
eſt: ꝯſiderent̃ priora tp̃a: ⁊ inueniet̃ qꝛ iudei
de tribu iuda ſemꝑ reges habuerũt: vñ di
cti ſũt iudei: ⁊ nõ habuerũt regẽ ꝑꝰ alieni

genã niſi herodẽ illũ q̃ fuit qñ dñs natꝰ eſt.
Uñ ceperũt reges alienigene: Ab herode.
Ante herodem oẽs de tribu iuda: ſed do-
nec veniret cui repromiſſũ eſt. Jpſo itaq̃ȝ
veniẽte dño: euerſũ eſt regnum iudeorꝝ: ⁊
ſublatuȝ eſt ex iudeis: mõ nõ hñt regnũ qꝛ
nolũt cognoſcere verũ regẽ. Uidete iaȝ ſi
iudei ſũt appellãdi. Jpſi voce ſua abdica-
uerũt ſe ab iſto noĩe: vt iudei nõ ſint digni
appellari niſi tãtũ carne. Ubi ergo ſe ſepa
rauerũt ab iſto noĩe: Dicebãt: ſeuiebant in
chriſtũ: id eſt in genꝰ iuda: ſeuiebãt ĩ ſemẽ
Dauid. Et ait illis Pilatꝰ: Regẽ veſtrũ
crucifigã: Et illi: Nos nõ habemus regẽ
niſi ceſarẽ. O ergo iudei q̃ vocami: ⁊ nõ eſtis: ſi
nõ habetis regẽ niſi ceſarẽ: defecit iã prin-
ceps de iuda. Uenit ergo ille cui repromiſſuȝ
eſt. Jlli ergo veri iudei: q̃ chriſtiani facti
ſũt ex iudeis: Ceteri iudei q̃ in chriſto nõ
crediderũt: etiã nomẽ ipm̃ ꝑdere digni fu-
erũt. Judea ergo vera chriſti eccl'ia ẽ: credẽs
in illũ regẽ: q̃ venit ex tribu iuda: ꝑ v̓gineȝ
Mariã: credẽs in illũ de quo mõ Ap̃l's di
cebat ad Timotheũ ſcribẽſ: Memor eſto
Jeſum chriſtũ reſurrexiſſe a mortuis ex ſe
mine Dauid ſcd̃m euãgeliũ meũ. De iu-
da enĩ Dauid: ex Dauid dñs Jeſus xp̃s.
Nos ãt credẽtes in xp̃m ꝑtinemꝰ ad iudã:
⁊ nos cognouimꝰ chriſtũ qui oculis nõ vi
dimꝰ: fide retinemꝰ. Nõ ergo ĩſultẽt iudei
qui iam nõ ſũt iudei. Jpſi dixerũt: nos nõ
habemus regẽ niſi ceſarẽ. Nam melius il-
lis erat: vt rex illorꝝ eſſet chriſtus: ex ſemĩe
Dauid de tribu iuda. Tamẽ qꝛ ipſe chri-
ſtus ex ſemĩe Dauid ſcd̃m carnẽ: deus au
tẽ ſuꝑ oĩa bñdictꝰ ĩ ſecula: ip̃e rex noſter ⁊
dñs noſter: ⁊ rex noſter ſcd̃m qꝺ natꝰ eſt ex
tribu iuda ſcd̃m carnẽ chriſtus dñs ſalua
tor: deꝰ aũt noſter qui eſt añ iudã: ⁊ añ ce-
lum ⁊ terrã: ꝑ quẽ facta ſunt oĩa: ⁊ ſpiritu-
alia: ⁊ corꝑalia. Si enĩ oĩa ꝑ ipm̃ facta ſũt:
⁊ ipſa Maria de qua natꝰ eſt: ꝑ ipm̃ facta
eſt. Quõ ergo ille quaſi ceteri hoĩes naſceret̃:
qui ſibi fecit matrẽ de qua naſceret̃: Ergo
ipſe dñs Ap̃lo dicẽte cum loqueret̃ de iu-
deis: quorꝝ patres: et ex q̃bꝰ ẽ chriſtꝰ ſcd̃m
carnẽ: qui eſt ſuꝑ oĩa: deus bñdictus in ſe
cula. Quia ergo iudei videꝛt chriſtũ ⁊ cru
cifixerũt: nõ viderũt deũ: gẽtes aũt qꝛ nõ
viderunt ⁊ crediderũt: intellexerũt deum.
Ergo ſi innotuit eis deus in chriſto mũdũ
recõcilians ſibi: et ideo illi crucifixerũt: qꝛ ĩ
carne latẽtẽ deũ nõ intellexerũt: recedat il-
la que vocat̃ iudea ⁊ nõ eſt: accedat vera

iudea: cui dicit: Accedite ad eũ ⁊ illũina-
mini: ⁊ vultus vr̃i nõ erubeſcẽt. Vultꝰ vr̃i
iudei nõ ꝯfundant: eteni audierunt ⁊ cre-
diderũt: ⁊ facta ẽ eccl̃ia vera iudea: vbi no-
tus chriſtꝰ q̃ homo eſt ex ſemie Dauid deꝰ
ſup Dauid.

Expoſitio pſalmi.

NOtus in iudea deꝰ: in iſrael
magnũ nomẽ eiꝰ. Et de iſrael
ſic debemꝰ accipe: quõ de iudea:
Quõ illi nõ ſũt veri iudei: ſic nec verꝰ iſrl̃.
Quis eni dicit iſrael? Vidẽs deũ. Et quõ
illi viderũt deũ: int̃ quos ambulauit i car-
ne: ⁊ cũ putãt hoiem occiderũt? Reſurgẽſ
ille apparuit deus oibꝰ quibus ſe voluit de
mõſtrare. Illi ergo digni ſũt iſrael dici qui
meruerũt chriſtũ intelligere deuz: in carne
poſitũ: vt nõ qd̃ videbãt cõtẽnerẽt: ſed qd̃
nõ videbãt adorarẽt: Nõ viſuz eni oculis
gẽtes humili mẽte ꝑceperũt illũ quẽ nõ vi
debãt: ⁊ vide tenuerũt. Proinde illi q̃ ma
nibus tenuerũt occiderũt: qui fide tenue-
rũt adorauerũt. In iſrael magnũ nomẽ ei-
us. Vis eẽ iſrael? Illũ attẽde: de quo dñs
ait: Ecce vere iſraelita in quo dolus nõ ẽ:
Si verꝰ iſraelita eſt in quo dolus non eſt:
doloſi ⁊ mẽdaces nõ ſũt vere iſraelite. Nõ
ergo dicãt iſti: qm̃ apd̃ illos ẽ deꝰ: ⁊ magnũ
nomẽ eiꝰ i iſrael: probent ſe iſraelitas ⁊ cõ
cedo ⁊ ego: q: in iſrael magnũ nomẽ eius.

Et factꝰ eſt in pace locꝰ eiꝰ: ⁊ ha-
bitatio eiꝰ in ſyon. Rurſus ſyon qua-
ſi patria ẽ iudeoꝝ: vera ſyon eccleſia ẽ chri
ſtianoꝝ. Interp̃tatio aũt noim hebreorũ
ſic nobis tradidit. Iuda ꝯfeſſio interp̃tat:
Iſrael vidẽs deũ. Poſt iudeã iſrael: ſic h̃
poſitũ ẽ: Notꝰ i iudea deꝰ: i iſrael magnuz
nomẽ eiꝰ. Deũ vis videre? Priꝰ ꝯfitere tu:
⁊ ſic in te ipo fit locꝰ dei: q: factꝰ eſt in pace
locus eiꝰ. Qdiu eni nõ cõfiteris pctã tua:
q̊dãmõ rixaris cũ deo. Quõ eni nõ cũ illo
litigas: q̃ qd̃ illi diſplicet laudas? Punit
ille furẽ: tu furtũ laudas. Punit ille ebrio-
ſũ: tu laudas ebrioſitatẽ. Litigas cũ deo ſi
feciſti illi locũ i corde tuo: q: i pace factꝰ ẽ
locꝰ eiꝰ. Et quõ icipis pacẽ hr̃e cũ deo? In
cipis illi in ꝯfeſſiõe. Pſalmi vox ẽ dicẽtis:
Incipite dño i ꝯfeſſiõe. Quid eſt incipite
dño i confeſſione? Incipite adiungi deo.
Quõ? Vt hoc vobis diſpliceat: quod ⁊ illi
diſplicet. Diſplicet illi vita tua mala: ſi pla
ceat tibi: diſiũgeris ab illo: ſi diſpliceat tibi
ꝑ ꝯfeſſionẽ illi ꝯiungeris. Vide ex q̃nta p-
te diſſimilis es: qñ vtiq; ꝓpter ipam diſſi-
militudinẽ diſplices. Factꝰ es eni o homo
ad imaginẽ dei: ꝑ vitã vero ꝑuerſaz ⁊ ma-
lã ꝑturbaſti in te: ⁊ exterminaſti i te imagi-
ne cõditoris tui. Factꝰ diſſimilis: attendis
i te ⁊ diſplices tibi: iaz ex eo cepiſti ſimilis
fieri: q: hoc in te tibi diſplicet qd̃ diſplicet
⁊ deo. Sz quõ ſũ ſilis inq̃s deo: qñ adhuc
mihi diſpliceo? Ideo dictũ ẽ icipite. Inci
pite inq̃t dño i ꝯfeſſiõe: ꝑficerĩ in pace. Ad
huc eni habes aduerſũ te bellũ: Indicit ti
bi bellũ: nõ ſolũ aduerſus ſuggeſtiões dia
boli: aduerſus p̃ncipẽ p̃tãtis aeriſ huiꝰ qui
opat in filijs diffidẽtie: aduerſus diabolũ
⁊ angelos eius ſp̃ũalia nequicie: nõ ſolum
ergo aduerſus ipos tibi bellũ indicit: ſ; ad
uerſus teip̃m. Quõ aduerſus teip̃m? Ad-
uerſus tuã ꝯſuetudinẽ malã: aduerſus ve
tuſtatem vite tue male: q̃ trahit te ad ſolita
⁊ refrenat a noua. Indicit eni tibi q̃dã no
ua vita: ⁊ tu vetꝰ es. Nouitatis gaudio ſu
ſpẽderis: vetuſtatis onere ꝑgrauaris: In-
cipit tibi eſſe bellũ aduerſus te: ſed ex qua
parte diſplices iũgeris deo: ⁊ ex qua pte iã
iũgeris deo: idoneꝰ eris ad vincẽdũ te: q:
ille tecũ eſt qui oĩa ſuperat. Attẽde q̃d dic̃
Apl̃s: Mẽte ſeruio legi dei: carne aũt legi
peccati. Vñ mẽte? Quia diſplicet tibi vita
tua mala. Vñ carne? Quia nõ deſunt ſug
geſtiões ⁊ delectatiões male: ſ; ex eo ꝙ mẽ
te iũgeriſ deo vincis: qd̃ i te nõ vult ſequi.
Preceſſiſti eni ex pte: ⁊ ex parte tardaris.
Trahe teip̃m ad illũ q̃ te ſurſũ tollit. Pon
dere quodã poteſtatis deprimeris: clama
⁊ dic: Infelix ego homo: q̃s me libabit de
corpore mortis huiꝰ? Quis me liberabit
ab eo quo grauor? Corpꝰ eni qd̃ corrũpit
aggrauat aiam. Quis g̃ liberabit? Gra-
tia dei ꝑ Ieſum chriſtũ dñm noſtrũ. Qua
re aũt ꝑmittit: diu contra te litiges: donec
abſorbeat oẽs cupiditates male? Vt intel
ligas in te penã tuã. In te ex teipo eſt fla-
gellũ tuũ: ſit rixa tua tecũ. Sic vindicatur
in rebellẽ aduerſus deũ: vt ipſe ſibi ſit bel-
lũ: qui pacẽ noluit habere cũ deo. Sed te
ne mẽbra tua aduerſus ꝯcupiſcentias tu-
as malas. Surrexit ira: tene tu manũ con
iunctus deo. Potuit ſurgere: ſed nõ iueit
arma. Apud iram tuã impetus eſt: apd̃ te
arma ſũt. Sit impetꝰ inermiſ: ⁊ diſcit iã nõ
ſurgere qui fruſtra ſurrexit. Hoc aũt dico
cariſſimi: ne forte q: diximus: carne autez
legi peccati: putetis cõſentiendũ eſſe deſi-
derijs veſtris carnalibꝰ: ⁊ ſi nõ poſſũt nõ:
niſi eſſe deſideria carnalia: nõ eſt illis ꝯſen

tiēdū: ꝓpterea nō dixit Apl's: Nō ſit pec-
catū in veſtro mortali corꝑe: nouit enī q̄a
q̄diu mortale eſt: eſt ibi pctm̄. Sʒ q̄d ait:
Nō ergo regnet pctm̄ i veſtro mortali cor
pore. Quid ē nō regnet? Ipe expoſuit: ad
obediendū inq̄t deſiderijs ei⁹. Sūt deſide
ria: exiſtūt deſideria: nō tu obaudis deſi-
derijs tuis: nō ſeq̄ris ipa deſideria: nō illiſ
ꝯſentis: eſt tibi pctm̄: ſʒ amiſit regnū: q̄n iā
nō in te regnat pctm̄: poſtea iimica nouiſ-
ſima deſtruet mors. Quid enī nobis pro-
mittit: q̄n dictū eſt: mēte ſuio legi dei: car-
ne aūt legi pcti? Audi ꝓmiſſionē: q̄ n̄ ſem
per erūt in carne deſideria illicita: Etenim
r̄ſurget ⁊ mutabit: ⁊ cū mutata fuerit caro
iſta mortalis in ſpirituale corp⁹: iā null' cō
cupiſcētijs ſecularibus: iam nullis terre-
nis delectationibus titillabit animaʒ: nec
auertet a ꝯtēplatiōe dei. Fit ḡ i ea q̄ᵭ dicit
Apl's: Corp⁹ quidē mortuū ē ꝑpt pctm̄:
ſps aūt vita ē ꝑpt iuſticiā. Si āt q̄ ſuſcita-
uit Jeſū a mortuis habitat i vobis: q̄ ſuſci
tauit Jeſū a mortuis viuificabit ⁊ morta-
lia corpa vr̄a ꝓpter ſpiritū ſuū qui habitat
in vobis. Viuificat' ḡ corpibus nr̄is: erit
pax vera: vbi locus ē dei: ſʒ ꝑcedat ꝯfeſſio:
Notus in iudea deus. Cōfitere ḡ prius in
iſrael magnū nomē eius. Nōduʒ vides in
ſpecie: vide ex fide: ⁊ fiet i te q̄ᵭ ſeq̄t. Et fa
ctus ē in pace locus eius: ⁊ habitatio eius
in ſyon. Syon interp̄tat ꝯtēplatio. Quid
eſt ꝯtēplatio? Cōtēplabimur enī deū facie
ad faciē. Hec nob ꝓmittit: i quē mō nō vi
dētes credimus. Quō gaudebimus cum
viderimus eū? Frēs ſi mō tātū gaudiuʒ in
nobis facit ꝓmiſſio: quātū ē factura reddi
tio? Reddet enī nobiſ q̄ᵭ ꝓmiſit ſeipm̄: vt
facie ipſius ⁊ illi⁹ ꝯtēplatione gaudeam⁹:
⁊ nō aliquid aliud delectabit nos: q̄ nihil
eſt meli⁹ illo q̄ fec̄ oīa q̄ delectāt. Fact⁹ ē i
pace locus ei⁹ ⁊ habitatio ei⁹ i ſyon: id ē i
ꝯtēplatione quadā ⁊ ſpeculatione facta ē
Alia lr̄a. habitatio eius in ſyō. Ibi cōfregit †for
† potētias. titudines arcuū: † ⁊ ſcutū ⁊ gladiū
Alia lr̄a nō hʒ. ⁊ bellū. Ubi cōfregit? In illa pace eter-
na: in illa pace ꝑfecta. Et mō frēs mei: qui
bn̄ crediderūt: vidēt q̄ de ſe nō debēt p̄ſu
mere: ⁊ oēm potētiā minarū ſuaꝝ: ⁊ q̄cq̄d
in eis acutuʒ eſt ad nocēdū: ꝯfringūt illō:
⁊ quicq̄d quaſi ꝓ magno hn̄t vn̄ ſe prote-
gerēt t̄paliter: ⁊ bellū q̄ᵭ aduerſus deū de-
fendēdo pctā ſua gerebāt: oīa hec ibi con-
fringūt. Illuminās tu mirabiliter
a mōtib⁹ eternis: Qui ſūt mōtes eter

ni? Quos ipe fecit eternos? Qui ſūt mōteſ
magni? Predicatores veritatis. Tu illu-
minās: ſed a mōtib⁹ et̄nis. Primi magni
mōtes excipiūt lucē tuā: ⁊ a luce tua quaʒ
ſuſcipiūt mōteſ: veſtit ⁊ t̄ra. Sʒ illi magni
mōtes exceperūt Apl'i: tāq̄ oriētis lumis
p̄mordia exceperūt Apl'i. Nūquid q̄ᵭ ac-
ceperūt apud ſe retinuerūt? Nō. Ne dice-
ret ⁊ illis: Serue neq̄ ⁊ piger dares pecu-
niā meā nūmularijſ. Si ḡ q̄ᵭ ſuſcepert: nō
apud ſe retinuerūt: ſed oī orbi terrarū p̄di
cauerūt: illuminās tu admirabilit a mon-
tib⁹ eternis: quos et̄nos feciſti: ꝑ illos vitā
eternā ⁊ ceteris ꝓmiſiſti. Illuminās tu ad
mirabiliter a mōtib⁹ et̄nis. Magnifice cū
pōdere dictū ē tu: ne putet aliq̄s ꝙ eū mō-
tes illuminēt. Multi enī putātes ꝙ ab ipis
mōtib⁹ illuminarēt: fecerūt ſibi ꝑtes ꝯ mō-
tibus: ⁊ ipos mōtes ꝯciderūt: ⁊ ipſi cōfra-
cti ſūt. Neſcio qui ſibi fecerūt donatū: ne-
ſcio qui ſibi fecerūt Maximianū: neſcio q̄
ſibi fecerūt illū ⁊ illū. Quare cōputat ſalu-
tē ſuā in hoib⁹ eſſe nō in deo? O homo ve
nit ad te lux ꝑ mōtes: ſʒ de⁹ te illuminat: nō
mōs. Illuminās tu inq̄t: tu nō mōtes. Tu
illuminas a mōtib⁹ quidē eternis: ſʒ tu illu
minas. Un̄ ⁊ in illo loco q̄d ait pſalmus:
Leuaui oculos meos i montes: vn̄ veniet
auxiliū mihi. Quid ergo? In mōtib⁹ ē ſpeſ
tua: ⁊ inde tibi veiet auxiliū. Remāſiſti in
mōtibus: vide quid agas? Eſt aliq̄d ſuper
mōtes: Sup mōtes eſt quē tremūt mōteſ.
Leuaui inq̄t ocl'os meos i mōtes vn̄ veiet
auxiliū mihi. Sʒ q̄d ſeq̄t? Auxiliuʒ meū a
dn̄o q̄ fec̄ celū ⁊ t̄rā. In mōtes q̄dē leuaui
oculos: q̄ ꝑ mōtes mihi ſūt ſcripture mō-
ſtrate: ſed ego cor habeo i illo qui illumiat
oēs mōtes. Ergo frēs h̄ ad h̄ dictū ē: ne q̄ſ
q̄ veſtrū velit ſpem ſuā ponere in hoiem.
Tādiu eſt aliq̄d hō: q̄diu heret illi a q̄ fa-
ctus eſt homo. Nā recedēs ab illo nihil eſt
homo: ⁊ cū heres illis: tu ſic accipe cōſiliū
ꝑ hoiem: vt illū ꝯſideres qui illuminat ho-
minē. Etenī ⁊ tu potes accedere ad illū: q̄
tibi ꝑ hoiem loquit. Nō enī fecit illū acce-
dere ad ſe: ⁊ te repellit. Et qui vere ſic ac-
ceſſit ad deū: vt in illo habitet de⁹: diſpli-
cent illi oēs qui in illo ponunt ſpem ſuam.
Propterea datū eſt q̄ᵭdam exempluʒ cū
ipſos Apl'os ſibi diuiſerunt ⁊ in ſciſmata
ierunt qui dicebant: ego ſum Pauli: ego
apollo: ego cephe: id eſt Petri. Hos plan
git Apl's: ⁊ dicit eis: Diuiſus ē chriſt⁹? Et
ſe elegit quē apō ipos cōtēneret. Nūquid

Paulus ꝓ vobis crucifixus eſt: aut ī noīe
Pauli baptizati eſtis? Uide bonū mōtē
querentē gloriā nō ſibi: ſed a quo mōtes il
luminant̄. Nolebat de ſe p̄ſumi: ſed de illo
de quo ipſe p̄ſumpſerat. Quiſq̄s ergo ita
ſe cōmendare voluerit ꝑplis: vt ſi forte cō
tigerit ei aliquis tumult⁹ frangat poſt ſe po
pulos: ⁊ diuidat eccl̄iam catholicā ꝓpt̄ ſe:
nō eſt de illis mōtib⁹ quos illumiat altiſſi
m⁹. Sed q̄s eſt iſte cōtenebrat⁹ a ſe: nō illu
minat⁹ a dn̄o? Uñ aūt ꝓbant̄ iſti montes?
Si forte cōtingat aliq̄s tumult⁹ aduerſus
mōtes ī eccl̄ia: aut ꝑ ꝑplares ſeditiōes car
naliū: aut ꝑ aliquas falſas ſuſpitiōes ho
minū: bon⁹ mōs repellit a ſe oēs qui ꝓpter
ipm̄ volūt ab vnitate recedere. Sic eni ipe
remāebit ī vnitate: ſi ꝓpt̄ illū nō diuiſa fu
erit ipſa vnitas. Illi aūt diuiſi ſūt: qñ receſ
ſit ꝑ p̄ls ab orbe terraꝝ: ⁊ ſecutus eſt nomē
ipoꝝ: gauiſi ſūt: elati ſūt: ⁊ deiecti ſūt. Hu
miliarent̄ ⁊ exaltarent̄: quō hūiliat⁹ ē Apo
ſtol⁹ dicēs: nūq̄d Paul⁹ ꝓ vobis crucifi
xus ē? Et alio loco: Ego plātaui: apollo ri
gauit: ſed de⁹ incremētū dedit. Ergo neq̄
qui plātat eſt aliq̄d: neq̄ qui rigat: ſed qui
incremētū dat de⁹. Tales mōtes in ſe hu
miles ſūt: in deo excelſi ſūt. Qui aūt in ſe
ipſis excelſi ſūt: a deo humiliant̄: qm̄ qui ſe
exaltat humiliabit̄: ⁊ ſe hūiliat exaltabit̄.
Ideo tales q̄ ſupbias ſuas attēdunt: in
amaricāt hoib⁹ pacificꝭ ī eccleſia. Illi vo
lūt coagulare pacē: iſti int̄ ſe miſcēt diſſen
ſionē. Et quid de illis dicit alius pſalm⁹?
Qui amaricāt nō exaltēt̄ in ſemetipis. Il
luminās tu: attēde hic tu admirabiliter a
mōtib⁹ eternis. †Cōturbati ſunt om
nes inſipiētes corde. Predicata ē ve
ritas: dicta eſt eterna vita: dicta ē eſſe alia
vita: que nō eſt de iſta terra. Cōtempſerūt
hoīes vitā p̄ſitem: ⁊ amauer̄t vitā futurā:
illumiati ꝑ mōtes illuminatoſ. Inſipiētes
aūt corde ꝯturbati ſūt. Quō ꝯturbati ſūt?
Cū euāgeliū p̄dicat̄: Et q̄d ē vita eterna?
Et quis eſt q̄ reſurrexit a mortuis? Admi
rati ſūt athenieſes: loquente Paulo ap̄lo
de reſurrectione mortuoꝝ: ⁊ putauerūt eū
neſcio quas fabulaſ dicere. Sʒ q̄ dicebat
eſſe aliā vitā: quā nec ocul⁹ vidit: nec aurꝭ
audiuit: nec in cor hoīs aſcēdit: ergo inſi
pientes corde turbati ſunt. Sed q̄d eis cō
tigit. ¶Dormierūt ſomnū ſuū: ⁊ ni
hil inuenerūt oēs viri diuitiarū in
manib⁹ ſuis. Amauerūt p̄ſītia: ⁊ dormi
erūt in ipſis p̄ſentibus: ⁊ ſic illis facta ſunt
ipſa p̄ſentia delitioſa: quō qui videt ꝑ ſom
niū īueniſſe ſe theſauros: tādiu diues ē q̄
diu ñ euigilet: Somniū illū diuitē fec: eui
gilatio paupē fecit. Tenuit illū ſomn⁹ for
taſſe in terra dormiētē: ⁊ in duro iacentem
paupē ⁊ forte mēdicū. In ſōnis vidit ſe ia
cere in lecto eburneo vel aureo: ⁊ ī plumis
altius extructis. Q̄diu dormit bene dor
mit: euigilās inuenit ſe iacere in duro in q̄
illuʒ ſomn⁹ tenuerat. Tales ſūt ⁊ iſti: Ue
nerūt in hāc vitā: ⁊ ꝑ cupiditates t̄pales
quaſi obdormierūt hic: ⁊ exceperunt illos
diuitie: ⁊ vane pōpe volatice: ⁊ trāſierūt:
nō intellexerūt quātū inde boni poſſet fie
ri. Nā ſi noſſent aliā vitā: illic ſibi theſauri
ʒarēt: qd̄ h̄ erat ꝑiturū: ſicut Zache⁹ vidit
illud bonū maioꝛ publicanoꝝ: qñ ſuſcepit
dn̄m Jeſum hoſpitio ⁊ ait: Dimidiū rerū
meaꝝ do pauperib⁹: ⁊ ſi cui aliquid frau
daui quadruplū reddo. Nō erat iſte in va
nitate ſomniantiū: ſed in fide euigilantiū.
Ideo dn̄s q̄ medicus ītrauerat ad egro
tū: ꝓnūciauit ſalutē illius ⁊ ait: Hodie ſa
lus huic domui facta eſt: qm̄ ⁊ hic eſt filiuſ
Abrae: vt noueritis quia nos imitando fi
dem filij Abrae ſum⁹: iudei aūt qui de car
ne ſupbiūt a fide degenerauer̄t. Ergo dor
mier̄t ſomnū ſuū: viri diuitiaꝝ: ⁊ nihil iue
ner̄t ī manib⁹ ſuiſ. Dormiūt eni ī cupidita
b⁹ ſuiſ: delectat illos: trāſit ſōn⁹ iſte: trāſit vi
ta iſta: ⁊ nihil īueniūt ī māib⁹ ſuis: q̄ nihil
poſuerūt in manu chriſti. Uis aliquid iue
nire in manib⁹ tuis poſtea: noli contēnere
mō manū paupis: ⁊ reſpice man⁹ inanes:
ſi vis habere man⁹ plenas. Dixit eni dn̄s:
Eſuriui ⁊ dediſtis mihi māducare: ſitiui ⁊
dediſtis mihi potū: hoſpes fui ⁊ adduxiſtꝭ
me ⁊c̄. Et illi: Qñ te vidim⁹ eſuriētē: ſitien
tē: aut hoſpitē? Et ille: dicit illꝭ. Qñ vni ex
minimis meis feciſtis: mihi feciſtis. Eſuri
re in paupib⁹ voluit: qui diues in celo eſt:
⁊ tu dubitas hō dare homini: cum ſcias te
chriſto dare qd̄ das: a quo accepiſti quic
q̄d das? Sed illi dormierūt ſomnū ſuū: et
nihil inuenerūt oēs viri diuitiaꝝ in mani
bus ſuis. ¶Ab increpatione tua de⁹
iacob: dormitauerūt† oēs qui aſcē
derūt eq̄s. Qui ſūt qui aſcēderūt eq̄s?
Qui humiles eſſe noluerūt. Non in equis
ſedere peccatū eſt: ſed ceruicē poteſtatꝭ cō
tra deū erigere: ⁊ putare ſe in aliquo hono
re eſſe. Quia diues es aſcendiſti: increpat
deus ⁊ dormis. Magna ira increpantis:
magna ira. Attēdat caritas veſtra rem tre

Alia lr̄a. †turbati.

Alia lr̄a nō hʒ.

mendā. Increpatio ſtrepitū habet: ſtrepi-
tus expgiſci ſolet hoīes facere. Tātū pon-
dus eſt increpātī dei: vt diceret: Ab incre
patione tua de⁹ Jacob: dormitauerūt om
nes qui aſcēderūt equos. Ecce quo ſom-
no dormitauit ille pharao qui aſcendebat
equos. Nō enī vigilauit in corde: qꝛ de in
crepatiōe durū coꝛ habebat. Duritia eniꝫ
cordis obdormitio eſt. Rogo vos fratres
mei: videte quō dormiunt q̄ ſonāte euāge
lio: ⁊ amē ⁊ alleluia p totū orbē terrarū: ad
huc vitā veterē nolūt dānare ⁊ ī nouā euigi
lare. Erat ſcptura dei ī iudea: mō p totū or
bē terraꝝ cantat̄. In illa vna gente dicebat̄
deus vn⁹: qui fecit oīa: eſſe adorand⁹ ⁊ co-
lendus: mō ibi tacet̄ chriſtus. Reſurrexit
chriſtus: irriſus eſt in cruce: ipam crucē ſu
am in qua irriſus eſt: iā fixit in frōtib⁹ regū
⁊ adhuc dormit̄. Magna ira dei frēs: me-
lius nos eū audiuim⁹ qui dicit: Surge qui
dormis ⁊ exurge a mortuis: ⁊ illuminabit
te chriſt⁹. Sꝫ qui illū audiūt: Qui nō aſcē
dūt equos. Qui ſūt qui nō aſcēdūt equos?
Qui nō ſe iactāt ⁊ extollūt: quaſi in hono-
rib⁹ ⁊ ptātib⁹ ſuis. Ab increpatione tua de
us Jacob: dormitauerunt qui aſcēderunt
equos. Tu terribilis es: ⁊ q̄s reſi — Alia lra. † ex tūc ira tua
ſtet tibi † tūc ab ira tua? Modo dormi
unt ⁊ iratū nō ſentiūt: ſed vt dormirēt irat⁹
eſt. Mō qḋ dormientes nō ſentiūt: in fine
ſentiēt. Apparebit enī iudex viuoꝝ ⁊ mor-
tuoꝝ. Et q̄s rſiſtet tibi tūc ab ira tua? Mō
enī loquūt̄ qḋ volūt: ⁊ diſputāt cōtra deū:
⁊ dicūt: Qui ſūt chriſtiani: aut q̄s eſt chri-
ſtus? Aut quales inepti qui credūt qḋ nō
vidēt: ⁊ dimittūt delitias quas vidēt: ⁊ ſe-
quunt̄ fidē rerū que oculis ipoꝝ non exhi-
bent̄? Dormitis ⁊ balatis: loquimī aduer-
ſus deū: quātū poteſtis. Uſq꜄ quo pecca-
tores dn̄e: vſq꜄ q̄ pctōres gloriabunt̄? Re
ſpōdēt ⁊ loqn̄t̄ iniq̄tatē. Qn̄ āt nēo rn̄det:
⁊ nēo loq̄t̄: niſi qn̄ ſe in ſe ꝯuertet? Qn̄ ī ſe
ꝯuertēt dētes q̄b⁹ modo nos rodūt: quib⁹
nos diſcerpūt irridēdo chriſtianos: ⁊ rep̄-
hēdēdo vitā ſctōꝝ. Tūc ſe in ſe ꝯuertent:
cū illis eueniet qḋ dicit̄ ī libro ſapiētie: Di
cēt inter ſe penitētiā agētes: ⁊ p anguſtiaꝫ
ſpūs gemētes: cū viderint gloriā ſctōꝝ: tūc
dicēt: Hi ſūt quos aliqn̄ habuim⁹ in riſu.
O qui multū dormiſtis: certe iā euigilatis
⁊ in veſtrī manib⁹ nihil īuenitis: Uidetis
quō plenas habebant man⁹ gloria dei: q̄s
tanq̄ paupes irriſiſtis. Dicite ergo tūc vo
bis: qn̄ nō reſiſtitī ire dei: nō manu: nō lin-
gua: nec verbo: nec cogitatione. Appa-
rebit enī vobis manifeſt⁹ quē irridēdū pu
taſtis: cū vobis vētur⁹ nūciaret̄. Et quid
dicēt? Ergo errauim⁹ a via veritatis: ⁊ iuſti
cie lumē nō luxit nobis: ⁊ ſol nō ortus eſt
nobis. Quō iuſticie ſol oriet̄ dormiētib⁹?
Sꝫ ab ira ⁊ īcrepatiōe ei⁹ dormiuit. Hoc
forte dictur⁹ ē: ſ meli⁹ ē nō aſcēdere equū:
⁊ tn̄ ipi equos ſuos accuſabūt. Audi illos
accuſātes eq̄s ſuos in quib⁹ dormierunt.
Ergo errauim⁹ inq̄t ſcptura: a via vitatī: ⁊
iuſticie lumē nō luxit nobis: ⁊ ſol nō ort⁹ ē
nobis. Quid nob̄ pfuit ſupbia: ⁊ diuitiaꝝ
iactātia q̄d ꝯtulit nob̄? Trāſierūt oīa tāq̄
vmbra. Ergo vigilaſti aliqn̄: ſ meli⁹ equū
nō aſcēderes: vt tūc nō dormitares: qn̄ vi
gilare debuiſti: ⁊ audire vocē chriſti: vt il-
luminaret te chriſt⁹. Tu t̄ribil̄ es ⁊ q̄s reſi-
ſtet tibi ex tūc ab ira tua? Quid enī erit tē? — Alia lra.
De celo † iaculat⁹ es iudiciū: ter- — † iudiciū feciſti
ra † timuit ⁊ quieuit. Que ſe modo tur — † tremuit.
bat: q̄ mō lōq̄t̄: timē hꝫ in finē ⁊ q̄eſcē: me-
li⁹ mō quieſceret vt in fine gauderet. Ter-
ra timuit ⁊ quieuit. Qn̄? Cū exurge- — Alia lra.
ret in iudicio † dominus: vt ſaluos — † deus.
faceret omnes † mites † corde. Qui — † māſuetos. † terre.
ſunt mites corde? Qui fremētes eq̄s non
aſcēderūt: ſed in humilitate ſua pctā ꝯfeſſi
ſūt. Ut ſaluos faceret omēs mites corde.
Qm̄ cogitatio hoīs ꝯfitebit̄ ti- — Alia lra.
bi: ⁊ reliquie cogitatiōis † ſolēnia — † diem feſtum
celebrabūt tibi. Prima cogitatio po- — agēt tibi.
ſteriores reliquie cogitatiōis. Que eſt co-
gitatio prima? Un̄ incipim⁹: bona illa cogi
tatio vn̄ incipies ꝯfiteri. Cōfeſſio ꝯiūget
nos chriſto. Iā vo cōfeſſio ipſa: id eſt pri-
ma cogitatio: fac in nob̄ reliq̄as cogitatio-
nis: ⁊ ipe reliq̄e cogitatōis ſolēnia celebra
būt tibi. Cogitatio hoīs ꝯfitebit̄ tibi: reli-
quie cogitatiōis ſolēnia celebrabunt tibi.
Que ē cogitatio q̄ ꝯfitebit̄? Que dānat vi
tā priorē: cui diſplicet qḋ eras vt ſis qḋ nō
eras: ipa ē prima cogitatio. Sꝫ qꝛ ſic debeſ
recedere a pctīs p̄ma cogitatione ꝯfeſſus
deo: vt nō tibi recedat de mēoria qꝛ pctōr
fuiſti: p ħ qḋ pctōr fuiſti: ſolēnia celebras
deo. Adhuc itelligēdū ē. Prima cogitatio
ꝯfeſſionē hꝫ ⁊ receſſionē a vetere vita: ſed
ſi oblit⁹ fueris a quib⁹ pctīs liberatus ſis:
nō agī grās liberatori: ⁊ nō celebras ſolē-
nia deo tuo. Ecce prima cogitatio ꝯfitens
Sauli apli iā Pauli: q̄ p̄mo Saul⁹ fuit: qn̄
audiuit vocē de celo cū pſeq̄ret̄ chriſtū: et
fureret in chriſtianos: ⁊ vellet vt vbicunq̄

ſuẽtos adduceret necãdos: audiuit vocẽ
de celo: Saule ſaule q̇d me pſeq̄ris? Et cir-
cũfulſus lumĩe facta ſibi cecitate in oculis
vt int⁹ videret: emiſit p̄mã cogitationẽ ob-
dĩetie cũ audiret: Ego ſũ Jeſus nazaren⁹
quẽ tu pſeq̄ris: Dñe ait q̇d me iubes facẽ?
Et h̄ cogitatio ꝯfitẽſ: iã dñm appellat quẽ
pſeq̄bat. Quõ reliq̄e cogitationis ſolẽnia
celebrabãt ĩ Paulo: audiſti cuꝫ ipẽ Ap̄ls
legeret: Mẽoꝛ eſto xp̄m Jeſuꝫ reſurrexiſ-
ſe a mortuis ex ſemĩe Dauid ſcđm euãge-
liũ meũ. Quid ẽ mẽoꝛ eſto? Nõ deleat de
mẽoꝛia tua cogitatio q̄ p̄mo ꝯfeſſus eſ: ſint
reliq̄e cogitatiõis ĩ mẽoꝛia. Et vide quẽad
modũ repetit q̇d ſibi donatũ eſt: idẽ Pau
lus ap̄ls alio loco: Qui pri⁹ ıq̄t fui blaſphe
m⁹ ꝛ pſecutoꝛ ꝛ iniurioſus. Quid dic̄? Pri
us fui blaſphem⁹. Nũq̇d adhuc blaſphe-
mus ẽ? Ut nõ eẽt blaſphem⁹: fuit p̄ma co-
gitatio ꝯfitẽs: Ut ãt mẽoꝛaret ꝛ q̇d illi do-
natũ eſt: reliq̄e cogitatiõis erãt: p ipas reli
q̇as cogitatiõis ſolẽnia celebrabat. Eteni
frẽs mei: ecce inouauit nos chriſt⁹: dona-
uit nob̄ oĩa pctã ꝛ ꝯuerſi ſum⁹: ſi obliuiſca
mur q̇d nob̄ donatũ ẽ: ꝛ a q̄ donatũ ẽ: ob-
liuiſcimur mun⁹ ſaluatoris. Cũ aũt nõ ob
liuiſcimur mun⁹ ſaluatoris: nõne q̄tidie nob̄
xp̄s imolat̄? Et ſemel ꝑ nob̄ chriſt⁹ imola-
t⁹ eſt: cũ credidim⁹: tũc nob̄ fuit cogitatio:
mõ aũt reliq̄e cogitatiõis ſũt q̄ memim⁹ q̇s
ad noſ venerit ꝛ q̇d nob̄ donauerit: Ex ipiſ
reliquijs cogitatiõis: id eſt ex ipſa mẽoꝛia
q̄tidie nobis ſic imolat̄: q̄ſi q̄tidie nos ino-
uet: q꜡ p̄ma gr̄a ſua nos inouauit. Jã eniꝫ
inouauit nos dñs ĩ baptiſmo: ꝛ facti ſum⁹
noui hoĩes: ĩ ſpe q̇dẽ gaudẽtes: vt ĩ tribu-
latiõe ſim⁹ patiẽtes: tñ nõ debet de mẽoꝛia
nr̄a recedere: q̇d nobiſ p̄ſtitũ ſit: ꝛ ſi mõ nõ
eſt cogitatio tua q̄ fuit: eteni prima cogita-
tio fuit ꝯfitẽti recedẽ a pctõ: mõ aũt ñ rece
dis: ſ; tũc receſſiſti: ſint reliq̄e cogitatiõis:
nec excidat a mẽoꝛia q̄ ſanauit. Ut n⁹ te ha
buiſſe ſi oblit⁹ fueris: nõ tibi erũt reliq̄e cogi
tatiõis. Quid eni putatis dixiſſe Dauid?
Ecce ex oĩm pſona loquit̄. Peccauit Da
uid ſctũs grauiter: miſſus eſt Nathan pro
pheta ad illũ: ꝛ coꝛripuit illũ: ꝛ ꝯfeſſus eſt:
ꝛ dixit peccaui. Hec fuit p̄ma cogitatio cõ
fitẽtis. Cogitatio hoĩs cõfitebit̄ tibi. Que
erãt reliq̄e cogitatiõis? Qñ ait: ꝛ pctm̄ me
um añ me ẽ ſemp. Que fuit ḡ p̄ma cogita-
tio? Ut recederet a pctõ. Et ſi iaꝫ receſſit a
pctõ: quõ pctm̄ illi⁹ añ illuꝫ eſt ſemp? Si p̄-
ma cogitatio tranſijt: ſed reliq̄e cogitatio-
nis ſolẽnia celebrabũt. Meminerim⁹ ḡ frẽs
cariſſimi: rogam⁹ vos quiſq̇s liberatus ẽ a
pctõ meminerit q̇d fuit: ſint ĩ illo reliq̄e co-
gitatiõis. Tũc eni poꝛtat aliũ ad ſanandũ
ſi ſe meminerit eſſe ſanatũ. Ergo vnuſq̇ſq;
recoꝛdet̄ quid fuit: ꝛ vtrũ iã nõ ſit: ꝛ tũc ſb-
ueniet ei qui adhuc eſt q̇d ille iã nõ eſt. Si
autem iactat ſe quaſi de meritis ſuis: ꝛ re-
pellit tanq̄ȝ indignos peccatoreſ: ꝛ ſine mi
ſericoꝛdia ſeuit: equuꝫ aſcendit: videat ne
doꝛmiat. Doꝛmitauerunt enim qui aſcen-
derunt equos. Jam tunc dimiſit equum:
humiliauit ſe: non iterum aſcendat equũ:
id eſt non ſe rurſus erigat in ſuperbiã. Uñ
fit illi hoc? Si reliquie cogitationis ſolen-
nia celebrent deo. Uouete ꝛ red-
dite domino deo† noſtro: Quis q̇d Alia lr̄a. † veſtro.
poteſt voueat: ꝛ reddat. Ne voueatis ꝛ nõ
reddatis: ſed quis quod poteſt: voueat et
reddat. Non ſitis pigri ad vouendum: nõ
enim viribus veſtris implebitis. Deficie-
tis ſi de vobis preſumitis: ſi autem de illo
cui vouetis: vouete: ſecuri reddetis. Uo-
uete ꝛ reddite domino deo noſtro omnes
cõmuniter. Quid debemus vouere? Cre-
dere in illum: ſperare ab illo vitam eternã:
bene viuere ſecundum cõmunem moduꝫ.
Eſt enim quidam modus cõmunis omni-
bus: Furtum non facere. Nõ caſtimonia-
li precipitur: ꝛ nupte non precipitur adul-
teriũ non facere? Omnibus p̄cipitur. Nõ
amare vinolentiam qua ingurgitatur ani-
ma: ꝛ coꝛrumpit̄ ĩ ſe templũ dei: omnibus
equaliter precipit̄. Non ſupbire: omnibuſ
equaliter p̄cipitur. Nõ hominẽ occidere:
non odiſſe fratrem: non aduerſus aliqueꝫ
tenere perniciem: omnibus in cõmuni pre
cipitur. Hoc totum omnes vouere debe-
mus. Sunt etiam vota ꝓpria ſinguloꝛuꝫ:
Alius vouet deo caſtitatẽ cõiugalẽ: vt pre
ter vxoꝛem ſuã nõ nouerit aliã: ſic ꝛ femi-
na: vt p̄ter virũ ſuũ nõ nouerit alium. Alij
etiam vouent: ꝛ ſi experti tale cõiugiũ: vltra
nihil tale pati: nihil tale ꝯcupiſcere: aut ſu
ſtinere: ꝛ ipi vouerũt aliquid maius q̄ȝ illi.
Alij virginitatẽ ipſaꝫ ab ineunte etate vo-
uent: vt nihil tale: vel experiant̄: quale illi
experti reliquerũt: ꝛ iſti vouerũt plurimum.
Alij vouent domũ ſuã eſſe hoſpitalem oĩ-
bus ſanctis aduenientib⁹: magnũ votum
vouẽt. Ali⁹ vouet reliquere oĩa ſua diſtri-
buendo paupib⁹: ꝛ ire in cõem vitã: in ſo-
cietatẽ ſctõꝝ: magnũ votũ vouit. Uouete
ꝛ reddite dño deo vr̄o. Quiſq; q̇d voue-

re voluerit voueat: illō attēdat: vt qḋ vo-
uerit reddat. Unuſq̄ſq; deo qḋ vouet: ſi
reſpicit retrorſuʒ malū eſt. Neſcio q̄ caſti-
monialis nubere voluit. Quid voluit? Qḋ
et virgo quelibet. Quid voluit? Quod et
mater ipſi⁹. Aliquid mali voluit? Mali pla
ne. Quare? Quia iā vouerat dn̄o deo ſuo.
Quid enī dixit de talib⁹ Ap̄ls Paul⁹: cū
dicat viduas adoleſcētulas nubere ſi ve-
lint: Sʒ tn̄ ait q̄dā loco: beatioꝛ autē erit ſi
ſic p̄mā̄ſerit ſcd̄m meū ꝯſiliū. Oſn̄dit bea-
tiorē ſi ſic p̄mā̄ſerit: nō tn̄ dānādā ſi nube-
re voluerit. Quid āt ait de q̄buſdā q̄ voue
rūt ꝛ nō reddiderūt? Hn̄tes inq̄t dānatio-
nē: q2 primā fidē irritā fecerūt. Quid ē pri
mā fidē irritā fecerūt? Uouerūt ꝛ nō reddi
derūt. Nemo ergo poſit⁹ ī monaſterio fra-
ter: dicat recedo de monaſterio: neq; eniʒ
ſoli qui ſūt in monaſterio p̄uēturi ſunt ad
regnū celoꝝ: et illi qui ibi nō ſūt: ad deum
nō p̄tinēt: Rn̄det ei: Sʒ illi nō voueꝛt: tu
vouiſti: tu retro reſpexiſti. De die iudicij
cū dn̄s minaret̄: q̄d ait? Memento vxoris
Loth. omnibus dixit: Quid enī fecit vxoꝛ
Loth? Liberata ē a ſodomis: ꝛ ī via poſita
retrorſū reſpexit. Ubi reſpexit: ibi remā̄ſit.
Facta eſt aūt ſtatua ſalis: vt illi⁹ cōtēplati-
one ꝯdiāt̄ hoīes: coꝛ habeāt: nō ſint fatui:
nō reſpiciāt: ne malū exemplū dantes ipſi
remaneāt: ꝛ alios cōdiēt. Nā ꝛ mō dicim⁹
illud quibuſdā fratrib⁹ noſtris: q̄s forte vi
derim⁹ velut infirmari in p̄poſito bono: ꝛ
talis vis eſſe quales illi. Obijcim⁹ illis q̄ſ-
dam qui retro reſpexerūt: illi fatui ſūt in ſe:
ſed alioſ cōdiūt: qn̄ cōmemorant̄: vt illoꝝ
exēplū timētes: iſti retro nō reſpiciat. Uo-
uete ꝛ reddite dn̄o deo veſtro: q2 illa vxoꝛ
Loth ad oēs p̄tinet. Maritata mulier vo-
luit facere adulteriū de loco ſuo: quo p̄ue-
nerat retro reſpexit. Uidua q̄ iā ſic p̄mane
re voluerat: voluit nubere. Hoc voluit qḋ
licuit ei que nupſit: ſed illi non licuit: q̄ de
loco ſuo retro reſpexit. Uirgo eſt caſtimo-
nialis: iā dicata deo: habebat cetera q̄ ve-
re oꝛnāt ipſam virginitatē: ꝛ ſine quib⁹ illa
v̇gitaſ turpis ē. Quid ſi enī ſit coꝛp̄e iteg̃:
ꝛ mēte coꝛrupta? Quid ē qḋ dixi? Quid ſi
nll's tetigerit coꝛp⁹ ꝟ ſi forte ebrioſa ſit: ſup
ba ſit: litigioſa ſit: linguoſa ſit? Hec oīa dā
nat de⁹. Si an̄q; vouiſſet nupſiſſet: n̄ dāna
ret̄. Elegit aliq̄d meli⁹: ſup̄auit qḋ ei lice-
bat: ſup̄bit ꝛ illicita tāta cōmittit. Hoc di-
co nubere licet anteq; voueat: ſup̄bire nū-
q̄; licet. O tu virgo dei nubere noluiſti qḋ

licet: extollis te quod nō licʒ. Melioꝛ vir-
go ſuperba: q̄; maritata humiliſ: Sed me-
lioꝛ maritata humilis: q̄; virgo ſuperba.
Que aūt reſpexerit ad nuptias: non quia
voluit nubere dānat̄: ſed q2 iā an̄ receſſe-
rat: ꝛ fit vxoꝛ Loth: reſpiciēdo retroꝛſum.
Nō ſitis pigri qui p̄poteſtis: quibus aſpirat
de⁹ apprehēdere grad⁹ meliores: q2 nō iſta
ideo loquimur: vt nō voueatis: ſed vt vo-
ueat̄ ꝛ reddat̄. Uouete ꝛ reddite dn̄o deo
vr̄o. Iaʒ q2 iſta tractauim⁹: forte volebas
vouere: ꝛ mō nō vis vouere. Sʒ quid tibi
dixerit pſalm⁹ attēde: Nō dixit nolite vo-
uere: ſ; vouete ꝛ reddite. Quia audiſti red
dite: non vis vouere. Ergo vouere vole-
lebas ꝛ nō reddere: imo vtrūq; fac. Unuʒ
ſit ex p̄feſſiōe tua: aliud ex adiutoꝛio dei p̄
ficietur. Aſpice eum qui te ducit: et non re
ſpicies retro: vnde te ducit. Qui te ducit:
an̄ te ambulat. vn̄ te eduxit poſt te ē. Ama
ducētē: ꝛ nō te dānat retro reſpiciētē. Uo
uete ꝛ reddite dn̄o deo vr̄o: Oēs qui in
circuitu ei⁹ † ſunt: offeret munera.
Qui ſunt in circuitu eius? Ubi eſt enī iſte:
vt dicat: omnes qui in circuitu ei⁹ ſunt? Si
deum patrem cogites: vbi non eſt qui vbi
q; preſens eſt: Si filium cogites: ſcd̄m foꝛ-
mam diuinitatis: ꝛ ipſe cuʒ patre vbiq; ē:
quia ipſe eſt ſapientia dei: de qua dictum
eſt: Attingit autē vbiq; propter ſuaʒ mun
diciam. Si autē filium ſic intelligas: ſcd̄m
quod aſſumpſit carnē: ꝛ viſus eſt inter ho-
mines: ꝛ crucifixus eſt: ꝛ reſurrexit: noui-
mus quia aſcendit in celum. Qui ſunt in
circuitu eius? Angeli. Ergo nos non offer
rimus munera: quia omnes qui in circui-
tu eius ſūt: dixit offerre munera. Si ſepul-
tus dominus noſter hic eſſet in terra: ꝛ ia-
ceret coꝛpus ipſius: quomodo alicui⁹ mar
tyris vel Apoſtoli: attēderemus eos qui ī
circuitu ei⁹ eſſent: q̄cūq; vel gentes eſſent
circa ipſum locū: vndiq; vel ꝯueniētes ad
illam ſepulturā cū muneribus. Nūc autēʒ
aſcēdit: ſurſū eſt. Quid ē h̄: oēs q̄ in circui
tu eius ſūt offerēt munera? Hoc interī qḋ
deus admonet dicā vobiſ: quid ex his ver
bis ipſe mihi inſpirare dignatus ſit: ſi meli⁹
aliq̄d poſtea viſum fuerit: ꝛ hoc veſtrū eſt:
quia cōis eſt omnis veritaſ. Non eſt mea:
nec tua. nō eſt illi⁹ aut illi⁹: oībus cōis eſt:
ꝛ foꝛtaſſis iō media eſt: vt in circuitu eius
ſint oēs qui diligūt veritatem. Quicquid
enī oīb⁹ cōe ē: ī medio ē. Quare in medio
dicit̄? Ut tn̄ diſtet ab omnibus: ꝛ tantum

Alia lra.
† offertis.

ꝓpinquet omnibꝰ. Qđ nō ē in medio: q̄ſi
ꝑuatū ſit. Qđ publicū eſt ī medio ponit̄:
vt oēs qui veniūt ꝑcipiāt: illuminent̄. Ne-
mo dicat: meū eſt: ne ī ꝑte ſua velit facere
qđ in medio eſt oībꝰ. Quid eſt ergo: oēs q̄
in circuitu eiꝰ ſūt: offerēt mūera? Oēs q̄ in
telligūt cōem eſſe oībꝰ veritatē: ⁊ nō illā fa
ciunt: quaſi ſuā ſupbiēdo đ illa: ipi offerēt
munera: q̄ hūilitatē hñt: qui aūt quaſi ſu-
um faciūt qđ oībꝰ cōe eſt: tāq̄ȝ ī medio po-
ſitū ad ꝑtē ſeducere conant̄: nō offerent hi
munera: qui oēs quia ī circuitu eiꝰ ſūt: offe
rent munera terribili: offerent̄ mūera ter-
ribili. Timeāt ergo oēs: qui in circuitu eiꝰ
ſūt. Ideo enī timebūt: ⁊ cū tremore lauda
būt: qꝛ in circuitu eiꝰ ſūt: iō vt oēs aſſeq̄nt̄
eū: ⁊ publice oībꝰ ꝯfluat: ⁊ publice illumi-
net: hoc eſt ꝯtremiſcere. Tu cū feceris tibi
eū quaſi ꝓpriū: ⁊ iā nō cōem: extolleris in
ſupbiā cū ſcriptū ſit: ſeruite dño ī timore:
⁊ exultate ei cū tremore. Ergo offerēt mu-
nera: qui in circuitu eiꝰ ſūt. Ipſi enī humi-
les ſūt: qui cōem nouerūt eſſe oībꝰ verita-
tem. Cui offerēt mūera? **Terribili et
ei q̄ aufert ſpiritū principū:** Spiritꝰ
enī principū: ſupbi ſūt ſpiritꝰ. Illi ergo nō
ſūt ſpūs eius: quia ⁊ ſi aliq̄d nouerūt: ſuūȝ
volūt eſſe nō publicū. Sȝ ille qui cōmen-
dat ſe: tanq̄ȝ equalē oībꝰ: qui ſe ī medio po
nit: vt oēs capiāt quātū poſſūt: quicquid
poſſūt nō de cuiuſq̄ȝ hoīs: ſȝ de dei: ⁊ iō de
ſuo: qꝛ ipi facti ſunt eius. Ergo illi oēs hu-
miles ſint: neceſſe eſt: ꝑdiderūt ſpiritū ſuū
⁊ ſpiritū dei habēt. A quo ꝑdiderunt ſpiri
tū ſuū? Ab illo qui aufert ſpiritū principū.
Qñq̄dē dicit̄ ei ī alio loco: Auferes ſpiri-
tū eoꝝ ⁊ deficiēt: ⁊ in puluerē ſuū ꝯuerten-
tur. Emitte ſpiritū tuū ⁊ creabūt̄: ⁊ inoua-
bis facieȝ terre. Neſcio q̄s intellexit aliq̄d
ſuū vult eſſe: adhuc ſpiritū ſuū habet: bo-
nū eſt illi ꝑdat ſpiritū ſuū: ⁊ habeat ſpiritū
dei. Adhuc int̄ principes ſupbit: bonū eſt
vt redeat ad puluerē ſuū: ⁊ dicat: memēto
dñe: qꝛ puluis ſumꝰ. Si enī te ꝯfeſſus fue-
ris: puluerē: deꝰ đ puluere fac hoīeȝ. Oēs
qui ī circuitu eiꝰ ſūt: offerēt munera. Oēs
hūiles ꝯfitent̄ ei ⁊ adorāt eū: terribili offe-
rēt munera. Vñ terribili? Exultate cū tre-
more. Et ei qui aufert ſpiritū principuȝ: id
ē tollit audaciā ſupboꝝ. **Terribili apđ
reges terre.** Terribiles ſunt reges t̄re: ſȝ
ille ſup oēs q̄ terret reges t̄re. Eſto rex t̄re:
⁊ erit tibi t̄ribil̄ deꝰ. Quō inq̄es ero rex t̄re?
Rege t̄rā ⁊ eris rex t̄re. Noli ĝ auiditate

imꝑandi ponere tibi añ oc̄los ꝓuincias la
tiſſimas: q̄ tua regna diffundas: terrā quā
portas rege. Audi Apl̄m regētē terrā: nō
ſic pugilloꝝ q̄ſi aerē v̄berāſ: ſed caſtigo cor
pus meū: ⁊ in ſ̄uitutē redigo: ne forte aliis
p̄dicās: ipē reprobꝰ efficiar. Ergo frēs mei
eſtote in circuitu eiꝰ: vt ꝑ quēcūq̄ȝ vob̄ ve-
ritas ſonuerit nō illā imputet̄ illi ꝑ quē ſo-
nat: ſȝ de medio ſit oībꝰ: qꝛ eq̄liter adeſt om
nibꝰ: ⁊ eſtote hūiles: ne vob̄ ⁊ voſipſi vſur
petis: ſi q̄d forte boni illiꝰ intellexeritis: qꝛ
⁊ nos qđ meliꝰ intellexerimꝰ veſtrū ē: ⁊ qđ
vos meliꝰ intellexeritis noſtrū eſt: vt in cir
cuitu eiꝰ ſimꝰ ⁊ humiles ſimꝰ: atq̄ȝ ita ꝑden
tes ſpiritū noſtrū offeremꝰ munera t̄ribili
ſup oēs reges terre: id eſt ſup oēs regētes
carnē ſuā: ſȝ ſubiectos creatori ſuo.

Explicit Tractatus de pſ̄. LXXV

Incipit Tractatus de pſ̄. LXXVI

PSalmi huiꝰ titulꝰ ita ſcribit̄. **In fi
nem ꝓ idithū pſalmus ipſi
Aſaph.** In finē quid ſit noſtis.
Finis enī leg̃ chriſtꝰ ad iuſticiā oī credēti.
Idithū interp̄tat̄ trāſiliēs eos. Aſaph int̄
p̄tat̄ cōgregatio. Loquit̄ hic ĝ cōgregatio
trāſiliēs: vt ꝑueniat ad finē: qui eſt chriſtꝰ
Jeſus. Que ſūt itaq̄ȝ trāſiliēdo: vt ad illū
finē ꝑuenire poſſimꝰ: vbi iā qđ trāſiliamus
nō habebimꝰ: pſalmi textꝰ ipſe demōſtrat.
Etenī tādiu trāſilire debemꝰ: q̄cquid nos
impedit: quicq̄d irretit: quicq̄d viſco q̄dā
illigat: ⁊ onere aggrauat volatū noſtrū: do-
nec ꝑueniamꝰ ad id qđ ſufficit: vltra quod
nihil ē: infra qđ ſūt oīa: ⁊ ex q̄ ſūt oīa. Pa-
trē quippe ipm̄ volebat Philippꝰ intueri ⁊
dicebat dño Jeſu chriſto: oñde nob̄ patrē
⁊ ſufficit nobiſ: tāq̄ȝ tādiu illi trāſiliēdū eēt
quicquid aliđ eēt: donec ꝑueniret ad pa-
trē: vbi iā ſecurꝰ aſſiſteret: ⁊ q̄d ei vltra re-
quirēdū eſſet nō haberet. Hoc ē enī ſuffi-
cit: verꝰ ille q̄ veriſſime dixerat: ego ⁊ pater
vnū ſumꝰ: admonuit Philippū: docuitq̄ȝ
oēm hoīem qui chriſtū intelligeret etiā ī eo
habere fineȝ: qꝛ ipē ⁊ pr̄ vnū ſūt. Tāto enī
inquit tp̄e vobiſcū ſum: ⁊ nō vidiſtis me:
Philippe qui me videt: videt ⁊ p̄reȝ meū.
Quiſquis ergo pſalmi huius animū ſenti
re: imitari: tenere vult: oīa deſideria carna
lia tranſiliat: ſeculiq̄ȝ huius pōpam ⁊ ille-
cebram calcet: nihilq̄ȝ ſibi aliud proponat
vbi conſtat: niſi ex quo ſunt omnia: in q̄-
bus omnibꝰ etiā ipſe laborat: donec ad fi-
nem perueniat. Quid nobis ergo indicat
tranſiliens iſte?

Expoſitio pſalmi.

Voce mea: inquit: ad dn̄m clamaui: Sed multi clamāt ad dn̄m ꝓ diuitijs acquirendis dā-niſq̄ȝ deuitandis: ꝓ ſuoꝝ ſalute: ꝓ ſtabilitate dom⁹ ſue: ꝓ felicitate tp̄ali: ꝓ dignitate ſeculari: poſtremo etiā ꝓ ipſa ſalute corporis q̄ ꝑrimoniū ē paupis. Pro his atq̄ȝ hmōi reb⁹ multi clamāt ad dn̄m: vix q̄ſq̄ȝ ꝓpter ip̄m dn̄m: Facile q̄ppe homi eſt q̄dlibet deſiderare a dn̄o: ⁊ ip̄m dn̄m nō deſiderare: quaſi vero ſuaui⁹ eſſe poſſit qđ dat: q̄ȝ ipe qui dat. Quiſq̄ȝ ergo ꝓ alia re qualibet clamat ad dn̄m: nōdū eſt tranſiliens. Hic vero trāſiliēs q̄d dicit: Uoce mea ad dn̄m clamaui. Et ne arbitrareris vocē ipi⁹ qua clamauit ad dn̄m ꝓpter aliud emiſſā q̄ȝ ꝓpꝛ ip̄m dn̄m: ſecut⁹ ait. † Et vox mea ad deū: Emittiꝛ eni vox qua clamemus ad dn̄m: ⁊ ip̄a vox ad aliud eſt: nō ad deū. Ad hoc eni eſt vox: ꝓpter quod ediꝛ vox. Iſte vero q̄ deū gratis amabat: q̄ volūtarie deo ſacrificabat: qui trāſilierat quicq̄d infra ē: nihilq̄ȝ aliud ſupra ſe viderat: q̄ effunderet aīam ſuā: niſi ex quo ꝑ quē ⁊ in q̄ creat⁹ erat ad queȝ clamauerat voce ſua: ad illū eē fecerat ipam vocē ſuā. Uox mea inq̄t ad deū. Et nūquid ſine cauſa: Uide quid ſequitur. Et † attēdit mihi. Uere tūc tibi attēdit: q̄n ip̄m q̄ris. nō q̄n ꝑ ip̄m aliud queris. Dictū eſt de q̄buſdā: clamauerūt: nec erat qui ſaluos faceret: ad dn̄m nec exaudiuit eos. Quare: Quia vox eorū nō ad dn̄m. Exp̄mit hoc alio loco ſcriptura: vbi dicit de talib⁹: dn̄m nō inuocauerūt. Ad illū clamare nō ceſſauerūt: ⁊ tn̄ dominū nō inuocauerūt. Quid eſt dn̄m nō inuocauerūt: Dn̄m in ſe nō vocauerūt: ad coꝛ ſuū dn̄m nō inuitauerūt: a dn̄o ſe habitari noluerūt. Et iō quid eiſ ↄtigit: Ibi trepidauerūt timore vbi nō erat timoꝛ. Iō de rerū p̄ſētiū amiſſiōe tremuerūt: q̄n nō erāt pleni illo quē non inuocauerunt: nō gratis amauerūt: vt amiſſis tp̄alib⁹ reb⁹ poſſent dicere: ſicͭ dn̄o placuit: ita factū ē: ſit nomē dn̄i bn̄dictū. Ergo iſte: vox mea inquit ad dn̄m: ⁊ attēdit mihi. Doceat nos quō id fiat. In die tribulatiōis mee deū exquiſiui: Quis es q̄ hoc facis in die tribulatiōis tue: Uide q̄d exquiras. Si carcer facͭ tribulationē: exire de carcere exq̄rꝭ: ſi febris facͭ tribulationē: ſanitatē exq̄ris: ſi fames facͭ tribulationē: ſaturitatē exq̄ris: ſi dāna faciūt tribulationē: lucrū exq̄ris: ſi ꝑegrinatio facͭ tribulationē ciuitatē tue carnis exq̄rꝭ. Et q̄d cūcta cōmemorē: aut q̄n cūcta cōmēorē: Uis eē trāſiliēs: i die t̄bulatiōis tue deū exq̄re: nō ꝑ deum aliđ: ſꝫ ex t̄bulatiōe deū: vt ad ſꝫ de⁹ remoueat tribulationē: vt ſecur⁹ inhereas deo. In die tribulatiōis mea deū exq̄ſiui: nō aliđ aliq̄d: ſꝫ deū exq̄ſiui. Et quō exq̄ſiſti: Manib⁹ meis nocte † corā eo. Dic ſꝫ rurſus: videam⁹: itelligam⁹: imitemur ſi poſſum⁹. In die tribulatiōis tue q̄d exq̄ſiſti: Deū. Quō exq̄ſiſti: Manib⁹ meis. Qn̄ exquiſiſti: Nocte. Ubi exq̄ſiſti: Corā eo. Et q̄ fructu exq̄ſiſti: Et nō ſū decept⁹. Oīa ḡ videam⁹ frēs: oīa ↄſiderem⁹: oīa īterrogem⁹: Et q̄d ſit t̄bulatio: i q̄ iſte deū exq̄ſiuit: ⁊ q̄d ſit manib⁹ inq̄rere deū: ⁊ q̄d ſit nocte: ⁊ q̄d ſit corā illo: ⁊ ſeq̄ꝛ qđ oēs itelligūt: ⁊ nō ſū decept⁹. Quid eſt eni: ⁊ nō ſū decept⁹: Inueni qđ q̄rebā. Tribulatio nō illa vl̄ illa cogitanda ē: eteni vn⁹q̄ſq̄ȝ nōdū trāſiliēſ: nōdū putat eē t̄bulationē: niſi q̄ acciderit huic vite ex aliq̄ triſti tp̄e. At v̄o ille trāſiliēs totā vitā iſtā tribulationē ſuā reputat. Hic eni amat patriam ſupnā: vt t̄rena ꝑegrinatio: ip̄a ſit maxima t̄bulatio. Quō eni nō ſit t̄bulatio vita iſta rogo vos: Quō nō ſit tribulatio q̄ dicta ē tota tēptatio: Habes ſcp̄tū in libro Iob. Nūq̄d nō tēptatio ē vita hūana ſuꝑ t̄raꝫ: Nūq̄d dixit: tēptaꝛ vita hūana ſuꝑ terrā: Ip̄a vita tēptatio ē. Si ḡ temptatio: vtiq̄ȝ t̄bulatio. In hac ḡ tribulatiōe: ſꝫ ē i hac vita deū exq̄ſiuit iſte trāſiliēs. Quō: Manib⁹ inq̄t meis. Quid ē manib⁹ meis: Opibus meis. Nō eni aliq̄d corporeū q̄rebat: vt ↄtrectādo inueniret qđ ꝑdiderat: vt manib⁹ q̄reret nūmū: auꝝ: argētū: veſtē: q̄cq̄d tale ē qđ māib⁹ teneri poſſit: q̄ȝq̄ȝ ⁊ ipe dn̄ſ nr̄ Ieſus chriſt⁹ voluit ſe manib⁹ inq̄ri: q̄n dubitāti diſciplo: cicatrices oſ̄dit. Sꝫ nū q̄d cū ille exclamaſſet tāgēs cicatrices vulneꝝ ei⁹: dn̄s me⁹ ⁊ de⁹ me⁹. Nōne audiuit: q2 vidiſti me credidiſti: bt̄i q̄ nō viderīt ⁊ crediderīt: Si ḡ ille manib⁹ q̄rēs chriſtū: ſꝫ audire meruit: vt opprobriū ei fuerit ita q̄ſiſſe nos q̄ bt̄i dicti ſum⁹: q̄ nō vidim⁹ ⁊ credim⁹. Quid ḡ: Ad nos nō ꝑtinet māib⁹ q̄rē: Pertinet ſicͭ dixi opib⁹ q̄rē. Qn̄ ſꝫ: Nocte. Quid ſit nocte: In ſꝫ ſc̄lo. Nox eni ē anq̄ȝ effulgeat dies: in aduētu clarificato dn̄i nr̄i Ieſu chriſti. Nā vultꝭ vidē q2 nox ē: Niſi lucernā ſꝫ hrēm⁹: i tenebrꝭ ꝑmanerem⁹. Petruſ eni dicͭ: ⁊ nos hēm⁹ certiorē ꝓpheticū ſmonē: cui bn̄facitꝭ itēdētes: velut lucerne in

Alia lra. † voce mea.

Alia lra. † intēdit.

Alia lra. † ↄtra eū.

obſcuro loco: donec dies lucеſcat: ⁊ luci-
fer oriat̄ in cordibꝰ nr̄is. Uētur9 eſt ḡ dies
poſt iſtā noctē: interim ī hac nocte lucerna
nō deſit: ⁊ hoc eſt fortaſſe qđ nūc facimus
has lr̄as exponēdo: lucernā inferimꝰ vt in
hac nocte gaudeamꝰ: q̄ q̄dē debet accenſa
eſſe ſemꝑ in domibꝰ vr̄is. Talibꝰ eni dicit̄:
nolite ſpiritū extinguere: ⁊ tanq̄ exponēs
quid diceret: ſecutꝰ ait: ꝓphetiā nolite ſper
nere: id eſt lucerna in vobis ſemꝑ luceat.
Et hec quidē lux in cōꝑatiōe cuiuſdā ieſ-
fabilis diei nox dicit̄: naꝫ ipſa vita fideliū
in cōꝑtione infideliū dies eſt. Quō aūt ſit
nox iā diximꝰ ⁊ oñdimꝰ: Petri apl̄i teſtimo
niū: qui quidē etiā lucernam noīauit: ⁊ de
ipa lucerna nos admonuit vt intēdamꝰ ei:
id eſt ꝓphetico ſermoni: donec luceſcat et
lucifer oriat̄ ī cordibꝰ nr̄is. Quō āt iā vita
fideliū dies ſit in cōꝑatione vite impiorū:
Paulꝰ oñdit. Abijciamꝰ inq̄t oꝑa tenebra
rū: ⁊ induamur arma lucis: ſic vt ī die ho-
neſte ambulemꝰ. Ergo honeſte viuētes in
cōꝑatiōe vite impioꝝ ī die ſumꝰ. Sed iſte
dies vite fideliū n̄ ſufficͤ huic idithū: trāſili
re vult ⁊ iſtū diē donec veniat ad illū dieꝫ
vbi noct̄ tēptationē nullā oīno formidet.
Hic eni q̄uis dies ſit vita fideliū: tempta
tio eſt vita hūana ſuꝑ t̄rā: nox ⁊ dies: dies
in cōꝑatione infideliū: nox in cōꝑatiōe an
geloꝝ. Hn̄t eni diē angeli: quē nos nōdū
habemꝰ: iaꝫ nos habemꝰ quē nō hn̄t infi-
deles: ſed nōdū hn̄t fideles: quē angeli ha
bēt: tūc aūt habebunt cū erūt eq̄les angel̄
dei: qđ illis in reſurrectiōe ꝓmiſſuꝫ eſt. In
hac ḡ iā die ⁊ adhuc nocte: in cōꝑatiōe fu-
turi diei quē deſideramꝰ: dieꝫ in cōꝑatiōe
p̄terite noctis cui renūciauimꝰ: in hac ḡ in
q̄ nocte deū requiramꝰ: manibꝰ nr̄is. Nō
ceſſent oꝑa: q̄ramꝰ deū: nō ſit iane deſide-
riū. Si ī via ſumꝰ: ſumptꝰ erogemꝰ: vt ꝑue
nire poſſimꝰ. Manibꝰ q̄ramꝰ deū: ⁊ ſi no-
cte q̄rimꝰ quē manibꝰ q̄rimꝰ: nō decipimur
q: corā ipo q̄rimꝰ: Quid ē corā ipo: Noli-
te facere iuſticiā veſtrā corā hoībꝰ: vt vide
amini ab eis: alioq̄n nō habebitis merce-
dē apđ patrē veſtrū. Cū ergo facis elemo-
ſynā ait: manꝰ ille ſūt q̄rentes deū: noli tu-
bicinare añ te: ſicͭ hypocrite faciūt: ſ; ſit ele
moſyna tua ī occulto: ⁊ pater tuꝰ q̄ videt ī
occulto reddet tibi. Ergo manibꝰ meis no
cte corā eo ⁊ nō ſuꝫ deceptꝰ. Quāta tn̄ iſte
idithū ꝑtulerit ī hac terra: ⁊ ī hac nocte: et
quō habuerit q̄dāmō trāſiliēdi neceſſitatē
impingētibꝰ atq̄ ꝑūgētibꝰ deorſū tribula-
tionibꝰ: ⁊ neceſſe fuerit trāſilire intētiſſime
audiamꝰ. †Negaui ꝯſolari †aīam — *Alia lr̄a. † renuit. † aīa mea.*
meā: Tantuꝫ tediū me hic occupauit: vt
ꝯtra oēm ꝯſolationē clauderet ſe aīa mea.
Uñ huic tale tediū: Fortaſſe q: vinea ḡrā-
dinata eſt: aut q: olea nō ꝓuenit: aut quia
vindemia a pluuia intercepta ē. Uñ huic
tediū: Audi ſ; ex alio pſalmo: ipiꝰ eni ⁊ ibi
vox eſt: Tediū detinuit me a pctōribꝰ re-
linquētibꝰ legē tuā. Tāto ḡ tedio de hmōi
malo affectū ſe iſte dicͭ vt negaret cōſolari
aīam ipſiꝰ: ꝓpe abſorbuerat eū tediū: triſti
ciaq̄ eū oīno irreꝑabiliter merſerat: negat
ſe ꝯſolari. Quid igit̄ reſtabat: Primo vi-
de vñ ꝯſolaret̄. Nōne ſuſtinuerat q̄ ſil̄ con
triſtaret̄ ⁊ nō inuenerat: Quo eni ſe verte-
ret ad cōſolationē quē occupauerat tediū
de peccatoribꝰ relinq̄ntibꝰ legē dei: Quo
ſe verteret: Ad hominēꝫ dei quēlibet. In
multis iā forte iſte expꝰtus erat magnā tri-
bulationē q̄ magꝰ de illoꝝ aliq̄ delectatio-
ne p̄ſumpſerat: vident̄ eni aliq̄n iuſti ho-
mines ⁊ gaudet̄ ad eos: ⁊ neceſſe ē vt gau
deat̄: quoniā caritas ſine gaudio talis eſſe
non poteſt. In his aūt in quibus gauiſus
eſt homo ſi forte aliq̄d prauum contigerit:
quomodo ſepe contingit: quāta leticia ibi
erat: tantus meror accedit: ita vt poſtea iā
timeat homo laxare habenas gaudioruꝫ:
timeat ſe leticie cōmittere: ne quantoma-
gis letatus fuerit: tāto amplius ſi aliquid
cōtigerit cōtabeſcat. Percuſſus ergo ſcā-
dalis abundantibus quaſi multis vulne-
ribus clauſit ſe contra humanam conſola
tionem: et negauit conſolari animā ipſius.
Et vnde vita: Uñ reſpiratio: Memor
fui dei et delectatus ſum. Nō fruſtra
manus oꝑate fuerant: inuenerant magnū
conſolatorem. Non quieſcēdo memor fui
dei et delectatus ſum. Predicandus igi-
tur eſt deus: cuius iſte memor factus dele
ctatus eſt: ⁊ conſolatus ī quadam triſticia
⁊ quodāmodo ſalute deſperata recreatus
predicandus eſt deus. Deniq̄ quod con — *Alia lr̄a.*
ſolatus eſt iſte: ſecutus ait. †Garriui: In — *† ⁊ exercitatus ſum.*
ipſa cōſolatione memor factus dei: dele-
ctatus garriui. Quid eſt garriui: Letatus
ſum: exultaui loquendo. Garruli eni pro-
prie dicunt̄: qui vulgo verboſi appellant̄:
accedente leticia: nec valentes nec volen-
tes tacere. Factus eſt iſte talis. Et rurſus
q̄d ait: Et defecit ſpiritꝰ meꝰ. Tedio
ꝯtabuerat. Recolēdo deū delectatus fue
rat: rurſus garriēdo defecerat. Quid ſeq̄t̄:

Anticipauerūt vigilias omnes
Alia lr̄a. † oculi mei. †inimici mei: Uigilauerūt ſup me om-
nes inimici mei. Plus me vigilauerūt: vi
gilando p̄occupauerunt me. Ubi nō mu-
ſcipulas ponūt? Nōne vigilias anticipa-
uerūt omnes inimici mei? Qui ſunt eni͂ iſti
inimici: niſi illi de quib⁹ dicit Ap̄ls: nō eſt
vobis colluctatio aduerſus carnem ꝛ ſan-
guinem: ſed aduerſus principat⁹ ꝛ poteſta
tes ꝛ rectores mundi tenebrarū harū: ad-
uerſus ſpiritualia nequitie in celeſtibus.
Ergo aduerſus diabolū: ꝛ angelos eius i-
imicitias exercemus. Rectores eos mun
di dixit: quia ipſi regūt dilectores mundi.
Nō eni͂ regunt mundū: quaſi rectores ſint
celi ꝛ terre: ſed mundū peccatores dic̄: Et
mūdus eū non cognouit. Talē mundū il-
li regunt: qui nō cognoſcūt chriſtū: contra
hos habem⁹ iimicitias p̄petuas. Deniq̄
quaſlibet habeas inimicitias aduerſus ho
minē: cogitas finire: ſiue illius ſatiſfactio-
ne: ſi ipſe te leſit: ſiue tua ſit ſi tu leſiſti: ſiue
vtriuſq̄ ſi vos iuicem leſiſtis: laboras ſa-
tiſfacere ꝛ cōcordare: cū diabolo aūt ꝛ an
gelis eius nulla cōcordia eſt. Ipſi nob̄ in-
uidēt regnū celoꝝ: miteſcere omnino erga
nos nō poſſunt: quia anticipauerūt vigili
as omnes inimici mei. Plus illi vigilaue-
rūt ad decipiendū: q̄ ego ad cuſtodiendū
me. Anticipauerūt vigilias om̄es inimici
mei. Quō eni͂ non anticipauerunt vigili-
as: qui vbiq̄ ſcandala: vbiq̄ muſcipulas
poſuerūt? Tediū ineſt cordi: metuendum
eſt ne abſorbeat triſticia leticiā: metuendū
eſt ne garriendo deficiat ſpiritus tu⁹. An-
ticipauerūt vigilias oēs inimici mei. De-
niq̄ in ipſa garrulitate dū loq̄ris: ꝛ ſecur⁹
loqueris: quanta plerūq̄ iueniunt̄ que ve
lint tenere inimici ꝛ reprehēdere: vnde ve-
lint etiā criminari ꝛ calūniari: hoc dixit: il-
Alia lr̄a. lud ſenſit: hoc locutus eſt. Quid faciat ho
†turbatus. mo: niſi qd̄ ſequit̄? †Conturbatus ſuꝫ
ꝛ nō ſum locutus. Conturbatus ergo
ne in ei⁹ garrulitate inimici anticipātes vi
gilias calūniaſ quererēt: ꝛ iuenirent nō eſt
locutus: nūq̄ tn̄ iſte tranſiliens ceſſaret in
ſe: ꝛ ſi forte a garrulitate ceſſauit qua ſub-
repſerat ei: de ipſa locutione placere ho-
minib⁹: nō tn̄ deſtitit: non ceſſauit vt cona
retur ꝛ hoc ipſum tranſcēdere. Et quid di
cit? Cogitaui dies antiquos: Iā
iſte velut qui vapulauerat foriſ: tulit ſe in-
tro: in ſecretario ſue mentis agit. Et quid
ibi agat dicat nobis: Cogitaui dies anti-
quos. Bene ē illi. Uidete que cogitat ro-
go vos. Intus eſt: apd̄ ſe cogitat dies an-
tiquoſ: Nemo illi dicit: male dixiſti: nemo
illi dicit: multū locut⁹ es: nemo ei dicit per
uerſe ſenſiſti: ita ſit ei bene ſecum: adiuuet
deus: cogitet dies antiquos: ꝛ dicat nobiſ
in ipſo interiore cubiculo ſuo: quid egerit:
quo p̄uenerit: quid trāſilierit: vbi māſerit. Alia lr̄a.
Cogitaui dies antiquos. Et †ānoꝝ eter † annos et̄nos
noꝝ meōꝝ fui. Qui ſūt anni et̄ni? Ma- in mēte habui.
gna cogitatio. Uidete q̄d ſibi vult iſta co-
gitatio: niſi magnū ſilentiū: ab omni foriſ
ſecus ſtrepitu: ab omni rerū humanaꝝ tu-
multu? Int⁹ reqeſcat: q̄ cogitare vult iſtos
annos eternoſ. Nūquid āni in quib⁹ ſum⁹
eterni ſūt: aut in quib⁹ fuerūt maiores no-
ſtri: aut in quib⁹ futuri ſunt poſteri noſtri?
Abſit vt eterni exiſtiment̄. Quid enim de
his annis manet? Ecce loquēdo dicimus
hoc anno. Et q̄d tenem⁹ de hoc anno p̄ter
vnū diem in quo ſum⁹? Nā ſup̄iores dies
anni h⁹ iā tranſiert̄: nec tenēt̄ futuri aūt nō
dū venerūt: i vno die ſum⁹ ꝛ dicim⁹ h̄ āno:
imo dic hodie: ſi aliq̄d vis p̄ſens dicē. Nā
de toto āno q̄d p̄ſens tenes? Quicq̄d de il
lo p̄teritū ē: iā nō ē: q̄cq̄d de illo futuꝝ ē nō
dū ē. Quō hoc anno? Corrige locutionē.
Hodie dic: verū dicis: hodie iā dicamuſ.
Rurſus ꝛ h̄ attēde: cū hodie h̄ hore matu
tine tranſierūt: hore future nōdū venerūt.
Et h̄ ergo corrige: hac hora dic. Et de iſta
hora quid tenes? Momēta ei⁹ q̄dā iā trāſi
erūt: que futura ſūt nōdum venerūt: hoc
mom̄to dic. Quo mem̄to? Dū ſyllabaſ lo
quor: ſi duas ſyllabas dicā altera n̄ ſonat:
niſi cū illa trāſierit. Ipſa deniq̄ vna ſylla-
ba ſi duas lr̄as habeat: nō ſonat poſterior
lr̄a: niſi p̄or abierit. Quid ergo tenem⁹ de
his annis? Anni iſti mutabiles ſūt: āni et̄-
ni cogitādi ſūt: anni qui ſtāt: q̄ nō venien-
tibus ꝛ abeūtibus diebus peragunt̄: anni
de quib⁹ alio loco ſcriptura dicit deo: Tu
aūt idē ipſe es ꝛ anni tui nō deficiēt. Hos
annos iſte trāſiliēs: nō in garrulitate foriſ
ſecus: ſed in ſilentio cogitauit. Et annorū
eternoꝝ memor fui. Et meditat⁹ ſuꝫ
nocte cū corde meo: Nemo illi calum-
nioſus tendiculas verboꝝ requirit: in cor- Alia lr̄a.
de ſuo meditatus eſt. †Garriebam: Ec † ꝛ exercitabar
ce eſt illud garrire: obſerua iterū ne defici-
at ſpiritus tuus. Nō inquit non ſic garrie-
bam quaſi foris: alio modo nūc. Quomō Alia lr̄a.
nūc? Garriebam. Et †ſcrutabar ſpiri- † ſcopebā.
tum meum. Si ſcrutetur iſte terram: vt

venas auri inueniret: nemo eū deſipē dice
ret: imo ſapientē multi dicerēt: q̄ vellet ad
aurū ꝑuenire. Quanta hō hꝫ intus: ⁊ non
fodit. Scrutabat̄ iſte ſpūm ſuū: ⁊ cum ipō
ſpū ſuo loquebat̄: ⁊ in ipā locutiōe garrie-
bat. Seipm̄ interrogabat: ſeipm̄ examina-
bat: in ſe iudex erat. Et ſequit̄. Scrutabar
ſpūm meū. Timendū ne in ipō ſpū ſuo re
maneat: garriuit enī foris: ⁊ qꝛ anticipaue
runt vigilias omēs inimici eiꝰ: inuenit ibi
triſticiaꝫ: ⁊ defecit ſpūs eius qui garriebat
foris. Ecce cepit intus garrire ſecurus: ibi
ſolus: ibi in ſilētio cogitat annos et̄noſ. Et
ꝑſcrutabar inq̄t ſpūm meū. Et ḃ timēduꝫ:
ne ſpū ſuo remaneat: ⁊ non ſit trāſiliens:
iaꝫ tn̄ melius agit q̄ꝫ foris agebat: tranſcē-
dit aliq̄d: ⁊ hinc videamꝰ quo. Nō enī ceſ
ſat iſte tranſiliēs: donec veniat in fineꝫ: vn̄
hꝫ titulū pſalmus. Garriebar inq̄t ⁊ ſcru-
tabar ſpūm meū. Et q̄d inuenisti? †Nō
Alia lr̄a †Nunquid †ꝓijciat
ineternū †repellet deꝰ. Tediū inuene-
rat in hac vita: nuſq̄ꝫ fidem: nuſq̄ꝫ ſecuraꝫ
ꝯſolationē: ad quoſcūq̄ꝫ hoīes intēdebat:
ſcandalum in eis inueniebat aut timebat.
Nuſq̄ꝫ ḡ ſecurus: tacere illi malū erat: ne ſi
leret a bonis: loqui ⁊ foris garrire moleſtū
erat: ne anticiparent vigilias omēs inimi-
ci eius: calūnias inquirerēt in verbis eiꝰ.
Anguſtatus in hac vita vehement̄: multuꝫ
de alia vita cogitauit: vbi iſta nō ſit tēpta-
tio. Et qn̄ illuc ꝑuenit̄? Nō enī nō conſtat
qꝛ qδ hic patimur ira dei ē. Dicitur hoc in
Eſaia: Nō ineternū vindex in vobis ero:
neq̄ꝫ ꝑ omne tp̄s iraſcar voƀ. Et dicit qua
re: Spūs enī a me ꝓcedit: ⁊ oēm flatū ego
feci ꝓpter peccatū paululū qδ contriſtaui
⁊ ꝑcuſſi eum: ⁊ auerti faciē meaꝫ ab illo: et
abijt triſtis: ⁊ ambulauit vias ſuas. Quid
ḡ: Hec ira dei ſꝑ ſit? Nō ḃ iuenit iſte in ſilē
tio? Quid enī dicit? Nō ineternuꝫ repellet
Alia lr̄a †aut †complacitioꝛ ſit
deus. †Et nō apponet vt †bn̄placē-
at ei adhuc. Id eſt vt beneplaceat ei ad
huc repellere: et ineternū repellere non ap
ponet. Neceſſe ē vt reuocet ad ſe ſuos ſu-
os: neceſſe eſt vt recipiat fugitiuos redeū-
tes ad dn̄m: neceſſe eſt vt exaudiat vocem
compeditoꝝ. Nō ineternū repellet deꝰ: et
non apponet vltra vt bn̄placeat ei adhuc.

Aut in finē miſcdiam ſuā abſci-
det: a generatiōe in generationeꝫ.

Aut obliuiſcet̄ miſereri deus: In
te: a te: in alterum nulla eſt miſcdia: niſi eā
tibi deus donet: ⁊ ipē deus obliuiſcit̄ mi-
ſericordiā? Riuus currit: fōs ipē ſiccauit?
Aut obliuiſcet̄ miſereri deus? Aut conti
Alia lr̄a †miſericordias
nebit in ira ſua †miſeratōnes ſuas:
Id eſt ſic iraſcet̄ vt nō miſereat̄. Facilꝰ ille
iram: q̄ꝫ miſcdiam ꝯtinebit. Hoc ⁊ ꝑ Eſai
am dixerat: Nō ineternū vindex in vobis
ero: neq̄ꝫ ꝑ omne tp̄s iraſcar vobis. Hoc ⁊
poſtea q̄ꝫ dixit: abijt triſtis: ⁊ ambulauit vi
as ſuas: Uias inq̄t eius vidi ⁊ ſanaui euꝫ.
Hoc vbi cognouit iſte: tranſcēdit: ⁊ ſe de
lectat̄ in dn̄o: ⁊ ibi eſſet: ⁊ in eius operibus
magis garriret: non in ſpū ſuo: nō ī eo qδ
erat: ſ; in eū a quo factus erat. Et hic ergo
tranſcēdit: Uidete tranſilientem: videte ſi
remaneat alicubi quouſq̄ꝫ ꝑueniat ad deū.

Et dixi: Iam ſeipm̄ tranſiliēs q̄d di
xit? Nūc cepi: Cū exceſſiſſeꝫ ⁊ me nūc ce
pi: hinc iam nullū ꝑiculum eſt: nam in me-
ipō remanere ꝑiculū fuit. Et dixi: Nūc ce-
Alia lr̄a †non habet †mutatio
pi. Hec †eſt †immutatio dextere ex-
celſi. Mō me cepit mutare excelſus: mō
recepi aliquid vbi ſecurus ſim: mō intraui
aliquā aulam gaudioꝝ: vbi nullus time-
tur inimicus: mō cepi eſſe in ea regiōe: vbi
non anticipent vigilias omēs inimici mei.
Nūc cepi: hec immutatio dextere excelſi.

Memor fui operū dn̄i: Iā videte
illū ſpaciari in opibus dn̄i. Garriebat enī
foris: ⁊ contriſtatꝰ inde defecit ſpūs eius:
garriuit intus cum corde ſuo ⁊ ſpū ſuo: ⁊
ꝑſcrutans eūdeꝫ ſpūm ſuū: memor fuit an
noꝝ eternoꝝ: memor fuit miſcdie dn̄i: qꝛ
non repellet dn̄s ineternū: ⁊ cepit iā in eiꝰ
opibus ſecurus gaudere: ſecurus exulta-
re. Audiamus iā opa ipā: ⁊ exultemus et
nos: ſ; affectibus etiā nos tranſiliamꝰ: nec
ad tp̄alia gaudeamꝰ. Habemus enī ⁊ nos
cubile noſtrū: quare nō illuc itramꝰ? Qua
re non in ſilentio agimꝰ? Quare nō ſpūm
nr̄m ꝑſcrutamur? Quare āños eternos ſi
cogitamꝰ? Quare in opibus dei non leta-
mur? Si nūc audiamꝰ: ⁊ ipō dicēte delecte
mur: vt etiā cū hinc abierimꝰ: faciamuſ qδ
ipō loquente faciebamus: ſi tn̄ facimus ce
ptum ipiꝰ qδ dixit: nunc cepi. Gaudere in
opibus dei eſt obliuiſci: ⁊ te ſi potes illo ſo
lo delectari. Quid enī meliꝰ illo ſit non vi-
deſ: qꝛ cū ad te redis: in deteriorem redis.
Memor fui opeꝝ dn̄i. Quia memor
ero ab initio mirabiliū tuoꝝ. Et
meditabor in oībus opibꝰ tuis: et
Alia lr̄a †adiuētionibꝰ †exercebor
in †affectionibus tuis †garriā. Ecce
tertium garrire. Garriuit foris qn̄ defecit:
garriuit in ſpū ſuo intus qn̄ ꝓfecit: garri-
uit in opibus dei qn̄ ꝑuenit quo ꝓficit. Et

Q

in affectionibus tuis garriã: nõ in affectio
nibus meis. Quis viuit ſine affectionib⁹?
Et putatis fratres qꝛ q̃ deū timēt: deū co
lūt: deū diligūt: nullas hn̄t affectiões? Ue
re h̄ putabis ⁊ putare audebis qd̄ affectio
nes habeat tabula: theatrū: venatio: aucu
piū: piſcat⁹: ⁊ nõ habeāt opa dei: ⁊ n̄ habe
ant meditatões dei iteriores affectiões q̄ſ
dam ſuas: cū inſpicit̃ mūdus: ⁊ ponit̃ ante
oculos ſpectaculū nature rerū: et in his q̄
ritur artifex: ⁊ inuenitur nuſq̄ȝ diſplicēs: ⁊
per oĩa placēs. **Deus in ſancto via
tua:** Inſpicit iam opera miſcdie dei circa
nos: ex his garrit: ⁊ in his affectionib⁹ ex
ultat. Primo inde cepit in ſancto via tua.
Que via tua in ſancto? Ego ſum inq̄t via
veritas ⁊ vita. Redite ergo hoĩes ab affe
ctionibus vr̃is. Quo itis? Quo curritis?
Quo nõ ſolū a deo: ſ; etiam a vob̄ fugitis?
Redite preuaricatores ad cor: ſcrutami
ni ſpūm vr̃m: recolite annos eternos: inue
nite miſcdiam dei circa vos: attēdite ope
ra miſcdie eius: In ſancto via ei⁹. Filij ho
minū vſq̄ȝquo graues corde? Quid queri
tis in affectionib⁹ vr̃is? Ut q̄d diligit̃ va
nitatem: ⁊ queritis mendacium? Et ſcitote
qm̄ magnificauit dn̄s ſanctū ſuū. In ſan
cto via tua. Ad ipm̄ ḡ attēdam⁹: chriſtuȝ
attendamus: ibi via eius. Deus in ſancto
via tua. **Quis de⁹ magnus ſic̄ de⁹
noſter?** Habēt gentes affectões circa de
os ſuos: idola adorant: oculos hn̄t ⁊ non
vident: aures hn̄t ⁊ nõ audiēt: pedes hn̄t
⁊ nõ ambulabūt. Quid ambulas ad eum
q̃ non ambulat? Nõ inq̄t ea colo. Et quid
colis? Nomen qd̄ ibi eſt. Certe h̄ colis qd̄
alibi dictū eſt: Qm̄ dij gentiuȝ demonia.
Aut idola colis: aut demonia? Nec idola:
nec demonia inq̄t. Et q̄d colis? Stellas: ſo
lem: lunã: iſta celeſtia. Quanto meli⁹ q̃ fe
cit ⁊ terrena ⁊ celeſtia? Quis deus magn⁹
ſicut deus nr̃? **Tu es deus q̃ facis mi**
Alia lr̃a † non habet **rabilia †ſolus.** Tu vere magnus de⁹: fa
ciens mirabilia in corpe: in aĩa ſolus fa
ciens. Audierūt ſurdi: viderūt ceci: cõua
luerūt languidi: ſurrexerūt mortui: conſtri
cti ſunt paralitici: ſ; miracula iſta tunc cor
porib⁹: videamus in aĩa. Sobrij ſunt: pau
loante ebrioſi. Fideles ſunt: pauloan̄ ado
ratores ſimulachrorum: Res ſuas donãt
paupib⁹: q̃ alienas antea rapiebãt. Quis
deus magnus ſicut deus nr̃? Tu es de⁹ q̃
facis mirabilia ſolus. Fecit ⁊ Moyſes: ſ;
nõ ſolus: fecit Helias: fecit ⁊ Heliſeus: fe
cerunt ⁊ apoſtoli: ſ; nullus eorū ſolus. Illi
cū facerēt: tu cū eis: tu qn̄ feciſti: illi non te
cū. Non eni tecū fuerūt cū feciſti: qn̄ ipos
tu feciſti. Tu es de⁹ q̃ facis mirabilia ſol⁹.
Quō ſolus? Nunq̄d forte pr̄ ⁊ non filius:
aut fili⁹ ⁊ n̄ pr̄? Immo pr̄ ⁊ fili⁹ ⁊ ſpūſſctūs.
Tu es de⁹ q̃ facis mirabilia ſolus. Nõ eni
tres dij: ſ; vnus de⁹ facit mirabilia ſolus: ⁊
in ipo tranſiliente: nam vt etiã tranſiliret: ⁊
ad iſta perueniret: miraculū dei fuit. Quãdo
intus garriuit cū ſpū ſuo vt trãſiliret ⁊ ipm̄
ſpūm ſuū: ⁊ in dei opibus delectaret̃. Ipe
ibi fecit mirabilia. S; q̄d fecit de⁹? **No
tam feciſti in popul' v̓tutem tuam:**
Inde cõgregatio iſta aſaph tranſiliēs: qꝛ
notam fecit in popul' v̓tutē ſuã. Quã v̓tu
tem ſuã notã fecit in popul'? Nos aūt p̄di
camus chriſtū crucifixū: iudeis q̄dē ſcan
dalū: gentibus aūt ſtulticiã: ipis aūt voca
tis iudeis ⁊ grecis chriſtū dei v̓tutē: et dei
ſapiam. Si ḡ v̓tus dei chriſtus: notum fe
cit chriſtū in popul'. An ⁊ h̄ nõdū agnoſci
mus: ⁊ ita deſipim⁹: ita infra iacemus: ita
nihil tranſilim⁹: vt h̄ nõ videam⁹? Notam
feciſti in popul' v̓tutē tuã. **Redemiſti in
brachio tuo pplm̄ tuū:** Brachio tuo
hoc ē v̓tute tua. Et brachiū dn̄i cui reuela
tum ē? Redemiſti in brachio tuo populuȝ
tuū. **Filios †iſrl̃ ⁊ ioſeph.** Quomõ q̄ſi Alia lr̃a † Jacob
duos pplos filios iſrl̃ ⁊ ioſeph? Nonne filij
Joſeph in filijs iſrl̃? Ita plane h̄ ſcimus: h̄
legimus: h̄ ſcriptura clamat: h̄ veritas in
dicat: qm̄ iſrael idē ē q̃ Jacob: habuit filios
duodeci: int̃ q̄s vn⁹ erat Joſeph: ⁊ ex duo
decim filijs iſrl̃ quotq̄t nati ſunt ad pplum
iſrl̃ ptinent. Quō ḡ ait filios iſrl̃ ⁊ Joſeph?
Neſcio q̄d hic diſtinguenduȝ admonuit.
Perſcrutemur ſpūm nr̃m: fortaſſis ibi ali
quem poſuit de⁹: quē debem⁹ ⁊ nocte q̄re
re manib⁹ nr̃is: vt nõ decipiamur: forte in
ueniemus ⁊ nos in hac diſtinctõe filios iſ
rael ⁊ Joſeph. Per Joſeph aliū pplum in
telligi voluit: gentiū pplm̄ intelligi voluit.
Quare gentiū pplm̄ p Joſeph? Quia Jo
ſeph vēdit⁹ in egyptū a frib⁹ ſuis. Ille Jo
ſeph cui fratres inuiderūt: ⁊ eū in egyptuȝ
vēdiderunt: vēditus in egyptū laborauit:
hūiliatus ē: agnit⁹: exaltat⁹: floruit: impa
uit. Et his oib⁹ q̄d ſignificauit? Quid niſi
chriſtū a fratrib⁹ venindituȝ: eiectū de terra
ſua: tãq̄ȝ in egyptū gentiū? Ibi p̄mo hūilia
tum: qn̄ pſecutiões martyres patiebãtur:
nūc exaltatū ſicut videmus: qm̄ impletuȝ
ē in eo: Adorabūt eū oẽs reges t̃re: omẽs

gentes fuient illi. Ergo Joſeph ꝑpl's ex gē
tib⁹: iſrl' v̇o ꝑpl's ex gente hebreoꝝ. Rede-
mit ꝑplm̃ ſuum deus filios iſrl' ⁊ Joſeph.
Per q̇d? Per lapidē angularē: i quo duo
ꝑietes copulati ſunt: ⁊ exequit̃ quō. Ui
derūt te aque de⁹: Quid ſunt aq̃? Po-
puli. Que ſunt iſte aque: dictū eſt in Apo
calypſi: reſponſuꝫ eſt ꝑpli: Jbi inuenimus
aptiſſime aq̃s in figura poſitas ꝑplorum.
Supra aūt dixerat: Notaꝫ feciſti in popul'
v̇tutē tuā. Merito ḡ viderūt te aque de⁹.
Uiderūt te aque ⁊ timuerūt: Jdeo
mutate ſunt q̄ꝛ timuerūt: Uiderūt te aque
Alia lr̃a †turbate
deus ⁊ timuerūt. Et † conturbate ſunt
abyſſi. Que ſunt abyſſi? Altitudines aq̃
rum. Quis non turbat̃ in ꝑplis cū cōſcien
tia pulſat̃? Queris altitudinē maris: q̇d ꝓ
fundius humana ꝯſcia? Jſta ꝓfūditas tur
bata eſt: qn̄ in brachio ſuo redemit ꝑplm̃
ſuū deus. Quō turbate ſunt abyſſi? Quā-
do oēs ꝯſcias ſuas ꝯfitendo fuderunt. Et
turbate ſunt abyſſi. Multitudo ſonitus
aquaꝝ: Jn laudib⁹ dei: Jn cōfeſſionib⁹
peccatoꝝ: in hymnis ⁊ cāticis: i oratiōib⁹.
Multitudo ſonit⁹ aquarū. Uocē dede-
rūt nubes. Jnde iſti ſonit⁹ aquaꝝ: inde
abyſſorū ꝑturbatio: q̄ꝛ vocē dederunt nu-
bes. Que nubes? Predicatores v̇bi veri
tatis. Que nubes? De q̇bus minat̃ cuidā
vinee deus: q̄ pro vua fecit ſpinas: ⁊ dicit:
Mandabo nubibus meis: ne pluāt ſuper
eam imbrem. Deniq; apli relinquētes iu-
deos: ierūt ad gentes: in oībus gentib⁹ vo
cem dederūt nubes p̄dicādo chriſtū. Uo
Alia lr̃a †tranſeūt
cē dederūt nubes. Eteni ſagitte tue
ꝑtranſierūt: Eaſdem voces nubiuꝫ rur
ſus ſagittas dixit. Uerba eni euāgeliſtaꝝ
ſagitte fuerūt: ſimilitudines eni ſunt: nam
ꝓprie nec ſagitta ē pluuia: nec ſagitta plu
uia. At v̇o v̇bum dei ⁊ ſagitta eſt q̄ꝛ percu
tit: ⁊ pluuia q̄ꝛ rigat. Nemo eni iam miret̃
abyſſoruꝫ conturbationem: qn̄ ſagitte tue
ꝑtranſierunt. Quid eſt ꝑtranſierunt? Non
in auribus remāſerunt: ſed corda tranſfi-
xerūt. Uox tonitrui tui i rota. Quid
eſt hoc? Quomodo intellecturi ſumus?
Adiuuet dn̄s: Uox tonitrui tui i rota. So
lebamus pueri ſuſpicari cū audirem⁹ to-
nitrua de celo: q̄ſi vehicula de ſtabulo ꝓ-
ceſſiſſe. Habēt eni tonitrua quādam con-
cuſſionē ſimilē vehicul'. Nūq̇d ad iſta pue
rilia redituri ſumus: vt intelligam⁹: vox to
nitrui tui in rota: quaſi aliq̄ vehicula habe
at deus in nubib⁹: ⁊ trāſitus vehiculorum
illoꝝ ſtrepitū ꝯcitet? Abſit. Hoc puerile ē:
vanū: nugatoriū. Quid ē ḡ: Uox tonitrui
tui in rota? Uoluit̃ vox tua. Neq; h̄ intelli
go. Quid faciem⁹? Jnterrogemus ipſum
Alia lr̃a †Alluxeſt cho ruſcatiōes tue †terre
Jdithun: ne forte ipe exponat quod dixit.
Uox inq̇t tonitrui tui in rota. Non intelli-
go. Audiā q̇d dicis: † Apparuerunt
fulgura tua orbi† terraꝝ: Dic ḡ: nō in
tellexerā. Orbis terraꝝ eſt rota. Nam cir-
cūitus orbis terraꝝ merito ⁊ orbis dr̃: vn̄
breuis etiā rotella orbicul⁹ appellat̃. Uox
tonitrui tui in rota: apparuer̃t fulgura tua
orbi terraꝝ. Nubes ille in rota circuierūt
orbem terraꝝ: circuierūt tonando ⁊ coru-
ſcando: abyſſuꝫ cōmouerūt: ꝑcepta tonue
runt: miracul' coruſcauerunt. Jn oēm ter-
Alia lr̃a †cōtremuit
ram exiuit ſonus eoꝝ: ⁊ in fines orbis ter-
re v̇ba eoꝝ. Cōmota eſt ⁊ † contreme
būda facta eſt terra. Jd eſt oēs q̄ habi
tant in terra. Per ſimilitudinē aūt ipa ter-
ra mare eſt. Quare? Quia gētes oēs mar'
nomīe nuncupant̃: q̄ꝛ vita hūana amara
eſt: ⁊ ꝓcell' ac tempeſtatib⁹ ſubdita. Jaꝫ il-
lud ſi attēdas ꝙ homīes ſe tanq̄ꝫ piſces de
uorant: cū maior minorē abſorbet. Hoc ē
ḡ: hoc mare: illud euāgeliſte ierūt. Jn
Alia lr̃a †non habet
mari † ē via tua. Jā dudū i ſctō via tua:
mō in mari via tua. q̄ꝛ ipe ſanctus in mari:
⁊ merito etiam ſuꝑ aquas maris ambula-
uit. Jn mari eſt via tua: id eſt in gētibus p̄
dicat̃ chriſtus tuus. Jn alio quippe pſal-
mo ita dr̃. Deus miſereat̃ noſtri: ⁊ benedi-
cat nos: illuminet vultū ſuū ſuꝑ nos ⁊ mi-
ſereat̃ noſtri: Ut cognoſcam⁹ in terra viaꝫ
tuā. Ubi in terra? Jn omib⁹ gentib⁹ ſaluta
re tuū: Hoc eſt: Jn mari ē via tua. Et ſe
Alia lr̃a †cognoſcentur
mite tue in aquis multis: Hoc eſt in
ꝑplis mult'. Et veſtigia tua nō † agno
ſcent̃. Neſcio quos tetigit: ⁊ miruꝫ niſi et
ipos iudeos. Ecce iam ſi ꝓlata eſt genti-
bus miſcdia chriſti: vt in mari ſit via tua: ⁊
ſemite tue in aq̃s multis: ⁊ veſtigia tua nō
agnoſcent̃: vn̄ a q̇buſdam nō agnoſcent̃:
niſi ab his q̄ adhuc dicūt: Nōdū venit chri
ſtus? Quare dicūt: nōdū venit chriſt⁹? Q̄ꝛ
Alia lr̃a †populū tuū
nō agnoſcunt veſtigia ſuꝑ mare ambulan
tis. Deduxiſti ſicut oues † plebem
tuā: in manu Moyſi ⁊ Aarō. Qua-
re h̄ addiderit indagare aliquantulū diffi
cile eſt. Adiuuate ḡ nos intentiōe veſtra:
q̄ꝛ poſt ipos duos verſus finis erit: ⁊ pſal-
mi ⁊ ſmonis. Ne forte cū aliq̇d reſtare ar-
bitramini: timore laboris minus ad pn̄s at-
tendatis. Cū dixiſſet: Jn mari eſt via tua:

qꝺ intelligimus in gentibus: ⁊ ſemite tue ĩ
aquis multis: qꝺ intelligimus in ꝑplis mĺ-
tis: adiũxit: Et veſtigia tua nõ agnoſcent:
Et querebãt⁹ a qb⁹ nõ agnoſcerent: ⁊ ſb
iecit continuo: Deduxiſti ſicut oues plebẽ
tuam in manu Moyſi ⁊ Aaron: id eſt ab
iſta plebe tua q̃ deducta eſt ĩ manu Moy
ſi ⁊ Aarõ: veſtigia tua ñ cogſcẽt. Quare ğ
poſitum ẽ: niſi increpãdi: ⁊ exꝓbrandi cã
ĩ mari ẽ via tua? Vñ in mari ẽ via tua: niſi
q̃ exclusa ẽ a ſra tua? Expuleſt xp̃m nolue
rũt eſſe ſuũ ſaluatorẽ egri: ille aũt cepit eẽ ĩ
gẽtib⁹ ⁊ in oĩbus gẽtibus in multis ꝑplis:
ſaluefacte ſũt etiã reliq̃e ꝑpli illi⁹: remanſit
foris ingrata multitudo: ⁊ claudicans Ja
cob femoris latitudo. Latitudo enĩ femo-
ris intelligit via in multitudine generis: et
facta eſt in maiore pte iſraelitarũ turba q̃-
dam vana ⁊ inſipiens: que nõ agnoſceret
veſtigia chriſti in aq̃s. Deduxiſti ſic oues
plebẽ tuã: ⁊ nõ te cognouerũt. Tanta cuȝ
illis bõa feciſti: mare diuiſiſti: inter aquas
per arida traieciſti: perſequentes inimicoſ
fluctibus operuiſti: in deſto egẽtibus mã-
na pluiſti: deducens eos in manu Moyſi
⁊ Aaron: ⁊ expulerũt te a ſe: vt ĩ mari eſſet
via tua: ⁊ veſtigia tua nõ agnoſcerẽt.

¶ Explicit Tractatus de pſ̃. LXXVI.
Incipit Tractatus de pſ̃. LXXVII.

PSalmus iſte ea continet que in ve
teri ꝑplo acta narrant: recẽtioꝛ aũt
⁊ poſterioꝛ ꝑplis admonet: vt caue
at ne ſit ingratus bñficijs dei: eiuſq̃ĩ ſe ꝓ
uocet iracũdiam: cuius obedienter ⁊ fide-
liter debent ſuſcipe gratiã. Ne fiant inq̃t ſi
cut patres eorũ generatio praua ⁊ amari-
cans: generatio que nõ direxit coꝛ ſuuȝ: et
nõ eſt creditus cũ deo ſpũs eius. Hec eſt
igit pſalmi huius intentio: hec vtilitaſ: hic
vberrim⁹ fructus. Sed cũ oĩa videant ꝑ-
ſpicua ⁊ apta dici atq̃ narrari: ꝑmit⁹ mo-
net atq̃ intentos facit titulus eius: Neq̃
enĩ fruſtra inſcribit. Intellect⁹ aſaph:
niſi qꝛ fortaſſe nõ qꝺ ſupficies ſonat: ſed in
terius aliq̃d intelligẽtẽ querũt iſta lectorẽ:
Deinde narraturus ⁊ cõmemoratur⁹ hec
omnia que videnf: auditore q̃ expoſitore
potius indigere: Aperiam inq̃t in ꝑabolis
os meum: eloquar ꝓpoſitiones ab initio.
Quis nõ hic de ſomno excitet? Quis au-
deat velut manifeſtas legendo ꝑcurrere
ꝑabolas ⁊ ꝓpoſitiones: que noĩbus ſuis
indicãt alti⁹ ꝑſcrutari oportere? Parabo-
la q̃ppe alicui⁹ rei ſimilitudinẽ ꝑ ſe gerit: qꝺ
licet ſit vocabulũ grecũ: iam tñ pro latino
vſurpat. Et notũ eſt q̃ in ꝑabolis q̃ dicũt
rerũ ſiĺitudines reb⁹ de q̃b⁹ agit cõꝑant.
Propoſitiões aũt q̃ grece appellant pro-
blemata q̃ſtiones ſunt: habentes aliq̃d qꝺ
diſputatione ſoluendũ ſit. Quis ğ ꝑabo-
las ⁊ ꝓpoſitiões trãſitorie legat? Quiſ nõ
his auditis vigilantiã mentis intendat: vt
ad earũ fructum intelligẽdo ꝑueniat?

Expoſitio pſalmi.

ATtẽdite: inq̃t: †populus me⁹ — Alia traſ. †popule
legẽ meã. Quem hic credamus
loq̃ niſi deũ? Ipſe enim legeȝ dedit
ꝑplo ſuo: quẽ liberatũ ex egypto cõgrega-
uit: que congregatio ꝓpe ſynagoga nũcu
patur: qꝺ interptat aſaph. Utrum ğ ita di
ctum ẽ: intellectus aſaph: qꝺ ipſe aſaph in
tellexerit: an figurate intelligenduȝ: qꝺ ea-
dem ſynagoga: h̃ eſt ideȝ ꝑpl̃s intellexerit:
cui dĩ: Attendite ꝑpl̃s meus legem meaȝ.
Quid eſt ğ q̃ eũdem ꝑplm ꝑ ꝓphetam in-
crepat dicẽs: Iſrl̃ aũt me nõ agnouit: ⁊ po
pulus me nõ intellexit? Sȝ ꝑfecto erãt etiã
in illo ꝑplo qui intelligerẽt habẽtes fideȝ: q̃
poſtea reuelata eſt: nõ ad legis lr̃am: ſȝ ad
grãm ſpũs ꝑtinentẽ. Non enĩ ſine ipſa fide
fuerũt qui eius in chriſto futurã reuelatio-
nẽ: ꝓuidere: ⁊ ꝓnũciare potuerũt: cũ ⁊ illa
vetera ſacrã ſignificatiũa fuerit futurorũ.
An ſoli ꝓphete habebãt hanc fidem: ⁊ nõ
ꝑpl̃s? Immo vͦ etiã qui ꝓphetas fideliter
audiebãt: eadẽ adiuuabant grã: vt intelli
gerent qꝺ audiebãt. Sȝ vtiq̃ ſacrm̃ regni
celorũ velabat in veteri teſtamẽto: qꝺ ple-
nitudine tp̃is reuelaret in nouo. Nolo enĩ
vos (ait apl̃s) ignorare fratres: qꝛ patres
nr̃i oẽs ſub nube fuerũt: ⁊ oẽs mare trãſie-
runt: ⁊ oẽs ꝑ Moyſen baptizati ſunt ĩ nu-
be ⁊ in mari: ⁊ oẽs eũdem cibũ ſpũalem mã
ducauerũt: ⁊ oẽs eũdem potũ ſpũalem bi
berũt. Bibebant enĩ de ſpiritali ſequente
eos petra: petra autẽ erat chriſtus. Idem
itaq̃ in myſterio cib⁹ ⁊ potus illoꝝ qui nr̃:
ſ̃ ſignificatiõe idem nõ ſpecie: qꝛ idem ipſe
chriſtus ilĺ ĩ petra figurat⁹: nob ĩ carne ma
nifeſtat⁹. Sed nõ inq̃t in omib⁹ ilĺ bñplaci
tum eſt deo. Oẽs q̃dẽ eundẽ cibũ ſpũaleȝ
manducauerũt: ⁊ eũdem potũ ſpũalem bi
berũt: id eſt ſpũale aliq̃d ſignificantẽ: ſ̃ nõ
in omibꝰ ilĺ bñplacitũ eſt deo. Cũ dicit:
nõ in oĩbus erãt: ğ ibi aliq̃ in q̃b⁹ bñplaci
tuȝ eſt deo: ⁊ cũ eſſent oĩa cõmunia ſacrã:
nõ cõis erat oĩbus grã q̃ ſacramentoꝝ vir
tus eſt: ſicut ⁊ nunc iam reuelata fide que

tunc reuelabaꝛ oībꝰ in nomīe pr̃is ⁊ filij: et
ſpūſſancti baptizatis: cōmune eſt lauacrū
regeneratōnis: ſed ipa gratia cuiꝰ ipa ſunt
ſacramēta: qua mēbra corpis chriſti cum
ſuo capite regenerata ſunt: nō cōmunis ē
omībus. Nam ⁊ heretici habent eūdē ba-
ptiſmū: ⁊ falſi fratres in cōmunione catho
lice nomīs. Ergo ⁊ hic recte dicit: ſed non
in oībus illis bn̄placitū eſt deo. Neq̄ tūc
tn̄: neq̄ nūc infructuoſa eſt vox dicēt̄. At
tendite ppl's meus legē meā. Que locutio
nota eſt in oībꝰ lr̄is: qꝺ nō ait attēde: ſed at
tendite. Ex multis eni ꝓplus cōſtat: quibꝰ
multis qꝺ ſequit p'taliter dicit. Inclina-
te aure vr̃am in v̄ba oris mei: Qꝺ
eſt attendite: hoc eſt inclinate aurē veſtrā.
⁊ quod ibi ait: legem meā: hoc ait h̄ verba
oris mei. Ille nanq̄ pie attēdit legē deī ⁊
v̄ba oris eius: cuius aurē inclinat humili-
taſ: nō cuius erigit ceruicē ſupbia. Qꝺ eni
infundit cōcauo hūilitatis excipit: eminē-
tia tumoris expellit. Vn̄ alio loco. Inclia
inq̄t aurem tuā: ⁊ excipe v̄ba intellectus.
Satis itaq̄ admoniti ſumus etiā iſtū pſal
muz huiꝰ intellectus aſaph: qꝛ genitiuo ca
ſu in titulo poſitū eſt huiꝰ intellectus: nō h̄
intellectus: inclinate aure ſuſcipe: id ē hu-
mili pietate: nec ipiꝰ aſaph dictū eſt: ſꝫ ipſi
aſaph: qꝺ greco titulo apparꝫ: ⁊ in q̄buſdā
latinis codicibꝰ inuenit. Verba igit iſta i-
tellectus ſunt: id eſt intelligētie ſunt: q̄ da-
ta eſt ipi aſaph: qꝺ nō vni homi: ſed meliꝰ
ꝯgregationi ppl'i dei: vn̄ nequaq̄ nos alie
nare debemꝰ. Quāuis eni ꝓprie dicat ſy-
nagoga iudeoꝝ: eccl'ia v̄o chriſtianoꝝ: qꝛ
cōgregatio magis pecorū: conuocatio v̄o
magis hoīm intelligi ſolet: tn̄ ⁊ illā dictam
inuenimus eccl'am: ⁊ nob̄ fortaſſe potiꝰ cō-
uenit dicere: Salua nos dn̄e deus noſter:
⁊ cōgrega nos de gētibus: ⁊ ꝯfiteamur no
mini ſancto tuo. Neq̄ dedigr̄i nos opor-
tet: imo gr̄as ineffabiles agere: qꝺ ſumus
oues manuū eius: q̄s ꝓuidebat cum dice-
ret: Habeo alias oues q̄ nō ſūt ex h̄ ouili:
oportet me ⁊ ipas adducere: vt ſit vnus
grex ⁊ vnus paſtor: iungēdo ſcꝫ fidelē po-
pulū gentiū: fideli ppl'o iſraelitarū: de qui-
bus ꝓus dixerat: Non ſum miſſus niſi ad
oues q̄ ꝑierant domus iſrl'. Nam ⁊ congre
gabunt an̄ eū oēs gentes: ⁊ ſeꝑabit eos ſic
paſtor oues ab hedis. Sic igit audiamus
qꝺ dictū eſt: Attēdite ppl's meꝰ legē meaꝫ.
Inclinate aurē vr̃am in v̄ba oris mei: Nō
tanq̄ iudeis: ſ potius tanq̄ nob̄: vel certe tā

q̄ etiam nobis iſta dicant. Cū eni dixiſſet
apl's: Sꝫ nō in oibuſ ill' bn̄placitū eſt deo:
ita oſtendēs fuiſſe ibi etiā illos in q̄bꝰ bene
placitū ē deo: continuo ſubiecit: Proſtra
ti eni ſunt in deſ'to. Deinde adiūxit: Hec
aūt figure nr̃e facte ſunt: vt nō ſimus ꝯcu-
piſcentes mala: ſicut ⁊ illi cōcupierūt: ne-
q̄ idol' ſ'uientes: ſicut q̄dē eorū: ſic ſcriptū
eſt: Sedit ppl's mādicare ⁊ bibere: ⁊ ſurre
xerūt ludere. Neq̄ fornicemur: ſicut q̄daꝫ
eorū fornicati ſunt: ⁊ ceciderūt vna die vi-
gintitria milia. Neq̄ temptemꝰ chriſtuꝫ: ſi
cut q̄dā eorū temptauerūt: ⁊ a ſ'pentibꝰ ꝑ-
ierūt. Neq̄ murmurauerītis ſicut q̄dā eo-
ruꝫ murmurauerūt: ⁊ ꝑierūt ab extermina
tore. Oia aūt hec in figura ꝯtingebāt illis:
ſcripta aūt ſunt ad correctionē nr̃aꝫ in q̄s
fines ſeculoꝝ obuenit. Nobis ꝗ potiꝰ iſta
cantata ſunt: vn̄ in h̄ pſalmo inter cet'a di-
ctum ē: vt cognoſcat generatio altera: filij
q̄ naſcent ⁊ exurgēt. Porro ſi ille interitꝰ a
ſ'pentibus: ⁊ ab exterminatore illa ꝑditio
⁊ gladij trucidatio figure fuerūt: ſic euidē-
ter dicit apl's: cū illa oia ꝯtigiſſe manifeſtū
ſit: nō eni ait: in figura dicebant: vel in figu
ra ſcripta ſunt: ſed in figura inq̄t continge
bat ill': Quanto maiore diligētia pietatis
cauēde ſunt pene: q̄rū figure ille fuerunt?
Proculdubio q̄ppe ſicut in bonis rebꝰ mul'
to amplius boni ē in eo qꝺ ꝑ figurā ſignifi
catur: q̄ in ipa figura: ita ⁊ in malis longe
vtiq̄ peiora ſunt q̄ ſignificant figuris: cuꝫ
tāta mala ſint etiā ſignificātes figure. Naꝫ
ſicut terra illa ꝓmiſſionis quo ille ppl's du
cebat in cōꝑatione regni celorum: nihil eſt
quo chriſtianus ppl's ducit: Ita ⁊ pene ille
q̄ figure fuerūt: cū tam ſint atroces in com
ꝑatione penaꝝ quas ſignificāt nihil ſunt.
Quas aūt figuras dixit aplus: eas dic iſte
pſalmus q̄tum exiſtimare poſſumꝰ ꝑabo-
las ⁊ ꝓpoſitiones: nō hn̄tes in eo fidē qꝺ
cōtigerūt: ſed in his rebus ad q̄s rationa-
bili cōꝑatione deferunt. Attēdamus ꝗ le-
gem dei ppl's eiꝰ: ⁊ inclinemꝰ aurē noſtraꝫ
i v̄ba oris eius. Apiam: inq̄t: in para Alia lr̃a
bolis os meū: † eloquar ꝓpoſitio- tloquar
nes ab initio. A quo initio dicat ſatis
apparet in ꝯſequentibꝰ. Non eni ex quo fa
ctum ē celū ⁊ terra: vel ex quo creatū eſt i ꝑ-
mo hoīe genus humanū: ſ ex quo ppl'i con
gregatio q̄ abducta ē ex egypto: vt ſenſus
ꝑtineat ad aſaph: qꝺ interꝑ'tat ꝯgregatio.
Sꝫ vtinā q̄ dixit: Aperiā i ꝑabol' os meū:
etiaꝫ intellectū nr̃m in eis apire dignetur.

Si eni ſicut os ſuũ aperuit in ꝑabolis: ita
apiret etiã ipſas ꝑabolas: ⁊ ſicut eloquiť ꝓ
poſitiões: ita eloquereť ⁊ eaꝝ expoſitiões:
nõ hic eſtuaremus. Nũc ṽo ita obtecta et
clauſa ſunt oĩa: vt etiam ſi ad aliqͩ ipſo ad
iuuãte vñ ſalubriter paſcamur ꝑueire poſ
ſimus: in ſudore tñ vultus nr̃i edamus pa
nem ⁊ penam definitiõis antiq̃: nõ corpis
tantũ: ſʒ ⁊ cordis labore pẽdamꝰ. Dicat ġ
⁊ audiamꝰ ꝑabolas ⁊ ꝓpoſitões. Quã
ta: inq̃t: audiuimꝰ ⁊ cognouimꝰ ea:
⁊ patres noſtri narrauerũt nobis.
Nõs ſupius loquebať. Nã cuiꝰ alteriꝰ ṽ
ba credenda ſunt: Attẽdite pp̃ls meꝰ legeʒ
meã: Quid ẽ ġ qȯ nũc repente hõ loqtur:
Iam eni hoĩs ṽba ſunt: quanta audiuimꝰ
⁊ cognouimꝰ ea: ⁊ p̃res nr̃i narrauerũt no
bis. Nimirũ deus iã ex hoĩs miſterio locu
turus: ſic ait apl̃s. An vultis experimentũ
accipe eius qui in me loq̄tur chriſtus: ex ꝑ
ſona ſua ꝑmiſi ṽba fieri voluit: ne ṽba eius
loquẽs hõ ↄtemnereť vt hõ. Ita eni ſe ha
bent locutiões dei q̃ nobis inſinuanť ꝑ ſẽ
ſuʒ corpis nr̃i: Creaturã ſubditaʒ ope inui
ſibili creator mouet: non eiꝰ ſuba in aliqͩ
corꝑale ⁊ tꝑale cõuertitur: aut corꝑalibus
⁊ tꝑalibꝰ ſignis: ſiue ad oculos ſiue ad au
res ꝑtinẽtibus q̃ʒtũ capere hoĩes pñt: ſuaʒ
faciũt innoteſcere volũtatẽ. Si eni angelꝰ
vti põt ethere: aere: nube: igne: ⁊ alia qua
libʒ natura vel ſpecie corꝑali: ⁊ hõ vultu:
lingua: manu: calamo: lr̃is: alijſue ſignifi
cantibꝰ rebus ad ſue mẽtis indicãda ſecre
ta. Poſtremo cũ hõ ſit: nũcios hoĩes mit
tit: ⁊ dic alij: vade: ⁊ vadit: ⁊ alij: veni: ⁊ ve
nit: ⁊ ſuo ſuo: fac h̃: ⁊ facit: Quanto maio
re ⁊ efficatiore ꝑtãte deus: cui dño vniuer
ſa ſb̃iecta ſunt: ⁊ ipſo angelo ⁊ homĩe vtiť:
vt qȯ ei placet annũcieť: Quãuis itaq̃ iã
hõ dicat: quanta audiuimꝰ ⁊ cognouimꝰ
ea: p̃res nr̃i narrauerũt nobis: tñ tanq̃ dei
ṽba: nõ tãq̃ humanas fabulas audiamꝰ.
Propť hoc eni ꝑmiſſum ẽ: Attẽdite popu
lus meꝰ legẽ meã: inclinate aurẽ veſtraʒ in
ṽba oris mei: Apiam in ꝑabol̃ os meum:
eloq̃r ꝓpoſitiões ab initio. Quanta ġ au
diuimꝰ inq̃t ⁊ cogno uimꝰ ea: ⁊ p̃res noſtri
narrauerũt nobis. Sic eſt audiuimꝰ et co
gnouimꝰ: Quõ: Audi filia ⁊ vide. Audita
eni ſunt in veteri teſtamẽto q̃ cognoſcunť i
nouo: audita cũ ꝓphetareť: cognita cũ im
pleret: vbi ꝓmiſſio reddiť: ñ fraudať audi
tio. Et p̃res nr̃i Moyſes ⁊ ꝓphete narra
Alia lr̃a †occultata uerũt nob. Nõ ſunt †abſcõdita a fi
lijs eorũ: in generatiõe altera. Hec
eſt noſtra generatio: in q̃ nobis donata eſt Alia lr̃a
regeneratio. †Annũciantes laudes †narrãtes
dñi ⁊ †potentias eius: ⁊ mirabilia †virtutes
eiꝰ q̃ fecit. Ordo ṽborũ eſt: Et p̃res nr̃i
narrauerũt nobis: annũciãtes laudes dñi.
Laudať dñs vt ameť: Quid eni ſalubriuſ
amať: Et ſuſcitauit teſtimoniuʒ in
Iacob: ⁊ lege poſuit in iſrl̃. Hoc eſt
initiũ de quo ſupra dictũ eſt. Eloq̃r ꝓpoſi
tiones ab initio. Initiũ eſt ġ vetꝰ teſtamen
tũ: finis nouũ. Timor eni ꝑualet i lege: Et
initiũ ſapĩe timor dñi. Finis aũt legl̃ chri
ſtus ad iuſticiã omi credenti: quo donãte
diffundiť caritas in cordibus nr̃is ꝑ ſpm̃
ſanctum q̃ datus eſt nobis: ⁊ cõſummata
caritas foras mittit timorẽ: qm̃ nõ ſine le
ge iuſticia dei manifeſtata ẽ: ſʒ qm̃ teſtimo
nium hʒ a lege ⁊ ꝓphetis: iõ ſuſcitauit te
ſtimoniũ in Iacob: ⁊ legẽ poſuit in iſrael.
Nã ⁊ illud qȯ tãti ſigni ⁊ pleno tãtis ſigni
ficationibꝰ ope tabernaculũ cõſtitutũ eſt:
tabernaculũ teſtimonij noiať: in quo erat
velamen ↄ̃ arcam legis: ſicut velamẽ ↄ̃ fa
ciem miniſtri legis: qꝛ in illa diſpenſatione
ꝑabole ⁊ ꝓpoſitiões erant. Ea q̃ppe q̃ p̃di
cabanť ⁊ faciebãt velatis ſignificatiõibus
condebanť: ⁊ nõ reuelatis manifeſtatiõibꝰ
cernebanť. Cũ aũt tranſierit ad chriſtum:
ait apl̃s: auferet velamẽ. Quotq̃t eni ſunt
ꝓmiſſiones dei in illo erãt. Quiſq̃s igitur
chriſto adheret: totũ bonũ qȯ etiã in litte
ris legis nõ intelligit hʒ: quiſq̃s aũt ẽ alie
nus a chriſto: nec intelligit nec hʒ. Suſci
tauit ġ teſtimoniũ in Iacob: ⁊ legẽ poſuit
in iſrl̃. More ſuo repetit. Nam qȯ ẽ: ſuſci
tauit teſtimoniũ: h̃ eſt: legẽ poſuit: ⁊ qȯ ẽ i
Iacob: h̃ eſt in iſrl̃. Nã ſicut iſta duo noĩa
ſunt hoĩs vniꝰ: ita lex ⁊ vetus teſtimonium
duo ſũt noĩa rei vniꝰ. Intereſt aliqͩ ait q̃ſ
piaʒ inť ſuſcitauit ⁊ poſuit. Ita ſane quẽ
admodũ intereſt etiã inť Iacob ⁊ iſrl̃: ñ qꝛ
erãt hoĩes duo: ſʒ eadẽ duo noĩa diuerſis
cauſis vni hoĩ ſũt impoſita. Iacob ꝓpter
ſupplantationẽ: qm̃ naſcẽtis tenuit plãtaʒ
fratris: Iſrl̃ aũt ꝓpter viſionẽ dei. Sic aliȯ
eſt ſuſcitauit: aliud poſuit. Nam ſuſcitauit
teſtimoniũ q̃ʒtum exiſtimo dictũ eſt: qȯ il
lo aliqͩ ſuſcitatũ eſt. Sine lege eni ait apo
ſtolus peccatũ mortuum eſt: ego aũt viue
bam: aliqñ ſine lege. Adueniẽte aũt mãda
to peccatũ reuixit. Ecce qȯ ſuſcitatũ eſt ꝑ
teſtimoniũ: qȯ eſt lex: vt appareat qȯ late
bat: ſic paulopoſt dicit: Sʒ peccatũ vt ap

pareat peccatū ꝑ bonū mihi opatuꝫ ē mor
tem. Poſuit aūt legē: dictum ē tanq̄ȝ iugū
peccatoribꝯ: vn̄ dr̄: Quia iuſto nō ē lex po
ſita. Teſtimoniū ē igit̄ inq̄ȝtū aliq̄d ꝓbat:
Lex aūt inq̄ȝtū iubet: cū ſit vna eadēq̄ȝ reſ.
Quocirca ſicut lapis chriſtus: ſ; credenti-
bus in caput anguli: nō credētibus aūt la
pis offenſiōis ⁊ petra ſcādali: Ita teſtimo
nium legis eis q̄ lege nō legitie vtunt̄: teſti
moniū eſt quo ꝯuicant̄ puniendi pctōres.
His v̓o q̄ ea legitie vtunt̄ teſtimonium eſt
quo demōſtrat̄ ad quē liberādi ꝯfugē de-
bent pctōres. In eiꝯ eni gr̄a ē iuſticia dei
teſtimoniū hn̄s a lege ⁊ ꝓphetis q̄ iuſtifica
tur ipiꝯ: quaꝫ q̄dā ignorantes ⁊ ſuā volen
tes ꝯſtituere: iuſticie dei non ſunt ſ̄biecti.

Quāta: inq̄t: mādauit p̄ribꝯ no-
ſtris nota facere ea filijs ſuis: vt co
gnoſcat generatio altera. ❡ Filij q̄
naſcet̄ ⁊ exurgēt: ⁊ narrabūt filijs
ſuis. ❡ Vt ponāt in deo ſpem ſuā:
et nō obliuiſcant̄ opa dei: et māda
ta eiꝯ exquirāt. ❡ Ne fiāt ſicut p̄res
coꝝ generatio praua ⁊ amaricās. Alia lr̄a ⁊ exaſperās
Generatio q̄ cor ſuū non direxit:
et nō eſt creditus cuꝫ deo ſpūs eiꝯ.
Hec v̓ba indicāt duos quodāmō ꝓplos:
alterū ad vetus: alterū ad nouū teſtamen-
tum ꝑtinētē. Nam qͦ ait: Quāta manda
uit p̄ribus nr̄is: nota facere ea ſuis filijs:
mādata eos accepiſſe dixit: nota ea facere
filijs ſuis: nō tn̄ eos agnouiſſe aut feciſſe: ſ;
ad hoc acceperūt ipi: vt cognoſcat genera
tio altera: q̄ illa nō cognouit. Filij q̄ naſcē
tur ⁊ exurgēt. Nam illi q̄ nati ſunt: ⁊ nō ex-
urrexerūt: q̄ nō ſurſum cor: ſ; in t̄ra potiꝯ
habuerūt. Cū chriſto eni exurgit̄: vn̄ dictū
eſt: Si exurrexiſtis cū chriſto q̄ ſurſūm ſūt
ſapite. Et narrent inq̄t filijs ſuis: vt ponāt
in deo ſpem ſuā. Ita eni nō ſuā iuſticiā ꝫ iu
ſti volūt cōſtituere: ſ; reuelant ad deū viāꝫ
ſuā: ⁊ ſperāt in eū: vt ipe faciat. Et nō obli
uiſcant̄ opa dei magnificādo ſcꝫ ⁊ tractan
do opa ſua tanq̄ȝ ipi faciāt: cū deus ſit qui
opat̄ in eis: q̄ bona opant̄ ⁊ velle ⁊ opera-
ri ꝓ bona volūtate: ⁊ mādata eiꝯ exq̄rant.
Cū iam ea didicerit: quō exq̄rant? Quan-
ta eni inq̄t mandauit p̄ribꝯ nr̄is: nota face
re ea filijs ſuis: vt cognoſcat generatio al-
tera. Quid cognoſcant? Vtiq̄ȝ mādata q̄
mādauit. Quō ḡ adhuc exquirant: niſi q̄
ponēdo in deo ſpem ſuā? Tūc mādata eiꝯ
exq̄rant: vt ab eis illo adiuuāte cōpleant̄.
Ne fiant ſicut p̄res eorū generatio praua
⁊ amaricāſ: generatio q̄ cor ſuū nō direxit.
Et dicit quare: ꝯtinuo ſubiungēdo: Et nō
ē creditus cū deo ſpūs eiuſ: id eſt q̄ nō ha
bebat fidē q̄ impetrat qͦ lex imperat. Qn̄
eni cum ſpū dei opante ſpūs hoīs coopa-
tur: tunc qͦ deus iuſſit implet̄: ⁊ hoc nō fit
niſi credendo in eū q̄ iuſtificat ipiū. Quaꝫ
fidem nō habuit generatio praua ⁊ amari-
cans. Et ideo de illa dictū eſt: Nō ē credi-
tus cū deo ſpūs eius. Multo eni h̄ expſſiꝯ
dictū eſt ad ſignificandā gr̄am dei: q̄ non
ſolū opat̄ remiſſionē peccatoꝝ: ſ; etiam co
opanteꝫ ſibi facit hoīs ſpūm: in ope bono
rū factoꝝ: q̄ſi diceret: Nō credidit deo ſpi
ritus eiꝯ. Hoc eſt eni hr̄e cū deo creditum
ſpūm: nō credere ſpūm ſuū poſſe facere ſi-
ne deo iuſticiā: ſ; cū deo. Hoc eſt enim cre
dere in deū: qͦ vtiq̄ȝ pluſ eſt q̄ȝ credē deo.
Nā ⁊ homi cuilibꝫ plerūq̄ȝ credenduꝫ eſt:
q̄ȝuis in eū nō ſit credēdū. Hoc ē ḡ crede-
re in deū: credēdo adherere ad bn̄ coopā
dum: bona opante deo: q̄ ſine me inq̄t ni-
hil poteſtis facē. Quid aūt plus hic apl̄s
dicere potuit q̄ȝ q̄ ait: Qui auteꝫ adheret
deo vnus ſpūs ē? Alioq̄n lex iſta teſtimo-
niū ē quo damnet̄: nō q̄ abſoluat̄ reꝯ. Litte
ra eni ē minax q̄ ꝯuincat ꝑuaricatiōes: nō
ſpūs adiuuās q̄ liberet ⁊ iuſtificet peccato
res. Generatio ḡ illa cuiꝯ exemplū cauen-
dum ē: iō praua ⁊ amaricans fuit: q̄ nō ē
creditꝯ cū deo ſpūs eiꝯ: q̄ ⁊ ſi aliqua credi
dit deo: nō tn̄ credidit in deum: nō ex fide
adheſit deo. vt ſanata a deo bn̄ coopareꝫ
coopanti in ſe deo. Deniq̄ȝ. ❡ Filij ef- Alia lr̄a
frem intēdētes et mittētes arcus tarcum
cōuerſi ſunt ī die belli. Perſequētes
legē iuſticie: in legē iuſticie nō ꝑuenerunt.
Quare? Quia nō ex fide. Generatio eniꝫ
erat cuiꝯ ſpūs cū deo creditꝯ nō eſt: ſ; tanq̄ȝ
ex opibus: q̄ non ſicut tetēdit miſit arcus
qͦ foris appareret tanq̄ȝ in opibꝯ legis: ita
direxit ⁊ cor: vbi iuſtꝯ viuit ex fide: q̄ ꝑ di-
lectionē opat̄: q̄ inhereret deo q̄ opat̄ ī ho
mine: ⁊ velle ⁊ opari ꝓ bōa volūtate. Naꝫ
q̄d eſt aliud tēdere arcus ⁊ mittere ⁊ ꝯuer-
ti in die belli: niſi attēdere ⁊ ꝓmittere ī die
auditiōis: ⁊ deſerere in die temptatiōis ar
mis q̄ſi ꝓludere: ⁊ ad horā certamis nolle
pugnare? Qͦ ſane ait tēdentes ⁊ mittētes
arcꝯ: cū debuiſſe dicere videat̄: tēdētes ar
cus ⁊ mittētes ſagittas: nō eni arcꝯ mittit̄:
ſ; ab arcu aliq̄d mittit̄. Aut illa locutio eſt
de q̄ ſupius diſſeruimꝯ: vbi dictū ē: Suſci
tauit teſtimoniuꝫ: q̄ ſuſcitauit aliq̄d teſti-

monio. Jta ⁊ h̄ mittētes arcus: qꝛ miſerūt
aliq̄d de arcubꝰ: aut obſcurus ordo v̄boꝝ
ē cū ꝑtermiſſiōe v̄bi: qđ etiā tacitū ſb̄audi
endū ē: vt iſte ordo ſit: Filij effrem tēdētes
arcꝰ ⁊ mittētes: ⁊ ſubaudiat̄ ſagittas plenꝰ
ꝙ ſit ſenſus: tēdentes arcꝰ ⁊ mittētes ſagit
tas: qꝛ etiam ſi diceret: tēdētes ⁊ mittentes
ſagittas: nō vtiq̄ tēdentes ſagittas intelli
gere deberemꝰ: ſ꞉ audito eo qđ dixit tendē
tes ſubaudire potiꝰ arcū: q̄uis dictū non
fuerit. Nōnulli ſane codices greci h̄ñt di
cunt̄: tendētes ⁊ mittētes arcubus: vt ſine
dubitatiōe ſubaudiamꝰ ſagittas. Qđ v̄o
ꝑ filios effrem vniuerſam illā generationē
amaricantem intelligi voluit: locutio eſt a
ꝑte totū ſignificans. Et iđ fortaſſe electa ē
iſta ꝑs ex q̄ totus ille ꝑplꝰs ſignificaret̄: qꝛ
de his potiſſimū boni aliq̄d expectanduꝫ
fuit: qꝛ ex illo nati ſunt quē nepotē ſuū Ja
cob: q̄uis a p̄re eiꝰ tā̄q̄ minorē ad ſiniſtrā
ꝯſtitutū: manu tñ dextera bñdixit: eumq̄
maiori fratri arcana bñdictione ꝓpoſuit:
vt qđ ita h̄ loco tribus illa culpat̄: nec ape
ruiſſe in ea qđ illa bñdictio ꝓmittebat oſtē
dit̄: ſatis itelligamꝰ qđ etiā tūc ex v̄bis p̄ri
arche Jacob: lōge aliud figurabat̄ q̄ꝫ pru
dentia carnis expectat. Figurabat̄ eñi q̄
futuri eſſent nouiſſimi q̄ erant p̄mi: ⁊ primi
futuri eſſent: q̄ erāt nouiſſimi: ꝑ ſaluatoris
aduentū: de quo dictū ē: Qui poſt me ve
nit: añ me factꝰ ē. Sic Abel iuſtꝰ maioꝝ ꝓ
latus eſt fratri: ſic hiſmaeli Jſaac. ſic Eſau
ꝯgemino ſuo: ſ꞉ tñ p̄ꝰs nato ip̄o Jacob. ſic
Phares ⁊ ip̄e cōgemino ſuo: q̄ p̄ꝰs manū
ex vtero miſerat ⁊ ceꝑat naſci: ⁊ iā naſcen
do ꝓceſſit. ſic Dauid maiorib́ꝰ ꝓlatus eſt
fratribꝰ: et ꝓpter qđ iſte oēs atq̄ alie ſimi
litudines nō ſolū dictoꝝ: ſ꞉ etiā factoꝝ pa
rabole ꝓceſſerūt. Sic ꝑplꝰs iudeoꝝ ꝓlatus
eſt ꝑplꝰs chriſtianus ꝓ quo redimēdo quē
admodum Abel a Cayn. ſic a iudeis occi
ſus ē chriſtus. Hoc figuratū ē eñi etiā cuꝫ
Jacob decuſſat in porrectis manibꝰ dexte
ra tetigit effrem ad ſiniſtrā ꝯſtitutū: eumq̄
ꝓpoſuit manaſſe ad dexterā ꝯſtituto: queꝫ
ſiniſtra ip̄e tangebat. Nam ſ꞉m carneꝫ filij
effrem tendētes ⁊ mittētes arcus conuerſi
ſunt in die belli. Quid ſit aūt qđ ait: Con
uerſi ſunt ī die belli: conſequētia docēt: q̄
bus id aptiſſime expoſuit. **Nō cuſto
dierūt: inq̄t: teſtamētuꝫ dei: ⁊ ī lege
eiꝰ noluerūt ambulare.** Ecce q̄d eſt:
cōuerſi ſunt in die belli: nō obſ̄uauerunt
teſtamētū dei. Ubi arcus tendentes ⁊ mit
tētes? Etiā ꝓmiſſionis ꝓmptiſſime v̄ba ꝓ
tulerūt dicētes. Quecūq̄ locutꝰ ē dñs deꝰ
nr̄ audiemꝰ ⁊ faciemꝰ. Conuerſi ſunt ī die
belli: qꝛ ꝓmiſſionē obediētie nō auditio: ſ꞉
temptatio ꝓbat. Cuiꝰ ē aūt cū deo ſpiritus
creditꝰ: fidelē tenet deum: q̄ nō eum ꝑmit
tat temptari ſuꝑ id qđ pōt: ſed faciet cum
temptatōe etiā exitū: vt poſſit ſuſtinere: ne
ꝯuertat̄ in die belli. Qui aūt in ſe nō ī deo
gloriat̄: q̄ꝫtūuis iactet pollicitationē virtu
tis ſue: velut tendēs ⁊ mittēs arcꝰ: cōuerti
tur ī die belli. Quia eñi nō eſt creditꝰ cum
deo ſp̄ūs eiꝰ: nō eſt cū illo etiā ſp̄ūs dei: et
ſicut ſcriptū ē: qꝛ non credidit: ideo non ꝓ
teget̄. Qđ v̄o cū dixiſſet: nō obſ̄uauerunt
teſtamētū dei: adiecit ⁊ ait: Et in lege eius
noluerunt ambulare: repetitio eſt ſuꝑioris
ſentētie cū q̄dam eius expoſitōe. Hoc eñi
appellauit legē eiuſ: qđ ſupra dixerat teſta
mentū dei: vt illud qđ dictū ē: nō cuſtodie
rūt: repetitū intelligat̄: in eo ambulare no
luerūt. Sed cū breuius dici poſſit: Et in le
ge eius noluerūt ambulare: non nihil mihi
videt̄ in hoc v̄bo nos q̄rere voluiſſe quod
maluit dicere: noluerūt ambulare: q̄ꝫ non
ambulauerūt. Poterat eñi putari lex ope
rum q̄ſi ſufficere ad iuſtificationē cū ea q̄ ꝓ
cipiunt̄ forinſecus fiūt ab eis hoīb́ꝰ q̄ mal
lent nō ꝑcipi q̄ nō ex corde faciunt: ⁊ tñ fa
ciūt: ac ꝑ hoc q̄ſi vident̄ ambulare in lege
dei: ſ꞉ nolunt ambulare: nō enim ex corde
faciūt. Ex corde aūt nullo mō fieri poteſt:
qđ formidine fit pene: nō dilectōe iuſticie.
Nam q̄ꝫtū attinet ad facta q̄ forinſecꝰ agū
tur: ⁊ q̄ timent penā: ⁊ q̄ amāt iuſticiā: non
furant̄: ⁊ ideo pares ſunt manu: diſpares
corde: pares oꝑe: diſpares volūtate. Jđo
illi ſic notati ſunt. Generatio inq̄t que non
direxit cor ſuū. Nō dictū ē oꝑa: ſ꞉ cor. Re
cto eñi corde: recta ſunt oꝑa. Cū autē cor
rectū nō eſt: oꝑa recta nō ſunt: etiā ſi recta
videant̄. Et vñ cor nō direxit praua gene
ratio: ſatis apparuit cū ait: Et nō ē creditus
cū deo ſp̄ūs eius. Rectus eſt eñi deꝰ: et iđ
recte adherēs: tā̄q̄ incommutabili regule
pōt fieri rectū qđ in ſe fuit prauū cor hoīs.
Ut aūt cor cū illo ſit: ⁊ ꝑ h̄ rectū eē poſſit:
accedit̄ ad eū: nō pede: ſ꞉ fide. Jđ dr̄ etiaꝫ
ī ep̄la ad Hebreos de illa ip̄a generatōe ꝑ
ua ⁊ amaricāte: Nō ꝓfuit ſ꞉mo auditꝰ ill̄:
nō ꝯtemꝑans fidei eoꝝ q̄ obaudier̄t. Uo
lūtas igit̄ q̄ ē in corde recto: parat̄ a dño ſi
de ꝓcedente: q̄ accedit̄ ad deū directuꝫ: vt
cor fiat rectū. Que fides ꝑueniēte ⁊ vocā
te: miſeꝛdia dei: ꝑ obedientiaꝫ ſuſcitat̄: ⁊ ap
plicare incipit ad deū cor vt dirigat̄: ⁊ q̄ꝫ

tomagis magiſq; dirigit̃: tãtomagiſ videt
quod nõ videbat: ⁊ valet qð nõ valebat.
Hoc nõ fecerat Symõ: cui Petrus apl's
dixit: Nõ ē tibi pars neq; ſors i hac fide: cor
eni tuũ nõ eſt rectũ cũ deo. Ibi eni oſtẽdit
q: nõ põt eſſe rectum ſine deo: vt incipiãt
hoĩes nõ tãq; ſerui ſub lege ambulare metu
entes: ſ; in lege tãq; filij volẽtes: in qua illi
ambulare noluerũt: ⁊ ſub illa rei remanſe-
rũt. Hãc eni volũtatẽ non timor: ſ; caritaſ
h;: q̃ diffundit̃ in cordib⁹ credentiũ p ſpm̃
ſanctu;: q̃bus dr̃. Grã ſalui facti eſtis, p fi-
dem: ⁊ h̃ nõ ex vob: ſ; dei donu; eſt: non ex
opibuſ: ne forte q̃s extollat̃: ipius eni ſum⁹
figmentũ creati in chriſto Jeſu in operib⁹
bonis q̃ p̃parauit de⁹: vt in ill' ambulemus:
nõ quõ iſti q̃ i lege ei⁹: noluerũt ambulare
nõ credẽdo in eũ: neq; viã ſuam reuelãdo
ad eũ: ⁊ ſperãdo in eũ vt ipſe faceret. Et
Alia lr̃a bñfactorum — obliti ſunt bñficiorũ ei⁹: ⁊ mirabi
lium ei⁹ q̃ oſtẽdit eis. Corã patri
bus eorꝫ q̃ fecit mirabilia. Quid ſit
hoc: nõ eſt queſtio negligẽda. De ipis pa-
trib⁹ pauloante dicebat: qð fuiſſet genera
tio praua ⁊ amaricãs. Ne fiãt inq̃t ſic p̃res
eorꝫ generatio praua ⁊ americans: genera
tio q̃ non direxit cor ſuũ: ⁊ cetera q̃ adhuc
de ipa generatõe dicunt̃: cui⁹ imitatiõ; co
mõ cauẽdã p̃cepit alteri generationi vt po
nant in deo ſpẽ ſuã: ⁊ nõ obliuiſcãt̃ opera
dei: ⁊ mãdata ei⁹ exq̃rant: de q̃b⁹ iam ſatis
qð viſum ē diſſeruimus. Quid ſibi g̃ vult
cũ de ipa generatiõe praua loq̃t̃: quõ obli
ti ſunt bñficiorũ dei ⁊ mirabiliũ ei⁹ q̃ oſten
dit eis qð addidit ⁊ dicit: Corã p̃rib⁹ eorũ
q̃ fecit mirabilia: Quib⁹ p̃ribus cũ ipi ſint
p̃res eorꝫ: quorꝫ nõ vult eſſe poſteros ſimi
leſ: Si illos acceperim⁹ ex q̃b⁹ iſti nati erãt
velut Abraã Iſaac ⁊ Jacob: iam oli dor-
mierũt: qñ mirabilia deus oñdit i egypto.
Sequit̃ eni. In terra egypti i campo
thaneos. Ubi dicit oſtẽdiſſe deũ iſti mi
rabilia corã p̃rib⁹ eorꝫ. An forte ſpũ p̃ſen-
tes erãt: q: de ipis dñs i euãgelio ait: Oẽſ
eni illi viuũt: An accõmodati⁹ accipimus
p̃res Moyſen ⁊ Aarõ: alioſq; ſeniores q̃
cõmemorant̃ in eadẽ ſcriptura etiam ſpm̃
accepiſſe: vñ accepat ⁊ Moyſes: vt eũ ad
iuuarẽt ad eũdẽ p̃pl'm regendũ ac ferẽdũ:
Cur eni nõ appellarent̃ p̃res: Nõ ſic deus
p̃r vnus ē q̃ regenerat ſpũ ſctõ q̃s facit fili-
os ad eternã hereditatẽ: ſ; honoris grã p-
pter etatẽ curãq; pietatis: Sic Paulus ſe
nior dicit: vt nõ ꝯfundã vos h̃ ſcribo: ſed

vt filios meos cariſſimos moneo: cum ſci-
ret vtiq; a dño dictũ: Ne vobis dicati pa-
trem in terra: vn⁹ eſt eni p̃r vr̃ de⁹. Qð nõ
ideo dictũ ē: vt h̃ vocabulũ honoris hũa-
ni de loquẽdi ꝯſuetudine tolleret̃: ſ; ne grã
dei q̃ in et̃nã vitã regeneramur nature: vel
p̃tãti: vl' etiã ſanctitati cuiuſq; hoĩs tribue
ret̃. Idõ cũ diceret: Ego vos genui: p̃dixit
in chriſto ⁊ p euãgelium: ne ipi⁹ putaret̃ eē
qð dei ē. Ergo illa generatio praua ⁊ ama
ricãs obliti ſunt bñficiorꝫ dei: ⁊ mirabiliu;
eius q̃ oñdit eis corã p̃rib⁹ eorũ q̃ fecit mi-
rabilia in terra egypti: in campo thaneos.
Et incipit eadẽ mirabilia cõmemorãdo re
texere: que ſi parabole ſunt ⁊ p̃poſitiões: p-
fecto ad aliq̃d cõparandũ referẽde ſunt: nec
oculũ intentiõis debem⁹ auferre ab eo qð
pſalm⁹ ipſe intẽdit oſtẽdere: hũc eſſe fructũ
oim̃ q̃ dicunt̃: ⁊ q̃re admoniti ſum⁹ h̃ inten
tiſſime audire deo dicente. Attẽdite p̃plus
me⁹ legẽ meã: inclinate aurẽ vr̃aꝫ in verba
oris mei: Ut ponam⁹ i deo ſpe; nr̃a;: ⁊ ne
obliuiſcamur operꝫ dei: ⁊ mandata ei⁹ exq̃
ram⁹: ne fiam⁹ ſicut illi p̃res generatio illa
praua ⁊ amaricãs: generatio q̃ cor non di
rexit ſuũ: ⁊ nõ ē credi⁹ cũ deo ſpũs ei⁹. Ad
h̃ g̃ oĩa referẽda ſunt: ac p h̃ q̃cq̃d figurata
actione iſta ſignificãt: ita fieri p̃nt ſpũalit̃ i
hoĩe: vl' gratia dei ſi bona ſunt: vel iudicio
dei ſi mala ſunt. Sicut illa bõa facta ſunt i
iſraelitas: vl' mala ⁊ in ipos ⁊ in eorꝫ inimi-
cos: q̃ ſi nõ obliuiſcamur: ſ; in deo ſpe; no
ſtrã ponam⁹: nec ipius gratie ſim⁹ ingrati:
eũq; timeam⁹: nõ timore ſerui q̃ ſola mala
corpalia formidãt̃: ſ; timore caſto p̃manen
te in ſeculũ ſeculi: qui timor magnã eſſe in-
dicat penã p̃uari luce iuſticie: ſi efficiamur
tãq; patres illi generatio p̃ua ⁊ amaricãs.
Terra itaq; egypti in figura intelligẽda eſt
h⁹ ſeculi: cãpus thaneos planicies ē man-
dati humil'. Nã mãdatũ hũile interp̃tatur
thanis. In h̃ g̃ ſeculo hũilitatis mandatũ
ſuſcipiamus: vt in alio ſeculo exaltatiõem
quã p̃miſit q̃ p̃pter nos h̃ factus ē humiliſ
accipere mereamur. †Nam q̃ †dirupit — Alia lr̃a †non habet
mare ⁊ †traiecit eos: †ſtatuit aq̃s q̃ — †interrupit
ſi in †vtres. Ut ſic ſtaret vnda tãq; fuiſſ; — †reduxit
ꝯcluſa: põt p ſuã grã; cohibere fluida ⁊ la- — †et †vtre
bẽtia ꝯcupiarꝫ carnaliũ: cũ huic ſeculo re-
nunciat̃: vt tãq; inimicis peccatis oĩb⁹ p̃dele
tis fidelium p̃plus p ſacramẽtũ baptiſma-
tis traijciatur. †Qui eduxit eos i nu — Alia lr̃a †Et eduxit
be diei: ⁊ tota nocte i illuminatione
ignis. Põt etia; ſpũalit̃ dirigere itinera:

ſi ad eum clamet fides: itinera mea dirige
ſm̄ v̄bū tuū. De quo alibi dr̄. Ipe eniꝫ re
ctos faciet curſus tuos: ꝛ itinera tua in pa
ce ꝑducet ꝑ Jeſum chriſtū dn̄m nr̄m: Cu
ius in h̄ ſeculo tāq̄ȝ in die ſacr̄m manifeſta
tū eſt in carne velut in nube: in iudicio vo
tāq̄ȝ in terrore nocturno: quia tunc erit ma
gna tribulatio ſeculi tanq̄ȝ ignis: ꝛ lucebit
Alia lr̄a — iuſtis: ꝛ ardebit iniuſtis. Qui† diru-
†Infrupit pe- — pit in deſerto petraꝫ: ꝛ adaquauit
traꝫ in heremo — eos† ſicut in abyſſo multa. Et edu
†velut — xit aquā de petra: ꝛ deduxit tanq̄ȝ
flumina aquas. Pōt vtiq̄ȝ ſitiētis fidei
donū ſpūſſancti q̄ illa res geſta ſpūalit̄ ſi-
gnificabat infundere de ſpirituali ſequēte pe
tra q̄ eſt chriſtus: q̄ ſtabat ꝛ clamabat. Si
q̄s ſitit veniat ad me: ꝛ q̄ biberit de aq̄ quā
ego dabo: flumina aq̄ viue fluent de ventre
eius: hoc eni dicebat ſicut in euangelio le-
gitur de ſpū quem accepturi erant creden
tes in eū. Ad queꝫ velut v̄ga lignū paſſio
nis acceſſit: vt emanaret credētib⁹ gr̄a. Et
tū illi tanq̄ȝ generatio praua ꝛ amaricās.
Alia lr̄a — †Appoſuerunt adhuc peccare ei.
†Et — Id eſt non credere. Nā h̄ eſt pctm̄ de quo
arguit ſpūs mundum: ſicut dn̄s dicit: De
Alia lr̄a — pctō q̄dē: q꞉ nō crediderunt in me. Et ex
†in iraꝫ excita- — acerbauerūt altiſſimuꝫ in ſiccitate.
uerūt excelſuꝫ. — Qd̄ alij codices hn̄t: in inaquoſo. Qd̄
de greco ē exp̄ſſius: nec aliud q̄ȝ ſiccitateꝫ
ſigt̄. Utrū i alia heremi ſiccitate an poti⁹ i
ſua? Q꞉ licet bibiſſent de petra: nō vētres:
ſ꞉ mentes aridas habebāt: nulla virētes fe
cunditate iuſticie: in q̄ ſiccitate magis fide
liter deo ſupplices eſſe debuerāt: vt qui ſa-
tietatē donauerat faucib⁹: eq̄tatem dona-
ret ꝛ morib⁹. Ad eū q̄ppe fidel̄ aīa clamat:
Oculi mei videāt eq̄tatē. Et tēptaue
runt deū in cordibus ſuis: vt pete-
rēt eſcas aīab⁹ ſuis. Aliō ē petere cre-
dēdo: aliud temptādo. Deniq̄ȝ ſequitur.
Alia lr̄a — Et† detraxerūt de deo: ꝛ dixerūt:
†male locuti — nunq̄d poterit de⁹ ꝑare meſam in
ſunt — deſerto? Qm̄ ꝑcuſſit petrā ꝛ fluxe
rūt aque: ꝛ torrētes inundauerūt.
Nunq̄d ꝛ panem poterit dare: aut
ꝑare meſam ꝑplo ſuo? Nō credentes
q̄ petierūt eſcas aīab⁹ ſuis. Non ſic ap̄lus
Jacob⁹ eſcā mentis p̄cepit poſtulari: ſed
a credētib⁹ eā peti admonet: nō temptanti
bus atq̄ȝ detrahētib⁹ deo. Si q̄s aūt vr̄m i
q̄r indiget ſapiā: poſtulet a deo: q̄ dat oīb⁹
affluent̄: ꝛ nō improperat ꝛ dabit̄ ei: poſtu-
let aūt in fide nihil heſitās. Hāc fidem nō
habebat generatio q̄ cor nō direxit ſuuꝫ: ꝛ
nō erat credit⁹ cū deo ſpūs eius. †Pro — Alia lr̄a
pter hoc audiuit dn̄s ꝛ diſtulit: ꝛ — †Ideo
ignis accenſus eſt in Jacob: ꝛ ira
aſcendit in iſrl̄. Expoſuit q̄d ignem di-
xerit. Irā q̄ppe appellauit ignē: q̄ȝ m̄ltos
ꝓpe etiam ignis accenderit. Quid ḡ ē qd̄
ait: Audiuit dn̄s ꝛ diſtulit? An diſtulit eoſ
introducere in terrā ꝓmiſſionis q̄ ducebā
tur: qd̄ intra paucos dies fieri poterat: Sꝫ
ꝓpter pctā in heremo fuerāt ꝯterēdi: vbi ꝛ
ꝯtriti ſunt ꝑ q̄draginta annos. Qd̄ ſi ita ē:
diſtulit ḡ ꝑpl̄m: nō iſtos ipos q̄ temptātes
detrahebant deo: Nā oēs in heremo per-
ierūt: ꝛ filij eorū in terrā ꝓmiſſiōis ingreſſi
ſunt. An diſtulit penā vt p̄us ſatiaret etiaꝫ
infidelē ꝯcupiam: ne ꝓpterea putaret̄ ira-
tus: q꞉ h̄ ab illo licet tēptantes ꝛ detrahen
tes petebāt qd̄ facere nō poſſꝫ? Audiuit ḡ
ꝛ diſtulit vindicare: ꝛ poſtea q̄ȝ fecit qd̄ eū
illi facere nō poſſe putauerūt: ita ira aſcen
dit in iſrl̄. Deniq̄ȝ vtrūq̄ȝ breuit̄ poſitum:
deinceps apte ordinē narratiōis exequit̄.
Quia nō crediderūt in deo: nec
ſperauerūt in ſalutare ei⁹. Nā cū di-
xiſſet: ꝛ q̄re ignis accēſus ē in Jacob: ꝛ ira
aſcēdit in iſrl̄: id ē q꞉ nō crediderūt in deo:
nec ſperauerūt in ſalutare ei⁹: ꝯtinuo ſub-
ijciēs q̄ȝ euidētius bn̄ficijs ingr̄i fuerunt.
Et mādauit: inq̄t: nubib⁹ deſuper
ꝛ ianuas celi aꝑuit. Et pluit illis
māna ad māducandū: ꝛ panē celi
dedit eis. Panem angeloꝝ mā-
ducauit homo: cibaria miſit eiſ in — Alia lr̄a
†abūdantiā. Tranſtulit auſtrū de — †abundantia
celo: ꝛ induxit i virtute ſua aphricū.
Et pluit ſuꝑ eos ſicut puluerē car
nes: ꝛ ſicut arenam maris volati-
lia pēnata. Et ceciderūt in medio
caſtroꝝ: circa tabernacula eorum.
Et māducauerunt ꝛ ſaturati ſunt
nimis: ꝛ deſideriū eorum attulit
eiſ: nō ſūt† priuati a deſiderio ſuo. — Alia lr̄a
Ecce q̄re diſtulerat. Quid aūt diſtulerat — †fraudati
audiamus. Adhuc† eſca erat in ore — Alia lr̄a
ipoꝝ: ꝛ ira dei aſcēdit† in eos. Ec- — †eſce eoꝝ erāt.
ce q̄d diſtulerat. Prius eni diſtulit: ꝛ po- — †ſuper
ſtea ignis accēſus ē i Jacob: ꝛ ira aſcēdit i
iſrl̄. Diſtulerat ḡ vt p̄us faceret qd̄ eū facē
nō poſſe crediderāt: deinde infert qd̄ eos
pati oportebat. Naꝫ ſi ponerēt i deo ſpem
ſuā: nō ſolū eis illa deſideria carnis: ſ꞉ etiā
ſpūs iplerēt̄. Qui eni mādauit nubib⁹ de
ſuꝑ: ꝛ ianuas celi aꝑuit: ꝛ pluit ill̄ māna ad
māducādū: ꝛ panē celi dedit eis: vt panē
āgeloꝝ māducarꝫ hō: q̄ cibaria miſit eis i

abũdantia: vt ſatiaret incredulos: non eſt
inefficax dare credentibꝰ verꝫ ipm̄ de celo
panem: quẽ manna ſignificabat: q̄ vere ci
bus eſt angelorũ: q̄s dei v̇bũ incorruptibi
le incorruptibilit̄ paſcit: qđ vt manduca-
ret hō caro factũ ē: ⁊ habitauit i nob̄. Ipſe
enī panis ꝑ nubes euãgelicas vniuerſo or
bi pluit̄: ⁊ aptis p̄dicatorũ cordibꝰ tãq̄ꝫ ce
leſtibus ianuiſ: nō murmurãti ⁊ temptanti
ſynagoge: ſ; credẽti ⁊ in illo ſpem ponenti
eccl̄ie p̄dicat̄. Qui trãſtulit auſtrũ de celo
⁊ induxit in v̇tute ſua africũ: ⁊ pluit ſuꝑ il-
los ſicut puluerẽ carnes: ⁊ ſicut arenã ma-
ris volatilia pennata: Et ceciderũt in me-
dio caſtrorũ ipoꝝ circa tabernacula eorũ:
⁊ manducauerũt ⁊ ſaturati ſunt nimis: ⁊ de-
ſideriũ eorũ attulit eis: nec ſunt p̄uati a de
ſiderio ſuo. Pōt ⁊ nō temptantiũ: ſ; credẽ
tium ꝑuulã fidẽ: carne editis vocũ ſignis:
⁊ ꝑ aerẽ tranſcurrẽtibus tanq̄ꝫ volatilibus
paſcere: nō tñ ab aquilone venientibꝰ: vbi
frigus ⁊ caligo p̄ualet: id eſt eloquentia q̄
huic ſeculo placet: ſ; transferẽdo auſtrũ de
celo: Quo niſi ad terras: vt qui in fide ſũt
ꝑuuli: audiendo terreſtria: nutriant̄ ad ca
pienda celeſtia: Si enī terreſtria inq̄t dixi
vobis ⁊ nō credidiſtis: quō ſi celeſtia dixe
ro vobis credetis: Trãſlatus enī erat ille
de celo quodãmō vbi mẽte exceſſerat deo
vt temꝑans eis eſſꝫ q̄bus dicebat: Nō po
tui vobis loqui q̄ſi ſpūalibꝰ: ſed q̄ſi carna-
libus. Ibi enī audierat ineffabilia v̇ba: q̄ i
terra illi nō licebat loq̄ ꝑ verba ſonãtia q̄-
ſi ꝑ volatilia pennata. Et inducẽdo in v̇tu
te ſua africum: h̄ eſt ꝑ ventos meridianos
feruẽtes ⁊ lucentes p̄dicantiũ ſpūs: ⁊ hoc
in v̇tute ſua: ne ſibi tribuat africus qđ ha-
bet ex deo. Veniũt aũt vltro iſti venti ad
hoīes: ⁊ apportãt eis v̇ba diuinitus miſſa:
vt in ſuis ſedibus ⁊ circa tabernacula ſua
colligãt eiuſmodi volatilia: ⁊ adoret vnuſ
quiſqꝫ dñm de loco ſuo oēs inſule gẽtiũ.
Sꝫ infidelibꝰ tanq̄ꝫ praue ⁊ amaricanti ge
nerationi cũ adhuc eſca eſſet i ore ipoꝝ ira
dei aſcẽdit in eos. Et occidit i pluri
mis eorũ. Hoc eſt plurimos eorũ: vel ſi
cut nōnulli codices hñt. Pingues eo-
rum. Qđ q̄dem in grecis quos habuimꝰ
nō inuenimꝰ: ſ; ſi hoc eſt verius: q̄d aliđ in
telligendi ſunt pingues eorũ: niſi in ſuper
bia p̄ualẽtes. De q̄bꝰ dr̄: Prodiit q̄ſi ex
adipe iniq̄tas eorũ. Et electos iſrl̄ im-
pediuit. Erant illic etiã electi: quorum fi
dei nō contemꝑabatur generatio praua ⁊
amaricãs. Impediti ſunt aũt: ne aliq̄d eis
ꝓdeſſent: q̄bus paterno affectu ↄſulere cu
piebãt. Quibꝰ enī deꝰ iraſcit̄: q̄d miſcđia
ↄfert̄ humana: An potiꝰ ſit̄ cũ eis cōpedi-
tos etiã electos intelligi voluit: vt q̄ mente
⁊ vita diſcernebant̄ ad exemplũ: non iuſti
cie tantũ: ſ; etiam patiẽ cuꝫ ill' moleſtias ſu
ſtinerent: Nam ſanctos cũ peccatoribus
nō ob aliam forſitan cauſam etiã captiuos
ductos eſſe didicimus: q̄ñ in grecis co-
dicibꝰ nō αναποδισεν qđ eſt impediuit: ſ;
συνεπόδισεν legimꝰ: qđ eſt potiꝰ cōpedi-
uit. Sꝫ generatio p̄ua ⁊ amaricãs. In
oībus hiſ peccauerũt adhuc: ⁊ nō
crediderũt in mirabilibꝰ eiꝰ. Et
defecerunt in vanitate dies eoꝝ.
Cum poſſent ſi crederẽt dies in veritate ſi
ne defectu habere apud eũ: cui dictuꝫ eſt:
Anni tui non deficiẽt. Defecerũt ꝫ̄ī vani
tate dies eorũ. Et anni eorũ cũ feſtīa-
tione. Feſtinat̄ q̄ppe tota vita mortaliuꝫ:
⁊ que videt̄ ꝓlixior: vapor eſt aliquanto
diuturnior. †Verũtñ cum occideret
eos querebãt eum. Non ꝓpt̄ eternaꝫ
vitam: ſ; vaporem citius finire metuẽtes.
Querebant ḡ eũ nō vtiq̄ꝫ hi quos occide-
rat: ſed q̄ exemplo eoꝝ occidi timebant.
Sic autem de illis ſcriptura locuta eſt tan
q̄ꝫ hi deum quererẽt qui occidebant̄: quia
vnus populus erat: tanq̄ꝫ de vno corpore
dicitur. Et reuertebantur ⁊ dilucu-
lo veniebãt ad eum. Et rememo-
rati ſunt †q̄m deus eſt adiutor eorũ
⁊ deus excelſus redemptor eorũ ē.
Sed hoc totũ ꝓpter acq̄renda t̄palia bo-
na: ⁊ vitãda t̄palia mala. Nam q̄ ꝓpt̄ bñ-
ficia terrẽa deũ q̄rebãt: nō vtiq̄ꝫ deũ: ſ; illa
q̄rebãt: q: eo mō timore ſuili: ñ liberali di-
lectōe deꝰ colit̄. Sic ḡ deꝰ nō colit̄: h̄ enī co
litur qđ diligit̄. Vñ q: deus rebus omibꝰ
maior ⁊ melior inuenit̄: plus oībus diligẽ-
dus eſt vt colat̄. Deniq̄ꝫ h̄ ſequẽtia videa
mus Et dilexerũt eũ: inq̄t: i ore ſuo
⁊ †in lingua ſua mẽtiti ſũt ei. Cor Alia lr̄a †non habet
aũt ipoꝝ nō erat rectũ cũ eo: nec fi
deles habiti ſunt in teſtamẽto eiꝰ.
Aliud in lingua eorũ: aliud in corde eorũ
inueniebat: cui ſecreta hoīm nuda ſunt: et
ſine vllo obſtaculo q̄d potius amarent vi-
debat. Rectum itaq̄ꝫ cor cũ deo eſt: q̄ñ ꝓ
pter deum q̄rit deũ. Vnã q̄ppe concupiuit
a dño: hanc requiret: vt inhabitet i domo
domini ſemper: ⁊ contempletur eius dile-
ctioneꝫ: cui dicit: Cor fideliuꝫ ſaturabor:

non ollis carniũ egyptiorũ: nec melonib⁹
⁊ peponib⁹ ⁊ allio ⁊ cepiſ: que generatio ꝑ̃
ua ⁊ amaricans etiam pani celeſti prefere-
bat: nec mãna viſibili atq̃ ipis volatilibuſ
pennatis: ſ ſaturabor cum manifeſtabitur
glĩa tua. Hec ẽ eni hereditas noui teſtamẽ
ti: in quo illi fideles habiti nõ ſunt: cui⁹ tñ
fides etiã tunc qñ velabat̃ erat in electis:
⁊ nũc qñ iam reuelata eſt: nõ eſt in mlt̃Ꝫ vo
catis. Multi eni ſunt vocati: pauci autem
electi. Tal' ergo erat generatio ꝑ̃ua ⁊ ama-
ricans: etiam cũ deũ q̃rere videret̃: diligẽſ
in ore: ⁊ in lingua mentiẽs: in corde autẽ
nõ recto cũ deo: vbi eam potius diligebat
ꝓpter q̃ dei adiutorium req̃rebat. Ipe
aũt eſt miſericors: ⁊ ꝓpiti⁹ fiet pec
cat' eoꝝ: ⁊ ñ diſꝑdet eos. Et abũ
dauit vt † auertat iram ſuam: ⁊ non
accendit oẽm irã ſuã. Et recorda
tus eſt q꞉ caro ſunt: ſpũs vadens ⁊
non † reuertens. In his verbis multi ſi
bi iniq̃tatis impunitatẽ de diuina miſcdia
pollicent̃: etiã ſi tales eſſe ꝯſtiterit: qualis
generatio iſta deſcribit̃ praua ⁊ amaricãs
que cor nõ direxit ſuũ: ⁊ nõ eſt credit⁹ cum
deo ſpũs eius: q̃bus ꝯſentire non expedit.
Si eni vt ſm ipos loquar. de⁹ fortaſſe non
ꝑdet nec malos: ſine dubio non perdet bo
nos. Cur ḡ nõ potius eligim⁹: vbi dubi-
tatio nulla eſt: Nam qui in lingua ſua men
tiunt̃: illi cũ aliud habeat cor eorũ: putant
vtiq̃ ⁊ volũt qñ penam eternã talibus cõ-
minat̃: etiam deũ eſſe mendacẽ. Sꝫ cũ ipſi
eum mentiendo nõ fallãt: ille verũ dicẽdo
non fallit. Hec itaq̃ v̇ba diuinorum elo-
quiorũ de q̃bus ſibi generatio praua blan
ditur: ñ ea deprauet ſicut cor ſuũ: q꞉ ⁊ illo
deprauato: iſta recta ꝑſiſtunt. Prio q̃ppe
ſm hoc intelligi põt q in euãgelio ſcriptuꝫ
eſt: Ut ſitis ſicut pr̃ veſter q̇ in cel' eſt: q̇ fa-
cit oriri ſolem ſuum ſuꝑ bonos ⁊ malos: ⁊
pluit ſuꝑ iuſtos ⁊ iniuſtos. Quis enim nõ
videat q̃ta miſcdie patia mal' parcat: Sꝫ
añ iudiciũ. Sic ḡ pepcit illi gẽti: vt non ac
cenderet oẽm irã ſuã ad eã penit⁹ eradicã
dam atq̃ finiendã: qḋ in v̇bis ei⁹ ⁊ int̃ceſ-
ſione ꝓ pctis eoꝝ Moyſi ſui eius euiden
ter apparet: vbi de⁹ dicit: Deleam eos ⁊ fa
ciam te in gentẽ magnam. Ille intercedit
paratior deleri ꝓ ipis q̃ ipos: ſciens apd̃
miſericordeꝫ ſe id agere: qui qm̃ nullo mõ
deleret ipm: etiã ill' ipis parceret ꝓpt̃ ipm.
Uideam⁹ eni q̃tũ pepcerit: ⁊ adhuc pcit.
Nam introduxit eos in terrã ꝓmiſſiõis: et

Margin notes: Alia lra † auerteret; Alia lra † rediens

ſuauit eã gentẽ quouſq̃ ſe chriſtũ inſfici-
endo ſceleri oĩm maxio colligarent: quod
eos ex illo regno eradicatos: ꝑ cũcta gen-
tium reḡ diſſeminauit: non vtiq̃ deleuit: ſ
manet idem ppl's ꝓlis ſucceſſiõe ſuat⁹: ve
lut Cayn ſigno accepto ne q̇s eũ occidat:
id eſt penitus ꝑdat. Ecce quẽadmodũ im
plet̃ quod dr̃: Ipe aũt eſt miſericors: ⁊ pro-
pitius fiet peccatis eorũ: ⁊ nõ diſꝑdet eoſ:
⁊ abũdauit vt auertat irã ſuã: ⁊ nõ accen-
dit omnẽ irã ſuã: q꞉ ſi omis ira eius: id eſt
q̃tum digni ſunt in eis accenderet̃: gẽs il-
la nulla relinqueret̃. Ita deus cui cantat̃
miſcdia ⁊ iudiciũ: ⁊ in iſto ſeculo ꝑ miſeri-
cordiã facit oriri ſolẽ ſuũ ſuꝑ bonos ⁊ ma-
los: ⁊ in fine ſeculi ꝑ iudiciũ ab eterna luce
ſua ſeꝑatos: eternis tenebris punit maloſ.
Deinde ne vim diuinis v̇bis iferre videa-
mur: ⁊ vbi dictũ eſt: nõ ꝑdet eos: nos dica
mus: ſ poſtea ꝑdet eos. De hoc ipo p̃ſenti
pſalmo: vſitatiſſimã ſcripture locutionem
aduertam⁹: vñ iſta q̃ſtio multo diligenti⁹
veriuſq̃ ſoluat̃. Certe de his ipis loquẽs
paulopoſt: cũ memoraſſet q̇ ꝓpt̃ eos egy-
ptij ꝑpeſſi fuerant: cõmemorãs etiam vlti
mã plagã: Et ꝑcuſſit inq̇t omne ꝑ̇mitiuuꝫ
in t̃ra egypti: ꝑ̇mitias laboris eorũ i taber
nacul' cham. Et abſtulit ſicut oues ppl'um
ſuũ: ⁊ ꝑduxit eos tãq̃ gregẽ in deſerto. Et
eduxit eos in ſpe ⁊ nõ timuert̃: ⁊ inimicos
eorũ opuit mare: Et induxit eos in mõteꝫ
ſanctificatõis ſue: montẽ queꝫ acq̇ſiuit de-
xtera eius: ⁊ eiecit a facie eorũ gẽtes: ⁊ ſor-
te diſtribuit eis terraꝫ in funiculo diſtribu-
tionis. Si quis ad hec v̇ba nobis inferẽs
queſtioneꝫ dicat: quia eis hec oĩa collata
eſſe cõmemorant̃: cũ ipi nõ fuerint ꝑducti
in terram ꝓmiſſionis: q̇ ab egypto liberati
ſunt: qm̃ illi mortui ſunt: Quid responde-
bimus niſi eos dictos: quia idem ipe po-
pulus fuit ꝑ ſucceſſionẽ filiorũ: Sic ḡ cum
audiuimus maxime: quia futuri tpis ver-
ba ſunt: Et ꝓpitius fiet peccatis eorum: ⁊
nõ diſperdet eos: ⁊ abũdauit vt auerteret
iram ſuã: ⁊ nõ accendit omnẽ irã ſuã. In-
telligamus in his impletũ: de q̇b⁹ dic̃ apo
ſtolus: Sic ergo ⁊ in hoc tempꝫ relique per
electionẽ gratie ſalue facte ſunt. Uñ etiam
dicit: Nunquid reppulit deus plebeꝫ ſuã:
Abſit. Nã ⁊ ego iſraelita ſũ ex genere Iſra
el: de tribu Beniamin: hebre⁹ ex hebreis.
Hos igitur ſcriptura preuidit qui in chri-
ſtum fuerant ex iſto populo crediturí ⁊ ac-
cepturi peccatorum remiſſionem: vſq̃ ad

illud maximum: q̄ inſanientes ipſum me-
dicum ꝑemerunt. Hinc omnino dictū eſt:
Ipſe aūt eſt miſericors: ⁊ ꝓpitius fiet pctīs
eorū: ⁊ nō ꝑdet eos: ⁊ abūdauit vt auerte-
ret iram ſuā: q2 etiam illō remiſit: q̄ ab eis
vnicus filius eius occiſus ē. Et nō accen-
dit oēm irā ſuā: q2 reliquie ſalue facte ſūt.
Et recordatus ē: q2 caro ſunt: ſpūs vadēs
⁊ nō reuertens. Ideo eos vocādo ⁊ miſe-
rando ꝑ ſuam grām ipſe reuocauit: q2 per
ſeipſos redire nō poſſent. Quō enī redit ca
ro ſpūs ambulans ⁊ nō reuertēs: vrgente
ſe in ima maloꝝ: atq3 longinq̄ pōdere meri
torū: niſi ꝑ electionem grē: q̄ nō meritis tā-
q̄3 merces reddit: ſ3 tanq̄3 donū gratis da-
tur: vt iuſtificet impius: ⁊ redeat ouis ꝑdi-
ta: nō tamen in virib9 ſuis: ſ3 in humeris re
portata paſtoris: que ſe ꝑdere potuit: dum
ſponte vagaret: ſe aūt inuenire nō potuit.
Nec omnino inueniret: niſi paſtoris miſe-
ricordia quereret. Nō enim ⁊ ille filius ad
hanc ouem nō ptinet: q̄ reuerſus in ſemet-
ipm dixit: Surgā ⁊ ibo ad prēm meū. Oc
culta itaq3 vocatiōe ⁊ inſpiratiōe etia3 ipſe
queſitus eſt ⁊ reſuſcitatus: nō niſi ab illo q̄
viuificat oīa. Et inuentus: a quo: niſi ab il
lo qui venerit ſaluare ⁊ q̄rere quod ꝑierat?
Mortuus enī erat ⁊ reuixit: ꝑierat ⁊ inuen
tus eſt. Nā ⁊ illa non leuis ſic ſolueret que
ſtio qō in ꝓuerbijs ſcriptum eſt: cū de via
iniq̄tatis ſcriptura loqueret: Omēs q̄ am-
bulant in ea nō reuertant. Sic enī dictu3 ē
q̄ſi de iniq̄s hoībus deſperādum ſit. Scri
ptura vō grām cōmendauit: quia ꝑ ſeipm
hō pōt in illa ambulare: nō pōt aūt per ſe-
ipm redire: niſi gratia reuocatus. Hi ergo
praui ⁊ amaricantes. ¶ Quotiens ex-
Alia lra †non habet acerbauerūt eū in deſerto: † ⁊ ī ira cō
citauerūt eū in inaquoſo. ¶ Et ꝯuer
ſi ſunt ⁊ temptauerūt deū: ⁊ ſāctū3
iſrl' exacerbauerūt. Eandē illoꝝ infide
litatē repetit: qua3 ſupius iam cōmemora
uerat: ſed repetendi cauſa eſt: vt cōmemo-
rent plage q̄s infixit egyptijs ꝓpter illos:
q̄ omia vtiq3 recordari debuerūt: neq3 ex-
iſtere ingrati. Deniq3 q̄d ſequit. ¶ Non
ſunt recordati man9 ei9: die qua re
Alia lra. †Sicut demit eos de manu tribulātis. Et
incipit dicē q̄ fecit egyptijs. †Poſuit ī
egypto ſigna ſua: ⁊ ꝓdigia ſua ī cā
po thaneos. ¶ Et ꝯuertit in ſāgui
nem flumīa eorū: ⁊ imbres eorū ne
biberent: Vel potius. manationes
aquaꝝ. Sicut nōnulli melius intelligūt:

qō grece ſcriptū ē τα ομηρηματα: q̄s latie
ſcaturigines dicim9: ab imo aquas ebulli-
entes. Foderūt enī egyptij ⁊ ſanguinem ꝓ
aq̄s inuenerunt. ¶ Miſit in eos cyno-
miā ⁊ comedit eos: ⁊ ranā ⁊ diſp- Alia lra
didit eoſ. ¶ Et dedit erugini †fructū †fructus
eorū: ⁊ labores eorū locuſte. Et oc
cidit in grādine vineas eoꝝ: ⁊ mo
roſ eoꝝ in pruina. ¶ Et tradidit grā
dini iumēta eorū: ⁊ poſſeſſionē eo-
rum igni. Miſit in eos iram indi
gnationis ſue: indignationē ⁊ irā Alia lra
⁊ tribulationem: † immiſſionē per †immiſſiones
angelos maloſ. ¶ Viā fecit ſemite
ire ſue: ⁊ non pepcit a morte aīarū
eorū: ⁊ iumēta eorū in mortem cō- Alia lra.
cluſit. ¶ Et ꝑcuſſit omē †primitiuū †primogenitū
in terra egypti: primitias †laborū †omnis labo-
ſuorum in tabernaculis cham. ris eorū.
He omēs egyptioꝝ pene allegorica inter-
pratione exponi poſſunt: ꝓut ea q̄ſq3 itelli
gere: ⁊ rebus ad quas deferēde ſunt com-
pare voluerit. Qō nos quoq3 facere tem-
ptabim9: tāto aptius facturi: q̄ tomag' di-
uinitus fuerim9 adiuti. Ad h̄ enim pſalmi
huius illa v̄ba cōſtringunt: vbi dictu3 eſt:
Aperiam in ꝑabol' os ſuū: eloquar ꝓpoſi
tiones ab initio. Propter h̄ quippe etiam
aliqua hic dicta ſunt: q̄ omnino accidiſſe
egyptijs nō legim9: cum oēs eoꝝ plage in
Exodo diligentiſſime ex ordine ꝯterant:
vt qm̄ id qō ibi nō dictum eſt: nō fruſtra ī
pſalmo dictu3 certi ſim9: neq3 id interp̄tari
niſi figurate poſſumus ſic' intelligam9: etiā
cetera que facta eſſe cōſtat ob aliquā figu-
ratam ſignificationē facta atq3 cōſcripta.
Facit enim hoc ſcriptura in multis locl' ꝓ-
pheticorū eloquiorū: dicit aliq̄d qō in illa
re geſta quā videt cōmēorare nō inueit: i-
mo ⁊ aliſ eē iueit: vt hic intelligat n̄ h̄ dicē
qō pōt putari: ſ3 aliud potius quod mag'
debet aduerti: ſicuti eſt illud: Dominabit
a mari vſq3 ad mare: ⁊ a flumine vſq3 ad
terminos orbis terre: Qō in illi9 Salomo
nis regno cōſtat nō eſſe completū: de quo
putari poſſet iſte pſalmus loqui: cū de chri
ſto domino loqueret. In plagis ergo egy-
ptiorū que ſunt in libro qui Exodus nomi
natur: vbi maxime ſcriptura curauit: vt ea
q̄bus afflicti ſunt oīa ex ordine diceret:
nō inueni q̄ habet iſte pſalmus: Et de-
dit erugini fructus eorū. Illud etiā quod
cum dixiſſet: Et tradidit grandini iumen-
ta eorū: addidit: Et poſſeſſionē eorū igni.

De iumentis grandine occiſis legitur in
Exodo:ꝙ vo poſſeſſio eorum igne crema
ta ſit:omnino non legimus. Quāuis vo/
ces ꝛ ignis cum grandine fieret: ſicut toni
trua cum fulgorib⁹ ſolēt:nō tñ ſcriptum eſt
aliqđ traditū igni vt arderet. Deniqꝫ mol
lia q̄ ledere grando nō poterat: dicūꝫ non
eſſe ꝑcuſſa: id eſt duris ictibus leſa: q̄ po/
ſtea comedit locuſta. Item ꝙ hic dicitur:
Et moros eorū in pruina:nō ē in Exodo:
multū eni pruina diſtat a grandine. Nā ſe
renis hyemalib⁹ noctib⁹ pruina terra cane
ſcit. Quid ḡ iſta ſignificēt: dicat tractator
vt pōt:iudicet lector ꝛ auditor vt iuſtū eſt.
Aqua in ſanguinē cōuerſa mihi videtur ſi
gnificare de rerū cauſis ſentire carnaliter.
Cynomia canini mores ſunt:q̄ nec paren/
tes qñ naſcunꝫ vident. Rana ē loquaciſſi
ma vanitas. Rubigo occulte nocet:quaꝫ
etiā eruginem nonnulli interp̄tati ſunt:alij
caniculā. Qđ malum cui vitioꝝ apti⁹ cō/
paraꝫ:niſi qđ difficillime apparet: ſicuti eſt
multū de ſe fidere. Aura eſt enī noxia que
hoc in fructibus latenꝫ opatur: ſicut i mo/
rib⁹ occulta ſupbia:qñ ſe quiſqꝫ putat ali/
quid eſſe cū nihil ſit. Locuſta ē malicia ore
ledēs: infideli ſcꝫ teſtimonio. Grando eſt
iniqtas res alienas auferēs: vñ furta:rapi
ne p̄dationeſqꝫ naſcunꝫ:plus aūt vitio ſuo
vaſtaꝫ ipe vaſtator. Pruina ſignificaꝫ vi/
tium quo caritas ꝓximi ſtulticie tenebris
velut nocturno frigore congelaſcit. Ignis
vo ſi nō ille hic cōmemoraꝫ q̄ erat in gran/
dine ex fulgurantib⁹ nubibus:qñ h̄ dixit:
Tradidit poſſeſſionē eorū igni: vbi eam ſi
gnificat vtiqꝫ incenſaꝫ:qđ ignis ille feciſſe
non legiꝫ: immanitatē ḡ iracūdie mihi vi/
deꝫ ſignificare: qua ꝛ homicidiuꝫ admitti
pōt. Morte pecorū figuratū eſt: q̄ſtum ar
bitror damnū pudicitie. Concupiſcētiam
q̄ppe qua fetus exoriꝫ cōmunē cum pecori
bus habem⁹. Hanc itaqꝫ domitā hr̄e ꝛ or/
dinatā pudicitie v̄tus ē. Mors p̄mitiuoꝝ
eſt amiſſio ipi⁹ iuſticie: q̄ quiſqꝫ hūano ge
neri ſocialꝫ eſt. Sed ſiue ita ſe habeāt harū
rerū figurate ſignificatiōes:ſiue aliꝫ:meli⁹
intelliganꝫ quem nō moueat ꝙ decem pla
gis ꝑcutiunꝫ egyptij: ꝛ decem p̄ceptis ſcri
bunꝫ tabule q̄bus regaꝫ pplſ dei. De qui/
bus ecōtrario inter ſe compandis:id ē pla
gis ꝛ p̄ceptis:qñ alibi dixim⁹ expoſitionē
pſalmi huius: in his onerari nō opus eſt:
tantū admonem⁹:qꝛ ꝛ hic ſi nō eodē ordi/
ne:decem tñ egyptioꝝ plage cōmemoraꝫ:

dū ꝓ trib⁹ q̄ ſunt in Exodo: ꝛ h̄:nō ſūt:id ē
cinifes: vlcera: tenebre:alie tres cōmemo
rantur q̄ ibi nō ſunt:id eſt rubigo: pruina:
ꝛ ignis: nō fulguꝝ:ſ; cui eſt tradita poſſeſ/
ſio eorū quod ibi nō legiꝫ. Satis autē hic
exp̄ſſum eſt iudicio dei fieri hec in illꝫ ꝑ an/
gelos malos:in hoc ſeculo maligno:tanqꝫ
in egypto ꝛ in campo thaneos: vbi humi/
les eſſe debem⁹:donec veniat ſeculuꝫ vbi
exaltari ex iſta humilitate mereamur. Naꝫ
ꝛ egyptus in hebrea lingua tenebras vel
tribulatiōes ſignificat: in q̄ lingua thanis
ſicut ſupra cōmemoraui humile intelligiꝫ
eſſe mandatū. De angelis ergo malꝫ i iſto
pſalmo: cum de ipis plagis loquereꝫ ſic in
terpoſitū eſt:qđ non trāſitorie p̄tereunduꝫ
eſt:Miſit in eos inq̄t iram indignationis
ſue:indignationē ꝛ iram ꝛ tribulationem:
immiſſiones ꝑ angelos malos. Eſſe autē
diabolū ꝛ angelos eius tam malos vtiqꝫ:
vt eis ignis p̄pareꝫ eternus:nullus fidelis
ignorat. Sed immitti ꝑ eos immiſſioneꝫ ſup
quoſlibet a dño deo quos hac pena iudi/
cat dignos:durū videꝫ eis qui minus ido
nei ſunt cogitare:quemadmodum ſumma
dei iuſticia bene vtaꝫ ꝛ malis. Quos q̄dē
q̄ſtum ꝑtinet ad eorū ſubſtantiā: quis ali⁹
q̄ ipe fecit:Sed malos ipe nō fecit: vtitur
tñ eis qñ bonus eſt:bene: id eſt cōuenien
ter ꝛ iuſte:ſicut cōtra iniqui creaturis eius
bonis vtunꝫ male. Vtiꝫ ḡ deus angelꝫ ma
lis:nō ſolum ad puniendos malos: ſicuti
in iſtis omib⁹ de quibus loquiꝫ pſalmus:
ſicut in rege Achab: queꝫ fallacie ſpūs ex
dei voluntate ſeduxit: vt caderet in bello:
verūetiam ad ꝓbandos ꝛ manifeſtandos
bonos:ſicut fecit in Iob. Ad autē ꝑtinet
ad iſtam materiā corꝑalem viſibiliū elemē
torū:puto ꝙ ea poſſunt vti angeli ꝛ boni ꝛ
mali:q̄ſtum cuiqꝫ ptās eſt: quemadmodū
ꝛ homies boni maliqꝫ vtunꝫ talibus: q̄ſtū
poſſunt ꝓ modulo infirmitatis humane.
Nam ꝛ terra vtimur ꝛ aqua ꝛ aere ꝛ igne:
nō ſolum in neceſſarijs rebus ſuſtentatio/
nis noſtre: verū etiam in multis ſupfluis ꝛ
ludicris: ꝛ mirabiliter artificioſis opibus.
Naꝫ innumerabilia que appellanꝫ mecha
nemata his elemētis arte tractatis modi/
ficanꝫ. Sed in h̄ angelis lōge amplior eſt
poteſtas ꝛ bonis ꝛ malis:q̄uis vtiqꝫ ma/
ior bonis: ſed q̄ſtum dei nutu atqꝫ ordine
iubeꝫ aut ſiniꝫ:ſicut ꝛ nob̄. Neqꝫ eni i his
oīa que volum⁹ poſſum⁹. In libro autē fi/
deliſſimo legim⁹ diabolum potuiſſe etiam

de celo ignē immittere: ad ſcti viri tm̄ peco
rum numerum mirabili ⁊ horrēdo impetu
ꝯſumēdū: qđ diabolo tribuere nemo fide
lium fortaſſis auderet: niſi ſancte ſcripture
auctoritate legeret̄. Sꝫ ille vir dei dono iu
ſtus ⁊ fortis ⁊ pie ꝑitus nō ait: Dn̄s dedit:
diabolus abſtulit: ſꝫ dn̄s dedit: dominꝰ ab
ſtulit: optīe ſciens diabolū etiaꝫ qđ facere
de iſtis elemētis poterat: nō tm̄ ſuo dei: ni
ſi dn̄o volente ac ꝑmittente fuiſſe facturū:
maliciā diaboli ꝯfidebat: qm̄ q̇s illa in ſe
ꝓbando vteret̄: ſciebat. In filijs v̇o diffi
dentie tanq̄ꝫ in ſuis mācipijs opat̄: queād
modū homīes in pecoribus ſuis: ⁊ illic ta
men cꝫtum dei iuſto iudicio finit̄. Sꝫ aliđ
eſt qm̄ ptās eius: etiam ſuis ſicut ei placet
tractandis maiore ptāte ꝓhibet̄: aliud qm̄
ei ptās etiam in eos q̄ ab illo alieni ſunt da
tur. Sicut hō de pecore ſuo ꝓ humano ca
ptu facit qđ vult: nec ſane facit ſi ꝓhibeat̄
a ptāte maiore. De alieno aūt pecore vt fa
ciat: expectat ſibi ptāteꝫ dari ab illo cuiꝰ ē.
Ibi ergo ptās que fuerat ꝓhibet̄: hic autē
que nō fuerat tribuit̄. Que cuꝫ ita ſint: ſi ꝑ
angelos malos deus illas plagas inflixit
egyptijs: nūq̇d audebimꝰ dicere: ⁊ aquaꝫ
in ſanguinem ꝑ eoſdem angelos verſam:
⁊ ranas ꝑ eoſdem angelos factas? Quoꝝ
ſimilia etiā magi pharaonis veneficijs ſu
is facere potuerūt: vt angeli mali ex vtra
q̄ꝫ pte ꝯſiſterēt: hinc illos affligētes: inde
fallentes: ſcꝫm iudiciū ⁊ diſpenſationē iuſtiſ
ſimi ⁊ omipotentiſſimi dei iuſte vtētis etiā
iniquorū malicia nō audeo dicere. Unde
eni ſcinifes facere magi pharaonis mīme
potuerūt? An qꝛ hoc ꝑmiſſi: ipſi angeli ma
li non ſunt? An quod verius dicendū eſt:
occulta cauſa eſt: ⁊ vires noſtre inq̇ſitiōis
excedit? Nam ſi ꝓpterea ꝑ malos angelos
illa deū feciſſe putauerimꝰ: qꝛ pene inflige
bantur: nō bn̄ficia p̄ſtabant̄: tanq̄ꝫ nemini
deus penas irroget ꝑ angelos bonos: ſꝫ ꝑ
illos velut militie celeſtis carnifices: con
ſequēs erit: vt etiā ſodomā ꝑ malos ange
los euerſam eſſe credamꝰ: ⁊ malos āgelos
Abraaꝫ ⁊ Loth hoſpitio ſuſcepiſſe vide
antur: quod abſit: vt cōtra ſcripturas ap
tiſſimas ſentiamꝰ. Claret igit̄ iſta hoībꝰ fie
ri ꝑ bonos ⁊ malos angelos poſſe. Quid
aūt qm̄ fieri oporteat me latet: illum v̇o qui
facit nō latet: ⁊ cui voluerit reuelare. Uerū
tamē cꝫtum nr̄e intentioni ſcriptura diuia
moderat̄: maꝉ penas irrogari: ⁊ ꝑ bonos
angelos ſicut ſodomitis: ⁊ ꝑ malos ange
los ſicut egyptijs legimus: iuſtos v̇o cor
poralibꝰ penis ꝑ bonos angelos tempta
ri ⁊ ꝓbari nō mihi occurrit. Qđ v̇o ꝑtinet
ad p̄ſentē pſalmi huiꝰ locū: ſi ea q̄ mirabili
ter de creaturis facta ſunt: maꝉ angelis tri
buere nō audemꝰ: habemꝰ qđ eis tribuere
ſine dubitatiōe poſſumꝰ: mortes pecorum:
mortes p̄mitiuorū: ⁊ illud maxie vn̄ religa
ta ſunt omīa obdurationē cordis illorum:
vt ꝓplm̄ dei nollent dimittere. Hanc enim
iniquiſſimā ⁊ malignitiſſimā obſtinationeꝫ
deus cū facere dicit̄: nō inſtigando ⁊ inſpi
rando: ſꝫ deſerendo facit: vt illi opent̄ in fi
lijs diffidētie: qđ deus debite iuſteq̄ꝫ ꝑmit
tit. Nam ⁊ illud qđ Eſaias ꝓpheta dicit:
Dn̄e ecce tu iratus es: ⁊ nos peccauimus:
ꝓpterea errauimꝰ: ⁊ facti ſumꝰ ſic̄ imundi
oēs: ea ratiōe intelligit̄. Preceſſit eni ali
quid vnde deus iuſtiſſime iratꝰ ab eis ſuū
lumen auferret: vt in peccata q̄ nulli tergi
uerſatione defendi pn̄t: nō eſſe peccata: ce
citas humane mētis offenderet ab itinere
iuſticie deuiando ⁊ errando. Et qđ in alio
pſalmo ſcriptum ē de his ipis egyptijs: q̄ꝫ
deꝰ cōuerterit cor eorū vt odiſſet ꝓplm̄ eiꝰ:
⁊ dolum facerēt in ſuos eius: ſic creditur
deus feciſſe ꝑ illos angelos malos: vt etiā
vitioſe mentes filiorum infidelitate: ꝑ eos
angelos q̇bus eadē amica ſunt vitia exci
tarent̄ in odiū ꝓpli dei: atq̄ꝫ ad terrēdos ⁊
corrigendos bonos illa mirabilia ſequerē
tur. Illa etiā mala morū q̄ his corꝑalibus
plagis ſignificata eē p̄diximꝰ. Propter qđ
dictū ē: Aperiam in ꝑabolis os meū: per
malos angelos exerceri in eos q̇ illis diui
na equitate ſubdunt̄ ꝯuenientiſſime credi
tur. Neq̄ꝫ eni cū ſit quod ait apl's. Tradi
dit illos deus in cōcupiſcētias cordis eo
rum: vt faciāt que nō conueniūt: non illic
mali angeli: tanq̄ꝫ in materia ſui opis ver
ſantur ⁊ gaudēt: quibus iuſtiſſime ſubdita
eſt vitioſitas humana: p̄ter eos quos libe
rat gratia. Et ad hec quis idoneus? Unde
cuꝫ dixiſſet: Miſit in eos iram indignatio
nis ſue: indignationē ⁊ iram ⁊ tribulatiōꝫ:
immiſſionē ꝑ angelos malos: illud quod
addidit. viam fecit ſemite ire ſue: cuiꝰ tan
dem acies ſufficit penetrare: vt itelligat ca
piatq̄ꝫ ſententiā in tanta ꝓfunditate latitā
tem? Erat enim ſemita ire dei: que egyptio
rum impietateꝫ occulta equitate puniret:
ſꝫ eidē ſemite viā fecit: vt eos tāq̄ꝫ ex abdi
tis ꝑ malos angelos i manifeſta ſcelera ꝓ
ducēs: i euidētiſſimos ipſos euidētiſſime

vĩdicaret. Ab hac ptãte malorũ angeloꝝ
nõ liberat hoĩez niſi gr̃a dei: de q̃ dic̃ apl̃s.
Qui eruit nos de ptate tenebraꝝ: ꝛ trãſtu
lit in regnũ filij claritatis ſue: cuꝰ rei pplus
iſte figurã gerebat cum eſſet eruꝰ de ptãte
egyptioꝝ: ꝛ tranſlatus in regnũ terre ꝑmiſ
ſionis fluentis lac ꝛ mel: qḋ ſuauitatem ſi-
gnificat gr̃e. Sequit̃ ergo poſt cõmemora
tionem plagarũ egyptiorũ pſalmus ꝛ dic̃.
¶ Et abſtulit ſic oues populũ ſuũ:
et ꝑduxit eos tanq̃ȝ grege in deſer
to. Et deduxit eos in ſpe ꝛ non ti
muerũt: ꝛ inimicos eoꝝ operuit
mare. Tãto fit h̃ meliꝰ: q̃ꝫto interius: vbi
eruditi de ptãte tenebraꝝ in regno dei mẽ
te trãfferimur: ꝛ ſm̃ paſcua ſpũalia efficie-
mur oues dei ambulãtes in hoc ſeculo ve
lut in deſerto: qm̃ nemini eſt fides nr̃a con
ſpicua. Unde dicit apl̃s: Uita vr̃a abſcõ-
dita eſt cũ chriſto in deo. Deducimur aũt
in ſpe: qm̃ in ſpe ſalui facti ſumuſ: nec time
re debemus. Si eñi deus ꝓ nobis: q̃s cõ-
tra nos? Et inimicos noſtros operuit ma-
re: Aboleuit in baptiſmo remiſſio peccato
rum. Deinde ſequit̃. ¶ Et induxit eos
in montẽ ſanctificatiõis ſue: Quan
tomagis in ſanctã eccleſiã. Montẽ quẽ
acq̃ſiuit dextera eiuſ. Quanto ẽ eccle
ſia ſublimioꝛ quã acq̃ſiuit dextera eiuſ. de
quo dictum eſt: Et brachiũ domĩ cui reue
latũ ẽ? Et eiecit a facie eoꝝ gẽtes:
Et a facie fideliũ ſuorũ. Nam quodãmo-
do gentes ſunt gentiliũ errorũ maligni ſpi
ritus. Et ſorte diuiſit eis terrã† funi- *Alia lr̃a †in*
culo diſtributionis. Et in nobis om-
nia oꝑatur vnus atq̃ȝ idem ſpũs: diuidẽs
ꝓpria vnicuiq̃ȝ ꝓut vult. ¶ Et habita-
re fecit in tabernaculis eoꝝ: tribꝰ
iſrl̃. In tabernacul' inq̃ȝ gentiũ habitare
fecit tribus iſrl̃: qḋ ſpũaliter ſic melius de-
ſiderandũ puto: vt in celeſtẽ gl̃am vñ pec
cantes angeli eiecti ſunt: nos ꝑ chriſti gra
tiam ſubleuemur. Illa eñi generatio pra-
ua ꝛ amaricãs: qm̃ iſtis bñficijs corꝑalibꝰ
imponebat tunicã vetuſtatis. †Tẽpta- *Alia lr̃a †Et*
uerũt† adhuc ꝛ exacerbauerũt deũ *†non habet*
excelſum: ꝛ teſtimonia eiꝰ nõ cuſto
dierũt. ¶ Et auerterũt ſe ꝛ non ſua
uerũt pactũ: queãdmodũ pr̃es eo-
rũ. Pacto eñi quodam ꝛ placito dixerũt.
Oĩa que locutus ẽ dñs deus nr̃: faciemuſ
ꝛ audiemꝰ. Notandũ ſane qḋ ait: Quem-
admodũ patres eoꝝ: cũ ꝑ totum pſalmi te
xtum tanq̃ȝ de hominibus eiſdem loq̃ vide-

retur: Apparet tamẽ nunc de illis dici: qui
iam erant in terra ꝓmiſſionis: ꝛ patres eo-
rum dictos q̃ in heremo amaricauerunt.
Cõuerſi ſunt: inquit: in arcũ prauũ.
Uel ſicut alij codices habẽt. In arcũ †ꝑ
uerſum. Quid aũt hoc ſit: in eo qḋ ſeq̃t̃: *Alia lr̃a*
magis apparet vbi ait. †Et in irã coci *†non habet*
tauerũt eũ in collibꝰ ſuis. In idola-
triam eos ꝓſiluiſſe ſignificat. Arcus ergo
ꝑuerſus eſt: non ꝓ nomĩe domĩ: ſed ꝯ no-
men domĩ: q̃ dixit eidem pp̃lo: Non erunt
tibi dij alij preter me. Per arcũ aũt ſignifi
cat animi intentionẽ. Hoc ip̃m deniq̃ȝ pſal
mus plenius exp̃mens. Et in ſculptili-
bus ſuis: inq̃t: ad emulationẽ eũ ꝓ-
uocauerũt. ¶ Audiuit deꝰ ꝛ ſpreuit
Id eſt aduertit ꝛ vindicauit. Et ad nihi- *Alia lr̃a*
lũ redegit† nimis iſrl̃. Deo q̃ppe ſper *†valde*
nente q̃d remanſerunt: qui deo adiuuante
fuerũt qḋ fuerũt? Nimirũ aũt rem iſtaȝ ge-
ſtam cõmemorat: qm̃ victi ſunt ab allophi
lis tempe Heli ſacerdotis: ꝛ arca domini
capta eſt: ꝛ magna ſtrage vaſtati ſũt. Hoc
ẽ quod dicit. Et reppulit tabernacu
lũ ſylo: tabernaculũ ſuũ vbi habi-
tauit in hoĩbꝰ. Eleganter expoſuit qua
re reppulerit tabernaculũ ſuũ cũ ait: Ubi
habitauit in hominibus. Cum ẽ͂ digni non
eſſent in q̃bus habitaret: cur nõ repelleret
tabernaculũ quod vtiq̃ȝ ꝓpter ſe nõ inſti-
tuerat: ſed ꝓpter ip̃os quos iam iudicabit
indignos in q̃bus habitaret. ¶ Et tra-
didit in captiuitatẽ v̾tutẽ eoꝝ: ꝛ
pulchritudinẽ eoꝝ ĩ manꝰ inimici.
Ip̃am arcam vñ ſibi videbant̃ inuicti: et
vnde ſibi plaudebãt v̾tutem ꝛ pulchritu-
dinem eoꝝ dicit: Deniq̃ȝ ꝛ poſtea male vi
uentes: ꝛ de templo domini gloriantes ter
ret ꝑ pphetam dicẽs. Uidete quid feci ſy-
lo: vbi erat tabernaculũ meum. ¶ Et cõ
cluſit in gladio populũ ſuũ: ꝛ here
ditatẽ ſuã ſpreuit ¶ Iuuenes eoꝝ
comedit ignis: Id eſt ira. Et v̾gineſ
eorũ non ſunt lamẽtate. Quia neq̃ȝ
hoc vacabat in hoſtili metu. ¶ Sacerdo
tẽs eoꝝ in gladio ceciderunt: ꝛ vi-
due eorũ nõ plorabant̃. Ceciderunt
enim in gladio filij Heli: quorũ vnius vx-
oꝛ viduata: ꝛ mox in partu mortua: ꝓpter
eandem ꝑturbationem plãgere nõ potuit *Alia lr̃a*
onere funeris. †Excitatus eſt tanq̃ȝ *†Et*
dormiẽs dñs. Uidetur enim dormire:
quando populum ſuum dat in manꝰ eorũ
quos odit: vbi eis dicitur: vbi eſt deꝰ tuꝰ?

Excitatus eſt ergo tanq̃ dormiēs dominꝰ.
Tanq̃ potens crapulatus a vino.
Nullus hoc de deo dicere auderet: niſi ſpi-
ritus eiꝰ. Dixit enī: ſicut videt̄ impijs inſul
tantibꝰ: q̄ velut ebrius diu dormitat q̄ſi nō
tam cito: q̄ꝫ putant homībꝰ ſubuenit. Et
pcuſſit inimicos ſuos ī poſteriora:
Illos vtiq̃ qui gaudebāt q̄ arcam eiꝰ ca-
ptiuare potuerūt. Percuſſi enī ſunt in ſedi
bus ſuis: qđ eius pene ſignū mihi videtur
qua quiſq̃ cruciabit̄ ſi in poſteriora reſpe-
xerit: que ſicut apoſtolꝰ eſtimare debet vt
ſtercora. Qui ſic ſuſcipiūt teſtamentū dei:
vt veteri vanitate nō ſe exuant: ſimiles ho
ſtibus p̄pli eius: qui arcā teſtamēti captiua
tā iuxta ſua idola poſuerūt: ⁊ illa quidē ve
tera etiā illis nolentibus cadunt: q2 omnis
caro fenū: ⁊ claritas homis vt flos feni. Fe
nū aruit: flos decidit: arca dn̄i manet ieter-
nū: ſecretum ſcꝫ teſtamenti regnum celorū
vbi eſt eternū verbū dei. Sed illi qui poſte
riora dilexerūt: ex ip̄is iuſtiſſime cruciabū-
tur. Opprobriū ſempiternū dedit
illis. Et reppulit tabernaculum — Alia lr̃a.
Ioſeph: ⁊ tribū †effrem nō elegit. — †Efraim.
†Et elegit tribum Iuda: Nō dixit — †Sed.
reppulit tabernaculū Ruben: qui fuit pri-
mogenitus Iacob: nec eos qui ſequūtur ⁊
Iudā naſcendo precedūt: vt illis repulſis
⁊ nō electis: tribus iuda eligeretur. Pote-
rat eni merito dici illos repulſos: quia ⁊ in
benedictione Iacob qua filios ſuos bene
dixit peccata eorū cōmemorans grauiter
deteſtātur: q̄uis in eis tribus leui ſacerdo
talis tribus eſſe meruit vnde etiā Moyſes
fuit. Nec dixit reppulit tab̄naculū Benia-
min vł tribū Beniamī nō elegit: ex q̄ rex eē
iā ceperat: nā inde electꝰ fuerat Saul. Vn̄
ex ipſa vicinitate tēporis: q̄ñ ille repulſus
eſt: atq̃ reprobatus: ⁊ Dauid electꝰ cōue-
niēter poſſet hoc dici: nec tamē dictū eſt: ſꝫ
eos potiſſimū nominauit: qui clarioribus
meritis videbātur excellere. Naꝫ Ioſeph
pauit ī egypto patrē ⁊ fratres ſuoſ: ⁊ impie
venditus: merito pietatis: caſtitatis: ſapiē
tie: iuſtiſſime ſublimatus eſt: ⁊ Effrem ma-
iori fratri aui ſui Iacob benedictiōe prela-
tus eſt: et tamē deus reppulit tabernaculū
Ioſeph ⁊ tribū Effrem nō elegit. Vbi per
hec preclari meriti nomina: quid aliud: q̄ꝫ
vniuerſū populū illū vetuſta cupiditate a
dn̄o terrena premia requirētē: repulſū ⁊ re
probatū intelligimꝰ. Electā aūt tribum Iu
da: nō p̄ meritis ip̄iꝰ Iude. Longe quippe
maiora ſunt merita Ioſeph: ſed p̄ tribū Iu
da: q̄m inde extitit chriſtus ſc̄m carnem no
uum populū chriſti illi populo veteri pla-
tum ſcriptura teſtat̄: Aperiente domino in
parabolis os ſuū. Iaꝫ vide etiā qđ ſequit̄.
Montē ſyon quem dilexit. Eccleſiā
chriſti melius intelligimꝰ: nō p̄pter p̄ſentis
temporis beneficia carnalia deū colenteꝫ:
ſed futura et eterna p̄mia oculis fidei lon-
ſpeculantē. Nam ⁊ ſyon ſpeculatio interp̄-
tat̄. Deniq̃ ſequit̄. Et edificauit ſicͭ — Alia lr̃a.
†vnicorniorꝫ ſanctificatōeꝫ ſuā: Vel — †vnicorniū.
ſic quidā interp̄tes v̄bū nouū fecerūt. Sā
ctificiū ſuū. Unicornij recte intelligunt̄:
quorū firma ſpes ī vnū illud erigit̄: de quo
dicit alius pſalmꝰ. Unā petij a dn̄o hāc re
quirā. Sanctificiū v̄o dei eſt ſc̄m ap̄lm Pe
trū: itellecta plebs ſancta ⁊ regale ſacerdo-
tiū. Qđ v̄o ſequit̄. In terra quā fun- — Alia lr̃a.
dauit †ineternū. Quod habet greci co — †in ſecula.
dices εισ Τον αιωνα: vtrū in eternū an in
ſeculū dicat̄: a nobis in latinorꝫ interp̄retū
poteſtate eſt: quoniā vtrūq̃ ſignificat: et iđ
in latinis codicibus illud ī alijs: in alijs il-
lud inuenit̄. Habent aliqui etiā pluraliter:
id eſt in ſecula: qđ in grecis quos habuimꝰ
nō inuenimus. Quis v̄o fidelium dubitet
eccleſiā etiā in alijs abeūtibꝰ: alijs venientī-
bus ex hac vita mortaliter tranſit: tn̄ ineter
num eſſe fundataꝫ: Et elegit Dauid
ſeruū ſuū: Tribū ergo Iuda p̄pter Da-
uid: Dauid aūt p̄pter chriſtū. Tribū igit̄
Iuda p̄pter chriſtū: quo tranſeūte clama-
uerunt ceci: Miſerere nobis fili Dauid: et
ꝯtinuo miſericordia eius lumē receperūt:
quia verum erat quod clamauerunt. Hoc
igit̄ non trāſeunter dicit: ſed attente cōmē-
dat apoſtolꝰ ſcribens ad Timotheū. Me-
mor eſto chriſtū Ieſum reſurrexiſſe a mor-
tuis ex ſemine Dauid ſc̄m euangeliū meū:
in quo laboro vſq̃ ad vincula tanq̃ male
faciens: ſed ſermo dei non eſt alligatꝰ. Ip̄e
itaq̃ ſaluator ſc̄m carnem factus ex ſemine
Dauid: figurat̄ in hoc loco nomine Da-
uid: Ap̄iente domino in parabolis os ſuū.
Nec moueat quod cū dixiſſet: Elegit Da-
uid: quo nomine chriſtū ſignificauit: addi-
dit ſeruū ſuum: nō filium ſuum. Immo v̄o
hinc agnoſcamus: non patri coeternā vni
geniti ſubſtantiā: ſed formaꝫ ſerui ſuſceptā
ex ſemine Dauid. Et ſuſtulit eū de gre
gibus ouium: ⁊ de poſtfetantes ac
cepit eum. Paſcere Iacob ſeruū
ſuum: ⁊ iſrael hereditatē ſuam. Ille

quidem Dauid ex cuius ſemine caro chriſti eſt: ab officio paſtorali pecorum ad hominū regnum tranſlatus eſt. Noſter autez Dauid ipſe Jeſus ab hominibus ad homines a iudeis ad gentes: tamē ſm parabolā ab ouib⁹ ad oues allatus atq; tranſlatus eſt. Non ſunt enim modo in terra illa eccleſie Judee in chriſto: que fuerunt circūciſorum recenti paſſione: ⁊ reſurrectōne domini noſtri: de quibus dicit apoſtolus: Eram autē ignotus facie eccleſijs Judee que ſunt ī chriſto: tm̄ aūt audiebant: quia is qui aliquādo nos pſequebatur. nūc euāgelizat fidem quā aliquādo vaſtabat: et in me magnificabant dominū. Jam hinc ille eccleſie tranſiernut populorum circūciſorum: ac per hoc in Judea que modo in terra eſt: nō eſt modo chriſtus: ablatus ē inde nunc gentium greges paſcit. Sane de poſt fetantes iude acceptus ē. Ille quippe priores fuerunt tales. De qualibus dicitur in cantico canticoruz: Uni eccleſie que cōſtat ex multis: id eſt vni gregi cuius mēbra ſunt multi greges. De talib⁹ ergo ei dicit: Dentes tui: id eſt per quos loqueris: vel ꝑ quos in corpus tuum velut manducando ceteros traijcis: hoc itaq; ſignificātes dentes tui: ſicut grex detonſarum aſcēdētes de lauachro: que omnes geminos creant ⁊ ſterilis non eſt in eis. Depoſuerūt enim tunc velut vellera: onera ſeculi: quādo ante pedes apoſtolorū venditarū rerum ſuarum precia poſuerunt: aſcendētes de lauachro illo: de quo eos admonet apoſtolus Petrus: ſollicitos q̄ chriſti ſanguinem fuderint: et dicit: Agite penitentiā ⁊ baptizetur vnuſquiſq; veſtrū in nomine domini noſtri Jeſu chriſti: ⁊ dimittent vobis peccata veſtra. Geminos autē creauerūt: opera ſcilz duorū preceptoꝝ gemine caritatis: dilectionis dei: ⁊ dilectionis ꝓximi: vnde ſterilis non erat in eis. De poſt has oues fetantes Dauid noſter acceptus: nūc alios greges paſcit in gentibus: ⁊ ipſos Jacob ⁊ Iſrael. Sic enī dictum eſt: Paſcere Jacob ſeruū ſuum: ⁊ iſrael hereditatē ſuam. Non enim: quia ex gentibus ſunt iſte oues: ideo ab illo ſemine alienate ſunt: quod eſt Jacob et Iſrael. Semē eſt enim Abrae: ſemen promiſſionis: de quo ei domin⁹ dixit: In Iſaac vocat tibi ſemē. Quod exponens apoſtolus: Non inquit filij carnis: ſed filij promiſſionis deputant in ſemine.. Ex gentib⁹ enim erant fideles quibus dicebat: Si aūt vos chriſti: ergo Abrahe ſemē eſtis ⁊ ſm repromiſſionē heredes. Qđ v̄o ait: Jacob ſeruum ſuū: ⁊ iſrael hereditatē ſuam: more ſuo ſcriptura repetiuit eandem ſententiaz: niſi forte quiſpiā ſic diſtinguere velit: vt h̄ tempore Jacob ſeruiat: tunc ſit autē eterna hereditas dei: quādo videbit deum facie ad faciem: vnde iſrael nomen accepit.

Et pauit eos: inquit: **in innocētia cordis ſui**: Quid illo innocentius: qui vllum peccatū: non ſolum a quo vinceret: ſed etiā quod vinceret non habebat: **Et in intellectu manuū ſuarum deduxit eos.** Uel ſicut aliqui codices habēt: **In intellectibus manuū ſuarum.** Alius putaret ita cōgruentius potuiſſe dici: Innocentia manuū ⁊ intellectu cordis. Hic autē qui magis q̄ ali⁹ qđ loqueret ſciebat: cordi maluit adiūgere innocentiā ⁊ manibus intelligentiaz. Illud ꝓpterea quātum exiſtimo: quia multi ſibi vident innocētes: qui non faciunt mala cum timent ne patiantur ſi fecerint: vellent autē facere ſi impune potuiſſent. Tales videri poſſent habere innocentiā manuū: non tamē cordis. Et q̄tādem aut qualis eſt iſta innocentia: ſi cordis non eſt: vbi homo factus eſt ad imaginem dei: Quod v̄o ait: in intellectu vel intelligentia manuū ſuarum deduxit eos: videt mihi eā dixiſſe ipſe intelligentiā quam fecit in credentibus: ideo manuum ſuarū. Facere quippe ad manus ꝑtinet: ſed ſicut poſſunt intelligi manus dei: q: et chriſtus ſic homo: vt etiā deus. Hoc certe ⁊ ille Dauid de cuius eſt iſte ſemine facere nō poterat in populo: cui ſicut homo regnabat: ſed ille hoc facit: cui recte anima fidelis dicere poteſt: intelligē me facito: ⁊ pſcrutabor legem tuā. Proinde ne ab illo erremus: dū de noſtra velut ex nobis ſit intelligentia: fidimus eius manib⁹ nos credendo ſubdamus. Ipe in nobis eam faciat: vt intelligētia manuū ſuaruz nos deducat: erutos ab errore eoq; ꝑducat vbi iam non poſſumus errare. Hic eſt fructus populi dei: attendētis legem dei: ⁊ inclinātis aurē ſuā in verba oris eius: vt dirigat in eo cor ſuū: ⁊ ſit cum illo creditus ſpūs ei⁹: ne imutet in generationē prauā et amaricantē: ſed his omnib⁹ ſibi annūciatis: nō ſolū ad p̄ſentē vitā: verūetiā ad eternā: nec tm̄ ad recipienda bonorū operū p̄mia: ſed etiā in ipa bona opa faciēda ponat in deo ſpem ſuā.

Explicit Tractatus de pš. LXXVII.

¶ Incipit Tractatus de pſ. LXXVIII.

Prefatio.

IN titulo pſalmi huius tam breui ꝛ
ſimplici imorandum eſſe non pu-
to. Propheciã vo quam hic pre-
miſſam legimus: euidenter ſcimus imple-
tam. Cum enim iſta canerent temporibus
regis Dauid: nihil tale adhuc contigerat
ex aduerſitate gentium ciuitati hieruſalez:
nec templo dei: qđ nec edificatum adhuc
erat. Poſt mortem quippe Dauid filium
eius Salomonem deo templũ feciſſe quis
neſciat? Dicit ergo tanq̃ preteritũ: quod
in ſpiritu videbat futurũ.

¶ Expoſitio pſalmi.

DEus venerunt gentes in he-
reditatem tuam: Qua loquẽ-
di conſuetudine etiam illud eſt ꝓ-
phetatum de domini paſſione: Dederũt in
eſcam meam fel: ꝛ in ſiti mea potauerũt me
aceto: ꝛ alia que in eodem pſalmo: ventu-
ra velut facta narrant. Nec illud mirandũ
eſt q deo iſta dicunt. Non enim neſcienti
indicantur quo reuelante preſciuntur: ſed
amat cum deo loqui pietatis affectu que
nouit deus. Nam et angeli que hominibꝰ
nunciant: neſcientibus nunciant: que autẽ
deo nũciant: ſcienti nũciant: quãdo illi of-
ferunt oratões noſtras: ꝛ ineffabili modo
de actibus ſuis eternam veritatem tanq̃ le-
gem incõmutabilem conſulũt. Et iſte ergo
homo dei dicit deo: qđ diſcat a deo tanq̃
diſcipulus magiſtro non ignoranti: ſed iu-
dicanti: ac ſic aut approbãti qđ docuit: aut
qđ non docuit reprehendenti: maxime q̃a
ſpecie pſenti ꝓpheta eos in ſe transfigurat
qui tũc futuri eſſent: quãdo iſta veniebãt.
Solent autẽ in oratione dici deo que vin-
dicans fecerit: ꝛ adiungi petitio: vt iam mi
ſereatur ꝛ parcat. Hoc modo ꝛ hic dicunt
a quo pdicunt: tanq̃ ab eis dicant quibuſ
acciderunt: ꝛ ipa deploratio atq̃ pdicatio:
ꝓphetatio eſt. Deus venerunt gentes i he
reditatem tuam. Polluerunt templuz
ſanctum tuum: poſuerunt hieruſa-
lem in pomorũ cuſtodiam. ¶ Po-
ſuerunt morticina ſeruorũ tuorum
eſcas volatilibus celi: carnes ſan-
Alia lra. t tanq̃. ctorũ tuorũ beſtijs terre. ¶ Effude-
runt ſanguinẽ eorum ſicut aquam
in circuitu hieruſalẽ: ꝛ non erat qui
ſepeliret. Si in iſta ꝓphetia quiſq̃ noſtꝛ
eam vaſtationẽ hieruſalẽ intelligendã pu-
tauerit: que facta eſt a Tito imperatore ro-
mano cuz iam dñs Jeſus chriſtus poſt re-
ſurrectionẽ ꝛ aſcenſionez ſuam predicaret
in gentibus: non mihi occurrit quomõ di-
ci potuerit: iam ille populus hereditas dei
non tenens chriſtũ: quo reprobato ꝛ occi-
ſo factus eſt reprobus: qui in eum nec poſt
eius reſurructionẽ credere voluit: et inſup
martyres eius occidit. Ex illo enim popu-
lo iſrael quicũq̃ in chriſtũ crediderũt: qui-
bus facta eſt chriſti pſentatio: ꝛ quodãmo-
do ꝓmiſſi redditio ſalubris atq̃ fructuoſa:
de quibus et ipe dominus dicit: Non ſum
miſſus niſi ad oues que perierunt domus
iſrael: Ipſi ex illis ſunt filij ꝓmiſſionis: ipſi
deputant in ſemine: ipſi ptinent ad heredi
tatem dei. Hinc fuit Joſeph homo iuſtus:
ꝛ virgo Maria que peperit chriſtũ: Hinc
Johãnes baptiſta amicus ſpõſi ꝛ parẽtes
eis Zacharias ꝛ Elizabeth. Hinc Syme-
on ſenex ꝛ Anna vidua: qui chriſtũ nõ lo-
quẽtez ſenſu corporis audierũt: ſed adhuc
infantem non loquẽtem: ſpiritu cognoue-
rũt: Hinc beati apoſtoli: Hinc Nathnael
in quo dolus nõ erat. Hinc alius Joſeph
qui expectabat etiã ipe regnum dei. Hinc
tanta illa multitudo que pcedebat ꝛ ſeque
batur iumentũ eius dicens: Benedctus q̃
venit in nomie domini: In qua erat ꝛ con-
gregatio puerorũ: in quibus dixit imple-
tum: Ex ore infantiũ ꝛ lactẽtium perfeciſti
laudem. Hinc etiam illi poſt eius reſurre-
ctionẽ q̃rũ die vno triamilia: ꝛ alio quinq̃
milia baptizata ſunt i aiaz vnã: ꝛ cor vnũ
conflati caritatis igne: quoruz nemo dice-
bat aliquid ꝓprium: ſed erant illis omnia
ɔmunia. Hinc ſancti dyaconi quoꝝ Ste-
phanus ante apoſtolos martyrio eſt coro-
natus. Hinc tote eccleſie Judee que i chri
ſto erant: quibus erat facie Paulus igno-
tus. Notus aũt ſeuicia famoſiſſima: ſed no
tior chriſti miſericordiſſima grã. Hic ꝛ ipe
ſm premiſſam de ſe ꝓphetiam: Lupꝰ rapax
mane rapiens: ꝛ ad veſpeꝛ diuidẽs eſcas:
id eſt prius rapiẽs perſecutor ad mortem:
poſtea paſcens predicator ad vitam. Hi
erant ex illo populo hereditas dei. Unde
ait ꝛ ipe minimus apoſtolorũ doctor gen-
tium. Dico ergo: nunquid deus reppulit
plebem ſuam? Abſit. Nam et ego iſraelita
ſum ex ſemine iſrael: tribu Beniamin: non
reppulit deus plebem ſuam quam pſciuit.
Hec plebs que ex illa gente chriſti corpori
acceſſit: hereditas dei eſt. Nam quod ait
apoſtolus: Non reppulit deus plebẽ ſuam

quam preſciuit: illi pſalmo vtiqꝫ reſpōdet:
vbi ſcriptum eſt: Quoniā non repellet do-
minus plebem ſuam. Ibi autem ſequit: Et
hereditatem ſuam nō derelinquet: vbi eui-
denter apparet: talem plebem eſſe heredita-
tem dei. Ut em̄ hoc diceret ⁊ apoſtolus ſu
pra cōmemorauerat ꝓpheticum teſtimo-
nium de pn̄ūciata futura incredulitate po-
puli iſrael: Tota die expandi manuſ meas
ad populum non credentem ⁊ contradicē-
tem. Hic ergo ne quiſqꝫ male intelligens
vniuerſum illum populū crimine incredu-
litatis ⁊ contradictiōis arbitretur eſſe dam
natū: continuo ſubiecit: Dico ergo: Nun-
quid reppulit deus plebem ſuā: Abſit. Nā
⁊ ego iſraelita ſum ex genere iſrl: tribu Be-
iamin. Hic oſtendit quam plebem dixerit:
vtiqꝫ populi prioris: quā ſi totā deus rep-
puliſſet atqꝫ damnaſſet: non vtiqꝫ ipſe chri-
ſti eſſet apoſtolꝰ: Iſraelita ex ſemine Abra
am: tribu Beniamin. Adhibet autē valde
neceſſarium teſtimoniū dicēns: An neſcit
in Helia quid dicit ſcriptura: Quēadmo-
dum interpellat deum aduerſus iſrael: Do
mine ꝓphetas tuos occiderunt: altaria tua
ſuffoderunt: ⁊ ego relictus ſum ſolus ⁊ que
runt animam meam. Sed quid dicit illi re-
ſponſum diuinū: Reliqui mihi ſeptem mi
lia virorum: qui nō curuauerūt genua ſua
ante Baal. Sic ergo ⁊ in tempore hoc re-
liquie per electionē gratie ſalue facte ſunt.
Iſte reliquie ſunt ex illa gente hereditas
dei: nō illa de quibus paulopoſt dicit: Ce-
teri vͦo excecati ſunt. Sic enim ait. Quid
ergo: Quod querebat iſrael: hoc nō eſt cō-
ſecutus. Electio autē conſecuta eſt: ceteri
vͦo excecati ſunt. Iſta igitur electio: iſte re-
liquie: iſta plebs dei quaꝫ non reppulit deꝰ:
hereditas eius dicit. In illo autem iſrael q̄
hoc non ē conſecutꝰ: h̄ illis ceteris exceca-
tis non erat iam hereditas dei: de qua dici
poſſet poſt chriſti in celis glorificationē tē-
pore Titi imperatoris: Deus venerūt gen
tes in hereditatē tuam: et cetera que illius
populi ⁊ templi ⁊ ciuitatis vaſtatione: vide
tur in hoc pſalmo eſſe predicta. Proinde
aut ea debemus intelligere que facta ſunt
ab alijs hoſtibus anteqꝫ chriſtus veniſſet ī
carne. Non em̄ erat alia tunc hereditas dei
vbi ⁊ ꝓphete ſancti erant: quādo facta eſt
tranſmigratio ī babyloniā: grauiterqꝫ gens
illa vaſtata eſt: ⁊ ſub antiocho etiā macha-
bei horrenda perpeſſi glorioſiſſime corona
ti ſunt: ea quippe dicta ſunt in hoc pſalmo

que ſolent fieri etiaꝫ ſtrage bellorꝫ: Aut cer
te ſi poſt reſurrectionē ⁊ aſcenſionē domini
accipiēda ē: h̄ cōmemorata hereditas dei:
ea ſunt intelligenda que a cultoribus ido-
lorꝫ ⁊ inimicis nominis chriſti eccleſia eiꝰ
in tanta martyrū numeroſitate perpeſſa ē.
Quāqꝫ enim aſaph ſynagoga interpretet q̄
eſt congregatio: idqꝫ nomen vſitatius iuſe-
derit genti iudeorū: tamen ⁊ eccleſiā iſtam
poſſe dici congregationē: et illum veterem
populū dictū eſſe eccleſiā: iam in alio pſal-
mo ſatis apteqꝫ monſtrauimus. Hec igit
eccl̄ia: h̄ hereditas dei ex circūciſione ⁊ pre
putio cōgregata eſt: id eſt ex populo iſrael:
⁊ ex ceteris gentibus per lapidem quē re-
probauerūt edificantes: ⁊ factus eſt in ca-
put anguli: ī quo angulo tanqꝫ duo parie-
tes de diuerſo veniētes copularent: Ipſe ē
enim pax noſtra qui fecit vtraqꝫ vnum: vt
duos conderet in ſe: ī vnuꝫ nouū hominē:
faciēs pacem ⁊ coadunaret vtroſqꝫ in vno
corpore deo: in quo corpore ſumus filij dei
clamantes: abba pater: Abba ꝓpter illorū
linguam: pater ꝓpter noſtram. Hoc enim
eſt abba qđ pater. Unde dominꝰ qui dixit:
Non ſuꝫ miſſus: niſi ad oues que perierūt
domus iſrael: oſtendens illi genti redditaꝫ
p̄ſentie ipſius ꝓmiſſionem: ait tamē alio lo-
co. Habeo alias oues que non ſunt ex hoc
ouili: oportet me et ipſas adducē: vt ſit vnꝰ
grex: ⁊ vnus paſtor: gentes ſignificans q̄s
erat adducturus: nō quidē per ſuā p̄ſentiā
corporalē: vt illud verum ſit: Nō ſum miſ-
ſus niſi ad oues que perierunt domꝰ iſrael.
Sed tamē per euangeliū ſuum qđ erāt diſ-
ſeminaturi ſpecioſi pedes annūciantiū pa-
cem: annūciantiū bona. In omnē terram
exiuit ſonus eorum: et in fines orbis terre
verba eorum. Hinc ⁊ apoſtolus ait: Dico
ergo chriſtū miniſtrū fuiſſe circūciſionis ꝓ
pter veritatem dei ad cōfirmandas ꝓmiſ-
ſiones patrum. Ecce qđ eſt: Non ſum miſ-
ſus niſi ad oues q̄ perierunt domus iſrael.
Deinde ſubiūgit apoſtolꝰ: Gentes autem
ſuper miſericordiā glorificare deum. Ecce
qđ eſt: Habeo alias oues que nō ſunt de h̄
ouili: oportet me ⁊ ipſas adducē: vt ſit vnꝰ
grex ⁊ vnus paſtor. Quod vtrūqꝫ breuiter
dictum eſt in eo qđ de ꝓphetia: idem apo-
ſtolus cōmemorat: Letamini gentes cum
plebe eius. Iſte ergo vnus grex ſub paſto-
re vno hereditas dei eſt: non ſolum patris
ſed etiam filij. Nā filij vox eſt: Funes ceci-
derūt mihi in p̄clari s: eteni hereditas mea

ꝑclara eſt mihi: ⁊ ipſius hereditatis vox eſt apud ꝓphetam: Domine deus noſter poſſide nos. Hanc hereditatē nō moriēs pater filio reliquit: ſed ipſe filius eam ſua morte mirabiliter acquiſiuit: cum reſurrectōne poſſedit. Si ergo de hac intelligendum eſt qd̄ in pſalmi hui⁹ ꝓphetia canitur: Deus venerunt gentes in hereditatē tuam: vt venisse gentes accipiamus ī eccleſiā nō: credendo: ſed ꝑſequendo: id eſt eam inuaſiſſe voluntate delendi atq̄ oīno perdēdi: ſicut tot ꝑſecutionū exempla monſtrarūt: oportet vt quod ſequiꝛ: Polluerūt templū ſanctum tuum: non in lignis et lapidibus: ſed in ipſis intelligaꝛ hominib⁹: de quibus tanq̄ lapidibus viuis conſtrui dicit apoſtol⁹ Petrus: domū dei. Vn̄ et apoſtol⁹ Paulus apertiſſime: templū inquit dei ſanctum eſt qd̄ eſtis vos. Hoc itaq̄ templū ꝑſecutores in his vtiq̄ polluerunt: quos ad negandum chriſtuꝫ: terrendo vel cruciando coegerūt: atq̄ vt ab idolis ſupplicarēt vehementer inſtando fecerunt: quorum multos penitentia reparauit: atq̄ ab illa inquinatione mūdauit. Penitentis em̄ vox eſt: Et a delicto meo mūda me: ⁊ cor mūdum crea in me deus: ⁊ ſpiritum rectū inoua in viſceribus meis. Iam v̊o quod ſequiꝛ: Poſuerunt hieruſalem in pomorum cuſtodiam: ⁊ ipſa eccleſia hoc nomine recte intelligiꝛ: hieruſalem libera mater noſtra: de qua ſcriptū eſt: Letare ſterilis que nō paris: erumpe et exclama que non parturis: qm̄ multi filij deſerte magis q̄ eius que habet viruꝫ. In cuſtodia pomorū: qd̄ dictum eſt: deſertionem intelligendā exiſtimo: quā fecit vaſtitas ꝑſecutionum velut cuſtodia pomorum: quia deſeruntꝛ pomorū cuſtodie cum poma tranſierit. Et certe quādo gentilib⁹ ꝑſequētibus: eccleſia deſerta viſa eſt: in celeſtem mēſam ſpiritus martyrum: tanq̄ de horto dominico multa ⁊ ſuauiſſima poma tranſierūt. Poſuerūt inquit morticina ſeruorū tuorum: eſcam volatilib⁹ celi: carnes ſanctorū tuoruꝫ beſtijs terre. Quod dictū eſt: morticina: hoc repetitū eſt carnes: ⁊ qd̄ dictum eſt: ſeruorum tuorū: hoc repetitum eſt: ſanctorū tuorum: Illud tm̄modo variatum eſt: volatilibus celi et beſtijs terre. Meli⁹ ſane interpretati ſunt qui morticina poſuerant: q̄ ſicut quidā mortalia. Morticina em̄ non dicunꝛ niſi mortuorū: mortalia v̊o etiam viuorum corporū nomē eſt.

Cum ergo ſicut dixi ad agricolam ſuū ſpiritus martyrū velut poma tranſiſſent: morticina eorum ⁊ carnes eorum poſuerūt volatilibus celi ⁊ beſtijs terre: quaſi quicq̄ eorum reſurrectioni deperiret. Ex occultis nature ſinibus totum reintegraꝛ ab illo cui et capilli capitꝭ nr̄i numerati ſunt. Effuderūt ſanguinē eoruꝫ ſicut aquā: id eſt abundāter et viliter in circuitu hieruſalē. Si hieruſalem terrenam vrbem hic accipimus: eorum ſanguinem intelligimus effuſum ī circuitu eius: quos hoſtes extra muros reperire potuerunt. Si autē hieruſalē illam intelligimus: de qua dictum eſt: Multi filij deſerte: magis q̄ eius que habet virū: circuitus eius eſt per vniuerſam terram. In ea quippe lectione ꝓphetica vbi ſcriptum eſt: Multi filij deſerte magꝭ q̄ eius que habet virū: paulopoſt ei diciꝛ: Et qui eruit te deus iſrael vniuerſe terre vocabiꝛ. Circuitus ergo huius hieruſalē in hoc pſalmo intelligendus eſt: quouſq̄ tunc fuerat eadeꝫ eccleſia dilatata: fructificans et creſcens in vniuerſo mūdo. Quoniā in omni pte eius ꝑſecutio ſeuiebat: et martyrū ſtragē quorū ſanguis ſicut aqua effundebaꝛ: cū magnis lucris theſaurorū celeſtium faciebat. Qd̄ v̊o adiunctū eſt: ⁊ nō erat qui ſepeliret: aut non incredibile debet videri tam magnum in aliquibus locis fuiſſe terrorem vt ſepultores ſanctorū corpoꝝ nulli prorſus exiſterent: aut certe quia inſepulta cadauera in multis locis diu iacere potuerunt: donec a religioſis quodāmodo furata ſepelirentur.

Facti ſumus: inquit: opprobrium vicinis noſtris: Ideo ꝑcioſa nō in conſpectu hominū a quibus hoc erat opprobrium: ſed in cōſpectu domini mors ſanctorū ei⁹. Subſannatio ⁊ irriſio: Vel vt quidam interpretati ſunt. Illuſio † eis qui in circuitu noſtro ſunt. Repetitio eſt ſententie ſupioris. Nam qd̄ ſupra dictum eſt: Opprobriū: hoc repetitū eſt: ſubſannatio ⁊ irriſio: ⁊ qd̄ ſupra dictum eſt: vicinis noſtris: hoc repetitum eſt eis qui ī circuitu noſtro ſunt. Proinde ſm̄ hieruſalem terrenaꝫ vicini: ⁊ qui in circuitu gentiſ ei⁹: vtiq̄ alie gentes intelliguntꝛ: ſm̄ autē hieruſaleꝫ liberam matrem noſtrā vicini ſunt: ⁊ in circuitu eius inter quos inimicos ſuos habitat eccleſia in circuitu orbis terrarum. Deinde iam manifeſtā precem fundens: vnde intelligaꝛ ſupioris afflictionis cōme-

Alia lr̄a. † his.

moratio nō eſſe quaſi indicatio ſed deploratio. Uſq̄quo: inquit: dn̄e iraſceris in fine: †exardeſcet velut ignis zel⁹ tuus? Rogat vtiq̄ ne deus vſq̄ in finem iraſcat̄: id eſt ne illa tanta preſſura ⁊ tribulatio atq̄ vaſtatio vſq̄ in finem pſeueret: ſ; tempet correctionē ſuam: ſm̄ illud quod ī alio pſalmō dicitur: Cibabis nos pane lachrymarū: et potabis nos in lachrymis in menſura. Nam quouſq̄ dn̄e iraſceris in finē: ita dictū ē: ac ſi diceret̄: Noli dn̄e iraſci ī finē. Et in eo qđ ſequit̄: Exardeſcet velut ignis zelus tuus: vtrūq̄ ſubaudiendū eſt: ⁊ quouſq̄: ⁊ in finē: ac ſi diceret̄: Quouſq̄ exardeſcet velut ignis zelus tuus? In finē? Nam ita hic duo iſta ſubaudienda ſunt: ſicut ſupius vnū illud qđ dictū ē: poſuerūt. Nam cū habeat prior ſentētia: Poſuerunt morticina ſeruorū tuorū eſcas volatilibus celi: hoc verbū poſterior nō habet: vbi dictū eſt: Carnes ſanctoꝝ tuoꝝ beſtijs terre: ſed ſubaudit̄ vtiq̄ quod habet ſupius: poſuerunt. Ira porro ⁊ zelus dei: nō ſunt perturbatiōes dei: ſicut nōnulli ſcripturas q̄s non intelligunt arguūt: ſed nomine ire intelligit̄ vindicta iniquitat̄: nomīe zeli exactio caſtitatis: ne anima legē dn̄i ſui cōtemnat: ⁊ a deo ſuo fornicando diſpereat. Hec ergo ipō affectu in hominū afflictiōe ſunt turbulēta: in dei autē diſpoſitione trāquilla ſunt: cui dictum eſt: Tu autē domīe virtutū cum tranquillitate iudicas. Satis autē oſtendit̄ his verbis ꝓpter peccata hominib⁹ licz fidelibus has fieri tribulatiōes: q̄uis hinc floreſcāt martyrū gloria merito patientie: ⁊ pie ſuſtentato in flagello domini moderamine diſcipline. Hoc machabei inter ſeua tormēta: hoc tres viri inter noxias flāmas: hoc ꝓphete ſancti in captiuitate teſtant̄. Q̄uis em̄ paternam correctionem fortiſſime ⁊ pijſſime ꝑtulerūt: nō tamē tacēt hec accidere meritis peccatorū. Horum enim vox eſt: et in pſalmis: Emēdans emendauit me domin⁹: ⁊ morti non tradidit me. Flagellat enim omnē filium quē recipit. Et quis eſt filius cui nō det diſciplinam pater ei⁹? Qđ v̄o adiūgit. Effunde iram tuam in gentes que te non nouerūt: ⁊ in regna que nō inuocauerunt nomē tuum. Etiā iſta ꝓphetatio eſt: nō optatio: nō maliuolētie voto iſta dicunt̄: ſed ſpiritu ꝓuiſa predicunt̄: ſicut de Juda traditore: que mala illi fuerant pro ſuis meritis euentura: ita ꝓphetata ſunt: q̄ſi optata ſint. Queādmodum em̄ ꝓpheta non imperat chriſto: q̄uis modo imꝑatiuo ꝓnunciet qđ dicit: Accingere gladio tuo circa femur potentiſſime: Specie tua ⁊ pulchritudine tua: ⁊ intende ⁊ pſpere procede ⁊ regna. Ita nō optat: ſed ꝓphetat qui dicit: Effunde iram tuā in gentes q̄ te nō cognouerūt: qđ more ſuo repetit dicēs: Et in regna que non inuocauerūt nomen tuum. Nam gentes ꝑ regna repetite ſunt: ⁊ quod eum nō nouerunt: per hoc repetitum eſt: q̄ non inuocauerunt nomen eius. Quomō ergo intelligendū eſt: quod ait dominus in euangelio: Seru⁹ qui neſcit voluntatē domini ſui ⁊ fac̄ digna: plagis vapulabit paucis. Seruus autē qui ſcit volūtatem domini ſui ⁊ fac̄ indigna: plagis vapulabit multis: Si maior ira dei eſt in gentes q̄ dominum non cognouerūt? In eo quippe quod ait: Effunde iram tuā: ſatis hoc verbo indicauit q̄ multā iraz voluerit intelligi: vnde poſtea dicit: Redde vicinis noſtris ſepties tm̄. An quia multū intereſt inter ſeruos qui licz neſciant voluntatem domini ſui: tamen inuocant nomē eius: ⁊ alienos a familia tanti patriſfamilias: qui ſic ignorant vt nec inuocent deum? Inuocant enim pro eo vel ſimulachra: vel demonia: vel quālibet creaturā: non creatorem qui eſt benedictus in ſecula. Neq̄ enim iſtos de quibus hoc ꝓphetat: ita neſciētes ſignificat ſui dn̄i volūtatē: vt tm̄ ipm̄ dn̄m timeant: ſ; ita ipm̄ dn̄m neſciētes vt nec inuocēt eū et inimici nomis ei⁹ exiſtāt. Multū ḡ diſtat inter ſeruos volūtatem domini ſui neſcientes: ⁊ tamen in familia eius atq̄ in domo viuētes: ⁊ inimicos non ſolum ipm̄ dominū ſcire nolentes: ſed ⁊ nomen eius non inuocantes: atq̄ in ſeruis ſuis inſuꝑ oppugnātes. Deniq̄ ſequit̄. Quia comederūt Jacob: ⁊ locum eius deſolauerūt. Jacob quippe figurā geſtat eccl̄ie: ſicut Eſau veteris ſynagoge. Unde dictuz ē: Maior ſeruiet minori: poteſt in hoc nomīe intelligi ea de q̄ loq̄bamur hereditas dei in quā inuadendā atq̄ vaſtandā poſt reſurrectionē ⁊ aſcenſionē dn̄i gentes pſequēdo venerunt. Sed locū Jacob quō intueamur: intelligendū eſt. Magis em̄ locus Jacob illa ciuitas putari pōt in q̄ erat ⁊ templū: q̄ vniuerſam illā gentē ſacrificandi ⁊ adorādi cauſa: ⁊ paſcha celebrādi dn̄s ꝑceperat

Alia lra. ⁊ accendet.

cõuenire. Nã ſi chriſtianoꝝ cõuentus inhi
bitos atq̃ cõpreſſos a ꝑſecutoribꝰ ꝓpheta
vellet intelligi: loca deſolata videret̃ dice-
re debuiſſe nõ locũ. Sed poſſumꝰ accipe ꝓ
numero pl'ali: numerũ ſingularẽ poſitũ: ſic
veſtẽ ꝓ veſtibꝰ: militẽ ꝓ militibꝰ: pecus ꝓ
pecoribꝰ. Multa eñ hmõi moris eſt dici:
nec ſolũ vulgo loquẽtiũ: verũetiã diſertiſ-
ſimoꝝ auctoꝝ eloquẽtie: nec ab ipa diuina
ſcriptura hoc genus locutõnis alienũ eſt.
Poſuit eñ ⁊ ipam ranã ꝓ ranis: locuſtã ꝓ
locuſtis: ⁊ inumerabilia talia. Qđ vͦo di-
ctũ ẽ: comederũt Jacob: hoc bñ intelligit̃:
qđ multos in ſuũ malignũ corpꝰ: hoc eſt in
ſuã ſocietatẽ terrẽdo trãſire coegerũt. Me
minit ſane q̃buis illis ꝓ merito peſſime vo-
lũtatis ex ira dei digna reddenda ſint: non
tñ eos aliquid aduerſus hereditatẽ eiꝰ va-
lere potuiſſet: niſi eã voluiſſet: ipe ꝓ pecca-
tis eiꝰ flagellando emẽdare. Vñ ſubiũgit.
**Ne memineris iniquitatũ noſtra
rũ antiquaꝝ:** Nõ ait p̃teritarũ q̃ poſſent
eſſe etiã recẽtiores: ſed ãtiquarũ: h̃ ẽ a pnti
bꝰ veniẽtiũ. Talibꝰ quippe iniq̃tatibꝰ dãna
tio nõ correptio debetur. **Cito ãticipẽt
nos miſericordie tue:** Anticipẽt vtiq̃
ad iudiciũ tuũ: ſuperexaltat eñi miſcđiam iu
dicio. Judiciũ aũt ſine miſcđia: h̃ ei qui nõ
fecit miſcđiam. Qđ aũt adiungit. **Quia
paupes facti ſumꝰ nimis.** Hoc vult
intelligi ãticipare nos miſcđias dei: vt no-
ſtra pauptas: id ẽ infirmitas eo miſerante
adiuuetur ad eiꝰ p̃cepta faciẽda: ne ad iu-
diciũ eiꝰ dãnãdi veniamus. Ideo ſequit̃.
Adiuua nos deus ſalutaris nr̃:
Hoc vͦo quod ait: ſalutaris noſter: ſatis ex
ponit quã voluerit pauptatẽ i eo qđ dixe-
rat: qm̃ paupes facti ſumꝰ nimiſ. Ipa ẽ q̃p-
pe infirmitas: cui ſalutariſ ẽ neceſſariꝰ. Cũ
vero adiuuari nos vult: nec ingratꝰ eſt grẽ:
nec tollit liberũ arbitriũ. Qui eñ adiuua-
tur: etiã p ſeipm̃ aliq̃d agit. Addidit etiaȝ: Alia lr̃a. †Et
†**Propter gl'iaȝ nomis tui dñe libe
ra nos.** Vt qui gloriat̃: nõ in ſeipo: ſed in
dño glĩet̃. **Et ꝓpiciꝰ eſto:** inq̃t: **pecca
tis nr̃is ꝓpter nomen tuũ:** nõ ꝓpter
nos. Nã q̃d aliud merent̃ pctã nr̃a: q̃ debi
tũ et digna ſupplicia: Sȝ ꝓpiciꝰ eſto pecca
tis nr̃is ꝓpter nomẽ tuũ. Sic ergo nos libe
ras: id ẽ eruis a malis cũ adiuuas nos ad
faciẽdã iuſticiã: et ꝓpiciꝰ es peccatis nr̃is:
ſine quibꝰ in hac vita nõ ſumꝰ: qm̃ nõ iuſti
ficabit̃ i cõſpectu tuo oĩs viuẽs. Peccatũ
aũt iniq̃tas ẽ. Et ſi iniq̃tates obſeruaberiſ:

q̃ſ ſuſtinebit: Qꝫ ãt adiũgit. †**Neq̃n dicãt
†gẽtes vbi ẽ deꝰ eoꝝ.** †Magis ꝓ ipis Alia lr̃a. †forte. †in gentibꝰ. †et reliqua.
gẽtibꝰ ẽ accipiẽdũ. Male. n. pcũt q̃ de deo
vero diſputauerũt: putãtes eũ vel nõ eſſe:
vł ſuos nõ adiuuare: nec eis eẽ ꝓpitiũ. Il
lud vero qđ ſequit̃. **Et inoteſcat i na
tiõibꝰ corã oclis nr̃is:** †**vindicta ſã-
guinis ſuoꝝ tuoꝝ q̃ effuſus eſt.** Vt Alia lr̃a. †vltio.
ſic intelligit̃ cũ credũt in deũ verũ qui ꝑſe-
quebant̃ eius hereditatẽ: qꝛ ⁊ ipa vindicta
eſt q̃ perimit̃ ſeua iniq̃tas eoꝝ gladio verbi
dei: de quo dictũ eſt: Accigere gladio tuo:
vel cũ ꝑſeuerãtes inimici in fine puniunt̃.
Nã mala corpalia q̃ in h̃ ſeculo patiunt̃ cõ
munia poſſunt hr̃e cũ bonis. Eſt aliud vin
dicte genꝰ q̃ eccłie dilatationẽ ⁊ fecũditatẽ
in h̃ ſeculo poſt tãtas ꝑſecutiões: quibꝰ eã
oĩno ꝑiturã putabãt peccator et incredulꝰ
⁊ inimicꝰ videt ⁊ iraſcet̃: dẽtibus ſuis fren-
det ⁊ tabeſcet. Quis eñ negare audeat hãc
etiã eſſe grauiſſimã penã: Sed neſcio vtrũ
ſatis eleganter accipiat̃ qđ ait: ante oculoſ
nr̃os. Si hoc bñ genꝰ intelligamꝰ qđ i inti-
mis cordis agit̃: ⁊ torquet illos q̃ nob adu-
lãter arrident: nec a nobis videri põt q̃d in
homĩe interiore patiant̃. Illud aũt qđ ſiue
eis credẽtibus iniq̃tas eoꝝ interimit̃: ſiue i
malignitate ꝑſeuerantibꝰ ſuppliciũ nouiſſi-
mũ reddit̃: ſine ſcrupulo q̃ſtionis intelligit̃
dictũ: innoteſcat ante oculos noſtros vin-
dicta in natiõibꝰ. Et hec quidẽ vt diximꝰ
ꝓphetatio eſt: nõ optatio. Sed ꝓpter illud
qđ ſcriptum eſt in Apocalypſi: ſub ara dei
martyres ad deũ clamare ⁊ dicere: Quo-
uſq̃ dñe nõ vindicas ſanguinẽ noſtrũ: nõ
ẽ p̃tereũdũ queãdmodũ accipi oporteat:
ne ꝓpter exaturandũ odiũ: credant̃ ſancti
deſiderare vindictã: qđ ab eoꝝ ꝑfectione
longe abeſt: ⁊ tamen ſcriptũ eſt: Letabit̃ iu-
ſtus cũ viderit vindictã impioꝝ: manꝰ ſuaſ
lauabit in ſanguĩe peccatoris: Et apl's ait:
Nõ voſipos vindicãtes cariſſimi: ſed date
locũ ire: Scriptũ eſt eñ: Mihi vindictã ⁊
ego retribuã dicit dñs. Nec ipe itaq̃ p̃ce-
pit vt noluit vindicari: ſed vt nõ ſeipi vin-
dicantes dent locũ ire dei qui dixit: Mihi
vindictã ⁊ ego retribuã. Et dñs i euãgelio
viduã ꝓponit in ſimilitudinẽ que vindica-
ri deſiderãs: iudicẽ interpellabat iniuſtũ: q̃
eam tandẽ aliq̃n nõ iuſticia ductus: ſed te-
dio victus audiuit. Hoc aũt dñs ꝓpoſuit:
vt oſtẽderet multomagis deũ iuſtũ cito fa-
cturũ iudiciũ electorum ſuorũ qui ad illuȝ
clamant die ⁊ nocte. Inde eſt ⁊ ille ſub ara

deí martyꝛum clamoꝛ: vt dei iudicio vindi-
cenꝶ. Ubi eſt ergo illud: Diligite inimicos
veſtros: bñfacite eis qui vos oderũt: ⁊ oꝛa-
te ꝓ eis qui vos pſequunꝶ? Ubi eſt ⁊ illud:
Nõ reddẽtes malũ ꝓ malo: nec maledictũ
ꝓ maledicto: ⁊ nulli malũ ꝓ malo redden-
tes? Si eñ malũ ꝓ malo nõ eſt cuiqꝫ red-
dendũ: nõ ſolum factum malũ ꝓ facto ma
lo: ſed nec votum malũ reddendũ eſt ꝓ fa-
cto vel voto malo. Reddit aũt malũ votũ
qui etiã ſi nõ ipe vindicat: tamẽ vt eius ini
micũ deꝰ puniat expectat atqꝫ optat. Qua
ꝓpter cũ ⁊ homo iuſtus: ⁊ homo malus de
inimicis ſuis velit a dño vindicari: vñ diſ-
cernũtur: niſi qꝛ iuſtus magis cupit inimi-
cũ ſuũ coꝛrigi qꝫ puniri? Et cũ in eũ videt a
dño vindicari: nõ eius delectaꝶ pena: quia
nõ eum odit: ſed diuina iuſticia: quia deum
diligit. Deniqꝫ ſi in hoc ſeculo in eum vin-
dicaꝶ: vel ꝓ illo etiaꝫ letatur ſi coꝛrigiꝶ: vel
certe pro alijs vt eum timeant imitari: ipſe
quoqꝫ ſit melioꝛ: nõ ſupplicio illiꝰ odia ſua
paſcendo: ſed errata emẽdando: ac ꝑ hoc
de beniuolẽtia ẽ nõ de malicia qꝺ letaꝶ iuſtꝰ
cuꝫ videt vindictã: ⁊ manus ſuas lauat: id
eſt opa mũdioꝛa efficit in ſanguie: hoc eſt i
exitio peccatoꝝ ſumẽs inde nõ mali alieni
gaudiũ: ſꝫ diuine admonitiõis exẽplũ. Si
aũt in futuro ſeculo vltimo dei iudicio vin
dicaꝶ: hoc ei placet qꝺ deo: ne bene ſit ma-
lis: ne pioꝝ pmijs etiã impij ꝑfruãꝶ qꝺ vti-
qꝫ iniuſtũ ſit: ⁊ a regula veritatꝭ quã iuſtus
diligit alienũ. Cũ eñ nos ad diligẽdos ini
micos dñs hoꝛtareꝶ: exemplũ ꝓpoſuit pa-
tris noſtri qui in celis eſt: qui facit ſolẽ ſuũ
oꝛiri ſuꝑ bonos ⁊ malos: ⁊ pluit ſuꝑ iuſtos
⁊ iuſtos: nũquid tñ ideo vꝭ tẽpoꝛalibꝰ coꝛ-
rectionibꝰ non emẽdat: vel ꝑtinaciter du-
ros in fine nõ damnat? Sic ergo inimicus
diligaꝶ vt nõ diſpliceat dñi iuſticia qua pu
nitur: ⁊ ſic placeat iuſticia qua puniꝶ vt nõ
de malo eius: ſed de bono iudice gaudeaꝶ.
Maliuolus eñ animꝰ cõtriſtaꝶ ſi eius ini-
micus coꝛrectus euaſerit penam: ⁊ cũ pu-
niri eũ videt: vindicari ita ſe gaudet vt nõ
iuſticia dei quẽ nõ diligit: ſꝫ illius quẽ odit
miſeria delecteꝶ: ⁊ cũ deo dimittit iudiciuꝫ
vt plꝰ noceat deꝰ qꝫ ipe nocere poſſit exop-
tat: Et cũ dat cibũ eſuriẽti inimico potũqꝫ
ſitienti: malicioſe ſapit qꝺ ſcriptũ eſt: Hoc
enim faciens carbones ignis cõgeres ſuꝑ
caput eius. Agit eñ vt amplius aggrauet
⁊ ei excitet indignationẽ dei quã carboni-
bus ignis ſignificari putat: non intelligens
illũ ignẽ eſſe penitentie vrentẽ doloꝛe: quo-
uſqꝫ caput erectum ſuꝑbia bñficijs inimici
ad humilitatẽ ſalubrẽ deponaꝶ: ⁊ in bono
illius huiꝰ malũ vinciꝶ: Unde apoſtolꝰ vi-
gilãter adiũxit: Noli vinci a malo: ſed vin
ce in bono malũ. Quõ autẽ poteſt vincere
in bono malũ in ſuꝑficie bonus: ⁊ in abdi-
to malꝰ: qui ope parcit: coꝛde ſeuit: manu
mitis: voluntate crudelis? Sic ergo ſpecie
poſcentis in hoc pſalmo futura in impios
vindicta ꝓphetaꝶ: vt intelligamꝰ ſanctos
homies dei ſuos inimicos dilexiſſe: nec cui
qꝫ voluiſſe niſi bonũ qꝺ eſt pietas in hoc ſe
culo eternitas i futuro. In penis aũt malo
rũ nõ malis eoꝛũ: ſꝫ dei bonis iudicijs fuiſſe
delectatos: Et vbicũqꝫ i ſcripturis ſanctis
leguntꝶ in homines odia eoꝛum: odia fuiſſe
vicioꝛũ: que ipe etiam vnuſquiſqꝫ hominũ
odire opoꝛtet in ſe ſi diligit ſe. Iam vͦo qꝺ
ſequiꝶ. † Intret in ꝯſpectũ tuũ: Uel
ſicut alij codices habent: In conſpectu
tuo gemitus cõpeditoꝛũ. Non facile
quiſqꝫ repperit cõiectos in cõpedes a pſe-
cutoꝛibus ſanctos: ⁊ ſi accidit in tam ma-
gna atqꝫ multiplici varietate penarũ: tam
raro accidit vt nõ ſit credendũ ſꝫ in iſto ver
ſu qꝺ cõmemoꝛaret potiſſimũ elegiſſe pro-
phetam: ſed nimirũ cõpedes ſunt infirmi-
tas ⁊ coꝛruptibilitas coꝛpis que aggrauãt
animã. Per eiꝰ eñ fragilitatẽ velut quoꝛũ-
dã doloꝛũ moleſtiarũqꝫ materiã ad impie-
tatem poterat cõpellere pſecutoꝛ. Ab his
cõpedibus cõcupiſcebat diſſolui aplꝯ et
eſſe cum chꝛiſto: manere autẽ in carne ne-
ceſſariũ ꝓpter illos quibꝰ euangeliũ mini-
ſtrabat. Donec ergo coꝛruptibile hoc in-
duat incoꝛruptionẽ: et moꝛtale hoc induat
imoꝛtalitatẽ velut cõpedibus caro infirma
promptũ impedit ſpiritũ. Hos ergo cõpe-
des nõ ſentiũt: niſi qui in ſemetipis ingemi
ſcunt grauati: habitaculũ quod de celo eſt
ſuꝑindui cupientes: qꝛ ⁊ moꝛs hoꝛroꝛi eſt:
⁊ meroꝛi vita moꝛtalis. Pro his ꝓpħa ge-
mitibus ingemit: vt intret in conſpectu dei
gemitꝰ cõpeditoꝝ. Poſſunt et illi intelligi
cõpediti q̇ ꝑceptis ſapientie colligati ſunt:
que patiẽter ſuſtẽtata in oꝛnamẽta vertũ-
tur. Unde ſcriptũ ẽ: Inijce pedẽ tuũ in cõ-
pedes eius. Scđm magnitudinẽ:
inqꝛ: bꝛachij tui: recipe in adoptõeꝫ
filios moꝛtificatoꝝ. Uel ſic in alijs co
dibus legiꝶ. Poſſide filios moꝛtifica
toꝛũ. Ubi ſatis mihi videꝶ oſtendiſſe ſcri-
ptura: quis fuerit gemitus cõpeditoꝛũ: qui

Alia lra. † introeat.

ꝑ nomine chriſti ꝑſecutiones grauiſſimas ꝑtulerũt: que in iſto pſalmo aptiſſime ꝓphetant. In diuerſis enim paſſionib⁹ cõſtituti orabãt ꝑ eccleſia ne infructuoſus eſſet poſteris ſanguis illorũ: vt dñica ſeges vñ inimici eam putauerãt peritura inde veraci⁹ pollularet. Filios quippe mortificatorũ dicit: qui nõ ſolũ non ſunt territi ꝑcedentium paſſionib⁹: ſed in eũ ꝑ cui⁹ nomine paſſos eos nouerãt exhortãte illoꝝ gloria ad imitandũ accenſi copioſiſſimis agminib⁹ crediderũt: Ideo dixit: Scdm magnitudinez brachij tui. Res eñ tã magna ſecuta eſt in pplis chriſtianis: vt eam qui ſe aliquid ꝑſequẽdo ꝑficere putabant: nullo mõ crede-

Alia lr̃a. †Et

rent ſecuturã. †Redde: inqt: vicinis

†ſeptuplũ in ſinu eorũ.

noſtris †ſepties tm̃ in ſinus eoruz. Nõ mala optat: ſed iuſta p̄nũciat: ⁊ futura ꝓphetat. Septenario aũt numero: id eſt ſeptupla retributiõe ꝑfectionẽ pene vult intelligi: q2 iſto numero plenitudo ſignificari ſolet: vñ et illud eſt i bonis: Accipiet i hoc ſeculo ſepties tm̃: qḋ poſitũ eſt ꝑ omnibus quaſi nihil habẽtes ⁊ oĩa poſſidẽtes. Vicinos dicit: q2 int̃ illos habitat eccleſia vſq3 in diẽ ſeꝑationis. Non eñ mõ fit diſceſſio corporalis. In ſinus eoꝝ dicit vtiq3 nũc in occultis: vt vindicta que in hac vita agit̃ i occulto: poſt innoteſcat in natiõib⁹ añ oculos noſtros. Homo nãq3 cũ dat̃ in reprobũ ſenſum in interiore ſinu accipit ſupplici-

Alia lr̃a. †improperiũ ipſoꝝ.

orũ meritũ futuroꝝ. †Opprobriũ eorũ qḋ exprobrauerũt tibi dñe. Hoc eis redde ſeptuplũ in ſinus eoꝝ: id eſt pro iſto opprobrio eos in occultis eorũ pleniſſime reproba. Tibi enim exprobrauerũt nomẽ tuũ ſe arbitrãtes i ſeruis tuis delere de t̃ra: ¶ Nos aũt pplus tuus. Generaliter accipiendũ de omni genere pioꝝ ⁊ veroꝝ

Alia lr̃a. †paſcue tue.

chriſtianorum. Nos ḡ quos ꝑdere ſe poſſe putauerũt pplus tuus. Et oues †gregis tui: Vt qui gloriat̃ in dño gloriet̃. Cõfitebimur tibi in ſeculũ: Alij aũt codices habent. Cõfitebimur tibi ineternũ. Ex ambiguo greco facta eſt iſta diuerſitas. Qḋ eñi habet grec⁹ εισ τον αιωνα et ineternũ ⁊ in ſeculũ interp̄tari põt: ſ3 pro loco intelligendũ quid melius interpretatũ ſit. Senſus ergo hui⁹ loci magis mihi videt̃ oſtẽdere: in ſeculũ dici oportere: id eſt vſq3 in finẽ ſeculi. Sequẽs aũt verſus more ſcripturarũ: maximeq3 pſalmoꝝ repetitio ſuꝑioris eſt ordine cõmutato: p̄us habens qḋ ibi eſt poſteri⁹: et poſterius qḋ ibi eſt p̄us. Nã qḋ ibi dictũ eſt: Cõfitebimur tibi: pro ip̃o hic dictum eſt: Annũciabimus laudem tuam. Qḋ itaq3 ibi dictũ eſt: in ſeculũ: pro ip̃o hic dictũ eſt: in generationẽ. Iſta quidẽ generatiõis repetitio ꝑpetuitatem ſignificat: ſiue vt nõnulli intelligũt: q2 due ſunt generatiões vetus ⁊ noua: ſed in hoc fit ſeculo vtraq3: qm̃ qui non renatus fuerit ex aqua ⁊ ſpiritu nõ intrabit in regnũ celorũ. Deinde quia i iſto ſeculo annũciat̃ laus dei: nam in futuro ſeculo cum videbimus eum ſecuti eſt: cui deinceps annũcietur nõ erit. Nos ergo populus tu⁹: ⁊ oues gregis tui: quas ꝑſeq̃ndo illi crediderũt ſe poſſe cõſumere: Cõfitebimur tibi in ſeculũ ꝑmanente vtiq3 eccleſia vſq3 in finem quã illi delere conati ſunt. ¶ In generationem ⁊ generationez: annũciabim⁹ laudem tuã. Que laus vt taceret̃ nos finire conati ſunt. Multis aũt iam locis ſanctarũ ſcripturarũ inſinuauim⁹ cõfeſſionem etiã pro laude poni: ſicuti eſt illḋ: hec dicetis in cõfeſſione: opa domini vniuerſa: qm̃ bona valde: maximeq3 illḋ qḋ ait ip̃e ſaluator: qui nullũ habebat oĩno peccatũ qḋ penitendo confiteret̃: Cõfiteor tibi pater domine celi ⁊ terre: q2 abſcõdiſti hec a ſapientibus: ⁊ reuelaſti ea paruulis. Hoc dixi: vt aptius intelligat̃: idẽ eſſe repetitũ in eo qḋ dictũ eſt: Annũciabim⁹ laudem tuam: qḋ ſupius dictũ erat: cõfitebimur tibi.

¶ Explicit Tractatus de pſ̃. LXXVIII.

Incipit Tractatus de pſ̃. LXXIX.

Non adeo multa ſunt in hoc pſalmo in quib⁹ ſermo nr̃ patiat̃ difficultatem vel intentio auditorũ intelligendi impedimẽtum. Proinde adiuuante domino cum affectu audiendi et videndi iam que ꝓphetata ⁊ predicata ſunt: tanq3 eruditi in ſchola chriſti currere debemus que plana ſunt: vt ſi forte obſcura exigunt officium interp̄tandi ea que plana ſũt legendi officium a me debeant flagitare. Cantatur hic de aduentu domini ⁊ ſaluatoris noſtri Ieſu chriſti: et de vinea eius: ſ3 cantat ille aſaph quãtum apparet illumiatus atq3 correctus: cuius nomine noſtis ſignificari ſynagogam. Deniq3 titulus pſalmi eſt. In finem pro his qui immutabuntur. Vtiq3 i melius. Quoniã chriſtus finis legis ideo venit: vt imutet in melius: et ait: teſtimoniũ ipſius aſaph: bonuz teſtimoniũ veritatis. Deniq3 h̃ teſtimoniũ ⁊ chriſtum ⁊ vineam confitetur: hoc eſt ca-

put ⁊ corpus:regem ⁊ plebem: paſtorem ⁊
gregē: ⁊ totum omniū ſcripturaꝝ myſteriū
chriſtū ⁊ eccleſiā. Cōcludit aūt titul⁹ pſal-
mi. Pro aſſyrijs. Aſſyrij interptant di-
rigentes. Iam ergo non ſit generatio que
cor non dirigit ſuū: ſed generatio iam diri-
gens. Ergo audiamus quid dicat in hoc
teſtimonio.

Expoſitio pſalmi.

Alia lřa. † regis. Alia lřa. † ouem.

Qui † paſcis iſrl' intēde: Quid
eſt: qui paſcis iſrael intēde? Qui
deducis velut † oues ioſeph.
Inuocatꝛ vt veniat: expectatꝛ vt veniat: de-
ſideratur vt veniat: ergo dirigentes inue-
niat. Qui deducis inquit velut oues Io-
ſeph. Ipm Ioſeph velut oues: ipe Ioſeph
oues ſunt: ⁊ ipſe Ioſeph ouis eſt. Audito
Ioſeph: ꝙꝙ et interpretatio eiuſ nominis
multū iuuet: ſignificat enim augmentū: et
ideo vtiqꝫ venit ille: vt mortificatū granū
multipliciter ſurgeret: hoc eſt augeretꝛ po-
pulus dei: tamē ex eo qđ iam noſtis conti-
giſſe de Ioſeph: veniat in mentē a fratrib⁹
venditus: veniat a ſuis exhonorat⁹: apud
alienigenas exaltatus: et intelligēs: in cui⁹
grege eſſe debeam⁹ ſimul cum illis qui iam
dirigunt cor ſuum: vt lapis reprobatus ab
edificantibus fiat in caput anguli: tenens
duos parietes de diuerſo veniētes: ſed in
angulo cōcordantes. Qui ſedes ſu-
per cherubim: Cherubim ſedes eſt glie
dei: ⁊ interpretatꝛ plenitudo ſcientie: ibi ſe-
det deus in plenitudine ſcientie. Licꝫ intel
ligamus cherubim ſublimes eſſe celoꝝ po-
teſtates atqꝫ virtutes: tamē ſi vis eris che-
rubim. Si eñ cherubim ſedes eſt dei: audi
quid dicat ſcriptura: Anima iuſti ſedes eſt
ſapiētie. Quō inquis ero plenitudo ſcien-
tie? Quis hoc implet? Habes vñ impleas:
Plenitudo legis caritas: Noli ꝑ multa ire
atqꝫ diſtēdi. Terret te ramoꝝ diffuſio: radi
cē tene: ⁊ de magnitudine arboris noli co-
gitare. Sit in te caritas: ⁊ neceſſe eſt pleni-
tudo ſcientie cōſequatꝛ. Quid eñ neſcit ꝙ
caritatem ſcit? Quādoquidē dictū eſt: de⁹
caritas eſt. Qui ſedes ſuꝑ cherubim

Alia lřa. † manifeſtare. † Effraim.

† appare. Idō eñ errauim⁹: qꝛ nō appare-
bas: Appare. Corā † Effrē ⁊ Beniamī
⁊ Manaſſe. Appare inquā coram gente
iudeorū: corā populo iſrael. Ibi eñ Effrē:
ibi Manaſſes: ibi Beniamin. Sed inter-
pretationē videam⁹: Effrem fructificatio:
Beniamin fili⁹ dextere Manaſſes oblit⁹.
Appare eñ corā fructificato corā filio dex-
tere: appare cum oblito: vt iam nō ſit obli-
tus: ſed venias illi in mentē q̄ liberaſti. Si
eñ genteſ cōmemorabuntꝛ: ⁊ cōuertentꝛ ad
dñm vniuerſi fines terre: populus ipſe de
Abraā veniēs: non habuit parietē ſuū qui
gaudeat in angulo cū ſcriptū ſit: Reliquie
ſalue fient? Excita potentiā tuā: Nā
infirmus eras qñ dicebatꝛ: Si filius dei eſt
deſcēdat de cruce. Nihil valere videbarꝭ:
ꝓualuit ſuꝑ te ꝑſecutor: ⁊ demonſtraſti hoc
antea: qꝛ ⁊ Iacob ipe ꝓualuit angelo in lu-
ctando. Quādo niſi vellet angel⁹? Et ꝓua
luit homo ⁊ victus eſt angelus: ⁊ victor hō
tenet angelū: ⁊ dicit: Nō dimittā te niſi bñ-
dixeris mihi. Magnū ſacramētū ⁊ ſtat vi-
ctus: ⁊ benedixit victorē: Vict⁹: qꝛ voluit:
carne infirm⁹: maieſtate fortꝭ. Et bñdixit:
vocaberis inq̄t iſrl': Tetigit tñ ⁊ femoris la
titudinē ⁊ aruit: eundēqꝫ hominē vnū fecit
⁊ benedictū ⁊ claudū. Vides claudicaſſe
populū iudeorū: vide ⁊ ibi ⁊ benedictū ge
nus apłoꝝ. Excita ḡ potentiā tuā. Q̄diu
videris infirm⁹? Crucifix⁹ ex infirmitate: re
ſurge in virtute. Excita potentiā tuam. Et
veni: vt ſaluos facias nos. Deus
cōuerte nos: Auerſi eñ ſum⁹ a te: ⁊ niſi Alia lřa.
tu cōuertas nō cōuertemur. Et † illumia † oſtende.
faciē tuam ⁊ ſalui erimus. Nūquid
ille obſcurā habet faciem? Non habet ob-
ſcurā faciē: ſed oppoſuit ei nubem carniſ: ⁊
tanqꝫ veluꝫ infirmitatis: ⁊ non eſt putatus
ipe cū penderet in ligno: agnoſcendus cuꝫ
ſederet in celo. Naꝫ ita factū eſt. Preſentē
in terra chriſtum: ⁊ miracula facienteꝫ non
agnouit aſaph: mortuū tñ poſt ea ꝙ reſur-
rexit et aſcendit in celū: agnouit cōpūctus
eſt: dixerat et de illo totū h̄ eſt teſtimonium
quomō agnoſcim⁹ in hoc pſalmo: Illumi-
na faciem tuā ⁊ ſalui erimus. Obtexiſti fa-
ciem tuā ⁊ egrotauim⁹: illūmina illā ⁊ ſalui Alia lřa.
erim⁹. Dñe de⁹ virtutū: † vſqꝫquo † quouſqꝫ.
iraſceris † in oratione ſerui tui. Iam † ſuper.
ſerui tui. Iraſcebaris in orōnē inimici tui:
adhuc iraſceris in orōneꝫ ſerui tui? Cōuer
tiſti nos agnouimus: ⁊ adhuc iraſceris in
orōnem ſerui tui? Ita plane iraſcerꝭ vt pa-
ter corrigēs: nō vt iudex damnās: ita pla-
ne iraſceris qꝛ ſcriptū eſt: Fili accedens ad
ſeruitutē dei: ſta i iuſticia ⁊ timore: ⁊ ꝑpara
aīam tuā ad temptationem. Ne putes iam
trāſiſſe iram dei: qꝛ cōuerſus eſt: trāſit: ſed
ne dānet ieternū: flagellat aūt non parcit:
qꝛ flagellat oēm filiū quē recipit. Si flagel
lari detrectas: recipi q̄re deſideras? Flagel-

lat autē omnē filium quem recipit. Flagel-
lat omnē qui ⁊ vnico non pepercit. Sed tñ
ꝙdiu iraſceris in orationem ſerui tui: non
iam inimici tui. Sed iraſceris in oratōnem
Alia lr̃a. ſerui tui: ꝙdiu: Sequit. Cibabis noſ
† potū dabis pane lachrymaru: et †potabis nos
nobis in i lachrymis in mēſura. Quid eſt i mē
ſura? Apoſtolū audi. Fidelis deus qui nō
vos permittit temptari: ſupra ꝙ poteſtis
ferre. Ipa eſt menſura ꝓ viribus tuis: ipſa
eſt menſura vt erudiaris: non vt oppꝛima-
ris. Poſuiſti nos in cōtradictio-
nem vicinis noſtris: Plane factū eſt:
id eſt ꝺ́ aſaph electi ſunt q̇ irent ad gentes:
⁊ ꝑdicarent chriſtū: ⁊ diceret eis: Quis eſt
iſte nouoꝝ demonioꝝ annūciator? Po-
ſuiſti nos in cōtradictionē vicinis noſtris.
Cum eñ ꝑdicabant cui cōtradicebat: quē
ꝑdicabāt mortuū reſurrexiſſe xp̄m. Quis
h̄ audiat? Quis hoc nouerit? Noua res: ſꝫ
ſigna conſequebant: ⁊ incredibili rei fideꝫ
miracula faciebāt. Contradicebat: ſed cō-
tradictoꝛ vincebat: ⁊ ex cōtradictore fide-
lis efficiebat. Ibi tamen magna flāma: ibi
martyꝛes cibati de pane lachꝛymarū: ⁊ po
tati in lachꝛymis: ſed in mēſura: nō amplꝰ
ꝙ poterāt ferre: vt poſt mēſurā lachꝛyma-
rum ſequeret corona gaudioꝝ. Et inimi
ci noſtri ſubſannauerūt nos. Et vbi
ſunt q̇ ſubſannauerūt? Diu dictū eſt: Qui
ſunt iſti colentes mortuū: adorantes cruci
fixum? Diu dictum eſt: Ubi ē naſus ſub-
ſannantiū? Nōne nunc qui reprehendunt
in cauernas fugiunt ne videant? Et inimi-
Alia lr̃a. ci noſtri ſubſannauerūt nos. Sed videtis
† nō habet. quid ſequat. †Domine deus virtu-
Alia lr̃a. tū cōuerte nos: ⁊ oſtende faciē tuā
† de ⁊ ſalui erimus. Uineam †ex egy
pto trāſtuliſti: eieciſti gentes ⁊ plā
taſti eam. Nouimus: factū eſt. Que gen
tes eiecte ſūt? Ammorrei: cethei: hiebuſei:
gergeſei ⁊ euei: quibꝰ expulſis et victis: in-
troductus eſt populꝰ ex egypto liberatus i
terram ꝓmiſſionis. Unde vinea eiecta ſit:
⁊ vbi plātata ſit audiuimꝰ: videamꝰ quid
deinde factum eſt: quomodo creuerit: quā
tum creuerit: quid occupauerit. Uineā ex
Alia lr̃a. egypto tranſtuliſti: eieciſti gentes et plan-
† dux itineris taſti eam. †Uiā feciſti in conſpectu
fuiſti. eius: ⁊ plantaſti radices eius ⁊ im
pleuit terram. Nūquid impleret terraꝫ:
niſi via fieret in cōſpectu eius? Que via fa
cta eſt in cōſpectu eius? Ego ſum inq̄t via
⁊ veritas ⁊ vita. Merito impleuit terram.
Hoc dictū modo de vinea iſta qꝺ́ ꝑfectum
eſt vſqꝫ in finem: Uerūtamē quid pꝛius?
Operuit montes vmbꝛa eius et Alia lr̃a.
arbuſta eius cedros dei. †Exten- † Extendit.
diſti palmites eius vſqꝫ ad mare: ⁊
vſqꝫ ad flumē ꝓpagines eius. Hoc
deſiderat officium expoſitoꝛis: non ſufficit
lectoꝛis ⁊ laudatoꝛis: adiuuate me inten-
dendo. Solet eñ vinea huius cōmemora
tio in hoc pſalmo caliginem facere minus
intentis. Etenim magnitudo vinee huius
iam a nobis explicata eſt: ⁊ vnde facta eſt:
⁊ vnde facta ſit magna: ꝑdictuꝫ eſt: Uiam
feciſti in cōſpectu eius: ⁊ plantaſti radices
eius: ⁊ impleuit terram. Hoc de ꝑfectione
ipius dictum eſt. Sed tñ ꝑma gens Iudea
fuit iſta vinea. Gens autē Iudea vſqꝫ ad
mare: ⁊ vſqꝫ ad flumen regnauit. Uſqꝫ ad
mare apparet in ſcriptura qꝺ́ mare ibi vici-
num ſit: Et vſqꝫ ad flumē iordanē. Trans
iordanē eñ aliquid iudeoꝝ collocatū eſt:
infra iordanē aūt tota gens. Ergo vſqꝫ ad
mare: ⁊ vſqꝫ ad flumen regnū iudeoꝝ: re-
gnū iſrael: nō autē a mari vſqꝫ ad mare: ⁊ a
flumine vſqꝫ ad terminos orbis terre. Illa
iam perfectio vinee eſt: de qua hic ꝑdixit:
Uiā feciſti in cōſpectu eiꝰ: et plantaſti radi
ces eius ⁊ impleuit terram. Cum tibi ergo
ꝑdixiſſet ⁊ ꝑfectionē: rediit ad initium: de
quo initio ſit facta ꝑfectio. Initiū vis audi
re? Uſqꝫ ad mare: ⁊ vſqꝫ ad flumē. Finem
vis audire? Dn̄abit a mari vſqꝫ ad mare: ⁊
a flumīe vſqꝫ ad terminos oꝛbis terre: hoc
eſt: impleuit terrā. Uideamꝰ ergo teſtimo-
nium aſaph: quid factum eſt pꝛime vinee:
quid eſt expectandū ſecunde vinee: immo
eidem vinee: Ipa eſt eñ: nō eñ altera eſt:
Inde chriſtꝰ ſalꝰ ex iudeis: inde apoſtoli:
inde ꝑmi credētes ⁊ ꝑcia rerū ſuarū añ pe-
des apl'oꝝ ponētes: inde oīa h̄. Et ſi aliq̇ ex
ramis fracti ſūt ꝓpꝰ incredulitatē fracti ſūt:
tu aūt ꝓplus gentiū fide ſta: noli altū ſape:
ſꝫ time. Nā ſi deus naturalibꝰ ramis nō pe
percit: neqꝫ tibi parcet. Si autē altū ſapis:
nō tu radicē poꝛtas: ſed radix te. Quid ḡ
vinea añ cuiꝰ ꝯſpectū fctā ē via? Facta ē vt
ipleret terrā. Pꝛio vbi fuit? Opuit mōtes
vmbꝛa eiꝰ. Qui ſunt montes? Prophete.
Quare opuit illos vmbꝛa eiꝰ? Quia obſcu
re locuti ſunt. Quare futura annunciata
ſunt? Audis a prophetis: obſerua ſabba-
tum: octauo die circūcide infantē: offer ſa-

crificiũ arietis: vituli: hirci noli moueri vm
bra eius ē cooperiēs montes dei: veniet et
poſt vmbram manifeſtatio. Et arbuſta eiꝰ
cedros dei: id eſt cooperuit cedros dei al-
tiſſimas ſedes dei. Sũt eñ cedri ſignificā-
tes ſupbos euertēdos. Cedros libani alti-
tudines mõi: Operuit creſcēdo vinea iſta
ꝛ montes dei omnes ſanctos ꝓphetas pa-
triarchas. Sed quouſqꝫ extendiſti palmi-
tes eius: Uſqꝫ ad mare et vſqꝫ ad flumen
ꝓpagines eius. Inde quid: **Ut quid
deſtruxiſti maceriā eius:** Jam vide-
tis euerſam illaꝫ gentem iudeorum: iam ex
alio pſalmo audiſtis: In dolabro ꝛ fracto-
rio deiecerunt eaꝫ. Quãdo fieret: niſi eius
maceria deſtrueret̃: Que eſt maceria eius:
Munitio eius. Extitit enim ſuperba ad-
uerſus plantatorem ſuum: et ſeruos ad ſe
miſſos ꝛ petentes mercedem: coloni flagel
lauerunt: ceciderunt: occiderunt: Uenit et
vnicus filius: dixerunt: Hic eſt heres veni-
te occidamus eum: ꝛ noſtra erit hereditaſ:
occiderunt ꝛ extra vineam ꝓiecerunt: pro-
iectus magis poſſidet vnde proiectus eſt.
Sic ei minat̃ per Eſaiam: Deſtruam ma-
ceriam eius. Quare: Expectaui eñ vt fa-
ceret vuam: fecit autē ſpinas. Expectaui
inde fructuꝫ: ꝛ inueni peccatũ. Quid ergo
queris o aſaph: Ut quid deſtruxiſti mace-
rius eius: Tu eñ neſcis. Quare: Expecta
ui vt faceret iudiciũ: ꝛ fecit iniquitatē. Nõ
erat deſtruenda maceria eius: Et venerũt
gentes: deſtructa maceria: inuaſa ē vinea:
ac deletum regnum iudeorũ. Hoc primuꝫ
plangit: ſed non ſine ſpe. De directiõe eñ
cordis iam loquit̃: id eſt ꝓ aſſyriis: pro di-
ripiētibus pſalmus ē. Ut quid deſtruxiſti
maceriam eius: **Et vindemiant eam**
Alia lra. † qui ꝑtergrediunt̃. † Extermiauit.
omnes † tranſeuntes viam. Quid eſt
viam trãſeuntes: Temporaliter dominan-
tes. † **Deuaſtauit eam aper de ſil-
ua:** Aprũ de ſilua quid intelligimus: Iu-
deis porcus aduerſus eſt: et in porco po-
nunt tanqꝫ immũdiciam gentium. A gen-
tibus autem euerſa eſt gens iudea: ſed rex
ille qui euertit: nõ tñ porcus immũdus: ſꝫ
etiã aper fuit. Quid eniꝫ aper: niſi porcus
ſeuus: porcus ſuperbus: Aper de ſilua va
ſtauit eam: de ſilua gentium. Eteni illa vi-
nea erat: gentes auteꝫ ſilue erant. Sed qñ
crediderunt gentes: quid dictum eſt: Tũc
exultabunt omnia ligna ſiluarũ. Deuaſta-
uit eam aper de ſilua. **Et ſingularis fe-
rus depaſtus eſt eam.** Quid eſt ſingu
laris ferus: Ipſe aper qui deuaſtauit eam.
Singularis ferus: ſingularis qꝛ ſuperbus.
Hoc enim dicit omnis ſuperbus: Ego ſuꝫ
ego ſum: ꝛ nemo: Sꝫ q̃ fructu hec: **Deꝰ
virtutum cõuertere:** Quis hec facta
ſint: conuertere. **Reſpice de celo ꝛ vi-
de ꝛ viſita vineam iſtam. Et pfi-
ce eam quã plantauit dextera tua.**
Non aliam inſtitue: ſed hanc perfice. Ipm
eſt enim ſemen Abraam: ipſum eſt ſemē in
quo benedicunt̃ omnes gentes: ibi eſt ra-
dix vbi portatur oleaſter inſertus. Perfi-
ce vineam iſtaꝫ quã plantauit dextera tua.
Sed vbi perficit: **Et ſuper filium ho-
minis quem cõfirmaſti tibi.** Quid
euidētius: Quid adhuc expectatis vt vo-
bis diſputando exponamus: ꝛ non potius
vobiſcuꝫ admirando clamemus. Perfice
vineam iſtam quã plantauit dextera tua: ꝛ
ſuper filium hominis eam perfice: Quem
filium hominis: Quē cõfirmaſti tibi: Ma
gnum firmamentũ: edifica quãtum potes:
fundamētũ aliud nemo põt ponere ꝑter id
quod poſituꝫ eſt: quod eſt chriſtus Jeſus. Alia lra.
† **Succenſa igni ꝛ † effoſſa: ab in-** † Incenſa. † ſuffoſſa.
crepatione vultꝰ tui peribunt. Que
ſunt ſuccenſa igni ꝛ effoſſa: que peribũt ab
increpatiõe vultus tui: Uideamꝰ et intelli-
gamus q̃ ſunt igni ſuccēſa ꝛ effoſſa. Quid
increpauit chriſtus: Peccata. Ab increpa
tione vultus eius peccata perierũt. Qua-
re ergo peccata igni ſuccēſa ꝛ effoſſa: Om
nia peccata due res faciunt in homine cu-
piditas et timor. Cogitate diſcutite interro
gate corda veſtra: ꝑſcrutamini cõſciētias:
videte vtrũ poſſint eē peccata: niſi aut cupi
endo aut timendo. Proponit̃ premium vt
pecces: id eſt quod te delectet facis ꝓpter
qđ cupis: ſed forte nõ duceris donis: terre-
ris nimis: facis propter quod times. Cor-
rumpere te vult aliquis: vt dicas: ꝟbi gra-
tia: falſuꝫ teſtimoniũ. Innumerabilia ſũt:
ſed planiora ꝓpono: de quibus cetera cõ-
ſiciaris. Attendiſti tu deum: et dixiſti i ani-
mo tuo: quid ꝓdeſt homini ſi totum mun-
dum lucretur: anime auteꝫ ſue detrimentũ
patiat̃: Nõ adducor premio: vt perdã ani
mã meã ꝓ lucro pecunie. Conuertit ille ſe
ad incutiendũ metuꝫ qui premio corrum-
pere non valuit: incipit minari damnum:
expulſionem: cedes fortaſſis et mortē. Ibi
iam ſi cupiditas non valuit: forte timor

valebit vt pecces. Porro autem ſi de ſcripturis: ſicut contra cupiditatē venit tibi in mentē: Quid ꝓdeſt homini: ſi totū mundū lucretur: anime autē ſue detrimentū patiatur? Veniat etiā contra timorem in mentē: Nolite timere eos qui corpꝰ occidūt: animam autem non poſſunt occidere. Quicunqꝫ te vult occidere vſqꝫ ad corpus: ei licet: vſqꝫ ad animam non licet. Anima tua non morietur: niſi tu eam volueris occidere. Perimat aliena iniquitas tuam carnē: dum ſeruet veritas animā tuam. Si autez a veritate reſilieris: quid tibi amplꝰ facturus eſt inimicus: ꝗ tu tibi ipſe facis? Inimicus ſeuiens carnem poteſt occidere: tu aūt dicendo falſum teſtimoniū animam occidis. Audi ſcripturam: Os quod mentitur occidit animā. Itaqꝫ fratres mei ad omne recte factum: amor ⁊ timor ducit. Vt facias: bene amas deū: ⁊ times deū: vt aūt facias male: amas mūdum: ⁊ times mundū. Hec duo conuertant ad bonuz. Amabas terram: ama vitam eternam: timebas mortem: time gehēnam. Quicquid tibi iniquo ꝓmiſerit mūdus: nūquid pōt dare quātū dabit iuſto deus? Quicquid tibi iuſto minatus fuerit mūdus: nūquid poteſt facere quod facit iniquo deus? Vis audire quid daturꝰ eſt deus: ſi iuſte vixeris? Venite benedicti patris mei percipite regnum quod vobis paratum eſt ab origine mundi. Vis videre quid facturus eſt impijs? Ite i ignē eternum: qui paratus eſt diabolo et angelis eius. Bene quidem tu nihil aliud vis: ꝗ vt bene tibi ſit. Nam in eo qđ amas: vis vt bene tibi ſit: ⁊ in eo qđ times: non vis vt male tibi ſit: ſed non in ea regione queris: in qua querendum eſt. Feſtinas. Naz ⁊ ſine indigentia vis eſſe: ⁊ ſine moleſtia. Bonum eſt qđ vis: ſed tolera quod non vis: vt aſſequaris quod vis. Proinde illius facies delens peccata: quid faciet? Que ſūt peccata? Succenſa igni ⁊ effoſſa. Quid fecerat amor malus? Tanqꝫ ignem ſuccenderat. Quid fecerat timor malus? Tanqꝫ effoderat. Amor q̄ppe inflāmat: timor humiliat: Idō peccata mali amoris igne ſuccēſa ſunt: peccata mali timoris effoſſa ſūt. Humiliat ⁊ bonus timor: accendit ⁊ bonꝰ amor: ſed aliter atqꝫ aliter. Nam et colonꝰ intercedens pro arbore que fructus nō dabat ne ſubuerteret ait: Circūfodio eum et adhibebo cophinum ſtercoris. Foſſa ſignificat piam humilitatē timentis: et ſtercoris cophinus ſordes vtiles penitētis. De igne autē boni amoris: ignē inqt veni mittere in mūdum: quo igne inardeſcant ſpiritu feruentes: ⁊ dei ac ꝓximi caritate flagrantes: ac per hoc ſicut omnia iuſta opera: bono timore: ⁊ bono amore fiunt: ſic malo amore: et malo timore omnia peccata cōmittunt. Ergo ſuccenſa igni et effoſſa omnia ſcilicet peccata ab increpatiōe vultus tui peribūt.

Fiat manus tua ſuper virū dextere tue: ⁊ ſuper filiū hominis quē cōfirmaſti tibi. Et nō diſcedimꝰ a te: Quādiu generatio praua ⁊ amaricās: ⁊ que cor non dirigit ſuum: dicat aſaph: vt oſtēdat ſe miſericordia tua. Fac bene cum vinea tua: perfice illam: quoniā cecitas ex parte i iſrael facta eſt: vt plenitudo gentiuz introiret: et ſic oīs iſrael ſaluus fieret: Demōſtrata facie tua ſuper virum dextere tue quem confirmaſti tibi: non diſcedimus a te. Quādiu nos increpas? Quādiu accuſas? Hoc fac ⁊ non diſcedimus a te. **Viuificabis nos ⁊ nomen tuū inuocabimus.** Tu nobis dulcis eris: viuificabis nos. Naz prius amabamus terram nō te: ſed mortificaſti membra noſtra que ſunt ſuper terram. Illud enim vetus teſtamentuz habēs promiſſa terrena: hoc videtur ſuadere: ne gratis colatur deus: ſed quia aliquid dat in terra: ideo diligit. Quid amas vt deum non ames? Dic mihi: Ama ſi potes aliquid quod ille nō fecit. Circūſpice vniuerſam creaturam: vide vtrum alicubi cupiditatis viſco tenearis: ⁊ a diligēdo creatorem impediaris: niſi ea re quam creauit ipſe quem negligis. Quare autē amas iſta: niſi quia pulchra ſunt? Poſſunt eſſe tam pulchra: ꝗ ille a quo facta ſunt? Miraris hec: quia illum non vides: ſed per ea que miraris ama quem non vides. Interroga creaturam ſi a ſeipſa eſt: remane in illa. Si autem ab illo eſt: non ob aliud pernicioſa eſt amatori: niſi quia preponitur creatori. Quare hoc dixi? Propter verſum iſtum fratres. Mortui ergo erant qui propterea deum colebant: vt eis ſm carnem bn̄ eſſet. Sapere eīm ſm carnem mors eſt: ⁊ mortui ſunt qui non deum gratis colunt: id eſt: qꝛ ipſe bonꝰ eſt: nō quia dat talia bona q̄ dant ⁊ non bonis. Pecuniam vis a deo: habet ⁊ latro: vxorem: fecūditatem filiorū: ſalutem corporis dignitatem ſeculi: attende ꝗ

multi mali habent: hoc eſt totum propter
quod eum colis. Mutabunt pedes tui: pu-
tabis te ſine cauſa colere: quãdo in eis vi-
des iſta qui eum non colunt. Ergo iſta dat
omnia etiam malis: ſe ſolum ſeruat bonis.
Uiuificabis nos: nam mortui eramus: qñ
terrenis rebus inherebamus: mortui era-
mus quãdo terreni hominis imaginẽ por-
tabamꝰ. Uiuificabis nos: innouabis nos:
vitam interioris hominis dabis nobis. Et
nomen tuũ inuocabimꝰ: id eſt te diligimꝰ:
tu nobis dulcis eris remiſſor peccatorum
noſtrorũ: tu eris totum premiũ iuſtificato-
rum. ¶ Domine deus virtutũ con-
uerte nos: ⁊ oſtende faciem tuam ⁊
ſalui erimus.

¶ Explicit Tractatus de pſ̃. LXXIX.

Incipit Tractatus de pſ̃. LXXX.

Lo qui ad vos de pſenti pſalmo ſuſ-
cepimus: adiuuet vocem noſtraꝫ
qui ⁊ veſtram. Etenim aliquãto ẽ
obtunſior: dabit ei vires intentio audien-
tium: et adiutorium iubentis vt loquar.
¶ Titulum habet pſalmus iſte. ¶ In fi-
nem pro torcularibus quinta ſab-
bati: pſalmus ipi aſaph. In vnum ti-
tuluꝫ multa ſunt cõgeſta myſteria: ita tamẽ
vt limen pſalmi indicet interiora. Cum de
torcularibꝰ locuturi ſumus: nemo veſtrum
aliqͫd expectet nos dicturos eſſe ꝺ lacu: de
prelo: de fiſcinis: quia nec ipe pſalmꝰ hoc
habet: ⁊ ideo magis indicat myſteriũ. Nã
ſi aliquid tale pſalmi cõtineret: non deeſſet
qui putaret ad litteram eſſe accipiẽda tor-
cularia: nec aliqͫd illic tale amplıꝰ requirẽ-
dum: nec myſtice aliquid poſitum ⁊ ſacra-
te ſignificatũ: ſed diceret ſimpliciter: pſal-
mus de torcularibus loquitᷓ. Et tu mihi ne-
ſcio quid aliud ſuſpicaris: nihil hic tale au-
diſtis cum legeretᷓ. Ergo accipite torcula-
ria myſteriuꝫ eccleſie quod nũc agitur. In
torcularibus animaduertimꝰ quedaꝫ tria:
preſſuram: ⁊ de preſſura quedaꝫ duo: vnũ
recõdendũ: alterum ꝓiciendum. Fit ergo
in torculari ꝯculcatio: tribulatio: pondus:
⁊ in his oleum eliquatᷓ occulte in gemella-
riuꝫ: amurca publice ꝑ plateas currit. In-
tendite ad magnũ hoc ſpectaculũ. Nõ enĩ
deſinit deus dare nobis quod cum magno
gaudio ſpectemus: aut circi inſania huic
ſpectaculo cõparanda eſt. Illa ad amur-
cam pertinet: hoc ad oleum. Quãdo ergo
auditis contumaciter garrire blaſphemos
⁊ dicere: abundare preſſuras temporibus
chriſtianis: ſcitis enim quia hoc amant di-
cere: ⁊ vetus quidẽ: ſed a temporibus chri-
ſtianis cepit ꝓuerbium: Non pluit deus:
duc ad chriſtianos: ꝙꝙ priores iſta dixerũt.
Iſti aũt modo dicunt: ⁊ quia pluit deꝰ: di-
cant chriſtiani: nõ pluit deus: nõ ſemina-
mus: pluit deus: nõ trituramus: ⁊ inde vo-
lunt ſuperbire vnde deberent amplius ſup-
plicare: eligẽtes blaſphemare ꝙ̃ orare. Cũ
ergo iſta cõmemorant: cum iſta iactant: cũ
iſta dicunt: ⁊ cõtumaciter dicunt: non cum
timore: ſed cum elatione: non vos pertur-
bent. Puta enim quia preſſure abũdant:
tu oleum eſto. Nigra tenebris ignorantie
amurca inſultet: ⁊ illa tanꝙ per plateas ꝓ-
iecta publice inſultet: tu apud te in corde
tuo: vbi qui videt in occulto reddet tibi: li-
quare in gemellarium. Oliua in arbore q̇-
buſdam quidem tempeſtatibus agitatur:
non tamẽ preſſuris torcularis atteritᷓ: ideo
vtrũꝗ ſimul pendet ex arbore: ⁊ quod pro-
ĳciendum eſt: ⁊ quod recondendũ. At vbi
ad torcular ⁊ preſſuras ventũ fuerit: vtrũ-
ꝗ diſcernitᷓ: dirimitᷓ: ⁊ aliud appetitur: aliꝺ
reſpuitᷓ. Uultis noſſe vim torcularium iſto-
rum? Ut vnum aliquid dicam: vnde et ipi
murmurant qui ea faciunt: quãte inquiunt
rapine temporibus noſtris: quãte preſſure
innocentiũ: quãte expoliationes rerũ alie-
narum? Ita ſane in amurcam attenditis:
quia rapiuntᷓ res aliene: in oleum non attẽ-
ditis: q̇a pauperibꝰ donantur et proprie.
Non habebat antiquitas tales raptores
rerum alienarum: ſed nõ habebat antiqui-
tas tales donatores rerum ſuarum. Ali-
quanto eſto curioſior in torculari: noli hoc
ſolũ videre quod publice fluit: eſt aliquid
qꝺ querendo inuenias: Diſcute: audi: co-
gnoſce ꝙ̃ multi faciunt quod ex ore domi-
ni cum audiſſet vnus diues triſtis abceſſit.
Ex euangelio multi audiunt: Uade vende
omnia que poſſides: et da pauperibus: et
habebis theſaurum in celis: ⁊ veni ſeque-
re me. Non attendis ꝙ̃ multi id faciunt?
Pauci inquiunt ſunt: ipſi tamẽ pauci oleũ
ſunt: et qui bene vtuntᷓ his rebꝰ quas poſ-
ſident ad oleum pertinent. Adiunge om-
nia: et videbis patriſfamilias tui plenas
apothecas. Uides raptorem qualeꝫ nun-
ꝗ vidiſti: vides cõtemptorem rerum ſua-

rum qualem nunq̄ vidiſti. Lauda torcularia: implet ꝓphetia de Apocalypſi: Juſt⁹ iuſtior fiat: ⁊ ſordid⁹ ſordeſcat adhuc. Ecce torcularia in hac ſententia: Juſtus iuſtior fiat: ⁊ ſordidus ſordeſcat adhuc. Quare ⁊ quinta ſabbati? Quid eſt hoc? Recurramus ad prima opera dei: ne forte ibi aliquid inueniamus quo ⁊ ſacramentū intelligamus. Sabbatum enim ſeptimus dies eſt: quo requieuit deus ab omnibus operibus ſuis: magnū intimans myſteriū quietis noſtre future ab omnibus operibus noſtris. Prima ſabbati dicitur primus dies: quem dominicū etiam nominamus: ſecūda ſabbati ſecūdus dies: tertia ſabbati tertius dies: quarta ſabbati quartus dies: q̄nta ergo ſabbati quintus dies a dominico die: poſt quem ſexta ſabbati ſextus dies: et ipſum ſabbatū ſeptimus dies. Videte itaq̄ quibus loquatur hic pſalmus. Videtur enī mihi quoniā baptizatis loquitur. Quinto enim die deus ex aquis creauit animalia. Quinto die: id eſt quinta ſabbati dixit deus: Producant aque reptilia animarū viuarum. Videte ergo vos in quibus iam ꝓduxerunt aque reptilia animarū viuaꝝ. Vos enim ad torcularia pertinetis: ⁊ ī vobis quod produxerūt aque: ⁊ aliud eliquatur: aliud proijcitur. Sunt enim multi non digne viuentes baptiſmo quod perceperunt. Q̄ multi enim baptizati hodie circūimplere: q̄ iſtam baſilicam maluerunt? Q̄ multi baptizati: aut caſas in vicis faciunt: aut non fieri ↄquerunt? Pſalmus aūt iſte ꝓ torcularib⁹ et quinta ſabbati cantat̄: ⁊ in preſſura diſcretionis: et in ſacramento baptiſmi cantat̄ ipſi aſaph. Aſaph homo hoc nomine fuit quidam appellatus: ſicut Idithun: ſicut Chore: ſicut alia nomina que inuenimus in titulis pſalmorū: interpretatio tamē nominis myſterium indicat occulte veritatis. Aſaph quippe latine dicit̄ cōgregatio. Ergo pro torcularib⁹ quinta ſabbati cantatur ipſi aſaph: id eſt pro preſſura diſcernente baptizatis: et ex aqua renatis cantat̄ pſalmus dominice cōgregationis. Titulū in limine legimus: ⁊ in his predijs quid ſibi velint intelleximus. Jam ſi placet etiā ipſam domū opis: id eſt ipſius torcularis interiora videamus: intremus: in his inſpiciamus et gaudeamus: timeamus: appetamus: fugiamus. Omnia enim hec inuenturi eſtis in hac interiore domo: id eſt in textu ipſius pſalmi cum legere: et adiuuante domino quod donauerit loqui ceperimus. Ecce vos aſaph congregatio domini.

Expoſitio pſalmi.

EXultate deo adiutori noſtro: Vos qui congregati eſtis hodie: vos hodie aſaph domini: ſiquidē vobis canitur pſalmus ipſi aſaph: Exultate deo adiutori noſtro. Exultant alij circa vos deo: exultant alij deceptori ſuo: exultate vos adiutori vr̃o. Exultāt alij deo ſuo ventri ſuo: exultate vos deo veſtro adiutori noſtro. **Jubilate deo Jacob.** Quia ⁊ vos ꝑtinetis ad Jacob: immo vos eſtis Jacob minor popul⁹ cui ſeruit maior. Jubilate deo Jacob. Quicq̄d verbis explicare nō potueritis: nō ideo tamē ab exultatione ceſſetis: qđ poteritis explicare clamate: quod non poteſtis iubilate. Etenim ex abundantia gaudiorum: quia verba ſufficere non poſſunt: in iubilationē ſolent erūpere: Jubilate deo Jacob. **†Accipite pſalmum ⁊ date tympanū:**

Alia lr̃a. †Sumite.

Et accipite ⁊ date. Quid accipite? quid date? Accipite pſalmū: ⁊ date tympanū. Dicit quodam loco apoſtolus Paulus: reprehendens et dolens ꝙ nemo illi cōmunicauerit in ratione dati ⁊ accepti. Quid eſt in ratione dati ⁊ accepti: niſi quod alio loco aperte expoſuit: ſi nos vobis ſpiritualia ſeminauimus: magnum eſt ſi nos carnalia veſtra metamus? Et verum eſt ꝙ tympanum quod de corio fit ad carnem pertinet. Pſalmus ergo ſpiritualis eſt: tympanū carnale. Ergo plebs dei: cōgregatio dei accipite pſalmū: ⁊ date tympanū: accipite ſpiritualia ⁊ date carnalia: Hoc ē quod et vos ad illam menſam beati martyris exhortati ſum⁹: vt accipientes ſpiritualia: daretis carnalia. Hec enim que extrahunt̄ ad tempus ad recipienda corpora: vel viuorum vel mortuorū neceſſaria ſunt: ſed tempore ꝑtereunti: Nunquid poſt iudicium dei iſtas fabricas in celum leuabimus? Sine his tamen hoc tempore agere que ad poſſidendum celum pertinent non poterimus. Si ergo auidi eſtis in ſpiritualib⁹ accipiēdis: deuoti eſtote in carnalib⁹ erogandis. Accipite pſalmū ⁊ date tympanū: exigite vocem noſtrā: reddite manus veſtras. **Pſalterium iocūdum cum cithara.** Memini nos aliquādo differētiā pſalterij ⁊ citharę intimaſſe caritati vr̃e: ſtudioſi q̄ memi-

nerunt recognoſcant: qui vel non audierunt: vel non meminerūt diſcant. Iſtorum duorū organorum muſicorum: pſalterij et cithare hec differentia eſt: quod pſalteriuꝫ lignum illud cōcauū vnde canore chorde reddunt in ſuperiore parte habet: deorſum feriunt chorde vt deſuper ſonēt: in cithara vo hec eadem cōcauitas ligni partē inferiorem tenet: tanꝗ̄ illud ſit de celo: hoc de terra. Celeſtis enim eſt pdicatio verbi dei: ſed ſi expectamus celeſtia: non ſumus pigri ad operanda terrena: quia pſalterium iocundum: ſed cum cithara. Hoc alio modo dictum eſt quod ſupra: Accipite pſalmum et date tympanū. Hic ꝓ pſalmo pſalterium: ꝓ tympano cithara poſita eſt. Hoc tamen admoniti ſumus: vt predicatōni verbi dei corporalibus reſpondeamus operibus.

Alia lra.
† Buccinate.

†Tuba canite: Hoc eſt clarius ⁊ fidētius predicate: ne terreamini: ſicut ait propheta quodam loco: Exclama: ⁊ exalta ſicut tuba vocem tuam. Tuba canite. †In initio menſis tube. Preceptū erat in initio menſis vt tuba canerent: et hoc vſꝗ̄ nūc iudei corporaliter faciunt: ſpiritualiter non intelligunt. Initiū enim menſis noua luna eſt. Noua luna: noua vita eſt. Quid eſt noua luna? Si qua igitur in chriſto noua creatura. Quid eſt tuba canite in initio menſis tube? Cum tota fiducia nouam vitam predicate: ſtrepitum vite veteris nolite metuere. Quia preceptū †ipi iſrael eſt: ⁊ iudiciū deo Iacob. Ubi preceptum: ibi iudicium. Qui eñ in lege peccauerunt: per legē iudicabunt. Et ipſe precepti dator dominꝰ chriſtus: verbum caro factum: in iudiciū inquit veni in hunc mūdum: vt qui non vident videant: ⁊ qui vident ceci fiant. Quid eſt: vt qui non vidēt videant: ⁊ qui vident ceci fiant: niſi homines exaltent: ſuperbi deficiant? Non enim qui vident ceci fiant: ſed qui ſibi videre videntur de cecitate conuincant. Hoc agit myſteriū torcularis: vt qui non vident videant: ⁊ qui vidēt ceci fiant. Teſtimoniū in Ioſeph poſuit illud: Eia fratres quid eſt? Ioſeph interpretat augmētatio. Meminiſtis: noſtis Ioſeph in egyptū venditum: chriſtus ad gentes tranſiens. Ibi Ioſeph poſt tribulationes exaltatus: et hic chriſtꝰ poſt paſſionē martyrū glificatꝰ. Ergo ad Ioſeph magis gentes ptinent: et ideo augmentatio: quia multi filij deſerte magis ꝗ̄ eius que habet virum. Teſtimoniū in Ioſeph poſuit illud. Dum exiret de terra egypti: Uidete ⁊ hic ſignificari quintā ſabbati: quādo exijt de terra egypti Ioſeph: id eſt populus multiplicatus per Ioſeph: per mare rubrum traiectus eſt. Et tunc ergo pduxerūt aque reptilia animarū viuarum. Nihil aliud illud tunc in figura portendebat tranſitꝰ populi per mare: niſi tranſitū fidelium p baptiſmū: teſtis ē apoſtolus: Nolo enim vos inquit ignorare fratres: qꝛ patres noſtri omnes ſub nube fuerunt: ⁊ omnes per mare tranſierunt: ⁊ omnes in Moyſe baptizati ſunt. Nihil ergo aliud ſignificabat tranſitus per mare: niſi ſacramentū baptizatorū: nihil aliud inſequētes egyptij: niſi abundantiā pteritoruꝫ delictorum. Uidetis euidentiſſima ſacramenta. Premunt egyptij: vrgent: inſtant ergo peccata: ſed vſꝗ̄ ad aquam? Quid ergo times qui nōdum veniſti: venire ad baptiſmū chriſti: tranſire per mare rubrū. Quid eſt rubrum? Sanguine domini cōſecratuꝫ. Quid times venire? Conſcientia forte aliquorum imanium delictorum ſtimulat: et excruciat in te animū: et dicit tibi tam magnū eſſe illud quod cōmiſiſti: vt deſperes tibi dimitti. Time ne remaneat aliquid peccatorum: ſi vixit aliquis egyptiorū. Cum autē tranſieris rubrum mare: cuꝫ eductus fueris a delictis tuis ī manu potenti ⁊ brachio forti: pcepturus es myſteria que non noueras: quia et ipſe Ioſeph cum exiret de terra egypti. Linguā quā non nouerat audiuit. Audies linguam quaꝫ non noueras: quam modo audiunt ⁊ recognoſcunt teſtantes ⁊ ſcientes qui norunt. Audies vbi debeas cor habere: quod modo cum dicerem multi intellexerūt ⁊ acclamauerunt: reliqui multi ſteterunt: quia nōduꝫ linguam quā non nouerant audierūt. Accelerent ergo: tranſeant: diſcant. Linguam quā nō nouerat audiuit. †Auertit ab oneribus dorſum eius. Quis auertit ab oneribus dorſuꝫ eiꝰ: niſi ille q̇ clamauit: Uenite ad me omnes qui laboratis et onerati eſtis? Alio modo hoc idem ſignificatur. Quod faciebat inſecutio egyptioꝝ: hoc faciunt ſarcine peccatorū. Auertit ab oneribus dorſum eiꝰ. Et quaſi diceres: quibus oneribus? Manus eius in cophino ſeruierunt. Per cophinum ſignificantur opera ſeruilia: mundare: ſtercora terrā portare cophino fit. Seruilia ſūt opera: quia omnis qui facit peccatū ſeruus eſt

Alia lra.
† In neomenia tuba i inſigni die ſolēnitatis veſtre.

Alia lra.
† in.

Alia lra.
† Diuertit.

peccati. Et ſi vos filiꝰ liberauerit: tūc vere liberi eritꝭ. Merito ⁊ abiecta mūdi: quaſi cophini deputātur. Sed ⁊ cophinos deus buccellis impleuit. Duodecim cophinos buccellarū impleuit: qꝛ abiecta huius mūdi elegit: vt cōfunderet fortia. Sed ⁊ qñ in cophino ſeruiebat Joſeph: terrā ibi portabat: qꝛ lateres faciebat. Manꝰ eius in cophino ſeruierunt. **In tribulatiōe inuocaſti me ⁊† erui te:**

Alia lra. † liberaui.

Recognoſcat ſe vnaqueqꝫ ꝯſciētia chriſtiana: ſi deuote trāſierit mare rubrū: ſi cū fide credendi ⁊ obſeruādi linguā quā nō nouerat audiuit: recognoſcat ſe in tribulatione exauditā. Ipſa enī magna tribulatio erat premi ſarcinis peccatorū. Quātū gaudet releuata cōſciētia: Ecce baptizatus es: cōſcientia que heri ꝓmebatur: hodie gratulatur. Exauditꝰ es in tribulatiōe: memēto tribulatiōis tue. Añqꝫ accedēs ad aquā q̇d ſollicitudis gerebas: Quid ieiunioꝝ exhibebas: Quid tribulationū in corde geſtabas orationuꝫ internarū piarū deuotarū: Occiſi ſunt hoſtes tui: oīa pctā tua deleta ſūt. In tribulatiōe inuocaſti me ⁊ erui te. **Exaudiui te in abſcondito tempeſtatis.** Nō in tēpeſtate maris: ſed in tēpeſtate cordis. Exaudiui te in abſcondito tēpeſtatis. **Probaui te † in aqua cōtradictiōis.**

Alia lra. † apō aquā.

Re uera fratres reuera: qui exauditꝰ eſt in abſcōdito tempeſtatis: debet ꝓbari in aqua ꝯtradictionis. Cū enī crediderit: cū baptizatus fuerit: cū viā dei capere ceperit: cuꝫ in gemellarū eliq̄ri intēderit: ⁊ ab amurca publice currēte ſe extraxerit: habebit multos exagitatores: mltos inſultatores: multos detractores: dehortatores: minantes etiā vbi pñt deterrētes: deprimētes. Hec tota aqua ꝯtradictionis eſt. Puto eſſe hodie hic ſic: arbitroꝛ eſſe hic nōnullos quos amici ſui volebant rapere ad circum: ⁊ ad neſcio quas hodierne feſtiuitatis nugas: forte ipi illos adduxerīt ad ecclīaꝫ: ſed ſibi ipſi illos adduxerūt: ſibi ab eis ad circum abduci nō potuerunt: in aqua cōtradictionis probati ſunt. Nō ergo erubeſcas ꝑdicare quod noſti defendere: ⁊ inter blaſphemos quod credidiſti. Si enī exaudiris in abſcondito tēpeſtatꝭ: corde creditur ad iuſticiā: ſi probaris in aqua contradictiōis: oꝛe ꝯfeſſio fit ad ſalutē. Quāta eſt enī ipa aq̄ ꝯtradictōis: Jam pene ſiccata eſt: ſed ſenſerūt illā maiores noſtri: qñ verbo dei: qñ myſterio chriſti acriter reſiſtebāt gentes: turbatur aqua. Aquas enī ꝓ populis aliq̄ñ intelligendas euidēter apocalypſis ſcriptura demōſtrat: vbi aque multe cū viderētur: ⁊ cū quereretur quid eſſent: reſpōſum eſt: Populi ſunt. Pertulerūt ergo illi aquā cōtradictionis: qñ fremuerunt gentes: ⁊ populi meditati ſunt inania: quando aſtiterūt reges terre: ⁊ ꝑncipes cōuenerūt in vnū aduerſus dñm: ⁊ aduerſus chriſtum eius. Qñ fremuerūt gentes: tunc leo ille viro forti Samſon venienti ad ducendā de alienigenis vxorē: chriſto ſcilicet deſcendēti ad habendā eccleſiā de gentibus fremens ibat in obuiā. Sed quid egit: Accepit ⁊ tenuit: fregit: diſſipauit leonē: factꝰ eſt in manibꝰ eius velut hedus capraruꝫ. Quid enī fieret populus fremēs: niſi languidus peccatoꝛ: Occiſa autē illa feritate: iam nō ſic fremit regia poteſtas: nō ſic fremit populus gētiū: nō it in obuiā chriſto: imo vero in ipſo regno gentiū inuenimꝰ leges ꝓ eccleſia: tanqꝫ fauum in oꝛe leonis. Quid ergo iam metuā aquā ꝯtradictōis: que ꝓpe iam tota ſiccata eſt: Jlla pene iaꝫ ſilet: ſi amurca nō ꝯtradicat. Qtūlibꝫ mali ſeuiant alieni: o ſi eos nō adiuuent mali noſtri. Exaudiui te in abſcōdito tempeſtatis: probaui te in aqua ꝯtradictionis. Recolitis q̇d de chriſto dictū ſit: ſic natū eū eſſe in multoꝝ ruinā: ⁊ multorum reſurrectionē: ⁊ in ſignuꝫ cui ꝯtradicetur. Nouimꝰ: videmus: ſignū crucis erectū eſſe: ⁊ cōtra dictū eſt ei. Contradictū eſt glorie crucis: ſed titulus erat ſuper crucē qui nō corrumpebatur. Eſt enī titulus in pſalmo: in tituli inſcriptionē ne corrumpas: ſignū erat cui cōtradiceretur. Dixerūt enī iudei: Noli facere rex iudeoꝝ: ſed fac qꝺ ipſe dixit regē ſe eſſe iudeoꝝ: Victa eſt ꝯtradictio: reſpōſum ē: quod ſcripſi ſcripſi. Exaudiui te in abſcōdito tēpeſtatis: ꝓbaui te in aqua cōtradictionis. Hoc totū ab initio pſalmi vſqꝫ ad hunc verſum: de oleo torcularis audiuimꝰ: qꝺ reſtat magꝭ dolendū eſt ⁊ cauēdū. Ad amurcā enī torcularis ꝑtinet vſqꝫ in finē: fortaſſe nō fruſtra: ⁊ interpoſito diapſalmate: ſed hoc etiā audire vtile eſt: vt q̇ ſe iam in oleo videt gaudeat: qui periclitatur: ne in amurcā incurrat caueat: vtrūqꝫ audi: vnū dilige: alteꝝ time. **Audi populus meus† ⁊ loquar ⁊† teſtificaboꝛ tibi:**

Alia lra. † nō habet. † cōteſtaboꝛ te

Non enī populo alieno. Nō .n. populo nō ꝑtinenti ad torcular. Judicate inquit inter me ⁊ vineaꝫ meā. Audi ꝓplus

S

meus ⁊ loquar ⁊ teſtificabor tibi. Iſrael
ſi audieris me nõ erit in te deus re
cens. Deus recens eſt ad tempus factꝰ:
Deus aũt noſter nõ recens: ſed ab eterni-
tate in eternitatẽ. Et chriſtus noſter recẽs
forte homo: ſed ſempiternꝰ deꝰ. Quid eñ
ante principiũ? Et vtiqꝫ in principio erat
verbum: ⁊ verbum erat apud deũ: ⁊ deus
erat verbũ: ⁊ ipſe deus noſter verbuz caro
factũ: vt habitaret in nobiſ. Abſit ergo: vt
ſit in aliquo deus recens. Deus recẽs: aut
lapis: aut phantaſma ẽ. Nõ eſt inqͣt lapis:
Ego argẽteũ habeo ⁊ aureũ. Merito ipſa
precioſa voluit numerari qui dixit: Idola
gentiuz argentum ⁊ aurum. Magna ſunt
quia aurea ⁊ argentea ſunt: precioſa ſunt:
lucida ſunt: ſed tamẽ oculos habẽt ⁊ nõ vi
dent. Recentes hi dij. Quid recentiꝰ deo
ex officina: licet illos iam vetuſtos aranea
rum caſſes ꝯtexerint? Qui ſempiterni nõ
ſunt: recentes ſunt. Hoc de paganis: ne-
ſcio: quis alius in vanitate accipiẽs nomẽ
domini dei ſui: fecit ſibi chriſtũ creaturã:
chriſtũ imparẽ ⁊ inequalẽ generanti filiuz
dei dicens: ⁊ filiũ dei negans. Si eñ filius
vnicus eſt: hoc quod pater eſt: ⁊ hoc eſt ex
eternitate. Tu aũt neſcio quid aliud cogi-
taſti in corde tuo: deũ recentẽ poſuiſti. Fe
cit ſibi alius deũ pugnantẽ contra gentez
tenebrarũ: timentem ne inuadatur: ſatagẽ
tem ne corrũpatur: ex parte tamẽ corrup-
tũ: vt poſſit eẽ totus ſaluus: ſed nõ totus:
quia ex parte corruptuſ. Manichei iſta di
cunt: faciunt ſibi ⁊ iſti in corde recentẽ de-
um. Nõ eſt talis deꝰ noſter: nõ eſt talis por
tio tua Iacob: ſed qui fecit celũ ⁊ terrã: ip
ſe eſt deus tuꝰ: qui nõ eget bonis: qui nõ ti
met a malis. Multi ergo heretici cũ paga
nis alios ⁊ alios deos ipſi ſibi finxerũt: ali
os ⁊ alios deos ipſi ſibi fecerũt: ⁊ eos etiaz
ſi nõ in templis: tñ qd eſt peius in ſuo cor-
de poſuerũt: ⁊ falſorũ ridendorũqꝫ ſimula
chrorꝫ templa ipſi facti ſunt. Magnũ opꝰ
eſt intus hec idola frangere: ⁊ locũ deo vi-
uenti nõ recenti mundare. Oẽs eñ iſti ali
ud ⁊ aliud ſentientes: alios atqꝫ alios de-
os ſibi faciẽtes: ipſamqꝫ fidẽ falſitate variã
tes videnꝶ diſſentire: ſed oẽs a terrenis co
gitatõibꝰ nõ recedũt: in terrenis cogitatio
nibus cõſentiũt ſibi. Opinio diuerſa ẽ: va
nitas vna ẽ. De illis in alio pſalmo dicitꝶ:
Ipſi de vanitate in vnũ colligãtur. Quis
opinionũ varietate diſcordent: ſimili tamẽ
vanitate colligãtur. Et noſtis quia vani-
tas retro eſt: poſterior eſt: ideo ille q̃ retro
oblitꝰ ẽ: id eſt vanitatẽ oblitꝰ in ea que an-
tea ſũt: id ẽ in ṽitatẽ extẽtꝰ: ſeqͥꝶ ad palmã
ſupne vocatiõis dei in chriſto Ieſu. Ergo
in peius ſibi iſti cõſentiũt: quis diſſentire
a ſe inuicẽ videantur. Ideo Samſon cau
das vulpiũ colligauit. Vulpes inſidioſos
maxieqꝫ hẽticos ſignificãt: doloſos: frau-
dulentos: cauernoſis anfractibus latẽtes
⁊ decipiẽtes: odore etiã tetro putẽtes. Cõ
tra quẽ odorẽ dicit Aplus: Chriſti bonus
odor ſumus in omni loco. Iſte vulpes ſig
nificãtur in canticiſ canticorũ: vbi dicitur:
Capite nobis vulpes puſillas exterminã-
tes vineas: latentes in cauernis tortuoſis:
Capite nobis: cõuincite nobis. Capis eñ
cum quẽ de falſitate ꝯuincis: Cõtradicen-
tibus deniqꝫ vulpeculis dño: ⁊ dicẽtibus:
In qua poteſtate iſta facis: reſpõdete mihi
⁊ vos iquit vnũ ſermonẽ: Baptiſmũ Io-
annis vnde eſt: de celo an ex hominibus?
Vulpes autẽ ſolẽt habere tales foueas: vt
ex vna parte intrẽt: ⁊ ex alia parte exeant.
Ad vtrũqꝫ foramẽ captor vulpiũ retia po
ſuit: dicite mihi de celo eſt: an ex hoĩbus?
Sentiũt illi eum ex vtraqꝫ parte tetendiſſe
vnde capẽt: ⁊ aiũt apud ſe: ſi dixerimus in
quiũt de celo: dicturꝰ eſt nobis: quare er-
go nõ credidiſtis? Ille eñ teſtimoniũ chri
ſto ꝑhibuit: ſi dixerimus de terra: lapidat
nos populus: qꝛ ꝓphetam eũ habent. Sẽ
tiẽtes ergo hac atqꝫ hac eſſe vnde caperẽ-
tur: reſponderunt neſcimus. Et dñs: Nec
ego vobꝭ dico in qua ptãte iſta facio. Vos
dicitis vos neſcire qd ſcitis: ego vobis nõ
dico qd queritis: qꝛ ex nulla pte exire au-
ſi eſtis: in veſtris tenebris remãſiſtis. Ob-
tẽperemus ergo ⁊ nos ſi poſſumꝰ dicenti ver-
bo dei: Capite nobis vulpes puſillas ex-
terminãtes vineas: videamꝰ ſi ⁊ nos quaſ
dã vulpeclas capẽ poſſumꝰ. Proponamꝰ
ad foramen vtrũqꝫ: vt vñ vulpes exire vo
luerit capiaꝶ (verbi gratia) Manicheo fa
cienti ſibi deũ recentẽ: ⁊ in corde ſuo ponẽ
ti quod nõ eſt: dicamꝰ ⁊ interrogemus eũ.
Subſtantia dei corruptibilis eſt: an incor-
ruptibilis? Elige qd vis: exi qua vis: ſꝫ non
effugias. Si dixeris corruptibilis: nõ a po
pulo: ſed a te ipſo lapidaberis. Si aũt dix
eris incorruptibilẽ deum: incorruptibilis
quomõ timuit gentẽ tenebrarũ. Quid fac
tura erat incorruptibili gens corruptiõis?
Quid reſtat niſi vt dicatur: neſcimꝰ? Sed
tamẽ ſi hoc nõ dolo ſed ignorantia dicitur

nō remāeat in tenebris: ex vulpe fiat ouis:
credat inuiſibili incorruptibili ſoli deo: nō
recenti: ſoli ab eo quod eſt ſolus: nō ab eo
quod eſt ſol: ne nos ipſi vulpi fugienti aliā
cauernā aperuiſſe videamur: q̄q̄ nec no-
mē ſolis formidabimus. Eſt enī in ſcriptu
ris noſtris ſol iuſticie: ⁊ ſanitas in pennis
eius. Ab eſtu ſolis eius vmbra appetitur:
ſub alas aūt ſolis huius ab eſtu fugitur: ſa
nitas enī in pennis ei⁹. Iſte eſt ſol de quo
dicturi ſūt impij: Ergo errauim⁹ a via veri
tatis: ⁊ iuſticie lumen nō luxit nobis: ⁊ ſol
nō eſt ortus nobis. Dicturi ſunt adorato-
res ſolis: ſol nō ortus eſt nobis: q̄ cū ado-
rent ſolem quē facit oriri ſup bonos ⁊ ma-
los: nō eſt eis ortus ſol: qui ſolos illumiat
bonos. Faciūt ſibi ergo deos recentes qui
q̄ quales volunt. Quid enī impedit offi-
cinā decepti cordis fabricare phantaſma
quale voluerit? Sed oēs hi in poſteriorib⁹
cōſentiunt: id eſt ſimili vanitate detinētur.
Vn̄ Samſon noſter qui etiam interp̄tatur
ſol ipſorū: eorū ſcȝ quib⁹ lucet: nō omniuȝ
ſicuti eſt oriēs ſup bonos ⁊ malos: ſed ſol
quorundaȝ ſol iuſticie: figurā enī habebat
chriſti: colligauit vt dicere ceperā caudas
vulpium: ⁊ ibi ignē alligauit ad incenden-
dū ignē: ſed meſſes alienigenarū. Proin-
de tales ꝯſentientes in poſteriorib⁹ tanq̄
caudis colligati: trahunt ignē corrumpen
tē: ſed nō incēdūt noſtrorū ſegetes. Nouit
enī dn̄s qui ſūt ei⁹: ⁊ recedat ab iniquitate
omnis qui inuocat nomē dn̄i. In magna
aūt domo nō ſolū ſunt vaſa aurea ⁊ argen
tea: ſed ⁊ lignea ⁊ fictilia: ⁊ alia ſunt quidē
in honorē: alia vero in cōtumeliā. Si quis
autē mūdauerit ſe ab hmōi: erit vas in ho
norē vtile dn̄o: ad omne opus bonū para
tum: ⁊ ideo nec caudas vulpiū: nec faces
vulpiū ꝑtimeſcet. Sed videam⁹ de popu-
lo iſto. Si me audieris inq̄t nō erit in te de⁹
recens. Mouet me quid dixit in te. Non
enī dixit ad te quaſi ſimulachꝝ forinſecus
adhibitū: ſed in te in corde tuo: in imagine
phantaſmatis tui: in deceptiōe erroris tui
tecū portabis deū tuū recentem remanēs
vetuſtus. Si ergo me audieris inquit: q̄a
ego ſum qui ſum: nō erit in te deus recens.
Nec adorabis deū alienum. Si enī
in te nō ſit: nō adorabis deū alienū. Si tu
nō cogites deū falſū: nō adorab̄ deū fabri
catū. Non enī erit in te de⁹ recēs. **Ego**
enim ſum? Quid vis adorare quod nō Alia lr̄a.
eſt? Ego enī **Dominus deus** † **ſum:** † tuus.
Quia ego ſum qui ſum. Et ego quidē ſum
inquit qui ſum ſup omnē creaturaȝ: tibi tn̄
tēporaliter quid preſtiti? **Qui eduxi te**
de terra egypti? Nō tantū illi pp̄lo dici
tur. Omnes enī educti ſum⁹ de terra egy-
pti: omnes ꝑ mare rubrū tranſiuimus: ini
mici noſtri ꝑſequētes nos in aqua perierūt.
Non ſimus ingrati deo noſtro: nō obliui-
ſcamur dn̄m monentē: ⁊ fabricemus in no
bis deum recentē: q̄ eduxi te de terra egy Alia lr̄a.
pti. Loquitur de⁹. **Dilata os tuū ⁊ † ad** † implebo.
implebo illud. Anguſtias pateris in te
ꝓpter deū recentē conſtitutū in corde tuo.
Frange vanū ſimulachrū: deijce de cōſci-
entia tua fictum idolū: dilata os tuū ꝯfitē-
do: amādo: ⁊ adimplebo illud: qm̄ apud
me eſt fons vite. Hoc quidē dicit dn̄s: ſed Alia lr̄a.
quid ſequit̄? **Et nō † obaudiuit po-** † audiuit.
pulus me⁹ vocē meam: Nō enī loq̄-
retur iſta niſi populo ſuo. Scimus eni q̄ q̄
cūq̄ lex dicit his qui in lege ſunt dicit. Et
nō obaudiuit pp̄lus meus vocē meaȝ. **Et** Alia lr̄a.
iſrael non † attendit mihi. Quis: cui? † intendit.
Iſrael mihi. O ingrata aīa: ꝑ me anima:
a me vocata anima: a me in ſpem adduc-
ta: a me a peccatis abluta. Et iſrael nō at-
tendit mihi. Baptizant̄ eni ⁊ trāſeūt ꝑ ma
re rubꝝ: ſed in via murmurāt: cōtradicūt:
ꝯquerūtur: ſeditionibus ꝑturbant̄: ingra-
ti ei qui liberauit a ꝑſequentibus hoſtib⁹: q̄
ducit ꝑ ſiccū heremū: cū cibo tn̄ ⁊ potu: cū
lumine nocturno ⁊ vmbraculo diurno. Et
iſrl̄ nō attendit mihi. **Et dimiſi eos** Alia lr̄a.
ſm̄ † affectiones cordis eorū: Ecce † deſideria.
torcular. Apta ſūt foramina: currit amur-
ca. Et dimiſi eos: non ſm̄ ſalutē precepto
rū meorū: ſed ſm̄ affectiones cordis eorū
domaui eos ſibi. Dicit ⁊ Ap̄lus: Tradi-
dit eos deus in ꝯcupiſcentias cordis eo- Alia lr̄a.
rū: Dimiſi eos ſcđm affectiones cordis eo † adinuētioni-
rum. **Ibunt in † affectionibus ſuis.** bus.
Inde eſt qđ horretis: ſi tn̄ eliquamini in ge-
mellaria abſcondita dn̄i: ſi tn̄ apothecas
eius adamaſtis: inde eſt qđ horretis: Alij
defēdūt circū: alij amphitheatꝝ: alij caſas
in vicis: alij theatra: alij illud: alij illō: alij Alia lr̄a.
poſtremo deos recētes ſuos. Ibūt in affec † Si pp̄ls me⁹
tionib⁹ ſuis. † **Iſrael ſi in vijs meis** audiſſet me.
ambulaſſet. Dicit enī iſte iſrael fortaſſe:
ecce pecco: manifeſtū eſt: eo poſt affectōes
cordis mei. Sed q̄d facio? Diabolus hoc
facit: demones hoc faciūt. Quis eſt diabo Alia lr̄a
lus? Qui ſūt demones? Certe inimici tui. † pro nihilo for
Iſrael ſi in vijs meis ābulaſſet. † **In ni** ſitan.

Alia lr̄a. † nõ habet.

hilũ† omnes inimicos eoꝝ hũiliaſ
ſez: Ergo ſi plebs mea audiſſet me. Qua-
re em̄ mea ſi non audit me: Si plebs mea
audiſſet me. Quis eſt plebs mea: Iſrael.
Quid eſt audiſſet me: Si in vijs meis am
bulaſſet. Queritur ⁊ gemit ſub inimicis.
In nihilũ inimicis eorũ humiliaſſem. Et
ſup tribulãtes eos miſiſſem manu
meã. Nunc vero quid querit de inimicis:
Ipſi facti ſũt peiores inimici. Quõ em̄ qd̃
ſequit de inimicis q̃rimini: vos quid eſtis:
Inimici dñi mentiti ſunt ei: Re-
nuncias: Renũcio. Et redit ad qd̃ renũci
atur. Utiq̃ꝫ quib⁹ rebus renũcias: niſi fac
tis malis: factis diabolicis: factis a deo dã
natis: furtis: rapinis: periurijs: homicidijs:
adulterijs: ſacrilegijs: ſacris abominãdis:
curioſitatibus. His oĩbus renũcias: ⁊ rur
ſus his inflexis ſuparis. Facta ſũt tibi poſte
riora deteriora p̄orib⁹. Canis reuerſus ad
vomitũ ſuũ: ⁊ ſus lota in volutabris ceni.
Inimici dñi mẽtiti ſunt ei. Et quanta pati
entia dñi: Quare nõ ꝑternuntur: Quare
nõ trucidant: Quare non terra dehiſcẽte
ſorbent: Quare nõ celo flagrãte incendũ
tur: Quia magna patiẽtia dñi. Et erũt im
puniti: Abſit. Nõ ſibi tantũ de dei miſeri-
cordia blandiãtur: vt ſibi eius iniuſticiam
polliceant. Ignoras q̄ꝛ dei patiẽtia ad pe
nitẽtiã te adducit. Tu aũt ſ̄m duriciã cor-
dis tui: ⁊ cor ĩpenitẽs: theſaurizas tibi irã
in die ire: ⁊ reuelationis iuſti iudicij dei: q̃
reddet vnicuiq̃ꝫ ſ̄m opera ſua. Et ſi modo
nõ reddit: tũc reddet. Si em̄ modo reddit
ad tẽpus reddit. Nõ cõuerſo autẽ nec cor
recto ineternũ reddet. Uide ergo q̄ꝛ non
erũt impuniti: attende q̃d ſequitur: Inimi
ci dñi mentiti ſunt ei. Dicturus es: ⁊ quid
eis fecit. Nõ viuũt: nõ auras carpunt: nõ
lucem hauriũt: nõ fontes potant: nõ fruc-

Alia lr̄a. † in ſecula.

tus terre edunt: Et erit tempus eorũ
†ineternum. Nemo ſibi ergo blandiat:
q̄ꝛ q̃ſi ad torcular ꝑtinet: bonuꝫ eſt illi ſi ad
oleum in torculari ꝑtineat. Nõ ſibi pollice
atur vnuſq̃ſq̃ꝫ habẽs facta nefaria: que re-
gnũ dei nõ poſſidebũt: ⁊ dicat ſibi: Quo-
niã habeo ſignũ chriſti: ⁊ ſacramẽta chriſti:
nõ delebor ineternũ: ⁊ ſi purgor ꝑ ignẽ ſal
uus ero. Nam quid eſt qd̃ ait Apl̄s de his
qui habent fundamentũ: Fundamentum
aliud nemo põt ponere p̄ter id quod poſi-
tũ eſt: qd̃ eſt chriſtus Ieſus. Quid eſt inq̃
unt qd̃ ſequitur: Unuſquiſq̃ꝫ aũt ſup fun-
damentũ videat qd̃ ſuperedificet: Alius
em̄ ſupedificat aurũ: argentũ: lapides p̄ci
oſos: ali⁹ ligna: fenũ: ſtipulã: Uniuſcuiuſ-
q̃ꝫ op⁹ quale ſit ignis ꝓbabit: q̄ꝛ in igne re-
uelabit. Si cui⁹ opus ꝑmãſerit qd̃ ſupedi-
ficauit mercedẽ accipiet: h̄ ẽ q̄ꝛ ſup funda-
mentũ iuſta opa edificauit: aurũ: argentũ:
lapides p̄cioſos. Si aũt pctã: lignũ: fenũ:
ſtipulã: tñ ꝓpter fundamentũ ipe ſalu⁹ erit:
ſic tñ quaſi ꝑ ignẽ. Fratres nimis timidus
eſſe volo: melius eſt em̄ nõ vobis dare ſe-
curitatẽ malam. Nõ dabo qd̃ nõ accipio:
timens terreo: ſecuros vos facerẽ: ſi ſecur⁹
fierẽ ego: Ignẽ eternũ timeo. Et erit tẽpus
eoꝝ ineternũ. Nõ accipio niſi ignẽ eternũ:
de quo alio loco ſcriptura dicit: Ignis eo-
rũ nõ extinguet: ⁊ vermis eorũ nõ moriet.
Sed de impijs dixit: ait aliq̃s: nõ dixit de
me: qui q̃uis pctõr ſum: q̃uis adulter: q̃-
uis fraudator: q̃uis raptor: q̃uis ꝑiurus:
habeo tñ in fundamẽto chriſtũ: chriſtian⁹
ſum: baptizatus ſum: ego ꝑ igneꝫ purgor:
⁊ ꝓpter fundmẽtũ nõ pereo. Dic mihi inte
rim q̃d es: Chriſtian⁹ inquit. Interim trã-
ſi. Quid aliud: Raptor: adultor ⁊c̄. de q̃-
bus Apl̄us dicit: Qm̄ qui talia agũt reg-
num dei nõ poſſidebũt. Certe ergo a tali-
bus nõ correct⁹: de talibus cõmiſſis peni-
tentiã nõ agens: regnũ celorũ ſperas: Nõ
opinor: qm̄ qui talia agunt regnũ dei non
poſſidebũt. Et ignoras quia patientia dei
ad penitẽtiã te adducit: Tu neſcio quid ti
bi pollicens ſ̄m duriciã tuã: ⁊ cor impeni-
tens theſaurizas tibi irã in die ire: ⁊ reuela
tionis iuſti iudicij dei: qui reddet vnicuiq̃ꝫ
ſ̄m opa ſua. Attende ergo ipm̄ iudicẽ ve-
nientẽ. Bene. Deo gratiaſ. Nõ tacuit ſen
tentiã diffinitiuã: nõ miſit foras reos: ⁊ du
xit velũ: ante voluit p̄nũciare qd̃ diſpoſu-
it facere: nempe cõgregabunt ante eũ om-
nes gẽtes. Quid de illis faciet: Separabit
eos: ⁊ alios ponet ad dexterã: alios ad ſi-
niſtraꝫ. Nunq̃d medius locus ſeruat⁹ eſt:
Quid dextris dictur⁹ ẽ: Uẽite bñdicti pr̄is
mei ꝑcipite regnuꝫ. Quid ſiniſtris: Ite in
ignẽ eternũ qui parat⁹ eſt diabolo ⁊ ange-
lis ei⁹. Si ñ times mitti quo: vide cũ quo.
Si g̃ opa illa oĩa regnũ dei nõ poſſidebũt:
imo nõ opera ſed qui talia agũt: nã opa ta
lia in igne nõ erũt. Nõ. n. illo igne ardẽtes
furaturi ſt: ⁊ adulteraturi: ſ̄ q̄ꝛ q̃ talia agũt
regnũ dei nõ poſſidebũt. Nõ g̃ erũt a dex
tris cũ illis quib⁹ dicet: Uenite bñdicti pa
tris mei ꝑcipite regnũ: q̄ꝛ qui talia agũt re-
gnũ dei nõ poſſidebũt. Si g̃ a dextris non

erūt: nō reſtat niſi vt ſint a ſiniſtrꝭ. Siniſtrꝭ
quid dicet? Ite in ignē eternū: q̄a erit tem
pus eoꝝ ineternū. Expōe ḡ inq̄t nobis: lig
na: fenū: ſtipulā: q̄ qui edificāt ſuper fūda-
mētū: q̄uo nō pereāt: ſed ſalui fiāt: ſic tamē
q̄ſi ꝑ ignē. Obſcura q̄dē illa queſtio: ſed vt
poſſū breuiter dico: Frēs: ſunt hoīes oīno
contēptores ſeculi huius: q̄b⁹ nō eſt gratū
q̄cquid tēporaliter fluit: nō herent dilecti-
one aliq̄ terrenis opib⁹: ſcti: caſti: ꝯtinētes.
iuſti: fortaſſis ⁊ oīā ſua vēdētes: ⁊ paupib⁹
diſtribuētes: aut poſſidētes tāq̄ nō poſſi-
dētes: ⁊ vtētes hoc mūdo tāq̄ nō vtētes.
Sūt aūt alij qui rebus infirmitati ꝯceſſis:
inherent aliq̄ñtū dilectione. Nō rapit villā
alienā: ſed ſic amat ſuā: vt ſi ꝑdiderit con
turbetur: nō appetit vxorem alienā: ſed ſic
iheret ſue: ſic miſcetur ſue: vt modū nō ibi
teneat p̄ſcriptū tabulis liberoꝝ ꝓcreādoꝝ
cā. Nō tollit aliena: ſed repetit ſua: ⁊ hȝ cū
frē ſuo iudiciū. Talib⁹ eīn d̄r: iā q̄deȝ oīno
delictū ē in vobis: quod iudiciū habeatis
vobiſcū: verum ipa iudicia in eccl'ia iubet
agi: non ad forū trahi: tñ delicta eſſe dicit.
Cōtēdit enim chriſtian⁹ ꝓ rebus terrenis
āpl'⁹ q̄ꝫ decet eū cui ꝓmiſſū ē regnū celoꝝ:
Nō totū cor ſurſuȝ leuat ſed aliquā ꝑtē ei⁹
trahit in terrā. Deniq̄ꝫ ſi veniat temptatio
vicēdi martyrij: illi qui hñt in fundamēto
chriſtū ⁊ edificāt auꝝ: argentū: lapides p̄-
cioſoſ: q̄d dicūt ex hac opportunitate: Bo
nū ē mihi diſſolui ⁊ eſſe cū chriſto: Alacreſ
currunt: aut nihil: aut modice de terrena
fragilitate cōtriſtanꝭ. Illi aūt amantes res
ꝓprias: domos ꝓprias: grauiter ꝯturbāꝭ:
fenū: ſtipula: ⁊ lignū ardet. Hñt eñi ligna
fenū: ſtipulā: ſuꝑ fundamentū: ſed reꝝ cō
ceſſaꝝ nō illicitaꝝ. Dico eñi frēs: poſſides
fūdamentū: hꝛre celo: calca terrā. Si talis
es: nō edificas niſi auꝝ: argētū ⁊ lapides
p̄cioſos. Cū aūt dixeris: amo poſſeſſionē
iſtam: timeo ne pereat: ⁊ iminet dānū: ⁊ tu
cōtriſtaris: nō q̄dē p̄ponis eā chriſto. Nā
ſi ſic amas poſſeſſionē iſtā: vt ſi dicaꝭ tibi:
ipam vis an xp̄m? Et ſi triſtꝭ eā ꝑdis: plus
tñ amplecteris chriſtū: quē poſuiſti in fun
damentū: ſaluus eris tanq̄ꝫ per ignē. Au-
di aliud. Nō potes tenere poſſeſſionē iſtā:
niſi dixeris falſum teſtimoniū: ⁊ hoc nō fa-
cere: chriſtū in fundamēto ponere eſt. Ve
ritas eñ dixit: Os quod mentitur occidit
animā. Ergo ſi poſſeſſinonē tuam diligis:
nō tñ ꝓpter illā facis rapinā: nō ꝓpter illā
dicis falſum teſtimoniū: nō ꝓpter illā facꝭ
homicidiū: nō ꝓpter illam falſū iuras: non
ꝓpter illā chriſtū negas: eo quod nō ꝓpter
illā facꝭ hec: chriſtū habes in fundamēto:
ſed tamē q2 diligis illā ⁊ cōtriſtaris ſi ꝑdaſ
illam: ſuꝑ fundamētuȝ poſuiſti: non aurū:
nō argentū: nō lapideſ p̄cioſos: ſed lignū:
fenū: ſtipulam: Salu⁹ ergo eris cū ardere
ceperit quod edificaſti: ſic tñ quaſi ꝑ ignē.
Nemo enim ſuꝑ fundemētū h̄ edificans
adulteria: blaſphemias: ſacrilegia: idola-
tria: ꝑiuria: ⁊ putet ſe ſaluū futuꝝ ꝑ ignem:
q̄ſi iſta ſint ligna: fenū: ſtipula: ſ; q̄ edificat
amorē terrenoꝝ ſuꝑ fūdamentū regni ce-
loꝝ: id eſt ſuper chriſtū: ardebit amor rerū
tēporaliū: ⁊ ipſe ſalu⁹ erit ꝑ idoneū funda-
mentū. Inimici dñi mētiti ſunt ei dicēdo:
eo ad vineā ⁊ nō eundo: et erit temp⁹ eoꝝ:
nō ad tēp⁹ ſ; ieternū. Et q̄ ſūt iſti? **Et ci-
bauit illos ex adipe frumēti:** Noſtꝭ
adipem frumēti: vñ cibanꝭ multi inimici
qui mentiti ſūt ei. Et cibauit eos ex adipe
frumēti: miſcuit eos ſacramētis ſuis. Et Iu
dam qñ dedit buccellā: ex adipe frumenti
cibauit: et inimic⁹ dñi mentit⁹ eſt ei: et erit
temp⁹ ei⁹ ineternū: Et cibauit illos ex adi-
pe frumēti. **Et de petra melle ſatura-
uit eos.** Igratos cibauit ex adipe fru-
menti: et de petra melle ſaturauit eos. In
heremo de petra aquam produxit nō mel.
Mel ſapientia eſt p̄matū dulcoris tenens
in eſcis cordis. Quam ergo multi inimici
dñi mētientes dño cibāꝭ: nō ſolū ex adipe
frumēti: ſed eciā de petra melle: de ſapien-
tia chriſti. Quā mlti delectanꝭ verbo eius
ex cognitione ſacramētoꝝ ei⁹: ſolutōe pa-
bolarum eius: q̄ꝫ multi delectanꝭ: q̄ꝫ multi
clamāt: ⁊ nō eſt h̄ mel de quolibet homine:
ſed de petra. Petra aūt erat chriſtus. Q̄
multi ḡ ſatianꝭ de melle iſto: clamāt: dicūt:
ſuaue ē: dicūt: nihil meli⁹: nihil dulci⁹: vel
itelligi: vꝉ dici potuit: ⁊ tñ iimici dñi mētiti
ſūt ei. Nolo āpl'⁹ imorari in reb⁹ dolēdis:
q̄ꝫq̄ꝫ terribiliter pſalmus ad hoc finit⁹ ſit:
tñ a fine eius obſecro vos recurramus ad
caput. Exultate deo adiutori noſtro.

Explicit Tracꭲ. de pſ̄. LXXX.

Cōmendatio ꝓpli ⁊ exhortatio ⁊ inuita
tio ad ſeq̄ntē tractatū audiēdū: ⁊ ludos ſe
culares ꝯtemnendū.

NOn parū vr̄as mētes in noīe chri
ſti diuia ſpectacl'a tenuerūt ⁊ ſuſpē
derūt vos nō ſolū ad appetenda
q̄dā: ſed ad q̄dā etiā fugienda. Iſta ſunt
ſpectacula vtilia: ſalubria: edificātia nō de

ſtructia:imo ⁊ deſtructia ⁊ edificatia. De
ſtruētia recētes deos:edificātia fidē in verꝫ
⁊ eternū deū. Etiā in craſtinū diē iuitam⁹
caritatē veſtraꝫ. Cras illi hñt vt audium⁹
mare in theatro:nos hēmus portū in chri
ſto. Sꝫ qm̄ pendino die: id ē q̄rta die ſab
bati:nō poſſumus ad mēſam Cypriani cō
uenire:q꜡ feſtiuitas eſt ſanctorū martyrū:
craſtinū ad ipam menſam cōueniam⁹.

Incipit Tract. de ps̄. LXXXI.

PSalmus ipſi Aſaph: Pſal
mo huic titulum ſicut alijs qui ſi
militer ꝓnotantur: vel nomē eius
hominis indidit a quo ſcriptus eſt: vel ei
uſdē nois interp̄tatio: vt ad ſynagogā qđ
eſt Aſaph ei⁹ intelligētia referat:p̄ſertiꝫ q꜡
h̄ ⁊ prim⁹ eis v̄ſus aſſignat. Sic.n.incipit.

Expoſitio pſalmi.

DEus ſtetit in ſynagoga deo
rū: Quos deos: Abſit vt itelliga
mus deos gentiuꝫ:ſiue idola:ſiue
aliquā p̄ter hoies celeſtē terreſtrēqꜫ creatu
rā:cū paulopoſt hūc verſū:id ē iſte pſalm⁹
aſſerat:⁊ q̄s deos intelligi velit:in q̄ꝝ ſyna
goga ſtetit de⁹ aptius exp̄mat:vbi ait: Ego
dixi dij eſtis:⁊ filij altiſſimi oēs. Vos autē
ſicut hoies moriemi:⁊ ſicut vn⁹ de p̄ncipi
bus cadetis. In hoꝝ ḡ ſynagoga filioꝝ al
tiſſimi:de quib⁹ idē altiſſim⁹ p Eſaiā dicit:
Filios genui ⁊ exaltaui:ipſi aūt me ſpreue
rūt :ſtetit de⁹. In ſynagoga ꝑplm iſrael ac
cipimus:q꜡ ⁊ ipoꝝ ꝓprie ſynagoga dici ſo
let:q̄uis ⁊ eccl'ia dicta ſit. Noſtrā v̄o apl'i
nūq̄ ſynagogaꝫ dixerūt:ſ; ſp eccl'iam:ſiue
diſcernēdi cā:ſiue qđ int̄ ꝯgregationē vn̄
ſynagoga:⁊ ꝯuocationē vn̄ eccleſia nomē
accepit diſtet aliq̄d qđ ſcꝫ ꝯgregari ⁊ peco
ra ſolēt: atqꜫ ipa ꝓprie: q̄ꝝ ⁊ greges ꝓprie
dicimus. Cōuocari aūt magꝰ eſt vtētiū ra
tione ſicut ſunt hoies. Vn̄ ex pſona ipſius
Aſaph in alio pſalmo canit̄: Quaſi pec⁹
factus ſū apud te:⁊ ego ſp tecū:cū vtiqꜫ q̄
uis vni vero deo mācipatus videret̄:ꝓ ma
gnis tn̄ ac ſūmis bonis ab illo carnalia:ter
rena:tpalia req̄rebāt. Inuenim⁹ etiā ſepe
eos filios appellatos:nō ea grā q̄ ad nouū
teſtamentū ptinet:ſed illa q̄ ad vetus:q꜡ ⁊
ipſa gratia eſt q̄ elegit Abraā: ⁊ ex ei⁹ car
ne tā magnū ꝑplm ꝓpagauit:q̄ nondū na
tos Jacob dilexit: Eſau aūt odio habuit:
q̄ liberauit ex egypto:qua in terrā ꝓmiſſio
nis electis gentib⁹ introduxit. Niſi em̄ ⁊ ip
ſa eſſet grā:nō vtiqꜫ de nobis quib⁹ nō ad
terrenū:ſ; ad regnū celoꝝ capeſcendū da
ta eſt ptās filios dei fieri: in eodē mox euā
gelio diceret̄:qđ accepim⁹ grām ꝓ grā: id
eſt ꝓ teſtamēti veterꝭ ꝓmiſſionib⁹ teſtamē
ti noui ꝓmiſſiones. Liquet igit̄ quātū exi
ſtimo:in q̄ deoꝝ ſynagoga ſteterit deus:de
inceps req̄rendū eſt:vtꝝ p̄rem:an filiū:an
ſpm̄ſanctū:an ipam trinitatē accipe debe
amus:ſtetiſſe in ſynagoga deoꝝ. In me
dio aūt deos †diſcernere. Quia ⁊ ſin Alia lr̄a. † diiudicat.
gulus q̄ſqꜫ de⁹: ⁊ ipſa trinitas vn⁹ de⁹:nō q̄
dē h̄ facile eſt eliquari:⁊ q꜡ nō corpalē:ſed
ſpūalē dei p̄ſentiā:q̄ ꝯgruit eius ſubſtantie
negari nō pōt ab eo i eſſe cōditis reb⁹ mira
bili videlꝫ ⁊ vix paucꝭ intelligibili mō cū
dicit̄: Si aſcēdero in celū tu ibi es:ſi deſcē
dero in īfernū ades. Vn̄ merito ꝓhibet̄ ſta
re deus in cōgregatōe hoim inuiſibilit̄ ſic
celū ⁊ terrā ipe implet. Qđ p ꝓphetā ipſe
de ſe p̄dicat:nec tn̄ ꝓhibetur:ſed ꝓ captu
mentis hūane:vtcūqꜫ noſcit̄ ſtare in eis q̄
creauit:⁊ ſi hō ſtet ⁊ audiat eum ⁊ gaudio
gaudet ꝓpt̄ ei⁹ intimā vocē. Verūtn̄ quā
tū arbitror pſalmus iſte inſinuare aliquid
molit̄:qđ ex quodā tpe factū ē: vt ſtaret de
us in ſynagoga deorū. Nā illa ſtatio q̄ ce
luꝫ ⁊ terrā implet: nec ad ſynagogā ꝓprie
ꝑtinet:nec tpe variatur. De⁹ itaqꜫ ſtetit in
ſynagoga deoꝝ:nimirū ille qui de ſe dixit:
Nō ſum miſſus niſi ad oues q̄ perierāt do
mus iſrael. Dicit̄ ⁊ cauſa: In medio auteꝫ
deos diſcernē. Agnoſco igit̄ deū ſtetiſſe in
ſynagoga deoꝝ:quorū patres: ⁊ ex quib⁹
chriſt⁹ ſm carnē. Vt em̄ ſtaret de⁹ in ſyna
goga deoꝝ:ad hoc ex ipis ſm carnē. Sed
q̄s deus: Neqꜫ em̄ q̄les illi in quoꝝ deorū
ſynagoga ſtetit:ſ; ſicut illic Aplus ſequit̄:
Qui eſt ſup oia de⁹ bn̄dictus in ſecl'a. Ag
noſco inq̄ ſtetiſſe:agnoſco ⁊ in medio deū
ſpōſum:de q̄ amic⁹ ei⁹ quidā dicit: In me
dio aūt veſtrū ſtat quē vos neſcitꝭ:q̄ppe de
quib⁹ paulopoſt in h̄ pſalmo dicit̄: Neſcie
rūt neqꜫ intellexerūt:in tenebrꝭ ambulant.
Teſtificat̄ ⁊ Apl's:qm̄ cecitas ex pte iſrael
facta ē: vt plenitudo gentiū intraret. Stā
tē q̄ppe in medio ſui videbāt eū: ſed nō eū
videbāt deū:qualem ſe volebat videri di
cēs: Qui me videt: videt ⁊ patrē. Diſcer
nit aūt deos nō eoꝝ meritis:ſed grā ſua ex
eadē ꝯſperſiōe faciēs alia vaſa in honorē:
alia in contumeliā. Quis em̄ te diſcernit:
Quid em̄ habes qđ nō accepiſti: Si autē
accepiſti : q̄d gloriaris q̄ſi nō accepis: Au
di ⁊ vocē dei diſcernētis: audi ⁊ vocē dn̄i
diuidētis flāmā ignis. Vſqꜫquo iu

dicatis iniq̄tatē: ⁊ facies pctōꝝ ſu
mitis. Sicˀ alibi: Uſq᷑ q̄ graues corde:
Nunq̄d ⁊ vſq᷑ ad aduētū eiꝰ q̄ lumē ē cor
dis: Dedi legē durit̄ reſtitiſtˀ: miſi ꝓphas:
iniurijs affeciſtis: aut int̄fecitˀ: aut h̄ agē
tibus cohibuiſtis. Sed vt illis nec loq̄ di
gnū ſit q̄ occiderūt ſeruos dei ꝑmiſſos ad
ſe: vos qui cū hec fierēt tacuiſtis: id ē vos
qui eos q̄ tunc tacuerunt velut innocētes
imitari voluiſtˀ: vſq᷑ q̄ iudicatis iniq̄tateꝫ:
⁊ facies pctōꝝ ſumitis. Nunq̄d etiā nūc ⁊
ipe heres veniēs occidēdus ē: Nōne ipe ꝓ
pt̄ vos ſine pr̄e eſſe voluit tanq᷑ pupillus:
Nōne ꝓpt̄ vos eſuriuit ⁊ ſitiuit vt egenꝰ:
Nōne ad vos clamauit: Diſcite a me q̄a
mitis ſū ⁊ hūilis corde: Nōne paup̄ factꝰ
eſt cū diues eēt: vt ipius paupˀtate ditare
mi. ❡ Judicate: ḡ: pupillo ⁊ egeō:
humilē ⁊ pauperē iuſtificate. Nō il
los ꝓpter ſe ſup̄bos ⁊ diuites: ſed iſtū ꝓpt̄
vos hūilē ⁊ paup̄em: iuſtū credite: iuſtū ꝓ
dicate. Sꝫ inuidebāt ei: nec oino parcēt: di
cunt hic ē heres: venite occidamꝰ eū: ⁊ nr̄a (Alia lr̄a.)
erit hereditas. †Auferte: ḡ: inopē: ⁊ (eripite paupe
pauperē de manu pctōris† eruite. (rē: ⁊ egenū.)
Hec dicta ſūt: vt ſciret in eo ꝓplo in q̄ natꝰ († liberate.)
⁊ occiſus ē chriſtꝰ: nec illos fuiſſe inmunes
a tāto ſcelere: q̄ cū eēnt tāte multitudis: vt
eos ſicut euāgeliū loquit̄ timerent iudei: ⁊
ꝓpterea i chriſtū manū mittē nō auderēt:
⁊ poſtea cohibuert̄: eūq᷑ iteri a malignis ⁊
inuidis iudeoꝝ ꝑncipibꝰ ꝑmiſerūt: q̄ ſi vo
luiſſet timeret̄ ſp̄: ⁊ nūq᷑ in eum ſceleratoꝝ
ꝑualerent manus. De his q̄ppe ⁊ alibi dr̄:
Canes muti neſciert̄ latrare: De his etiā il
lud: Ecce quō iuſtꝰ perijt: ⁊ nēo cōſiderat.
Perijt quātū in ipis eſt q̄ eū ꝑdere volue
rūt. Nā quō ille poſſet ꝑire moriendo: q̄ eo
mō potiꝰ qd̄ erat ꝑditū reqrebat: Porro ſi
iſti iuſte increpāt̄: merito arguūt̄ q̄ tm̄ ſcelꝰ
fieri diſſimulādo ſiluert̄ quō icrepādi: aut
ne icrepādi q̄dem: ſed q̄ ſeueritate dānādi
ſūt: q̄ hoc ꝯſilio maliciaq᷑ fecerūt: Uerūtn̄
oibus qd̄ ſequit̄ rectiſſime ꝯgruit. ❡ Ne
ſcierūt† ⁊ nō intellexerūt in tenebrꝭ (Alia lr̄a.)
ambulāt: Quia ⁊ illi ſi cognouiſſent nūq᷑ († neq᷑.)
dn̄m glīe crucifixiſſent: ⁊ illi ſi cognouiſſent:
nūq᷑ Barrabā liberādū: ⁊ chriſtū crucifi
gēdū petē ꝯſenſiſſent. Sed qm̄ ſupˀ memo
rata cecitas ex ꝑte iſrael facta ē: donec ple
nitudo gentiū intraret: ꝑ hanc vtiq᷑ illiuſ
ꝓplī cecitatē crucifixo chriſto. Mouebū
tur oia fundamenta terre. Sic mota
ſūt ⁊ mouebūtur donec itret q̄ ꝑdeſtinata

eſt gentiū plenitudo. Nam ⁊ in ipſa morte
dn̄i terra mota ē: ⁊ petre ſciſſe ſūt. Et ſi itel
ligamꝰ fundamēta terre frenoꝝ bonoꝝ co
pia felices: recte ꝑdictū ē qd̄ mouerent̄. vl̄
admirādo ſic amari: ſic coli hūilitatē: pau
ꝑtatē: mortē velut magnā ſm̄ ipos miſeriā
chriſti. vel ipſi q̄ꝫ huius mūdi vana felici
tate ꝯtēpta: illā diligēdo atq᷑ ſectādo. Jta
mouent̄ oia fundamēta terre: cū ꝑtim mi
rant̄: ꝑtim etiā cōmutant̄. Sicut eī nō ab
ſurde dicimus fundamēta celi: quibꝰ reg
nū celoꝝ: ſupedificat̄ in ſanctˀ ac fidelibꝰ:
quos dicit ſcˀptura lapides viuos: quoruꝫ
fundamentū ē primitꝰ ipe chriſtꝰ ex v̄gine:
de quo dicit Aplˀus: Fundamentuꝫ aliud
nemo pōt ponere ꝑter id qd̄ poſituꝫ eſt qd̄
eſt chriſtꝰ Jeſus: Deinde ipſi apl̄i ⁊ ꝓphe
q̄ꝝ auctoritate locus celeſtis eligit̄: vt eos
ſectādo coedificemur: Uñ dicˀ ad Epheſi
os: Jā nō eſtis ꝑegrini ⁊ inq̄lini: ſꝫ eſtis ci
ues ſctōꝝ: ⁊ domeſtici dei: ſupedificati ſup̄
fundamentū aplˀoꝝ ⁊ ꝓphetaꝝ ipſo ſūmo
angulari lapide exiſtēte chriſto Jeſu: in q̄
omnis edificatio cōpacta creſcit in tēpluꝫ
ſanctū in dn̄o: ita nō incōuenieter funda
mēta terre intelligunt̄: quorū terrenā felici
tatem ꝑpollentē atq᷑ potentem hoīes inui
dēdo eoꝝ auctoritati: ad hꝰ mūdi bōa ꝯcu
piſcenda ꝑtrahunt̄: ⁊ adipiſcēdo coedifi
cant̄: tanq᷑ terra ſup̄ terrā: ſicut in illo ſup̄
no edificio celū ſup̄ celū: q̄ ⁊ peccatori di
ctū eſt: Terra es ⁊ in terrā ibis: ⁊ celi enar
rant gloriā dei: cū in oēm terrā exijt ſonus
eoꝝ: ⁊ in fines orbis terre verba eoꝝ. Ter
rene aūt felicitatis regnū ſup̄bia eſt: ꝯ quā
venit hūilitas xp̄i exprobrans eis q̄s vult
ex hūilitate filios altiſſimi facere atq᷑ incre
pans. ❡ Ego aūt dixi dij eſtis: ⁊ fi (Alia lr̄a.)
lij† altiſſimi oēs. Uos autē ſicut hoīes († excelſi.)
moriemi: ⁊ ſicˀ vnꝰ ex ꝑncipibꝰ cadetˀ. Si
ue ad illoſ dixerit: Ego dixi dij eſtˀ ⁊ filij al
tiſſimi oēs: ad eos vtiq᷑ q̄ ꝑdeſtiati ſūt i vi
tā et̄nā: ad alios vō. ❡ Uos aūt ſicut
hoieſ moriemi: ⁊ ſicˀ vnꝰ† ex pricipi (Alia lr̄a.)
bꝰ cadetˀ. Hoc mō etiā deꝰ diſcernēs: ſi († de.)
ue oēs ſi ſˀicrepat: vt obediētes correctoſq᷑
diſcernat: Ego iq̄t dixi: dij eſtˀ: ⁊ filij altiſſi
mi oēs: id ē oibus vob̄ ꝓmiſi felicitatē cele
ſtē. Uos aūt ꝑ ifirmitatē carnis: ſicˀ hoīes
moriemi: ⁊ ꝑ elationē animi: ſicut vnus ex
principibꝰ: id ē diabolꝰ nō extollemini: ſed
cadetis. Uelut ſi diceret: Cum tam pauci
ſint dies vite veſtre: vt cito ſicut hoīes mo
riamini: nō vobis prodē ad correctionē: ſꝫ

tanq̄ȝ diabolus cui⁹ dies in hoc ſeculo mł
ti ſunt: qꝛ carne nō moritur: extollimini vt
cadatꝭ. Per diabolicā quippe ſuperbiā fa
ctū eſt: vt chriſti glorie pueꝛſi: ꝛ ceci princi
pes iudeorū inuidiſſent: p̱ hoc vitiū factū
eſt ꝛ fit: vt chriſti vſq̄ȝ ad mortem crucifixi
hūilitas vileſcat eis: qui h⁹ ſeculi diligunt
excellētiā. Proinde vt hoc vitiū ſanetur:
ex ipſius ꝓphete pſona dicitꝭ. Surge
deus iudica terrā: Timuit eñ terra cū
te crucifigeret: ſurge a mortuiſ ꝛ iudica ter
ram. Qm̄ tu† diſperdes in omnib⁹
gentib⁹. Quid niſi terrā: hoc eſt eos qui
terrena ſapiūt: Siue ipm̄ affectū in creden
tibus terrene cupiditatis: ꝛ electionē aſſu-
mens: ſiue nō credētes terrā conterendā
pdendāq̄ȝ diſcernēs: ſic p̱ mēbra ſua quo-
rū cōuerſatio in celis eſt: iudicat terrā ꝛ di
ſperdet in omnib⁹ gentibus. Nō ptereūdū
eſt ꝙ nō nulli codices habent: qm̄ tu here-
ditabis in oībus gentib⁹: qꝛ ꝛ hoc nō incō
ueniēter accipitꝭ: neq̄ȝ vt ſimul vtrūq̄ȝ ſit q̄c
q̄ȝ repugnat. Fit ḡ hereditas ei⁹ p̱ caritatē:
quā ſuis p̄ceptis ꝛ gratia miſcōiter extol-
lendo terrenā diſperdit cupiditatē.

Alia lr̄a. † hereditabis.

Explicit Tractꝭ. de pſ̄. LXXXI.
Incipit Tractꝭ. ď pſ̄. LXXXII.

Pſalmi titulus hui⁹ eſt. Canticū pſalmi Aſaph. Jam ſepe dixi
mus q̄d interp̄tetur Aſaph: id eſt
ꝯgregationē. Homo ergo ille qui vocaba
tur Aſaph in figura cōgregatiōis ppl̄i dei:
in multorū pſalmorū titulis ponitꝭ. Grece
aūt cōgregatio ſynagoga dicitꝭ. Qđ velut
ꝓpriū nomē iudeorū pplus detinuit: vt ſy
nagoga appelletꝭ: ſicut pplus chriſtian⁹ vſi-
tatius vocatꝭ eccleſia: cū ꝛ ipſe vtiq̄ȝ cōgre-
getꝭ. Ppl̄s itaq̄ȝ dei in iſto pſalmo dicit.

Expoſitio pſalmi.

Deus quis ſimilis erit tibi:
Qđ ego arbitror accōmodati⁹ ac
cipi in chriſto: qꝛ in ſilitudie hoim
factus: putat⁹ eſt ab eis a q̄bus ꝯtēptus ē
ceteris hoib⁹ cōpādus: nā ꝛ inter iniq̄s de-
putatus ē ad h̄ vt iudicaretꝭ. Cū aūt veni-
et iudicatur⁹: tūc fiet qđ hic dicitꝭ: De⁹ q̄s
ſimilis erit tibi. Si eñ pſalmi ñ ſolerēt loq̄
ad dñm chriſtū: nō diceretꝭ etiam illud qđ
ipſi dictum eſſe nullus pōt dubitare fide-
liū: Thron⁹ tuus de⁹ ī ſeculū ſeculi: virga
directōis v̄ga regni tui: Dilexiſti iuſticiā ꝛ
odiſti iniquitatē: ꝓpterea vnxit te de⁹ de⁹
tu⁹ oleo exultatiōis p̄ ꝯticipib⁹ tuis. Huic
ergo ꝛ nūc dicitꝭ: Deus q̄s ſimilis erit tibi:
Multis eñ ſilis in hūilitate eē voluiſti: vſ
q̄ȝ adeo: vt ꝛ latrōib⁹ q̄ tecū ſūt crucifixi: ſȝ i
claritate cū venies q̄s ſilis erit tibi: Quid
eñ magnū dicitꝭ cū deo đr: q̄s ſilis erit tibi:
niſi illi dicatꝭ q̄ ſilis eſſe in hoib⁹ voluit: for-
mā ſerui accipiēs in ſilitudine hoim factuſ
ꝛ habitu inuētus vt hō. Et iō nō ait: Quiſ
ſimilis eſt tibi: qđ vtiq̄ȝ recte diceretꝭ: ſi hoc
ad diuinitatē referretꝭ. Quia v̄o ad formā
ſerui relatū eſt: tūc ei⁹ a ceteris hoībus diſ
ſimilitudo apparebit: qñ apparebit in glo-
ria. Jdeo ſequitur. Ne taceas neq̄ȝ cō
peſcaris deus. Quia p̄mo tacuit vt iu-
dicaretur: qñ ſicut agnus coram tondēte ſe
fuit ſine voce: ſic nō aperuit os ſuū: ꝛ ſuā
cōpeſcuit ptātē. Quā vt ſe cōpeſcē oñde-
ret ad illā ei⁹ vocē: qua dixit: Ego ſum: hi
qui eū app̄hendēdū q̄rebāt redierūt retro
ꝛ ceciderūt. Qñ ḡ teneretur atq̄ȝ pateretꝭ:
niſi ſeipſe cohiberet atq̄ȝ cōpeſceret: ꝛ quo
dāmō mitigaret. Nam ꝛ ſic quidā interp̄ta
ti ſūt qđ hic poſitū ē: neq̄ȝ cōpeſcarł de⁹: vt
dicerēt: neq̄ȝ miteſcas deus. Jpſe alibi di
cit: Tacui: nūq̄d ſp̄ tacebo: Cui dicitꝭ hic:
ne taceas: De illo alibi dicitꝭ: De⁹ manife
ſtus veniet: de⁹ nr̄ ꝛ nō ſilebit. Cui dicitꝭ h̄:
ne taceas: Tacuit eñ vt iudicaretꝭ qñ vēit
occultus. Nō aūt tacebit vt iudicet qñ ve
niet manifeſtus. Qm̄ ecce inimici
tui† ſonauerūt: ꝛ q̄ oderūt te extule
runt caput. Nouiſſimos dies ſignifica-
re mihi videtꝭ: qñ hec que nunc metu com-
p̄mūtur: in liberā vocē eruptura ſunt: ſed
plane irrationabilē: vt ſonitus magis q̄ȝ lo
cutio vel ſermo dicēdus eſt. Nō itaq̄ȝ tunc
odiſſe incipiēt: ſed qui oderūt te tūc leua-
būt caput: nec capita ſed caput: qñ eo pue
turi ſūt vt etiā illud caput habeāt qđ extol
litꝭ ſup̱ omne qđ dicitꝭ de⁹ ꝛ qđ colitꝭ: vt in
illo maxime impleatꝭ: qui ſe exaltat hūilia-
bitꝭ: ꝛ cū ille cui dicitur: Ne taceas neq̄ȝ mi
teſcas de⁹: interficiet ſpiritu oris ſui: ꝛ eua
cuabit illuminatione p̄ſentie ſue. Sup
ppl̄m tuū malignauerūt ꝯſiliū: Ut
ſicut alij codices habēt: Aſtute cogita-
uerūt ꝯſiliū: ꝛ cogitauerūt aduerſus
ſanctos tuos. Jrridentꝭ iſta dicūtꝭ. Qñ
eñ valerēt nocē pplo vel plebi dei: vel ſctis
ei⁹ q̄ nouerūt dicere: Si de⁹ p̱ nobis q̄s cō
tra nos: Dixerūt venite ꝛ diſp̄da-
mus eos de gēte: Singularē numerū
poſuit ꝓ plurali: ſicut đr: Cui⁹ ē h̄ pecus:
etiā ſi de grege interrogetꝭ: ꝛ intelliguntꝭ pe
cora. Deniq̄ȝ alij codices de gentibus ha-

Alia lr̄a † ſonuerūt.

bent: vbi magis interp̄tes intellectū ꝙ̄ v-
bū ſecuti ſunt. Venite diſperdam⁹ eos de
gēte. Ipſe eſt ille ſonus q̄ ſonuerūt magis
ꝙ̄ locuti ſūt: qm̄ inaniter inania ſtrepuerūt.
Et nō memoret nomē iſrael vltra.
Hoc alij plan⁹ dixerūt: ⁊ non ſit memoria
nois iſrael adhuc: q꞉ memoret nois in la-
tina lingua inuſitata locutio eſt. Poti⁹ eīm
dici ſolet memoret nomē: ſ eadē ip̄a ſentē
tia eſt. Nā q̄ dixit memoret nois: grecā trā
ſtulit locutionē. Iſrael aūt hic debet intel-
ligi vtiq꞉ ſemē Abrae: cui dicit Ap̄lus: Er
go Abrae ſemē eſtis ſm ꝓmiſſionē hēdes:
non iſrael ſm carnē: de q̄ dicit: Videte iſrl
ſm carnē. **Qm̄ cogitauerūt vnani**
Alia lra. t ſimul. **miter† aduerſus te teſtamētū diſpo-**
ſuerūt: Quaſi poſſent eſſe fortiores. Te-
ſtamētū ſane in ſcripturis nō illud ſolū di-
cit qd̄ non valet niſi teſtatorib⁹ mortuis: ſ
omne pactū ⁊ placitū teſtamētū vocabāt.
Nā Laban ⁊ Jacob teſtamētū fecerūt: qd̄
vtiq꞉ etiā int vivos valeret: ⁊ innumerabi
lia talia in diuis legunt eloquijs. Deinde
incipit inimicos chriſti cōmemorare ſub q̄
buſdā vocabulis gentiū: q̄rū vocabulorū
interp̄tatio ſatis indicat q̄d velit intelligi.
Talibus eīm noibus ꝯueniētiſſime figurā
tur veritatis inimici. Idumei q̄ppe interp̄tā
tur: vel ſanguinei: vel terreni. Hiſmaelite
obediētes ſibi: vtiq꞉ nō deo ſed ſibi. Mo-
ab ex p̄re. Qd̄ in malo nō intelligit meli⁹:
niſi cū ip̄a hiſtoria cogitat: ꝙ pater Loth fi
lie ſue illicite ſe vtēti ꝑmixtus eū genuit: q꞉
ex ip̄a re tale nomē accepit. Bon⁹ āt pat:
ſ ſicut lex ait: Si q̄s ea legitie vtat: nō ince
ſte ⁊ illicite. Agareni ꝓſeliti: id ē aduene.
Quo noie ſignificāt int inimicos ppl̄i dei:
nō illi q̄ ciues ſūt: ſed q̄ in aīo alieno atq꞉
aduēticio ꝑſeuerāt: ⁊ nocēdi occaſione in-
uēta ſe oſtēdūt. Gebal vallis vana: id eſt
fallacit hūilis. Amon pp̄lus turbidus: vel
pp̄lus meroris. Amalech pp̄lus lingēs: vn̄
alibi dictū eſt: Et inimici eius terrā lingēt.
Alienigene ꝙ̄uis ⁊ ip̄o noie latino ſe indi-
cēt alienos: ⁊ ob hoc ꝯſequēter inimicos:
tn̄ in hebreo dicūtur philiſtijm: qd̄ interp̄-
tat cadētes potione: velut q̄s fecit ebrios
luxuria ſecularis. Tyrus lingua hebrea di
cit ſor: qd̄ ſiue anguſtia: ſiue tribulatio in-
terp̄tet: ſm illud accipiendū eſt: In his in
imicis ppl̄i dei: qd̄ ait Ap̄ls: Tribulatio ⁊
anguſtia in oēm aīam hois opantis malū.
Alia lra. tabernacula. Oēs ḡ hi ſic enumerāt in h pſalmo. †**Ta-**
bernaculū idumeoꝝ ⁊ hiſmaelite.

Moab ⁊ agarenī: Gebal ⁊ Amō
⁊ Amalech: ⁊ alienigene cū habi-
tātibus tyrū. Et tanq꞉ indicās cām q̄-
re ſint inimici populo dei: adiūgit ⁊ dicit.
Etem̄ Aſſur venit cū illis: Aſſur
aūt ꝓ ip̄o diabolo figurate intelligi ſolet:
qui opat in filijs diffidentie tanq꞉ in vaſis
ſuis: vt oppugnēt pplm̄ dei. **Facti ſūt:** in-
quit: **in adiutoriuꝫ filijs Loth.** Qui
oēs inimici opante in ſe principe ſuo dia-
bolo: facti ſunt in adiutoriū filijs Loth: qui
interp̄tat declinās. Angeli aūt apoſtatici
bn̄ intelligunt tanq꞉ filij declinatōis: a ve
ritate q̄ppe declinādo: in ſatellitiū diaboli
diſceſſerūt. Hi ſunt de quib⁹ dicit Ap̄lus:
Nō eſt nobis colluctatio aduerſus carneꝫ
⁊ ſanguinē: ſed aduerſus p̄ncipes ⁊ ptātes
⁊ rectores mūdi tenebrarū haꝝ aduerſus
ſpūalia neq̄cie i celeſtib⁹. Quapropter iſti
iuiſibiles ⁊ ſpūales inimici adiuuāt hoies
infideles in quibus operātur ad ꝯppugnā
dum populū dei. Jam nunc videam⁹ q̄d
imp̄cetur ꝓpheticus ſpiritus: magis predi
cens ꝙ̄ maledicens. **Fac illis ſicut**
Madian ⁊ Syſare: ſicut Jabin in
torrēte cyſon. Diſperierunt i en-
dor: facti ſūt vt ſtercus terre. Hos
omnes ſm hiſtoriā ppl̄s iſrael: qui tūc erat
populus dei: debellauit ⁊ vicit: Sic etiā il
los quos deinceps commemorat dicens.
Pone p̄ncipes eoꝝ ſicut Oreb
⁊ Zeb: ⁊ Zebee ⁊ Salmana. In-
terp̄tatiōes aūt eoꝝ nominū iſte ſūt. Ma-
dian interp̄tat declinans iudiciū. Syſara
gaudij excluſio: Jabin ſapiēs. Sꝫ i his in
imicis a pplo dei ſupati: ille intelligēdus ē
ſapiēs: de q̄ Ap̄lus dicit: Ubi ſapiēs: vbi
ſcriba: vbi ꝯq̄ſitor hui⁹ ſeculi: Oreb ſicci-
tas: Zeb lup⁹: Zebee victima: ſ lupi. Ha
bet eīm ⁊ ip̄e victimas ſuas. Salmana vm
bra cōmotiōis. Hec oīa cōgruunt malis:
quos in bono vincit pp̄lus dei. Porro aūt
Cyſon in quo torrēte victi ſunt interp̄tatur
duricia eoꝝ. Endor vbi perierūt: interp̄tat
fons generationis: ſed vtiq꞉ carnalis: cui de-
diti perierunt: nō curantes regenerationē
q̄ ꝑducit ad vitā: vbi n̄ nubēt neq꞉ vxores
ducēt. Non eīm incipient mori. Merito er
go de his dictū eſt: Facti ſunt vt ſterc⁹ ter-
re: de quib⁹ nihil ꝓpagatū eſt: niſi terrena fe
cunditas. Sicut ergo illi omnes in figura
ſupati ſunt a pplo dei: ſic iſtos inimicos p̄-
cat in veritate ſupari. **Oēs: inq̄t: prin-**
cipes eoꝝ: q̄ dixerūt hereditate poſ-

ſideamus ſanctuariuꝫ dei. Ipſe eſt
ſonitus inanis: q̄ vt ſupra dictū eſt inimici
tui ſonuerūt. Sanctuariū aūt dei quid in-
telligendū ē: niſi tēplū dei: de q̄ Apl's ait:
Templū eñ dei ſanctū ē qḋ eſtis vos. Nā
q̄d aliud inimici: niſi pp'lm dei poſſidere: id
eſt ſ̄biugare moliūtur: vt cadat in eoꝝ ipi-
as volūtates. Sed q̄d ſequit̄: Deꝰ me
us pone illos vt rota. Conueniēter q̄-
dē accipit̄: vt nō ſint in eo qḋ cogitāt ſtabi
les. Verūtñ etiā ſic recte poſſe intelligi exi
ſtimo: pone illos vt rotaꝫ: qḋ rota ex his q̄
retrorſū ſunt extollit̄: ex his q̄ añ ſunt deij-
cit̄: ſic ſiūt oēs inimici ppl'i dei. Nō eñ hec
Alia lra. †Et. optatio: ſ̄ ꝓphetatio ē. Adiūgit etiā. †Si-
cut ſtipulā añ faciē venti. Faciē dicit
p̄ſentiā. Nā q̄ facies eſt venti: cui nulla li-
niamēta ſunt corporis: cū ſit motus: id eſt q̄-
ſi fluctus aeri. Ponit̄ aūt ꝓ tēptatiōe qua
leuia ⁊ inania corda rapiunt̄. Leuitatē por
ro q̄ facile cōſentit̄ ad mala: grauis ſequit̄
cruciatꝰ. Vñ deiceps dicit̄. ¶ Sicut ig
Alia lra. †et. nis q̄ cōburit ſiluā †ſicut flāma co-
bures mōtes. ¶ Ita pſeq̄ris illos
in tēpeſtate tua: ⁊ in ira tua turba-
bis eos. Siluā dixit ꝓpter ſterilitatē: mō
tes ꝓpter elationē. Tales eñ ſunt inimici
ppl'i dei: ianes iuſticie: pleni ſupbia. Ignē
v̄o ⁊ flammā dicēs: hoc idē alio noīe repe
tiuit: qḋ intelligi voluit iudicātē atq̄ puni
entē deū. Qḋ aūt ait: in tēpeſtate tua: hoc
idē ꝯſeq̄nt̄ expoſuit dicēs: in ira tua: ⁊ qḋ
ſup̄ dixit: perſeq̄ris eos: hoc poſtea: cōtur
babis eos. Meminerimꝰ ſane irā dei ſine
affectiōe turbulēta nos debē intelligē. Ira
q̄ppe eiꝰ dr̄: ratio iuſte vindicte: tanq̄ ſi lex
dicat̄ iraſci: qḋ miniſtri eius ſ̄m eā cōmoti
vindicāt. ¶ Imple: inquit: facies eoꝝ
ignominia: ⁊ q̄rēt nomē tuū dñe.
Hoc ſane illis bonū ⁊ optabile ꝓphetatur:
nec ꝓbaret̄ niſi eēnt in ea ſocietate inimico
rū ppl'i dei: etiā tales hoīes q̄bus ſ̄ añ vlti
mū iudiciū p̄ſtaret̄: q2 ⁊ nūc idē ipi ſunt: et
ipm corpꝰ eſt inimicoꝝ ſ̄m inuidētiā q̄ emu
lant̄ pp'lm dei. Et nūc vbi pñt: ⁊ ſonāt: ⁊ le
uāt caput: ſ̄ ꝑticulatim nō vniuerſalit̄: ſic
in fine ſeculi: nouiſſimo imminēte iudicio: tñ
ipm corpꝰ eſt: ⁊ in his q̄ inde credituri ſūt:
atq̄ in corpꝰ aliud trāſituri. Hoꝝ eñ faci-
es ſalubrit̄ iplet̄ ignominia: vt q̄rāt nomē
dñi: ⁊ in illis q̄ vſq̄ in finē in eadē malicia
ꝑſeuerāt: q̄ ponunt̄ vt ſtipula añ faciē vēti:
⁊ ſilue mōtibuſq̄ ifructuoſis ſil'es cōburū
tur. Ad q̄s denuo reuertit̄ dicēs. Eru-
beſcāt ⁊ ꝯturbent̄ in ſeculū ſeculi:
Nō eñ in ſeculū ſeculi ꝯturbant̄ q̄ q̄rūt no
men dñi: ſed reſpiciētes ignominiā pctoꝝ
ſuoꝝ ad hoc cōturbant̄ vt q̄rāt nomē dñi:
ꝑ qḋ ñ ꝯturbētur. Rurſuſq̄ ad hos redit:
qui in eadē ſocietate inimicoꝝ ad ſ̄ ꝯfun-
dēdi ſunt ne ꝯfundāt̄ ineternū: ⁊ ad ſ̄ ꝑdē
di ſunt in quātū mali ſūt: vt boni facti inue
niant̄ ineternū. De his eñ cū dixiſſet. Et
ꝯfundant̄ ⁊ pereāt. Statim ſubiecit.
Et cognoſcāt q2 nomē tibi dñs:
tu ſolꝰ altiſſimꝰ in oī terra. Ad hanc
cognitionē veniētes ſic ꝯfundant̄ vt pla-
ceāt: ſic ꝑeāt vt ꝑmaneāt. Cognoſcāt inq̄t
q2 nomē tuū dñs: tanq̄ nec v̄o nec ſuo no
mīe nūcupent̄: q̄cunq̄ alij dñi noiant̄: q̄m
ſeruilit̄ dñant̄: ⁊ vero dño cōꝑati nec dñi
ſūt: ſicut dictū eſt: Ego ſū q̄ ſū: tāq̄ nō ſint
ea q̄ facta ſunt: ſi cōꝑent̄ ei a q̄ facta ſunt.
Qḋ v̄o adiūxit: tu ſolus altiſſimꝰ in oī ter-
ra: vel ſicut alij codices hñt: ſuꝑ oēꝫ terrā:
vtiq̄ ⁊ in oī ſeculo vel ſuꝑ oē ſeculū: ſ̄ hoc
dicē maluit q̄ terrena ſupbia p̄meret̄. Deſi
nat eñ ſupbire terra: id eſt hō: cui dictū ē:
Terra es. Et q̄d ſupbit terra ⁊ cinis: cū co
gnoſcit dñꝫ eſſe altiſſimū ſuꝑ oēm terrā: id
eſt nulliꝰ hoīe cogitatōes valere aduerſus
eos q̄ ſ̄m ꝓpoſitū vocati ſunt ſancti: de q̄-
bus dicit̄: Si deꝰ ꝓ nobis q̄s cōtra nos:

¶ Explicit Trac. de pſ. LXXXII.
Incipit Trac. de pſ. LXXXIII.

Pſalmꝰ iſte ꝓ torcularibꝰ in
ſcribit̄. Et quātū aduertit no
biſcū caritas vr̄a: q2 vos intētiſſi-
me audire aduertebamꝰ: nihil i eiꝰ textu di
ctū ē: vel de plo: vel de fiſcinis: vl' de lacu:
vel de inſtrumētis: aut edificio torcularis:
oīno nihil in eo tale audiuimꝰ. Vñ q̄d ſibi
velit titulus eiꝰ qḋ inſcribit̄ ꝓ torcularibꝰ:
nō parua q̄ſtio eſt. Profecto eñ ſi pꝰ iſtuꝫ
titulū aliq̄d de talibꝰ rebus dicēt: q̄les cō-
memoraui: crederet̄ a carnalibꝰ vere iſta vi
ſibilia torcularia voluiſſe cātare. Quia v̄o
titulū ipoſuit ꝓ torcularibꝰ: ⁊ nil poſtea in
omni v̄ſu pſalmi dixit: de his torcularibus
notiſſimis oculis nr̄is: nō dubitat̄ eſſe alia
torcularia q̄ nos hic q̄rere ⁊ intelligē volu
it ſpūs dei. Quapropt̄ q̄d agat̄ i his viſibi
libꝰ torcularibꝰ recordemur: ⁊ ſ̄ videamꝰ:
queādmodū ſpūaliter agat̄ i eccl'ia. Vua
certe pendet in vitibꝰ: ⁊ oliua in arboribꝰ.
His eñ duobꝰ fructibꝰ ſolēt torcl'aria ꝑpa
rari: ⁊ q̄diu pēdēt i frutetis ſuis: tāq̄ libe
ro aere: ꝑfruūt̄: ⁊ nec vua vinū ē: nec oliua

oleū ante pſſurā. Sic ſūt ⁊ hoīes q̄s p̄deſti
nauit de⁹ añ ſecula ꝯformes fieri imaginis
vnigeniti filij ſui: q̄ p̄cipue in paſſiōe mag-
nus botr⁹ expreſſus eſt. Huiuſmōi ḡ homi
nes anteq̄ȝ accedāt ad ſeruitutē dei fruunt̄
in ſclo: tanq̄ȝ delicioſa libertate: velut vue
aut oliue pendētes. Sed q̄m dictū eſt: Fi-
li accedēs ad ſeruitutē dei: ſta in iuſticia ⁊
timore: ⁊ p̄para aīaȝ tuā ad tēptationē: ac-
cedēs q̄ſq̄ȝ ad ſeruitutē dei: ad torcularia
ſe veniſſe cogſcat. Cōtribulabit̄: ꝯteretur:
cōprimet̄: nō vt in hoc ſeculo ꝑeat: ſ; vt in
apothecas dei defluat. Exuitur carnaliuȝ
deſiderioꝝ integumētis q̄ſi vinacijs: h̄ eñ
ei cōtigit in deſiderijs carnalib⁹: Propter
q̄ Apl̄us dicit: Exuite vos veterē hominē
⁊ induite nouū. Hoc totū nō fit niſi de pſ-
ſura: ꝓpterea torcularia noiant̄ eccl̄ie dei
hui⁹ tp̄is: ſed in torcularibus ſumus poſiti
filij chore. Sic eñ additū eſt: p̄ torculari-
bus **Filijs chore.** Filios chore interp̄-
tatos habem⁹ filios calui: quātuȝ nobis q̄
illā linguā nouerūt p̄ miniſteriū qđ deo de
buerūt interp̄tari potuerūt: ⁊ in h̄ nō diffu
gio magnū myſterium intueri: ⁊ adiuuāte
dño iuenire vobiſcū. Nō eñ tanq̄ȝ a filijs
p̄ſtilētie oīs eſt irridēda caluicies: ne cum
quiſq̄ȝ ſacratā caluā irriſerit a demōijs diſ
ſipetur. Nā ⁊ Heliſeus ibat: ⁊ inſenſati pu
eri clamauerūt poſt eū: Calue calue: ⁊ ꝓpt̄
ſacramentū implēdū ꝯuerſus ad dñm pe-
tiuit: vt eos vrſi de ſilua exeūtes comede-
rēt. Arrepta eſt q̄dē illoꝝ infantia in exitiū
vite de h̄ ſeculo. Mortui ſunt pueri: ſenes
q̄n̄q̄ȝ morituri. Uerumtñ ſacramēti terror
datus ē hoībus. Heliſeus eñ p̄ſonā cuiuſ
dā tūc gerebat: cui⁹ filij ſumus: filij chore:
dñi ſcȝ nr̄i Jeſu chriſti. Jā occurrit carita-
ti vr̄e ex euāgelio q̄re calu⁹ gerebat p̄ſonā
chriſti: recordamini q̄ in caluarie loco cru
cifix⁹ eſt. Siue ḡ hoc interp̄tet̄ fili⁹ chore: ſi
cut ſecuti p̄ores diximus: ſiue aliud aliquid
qđ nos forſitan latet: iterum qđ occurrit vi
detis: q̄ plenū eſt ſacramēto filij chore: fi-
lij xp̄i. Nā ⁊ filios ſuos dic̄ ſp̄ōſus: cū ait:
Nō p̄nt filij ſp̄ōſi ieiunare: q̄ȝdiu illis cū ē
ſp̄ōſus. Chriſtianoꝝ ſūt ḡ iſta torcularia.
In p̄ſſuris aūt ꝯſtituti ad h̄ ꝯterimur: vt
amorē nr̄m q̄ ferebamur in iſta mūdana: ſe
cularia: tp̄alia: fluxa atq̄ȝ p̄itura: paſſi i eis
in hac vita tormēta: ⁊ tribulatiōes p̄ſſura-
rū: ⁊ abundantiā tēptationū: incipiamus
q̄rere illā quietē: q̄ nō eſt de hac vita: nec d̄
hac terra: ⁊ ſit dñs vt ſcriptuȝ eſt refugium

pauperi. Quid eſt pauperi: Tanq̄ȝ deſtitu
to: ſine ope: ſine auxilio: ſine aliq̄ re: de qua
in terra p̄ſumat. Talib⁹ eñ paup̄ib⁹ adeſt
de⁹: q̄ hoīes ⁊ ſi abundēt pecunia in hac
terra: reſpiciūt qđ ait Apl̄us: Precipe di
uitib⁹ hui⁹ mūdi nō ſup̄be ſapere: neq̄ȝ ſp̄a
re in icerto diuitiaꝝ. Et ꝯſiderātes q̄ȝ ſit in
certū: vñ gaudebāt anteq̄ȝ accederent ad
ſeruitutē dei: id eſt añq̄ȝ intrarēt in torcula
ria: vident ex ipſis diuitijs: vel h̄re ſe p̄ſſu
ras cogitationū quō ea gubernentur: quō
cuſtodiant̄: vel ſi paululū inclinauerint cu
piditatē vt ea diligāt: plus eos ipleri timo
ribus q̄ȝ fructib⁹. Quid eñ taȝ incertū: q̄ȝ
res volubilis: Nec imerito ip̄a pecunia ro
tunda ſignat̄: q̄ nō ſtat. Tales ḡ ⁊ ſi habe
ant aliq̄d: paup̄es ſunt. Qui ḡ nihil horuȝ
habēt ⁊ h̄re deſiderāt inter reprobādos di
uites cōputantur. Nō eñ attendit de⁹ fa-
cultatē: ſed voluntatē. Paup̄es igit̄ deſti
tuti omni op̄e ſeculari: q̄ ⁊ ſi ea circūfluūt
intelligūt q̄ȝ incerta ſunt: ⁊ ingemiſcētes ad
deū: nihil habētes in h̄ ſeculo quo delectē-
tur: q̄ teneant̄: in abundātia tēptationū et
p̄ſſuraꝝ tanq̄ȝ in torcularib⁹ ꝯſtituti: deflu
unt vinū: defluūt oleū. Que ſunt iſta: niſi
bona deſideria: Reſtat eñ illis deſiderā-
dus de⁹: iā nō amant terrā: amāt eñ q̄ fecit
celū ⁊ terrā: amāt ⁊ nondū cū eo ſūt. De-
ſideriū eoꝝ differt̄ vt creſcat: creſcit vt ca-
piat. Nō eñ parū aliq̄d datur⁹ eſt de⁹ de-
ſiderāti: aut paꝝ exercēd⁹ ē ad capacitatē
tanti boni. Nō aliquid deus qđ fecit datu
rus eſt: ſed ſeip̄m q̄ fecit oīa. Ad capiēdū
deū exercere: qđ ſemp̄ habitur⁹ es diu de-
ſidera. Reprobati ſūt in p̄p̄lo iſrael qui fe
ſtinauerūt aſſidue: affect⁹ iſte rep̄hēditur
in ſc̄ptura feſtinantiū. Qui ſunt eñ q̄ feſti
nāt: Qui ꝯuerſi ad deū cū h̄ nō iuenerint
requiē quā q̄rebāt: ⁊ gaudia q̄ ꝓmittebāt̄:
tanq̄ȝ in itinē deficiētes: ⁊ longū ſibi q̄ddā
donec h̄ ſeculū vel hec vita finiat̄: reſtare
arbitrātes: ⁊ q̄rētes hic aliq̄ȝ requiē: q̄ ſi ha
bet̄ falſa eſt: reſpiciūt retro ⁊ decidūt a p̄-
poſito: nec attendūt cū quāto terrore dic-
tū eſt: Memētote vxoris Loth. Ut q̄d eñ
in ſtatuā ſalis verſa: ſi nō hoīes ꝯdit vt ſa-
piāt: Ergo exēplū illi⁹ malū: tibi ſit bonuȝ
ſi caueris. Memētote inq̄t vxoris Loth.
Reſpexit. n. retro: vñ liberata erat a ſodo
mis: ⁊ ibi remanſit vnde reſpexit: ip̄a in lo-
co manſura: ⁊ trāſeuntes alios cōditura.
Liberati ergo a ſodomis p̄terite vite: nō re
ſpiciamus retro. Naȝ hoc feſtinare eſt: nō

attendere qḋ ꝓmiſit deus: q̄ꝛ lõge eſt: ⁊ re
ſpicere ad id qḋ ꝓrimũ eſt: vnde iam libe/
ratus eſt. De talibꝰ quid dicit Ap̄ſus Pe
trus: Cõtigit illis res veri ꝓuerbij: canis
reuerſus ad ſuũ vomitũ. Premebat enim
pectꝰ cõſciẽtia peccatorũ. Accepta indul
gentia quaſi vomuiſſet: ⁊ reuelatũ ẽ pecca
tum tuũ: facta eſt bona cõſcientia ex mala
cõſcientia. Quid rurſus cõuerteris ad vo
mitũ tuũ? Si canis hoc faciens horret ocu
lis tuis: tu quid eris oculis dei? Vnuſq̄ſq̄
aũt fratres cariſſimi de loco itineris ſui: ad
quẽ ꝓficiendo ꝑuenit: ⁊ quẽ vouit deo: in
de reſpicit retro cũ ipſe dimiſerit (verbi gra
tia) Statuit caſtitatẽ cõiugalẽ ſeruare: in/
de .n. īcipit iuſticia: receſſit a fornicatõibꝰ:
⁊ ab illa illicita imũdicia: qñ ſe ad fornica/
tiones cõuertit retro reſpexit. Aliꝰ ex mu/
nere dei maius aliq̄d vouit: ſtatuit nec nu
ptias pati: qui nõ dãnaretur ſi duxiſſet vx
orem: poſt votū qḋ deo ꝓmiſit: ſi duxerit
dãnabit̄. Cũ hoc faciat qḋ ille q̄ nõ ꝓmiſe
rat: tamẽ ille nõ damnatur: ille damnatur.
Quare niſi q̄ꝛ iſte reſpexit retro? Iam eñ
in ante erat: iſte aũt illuc nondũ ꝑuenerat.
Sic virgo que ſi nuberet nõ peccaret: ſanc
timonialis ſi nupſerit chriſti adultera repu
tabitur: reſpexit eñ retro de loco quo ac/
ceſſerat. Sic q̄bꝰ placet relicta omni ſpe ſe
culari: ⁊ omni actione terrena cõferre ſe in
ſocietatẽ ſanctorũ: in cõmunẽ illã vitã vbi
nõ dicit aliq̄s aliquid ꝓpriũ: ſed ſunt illis
omnia cõmunia: ⁊ ẽ illis aĩa vna ⁊ cor vnũ
in deũ: q̄ſquis inde recedere voluerit: non
talis habet̄ qualis ille qui nõ intrauit. Il/
le enim nondū acceſſit: iſte retro reſpexit.
Quapropt̄ cariſſimi quõ quiſq̄ pt̄: voue/
te ⁊ reddite dño deo veſtro: qḋ quiſq̄ po/
terit: nemo retro reſpiciat: nemo p̄ſtinis ſu
is delectet̄: nemo auertatur ab eo qḋ ante
eſt: ad id qḋ retro eſt currat: donec ꝑueni/
at: nõ eñ pedibꝰ: ſed deſiderio currimus.
Nullus aũt in hac vita ꝑueniſſe ſe dicat.
Quis eñ põt tam ꝑfectus eſſe: q̄ Paulꝰ?
Et tñ ait: Fratres ego me nõ arbitror app̄
hendiſſe: vnũ autẽ que retro oblitus in ea
que ante ſunt extentus: ſm̄ intentionē ſe/
quor ad palmã ſuperne vocationis dei in
chriſto Ieſu. Vides Paulũ adhuc curre
re: ⁊ te iam exiſtimas ꝑueniſſe. Si ergo ſen
tis preſſuras huiꝰ mundi: etiã cum felix es
intellexiſti te eſſe in torculari. Putatis eñ
fratres mei in felicitatẽ ſeculi metuendã eſ
ſe: ⁊ felicitatẽ nõ eſſe metuendã? Immo ve

ro nulla infelicitas frãgit: quẽ felicitas nul
la corrũpit. Quomõ ergo cauẽda vel timẽ
da ẽ ipſa corruptrix: ne te blandiẽdo ſedu
cat: ne incũbas in baculũ harũdinis. Nã
⁊ hoc ſcriptũ eſt quoſdã incũbere in bacu/
lũ harũdinis: nolite credere: fragile eſt in
quo niteris: frãgitur ⁊ interimit te. Si ḡ fe/
licitate tibi iſte mũdus arrideat: in p̄ſſura
te cõputa vt dicas: Tribulationẽ ⁊ dolo/
rem inueni: ⁊ nomẽ dñi inuocaui. Nõ di/
xit: inueni tribulationẽ: niſi quãdã q̄ latet.
Quedã eñ tribulatio ⁊ dolor quoſdã in h̄
ſeculo latẽt: qui putãt ſibi bene eſſe cũ ꝑe/
grinãt̄ a dño. Q̄diu eñ ſumus in h̄ corꝑe
inq̄t: peregrinamur a dño. Si a patre tuo
hoĩe ꝑegrinareris miſer eſſes: a dño ꝑegri
naris ⁊ felix es? Ergo ſunt q̄ putãt ſibi bene
eſſe. Qui aũt intelligũt in q̄libet circũfluẽ/
tia copiarꝫ ⁊ voluptatũ: q̄buis ad nutũ cũ/
cta deſeruiãt: q̄buis nihil moleſtũ irrepat:
nihil aduerſū terreat: tñ in malo ſe eſſe q̄
diu ꝑegrinãtur a dño: acutiſſimo oculo tri
bulationẽ ⁊ dolorẽ inuenerũt: ⁊ nomẽ dñi
inuocauerũt. Talis ẽ qui cãtat in hoc pſal
mo. Quis eſt? Corpꝰ chriſti. Quis ẽ iſte?
Vos ſi vultis: nos oẽs ſi volumus: oẽs fi
lij chore: ⁊ oẽs vnus hõ: q̄ꝛ vnũ chriſti cor
pus. Quõ nõ eſt vnus homo: qui vnũ ca
put habet? Caput oĩm ſanctorꝫ chriſtꝰ eſt:
corpꝰ illiꝰ capitꝭ oẽs nos ſumꝰ: ⁊ oẽs in hac
vita in torcularibꝰ ſumus. Si bene ſapimꝰ
iam ad torcularia venimꝰ. Ergo in p̄ſſuris
temptationũ cõſtituti: edamus hãc vocem
⁊ p̄mittamus deſideriũ noſtrũ.

Expoſitio pſalmi.

QVã dilecta ſũt: inquit: taber/
nacula tua dñe virtutũ: Erat
in tabernaculis quibuſdã: id ẽ in
torcularibus: ſed deſiderabat alia taber/
nacula: vbi nulla p̄ſſura ẽ. In his illuc ſu/
ſpirabat: ab his in illa ꝑ deſideriũ carnale
quodãmodo defluebat. Et quid ſequitur?
Cõcupiſcit ⁊ deficit anima mea in
atria dñi. Parũ eſt: ꝯcupiſcit ⁊ deficit.
Sꝫ quo deficit? In atria dñi. Defecit vua
preſſa. Sed quo defec̄? In vinum ⁊ in la/
cũ: ⁊ in apothece requie ſeruãda in quiete
magna. Hic deſideratur: ibi capitur. hic
ſuſpirat̄: ibi gaudetur. hic oꝑatur: ibi lau/
datur. hic gemit̄: ibi exaltat̄. Ea q̄ dixi q̄ſi
dura: hic nemo aduerſetur: nemo q̄ſi nolit
pati: metuendũ eſt ne vua dũ torcular ti/
met: ab auibꝰ vł a feris comedat̄. In mag
na videt̄ triſticia eſſe: cũ dicit. Cõcupiſcit

⁊ deficit aĩa mea in atria dñi: nõ enĩ habet quod deſiderat. Sed nũq̇d ſine gaudio ẽ? Quo gaudio? Quo ait apl's: ſpe gaudentes. Ibi iaꝫ re gaudebit: nõ adhuc ſpe: iõ q̄ꝫ qui ſpe gaudẽt: q꞉ certi ſunt ſe accepturos: tolerãt in torculari oẽs ꝑſſuras. Propterea ⁊ ipſe Apl's cũ dixiſſet: ſpe gaudentes: quaſi his loquereť qui iam in torculari ſunt: addidit ſtati: in tribulatione patientes. In tribulatiõe inquit patientes: quid deinde? In oratiõe tolerantes. Quid ẽ tolerantes? Quia differimi. Oratis ⁊ differimini: tolerate qđ differimi. Tolerate qđ differť: quia cũ venerit nõ auferť. Audiſti gemitũ in torculari: deſiderat ⁊ deficit aĩa mea in atria dñi: Audi vñ duret: ſpe gaudentes. ¶ **Cor meũ ⁊ caro mea: exultauerunt in deũ viuũ.** Exultauerunt hic in illud. Vñ exultatio niſi de ſpe? Quo exultauerũt? In deũ viuũ. Quid ibi exultauerũt? Cor meũ ⁊ caro mea. Vñ exultauerũt? †**Nã ⁊ paſſer: inquit: inuenit ſibi domũ: ⁊ turtur niduꝫ ſibi vbi ponat pupillos ſuos.** Quid eſt hoc? Duo dixerat ⁊ duo reddidit: in ſilitudinibus auiũ. Dixerat exultaſſe cor ſuũ: ⁊ carnem ſuã: ⁊ his duob⁹ reddidit paſſerem et turturẽ. Cor tãq̄ꝫ paſſer: caro tãq̄ꝫ turtur. Inuenit ſibi domũ paſſer: inuenit ſibi domũ cor meũ. Exercet pẽnas in virtutibus hui⁹ tp̄is i ipſa fide: ſpe ⁊ caritate: quibus volet in domũ ſuã: ⁊ cũ venerit ꝑmanebit: ⁊ iam querula vox paſſeris que hic eſt: nõ erit ibi. Nã ipſe eſt querul⁹ paſſer: de quo i alio pſalmo dicit: Sicut paſſer ſingularis in tecto: de tecto volat ad domũ. Iã ſic ſit in tecto: calcet domũ carnalẽ: hẽbit quedã celeſtẽ locũ: ꝑpetuã domũ. Paſſer iſte finiet q̄relas ſuas. Turturi aũt dedit ⁊ pullos: id eſt carni. Inuenit niduꝫ turtur vbi ponat pullos ſuos. Paſſer domuꝫ: turtur nidũ: ⁊ nidũ vtiq̄ꝫ vbi ponat pullos ſuos. Dom⁹ tanq̄ꝫ ad ſempiternũ eligiť: nid⁹ ad temp⁹ cõgeriť. Corde cogitam⁹ deũ tanq̄ꝫ volantẽ paſſerẽ ad ſuã domũ: carne auteꝫ agim⁹ oꝑa bona. Videtis enĩ ꝑ carnẽ ſanctoꝝ: quãta bona fiant. Per hãc enĩ oꝑamur q̄ iuſſi ſum⁹ oꝑari: quib⁹ adiuuamur i hac vita. Frãge eſuriẽti panẽ tuũ: ⁊ egenũ ſine tecto induc in domũ tuã: ſi videris nudũ veſti: ⁊ cetera talia q̄ nobis p̄cepta ſũt nõ oꝑamur: niſi ꝑ carneꝫ. Paſſer ergo ille qui cogitat domũ ſuã: nõ recedit a turture querẽte ſibi nidũ: vbi ponat pullos ſuos.

Alia lr̃a. † Eteni.

Nõ enĩ abijcit illos vbicũq̄ꝫ: ſed inuenit ſibi nidũ: vbi eos ponat. Dicim⁹ aũt fratres quod noſtis: quãti videnť ꝑter eccleſiã bona oꝑari. Q̄ꝫ multi etiã pagani paſcũt eſurientẽ: veſtiunt nudũ: ſuſcipiũt hoſpitẽ: viſitant egrotũ: cõſolanť incluſuꝫ. Q̄ꝫ multi hec faciunt: quaſi videť parere turtur: ſed nõ ſibi inuenit nidũ. Q̄ꝫ multa m̄lti heretici nõ ea in eccleſia operanť: nõ in nido pullos ponũt: cõculcabunť ⁊ cõterenť: ⁊ non ſeruabunť: nõ cuſtodienť. In hui⁹ enĩ carnis oꝑatricis ꝑſona poſita eſt quedã mulier ab Apl'o cũ ait: Adã nõ eſt ſeductus: m̄lier aũt ſeducta ẽ: poſtea enĩ Adã cõſenſit mulieri: nã a ſerpẽte mulier ſeducta eſt. Nec modo poteſt aliqua mala ſuaſio niſi carnis tue primo deſideriũ cõmouere: cui poſtea ſi mente ꝯſenſeris: cecidit ⁊ paſſer. Si aũt vincunť deſideria carnis: teneť mẽbra ad oꝑa bona: auferũť arma ꝯcupiſcẽtie: ⁊ incipit turtur habere pullos: Propterea q̇d ibi ait Apl's: Salua aũt erit ꝑ filiorũ generationeꝫ. Mulier vidua: ſine filijs ſi ꝑſeuerauerit: nonne beatior erit? Nunquid ſalua nõ erit: q꞉ nõ parit filios? Virgo dei nõne melior erit? Nunq̇d ſalua nõ erit: quia filios nõ habet: aut ad deũ nõ ꝑtinet? Salua ergo erit mulier que i typo carnis accipiť ꝑ filioꝝ generationẽ: id eſt ſi faciat oꝑa bona. Sed nõ vbicũq̄ꝫ turtur inueniat nidũ ſibi: ibi ponat pullos ſuoſ. In fide vera: in fide catholica: i ſocietate vnitatis eccl'ie: pariat oꝑa ſua. Propterea ⁊ de illa cũ loquereť Apl's: ita ſubiecit: Salua aũt erit ꝑ filioꝝ generationẽ: ſi ꝑmanſerit in fide ⁊ delectione ⁊ ſanctificatiõe cũ ſobrietate. Permanẽdo ergo in fide: ipſa fides nidus eſt pulloꝝ tuoꝝ. Nã ꝓpter infirmitatẽ pulloꝝ turturis tue: dignat⁹ eſt dominus p̄bere tibi vñ nidũ faceres. Indutus eſt enĩ feno carnis: vt ad te veniret: in iſta fide pone pullos tuos: in iſto nido operare oꝑa tua. Qui ſũt enĩ nidi: vel quis eſt nid⁹? Sequiť ſtatim. ¶ **Altaria tua domine† de⁹ v̄tutũ:** Cũ dixiſſet: Turtur inuenit ſibi nidũ vbi ponat pullos ſuos: q̄ſi queſiſſes quẽ nidũ: altaria tu dñe virtutũ. **Rex me⁹ ⁊ deus meus.** Quid ẽ rex me⁹ ⁊ de⁹ me⁹? Qui regis me: q̄ creaſti me. Sed hic nidus eſt: ⁊ hic ꝑegrinatio: ⁊ h̄ ſuſpiriũ: ⁊ hic tritura: ⁊ hic ꝑſſura: q꞉ hic torcular. Quid ẽ aũt qđ deſiderat? Quid cõcupiſcit? Quo it? Quo tẽdit deſideriũ noſtrũ? Quo nos rapit? Hic poſit⁹ illa medi-

Alia lr̃a nõ h3.

tatur: poſitus inter tẽptationes: poſit⁹ inẽ
p̃ſſuras: poſit⁹ in torcularib⁹: ſuſpirãs i ſu
pna ꝓmiſſa: quaſi quid ibi actur⁹: iã p̃me
ditaẽ gaudia futura. Beati: inquit: q̃
habitãt i domo tua: Un̄ beati? Quid
habituri? Quid acturi? Omnes qui beati
dicũtur in terra: habẽt aliquid: ⁊ agũt ali
quid. Beat⁹ ẽ hõ ille: q̃ tot p̃dĳs: tanta fa
milia: tãto auro ⁊ argẽto habẽdo: beatus
dicit̃. Beat⁹ eſt: ad illos honores ꝑuenit:
ad ꝓcõſulatũ: ad p̃fecturã agẽdã. Beat⁹
ergo dr̃: aut hñdo: aut agẽdo: Un̄ aũt ibi
bti? Quid habituri? Quid acturi? Quid
habituri iã ſup̃ dixi: beati q̃ habitãt i domo
tua. Domũ tuã ſi habuer̃ paup ̃es: domũ
dei ſi habuer̃ diues eſ. In domo tua timeb̃
latrões: domui dei mur⁹ ipſe de⁹ ẽ. Bti ḡ
qui habitãt in domo tua. Poſſidẽt hieru
ſalẽ celeſtez ſine anguſtia: ſine p̃ſſura: ſine
diuerſitate ⁊ diuiſiõe limitũ: oẽs hñt eam:
⁊ ſinguli hñt totã. Magne ille diuitie: nõ
anguſtat frater frẽm: nulla ibi indigẽtia ẽ.
Quid ergo ibi acturi? Oim eni actionum
humanaꝝ mater: neceſſitas. Iã frẽs breui
ter dixi: currite aĩo ꝑ quaſlibet actiões: vi
dete ſi eas parit niſi neceſſitas. Ip̃e mẽora
biles artes que magne videnẽ: in ſubueni
endo patrocinia lingue: ⁊ adiutoria medi
cine: ip̃e ſunt eni in hoc ſeculo excellentes
actiões. Tolle litigatores: quib⁹ opitulaẽ
aduocat⁹? Tolle vulnera ⁊ morboſ: q̃d cu
rat medic⁹? Et oẽs iſte actiões nr̃e ad q̃ti
dianã vitã: q̃ exigunẽ ⁊ fiũt ex neceſſitate
veniũt. Arare: ſemiare: nouellare: nauiga
re: talia oĩa opa q̃ parit niſi neceſſitas ⁊ in
digẽtia? Tolle famẽ: ſitim: nuditatem: cui
op⁹ ſunt iſta oĩa? Hec ſũt q̃ nobis iubenẽ
bona opa: nam iſta q̃ cõmẽoraui honeſta
ſunt: ſed oim hoim exceptis opibus peſſi
mis loquor: deteſtabilib⁹ opib⁹: flagitĳs ⁊
facinorib⁹: homicidĳs ⁊ effractorĳs: adul
terĳs: illa nec reputo inter actiões huma
nas. Hec honeſta loquor: nõ parit niſi ne
ceſſitas: nc̃citas fragilitatis carnaliſ. Hec
etiã q̃ dixi iuberi nobiſ: frãge eſuriẽti panẽ
tuũ. Cui frãgis vbi nemo eſurit? Egenũ ſi
ne tecto induc in domũ tuã. Quẽ hoſpitẽ
ſuſcipis: vbi oẽs in patria ſua viuũt? Quẽ
viſitas egrotum: vbi ꝑpetua ſanitate gau
dẽt? Quẽ ꝯcordas litigioſũ: vbi pax ſem
piterna eſt? Quẽ ſepelis mortuũ: vbi ſem
per viuiẽ? Nihil ḡ boꝝ actur⁹ eris: ex opi
bus honeſtis illi: oim hoim nihil actur⁹ es
ex iſtis bonis opib⁹: quia iſti pulli turturis

iã volabũt de nido. Quid ḡ? Iam dixiſti
q̃d habituri ſum⁹: q̃ habitant in domo tua
beati ſũt. Dic etiã q̃d acturi ſunt: qꝛ nõ ibi
video aliq̃s neceſſitates q̃ me impellãt ad
agendũ. Ecce mõ qð loquor ⁊ diſputo: ne
ceſſitas parit. Nũq̃d eni ibi talis diſputa
tio erit: q̃ quaſi doceat ignaros: q̃ quaſi cõ
memoret obliuioſos? Aut vo i illa patria
euãgeliũ recitabiẽ: vbi ip̃m dei verbũ con
templabitur? Ergo qꝛ dixit iſte deſiderans
⁊ ſuſpirãs ex voce nr̃a: quid habituri ſum⁹
in illa patria: cui ſuſpiraẽ ⁊ ait: beati q̃ ha
bitãt in domo tua: dicat ⁊ q̃d acturi ſum⁹.
In ſecula ſecl'oꝝ laudabũt te. Hoc
erit totũ negociũ noſtrũ: ſine defectu alle
luia. Non vobis frẽs videaẽ quaſi faſtidi
um ibi futurũ: qꝛ ſi mõ h̃ diu dicatis: non
duratis: ab illo gaudio nc̃citas vos auer
tit. Et qꝛ nõ tm̃ delectat qð nõ videẽ: ſi tã
ta alacritate in ipſa p̃ſſura ⁊ fragilitate car
nis laudam⁹ qð credim⁹: quõ laudabim⁹
qð videbim⁹? Cũ aſſũpta fuerit mors i vi
ctoria: cũ mortale h̃ induerit imortalitatẽ:
⁊ corruptibile hoc induerit icorruptionẽ:
nemo dicet: diu ſteti: nemo dicet: diu ieiu
naui: diu vigilaui: ſtabilitas enim magna
ibi: ⁊ ipſa imortalitas: iã corpis noſtri ſu
ſpẽdiẽ in cõtemplatione dei. Et ſi mõ vbũ
hoc qð vobis erogam⁹ tam diu fragilitatẽ
carnis veſtre ſtantẽ tenet: quid nobis faci
et illð gaudiuz? Quõ nos mutabit? Siles
eni ei erim⁹ qñ videbim⁹ eũ ſicuti eſt. Iaz
ſiles illi qñ deficiemus? Quo auertemur?
Securi ergo ſim⁹ frẽs: nõ nos ſatiabit niſi
laus dei. Si deficies ab amore: deficies a
laude: ſi aũt amor ſempitern⁹ erit: quia illa
inſatiabilis pulchritudo erit: noli timere:
ne nõ poſſis ſemp laudare: quẽ ſemp pote
ris amare. Ergo beati q̃ habitãt in domo
tua i ſecl'a ſeculoꝝ laudabũt te. Huic vite
ſuſpirem⁹. Sz quõ illð veniem⁹? Bea- Alia lr̃a.
tus vir cu⁹ eſt †ſuſceptio eius abs † auxiliũ abs te
te dñe? Intellexit vbi eſſet: qꝛ ꝑ fragilita
tem carnis ſue ad illã beatitudinẽ volare
nõ poſſet. Circũſpexit põdera ſua: qꝛ dici
tur alio loco: Corp⁹ qð corrũpiẽ aggrauat
animã: ⁊ deprimit terrena ihabitatio ſenſuz
multa cogitantẽ. Spirit⁹ ſurſũ vocat: pon
dus carnis deorſum reuocat. Inter duos
conatus ſuſpẽſiõis ⁊ põderis colluctatio
quedã eſt: ⁊ ipſa colluctatio ad p̃ſſurã ꝑti
net torcularis. Audi ip̃am luctã torcular̃
ab Ap̃lo expſſam: qꝛ ⁊ ip̃e ibi ꝯterebatur:
ibi p̃mebatur. Cõdelector inquit legi dei

ſcḋm īteriorē hoīez: video aūt aliā legē in
mēbris meis repugnātē legi mētis mee: et
captiuū me ducentem in lege peccati que
eſt ī mēbris meis. Magna lucta ꝛ euadē-
di magna deſperatio niſi ſubueniat de cō-
ſequēti: Infelix ego homo q̇s me liberabit
de corpe mortis hui⁹: Gratia dei ꝑ Jeſuz
chriſtū dn̄m noſtrū. Ergo ꝛ hic in iſto pſal
mo vidit illa gaudia: cogitauit aīo: beati
qui habitāt in domo tua dn̄e ī ſecula ſecu
lorū laudabūt te. Sed quis illuc aſcēdet:
Quid faciā ꝺ carnis pondere: Beati qui
habitāt in domo tua: ī ſecula ſeculoꝝ lau-
dabunt te. Cōdelector enī legi dei ſcḋm in
teriorē hoīem. Sed quid faciā: Quō vo-
labo: Quō ꝑueniā: Video enī aliā legem
in mēbris meis repugnantem legi mentis
mee. Dixit ſe infelicē: ꝛ dixit: quis me libe
rabit de corpe mortis hui⁹: vt inhabitē in
domo dn̄i: ꝛ in ſecula ſeculoꝝ laudē eum:
Quis me liberabit: Gratia dei ꝑ Jeſum
chriſtū dn̄m noſtrū. Sicut ergo in verbis
Apl̄i illi difficultati: ꝛ quaſi inextricabili
luctu ſbueit qꝺ ſbiecit: gr̄a dei ꝑ Jeſū chri
ſtū dn̄m noſtrū: ſic ꝛ hic cū ſuſpiraret flā-
manti deſiderio ī domū dei: ꝛ in illas lau-
des dei: cōſiderata grauedine corpis ſui:
ꝛ mole carnis ſue: ꝛ deſperatione quadaz
ſuborta: rurſus ī ſpe euigilauit ꝛ ait: Be-
atus vir cui⁹ eſt ſuſceptio eiuſ abs te dn̄e.
Alia lr̃a. Quid ergo p̄ſtat de⁹ in hac gratia ei quez
† Aſcēſiões. ſuſcipit ꝑducēdū: Sequit̄: ꝛ dicit. †Aſce
† ſuo. ſus in corde †eius. Facit illi grad⁹ q̇b⁹
aſcendat. Ubi illi facit graduſ: In corde.
Quāto ergo plus amaueris: tāto pl⁹ aſcē
des. Aſcenſus inq̇t in corde ei⁹ Diſpo-
ſuit. Quiſq̇s ſuſcipit eū: beat⁹ enī cui⁹ eſt
ſuſceptio ei⁹ abs te dn̄e. Quia ꝑ ſe nō po-
teſt: op⁹ eſt vt gratia tua ſuſcipiat. Et q̇d
Alia lr̃a. facit gr̄a tua: Diſponit aſcenſus in corde.
† in valle la- Ubi diſponit aſcēſus in corde: † In con
chrymarū. ualle plorationis. Ecce habetis tor-
cular cōuallē ploratiōis: ip̄e lachryme pie
cōtribulatorū: muſtū ſunt amātiū. Aſcen-
ſus ī corde ei⁹ diſpoſuit. Ubi ergo diſpo-
ſuit: In cōualle ploratiōis. Hic enī diſpo
ſuit aſcēſus in cōualle ploratiōis. Hic enī
plorat̄ vbi ſeminat̄. Euntes inquit ibāt et
flebāt mittētes ſemina ſua. Ergo aſcēſus ī
corde tuo ſint diſpoſiti a deo ꝑ gratiā ip̄i⁹.
Amādo aſcēde: inde cantat̄ canticū gra-
duuz. Et vbi tibi diſpoſuit hos aſcenſus:
In corde: in cōualle ploratiōis. Dixit vbi
diſpoſuit: qꝺ diſpoſuit. Quid diſpoſuit:

Aſcenſus. Ubi: Intus in corde. In qua
regiōe: et quaſi habitatiōis loco: In con- Alia lr̃a.
ualle ploratōis. Et q̊ aſcēdat̄: In †locuz † loco.
quē †diſpoſuit. Quid eſt hoc fratreſ: in † poſuit.
locū quē diſpoſuit: Quē locū diceret quē
diſpoſuit: ſi dici poſſet: dictū tibi eſt: aſcē-
ſus diſpoſuit in corde: in cōualle ploratio
niſ. Queris quo: quid tibi dictur⁹ eſt: Qꝺ
oculus nō vidit: nec auris audiuit: nec in
cor hoīs aſcēdit. Collis eſt: mons eſt: ter-
ra ē: pratum eſt: ꝓpe oīa iſta dictus eſt lo-
cus ille: nō qꝺ ſit ꝑ ꝓprietatē: ſed ꝑ ſimili-
tudinē. Videmus enī nūc ꝑ ſpeculū in enī
gmate q̇d ſit ille locus: tūc videbim⁹ facie
ad faciem: Quis explicet: Noli ergo que-
rere: qꝺ diſpoſuit in loco quem diſpoſuit:
ipſe nouit quo: ipſe nouit qui diſpoſuit q̊
te ducat: cui⁹ aſcenſus in corde diſpoſuit.
Quia times aſcendere: ne erret qui te du-
cit: Ecce in cōualle plorationis diſpoſuit
aſcenſus in locū quē diſpoſuit. Ploram⁹
mō. Unde: Ubi diſpoſiti ſunt noſtri aſcē-
ſus. Unde ploramus: niſi inde vnde ſe mi
ſerū exclamabat Apl̄s: q꞉ videbat aliā le-
gē in mēbris ſuis repugnantē legi mentis
ſue: Et vn̄ hoc nobiſ: Ex pena ꝑccati. Et
putabamus nos facile iuſtos eſſe poſſe q̄i
virib⁹ noſtris anteq̄ʒ acciperem⁹ manda-
tū. Adueniēte aūt mādato peccatū reui-
xit: ego aūt mortuus ſum: hoc ait Aplus.
Data eſt enī lex hominib⁹: nō que ſalua-
ret eos iam: ſed ꝑ quā cognoſcerēt in qua
egritudine iacebāt. Audi verba Apl̄i. Si
enī data eēt lex q̄ poſſet viuificare: vere ex
lege eſſet iuſticia. Sed concluſit ſcriptura
omnia ſub peccato: vt ꝓmiſſio ex fide Je-
ſu chriſti daret̄ credentib⁹: veniret gratia
poſt legē: inueniret hoiez nō ſolū iacentē:
ſed etiā ꝯfitentē ꝛ dicentē: Miſer ego ho-
mo quis me liberabit: de corpe mortis h⁹:
Ut oportune veniret medicus ad cōuallē
plorationis ꝛ diceret: certe cognouiſti: q̇a
cecidiſti: audi me vt ſurgas: qui me cōtem
pſiſti vt caderes. Data ē ergo lex vt egruz
de morbo cōuinceret: qui ſibi ſan⁹ videba
tur: vt peccata demōſtrarent̄: nō vt aufer
rent̄. Demōſtrato peccato ꝑ datā legē au
ctum eſt peccatū: quia peccatū eſt et cōtra
legem. Occaſione inquit accepta pecca-
tū ꝑ mādatū opatū eſt in me omnē concu
piſcentiam. Quid eſt occaſione accepta
ꝑ mandatū: Acceptū mandatū quaſi vi-
ribus ſuis conati ſunt facere hoies: victi
cōcupiſcētia: etiam ipſius mādati trāſgreſ

ſione rei facti ſunt. Sed q̇d ait Apl̄s: Ubi aūt abundauit peccatum: ſupabundauit gratia: id eſt auctus eſt morb⁹: cōmendata eſt medicina: Propterea fratres quiꝗ ille porticus ſalomonis: nūquid curabāt egrotos vbi erat piſcina in medio eorum? Et iacebāt inquit egroti in q̄nꝗ porticib⁹: in euāgelio lectū habem⁹. Quinꝗ ille porticus: lex eſt in quinꝗ libris moyſi. Ad h̄ ꝑducebant̄ egroti de domib⁹ ſuis: vt iacerēt i porticib⁹. Ergo lex ꝓducebat egros: nō ſanabat. Sed benedictione dn̄i turbabat̄ aqua: tanꝙ angelo deſcendente viſa aqua turbata: qui poterat vnus deſcendebat ⁊ ſanabatur. Aqua illa cincta quinꝗ porticibus: ppl̄s iudeoꝝ erat lege concluſus. Hunc ꝯturbauit domin⁹ p̄ſentia ſua: vt occideret̄. Niſi eni deſcenſu ſuo dominus ꝯturbaret ppl̄m iudeoꝝ: nunꝗ crucifigeret̄. Itaꝗ ꝯturbata aqua: paſſionē domini ſignificabat: q̄ facta eſt ꝯturbata gente iudeoꝝ. In hanc paſſionē credit lāguidus tanꝙ in aquā turbatā deſcendēs ⁊ ſanat̄. Qui nō ſanabat̄ lege: id eſt porticib⁹: ſanat̄ gratia ꝑ paſſiōis fidem dn̄i nr̄i Jeſu chriſti. Unus: quia vnitas. Ergo ⁊ hic q̇d ait? Aſcenſus in corde eius: diſpoſuit in cōualle plorationis: in loco quē diſpoſuit Jam in illo loco gaudebim⁹. Quare autē in cōualle plorationis? Et ex qua cōualle plorationis: ad illū locū gaudij veniem⁹?

Alia lr̄a. † Etenī. † legiſlator.

† Nā ⁊ benedictionē: inquit: dabit † qui legē dedit: Afflixit nos lege: p̄ſſit nos lege: oſtendit nos torcular: vidimus p̄ſſurā: carnis noſtre tribulationē cognouim⁹: ingemuim⁹ reuelāte peccato: aduerſus mentē noſtrā clamauim⁹: miſer ego homo: ſb̄ lege gemuim⁹. Quid reſtat: niſi vt benedictionē det qui legē dedit? Adueniat gratia poſt legē: ipa eſt bn̄dictio. Et q̇d nobis p̄ſtitit iſta gratia ⁊ bn̄dictio? † Ambulabūt a virtutib⁹ in virtutē: Hic eni ꝑ gratia multe virtutes dant̄. Alij quidem dat̄ ꝑ ſpiritū ſermo ſapientie: alij ſermo ſcientie ſcd̄m eundē ſpiritū: alij fides: alij donatio ſanitatū: alij genera linguaꝝ: alij interp̄tatio ſermonuꝫ: alij ꝓphetatio. Multe: virtutes ſed neceſſarie h̄: ⁊ ab his virtutib⁹ imus in virtutē. Quā virtutem? Chriſtū dei virtutē ⁊ dei ſapientiaꝫ. Ipſe dat diuerſas virtutes in loco hoc: qui pro omnibus virtutib⁹ neceſſarijs in conualle plorationis ⁊ vtilitatib⁹ dabit vnā virtutē ſeipm̄. Naꝫ ⁊ virtutes agende vite noſtre

Alia lr̄a. † ibūt de virtute.

quattuor deſcribunt̄ a multis: ⁊ in ſcriptura inueniunt̄. Prudentia dicit̄ qua dinoſcimus inter bonū ⁊ maluꝫ. Juſticia dicit̄ qua ſua cuiꝗ tribuim⁹: nemi q̇cꝗ debentes: ſed oēs diligētes. Tempantia dicitur qua libidines refrenamus. Fortitudo dicitur qua oīa moleſta toleram⁹. Iſte virtutes nūc i cōualle plorat iōis ꝑ grāꝫ dei donant̄ nobis: ab his virtutib⁹ imus in illam virtutē. Et que erit illa virt⁹: niſi ſolius cōtemplatiōis dei? Neceſſaria ibi nō erit iſta prudētia: vbi nulla mala occurſura ſunt q̄ videmus. Sed quid putam⁹ fratres? Nō iſta iuſticia vbi nulla erit cuiuſꝗ indigentia cui ſbuenire debeam⁹. Nō iſta temperātia: vbi nulla erit libido refrenāda: Nō iſta fortitudo: vbi nulla erūt mala toleranda. Ergo ab his virtutib⁹ hui⁹ actiōis ibimus in virtutē illius cōtemplationis: qua ꝯtemplemur deū: ſicut ſcriptū eſt: Mane aſtabo tibi ⁊ cōtemplabor. Et audi q̄ ab hui⁹ actionis virtutib⁹: in illam cōtemplationē ibim⁹. Sequit̄ ibi. Ibūt a virtutib⁹ in v̊tutē. Quā virtutē? Cōtēplādi. Quid eſt cōtemplādi? † Apparebit deus deorū in ſyon. Deus deoꝝ chriſtus chriſtianoꝝ. Quō de⁹ deoꝝ chriſtus chriſtianorū? Ego dixi dij eſtis: ⁊ filij altiſſimi omnes. Dedit enim eis poteſtatē filios dei fieri: ille in quē credimus: pulcher ſponſus: qui hic ꝓpter deformitatē noſtram deformis apparuit. Quia vidimus eū inquit: ⁊ nō habebat ſpecieꝫ neꝗ decorē. Finita oī neceſſitate mortalitatis: ſicuti eſt de⁹ apd̄ deū. verbū apud patrē: ꝑ quod facta ſunt oīa: apparebit mundis corde. Beati eniꝫ mundi corde: qm̄ ipſi deū videbūt. Apparebit de⁹ deoꝝ in ſyon. Et rurſus iſte a cogitatione illoꝝ gaudioꝝ: redit ad ſuſpiria ſua. Uidet quid p̄uenerit ſpe: ⁊ vbi adhuc ſit re. Apparebit tūc deus deoruꝫ in ſyon. Hoc eſt: vnde gaudebimus: ipſum in ſecula ſeculoꝝ laudabim⁹. Sed adhuc modo temp⁹ eſt orādi: temp⁹ eſt dep̄candi: et ſi aliquātū gaudendi: ſed adhuc i ſpe. In peregrinatione ſum⁹: in cōualle plorationis ſumus. Ad hui⁹ ergo loci gemitū rediens dicit. Domine de⁹ virtutū exaudi † p̄cem meā: auribus ꝑcipe deus Jacob. Quia ⁊ ipm̄ Jacob feciſti: ⁊ de Jacob iſrael. Apparuit eni illi de⁹: ⁊ dictus eſt iſrael vidēs deū. Audi ergo me deus Jacob: ⁊ fac me iſrael. Quādo fiam iſrael? Cū apparebit deus deorum in ſyon.

Alia lr̄a. † videbit̄.

Alia lr̄a. † orationē.

Protector noſter aſpice de⁹: Sub
vmbra alaꝝ tuaꝝ ſperabũt. Ideo ꝓtector
noſter aſpice deus. Et reſpice in faci
em chriſti tui. Qñ enĩ nõ reſpexit in fa
ciem chriſti ſui deus? Quid eſt reſpicere ĩ
faciẽ chriſti tui? Per faciez innoteſcimus.
Quid ẽ ḡ reſpice ĩ faciẽ chriſti tui? Fac in
noteſcere omnib⁹ chriſtũ tuũ. Reſpice in
faciẽ chriſti tui: notus ſit omnib⁹ chriſt⁹ tu
us: vt poſſim⁹ ire a virtutibus in virtutẽ: ⁊
poſſit ſuꝑabundare gratia: qm̃ abundauit
Alia lra. † Quia, peccatũ. † Qm̃ melior eſt dies vna
ĩ atriꝭs tuis: ſuꝑ milia. Atria illa ſũt
in q̃ ſuſpirabat in q deficiebat. Deſiderat
⁊ deficit aĩa mea in atria dñi. Melior ibi
eſt dies vna ſuꝑ milia dierũ. Milia dieꝝ
deſiderãt hoĩes: ⁊ multũ hic volũt viuere
Cõtẽnãt milia dierũ: deſiderẽt vnũ diem
qui nõ habet ortũ ⁊ occaſũ: Unũ diem: di
em ſempiternũ: cui nõ cedit heſtern⁹: quẽ
nõ vrget craſtin⁹. Ipſe vn⁹ dies deſidere
tur a nobis. Quid nobis eſt cũ milib⁹ die
rum? Imus a milib⁹ dierũ ad vnuz diem.
Ad vnũ diẽ feſtinem⁹: ſicut imus a virtu
Alia lra. tibus in virtutẽ. Elegi † abijci in do
† abiect⁹ eſſe. mo † dñi: magis ꝙ̃ habitare in ta
† dei mei. bernaculis peccatoꝝ. Inuenit enim
iſte cõuallẽ plorationis: inuenit iſte humi
litatẽ vnde aſcendat. Scit q: ſi ſe extolle
re voluerit cadet: ſi ſe humiliauerit erigeť:
eligit abijci vt ſubleueť. Qm̃ multi ꝑter ta
bernaculũ hoc torcularis dñici: id eſt ꝑter
eccleſiã catholicam volentes ſubleuari: et
amãtes honores ſuos: nolunt cognoſcere
veritatẽ: ſi eſſet illis in corde v̇ſus iſte: Ele
gi abijci in domo dñi magiſꝙ̃ habitare
in tabernaculis peccatoꝝ: nõne abijcerẽt
honoreſ: ⁊ currerẽt ad cõuallẽ plorationis:
⁊ hinc inuenirẽt: aſcenſus in corde: ⁊ hinc
irent a virtutib⁹ in virtutẽ: ponentes ſpem
ſuã in chriſto: nõ in neſcio quo hoĩe? Bo
na vox: gaudẽda vox: eligẽda vox: Elegi
abijci in domo dñi: magiſꝙ̃ habitare in ta
bernaculis peccatoꝝ. Ipſe elegit abijci in
domo dñi: ſed ille qui inuitauit ad cõuiui
um eligẽtẽ ĩferiorẽ locũ: vocat ad ſuꝑiorẽ
⁊ dicet illi: Aſcende: Ipſe tñ nõ elegit niſi
eſſe in domo dñi: in quocunqꝫ loco: nõ tñ
extra limẽ. Quare elegit abiectus eſſe ĩ do
mo dñi: magiſꝙ̃ habitare in tabernaculis
pctõꝝ. Quia miſericordiã ⁊ veri
tatem diligit deus: Dñs miſericordiam
diligit: qua mihi in primo ſ̃buenit: Verita
tem diligit: vt credenti det qđ ꝓmiſit. Au
di miſericordia ⁊ veritatẽ in Apl̃o Pau
lo: prius Saulo ꝑſecutore: ĩdigebat miſeri
cordia: ⁊ dixit ĩ ſe factã. Qui pri⁹ fui blaſ
phemus: ⁊ ꝑſecutor ⁊ iniurioſus: ſed mi
ſericordiam conſecutus ſũ: vt in me oſten
deret chriſtus Ieſus oẽm longanimitatẽ:
in eos qui credituri ſũt illi in vitã eternaz:
vt cũ ĩdulgẽtiã tãtoꝝ ſceleꝝ acciperet Pau
lus: nemo deſperare poſſet ſibi donari q̃
cunqꝫ peccata. Ecce habes miſericordiã:
Noluit tũc de⁹ exercere veritatẽ: vt puni
ret peccantẽ. Etenĩ ſi puniret pctõr: nõne
veritas eſſet? Aut auderet dicere: nõ debeo
puniri: qui nõ poſſet dicere non peccaui?
Et ſi diceret: nõ peccaui: cui diceret? Quẽ
falleret? Ergo primo dñs miſericordiã ĩ euz
ꝓrogauit: poſt miſericordiã ⁊ veritatẽ: Au
di illũ iã exigentẽ veritatẽ. Primo ergo in
quit miſericordiã cõſecutus ſum: qui pri⁹
fui blaſphem⁹ ⁊ ꝑſecutor ⁊ iniurioſus: ſed
gratia dei ſum id qđ ſum. Poſtea dicit: cũ
paſſioni ꝓpinquaret: Bonũ agonẽ certa
ui: curſũ cõſũmaui: fidẽ ſeruaui: ſuꝑeſt mi
hi corona iuſticie. Ille qui tribuit miſeri
cordiã ſeruat veritatẽ. Unñ ſeruat veritatẽ?
Quã reddet mihi dñs in illo die iuſtus iu
dex. Indulgẽtiã donauit: coronã reddet.
Donator eſt indulgentie: debitor corone.
Unñ debitor? Accepit aliq̃d? Cui debz ali
quid deus? Ecce videm⁹: q: tenet eũ debi
torẽ Paulus: cõſecut⁹ eſt miſericordiã: ex
igẽs veritatẽ. Reddet mihi inq̃t dñs in illo
die. Quid tibi reddet: niſi quod tibi debz?
Unñ tibi debet? Quid ei dediſti? Quis pri
or dedit illi: ⁊ retribueť ei? Debitorẽ dñs
ipſe fecit ſe: nõ accipiẽdo ſed ꝓmittendo.
Non ei diciť: redde qđ accepiſti: ſed red
de quod promiſiſti. Miſericordiam mihi
erogauit inquit: vt faceret me innocentez:
nam prius fui blaſphemus et iniurioſus:
ſed ex illi⁹ gratia fact⁹ ſum ĩnocẽs. Ille au
tem qui ꝓrogauit miſericordiã: negare po
terit debitũ? Diligit miſericordiã ⁊ verita
tem. Gratiã ⁊ gloriã dabit †. Quam Alia lra habet † dñs.
gratiã: niſi de qua ipſe dixit: Gratia dei ſũ
id qđ ſum? Quã gloriã niſi de qua ipſe di
xit: Suꝑeſt mihi corona iuſticie? Nõ dñs
inquit: nõ priuabit bonis ambulãtes in in
nocentia. Quare ergo hoĩes nõ vultis te
nere innocentiã: niſi vt habeatis bona? Nõ
vultis tenere innocentiã: vt nõ reddat qđ
ille aſſignat? Aurũ vult habere ⁊ ꝑdit ĩno
cẽtiã. Quid lucrať? Quid dãnificať? Ha
bet lucrũ auri: paſſus eſt dãnũ innocẽtie.

Eſt aliqd pcioſi⁹ inocẽtia? Sʒ ſi innocẽtiã
retinebo inquit paup ero. Praue ne diui-
tie ipa innocẽtia? Si arcam plenã auro ha
bueris diues eris: ſi coꝛ habueris plenum
innocentia paup eris? Sʒ hec bona deſi-
derãs: mõ in egeſtate: in tribulatiõe: in cõ
ualle ploꝛationis: in pſſura: in temptatio-
nib⁹ ſerua inocentiã. Erit eni poſtea etiaʒ
bonũ tuũ qꝺ deſideras: requies: eꝛnitas:
imoꝛtalitas: ipaſſibilitas erit poſtea. Ipa
ſunt bona que ſeruat de⁹ iuſtis ſuis: nã bo
na que mõ deſideras p magno: pter que
vis eſſe nocẽs: ⁊ nõ inocẽs: attẽde illa que
habeãt qui talib⁹ abũdãt. Uides diuitias
apud latrones: apud impios: apud ſcele-
ratos: apud turpes: apud flagitioſos ⁊ fa-
cinoꝛoſos vides diuitias: dat illis de⁹ iſta
pter cõmunionẽ generis humani: pter
abundãtẽ affluẽtiã bonitatis ſue: qui etiã
ſolem ſuũ oꝛiri facit ſup bonos ⁊ malos: et
pluit ſup iuſtos ⁊ iniuſtos. Tãta dat ⁊ ma
lis: ⁊ tibi nihil ſuat? Falſum eſt qꝺ tibi pro
miſit? Seruat ſecur⁹ eſto. Qui miſert⁹ eſt
tui cũ eſſes impi⁹: deſerit te cum factus es
pius? Qui peccatori donauit moꝛtem filij
ſui: quid ſuat ſaluato p moꝛtẽ filij ſui? Se-
curus ergo eſto: tene debitoꝛẽ: qꝛ credidi-
ſti in pmiſſoꝛẽ. ¶ Dñs non priuabit
bonis† ambulantes in inocentia. *Alia lra. †eos qui ambulant.*
Ergo quid nobis hic reſtat in toꝛculari: in
afflictione: i re dura: in pſtia vite piculo-
ſe? Quid nobis reſtat: vt illuc pueniam⁹?
Dñe† deus virtutũ beat⁹ homo q̃ *Alia lra nõ hʒ.*
ſperat in te.

¶ Explicit Tractatus de pſ. LXXXIII
Incipit Tractatus de pſ. LXXXIIII

D Eprecati ſum⁹ dñm deũ noſtruʒ:
vt oſtẽdat nobis miſericoꝛdiã ſu-
am: ⁊ ſalutare ũ det nobis. Di-
ctũ eſt hoc quidem in pphetia cũ primuʒ
pſalmi iſti dicerenť: ⁊ ſcriberenť: ceterũ qꝺ
attinet ad hoc temp⁹: iam oñdit dñs genti
bus miſericoꝛdiã ſuã: ⁊ dedit eis ſalutare
ſuum. Ille quidem oſtẽdit: ſed multi ſana
ri nolũt: vt videant hoc qꝺ oſtendit. Sed
qꝛ ipſe ſanat oculos coꝛdis ad videndum
ſe: propterea cũ dixiſſet: Oñde nobis dñe
miſericoꝛdiã tuã: tanq̃ multis cecis dictu
ris quõ videbim⁹: cũ cepit oñdere: adiun
xit: Et ſalutare tuũ da nobiſ. Dãdo eni ſa
lutare ſuũ ſanat in nobis vñ poſſum⁹ vi-
dere quod oſtẽdit: nõ quõ medicus homo
ipſe curat: vt lucẽ iſtã oſtẽdat eis quos cu
rauerit: ⁊ aliud ẽ iſta lux quã demõſtratur⁹
eſt: aliud aũt ipe medicus: qui curat ocłos
quib⁹ oſtẽdat lucẽ: que lux nõ eſt ipſe me-
dicus. Nõ ergo ſic dñs deus noſter. Ipſe
eſt eni medicus qui curat vñ nos videre
poſſum⁹: et ipſe eſt lux quã videre poſſu-
mus. Totũ tñ pſalmũ breuiter quãtũ poſ-
ſumus: quãtũ donat dñs p anguſtia tem
poꝛis attẽti curamus. Titulus eius eſt
In fine: filijs choꝛe pſalmus. Finẽ
nõ intelligimuſ: niſi quẽ dicit Apl's: Finis
enim legis chriſt⁹ ad iuſticiaʒ oĩ credenti.
Ergo cũ primo i titulo pſalmi poſuit: in fi-
nem: direxit coꝛ noſtrũ in chriſtũ. In illuʒ
ſi attendamus: nõ errabimus: qꝛ ipe ẽ ve-
ritas quo feſtinamus: ⁊ ipſe eſt via p quaʒ
curramus. Quid eſt filijs choꝛe? Interp-
tatur choꝛe: ex verbo hebꝛeo in latinũ: cal
uum. Ergo filijs choꝛe filijs calui. Quis
eſt iſte caluus? Nõ vt irrideam⁹ illũ: ſed vt
ploꝛem⁹ ante illũ. Nam ⁊ irriſerũt illũ qui-
dam ⁊ a demonib⁹ vaſtati ſunt: quõ in re-
gnoꝝ libro caluũ Heliſeũ irriſerũt pueri:
dicebãtq̃ poſt illũ: calue calue: pceſſerũt
vrſi de ſilua ⁊ comederũt pueros male ri-
dentes ⁊ plangẽdos a parẽtibus ſuis. Si
gnificauit hoc factũ pphetia quadã: futu
rũ dñm noſtrũ Jeſum chriſtũ. Ille enim a
iudeis irridentib⁹ velut calu⁹ irriſus eſt: q̃
in caluarie loco crucifixus eſt. Nos aũt ſi
in illũ crediderimus filij ipſi⁹ ſumus. No-
bis ergo cantať pſalmus iſte: vbi inſcribiť
filijs choꝛe: ſum⁹ eni filij ſponſi. Ille quip
pe ſponſus dans arras ſponſe ſue: ſangui-
nẽ ſuũ ⁊ ſpiritũſctñ: quo locupletauit noſ
interim in iſta peregrinatione. Adhuc au
tẽ ſeruat nobis occltas diuitias ſuas. Uñ
eni tale pignus dedit? Quid eſt qꝺ ſeruat?
Itaq̃ cantat ei pphetia in futurũ ⁊ vtitur
verbis quaſi iã pteriti tempoꝛis: tanq̃ fa-
cta dicit: que futura erãt: qꝛ apud deum: ⁊
quod futurũ eſt iam factũ eſt. Ibi ergo p
pheta videbat futura nobis: iam vero fa-
cta in illi⁹ puidẽtia ⁊ pdeſtinatione certiſ-
ſima: quõ dic: ⁊ i illo pſalmo vbi oẽs chri-
ſtũ agnoſcũt. Sic eni recitat⁹ ẽ pſalm⁹ tã-
q̃ euãgeliũ legať. Foderũt manus meas
⁊ pedes: dinumerauerũt oĩa oſſa mea: ipi
vero cõſiderauerũt ⁊ inſpexerũt me: diui-
ſerũt ſibi veſtimẽta mea: ⁊ ſup veſtẽ meaʒ
miſerũt ſoꝛtẽ. Quis nõ legẽte lectoꝛe pſal-
mũ: agnoſcat euangeliũ? Et tñ cũ dicereť
in pſalmo: nõ dictũ eſt: foſſuri ſunt manuſ
meas ⁊ pedes: ſed foderũt manus meas ⁊
pedes: nec dictũ eſt dinumeraturi ſũt oſſa

mea:ſed dinumeraueꝛūt oſſa mea:nec di-
ctum eſt diuiſuri ſūt veſtimēta mea:ſed di
uiſerunt ſibi veſtimēta mea. Hec omnia q̄
futura videbat ꝓpheta:tanq̄ p̄terita indi
cabat:ſic ꝛ hic. ¶ Expoſitio pſalmi.

Benedixiſti dñe terrā tuam:
tanq̄ iam fecerit. Auertiſti ca-
ptiuitatē Jacob. Populꝰ eiꝰ
antiquus Jacob. Jacob pp̄ls iſrael natu
de ſemine abꝛae in repꝛomiſſiōe:futurꝰ ali
qn̄ heres dei erat. Quidā ergo ille populꝰ
cui datum eſt teſtamentū vetus:ſed in ve
teri teſtamēto figurabat teſtamētū nouū.
Jlla figura erat:hec exp̄ſſio veritatis. Jn
illa aūt figura ſcōm quādā p̄nunciationē
futuroꝝ:data eſt illi pp̄lo terra quedā pro-
miſſionis in quadā regione:vbi habitauit
populus iudeoꝝ:vbi eſt etiā hieruſalē ci-
uitas:cuiꝰ nomē omnes audiuimꝰ. Hanc
ergo terrā cū accepiſſet ille populꝰ ab ho-
ſtibus ſuis vicinis circūquaq̄ inimicanti-
bus:multas moleſtias patiebat:ꝛ cū pec-
cabat in deū ſuū:dabat in captiuitatē:nō
ad interituz:ſed ad diſciplinā:nō damnā-
te patre:ſed flagellāte:ꝛ cū obſeſſa eſſet li-
berabat:ꝛ aliquotiens captiuata eſt:ꝛ li-
berata eſt illa genſ:ꝛ mō in captiuitate eſt:
ꝛ hoc ꝓ peccato magno qd̄ dn̄m ſuū cruci
fixit. Quid igit: Scōm iſtos accipimꝰ qd̄
ait:auertiſti captiuitatē Jacob? An forte
intelligimꝰ hic aliam captiuitatem de qua
omnes nos volumꝰ liberari? Nā omnes ꝑ
tinemꝰ ad Jacob:ſi ꝑtinemꝰ ad ſemē Ab-
rae. Hoc eni dic̄ Apl̄s: Jn Jſaac vocabi
tur tibi ſemen:id eſt non hi qui filij carnis
hi filij dei:ſed filij ꝓmiſſiōis in ſemē depu
tabunt. Si filij pꝛomiſſionis:in ſemen de-
putant: offendēdo dn̄m iudei degenera-
uerūt:nos ꝓmerēdo deū:d̄ genere Abꝛae
facti ſumꝰ: nō ꝑtinētes ad carnē:ſed ꝑtinē
teſ ad fidē. Jmitati eni fidē filij facti ſumꝰ:
illi autē degenerando a fide exheredītari
meruerunt. Nam vt hoc noueritis:quia ꝑ
diderunt illud quod nati erant de Abꝛa-
am:cum ſe arroganter iactarent:audiente
dn̄o noſtro Jeſu chꝛiſto:gloꝛiātes de ſan-
guine:ꝛ nō de vita:ꝛ dicerēt dn̄o: Nos pa
trem habemꝰ Abꝛaaz:ꝛ ait illis dn̄s: tāq̄
degenerātibꝰ: Si filij Abꝛae eſtis: fcā Ab-
rae facite. Si ergo illi ꝓpterea iam nō filij:
quia nō faciebant facta Abꝛae: nos pꝛo-
pterea filij:qꝛ facimus facta Abꝛae. Que
ſunt facta Abꝛae que facimus? Credidit
aūt Abꝛaam deo: ꝛ deputatum eſt illi ad
iuſticiam. Ergo omnes ad Jacob pertine
mus:imitantes Abrae fidez: qui credidit
deo ꝛ deputatum eſt illi ad iuſticiaz. Que
eſt ergo illa captiuitas:vnde nos volumꝰ
liberari? Puto enim nemīnē noſtrum mo-
do eſſe apud barbaros:nec aliquā gentez
irruiſſe armatam:ꝛ captiuos duxiſſe nos.
Sed modo oſtendo quādam captiuitatē
in qua gemimus:ꝛ vnde nos liberari cu-
pimus. Paulus Apl̄s ꝓcedat: ꝛ ipſe illā
dicat:ſit ipſe ſpeculū noſtrum: ille loquat
et nos ibi videamus. Nemo eſt enim qui
non ſe hic agnoſcat. Ait ergo ille beatus
Apoſtolus: Condelectoꝛ enim legi dei ſe-
cundum interioꝛem hominem. Jntus me
delectat lex dei. Video autem aliam legē
in membꝛis meis repugnantem legi men-
tis mee. Jam audiſti legem: audi pugnā:
captiuitatem necduz audieras:audi que
ſequuntur: Repugnantem inquit legi mē-
tis mee:ꝛ captiuum me ducentem in lege
peccati que eſt in membꝛis meis. Agno-
uimus enim captiuitatem: quis noſtrum
eſt qui nolit ſe de iſta captiuitate liberari?
Et vnde liberabuntur? Quoniaz hoc can
tauit iſte pſalmus futurum:auertiſti capti
uitatē Jacob. Cui dixit? Chꝛiſto: pꝛopter
in finem:pꝛopter filios choꝛe:ille eni auer
tit captiuitatez Jacob. Audi et ipm̄ Pau
lum confitentem. Cum diceret ſe trahi ca-
ptiuum a lege in membꝛis ſuis repugnan-
tem legi mentis ſue:exclamauit ſub illa ca
ptiuitate ꝛ ait: Jnfelix ego homo:quis me
liberabit de coꝛpoꝛe moꝛtis huius? Que-
ſiuit quis eſſet:et ſtatim illi occurrit gra-
tia dei:per Jeſum chꝛiſtum dominum no-
ſtrum. De hac gratia dei pꝛopheta dicit
huic domino noſtro Jeſu chꝛiſto:auertiſti
captiuitatem Jacob. Attendite captiuita
tem Jacob:attendite quia hoc eſt:auerti-
ſti captiuitatem noſtram: non liberando
nos a barbaris in quos non incurrimus:
ſed liberando nos ab operibus malis:a
peccatis noſtris ꝑ que nobis ſathanas do-
minabatur. Si quis enim liberatus fuerit
a peccatis ſuis:non habet vnde ei domi-
netur pꝛinceps peccatoꝛum. Quomodo
enim auertit captiuitatem Jacob? Vide-
te quia iſta liberatio ſpiritualis eſt: videte
quia intus agitur. ¶ Remiſiſti: inquit:
iniquitatem plebis tue: operuiſti
omnia peccata eoꝛū. Ecce vnde auer
tit captiuitatem: quia remiſit iniquita-
tē. Jniquitas tenebat captiuum: remiſſa

iniquitate liberarı̃. Confitere ergo te eſſe in
captiuitate: vt dignus ſis liberari. Nam q̄
hoſtē ſuū nō intelligit: quomodo inuocat
liberatorē? Operuiſti omnia peccata eoꝝ.
Quid eſt operuiſti? Vt non illa videres.
Quid ē nō illa videreſ? Vt ñ i illa vindica
res. Noluiſti videre peccata noſtra. ⁊ ideo
Alia lr̃a. nō vidiſti: quia ipſa videre noluiſti. Ope-
† Mitigaſti. ruiſti oīa peccata eoꝝ: † Sedaſti om-
nē irā tuā: auertiſti ab ira indigna
tionis tue. Et qm̃ de futuro iſta dicunť:
Alia lr̃a. quis verba pterita ſonēt. Sequiť ⁊ dicit.
† ſalutarı̃ nr̃. Conuerte nos dn̄e † ſanitatū no-
ſtrarū: Quō narrabat quaſi factū eſſet:
et quō orat vt fiat: niſi q: voluit oſtendere
pterita verba ſe in ꝓpheta dixiſſe? Non-
dū aūt factū eſſe quod dicebat iā factum.
Hinc oſtēdit: q: orat vt fiat. Conuerte nos
Alia lr̃a. dn̄e ſanitatū noſtrarū. Et auerte † iracū
† iram. diā tuā a nobis. Nōne iam dudū dice
bat: auertiſti captiuitatem Jacob: opuiſti
oīa peccata eoꝝ: ſedaſti oēm irā tuā: auer-
ſus es ab ira indignatiōis tue: quō hic ē:
auerte iracundiā tuā a nobis? Reſpōdet
tibi ꝓpheta: Illa dico quaſi facta: quia vi
deo futura: q: vero nōdū facta ſūt: oro vt
Alia lr̃a. veniāt: q̄ iā vidi. Auerte iracūdiā tuā a no
† Nūquid. bis. † Nō ineternū † iraſcaris no-
† iraſceris. bis: De ira eni dei mortales ſumus: ⁊ de
ira dei in iſta terra in egeſtate ⁊ labore vul
tus noſtri manducamꝰ panē. Hoc eni au
diuit Adam qn̄ peccauit: ⁊ Adaꝫ ille oēs
nos eramuſ: quia in Adam oēs moriunť.
Qđ ille audiuit: ſecutū eſt ⁊ nos. Nō eniꝫ
eramꝰ iam nos: ſed eramus in Adā. Ideo
quicquid euenit ipſi Adā: ſecutū ē ⁊ nos:
vt moreremur. Oēs quippe in illo fuimꝰ.
Ea eni peccata parentū nō ptinent ad fili
os q̄ faciūt parentes iā natis filijs. Jā eni
nati filij ad ſe ptinent: ⁊ parentes ad ſe ꝑti
nent. Itaqꝫ illi qui nati ſunt ſi tenuerit vi-
as parentū ſuoꝝ malaſ: neceſſe eſt vt por
tent ⁊ merita ipſoꝝ. Si autē mutauerint ſe
⁊ nō fuerint imitati parētes malos: incipi-
unt habere meritū ſuū: nō meritū parentū
ſuoꝝ. Vſqꝫ adeo aūt nō tibi obeſt pecca-
tū patris tui ſi te mutaueris: vt nec ipi pa-
tri tuo obſit ſi ſe mutauerit: ſed iam qđ ac-
cepit ad mortalitatē: iſta radix noſtra du-
xit de Adam. Quid duxit? Iſtā fragilita-
tem carnis: hoc tormentū dolorū: hāc do
mū paupertatis: hoc vinculū mortis: ⁊ la
queos tēptationū. Portamus omnia iſta
in carne hac: ⁊ ira dei eſt iſta: quia vindi-
cta dei eſt. Sed q: futurū erat vt regenera
remur: ⁊ credēdo noui efficeremur: atqꝫ in
reſurrectione omnis iſta mortalitas abſu-
meretur: ⁊ nouitas totꝰ hoīs repareť. Si-
cut eni in Adam oēs moriunť: ſic ⁊ in chri
ſto oēs viuificabunť: hoc videns ꝓpheta Alia lr̃a.
ait. Nō ineternum iraſcaris nobis. † Vel † Aut.
† extēdas irā tuā a generatione i ge † extendes.
neratione. Fuit prima generatio morta
lis de ira tua: erit altera generatio imortal
ꝑ miſericordia dei. Quid? Hoc ḡ tibi pſtiti
ſti tu: o homo: vt q: cōuerſus es ad deum:
merearis miſericordiā ipſius? Qui aūt cō
uerſi nō ſunt: nō ſūt adepti miſericordiaꝫ:
ſed inuenerūt iram. Quid autē? Vt cōuer
tererı̃ poſſes niſi vocareris? Nōne ille q̄ te
vocauit auerſū: ipe preſtitit vt conuerterı̃?
Noli ergo tibi arrogare nec ipaꝫ cōuerſio
nē: quia niſi te ille vocaret fugientē nō poſ
ſes cōuerti. Propterea ⁊ ipiꝰ conuerſiōis
beneficiū deo tribuens propheta orat ⁊ di Alia lr̃a.
cit. Deus tu † cōuertens viuifica- † cōuerſus.
bis nos: Et nō quaſi nosipſi nr̃a ſpon-
te ſine miſericordia tua cōuertimur ad te:
⁊ tu viuificab̄ nos: ſꝫ tu cōuertēs viuifica-
bis nos: vt nō ſolū viuificatio nr̃a a te ſit:
ſed etiā ipſa cōuerſio: vt viuificemur. Deꝰ
tu cōuertens viuificabis nos. Et plebs
tua letabiť in te. Malo ſuo letabiť in
ſe: bono ſuo letabiť in te. Quādo enim vo
luit habere gaudia de ſe: iuenit planctū in
ſe. Nūc ergo q: totū gaudiū noſtrū deꝰ eſt:
qui vult ſecurꝰ gaudere in illo gaudeat: q̄
nō poteſt ꝑire. Quid eni frēs mei gaude-
re vultis in argēto? Aut argentū perit: aut
tu: ⁊ nemo ſcit q̇d priꝰ: verūtn̄ illō ꝯſtat: q:
vtrūqꝫ ꝑiturū ē. Quid priꝰ incertū ē. Nā
nec hō hic pōt manē ſemꝑ: nec argētū pōt
manē ſemꝑ: ſic aurū: ſic veſtis: ſic domus
ſic pecunia: ſic lata p̄dia: ſic poſtremo lux
iſta. Noli ergo velle gaudere i iſtis: ſꝫ gau-
de in illa luce que nō habet occaſuꝫ. Gau
de in illa luce quā non p̄cedit heſternus di
es: nec ſequiť craſtinus. Quid eſt iſta lux?
Ego ſum inquit lux mūdi. Qui tibi dicit
ego ſum lux mūdi: vocat ad ſe te: cum vo
cat te: cōuertit te: cū conuertit te: ſanat te:
cū ſanauerit te: videbis cōuerſorem tuuꝫ:
cui dr̃. Et plebs tua letabiť in te. Oſte-
de nobis dn̄e miſericordiā tuam.
Hoc eſt qđ cantauimꝰ: ⁊ iā huic diximuſ.
Oſtēde nobis dn̄e miſericordiā tuaꝫ. Et
ſalutare tuum da nobis. Salutare
tuum: chriſtum tuum. Felix eſt cui oſtēdit

deus miſericordiã ſuã. Ipſe eſt q̃ ſupbire
nõ poteſt: cui deus oſtendit miſericordiaʒ
ſuã. Oñdẽdo eni illi miſicordiã ſuã ꝓſua
det illi: qꝛ quicq̃d boni habet ipe hõ: nõ ha
bet niſi ab illo: qꝛ omne bonũ noſtrũ ipe ẽ:
⁊ cũ viderit hõ quicq̃d boni habet: non ſe
habere a ſe: ſed a deo ſuo: videt qꝛ totũ qḋ
in illo laudat̃ de miſericordia dei eſt: nõ de
merito ipſius: ⁊ vidẽdo iſta nõ ſupbit: nõ
ſupbiendo nõ extollit̃: nõ ſe extollẽdo nõ
cadit: nõ cadẽdo ſtat: ſtando inheret: inhe
rẽdo manet: manẽdo ꝑfruit̃ ⁊ letat̃ in dño
deo ſuo. Erũt illi delitie ipſe q̃ fecit illuʒ: et
delitias ipas nemo corrũpit: nemo intpel
lat: nemo aufert. Quis potẽs minabitur
auferre? Quis vicinꝰ malꝰ: quis latro: q̃s
inſidiator tibi tollit deũ? Et poteſt tibi tol-
lere totũ qḋ poſſides corpore: nõ tibi tollit
eũ quẽ poſſides corde. Ipſa ẽ miſicordia
quã vtinã deus oñdat nobis: Oſtẽde no
bis dñe miſericordiã tuã: ⁊ ſalutare tuum
da nobis: chriſtũ tuũ da nobiſ. In illo eni
eſt miſericordia tua: dicamuſ illi ⁊ nos da
nobis chriſtũ tuũ. Iaʒ quidẽ dedit nobis
chriſtũ ſuum: adhuc tñ illi dicamꝰ: da no
bis chriſtũ tuũ: qꝛ dicimꝰ illi: panẽ noſtruʒ
quotidianũ da nobis hodie. Et q̃s eſt pa-
nis noſter: niſi ipe q̃ dixit: Ego ſum panis
vivꝰ qui de celo deſcẽdi: Dicamus illi: da
nob̃ chriſtũ tuũ. Dedit eni nobis chriſtũ:
ſed hoĩem quẽ nouimꝰ: dedit hoĩem: eum
ipm nobis daturꝰ eſt deũ. Hoĩbus eni ho
minẽ dedit: qꝛ talẽ illũ hoĩbus dedit: qua-
lis poſſet capi ab hoĩbꝰ. Deũ eni chriſtuʒ
nullus hoĩm capere poterat. Factꝰ eſt ho-
minibꝰ homo: ſeruauit ſe deũ dijs. An for
te arroganter dixi? Reuera arrogant̃: niſi
ipſe dixiſſet: Ego dixi dij eſt̃: ⁊ filij excelſi
oẽs. Ad hãc ipaʒ adoptionẽ reuocamur:
vt efficiamur filij dei. Iã quidẽ ſumꝰ: ſed ꝑ
fidem. Sumꝰ quidẽ: ſed in ſpe: nõdũ ſumꝰ
in re. Spe enim ſalui facti ſumꝰ: ſicut dicit
Apl̃s: Spes autẽ que videtur nõ eſt ſpeſ:
Quod enim videt quis: quid ſperat? Si
autem quod nõ videmus ſperamus: ꝑ pa
tientiã expectamus. Quid enim expecta-
mus ꝑ patientiam: niſi videre quod credi-
mus? Modo eni credimꝰ quod nõ vide-
mus: ꝑmanendo in eo quod credenteſ nõ
videmus: merebimur videre quod credi-
mus. Propterea Joannes i epiſtola ſua:
quid ait? Dilectiſſimi filij dei ſumus ⁊ nõ-
dum apparuit quid erimus. Quis non ex-
ultet ſi ſubito: neſcio cui ꝑegrinanti ⁊ igno
ranti genus ſuũ: patienti aliq̃s egeſtatem ⁊
erumnã: ⁊ in labore cõſtituto diceretur: fi-
lius ſenatoris es: pater tuus amplo patri-
monio gaudet in re vera: reuoco te ad pa-
trem tuũ? Quali gaudio exultaret: ſi hoc
nõ fallax ꝓmiſſor diceret? Venit ergo non
fallax Apl̃s chriſti ⁊ ait. Quid eſt quod d̃
vobis deſperatis? Quid eſt qḋ vos affli-
gitis ⁊ merore conteritis? Quid eſt qḋ cõ-
cupiſcentias veſtras ſequẽdo in egeſtate
iſtarum voluptatũ cõteri vultis? Habet̃
patrẽ: habetis patriã: habetis patrimoni-
um. Quis eſt iſte pater? Dilectiſſimi filij
dei ſumꝰ. Quare ergo nõdũ videmus pa
trem noſtrũ? Quia nõdũ apparuit q̃d eri-
mus. Jam ſumus: ſed in ſpe: nam quid eri
mus: nõdum apparuit. Et quid erimus?
Scimꝰ inquit: quia cum apparuerit: ſimi-
les ei erimus: q̃m videbimus eũ ſicuti eſt.
Sed hoc de patre dixit: de filio auteʒ dño
noſtro Jeſu non dixit. Et forte vidẽdo pa
trem: non videndo filiũ erimꝰ beati? Ipm
audi chriſtũ: Qui me videt videt ⁊ patrẽ.
Cum eniʒ vnus deus videtur: trinitas vi
detur: pater ⁊ filius ⁊ ſpirituſſanctus. Au
di expreſſius: quia ipſius filij viſio tribuet
nobis beatitudinem: ⁊ nihil intereſt inter
viſionem ipſius ⁊ viſionem patris. Ipſe
ait in euangelio: Qui diligit me mandata
mea cuſtodit: ⁊ ego diligam illum: ⁊ oſten
dam meipſum illi. Loquebatur illis ⁊ di-
cebat: oſtẽdã meipm illi: Quare? Nõ erat
ipſe qui loquebatur? Sed carnem caro vi
debat: diuinitatem cor non videbat. Ad
hoc aũt caro carnẽ vidit: vt per fidem cor
mundaretur vnde deus videretur. Dictũ
eſt eniʒ de domino: Fide mundans corda
coꝝ. Et dixit dominus: Beati mũdo cor
de: quoniam ipſi deum videbunt. Ergo ſi
nobis ꝓmiſit oſtendere ſe nobis: qualis
eſt pulchritudo eius? Fratres cogitate om
nia iſta: que videtis pulchra: que amatis
ipe fecit. Si hec pulchra ſunt: quid ẽ ipſe?
Si hec magna ſunt: quantus eſt ipſe? Er-
go ex iſtis que hic amamus illum magis
deſideremus: et contemnentes iſta: illum
diligamus: vt ipſa dilectione per fidẽ cor
mundemus: ⁊ mundatum cor noſtruʒ in-
ueniat aſpectus illiꝰ. Lux que nobis oſten
ditur ſanos nos debet inuenire: hoc agit
modo fides. Hoc ergo hic diximuſ: ⁊ ſalu
tare tuum da nobis. Da nobis chriſtum
tuum: nouerimus chriſtum tuum: videa-
mus chriſtum tuum: non quomodo illum

viderēt iudei ⁊ crucifixerēt: ſꝫ quō illū vidēt angeli ⁊ gaudēt. **Audiā quid loquet̄ in me dñs deꝰ:** Propheta dixit: loquebat̄ i illo deꝰ intꝰ: ⁊ mūdꝰ faciebat illi ſtrepitū foriſ. Cohibēs ergo aliq̄ntuꝫ a ſtrepitu mūdi: ⁊ auertēs ſe ad ſe: ⁊ a ſe in illū cuius vocē audiebat interiꝰ: quaſi obturans aurē ꝯ tumultuantē vite huiꝰ inq̄etudinē: ⁊ ꝯtra aīam corpore qḋ corrūpit̄ aggrauatā ⁊ ſenſū t̄rena habitatione deprimētē mlt̄a cogitātiōe: ⁊ ait: Audiā q̄d loquat̄ i me dominꝰ deus. Et audiuit q̄d: **Qm̄ loquet̄ pacē i plebē ſuā. Et ſup ſctōs ſuos.** Vox ḡ chriſti: vox ergo dei pax eſt: ad pacē vocat. Eia dicit quicūq̄ nōdū eſtis in pace amate pacē. Quid eni vobis melius de me iuenire poteſtis q̄ꝫ pacē: Pax quid eſt: Ubi nullū bellū eſt. Quid ē vbi nullū bellū eſt: Ubi nulla ꝯdictio: vbi nihil reſiſtit: nihil aduerſū ē. Uidete ſi iā ibi ſumꝰ: videte ſi iā nō eſt ꝯflictꝰ cū diabolo: videte ſi nō oēs ſancti: ⁊ fideles cū principe demonioꝝ luctant̄. Et quō cum illo luctant̄ quē nō vidēt: Luctant̄ cū cōcupiſcētijs ſuis: quibꝰ ille ſuggerit pctā: ⁊ nō conſentiendo qḋ ſuggerit: ⁊ ſi nō vincūt tñ pugnāt. Nōdū ē ergo pax vbi pugna ē. Aut date mihi hoīem q̄ nihil tēptatiōis patit̄ in carne ſua: ⁊ poſſit mihi dicere: q꞉ iā pax ē: Nihil quidē tēptatiōis fore patit̄ in illicitis voluptatibꝰ: ſaltem ſuggeſtiones ipſas patit̄: vel ſuggerit̄ illi qḋ reſpuit: vel delectat vnde cōtineat. Sed ecce iā nihil delectat illicitū: vel cōtra famē ⁊ ſitim pugnat q̄tidie. Quis eni iuſtus hinc alienꝰ: Pugnat ḡ q̄tidie fames ⁊ ſitꝭ: pugn̄t ꝯ nos laſſitudo carnis: pugn̄t delectatio ſōni: pugn̄t oppſſio. Uigilare volumꝰ: dormitamꝰ: ieiunare volumꝰ eſurimꝰ ⁊ ſitimus ſtare volumꝰ: defatigamur: q̄rimꝰ ſedē: ſi ⁊ hꝫ diu facimꝰ deficimꝰ. Quicq̄d nobis ꝓuiderimꝰ ad r̄fectionē: illic rurſꝰ inueniemꝰ defectiōeꝫ. Eſuris dic̄ tibi aliq̄s: r̄ndeſ: eſurio. Ponit añ te cibū: ad refectionē poſuerat: pſeuera i eo qḋ poſuit. Certe reficere te volebas: hꝫ age ſemꝑ: hꝫ agēdo i eo qḋ adhibueras ad r̄fectionē ibi iuenies laſſitudinē. Mltū ſedendo fatigatus eras: ſurgis deambulando reficeris. Perſeuera i eo qḋ reficeris: multū deambulādo laſſaberis: ſedere iterū queris. Inueni aliq̄d mihi vñ te reficicias: vbi ſi pſeuerauerıs iterū nō deficiaſ: Qualis eſt ergo iſta pax: quam hic habent homines tantis reſiſtentibus moleſtijs: cupiditatibꝰ: indigendis: laſſitudinibus: Nō eſt iſta vera: nō eſt perfecta pax. Que erit pfecta pax: Oportet corruptibile hoc induere incorruptionē: ⁊ mortale hꝫ induere īmortalitatē: tunc fiet ſermo q̄ ſcriptꝰ eſt: Abſorpta eſt mors ī victoria. Ubi eſt mors aculeus tuus: Ubi eſt mors contētio tua: Ubi eni adhuc mortalitas: quō eſt plena pax: Etenim de morte venit laſſitudo iſta quā inuenimꝰ in omnibꝰ refectionibꝰ nr̄is. De morte eſt: q꞉ corpꝰ mortale portamus: qḋ quidē mortuū dicit Aplʾs ⁊ ante aīe reſolutionē. Corpꝰ quideꝫ inquit mortuū eſt ꝓpter peccatū. Nā ſi pſeuerauerıs in eo qḋ reficis: etiā morieris. Perſeuera ī mltū mādu cādo: ipa res te inficiet. Perſeuera ī multū ieiunādo: inde morieris. Sede ſemꝑ vt nolis ſurgere: morieris inde. Ambula ſemꝑ vt noliſ quieſcere: morieris inde. Uigila ſemꝑ vt nolis dormire: morieris inde. Dormis ſemꝑ vt nolis vigilare: morier̄ inde. Qñ aūt aſſūpta fuerit mors in victoria nō erunt iſta: ⁊ erit pax plena ⁊ eterna. Erimꝰ in quadā ciuitate fratres: qñ de illa loquor: finire nolo et maxime qñ ſcandala crebreſcūt. Quis nō deſideret illā pacē: vnde amicus nō exit: quo inimicus nō intrat: vbi nullꝰ temptator eſt: nullus ſeditioſus: nullus diuidens populū dei: nullus fatigans eccleſiā in miniſterio diaboli: qñ ipe princeps ipoꝝ mittitur in ignē eternū: ⁊ hi cū illo quicūq̄ illi cōſentiūt: ⁊ recedere ab eo nolunt: Erit ḡ pax purgata in filijs dei oibus amantibꝰ ⁊ ſe videntibus plenos deo: cū erit deꝰ oia in oibꝰ. Cōem panē habebimꝰ deū: cōem poſſeſſionē habebimꝰ deū: cōem pacē habebimꝰ deum. Quicquid enim eſt qḋ modo nobis dat: ipſe nobis erit ꝓ omnibus que dat: ipſe erit pfecta ⁊ plena pax. Hāc loquitur in plebem ſuā. Hanc volebat audire ille qui ait: Audiaꝫ quid loquatur in me dominus deus: quoniā loquet̄ pacem in plebem ſuā: ⁊ ſuꝑ ſanctos ſuos. **Et in eos qui† conuertunt cor ad ipſum:** Alia lr̄a. † ꝯuertūtur ad cor.
Eia fratres vultis vt ad vos ptineat ipſā pax quā loquitur deus: conuertite cor ad ipſum: non ad me aut ad illū aut ad illum aut ad quenq̄ꝫ hominē. Quiſquis eni homo voluerit conuertere ad ſe corda hoīm: cadit cū ipſis. Quid eſt melius vt cadas cum illo ad quem conuerteris: an vt ſtes cū illo cum quo ꝯuerteris: Gaudium noſtrū: pax noſtra: requies noſtra: finis oīm

moleſtiarū: nō eſt niſi deꝰ. Beati qui con-
uertūt cor ad ipm̄. Uerūtñ ꝓpe ti-
mētes eū ſalutare ipſiꝰ: Erāt quidā
q̄ iā timebāt eū i gēte iudeoꝝ: ꝑ oēm terrā
vbiq; idola colebant: demonia timebant
nō deus: In illa gēte timebat deꝰ. Sꝫ pro
pter quid timebat? In veteri teſtamēto ti-
mebat: ne daret illos in captiuitatē: ne tol
leret illis terrā: ne grādine contūderet vites
ipſoꝝ: ne faceret ſteriles vxores eoꝝ: ne au
ferret ab eis filios ipſoꝝ. Hec eni carnalia
ꝓmiſſa dei tenebāt: adhuc parue aīe: ⁊ ꝓ-
pter hec timebat deus: ſed ꝓpe illis erat:
qui vel ꝓpter hec ipm̄ timebāt. Terrā pe-
tebat paganꝰ a diabolo: terram petebat iu
deus a deo. Unū erat qđ petebāt: ſed non
vnꝰ a quo petebāt. Petebat iſte qđ paga-
nus petebat: diſcernebat tñ a pagano: q̄a
ab illo iſta petebat q̄ oīa fecerat: ⁊ ꝓpe illis
erat deꝰ magiſq; gētibꝰ ꝓpe erat: tñ reſpexit
⁊ eos qui lōge erāt: ⁊ eos qui ꝓpe erāt: ſic
dicit Apl's: ⁊ veniēs euāgelizauit pacem
vobis qui eratis lōge: ⁊ pacē his qui ꝓpe.
Quos dixit qui erāt ꝓpe? Iudeos q̄ vnū
deū colebāt: Quos dixit qui erant longe?
Gētes qui dimiſerūt deū a quo facti erāt:
⁊ colebāt illa que ipſi fecerāt. Nō eni regi-
onibus lōge eſt quiſq; a deo: ſꝫ affectibus.
Amas deū ꝓpe es: odiſti deū lōge es: vno
loco ſtās: ⁊ ꝓpe es: ⁊ lōge es. Ergo frēs re
ſpexit iſte ꝓpheta: q̄uis generalē vidit mi-
ſericordiā dei: ſup oēs tñ aliquid ſpeciale
⁊ ꝓpriū vidit in gēte iudea: ⁊ ait: Audiā
quid loquat in me dñs deꝰ: qm̄ loquet pa
cem in plebē ſuā. Et plebs ipſiꝰ nō iudea
ſola erit: ſed de oībꝰ gentibꝰ colliget: q2 ſu-
per ſanctos ſuos loquet pacē: ⁊ in eos qui
cōuertūt cor ad ipm̄: ⁊ omēs qui ꝯuerſuri
ſunt cor ad ipm̄ de omni orbe terraꝝ: Ue-
rūtamē ꝓpe timētes eū ſalutare ipſiꝰ. Ut
inhabitet gloria i terra noſtra. Id
eſt in ea terra in qua natus erat ꝓpheta: vt
habitet gloria maior: q2 inde cepit ꝑdica-
re chriſtus: inde Apli: ⁊ illuc priꝰ miſſi: in-
de ꝓphete: ibi primū templū vbi ſacrifica-
bat deo: ibi patriarche: ibi ipſe etiā venit ꝺ
de ſemie Abrae: ibi manifeſtatꝰ eſt chriſtꝰ:
ibi apparuit chriſtꝰ. Inde eni vgo Maria
q̄ pepit chriſtū: ibi ambulauit pedibꝰ ſuis:
ibi mirabilia fecit: Poſtremo tātū honorē
illi genti detulit: vt cū eū interpellaret que
dam mulier chananea ſalutē querens filie
ſue: dixerit ei: nō ſum miſſus niſi ad oues
que perierant domus iſrael. Hoc ergo vi-
deus ꝓpheta ait: Uerūtñ ꝓpe timētes eū
ſalutare ipſius: vt inhabitet gloria in terra
noſtra. Miſericordia ⁊ veritas† oc- Alia lra. †obuiauerūt.
currerūt ſibi: Ueritas in terra noſtra ex
ꝑſona iudeoꝝ: miſericordia in terra genti-
um. Ueritas eni vbi? Ubi erāt eloq̄a dei.
Miſericordia vbi? In illis qui dimiſerāt
deum ſuū ⁊ cōuerterāt ſe ad demonia. Nū
quid ⁊ ipſos deſpexit? Quō ſi diceret: vo-
ca ⁊ iſtos longe fugitiuos: qui multū a me
receſſerūt voca: inuenient me q̄rentem ſe:
quia ipſi nolebant querere me. Ergo miſe
ricordia ⁊ veritas occurrerūt ſibi. Iuſti-
cia ⁊ pax oſculate ſunt† ſe. Fac iuſtici Alia lra nō hꝫ.
am ⁊ habebis pacē: vt oſculent ſe iuſticia
⁊ pax. Si eni nō amaueris iuſticiā: pacē nō
habebis. Amant eni ſe duo iſta: iuſticia ⁊
pax: ⁊ oſculant ſe: vt qui fecerit iuſticiā: in
ueniat pacem oſculantē iuſticiā. Due ami
ce ſunt: tu forte vnā vis: ⁊ alterā nō facis.
Nemo eſt eni qui nō vult pacē: ſed nō om
nes volūt operari iuſticiā. Interroga oēs
hoīes vultis pacē: vno ore tibi rñdet totū
genꝰ hoīm: opto: cupio: volo: amo. Ama
⁊ iuſticiam: quia due amice ſunt iuſticia et
pax. Iuſticia ⁊ pax ipſe ſe oſculantur. Si
amicam pacis nō amaueris: nō te amabit
ipſa pax: nec veniet ad te. Quid enim ma
gnū eſt deſiderare pacē? Quiuis malꝰ deſi
derat pacē. Bona eni res eſt pax. Sꝫ fac
iuſticiā: quia iuſticia ⁊ pax ſe oſculant: nō
litigāt. Tu quare litigas cū iuſticia? Ecce
iuſticia dicit tibi: ne fureris: ⁊ nō audis: ne
adultereſ: ⁊ nō vis audire: nō facias alteri
quod tu pati nō vis: nō dicas alteri qđ ti-
bi dici nō vis: Inimicꝰ es amice mee dicit
tibi pax. Quid me queris? Amica ſū iuſti-
cie. Quēcūq; iuenero inimicū amice mee:
nō ad illū accedo. Uis ergo venire ad pa
cem? Fac iuſticiam. Ideo alius pſalmus
dicit tibi: Declina a malo ⁊ fac bonū: hoc
eſt ama iuſticiam: et cū declinaueris a ma
lo: ⁊ feceris bonū: quere pacē et ꝑſequere
eā. Iā eni nō diu illā queres: q2 ⁊ ipſa occur
rit tibi: vt oſculet iuſticiā. Ueritas de
terra orta ē: ⁊ iuſticia de celo ꝓſpe-
xit: Ueritas ꝺ terra orta ē: xps de femia na
tꝰ ē. Ueritas de terra orta ē: filiꝰ dei de car-
ne proceſſit. Quid eſt veritas? Filius dei.
Quid eſt terra? Caro. Interroga vnde
natus eſt chriſtus: et vides quia veritas
de terra orta eſt. Sed hec veritas que
orta eſt de terra: erat ante terram: et per
ipſam factum eſt celum et terra. Sed vt

iuſticia de celo ꝓſpiceret: id eſt vt iuſtificarentur homines diuina gratia: veritas nata eſt de Maria virgine: vt poſſet ꝓ illis iuſtificandis offerre ſacrificiũ: ſacrificium paſſionis: ſacrificiũ crucis. Et vnde offerret ſacrificiũ ꝓ peccatis noſtris niſi moreret̃? Unde aũt moreret̃: niſi a nob̃ acciperet vbi moreret̃? Idẽ niſi a nobis ſumeret carnem mortalẽ: chriſtus mori non poſſet: qꝛ verbum nõ morit̃: diuinitas nõ morit̃: virtus ⁊ ſapiẽtia dei nõ morit̃. Quõ ergo offerret ſacrificiũ: victimã ſalutarẽ ſi nõ moreretur? Quõ aũt moreret̃ niſi carnẽ indueret? Quomõ carneꝫ indueret niſi veritas de terra oriret̃? **Ueritas de terra orta eſt: ⁊ iuſticia de celo proſpexit.** Poſſum⁹ hinc dicere alterũ ſenſum: Ueritas de terra orta eſt: cõfeſſio ab hoĩe. Homo enĩ peccator eras: O terra: qui qñ peccaſti audiſti: terra es ⁊ in terrã ibis: oriat̃ d̃ te vitas: vt reſpiciat de celo iuſticia. Quõ ergo oriet̃ a te veritas cuꝫ tu peccator ſis: cũ tu iniquus ſis? Confitere peccata tua: ⁊ orietur de te veritas. Si enĩ cũ ſis iniquus dicis te iuſtũ: quõ a te oriet̃ veritas? Si autem cũ ſis iniquus: dicis te iniquũ: veritas de terra orta eſt. Intẽde illũ publicanũ lõge a phariſeo ĩ tẽplo orantẽ: qui neqꝫ oculos ad celum audebat leuare: ſed percutiebat pectus ſuũ dicẽs: dñe ꝓpitius eſto mihi peccatori. Ecce veritas de terra orta eſt: quia ꝯfeſſio peccatoꝝ ab homĩe facta eſt. Quid ergo ſequit̃? Amẽ dico vobis: quia deſcendit iuſtificatus publican⁹ ille magis q̃ ille phariſeus: qꝛ omnis q̃ ſe exaltat humiliabitur: ⁊ qui ſe humiliat exaltabit̃. Orta eſt veritas de terra in confeſſione peccatorũ: ⁊ iuſticia de celo ꝓſpexit: vt deſcẽderet iuſtificatus publican⁹ ille magis q̃ ille phariſeus. Nã vt noueritis: quia veritas ꝑtinet ad cõfeſſionẽ peccatoꝝ: ait Johes euãgeliſta. Si dixerim⁹ qꝛ peccatũ nõ habem⁹: noſipſos ſeducim⁹ ⁊ veritas in nob̃ non eſt. Quõ ergo veritas de terra oriet̃ ⁊ iuſticia de celo ꝓſpiciet? Audi illũ ſequentem ⁊ dicentẽ. Si confiteamur pctã noſtra fidelis eſt ⁊ iuſtus vt remittat nobis peccata: ⁊ purget nos ab omni iniquitate. Ueritas ergo de terra orta eſt: ⁊ iuſticia de celo ꝓſpexit: Que iuſticia de celo ꝓſpexit tanq̃ dei dicẽtis: parcam⁹ huic homini quia ipſe ſibi nõ pepcit: ignoſcam⁹: quia ipſe agnoſcit. Cõuerſus eſt ad puniendũ peccatum ſuũ: cõuertar ⁊ ego ad eũ liberandũ. Veritas de terra orta eſt: ⁊ iuſticia de celo proſpexit. **Etenĩ dñs dabit ſuauitatem: ⁊ terra noſtra dabit fructũ ſuum.** Unus verſus reſtat: peto vt ſine tedio ſit: qđ dictus ſum. Attẽdite rem neceſſariam fratres mei: attẽdite: ꝑcipite: ferte vobiſcum: ⁊ nõ ſit inane ſemẽ dei: in cordibus veſtris. Uertas inquit de terra orta ẽ: cõfeſſio peccatoꝝ ab hoĩe: ⁊ iuſticia de celo proſpexit: id eſt a dño deo data eſt iuſtificatio confitẽti: vt ipſe ſe agnoſcat impi⁹: pium autẽ fieri nõ poſſe niſi ille fecerit cui cõfitet̃: credẽdo in eũ qui iuſtificat impiũ. Tua g̃ peccata potes habere: fructũ bonũ nõ potes habere: niſi ille dederit cui confiteris. Ideo cũ dixiſſet: veritas de terra orta eſt: ⁊ iuſticia de celo ꝓſpexit: tanq̃ diceret̃ ei: quid eſt quod dixiſti: iuſticia de celo ꝓſpexit: etenĩ dñs inquit dabit ſuauitateꝫ ⁊ terra nr̃a dabit fructũ ſuũ? Nos ergo reſpiciam⁹ nos: ⁊ ſi nihil in nobis inuenerim⁹ niſi peccata: oderim⁹ peccata: ⁊ deſideremus iuſticiã. Cũ enĩ ceperim⁹ odiſſe peccata: iã ipm odiũ peccatoꝝ ſimiles nos incipit facere deo: quia hoc odiuim⁹ qđ odit ⁊ deus. Cũ ergo ceperis odiſſe peccata et cõfiteri deo: cũ te delectationes illicite rapiunt: ⁊ ducũt te ad ea que tibi nõ ꝓſunt: ingemiſce ad deũ: ⁊ ꝯfitẽs illi peccata tua: mereberis ab illo delectationẽ ⁊ ſuauitatẽ iuſticie: dabit tibi faciẽdi vt incipiat te delectare iuſticia: quẽ primo delectabat iniq̃tas: vt q̃ primo gaudebas ĩ ebrietate: gaudeas in ſobrietate: ⁊ q̃ primo gaudebas de furtis vt tolleres homini qđ nõ habebas: queras donare nõ habenti qđ habebas: ⁊ quem delectabat rapere: delectet donare: quẽ delectabat expectare: delectet orare: quẽ delectabãt cãtica nugatoria ⁊ adulterina: delectet hymnuꝫ dicere deo: currere ad eccleſiaꝫ qui primo currebas ad theatrũ. Uñ nata eſt iſta ſuauitas: niſi q̃a dñs dabit ſuauitatem: ⁊ terra noſtra dabit fructum ſuũ? Ecce eniꝫ videte qđ dico. Ecce locuti ſum⁹ vobis verbũ dei: ſemen ſparſimus deuotis cordibus: tanq̃ ſulcata inueniens pectora veſtra: aratro confeſſionis. Deuotiõe ⁊ intẽtione ſuſcepiſtis ſemẽ: cogitate de verbo qđ audiſtis tanq̃ glebas frangẽtes: ne ſemẽ rapiãt volatilia: vt poſſit ibi germinare qđ ſeminatum eſt. Et niſi deus pluerit: quid ꝓdeſt qđ ſeminat̃? Hoc eſt: dñs dabit ſuauitatẽ: ⁊ terra noſtra dabit fructũ ſuũ. Ille enĩ viſitationib⁹ ſuis in

Alia lr̃a. ⁊ benignita

ocio: in negocio: in domo: in lecto: in cõui
uio: in collocutiõe: in deambulatione viſi-
tet vr̃a corda: vbi nos ſum⁹. Veniat imber
dei: ⁊ fructificet qð ibi ſeminatũ eſt: et vbi
nõ ſum⁹ nos ⁊ ſecuri q̇eſcim⁹: aut alið agi-
mus: deus dat incrementũ ſemib⁹ q̃ ſparſi
mus: vt attendentes poſtea bonos mores
vr̃os etiã de fructu gaudeam⁹. Qm̃ dñs
Alia lr̃a dabit ſuauitatẽ: ⁊ terra nr̃a dabit fructum
⁊ ambulabit ſuũ. **Juſticia an̄ eã ꝓibit: ⁊ ponet
in via greſſus ſuos.** Juſticia illa eſt q̃
eſt in ꝯfeſſiõe pctõꝝ: veritas enĩ ipa ẽ. Ju-
ſtus enĩ debes eſſe in te: vt punias te: ipſa
ꝑma eſt hoĩs iuſticia vt punias te malũ: et
faciet te deus bonũ. Quia g̃ ipa eſt prima
hoĩs iuſticia: ipa fit via deo: vt veniat ad
te de⁹: ibi illi fac viã in cõfeſſione pctõꝝ.
Jdeo ⁊ Johẽs cũ baptizaret in aq̃ pnĩe: et
vellet ad ſe venire penitentes de ſuis ꝑori
bus factis: dicebat hoc: Parate viã dño:
rectas facite ſemitas eius. Placebas tibi
in peccatis tuis o hõ: diſpliceat tibi quod
eras: vt poſſis eſſe qð nõ eras. Parate viã
dño: ꝓcedat iſta iuſticia vt ꝯfitearis pecca
ta. Veniet ille ⁊ viſitabit te: q꞉ ponet ĩ via
greſſus ſuos. Eſt enĩ iam vbi ponat greſſ⁹
ſuos: eſt vbi ad te veniat. An̄ aũt q̃ꝫ ꝯfite-
reris peccata: intercluſeras ad te viã dei:
nõ erat qua ad te veniret: Cõfitere vitam:
⁊ apis viã: ⁊ veniet chriſtus: ⁊ ponet in via
greſſus ſuos: vt te ĩformet veſtigijs ſuis.

Explicit Tractatus de pſ̃. LXXXIIII
Jncipit Tractatus de pſ̃. LXXXV.

NUllũ maius donũ ꝑſtare de⁹ poſ-
ſet hoĩbus: q̃ꝫ vt ṽbũ ſuũ ꝑ qð cõ
didit oĩa faceret ill' caput: ⁊ illos
ei tanq̃ꝫ mẽbra coaptaret: vt eſſꝫ filius dei
⁊ filius hoĩs: ⁊ vnus deus cũ pr̃e: vn⁹ hõ
cum hoĩbus: Vt ⁊ qñ loquimur ad deum
depcantes: nõ inde filiũ ſepemus: ⁊ quan
do pcat corpus filij: nõ a ſe ſeparet caput
ſuũ: ſitq̃ꝫ vnus ipẽ ſaluator corporis ſui do-
min⁹ nr̃ Jeſus chriſtus filius dei: q̇ et oret
ꝓ nobis: ⁊ oret in nobis: ⁊ oretur a nobis.
Orat ꝓ nobis: vt ſacerdos nr̃: Orat ĩ no
bis vt caput noſtrũ: Orat a nobis: vt de⁹
nr̃. Agnoſcamus g̃ in illo voces nr̃as: et
voces ei⁹ in nob. Nec q̃ꝫ cũ aliq̇d dr̃ de dño
nr̃o Jeſu chriſto maxie in ꝓphetia qð ꝑti-
neat velut ad quandã hũilitatẽ indignaꝫ
deo: dubitem⁹ illi eã tribuere q̇ non dubi-
tauit ſe nob adiũgere. Ei q̇ppe ſuit vniuer
ſa creatura: q꞉ ꝑ ipm facta ẽ vniuerſa crea
tura. Et ꝓpterea cũ eius ſublimitatẽ diui-
nitatemq̃ꝫ intuemur: qñ audim⁹: Jn pricĩ-
pio erat ṽbum: ⁊ verbũ erat apud deuꝫ: ⁊
deus erat verbum: h̃ erat in ꝑncipio apud
deũ: oĩa ꝑ ipm facta ſunt: ⁊ ſine ipo fctũ
eſt nihil: intuentes hanc excelſam ⁊ ſuper-
eminentiſſimã: ⁊ excedentẽ oĩa creaturarũ
ſublimia diuinitatẽ filij dei: Audim⁹ etiaꝫ
in aliq̃ parte ſcripturaꝝ velut gemẽtẽ: orã-
tem: confitentẽ: ⁊ dubitam⁹ ei tribuere ver
ba h̃: ex eo q꞉ cogitatio nr̃a de recẽti ei⁹ cõ
templatione q̃ erat in diuinitate: pigreſcit
deſcendere ad eius humilitatẽ: ⁊ tanq̃ꝫ fa-
ciat illi iniuriã: ſi ei⁹ ṽba in hoĩe agnoſcat:
ad quem verba dirigebat: cũ deũ depcare
tur. Heret plerũq̃ꝫ ⁊ conat mutare ſenten-
tiaꝫ: ⁊ nõ ei occurrit in ſcriptura: niſi q꞉ ad
ipm recurrat: ⁊ ab illo deuiare non ſinat.
Expgiſcat g̃ ⁊ euigilet ĩ fide ſua: ⁊ videat
q꞉ ille quem ꝯtẽplabat paulo an̄ in forma
dei: formam ſui accepit in ſimilitudine ho
minũ factus ẽ: ⁊ habitu inuent⁹ vt hõ: hu-
miliauit ſe factus obediẽs vſq̃ꝫ ad mortẽ.
Et ṽba pſalmi voluit eſſe ſua in cruce pen
dens ⁊ dicens: De⁹ me⁹ de⁹ me⁹: vt quid
me dereliquiſti: Orat g̃ in forma dei: orat
in forma ſui: ibi creator: h̃ creatus: creatu
rã muntandã non mutatus aſſumẽs: ⁊ ſe
cum nos faciens vnũ hoĩem: caput ⁊ cor-
pus. Oramus g̃ ad illũ: ꝑ illũ: in illo: ⁊ di-
cimus cũ illo: ⁊ dicit nobiſcũ. Dicim⁹ cuꝫ
illo: dicit in nobis pſalmi hu⁹ orationem:
Qui intitulat. Oratio Dauid: q꞉ dñs
nr̃ ſm carnem filius Dauid: ſm ṽo diuini
tatem dñs Dauid: ⁊ creator Dauid. Et
nõ ſolũ an̄ Dauid: ſ an̄ Abraã: ex quo da
uid: ſ ante Adam ex quo oẽs hoĩes: ſed ⁊
an̄ celũ ⁊ terrã: in quo oĩs creatura ẽ. Neo
g̃ cum audit h̃ ṽba: dicat: nõ chriſtus dic:
aut rurſus dicat: non ego dico: imo ſi ſe in
chriſti corpe agnoſcat: vtrũq̃ꝫ dicit: ⁊ chri
ſtus dicit: ⁊ ego dico. Non potes aliq̇d di
cere ſine illo: ⁊ dicit aliquid ſine te. Nonne
habemus in euãgelio vbi certe ſcriptũ eſt.
Jn ꝑncipio erat verbũ: ⁊ ṽbum erat apud
deũ: ⁊ deus erat ṽbũ: oĩa ꝑ ipm fctã ſunt:
Jbi certe habem⁹: ⁊ contriſtatus ẽ Jeſus:
⁊ fatigatus ẽ Jeſus: ⁊ dormiuit Jeſus: et
eſuriuit ⁊ ſitiuit Jeſus: ⁊ orauit ⁊ pernocta
uit in orando Jeſus. Pernoctauit inquit
Jeſus. ⁊ ſtabat in orando: ⁊ globi ſanguis
decurrebant ꝑ corpus eius. Quid oſtẽde
bat qñ ꝑ corpus orantis globi ſanguis di
ſtillabant: niſi q꞉ corpus ei⁹ qð eſt eccleſia:
martyrũ ſanguie defluebat:

Expoſitio pſalmi.

Inclina dn̄e aurē tuam τ ex
audi me. Ille ex forma ſerui dic:
tu hue i forma dn̄i tui: Incinla do
mine aurē tuā. Inclinat aurē ſi tu non eri-
gas ceruicē. Humiliato enī appropiquat:
ab exaltato longe diſcedit: niſi quem ipſe
humiliatū exaltauerit. Inclinet ḡ dn̄s au
rem ſuā ad nos. Ille enī ſurſum ē: nos de-
orſum. Ille in altitudine: nos in hūilitate:
ſ3 nō relicti. Oſtendit enī dilectionē ſuam
deus in nobis. Etenī cu3 adhuc peccato-
res eſſem⁹: chriſtus ꝓ nobis mortuus eſt:
vix enī inq̄t ꝓ iuſto q̇s morit. Na3 ꝓ bono
forſitan q̇s audeat mori: Dn̄s aūt nr̄ ꝓ im
pijs mortuus eſt. Neq3 enī merita nr̄a pre
ceſſerāt ꝓ q̇bus filius dei moreret: ſ3 q2 ma
gis nulla erāt merita: magna erat miſcd̄ia.
Oz certa ḡ q̄3 firma ꝓmiſſione huat iuſtis
vitā ſuā: q̇ donauit iniuſtis mortem ſuam.
Inclina dn̄e aurē tuā τ exaudi me. Qm̄
Alia lr̃a tinops et pauper
egenus τ inops ego ſum. Ergo nō
inclinat aurē ad diuitē: ſ3 ad inopem τ ege
num inclinat aurē: id eſt ad humilē τ cōfi-
tentem: ad indigentē miſcd̄ia: nō ad ſatu-
ratū τ extollentē ſe τ iactantē ſe: q̄ſi nihil ei
deſit: τ dicentē: Gr̄as tibi: q2 nō ſum ſicut
publicanus iſte. Diues enī phariſeus ia-
ctabat merita ſua: inops publicanus cōfi-
tebat pct̄ā ſua. Nec ſic accipiatis fr̄es qd̄
dixi: ad diuitē non inclinat aurē ſuā: tāq̄3
nō exaudiat deus eoſ q̇ hn̄t aurū. τ argen-
tum: τ familiā τ fundos: ſi ſic forte nati ſūt:
aut cū lucrū rerū humanarū tenēt: tantum
meminerint qd̄ ait apl̄s: Precipe diuitib⁹
hui⁹ mūdi nō ſupbe ſape. Qui enī non ſu
perbe ſapiūt: in deo paupes ſunt. Et pau-
peribus atq3 inopib⁹ τ egenis inclinat au
rem ſuā. Norunt enī ſpem ſuā nō eſſe i au-
ro τ argento: neq3 in ill' rebus q̇bus ad tē-
pus circūfluere vident. Sufficit vt diuitie
nō illos pdant: vt non obſint ſatis ē. nam
ꝓdeſſe nihil pn̄t. Plane ꝓdeſt opus miſe
ricordie τ in diuite τ in paupe. In diuite
ex volūtate τ ope: in paupe ex ſola volūta
te. Cum ḡ tal' eſt cōtemnens in ſe: q̇cq̇d eſt
vn̄ ſupbia ſolet inflare: paup dei eſt: incli-
nat illi aurē ſuā: nouit enī cōtribulatū cor
eius. Certe fratres ille paup an̄ ianuā diui
tis vlceroſus q̇ iacebat: ab angel' ablatus
eſt in ſinū abrae: ſic legimus: ſic credimuſ.
Diues aūt ille q̇ induebat purpura τ byſ-
ſo: τ epulabat quotidie ſplendide: ablat⁹ ē
ad inferos ad tormenta. Nunq̇d vere ille
paup merito illius inopie ablatus ē ab an
gel': diues aūt ille pct̄ō diuitiaꝝ ſuaru3 ad
tormenta miſſus eſt: In illo paupe humili
tas intelligit honorificata: in illo diuite ſu
perbia damnata. Breuit ꝓbo q2 nō diui-
tie: ſ3 ſupbia in illo diuite cruciabat. Certe
ille paup in ſinum Abrae ſublatus eſt. De
ipō Abraam dicit ſcriptura: q2 habebat h̄
plurimū auri τ argenti: τ diues fuit in tra.
Si qui diues eſt ad tormēta rapit: quomō
Abraam p̄ceſſerat paupem vt ablatum in
ſinū ſuū ſuſcipet: Sed erat Abraā in diui-
tijs paup: humil': tremens: τ omīa p̄cepta
obaudiēs. Uſq3 adeo aute3 ꝓ nihilo habe
bat illas diuitias: vt iuſſus a dn̄o filiū ſuū
imolaret: cui huabat diuitias. Diſcite ḡ eſ
ſe inopes τ paupes: ſiue qui habetiſ aliq̇d
in iſto ſeculo: ſiue qui nō habetis. Nam et
hoiem mendicū inuenitis ſupbientē: τ ho
mine3 ſupabundantem diuitijs inuenitis
ꝯfitētē. Reſiſtit de⁹ ſupbis τ holoſericatis
τ pannoſis humilib⁹ aūt dat gr̄am: τ hn̄ti
bus aliquā ſubam huius ſeculi: τ nō habē
tibus interior inſpector eſt de⁹. Ibi appen
dit: ibi examinat. Staterā dei nō vides: co
gitatio tua in illā leuat. Uidete q2 meritu3
exauditiōis ſue: id eſt quo exaudiret in eo
poſuit vt diceret: Qm̄ egen⁹ τ inops ego
ſum. Obhua ne non ſis egenus τ inops:
ſi nō fueris nō exaudieriſ. Quicq̇d ē circa
te vl' in te vn̄ poſſis p̄ſumere: abijce a te: τ
tota p̄ſumptio tua de⁹ ſit. Illius indigens
eſto: vt ipō implearis. Quicq̇d eni3 aliud
habuer' ſine ipō lati⁹: inanis eris Cu-
ſtodi aīam mea3 qm̄ ſanctus ſum.
Hoc v̇o: qm̄ ſanct⁹ ſum: neſcio vtrum po-
tuerit forte ali⁹ dicere niſi ille q̇ ſine pecca-
to erat in hoc mūdo: pctōꝝ3 oīm nō com-
miſſor: ſ3 dimiſſor. Cognoſcam⁹ vocē di-
centis: qm̄ ſanctus ſum: cuſtodi animam
meā: vtiq3 in illa forma hui quā aſſumpſe-
rat. Ibi enī caro: ibi τ aīa. Neq3 enī vt nō
nulli dixerūt: caro ſola erat τ v̇bū: ſ3 τ caro
τ aīa τ v̇bum: τ totū hoc vn⁹ fili⁹ dei: vn⁹
chriſtus: vnus ſaluator in forma dei equa
lis patri: in forma hui caput eccl'ie. Ergo
qm̄ ſanctus ſum cū audio: vocē ei⁹ agno-
ſco: τ hic ſeparo meā. Certe inſepabiliter
a corpe ſuo loquit cū ſic loquit: τ audebo
ego dicere: qm̄ ſanctus ſum: Si ſanct⁹ tan
q̄3 ſanctificās: τ nullo ſanctificāte indigēſ:
ſupbus τ mendax: ſi aūt ſanct⁹ ſanctifica-
tus: ſm̄ id quod dictum eſt: Sācti eſtote:
qm̄ ego ſanct⁹ ſum: audeat τ corpus chri-

ſti:audeat ⁊ vnus ille hō clamās a finibus
terre cū capite ſuo: ⁊ ſub capite ſuo dicere
ſanctus ſum: accepit eni grām ſanctitatiſ:
grāz baptiſmi ⁊ remiſſionis pctōꝝ. Et hec
q̇dē fuiſt' ait apl̄s: enumerās mlt̄a peccata
⁊ leuia ⁊ grauia ⁊ vſitata ⁊ horribilia: Et h̄
q̇dē fuiſtis: ſed abluti eſtis: ſ ſctificati eſt'.
Si ḡ ſanctificatos dicit: dicat ⁊ vnuſq̇ſq̄
fideliū: ſanct⁹ ſum. Nō eſt iſta ſupbia elati
ſ cōfeſſio non ingrati. Si eni dixeris te ſā/
ctum eſſe ex te: ſupbus es: rurſus fidelis in
chriſto: ⁊ membrū chriſti: ſi te dixeris nō
eſſe ſanctū: ingr̄tus es. Arguens eni ſuper/
biam apl̄us non ait: nō habes: ſ ait: quid
eni habes qḋ nō accepiſti? Nō arguebar'
q̄ dicebas te hr̄e qḋ non habebas: ſ q̄ ex
te tibi volebas eē quod habebaſ. Immo ſz
habere te agnoſce: ⁊ ex te nihil hr̄e: vt nec
ſupbus ſis nec ingratus: dic deo tuo ſctūs
ſum: q̄ ſanctificaſti me: q̄ accepi: nō quia
habui: q̄ tu dediſti: n̄ q̄ ego merui. Eteni
ex alio latere ſ incipis iniuriā facē ipi domi
no nr̄o Jeſu chriſto. Si eni chriſtiani oēs
⁊ fideles ⁊ baptizati in illo: ipm̄ induerūt:
ſicut Apl̄us dicit: quotq̇t in chriſto bapti
zati eſtis chriſtū induiſtis: ſi mēbra ſunt fa
cta corpis eius: ⁊ dicūt ſe ſanctos nō eſſe:
capiti ipi faciūt iniuriā: cui⁹ mēbra ſācta
nō ſunt. Jam vide vbi ſis: ⁊ de capite tuo
dignitatē cape. Eteni erat' aliqn̄ tenebre:
nunc aūt lux in dn̄o. Fuiſtis aliqn̄ inq̇t te/
nebre: ſ nunq̇d tenebre remāſiſtis? Ad h̄ il
luminator veit vt ⁊ tenebre remaneret': an
vt in illo lux fieretis? Ergo dicat ⁊ vnuſq̇ſ/
q̄ chriſtianus: imo dicat totū corpus chri
ſti: clamet vbiq̄ patiēs tribulatiōes diuer
ſas: temptatōes ⁊ ſcādala innumerabilia:
dicat. Cuſtodi aiam meā: qm̄ ſanct⁹ ſum.
Alia lr̄a †mei **Saluū fac ſeruū tuū de⁹ me⁹ ſperā
tem in te.** Ecce ille ſanctus nō ē ſupbus
q̇a ſperat i dn̄o. ¶ **Miſerere †mihi dn̄e
qm̄ ad te clamaui tota die.** Non vna
die: tota die: oi tpe intellige: ex quo corp⁹
chriſti gemit in p̄ſſuris vſq̄ in finez ſeculi:
quo tranſeūt preſſure: gemit iſte hō ⁊ cla/
mat ad deū: et vnuſq̇ſq̄ noſtruz p portio/
ne habet clamorē ſuum in toto iſto corpe.
Clamaſti tu diebus tuis: ⁊ tranſierūt dies
tui: ſucceſſit tibi alius: ⁊ clamauit dieb⁹ ſu/
is: ⁊ tu hic: ille ibi: ille alibi. Corpus chriſti
tota die clamat ſibi decedentib⁹ ⁊ ſuccedē
tibus mēbris. Unus hō vſq̄ ad finez ſecu
li extendit'. Eadem mēbra chriſti clamāt:
⁊ q̇dam mēbra iam in illo requieſcūt: que/
dam mō clamāt: q̇dam vo cū ipi nos reqe
uerimus clamabūt: ⁊ poſt illa alia clama/
būt. Totius corpis chriſti hic attendit vo
cem dicentis: Ad te clamaui tota die. Ca/
put aūt noſtrū ad dexterā pr̄is interpellat
p nobiſ. Alia mēbra recipit: alia flagellat:
alia mūdat: alia ↄſolat': alia creat: alia vo/
cat: alia reuocat: alia corrigit: alia reinte/
grat. †**Jocūda aiaz ſerui tui: qm̄ ad
te dn̄e aiam meam leuaui.** Alia lr̄a †Letifica Jocunda
eam: quia ad te leuaui eam. In terra enim
erat: ⁊ in terra amaritudinē ſentiebat: ne in
amaritudine cōtabeſceret: ne omnem tue
gratie ſuauitatē amitteret: Leuaui eam ad
te: iocūda eam ad te: iocūda eam apud te.
Solus enim tu es iocūditas: amaritudie
plenus eſt mundus. Certe recte admonet
mēbra ſua: vt ſurſum corda habeāt. Audi
ant ḡ ⁊ faciāt: leuent ad celū qḋ male eſt in
terra. Ibi eni non putreſcit cor: ſi leuet' ad
deū. Frumentū ſi haberes in inferiorib⁹:
ne putreſceret leuares ad ſupiora. Frumē
to tuo q̄ris mutare locū: ⁊ cor pmittis i t̄ra
putreſcere? Frumentū leuares in ſupiora:
cor leua in celū. Et vn̄ inq̇s poſſum? Que
funes: que machie: que ſcale op⁹ ſūt? Gra
dus affectus ſunt iter tuū: voluntas tua ē:
Amādo aſcendis: negligendo deſcendis.
Stās in terra: in celo es ſi diligas deum.
Nō eni ſic leuat' cor quō leuat' corp⁹. Cor
pus vt leuet' locū mutat: cor vt leuet' volū
tatem mutat. Qm̄ ad te dn̄e animā meā le
uaui. Alia lr̄a †Quoniā †Quia tu dn̄e ſuauiſ es †ac mi
tis: ideo iocūda. ter Tanq̄ tedio affectus
ex amaritudie terrenorū indulcari voluit:
⁊ queſiuit fontem dulcedinis: ⁊ in t̄ra non
inuenit. Quacūq̄ eni ſe v̇tebat: ſcandala:
tribulationes: timores: temptatiōes inue/
niebat. In quo hoie ſecuritaſ? De quo cer
tum gaudiū? Nec de ſeipo vtiq̄: q̄to ma/
gis de alio? Aut mali ſunt: ⁊ neceſſe ē eos
pati: ſed ſperare: q̄ mutari pn̄t. Aut boni
ſunt: ⁊ ſic eos oportet diligere vt timeam⁹
q̄ pn̄t mutari: ne mali ſint. Ibi malicia eo
rum facit amaritudinē aīme: hic ſollicitu/
do ⁊ timor ne labat' qui bn̄ ambulat. Quo
cūq̄ ḡ cor ſe cōuerterit in terrenis rebus:
amaritudinē inuenit. Unde dulceſcat nō
habz: niſi leuet ſe ad deū. Qm̄ tu domine
ſuauis ⁊ mitis. Quid ē mitis? Portas me
donec pficias me. Vere eni fratres mei di
cam tanq̄ hō in hominibus ⁊ ex hominibus:
ferāt quiſq̄ cor ſuū: ⁊ intueat' ſe ſine adula
tione: ⁊ ſine palpatiōe. Nihil eſt enim ſtul/

tius:ꝗ̃ ſeipm̄ quiſqꝫ palpet atqꝫ ſeducat.
Attendat ḡ ⁊ videat q̄ta agūt̄ i corde hu-
mano:quemadmodū ipe plerūqꝫ oratōes
impediant̄ vanis cogitationib⁹:ita vt vix
ſtet cor ad deū ſuū:⁊ vult ſe tenere vt ſtet:
⁊ quodammodo ſugit a ſe: nec inueīt can-
cellos q̇bus ſe includat: aut obices q̄ſdaꝫ
q̇bus retineat auolatiōes ſuaſ: ⁊ vagos q̄ſ
dam motus: ſed ſtet iocundari a deo ſuo.
Vix eſt vt occurrat talis oratio int̄ m̄ltas
oratiōes. Diceret vnuſquiſqꝫ ſibi ꝯtinge-
re:⁊ alteri nō contingere: niſi inuenirem⁹ i
ſcripturis dei Dauid orantē quodā in lo-
co ⁊ dicentē: Q̄m̄ inueni dn̄e cor meuꝫ vt
orarem ad te. Inuenire ſe dixit cor ſuū:q̄ſi
ſoleret ab eo fugere:⁊ ille ſequi quaſi fugi-
tiuū:⁊ non poſſe comp̄hendere ⁊ clamare
ad dn̄m: Q̄m̄ cor meum dereliq̇t me. Ita-
qꝫ fratres mei attendēs q̇d h̄ ait: Suauis
es tu ⁊ mitis: videor mihi videre h̄ qꝛ ait
mitis. Iocunda aīaꝫ ſui tui:q̄m̄ ad te dn̄e
leuaui aīaꝫ meā:q̄m̄ tu ſuauis ⁊ mit̄ es:vi
deor mihi videre ad hoc dixiſſe mitē deū:
qꝛ patit̄ iſta nr̄a:⁊ expectat tn̄ a nobis ora
tionē: vt ꝑficiat nos. Et q̄n illi eam dederi
mus: accipit grate ⁊ exaudit: nec meminit
tantas quas incondite fundim⁹: ⁊ accipit
vnā quā vix inuenimus. Quis enī ē fr̄es
mei hō cum quo ſi amicus ei⁹ cepit colloq̇:
⁊ noluerit illi reſpōdere collocutioni eius:
⁊ viderit eū auerti a ſe:⁊ aliud loq̇ ad aliū:
q̇s hoc ferat? Aut ſi forte interpellas iudi-
cē ⁊ ꝯſtituas eū loco vt te audiat: ⁊ ſubito
cū ad eū loquaris: dimittas eū: ⁊ incipias
fabulari cū amico tuo q̄n te tolerat? Et to-
lerat deus tot corda precantiū:⁊ diuerſas
res cogitantiuꝫ. Omitto dicere ⁊ noxias:
omitto dicere aliq̄n peruerſas ⁊ inimicas
deo:ip̄as ſup̄fluas cogitare iniuria ē eius
cum quo loqui ceperas. Oratio tua locu-
tio eſt ad deū. Q̄n legis:deus tibi loquit̄:
q̄n oras deo loq̄ris. Sꝫ q̇d? Deſperāduꝫ
eſt de genere hūano ⁊ dicendū iā ad dam
nationē ꝑtinere oēm hoīeꝫ cui ſurrepit ali-
qua cogitatio orāti:⁊ interrupit orationeꝫ
ip̄i⁹? Si h̄ dixerim⁹ fratres:q̄ ſpes remane
at nō video. Porro qꝛ eſt aliqua ſpes ad
deū:qꝛ magna eſt eius miſcd̄ia: Dicamus
ei: Iocūda aīam ſui tui:q̄m̄ ad te dn̄e ani
mam meam leuaui. Et quomodo eam le-
uaui? Quomodo potui: quomodo tu vi-
res dediſti:quō eā fugientē apprehendere
valui. Et excidit tibi: quia quotiēſcūqꝫ an̄
me ſtetiſti puta deū dicere:tanta vana ⁊ ſu

perflua cogitaſti:⁊ vix mihi fixam ⁊ ſtabi-
lem orationem fudiſti. Quia tu ſuauis es
domīe ac mitis. Mitis es:toleras me. Ex
egritudine defluo cura ⁊ ſtabo: cōfirma et
firmus ero. Donec aūt facias:toleraſ me: Alia lr̄a
quia tu ſuauis es dn̄e ⁊ mitis. Et multū t multe miſe
miſericors. Nō enī ſolū miſericors:ſed ⁊ cordie
multuꝫ miſericors. Abundat enī iniquitas
nr̄a:⁊ abundat ⁊ tua miſcd̄ia. Et m̄tū mi-
ſericors es. Oībus inuocātibus te.
Et q̇d eſt qd̄ dicit m̄ltis locis ſcriptura: qꝛ
inuocabūt:⁊ nō exaudiam eos: certe miſe
ricors oībus inuocantib⁹ te: niſi qꝛ q̇dam
inuocātes:nō ip̄m inuocāt? De quib⁹ di.
Deuꝫ nō inuocauerūt. Inuocant: ſed nō
deū. Inuocas q̇cq̇d amas: inuocas q̇c-
q̇d in te vocas:inuocas q̇cq̇d vis vt veni-
at ad te. Porro ſi deum ꝓpterea inuocas:
vt veniat ad te pecunia: vt veniat ad te he
reditas: vt veniat ad te ſeculariſ dignitaſ:
illa inuocas q̄ vis vt veniāt ad te: ſed deū
tibi adiutorem ponis cupiditatū: nō exau
ditorē deſiderioꝝ. Deus bonus ſi det qd̄
vis: Quid ſi male vis? Nonne erit tibi ma
gis nō dando miſericorſ? Porro ſi nō dede
rit:iam nihil tibi deus ē. Et dicis: quantū
rogaui:ꝗ̃ ſepe rogaui:⁊ nō ſum exaudit⁹.
Quid enī petebas? Forte mortem inimici
tui. Quid ē ſi ille petat tuā? Qui te creauit
ipe ⁊ illū:hō es: hō eſt ⁊ ille: deus auteꝫ iu
dex eſt:audit amboſ:ſ; nō exaudit amboſ.
Triſtis es:qꝛ nō es exaudit⁹ ꝯ illum:gau-
de qꝛ nō eſt exaudit⁹ cōtra te. Ego inquit
non h̄ petebā:nō inimici mei petebā mor-
tem:ſ; vitam petebaꝫ filij mei. Quid mali
petebā? Nihil male petebas:ſicut tu ſentie
bas. Nā q̇d ſi ille raptus ē:ne malicia mu-
taret intellectū illius? Sed peccator īquis
erat:⁊ ideo volebam eū viuere vt corrige-
retur. Tu volebas eū viuere: vt melior eſ-
ſet: quid ſi de⁹ nouerat ſi viueret peiorem
futurū? Vn̄ ḡ noſti q̇d illi ꝓdeſſet:mori an
viuere? Si ḡ non noſti:redi ad cor tuū:di-
mitte deo cōſiliū ſuū. Quid ḡ inq̇s faciā?
Quid orem? Quid oreſ? Quod te docuit
dn̄s: quod te docuit celeſtis mgr̄. Inuo-
ca deū tanqꝫ deū:ama deū tanqꝫ deū. Il-
lo meli⁹ nihil eſt:ip̄m deſidera: ip̄m concu
piſſe. Vide inuocantē deū in alio pſalmo:
Vnā petij a dn̄o hanc req̇raꝫ. Quid ē qd̄
petit? Vt inhabitem in domo dn̄i ꝑ omēs
dies vite mee. Vt q̇d hoc? Vt contempler
delectatiōꝫ dn̄i. Si ḡ amator dei eſſe vis:
ſinceriſſimis medulliſ caſtiſqꝫ ſuſpirijs ip-

ſum dilige: ipm ama: illi flagra: illi inhia a
quo iocūdi⁹ nihil inuenis: quo meli⁹: q̄ le-
tius: q̄ diuturni⁹. Quid eni tā diuturnū q̄
id qd̓ eſt ſempiternū? Nō times ne aliqn̄ a
te pereat: qui facit ne tu pereas. Si ergo tu inuo-
cas deū tanq̄ deū: ſecur⁹ eſto exaudiris: ptinet
tines ad iſtū verſum: Et mltū miſericors oi-
bus inuocātib⁹ te. Noli ergo dicere: Illud mi-
hi nō dedit. Redi ad cor tuū: ꝛ ↄſciaʒ tuā
liberaʒ interroga: parcere illi noli. Si vere
deū inuocaſti: certus eſto qꝛ id forte quod
volebas tpalit̄: ideo nō dedit: qꝛ nō tibi p
derat. Edificet̄ in hoc cor vr̄m fratres: cor
chriſtianuʒ: cor fidele: ne incipiatis triſtes
facti veluti fraudati deſiderijs vr̄is: ire in
indignationē ↄ̄ deum: ꝛ nō expedit aduer
ſus ſtimulū calcitrare. Recurrite ad ſcri-
pturas: exaudit̄ diabolus: ꝛ non exaudit̄
apl̄s? Quid vobis videt̄: quō exaudiant̄
demones? Petierūt ſeire in porcos: ꝛ cō-
ceſſum eſt eis. Quō exauditus eſt diabo-
lus? Petijt Iob temptandum: ꝛ accepit.
Quō non ē exauditus apl̄s? In magnitu-
dine inq̄t reuelationū ne extollar: datuſ eſt
mihi ſtimulus carniſ mee angelus ſathane
q̄ me colaphizet: ꝑpter qd̓ ter dn̄m rogaui
vt auferret eū a me: ꝛ dixit mihi: Suffic̄ ti-
bi grā mea: nam v̓tus in infirmitate pficit̄.
Exaudiuit eū quē diſponēbat damnare: ꝛ
nō exaudiuit eū quē volebat ſanare: Naʒ
eger petit mlta a medico: nō dat medicus:
nō exaudit ad volūtatē: vt exaudiat ad ſa
nitatem. Ergo medicū tuū pone deū: pete
ab illo ſalutē: ꝛ ſalus tua ipe erit: Nō qua-
ſi ſalutem extrinſecus: ſ; vt ſalus ipe ſit: ne
rurſus ames aliā ſalutē pter ipm: ſed quō
habes in pſalmo: Dic aīme mee ſalus tua
ego ſum. Quid ad te q̄d tibi donat: vt ſe ti
bi det? Uis vt det ſe tibi? Quid ſi qd̓ vis
hr̄e non vult ipe vt habeas. vt ſe tibi det?
Impedimēta remouet: vt itret ad te. Bo-
na cogitate ꝛ ↄſiderate fratres q̄ dat pecca
torib⁹: ꝛ hinc intelligite q̄d ſuat ꝛ ſuis ſu-
is. Peccatorib⁹ blaſphemātibus eū quo-
tidie dat celū ꝛ terrā: dat fontes: fruct⁹: ſa-
lutē: filios: copias: vbertatē. Hec oīa bo-
na nō dat niſi de⁹. Qui talia pctōrib⁹ dat:
quid eum putas ſuare fidelib⁹ ſuis? Hoc
ne de illo ſentiendū eſt: qꝛ qui talia malis
dat: nihil ſuat bonis? Immo v̓o ſuat: nō
terrā ſ; celum. Uilius forte aliq̄d dico: cuʒ
dico celū: ſ; ſeipm q̄ fecit celū. Pulchrum
eſt celū: ſ; pulchrior eſt fabricator celi. Sʒ
video celū: ꝛ illū nō video. Oculos enim
habes ad videndū celū: cor nōduʒ habes
ad videndū fabricatorē celi: Ideo venit
de celo ad terrā: vt mūdet cor quo videat̄
q̄ fecit celū ꝛ terrā. Sʒ plane cū patiā ſalu-
tem expecta: quibus te medicamētis curet
ille nouit: q̄bus ſectionib⁹: q̄bus vſtionib⁹
ille nouit. Tu tibi egritudinē cōpaſti pec-
cando: ille venit nō ſolū fouere: ſ; ꝛ ſecare
ꝛ vrere. Non vides q̄ta hoīes patiant̄ ſub
medicoꝝ manib⁹: ſpem incertā hoīe pmit
tente? Sanaberis dicit medic⁹: ſanaberis
ſi ſecuero: ꝛ hō dic̄: ꝛ hoī dic̄: nec q̄ dic̄ cer-
tus eſt: nec q̄ audit: qꝛ ille dicit homi: q̄ nō
fecit hoīeʒ: ꝛ nō pfecte ſcit qd̓ agat̄ i hoīe:
ꝛ tn̄ ad verba hoīs plus neſcientis quid
agat̄ in hoīe credit hō: ſubdit mēbra: liga-
ri ſe patit̄: aut plerūq; etiā nō ligat⁹ ſecat̄ ꝛ
vrit̄: ꝛ accipit forte ſalutem paucoꝝ dieꝝ:
iam ſanatus qn̄ moriat̄ ignorās: ꝛ fortaſſe
dum curat̄ moritur: ꝛ fortaſſe curari nō po
terit. Cui aūt pmiſit deus aliq̄d: ꝛ fefellit?
Auribus† infige dn̄e orationem Alia lr̄a †pape
meā. Magnus orantis affect⁹. Aurib⁹ i
fige dn̄e orationē meā: id ē nō exeat de au
ribus tuis oro mea: fige illā ibi in auribus
tuis. Quō parturiuit vt figeret oratioēʒ ſuaʒ
in auribus dei? Reſpondeat de⁹: et dicat
nobis: Uis figam orationē tuā in auribuſ
meis? Fige in corde tuo legē meā. Aurib⁹
infige dn̄e orationē meā. Et intēde vo- Alia lr̄a †deprecationis
ci †orationis mee In die tribula Alia lr̄a
tionis mee clamaui ad te† qm̄ exau †quia
diſti me. Cauſa vt exaudires me: quia i
die tribulationis mee clamaui ad te. Pau
loante dixerat: Tota die clamaui: tota die
tribulatus ſum. Nullus ergo chriſtian⁹ dicat
eſſe diem quo non ſit tribulatus. Totā diē
totuʒ tps intelligimus. Tota die tribulat̄.
Quia ergo tribulatio ē: ꝛ qn̄ bn̄ ē vtiq; tribu-
latio. Uñ tribulatio? Q̄diu in corpore ſu
mus pegrinamur a dn̄o. Quolibet h̄ abun
det: nōdū ſumus in illa patria quo redire
feſtinam⁹. Cui pegrinatio dulcis eſt: non
amat patriā. Si dulcis eſt patria: amara ē
pegrinatio. Si amara eſt pegrinatio: tota
die tribulatio. Qn̄ nō eſt tribulatio? Qn̄ i
patria delectatio. Delectatiōes in dexte-
ra tua vſq; in finem: Implebis me leticia
ait cū vultu tuo: vt ↄtempler delectationē
dn̄i. Ibi tranſiet labor ꝛ gemitus: ibi non
oro: ſ; laudatio: ibi all'a: amen: ibi vox con
ſonat cum angelis: ibi viſio ſine defectu: ꝛ
amor ſine faſtidio. Q̄diu ergo nō ibi: videt̄
qꝛ nō in bono: ſed abūdāt oīa: Abundent

oīa: vide ſi ſecurꝰ es: qꝛ nō ꝑeūt oīa. Sed
habeo qð nō habebā: acceſſit pecunia q̄ n̄
erat. Forte acceſſit ⁊ timoꝛ q̄ nō erat: forte
tanto ſecurioꝛ eras: q̄to paupioꝛ. Poſtre
mo ſint copie: redūdet affluētia huiꝰ ſecl̄i:
deſ ſecuritas qð nō ꝑeat. Dicat deꝰ deſu-
per: eternꝰ in his eris: eterna tecū erūt iſta:
ſꝫ meā faciē nō videbis. Nemo carnē cōſu
lat: ſpūm ꝯſulite: reſpondeat vobis coꝛ ve
ſtrū: reſpōdeat ſpes: fides: caritas: q̄ in vo
bis eſſe cepit. Ergo ne ſi acceperimꝰ ſecuri
tatem nos in affluētia bonoꝝ ſeculariuꝫ ſꝑ
futuros: ⁊ diceret nobis deꝰ: Faciē meam
nō videbitis: gauderemꝰ in ilł bonis? Eli-
geret forte aliq̄s gaudere ⁊ dicere: Abun-
dant mihi iſta: bn̄ mihi ē: nihil amplius q̄-
ro: nondū cepit eſſe amatoꝛ dei: nondū ce
pit ſuſpirare tanq̄ ꝑegrinꝰ. Abſit: abſit: re
cedant oīa ſeductoria: recedāt blādimēta
falſa: recedāt ea q̄ nobis quotidie dicunt:
Ubi ē deus tuꝰ. Effundamꝰ ſuꝑ nos ani-
mam nr̄am: cōfiteamur in lachrymis: ge-
mamus ī cōfeſſionibꝰ: ī miſeria ſuſpiremꝰ.
Quicq̄d nobis adeſt ꝑter dn̄m nr̄m: non ē
dulce: nolumus oīa q̄ dedit: ſi nō dat ſeip-
ſum q̄ oīa dedit. Auribꝰ infige dn̄e oratio-
nem meā: ⁊ intende voci oratiōis mee. In
die tribulatiōis mee clamaui ad te: qm̄ ex-
Alia lra audiſti me. **Nō eſt ſimilꝰ † tibi ī diȷs**
tui **dn̄e.** Et q̄d dixit? Nō eſt ſimilꝰ tibi in diȷs
dn̄e. Fingāt ſibi deoſ q̄s volūt pagani: ad
ducant fabros argētarios: aurifices: expo
litores: ſculptores: faciant deos. Quales
deos? Oculos habētes ⁊ nō vidētes: ⁊ ce
tera q̄ dicit pſalmꝰ ꝯſequēt. Sꝫ iſta nō co-
limꝰ ait: nō colimꝰ: hec ſig̃ ſunt. Et q̄d coli
tis? Aliud aliq̄d peiꝰ: qm̄ diȷ gentiū demo
nia. Et q̄d? Nec demonia inq̄unt colimꝰ.
Plane nihil aliud habetis in tēplis: nihil
aliud implet vates vr̄os q̄ demoniū. Sꝫ
q̄d dicitis? Angelos colimus: angelos ha
bemꝰ deos. Nō: plane noſtis angeloſ. An
geli eni vnū deū colūt: nec fauēt homibꝰ q̄
volūt colere angelos: ⁊ nō deū. Naꝫ inue
nimus honoratos angelos ꝓhibentes ho
mines: ne ſe adorarēt: ſꝫ veꝝ deū. Sꝫ ange
los dicāt: hoies dicāt: qꝛ dictū eſt: Ego di
xi diȷ eſtis ⁊ filȷ altiſſimi oēs: Non eſt ſimil
tibi in diȷs dn̄e. Q̄ libet aliud cogitet hō:
non ē ſiłe qð factū illi q̄ fecit: Excepto deo
q̄cq̄d aliud ē in natura reꝝ: factū eſt a deo.
Quantū intereſt inter eū q̄ fecit: ⁊ illud qð
factū ē: q̄s digne cogitet? Iſte ḡ dixit: Nō
eſt ſimilꝰ tibi in diȷs dn̄e. Quantū auteꝫ ſit
diſſimilꝰ deus: nō dixit: qꝛ dici non poteſt:
Intēdat caritas vr̄a: Deꝰ ineffabilꝰ ē: Faci
lius dicimꝰ q̄d non ſit: q̄ q̄d ſit. Terraꝫ co
gitas: non ē h̄ deꝰ: mare cogitas: nō ē hoc
deꝰ. Oīa q̄ ſunt in terra hoīes ⁊ aīalia: nō
eſt h̄ deus: oīa q̄ ſunt in mari: q̄ volāt ꝑ ae-
rem: nō ē h̄ deꝰ. Quicq̄d lucet in celo: ſtel-
le: ſol ⁊ luna: nō eſt h̄ deꝰ. Ipm̄ celū nō eſt
deꝰ. Angelos cogita: v̄tutes: ꝑtātes: arch
angelos: thronos: ſedes: domiationes: nō
eſt h̄ deꝰ. Et q̄d eſt h̄? Soluꝫ potui dicere:
q̄d non ſit. Queris q̄d ſit? Qð oculus nō
vidit: nec auris audiuit: nec in coꝛ homis
aſcendit. Quid q̄ris vt aſcēdat in linguā:
qð in coꝛ nō aſcēdit? Nō ē ſimilꝰ tibi ī diȷs
dn̄e. Et nō eſt ſc̄dm opa tua. Oēs
gētes † q̄tq̄t feciſti veniēt ⁊ adora- Alia lra †quaſcūq̄
būt coꝛam te dn̄e. Annūciant eccleſiā
oēs gentes quotq̄t feciſti. Si eſt gēs quaꝫ
nō fecit deꝰ: nō adoraurt eū. Nulla eſt aūt
gēs quā nō fecit deꝰ: qꝛ fontem oīm gētiuꝫ
Adam ⁊ Euā fecit deꝰ: inde ꝓpagate ſunt
oēs gētes. Oēs ḡ gētes fecit deꝰ. Oēs er-
go gētes quotq̄t feciſti veniēt ⁊ adorabūt
coꝛam te dn̄e. Qn̄ dictū eſt? Qn̄ coꝛam eo
nō adorabāt: niſi pauci ſancti in vno ꝑp̄lo
hebreoꝝ: tūc dictū eſt h̄: ⁊ mō videt̄ qð di
ctum eſt: Oēs gentes quotq̄t feciſti veniēt
⁊ adorabūt coꝛam te dn̄e. Qn̄ dicebantur
hec nō videbāt̄ ⁊ credebant̄. Qn̄ vident̄:
quare negant̄? Omēs gētes quotq̄t feciſti
veniēt ⁊ adorabūt corā te dn̄e. **Et glo-**
rificabūt nomē tuū. Qm̄ magnꝰ
es: ⁊ faciens mirabilia: tu es deuſ
ſolus † magnus. Nēo ſe dicat magnū. Alia lra †non habet
Futuri erāt q̄ ſe dicerent magnos. Contra
hos dr̄: Tu es deus ſolus magnꝰ. Naꝫ q̄d
magnū dicit̄ deo: qꝛ ip̄e eſt ſolus deus ma
gnus? Quis h̄ neſcit: qꝛ ip̄e eſt deus ma-
gnus? Sed qꝛ futuri erāt q̄ ſe dicerent ma-
gnos: ⁊ deū facerent paruū: ꝯtra illos di-
citur: Tu es deꝰ ſolus magnꝰ. Etenim qð
tu dicis implet̄: non qð illi dicūt qui ſe di-
cunt magnos. Quid dixit deꝰ ꝑ ſpm̄ ſuū?
Oēs gentes quotq̄t feciſti veniēt ⁊ adora
bunt corā te dn̄e. Quid dicit: neſcio quis:
qui ſe dicit magnū? Abſit. Nō adorat̄ deꝰ
in oībus gentibꝰ: ꝑierunt oēs gentes: ſola
africa remāſit. Hoc tu dicis q̄ te dicis ma-
gnum: aliud dicit qui eſt ſolꝰ deꝰ magnꝰ.
Quid dicit: qui eſt ſolus deus magnus?
Oēs gentes quotq̄t feciſti veniēt ⁊ adora
bunt corā te dn̄e. Uideo qð dixit ſolꝰ deꝰ
magnus: taceat hō falſo magnꝰ. Ideo fal-

laciter magnꝰ: qꝛ dedignatur eſſe paruus. Quis paruus eſſe dedignatꝰ? Iſte q̃ h̄ dix̄. Quicunq; vult inter vos maioꝛ eſſe (dixit dñs) erit veſter ꝟuus. Ille ſi ꝟuus vellet eſſe fratrũ ſuoꝝ: nõ eos ſepararet a mr̃e ipoꝝ. Sed cũ vult eſſe magnus: ⁊ nõ vult eſſe ſalubriter paruus: deꝰ q̃ ſupbis reſiſtit: humilibus aũt dat gr̃am: qꝛ ſolus eſt magnꝰ: implet oĩa q̃ ꝓ̃dixit: ⁊ ꝯdicit maledicẽtibus. Chriſtũ eni tales maledicũt q̃ dicunt quia perijt eccl̃ia de toto oꝛbe terraꝝ: ⁊ remãſit in ſola africa. Sꝫ diceres illi: ꝑdes villam tuã: forte non a te temparet manũ: et dicis chriſtũ ꝑdidiſſe hereditatẽ ſuã redemptaꝫ ſanguine ſuo. Quã aũt faciat iniuriã videte fratres: ſcriptura dic̄: In lata gẽte gl̃ia regis: in diminutiõe ꝑpl̃i ꝯtritio ꝓ̃ncipis. Ergo hanc iniuriã facis chriſto: vt dicas populũ eius ad iſtam exiguitatẽ diminutuꝫ. Iõ natus es: iõ chriſtianũ te dicis: vt inuideas gl̃ie chriſti: cuiꝰ ſignũ te in frõte poꝛtare aſſeris: ⁊ de coꝛde ꝑdidiſti? In lata gẽte gl̃a regis. Agnoſce regeꝫ tuũ: da illi gloriam: da illi latã gentẽ. Quã latam genteꝫ dabo inq̃s? Noli ex tuo coꝛde dare: et recte dab. Vñ do inq̃es? Ecce hic da. Oẽs gentes quotq̃t feciſti: veniẽt ⁊ adoꝛabunt coꝛã te dñe. Dic h̄: ꝯfitere h̄: ⁊ dediſti latã gentẽ: qꝛ oẽs gentes in vno: vna ipa ẽ vnitas. Quõ enim eccl̃ia ⁊ eccl̃ie: ille eccl̃ie q̃ eccleſia: ſic illa gens q̃ gentes. Antea gentes: multe gentes: mõ vna gens. Quare vna gens? Quia vna fides: qꝛ vna ſpes: qꝛ vna caritas: qꝛ vna expectatio. Poſtremo q̃re non vna gens: ſi vna patria? Patria celeſtis eſt: patria hierl̃m eſt: quiſquis inde ciuis nõ eſt ad iſtã gentẽ non ꝑtinet. Quiſq̃s aũt inde ciuis eſt: in vna gẽte dei eſt: et h̄ gens ab oꝛiẽte in occidẽtẽ: ab aq̃lone ⁊ mari diſtenditꝰ ꝑ q̃tuoꝛ ꝑtes totiꝰ oꝛbis. Hoc deus dicit: Ab oriente ⁊ occidẽte: ⁊ ab aquilone ⁊ mari date gloriaꝫ deo. Hoc ꝓ̃dixit: h̄ impleuit q̃ ſolus ẽ magnuſ. Deſinat ḡ hoc dicere ꝯ ſolũ magnũ: q̃ noluit eſſe paruuſ: qꝛ nõ pñt eſſe duo magni: deꝰ ⁊ donatꝰ. **Deduc me dñe in via tua: ⁊ † ambulabo in veritate tua:**

Alia lr̃a † ingrediar

Via tua: veritas tua: via tua chriſtus. Ergo coꝛpꝰ ad illũ: ⁊ coꝛpꝰ de illo. Ego ſum via ⁊ veritas ⁊ vita. Deduc me dñe ĩ via tua. In q̃ via? Et ambulabo in ṽitate tua. Aliud eſt vt ducat ad viã: aliud vt deducat in via. Vide hoĩes vbiq; paupes: vbiq; adiutoꝛio egẽtes. Qui ꝓ̃ter viã ſũt: chriſtiani nõ ſunt: aut catholici nõdũ ſunt: deducantꝰ ad viã. Sed cum ꝑducti fuerit ad viã: ⁊ catholici in chriſto facti fuerit: ab ipſo deducantꝰ in ipa via ne cadãt. Certe iaꝫ ambulãt in via: Deduc me dñe ĩ via tua. Certe iam in via tua ſum: deduc me ibi: et ambulabo in veritate tua. Deducẽte te: nõ errabo: ſi dimiſeris: errabo. Oꝛa ḡ vt non dimittat: ſꝫ vſq; in fineꝫ deducat. Quõ deducit? Semꝑ monẽdo: ſꝑ dãdo tibi manũ ſuã. Et brachiũ dñi cui reuelatũ eſt? Dando eni chriſtũ ſuũ: dat manũ ſuã: dãdo manum ſuã: chriſtũ ſuũ dat. Ad viaꝫ ducit ꝑducendo ad chriſtũ ſuum. In via deducit deducẽdo in chriſto ſuo: chriſtus aũt veritas. Deduc me ḡ dñe in via tua: ⁊ ambulabo in ṽitate tua. In illo vtiq; q̃ ait: Ego ſum via ⁊ veritas ⁊ vita. Nã q̃ in via et veritate deducis: quo niſi ad vitam ꝑducis? Deducis ḡ in illo: ⁊ ad illum. Deduc me dñe in via tua: ⁊ ambulabo in ṽitate tua. **† Iocundetꝰ coꝛ meũ vt timeat nomẽ tuũ.**

Alia lr̃a † letetur

Ergo timoꝛ in iocunditate eſt. Quõ iocũditas ſit timoꝛ? Nõne timoꝛ amarꝰ ſolet eẽ? Erit ḡ aliqñ iocunditas ſine timoꝛe: mõ iocũditas cũ timoꝛe. Nõdũ ẽ eni plẽa ſecuritas: nec ꝑfecta iocũditas. Si nl̃la iocũditas: deficimꝰ: ſi plena ſecuritas: male exultamꝰ. Ergo ⁊ iocunditatẽ aſꝑgat: et timoꝛẽ excutiat: vt de dulcedĩe iocũditatis ꝑducat nos ad ſedẽ ſecuritatis. Dando timoꝛẽ nõ nos faciat male exultare ⁊ recedere de via. Iõ ſic dicit pſ̄. Seruite dño ĩ timoꝛe: ⁊ exultate ei cũ tremoꝛe. Sic ⁊ apl̃s Paulus dicit. Cũ timoꝛe ⁊ tremoꝛe vr̃am ipoꝝ ſalutẽ opami. Deꝰ eni eſt q̃ opatur in vobis. Quicq̃d ḡ ꝓſperũ venit fr̃es magl̃ metuendũ eſt: que putatis ꝓſpera magl̃ tẽptationes ſunt. Venit hereditas: venit copia reꝝ: abundat circũfluentia: neſcio cuiꝰ felicitatis: temptatiões ſunt iſte: cauete ne vos iſta coꝛrũpãt. Quicq̃d etiã ꝓſperuꝫ ẽ ſcḋm chriſtũ ⁊ germanã caritateꝫ chriſti: Si forte lucratus es vxoꝛẽ tuã q̃ fuit ĩ ꝑte Donati: ſi forte crediderunt filij tui qui fuerũt pagani: ſi forte lucratus es amicũ tuũ: q̃ te volebat ſeducere ad theatrũ: ⁊ tu eum deduxiſti ad eccleſiam: ſi forte contradictoꝛ neſcio quis inimicus tuus: ⁊ rabide ſeuiens depoſita illa rabie factus eſt mitis: et agnouit deum: nec oblatrat aduerſum te: ſed clamat tecũ aduerſus malũ: iſta iocunda ſũt. Vñ eni gaudemꝰ: ſi de his nõ gaudemꝰ? Aut q̃ ſũt alia gaudia nr̃a: niſi iſta?

Sꝫ qꝛ abundāt ⁊ tribulatiões ⁊ tēptatiões ⁊ diſſenſiones ⁊ ſciſmata ⁊ cetera mala: ſine q̄bus nō pōt eſſe h̄ ſeculū: donec trāſeat iniquitas: exultatio illa nō nos faciat ſecuros: ſ; ita iocūdet̄ coꝛ nr̄m vt timeat nomen dn̄i: ne aliunde iocundet̄: aliūde feriatur. Securitatē non expectetis in ꝑegrinatione: qm̄ hic illā voluerim⁹: viſcuꝫ erit coꝛpoꝛis nō ſecuritas hoīs. Jocundet̄ coꝛ meū vt timeat nomē tuū. **Cōfitebor tibi dn̄e de⁹ me⁹ ī toto coꝛde meo: ⁊ gloꝛificabo nomē tuū ī eternū.**

Alia lra Quia **Qm̄ miſcdīa tua magna eſt ſuꝑ me: ⁊ eruiſti aīam meā ex inferno īferioꝛi.** Quid dicim⁹ fr̄es: Hoc ſi nō vobis tanq̄ certus expoſuero: ne ſuccēſeatis: hō eni ſum: ⁊ quātuꝫ cōcedit̄ de ſcripturis ſctīs: tantū audeo dicere: nihil ex me. Infernū nec ego expertus ſum adhuc nec vos: ⁊ foꝛtaſſis alia via erit: ⁊ nō ꝑ infernū erit. Incerta ſunt eni h̄. Uerū qꝛ dicat ſcriptura cui ꝯdici non pōt: Eruiſti aīam meā ex inferno inferioꝛi. Intelligim⁹ tanq̄ duo īferna eſſe: ſuꝑius ⁊ inferi⁹. Nā vnde īfernū inferius niſi qꝛ eſt infernū ſuꝑius: Aliō nō diceret̄ inferius niſi in cōꝑatiōe illi⁹ ſuꝑioris ꝑtis. Uidet̄ ḡ fratres eſſe q̄dam habitatio celeſtis angeloꝝ: ibi vita ineffabilium gaudioꝝ: ibi imoꝛtalitas ⁊ incoꝛruptio: ibi oīa ſc̄m dei donū ⁊ gr̄am ꝑmanētia: illa ꝑs reꝝ ſuꝑna ē. Si ḡ illa ſuꝑna ē: hec terrena vbi caro ⁊ ſāguis: vbi coꝛruptibilitas: vbi natiuitas ⁊ moꝛtalitas: vbi diſceſſio atq̄ ſucceſſio: vbi mutabilitas ⁊ inconſtantia: vbi timoꝛes: cupiditates: erroꝛes: leticie īcerte: ſpes fragil̄: caduca ſub̄a: puto qꝛ omnis iſta pars nō poteſt compari illi celo de quo loquebar paulo āte. Si ergo illi parti hec ꝑs nō cōꝑat̄: illa ſuꝑna ē: hec inferna. Et poſt moꝛtē quo hinc niſi ſit infernū inferi⁹ h̄ inferno in quo ſum⁹ in carne ⁊ ī iſta moꝛtalitate: Coꝛp⁹ eni moꝛtuū ē ait ap̄lus ꝓpter peccatū. Ergo ⁊ h̄ ſunt moꝛtui: vt nō mireris: qꝛ infernū dr̄ ſi moꝛtuis abundat: Nō eni ait coꝛpus moꝛituꝝ: ſ; coꝛpus moꝛtuū eſt. Adhuc hꝫ vitā vtiq̄ coꝛp⁹ noſtrū: ⁊ tn̄ compatū coꝛpi illi qd̄ futuruꝫ eſt: qualia ſūt angeloꝝ coꝛꝑa: inuenit̄ coꝛp⁹ hoīs moꝛtuū: q̄uis adhuc hn̄s aīam. Sed ruſus ab h̄ inferno: id eſt ab hac ꝑte inferni ē aliud inferi⁹ quo eūt moꝛtui: vn̄ voluit de⁹ eruere aīas nr̄as: etiā illuc mittēdo filium ſuū. Eteni fr̄es ꝓpter iſta duo inferna miſſus eſt fili⁹ dei vndiq̄ liberās. Ad h̄ infernum miſſus ē naſcēdo: ad illud moꝛiēdo. Propterea vox ei⁹ ē in illo pſalmo non q̄q̄ hoīe conijciēte: ſ; ap̄lo exponēte vbi ait. Qm̄ nō dereliq̄ſti aīam meā in īferno. Ergo aut ipi⁹ vox ē hic: Et eruiſti aīam meā ab īferno inferioꝛi: Aut nr̄a vox ꝑ ipꝫ chriſtū dn̄m nr̄m: qꝛ iō ille ꝑuenit vſq̄ ad īfernū: ne nos remanerem⁹ in inferno. Aliam etiā opinionē dicā. Foꝛtaſſis eni apd̄ ipos inferos ē aliq̄ ꝑs inferioꝛ: qua tradunt̄ ipij q̄ plurimū peccauerūt. Eteni apd̄ inferos vtrū in locis q̄buſdā fuiſſet iā abraā nō ſatis poſſum⁹ definire. Nōdū eni dn̄s venerat ad infernū vt erueret inde oīm ſctōꝝ p̄cedētiū aīas: ⁊ tn̄ Abraā in req̄e ibi erat. Et q̄dā diues cū toꝛqueret̄ apd̄ inferos cuꝫ videret Abraā leuauit oculos. Nō eni poſſꝫ leuatis oculis videre: niſi ille eſſꝫ ſuꝑi⁹: ille īferi⁹. Et q̄d ei rn̄dit Abraā cū diceret: Pr̄ Abraā mitte Lazarū vt intingat digitum ſuū: ⁊ ſtillet in liguā meā: qm̄ crucioꝛ ī hac flāma: Fili ait: memēto qꝛ recepiſti bōa in vita tua: Lazar⁹ aūt mala: Nūc aūt h̄ req̄eſcit: tu vo toꝛq̄ris. Et ſuꝑ h̄ ait: inter nos et vos chaos magnū firmatū eſt: vt nec nos poſſum⁹ venire ad vos: nec inde aliq̄s venire ad nos. Ergo int̄ iſta foꝛtaſſe duo īferna: quoꝝ ī vno q̄euerūt aīe iuſtoꝝ: ī altero toꝛq̄rent̄ aīe ipioꝝ: attēdens q̄dā orās h̄: iam h̄ in coꝛꝑe chriſti poſit⁹: ⁊ orās ī voce chriſti eruiſſe deū aīaꝫ ſuā ab īferno īferiori dixit: Quia lib̄auit ſe a talibus p̄ctīs ꝑ q̄ poſſet deduci ad toꝛmēta inferni īferioꝛis: Queadmodū ſi medic⁹ videat tibi īminētēꝫ egritudinē foꝛte ex aliq̄ laboꝛe: ⁊ dicat: parce tibi: ſic te tracta: req̄eſce: his cib̄ vtere: nā ſi nō feceris egrotabis: tu aūt ſi feceris: ſalu⁹ eris: recte dicis medico: liberaſti me ab egritudīe: nō in q̄ iā eras: ſ; ī q̄ futur⁹ eras. Neſcio q̄s hn̄s cām moleſtā mittēdus erat in carcerē: venit alius defendit eū: gr̄as agens: quid dicit: Eruiſti animā meā: de carcere. Suſpēdēdus erat debitoꝛ: ſolutū ē ꝓ eo: liberat⁹ ducit̄ de ſuſpendio. In his oīb⁹ nō erāt: ſ; qꝛ talib⁹ meritis agebāt̄: vt niſi ſubuētū eſſꝫ ibi eſſēt: inde ſe recte dicūt lib̄ari quo ꝑ lib̄atoꝛes ſuos nō ſūt ꝑmiſſi ꝑduci. Ergo fr̄es ſiue illō ſiue iſtud ſit: h̄ me ſcrutatoꝛē v̇bi dei nō temerariū affirmatoꝛē teneatis. Et eruiſti aīaꝫ meā ex inferno inferioꝛi. **Deus ꝑtereuntes legem inſurrexerūt ſuꝑ me.** Alia lra iniqui Quos dicat ꝑtereuntes legē: Nō paganos: qui nō acceperūt legem. Nemo eni ꝑterit qd̄ non

accipit. Dicit apl's diffinite: vbi eni lex nō
eſt: nec p̄uaricatio. Pretereūtes legem: p̄-
uaricatores legis dicit. Quos ḡ intelligi-
mus fratreſ? Si ab ipo dño accipiam⁹ hāc
vocē: pretereūtes legem iudei erāt. Inſur
rexerūt ſup me p̄tereūtes legē: nō ſuauerīt
legē: ⁊ accuſauerūt chriſtū: qſi ipe p̄teriret
legē. Pretereūtes legem inſurrexerūt ſup
me: ⁊ paſſus ē dñs q̄ nouim⁹. Putas nihil
tale patiꝛ mō corpus ei⁹? Vñ fieri pōt? Si
patremfamilias beelzebub vocauerūt: q̄-
tomagis domeſticoſ ei⁹? Nō ē diſcipul⁹ ſu
per mgr̄m: nec ſuus ſup dñm ſuuʒ. Patiꝛ
⁊ corpus p̄tereūtes legē: ⁊ inſurgūt ſuper
corpus chriſti. Pretereūtes legem q̄ ſunt?
Nunq̄d forte iudei audent inſurgere ſup
chriſtū? Non. Naʒ nec ipi nobis valde fa
ciūt tribulatiōes. Nondū eni crediderūt:
nondū ſalutē cognouerūt. Inſurgunt ſup
corpus chriſti mali chriſtiani: de q̄b⁹ quoti
die tribulationē patiꝛ corpus chriſti. Oīa
ſciſmata: omēs hereſes: oēs intus peſſime
viuentes: ⁊ mores ſuos bñ viuētibus ipo
nētes: ⁊ ad ſua trahenteſ: ⁊ mal' colloquijs
bonos mores corrūpentes: ipi p̄tereuntes
legem inſurrexerūt ſup me. Dicat oīs ani-
ma pia: dicat omīs aīa chriſtiana: que hoc
nō patiꝛ nō dicat. Si aūt chriſtiana aīa ē:
nouit q꞉ patiꝛ. Si agnoſcit in ſe paſſionem
ſuā: agnoſcit hic vocem ſuā. Si autē extra
paſſioneʒ eſt: ⁊ extra vocem ſit: neceſſe eſt.
Vt aūt nō ſit extra paſſioneʒ: ambulet per
viam anguſtā: ⁊ incipiat pie viuere in chri
ſto: ⁊ neceſſe eſt vt hanc p̄ſecutioneʒ patia
tur. Oēs eni (inq̄t aplus) qui volūt pie vi
uere in chriſto Ieſu p̄ſecutionem patiunꝛ.
De⁹ p̄tereūtes legē inſurrexerunt ſup me.
Alia lra †queſierunt **Et ſynagoga potentiū† inq̄ſierunt
aīam meā.** Synagoga potentiū: cōgre-
gatio ē ſupboꝝ. Synagoga potētiū inſur-
rexit ſup caput: id eſt ſup dñm nr̄m Ieſuʒ
chriſtū clamantiū ⁊ dicentiū vno ore: Cru
cifige crucifige: de q̄bus dictū eſt: Filij ho
minū dētes eoꝝ arma ⁊ ſagitte: ⁊ ligua eo-
rum gladius acut⁹. Nō p̄cuſſerūt: ſ; clama
uerūt: clamādo ferierīt: clamādo crucifixe-
runt. Volūtas clamantiū ipleta ē: qñ dñs
crucifixus ē. Et ſynagoga potentiū inqui-
ſierūt aīam meā. **Et nō p̄poſuerūt te
in cōſpectu ſuo.** Quō nō p̄poſuerunt?
Nō intellexerūt deū: vt homi parcerēt: ad
qd̄ videbāt: ad ſ; ambularēt. Puta q꞉ de⁹
nō erat: hō erat. Ideo occidenduſ erat: q꞉
hō erat. Parce homi: ⁊ agnoſce deū. **Et
tu dñe deus miſerator ⁊ miſ̄icors** Alia lra
†lōganimis ⁊ multū miſericors et †patiēs et mul
verax. Quare longanimis ⁊ multū miſe te miſcdie
ricors ⁊ miſerator? Quia in cruce pendēs
ait: Pater ignoſce ill': q꞉ neſciūt q̄d faciūt.
Quem petit? Pro q̄b⁹ petit? Quis petit?
Vbi petit? Patrē fili⁹: p̄ ipſis crucifixuſ: i
ter ipas iniurias: non verboꝝ: ſed mort' il
late: pendens in cruce tanq̄ꝫ ad hoc extē-
tas manus habuerit: vt ſic p̄ ill' oraret: vt
dirigereꝛ oratio ei⁹ tanq̄ꝫ incenſum in con-
ſpectu pr̄is: ⁊ eleuatio manuū eius ſacrifi-
ciū veſp̄tinum. Longanimis ⁊ mltū miſe-
ricors ⁊ verax. Si ḡ tu verax. **Reſpice
in me ⁊ miſerere mei: da †poteſtatē** Alia lra
puero tuo. Quia verax: da p̄tātem pue †impium tuuʒ
ro tuo. Tranſeat tp̄s paſſiōe: veniat tp̄s iu-
dicij. Quō: Da p̄tāteʒ puero tuo? Pr̄ nō
iudicat queq̄ꝫ: ſ; omne iudiciuʒ dedit filio.
Ille reſurgēs ⁊ in terrā ipe veniēs iudica-
turus: ipe videbiꝛ terribil' q̄ viſus eſt contē
ptibil'. Demonſtrabit potētiā: q̄ demōſtra
uit paſſiam. In cruce paſſia erat: in iudicio
potētia erit. Apparebit eni hō iudicās: ſ; i
claritate: q꞉ ſicut eū vidiſtis ire: dixerūt an
geli: ſic veniet. Forma ipa veniet ad iudi-
ciū: ideo videbūt illū ⁊ impij: naʒ formam
dei nō videbūt. Bti eni mūdo corde: qm̄
ipi deū videbūt. Apparēs in hoīs forma:
dicet: Ite in ignē eternum: vt impleaꝛ qd̄
dixit Eſaias: Tollaꝛ impius vt nō videat
claritateʒ dñi. Formā ḡ videbūt hoīs: qui
cū in forma dei eſſet equal' deo: hoc nō vi-
debūt impij. In p̄ncipio erat v̄bū: ⁊ v̄buʒ
erat apō deū: ⁊ de⁹ erat v̄bū: hoc nō vide
būt impij. Si eni de⁹ v̄bū: ⁊ bti mūdo cor
de: qm̄ ipi deū videbunt: impij aūt imūdi
ſunt corde: p̄culdubio deū non videbūt.
Et vbi ē: videbūt in quē pupugerunt: niſi
q꞉ apparet formā hoīs eos viſuros vt iudi
ceꝛ: formam dei nō viſuros niſi eos q̄ ad
dexterā ſep̄abūꝛ? Eteni cū ſep̄ati fuerit ad
dexterā: ſ; eis diceꝛ: Venite bñdicti patr'
mei p̄cipite regnū qd̄ vob̄ p̄p̄atū ē ab ori-
gie mūdi. Impijs v̄o ad ſiniſtrā q̄d? Ite i
ignē eťnū: quē p̄p̄auit pr̄ me⁹ diabolo ⁊ an
gel' ei⁹. Finito āt iudicio: quō ꝯcludit? Sic
ibūt ipij i cōbuſtionē eťnā: iuſti aūt i vitā
eťnā. Iam a viſione forme hoīs p̄gunt illi
ad viſionē forme dei. Hec ē eni vita eťna
vt cognoſcāt te vnū veꝝ deū ⁊ quē miſiſti
Ieſū chriſtū: ſ; audis ⁊ Ieſuʒ chriſtū: vnū
veꝝ deū: q꞉ pr̄ ⁊ fili⁹ vn⁹ ver⁹ de⁹: vt iſte ſit
ſenſus: Te ⁊ quē miſiſti Ieſum chriſtū: cō

gnoſcāt vnū verꝫ deū. Nō eni illi ibūt ad viſionēꝫ pr̄is: ⁊ nō ibi videbūt ⁊ filiuꝫ. Si nō eſſet fili⁹ ⁊ in pr̄is viſiōe: nō diceret ipſe fili⁹ diſcipulꝭ ſuis: qꝛ filius in pr̄e ē: ⁊ pr̄ i filio. Dicūt illi diſcipuli: Oſtende nob pr̄eꝫ ⁊ ſufficit nobis. Ait illꝭ. Tāto tp̄e vobiſcuꝫ ſum: ⁊ nō me noſtis? Philippe q̄ videt me: videt ⁊ pr̄em. Videtis qꝛ in viſione pr̄is ⁊ filij viſio ē: ⁊ in viſione filij ⁊ pr̄is viſio eſt. Jō ꝯſequēt ſbiecit ⁊ dixit: Neſcitis qꝛ ego in pr̄e ⁊ pr̄ in me eſt? Jd eſt me viſo videt ⁊ pr̄: ⁊ pr̄e viſo videt ⁊ fili⁹. Pr̄is ⁊ filij ſeparī nō pōt viſio. Vbi nō vnī⁹ ſepat natura ⁊ ſb̄a: viſio ſeparī nō pōt. Nā vt noueritis illuc debere p̄parī coꝛ ad vidēdā diuinitatē pr̄is ⁊ filij ⁊ ſpūſſcti: in quā nō viſā credim⁹ ⁊ credēdo cor vr̄m videri poſſit mūdamus: ip̄e dn̄s alio loco dicit: Qui audit mandata mea: ⁊ ſuat ea: ille ē q̄ diligit me: q̄ auteꝫ diligit me: diliget a pr̄e meo: ⁊ ego diligaꝫ eū ⁊ manifeſtabo ei meip̄m. Nunq̄d nō eū videbāt q̄bus loq̄bat? Et videbāt ⁊ nō videbāt. Aliq̄d videbāt: aliq̄d credebāt. Videbāt hoīeꝫ: credebāt deū. Jn iudicio aūt eūdem dn̄m Jeſum chriſtū videbūt hoīeꝫ cū impijs: poſt iudiciū videbunt deū p̄ter impios. Da ptātem puero tuo. **Et ſaluū fac filiū ancille tue.** Dn̄s filius ancille tue. Dn̄s filius ancille: cuius ancille? Cui naſcitur⁹ qn̄ nūciatus eſt: r̄ndit ⁊ ait: Ecce ācilla dn̄i: fiat mihi ſm̄ vbū tuū. Saluū fec filiū ancille ſue: ⁊ filiū ſuū. Filiū ſuuꝫ in forma dei: filiū ancille ſue i forma ſui. De ancilla nat⁹ ē ḡ dn̄s i forma ſui: ⁊ dixit. Saluum fac filiū ancille tue. Et ſaluat⁹ ē a morte ſicut noſtis: reſuſcitata carne ſua q̄ mortua erat. Sed vt videatis quia deus eſt: ⁊ non a patre ſic eſt ſuſcitatus: vt a ſe non ſit ſuſcitatus: quia ⁊ ip̄e carnem ſuam ſuſcitauit: habes in euāgelio dictū. Deſtruite tēplū h̄: ⁊ in triduo ſuſcitabo illud. Ne autē nos aliud ſuſpicaremur: euāgeliſta ſecut⁹ ait. Dicebat aūt h̄ de tēplo corpiſ ſui. Saluus ḡ fact⁹ ē fili⁹ ancille. Dicat ⁊ vnuſq̄ſq̄ chriſtian⁹ in corpe chriſti poſit⁹: Saluum fac filiū ancille tue. Forte nō potes dicere: Da ptātem puero tuo: qꝛ ille filiuſ accepit ptāteꝫ. Sꝫ q̄re nō dicit ⁊ h̄? An nō ſuis dictuꝫ ē: Sedebitis ſup duodeci ſedes iudicātes duodeci trib⁹ iſrl. Et ſui dicūt: Neſcitis qꝛ angelos iudicabim⁹? Accipit ḡ ⁊ vnuſquiſq̄ ſctōꝝ ptāteꝫ: ⁊ ē vnuſq̄ſq̄ ſctōrum filius ancille ei⁹. Quid ſi de pagana nat⁹ eſt: ⁊ chriſtianus fact⁹ ē? Fili⁹ pagane quō pōt eſſe filius ancille ip̄i⁹? Eſt q̄dē pagane filius carnalit: ſꝫ fili⁹ eccl̄ie ſpūaliter. Et ſaluū fac filiū ancille tue. **Fac mecū** Alia lr̄a

ſignū in† bono. Qō ſignum niſi reſurre †bonum

ctionis? Dn̄s dicit: Generatio hec praua ⁊ amaricās ſignū q̄rit: ⁊ ſignū nō dabit ei niſi ſignū Jone p̄ph̄e. Sicut eni Jonas fuit in ventre ceti trib⁹ dieb⁹ ⁊ trib⁹ noctib⁹: ſic erit ⁊ filius hoīs in corde terre. Fac mecum ſignū in bono. Ergo cū capite nr̄o iā factū eſt ſignū in bono. Dicat ⁊ vnuſquiſq̄ nr̄m: Fac mecū ſignū in bono: qꝛ in nouiſſima tuba in aduētu dn̄i ⁊ mortui reſurgēt incorrupti: ⁊ nos immutabimur: erit h̄ ſignū in bono. Fac mecum ſignū in bono. **Vt videāt q̄ oderūt me ⁊ ꝯfūdāt.** Jn iudicio ꝯfundent p̄niciose: q̄ mō nolūt ꝯfundi ſalubrit. Mō ḡ ꝯfundant: accuſēt vias ſuas malas: teneant viā bonā: qꝛ nemo nr̄m viuit ſine ꝯfuſione: niſi p̄us confuſus reuiuiſcat. Prebet illꝭ de⁹ mō aditū ſalubris ꝯfuſionis: ſi nō ꝯtemnāt medicinaꝫ ꝯfeſſionis. Si aūt mō nolūt ꝯfundi: tūc cōfundent qn̄ deducent eos ex aduerſo iniq̄tates eoꝝ. Quō ꝯfundent? Qn̄ dicēt: Hi ſunt quos aliqn̄ habuimus in riſu ⁊ ſimilitudineꝫ improperij: Nos inſenſati vitā illorū eſtimabam⁹ inſaniaꝫ: Quō cōputati ſunt int filios dei? Quid nobis p̄fuit ſupbia: tūc dicent: mō dicāt ⁊ ſalubrit dicāt. Cōuertat eni vnuſq̄ſq̄ humil ad dn̄m: et mō dicat: Quid mihi p̄fuit ſupbia: et audiat ab ap̄ſo: Quā eni gl̄aꝫ habuiſtis i hiſ in q̄b⁹ nūc erubeſcitis? Videtis eſſe et mō ꝯfeſſionē ſalubrē i loco pn̄ie: tūc aūt ſerā: inutilē: infructuoſā. Quid nob p̄fuit ſupbia: aut q̄d diuitiaꝝ iactātia ꝯtulit nobis? Trāſierūt oīa tāq̄ vmbra. Quid eni? Qn̄ h̄ viuebas: nō videbas: qꝛ trāſiert iſta oīa tāq̄ vmbra? Tu ne relinq̄res vmbrā ⁊ eſſes i luce: nō poſtea diceres: trāſierunt oīa velut vmbra: qn̄ ab vmbra i tenebras iturus es. Fac mecū ſignū in bono: vt videāt q̄ me oderūt ⁊ ꝯfundāt. **Qm̄ tu dn̄e adiuuiſti me: ⁊ ꝯſolat⁹ es me.** Adiuuiſti me i certamīe: ⁊ ꝯſolat⁹ es i triſticia. Nemo eni ꝯſolatiōꝫ q̄rit: niſi q̄ ē i miſeria. Nō vultis ꝯſolari: dicite qꝛ felices eſtis ⁊ audiſtis p̄pl's me⁹. Jā reſpōdetis: ⁊ audio murmur bn̄ tenentiū ſcripturas. Deuſ q̄ h̄ ſcripſit in cordib⁹ veſtris: cōfirmet ⁊ in factis vr̄is. Videtis fratres qꝛ q̄ vobis dicūt: felices eſtis: ſeducūt vos. Populus meus q̄ vos felices dicūt: in errorē vos mittunt:

⁊ turbant ſenitas pedum vroꝝ. Sic ⁊ de ep̄la Jacobi ap̄li. Miſeri eſtote inq̄t et lugete: riſus vr̄ in luctum ꝯuertat̄. Videtis q̄ audiſtis: q̄ñ nobis hec dicerent̄ i regiōe ſecuritatis? Vtiq; regio iſta ſcandaloꝝ ē ⁊ temptationū ⁊ oīm maloꝝ: vt gemam⁹ hic: ⁊ mereamur gaudere ibi: tribulari hic: ⁊ ꝯſolari ibi ⁊ dicē: Dn̄e ecce exemiſti ocl'os meos a lachrymis: pedes meos a ruina: q̄m placebo dn̄o in regione viuoꝝ. Iſta regio mortuoꝝ eſt: Tranſit regio mortuorū: venit regio viuoꝝ. In regione mortuorū: labor: dolor: timor: tribulatio: temptatio: gemitus: ſuſpiriū. Hic falſi felices vere infelices: qꝛ falſa felicitas vera miſeria ē. Qui v̄o ſe agnoſcit in vera eſſe miſeria: erit etiam in vera felicitate. Et tn̄ nūc qꝛ miſer es: dn̄m audi dicentē: Beati lugētes. O beati lugentes. Nihil tam ꝯiunctū miſerie q̄ꝫ luctus: nihil tam remotū ⁊ ꝯtrarium miſerie q̄ꝫ beatitudo. Tu dicis lugētes: ⁊ tu dicis beatos: Intelligite inq̄ꝫ qđ dico. Beatos dico lugentes. Quare beati? In ſpe. Quare lugentes? In re. Eteni lugēt i morte iſta: in tribulationib⁹ iſt̄: in p̄egrinatiōe ſua: ⁊ qꝛ agnoſcunt ſe eſſe in iſta miſeria: et gemūt: beati ſunt. Quare lugēt? Cōtriſtatus ē beatuſ Cyprianus in paſſiōe: mō cōſolatus eſt in corona. Mō ⁊ conſolatus adhuc triſtis eſt. Dn̄s enim nr̄ Jeſus chriſtus adhuc interpellat ꝓ nobis. Oēs martyres q̄ cū illo ſūt interpellāt ꝓ nobis. Nō tranſeūt interpellatiōes ipoꝝ: niſi cū trāſierit gemitus noſter. Cū aūt trāſierit gemit⁹ noſter: oēs in vna voce: in vno ꝑplo: i vna patria milia miliū ꝯiūcta pſallentibus angelicis choris celeſtiū ꝑtātuꝫ in vna ciuitate viuentium: quis ibi gemit? Quis ibi ſuſpirat? Quis ibi laborat? Quiſ ibi eget? Quis ibi morit̄? Quis ibi miſc̄diam prebet? Quis ibi frangit panem eſerienti: vbi om̄es pane iuſticie ſaginabūt̄? Nēo ibi dicet: hoſpitē ſuſcipe: p̄egrinus ibi nēo erit: oēs in patria ſua viuunt. Nemo ibi dicit: cōcorda amicos tuos litigātes: in pace ſēpiterna dei vultu ꝑfruunt̄. Nemo ibi dic̄: viſita egrotum: ſanitas immortalitaſq; ꝑmanet. Nemo ibi dicit: ſepeli mortuum: oēs in vita eterna erūt. Ceſſant op̄a miſericordie: qꝛ miſeria nō inuenit̄. Et q̄d ibi faciemus? Dormim⁹ fortaſſe. Si modo pugnamus ꝯ̄ nos: q̄ꝫuis geram⁹ domū ſomni carnē iſtā: euigilamus in his luminarib⁹: ⁊ ſolennitas iſta dat nobis animū vigilandi: Dies illa quales vigilias nobis dabit? Ergo vigilabim⁹: non dormiemus. Quid agemus? Op̄a miſc̄die iſta nō erūt: qꝛ nulla miſeria erit. Forte op̄a neceſſitatis erūt iſta que hic ſunt mō: ſeminādi: arādi: coquēdi: molendi: texendi? Nihil horū: quia neceſſitas nō erit. Sic nō erunt op̄a miſc̄die: qꝛ tranſit miſeria. Vbi neceſſitas non erit: nec miſeria: op̄a neceſſitatis ⁊ miſc̄die non erūt. Quid tibi erit? Qđ negociū noſtrū? Que actio noſtra? Nulla actio qꝛ q̇es. Sedebimus ḡ ⁊ torpebimus: ⁊ nihil agem⁹? Si refrigeſcit amor nr̄: refrigeſcit ⁊ actio nr̄a. Amor ḡ quietus i vultu dei: quē modo deſideram⁹: cui ſuſpiram⁹: cū ad eū venerim⁹: quō nos accēdet? In quē nōdū viſum ſic ſuſpiram⁹: cū ad eū venerim⁹: quō nos illuminabit? Quō nos mutabit? Quid de nob̄ faciet? Quid ḡ agem⁹ fr̄es? Pſalmus nob̄ indicat: Bt̄i q̄ habitant i domo tua. Vn̄: In ſecula ſeculoꝝ laudabunt te. Hec erit actio nr̄a: laus dei. Amas et laudas: deſines laudare ſi deſines amare. Nō aūt deſines amare: qꝛ tal' ē quē vides q̄ nullo te offendat faſtidio: ⁊ ſatiat te: ⁊ nō te ſatiat. Mirū ē qđ dico. Si dicā qꝛ ſatiat te: timeo ne q̄ſi ſatiat⁹ velis abſcedere: quō de prandio: quō de cena. Ergo qđ dico: n̄ te ſatiat: timeo rurſus ne ſi dixero nō te ſatiat: indigens videaris: ⁊ q̄ſi inanior exiſtas: ⁊ min⁹ in te ſit aliq̄d qđ debeat impleri. Quid ḡ dicā niſi qđ dici pōt: cogitari vix pōt: Et ſatiat te: ⁊ n̄ te ſatiat. Quod vtrūq; inuenio in ſcriptura. Nā cum diceret: Bt̄i eſurientes: qꝛ ipi ſaturabūtur. Et rurſum de ſapīa dictū ē: Qui te mādu cāt iteꝝ eſuriēt: ⁊ q̄ te bibūt iteꝝ ſitient. Immo v̄o nō dixit iteꝝ: ſꝫ dixit adhuc. Nā iterū ſitiet q̄ſi p̄mo ſaginat⁹ diſceſſerit ⁊ digeſſerit ⁊ redierit bibere. Tale ē q̄ te edunt adhuc eſuriēt: ſic cū edūt eſuriēt: ⁊ q̄ te bibunt: ſic bibēdo ſitiēt. Quid ē bibēdo ſitire? Nūq; faſtidire. Si ḡ iſta ineffabil' ⁊ ſēpiterna dulcedo erit mō: q̄d a nob̄ petit fr̄es niſi fidem nō fictā: ſpem firmā: caritatē purā: vt ambulet hō in via quā dn̄s dedit? Ferat tēptatiōes ⁊ ſuſcipiat ꝯſolatiōes.

¶ Explicit Tract̄. de pſ̄. LXXXV

Incipit Tractatus de pſ̄. LXXXVI.

¶ Prefatio.

Pſalmus iſte qui modo cātatus eſt breuis ē numero v̄boꝝ: magnus ē pondere oīm ſentētiaꝝ. Nā tot⁹ lectus eſt: ⁊ videtis q̄ꝫ ⁊ exiguo tempore ad

terminū vſq̄ ꝑductus. Hic nobis quātū
dñs donare dignat̄ cū vr̄a caritate tractā
dus mō eſt: ꝓpoſitus a beatiſſimo pñte pa
tre nr̄o: Repētīa ꝓpoſitio me grauaret: ni
ſi me cōtinuo ꝓponētis orō ſbleuaret. In
tendat ḡ caritas vr̄a: Ciuitas q̄daȝ in iſto
pſalmo cantata ⁊ cōmēdata eſt: cuius ci
ues ſumus: inq̄ꝰtum chriſtiani ſumus: ⁊ vn̄
ꝑegrinamur q̄ꝰdiu mortales ſumus: ⁊ ad
quā tendimꝰ ꝑ eius viā: q̄ omnino q̄ſi du
metis ⁊ ſentibꝰ intercluſa non inueniebat̄.
Rex ipſius ciuitatis ſe fecit viā: vt ad ciui
tatem ꝑuenirenꝰ. Ambulātes ḡ in chriſto
⁊ adhuc ꝑegrinantes donec ꝑueniamꝰ: et
ſuſpirātes deſiderio cuiuſdā ineffabil' quie
tis q̄ habitat in illa ciuitate: de q̄ quiete di
ctum ē hoc nobis eſſe ꝓmiſſum: Qđ ocu
lus nō vidit: nec auris audiuit: nec in cor
hoīs aſcēdit. Ambulātes ḡ ſic cantemꝰ vt
deſideremꝰ. Nam q̄ deſiderat: ⁊ ſi ligua ta
ceat: cantat corde. Qui aūt non deſiderat
quolibȝ amore: quolibȝ clamore aures ho
minū feriat: mutꝰ eſt deo. Videte quō erāt
amatores huiꝰ ciuitatis ardentes: illi ipi ꝑ
quos h̄ dicta ſunt: ꝑ quos hec nob̄ cōmen
data ſūt: q̄ꝰto ꝑ eos affectu iſta cātata ſūt:
Affectū iſtum generabat in eis amor ciui
tatis: amorē aūt ciuitatis infuderat ſpiritꝰ
dei. Caritas inq̄t dei diffuſa ē in cordibus
nr̄is ꝑ ſpūmſanctū qui datꝰ eſt nob̄. Hoc
ḡ ſpū feruentes: audiamus q̄ dicta ſunt de
hac ciuitate. Sic ḡ cepit.

Expoſitio pſalmi.

Fundamēta eius ī mōtibus
ſanctis. Nihil de illa adhuc dixe
rat. pſ. hic incipit ⁊ ait: Fundamē
ta eius in montibꝰ ſanctis. Cuiꝰ fundamē
ta? Non dubiū ē q̄ꝛ fundamēta p̄ſti in mō
tibus ciuitatis alicuius ſunt. Repletus ḡ
ſpūſancto ciuis iſte ⁊ multa de amore ⁊ deſi
derio ciuitatis huius voluēs ſecum: tanq̄ꝫ
plura intꝰ apud ſe meditatus erūpit ī hoc:
Fundamēta eiꝰ in mōtibꝰ ſanctis: quaſi iā
de illa dixerit aliq̄d. Quō de illa nihil di
xerat: q̄ nūq̄ꝫ de illa corde tacuerat? Quō
eni dicit̄ eius: de q̄ nihil dictum ē? Sȝ mul
ta vt dixi ſecū in ſilentio de illa ciuitate ꝑ
turiens: clamās ad dñm: erupit etiā in au
res hoīm: Fundamēta eiꝰ in mōtibꝰ ſctis.
Et q̄ſi hoīes audiētes q̄rerent cuiꝰ. Dili
git dñs: inq̄t: portas ſyon. Ecce cuiꝰ
fundamēta in mōtibus ſanctis cuiuſdā ci
uitatis ſyon: cuiꝰ dñs portas diligit: ſic cō
ſequent̄ dicit. Sup oīa tabernacula
Jacob. Sed q̄d eſt: Fundamēta eius in
mōtibꝰ ſanctis? Qui ſunt montes ſcti ſuꝑ
q̄s fundata eſt iſta ciuitas? Alter q̄dam ci
uis planius h̄ dixit aplus Paulus: Ciuis
inde ꝓpha: ciuis inde apl's: ⁊ hi ꝓpterea lo
quebant̄ vt ceteros ciues exhortarentur.
Sȝ hi: id eſt ꝓphete ⁊ apl'i quō ciues? For
taſſe ita vt etiā ipi ſiut mōtes ſuꝑ quos fun
damēta ſunt huiꝰ ciuitatis cuiꝰ portas dili
git dñs. Dicat ḡ alius ciuis h̄ apte: ne nos
h̄ ſuſpicari videamur. Loquēs ad gētes ⁊
cōmemorans vt redirent: ⁊ quaſi conſtrue
rent̄ in fabricam ſanctā: ſuꝑedificati inq̄t
ſuꝑ fundamentū apl'oꝝ ⁊ ꝓphetaꝝ. Et q̄ꝛ
nec ipi apl'i aut ꝓphete in q̄bus fundamen
tum eſt ciuitatis ſe tenerēt in ſe: ſecutus ibi
ait: ipo ſūmo exiſtēte lapide angulari chri
ſto Jeſu. Ne itaq̄ꝫ putarēt gentes nō ſe ꝑti
nere ad ſyon. Erat eni q̄dam ciuitas ſyon
terrena q̄ ꝑ vmbram geſtauit imaginē cu
iuſdam ſyon: de qua mō dicit̄ celeſtis illiꝰ
hierlm: de qua dicit apl's: q̄ eſt mr̄ oīm no
ſtrum: Ne ḡ illi ſe nō ꝑtinere dicerēt ad ſy
on: q̄ꝛ non erāt de ꝑplo iudeoꝝ h̄ eis dixit.
Igit̄ iam nō eſtis ꝑegrini ⁊ inq̄lini: ſed eſt̄
ciues ſanctoꝝ ⁊ domeſtici dei: ſuꝑedifica
ti ſuꝑ fundamentū apl'oꝝ ⁊ ꝓphetaꝝ. Ha
bes conſtructionē tante ciuitatis: ſȝ omnis
iſta compages vbi innitit̄: vbi incūbit: vt
nuſq̄ꝫ cadat? Ipo inq̄t ſummo angulari la
pide exiſte chriſto Jeſu. Dicet fortaſſe ali
q̄s. Si angularis lapis ē chriſtus Jeſus in
illo q̄dem duo parietes compaginant̄: ne
q̄ꝫ eni angulū faciūt niſi duo ꝑietes ī vnuȝ
de diuerſo veniētes. Sic ⁊ ꝑpli duo ex cir
cūciſione ⁊ ex p̄putio ad pacē chriſtianam
ſibimet cōnexi in vna fide: vna ſpe: vna ca
ritate. Sȝ ſi angulus ſummus chriſtus Je
ſus: quaſi vident̄ p̄ora fundamēta ⁊ poſte
rior lapis angularis. Pōt ḡ aliq̄s dicere:
q̄ꝛ magis chriſtꝰ ſuꝑ ꝓphetas ⁊ apl'os incū
bit: nō illi ſupra illū: ſȝ illi ſunt in fundamē
to: ipe in angulo. Sȝ cogitet q̄ h̄ dicit an
gulū ⁊ ī fūdamēto eē. Neq̄ꝫ eni ibi ē angu
lus vbi videt̄ vt ſurgat ī apicē: a fūdo eni
incipit. Nā vt noueritis q̄ꝛ fundamentum
chriſtꝰ ⁊ p̄mū ⁊ maximū. Fundamētū inq̄t
apl's nemo pōt ponere p̄ter id qđ poſitū ē
chriſtus Jeſus. Quō ḡ fundamēta ꝓphe
aut apl'i? Et quō fundamētū chriſtꝰ Jeſus
quo vlteriꝰ nihil ē? Quō putamꝰ niſi quē
admodū apte dr̄ ſctūs ſanctoꝝ: ſic figura
te fundamētū fundamētoꝝ? Si ḡ ſacra co
gites: chriſtus ſanctꝰ ſanctoꝝ: ſi gregē ſub

dum cogites: chriſtus paſtor paſtorū: ſi fa-
bricā cogites: chriſtus fundamentū funda
mentorū. In edificijs iſtis nō poteſt idem
lapis eſſe ī imo ⁊ ī ſummo. Si fuerit in imo
in ſummo non erit: ſi ſummo fuerit: in imo
non erit. Anguſtias enim omnia pene cor-
pora patiuntur: nec vbiq̄ʒ eſſe poſſunt nec
ſemper. Diuinitas autē que vbiq̄ʒ preſto
eſt: vbiq̄ʒ ad eam poteſt duci ſimilitudo: et
totū poteſt eſſe in ſimilitudinibꝰ: qꝛ nihil eo
rum eſt in ꝓprietatibꝰ. Nūquid chriſtus ē
ianua quēadmodū videmꝰ ianuas fctās a
fabro? Nō vtiq̄ʒ: ⁊ tñ dixit: Ego ſuʒ ianua.
Aut nūquid ſic eſt paſtor: quō videmꝰ pa-
ſtores iſtos prepoſitos pecoꝝ. Et tñ dixit:
Ego ſum paſtor: ⁊ vno loco ambas res di-
xit in euāgelio: quia paſtor ꝑ ianuā intrat:
⁊ ibi dixit: Ego ſum paſtor bonus: ⁊ ibi di-
xit: Ego ſuʒ ianua. Paſtor intrat ꝑ ianuā.
Et q̇s eſt paſtor qui intrat ꝑ ianuā? Ego ſū
paſtor bonus. Que eſt ḡ ianua qua intras
tu paſtor bone? Ego ſuʒ ianua. Quō ergo
tu omnia? Quō ergo ꝑ me omnia? Verbi
gratia: cuʒ Paulus intrat ꝑ ianuā: nonne
chriſtus intrat ꝑ ianuā? Quare? Non quia
Paulus chriſtꝰ: ſed qꝛ in Paulo chriſtus:
⁊ ꝑ chriſtū Paulus. Ipſe dicit: an expimen
tū eius vultis accipe qui ī me loquit̄ chri-
ſtus? Cū ſancti eius: et fideles eiꝰ intrant ꝑ
ianuam: nōne chriſtus intrat per ianuam?
Quomodo ꝓbamus? Quia ipſos ſanctos
eius ꝑſequebat̄ Saulꝰ: nōdum Paulꝰ: qñ
ei clamauit de celo: Saule ſaule q̇d me ꝑſe
queris? Ergo fundamentū ⁊ lapis angula-
ris ipſe eſt ab imo ſurgens: ſi tamē ab imo.
Eteni origo fundamēti huiꝰ ſummitatē te-
net: ⁊ quēadmodū fundamentū corporee
fabrice in imo eſt: ſic fundamentū ſpūalis
fabrice in ſummo eſt. Si ad terrā edificare
mur in imo nobis ponendū erat fundamē-
tum: qꝛ celeſtis fabrica eſt ad celos ꝓceſſit
fundamentū noſtrū. Ipſe ergo angularꝭ la-
pis: monteſq̄ʒ apoſtoli: ꝓphete magni por-
tantes fabricam ciuitatis: quia faciūt vnū
quoddā edificiū. Hoc edificiū mō clamat
de cordibꝰ veſtris: hoc agit artificioſa ma-
nus dei etiā ꝑ linguā noſtrā: vt ad illiꝰ edi-
ficij fabricam cōquadremini. Non enī fru-
ſtra etiā de lignis quadratis edificata ē ar-
ca Noe: que nihilominꝰ figuram geſtabat
eccleſie. Quid eſt enī quadrari? Attendite
ſimilitudinē quadrati lapidis: ſimilis debet
eſſe chriſtianꝰ. In omni tēptatōne ſua chri
ſtianus nō cadit: ⁊ ſi impellit̄: ⁊ ſi qua ver-
titur non cadit. Nā quadratū lapidē qua-
cūq̄ʒ verteris ſtat. Cadere viſi ſunt marty-
res cū ꝑcuterent̄. Sed quid dixit quedam
vox cantici? Cū ceciderit iuſtus: nō cōtur-
babit̄: qm̄ dñs cōfirmat manus eius. Sic
ergo cōquadramini ad omnes tēptatōnes
pati: quicq̇d impulerit nō vos euertat: ſtā-
tē te inueniat omnis caſus. Erigeris ergo
in hanc fabricā affectu pio: religione ſince-
ra: fide: ſpe: caritate: ⁊ iſtō edificare ambu-
lare eſt. In iſtis ciuitatibus alia eſt fabrica
edificiorū: alij ſunt ciues inhabitātes in fa
brica. Illa ciuitas ī ciuibus ſuis edificat̄:
ipſi ibi ſunt lapides qui ſunt ciues: lapides
enī ſunt viui. Et vos inquit tanq̄ʒ lapides
viui edificamini in domū ſpiritualem. Ad
nos directa vox eſt. Ergo ſequamur de iſta
ciuitate. Fundamēta eius in montibꝰ ſan-
ctis: diligit dñs portas ſyon. Iā ideo ꝓlo-
cutꝰ ſū: ne puteťꝭ alia eſſe fundamēta: alias
portas. Quare ſunt fundamēta apoſtoli ⁊
ꝓphete? Quia eoꝝ auctoritas portat infir
mitatem noſtrā. Quare ſunt porte? Quia
ꝑ ipſos intramus ad regnū dei. Predicant
enī nobis: ⁊ cū ꝑ ipſos intramus: ꝑ chriſtuʒ
intramꝰ. Ipſe eſt enim ianua. Et cū dicunt̄
duodecim porte hierlm: ⁊ vna porta chri-
ſtus: ⁊ duodecī porte ſūt chriſtꝰ: qꝛ ī duo-
decim portis chriſtus: et ideo duodenariꝰ
numerꝰ apłoꝝ. Sacramentū magnuʒ huiꝰ
duodenarij ſignificatio ē numeri. Sedebi-
tis inq̇t ſup duodecī ſedes: iudicātes duo-
decim tribus iſrael. Si duodecim ſelle ibi
ſunt: nō eſt vbi ſedeat tertiuſdecimꝰ Pau-
lus apłus: ⁊ nō erit quō iudicet: ⁊ ipſe ſe iu-
dicaturū dixit: nō homies tm̄: ſed ⁊ ange-
loſ. Quos angelos niſi apoſtatas āgelos?
Neſcitis inq̇t: qꝛ angelos iudicabimꝰ? Re
ſpōderet ergo turba: quid te iactas iudica
turū? Vbi ſedebis? Duodecim ſedes dixit
dominꝰ duodecim apoſtolis: vnus cecidit
Iudas: in locū ipſius ſanctus Mathias
ordinatus eſt: impletꝰ eſt duodenarius nu
merꝰ ſediū: primo locū inueni vbi ſedeas:
et ſic te minare iudicaturuʒ. Duodecim ḡ
ſedes quid ſibi velint videamus. Sacra-
mentū eſt cuiuſdam vniuerſitatis: quia per
totū orbem terrarū futura erat eccleſia: vñ
vocatur hoc edificiuʒ ad chriſti cōpagem:
⁊ ideo qꝛ vndiq̄ʒ venit̄ ad iudicandū duo-
decim ſedes ſunt: ſic qꝛ vndiq̄ʒ intratur in
illā ciuitatē duodecim porte ſunt. Nō ſolū
ergo illi duodecim: ⁊ apłus Paulꝰ: ſed q̇t-
quot iudicaturi ſunt ꝓpter ſignificationem

vniuerſitatis ad ſedes duodecim ꝑtinent:
queadmodū q̃tq̃t intrabunt ad duodecim
portas ꝑtinent. Partes eñ mūdi quatuor
ſunt: oriens: occidens: aquilo: ⁊ meridies.
Iſte q̃tuor p̄tes aſſidue nomiāt̃ i ſcriptu-
ris: ab omib⁹ iſtis quatuor ventis ſicut dic̄
dñs i euāgelio: a quatuor vētis ſe collectu
rū electos ſuos: ab omib⁹ ẽ̄ iſtis q̃tuor ven
tis vocat̃ ecclia. Quō vocat̃: Vndiq̄ꝫ i tri-
nitate vocat̃: non vocat̃ niſi ꝑ baptiſmū in
nomie patris ⁊ filij ⁊ ſpiritusſancti. Qua-
tuor ẽ̄ ter ducta duodecim iueniunt̃. Pul
ſate ergo affectu ad has portas: et clamet i
vobis chriſtus: Apite mihi portas iuſticie.
Preceſſit eñ in capite: ſequit̃ in corpe. Ui
dete ẽ̄ q̇d dixit aplus: q꜄ in ipo chriſt⁹ pa-
tiebat̃: Ut adimpleā inq̇t q̇ deſunt p̄ſſura-
rū chriſti i carne mea. Ut adimpleā: quid:
Que deſunt. Cui deſūt: Preſſurarꝫ chriſti.
Et vbi deſunt: In carne mea. Nūquid ali
quid p̄ſſurarū deerat in illo homie ꝙ factū
eſt verbū dei natū ex Maria v̇gine: Paſ-
ſus eñ ē quicq̇d pati deberet ex ſua volū-
tate: nō ex peccati neceſſitate: ⁊ videt̃ quia
omnia. In cruce eñ poſitus accepit acetū
in vltimo: ⁊ ait: ꝑfectū eſt: ⁊ inclinato capi-
te emiſit ſpiritū. Quid eſt ꝑfectū eſt: Iam
de mēſura paſſionū nihil mihi deeſt: q꜄ oīa
que de me dicta ſunt: cōpleta ſunt: tanq̄ꝫ iō
expectaret vt cōpleret̃. Quis eſt q̇ ſic ꝑfi-
ciſcat̃: quō ille de corpe egreſſus eſt: Sꝫ q̇s
ē q̇ h̄ potuit: Qui ṗmo dixerat: Poteſtatē
habeo ponēdi aīaꝫ meā: ⁊ poteſtatē habeo
iterꝫ ſumēdi eā: Nemo tollet eā a me: ſ; ego
pono eam a me: ⁊ iterū ſumo eam. Poſuit
qñ voluit: ſūpſit qñ voluit: nemo abſtulit:
nemo extorſit. Ergo implete erant omnes
paſſiones ſed i capite: reſtabāt adhuc chri
ſti paſſiōes in corpe. Uos aūt eſtis corpus
chriſti ⁊ mēbra. In his ẽ̄ membris cū eſſet
aplus dixit: Ut adimpleā que deſunt p̄ſſu-
rarū chriſti in carne mea. Ergo illuc imus
quo chriſtus p̄ceſſit: ⁊ adhuc chriſtus illuc
pergit quo p̄ceſſit. Preceſſit eteni chriſtus
in capite: ſequit̃ corpe: et adhuc chriſt⁹ hic
laborat: ⁊ chriſt⁹ hic patiebat̃ a Saulo: qñ
audiuit: Saule ſaule quid me ꝑſeq̄ris: quō
ſolet lingua dicē calcato pede: calcas me.
Linguā null⁹ tetigit: cōpaſſione clamat: nō
attritōne. Adhuc chriſtus hic eget: chriſt⁹
hic ꝑegrinat̃: chriſtus hic egrotat: chriſtus
hic in carcere includitur. Iniuriam ei faci-
mus ſi nō ipe dixit: Eſuriui ⁊ dediſtis mihi
manducare: ſitiui ⁊ potaſtis me: hoſpes et

collegiſtis me: nudus ⁊ veſtiſtis: eger ⁊ vi-
ſitaſtis me. Et illi: Qñ te vidim⁹ h̄ patiētē
⁊ miniſtrauim⁹ tibi: Et ille: Cū vni ex mini-
mis meis feciſtis: mihi feciſtis. Ergo edifi-
cemur in chriſto ſuꝑ fundamentū aplorꝫ et
ꝓphetarꝫ ipo ſūmo angulari lapide exiſtē-
te: q꜄ diligit dñs portas ſyon ſuꝑ oīa taber
nacula Iacob: Quaſi v̇o ⁊ ipa ſyon nō ſit
int̃ tabnacula iacob. Et vbi erat ſyon niſi i
ꝓplo Iacob: Iacob eñ nepos Abrae vñ
ꝓplus natus iudeorꝫ dicit̃ popul⁹ iſrael: q̇a
ipe Iacob appellat⁹ eſt iſrael h̄. Hec hñ no
uit ſanctitas veſtra: ſed q꜄ erāt quedā taber
nacula tꝑalia ⁊ imaginaria: loquit̃ aūt iſte
de ciuitate quadā quā ſpiritualit̃ intelligit
cui⁹ vmbra ⁊ figura erat illa t̃rena: ait: Di-
ligit dñs portas ſyon ſuꝑ oīa tabernacula
Iacob. Diligit illā ſpūalem ciuitatē ſuper
oīa figurata: quibus intimabat̃ illa ciuitas
ſemꝑ manēs: ſemꝑ celeſtis i pace. **Glo
rioſa dicta ſunt de te: ciuitas dei.**
Quaſi intuebat̃ ciuitatē illā hieruſalē i ter-
ra. Nā videte quā ciuitatē dicit: de qua di-
cta ſunt quedā glorioſiſſima. Nā illa deſtru
cta eſt in terra: hoſtes paſſa cecidit i terra:
iam nō eſt qō erat: exp̄ſſit imaginē: trāſiuit
vmbra. Unde igit̃ glorioſa dicta ſūt de te
ciuitas dei: Audi vnde: **Memor ero** Alia lra.
Raab ⁊ babylonis: †ſcietibus me. † ſcientiū.
In illa ciuitate inq̇t iam ex ꝑſona dei: me-
mor ero Raab: et memor ero babylonis.
Raab nō ꝑtinet ad populū iudeorꝫ. Ba-
bylon nō ꝑtinet ad ꝓplm iudeorꝫ. Nā ſeq̇t̃. Alia lra.
†Etenim alienigene ⁊ tyrus ⁊ po † Ecce.
pulus ethiopū: hi fuerūt †ibi. Me- † illic.
rito glorioſa dicta ſūt de te ciuitas dei: vbi
nō ſolū ē ille ꝓplus iudeorꝫ natus ex carne
Abrae: ſed ibi omnes gentes quarꝫ quedā
nomiate ſunt: vt oēs intelligant̃. Memor
ero inq̇t Raab. Que iſta ē: Meretrix illa
in hiericho: meretrix que ſuſcepit nūcios ⁊
alia via eiecit: q̇ p̄ſumpſit in ꝓmiſſiōe: que
timuit deū: cui dictū eſt: vt ꝑ feneſtrā mitte
ret coccū: id eſt vt in fronte haberet ſignuꝫ
ſanguis chriſti. Saluata ē ibi: ⁊ eccleſiā gē
tiū ſignificauit. Uñ dñs ſuꝑbientib⁹ pha-
riſeis dixit: Amē dico vobis: publicani et
meretrices p̄cedunt vos in regnuꝫ celorū.
Precedūt q̇a vim faciūt: ipellūt credēdo
et cedit̃ fidei: nec obſiſtere pōt quiſq̄ꝫ: q꜄ q̇
vim faciūt diripiūt illud. Ibi eñ poſitū ē:
Regnū celorꝫ vim patit̃: ⁊ q̇ vim faciūt di-
ripiūt illō. Hoc fecit ille latro fortior in cru
ce: q̄ꝫ in fauce. Memor ero Raab ⁊ baby

lonis. Babylon ciuitas dicit̃ ſm̃ ſeculuꝫ.
Quõ vna ciuitas ſancta hierl̃m: vna ciui-
tas iniq̃ babylon. Omnes iniq̃ ad babylo
niã ptinẽt: quõ oẽs ſãcti ad hieruſaleꝫ. Sꝫ
delibat̃ de babylone ĩ hieruſalẽ. Vñ niſi ꝑ
eũ q̃ iuſtificat impiũ? Pioꝝ ciuitas hieru-
ſalẽ: impioꝝ ciuitas babylon: ſed venit ille
q̃ iuſtificat impiũ: qꝛ memoꝛ ero inquit: nõ
ſolũ raab: ſed etiã babylonis. Sꝫ quõ me-
moꝛ ero raab ⁊ babylonis ſciẽtibꝰ me? Jõ
q̃dã loco dicit ſcptura: Effũde iram tuã in
gẽtes que te nõ cognouerũt. Et alibi: Pre
ten de miſcdiam tuã ſciẽtibꝰ te. Et vt noue-
ritis qꝛ in raab ⁊ babylone gẽtes ſignifica-
uit: q̃ſi diceret̃: quid ẽ quod dixiſti: memoꝛ
ero raab et babylonis ſciẽtibꝰ me: q̃re hoc
dixiſti? Eteni alienigene inq̃t: id ẽ ptinẽtes
ad raab: ptinẽtes ad babylonẽ et tyrũ. Sꝫ
q̃uſqꝫ gẽtes? Vſqꝫ in fines terre. Elegit eũ
ꝑpl̃m qui in terre fine eſt. Et ꝑplus inq̃t ethi
opũ hi fuerũt ibi. Si ergo ibi raab et baby
lon: qꝛ ibi ⁊ alienigene: ibi tyrus: ibi popu
lꝰ ethiopũ: merito glorioſiſſima dicta ſũt de
te ciui tas dei. Jaꝫ attẽdite ſacramẽtũ ma-
gnũ: ꝑ euꝫ illic raab: per quẽ illic babylon.
Jam nõ babylonia: caret eñ babylone ⁊ ĩ
cipit eſſe hieruſalẽ. Diuidit̃ filia aduerſus
matrem ſuam et erit in mẽbris regine illius
cui dicit̃: Obliuiſcere populũ tuũ ⁊ domũ
patris tui cõcupiuit rex ſpeciẽ tuã. Nã vñ
babylõ aſpiraret ad hieruſalẽ: vñ ⁊ Raab
ad illa fundamenta ꝑueniret: vñ alienige-
ne: vñ tyrus: vñ ꝑplus ethiopũ? Audi vñ.

Alia lr̃a. †Nunquid.

†Mater ſyon dicet homo: Eſt qui
dã homo q̃ dicit: mater ſyon: ⁊ ꝑ hunc ve-
niũt iſti omnes. Sed iſte homo q̃d eſt? Di-
cit: ſi audiamus: ſi capiamus: mater ſyon
dicet homo. Sequit̃ ibi quaſi q̃reres ꝑ quẽ
venerit Raab babylon alienigene tyrus
ethiopes. Ecce ꝑ quẽ venerũt. Mat̃ ſyon
dicet homo. Et homo †factꝰ eſt in ea:
⁊ ipſe fundauit eam altiſſimꝰ. Quid

Alia lr̃a. †natus.

aptius fratres? Vere qꝛ glorioſiſſima dicta
ſunt de te ciuitas dei. Ecce mater ſyon di-
cet homo. Quis homo? Qui homo factꝰ ẽ
in ea. Jpſe factꝰ eſt homo: ⁊ ipſe eam funda-
uit. Quõ in ea factus eſt: ⁊ ipſe eam funda-
uit? Vt in ea fieret homo: iaꝫ fundata erat.
Sic intellige ſi potes. Eteni mater ſyon di
cet: ſ homo. Mater ſyon dicet: homo autẽ
factus eſt in ea: ipſe aũt fundauit eam: non
hõ ſed altiſſimꝰ. Sic fundauit ciuitatẽ in q̃
naſceret̃: quõ creauit matrẽ de q̃ naſceret̃.
Quid ẽ hoc fratres? Quales ꝓmiſſiones:
quãtam ſpem tenemꝰ? Ecce ꝓpter nos al-
tiſſimus qui fundauit ciuitateꝫ: mater dicit
ipſi ciuitati: ⁊ homo in ea factꝰ eſt: ⁊ altiſſimꝰ
eam fundauit. Quaſi diceret̃: vñ iſta ſcit?
Cantabimꝰ hec omnes: ⁊ cantat hõ in om-
nibꝰ chriſtus. Homo ꝓpter nos: deus ante
nos. Sed q̃d magnũ ante nos? Ante terrã
⁊ celũ: ante ſecula. Hic ẽ homo ꝓpter nos
factꝰ eſt in ea: id ẽ ipſe altiſſimꝰ fundauit eã.
Unde iſta ſcimus? Dñs narrauit in
ſcripturis populoꝝ: Hoc eñ ſequit̃ ĩ
pſalmo: Mater ſyon dicet homo: ⁊ hõ fa-
ctus eſt in ea: ⁊ ipſe fundauit eam altiſſimꝰ.
Dñs narrauit in ſcripturis populoꝝ. Et
principũ: Quoꝝ principũ? Hoꝝ qui
†facti ſunt in ea. Principes qui facti ſũt
in ea: in ea facti ſunt ꝑncipes. Nã anteqꝫ in
ea fierent ꝑncipes: abiecta mũdi elegit deꝰ
vt cõfunderet fortia. Nũquid ꝑnceps piſ-
cator? Nũquid ꝑnceps publicanꝰ? Prin-
ceps plane. Sed qꝛ facti ſunt in ea. Qua-
les iſti ꝑncipes venerũt de babylõe? Prin
cipes credẽtes de ſeculo. Principes vene
rũt ad vrbẽ romã: quaſi caput babylonis:
nõ ierũt ad templũ imꝑatoris: ſed ad me-
moriã piſcatoris. Vñ eñ iſti ꝑncipes? In-
firma mũdi elegit deꝰ vt cõfundat fortia: et
ignobilia elegit deꝰ: ⁊ ea que nõ ſũt tanqꝫ q̃
ſunt: vt ea q̃ ſunt euacuent̃. Hoc facit q̃ eri
git de terra inopẽ: ⁊ de ſtercore exaltat pau
perẽ. Vt q̃d erigit? Vt collocet eũ cũ ꝑnci-
pibꝰ: cũ ꝑncipibꝰ ꝑpl̃i ſui: Magna res: ma-
gnũ gaudiũ: mag̃ leticia. Poſtea venerũt
in hãc ciuitatẽ ⁊ oratores: ſed non venirẽt:
niſi ꝑcederẽt piſcatores. Magna hec: ſed
vbi hec: niſi in illa ciuitate dei de q̃ glorio-
ſiſſima dicta ſunt? Jdõ collatis omibꝰ gau-
dijs atqꝫ cõflatis quõ clauſit? †Tanqꝫ
iocũdatoꝝ: habitatio omniũ ĩ te.
Tanqꝫ iocũdatoꝝ habitatio omniũ iocũ-
datoꝝ in hac ciuitate. Jn ꝑegrinatiõe iſta
cõterimur. Habitatio nr̃a iocunditas ſola
erit. Periet laboꝛ ⁊ gemitus: trãſeunt ora-
tiones: ſuccendũt laudatiões. Jbi ẽ habi-
tatio iocũdatoꝝ nõ erit gemitꝰ deſideran-
tiũ: ſed leticia ꝑfruentiũ. Aderit eñ cui mõ
ſuſpiramꝰ: ſil̃es ei erimꝰ: q̃ñ videbimꝰ cum
ſicuti eſt. Jbi totũ negociũ noſtrũ: non erit
niſi laudare deuꝫ ⁊ frui deo. Et quid aliud
querimꝰ: vbi ſolus ſufficit ꝑ quẽ facta ſunt
omnia? Habitabimur ⁊ habitabimꝰ: ſubij-
cient̃ illi oĩa: vt ſit deus omnia in omnibꝰ.
Beati ergo qui habitant in domo tua. Vñ
beati? Habendo aurum: habendo argentũ

Alia lr̃a. †fuerunt.

Alia lr̃a. †Sicut letan-
tium omnium
habitatio eſt.

numeroſam familiã: multiplicẽ prolẽ? Unde
beati? Beati qui habitãt in domo tua: in ſe
cula ſeculorũ laudabũt te. Hoc vno beati
ocioſo negocio. Hoc ergo vnum deſidere
mus fratres: cũ venerimus ad hoc: nos pa
remus gaudere ad dominũ: laudare deuꝫ.
Opera bona que mõ nos perducũt nõ ibi
erũt. Diximus ⁊ heſterno die quãtum po-
tuimus: nõ ibi erũt opera miſericordie vbi
nulla erit miſeria. Egentẽ nõ inuenies: nu-
dũ non inuenies: nemo tibi occurret ſitiẽs:
nullus ꝑegrinus erit: nullus egrotus queꝫ
viſites: nullus mortuꝰ quẽ ſepelias: nullus
litigatoꝝ inter quos pacẽ cõponas. Quid
facturꝰ es? An forte ꝓpter neceſſitates nr̃i
corporis nouellabimꝰ ⁊ arabimus: ⁊ negocia
bimur: ⁊ ꝑegrinabimur? Magna ibi requi
es. Nã ibi omnia opa que neceſſitas flagi-
tat ſubtrahent: mortua neceſſitate peribunt
opa neceſſitatis. Quid ergo erit? Quomõ
potuit dixit lingua hũana. Tanꝙ iocũda-
torũ omniũ habitatio in te. Quid ẽ tanꝙ?
Quare tanꝙ? Quia talis ibi erit iocundi-
tas: qualẽ hic nõ nouimꝰ. Uideo hic mul-
tas iocũditates: et multi gaudẽt in ſeculo:
alij hinc: alij inde: ⁊ nõ ẽ qḋ illi gaudio cõ-
parent: ſed tanꝙ iocũditas erit. Nã ſi dicã
iocũditas incipit: homini occurret talis io-
cũditas: qualem ſolet habere in poculis in
prandijs: in auaricia: in honoribus ſeculi.
Extollunt em̃ homĩes: ⁊ leticia quadã inſa
niunt: ſed nõ eſt gaudere impijs: dicit dñs.
Eſt em̃ iocũditas quedã: quã nec oculꝰ vi-
dit: nec auris audiuit: nec in cor hominis
aſcẽdit. Tanꝙ iocũdatorũ omniũ habita-
tio in te. Ad aliud gaudiũ nos paremꝰ: q̇a
⁊ hic tanꝙ ſimile inuenimꝰ: ⁊ nõ eſt hoc: ne
quaſi paremꝰ nos talibꝰ ibi ꝑfrui: qualibꝰ h̄
gaudemꝰ: alioq̇n cõtinentia noſtra auari-
cia erit. Sũt em̃ homĩes qui inuitant ad ce
nã optimã: vbi multa ⁊ p̄cioſa ponẽda ſũt:
nõ prãdent. Jam ſi q̄ras ab eis quare non
prãdeant: ieiunamꝰ. Magnũ opuſ: chriſti
anũ: opus ieiuniũ: noli cito laudare: que-
re cauſam: negociũ ventris agit nõ religio
nis. Quare ieiunãt? Ne ventrẽ p̄occupent
vilia: ⁊ nõ poſſint admittere p̄cioſa. Ergo
negociũ gutturis gerit in ieiuniũ. Magna
res: vtiꝙ ieiuniũ contra ventrem ⁊ guttur
pugnat: aliq̄n illis militat. Itaꝙ frẽs mei:
ſi putatis aliquid tale habituros nos ĩ illa
patria ad quã nos exhortat tuba celeſtis ⁊
ꝓpterea vos a p̄ſentibꝰ abſtinetis: vt illic ta
lia copioſius recipiatis: ſic eſtis quõ illi qui
ieiunãt ꝓpter epulas maiores: ⁊ continent
ſe maiori ĩ cõtinẽtia. Nolite ergo ſic: ad ali
quid vos ineffabile p̄parate: mundate cor
ab omnibꝰ affectionibꝰ veſtris terrenis ⁊ ſe-
cularibꝰ. Uiſuri ſumꝰ quiddã: quo viſo be-
ati erimꝰ: ⁊ hoc ſolũ nobis ſufficiet. Et q̇d?
Non mãducabimꝰ? Immo mãducabimꝰ:
⁊ ip̄e erit cibus noſter: qui ⁊ reficiat: ⁊ nõ de
ficiat. Tanꝙ iocũdatoꝝ omniũ habitatio
ĩ te. Jã dictũ eſt: vñ iocũdabimur. Beati
q̇ habitãt ĩ domo tua: ĩ ſecula ſeculoꝝ lau-
dabunt te. Laudemꝰ et mõ dominũ quãtũ
poſſumꝰ mixtis gemitibꝰ: qꝛ laudando euꝫ
deſideramꝰ eũ: et nõdũ tenemꝰ. Cũ tenue-
rimus ſubtrahet omnis gemitus: ⁊ remane
bit ſola et pura: ⁊ eterna laudatio.

¶ Explicit Tractatus de pſ̃. LXXXVI.

Incipit Tractatus de pſ̃. LXXXVII.

PSalmi huius octogeſimi ⁊ ſeptimi
titulus habet aliquid q̄ nouum ne
gocium diſputatori afferat. Nuſꝙ
enim aliorum pſalmorũ poſitum eſt qḋ hic
legitur: Pro melech ad reſponden-
dum. Nam de pſalmo cantici: et cantico
pſalmi: alias iam quid nobis videret dixi-
mus: Et filijs chore vſitatum ĩ titulis pſal-
morũ ſepiſſimeꝙ tractatuꝫ eſt: ⁊ quid ſit in
finem: ſed qḋ ſequit: Pro melech ad reſpõ
denduꝫ: hoc inuſitatum habet iſte titulus.
Pro melech aũt latine pro choro dici põt.
Melech em̃ verbo hebreo chorus ſignifi-
cat. Quid eſt ḡ pro choro ad reſpõdendũ:
niſi forte vt canenti chorus cõſonando re-
ſpondeat? Sicut non iſtũ ſolum: ſed alios
quoꝙ pſalmos credendum eſt eſſe canta-
tos: q̄uis alios titulos acceperit: quod fa-
ctũ exiſtimo cauſa varietatis qua faſtidiuꝫ
leuaret. Non enim ſolus iſte pſalmus di-
gnuſ eſt habitus: vbi reſponderet chorus:
cum vtiꝙ non ſit ſolus de domini paſſione
cõſcriptus. Aut ſi eſt alia cauſa: cur tanta
ſit varietas titulorũ qua poſſit oſtendi ita
pſalmos omnes eſſe p̄notatos: qui ſunt ali
ter atꝙ aliter p̄notati: vt nulliꝰ titulus va-
leat alicui alteri cõuenire: ego eã fateor cũ
multũ conatus eſſem penetrare non potui.
Et ſi quid de hac re legi ab eis dictũ q̄ ante
nos iſta tractauerũt: nõ ſatiſfecit expectati
oni ſiue tarditati mee. In quo igitur myſte
rio dictum mihi videt: p choro ad reſpon-
dendũ: id eſt vt canenti per chorũ reſpon-
deatur: exponam. Domini hic paſſio ꝓbe
tatur. Dicit autẽ aplus Petrus. Chriſtus

ꝓ nobis paſſus eſt relinquēs nobis exemplū vt ſequamur veſtigia eiꝰ: hoc eſt reſpōdere. Dicit etiā apl'us Johānes: Sicut chriſtus ꝓ nobis animā ſuam poſuit: ita ⁊ nos debemus animā ꝓ fratribꝰ ponere: hoc eſt reſpōdere. Chorus aūt cōcordiā ſignificat q̄ in caritate cōſiſtit. Quiſquis ergo quaſi emulator dominice paſſiōis tradiderit corpus ſuū vt ardeat: ſi caritatē nō habeat: nō rn̄det in choro: ⁊ ideo nihil ei ꝓdeſt. Proinde queādmodū dicunt in arte muſica: ſicut ea edocti homīes latine dicere potuerūt p̄centor ⁊ ſuccentor: p̄centor ſcʒ q̄ vocē premittit in cantu: ſuccētor autē qui ſb̄ſequēter canendo reſpondet: ita in hoc cantico paſſionis p̄cedentē chriſtū ſubſequit chorꝰ martyrū in finem celeſtiū coronarū. Hoc enim canit filijs chore: id eſt imitatoribus paſſionis chriſti: qm̄ in caluarie loco crucifixus eſt chriſtus: que illius hebrei nominis interpretatio ꝓhibetur: id eſt chore. Et hic ē intellectꝰ Eman iſraelite. Qḋ in tituli huiꝰ vltimo poſitū ē. Eman quippe interp̄tari dicit frater eius. Eos eni̅ fratres ſuos chriſtꝰ facere dignatus eſt qui ſacramentū crucis eius intelligūt: ⁊ non ſolū de illa non erubeſcunt: verūetiaʒ in illa fideliter gloriant: non ſe de ſuis meritis extollētes: ſed eius gratie nō ingrati: vt vnicuiqꝫ eorum dici poſſit: Ecce vere iſraelita ī quo dolus non eſt: ſicut ip̄m iſrael ſcriptura ſine dolo fuiſſe cōmendat. Jam itaqꝫ chriſti vocē in ꝓphetia p̄tinentis audiamꝰ: cui ſuus chorus vel imitatione vel gratiarū actione reſpondeat.

Expoſitio pſalmi.

Domine deus ſalutis mee: in die clamaui et nocte corā te. Intret in cōſpectu tuo oratio mea: inclina aurem tuam ad precē meam. Orauit enim dominꝰ non ſm̄ formā dei: ſed ſm̄ formam ſerui. Scd̄m hanc eni̅ ⁊ paſſus eſt. Orauit autē et cum in letis rebus ageret qḋ diei nomine: ⁊ cuʒ in aduerſis qḋ noctis nomīe ſignificari arbitror. Ingreſſus oratōnis in cōſpectu dei acceptatio eius eſt: inclinatio auris dei miſericors exauditio eſt. Nam membra talia qualia nos habemus in corpore non habet deus. Eſt autē ſolita repetitio. Naʒ qḋ eſt:
Alia lr̄a. † Quia. intret in cōſpectu tuo oratio mea: idipſum eſt: inclina aurē tuā ad precē meā. †Qm̄
Alia lr̄a. † nō habʒ. repleta eſt malis anima mea: ⁊ vita mea †in inferno appropīquauit.

Audemus ne dicere animā chriſti repletā malis cū illa paſſiōis afflictio in carne valuerit quicq̄d valuit? Vn̄ ⁊ ipe ſuos ad tolerantiā paſſiōis accēdēs: ⁊ tāqꝫ ad reſpōdēdū exhortās chorū ſuū: nolite inq̄t timere eos q̄ corpus occidūt: aīam aūt nō poſſūt occidere. An occidi aīa a ꝑſecutoribuſ nō pōt: malis aūt repleri pōt? Quod ſi ita ē: querēdū q̄bꝰ: Nō eni̅ vitijs ꝑ que homi dn̄atur īiquitas aīam illā repletā poſſumꝰ dicere: ſed forte doloribꝰ q̄bus aīa ſue carni in eius paſſiōe cōpatit. Nō eni̅ vel ipe q̄ dicit corporis dolor pōt eſſe ſine aīa quē īeuitabiliter īmīnētē p̄cedit meſticia q̄ ſoliꝰ aīe dolor eſt. Dolere ergo aīa etiā nō dolēte corpe pōt: dolere aūt corpus ſine aīa nō pōt. Cur itaqꝫ n̄ dicamꝰ: nō hūanis peccatis: ſed tn̄ hūanis malis repletā fuiſſe aīaʒ chriſti? De quo alius ꝓpheta dicit: quod ꝓ nob̄ doluerit: Et euāgeliſta: Aſſūpto inq̄t Petro ⁊ duobꝰ filijs zebedei cepit cōtriſtari ⁊ meſtus eſſe. Et ipe dominus de ſeipſo: Triſtis eſt anima mea vſqꝫ ad mortē. Hec futura ꝓuidēs ꝓpheta pſalmi huiꝰ conſcriptor: inducēs eū loquētem: qm̄ repleta eſt inq̄t malis aīa mea: et vita mea inferno appꝓpinq̄uit. Nā ipam ſentētiaʒ oīno verbis alijs explicauit: q̄ꝫ dictū ē: triſtis ē aīa mea vſqꝫ ad mortē. Quod eni̅ ait: triſtis eſt aīa mea: hoc dictū ē: repleta ē malis aīa mea: et qḋ ſequit: vſqꝫ ad mortē: hoc dictū eſt: ⁊ vita mea ī inferno appropinq̄uit. Hos aūt hūane infirmitatis affectus: ſicut ipaʒ carnē infirmitatiſ hūane: et mortē carnis hūane dn̄s Jeſus: nō ꝯditiōis neceſſitate: ſed miſeratiōis volūtate ſuſcepit: vt trāſfiguraret in ſe corpus ſuū qḋ eſt eccl'ia: cui caput eſſe dignatꝰ ē: hoc ē mēbra ſua ī ſāctis ⁊ fidelibꝰ ſuis: vt ſi cui eoꝝ int̄ hūanas tēptatiōes cōtriſtari ⁊ dolere ꝯtigeret: nō ideo ſe ab eius gratia putaret alienū: et nō eſſe iſta peccata: ſed hūane infirmitatiſ indicia: tāqꝫ voci p̄miſſe cōcinēs chorꝰ: ita corpꝰ eiuſ ex ipo ſuo capite addiſceret. In hoc q̄ppe corpore p̄cipuū mēbroꝝ apoſtolū Paulū legimus: ⁊ audimꝰ cōfitentē talibus malis repletā eſſe animā ſuā: cū dicit triſticiā ſibi eſſe magnā et cōtinuā dolorē cordi ſuo ꝓ fratribus ſuis ſecūdū carneʒ q̄ ſūt iſraelite. Pro q̄bus ſi cōtriſtatū dicamꝰ et dn̄m cuʒ eius paſſio ꝓpinquaret: in qua illi ſe imaniſſimo ſcelere fuerāt obligaturi: nō incongrue nos dicere exiſtimo. Deniqꝫ illud qḋ in cruce dixit: Pater ignoſce illis quia ne-

Alia lr̃a. ſciunt quid faciũt: etiam in iſto pſalmo de-
† Eſtimatus. inceps dicit. †Deputatus ſum cum
deſcēdentibus in lacum: Utiqꝫ a ne-
ſcientibus quid facerent qui eum ſic mori
putauerũt: vt moriũtur homīes ceteri tan-
ꝙ neceſſitati ſubditum atqꝫ illa neceſſitate
deuictum. In lacum enim dixit: vel miſe-
rie: vel inferni ꝓfunditatem. Factꝰ ſum:
inquit: ſicut homo ſine adiutorio in-
ter mortuos liber. In his verbis maxi
me pſona domini apparet. Quis enim aliꝰ
inter mortuos liber: niſi in ſimilitudine car
nis peccati: inter peccatores ſolus ſine pec
cato? Unde illis qui ſe inſipienter liberos
putabant: Omnis ait qui facit peccatum
ſeruus eſt peccati. Et quia per eum qui nō
habebat peccatū: oportebat liberari a pec-
catis: Si vos inquit filius liberauerit: tunc
vere liberi eritis. Hic ergo inter mortuos
liber ꝗ in poteſtate habebat ponere animā
ſuā: ⁊ iterum ſumere eam a quo eam nemo
tollebat: ſed eam ipē voluntate ponebat: ꝗ
etiam carnē ſuam tanꝙ ſolutū ab eis tem-
plum reſuſcitare potuerat cū volebat: quē
paſſurum cū omnes deſeruiſſent: ſolus nō
remanſit: quia pater eum nō deſeruit: ſicut
ipē teſtatur: ab inimicis tamen pro quibus
orauit neſcienbus quod facibant ⁊ dicen-
tibus: Alios ſaluos fecit: ſeipſum non po-
teſt: ſi filius dei eſt deſcendat nūc de cruce:
⁊ credimus ei: ſaluū faciat eum ſi vult euꝫ:
Alia lr̃a. factus eſt: id eſt exiſtimatꝰ eſt tanꝙ homo
† Sicut. ſine adiutorio. †Tanꝙ vulnerati
† ſepulchris. dormientes in †ſepulchro: Sed ad-
† eos memor didit. Quorum non †meminiſti ad-
amplius. huc. Ubi eſt domini chriſti a ceteris mor-
tuis animaduertenda diſcretio: nam ⁊ ipē
vulneratus eſt: ⁊ mortuus poſitus in ſepul
chro: ſed illi qui neſciebant quid faciebāt
quis eſſet: vtiqꝫ neſcientes ſimilē illum pu-
tauerũt: alijſqꝫ vulnere occiſis: ⁊ dormien-
tibus ī ſepulchro: quorum deus adhuc nō
meminit: id ē quorū nōdum tempus reſur
gendi aduenit. Ideo namqꝫ mortuos cō-
ſueuit ſcriptura dicere: dormientes: qꝛ eui-
gilaturos: id eſt reſurrecturos vult intelli-
gi. Sed hic vulneratus ⁊ dormiens ī ſepul
chro die tertio euigilauit: et factus eſt ſicut
paſſer ſingularis in tectio: id eſt ad dexte-
ram dei patris in celo: nec iam moritur: et
mors ei vltra non dominabit. Unde longe
diſtat ab eis quorum ad talem reſurrectio-
nem deus non meminit adhuc. Qđ enim
precedere oportebat in capite: corpori ſer-
uatur in finem. Tunc autē dicit: deus me-
minisse quādo facit: tunc obliuiſci quando
non facit. Nam neqꝫ obliuio cadit in deū:
quia nullo modo mutat: neqꝫ recordatio:
quia non obliuiſcitur. Factus ſum ergo ab
eis neſcientibus qđ faciebant tanꝙ homo
ſine adiutorio cum eſſem inter mortuos li-
ber: factus ſum ab eis neſcientibus qđ fa-
ciebant velut vulnerati dormiētes in ſepul Alia lr̃a.
chro. Et ipſi †expulſi ſunt de manu † repulſi.
tua. Id eſt cum hec ab eis factus ſum: ipſi
expulſi ſunt de manu tua: ipſi adiutorio ma
nus tue priuati ſunt qui me ſine adiutorio
eſſe putauerunt. Foderunt enim ſicut dicit
in alio pſalmo: ante faciem meā foueam: ⁊
ceciderunt in eam. Melius enim ſic intel-
ligenduꝫ exiſtimo: ꝙ vt id quod dictū eſt:
⁊ ipſi expulſi ſunt de manu tua: ad illos refe
ratur: dormientes in ſepulchro quorum nō
meminit adhuc: cum ſint in eis iuſti quorū
licet non meminerit adhuc vt reſurgant: de
his tamē dictū: Iuſtoꝝ anime in manu dei
ſunt: hoc eſt: habitant ī adiutorio altiſſimi:
⁊ in ꝓtectione dei celi cōmorant. Sed illi
expulſi ſunt de manu dei qui dominū Ieſū
chriſtū de manu eius expulſum eſſe credi-
derūt: quia eum inter iniquos deputatum
occidere potuerunt. Poſuerunt me: in-
quit: in lacu inferiori: Uel potius: In
lacu infimo: Sic enī eſt in greco. Quid
eſt enī lacus infimus: niſi ꝓfundiſſima mi-
ſeria qua non ſit ꝓfundior? Unde alibi di-
citur: Eduxiſti me de lacu miſerie. In te-
nebroſis ⁊ in vmbra mortis. Poſu-
erūt vtiqꝫ id exiſtimantes quādo qđ facie-
bant neſciebant: et ignorabant eum quem
nemo principū huiꝰ ſeculi cognouit. Um-
bra enī mortis: neſcio vtrū mors corporis
hic intelligēda ſit: an illa potius de qua ſcri
ptum eſt: Qui ſedebant in tenebris ⁊ vm-
bra mortis lux orta eſt eis: quia credendo ī
lucem ⁊ in vitā ex tenebris: ⁊ morte impie-
tatis educti ſunt. Talē ergo illi qui neſcie-
bant qđ faciebant deum putauerūt: ⁊ inter Alia lr̃a.
tales neſciendo poſuerunt: qualibꝰ ne hoc † Super.
eſſent: ipē ſubuenit. †In me †cōfirma † cōfirmauit.
ta eſt indignatio tua: Uel ſicut alij co
dices habēt: Ira tua: Uel ſicut alij: Fu-
ror tuus. Qđ enī grece poſitū ē θυμος:
diuerſe interꝑtati ſunt nr̄i. Nam vbi greci
codices habēt ὀργην: ibi irā latine dicere
nullus fere dubitauit interpres. Ubi auteꝫ
θυμος poſitū eſt: pleriqꝫ non putauerunt
irā eſſe dicendā: cū magni auctores latine

eloquentie de philoſophoꝝ grecorū libris
etiā hoc ire nomīe verterint in latinū. Neqꝫ
de hac re diutius diſputandū eſt: cui tamē
ſi et nos aliud nomen adhibere debemus
tolerabilius indignationē dixerim ꝙ̄ furo-
rem. Furoꝛ quippe ſicut ſe latinū habet elo
quiū: non ſolet eſſe ſanorū. Quid ergo eſt ī
me cōfirmata eſt ira tua: niſi queādmoduꝫ
illi putauerūt: qui dominū glorie nō cogno
uerūt? Apud eos enim ſic erat ꝙ ira dei nō
ſolum cōmota verūetiam cōfirmata fuerit
ſuper eum quē vſqꝫ ad mortē nec qualē li-
bet mortē: ſed ꝙ̄ execrabilius p̄ ceteris ha-
bebant: id eſt vſqꝫ mortem crucis ꝑducere
potuerunt. Unde dicit aplus: Chriſtꝰ nos
redemit de maledicto legis: factus pro no-
bis maledictū. Scriptū eſt enī: Maledi-
ctus omnis homo qui pendet in ligno. Et
ideo cum eius obedientiā vſqꝫ ad extremā
humilitatē cōmendare vellet: hūiliauit in-
quit ſemetipſum factꝰ obediens patri vſqꝫ
ad mortē. Qḋ cuꝫ parum videret̃: adiecit:
mortē autē crucis. Propter hoc quātū mi
hi videtur etiam in iſto pſalmo talis v̄ſus
ſequit̃. **Et omnes ſuſpenſiōes tuas:**
Uel ſic quidā ſr̃ interp̄tati. **Omnes flu-
ctus tuos:** Aut ſicut alij. **Omnes ela-
tiones tuas ſup me induxiſti:** Scri-
ptū eſt ꝛ in alio pſalmo: Omnes ſuſpēſio-
nes tue: ꝛ fluctus tui. **Sup me ingreſſi
ſunt:** Uel ſicut quidā melius trāſtulerūt.
Sup me trāſierūt. διέλχον enī eſt in
greco nō ισέλχον. Ubi ergo vtrūqꝫ poſi
tuꝫ eſt: ꝛ ſuſpenſiōes ꝛ fluctus: non ibi po-
tuerūt ꝑ ſuſpenſiōibus fluctus poni: Que
duo ſic expoſuimus: vt ſuſpēſiones dicere
mus comminationes: fluctus autem iam
ipſas paſſiōes: que vtraqꝫ veniūt de iudi-
cio dei. Sed illic dictū eſt: Omnes ſup me
tranſierūt: hic v̄o ſuper me omnes induxi-
ſti. Illic ergo et ſi quedā acciderūt: omnia
tamē mala que illis verbis intelligi voluit:
ſup me trāſierūt dixit: hic v̄o ſup me indu
xiſti. Trāſiunt enim ſiue que nō attingunt
ſicut ſuſpenſiones: ſiue que attingunt ſicut
fluctus. Cum autē: nō ait: omnes ſuſpēſio
nes ſuper me tāſierūt: ſed ſup me induxi-
ſti: omnia que impendebāt eueniſſe ſignifi-
cat. Impendebāt autem ꝙ̄diu in ꝓphetia
futura imminebant omnia que de illiꝰ paſſi-
one predicta ſunt. ¶ **Longe: inquit: feci
ſti notos meos a me:** Si eos quos no
uerat acceperimus dictū eſſe notos meos
omnes erūt. Nā quē ille nō nouerat? Sed
eos dicit notos quibꝰ ꝛ ip̄e notus erat quā
tum eū tunc noſſe potuerūt: certe vel hacte
nus ꝙ ſciebāt eum innocentē: etiā ſi homi-
nē tm̄modo ꝛ nō deū putabāt: ꝗuis ꝛ bo-
nos quos ꝓbaret hic notos dicere potue-
rit: ſicut malos quos improbaret ignotos:
quibꝰ ī fine dicturus eſt: nō noui vos. Qḋ
v̄o adiūgit. **Poſuerūt me abomīati-
onem ſibi.** Poſſunt ꝛ illi quidē intelligi
quos notos ſibi dixit: qꝛ et ip̄i genus illius
mortis horrebant: ſed melius intelligit̃ de
his de quibꝰ ſuis ꝑſecutoribꝰ ſupius loque
bat̃. ¶ **Traditus ſum: inquit: et non
egrediebar:** Utrū quia foris erāt diſci-
puli eius: quādo ip̄e intꝰ iudicabat̃: an po-
tius non egrediebar altius dictuꝫ debemꝰ
accipere: id eſt ī interioribꝰ meis latebam:
nō oſtendebā quis eſſem: nō ꝓpalabar: nō
manifeſtabar? Et ideo ſequit̃. **Oculi mei** Alia lr̃a.
†**infirmati ſunt ab inopia.** Naꝫ quos † lāguerūt pre
eius oculos intellecturi ſumus? Nam ſi ex-
teriores in carne in qua patiebat̃ poſitos:
non eos in eius paſſione legimus infirma-
tos ab inopia: id eſt tanꝙ̄ fame vt aſſolet
languiſſe. Poſt cenam quippe ſuam tradi-
tus: ꝛ eodem die crucifixus eſt. Si interio-
res: quomō infirmati ſunt ab inopia cuꝫ in
eis eſſet lux indeficiēs? Sed nimirū oculos
ſuos dixit membra que in ſuo corpore cui
caput eſt ip̄e clariora ꝛ eminentiora ꝛ pre-
cipua diligebat. De quo corpore apoſtolꝰ
loquēs: ꝛ de noſtro corpore ſimilitudinem
adhibens: ait: Si totū corpus oculus: vbi
auditus? Si totū corpꝰ auditus: vbi odo-
ratus? Si fuiſſent omnia vnū membrū: vbi
corpus? Nunc autē multa membra vnum
autē corpus. Nō pōt dicere oculus mani-
bus: opꝰ vobis nō habeo. Et ſi dixerit ma-
nus: quia nō ſum oculus: nō ſum de corpo
re: nō ideo nō eſt de corpore. Quid autem
his verbis vellet intelligi euidētius exp̄ſſit
dicens: Uos autē eſtis corpus chriſti ꝛ mē
bra. Quapropt̃ ꝛ illi oculi: id ē ſancti apo-
ſtoli quibꝰ nō reuelauerat caro et ſanguis:
ſed pater eius qui in celis eſt: vt Petrꝰ di-
ceret: Tu es chriſtꝰ filius dei viui: vidētes
eum tradi ac tanta ꝑpeti mala: qm̄ non euꝫ
videbāt qualē volebāt: qꝛ nō egrediebat̃:
id eſt nō manifeſtabat̃ in virtute ꝛ potentia
ſua: ſꝫ in ſuis interioribꝰ occultis: omnia q̄ſi
ſupatus atqꝫ impotēs ſufferebat: infirmati
ſunt ab inopia velut ſubtracto ſibi cibo ſuo Alia lr̃a.
lumine ſuo. †**Et exclamaui: inq̄t: ad** † Clamaui.
te dn̄e: Hoc quideꝫ ꝛ aptiſſime fecit cum

pendereť i ligno. Sꝫ qđ ſequit᷑. **Tota die expandi manus meas ad te.** Quõ oporteat accipi merito querit᷑. Si eñ in eo qđ ait: expãdi manus meas: crucis patibulum intellexerimus: quomõ intellecturi ſumus: tota die? Nũquid tota die pependit i ligno: cum ⁊ nox ad totũ diem ꝑtineat? Si aũt hoc loco diem voluit intelligi: qui ꝑter noctem dies appellari ſolet: etiaꝫ talis diei quãdo crucifixus eſt: iam pars ꝑma et non parua tranſierat. Si autẽ diem ꝓ tempore poſitum volumus accipere: maxime quia hoc nomẽ genere feminino poſuit: quod in latino eloquio nõ niſi tempꝰ ſignificare ſolet: ꝗuis in greco nõ ita ſit: ſemꝑ quippe in ea lingua dies feminini generis dicit᷑: ⁊ idõ noſtros ſic interpretari puto: artiꝰ queſtio colligabit᷑. Quomõ eñ toto tẽpore: ſi nec ſaltẽ vno toto die manus extẽdit in cruce? Porro ſi totum ꝓ parte accipiendũ eſſe dicamus: quia iſto genere locutionis vti etiã ſancta ſcriptura cõſueuit: nõ mihi occurrit exemplũ totum ꝓ parte etiã tunc poſſe accipi quãdo ipm verbũ addit᷑: ⁊ dicit᷑ totuꝫ. Nã ⁊ in eo quod dixit dominꝰ in euãgelio: Sic erit ⁊ filius hominis i corde terre tribꝰ diebus: ⁊ tribus noctibus: ideo totũ ꝓ ꝑte nõ inſolẽter accipit᷑: quia non ait: totis tribus diebus: ⁊ totis tribus noctibꝰ. Unus quippe medius fuit totus dies: duorũ autẽ partes primi vltima: vltimi prima. Si autẽ nõ crucẽ ſuam in hac ꝓphetia pſalmi ſignificauit his verbis: ſed orationẽ quã euꝫ ex forma ſerui fudiſſe deo patri euãgelio teſte didicimus: vbi eum et longe ante paſſionẽ ⁊ ſub die paſſiõis: ⁊ in ipa cruce oraſſe meminimus: nuſꝙ hoc cum tota die feciſſe legimus. Proinde cõuenienter per extẽſas manus tota die cõtinuationẽ bonorũ operum intelligere poſſumus: a quorũ nunꝙ intentione ceſſauit. Sed quia ſolis ꝑdeſtinatis in eternam ſaluteꝫ: non autẽ omnibꝰ hominibus: nec ipſis inter quos facta ſunt eiꝰ bona opera ꝓfuerunt: Ideo conſequẽter adiecit. **Nũquid mortuis facies mirabilia?** Hoc eñ ſi de his dictum putauerimus quoruꝫ caro exanimis facta ẽ: magna mirabilia facta ſunt mortuis: cuꝫ quidã eoꝝ etiã reuixerũt: ⁊ ꝙ dominꝰ penetrauit inferna: atꝙ inde mortꝭ victor aſcendit: magnũ mortuis miraculuꝫ factum eſt. Significat ergo iſto verbo quo ait: Nũqđ mortuis facies mirabilia: homĩeſ corde ita mortuos: vt eos ad vitã fidei tanta chriſti

mirabilia non mouerent. Neꝙ enim propterea dixit: nõ eis fieri mirabilia: quia nõ ea vident: ſed quia non eis ꝓſunt. Nam ſicut hic ait: Tota die expãdi manus meas ad te: quia omnia opera ſua: nõ niſi ad voluntatẽ patris referat: ſepiſſime ſe cõteſtãs ideo veniſſe: vt voluntatẽ patris impleret: ita quia eadem opera etiã infidelis populus vidit: alius ꝓpheta dicit: Tota die expandi manus meas ad populũ nõ credentem ⁊ cõtradicentẽ. Ipi ſunt mortui quibꝰ non ſunt facta mirabilia: nõ ꝙ ea non viderunt: ſed ꝙ ꝑ ea non reuixerũt. Qđ autem ſequit᷑. **Aut medici †exuſcitabunt et cõfitebunt᷑ tibi?** Id eſt quia nõ a medicis exuſcitabunt᷑ homĩes vt confiteant᷑ tibi: in hebreo quidẽ aliter ſe habere firmat᷑. Nõ eñ medici ſed gigantes eſſe ꝑhibent᷑. Uerũ ſeptuaginta interꝑtes quorũ auctoritas tanta eſt: vt non imerito ꝓpter mirabilem conſonantiã diuino ſpiritu interꝑtati eſſe credant᷑: de vocis ſimilitudine quã in hebrea lingua gigantes ⁊ medici pene eodem modo ſonãt: vt exigua differẽtia diſtiguãtur: nõ errore ſed potiꝰ occaſione: quõ iſto loco accipiendi eſſent gigantes ſignificare voluerũt. Si eñ ſuꝑbos gigantũ nomine inſinuatos intelligamꝰ: de quibꝰ dicit aplus: Ubi ſapiens: vbi ſcriba: vbi cõquiſitor huiꝰ ſeculi: nõ fuit incongruũ eoſdem medicos nũcupari velut per artẽ ſapientie ſue ꝓmittẽtes animarũ ſalutẽ: Cõtra quos dicitur: domini eſt ſalus. Si autem in bono acceperimus gigantes: quia et de ipo dño dictum eſt: Exultauit vt gigas ad currendam viam: ꝙ ita ſit gigas gigantum magnorũ ſcꝫ et fortiſſimoꝝ: qui in eius eccleſia ſpirituali robore excellunt: ſicut ẽ mons montiũ: quia de illo ſcriptũ eſt: Erit in nouiſſimis temporibꝰ manifeſtus mons domini paratus in cacumĩe montiũ: ſicut etiam ſanctuſſanctorũ: non eſt abſurdũ vt idem ipi magni ⁊ fortes etiã medici vocent᷑. Un̄ dicit Apoſtolꝰ Paulus: Si quo mõ emulari potero carnem meã: vt ſaluos faciam aliquos ex illis. Sꝫ etiam tales medici ꝗuis non de ſuo curent: quia nec medici corporis curant: de ſuo tamẽ quãtumlibet per fidele miniſteriũ opitulent᷑ ſaluti: viuentes curare poſſunt: nõ mortuoſ excitare: de quibus dictũ eſt: Nũquid mortuis facies mirabilia? Nimis enim occulta dei gratia eſt: quia hominũ mentes quodãmodo reuiuiſcunt vt poſſint a quibuſlibet eiꝰ miniſtris

Alia lr̃a. †ſuſcitabũt.

p̄cepta ſanitatis audire. Quā gratiā com-
mendat in euangelio dicēs: Nemo poteſt
venire ad me: niſi pater qui miſit me traxe-
rit eū. Et paulopoſt apertius hoc ipſum re-
petens ait: Verba que ego locut⁹ ſum vo-
bis ſpiritus et vita ſunt: ſed ſunt quidam
ex vobis qui non credunt: Deinde inter-
ponit euangeliſta: Sciebat enim ab initio
Jeſus qui eſſent credituri: ꝛ quis traditur⁹
eſſet eum: Et ſecutus atq̄ ipſius verba do-
mini coniungens dicebat: Propterea di-
xi vobis: quia nemo poteſt venire ad me:
niſi fuerit ei datum a patre meo. Supra di-
xerat: ſed ſunt quidā ex vobis qui non cre-
dunt: Et tanq̄ huius rei cauſam exponēs:
ꝓpterea inquit dixi vobis: qꝛ nemo poteſt
venire ad me: niſi fuerit ei datū a p̄re meo:
vt oſtenderet eāipſā fidem qua credit: ꝛ ex
morte ſui cordis anima reuiuiſcit: dari no-
bis a deo. Quātūlibet ḡ exiſtāt excellentes
verbi p̄dicatores ꝛ veritatis etiā ꝑ miracu
la ſua fortes: tanq̄ magni medici agant cū
hominibus: ſi mortui ſunt: et tua gratia nō
reuixerint: nūquid mortuis facies mirabi-
lia: aut medici exuſcitabunt: ꝛ hi quos ex-
uſcitabūt confitebunt̄ tibi: Hec eñ cōfeſ-
ſio indicat viuoſ: nō ſicut alibi ſcriptū ē: A
Alia lra. † narrabit aliquis.
mortuo velut q̄ nō ſit perijt ꝯfeſſio. Nu-
quid †enarrabit quis in ſepulchro
miſericordiā tuā: ꝛ veritatē tuā in
perditiōe? Subaudit̄ quod ſupradictū
ē: vt etiā iſte verſus ita ſe habeat ac ſi dictū
ſit: Nūquid enarrabit quis veritatē tuam
in perditiōe? Miſericordiā quippe ꝛ veri-
tatem amat ſcriptura ꝯiungere: maxime in
pſalmis. Quod v̄o ait in p̄ditiōe: alio ver-
bo repetiuit qđ ſupra dixerat: i ſepulchro.
Sic eñ dictū eſt: in ſepulchro vt intelligā-
tur hi qui ſunt in ſepulchro: qui ꝛ ſuperius
ſignificati ſunt nomine mortuorū: vbi ait:
Nūquid mortuis facies mirabilia? Anime
nāq̄ mortue corpus ſepulchrū eſt. Vñ do-
minus in euangelio talibus dicit: Similes
eſtis ſepulchris dealbatis: que foris appa-
rent homīb⁹ ſpecioſa: intus v̄o plena ſūt
oſſibus mortuorū ꝛ omni ſpurcitia. Sic et
vos a foris quidē apparetis homīb⁹ iuſti:
intus autē pleni eſtis hypocriſi ꝛ iniquita-
te. Nūquid cognoſcent in tene-
Alia lra. † obliuionis.
bris mirabilia tua: ꝛ iuſticia tua in
terra †oblita? Quod eſt in tenebris: hoc
eſt: in terra oblita. Infideles eñ ſignificā-
tur nomine tenebraꝝ. Hinc dicit apoſtol⁹:
Fuiſtis enim aliquādo tenebre. Sic ꝛ ter-
ra oblita homo eſt qui oblitus eſt deum.
Poteſt nāq̄ anima infidelis vſq̄ ad tan-
tas tenebras peruenire: vt dicat ſtultus in
corde ſuo: nō eſt deus. Totus ergo iſte ſen
ſus ita cōtinuat̄ atq̄ contexitur. Clamaui
ad te domine inter paſſiōes meas: tota die
expandi manus meas ad te: id eſt non de-
ſtiti ad te glorificandum extendere opera
mea. Cur ergo impij ī me ſeuiunt: niſi quia
mortuis nō facies mirabilia? Id eſt nō eis
cōmouent̄ ad fidem: nec medici eos exuſ-
citabunt vt confiteant̄ tibi: in quibus oc-
culta gratia tua non operatur qua trahunt̄
vt credāt: quia nemo venit ad me: niſi quē
tu attraxeris. Nam quis narrabit in ſepul-
chro miſericordiā tuam: id eſt anime mor-
tue: cuius mors iacet ſub corpis pondere:
ꝛ veritatem tuam in p̄ditione: hoc eſt in ta-
li morte nihil horū valenti credere atq̄ ſen
tire? Nūq̄d eñ ī tenebris hui⁹ mortis: hoc
eſt in homine qui te obliuiſcendo vite lumē
amiſit: tua mirabilia ꝛ iuſticia cognoſcent̄?
Occurrebat autē queſtio: quiſnā ſit vſus
iſtorum mortuorū: quid ex his agat deus
ad vtilitatem corporis chriſti quod eſt ec-
cleſia: vt in eis demonſtret̄ q̄ ſit dei gratia ī
p̄deſtinatis: q̄ ſcḋm ꝓpoſitū vocati ſunt. Vñ
ipm̄ corp⁹ ī alio pſalmo dic̄: De⁹ me⁹ miſe-
ricordia ei⁹ p̄ueniet me. De⁹ me⁹ demōſtra-
uit mihi inimic̄ meis. Ergo ꝛ h̄ ſeq̄t̄ ac dic̄.

Et ego ad te dn̄e clamaui: In q̄b⁹
verbis iam intelligendus eſt domin⁹ chri-
ſtus ex voce corporis ſui loqui: id eſt eccle
ſie. Quid eſt enim et ego: niſi quia fuimus
ꝛ nos aliquādo natura filij ire: ſicut ꝛ cete-
ri: Sed ad te clamaui vt ſalu⁹ eſſem. Quis
enim me diſcernit ab alijs filijs ire: cū apo-
ſtolum audiā ingratos terribiliter increpā-
tem ac dicentem: Quis enim te diſcernit?
Quid autem habes quod non accepiſti?
Si autē accepiſti: quid gloriaris quaſi nō
acceperis? Domini eſt ſalus. Gigas autē
in multitudine virtutis ſue nō erit ſaluus:
ſed ſicut ſcriptum eſt: Qui inuocauerit no
men domini ſaluus erit. Quomodo autē
inuocabunt in quem nō crediderunt? Aut
quomodo credent ei quē non audierunt?
Quomodo autem audient ſine p̄dicante?
Aut quomodo p̄dicabunt ſi non mittant̄?
Sicut ſcriptum eſt: Q̄ ſpecioſi pedes eo-
rum: qui annunciant pacem: qui annūci-
ant bona. Ipſi ſunt medici curātes a latro-
nibus ſauciatum: ſed dominus perduxit
eum ad ſtabulum: quia ipſi ſunt etiam ope-

rantes in agro dominico: nec tamẽ qui plã-
tat eſt aliquid: aut qui rigat: ſed qui incre-
mentũ dat deus. Ideo et ego ad dominuꝫ
clamaui: hoc eſt dominũ vt ſaluꝰ eſſem in-
uocaui. Quomõ autẽ inuocarẽ niſi crede-
rem. Quomõ crederẽ niſi audirem? Sꝫ vt
audita crederem ip̃e me attraxit: qꝛ i occul-
to a morte cordis non quilibet medicus: ſꝫ
ip̃e excitauit. Nam multi audierũt: quia in
omnẽ terrã exiuit ſonus eorũ: ⁊ in fines or-
bis terre verba eorũ. Sed non omniũ ẽ fi-
des: ⁊ nouit dominus qui ſunt eius: ac ꝑ hꝫ
nec credẽ potuiſſem: niſi me dei miſericor-
dia ꝓueniſſet. ⁊ qꝛ mortuos ſuſcitat: ⁊ vo-
cat ea que nõ ſunt: tanq̃ꝫ que ſunt: me i oc-
cultis vocando ⁊ ſuſcitando: ⁊ trahendo a
tenebris eduxiſſet ⁊ ad lumen fidei ꝑduxiſ-
ſet. Ideo ſequit̃. **Et mane oratio mea
ꝓueniet te.** Iam mane poſtea q̃ꝫ nox in-
fidelitatis ⁊ tenebre tranſierunt. Qꝺ mane
vt mihi eẽt: miſericordia quidẽ tua ꝓuenit
me: ſed quia reſtat illa clarificatio: vbi illu-
minabunt̃ occulta tenebrarũ ⁊ manifeſta-
bunt̃ cogitationes cordis: et tunc laus erit
vnicuiq̃ꝫ a te: nunc autẽ in iſta vita: in iſta
ꝑegrinatõne: in hac luce fidei que in cõpa-
ratione tenebrarũ infidelium iam dies eſt:
ſed in cõparatione diei: vbi videbimus fa-
cie ad faciem adhuc nox eſt: adhuc oratio
mea preueniet te. Ut auteꝫ iſta feruеſcat et
exerceatur oratio qꝺ nobis quãtum expe-
diat nullis vt opinor verbis explicari põt:
differtur bonum quod ineternũ dabitur: et
mala tranſitoria crebreſcunt. Ideo ſequit̃.
**Ut quid domine †reppuliſti ora-
tionem meã?** Hoc ⁊ illis verbis dictum
eſt: Deus deus meus reſpice i me: vt quid
me dereliquiſti? Cauſa cognoſcẽda ꝓpoſi-
ta eſt: non tanq̃ꝫ ſine cauſa hoc faceret dei
occulta ſapientia: ita ⁊ hic: Ut quid domi-
ne reppuliſti orationẽ meam? Huius tamẽ
rei cauſa ſi diligenter aduertat̃ iam ſupius
indicata eſt. Ad hoc eñ oratio ſanctorum
dilatione tanti beneficij ⁊ tribulationũ ad-
uerſitate quaſi repellit̃: vt tanq̃ꝫ ignis flatu
repercuſſus inflãmetur ardẽtius. Exequit̃
itaq̃ꝫ breuiter etiam tribulatõnes corporis
chriſti. Neq̃ꝫ.n. in ſolo capite facte ſunt: cũ
⁊ Saulo dictũ ſit: Quid me ꝑſequeris? Et
ip̃e iam Paulus tanq̃ꝫ electuꝫ membrũ in
eodẽ corꝑe poſitus dicat: vt ſuppleã q̃ de-
ſunt ꝑſſurarũ chriſti in carne mea. Ut q̃d ꝺ
dñe reppuliſti orationẽ meaꝫ? **†Auertiſti
faciem tuam a me.** **†Inops ſum**

Alia lr̃a. † repellis.

Alia lr̃a. † auertis. † Pauper.

**ego ⁊ i laboribus a iuuẽtute mea:
exaltatus autẽ humiliatꝰ ſum ⁊ co-
turbatus. In me trãſierũt ire tue:
⁊ terrores tui conturbauerunt me.
Circũdederũt me ſicut aqua tota
die: circũdederũt me ſimul. Elõ-
gaſti a me amicũ ⁊ ꝓximũ ⁊ notos
meos a miſeria.** Contigerũt: ⁊ ꝯtingũt
oĩa hec i mẽbris corꝑis chriſti: ⁊ auertit deꝰ
ab orantibꝰ faciem: non exaudiendo ad id
quod volunt: quãdo ſibi neſciunt nõ expe-
dire quod ꝑtunt. Et inops eſt eccleſia cuꝫ
eſurit ⁊ ſitit ꝑegrina vnde ſatietur i patria:
⁊ in laboribus eſt a iuuẽtute ſua. Ipm eñ
corpus chriſti ⁊ in alio pſalmo dicit: Sepe
expugnauerũt me a iuuentute mea. Et ad
hoc exaltant̃ etiã in ſeculo iſto quedã mem-
bra eius: vt in eis ſit maior humilitas: ⁊ ſu-
per ipſum corpus: id eſt vnitatem ſancto-
rum atq̃ꝫ fideliũ cui caput eſt chriſtus: trã-
ſeunt ire dei: non autem manent. Quia nõ
de fideli: ſed de infideli dictum eſt: Ira dei
manet ſuper eum. Et terrores dei contur-
bant infirmitatem fidelium: quia omne qꝺ
accidere poteſt etiaꝫ ſi non accidat prudẽ-
ter timetur. Et aliquãdo terrores ipi ita cõ-
turbant animũ cogitantis circũpendenti-
bus malis: vt ſicut aqua vndiq̃ꝫ confluere
videat̃: ⁊ ſimul circũdare metuentẽ. Et q̇a
eccleſie in hoc mũdo ꝑegrinanti iſta nõ de-
ſunt: dũmodo in his modo in illis mẽbris
eius vſq̃ꝫquaq̃ꝫ cõtingunt: ideo dixit: tota
die: ꝯtinuationẽ ſignificans tẽporis donec
finiatur hoc ſeculũ. Et ſepe amici ⁊ noti pe-
riclitantes ſꝫm ſeculum ſanctos formidine
deſerunt: de quibus dicit aplꝰs: Omnes
me dereliquerũt non illis imputet̃: Sed vt
quid hec omnia: niſi vt oratio huius ſancti
corꝑis mane: id eſt poſt noctẽ infidelitatis
in luce fidei ꝓueniat deum: donec veniat ſa-
lus illa: in cuiꝰ nõdum re: ſed iam ſpe ſalui
facti ſumus: eãq̃ꝫ cum patiẽtia fideliter ex-
pectamus: vbi nec repellet dominus ora-
tionẽ noſtrã: qm̃ tũc nihil erit petendũ: ſed
quicq̇d recte petitũ eſt optinendũ: nec fa-
ciem ſuam auertit a nobis: quoniã videmꝰ
eum ſicuti eſt. Nec inopes erimꝰ: quia co-
pia noſtra ipſe deus erit omnia in omnibꝰ:
nec laborabimꝰ: quia nulla remanebit infir-
mitas: nec exaltati hũiliabimur ⁊ turbabi-
mur: qꝛ nulla ibi erit aduerſitas: nec irã dei
vel tranſeuntẽ ſuſtinebimꝰ: qꝛ in eius beni-
gnitate manente manebimꝰ: nec t̃rores eiꝰ
nos ꝯturbabunt: qꝛ ꝓmiſſa reddita nobis

obuiabunt: nec territus longe fiet a nobis
notus ⁊ amicus: vbi nullus erit qui timea-
tur inimicus.

¶ Explicit Tractatus de pſ̄. LXXXVII.
Incipit Tractatus de pſ̄. LXXXVIII.

PSalmū iſtum de quo loqui ꝓpoſui-
mus caritati veſtre: donante domi-
no: accipite de ſpe quaꝫ habemus
in chriſto Ieſu dn̄o noſtro: ⁊ erigite aīos:
quia ille qui ꝓmiſit ita cetera cōpletur⁹ eſt:
vt multa cōpleuit. Dat enī nobis ad eū fi-
duciam: non meritū noſtrū: ſed illius miſe-
ricordia. Et ipſe eſt quātum arbitror. In-
tellectus ethan iſraelite. Vn̄ iſte pſal
mus titulū accepit. Audieras em̄ quis hō
fuerit q̇ vocabatᷓ ethan: interp̄tatio nomi-
nis huius robuſtum indicat. Et nemo in h̄
ſeculo robuſtus eſt: niſi in ſpe ꝓmiſſionis
dei. Quātum enim attinet ad merita no-
ſtra infirmi ſum⁹: q̄ꝫtum ad eius miſericor-
diā robuſti ſumus. Itaqꝫ iſte infirmus i ſe:
robuſtus in miſericordia dei inde cepit.

¶ Sermo primus de prima pte
pſalmi.

MIſericordias tuas domine:
ineternū cantabo. ¶ In ge-
neratione et generationem
annūciabo veritatē tuā in ore meo.
Obſequātur membra inquit mea: domino
meo loquor: ſed tua loquor: annūciabo ve
ritatem tuam in ore meo. Si non obſequor
ſeruus non ſum: ſi a me loquor mēdax ſuꝫ.
Ergo vt et abs te dicā: ⁊ ego dicā: duo q̇-
dam ſunt: Vnū tuum: vnū meum: veritas
tua: os meum. Quā ergo veritatem annū-
ciet: quas miſericordias cātet audiamus.

¶ Quoniā dixiſti ineternū miſeri-
cordia edificabitᷓ: Hoc canto: hec ē ve
ritas tua: huic annūciande ſeruit os meū.
Quoniā dixiſti ineternū miſericordia edi-
ficabitᷓ. Sic inquis edifico vt nō deſtruaꝫ:
quoniā quoſdā ſic deſtrues vt nō edifices:
quoſdā vō ſic deſtrues vt edifices. Niſi em̄
quidā deſtruerentᷓ vt edificarentᷓ: non dice-
retur Hieremie: Ecce poſui te ad deſtructi-
onem et ad edificationē. Et vtiqꝫ omnes q̇
idola colebant: et lapidibus ſeruiebant: in
chriſto nō edificarentᷓ: niſi in priſtino erro-
re deſtruerentᷓ. Rurſus niſi quidaꝫ ita de-
ſtruerentᷓ vt non edificarentᷓ: nō diceretur:
Deſtrues eos ⁊ nō edificabis illos. Pro-
pter eos ꝙ qui deſtruūtur ⁊ edificantᷓ: ne pu
tarēt edificationē qua edificantᷓ eſſe tp̄alē:
ſicut tp̄alis fuit ruina in qua deſtruūtur: te-
nuit ſe iſte cui⁹ os ſeruit veritati dei ad ipaꝫ
veritatē dei. Ideo annūciabo: ideo dico:
Quoniā dixiſti ſecur⁹ o homo dico: qm̄ tu
deus dixiſti: quia ⁊ ſi ego in verbo meo flu
ctuarē: verbo tuo cōfirmarer. Qm̄ dixiſti.
Quid dixiſti? Ineternū miſericordia edifi
cabitᷓ. In celis p̄parabitur veritas Alia l'ra.
tua†. Quomō ſupius ita in ꝯſequētibus. † in eis.
Miſericordias tuas dn̄e inquit ineternū
cantabo: in generatiōe et generationē an-
nūciabo veritatē tuā in ore meo. Dixit mi-
ſericordias: dixit veritatē: ita rurſus vtrū-
qꝫ ꝯiunxit: Qm̄ dixiſti ineternū edificabitᷓ
miſericordia: in celis p̄parabitᷓ veritaſ tua.
Et hic repetiuit miſericordiā et veritatem.
Vniuerſe enim vie domini miſericordia et
ꝟitas. Neqꝫ. n. exhiberetᷓ ꝟitas i impletiōe
ꝓmiſſorū: niſi p̄cederet miſericordia in re-
miſſionē peccatoꝝ. Deinde: qm̄ pp̄lo iſrael
etiā ſm̄ carnem venienti de ſemine Abrae
ꝓmiſſa erāt multa ꝓphetice: ⁊ ita ille pp̄lus
ꝓpagatus eſt in quo implerentᷓ ꝓmiſſa dei.
Nō aūt clauſit de⁹ fontē bonitatis ſue etiā
in alienigenas gentes quas ſub angelis cō
ſtituerat portioneꝫ ſibi faciens pp̄lm iſrael.
In hec duo ⁊ ap̄lus diſtincte diſtribuit mi
ſericordiā dn̄i ⁊ veritatē. Ait em̄ chriſtū mi
niſtrū fuiſſe circūciſionis ꝓpter veritatē dei
ad cōfirmādas ꝓmiſſiones patrū. Ecce qꝛ
nō fefellit deus: ecce qꝛ nō reppulit de⁹ ple-
bem ſuā quā p̄ſciuit. Eteni cū de caſu iude
orū ageretᷓ: ne q̇s putaret ſic illos improba
tos: vt nihil frumēti ex illa ventilatiōe i hor
reū mitteretur: ait ap̄lus: Nō reppulit deus
plebē ſuam quā p̄ſciuit. Nā et ego iſraelita
ſum. Si totū illud ſpine fuerunt: vnde hoc
granū? Vobis loquor. Ergo impleta ē ve-
ritas dei in his qui ex iſraelitis crediderūt:
et venit vn⁹ paries ex circūciſiōe applicās
ſe ad lapidē angularē. Sed ille lapis angu
lū nō faceret: niſi aliū parietē ex gentibus
ſuſciperet. Ille itaqꝫ paries tanq̄ꝫ proprie
ptinet ad veritatē: iſte autē alius ad miſeri
cordiam. Dico em̄ inquit chriſtū miniſtrū
fuiſſe circūciſionis ꝓpter veritatem dei ad
confirmādas ꝓmiſſiones patrum: gentes
aūt ſup miſericordia glorificare deū. Me-
rito in celis p̄parabitᷓ veritas tua. Etenim
omnes illi iſraelite vocati apoſtoli: celi fa-
cti ſunt qui enarrant gloriā dei. De his ce-
lis dicitᷓ: Celi enarrāt gloriā dei: ⁊ opa ma-
nuū eius annūciat firmamētū. Vt noueri-
tis de his celis dici: certe de his in ꝯſequētī
exp̄ſſi⁹ dictū ē: Nō ſūt loq̇le neqꝫ ſermōes

quorum non audiant voces eorū. Quere
quorum: non inuenis ſupra niſi celorum.
Si ergo apoſtoli ſunt: quorū in omnibus
loquelis vox audita eſt: ipi ſunt de quibus
dictū eſt: In omnē terrā exiuit ſonus eoꝝ:
⁊ in fines orbis terre verba eorū: quia et ſi
aſſumpti hinc ſunt anteqꝫ eccleſia impleret
orbem terrarū: tamē verba eorū ꝑuenerūt
vſqꝫ ad terminos orbis terrarū. Bene ac-
cipimus i his impletū quod nūc legimus:
In celis ꝑparabit veritas tua. Diſpo
ſui teſtamentū electis meis: Dixiſti:
intellexiſti: hoc totū dixiſti: Diſpoſui teſta-
mentū electis meis. Quod teſtamentū niſi
nouū teſtamentū? Qd̄ teſtamentū niſi quo
renouamur ad nouā hereditatē? Quod te-
ſtamentū niſi cuiꝰ hereditatis deſiderio et
amore cantamꝰ canticū nouū? Diſpoſui in
qt teſtamentū electis meis. Iuraui Da-
uid ſeruo meo: Q̄z ſecurus loquitur iſte q̄
intelligit cuiꝰ os ſeruit veritati. Quoniā di
xiſti ſecurus loquor. Si ſecurū me facis qꝛ
dixiſti: quāto ſecuriorem quia iuraſti? Dei
quippe iuratio ꝓmiſſionis eſt confirmatio.
Bene ꝓhibetur homo iurare ne cōſuetu-
dine iurādi: qꝛ pōt homo falli etiaꝫ in piu-
rium ꝓlabatur: deus ſolus ſecurus iurat:
qꝛ falli nō pōt. Videamꝰ ḡ quid iurauerit
deꝰ. Iurauit inqt Dauid ſeruo meo. Vſqꝫ
ineternū ꝑparabo ſemē tuū. Semen
Dauid qd̄ eſt niſi ſemē Abrae? Qd̄ autem
ſemen Abrae? Et ſemini tuo inquit qd̄ eſt
chriſtꝰ. Sed forte ille chriſtus caput eccle-
ſie ſaluator corpis ſemen eſt Abrae: ⁊ ideo
dauid: Nos autē non ſumus ſemē Abrae?
Immo vo ſumꝰ ſicut apoſtolꝰ ait: Si autē
vos chriſti: ergo Abrae ſemen eſtis: ſm ꝓ-
miſſionē heredes. Sic ergo hic accipimus
fratres: vſqꝫ ineternū ꝑparabo ſemē tuuꝫ:
non tm̄ illam carnem chriſti natā ex Ma-
ria virgine: ſed etiā nos omnes credentes
i chriſto. Illius em̄ capitis membra ſumꝰ.
Nō poteſt h̄ corpus decollari. Si ineternū
caput: ineternū gloriant et mēbra vt ſit ille
chriſtus integer ineternū: Vſqꝫ ineternum
ꝑparabo ſemen tuū. Et edificabo in
generationē ⁊ generationē: ſedem
tuā. Putamus hoc dixit: ineternū qd̄ in
generationē ⁊ generationē: quoniā ⁊ ſupra
dixerat: i generationē ⁊ generationē annū-
ciabo veritatē tuam in ore meo. Quid eſt i
generationē ⁊ generationē? In omnē gene
rationē. Non em̄ totiens repetendum erat
verbum: quotiēs generatio venit ⁊ tranſit.

Ergo multiplicatio generationū in repeti-
tione ſignificata ⁊ cōmendata eſt. An forte
due generatōes ſūt intelligēde ſic noſt: ſi-
cut iam inſinuatum veſtre caritati retinetꝭ:
Eſt. n. generatio nūc carnis ⁊ ſanguis: erit
generatio futura in reſurrectiōe mortuoꝝ.
Predicat hic chriſtus: p̄dicabit ibi. Sed
hic predicat vt credatur: ibi p̄dicabitur vt
videat. Edificabo i generationē ⁊ genera-
tionē ſedem tuā. Nunc autem chriſtus ha
bet i nobis ſedē ſuā: edificata ē ſedes eius
in nobis. Niſi em̄ ſederet in nobis: nō nos
regeret: ſi ab illo autē non regeremur: a no-
biſipſis p̄cipitaremur. Sedet ergo ī nobis
regnans in nobis: ſedet iam in illa genera-
tione que fuerit ex reſurrectione mortuoꝝ.
Ineternū chriſtus regnabit i ſanctis ſuis:
hoc ꝓmiſit deus: hoc dixit deus. Si parū
eſt hoc: iurauit deꝰ. Quia ergo nō ſm me-
rita noſtra: ſed ſm illiꝰ miſericordiā firma ē
ꝓmiſſio: nemo debet cum trepidatiōe p̄di-
care vnde nō poteſt dubitare. Fiat ergo in
cordibus noſtris robur illud: vnde ethan
nomen accepit robuſtus corde: Predice-
mus veritatem dei: eloquiū dei: ꝓmiſſa dei:
iurationem dei: ⁊ his modis omni ex parte
firmati p̄dicemus: ⁊ portando deum celi ſi-
mus. Confitebunt celi mirabilia
tua dn̄e: Nō merita ſua cōfitebunt celi: ſꝫ
confitebunt celi mirabilia tua domine. In
omni enim miſericordia perditorū: in iuſti-
ficatione impiorū quid laudamus niſi mi-
rabilia dei? Laudas qꝛ reſurrexerunt mor-
tui: plus lauda quia redempti ſunt p̄diti.
Que gratia: que miſericordia dei? Vides
hominē heri voraginem ebrioſitatis: ho-
die ornamentū ſobrietatis. Vides homi-
nem heri cenum luxurie: hodie decus tem-
perātie. Vides hominē heri blaſphemato-
rem dei: hodie laudatorē dei. Vides homi-
nem heri ſeruum creature: hodie cultorem
creatoris. Ab iſtis omnibus deſperationi-
bus ita homines conuertunt: non reſpici-
ant ad merita ſua: fiāt celi. Confiteant ce-
li mirabilia eius: a quo facti ſunt celi. Quo
niā videbo inquit celos opera digitorum
tuorum. Confitebunt celi mirabilia tua do
mine. Et vt noueritis: quia celi confitebū-
tur: videte vbi confiteant. Sequitur enim Alia lra.
†Et veritatem tuam in eccleſia ſan- †Etenim.
ctorum. De celis ergo nulla dubitatio
eſt qꝛ intelligant p̄dicatores verbi verita-
tis. Et vbi cōfitebuntur celi mirabilia tua:
et veritatem tuam? In eccleſia ſanctorum.

Excipiat eccleſia rorem celorum: ſitienti
terre pluant celi: et germinet excipiēs plu-
uiam germina bona: opa bona: ne pro bo-
na pluuia det ſpinas: ⁊ pro horreo expectet
ignem. Cõfitebunt̄ celi mirabilia tua dñe:
⁊ veritatē tuā in eccleſia ſanctoꝝ. Celi ergo
confitebunt̄ mirabilia tua ⁊ veritatē tuaꝫ.
Totū quicq̄d p̄dicant celi ex te eſt: et de te
eſt: ⁊ ideo ſecuri p̄dicant. Norūt enī quem
p̄dicāt: qꝛ nõ poſſunt de p̄dicato erubeſcē.
Quid p̄dicant celi? Quid cõfitebunt̄ i ec-
cleſia ſanctoꝝ? **Quoniā q̄s in nubi-
bus equabit̄ dño?** Hoccine celi confi
tebunt̄: hoc celi pluent. Quid? Qm̄ quis i
nubibus equabit̄ dño? Inde ſecuri p̄dica-
tores: qm̄ nemo in nubibus equabit̄ dño.
Magna laus vobis videt̄ fratres: nõ eq̄ri
nubes creatori. Si intelligat̄ ſine myſterio
ad litterā: nõ magna laus eſt dño: nõ equa
ri nubes. Quid enī? Stelle que ſūt ſup nu-
bes equant̄ dño. Quid enī? Sol ⁊ luna an
geli celi cõparari potueſt dño. Quid ē qđ
ꝓ magno ait: Qm̄ quis in nubibꝰ equabit̄
dño? Intelligimꝰ fratres nubes iſtas ſicut
celos p̄dicatores eſſe veritatis: ꝓphetas:
apoſtolos: annūciatores verbi dei. Nā iſta
omnia genera p̄dicatoꝝ nubes eſſe dictas
ex illa ꝓphetia intelligimꝰ: vbi deus iratus
vinee ſue dixit: Mādabo nubibꝰ meis ne
pluant ſup eam imbrē. Quā vineā expli-
cat ⁊ deſignat aptiſſime dicens: Vinea dñi
ſabaoth domꝰ iſrael eſt. Ne tu aliter intelli
gas vineā: ⁊ relictis omnibꝰ ſignificatis ter
ram ſcruteris: Vinea inq̄t dñi ſabaoth do-
mus iſr eſt. Nõ intelligat aliud: ſed intelli
gat domꝰ iſrael ſe eſſe vineā meā: ſe intelli-
gat mihi nõ dediſſe vuā ſed ſpinas: ſe intel
ligat igratā extitiſſe plātatori atq̄ʒ cultori:
ingratam extitiſſe irrigatori. Ergo ſi vinea
dñi ſabaoth domꝰ iſrael eſt: quid dixit ira-
tus? Mādabo nubibus meis ne pluāt ſup
eam imbrē. Et reuera ita fecit: Miſſi ſunt
apoſtoli tanq̄ʒ nubes vt pluerent iudeis: ⁊
illi verbū dei repellētes: q̄a ꝓ vuis ſpinas
dederunt: dixerunt apoſtoli: Ad vos miſſi
eramꝰ: ſed qꝛ reppuliſtꝭ verbū dei: imus ad
gētes. Ex illo cepērūt nubes nõ pluere plu
uiam ſup vineā illam. Si igit̄ nubes p̄dica
tores ſunt veritatis: queramꝰ primo quare
ſint nubes: Ideꝫ quippe celi: idem nubes:
celi ꝓpter fulgorem veritatis: nubes ꝓpter
occulta carnis. Nubes enī oīes nebuloſe
ſunt ꝓpter mortalitatē: ⁊ veniūt ⁊ tranſeūt
ꝓpter ipa occulta carnis: id eſt occulta nu-
biū. Ait apl̄us: Nolite ante tempꝰ quicq̄ʒ
iudicare: donec veniat dñs ⁊ illumiābit ab
ſcõdita tenebrarū. Nūc ḡ quid loquat̄ hõ
vides: quid geſtet in corde: nõ vides. Qđ
exprimit̄ de nube vides: qđ ſeruat̄ in nube
nõ vides. Cuiꝰ enī oculi nubem penetrāt?
Ergo nubes in carne p̄dicatores veritatꝭ:
Venit ⁊ ipe omniū creator i carne. Sed q̄s
i nubibus equabit̄ dño? † **Et quis ſimi-
lis erit dño in filijs dei?** Ergo nemo i   Alia lra. † nõ habet.
filijs dei: ſimilis erit filio dei. Et ipe dictus
eſt filius dei: ⁊ nos dicti ſumus filij dei. Sꝫ
q̄s ſimilis erit dño in filijs dei? Ille vnicus
nos multi: Ille vnꝰ: nos i illo vnū: Ille na-
tus: nos adoptati. Ille ab eterno filꝰ vni-
genitus ꝑ naturā: nos a tpe facti ꝑ gratiā.
Ille ſine vllo peccato: nos per illū liberati
a peccato. Quis ergo in nubibus equabit̄
dño: aut q̄s ſimilis erit dño i filijs dei? Di-
cimus nubes ꝓpter carnē: ⁊ ſumus p̄dica-
tores veritatis ꝓpter imbrē nubium. Sed
caro nr̄a aliter venit: caro illiꝰ aliter. Dici-
mur ⁊ filij dei: ſed ille aliter filius dei. Illiꝰ
nubes ex virgie: ille filꝰ ex eternitate equa-
lis patri. Quis ergo in nubibꝰ equabit̄ do-
mino: aut q̄s ſilis erit dño in filijs dei? Di-
cat ipe dñs vtrū ſimilē inueniat. Quē me
dicūt homies eſſe filiū homis? Ecce enī: qꝛ
videor: qꝛ cõſpicior: qꝛ inter vos ambulo:
⁊ fortaſſe p̄ſentia vilui: dicite: quē me dicūt
homies eſſe filiū homis? Certe q̄ filiū homi
nis vident: nubē vident: dicant vel dicite:
quē me dicūt homies eſſe. Et reſponderūt
dicta hominū: Alij dicunt Hieremiā: alij
Heliam: alij Iohannē baptiſtam: aut vnū
ex prophetis. Nominate ſunt multe nubes
⁊ filij dei. Etenim quia iuſti et ſancti: vtiq̄ʒ
⁊ ipſi filij dei: Hieremias: Helias: Iohan-
nes: filij dei: et nubes: quia p̄dicatores dei.
Dixiſtis q̄s nubes me hoīes eſſe putēt: ⁊ in
q̄bus filijs dei me hoīes numerēt: dicite et
vos: quē me dicitis eſſe. Rñdēs Petrꝰ ꝓ
omnibꝰ: pro vnitate vnꝰ: Tu es inq̄t chri-
ſtus filius dei viui. Quoniā quis in nubi-
bus equabit̄ domino: aut quis ſimilis erit
domino inter filios dei? Tu es chriſtus fi-
lius dei viui: non quomõ filij dei: qui tibi
nõ equātur. Veniſti in carne: ſed nõ quo-
modo nubes que tibi non equātur. Quis
enim tu: cui reſpondet̄: Tu es chriſtus fi-
lius dei viui: quem putauerunt alij homi-
nes non ſancti: non iuſti: vnū ex ꝓphetis:
aut Heliam: aut Hieremiā: aut Iohannē
baptiſtā? Quis ergo es tu? Audi quod ſe-

Alia lra. quitur. Deus† glorificādus i cōſi-
† q̄ glorificat. lio †iuſtoꝝ: Quis ḡ in nubib⁹ eq̄bit dn̄o:
† ſanctoꝝ. aut q̄s ſilis erit dn̄o in filijs dei: qm̄ ille deus
eſt glorificād⁹ i cōſilio iuſtoꝝ: Qm̄ nō pn̄t
eq̄les illi eſſe: cōſiliū ipoꝝ ſit credere in illū.
Qm̄ nō pn̄t eq̄les illi eſſe nubes ⁊ filij dei:
reſtat ꝯſiliū aīe hūane fragilitatꝭ: vt q̄ glīaꝭ
Alia lra. in dn̄o gloriet̄. De⁹ glorificādus ē in ꝯſilio
† ſuper. iuſtoꝝ. Magn⁹ ⁊ terribilis †in oēs q̄
in circuitu ei⁹ ſunt. Vbiqꝫ deus. Qui ḡ
in circuitu ei⁹ ſunt: q̄ vbiqꝫ eſt: Si em̄ habet
aliquos in circuitu: q̄ſi vndiqꝫ finit⁹ intel-
ligit̄. Porro ſi verū dictū eſt: a deo ⁊ de deo:
magnitudinis eius nō eſt finis: q̄ remanēt:
qui ſunt i circuitu ei⁹: niſi q2 ille q̄ vbiqꝫ eſt:
voluit p̄ carnē in vno loco naſci: in vna gē
te cōuerſari: i vno loco crucifigi: ex vno lo-
co reſurgere: ex vno loco in celū aſcēdere:
Vbi hoc fecit: in circuitu ei⁹ gentes ſūt. Si
ibi remaneret: vbi iſta fecit: nō eſſet magn⁹
⁊ terribilis i oēs q̄ in circuitu ei⁹ ſūt. Quia
v̇o ibi ſic p̄dicauit: vt inde ſui nomīs mitte
ret p̄dicatores p̄ oēs gentes toto orbe ter-
rarū faciēdo miracula p̄ ſeruos ſuos: fact⁹
ē magn⁹ ⁊ terribilis in oēs q̄ in circuitu ei⁹
ſunt. Dn̄e de⁹ virtutū q̄s ſilis ti-
bi: potens es dn̄e ⁊ veritas tua in
circuitu tuo. Magna potētia tua: tu fe-
ciſti celū ⁊ terrā ⁊ oīa q̄ in eis ſunt: ſed plus
eſt miſericordia tua q̄ exhibuit veritatē in
circuitu tuo. Si em̄ ibi ſolū p̄dicareris vbi
naſci: vbi pati: vbi reſurgere: vn̄ aſcēdere
voluiſti: impleta eſſet illa veritas pmiſſi dei
ad ꝯfirmādas pmiſſiōes patrū: ſed nō im-
pleret̄: Gentes aūt ſup miſericordia glori-
ficare deū: niſi illa veritas expāderet̄: ⁊ ab
illo loco vbi apparere voluiſti i circuitu dif
funderet̄. Tu quidē illo loco de nube ꝓpria
intonuiſti: ſ; ad rigandū i circuitu gentiū:
alias nubes miſiſti. Vere potens impleſti
q̄ð dixiſti: Amodo videbitis filiū hoīs
venientē i nubib⁹ celi. Potēs es dn̄e ⁊ ve-
ritas tua in circuitu tuo. Sed cū cepit veri
tas tua in circuitu predicari: vtiqꝫ fremue
rūt gentes: ⁊ ꝓpli meditati ſunt inania: aſti-
terūt reges tre: ⁊ p̄ncipes ꝯuenerūt in vnū
aduerſus dn̄m: ⁊ aduerſ⁹ chriſtū ei⁹. Vtiqꝫ
cum cepiſſet veritas tua p̄dicari in circuitu
tuo: tanq̄ꝫ venires ad ducendā ꝯiugem ex
alienigenis: occurrit leo fremēs ⁊ ſuffocat⁹
ē a te. Hoc em̄ p̄figuratū eſt i Samſon: et
illis verbis meis ſine nomīe illi⁹ dictis non
acclamaretis: niſi agnoſceretis. Audiſtis
em̄ vt illi q̄ ſoletis cōplui a nubib⁹ dei: ergo

veritas tua i circuitu tuo. Sed qn̄ ſine pſe-
cutionib⁹: qn̄ ſine ꝯtradictionib⁹: cū dictū
ſit: eum natū in ſignū cui cōtradicit̄: Quia
ergo illa gens vbi naſci: vbi cōuerſari vo-
luiſti: tanq̄ꝫ terra erat ſepata a fluctib⁹ gen-
tiū: vt appareret arida cōpluenda: relique
aūt gentes mare erāt in amaritudine ſteri-
litatis ſue: q̄d facient p̄dicatores tui ſpargē-
tes veritatē tuā in circuitu tuo: qm̄ fremūt
fluctus maris: q̄d facient: Tu dn̄aris
poteſtati maris: Nā q̄d fecit mare ſeui
endo: niſi diē quē hodie celebram⁹. Mar-
tyres occidit: ſemīa ſanguis ſpargit: ſeges
eccleſie pullulabit. Secure ḡ p̄gāt nubes:
diffundāt veritatē tuā in circuitu tuo: non
timeāt rabidos fluct⁹: Tu dn̄aris poteſta-
ti maris. Mouet̄ quidē mare: ⁊ cōtradicit
mare: pſtrepit mare: ſed fidelis deus q̄ non
vos ſinat tēptari ſup̄ id q̄ð poteſtis. Quia
ergo fidelis ē qui nō vos ſinat tēptari ſup̄
id q̄ð poteſtiſ. Motū aūt fluctuū eius
tu mitigas. Deniqꝫ vt placaretur mare:
imo vt eneruaret̄ rabies maris: quid in ipo
mari feciſti: Tu hūiliaſti ſicut vulne-
ratum ſuperbū: Eſt quidā ſupbus dra
co in mari: de quo alia ſcriptura dicit: mā-
dabo draconi ibi vt mordeat eū. Eſt dra-
co de quo dicit̄: draco hic quē finxiſti ad il-
ludendū ei: cui⁹ caput cōtundit ſup aquā.
Tu inq̄t hūiliaſti ſicut vulneratū ſupbum.
Hūiliaſti te: ⁊ hūiliatus ē ſupbus. Super-
bus etiā p̄ ſupbiā: ſupbos tenebat: hūiliat⁹
ergo magnus: credēs autē in eū factus eſt
paru⁹. Dū nutrit̄ paru⁹ exēplo magnificati
p̄ui q̄ð tenebat diabol⁹ p̄didit: q2 ſupb⁹ nō
niſi ſupbos tenebat. Dato tanto humilita-
tis exemplo: didicerūt homines damnare
ſuperbiam ſuam: imitari humilitatem chri-
ſti. Ita ergo ille perdendo q̄s tenebat etiā
ipſe humiliatus eſt: non correctus ſed pro-
ſtratus: Tu humilaſti ſicut vulneratum ſu-
perbum. Humiliatus es ⁊ humiliaſti: vul-
neratus es ⁊ vulneraſti. Neqꝫ em̄ eum nō
vulneraret ſanguis tuus qui effuſus eſt: vt
deleret chirographum peccatorum. Unde
enim ſuperbiebat: niſi quia cautionem con
tra nos tenebat: Hanc tu cautionem: hoc
chirographum tuo ſanguine deleuiſti. Illū
ergo vulneraſti: cui tot abſtuliſti: Vulnera
tum enim intelligas diabolum: non pene-
trata carne quam non habet: ſed percuſſo Alia lra.
corde vbi ſuperbus eſt. †Et in brachio † nō habet.
virtutis tue diſperſiſti inimicos tu-
os. Tui ſūt celi ⁊ tua ē terra: A te

pluant: ſuper tuam pluant. Tui ſunt celi ꝑ
quos predicata eſt veritas in circuitu tuo:
tua eſt terra que excipit veritatē in cirtuitu
Alia lra. tuo. Deniq̧ qd ď illa pluuia factū ē: Or-
†terre. bē †terraꝝ ⁊ plenitudinē ei⁹ tu fun-
†mare. daſti: aquilonē ⁊ †maria tu creaſti.
Nō eñ aliquid cōtra te valet: ꝯtra creato-
rem ſuū. Et malicia quidē ſua ꝑ ſue volū-
tatis ꝑuerſitatē ſeuire poteſt mūdus: nūq̄
tamē excedit modū poſitum a creatore qui
fecit omnia. Quid ergo timeo aquilonē?
Quid timeo maria? Eſt quidē in aquilone
diabol⁹: qui dixit: Ponā ſedē meā in aq̄-
lone: ⁊ ero ſimilis altiſſimo: ſed hūiliaſti ſicut
vulneratū ſupbū. Ergo qđ i illis tu feciſti:
plus valet ad dñationē tuā: q̄ illoꝝ volū-
tas ad maliciā ſuam. Aquilonē ⁊ maria tu
creaſti. Thabor ⁊ hermon in no-
mine tuo exultabūt. Montes iſti intel
ligunť: ſed aliq̄d ſignificant. Thabor ⁊ her
mon in nomīe tuo exultabunt. Thabor in-
terp̄tari dicit: veniens lumen. Sed vñ ve-
nit lumen: de quo dictū eſt: Vos eſtis lu-
men mundi: niſi ab illo de quo dictum eſt:
Erat lumen verū quod illumiat omnē ho-
minē venientē in hunc mundū? Illud ergo
lumen: quod eſt lumen mūdi ab illo lumīe
venit quod nō aliunde accendiť: vt timen-
dum ſit ne extinguať. Ergo venit lumē ab
illo: lucerrna illa que nō ponit ſub modio:
ſed ſuper candelabrū: veniens lumen tha-
bor. Hermon interpretať anathema eius.
Merito venit lumen: ⁊ factum eſt anathe-
ma eius. Cui⁹ niſi diaboli vulnerati ſupbi?
Ut ergo illumiaremur abs te: datum eſt vt
anathema nobis eſſet: qui nos in ſuo erro-
re ⁊ ſupbia detinebat: a te nobis eſt. Ergo
thabor et Hermon in nomine tuo exulta-
bunt: nō in meritis ſuis: ſed in nomīe tuo.
Dicent eñ iſti: Nō nobis domine nō no-
bis: ſed nomini tuo da gloriā: ꝓpter mare
ſeuiens: ne forte dicant gentes: vbi ē deus
eorum. Tuū brachiū cum potentia.
Nemo ſibi aliquid arroget: tuū brachium
Alia lra. cū potentia. A te facti ſumus: a te defenſi
†Firmeť. ſumus. Tuū brachiū cū potentia. †Cō
firmeť manus tua ⁊ exalteť dexte-
ra tua: iuſticia ⁊ iudiciū p̄paratio
ſedis tue. Apparebit i fine iuſticia tua et
iudiciū tuum: nūc occulta ſunt iſta. Et de
iudicio tuo diciť i alio pſalmo: Pro occul
tis filij: erit manifeſtatio iudicij tui et iuſti-
cie tue. Ponenť quidā ad dexterā: ⁊ qui-
dam ad ſiniſtram: et expaueſcent infideles
cum viderint qđ modo irridentes nō cre-
dunt: gaudebūt iuſti cum viderint qđ mō
non vidētes credunt. Iuſticia ⁊ iudicium
preparatio ſedis tue. Utiq̧ in die iudicij:
Nūc ergo quid? Miſericordia ⁊ ve- Alia lra.
ritas †p̄eunt faciem tuam: Prepara- †p̄cedent.
tionē ſedis tue. Iuſticiā tuā ⁊ iudiciū tuū
vētuꝝ timerē: niſi antecederet te miſericor-
dia ⁊ veritas tua. Quid timeā in fine iudi-
cia tua: quādo p̄cedente miſericordia tua
deles peccata mea: et exhibendo veritatē
imples ꝓmiſſa tua? Miſericordia ⁊ veritas
tua p̄eunt faciem tuam. Uniuerſe inq̄t vie
domini miſericordia ⁊ veritas. In his om-
nibus nō exultabim⁹: aut qđ exultam⁹ ca-
piem⁹: aut v̄ba ſufficient leticie noſtre: aut
lingua idonea erit explicare gaudiū nr̄m?
Si ergo nulla verba ſufficiūt. Beat⁹ po- Alia lra.
pulus †ſciens iubilationē. O beate †qui ſcit.
popule: putas intelligis iubilatōem? Nullo
modo beat⁹ es: niſi intelligas iubilationē.
Quid eſt intelligas iubilationē? Scias vñ
gaudeas: quod v̄bis explicare nō poſſis.
Gaudiū eñ tuum nō de te: vt qui gloriant
in domino glorient. Noli ergo exultare in
ſuperbia tua: ſed i gratia dei. Vides ipam
gratiā tantā eſſe: cui lingua explicande nō
ſit idonea: ⁊ intellexiſti iubilationē. Deni-
q̧ ſi intellexiſti in gratia iubilationē ipſius
gratie: audi cōmēdationē. Beat⁹ certe po
pulus ſciēs iubilationē. Quā iubilationē?
Vide ſi nō de gratia: vide ſi non de deo: et
oīno non de te. Dñe in lumīe vult⁹
tui ambulabūt: Thabor ille veniēs lu-
men: niſi in lumine vultus tui ambulet: vē-
to ſupbie lucerna extinguiť. Dñe in lumīe
vultus tui ambulabūt. Et ī nomīe tuo
exultabūt tota die. Thabor ille ⁊ her-
mon in nomine tuo exultabunt. Si volunt
tota die in nomīe tuo: ſin autē: exultabūt in
nomine ſuo: nō tota die exultabunt. Non
eñ in gaudio ꝑſeuerabūt quādo de ſeipſis
gaudebūt: ⁊ per ſuperbiā cadent. Ergo vt
tota die exultent: in nomine tuo exultabūt.
Et in iuſticia tua exaltabunť. Non
in ſua iuſticia: ſed in tua: ne ſint zelum dei
habentes: ſed non ſm̄ ſcientiam. Quidam
enim notantur ab apoſtolo quod zelum dei
habeant: ſed non ſm̄ ſcientiam. Ignoran-
tes dei iuſticiam: et ſuam iuſticiam volen-
tes cōſtituere: et nō in lumīe tuo exultātes
iuſticie dei nō ſunt ſubiecti. Sed vñ? Quia
zelū dei habēt: ſed nō ſm̄ ſcientiā. Popul⁹
aūt ſciens iubilationē: illi eñ nō ſm̄ ſcien-

tiam. Beatus autē populus nō neſciens:
ſed ſciens iubilationē: vnde debet iubila-
re: vnde debet exultare: niſi in nomine tuo
ambulās in lumīe vult⁹ tui: Et exultari q̄-
dem merebit̄: ſed in tua iuſticia. Auferat d̄
medio iuſticiā ſuam: ꝛ humiliet̄: veniet dei
iuſticia ꝛ exaltabit̄. Et in iuſticia tua exalta
bunt̄. Quoniā gloria virtutis eo-
rū tu es: ꝛ in bn̄placito tuo exalta-
Alia lr̄a. bit̄ cornu noſtrū. Quia tibi bn̄placuit:
† Quia nō q꞉ nos digni ſumus. † Qm̄ dn̄i eſt
† aſſumptio noſtra. † ſuſceptio: Nam ego vt cumulus arene
impulſus ſuꝫ vt caderem: ꝛ cecidiſſem: niſi
dn̄s ſuſcepiſſet me. Qm̄ dn̄i eſt ſuſceptio.
Et ſancti iſrael regis noſtri. Ipe ſuſ
ceptio: ipſe te illumiat: in eius lumīe tutus
es: in eius lumīe ambulas: iuſticia eius ex-
altaris: ip̄e te ſuſcepit: infirmitatē tuam ip̄e
Alia lr̄a. cuſtodit: ip̄e te facit robuſtū de ſe: nō de te.
† viſione. Tūc locut⁹ es in † aſpectu † filijs tuis
† ſanctis ꝛ dixiſti: Locut⁹ es in aſpectu tuo: reue-
laſti hoc ꝓphetis tuis. Ideo locut⁹ es eis ī
aſpectu: id eſt in reuelatiōe: vn̄ ꝓphete vi-
dētes dicebant̄. Viderunt quiddā int⁹ qd̄
dicerēt foris: ꝛ ī occlto audierāt qd̄ palā p̄di
Alia lr̄a. cauerūt. Tūc locut⁹ es ī aſpectu filijs tuis
† in potente. ꝛ dixiſti. Poſui adiutoriū † ſup potē-
† Et tem: Intellexiſti quē potentē: † Exaltaui
† plebe mea. electū de † pp̄lo meo. Intelligit̄ quē ele
ctū: quē iā gaudetis exaltatū. ¶ Inueni
Alia lr̄a. Dauid ſeruū meū: Iuſtū Dauid: ex ſe
† nō habet. mine Dauid. † In oleo ſācto meo vn-
xi eum. De illo em̄ dicit̄: Vnxit te deus
de⁹ tuus: oleo exultatiōis p̄ pticipib⁹ tuis.
¶ Manus em̄ mea auxiliabit̄ ei: ꝛ
brachiū meū cōfirmabit eū. Scd̄m
qd̄ ſuſceptio homis facta eſt: ſm̄ qd̄ caro ī
vtero virginis aſſumpta eſt: ſm̄ qd̄ ab illo
qui in forma dei equalis ē patri: forma ſer-
Alia lr̄a. ui ſuſcepta eſt: ꝛ fact⁹ eſt obediens vſq̄ ad
† Nihil. mortē: mortē aūt crucis. † Nō ꝓficiet
inimicus in eo: Seuit quidē inimic⁹: ſ
nō ꝓficiet ī eo. Solet quidē nocere: ſed nō
nocebit. Quid eſt ḡ quod affliget: Exerce
bit: nō nocebit. Proderit ſeuiendo: quia ī
quos ſeuit coronabunt̄ vincēdo. Quid. n.
vincit̄: ſi nihil cōtra nos ſeuit: Aut vbi ad-
iutor nr̄ deus: ſi nos nō dimicamus: Ini-
micus ḡ faciet qd̄ ſuū eſt. Sed non ꝓficiet
inimic⁹ ī eo. Et fili⁹ iniq̄tatis nō ap-
Alia lr̄a. ponet nocere ei. ¶ Et cōcidā inimi
† ipſius. cos ei⁹ a facie † illi⁹. Cōcidunt̄ a ꝯſpira-
tiōe ſua: ꝛ qd̄ credūt cōcidunt̄. Paulatim
enim credūt: tanq̄ cōminuto capite vituli

venient in potū pp̄li dei. Cōminuit em̄ ca-
put vituli Moyſes: ꝛ ſparſit in aqua: ꝛ de-
dit bibē filijs iſrael. Cōminuūtur oēs infi-
deles: credūt paulati: ꝛ a populo dei bibū
tur: in corpus chriſti traijciunt̄. Et cōcidā Alia lr̄a.
inimicos eius a facie illius. Et † eos qui † odiētes eum
oderūt eum fugabo. Fugabo ne noce- in fugā cōuer-
ant. Sed fugatoꝝ iſtorū forte aliqui dicūt. tam.
Quo ibo a ſpiritu tuo: ꝛ a facie tua quo fu
giā: Et vidētes nō ſe habere quo fugiāt ab
omnipotēte: ꝯuerſi fugiūt ad omnipotētē.
Et eos q̄ oderūt eum fugabo. ¶ Et veri-
tas mea ꝛ miſericordia mea cū ip̄o Alia lr̄a.
† eſt: Vniuerſe vie domini miſericordia et † nō habet.
veritas. Memētote quātū poteſtis: q̄ ſex
nobis cōmēdent̄ duo hec: vt reddam⁹ illa
deo. Sicut em̄ ip̄e exhibuit nobis miſeri-
cordiā: vt deleret peccata noſtra: ꝛ verita-
tem vt impleret ꝓmiſſa ſua: ſic ꝛ nos ambu
lantes in via eius debem⁹ ei reddere miſe-
ricordiā ꝛ veritatē: miſericordiā vt miſero-
rū miſereamur: veritatē vt nō inique iudi-
cemus. Non tibi tollat veritas miſericor-
diā: nec miſericordia impediat veritatem.
Si em̄ p̄ miſericordiā iudicaueris ꝯtra ve-
ritatē: aut quaſi rigida veritate oblit⁹ fue-
ris miſericordiā: nō ambulabis in via dei
vbi miſericordia ꝛ veritas occurrerūt ſibi.
Et in nomine meo exaltabit̄ cornu
eius. Quid opus eſt vt imoremur: Chri-
ſtiani eſtis: chriſtū agnoſcite. ¶ Et ponā
in mari manū eius: Hoc eſt dn̄abitur
gentibus. Et in fluminib⁹ dexteram
eius. Flumina currūt in mare: cupidi ho
mines in amaritudinē hui⁹ ſeculi ꝓlabunt̄:
omnia tn̄ genera iſta chriſto ſubdita erunt.
¶ Ipe inuocabit me pater me⁹ es
tu: deus meus et ſuſceptor ſalutis
mee. ¶ Et ego primogenitū ponā Alia lr̄a.
† eum: excelſum † apud reges terre. † illum.
Martyres noſtri quoꝝ natalicia celebra- † pre regib⁹.
mus ſanguinē ſuum ꝓpter hec credita: et
nōdum viſa fuderunt: quāto fortiores nos
eſſe debem⁹ videndo p̄ quod illi credide-
runt. Excelſum eniꝫ apud reges terre. Illi
nōdum viderunt chriſtū: adhuc principes
cōueniebant in vnum aduerſus dominū ꝛ
aduerſum chriſtum eius. Nōdum impletū
erat quod in ip̄o pſalmo ſequit̄: Et nūc re-
ges intelligite: erudimini omnes qui iudi-
catis terram. Iam ergo factus eſt chriſtus
excelſus apud reges terre. ¶ In eternū
ſeruabo illi miſericordiā meam: et
teſtamētū meū fidele ip̄i. Propt̄ ip̄m

fidele teſtamētū: in ipſo mediatū ē teſtamē
tū: ipſe mediator teſtamenti: ipſe ſignator
teſtamēti: ipſe fideiuſſor teſtamēti: ipe teſtē
teſtamēti: ipſe hēditas teſtamēti: ipſe cohe
res teſtamenti. **Et ponam in ſeculū
ſeculi ſemen eius:** Non tantū in hoc ſe
culo: ſed in ſeculū ſeculi: quo tranſibit vti
qȝ ſemen ei⁹. Que ē hereditas ei⁹? Semen
Abrae qḋ eſt chriſt⁹. Si aūt vos chriſti: er
go Abrae ſemē eſtis: ꝛ ſi ineternū acceptu
ri hereditatē: ponet in ſeculum ſeculi ſemē
eius. **Et thronū eius ſicut dies celi.**
Throni regum terrenorū ſicut dies terre.
Alij ſunt dies celi: alij ſunt dies terre. Di
es celi anni ſunt illi: de quib⁹ dicitur: Tu
autē idem ipſe es ꝛ anni tui nō deficiēt. Di
es terre ſuccedentib⁹ vrgentur: p̄cedentes
excludunt: nec q̄ ſuccedūt manent: ſed ve
niūt vt eāt: ꝛ pene anteq̄ veniāt eunt. Iſti
ſūt dies terre. Dies aūt celi qui ꝛ vn⁹ dies
celi: ꝛ illi anni nō deficientes: nec initiū ha
bent: nec terminū: nec vllus dies ibi angu
ſtatur inter heſternū ꝛ craſtinū. Nemo ibi
expectat futurū: nemo ibi perdit preteritū:
ſed dies celi ſemꝑ p̄ſentes ſūt: vbi erit thro
nus eius ineternū. ¶ Quod reſtat: ſi pla
cet ſeruemus. Qm̄ longus eſt pſalmus: ꝛ
adhuc vobiſcū aliq̄d in nomine chriſti ac
turi ſumus. Reficite ḡ vires: nō dico ani
mi veſtri: nā video q̄ animo infatigabiles
eſtis. Sed ꝓpter ſeruos anime vt durēt in
miniſterio corpa veſtra: aliquātulū reficie
mini. Et refecti: ad cibos redite.

¶ Sermo quintus: de ſcḋa parte eiuſdem
pſalmi.

Ad reliqua pſalmi de quo in matu
tino locuti ſum⁹ animū intēdite: ꝛ
pium debitū exigite: eo reddituro
ꝑ nos: qui fecit ꝛ nos ꝛ vos. Dn̄s chriſtus
in ſuꝑioribus pſalmi ex ꝓmiſſo dei annun
ciabat: ꝛ adhuc in his verbis etiā que tra
ctaturi ſumus ipſe annūciatur. De illo eñ
int̄ cetera paulo ſuꝑius dictū erat: Et ego
primogenitū ponam eū: excelſum apud re
ges terre. Ineternū ſeruabo illi miſericor
diaȝ meā: ꝛ teſtamentū meū fidele ipſi. Et
ponā in ſeculū ſeculi ſemē eius: ꝛ thronuȝ
eiu⁹ ſicut dies celi. De his ꝛ de oībus ſuꝑ
Alia lr̃a. ab ipſo exordio que potuim⁹ diximus. Se
† autem. quitur autē. ¶ **Si † dereliquerint filij
Alia lr̃a. eius legē meaȝ: ꝛ in iudicijs meis
† iuſticias. nō ambulauerint.** ¶ **Si † iuſtificati
ones meas ꝓphanauerit: ꝛ māda
ta mea nō cuſtodierit.** Viſitabo
in v̄ga iniquitatē eoꝝ: ꝛ in † flagel Alia lr̃a.
lis delicta eorum. **Miſericordiā** † verberibus
vero meam nō diſpergam ab eo: peccata.
**neqȝ nocebo ī veritate mea. Ne
qȝ prophanabo teſtamentū meuȝ:
ꝛ que ꝓcedunt de labijs meis nō** Alia lr̃a.
† reprobabo. Magnū firmamentū: fir † faciā irrita.
mamētū ꝓmiſſiōis dei. Filij h⁹ Dauid: filij
ſūt ſponſi. Omnes ḡ chriſtiani filij eius di
cūtur. Multū eſt autē quod ꝓmittit deus:
q̄ ſi chriſtiani: hoc eſt filij eius dereliq̄ue
rint inquit legē meā: ꝛ in iudicijs meis nō
ambulauerint: ſi iuſtificationes meas pro
phanauerint: ꝛ mandata mea nō cuſtodie
rint: nō cōtemnā eos: neqȝ in perditionem
dimittā eos. Sed quid faciā? Viſitabo in
virga iniquitates eorū: ꝛ in flagellis delic
ta eorū. Non ergo tantū miſericordia vo
cantis eſt: ſed ꝛ verberātis ꝛ flagellantis.
Sit itaqȝ manus paterna ſuꝑ te: ꝛ ſi filius
bonus es: noli repellere diſciplinā patris
tui. Quis eſt eñ filius cui nō dat diſcipli
nā pater eius? Det diſciplinā dum nō au
ferat miſericordiā. Cedat cōtumacē: dum
tamē reddat hereditatē. Tu ſi ꝓmiſſa pa
tris bene agnouiſti: non timeas flagellari
ſed exheredari. Quē eñ diligit deus cor
ripit: Flagellat autē omnē filium quē reci
pit. Peccator filius dedignat̄ flagellari:
cum ſine peccato videat vnicū flagellatū.
Viſitabo ergo ait in virga iniquitates eo
rum. Sic ꝛ Apoſtolus cōminatur. Quid
vultis? In virga veniaȝ ad vos? Abſit vt
dicerent pij filij: ſi cū virga ventur⁹ es: no
li venire. Melius eſt eñ erudiri in virga
patris: q̄ in blandimēto perire predonis.
Viſitabo inquit in virga iniquitates eoꝝ:
ꝛ in flagellis delicta eorū. Miſericordiaȝ
vero meā non diſpergā ab eo. A quo? Ab
illo ſcȝ Dauid cui talia ꝓmiſi: quem vnxi
in oleo ſancto meo p̄ ꝑticipibus ſuis. Ag
noſcitis eū a quo nō diſperget deus miſeri
cordiā ſuā. Ne quis forte ſollicit⁹ dicat: qm̄
quidē chriſtū dicit: a quo ſe miſericordiaȝ
ſuam nō diſperſurū eſſe confirmat. Quid
ego peccator? Nunq̄d eñ hoc dixit: Mi
ſericordiā aūt meā nō diſpergā ab eis? Vi
ſitabo inquit in virga iniq̄tates eoruȝ: ꝛ in
flagellis delicta eorū. Expectabas ad ſe
curitatē tuā: miſcḋiam vero meā nō diſper
gam ab eo. Et quidē hoc nōnulli codices
habent: ſed emēdatiores nō habent: tn̄ ꝛ q̄
hoc habent nihil ab re habēt. Quomō eñ
a chriſto miſericordiā ſuam nō diſpergit?

Nunquid ipſe ſaluator corporis: vel in terra:
vel in celo peccauit: qui ſedet ad dexteram
eius: ⁊ interpellat pro nobis. A chriſto tñ
ſed a mēbris eius: a corpe eius qḋ eſt ec-
cleſia. Sic eñ ꝓ magno dič qḋ ab illo nō
diſpergat miſcḋiam ſuā: quaſi nō agnoſci
mus vnigenitū filiū qui eſt in ſinu patris.
Nō eñ ꝓ pſona ſua ibi cōparatur homo:
ſed vna pſona eſt de⁹ ⁊ homo. Ergo ab eo
nō diſpergit miſericordiā ſuā: cū a mēbris
eius: cū ab eius corpore nō diſpergit miſe
ricordiā ſuā: in quo ⁊ ipſe in terra pſecutio
nes patiebat̃ cū iam ſederet in celo: ⁊ de ce
lo clamabat: Saule ſaule: nō quid pſeque
ris ſeruos meos: nec quid pſequeris ſanc-
tos meos: nec quid pſequeris diſcipulos
meos: ſed qḋ me pſequeris. Sicut ergo cū
eum ſedentē in celo nemo pſequeretur cla
mauit: quid me pſequeris: cū caput mem-
bra ſua cognoſceret: ⁊ a cōpage corpis ſui
caput caritas nō ſeparet: ſic cū miſericor-
diam ſuā nō diſpergit ab eo: a nobis vtiq̄
nō diſpergit qui ſumus mēbra ei⁹ ⁊ corp⁹
eius: nec ideo tñ debemus ſecuri peccare:
⁊ pruerſe nobis polliceri: qm̃ q̄cquid feceri
mus nō perim⁹. Sunt eñ quedā peccata:
⁊ quedā iniq̄tates: de quib⁹ quidē differē
atq̄ diffinire: aut impoſſibile nobiſ eſt: aut
ſi iam eſſet poſſibile certe tempori longū eſ
ſet. Nemo. n. pōt ſe dicere eē ſine pctō: q̄
ſi dixerit mentiet̃. Si eñ dixerim⁹ quia pec
catū nō habem⁹: noſmetipſos decipim⁹: ⁊
veritas in nobis nō eſt. Ergo vnuſq̄ſq̄ ꝓ
peccatis ſuis neceſſario flagellat̃: ſed ab eo
ſi chriſtian⁹ eſt dei miſcḋia nō diſpergitur.
Plane ſi in tantas ieris iniquitates vt re-
pellas a te virgā verberātis: ſi repellas ma
nū flagellātis: ⁊ d̄ diſciplina dei indigneris:
⁊ fugias a patre cedente: ⁊ nolis cū verbe-
rantē patrē pati: q̄ nō parcit peccanti: tu
te alienaſti ab hereditate: ipſe te nō abiecit.
Nā ſi maneres flagellatus: nō remaneres
exheredat⁹. Miſcḋiā vo inq̄t meā nō diſp
gā ab eo: neq̄ nocebo in vitate mea. Ad h̄
eñ nō diſperget miſcḋia liberātis: vt nō no
ceat veritas vindicātis. Neq̄ ꝓphanabo
teſtamentū meū: ⁊ que ꝓcedunt de labijs
meis nō reprobabo. Nō q̄ filij ei⁹ peccāt:
iō ego mēdax inueniar: ꝓmiſi facio. Po-
ne q̄ volūt illi etiā cū deſperatione pecca-
re: ⁊ ſtare oīno in peccato: vt offendāt ocu
los patris: ⁊ exheredittari mereant̃: nonne
ipſe eſt de⁹: de quo dictū eſt: De lapidib⁹
iſtis ſuſcitabit filios Abrae. Itaq̄ dico vo-
bis fratres: multi chriſtiāi tolerabilit̃ pec-
cant: multi flagello a peccato corrigūtur: ⁊
emendant̃: ⁊ ſanant̃: multi oīno auerſi du-
ra ceruice obnitētes aduerſus diſciplinam
patris: ⁊ ipſam oīno dei hereditatē recuſan
tes: habētes tñ ſignū chriſti: eūt in tales in
iq̄tates: vt nō poſſit niſi recitari cōtra eos:
qm̃ qui talia agūt regnū dei non poſſide-
būt. Nō tñ ꝓpter hos remanebit chriſtus
ſine hereditate: nō ꝓpter paleā etiā frumē
ta interibūt: nō ꝓpter piſces maloſ nihil ex
illa ſagena mittetur in vaſcula. Nouit do-
minus qui ſunt ei⁹. Secur⁹ eñ ꝓmiſit qui
nos anteq̄ eſſemus p̄deſtinauit: quos aūt p̄
deſtinauit illos ⁊ vocauit: quos aūt voca-
uit ipſos ⁊ iuſtificauit: quos aūt iuſtifica-
uit illos ⁊ glorificauit. Peccēt quātū vo-
lunt deſpati: reſpondeāt mēbra chriſti: Si
deus ꝓ nobis q̄s ꝯtra nos. Nō ergo noce
bit de⁹ in veritate ſua: nō erit fallax: nec ꝓ
phanabit teſtamentū ſuū. Manet imobi-
le teſtamentū eius: q̄ ipſe ſibi p̄ſciens p̄de
ſtinauit heredes: ⁊ que ꝓcedunt de labijs
ei⁹ nō reprobabit. Audiſti cōfirmationem
tuā: audi ſecuritatē tuā: ſi te in mēbriſ chri
ſti eſſe cognoſcis. **Semel iuraui in
ſancto meo ſi Dauid mentiar:** Ex-
pectas: vt iter̃ iuret de⁹. Quotiēs iuratu
rus eſt: ſi ſemel iurādo mentit̃. Vnā iurati
onē ꝓ vita nr̃a habuit: q̄ ꝓ nobis ad mor-
tē vnicū ſuū miſit. Semel iuraui in ſancto
meo ſi Dauid mētiar. **Semē eius ine-
ternū manebit.** Ineternū manet ſemē
eius: q̄ nouit dn̄s qui ſunt eius. **Et † ſe
des ei⁹ ſicut ſol in cōſpectu meo: ⁊
ſicut luna pfecta ineternum: ⁊ teſtis
in celo fidelis.** Sedes eius quibus do-
minat̃: in quib⁹ ſedet: in quib⁹ regnat. Si
ſedes ei⁹ ⁊ mēbra eius: q̄ etiā membra no
ſtra ſedes ſunt capitis noſtri. Videte quē-
admodū cetera oīa membra noſtra caput
portent. Caput aūt ipm̃ ſuper ſe nō portat
aliq̄d: ſ ipm̃ portat̃ a ceteris mēbris nr̃is:
q̄ſi totū corpus hoīs ſedes ſit capitis. Se-
des ergo eius oēs in quib⁹ regnat deus.
Sic erūt inq̄t oēs in ꝯſpectu meo ſicut ſol:
q̄ iuſti fulgebunt in regno patris mei ſicut
ſol: ſed ſol ſpūaliter nō corporaliter: ſicut lu
cet iſte de celo quē facit oriri ſup bonos et
malos: ⁊ pluit ſup iuſtos ⁊ iniuſtos. Deni
q̄ iſte ſol in cōſpectu eſt nō ſolū hoīm: ver̃
etiā pecorū minutiſſimarūq̄ muſcar̃. Quē
eñ quorūlibet viliſſimorū aīalium nō vi-
det ſolē iſtū. At vero de iſto ſole quid ait:

Alia lr̃a. † thronus

ꝓprie: Sicut ſol in cōſpectu meo. Non in
cōſpectu hominū: nō in cōſpectu carnis:
nō in cōſpectu mortaliū aīaliū: ſed in con-
ſpectu meo. Et ſicut luna. Sed que luna?
Perfecta ī eternū. Etenī ⁊ ſi ꝑficit luna iſta
quā nouimꝰ: alio die īcipit minui poſtea ꝗ̄
ꝑfecta fuerit. Sicut luna inquit ꝑfecta ine-
ternum: ſic ꝑficietur ſedes eiꝰ tanꝗ̄ luna.
Sed luna ineternū ꝑfecta. Si ſol: q̄re ⁊ lu
na? Per lunā ſolent ſignificare ſcripture:
mortalitatē carnis huiꝰ: ꝓpter augmēta ⁊
detrimenta: ꝓpter tranſitoriā ſpeciem. De
niqꝫ ⁊ hiericho luna interpretat̄. Et vtiqꝫ
quidā qui deſcendebat ab hieruſalē in hie
richo incidit in latrones. Deſcēdebat enī
ab īmortalitate ad mortalitatem. Similis
eſt ergo caro iſta lune que omni tempore ⁊
omni mēſe patit̄ augmēta ⁊ detrimēta. Sꝫ
erit caro iſta noſtra in reſurrectione ꝑfecta
⁊ teſtis ī celo fidelis. Itaqꝫ ſi in ſolo animo
ꝑficeremur: tātumodo ſoli nos cōpararet.
Rurſus ſi in ſolo corpore ꝑficeremur: tā-
tumodo lune nos cōparet. Sed q̄a ꝑficiet
nos deus ⁊ in animo ⁊ in corpore: ſecundū
animū dictū ē: ſicut ſol in ꝯſpectu meo: q̄ꝛ
animā nō videt niſi deus: ⁊ ſicut luna iam
caro perfecta in eternum: in reſurrectione
mortuoꝝ: ⁊ teſtis ī celo fidelis. Quia vero
dicebant̄ omnia de reſurrectione mortuo
rū: obſecro vos audite hoc iteꝝ planius: ⁊
mementote. Scio enī quoſdā intellexiſſe:
alios vero fortaſſe quid dixerim adhuc in
quirere. In nulla re ſic contradicitur fidei
chriſtiane: ꝗ̄ in reſurrectione carnis. De-
niqꝫ ille qui natus ē in ſignū cui ꝯtradicit̄:
⁊ ipſe carnē ſuaꝫ reſuſcitauit: vt obuiā iret
cōtradictori: ⁊ q̄ poſſet mēbra ſua ſic ſana-
re: vt ea vulnerata fuiſſe nō appareret: ci-
catrices ſeruauit in corpe: vt vulnus dubi
tationis ſanaret in corde. In nulla ḡ re tā
vehementer: tam ꝑtinaciter: tam obnixe et
cōtentioſe cōtradicit̄ fidei chriſtiane: ſicut
de carnis reſurrectione. Nā de animi im-
mortalitate multi etiā philoſophi gētium
multa diſputauerūt: ⁊ īmortalē eſſe animū
humanum pluribus ⁊ multiplicibus libriſ
cōſcriptū memorie reliquerūt. Cum ventū
fuerit ad reſurrectionē carnis nō titubāt:
ſed apertiſſime cōtradicūt: ⁊ ꝯtradictio eoꝝ
talis eſt: vt dicāt fieri nō poſſe: vt caro iſta
terrena poſſit ī celū aſcēdere. Ideo ꝑfecta
luna iſta ineternū: ⁊ aduerſus omnes ꝯtra
dictores teſtis in celo fidelis. Hec de chri
ſto promiſſa ſūt: ꝗ̄ certa: ꝗ̄ firma: ꝗ̄ apta:
ꝗ̄ indubitata. Nam ⁊ ſi quedaꝫ ſunt tecta
myſterijs: q̄dā tn̄ ſic manifeſta: vt ex ipſis
facillime aperiāt̄ obſcura. Hec cū ita ſint:
videte q̄d ſequit̄. ¶ Tu vero reppuli
ſti † ⁊ ad nihilū deduxiſti: diſtuliſti   Alia lr̄a. † deſpexiſti.
chriſtū tuū. Auertiſti teſtamentū
ſerui tui: prophanaſti in terra † ſanc   Alia lr̄a. † ſanctuariū.
titateꝫ eius. ¶ Deſtruxiſti omnes   Alia lr̄a.
† macerias eiꝰ: poſuiſti † munitiōes   † ſepes.
eius formidinē. Diripuerūt eū   † firmamentū.
oēs tranſeuntes viā: factus eſt op-
probriū vicinis ſuis. ¶ Exaltaſti   Alia lr̄a.
dexterā † inimicoꝝ eiꝰ: † iocundaſti   † deꝑmētū eū
omnes inimicos eius. Auertiſti   † letificaſti.
adiutoriū gladij eiꝰ: ⁊ non es † opi-   Alia lr̄a.
tulatꝰ ei in bello. † Diſſoluiſti eū   † auxiliatus.
ab emūdatione: ⁊ ſedē eiꝰ in terra   † Deſtruxiſti.
colliſiſti. † Minuiſti dies † ſedis   † Minoraſti.
eius: ꝑfudiſti eum ꝯfuſione. Quid   † temporis.
eſt hoc? Illa omnia promiſiſti: tu vero iſta
contraria feciſti. Vbi ſunt ꝓmiſſiones ad
quas pauloante gaudebamꝰ: de quibꝰ taꝫ
alacriter plaudebamus: de quibus ſecuri
gratulabamur? Quaſi aliꝰ ꝓmiſerit: alius
euerterit. Quod mirandū eſt. Non alius:
ſed tu vero: tu qui ꝓmittebas: tu qui cōfir
mabas: tu qui ꝓpter dubitationem huma
nam etiā iurabas: illa ꝓmiſiſti: iſta feciſti.
Vbi tenebo iuſiurandū tuū: vbi inueniaꝫ
promiſſum tuū? Hec ꝓmiſiſti: hec feciſti.
Quid eſt hoc? Ita vero falſum ꝓmitteret
deꝰ: aut falſū iuraret? Quare ḡ illa ꝓmiſit
⁊ iſta fecit. Ego dico: q̄ꝛ iſta fecit vt ꝓmiſ-
ſa firmaret: Sꝫ quis ego qui iſta dico? Vi-
deamus ſi hoc veritas dicit: tūc nō erit in
ane quod dico. Dauid poſitus erat cui ꝓ-
mitterētur hec omnia in ſemine eius quod
eſt chriſtus implēda. Propter promiſſa er
go que dicta ſunt ad Dauid: expectabant
homines impleri in Dauid. Proinde ne
quiſqꝫ chriſtianus cū diceret de chriſto di
xit: alius diceret: nō: ſed de illo Dauid di-
xit: ⁊ erraret cū videret impleta oīa eſſe in
Dauid: deſtruxit ea in Dauid: vt cū vide
as ea in illo nō impleta que neceſſe eſt im-
pleri: queras alterū in quo oſtendant̄ iple
ri. Ita etiā dictū eſt de Eſau ⁊ Iacob: ma
ior ſeruiet minori: ⁊ inuenimꝰ maiorē ado-
ratū a minore: cū ſcriptū ſit: Maior ſerui-
et minori: vt cū in illis duobꝰ p̄cedētibus
videris nō impletū: expectes duos ꝓpꝭos
in quibꝰ impleat̄ qđ nō mendax deus pol
liceri dignat̄. Ecce ex ſemine tuo dixit Da
uid: ponā ſuꝑ ſedeꝫ tuā. Promiſit ex ſemi

ne eius ineternū aliq̄d: ⁊ natꝰ eſt Salomō:
Factꝰ ē aūt tāte ſapiētie: tanteq̄ prudētie:
vt ꝓmiſſio dei de ſemine Dauid in illo pu
tareſ īpleta. Sed cecidit Salomō: ⁊ dedit
locū ſperādi chriſto: vt qm̄ deꝰ nec falli poſ
ſet nec fallere quē ſciebat caſurū: nō in eo
poneret ꝓmiſſū ſuū: ſed pꝰ caſum eiꝰ reſpi
ceres tu deuz: ⁊ flagitares ꝓmiſſū tuū. Er
go dn̄e mētitꝰ es? Nō imples qđ ꝓmiſiſti?
Nō exhibes qđ iuraſti? Forte hic dicturꝰ
tibi erat dn̄s: Iuraui quidē ⁊ ꝓmiſi: ſꝫ iſte
noluit ꝑſeuerare. Quid ergo tu dn̄e deus: nō
p̄ſciebas iſtum nō ꝑſeueraturū? Vtiq̄ ſcie
bas. Quare ergo in nō ꝑſeueraturo mihi qđ
eternū eēt ꝓmittebas? Nōne tu dixiſti: Si
dereliquerint legē meam: ⁊ in iudicijs me-
is nō ambulauerint: ⁊ mādata mea nō cu-
ſtodierint: ⁊ teſtamentum meum ꝓphana-
uerint: manebit tm̄ ꝓmiſſio mea: implebitur
iuratio mea. Semel iuraui in ſancto meo
intus in ſecreto quodā: in ipſo fonte vnde
ꝓphete biberūt qui nobis hec eructuaue-
rūt. Semel iuraui inquit: ſi Dauid menti-
ar. Exhibe ergo qđ iuraſti: redde qđ ꝓmi-
ſiſti. Sublatū eſt de iſto Dauid: ne expec-
taretur in iſto Dauid. Expecta ergo quod
ꝓmiſi: nouit illud ⁊ ipſe Dauid. Vide em̄
quid dicat: Tu vero repuliſti ⁊ ad nihilū
deduxiſti. Ergo vbi eſt quod ꝓmiſiſti? Di
ſtuliſti chriſtū tuum. Cuius triſtia quedaꝫ
enumeret: in hoc tamen verbo reficit nos.
Manet oīno deus qđ ꝓmiſiſti: nā ⁊ chri-
ſtum tuuꝫ nō abſtuliſti ſed diſtuliſti. Huic
ergo Dauid in quo ſperabant ignari pro-
miſſa ſua deū completurū videte quid ac-
cidit: vt ꝓmiſſa dei firmius in alio ſperata
cōpleantur. Diſtuliſti chriſtū tuū: euertiſti
teſtamentū ſerui tui. Vbi eſt em̄ teſtamētū
vetꝰ iudeorū? Vbi ē terra illa ꝓmiſſiōis: in
qua habitātes peccauerūt: qua deleta mi-
grauerūt? Regnū iudeorū queris: nō eſt.
Altare iudeorū queris: nō eſt. Sacrificiū
iudeoꝝ queris: nō eſt. Sacerdotiū iudeo-
rū queris: nō eſt. Euertiſti teſtamentū ſer-
ui tui: ꝓphanaſti in terra ſanctitatē eius.
Sancta illa que habebāt terrena eſſe oſtē-
diſti. Deſtruxiſti oēs macerias eius quibꝰ
euꝫ munieras. Quādo em̄ dirriperetur: ni
ſi macerie dirupte fuiſſent? Poſuiſti mu-
nitiones eius formidinē. Quid eſt formi-
dinē? Vt dicatur peccātibꝰ: ſi deꝰ naturali
bus ramis nō pepcit: neq̄ tibi parcet. Di
ripuerunt eū omnes tranſeuntes viā: om-
nes ſcilicet gentes: ꝑ viam: hoc eſt ꝑ vitam
iſtā tranſeūtes diripuerunt iſrael: diripue-
rūt Dauid. Primū videte fruſtra eius in
oībus gentibꝰ. De ipſis em̄ dictū ē: Par-
tes vulpiuꝫ erunt. Reges quippe impios
vulpes appellauit ſcriptura: doloſos ⁊ ti-
midos: quos terret virtus aliena. Ideo ip
ſe dn̄s cū de herode cōminante loquereſ:
dicite inq̄t vulpi illi. Rex qui neminē ho-
minū timet ipſe vulpes nō eſt: leo ille đ tri-
bu Iuda: cui đr: Aſcēdiſti recūbēs dormi
ſti ſicut leo. Ptāte aſcēdiſti: ⁊ ptāte dormi
ſti: q2 voluiſti dormiſti: q2 voluiſti aſcēdi-
ſti. Idō in alio pſalmo dicit: Ego dormiui.
Nōne plana erat ſentētia: Dormiui ⁊ ſom
num cepi: ⁊ exurrexi: qm̄ dn̄s ſuſcepit me?
Quare additū eſt ego? Et cū magno pon-
dere ꝓnunciatū: ego dormiui. Ego dormi
ui: illi ſeuierūt: illi ꝑſecuti ſūt. Sed ſi nolu-
iſſeꝫ nō dormiſſem. Ego dormiui. Ergo de
quibꝰ dictū erat: Partes vulpiū erunt: de
his dictum eſt nūc: Diripuerūt eū oēs trā
ſeūtes viam: factus eſt opprobriū vicinis
ſuis. Exaltaſti dexterā inimicoꝝ eius: iocū
daſti oēs inimicos eiꝰ. Aduertite iudeos:
⁊ videte oīa impleta q̄ p̄dicta ſunt. Auerti
ſti adiutoriū gladij eius: quō ſolebāt pauci
dimicare: multos ꝓſternere? Auertiſti ad-
iutoriū gladij eius: ⁊ nō es opitulatuſ ei in
bello. Merito victus: merito captus: me-
rito a regno ſuo alienatꝰ: merito diſperſus.
Eam em̄ terram ꝑdidit: ꝓ qua dn̄m occi-
dit. Auertiſti adiutoriū gladij eiꝰ: ⁊ nō es
opitulatꝰ ei in bello: Diſſoluiſti eū ab emū
datione. Quid eſt hoc? Inter omnia ma-
la magnus hic terror. Quātūcunq̄ em̄ ce
dat deus: quātūlibet iraſcatur: quātūlibet
verberet: flagellet: ligatū tm̄ flagellet: queꝫ
mundet non diſſoluat ab emundatione: ſi
em̄ diſſoluit ab emūdatione: iam nō habet
mundandū ſed ꝓijciendū. A qua ergo emū-
datione diſſoluiſ iudeus? A fide. Ex fide
em̄ viuimus: ⁊ de fide dictū eſt: Fide mun
dans corda eorū. Et quia ſola fides chri-
ſti mūdat nō credētes in chriſtū ſoluti ſūt
ab emūdatione. Diſſoluiſti eum ab emun
datione: ⁊ ſedem eius in terra colliſiſti: me
rito ⁊ fregiſti: minuiſti dies ſedis eius. Pu
tabant ſe ineternū regnaturos: minuiſti di
es ſedis eius: ꝑfudiſti eū confuſione. Hec
omnia venerūt iudeis: nō tm̄ ablato chri-
ſto: ſed dilato. Videamus ergo vtꝝ imple
at deus ꝓmiſſa ſua. Poſt hec dura que cō
memorauit eueniſſe ipi ꝑplo ⁊ illi regno: ne
ibi putareſ deꝰ impleuiſſe quod ꝓmiſerat:

⁊ nõ daret alterũ regnum in chriſto: cuius
Alia lr̃a. †Uſq̃quo †auertis. regni nõ erit finis: alloquitur eũ ꝓpheta ⁊
dic̃. †Quouſq̃ domine †auerteꝛ
in finem: Forte enim nõ in finẽ ⁊ ab ipſis:
q: cecitas ex pte iſrael facta eſt: vt plenitu-
do gentiuꝫ intraret: ⁊ ſic omnis iſrael ſalu⁹
fieret. Interea tamen: Exardeſcet ſicut
Alia lr̃a. Memorare. ignis ira tua. †Memẽto que eſt
ſubſtãtia mea. Dauid iſte dicit poſitus
in carne in iudeis: poſitus in ſpe i chriſto:
memẽto q̃ eſt ſubſtãtia mea. Non eñ quia
iudei defecerũt: defecit ſubſtãtia mea. Et
eñ de illo populo virgo Maria: de virgĩe
Maria caro chriſti: ⁊ caro illa ñ peccatrix
ſed peccatoꝝ mũdatrix. Ibi eſt inquit ſub
ſtantia mea. Memento que eſt ſubſtantia
mea. Non enim oĩno interijt radix: veniet
ſemẽ cui ꝓmiſſũ eſt: diſpoſitũ per angelos
in manu mediatoris. Memẽto que ẽ ſub-
Alia lr̃a. †Nũquid. ſtãtia mea. †Non eñ vane cõſtituiſti
omnes filios hominũ. Ecce oẽs filij
hominũ ierunt in vanitatẽ: tu tamẽ nõ va-
ne illos cõſtituiſti. Cũ ergo ierũt omnes fi-
lij hominũ in vanitatem: quos tu non va-
ne conſtituiſti: vnde eos mundares a va-
nitate: Nunquid nihil tibi ſeruaſti: Illud
quod tibi ſeruaſti vnde mundares homi-
nes a vanitate: ſanctus ille tuus in eo ſub-
ſtãtia mea. Ex illo eñ mũdant̃ oẽs q̊s nõ
fruſtra cõſtituiſti a ꝓpria vanitate: quibus
dicit̃: Filij hoim̃ ꝗuſq̃ graueſ corde: vt q̃d
diligitis vanitatẽ: ⁊ queritis mendacium:
Forte ſolliciti facti ↄuerterent̃ a vanitate:
iueniret̃ ſe vanitate inq̃natos quererẽt vñ
mundarent̃. Succurre: fac ſecuros. Et ſci
tote q̃ñ mirificauit dñs ſanctũ ſuum: ſanc
tũ ſuũ admirabilẽ fecit: inde oẽs vanita-
tes mũdauit. Ibi eſt inquit ſubſtãtia mea
memẽto eius. Nõ eñ vane cõſtituiſti oẽs
filios hoim̃. Ergo ſeruaſti aliq̃d vñ mũda
rent̃. Quis eſt iſte quẽ ſeruaſti: Quis
eſt homo q̃ viuet ⁊ nõ videbit mor
tẽ: Ergo ille homo: q̇ viuet ⁊ non videbit
mortẽ: ipẽ mũdat a vanitate. Nõ eñ in va
nitate ↄſtituit oẽs filios hoim̃. Aut põt il-
los cõtemnere q̇ fecit illos: nõ eos ↄuerte-
ret ⁊ nõ mũdaret: Quis eſt hõ q̇ viuet: ⁊ ñ
videbit mortẽ: Surgẽs eñ a mortuis iam
nõ morit̃: ⁊ mors ei vltra nõ dñabitur. De
niq̃ cũ in alio pſalmo ſcriptũ legit̃: Nõ de
relinques aĩam meã in inferno: nec dabis
ſanctũ tuuꝫ videre corruptionẽ: aſſumit ħ
teſtimoniũ apoſtolica diſciplĩa: ⁊ ita in ac
tibus aploꝝ ↄtra infideles diſputabat di-

cens: Uiri fratres ſcimus q: Dauid patri
archa mortu⁹ eſt: ⁊ caro ei⁹ vidit corrupti-
onẽ. Nõ g̃ de illo dictũ eſt: Nec dabis ſan
ctũ tuũ videre corruptionẽ. Si g̊ nõ de il-
lo dictũ eſt: de q̃ dictũ eſt: Quis eſt hõ q̇ vi
uet ⁊ nõ videbit mortẽ: Sed forte null⁹ eſt:
imo q̊s eſt vt q̃ras dictũ eſt: ñ vt deſperes.
Sꝫ forte ẽ aliq̊s hõ qui viuet: ⁊ nõ videbit
mortẽ: non tñ dixit de chriſto q̇ mortu⁹ eſt.
Null⁹ oĩno hõ ẽ q̇ viuet ⁊ nõ videbit mor-
tẽ: niſi q̇ iã ꝓ mortalib⁹ mortu⁹ ẽ. Nã vt ſci
as q: de illo dixit: vide quid ſequit̃. Quis
eſt homo qui viuet ⁊ nõ videbit mortẽ: Er
go nunq̃ꝫ fuit in morte: Fuit. Quõ g̊ viuet
⁊ nõ videbit mortẽ: Eruet animã ſuaꝫ Alia lr̃a.
de †manib⁹ inferi: Ecce vere ſol⁹ oĩno †manu.
ſingularit̃ ſolus viuit ⁊ nõ videbit mortẽ:
⁊ eruet aĩam ſuã de manib⁹ inferni: q: ⁊ ſi
ceteri fideles eius reſurgẽt a mortuis: ⁊ vi-
uent ⁊ ipſi ineternũ: ⁊ nõ videbũt mortẽ: nõ
tñ animã ſuã ipſi eruẽt de manib⁹ inferni.
Ille q̇ eruit animã ſuã de manibus inferni
ipẽ eruit aĩas fideliũ ſuoꝝ: ipſi ſe eruere nõ
pñt. Probat quia ipẽ aĩãm ſuã eruit: Po-
teſtatẽ habeo ponẽdi aĩãm meã ⁊ ptãtem
habeo iteꝝ ſumẽdi eam: nemo tollit eam a
me: quia ego dormiui: ſed ipẽ eam pono a
me: ⁊ iteꝝ ſumo eã quia ipſe eſt q̇ eruit aĩaꝫ
ſuã de manib⁹ inferni. Sed in ipſa fide chri
ſti laboratũ eſt aliquantuꝫ: ⁊ diu dixerunt
gentes fremẽtes q̃ñ morit̃ ⁊ peribit nomẽ
ei⁹: Propter hos g̊ iã in chriſtũ credẽtes:
ſed aliquãdiu laboraturos ſequit̃ ⁊ dicit:
Ubi ſũt miſericordie tue ãtiq̃ do
mine: Iam agnouim⁹ chriſtũ mũdatorẽ:
iam tenem⁹: in quo cõples ꝓmiſſa. Exhibe
in illo q̊d ꝓmiſiſti: ipſe ẽ qui viuet ⁊ non vi-
debit mortẽ: ipſe ẽ q̇ eruit aĩãm ſuã de ma-
nib⁹ inferni: ⁊ nos tamẽ adhuc laboram⁹.
Dixerũt iſta martyres: quoꝝ natalicia ce-
lebram⁹. Ipẽ viuet ⁊ nõ videbit mortẽ: ipẽ
eruet animã ſuã de manib⁹ inferni: ⁊ nos ꝓ
pt̃ te mortificamur tota die: deputati ſum⁹
velut oues occiſionis. Ubi ſũt miſericor-
die tue ãtique domine: †Quas iuraſti Alia lr̃a. †ſicut.
Dauid in veritate tua. †Memẽto †Memor
opprobrij ſeruoꝝ tuoꝝ. Iam in illo eſto dñe.
viuente: iã in illo in celo ad dexterã patris
ſedẽte: opprobria obiecta ſunt chriſtianis:
crimen de chriſto chriſtiani diu habuerũt.
Uidua illa pariens: ⁊ habẽs filios abun-
dãtiores q̃ꝫ illa q̇ habebat virum: audiuit
ignominias: audiuit opprobria: ħ eccleſia
mltiplicata extẽdens in dexterã atq̃ ſini-

ſtram: ignominiã viduitatꝭ ſue iam non eſt
memoꝛ. Memẽto dñe apud quẽ eſt abũ-
dantia ſuauitatis memoꝛie tue: memento
noli obliuiſci. Quid memẽto? Memento
oppꝛobꝛij ſeruoꝝ tuoꝝ. Quod cõtinui
in ſinu meo multarũ gentiũ. Ibam
inquit pꝛedicare ꝛ oppꝛobꝛia audiebã: ꝛ
in ſinu meo cõtinebã q2 implebam. Blaſ-
phemamur: rogam⁹: quaſi purgamẽta mũ
di facti ſumuſ: oĩm peripſima. Diu cõtinu
erũt chꝛiſtiãi oppꝛobꝛia ĩ ſinu ſuo: in coꝛde
ſuo: nec audebant reſiſtẽ cõuitiãtib⁹: anteq̃
crimẽ videreꝭ reſpondere pagano. Nunc
iam crimẽ ẽ remanere paganũ: Grãſ dño:
memoꝛ fuit oppꝛobꝛioꝝ noſtroꝝ: exaltauit
coꝛnu chꝛiſti ſui: fecꝭ admirabilẽ apõ reges
terre. Iã modo nemo inſultat chꝛiſtianis:
aut ſi inſultat nõ publice inſultat: ſic loqꝭ
mala vt plus timeat audiri: q̃ velit credi.
Quod ꝯtinui in ſinu meo multaꝝ gentiũ.

Qđ expꝛobꝛauerunt inimici tui
dñe. Et iudei ꝛ pagani: qđ expꝛobꝛa-
uerũt. Quid expꝛobꝛauerũt? Commu-
tationẽ chꝛiſti tui. Hoc expꝛobꝛauerũt:
commutationẽ chꝛiſti tui. Hoc eñ obiece
runt: q2 moꝛtuus eſt chꝛiſt⁹: q2 crucifixus ẽ
chꝛiſt⁹. Quid obijcitis inſani? Quis iam
nemo eſt qui obijciat: tamẽ ſi qui reliqui re
manſerũt quid obijcitis: q̇a moꝛtu⁹ eſt chꝛi
ſtus? Ille non perimebaꝭ: ſed cõmutabaꝭ.
Moꝛtuus dicitꝭ ꝓpter triduũ. Ecce quod
expꝛobꝛauerũt inimici tui: nõ amiſſionẽ: nõ
ꝑditionẽ: ſed plane cõmutationem chꝛiſti
tui. Mutat⁹ eſt ille a tꝑali vita ad eternã:
mutatus eſt a iudeiſ ad gẽtes: mutatus eſt
etiã a terra in celũ. Eant nũc vani inimici
tui: ꝛ adhuc expꝛobꝛẽt ꝯmutationẽ chꝛiſti
tui. Utinã ꝛ ipi mutẽꝭ ꝛ cõmutationẽ chꝛi
ſti tui nõ expꝛobꝛabũt. Sed diſplicet chꝛi-
ſti mutatio: q2 ipi mutari nolũt. Neq3 eñ ẽ
illis cõmutatio: ꝛ nõ timuerunt deũ: qđ ex
pꝛobꝛauerũt inimici tui: ꝯmutationẽ xp̄i tui.
Alia lr̃a. †benedictus dominus.
Expꝛobꝛauerũt illi ꝯmutationẽ: tu aũt q̇d?
†Benedictionẽ aũt dñi ineternũ:
fiat fiat. Grãs miſcđie ipiuſ. Quid dicã
aliud: q̃ gratias gratie ipſius? Nos enim
grãs agim⁹: nõ dam⁹: nec reddim⁹: nec re-
ferim⁹: nec rependim⁹ grãs: ſed tñ verbis
agim⁹: retribuim⁹. Ipſe nos gratꝭ ſaluos
fecit: ipſe impietates noſtras attendit: ipſe
nos nõ eũ querẽtes q̃ſiuit: iuenit: redemit:
liberauit a dñatu diaboli ꝛ ptãte demoni-
oꝝ: alligauit nos fide mũdandos vñ ſol-
uit illos inimicos q̇ nõ credũt: ꝛ iõ mũda-

ri nõ pñt. Dicãt q̇ remãſerũt q̇cquid volũt:
q̃tidie in dies ſingulos min⁹ minuſq3 rema
nebũt: obijciãt: irrideãt: expꝛobꝛent nõ in-
teritũ: ſed cõmutationẽ xp̄i tui: nõ vidẽt q2
cũ iſta dicũt: deficiũt: aut nõ credẽdo: aut
moꝛiẽdo. Illoꝝ eñ maledictio tꝑalis eſt:
bñdictio aũt dñi ieťnũ: ꝛ ad ꝯfirmãdã bñ-
dictionẽ ne q̃s timeat: fiat fiat. Iſta ſbſcri
ptio ẽ cautiõis dñi. Securi ḡ de ꝓmiſſioni
bus eius p̃terita credam⁹: pñtia cognoſca
mus: futura ſꝑrem⁹: nõ nos auertat inimi
cus a via: vt q̇ colligit nos tãq̃ pullos ſu-
os ſub alis ſuis: foueat nos: nec aberrem⁹
a vijs ei⁹: ne accipiter ethere⁹ rapiat ĩplu-
mes adhuc pullos. Nõ eñ de ſe dz chꝛiſti
an⁹ ſperare: ſi vult eẽ firm⁹: vapoꝛe mater-
no nutriaꝭ. Illa ẽ eñ gallina colligẽs pul-
los ſuos: de quo ĩpꝛoperaꝭ illi ciuitati infi
deli: hieruſalẽ: quotiẽs volui colligere fili
os tuos: tãq̃ gallina pullos ſuos ſub alis
ſuis ꝛ noluiſti: ecce relinqueꝭ vob̄ domus
vr̃a deſerta. Hinc dictũ ẽ: Poſuiſti muni-
tiones ei⁹ foꝛmidinẽ. Quia ḡ illi noluerũt
ꝓtegi ſub alis galline hui⁹: ꝛ tale exemplu3
dederũt q̇ timere debeam⁹ a volaticꝭ ſpiri
tib⁹ imũdis: q̇rẽtib⁹ q̃tidie qđ rapiãt: intre
m⁹ ſub alas galline h⁹ diuie ſapie: q̃ñ ꝓpꝭ
pullos ſuos ĩfirmata ẽ vſq3 ad moꝛtẽ: ame
mus dñm deũ noſtrũ: amem⁹ ecclĩam ei⁹:
illũ ſicut patrẽ: iſtã ſicut matrẽ. illũ ſicut do
minũ: hãc ſicut ancillã eius: q2 filij ancille
ipius ſum⁹. Sz matrimoniũ h̄ magna cari
tate cõpaginaꝭ. Nemo offendit vnũ ꝛ pro
mereꝭ alteꝝ. Nemo dicat ad idola q̇dẽ va
do: arrepticios quidẽ ꝛ ſoꝛtilegos ꝯſulo: ſ;
tñ dei eccleſiã nõ relinquo: catholic⁹ ſum.
Tenens matrẽ: offendis patrẽ. Alius ite3
dicit: Abſit a me: nõ cõſulo ſoꝛtilegum: nõ
quero arrepticiũ: nõ q̃ro diuinatiões ſacri
legas: nõ ꝛeo ad adoꝛãda demonia: nõ ſer-
uio lapidibus: ſed tñ in pte Donati ſum.
Quid tibi ꝓdeſt nõ offenſus pater: q̇ offẽ-
ſa3 vẽdicas matrẽ? Quid ꝓdeſt: ſi dñm cõ
fiteris: deũ honoꝛas: ipm p̃dicas: filiu3 ei⁹
agnoſcis: ſedentẽ ad patris dexterã ꝯfite-
ris: ꝛ blaſphemas ecclĩam ei⁹? Nõ te coꝛri
gũt exempla hũani ꝯiugij? Si haberes ali
quẽ patronũ: cui q̃tidie obſeq̃reris: cui⁹ li
mina ſeruiẽdo ꝯtereres: quẽ q̃tidie nõ di-
co ſalutares: ſed ꝛ adoꝛares: cui impende
res fidelia obſequia: ſi vnu3 crimẽ de eius
cõiuge diceres: nũq̇d domu3 ei⁹ intrares?
Attendite ḡ cariſſimi: tenete oẽs vnanimi
ter deũ patrẽ ꝛ matrẽ eccleſia3. Natalicia

ſctõꝝ cũ ſobrietate celebrate: vt imitemur
eos q̃ pceſſerũt: ⁊ gaudeãt devobis q̃ orãt
ꝓvobis: vt benedictio dñi ineternũ mane
at ſup vos: fiat fiat.

¶ Explicit Trac. de pſ̃. LXXXVIII.
Incipit Trac. de pſ̃. LXXXIX.

Oratio Moyſi hoīs dei. Pre
notat̃ pſalm⁹ iſte: p quē hoīez ſuũ
de⁹ legē dedit ppl̃o ſuo: quē p eũdē
hoīem ſuũ de domo ſeruitut̃ liberãs: q̃dra
ginta ãnis p heremũ duxit. Fuit ḡ Moy⸗
ſes miſter veteris teſtamẽti: ⁊ ꝓpħa noui te
ſtamẽti. Q̃ia q̃ppe illa in figura ɔtingebãt
in illis: ſic ait Apl̄us: Scripta ſunt aũt ad
correptionē nr̃am: in q̃s finis ſcl̃oꝝ obue⸗
nit. Scd̃m hãc ḡ diſpẽſationē q̃ facta eſt p
Moyſen: iſpiciẽdus ē pſalm⁹ iſte: q̃ ex ei⁹
oratõe titulũ accepit. ¶ Expoſitiopſalmi.
Alia lr̃a. Domine; inq̃t: refugiũ tu fact⁹ es
† a. nob: †in generatiõe †⁊ gene
† in. ratione. Siue in oī gn̄atiõe: ſiue
in duab⁹ vetere ⁊ noua: q: ſicut dixi: miſter
fuit ille teſtamẽti ptinẽtis ad gn̄ationē ve⸗
terē: ⁊ ꝓpħa teſtamẽti ptinẽt̃ ad gn̄ationē
nouã. Cui⁹ teſtamẽti ſpõſoꝛ ſponſuſq; cõ⸗
iugij qd̃ de illa gn̄atione ſoꝛtit⁹ eſt: ait ipſe
Jeſus: Si crederet̃ Moyſi credẽtis ⁊ mi
hi: de me eñ ille ſcripſit. Nõ eñ credẽduz
eſt ab ipo oīno Moyſe iſtuz pſalmũ fuiſſe
ɔſcriptũ: q̃ vllis ei⁹ lr̃is indit⁹ nõ eſt: in qui
bus ei⁹ cãtica ſcripta ſũt: ſed alicui⁹ ſignifi
catõis grã tã magni meriti ſerui dei nomē
adhibitũ eſt: ex q̃ dirigeret̃ legẽtis vel au⸗
diẽtis intẽtio. Fact⁹ es inq̃t nob dñe refu⸗
giũ in gn̄atiõe ⁊ generationē. Quale autē
refugiũ fact⁹ ſit: qm̃ ſcz nob cepit eē qd̃ nõ
erat: id ē refugiũ. Nõ aũt ipe nõ erat añq̃
Alia lr̃a. nobis eēt refugiũ: ſecut⁹ adiunxit. ¶ Pri
† aut. uſq̃ mõtes fierēt †⁊ formaret̃ terra
† nõ habet. ⁊ orbis †terre: ⁊ a ſcl̃o †vſq; in ſecu⸗
† et. lũ tu es†. Tu ḡ qui ſp es: ⁊ añq̃ eſſemus
† deus. ⁊ añq̃ mũdus eſſet: refugiũ ex q̃ ad te con
uerſi ſum⁹ fact⁹ es nobis. Nõ mihi aũt vi⸗
det̃ vtcunq; intelligendũ qd̃ ait: Priuſq̃
mõtes fierēt ⁊ formaret̃ terra: vel ſicut alij
codices habēt: qd̃ de vno v̓bo greco expſ̄
ſũ eſt: fingeret̃ terra. Mõtes quippe ptes
terre ſũt altiores: ⁊ vtiq; ſi anteq̃ formaret̃
terra de⁹ eſt: a q̃ terra formata eſt: q̃d mag⸗
nũ de mõtib⁹ vel q̃buſlibet alijs ei⁹ ptib⁹
dicit̃: cuz ſit de⁹ nõ ſolũ añ terrã: ſ; ⁊ añ ce⸗
lũ ⁊ terrã: ⁊ ante oēm corpalē ⁊ ſpũalē cre⸗
aturã: Sz nimirũ vniuerſa creatura rõnal̃
hac differẽtia foꝛtaſſe diſtincta ē: vt mon⸗
tiũ noīe ſignificarent̃ celſitudīes ãgeloꝝ: ⁊
t̃re noīe hũilitas hoīm. Et iõ q̃uis oīa q̃
creata ſũt nõ icõgrue: vel facta: vel forma
ta dicant̃: tñ ſi verboꝝ iſtoꝝ eſt vlla ꝓprie⸗
tas facti ſũt angeli: qui cũ in eiſdem celeſti
buſ enumerarent̃ opib⁹: ita enumeratio ip
ſa ɔcluſa ē: Ipe dixit ⁊ facta ſũt: ipe mãda
uit ⁊ creata ſũt. Uñ aũt hõ ſm corp⁹ fieret
terra formata ē. Nã hoc verbo ſc̃ptura vti
tur: vbi legim⁹: Uel finxit de⁹: vel formauit
de⁹ hoīem de limo terre. Ergo priuſq̃ fie⸗
rent ea q̃ in creatura tua ſũma atq; magna
ſũt. Quid eñ magis rõnali celeſtiq; crea⸗
tura: ⁊ p̓uſq; fingeret̃ terra: vt eēt qui te ag
noſceret ⁊ laudaret in terra: ⁊ h̓ paꝝ eſt: q:
iſta ceperũt ſiue in tpe: ſiue cũ tpe: ſ; a ſecu
lo: ⁊ vſq; in ſeculũ tu es. Qd̃ ɔuenıẽti⁹ di⸗
ceret̃: ab eterno in eternũ. Nõ eñ a ſeculo
de⁹: q: eſt añ ſecula: aut vſq; in ſeculũ: cui⁹
eſt finis: cũ ſit ille ſine fine: ſ; ex ãbiguo ver
bo greco fit plerũq; in ſcripturis: vt vel ſe⸗
culũ ꝓ eterno: vel eternũ ꝓ ſeculo ponat la
tin⁹ interpres. Optime aũt nõ ait a ſeculo
tu feciſti: ⁊ vſq; in ſeculũ tu eris: ſed pñtis
ſignificationis verbũ poſuit: inſinuãs dei
ſubſtantiã omnimõ incõmutabilē: vbi nõ
eſt fuit ⁊ erit: ſed tñmõ eſt. Uñ dictuz eſt:
Ego ſum q̃ ſuz: ⁊ q̃ eſt miſit me ad vos: Et
mutabis ea ⁊ mutabũtur: tu aũt idē ipe es
⁊ anni tui nõ deficiẽt. Ecce q̃ eternitas fac
ta eſt nobis refugiũ: vt in ea mãſuri: ad eã
de hac tẽpis mutabilitate fugiam⁹. Sz qm̃
cũ hic ſum⁹ in magnis ⁊ multis tẽptationi
bus viuimus: quib⁹ ne auertamur ab iſto
refugio metuendũ ē: intueamur q̃d ɔſeq̃n⸗
ter oratio poſcat hoīs dei. ¶ Ne auer⸗
tas hoīez in hũilitatē: Id ē ne a tuis
eternis atq; ſublimib⁹ hõ auerſus tẽpalia
ɔcupiſcat: ſapiatq; terrena. Et hoc a deo
petit qd̃ de⁹ ipe p̄cipit: ſimili oīno ſentẽtia
qua ĩ oratõe dicim⁹: Ne nos inferas in tẽ⸗
ptationē. Deniq; ⁊ hic adiũgit. Et dixi⸗
ſti ɔuertimini filij hoīm. Tanq̃ di⸗
ceret: hoc a te peto quod ipe iuſſiſti: dans
ei⁹ gratie gloriã: vt qui gloriat̃ in domino
glorietur: ſine cuius adiutorio per arbitriũ
volũtatis temptationis huius vite ſupera
re non poſſumus. Ne auertas inquit ho⸗
minem in humilitatem: ⁊ tamen tu dixiſti:
Conuertimini filij hominũ. Sed da quod
iuſſiſti: precē petentis exaudiendo: vel ad
iuuando volentis fidem. ¶ Quoniam
mille anni ante oculos tuos: tanq̃
dies heſterna que p̄terijt. Id debe⸗

mus ad refugiũ tuũ: vbi ſine vlla mutabi-
litate tu es: ab his ꝑtereũtibꝰ labentibuſqꝫ
conuerti: qm̃ quantumlibet huic vite lon-
gum tempus optetur. Mille aũt anni an-
te oculos tuos tãqꝫ dies heſternꝰ que pre-
terijt. Nõ ſaltē tãqꝫ dies craſtinus qui vẽ-
turus eſt: ita omnia que tẽporis fine clau-
duntur pro tranſactis habenda ſunt. Un-
de ⁊ ea ſibi apoſtoli Pauli poſtpoſuit intẽ-
tio: que retro ſunt obliuiſcẽtis: vbi tempo-
ralia cũcta oportet intelligi: ⁊ in ea que an-
te ſunt extẽti: que appetitio eſt eternoꝝ. Ne
putarẽt aũt aliqui mille annos ſic cõputa-
ri apud deũ ꝑ vna die: quaſi tam lõgos di-
es deus habeat: cũ hoc ad cõtemnendam
Alia lr̃a. temporis longitudinẽ dictũ ſit: iõ addidit:
† nõ habet. Et † ſicut † vigilia in nocte: Cum vi-
† cuſtodia. gilie ſpacium nõ habeãt ampliꝰ qꝫ tres ho-
ras: ⁊ tamẽ auſi ſunt hoĩes ꝑſumere ſcienti-
am temporũ: qδ ſcire cupiẽtibus diſcipu-
lis dñs ait: Non eſt veſtrū ſcire tempora
que pater poſuit in ſua poteſtate: ⁊ definie-
runt hoc ſeculũ ſex annoꝝ milibus tanqꝫ
ſex diebꝰ poſſe finiri: nec attenderũt qδ di-
ctũ eſt: tanqꝫ dies vnꝰ qui ꝑterijt. Nõ enī
qñ dictum eſt: ſoli mille anni ꝑterierant: et
qδ eos maxime debuit admonere ne tem-
porum clauderẽtur incerto qδ ē ſicut vigi-
lia in nocte. Neqꝫ eñ ſicut de ſex diebꝰ ali-
quid veriſimile vident̃ opinari: ꝓpter ſex
dies ꝑmos quibus deus ꝑfecit opera ſua:
ſic etiã ſex vigilias: id eſt horas decẽ ⁊ oc-
to poſſunt illi opinationi coaptare. Dein-
de iſte homo dei: vel potius ꝓpheticꝰ ſpiri-
tus: velut dei legẽ in ſecreta eius ſapientia
ꝯſcriptã: vbi vite mortaliũ peccatrici con-
ſtituit ꝓcurãdi modũ: ⁊ mortalitatis erum-
nã videtur quodãmodo recitare: cũ dicit:
Que ꝓ nihilo habent̃ anni erunt
eoꝝ. Mane ſicut herba trãſeat:
Alia lr̃a. mane floreat ⁊ † ꝑtrãſeat: veſpe de-
† trãſeat. cidat: † indureſcat ⁊ areſcat. Felicitaſ
† induret. ergo heredũ veteris teſtamẽti quã ꝓ mag-
no bono expetierunt a dño deo ſuo: hanc
legẽ accipe meruerũt in occulta eius ꝓui-
dẽtia: quã videtur recitare Moyſes: q̃ ꝓ
nihilo habent̃: erunt anni eoꝝ. Pro nihi-
lo eñ habẽtur que anteqꝫ veniãt adhuc nõ
ſunt: cũ venerint iã nõ erunt: nõ eñ vt aſ-
ſint veniãt: ſed vt nõ ſint. Mane: id ē ꝑ-
ſic herba trãſeat: mane floreat ⁊ ꝑtrãſeat:
veſpe: id ē pꝰ ea decidat: dureſcat ⁊ areſcat:
decidat vtiqꝫ in mortẽ: dureſcat in cadauẽ:
areſcat in puluere. Que niſi caro: vbi ē cõ-
cupiſcẽtia dãnata carnaliũ: Oĩs eñ caro
fenũ: ⁊ claritas hoĩs vt flos feni: fenũ aru-
it: flos decidit: verbum autẽ dñi manet in
eternũ. Hanc aũt penã de peccato veniſſe
nõ tacẽs: ꝯtinuo ſubiecit. Qm̃ defeci- Alia lr̃a.
mus in ira tua: ⁊ in † indignatione † Quia.
tua † ꝯturbati ſumꝰ. Defecimꝰ i infirmi- † furore tuo.
tate: ꝯturbati ſumꝰ mortis timore. Infirmi- † turbati.
eñ facti ſumꝰ: ⁊ infirmitatẽ finire trepida-
muſ. Alter te inq̃t cinget ⁊ fert q̃ tu nõ vis:
quis martyrio nõ puniẽdo ſꝫ coronando.
Et ipſius dñi aĩa nos in ſe trãſfigurãs triſtꝭ
erat vſqꝫ ad mortẽ: qm̃ ⁊ dñi exitus nõ ni-
ſi mortis. Poſuiſti iniq̃tates nr̃as
in cõſpectu tuo: Id eſt non ab eis diſſi-
mulaſti. Seculũ noſtrũ in illũinatio-
ne vultꝰ tui. Subaudit̃ poſuiſti. In illu-
minatõe aũt vultꝰ tui dixit: qδ ſupius in cõ-
ſpectu tuo: ⁊ ſclm̃ nr̃m qδ ſupius iniq̃tateſ
nr̃as. Qm̃ oẽs dies nr̃i defecerũt
⁊ in ira tua defecimꝰ. Satꝭ in his verb-
oñdit̃ penaꝭ eſſe iſta mortalitas. Defeciſſe
dies dicit: ſiue quod in eis deficiũt hoĩes
amãdo que tranſeũt: ſiue qδ ad paucitatẽ
redacti ſũt. Qδ videtur in conſeqũtibus
apire cũ dicit. Anni noſtri ſicut ara-
nea meditabunt̃: dies ãnoꝝ nr̃oꝝ
in ipſis ſeptuaginta ãni. Si autẽ
in potẽtatibꝰ octoginta ãni ⁊ ãpli-
us eorum labor ⁊ dolor. Hec q̃dem
verba vident̃ exprimere breuitatẽ miſeriã-
qꝫ vite huiꝰ: qꝛ lõgeui appellant̃ ſꝫ tꝑe etiã
q̃ ſeptuaginta ãnos vixerũt. Uſqꝫ ad octo-
ginta aũt vident̃ aliq̃s vires hr̃e: his vero
ãplius ſi vixerint: multiplicatis laboribꝰ ⁊
doloribꝰ viuũt. Sed multi ⁊ intra ſeptua-
ginta annos: gerũt infirmiſſimã ⁊ erumno-
ſiſſimã ſenectutē. Et ſepe vltra octoginta
ãnos ſenes mirabiliť vigẽ ꝓbati ſunt. Me-
lius eſt ꝙ in his numeriꝭ ſpũale aliq̃d ꝑſcru-
tari. Neqꝫ eñ ſup filios Adã: ꝑ quẽ vnū
hoĩeꝫ pctm̃ intrauit in mũdũ: ⁊ ꝑ peccatũ
mors: ⁊ ita in oẽs hoĩes mors ꝑtrãſijt: ma-
ior ira eſt dei: qꝛ multo breuiꝰ viuũt qꝫ vixe-
rũt antiq̃. Cũ ⁊ vite ipſoꝝ irriſa ſit longitu-
do: vbi mille ãni cõpati ſunt diei heſterno
atqꝫ ꝑterito: ⁊ horis tribꝰ. Et vtiqꝫ tũc mul-
tũ viuebãt: qñ irã dei ꝓuocauerunt vſqꝫ
ad diluuium quo perirent. Septuaginta
porro anni ⁊ octuaginta fiunt centũ quin-
quaginta. Quẽ ſacrũ eſſe numerũ ſatis in-
ſinuat liber iſte pſalmoꝝ. Hanc eñ habẽt
in ſignificatione rationẽ centũ quiquagin-
ta quã q̃ndecim: qui numerus ſit ſeptem ⁊

octo cõiunctis: quorũ p̃mus inſinuat ꝓpt
ſabbati obſeruationẽ teſtamẽtũ vetus: ſe-
cũdus teſtamentũ nouũ ꝓpter dñi reſurre
ctionẽ. Hinc ſũt in tẽplo q̃ndeciꝫ gradus:
hinc ſunt in pſalmis q̃ndecim cãtica gra-
duũ: hinc q̃ndeciꝫ cubitꝰ ſũmos mõtes aq̃
diluuij ſupauit: ⁊ ſi q̃bus alijs locis ſacra-
tus cõmendat hic numerꝰ. Ergo anni nr̃i
inq̃t ſicut aranea meditabunt. In rebꝰ cor
ruptibilibꝰ laboramus: corruptibilia opa
texebamus: q̃ nos ſm̃ Eſaiã ꝓphetã mini-
me ꝯtegebant. Dies annoꝝ nroꝝ in ipſis
ſeptuaginta ãnis: ſi aũt in potentatibꝰ oc-
tuaginta anni. Aliud ẽ in ipſis: aliud in po
tentatibꝰ. In ipſis: h̄ eſt in annis vel diebꝰ
ipſis q̃ datur intelligi in tpalibꝰ rebꝰ. Jdõ ſe
ptuaginta: q꞉ tpalia ꝓmitti vident in vete
ri teſtamẽto. Si aũt nõ in ipſis ãnis ſed in
potẽtatibus: id ẽ nõ in rebꝰ tpalibus ſed in
eternis: octuaginta ãni qꝺ nouũ teſtamen
tũ in ſpe ẽ renouatiõis ⁊ reſurrectionis in
eternũ. Et ãpliꝰ eoꝝ labor ⁊ dolor: id ẽ q̃ſ-
q̃s hanc fidẽ trãſgredit: ⁊ ãpliuſ aliq̃d' que
rit: labores iueniet ⁊ dolores. Põt ⁊ ſic in
telligi: q꞉ lꝫ in nouo teſtamento ꝯſtituti ſu-
mus qꝺ octogenariꝰ ſignificat numerꝰ: am
plius habet hec vita nr̃a laborẽ ⁊ dolorẽ:
dũ in nobiſmetipis ingemiſcimꝰ adoptio-
nẽ expectãtes redẽptionẽ corpis nr̃i. Spe
eñ ſalui facti ſumus: ⁊ qꝺ nõdũ videmus
ꝑ patiẽtiã expectamꝰ: ⁊ h̄ ad miſc̃diam dei
ptinet. Vñ ſequit ⁊ dicit. **Qm̃ ſuper uenit mãſuetudo: ⁊ corripiemur.**
Quẽ eñ diligit deus corripit: flagellat aũt
oẽm filiũ quẽ recipit: ⁊ dat etiã magnis q̃-
buſdã ſtimulũ carnis a quo colaphizent:
ne extollant in magnitudine reuelationuꝫ
ſuaꝝ: vt virtus in infirmitate pficiat. Qui
dã ſane codiceſ nõ habẽt corripiemur: ſed
erudiemur: qꝺ ad eandẽ manſuetudinẽ re
uocat. Nõ eñ põt erudiri quiſq̃ ſine labo
re ⁊ dolore: q꞉ virtus in infirmitate pficit.

Quis nouit poteſtatẽ ire tue: ⁊ p̃ timore tuo iraꝫ tuã dinumerare:
Valde paucoruꝫ hoĩm eſt inquã noſſe ire
tue ptãtem: quia pleriſq꞉ ita magis cũ par
cis: iraſceris: vt nõ ad iram: ſed potius ad
mãſuetudinẽ tuã ptinere intelligat labor ⁊
dolor: quo corripis erudiſq꞉ q̃s diligis: ne
penis excrucient eternis. Sic eniꝫ legitur
in alio pſalmo: Irritabit dñm peccator: ꝓ
magnitudine ire ſue nõ exquiret. Quis g̃
nouit: Jd eſt quouſq꞉ repperitur qui noue
rit poteſtatẽ ire tue: ⁊ p̃ timore tuo irã tuam
dinumerare: Etiã hic ſubaudit q̃s nouit.
Qꝛ difficile inuenit q̃ nouerit ita p̃ timore
tuo dinumerare irã tuã: vt etiã hoc addat:
⁊ ad eã intelligat ptinere: q꞉ nõnullis q̃buſ
plus iraſceris parcere videaris: vt ꝓſpere
tur peccator in via ſua: ⁊ maiora recipiat
in nouiſſimo. Poteſtas q̃ppe hũane ire cũ
corpus occiderit amplꝰ nõ habet q̃d faci
at: deus vero habet ptãtẽ ⁊ hic punire: ⁊ pꝰ
corpis mortẽ mittere in gehennã: Et a pau
cis eruditis maior eiꝰ ira intelligitur: vana
⁊ ſeductoria felicitas impioꝝ. Hãc ille nõ
nouerat cuiꝰ pene cõmoti ſũt pedes: q꞉ ze-
lauit in peccatoribꝰ pacẽ peccatorũ intu-
ens: Sed didicit eã cũ intraret in ſanctua-
riũ dei: ⁊ intelligeret in nouiſſimis: q̃ pauci
intrant: vt diſcãt p̃ timore dei dinumerare
iraꝫ eiꝰ: ⁊ ꝓſperitatẽ hoĩm maloꝝ numero
applicare penaꝝ. **Dexterã tuã ſic no tã fac:** Hoc. n. magꝭ hñt ⁊ codices greci:
nõ ſicut quidã latini: **Dexterã tuã no- tã fac mihi.** Quid eſt g̃ dexterã tuam ſic
notã fac: niſi chriſtũ tuũ: de q̃ dictũ eſt: Et
brachiũ dñi cui reuelatũ ẽ: ſic notã fac: vt
in eo diſcant fideles tui ea magꝭ a te poſce
re: ⁊ ſperare p̃mia fidei q̃ nõ apparẽt i vete-
ri teſtamẽto: ſed reuelãtur in nouo: ne arbi
trẽtur ꝓ magno habendã ⁊ cupiendã vel
adamãdã eſſe terrenoꝝ ac tpaliũ bonoꝝ fe
licitatẽ: ⁊ cõmoueant pedes eoꝝ cũ eã vi-
derint: ⁊ in eis qui te nõ colũt: ⁊ greſſus eo
rũ effundant in lapſum: dũ neſciũt dinu-
merare irã tuã: Deniq꞉ ſm̃ orationẽ hanc
hoĩs ſui ſic notũ fecit chriſtum ſuũ: vt ſuis
paſſiõibꝰ demõſtraret: nõ ea munera q̃ vi-
dent ſonare in veteri teſtamẽto: vbi ſũt vm
bre futuroꝝ: ſ; etna eſſe cõcupiſcẽda. Põt
in iſto ſenſu etiã in dei dextera intelligi: in q̃
iuſtos ſuos ab impijs ſegregabit: q꞉ ⁊ ipſe
bene ſic cognoſcit cũ flagellat omnẽ filiuꝫ
quẽ recipit: neq꞉ in peccatis ſuis ꝓſperari
ſinit plus iraſcendo: ſed in mãſuetudine ſi
niſtrã flagellat vt emendatã ad dexteram
ponat. Et illud qꝺ pleriq꞉ codices habẽt:
Dexterã tuã notam fac mihi: ad vtrumq꞉
referri poteſt: ſiue ad chriſtum: ſiue ad eter
nam felicitatẽ. Nam deꝰ ita nõ habet cor-
poralis forme dexterã: ſicut nec iram com
motionibus tribulentã. Quod vero adiũ
git. **Et compeditos corde in ſapien tia.** Alij codices non habent cõpeditos:
Sed eruditos. Verbũ eñ grecuꝫ ita in
vtraq꞉ ſignificatione ſimilit ſonat: vt vna
ſyllaba paululũ differat. Sꝫ cũ illi erudiã-

tur in ſapiētia qui inijciūt: ſicut ſcriptū eſt: pedē in cōpedes eius: nō vtiqꝫ pedē corporis: ſed pedē cordis: ⁊ eius velut aureis vīculis alligati a via dei nō exorbitāt: nec fiunt ab illo fugitiui: Quodlibet horū legat ſalua ē ſentētia veritatis. Et ipos eñ cōpeditos vel eruditos corde in ſapiētia: ſic notos deus fecit in nouo teſtamēto: vt pro fide quā iudeorū ⁊ gentiū deteſtabat̃ impietas: omnia ꝯtemnerēt: ⁊ eis ſe ꝑuare paterent̃ que magna putāt ꝓmiſſa in veteri teſtamēto qui carnaliter iudicant. Et qm̄ cū ſic noti fierent: vt illa cōtemnerent: ⁊ deſiderandis eternis ꝑ ſuas paſſiones teſtimoniuꝫ perhiberent: vnde ⁊ teſtes dicti ſunt. Sic eñ grece martyres appellātur multa: ⁊ multū mala ⁊ acerba temporalia pertulerunt: hoc attendit iſte homo dei: ⁊ ꝓpheticus ſpiritus ꝑ Moyſi vocabulū figuratꝰ:

Alia lra. † vſqꝫquo.

⁊ ait. **Conuertere domine† quouſqꝫ: ⁊ deprecabilis eſto ſuꝑ ſeruos tuos.** Uox eſt eorū vel pro eis qui multa ꝑſequēte iſto ſeculo mala tolerantes: innoteſcant compediti corde in ſapiētia: vt nec tantis malis coacti refugiāt a domino ad huius ſeculi bona. Scōm autē illud quod alibi ſcriptū eſt: Quouſqꝫ auertis faciē tuam a me: etiā hoc dictuꝫ eſt: Cōuertere domine quouſqꝫ. Et vt ſciant qui multū carnaliter deo tribuūt hūani corporis formā: auerſionē vultus eius: ⁊ conuerſionē nō fieri motu ſimili motibuſqꝫ corpis noſtri: in hoc eodem pſalmo recolāt ſuperiora: Poſuiſti iniqtates noſtras in cōſpectu tuo: ſeculum noſtrū in illuminatione vultus tui. Quomō ergo hic dicit: cōuertere: vt ſit ꝓpitius: quaſi faciē auertiſſet iratus: cuꝫ ibi ſe ſic inſinuet iratū: vt ñ auerterit facieꝫ ab iniquitatibus: ⁊ ſeculo eoꝝ quibus iraſceretur: ſed ea potiꝰ in cōſpectu: ⁊ in illuminatione vultus ſui poſuerit: Qđ aūt dicitur: Quouſqꝫ verbū orationis eſt iuſticie: nō indignationis impatiētie. Sane qđ hic poſituꝫ eſt: deprecabilis eſto: alij verbū ex verbo depcare interpretati ſunt. Sed qui ait: Depcabilis eſto: vitauit ambiguū: qꝛ deprecare cōmune verbū eſt. Nā ⁊ ille depcatur qui deprecationeꝫ fundit: ⁊ ille cui funditur. Dicimꝰ eñ: Deprecor te ⁊ depcor a te. Deinde illa bona q̄ futura ſūt: ſpe anticipans: ⁊ velut facta iam deputans.

Repleti ſumus: inqt: mane miſericordia tua: Ergo i hiſ velut nocturnis dolorībꝰ ⁊ laboribꝰ ꝓphetia nobis accēſa eſt: ſicut lucerna in obſcuro loco donec luceſcat dies: ⁊ lucifer oriat̃ in cordibꝰ nr̄is: Beati enim mūdo corde qm̄ ipſi deū videbunt. Tunc replebuntur eo bono iuſti: qđ nunc eſuriunt ⁊ ſitiunt: cū per fidem ambulātes ꝑegrinātur a dño. Unde ⁊ alio loco dicit̃: Repleƀ me leticia cū vultu tuo: mane aſtabūt ⁊ ꝯtēplabunt̃. Et ſicut alij dixerūt interp̄tes: Saciati ſumꝰ mane miſcđia tua: tūc ſatiabunt̃. Sicut eñ alibi ait: Satiabor dū manifeſtabit̃ gloria tua: vnde dicitur: Oſtende nobis patrē ⁊ ſufficit nobis: atqꝫ ip̄e dñs ait: Oſtendā meip̄m illi. Qđ donec fiat: nihil boni nobis ſufficit: nec ſufficere debet: ne deſideriū noſtrū in via remaneat: qđ donec ꝑueniat extendendū ē.

Alia lra. † nō habet † delectati,

Repleti ſumuſ mane miſcđia tua. †Et exultauimꝰ: ⁊† iocūdati ſumus in oībus diebꝰ noſtris. Dies ille: dies eſt ſine fine. Simul ſūt illi oēs dies: nō faciāt. Nō eñ ſuccedētibus cedūt: vbi nō eſt aliqđ qđ nō veniēdo nondū ſit: ⁊ veniēdo iā nō ſit. Oēs ſimul ſunt: qꝛ vnus eſt q̄ ſtat ⁊ nō trāſit: ipſa eſt eternitas. Hi ſunt dies de quibꝰ dicitur: Quis eſt homo q̄ vult vitā: ⁊ diligit dies videre bonos: Hi dies ⁊ alio loco āni appellantur: vbi deo dicitur: Tu aūt idē ipſe es: ⁊ anni tui nō deficiēt. Non eñ anni ſūt q̄ ꝓ nihilo habent̃: aut dies ſūt q̄ ſicut vmbra declinauerūt: ſed dies ſunt q̄ ſunt: Quoꝝ numeꝝ notū ſibi fieri precabatur qui dicebat: Notū fac mihi dñe finē meum: quo ꝑueniendo maneā: ⁊ nihil vlteriꝰ iam requirā: ⁊ numeꝝ dieꝝ meorū q̄s eſt: Utiqꝫ qui eſt: nō qui nō eſt: quia dies iſti de quibus ⁊ illic cōſequēter dicit: Ecce veteres poſuiſti dies meos: nō ſunt: quia nō ſtant: nō manent: celerrima mutabilitate tranſcurrūt: nec vna hora in eis inuenit̃ in qua ita ſumus: vt nō alia ꝑs eius tranſierit: alia ventura ſit: nulla ſtet vt ſit. Illi autē anni: ⁊ dies nō deficiūt in quibꝰ nec nos deficiemꝰ: ſed ſine defectu reficiemur. Exeſtuet eñ aīa nr̄a illorū dieꝝ deſiderio: ſitiat ardēter atqꝫ vehemēt̃: vt illic repleamur vbi ſatiemur: ibi dicamus qđ hic predicemus: ſatiati ſumus mane miſcđia tua: ⁊ exultauimus ⁊ iocūdati ſumus in oībus diebus nr̄is. **Letati ſumus ꝓ diebꝰ q̄bus nos hūiliaſti: annis q̄bꝰ vidimus mala.** Nūc aūt in diebꝰ adhuc malignis dicamꝰ qđ ſeq̄t̃.

Alia lra. † nō habet

†Et reſpice i ſeruos tuos ⁊ in oꝑa tua: Ipſi eñ ſerui tui opera tua ſunt: non ſolum vt homines

ſint: ſed etiã vt ſint ſerui tui: id eſt obedien-
tes iuſſis tuis. Ipſius enĩ ſum⁹ figmentũ:
nõ ſolũ in Adam: ſed etiã creati in chriſto
Ieſu: in operibus bonis que preparauit
de⁹ vt in illis ambulem⁹. Deus eſt enĩ qui
opatur in nobis: ⁊ velle ⁊ ꝑficere ꝓ bona
volũtate. **Et dirige filios eorum.** Ut
ſint recti corde quib⁹ bonus eſt deus. Bo
nus eſt enĩ de⁹ iſrael: ſed rectis corde: nõ ſi
cut ille cui cõmoti ſunt pedes: quia pacem
peccatorũ intuenti: diſplicere ceperat de⁹:
quaſi iſta neſciẽs: quaſi iſta nõ curãs: ⁊ ab
humani generis gubernatõe diſſimulans.

Et ſit ſplẽdor dñi dei noſtri ſuꝑ nos: Unñ dicit: Signatũ ẽ ſuꝑ nos lumẽ
vultus tui dñe. **Et opa manuũ noſtra
rum dirige ſuꝑ nos:** Ut nõ ea pro re-
rum terrenaꝝ mercede faciam⁹. Tunc enĩ
nõ directa ſed curua ſunt. Hucuſqꝫ pſal-
mũ iſtũ multi codices habẽt: ſed in nõnul-
lis legitur alius vltim⁹ verſus: **Et opus
manuũ noſtraruꝫ dirige.** Cui verſui
diligentes ⁊ docti ꝑnotãt ſtellã: quos aſte
riſcos vocant: quibus ſignificant ea que in
hebreo vel alijs interp̃tibus grecis reperi-
unt: in ſeptuaginta vero interp̃tatione nõ
ſunt. Quẽ verſum ſi velimus exponere: id
mihi videt habere ſentẽtie: ꝙ omnia bona
opera noſtra: vnũ opus eſt caritatis. Ple-
nitudo eius legis eſt caritas. Naꝫ ſuꝑiore
verſu cũ dixiſſet: Et opera manuũ noſtra-
rũ dirige ſuꝑ nos: iſto vltimo nõ opera ſed
opus dixit manuũ noſtrarũ dirige: tanqꝫ
vltimo verſu volẽs oſtẽdere ipſa opa vnũ
op⁹ eſſe: id ẽ ad vnũ opus dirigi. Tũc enĩ
recta ſunt opa: cũ ad hunc vnũ finem diri
gũtur. Finis enĩ p̃cepti caritas ẽ de corde
puro: ⁊ conſcientia bona: ⁊ fide non ficta.
Opus ergo vnũ eſt in quo ſunt omnia: fides
que ꝑ dilectionẽ operat: vnde etiã domin⁹
in euãgelio dicit: Hoc eſt opus dei vt cre-
datis in eũ quẽ ille miſit. Cum ergo in ipſo
pſalmo: ⁊ vita vetus: et vita noua: et vita
mortalis: ⁊ vita vitalis: : ⁊ anni qui ꝓ nihi-
lo habẽtur: ⁊ dies habẽtes plenitudinẽ mi
ſericordie vereqꝫ leticie: id eſt ⁊ penã primi
hominis: ⁊ regnũ ſecũdi: ſatis aperteqꝫ di
ſtincta ſint: Ad hoc enĩ exiſtimo hoĩs dei
Moyſi nomẽ titulo eius inſcriptuꝫ: vt eis
qui pie recteqꝫ ſcrutant ſcripturas: eo mõ
intimaretur etiã lex dei q̃ ꝑ Moyſen mini
ſtrata eſt: vbi ꝓ bonis operib⁹ ſola vel pe-
ne ſola p̃mia terrenoꝝ bonoꝝ deus polli
ceri videtur: ſine dubio habere ſꝫ velamẽ-
to tale aliquid quale iſte pſalmus oſtẽdit.
Sed cum quiſqꝫ trãſierit ad chriſtũ: aufer-
tur velamen: ⁊ reuelabuntur oculi eius vt
cõſideret mirabilia de lege dei: donãte illo
cui dicimus: Reuela oculos meos: ⁊ cõſi
derabo mirabilia de lege tua.

Explicit Tract. de pſ. LXXXIX.

Incipit Trac. de pſ. XC.

Sermo p̃mus: de p̃ma parte pſalmi.

PSalmus iſte ẽ de quo dominũ no
ſtrũ Ieſuꝫ chriſtũ diabol⁹ tẽptare
auſus eſt. Audiamus ergo vt poſſi-
mus inſtructi reſiſtere tẽptatori: nõ p̃ſumẽ
tes in nobis: ſed in ipſo q̃ prior tẽptatus ẽ:
ne nos in tẽptatione vinceremur. Illi enĩ
tẽptatio nõ erat neceſſaria. Tẽptatio chri-
ſti: noſtra doctrina eſt. Si autẽ attendam⁹
q̃d reſpõderit diabolo: vt ꝫ ⁊ nos reſpõde
amus qñ ſimiliter tẽptat: intrem⁹ ꝑ ianuã:
ſicut audiſtis lectionẽ euangelij. Quid eſt
enĩ intrare ꝑ ianuã? Intrare ꝑ chriſtũ. Ip-
ſe enĩ dixit: Ego ſum ianua. Quid autẽ in
trare ꝑ chriſtuꝫ? Imitari vias chriſti. In q̃
imitaturi ſumus vias chriſti? Nũq̃d in ea
magnificẽtia in q̃ de⁹ erat in carne? Aut ad
hoc nos exhortat: aut hoc a nobis exigit:
vt talia miracula qualia fecit ipſe faciam⁹?
Aut v̓o dñs noſter Ieſus chriſtus: nõne ⁊
nõ ⁊ ſꝑ cũ p̃re totũ mũdum gubernat? Et
nunq̃d vel ad hoc vocat hominẽ faciẽs eũ
imitatorẽ ſuũ: vt cũ illo gubernet celũ ⁊ ter
rã: ⁊ oĩa que in eis ſũt? Aut vt ſit ⁊ ipſe cre-
ator: ꝑ quẽ fient oĩa: ſicut ꝑ chriſtum facta
ſũt oĩa? Neqꝫ ad iſta opa te inuitat de⁹ ſal-
uator dñs noſter Ieſus chriſt⁹ que fecit ab
initio: de quib⁹ ſcriptũ ẽ: Oĩa ꝑ ip̃m facta
ſũt: Neqꝫ ad illa q̃ fecĩ i terra: nõ ꝫ tibi dic̃:
Nõ eris diſcipul⁹ me⁹ niſi ãbulaueris ſuꝑ
mare: aut niſi ſuſcitaueris mortuũ q̃tridu-
anũ: aut niſi oculos ceci nati apueris: nec
ꝫ. Quid eſt ergo itrare ꝑ ianuã? Diſcite a me
qꝛ mit̃ ſum ⁊ hũilis corde. Qđ factus eſt
ꝓpter te: hoc in eo debes attendere vt imi
teris. Miraculum enĩ ⁊ nonduꝫ natus de
Maria fecit. Quis enim vſqꝫ fecit: niſi de
quo dictũ eſt: Qui facit mirabilia magna
ſolus? Ipſius enĩ virtute: ⁊ antea qui fece-
rũt potuerũt aliq̃d facere. In virtute chri-
ſti Helias mortuũ ſuſcitauit: Niſi forte ma
ior eſt Petrus ꝙ̃ chriſt⁹: qꝛ xp̃us voce ſuſ
citauit egrotantẽ: Petr⁹ aũt cũ ꝑtranſiret
vmbra ipſius tangendi preferebãt egroti.
Potentior ergo petrus ꝙ̃ chriſtus? Quis
hoc dementiſſimus dixerit? Quare ergo

tanta potentia in Petro? Quia chriſt⁹ in
Petro: Ideo dixit: Oẽs qui venerũt fu-
res ſunt ⁊ latrones: id eſt qui venerunt ſua
ſponte: non a me miſſi. Qui venerunt ſine
me a me nõ ſunt miſſi: in quib⁹ ego nõ fui:
quos ego nõ introduxi. Quotq̃t ergo mi-
racula facta ſũt: ſiue a ꝓcedẽtib⁹: ſiue a ꝯſe
quentib⁹: idẽ ipſe dñs fecit qui fecit ⁊ ꝑſen
tia ſua. Nec ad ipſa ergo miracula hortat̃
que ipſe fecit: ⁊ añq̃ eſſet homo: ſ; q te hor
tatur vt imiteris: qd nõ poſſet niſi fact⁹ ho
mo. Tolerare eñ paſſiones nũquid poſſet
niſi homo? Mori ⁊ crucifigi ⁊ hũiliari poſ
ſet niſi homo? Si ergo ⁊ tu cũ moleſtias hu
ius ſeculi pateris q̃s fecit diabol⁹: ſiue ap-
te ꝑ hoies: ſiue occulte ſicut Iob: ſis fortẽ:
ſis tolerans: habitabis in adiutorio altiſſi-
mi: ſicut dicit ille pſalmus: q2 ſi recedas ab
adiutorio altiſſimi: teipſum volens adiu-
uare: cades. Multi eñ fortes ſunt: qñ ab
hominib⁹ patiũtur ꝑſecutionẽ: ⁊ vidẽt eos
aperte ſeuire in ſe: ⁊ putant q2 tunc imitan
tur paſſiones chriſti: ſi aperte eos hoies ꝑ
ſequãtur. Si aũt occulta diaboli ꝑſecutio-
ne feriãtur: putãt ſe nõ coronari a chriſto.
Noli timere qñ imitaris chriſtum: nã ⁊ qñ
tẽptauit diabolus dñm: nullus homo fuit
in heremo: occulte illum temptauit: ſed ſu
ꝑat⁹ eſt: ⁊ aperte ſeuiẽs ſuꝑatus eſt. Sic
⁊ tu ſi vis ĩtrare ꝑ ianuã qñ occulte tẽptat
inimicus: qñ poſtulat hominẽ vt aliquid
ei noceat ꝑ corꝑales moleſtias: ꝑ febres: ꝑ
egritudines: ꝑ aliquos labores corpis: ſic
laborauit Iob: Diabolũ nõ videbat: ſed
poteſtatẽ dei intelligebat. Nouerat q2 dia
bolus in eo nihil poſſet: niſi ab illo cui ſũ-
ma poteſtas eſt permitteretur: totã gloriã
deo dabat: potentiam diabolo nõ dabat.
Na3 ⁊ qñ abſtulit diabolus omnia: hoc di
xit: Dñs dedit: dñs abſtulit. Nõ dixit do-
minus dedit: diabolus abſtulit: q2 nihil ab
ſtuliſſet diabolus niſi ꝑmiſiſſet dñs. Idõ au
tẽ ꝑmiſit dominus vt homo ꝓbaretur: dia
bolus vinceret. Et qñ eũ plaga ꝑcuſſit: il-
le ꝑmiſit: q2 cum a capite vſq3 ad pedes in
putredine vermiũ flueret: nec tunc tribuit
diabolo aliquã potentia3 Iob: ſed cum ei
ſuggeſſiſſet ⁊ vxor ei⁹: quã ſolã reliquerat
diabolus: nõ conſolatricẽ mariti: ſed adiu
tricẽ ſui: ⁊ dixit ei: Dic aliqd verbũ in deũ:
⁊ morere: dixit ei: Locuta es tanq̃3 vna ex
inſipiẽtib⁹ mulierib⁹: Si bona ſuſcepim⁹ d
manu dñi: mala q̃re nõ ſuſtinebim⁹? Ergo
q̃ ſic imitat̃ chriſtũ vt toleret oẽs moleſtias
hui⁹ ſeculi: ſpes eius in deo ſit: vt nec illece
bra capiat̃: nec timore frangat̃. Ipſe eſt.

¶ Expoſitio prime partis.

Qui habitat in adiutorio al-
tiſſimi: in ꝓtectione dei celi
cõmorabitur. Sicut audiſtis
pſalmũ ⁊ cãtaſtis. Nam inde incipit pſal-
mus. Quibus autẽ verbis tẽptauit domi-
nũ diabolus: cũ ad ipſa venerimus agno-
ſcetis. Nota ſunt eñ. ¶ Dicet dño ſu-
ſceptor meus es tu: ⁊ refugiũ meũ
deus meus. Quis hoc dicit domino?
Qui habitat in adiutorio altiſſimi. Quis
eſt qui habitat in adiutorio altiſſimi? Qui
nõ habitat in adiutorio ſuo. Quis eſt q̃ ha
bitat in adiutorio altiſſimi? Qui nõ eſt ſu-
perbus: quomõ illi qui mãducauerũt vt eſ
ſent quaſi dij: ⁊ ꝑdiderũt qd erant facti ho
mines imortales. In adiutorio eñ ſuo ha
bitare voluerũt: nõ in adiutorio altiſſimi:
ideo ſuggeſtionẽ ſerpentis audierunt: pre
cepta dei ꝯtempſerũt: ⁊ inuenerũt hoc eue
niſſe in ſe qd minatus eſt de⁹: nõ quod ꝓmi
ſit diabolus. Ergo ſic ⁊ tu dic. Sperabo
in eum. ¶ Quoniã ipſe †eruet me: Alia lra⁹ † liberabit.
Nõ ego me. Uide ſi aliud aliq̃d docet: niſi
vt tota ſpes noſtra nõ ſit in nobis: nõ ſit in
hoie. Uñ eruet te? De† muſcipula ve- Alia lra. † laqueo.
nantiũ: ⁊ a verbo aſpero. De muſci
pula venantiũ. Magnũ aliquid eſt a ver-
bo aſpero. Quid magnũ? Multi in muſci
pulã venantiũ ꝑ verbũ aſperũ deciderũt.
Quid eſt qd dico? Tendit diabolus ⁊ an-
geli eius: tanq̃3 venãtes tendũt muſcipu-
las: ſ; longe ab ipſis muſcipulis ambulant
hoies q̃ in chriſto ambulãt. Nõ audet eñ
in chriſto tẽdere muſcipulas: circa viã po
nit: in via nõ ponit. Uia aũt tua chriſt⁹ ſit:
⁊ tu nõ cadis ĩ muſcipulã diaboli. Aberrã
ti a via: iam ibi eſt muſcipula: Hinc atq3
hinc ponit muſcipulas: hinc atq3 inde po-
nit laqueos: iter laq̃os ambulas. S3 ſi vis
ſecurus ambulare: noli declinare in dexte
rã aut ſiniſtrã: ⁊ ſit tibi via ille q̃ tibi ꝓ te fac
tus ẽ via: vt ꝑducat te ad ſe ꝑ ſe: ⁊ ñ timeb
laq̃os venantiũ. Sed q̃d eſt a verbo aſpe-
ro? Multos ꝑ verbũ aſperũ miſit in muſci
pulã diabolus (Uerbi gratia) q̃ voluerint
eſſe chriſtiani inter paganos: inſultatores
patiunt̃ paganos: erubeſcũt inter inſulta-
tores: ⁊ a verbo aſpero recedentes de via
incidunt in laqueos venantiũ. Et quid ti-
bi facturum eſt verbũ aſperũ? Nihil. Nun
quid nihil tibi facturus eſt laqueus: quo te

compellit inimicus p verbū aſperū: Quō
retia plerūq tendunt ad caput ſepis: ten-
duntur auibus: ⁊ lapides mittunt in ſepē:
lapides illi nihil ſunt facturi auibus: quā-
do eni ferit auē: qui lapidē mittit in ſepē:
Timēs aūt auis inanē ſonū cadit in retia
ſic homines timētes inſultatoꝝ verba va-
na ⁊ inania: ⁊ erubeſcentes cōuitijs ſuper
fluis: cadūt in laqueos venantiū: ⁊ capti-
uāt a diabolo. Sꝫ cur non dico fratres qd
nō ē tacendū: qd me cogit de⁹ dicē: Quo-
modolibet accipiatis hoc cogit me de⁹ di
cere: ⁊ ſi nō dixero: ego cado i laqueos ve
nantiū. Si eni detractiōes hoim timeo vt
nō dicam: egoipſe a verbo aſpero cado in
laqueos venantiū: qui vos moneo vt nō
timeatis verba hoim. Quid ē ergo quod
dictu⁹ ſum: Quō inter paganos qui fue-
rit chriſtian⁹ a paganis audit verba aſpe-
ra: quibus ſi erubuerit cadit i muſcipulaꝫ
venantiū: ſic inter chriſtianos qui volue-
rint eſſe diligentiores: ⁊ meliores ab ipis
chriſtianis audituri ſunt inſultatiōes. Et
quid ꝓdeſt fratres q aliqn̄ inuenis ciuita
tē: vbi nullus eſt paganus: Nemo ibi iſul
tat chriſtiano qd chriſtian⁹ eſt: quia nō ibi
inuenit paganus. Sed ſūt multi male vi-
uentes chriſtiani: inter quos qui voluerit
bene viuere: ⁊ inter ebrioſos ſobri⁹ eſſe: ⁊
inter fornicarios caſtus eſſe: ⁊ inf cōſulta-
tores mathematicoꝝ deū ſinceriter colere:
⁊ nihil tale requirere: ⁊ inf ſpectatores nu-
gārū theatroꝝ: nolle ire niſi ad eccleſiam:
patit inſultatores ipos chriſtianos: ⁊ pati
tur verba aſpera: ⁊ dicunt tu magn⁹: tu iu-
ſtus: tu es Helias: tu es Petrus: de celo
veniſti: inſultāt quocūq ſe verterit: audit
hinc atq inde verbū aſperū. Qd ſi timet
⁊ recedit a via chriſti dei: cadit i laqos ve
nantiū. Quō autē cū audiunt hec verba:
nō recedit a via: Quid eſt non recedere a
via: Qn̄ audit verba aſpera: vnde ſibi ha
bet facere ſolatiū: vt nō curet verba aſpe-
ra: nec recedat a via: ⁊ intret p ianuā: ⁊ di-
cat q̄lia verba audio: ſeru⁹ peccator. Do-
minus me⁹ audiuit: demoniū habes. Nō
audiſtis verbū aſperū qd dictū eſt i dn̄m:
nō opus erat vt Jeſus hoc audiret: ſed te
monu't aduerſus verba aſpera: ne inci-
Ita l'ra nō hꝫ. das in laqueos venantium. † Inter
Scapul' ſuis. †ſcapulas ſuaſ obumbrabit tibi: ⁊
† pēnis. ſub†alis eius ſperabiſ. Hoc dicit: ne
tua ꝓtectio a te tibi ſit: ne puteſ q tu te po
tes ꝓtegere: Ille te ꝓteget vt eruat: ⁊ eru-
tus de muſcipula venātiū ⁊ a verbo aſpe-
ro: inter ſcapulas ſuas obumbrabit tibi: ⁊
a tergo potes intelligere: ⁊ a pectore. Sca
pule eni circa caput ſūt: ſed quia dicit ſub
alis eius ſperabis: manifeſtū ē: q ꝓtectio
alaruꝫ panſarū facit te eſſe inter ſcapulas
dei: vt hinc atq hinc ale dei te ponāt i me
dio: ⁊ nō timebis ne quis tibi noceat: tan-
tum tu noli inde recedere: quo null⁹ inimi-
cus audet accedere. Si gallina ꝓtegit pul
los ſuos ſub alis ſuis: quātomagis tu ſub
alis dei tutus eris: ⁊ aduerſus diabolū ⁊
angelos eius: que aeree poteſtates tāq ac
cipitres circūuolitant: vt infirmū pullum
auferāt: Neq eni ſine cauſa cōpata ē gal
lina ipſi ſapiētie dei. Nā chriſt⁹ ipſe domi-
nus noſter ⁊ ſaluator tāq gallinā ſe dixit:
Hieruſalē hieruſalē quotiēs volui collige
re filios tuos: tanq gallina pullos ſuos et
noluiſti. Noluit illa hieruſalē: velim⁹ nos:
Illa rapta ē ab aeris poteſtatibus fugiēs
alas galline: ꝑſumens de viribus ſuis: cū
eſſet infirma: nos cōfitētes infirmitatē no-
ſtram ſub alis dei fugiam⁹. Erit nobis eni
tanq gallina ꝓtegēs pullos ſuos. Nō eſt
eni iniurioſuꝫ nomē galline. Attēdite cete
ras aues fratres. Multe aues ante nos fe
tāt: calefaciūt pullos ſuos: nlla ſic auis in
firmat cū pull' ſuis quō gallina. Attendat
caritas veſtra hirundines: paſſeres ⁊ cico
nias: videm⁹ extra nidos ſuos: nec cogno
ſcimus vtrū fetus habeant. At vero galli-
nam cognoſcim⁹ in infirmitate vocis ⁊ in
relaxatione plumaꝝ. Tota mutat affectu
pulloꝝ: quia illi ifirmi ſūt: infirmā ſe facit.
Quia ergo ⁊ nos infirmi eramus: infirmā
ſe fecit ſapiētia dei: quia verbū caro factū
eſt ⁊ habitauit in nobis: vt ſub alis ei⁹ ſpe
remus. ¶ Scuto circūdabit te veri-
tas eiuſ: Que ſūt ale: hoc ē ſcutū: q nec
ale ſūt: nec ſcutū. Si aliqd hoꝝ ꝓprie eēt:
nūqd ale ſcutū eſſe poſſet vl' ſcutū ale: Sꝫ
quia figurate p ſimilitudīes dici omia iſta
poſſūt: ideo ⁊ ale ⁊ ſcutū eſſe potuerūt. Si
vere lapis eſſet chriſtus: leo nō eſſet: ſi leo
eſſet: agn⁹ nō eſſet. Ideo ⁊ leo ⁊ agn⁹ et la-
pis ⁊ vitul⁹ et ſi qd hmōi: q nec lapis: nec
leo: nec agn⁹: nec vitul⁹: ſed ſaluator om-
niū Jeſus chriſtus. Iſte eni ſimilitudineſ
ſūt: nō ꝓprietates. Ueritas eius inquit cir
cūdabit te. Tāq ſcutum veritas eius eſt:
vt non miſceat eos q in ſeipſis ſperant cū
eis qui in deo ſperant. Peccator eſt ⁊ pec
cator: ſed da peccatorē de ſe preſumentē

cõtemnentẽ peccata ſua nõ cõfitentẽ ⁊ di-
cet: Si deo diſpliceret peccata mea: nõ ꝑ-
mitteret me viuere. Ali⁹ aũt non audebat
oculos leuare: ſed ꝑcutiebat pectus ſuuz:
dicẽs: dñe ꝓpitius eſto mihi pctõri. Et ille
pctõr: ⁊ ille: ſed ille irridẽs: iſte plãgẽs: ille
cõtemptor: hic cõfeſſor pctõꝝ ſuoꝝ. Veri-
tas aũt dei q̃ non ꝑſonas accipit: diſcer-
nit penitentẽ a defendẽte: diſcernit humi-
lem a ſupbo: diſcernit ꝑ̃ſumentẽ de ſeipſo
a ꝑ̃ſumẽte de deo. Ergo veritas ei⁹ tanq̃
ſcuto circũdabit te. Non timebis a ti-
Alia lra. more nocturno. A ſagitta volã-
† in die. te per diem: a negocio per ambu-
† ab incurſu. lante in tenebris: † a ruina ⁊ demo-
nio meridiano. Duobus q̃ ſupra dixit:
reddunt duo que infra dixit: nõ timebis a
timore nocturno: a ſagitta volante per di-
em: ⁊ ꝓpter timorẽ nocturnũ: a negocio ꝑ-
ambulãte in tenebris: ⁊ ꝓpter ſagittã vo-
lantem ꝑ diẽ a ruina ⁊ demonio meridia-
no. Quid eſt timẽdum in nocte: ⁊ quid in
die? Cũ q̃ſq3 ignorãs peccat: tanq̃ in nocte
peccat. Cũ aũt ſciens peccat: tanq̃ in die
peccat. Duo ergo illa leuiora: ipa ſũt gra-
uiora: que repetita ſũt. Intẽdite vt diligẽ-
ter hoc ſi domin⁹ annuerit exponat vobis:
Obſcurũ ẽ eñi ⁊ erit magn⁹ fruct⁹ ſi intelle-
xerit: Tẽptatiões q̃ fit i ignorãtib⁹ leuis: ti-
morez nocturnũ appellauit: ⁊ tẽptationẽ q̃
fit in ſciẽtib⁹ leuis: ſagittã volãtẽ ꝑ diẽ ap-
pellauit. Que ſũt leues tẽptatiões? Que
nõ ſic inſtãt: nõ ſic vrgẽt vt cogãt: ſed poſ-
ſunt cito declinata trãſire. Eadẽ rurſus fac
grauia: ſi ꝑſecutor inſtet: ⁊ vehemẽter ter-
reat ignorãtes: id eſt nõdũ firmos in fide:
nec ſciẽtes qđ ad hoc ſũt chriſtiani: vt fu-
turã vitã ſperẽt: cũ ceperint terreri de ma-
lis temporib⁹: putant quod deſeruit illos
chriſt⁹: ⁊ ſine cã ſint chriſtiani. Nõ norunt
eñi vt dixi: q: ad hoc ſũt chriſtiani: vt ꝑ̃-
ſentia ſupent: ⁊ futura ſperẽt: inuenit illos
negociũ ꝑambulãs i tenebris: ⁊ capit eos.
Sũt aũt q̃dã q̃ nouert ſe ad futurã ſpem vo-
catos: q: qđ nob ꝓmiſit de⁹ nõ ẽ đ iſta tra:
nõ ẽ de iſta vita: q: iſte oẽs tẽptatiões tole-
rande ſũt: vt illud accipiam⁹: illud acqui-
ram⁹: qđ nobis ꝓmiſit de⁹ ineternũ. No-
rũt iſta: ſed qñ cepit ꝑſecutor inſtare vehe-
mentius: agitare minis: penis: tormentis:
aliqñ cedũt: ⁊ ſciẽtes tanq̃ in die cadunt.
Quare aũt in meridie? Quia mltũ feruet
ꝑſecutio. Maiores eſt⁹ dixit meridiẽ. At-
tendat hoc caritas veſtra de ſcripturis me
ꝓbantẽ. Qñ de ſeminãte dicebat dñs: q̃
exijt ſeminãs ſeminare: ⁊ aliud cecidit in
via: aliud in petroſa: aliud inter ſpinas: di-
gnat⁹ eſt ipe exponere ſimilitudinẽ. Et cũ
veniſſet ad petroſam: h̃ ait: Hi ſunt q̃ au-
diunt verbũ: ⁊ ad horã gaudẽt ad verbũ:
⁊ in tribulatiõe que fit ꝓpter verbũ: ↄtinuo
ſcãdalizant. Quid eñi dixerat de his q̃ ex-
ierãt in petroſis? Exorto ſole inquit arue-
rũt: q: ñ habebãt altã radicẽ. Hi ſt ḡ q̃ ad
horã gaudẽt ad verbũ: ⁊ cũ ꝑſecutio facta
fuerit ꝓpt vbũ areſcunt. Quare areſcũt?
Quia non habebant firmã radicẽ. Que
eſt radix? Caritas. Hoc eñi dicit Aplš: vt
in caritate radicati: ⁊ fundati. Quõ enim
radix oim maloꝝ eſt cupiditas: ſic ⁊ radix
oim bonoꝝ eſt caritas. Noſtis hoc ⁊ ſepe
dictũ eſt: Sz quare hoc volui cõmẽdare?
Vt intelligeritis pſalmũ: q: demoniũ me-
ridianũ ꝓpter eſtũ vehemẽtis ꝑſecutiõis
poſitũ eſt. Sic eñi dñs dic: Ort⁹ eſt ſol: et
aruit herba: q: radicẽ ñ habebat. Et expo-
nens nobis quid eſt a ſole areſcere herbã
dixit: q: ꝑſecutiõe facta nõ manẽt illi in fi-
de: q: altã radicẽ nõ habebãt. Recte h̃ in-
telligim⁹ demoniũ meridianũ ꝑſecutionẽ
vehementẽ: Qualis fuit illa ꝑſecutio ali-
qñ fratres cõmemorẽ: vñ dñs liberauit ec-
cleſiã ſuã: dignet attẽdere caritas veſtra.
Primo q imꝑatores ⁊ reges ſeculi puta-
uerũt ſe ꝑſequẽdo tollere poſſe đ terra no-
mẽ chriſti ⁊ nomẽ chriſtianoꝝ: iuſſerũt vt
q̃ſq̃s ſe ↄfiteret chriſtianũ: feriret. Quicũ-
q3 noluit feriri negauit ſe chriſtianũ: ſciẽs
quid mali faceret: ꝑueit ad illũ ſagitta vo-
lãs ꝑ diẽ. Quicũq3 aũt nõ curauit pñtem
vitã: ſed cert⁹ ſꝑauit futurã: declinauit ſa-
gittã volãtẽ ꝑ diem: ↄfeſſus eſt ſe chriſtia-
nũ: ꝑcuſſus carne: liberat⁹ eſt ſpiritu: expe-
ctare cepit poſitus apđ deũ in quiete etiã
redẽptionẽ corꝑis ſui in reſurrectiõe mor-
tuoꝝ. Euaſit aũt tẽptationẽ illaz a ſagitta
volante ꝑ diẽ. Ergo q̃cũq3 ſe cõfeſſus fue-
rit chriſtianũ feriat. Quõ ſagitta volãs ꝑ
diẽ fuit? Nõdũ erat demoniũ meridianũ
flagrãs vehemẽti ꝑſecutione: ⁊ faciẽs ma-
gnos eſtus: etiã fortib⁹. Audite eñi q̃d ſe-
cutũ ſit. Cũ vidiſſent inimici: qđ multi fe-
ſtinarẽt ad martyriũ: ⁊ tãto plures crede-
rent in chriſtũ: quãto plures patiebant: di-
xerũt apđ ſe: Nos occiſuri ſum⁹ gen⁹ hu-
manũ tot milia qui credũt in hoc noie. Si
occiderem⁹ oẽs ꝓpe: nullus in terra rema-
nebit. Cepit feruere ſol: cepit ferueſcẽ eſt⁹:

Audite eni qd iuſſerint. Quō ãt iuſſerãt?
Quicūq ꝯfeſſ⁹ ſe fuerit chriſtianū feriat.
Juſſerit poſtea: qcūq ſe ꝯfeſſ⁹ fuerit chri
ſtianū torqat: ⁊ tādiu torqat: donec neget
ſe eſſe chriſtianū. Compate ſagittā volan
tē p diem. ⁊ demoniū meridianū. Sagitta
volans p diem: quid erat? Qui ſe confeſ-
ſus fuerit chriſtianū: feriat. Quis fidelis
eā mortis celeritatē non declinaret? Illud
autē qui ſe cōfitetur chriſtianū nō occida-
tur: ſed torqueatur donec neget: ſi ſe nega
uerit dimittat: demoniū meridianū erat.
Multi ergo nō negātes in tormētis defici
ebāt: tādiu eni torquebātur donec nega-
rent. Perſeuerātib⁹ aūt in nō negādo chri
ſtū: quid factur⁹ erat gladi⁹? Uno ictu oc-
cidēdo corp⁹: aīam ad deū mittēdo: h faci
ebāt diuturna tormēta. Sed quis tādem
inueniret q duraret aduerſus tātos ⁊ tā lō
gos cruciat⁹? Multi defecerūt. Et credo
illi defecerūt q de ſe pſūpſerūt: q nō habita
bāt in adiutorio altiſſimi ⁊ in ptectiōe dei
celi: q nō dixerunt dn̄o: ſuſceptor meus es
tu: qui nō ſub vmbra alaꝝ eius ſpauerūt:
ſed viribꝰ ſuis multū dederūt. Deiecti ſūt
a deo vt oſtderet ill': q ipe ptegit: ipe tem
perat tēptatiōes: ipe tātū venire permittit
quātū pōt ferre cui venit. Mlti ergo ceci-
derūt a demonio meridiano. Qm mlti vult
noſſe? Sequit ⁊ dicit. Cadēt a latere
tuo mille: ⁊ dena milia a dextris tu
is: ad te aūt nō appropinqbit. Cui
dicit hoc fres? Cui niſi dn̄o nr̄o Jeſu chri
ſto? Dn̄s eni Jeſus nō ſolū in ſe: ſ et in no
bis. Recordamini verba illa: Saule ſaule
qd me pſeqris? Quādo ipm nemo tange-
bat et dicebat: qd me pſeqris: nūquid nō
i nobis ſeipm computabat? Qn̄ dicebat:
q fecit vni ex minimis meis mihi fecit: nō-
ne i nobis ſeipm cōputabat? Nō eni diui-
ſa ſunt ab inuicem membra: caput ⁊ cor-
pus. Quid eſt caput ⁊ corpus? Saluator
⁊ eccleſia. Quō ergo dictū eſt: cadēt a la-
tere tuo mille et dena milia a dextris tuis?
Cadēt eni a demonio meridiāo. Magn⁹
terror fratres: a latere chriſti cadere: a dex
tris chriſti cadē. Quō cadēt a latē? Quare
illi a latere: illi a dextris? Quare mille a la
tere: et dena milia a dextris? Quid eſt a la
tere mille? Quia pauciores ſunt mille: q̄
dena milia q a dextris cadēt. Qui ſūt iſti?
Modo planū erit in nomie chriſti: modo
aptū erit. Quibuſdā pmiſit chriſtus: q cū
illo iudicabūt: apoſtoli ſcilicet: et q dimiſe

rūt oia ⁊ ſecuti ſūt eū. Nā Petrus ait illi:
Ecce nos dimiſim⁹ oia: ⁊ ſecuti ſum⁹ te: et
hoc illis pmiſit: Sedebit ſup duodeci ſe
des iudicantes duodecim tribus iſrael.
Nolite putare: q ipſis ſolis pmiſit dn̄s:
Ubi eni ſedebit Paulus apl's q plus illis
oib⁹ laborauit: ſi nō ibi ſedebūt niſi duo-
decim? Ille enim tertiuſdecim⁹ eſt: naꝫ ex
duodeci cecidit Judas: in locū aūt Jude
traditoris Mathias ordinat⁹ eſt: vt i acti
bus Aplo ꝝ legim⁹. Implete ſūt duodeci
ſedes: nō ibi ſedebit q plus oib⁹ illis labo-
rauit? An duodecim ſedes pfectio eſt tri-
bunalis? Nā milia ſedebunt in duodecim
ſedib⁹. Sꝫ vn̄ mihi pbas ait aliquis: q et
Paul⁹ inter iudices erit? Audi illū dicen-
tē: Neſcitis q angelos iudicabim⁹? Judi
cabim⁹ inquit. Et ipe nō dubitauit in pſū-
ptiōe: q credidit cōputari ſe inter illos q
iudicabūt cū chriſto. Qui ergo iudicabūt
cū chriſto: principes eccl'iaꝝ pfecti ſūt. Ta
lib⁹ dixit: Si vis eſſe pfectus: vade vende
omia tua: ⁊ da paupib⁹. Quid eſt ſi vis eſ
ſe pfectus? Uis mecū iudicare ⁊ nō iudi-
cari. Ille eni cōtriſtat⁹ abſceſſit. Sed mul
ti hoc fecerūt: ⁊ multi hoc faciūt. Ergo iſti
cū illo iudicabūt. Sed multi pmittūt ſibi
quia iudicabūt cū chriſto: qa dimittūt oia
ſua et ſequūtur chriſtū: ſed habēt pſūptio-
nē de ſe: habēt quēdā typū et ſupbiā quaꝫ
deus ſolus pōt noſſe: et nō poſſūt euitare
demoniū meridianū: id ē caſū feruētis ca-
loris nimie pſecutiōis. Tales multi cū eſ-
ſēt illo tēpore: qui diſtribuerūt omnia ſua
paupibus: et ſibi iā pmittebāt: quia ſeſſu-
ri erāt cū chriſto et iudicaturi gētes: feruē
te calore pſecutiōis tanq a demonio meri
diano: defecerūt in tormētis ⁊ negauerūt
chriſtū: Ipi ſūt qui a latere ceciderūt tāq
ſeſſuri cū chriſto ad mūdū iudicādū ceci-
derūt. A dextris aūt dicā qui cadūt. No-
ſtis qa cū apparuerit ipm tribunal vbi cuꝫ
chriſto dn̄o iudicabūt: qui voluerūt eſſe ⁊
vere fuerūt pfecti: radicati ⁊ fūdati in cari
tate: vt nō areſcerēt de ſole et demonio me
ridiano. Hoc eni ait domin⁹: Cōgregabū
tur ante eum omnes gentes: et diuidet il-
los ab inuicem ſicut paſtor diuidit oues
ab hedis: et oues ponet a dextris: hedos
autē a ſiniſtris ⁊ iudicabūtur. Multi erūt
qui iudicabūt: ſed pauciores erūt q illi q
ante tribunal ſtabūt: quia illi tāq mille: il-
li tanq dena milia. A dextris poſitis: qd
dictur⁹ ē? Eſuriui eni et dediſtis mihi mā-

ducare: hoſpes fui ⁊ ſuſcepiſtis me. Ma-
nifeſtũ eſt qꝫ his dicet: qui habẽt ſubſtãtiã
hui⁹ ſecli: vñ iſta hũana faciãt: tñ ⁊ ipi cuꝫ
illis regnabũt: qꝫ illi tãꝗ milites: illi tanꝗ
annonã ꝓbẽtes ꝓuinciales: Sub vno tñ i-
ꝑatore: ⁊ miles ⁊ ꝓuincial' in regno ē: mi-
les fortis: ꝓuincialis deuot⁹: miles fortis
oratiõib⁹ pugnat aduerſus diabolũ: deuo
tuſ ꝓuincialis annonã tribuit militib⁹. In
telligat caritas veſtra. Et audiũt in fine ad
dexterã poſiti: Venite bñdicti patriſ mei:
ꝑcipite regnũ qđ vobis paratũ eſt: ab ori-
gine mũdi. Erãt ergo illo tp̃e multi qñ gra
uiter inferbuerat ſol ꝑſecutiõis: ⁊ demoni
um meridianũ: qui ſibi ꝓmittebant: quia
iudicaturi erãt cũ chriſto: nõ potuerũt fer
re eſtũ ꝑſecutiõis: ⁊ ceciderñt a latere ipſi⁹.
Erãt ibi aliq̃ qui nõ ſibi ꝓmittebant ſedes
iudicantiũ: ſed p' elemoſynas ꝓmittebant
ſibi: qꝫ ad dexterã futuri erãt quib⁹ dictu-
rus erat chriſt⁹: Venite bñdicti patri' mei
ꝑcipite regnũ: qđ vobis paratũ eſt ab ori-
gine mũdi. Et qꝫ multi de ſpe illa iudican
di ceciderũt: multi aũt ⁊ mlto plures đ ſpe
illa dextere ceciderũt: ideo dictũ ē chriſto:
Cadẽt a latere tuo mille ⁊ dena milia a de
xtris tuis. Et qꝫ mlti erũt cũ illo qui oĩa il-
la nõ curarũt: cũ quib⁹ tãꝗ mẽbris vn⁹ eſt
chriſt⁹: ad te aũt inq̃t nõ appropinquabit.
Nũquid ad ſolũ caput dixit: nõ appropin
quabit? Nõ vtiꝗ: ſed nec ad Petruꝫ: nec
ad Paulũ: nec ad oẽs Aplos: nec ad oẽſ
martyres: q̃ i tormẽtis nõ defecerñt. Quõ ꝗ̃
nõ appropinq̃bit? Cur ſic torti ſũt? Propi
quauit carni tormẽtũ: ſed nõ ꝑuenit ad lo
cũ fidei. Itaꝗ lõge erat fides ipoꝝ a terro
re torquentiũ. Torqueãt: nec appropinq̃-
bit terror: torq̃ant ⁊ irridebũt tormẽtũ: pre
ſumentes in illo q̃ ꝑoꝛ vicit: vt ceteri vin-
cerent. Et q̃ vincũt: niſi qui de ſe nõ ꝑſum-
pſerũt? Intẽdat caritas vr̃a. Ad hoc eniꝫ
dixit oĩa ſuꝑiora. Dicet dño ſuſceptoꝛ me
us es tu ⁊ refugiũ meũ: ⁊ ſperabo in eum:
qm̃ ipſe eruet me de muſcipula venãtiuꝫ.
Ipſe eruat me: nõ ego me. Inter ſcapulaſ
ſuaſ obumbrabit tibi. Sꝫ qñ ſub alis eius
ſperabis? Scuto circũdabit te veritas ei⁹.
Quia ergo in illo ꝑſumpſiſti: ⁊ totã ſpẽ tu-
am in illo poſuiſti: ſequit̃. Quid? Nõ time
bis a timore nocturno: A ſagitta volãte ꝑ
diẽ: a negocio ꝑambulãte in tenebris: a ru
ina ⁊ demonio meridiano. Quis nõ time-
bit? Qui in chriſto ꝑſumit. Qui autẽ de ſe
ꝑſumũt: ⁊ ſi iã ſibi ſperabãt lat⁹ chriſti tãꝗ

iudicaturi: ⁊ ſi futuros ſe iam ſperabant a
dextris chriſti qua diceretur illis: Venite
benedicti p̃ris mei: ꝑcipite regnũ qđ vob
ꝑatũ eſt ab origine mũdi: venit demoniuꝫ
meridianũ: id eſt feruẽs eſtus ꝑſecutionis
vehemẽter terrẽs: ⁊ ceciderũt multi a ſpe
ſedis iudiciarie: de q̃b⁹ dictũ eſt: Cadẽt a
latere tuo mille: ⁊ mlti a ſpe remũeratiõis
obſequioꝝ ſuoꝝ: de quib⁹ dictũ eſt: ⁊ dena
milia a dexteris tuiſ: ad te aũt: id eſt ad ca
put ⁊ corp⁹ nõ appropinquabit ruina ⁊ de
moniũ meridianũ: qm̃ nouit dñs qui ſunt
eius. ¶ Verũtñ ocul' tuis cõſidera-
biſ: ⁊ retributionẽ pctoꝝ videbiſ.
Quid ē h̃? Quare verũtñ? Quia licuit im
piis ſuꝑbire in ſuos tuos: licuit ipiis ꝑſeq̃
ſeruos tuos. Impune ergo erit impiis: qꝫ
ꝑſecuti ſũt ſuos tuos? Nõ erit ipune. Q-
uis eni tu ꝑmiſeris: ⁊ magis inde tui coro-
nati ſint: verũtñ oculis tuis ꝯſiderabis: et
retributionẽ pctõꝝ videbis. Maluꝫ ergo
qđ voluerũt: nõ bonũ qđ ꝑ neſciẽtes actũ
eſt eis retribuet̃. Nõ opus eſt vt oclos fi-
dei habeam⁹ ⁊ videam⁹: qꝫ ⁊ exaltãt̃ ad tẽ
pus ⁊ plangẽt in eternũ: ⁊ quib⁹ dat̃ pote-
ſtas in ſuos dei tꝑalit' dicet̃ eis: Ite in ig-
nẽ eternũ qui paratus eſt diabolo ⁊ ange-
lis eius. Sꝫ ſi habeat quiſꝗ oculos ſic di-
xit: oculis tuis cõſiderabis: nõ eſt leue vi-
dere impiũ florentẽ in hoc ſeculo: ⁊ habe-
re ad illũ oclos vt cõſideres fide quid ille
paſſurus eſt in fine ſi ſe nõ correxerit: quia
qui mõ tonare volũt poſtea fulminãt̃. Ve-
rũtñ oculis tuis ꝯſiderabis ⁊ retributionẽ
pctõꝝ videbis. ¶ Qm̃ tu es domine
ſpes mea: Ecce venit ad illũ: quare nõ
cadat a ruina ⁊ demonio meridiano. Qm̃
tu es dñe ſpes mea. Altiſſimũ poſui-
ſti refugiũ tuũ. Quid ē h̃ qꝛ in alto ē re
fugiũ tuũ? Multi eni ſic ſibi faciũt refugi-
um dei: quo fugiãt a tꝑalib⁹ eſtib⁹. In al-
to eſt eni refugiũ dei: valde in occulo eſt q̃
fugias ab ira ṽtura. Int⁹ altiſſimũ poſui
ſti refugiũ tuũ. ¶ Nõ †accedent ad te — Alia lra. † accedet.
†mala ⁊ flagellũ nõ appropinqua- — † malũ.
bit tabernaculo tuo. ¶ Qm̃ ange-
lis ſuis mãdauit de te: vt cuſtodi-
ant te in oĩb⁹ viis tuis. ¶ In ma- — Alia lra.
nibus †tollẽt te ne †qñ offendas ad — † portabũt.
lapidẽ pedẽ tuũ. Iſta ſunt verba que — † forte.
dixit diabolus dño Ieſu chriſto: qñ illum
temptauit. Sed qꝫ diligenti⁹ cõſideranda
ſunt: ne vos fatigem⁹ differam⁹ i craſtinũ:
quia ⁊ craſtino ſi dñs voluerit: inde vo-

bis erit ſmo: vt ab iſto loco pſalmi rurſus
incipiam⁹ ꝓpter tediū veſtrū: ne cū volu
m⁹ finire res obſcuras: ꝑcipitemus: ⁊ non
ꝑueniāt ad intelligentiā veſtrā.

Sermo ſcd̄s: de ſcd̄a ꝑte eiuſdē pſalmi.

Sicut nō dubito meminiſſe caritatē
veſtrā q̄ heſterno die ſermoni af-
fuiſtiſ: pſalmū quē ceperam⁹ expo
nere: ne ad terminū ꝑueniret anguſtia tpiſ
impediuit: ⁊ dilata eſt ꝑs ei⁹ in hodiernuꝫ
diē: hoc qui heri affuiſtis recordami: q̄ nō
audiſtiſ agnoſcite. Propterea fecim⁹ ipaꝫ
lectionē euāgelij recitari vbi dn̄s tēptatus
eſt: ꝑ ea v̄ba pſalmi q̄ hic audiſtis. Id̄o tem
ptatus ē chriſt⁹: ne vincat̄ a tēptatore chri
ſtian⁹. Ille quippe magiſter in oib⁹ tēptari
voluit qꝛ tēptamur: ſicut mori voluit quia
morimur: ſicut reſurgere voluit: qꝛ reſurre
cturi ſum⁹. Illa eni q̄ oſtēdit in hoie qui fa
ctus eſt ꝓpter nos hō cū eſſet de⁹ ꝑ quem
facti ſum⁹: ꝓpter nos oſ̄dit. Et ſepe cōmē
dauim⁹ caritati veſtre qꝫ nos ſepe iterare
nō piget: vt qꝛ forte multi veſtrū legere nō
poſſūt: qꝛ nō eis vacat legere: aut lr̄as nō
norūt: ſaltē aſſidue audiēdo nō obliuiſcāt̄
ſalubrē fidē ſuā: Certe eā repetēdo quibuſ
dam moleſti videamur: dū tn̄ q̄ſdā edifi-
cemus. Nouim⁹ eni mltos eſſe ⁊ mēoria ꝑ
ualētes ⁊ lectiōis diuine ſtudioſos: qui ea
q̄ dicturi ſum⁹ nouerūt: ⁊ forte nos ea vo-
lum⁹ dicere que nō nouerūt. Sed ſi celeri-
ores ſūt intueant̄: qꝛ cū tardiorib⁹ ambu-
lāt viā. Qn̄ aūt duo comites vnā viā am
bulāt: quoꝝ eſt vn⁹ celerior: alter tardior:
in ꝑtāte celerioris eſt: vt cum illo ambulet
tardior: nō in ꝑtāte tardioris: qꝛ ſi velit ce
lerior tātū facere quātū pōt: tardior illum
nō ſequit̄. Op⁹ eſt ergo vt celerior refrenet
celeritatē ſuā: ⁊ nō relinquat comitē tardi-
orē. Hoc eſt ergo qd̄ dixi me ſepe dixiſſe:
⁊ nūc iterū dico: ſicut dicit Apl̄s: eadē ſcri
bere vobis mihi quidē nō pigrū: vobiſ au
tem tutū. Dn̄s aūt noſter Jeſus chriſtus:
tāq̄ʒ tot⁹ ꝑfect⁹ vir, ⁊ caput ⁊ corp⁹: caput i
illo hoie agnoſcim⁹: qui nat⁹ eſt d̄ Maria
virgine: paſſus ſub pontio Pilato: ſepul-
tus: reſurrexit: aſcēdit in celū: ſedet ad de-
xterā patris: inde illū expectam⁹ iudicē vi
uoꝝ atq̄ʒ mortuoꝝ: hoc eſt caput eccleſie.
Corp⁹ hui⁹ capitis eccl̄ia eſt: nō que hᷓ lo-
co eſt: ſʒ que hoc loco ⁊ ꝑ totū orbē terraꝝ:
nec illa q̄ hᷓ tpe: ſed ab ipſo Abel: vſq̄ʒ ad
eos qui naſcituri ſūt vſq̄ʒ in finē: ⁊ creditu
ri in chriſtū: totus ppl̄s ſctoꝝ: ad vnā ciui-
tatē ꝑtinentiū: que ciuitas corpus eſt chri
ſti: cui caput eſt chriſtus. Ibi ſūt, ⁊ angeli
ciues noſtri: ſed qꝛ nos ꝑegrinamur: labo
ram⁹: illi aūt in ciuitate expectāt aduentū
noſtrū. Hĩc de illa ciuitate vnde ꝑegrina-
mur lr̄e nobis venerūt: ipſe ſūt ſcripture q̄
nos hortant̄: vt bene viuam⁹. Quid dicā
veniſſe lr̄as: Ipſe rex deſcēdit ⁊ fact⁹ ē no
bis via in ꝑegrinatione: vt in illo ambulā
tes: nec errem⁹: nec deficiam⁹: nec in latro
cināntes incidam⁹: nec in laq̄os irruamus
qui ponūt̄ iuxta viā. Talem ergo ſcientes
chriſtū totū: atq̄ʒ vniuerſū ſimul cū eccle-
ſia: ipm aūt ſolū natū de virgine caput ec-
cleſie mediatorē: ſcʒ int̄ deū ⁊ hoies chri-
ſtū Jeſum: ad hoc mediator ē vt eos q̄ re-
ceſſerūt ꝑ ſe recōciliet: medi⁹ eni nō eſt niſi
inter duoſ. Receſſeram⁹ a maieſtate dei ⁊
peccato noſtro offenderam⁹ eū: miſſus eſt
filius mediator: qui ſanguine ſuo ſolueret
peccata noſtra: quib⁹ ſeꝑabamur a deo: ⁊
interpoſitus redderet nos ei ⁊ recōciliaret
a quo auerſi in peccatis noſtris ⁊ delictis
tenebamur. Ipe ē caput noſtrū: ipſe ē de⁹
equalis patri: verbū dei ꝑ qd̄ facta ſūt om
nia: ſed de⁹ vt crearet: hō vt recrearet: de⁹
vt faceret: hō vt reficeret. Hūc ītuētes: ſic
audiam⁹ pſalmū: Intēdat caritas veſtra:
diſciplina ē iſta: ⁊ doctrina ſchole hui⁹: q̄
vobis valeat nō ad vnū pſalmū intelligē-
dum: ſed ad mltos ſi teneatis hāc regulā.
Aliqn̄ pſalm⁹ nō ſolū pſalm⁹: ſed ⁊ ois ꝓ-
phetia: aliqn̄ ſic loquit̄ de chriſto vt caput
ſolū cōmēdat: ⁊ aliqn̄ a capite it ad corp⁹:
id eſt ad eccl̄iam: ⁊ nō videt̄ mutaſſe ꝑſo
nā: qꝛ nō ſeꝑat̄ caput a corpe: ſed tāq̄ʒ de
vno loquit̄. Videat eni caritas veſtra qd̄
dico. Manifeſt⁹ eſt certe pſalm⁹ oib⁹ vbi
de paſſiōe dicit̄: Foderūt man⁹ meas ⁊ pe-
des meos: dinumerauerūt oia oſſa mea: di
uiſerūt ſibi veſtimēta mea: ⁊ ſuꝑ veſtē me-
am miſerūt ſorteꝫ. Hoc ⁊ iudei qn̄ audiūt
erubeſcūt. Euidētiſſime enim ꝓphetia de
paſſione dn̄i noſtri Jeſu chriſti ꝓlata eſt.
Delicta aūt nō habebat dn̄s noſter Jeſuſ
chriſtus: ⁊ tn̄ in capite ipſius pſalmi dicit:
Deus de⁹ me⁹ vt quid me dereliquiſti: lō-
ge a ſalute mea verba delictoꝝ meoꝝ. Vi
detis ergo q̄d dicat̄ ex ꝑſona capit̄: q̄d ex
ꝑſona corpis. Delicta ad nos ꝑtinēt: paſ-
ſio ꝓ nobis ad caput ꝑtinet: ſed ꝓpter paſ
ſionē illius ꝓ nobis: ⁊ qd̄ ad nos ꝑtinet de
lictoꝝ ſoluit̄. Sic ⁊ in ipo pſalmo iaꝫ iſtos

verſus heſterna die tractauimꝰ: ⁊ breuiter
illos cōmemoremus.
¶ Cōmemoratio verſuum prius tractato
rum cū expoſitione ſequentiū.
Qui habitat in adiutorio al-
tiſſimi: in ꝓtectione dei celi
cōmorabit. Hoc cōmendaui-
mus caritati veſtre in iſtis verſibꝰ: ne qſ-
ꝗ in ſe ſpem ponat: ſed totā ſpē ſuā in illo
ponat in quo ſūt vires noſtre. Ex adiuto-
rio eni eiꝰ vincimꝰ: nō ex noſtra ꝑſumptio
ne. Protegit ergo nos deꝰ celi: ſi dicamus
dño qḋ ſequit. ¶ Dicet dño ſuſceptor
meꝰ es tu: ⁊ refugiū meū: deꝰ meꝰ
ſperabo in eū. ¶ Qm̄ ipe eruet me
de muſcipl'a venātiū: ⁊ a v̓bo aſpe
ro. Diximꝰ qꝛ m̄lti timētes verbū aſperū
incidūt in muſcipulā venātiū. Inſultatur
homini qꝛ chriſtianꝰ eſt: ⁊ penitet illum qꝛ
chriſtianꝰ factꝰ eſt: ⁊ ab aſpero v̓bo incidit
in muſcipulā diaboli. Inſultat etiā homi
qui int m̄ltos chriſtianos meliꝰ viuit: ⁊ ti-
mēs aſpera v̓ba inſultatoꝝ: incidit in laq-
os diaboli: vt nō ſit triticū in area: ſed pa-
lea ſequat. Qui autē in dño ſꝑat eruit a
muſcipula venātiū ⁊ a verbo aſꝑo. Quo-
modo aūt te ꝓtegit deꝰ? ¶ Inter ſcapu
las ſuas obumbrabit tibi: Id ē añ
pectus ſuū te ponet: vt alis ſuis te ꝓtegat:
ſi mō agnoſcas infirmitatē tuam: vt quaſi
pullus infirmꝰ fugias ſub alas matris: ne
a miluo rapiaris. Milui ſūt eni aeree po-
teſtates: diabolus ⁊ angeli eiꝰ: rape volūt
infirmitatē nr̄am. Fugiamꝰ ſub alas ma-
tris ſapiētie: qꝛ ⁊ ipa ſapiētia infirmata eſt
ꝓpter nos: qꝛ verbū caro factū eſt. Sicut
infirmat gallina cū pullis ſuis vt ꝓtegat
eos alis ſuis: ſic dñs noſter Ieſus chriſtꝰ:
q̇ cū in forma dei eſſet: nō rapinā arbitratꝰ
eſt eſſe ſe eq̄lē deo: vt infirmaret nobiſcū:
⁊ alis ſuis ꝓtegeret nos: ſemetipm̄ exina-
niuit formā ſui accipiēs i ſimilitudinē ho-
minū factꝰ: ⁊ habitu iuētꝰ vt hō. Et ſub
alis eiꝰ ſperabis. Scuto circūda
bit te veritas eiꝰ: nō timebis a ti-
more nocturno. Tēptatiōes ignoran-
tie timor nocturnꝰ: pctā ſciētie ſagitta vo-
lās ꝑ diē. In nocte eni ignorātia intelligi-
tur: in die manifeſtatio. Sūt qui ignorātes
peccāt: ſūt qui ſciētes peccāt. Qui ignorā
tes peccāt a timore nocturno ſupplātant:
qui ſciētes peccāt a ſagitta volāte ꝑ diē ꝑ-
cuſſi ſūt. Hec aūt cū i grauioribꝰ ꝑſecutio
nibꝰ fiūt: quouſꝗ ꝑueniat tāꝗ ad meridi

em: quicūꝗ illo calore ceciderit: tāꝗ a de-
monio meridiano cadet. Et multi calore
iſto ceciderūt: ſicꝰ iā heſterno die expoſui-
mus caritati veſtre: qꝛ feruēte ꝑſecutiōe di
ctū eſt: torqueant chriſtiani donec negēt
qḋ chriſtiani ſūt: Cū antea ſolerēt ꝯfeſſi ꝑ
cuti: ad h̓ poſtea torquebant vt negarēt:
Et cū oīs reꝰ tādiu torqueat ꝗdiu neget:
chriſtianoꝝ ꝯfeſſio torquebat: neogcio di-
mittebat. Erat ḡ tūc magnꝰ eſtꝰ ꝑſequēti-
um. Quicūꝗ in illa temptatione ceciderūt
tāꝗ a demonio meridiano ceciderūt. Et
quanti ceciderunt? Multi q̇ ſe ſꝑabāt ſeſ-
ſuros cū dño ⁊ iudicaturos: illi a latere ce
ciderūt: Itē multi qui ſe ſperabāt ad dexte
rā futuros in plebe ſancta ſtipēdiaria tāꝗ
ꝓuinciales: q̇ annonā militibꝰ p̄bēt q̇bꝰ di
ci hēat: Eſuriui eni ⁊ dediſtis mihi mādu
care: Ad dexterā eni erāt m̄lti: ⁊ d̓ ipa ſpe
ceciderūt: ⁊ pl'es inde: qꝛ plures ibi. Pau
ciores eni q̇ cū dño iudicabūt: ⁊ plures q̇
ſtabūt añ illū: ſed nō vna cōditio coꝝ: alij
ad ſiniſtrā: alij ad dexterā: alij vt regnent:
alij vt puniant: alij vt audiāt: Venite bñ-
dicti patris mei ꝑcipite regnū: alij vt audi
ant: Ite in ignē et'nū: qui parꝰ eſt diabolo
⁊ angelis eiꝰ. Ergo A ruina ⁊ demo-
nio meridiano ¶ Cadet mille a la-
tere: ⁊ dena milia a dextris: ad te
āt nō appropinq̄bit. Quid? Demo-
niū meridianū te nō deijcit. Quid mirū ſi
caput nō deijcit? Sꝫ nō deijcit ⁊ illos q̇ ſic
herēt capiti: quō ait Apl's: nouit dñs q̇ ſūt
eius. Sūt eni q̇dā ita p̄deſtinati vt noue-
rit dñs q̇ ꝑtineāt ad corpꝰ ipiꝰ. Cum ḡ ad
hos nō accedet illa temptatio vt deijciat
eos: iſti intelligunt in eo qḋ ſcptū eſt: ad te
aūt n̄ appropinq̄bit. Sꝫ ne illi pctōres q̇bꝰ
tāta licuit exercere in chriſtianos attēdāt
a quibuſdā infirmis ⁊ dicat: ecce quid vo
luit deꝰ vt tantū impijs ⁊ ſceleratis liceat
in ſeruos dei: modicū ꝯſidera oculis tuis:
oculis fidei: ⁊ videbis retributionē pecca
toꝝ in finē: quibꝰ mō tāta ꝑmittunt vt exer
ceans. Hoc eni ſequit. ¶ Verūtn̄ ocu
lis tuis cōſiderabis: ⁊ retributio-
nem peccatoꝝ videbis. ¶ Qm̄ tu
es dñe ſpes mea: altiſſimū poſui-
ſti refugiū tuū. ¶ Nō accedet ad te
mala: Dño dic: Quoniā tu es dñe ſpes
mea: altiſſimū poſuiſti refugiū tuū: nō ac-
cedēt ad te mala. Et flagellū non ap-
propinquabit tabernaclo tuo. Et
deinde iā verba que audiſtis dicta a dia-

bolo. Q̄m angelis ſuis mādauit
de te: vt cuſtodiant te in oib⁹ vijs
tuis. In manib⁹ tollāt te: ne q̄n
offendas ad lapidē pedē tuū. Cui
hoc dic̄: Cui dixit: q̄m tu es dn̄e ſpeſ mea:
Iā puto nō eſſe exponēdū chriſtianis qui
ſit dn̄s: ſi deū patrē intelligūt. Quō illum
tollēt angeli in manibus ne offendat ad la
pidē pedē ſuū: Videtis ergo q: chriſt⁹ do
minus dū loquerer̄ de corpe: ſubito cepit
loqui de capite. Caput noſtrū appellatum
eſt mō cū diceret̄: q̄m tu es dn̄e ſpes mea
altiſſimū poſuiſti refugiū tuū: Jđ poſuiſti
altiſſimū refugiū tuū: q̄m tu es dn̄e ſpes
mea. Quid ſibi hoc vult: Attēdat caritas
veſtra: Q̄m tu es dn̄e ſpes mea: altiſſimū
poſuiſti refugiū tuū: iā non eſt mirandū:
propterea eni ſequit̄: Non accedēt ad te
mala: q: altiſſimū poſuiſti refugiū tuum: ⁊
flagellū nō appropinquabit tabernaculo
tuo: q̄m altiſſimū poſuiſti refugiū tuū. Nō
aūt legim⁹ in euāgelio: quia alicubi ange
li portauerūt dn̄m: ne offēderet ad lapidē:
⁊ tn̄ intelligim⁹. Hinc eni iā facta ſūt: ⁊ nō
ſine cauſa ꝓphetata ſūt: niſi q: futura erāt
⁊ nō poſſum⁹ dicere: poſtea vētur⁹ eſt chri
ſtus: vt nō offendat ad lapidē pedē ſuū:
iudicatur⁹ eni veniet. Vbi ergo cōpletū ē:
Intēdat caritas veſtra. Primo hos ver
ſus audite: q̄m tu es dn̄e ſpes mea: altiſſi
mū poſuiſti refugiū tuū. Gen⁹ humanum
mori hoīem nouerat: reſurgere non noue
rat: ideo q̇d timeret habebat: qđ ſperaret
nō habebat. Vt ergo ille qui ꝓpter diſci
plinā fecit timorē mortis: ꝓpter p̄miū fu
ture vite eterne daret ſpem reſurrectiōis:
prior reſurrexit dn̄s noſter Jeſus chriſtuſ:
mortu⁹ eſt poſt multos: reſurrexit an̄ oēs.
Hoc paſſus eſt moriēdo: qđ iā multi paſſi
erāt: hoc iā fecit reſurgēdo: qđ nullus an̄
illū. Q̄n eni hoc accipiet eccleſia niſi in fi
ne: Preceſſit in capite qđ membra ſperēt.
Nouit eni caritas vr̄a: quō inter ſe dicāt.
Dicat ergo eccleſia dn̄o ſuo Jeſu chriſto:
dicat corpus capiti ſuo: q̄m tu es dn̄e ſpes
mea: altiſſimū poſuiſti refugiū tuum: id eſt
iō reſurrexiſti a mortuis: ⁊ ī celū aſcēdiſti:
vt altum poneres refugiū tuū: aſcēderes
vt fieres ſpes mea: qui in terra deſperabā:
⁊ me reſurrectur̄ eſſe nō credebā: Modo
iam credo: q: aſcēdit in celū caput meū: q̄
caput p̄ceſſit ⁊ mēbra ſecutura ſūt. Puto
iam manifeſtū eſſe qđ dictū eſt: q̄m tu es
dn̄e ſpes mea: altiſſimū poſuiſti refugiū tu

um. Hoc plani⁹ dixerim: vt ego haberem
ſpem reſurrectiōis: quā non habebā: ideo
prior reſurrexiſti: vt quo p̄ceſſiſti: illuc me
ſecuturū ſperarē. Vox eni eſt eccl̄ie ad do
minū ſuū: vox eſt corpis ad caput ſuum.
Noli ergo mirari: nō accedēt ad te mala:
⁊ flagellū nō appropinquabit tabernaclo
tuo. Tabernaculū dei caro eſt. In carne ī
habitauit verbū: ⁊ caro factū eſt taberna
culū deo. In ipo tabernaclo impator mili
tauit ꝓ nobis: in ipſo tabernaculo ab ho
ſte temptat⁹ eſt: ne miles deficeret. Et quia
ipſam carnē oſtēdit oculis noſtris: q: ocu
li noſtri iſta luce gaudēt: ⁊ viſibili lumine
iſto delectāt̄: q: ī manifeſtatiōe poſuit car
nē ſuā: vt oēs viderēt: iō pſalm⁹ dic̄: In
ſole poſuit tabernaculū ſuū. Quid eſt ī ſo
le: In apto: in manifeſto: in luce ſrena: id
eſt in luce que terras de celo pfundit: ibi
poſuit tabernaculū ſuū. Sz quō ibi pone
ret tabernaculū ſuū: ſi nō tāq̄ ſpōſus ꝓce
deret de thalamo ſuo: Hoc eni ſequit̄. In
ſole poſuit tabernaculū ſuū. Et quaſi dice
ret̄ ei: quō ⁊ ipe inq̇t: Tāq̄ ſpōſuſ ꝓcedēs
de thalamo ſuo: exultauit vt gigas ad cur
rendā viā: Quod eſt tabernaculū: Ipa ē
ſpōſa: verbū ſponſus: caro ſpōſa: ⁊ thala
mus vterus virginis. Et q̇d dicit Aplus:
Et erūt duo in carne vna. Sacramentum
hoc magnū eſt: ego aūt dico in chriſto ⁊ in
eccleſia. Et q̇d ipe dn̄s in euangelio: Igit̄
iam nō ſūt duo: ſed vna caro. Ex duobus
vnū: ex verbo ⁊ carne: vnus homo vnus
deus. Hoc aūt tabernaculū ei⁹ ſenſit fla
gella in terra: manifeſtū eſt: q: flagellatus
eſt dn̄s. Nūq̇d ī celo ſenſit flagella: Non:
quia altiſſimum poſuit refugium ſuū: vt
eſſet ſpeſ noſtra: ⁊ nō ad eū accedāt mala:
nec flagellū ꝓpinquabit tabernaculo ei⁹.
Longe eſt ſup oēs celos: ſed pedes habet
in terra. Caput in celo eſt: corpus ī terra.
Cū aūt pedes ipſius flagellarent̄ ⁊ calca
rent̄ a Saulo: clamauit caput: Saule ſau
le quid me pſeq̄ris: Ecce nemo caput pſe
quit̄: ⁊ ecce caput in celo: quia chriſtus re
ſurgens a mortuis: iā nō morit̄: ⁊ mors illi
vltra nō dn̄abit̄: Nō accedēt ad te mala: ⁊
flagellū nō appropinquabit tabernaculo
tuo. Sed ne putem⁹ q: ſepatū eſt caput a
corpe: diſcretū eſt eni locis: ſed iunctū eſt
affectu: ipſa affectus cōiūctio clamauit de
celo: Saule ſaule quid me pſequer̄: Pro
ſtrauit eni eū voce obiurgante: ⁊ leuauit
dextera miſerante. Qui corpus chriſti per

ſequebatur: factus eſt mēbꝝ chriſti: vt qḋ
faciebat ipſe ibi pateret̄. Quid ergo? Ibi
fratres de capite noſtro quid dictum eſt?
Qm̄ tu es dn̄e ſpes mea: altiſſimū poſui
ſti refugiū tuū. Nō accedent ad te mala: ꝛ
flagellum nō appropinquabit tabernacu-
lo tuo. Dicta ſunt hec. Qm̄ angelis ſuis
mandauit de te: vt cuſtodiant te in oībus
vijs tuis. Audiſtis mō cū euangeliū reci-
taretur: attendite: baptizatus dn̄s ieiuna-
uit. Quare baptizat⁹? Ut nō aſpnarenur
baptizari. Nam cū ipſe Iohēs dicat dn̄o:
Tu ad me venis baptizari: ego a te debeo
baptizari: ꝛ dn̄s: ſine mō: ſic eni oportet im
pleri oēm iuſticiā: voluit implere humilita
tem vt ablueret̄ qui ſordes non habebat.
Ut quid hoc? Propter ſupbiā futuroꝝ.
Exiſtit enim aliqs cathecuminus: qui for
te doctrina ꝛ morib⁹ vincet mlt̄os fideles:
attendit iā baptizatos multos imperitos:
ꝛ multos nō ſic viuētes quō ipſe viuit: nō
in tanta cōtinentia: non in tanta caſtitate:
iā ille nec vxorē querit: ꝛ videt aliqn̄ fide
lem ſi nō fornicantē: tn̄ vxore intēperanti
us vtentē: Pōt erigere ceruicē ſupbie et
dicere: quid mihi iam opus eſt baptizari:
vt hoc accipiā qḋ iſte habet: quē iā ꝛ vita
ꝛ doctrina pcedo? Huic dn̄s. Quid pceſ
ſiſti? Quantū pceſſiſti? Tantūne: quantū
ego te? Nō eſt ſeruus ſup dn̄m ſuum: neqꝫ
diſcipulus ſup magiſtrū ſuū. Sufficit ſer-
uo vt ſit ſicut dn̄s eius: ꝛ diſciplo vt ſit ſic
magiſter ei⁹. Noli extolli: vt nō queras ba
ptiſmū. Baptiſmū qres dn̄i: ego ſerui qſi
ui. Baptizat⁹ eſt ergo dn̄s: ꝛ poſt baptiſ-
mū temptat⁹ eſt: ieiunauit qdraginta die-
bus in myſterio: qḋ ſepe vobis cōmemo-
raui. Nō oīa vno tpe dici poſſūt: ne occu-
pent neceſſaria tpa. Poſt quadraginta di
es eſuriuit: qui poterat ꝛ nūqꝫ eſurire: Sꝫ
quō temptaret̄? Aut ſi ille nō vinceret tem
ptatorē: quō diſceres tu cū temptatore pu
gnare? Eſuriuit etiaꝫ tēptat⁹ ē: dic lapidi-
bus iſtis vt panes fiāt: ſi fili⁹ dei es. Quid
magnū erat dn̄o Ieſu chriſto de lapidib⁹
panē facere: qui de quinqꝫ panib⁹ tot mi-
lia ſatiauit? De nihilo fecit paneꝫ. Tanta
enim fuerat multitudo eſce: que ſaturaret
tot milia: Unde proceſſit? Fontes panes
erant in manib⁹ dn̄i: nō eſt mirū: nam ipſe
fecit de quinqꝫ panib⁹ mlt̄os panes vnde
ſaturaret tot milia: qui fac̄ quotidie in ter
ra de paucis granis meſſes ingētes. Ipſa
enim ſunt miracula dn̄i: ſed aſſiduitate vi-
luerūt. Quid ergo frēs? Impoſſibile erat
dn̄o de lapidibus panes facere? Hoies fe
cit de lapidib⁹ dicente ipo Iohāne bapti-
ſta: Potēs eſt deus de lapidib⁹ iſtis ſuſci-
tare filios Abrae. Quare ergo non fecit?
Ut te doceret reſpōdere temptatori: vt ſi
forte in aliqua anguſtia poſit⁹ fueris: ꝛ ſug
geſſerit tibi tēptator: ſi chriſtian⁹ eſſes ꝛ ad
chriſtū ptineres deſereret te mō vt nō de-
diſſet tibi auxiliū? Et forte adhuc medic⁹
ſecat: ꝛ nō deſerit: ſed nō deſerit: quō Pau
lū ipſum ideo nō exaudiuit. Nā dic̄ Pau
lus non ſe exauditū de ſtimulo carnis ſue
angelo ſathane: a quo colaphizari ſe di-
xit: ꝓpter quod dn̄m ter rogaui vt aufer-
ret eū a me: ꝛ dixit mihi: ſufficit tibi gratia
mea: nam virtus in infirmitate pficit̄. Tā-
qꝫ medico diceret̄ poſito forte epithimate:
moleſtū eſt mihi hoc emplaſtrum: rogo te
tolle illud: ꝛ medicus: nō opus eſt: diu ibi
ſit: nō enim aliter ſanare poterit egrotum:
Nō exaudiuit medicus ad voluntatē: ſꝫ a
exaudiuit ad ſalutē. Ideoqꝫ fortes eſtote
fratres: ꝛ qn̄ aliqua inopia temptami deo
flagellante ꝛ erudiente vos: quibus ꝛ pa-
rat ꝛ ſeruat eternā hereditatē: nō vob ſug-
gerat diabol⁹: Si iuſtus eſſes: nōne tibi p
coruꝫ mitteret panem: quō miſit Helie?
Ubi ē qḋ legiſti: Nūqꝫ vidi iuſtum dereli-
ctū: nec ſemē ei⁹ qrens panē? Tu reſpōde
diabolo. Uerū dicit ſcriptura: nunqꝫ vidi
iuſtum derelictū: nec ſemen eius querens
panē. Habeo eni panē meū quem tu non
noſti. Quē panem? Audi dn̄m: Nō i ſolo
pane viuit homo: ſed in omni verbo dei.
Putamus ne verbū dei nō ſit panis? Si
non eſſet panis: nō diceret verbū dei: p qḋ
facta ſūt oīa: Ego ſū panis viuus qui de
celo deſcendi. Didiciſti ergo quid reſpon
deas temptatori in anguſtia famis. Quid
ſi te ſic tēptat vt dicat tibi: ſi chriſtian⁹ eēs
faceres miracula quō fecerunt multi chri-
ſtiani? Tu iam ſuggeſtione mala decept⁹:
temptares dn̄m deum tuū: ꝛ diceres dn̄o
deo noſtro: Si chriſtianus ſum: ꝛ ſum an̄
oculos tuos: ꝛ in aliquo numero tuoꝝ me
cōputas: faciaꝫ ꝛ ego aliquid: qualia mul
ta fecerunt ſancti tui. Temptaſti deū qua-
ſi non ſis chriſtianus ſi hoc facias. Mul-
ti talia deſiderantes ceciderūt. Nā Simon
ille magus talia deſiderauit ab apoſtolis:
qui ſpiritumſanctum per pecuniaꝫ voluit
comparare. Amauit potentiam miraculo
rum: ꝛ nō amauit imitationē humilitatis.

Ideo quidam diſcipulus: vel quidam de turba: cum vellet ſequi dñm: attẽdens miracula que faciebat: vidit illuꝫ dñs ſupbũ non querere viã humilitatis: ſed typuꝫ potentie: ⁊ ait: Uulpes foueas habẽt: ⁊ volucres celi nidos: filius aũt hominis nõ habet vbi caput reclinet. Uulpes in te foueas habẽt: volucres celi in te nidos habẽt. Uulpes dolus eſt: volucres celi ſupbia ẽ. Sicut enĩ volucres alta petunt: ſic ſupbi: ⁊ vt vulpes cauernas habent doloſas: ita omnes inſidiatores. Quid ergo reſpõdit dominus? Poteſt in te habitare ſupbia et dolus: chriſtus nõ habet vbi in te habitet: vbi reclinet caput ſuũ. Quia reclinatio capitis humilitas chriſti ẽ: niſi reclinaret caput non iuſtificareris. Talia deſiderãtes ⁊ diſcipuli: ⁊ volentes iam appetere ſedem regni anteꝗ̃ viam humilitatis caperent: quando illi ſuggeſtum eſt a matre diſcipulorum: dic vt vnus ſedeat ad dexteram: et alius ad ſiniſtram tuam: potentiam querebant: ſed per paſſionẽ humilitatis venitur ad potentiã regni: ait dominus: Poteſtis bibere calicẽ quẽ ego bibiturus ſũ? Quid cogitatis altitudinem regni: ⁊ nõ imitamini humilitatem meã? Ergo quid ſi ſic te tẽptet: fac miracula? Ne ⁊ tu tẽptes deũ: qd debes reſpondere? Quod reſpondit dñs. Ait illi diabolꝰ: Mitte te deorſũ: quia ſcriptũ eſt: angelis ſuis mandauit de te vt in manibus tollãt te ne forte offendas ad lapidem pedẽ tuũ. Si te miſeris: angeli te ſuſcipient. Et poſſet quidem fieri fratres: vt ſi ſe miſiſſet dñs: obſequia angeloꝝ ſuſciperent carnẽ dñi. Sꝫ quid illi ait? Iteruꝫ ſcriptum eſt: Nõ temptabis dñm deũ tuum. Hominẽ me putas. Ad hoc enim acceſſit diabolus vt temptaret vtrum filiꝰ dei eẽt: ipſe videbat carnem: ſed maieſtas in opibus apparebat. Angeli teſtimoniũ dixerãt: ille videbat mortalẽ vt temptaret: vt chriſto temptato doceretur chriſtianꝰ. Quid ergo ſcriptum eſt? Non temptabis dominum deum tuum. Itaqꝫ non temptemus dominum vt dicamus: ſi ad te pertinemꝰ: miracula faciamus. Redeamꝰ g̃ propter verba pſalmi: Angelis ſuis inquit mãdauit de te vt cuſtodiant te in omnibus vijs tuis. In manibus tollent te: nequando offendas ad lapidem pedem tuum. Sublatus eſt chriſtus in manibus angelorum: quando aſſumptus eſt in celum: non quia ſi non portarent angeli ruiturus erat: ſed quia obſequebantur regi: ne forte dicatis meliores ſunt qui portabãt ꝙ̃ ille qui portabatur. Ergo meliora ſunt iumenta ꝙ̃ homines? Sed quia infirmitatem hominum portant iumenta. Nec hoc debemus dicere: etenim iumenta ſi ſe ſubtrahant cadũt qui ſedent. Sed quomodo debemus dicere? Nam ⁊ de deo dictum eſt: Celuꝫ mihi ſedes eſt: Quia ergo celũ portat: ⁊ deꝰ ſedet: ideo melius eſt celum? Sic ergo ⁊ de obſequio angelorum in hoc pſalmo intelligẽ poterimꝰ. Nã nõ ad ĩfirmitatẽ dñi ptinet: ſꝫ ad illoꝝ honorificẽtiã: ad illoꝝ ſuitutẽ. Reſurrexit aũt dñs Jeſus chriſtꝰ: ꝓpt̃ quid? Apl̃m audite. Mortuus eſt ꝓpter delicta noſtra: ⁊ reſurrexit ꝓpter iuſtificanem noſtram. Item de ſpirituſancto euãgelium: Spiritus quidẽ inquit nõdũ erat datus: quia Jeſus nondum erat clarificatus. Que eſt clarificatio Jeſu? Reſurrexit ⁊ aſcendit in celum: A deo clarificatus aſcenſione in celum: miſit ſpiritum ſuũ ſanctum die pentecoſtes. In lege autem in libro Moyſi exodo: a die agni occiſi ⁊ mãducati quinquaginta dies numerantur: et data eſt lex in tabulis lapideis ſcripta digito dei. Quid ſit digitus dei euangelium nobis exponit: quia digitus dei ſpirituſſanctus eſt. Quomodo probamus? Dominus reſpondens eis qui illum dicebãt in nomine beelzebub eijcere demonia: ait: Si ego in ſpiritu dei eijcio demonia. Aliꝰ euangeliſta cũ hoc narraret: Si ego inq̃t in digito dei eijcio demonia. Quod ergo poſitum eſt in vno aperte: poſituꝫ eſt in altero obſcure. Neſciebas quid ſit digitus dei: exponit aliꝰ euangeliſta eũ eſſe ſpiritũ dei. Digito ergo dei ſcp̃ta lex data die q̃nquageſimio ab occiſione agni: ⁊ ſpirituſſanctus venit die quinquageſimo a paſſione domini noſtri Jeſu chriſti. Occiſus eſt agnꝰ: factũ ẽ paſcha: ĩpleti ſũt q̃nq̃ginta dies: data ẽ lex: ſed data ẽ illa lex ad timorẽ non ad amorẽ. Ut aũt timor cõuerteret̃ in amorẽ: occiſus eſt iuſtus iam in veritate: cuiꝰ typus erat ille agnus quẽ occidebãt iudei. Reſurrexit ⁊ a die paſche domini ſicut a die paſche agni occiſi numerant̃ quinquaginta dies: ⁊ venit ſpirituſſanctꝰ iã in plenitudine amoris: non in pena timoris. Quare hoc dixi? Ad h̃ g̃ reſurrexit dñs ⁊ glificatꝰ eſt: vt mitteret ſpiritũ ſctm̃. Et dixerã iã dudũ: qꝛ caput in celo eſt: pedes ĩ terra. Si caput ĩ celo: pedes ĩ

terra: quid ē pedes dñi in terra: niſi ſancti
d ñi in terra? Qui ſūt pedes dñi? Apl̄i miſ
ſi ꝑ totū orbē terraꝝ. Qui ſūt pedes dñi?
Oēs euāgeliſte in quib⁹ ꝑagrat dñs vni-
uerſas gētes. Metuendū erat ne euāgeli-
ſte offenderēt in lapidē. Illo eni in celo po
ſito capite: pedes qui in terra laborabant
poſſent offendere in lapidē. In quē lapi-
dem? In legē in tabulis lapideis datam.
Ne ergo legis rei fierēt: nō accepta gratia
⁊ in lege rei tenerent̄: ipa eſt eni offenſio re
atus q̄s lex tenebat reos: abſoluit dñs vt
iā in legē nō offenderēt: ne pedes hui⁹ ca-
pitis incurrerēt in legis reatū: miſſus ē ſpi
ritusſanct⁹ vt amorē faceret: ⁊ ſolueret a ti
more. Timor legē nō implebat: amor im-
plebat. Timuerūt hoies ⁊ nō impleuerūt:
amauerūt ⁊ impleuerūt. Quō timuerūt et
nō impleuerūt: amauerūt ⁊ impleuerunt?
Timebāt hoies: ⁊ rapiebant res alienas:
amauerūt ⁊ donauerūt ſuas. Ergo nō eſt
mirandū: qꝛ iō in manib⁹ angeloꝝ aſſum-
ptus eſt dñs in celū: ne offenderet ad lapi
dem pes ei⁹: ne illi q̄ in terra laborabant in
corꝑe ei⁹: ꝑagrātes totū orbē terraꝝ fierēt
rei legis: ſubtraxit ab eis timorē: ⁊ imple-
uit eos amore. Timore Petr⁹ ter negauit:
nōdū eni accepat ſpiritū ſanctuꝫ: accepto
poſtea ſpūſctō: cuꝫ fiducia cepit p̄dicare.
Qui ad vocē ancille ter negauit: accepto
aūt ſpūſctō inter flagella principū ꝯfeſſus
eſt quē negauerat. Nō mirū qꝛ dñs ipſum
trinū timorē trino amore diſſoluit. Reſur
gēs eni a mortuis ait Petro: Petre amaſ
me? Nō dixit times me. Nā ſi adhuc time
ret: offenderet ad lapidē pedē ſuū. Amas
me inq̄t? Et ille: Amo. Sufficiebat ſemel:
Forte mihi ſufficeret: q̄ cor nō video: q̄nto
magis ſufficeret dño: q̄ videbat quib⁹ me-
dullis viſcerū ſuoꝝ dicebat Petr⁹ amo?
Nō ſufficit dño rn̄dere ſemel: int̄rogat ite
rū: ⁊ ille rn̄det. Int̄rogat tertio: ⁊ iaꝫ tedio
affect⁹ Petr⁹: quaſi dubitaret dñs noſter
de amore ipi⁹: dñe tu inq̄t ſcis oia: tu ſcis
qꝛ amo te. Sꝫ dñs cū illo ſic egit: ⁊ tāq̄ꝫ di
ceret: ter me negaſti timēdo: ter me ꝯfitere
amādo. Iſto amore ⁊ iſta caritate r̄pleuit
diſcipulos ſuos. Quare? Quia altiſſimuꝫ
poſuit refugiū ſuū: qꝛ clarificat⁹ miſit ſpi-
ritūſctm̄. Soluit credētes a reatu legis: ne
in lapidē offenderēt pedes eius. Iā cete-
ra māifeſta ſūt fratres: qꝛ ſepe tractata ſūt.
Sup aſpidē ⁊ baſiliſcū ambula
bis: ⁊ cōculcabis leonem ⁊ draco
nem. Qui ſit ſerpēs noſtis: quō ſup illuꝫ
calcet eccl̄ia q̄ nō vincit̄ qꝛ cauet aſtucias
ipſius? Quēadmoduꝫ aūt ſit leo ⁊ draco:
puto ⁊ hoc noſſe caritatē veſtrā. Leo ſeuit
apte: draco occulte inſidiat̄. Utrāq̄ꝫ vim
⁊ ptātem habet diabol⁹. Qn̄ martyres oc
cidebant̄: leo erat ſeuiēs: qn̄ heretici inſi-
diant̄ draco eſt ſurrepēs. Uiciſti leonem:
vince ⁊ draconē. Nō te frāgat leo: nō te de
cipiat draco. Probem⁹ qꝛ leo erat qn̄ ap-
te ſeuiebat. Exhortans martyres Petrus
ait: Neſcitis qꝛ aduerſari⁹ veſter diabolus
tāq̄ꝫ leo rugiēs circuit querens quē deuo-
ret? Apte ſeuiēs leo q̄rebat quē deuoraret.
Draco quō inſidiat̄? Per hereticos. Ta-
les timēs Paul⁹ ne ab illis corrūperet̄ ec
cleſia a v̇ginitate fidei quā geſtabat in cor
de: ait: Deſpōſaui eni vos vni viro v̇ginē
caſtā exhibere chriſto: ⁊ timeo ne ſicut ſer-
pens euā ſeduxit aſtucia ſua: ita ⁊ mentes
veſtre corrūpant̄ a caſtitate que eſt in chri
ſto. Uirginitatē corꝑis pauce femine ha-
bent in eccl̄ia: ſꝫ virginitatē cordiſ oēs fide
les habent. In ipa fide virginitatē cordis
timebat corrūpi a diabolo: quā qui ꝑdide
rint ſine cauſa ſūt v̇gines corꝑe. Corrupta
corde quid ſuat in corꝑe? Iō mlier catho-
lica p̄cedit virginē hereticaꝫ. Illa eni nō ē
v̇go i corꝑe: illa mulier facta eſt i corde: ⁊
mulier nō a marito deo: ſꝫ a ſerpēte. Quid
aūt eccl̄ia? Sup aſpidē ⁊ baſiliſcū ambu-
labiſ. Rex eſt ſerpentium baſiliſcus: ſicut
⁊ diabolus rex eſt demonioꝝ. Et cōculca-
bis leone ⁊ draconē. Iā verba dei ad ec-
cleſiā. Quoniā i me ſperauit eru-
am eū? Nō ſolū ergo caput eſt: qđ mō ſe
det in celo: qꝛ altiſſimū poſuit refugiū ſuū:
ad qđ nō accedūt mala: ⁊ flagellū nō ap-
propinq̄bit tabernaculo eius: ſed ⁊ nos q̄
laboram⁹ in terra: ⁊ adhuc in tēptatiōibuſ
viuim⁹: quoꝝ greſſus timent̄ ne in laq̄os i
cidāt: audiam⁹ vocē dñi dei nr̄i cōſolant̄
nos ⁊ dicētis nob: qm̄ i me ſꝑauit eruā eū.
Protegā euꝫ qm̄ cognouit nomē Alia lr̄a.
meū. Inuocauit me ⁊ ego exau ł clamauit ad
diā eū: cū ipo ſū i tribulatiōe. Noli me.
timere qn̄ t̄bularis: ne quaſi nō ſit tecū de⁹:
fides ſit tecuꝫ: ⁊ tecū eſt deus in tribulati-
one. Fluctus ſunt maris: turbaris in naui
gio: quia dormit chriſtus. Dormiebat in
naui chriſtus: ꝑierant homines. Si fides
tua dormit in corde tuo: tanq̄ꝫ in naui tua
dormit chriſt⁹: qꝛ chriſt⁹ ꝑ fidē i te habitat.
Cū turbari cepis: excita chriſtū dormiētē:

erige fidẽ tuã: ꝛ noueris qꝛ te non deſerit.
Sꝫ iõ putas te deſeri: qꝛ nõ qñ vis eripit.
Eripuit tres pueros de igne. Qui eripuit
tres pueros: deſeruit machabeos? Abſit.
Et illos eripuit: ꝛ illos. Illos corꝑaliter vt
infideles ꝯfunderent: iſtos ſpũaliter: vt fi
deles imitarent. Cũ ipo ſũ in tribulatiõe.
Et eximã eũ ꝛ glorificabo eum.
Longitudine dierũ replebo eũ:

Alia lr̃a nõ hʒ. ꝛ eripiã.

Que eſt lõgitudo dierũ? Uita eterna eſt.
Fratres nolite putare lõgitudinẽ dierũ: di
ci ſic ſũt dies miores: ꝛ ſtati dies maiores.
Tales dies nobis habet dare. Lõgitudo
illa eſt que nõ habet finẽ et̃na vita: que no
bis ꝓmittit in diebꝰ lõgis. Et vere qꝛ ſuffi
cit: nõ ſine cauſa dixit replebo eũ. Nõ nob
ſufficit quicq̃d longũ eſt i tꝑe ſi habet finẽ:
ꝛ iõ nec longũ dicendũ eſt. Et ſi auari ſu-
mus: vite eterne debemꝰ eſſe auari: talẽ vi
tã deſiderare que nõ habet finẽ. Ecce vbi
extendat auaricia veſtra. Argẽtũ vis ſine
fine: vitã eternã deſidera ſine fine. Nõ vis
vt hẽat finẽ poſſeſſio tua: vitã et̃nã deſide
ra. Que ẽ? Lõgitudine dieꝝ replebo eũ.
Et oſtendã illi ſalutare meũ. Nec h̃
frẽs breuiter ꝑtereundũ eſt: oñdam illi ſa-
lutare meũ. Hoc dixit: oſtẽdã illi ipm chri
ſtũ. Quare? Nõ eſt viſus in t̃ra? Quid no
bis magnũ hʒ oſtẽdere? Sꝫ nõ eſt viſus ta
li viſu quali videbimus. Tali viſu viſus
eſt: quali viderunt qui crucifixerunt. Ec-
ce qui viderũt crucifixerũt: nos nõ vide-
mꝰ ꝛ credimꝰ. Illi oc̃los habebãt ꝛ nos nõ
habemꝰ? Immo ꝛ nos cordis oc̃los habe
mꝰ: ſꝫ ꝑ fidẽ adhuc videmꝰ ñ ꝑ ſpeciẽ. Qñ
erit ſpecies? Qñ videbimꝰ eũ facie ad fa-
ciem: quod dicit Ap̃lus: qꝺ nobis promit
tit deꝰ in magno p̃mio oĩm laboꝝ noſtro-
rũ. Quicq̃d laboras ad h̃ laboras vt vi-
deas. Neſcio q̃d magnũ eſt: qꝺ viſuri ſu-
mꝰ: qñ tota merces nr̃a viſio eſt: ꝛ ipm ma
gnũ viſũ: hoc ẽ dñs noſter Jeſus chriſtus:
ipe q̃ humilis viſus eſt ipe videbit magnꝰ
ꝛ letificabit nos: quõ videt mõ ab angelis
In p̃ncipio erat verbũ: ꝛ verbuꝫ erat apõ
deũ: ꝛ deꝰ erat verbũ. Attẽdite q̃ h̃ ꝓmiſit
ipꝫ dñm i euãgelio dicẽtẽ: Qui diligit me
diliget a patre meo: ꝛ ego diligã eũ. Et q̃ſi
diceret ei: ꝛ quid ei dabis q̃ diligit te: oſtẽ-
dam inq̃t meipm illi. Deſideremus ꝛ ame
mꝰ: ꝛ flagremꝰ ſi ſponſa ſumꝰ. Spõſus ab
ſens ẽ: ſuſtineamꝰ: veniet quẽ deſideramꝰ.
Tantũ pignꝰ dedit: nõ timeat ſpõſa ne de
ſerat a ſponſo: nõ dimittit pignꝰ ſuũ. Qꝺ
pignꝰ dedit? Sanguinẽ ſuũ fudit. Qꝺ pi-
gnus dedit? Spiritũſctm̃ miſit. Talia pi-
gnora dimittet ille ſpõſus? Si nõ amaret:
talia pig̃ra ñ daret. Iã hʒ: O ſi ſic amare
mus. Maiorẽ dilectionẽ nemo hʒ: qꝫ vt
aĩam ſuã ponat ꝓ amicis ſuis. Et nos q̃-
modo ponimꝰ aĩas nr̃as ꝓ illo? Quid illi
ꝓdeſt: qñ iã altiſſimũ poſuit refugiũ ſuuꝫ:
ꝛ flagellũ non appropinquat tabernaculo
eius? Sꝫ q̃d dicit Johes? Sic chriſtꝰ ꝓ no
bis aĩam ſuam poſuit: ſic ꝛ nos debemꝰ ꝓ
fratribꝰ aĩas ponere. Unuſq̃ſqꝫ ponẽs ꝓ
frẽ aĩam: ꝓ chriſto ponit. Qui mõ paſcit
fratrẽ: chriſtũ paſcit. Cũ vni ex meis mini
mis feciſtis mihi feciſtis. Amemꝰ ꝛ imite-
mur: curramꝰ pꝰ vngenta eiꝰ: quõ dicit in
canticis cãticoꝝ: poſt odorẽ vngẽtoꝝ tu-
orũ currimꝰ. Ueit eni ꝛ oleuit: ꝛ odor ipſiꝰ
ipleuit totũ mundũ. Uñ odor? De celo.
Seq̃re ḡ ad celũ: ſi ñ falſũ r̃ndes: qꝺ dr̃ ſur
ſum cor: ſurſũ cogitatiõeꝫ: ſurſũ amorem:
ſurſũ ſpem. Ne putreſcat in t̃ra triticũ: nõ
audes ponere in humida t̃ra ne putreſcat
qꝛ laboraſti ꝛ meſſuiſti: trituraſti ꝛ vẽtila-
ſti. Queris locũ tritico tuo ꝛ nõ q̃ris locum
cordi tuo: ꝛ ñ q̃ris locũ theſauro tuo? Fac
q̃cq̃d poteris in t̃ra: eroga nõ ꝑdes ſed re-
cõdes. Et q̃s ſeruat? Chriſtꝰ qꝛ ꝛ te ſaluat.
Te nouit ſaluare: theſaurũ tuuꝫ nõ nouit
ſeruare? Quare aũt vult vt locũ mutes the
ſauro tuo: niſi vt locum mutes cordi tuo?
Nemo eni cogitat niſi d̃ theſauro ſuo. Q̃
multi hic ſũt q̃ me mõ audiũt: ꝛ nõ ẽ cor eo-
rũ niſi in ſacellis ſuis. In terra eſtis: qꝛ in
terra eſt qꝺ amatis. Mittat in celum ꝛ ibi
erit cor veſtrũ. Ubi eni fuerit theſaurꝰ tuꝰ
ibi erit ꝛ cor tuũ.

Explicit Tractatꝰ de pſ̃. XC
Incipit Tractatꝰ de pſ̃. XCI

Attẽdite ad pſalmũ: det nob dñs
apire myſteria q̃ h̃ ꝯtinent: qꝛ ꝓ-
pter faſtidiũ aĩoꝝ: eadem diuerſe
varieqꝫ tractat. Nã nullũ aliꝺ cãticũ nos
docet deꝰ: niſi fidei ſpei ꝛ caritatis: vt fides
nr̃a firma ſit in ipo qꝫdiu illũ non videmꝰ:
credẽtes i eũ quẽ ñ videmꝰ vt gaudeamꝰ
cũ viderimꝰ: ꝛ fidei nr̃e ſuccedat ſpecies lu
cis eiꝰ: vbi iã nõ nob dicet: crede qꝺ nõ vi
des: ſꝫ gaude qꝛ vides. Spes etiã nr̃a icõ
mutabiľ ſit ꝛ figat in illo: ꝛ nõ nutet ꝛ flu-
ctuet: Nõ agitet ſic ipe deꝰ i q̃ figit nõ po-
teſt agitari. Spes eniꝫ modo vocatur: tũc
non ſpes ſed res erit. Tamdiu enim voca
tur ſpes qꝫdiu non videt quod ſperat: di-

cente Apl'o: Spes aūt q̄ videt̄ nō ē ſpes.
Qd' eni videt quis quid ſperat: Si aūt qd'
nō videmꝰ ſperamꝰ: ꝑ patientiam expectā
muſ. Nō ergo patiētia neceſſaria ē q̄ꝫ diu
veniat qd' ꝓmiſſuꝫ eſt. Nemo aūt patiēs ē
in bonis. Qn̄ exigit̄ de hoīe patiētia i ma
liſ agit̄: qn̄ dicit̄: patiēs eſto: tolera: ſuſtine
moleſtia eſt: ſub qua te deꝰ vult eſſe fortem
tolerantē: longanimē: patiētē. Sed nūq̄d
decipit qui ꝓmiſit: Medicus exerit ferrū
ad ſecāda vulnera: ⁊ dicit ei quē ſecturus
ē: Patiēs eſto: ſuſtine: tolera. In dolorībꝰ
exigit patiētiā: ſed poſt dolores ꝓmittit ſa
lutē. Et ipſe q̄ tolerat dolores in ferro me-
dici: niſi ſibi ꝓponat ſanitatē quā nonduꝫ
habet: deficit in dolore quē patit̄. Multa ḡ
mala ſūt i iſto ſeculo: intꝰ: forꝭ: prorſus nō
ceſſant: Habūdāt ſcādala: nemo illa ſen-
tit niſi qui gradit̄ viā dei. Et dicit̄ in oībuſ
diuinis paginis vt tolerat p̄ntia: ſperet fu-
tura: amet quē nō videt: vt amplectat̄ cuꝫ
viderit. Charitas eni que tertia nobis ad-
iungit̄ ad fidē ⁊ ad ſpem: maior ē ſupra fi-
dem ⁊ ſpem: q2 fides eſt reꝝ q̄ non vident̄:
erunt aūt ſpecies cū viſe fuerint: ⁊ ſpes rei
eſt que nō tenet̄: adueniēte ipſa re non erit
iā ſpes q2 tenebimꝰ n̄ ſperabimꝰ: Caritas
aūt nō nouit niſi creſcere magis magiſq̄ꝫ.
Si eni amamꝰ quē nō videmꝰ: quō amatu
ri ſumꝰ cū viderimus: Deſideriū ergo no-
ſtrū creſcat: chriſtiani non ſumꝰ niſi ꝑpter
futurū ſeculuꝫ. Nemo p̄ntia bona ſperet:
nemo ſibi ꝓmittat felicitatē mūdi qui chri
ſtianꝰ ē: ſed vtat̄ felicitate p̄ſenti vt poteſt:
quō poteſt: qn̄ pōt: quātū poteſt. Cū adeſt
cōſolationi dei grās agat: cū deeſt: iuſticie
dei gratias agat: vbiq̄ꝫ ſit gratꝰ: nuſq̄ꝫ ſit i
gratus. Et patri ꝯſolanti ⁊ blandiēti gratꝰ
ſit: ⁊ patri emēdāti ⁊ flagellāti ⁊ diſciplinā
danti gratꝰ ſit: amat eni ille ſemꝑ ſiue blan
diat̄ ſiue minet̄: ⁊ dicat qd' audiſtis in pſal
mo. **Bonū eſt ꝯfiteri dn̄o ⁊ pſal
lere noī tuo altiſſime.** Titulꝰ pſal-
mi habet: Pſalmꝰ cantici in die ſab-
bati. Ecce ⁊ hodiernus dies ſabbati eſt.
Hūc in p̄ſenti tp̄e ocio quodaꝫ corꝑaliter
languido ⁊ fluxo ⁊ luxurioſo celebrāt iu-
dei. Uacāt eni ad nugas: ⁊ cuꝫ deꝰ p̄cepit
obſeruari ſabbatū: illi i his q̄ deꝰ ꝓhibet ex
ercēt ſabbatū. Uacatio nr̄a a mal' opibꝰ:
vacatio illoꝝ a bonis opibꝰ eſt: Meliꝰ eſt
eni arare q̄ꝫ ſaltare. Illi eni a bono ope va
cāt: ab ope nugatorio nō vacāt. Nob' ſab-
batū īdicit deꝰ. Quare: Primo vbi ſit vi-
dete. Intus ē: in corde eſt ſabbatū noſtꝝ.
Multi eni vacāt mēbris: ⁊ tumultuāt cō-
ſciētia. Oīs hō malus ſabbatū habere nō
poteſt. Nuſq̄ꝫ eni illi cōquieſcit ꝯſciētia: ⁊
neceſſe eſt vt in ꝑturbationibꝰ viuat. Cui
aūt bona eſt cōſciētia trāquillus eſt: ⁊ ipſa
tranquillitas ſabbatū eſt cordiſ. Attendit
eni ꝓmiſſorē dn̄m: ⁊ ſi laborat in p̄nti: extē
ditur ſpe futuri: ⁊ ſerenat̄ omne nubilū tri
ſticie: ſicut dicit Apl's: ſpe gaudētes. Ipm
aūt gaudiū in tranq̄llitate ſpei noſtre ſab-
batū noſtrū eſt. Hoc cōmēdat̄: hoc cātat̄
in iſto pſalmo: quō ſit homo chriſtianuſ in
ſabbato cordis ſui: id eſt in vacatiōe ⁊ trā
q̄llitate ⁊ ſerenitate cōſcientie ſue nō ꝑtur-
batus. Inde dicit hic: vnde ſolēt ꝑturba-
ri hoīes: ⁊ docet te agere ſabbatū in corde
tuo. Primum eſt vt tu ipſe ſi aliquid ꝓfeci-
ſti: deo confitearis ex eo ꝙ profeciſti: quia
munera ipſius ſunt: nō merita tua. Hinc
incipe ſabbatū: nō tibi tribuēdo: quaſi nō
acceꝑis qd' accepiſti: neq̄ꝫ excuſādo te ab
eo qd' facis mali: q2 ipſa ſunt tua. Peruerſi
eni hoīes ⁊ ꝑturbati q̄ nō agūt ſabbatum:
mala ſua deo tribuūt: bona ſua ſibi. Si q̄d
boni fecerit: ego feci dicit: ſi quid mali fe-
cerit querit quē accuſet ne ꝯfiteat̄ deo. Et
quid eſt querit quē accuſet: Si nō eſt val-
de impiꝰ: ad manū ſathanā habet quē ac-
cuſet. Sathanas fecit dicit: ipſe mihi ꝑſua-
ſit: quaſi ſathanas habeat ptātē cogendi.
Aſtutiā ſuadēdi habet. Sed ſi ſathanas
loqueret̄: ⁊ taceret deꝰ: haberes vn̄ te accu
ſares: mō aures tue poſite ſunt inter mo-
nentē deū ⁊ ſuggerentē ſerpenteꝫ: Quare
huc flectunt̄: hinc auertunt̄: Nō ceſſat ſa-
thanas ſuadere malū: ſed nec deꝰ ceſſat ad
monere bonū. Sathanas aūt nō cogit in-
uitū: i tua ptāte ē ꝯſentire aut nō ꝯſentire.
Si aliq̄d ꝑſuadēte ſathana mali feceriſ: di
mitte ſathanā: accuſa te: vt accuſatiōe tua
dei miſericordiā merearis. Expetis illum
accuſare q̄ nō hꝫ veniaꝫ: te accuſa: ⁊ acci-
pis indulgētiā. Deinde m'lti nō accuſant
ſathanā: ſꝫ accuſāt fatū. Fatū meū me du-
xit dic̄. Cū dixeriſ illi: q̄re feciſti: q̄re pecca-
ſti: Et ille fato malo: ne dicat ego feci. Iā
manꝰ ad deū tēdit: lingua blaſphemat. Nō
dū quidē ſꝫ apte dic̄: ſꝫ tn̄ attēde ⁊ vide q̄a
hoc dicit. Queriſ ab illo quid ſit fatū: ⁊ di
cit: ſtelle male. Queris ab illo q̄s fecit ſtel-
las: quis ordinauit ſtellas: nō habet quid
tibi reſpōdeat niſi deus. Reſtat ergo vt ſi
ue per tranſennā: ſiue ꝑ cannā longā: ſiue

ꝑ primũ deũ accuſet: ⁊ cũ de⁹ puniat pec
cata: deũ faciat auctorẽ pctõꝝ ſuoꝝ. Nõ
poteſt eni fieri vt puniat qđ fec: punit qđ
facis vt liberet qđ fec. Aliqñ autẽ dimiſſis
oibus oĩno directe eũt in deũ: ⁊ qñ peccãt
dicũt: deus hoc voluit: ⁊ ſi nollet deus nõ
peccarẽ. Ad hoc monet vt nõ ſolũ nõ au-
diat vt non pecces ſed accuſet q̃ꝛ peccas.
Quid ergo nos docet pſalmus iſte?

¶ Expoſitio pſalmi.

Bonũ eſt cõfiteri dño: Quid
eſt cõfiteri dño? In vtraq̃ꝫ re et in
peccato tuo: q̃ꝛ tu feciſti et ĩ bono
facto ꝯfiteri dño: q̃ꝛ ipſe fecit. †Tũc pſal
les noĩ dñi altiſſimi: Querens gl͠iam
dei nõ tuã: nomẽ ipi⁹ nõ tuũ. Si eni tu q̃rẽ
nomẽ dei: q̃rit ⁊ ipe nomẽ tuũ: ſi aũt tu ne-
glexeris nomẽ dei: delet ⁊ ipe nomen tuũ.
Quõ aũt dixi q̃ret ⁊ ipe nomẽ tuũ? Quo-
modo dixit diſcipulis venientib⁹ poſtea q̃ꝫ
miſit eos euãgelizare. Cũ feciſſent mlta mi
racula: ⁊ in noĩe chriſti demonia eieciſſent
redeũtes dixerũt: Dñe ecce nobis demo-
nia ſbiecta ſũt. Dixerũt quidẽ ĩ noĩe tuo:
ſed ille vidit ĩ eis q̃ꝛ ipa glorificatiõe gau-
debãt ⁊ extollebãt ſe: ⁊ ibãt inde ĩ ſupbiã:
q̃ꝛ licuit ill̃ expellẽ demonia: vidit illos q̃-
rere gl͠iaꝫ ſuã: ⁊ ait illis q̃rẽs ipe: imo cõſer
uãs noĩa eoꝝ apud ſe: Nolite gaudere in
hoc: gaudete aũt qm̃ noĩa vr̃a ſcripta ſũt
in celo. Ecce vol habes nomẽ: ſi tu nomẽ
dei non negligas. Pſalle ergo noĩ dei: vt
firũ ſit apđ deũ nomẽ tuũ. Pſallere autẽ
deo q̃d eſt frẽs? Pſalteriũ organi gen⁹ eſt:
chordas habet. Op⁹ noſtꝝ: pſalteriũ no-
ſtrũ eſt. Quicũq̃ꝫ manib⁹ opat̃ opa bona
pſallit do: q̃cũq̃ꝫ ore ꝯfitet̃ cãtat deo. Can-
ta ore: pſalle opib⁹. Ad quã rẽ? Ad an
nũciãdũ mane miſericordiã tuã: ⁊
veritatẽ tuã ꝑ noctez. Quid ſibi vult
q̃ꝛ mane anũcianda ẽ miſericordia dei: et
ꝑ noctẽ veritas dei? Mane dicit̃: qñ nob
bñ eſt: nox dicit̃ qñ triſticia tribulatiõis ẽ.
Quid ergo dixit breuiter? Qñ tibi bñ eſt
gaude deo: q̃ꝛ miſericordia ipi⁹ eſt. Iaꝫ tu
forte diceres: ſi ḡ gaudeo deo qñ mihi be-
ne eſt: q̃ꝛ miſericordia ipſi⁹ eſt: qñ in triſti-
cia: in tribulatione ſum q̃d facio? Miſeri-
cordia ipſi⁹ eſt qñ mihi bñ eſt: crudelitas
ergo ipſius qñ male eſt? Si laudo miſeri-
cordiã qñ bñ eſt: repħẽdo ergo crudelita-
tẽ qñ male eſt? Nõ. Sed qñ bene eſt lauda
miſericordiã: qñ male eſt lauda veritatẽ:
quia pctã flagellat: nõ eſt iniquuſ. In no

Alia lr͠a. ⁊ pſallere no-
mini tuo altiſſi-
me.

cte erat Daniel qñ orabat. Erat eni in ca-
ptiuitate hieruſalẽ: erat in ptãte hoſtium.
Tũc mlta mala ſancti patiebant̃: tũc ipſe
in lacũ leonũ miſſus eſt: tunc tres pueri in
ignẽ ꝑcipitati ſũt. Hec patiebat̃ in capti-
uitate ppl̃s iſrael: nox erat. Per noctẽ cõfi
tebat̃ Daniel veritatẽ dei: dicebat in ora-
tione: Peccauim⁹: impie egim⁹: iniq̃tatẽ
fecim⁹: tibi dñe gl͠ia: nobis ꝯfuſio: verita-
tẽ dei annũciabat ꝑ noctẽ. Quid eſt veri-
tatẽ dei annũciare ꝑ noctez? Nõ accuſare
deũ q̃ꝛ aliq̃d pateris mali: ſꝫ tribuere illud
peccatis tuiſ: emẽdationi ipi⁹: ad annũci-
andã mane miſericordiã ipi⁹ ⁊ veritatẽ ꝑ
noctẽ. Cũ miſericordiã annũcias mane: ⁊
v̇itatẽ ꝑ noctẽ: ſemꝑ laudas deũ: ſemꝑ cõ
fiteris deo: ⁊ pſallis noĩ ei⁹. ¶ In deca-
chordo pſalterio: cũ cãtico ĩ citha-
ra. Decachordũ pſalteriũ ñ mõ audiſtiſ.
Decachordũ pſalteriũ ſignificat decẽ pce-
pta leg̃. Sꝫ cãtare in illo op⁹ ẽ: ñ portare
pſalteriũ. Nã ⁊ iudei hñt legẽ: portãt ⁊ nõ
pſallũt. Qui ſt̃ q̃ pſallũt? Qui opãt̃. Par
eſt q̃ opant̃ cũ triſticia: nõdũ pſallũt. Qui
ſũt q̃ pſallũt? Qui cũ hilaritate faciũt bñ.
In pſallẽdo eni hilaritas eſt. Et quid dic
apl̃s? Hilarẽ eni datorẽ diligit de⁹. Quic-
q̃d fac̃ cũ hilaritate fac bonũ: tũc ⁊ bñ fa-
cis. Si ãt cũ triſticia fac̃: fit đ te: nõ fac̃: ⁊
portas mag̃ pſalteriũ nõ cãtas. In pſal-
terio decachordo cũ cãtico in cithara: hoc
eſt ĩ v̇bo ⁊ ope. Cũ cãtico in v̇bo: ĩ cithara
in ope. Si v̇ba ſola dicis: q̃ſi cãticũ ſolum
habeſ: citharã nõ habes. Si opar̃ ⁊ nõ lo
q̃ris: q̃ſi ſolã citharã habes. Propt̃ h̃ ⁊ lo
q̃re bñ ⁊ fac bñ: ſi vis hr̃e cãticũ cũ citha-
ra. ¶ Quia †iocũdaſti me dñe in fa-
ctura tua: ⁊ in opib⁹ manuũ tuarũ
exultabo. Videt̃ q̃d dicat: Tu me feci-
ſti bñ viuentẽ: tu me formaſti: Si q̃d forte
bõi facio ĩ factura manuũ tuaꝝ exultabo:
quõ dic Apl̃s: Ipi⁹ eni ſum⁹ figmẽtũ crea
ti ĩ opibus bonis. Niſi eni te formaret ad
opa bona ñ noſſeſ niſi opa tua mala. Qui
eni loq̃t̃ mẽdaciũ de ſuo loq̃t̃. Hoc euan-
geliũ dicit. Oĩne pctm̃ mẽdaciũ eſt. Con
tra legẽ eni ⁊ ꝯ̃ veritatẽ q̃cq̃d eſt: mẽdaciũ
dr̃. Ergo q̃d ait? Qui loquit̃ mẽdaciũ de
ſuo loq̃t̃: id eſt qui peccat de ſuo peccat.
Attendite ergo ſententiã contra. Si enim
qui loquitur mendacium de ſuo loquitur:
reſtat vt qui loquitur veritatem de deo lo
quatur. Ideo dicitur alio loco: Deus ve-
rax ſolus: omnis autem homo mendax.

Alia lr͠a. †delectaſti.

Nõ tibi dicit in hac ſentẽtia: vade ſecurus mẽtire: q̄ȝ hõ es: imo vide te hoiem: q̄ȝ mẽdax es: ⁊ vt ſis verax: bibe v̇itatẽ vt d̄ deo ructes: vt ſis verax. Quia de tuo illã non potes habere: reſtat vt inde illã bibas: vñ fluit. Quõ ſi a luce receſſeris i tenebris es: quõ lapis nõ de ſe feruet: ſed vel a ſole: vł ab igne: ſi eũ calori ſubtraxeris frigeſcit: ibi apparet q̄ȝ qđ feruebat nõ erat ipſius: ſed feruebat vel a ſole vel ab igne: ſic ⁊ tu ſi a deo receſſeris frigeſces: ſi ad deũ acceſſeris ferueſces: ſic dic̄ Apl̄s: ſpiritu feruentes. Itẽ de luce q̄d dic̄: Si ad eũ acceſſeris in lumĩe eris. Jõ pſalmꝰ dicit: Accedite ad eũ ⁊ illuminamini: ⁊ vultꝰ veſtri nõ erubeſcent. Quia ḡ boni nihil poteris opari niſi illuminatꝰ: ⁊ a lumĩe dei ⁊ feruefactꝰ a ſpiritu dei: qñ videris te bñ opantem: ꝯfitere deo: ⁊ dic qđ ait Apl̄s: dic tibi ne extollaris. Quid eni habes qđ non accepiſti? Si aũt accepiſti q̄d gl'aris: quaſi nõ accepiſ? Hic ḡ ꝯfitere dño: ⁊ docet nos bonã ꝯfeſſionẽ: ⁊ dic̄. Jocũdaſti me dñe i factura tua ⁊ i opibꝰ manuũ tuaꝝ exultabo. Quid agimus de illis q̄ male viuũt ⁊ florẽt? Hi eniȝ ꝑturbatũ animũ habẽt: ⁊ q̄ ꝑdit ſabbatuȝ videt ſe quotidie in bonis opibꝰ verſantẽ ⁊ laborãtẽ in anguſtia reꝝ: forte in inopia rei familiaris: forte in fame ⁊ ſiti ⁊ nuditate: forte ſe i carcere bona faciẽtẽ: ⁊ illũ a quo in carcerẽ miſſus eſt mala facientẽ ⁊ exultantẽ: ⁊ ſbintrat i cor peſſima cogitatio aduerſus deũ: ⁊ dicit: deus quare tibi ſeruio: quare obedio v̇bis tuis? Non rapui aliena: nõ furtũ feci: nõ hoiem occidi: nõ cuiuſꝙ rẽ cõcupiui: nõ falſũ teſtimoniũ aduerſus aliquẽ dixi: nõ patri vel matri iniuriã feci: nõ ad idola inclinatꝰ ſum: nõ accepi nomẽ dñi dei inuanũ: ſeruaui me a peccato. Enũerat decẽ chordas: id ẽ decẽ ꝓcepta legis: ⁊ interrogat ſe ſcđm ſingula: ⁊ videt ſe nõ peccaſſe nec in vno: ⁊ ꝯtriſtat̄ q̄ȝ talia mala patit̄: ⁊ illi qui nõ dico aliq̄s chordas tãgũt: ſȝ nec tãgũt ipm̄ pſalteriũ ⁊ nihil bõi opãt̄: ꝯſulũt idola. Et forte tũc vident̄ chriſtiani: qñ nihil mali patiũt̄ domus eoꝝ: qñ aliqua ibi tribulatio eſt: currũt ad phitonẽ: aut ſortilegũ: aut mathematicũ: d̄r illi nomẽ chriſti: ſubſannat: torquet os ſuũ: d̄r illi: fidelis cur ꝯſulit mathematicũ? Et ille: recede a me: ipe mihi ꝑdidit res meas: nã ꝑdidiſſem ⁊ in placitu remãſiſſem. Hõ bone: nõne ſignas te ſigno ſancte crucis chriſti: ⁊ lex omnia iſta prohibet? Gaudes q̄ȝ res tuas inueniſti: non es triſtis: q̄ȝ tu periſti. Quãto meliꝰ tunica tua ꝑiret q̄ȝ aĩa tua? Subſannat i his oibꝰ: ꝯtumelioſus eſt parẽtibꝰ: odit inimicũ: inſectat̄ vſꝙ ad mortẽ: furat̄ vbi occaſionẽ inuenerit: a falſo teſtimonio nõ ceſſat: inſidiat̄ matrimonio alieno: ꝯcupiſcit rẽ ꝓximi ſui. Facit hec oĩa: ⁊ floret in diuitijs: in honoribꝰ: in excellẽtia mundi huiꝰ. Videt eũ ille miſer bñ opans ⁊ mala patiẽs: ꝑturbat̄ ⁊ dicit. Deus puto mali tibi placent: ⁊ bonos odiſti: amas eos q̄ faciũt iniquitatẽ. Si cõmotus fuerit: ⁊ illi cogitationi cõſenſerit: ꝑdet ſabbatũ de corde: Jam incipit ad pſalteriũ hoc nõ attẽdere: deuiauit inde: ſine cauſa cãtat: bonũ eſt cõfiteri domino ⁊ pſallere noĩ tuo altiſſime. Jã ꝑdito ſabbato ab interiore hoĩe: ⁊ excluſa q̄ete cordis: ⁊ bona cogitatiõe repulſa: icipit iã imitari illũ quẽ videt i malꝭ florẽtẽ: ⁊ cõuertit ſe ipe ad faciẽda mala. Deꝰ aũt patiẽs ẽ: q̄ȝ eťnꝰ ẽ: nouit diẽ iudicij ſui vbi oĩa examinat. Hoc nos docẽs q̄d ait: Quaȝ magnificata ſũt opera tua dñe: nimis ꝓfunde facte ſũt cogitatiões tue. Reuera frẽs mei nullũ mare tam ꝓfũdũ eſt q̄ȝ ẽ iſta cogitatio dei vbi mali floreant: ⁊ boni laborẽt. Nihil tã ꝓfundũ: nihil tam altũ vbi naufragat oĩs infidelis in iſto alto i iſto ꝓfundo. Vis trãſire ꝓfũdũ hoc? A ligno chriſti noli reſilire: nõ mergeris tene te ad chriſtũ. Quid eſt qđ dico tene te ad chriſtũ? Jõ voluit ipe in terra laborare. Audiſtis cũ propheta legeret: nõ auertiſſe eũ ſcapulas a flagellis: nõ auertiſſe eũ faciẽ ab ſputꝭ hoim: ñ auertiſſe maxillas a palmis eoruȝ. Quare oĩa iſta pati voluit: niſi vt cõſolet̄ patiẽtes? Nã poťat ⁊ ipe i fine reſuſcitare carnẽ ſuã: ſȝ tu q̄ nõ videras: nõ eẽt qđ ſpares: non diſtulit reſurrectõeȝ ſuã: ne tu adhuc dubitares. Ergo ḡ ſine patẽ: ⁊ tolera ťbulatiões i mũdo q̄s attẽdiſti i chriſto: ⁊ nõ te moueãt q̄ faciũt mala: ⁊ i iſto ſeclo florẽt: Nimis ꝓfũde facte ſũt cogitationes dei. Vbi eſt cogitatio dei? Ad pñs habenas laxat: ſȝ poſtea aſtringet. Noli gaudẽ ad piſcẽ q̄ in eſca ſua exultat: nõdũ traxit hamũ piſcator. Nã iam ille hamũ habet in faucibꝰ: ⁊ qđ tibi videt̄ longũ breue ẽ: oĩa iſta cito trãſeũt. Quid eſt longa vita hoĩs ad eternitatẽ dei? Vis eſſe lõganimis? Vide eternitatẽ dei. Nam attẽdis ad dies tuos paucos: ⁊ diebꝰ tuis paucis: vis impleri omnia. Que omnia?

Ut dãnẽt oẽs ĩpij: ⁊ coronẽt oẽs bõi. Iſtis
diebꝰ tuis vis h̃ oĩa ĩpleri: Implet ea deꝰ ĩ
tpe ſuo. Quid tu tediũ paterꝭ ⁊ facꝭ: Etnꝰ
eſt tardat: lõganimis ẽ: tu aũt dicꝭ: nõ ego
nõ ſuz longanimis: qꝛ tpalis ſũ: ꝫ in ptãte
habes. Iũge coꝛ tuũ eternitati dei: ⁊ cum
illo eternꝰ eris. Quid enĩ dictũ eſt de tem-
poralibꝰ: Oĩs caro fenũ: ⁊ oĩs claritaſ car
nis vt flos feni: fenũ aruit: ⁊ flos decidit.
Oĩa ergo areſcũt: ⁊ decidũt: nõ v̇bũ illõ:
Uerbũ enĩ dñi manet ineternũ. Trãſit fe-
nũ: trãſit claritas feni: ſed non habes quo
te teneas: verbũ dñi manet inet̃nũ. Dic g̃
illi nimiſ ꝓfunde facte ſũt cogitatiões tue:
Tenuiſti lignũ: trãſis ꝑ iſtã ꝓfunditatez.
Uides ibi aliquid: Intelligꝭ ibi aliq̃d: In
telligo dicis. Si iã chriſtianꝰ es: ⁊ bñ eru-
ditus dicis: deꝰ iudicio ſuo reſeruet oĩa.
Boni laborãt qꝛ flagellant̃ vt filij: mali ex
ultãt qꝛ dãnant̃ vt alieni. Duos filios ha
bet homo: alterũ caſtigat: alterũ dimittit.
Facit vnꝰ male ⁊ nõ corripit̃ a patre: alter
mox vt ſe mouerit: colaphiſ cedit̃: flagella
tur. Unñ ille dimittit̃: et ille cedit̃: niſi quia
huic ceſo hereditas ſeruat̃: ille aũt dimiſ-
ſus exhereditatꝰ eſt: Uidet eũ non habere
ſpem: ⁊ dimittit eũ vt faciat qḋ vult. Pu-
er aũt qui flagellat̃ ſi coꝛ nõ habuerit ⁊ im
prudens fuerit ⁊ ſtultꝰ: gratulat̃ fratri ſuo:
qui nõ vapulat: ⁊ gemit de ſe ⁊ dicit in coꝛ
de ſuo: tãta mala facit frater meuſ: quicq̃d
vult facit ꝯtra p̃cepta patris mei: ⁊ nemo
facit illi durũ verbũ: ego mox vt me mo-
uero cedoꝛ. Stultꝰ eſt: imprudẽs eſt: atten
dit quid patit̃: ⁊ nõ attẽdit q̃d illi ſeruetur.
Ideo cũ dixiſſet: nimis ꝓfunde facte ſunt
cogitationes tue: ſubiecit ſtatim. Uir
†imprudẽs nõ cognoſcet: ⁊ ſtultuſ
nõ intelliget †ea. Que ſũt que nõ intel-
ligit ſtultꝰ: ⁊ que nõ cognoſcet imprudẽs:
Cũ †exoriunt̃ peccatores ſicut fe
nu: Quid eſt ſicut fenũ: Uiret cũ hyems
eſt: ſed eſtate areſcit. Attẽdis floꝛẽ feni: q̃d
citius trãſit: Quid lucidiꝰ: Quid viridiꝰ:
Nõ te delectet viriditas ipiꝰ: ꝫ time aridi-
tatẽ ipſiuſ. Audiſti peccatores ſicut fenũ:
audi ⁊ iuſtos. Quõ: Ecce interim videte
peccatores: ſicut fenuz florent bene. Sed
qui ſunt qui nõ cognoſcunt: Stulti ⁊ im-
prudentes. Cũ exoriunt̃ peccatores ſicut
fenũ. Et †ꝓſpexerit oẽs qui opant̃
iniquitatẽ. Oẽs qui in corde ſuo non
recta ſentiunt de deo: proſpexerunt pec-
catores orientes ſicut fenum: id eſt floren
tes ad tẽpꝰ: Quare illos ꝓſpiciunt: Ut
intereant in ſeculũ ſeculi: Attendũt
enĩ floꝛẽ ipſoꝝ temporalẽ: ⁊ imitant̃ illos
⁊ volentes cũ illis florere ad tempus: inte
reũt ineternũ: hoc eſt vt intereant in ſecu-
lum ſeculi. Tu autẽ altiſſimus ĩ eter
num †es domine. Expectans deſuper
ex eternitate tua quãdo tranſeat tempus
iniquoꝝ: ⁊ veniat tempꝰ iuſtoꝝ. Quo-
niam ecce †: Intendite fratres iã ⁊ ipe lo
quit̃. Loq̃t enĩ ex ꝑſona noſtra: loquit̃ ex
ꝑſona corporis chriſti. Chriſtus enĩ loqui
tur in corpore ſuo: id eſt in eccleſia ſua. Iã
iunxit ſe eternitati dei: ſicut vobis paulo-
ante dicebam: longanimis eſt deus ⁊ pati
ens: omnia iſta mala q̃ videt a malis fieri
tolerat. Quare: Quia eternus eſt ⁊ videt
quid illis ſeruet. Uis ⁊ tu eſſe longanimis
⁊ patiens: Iunge te eternitati dei: cuz illo
expecta illa que infra te ſũt. Cũ enĩ adhe-
ſerit coꝛ tuũ altiſſimo: infra te erũt oĩa moꝛ
talia: ⁊ dic qḋ ſequit̃. Qm̃ ecce inimici
tui ꝑibunt. Qui florent mõ: poſtea ꝑi-
bunt. Qui ſũt inimici dei: Fratres forte il
los ſolos putatis inimicos dei q̃ blaſphe-
mãt: Sũt q̃dẽ ⁊ ipi: ⁊ atroces iſti q̃ nec lin-
gua: nec cogitatiõibꝰ malꝭ ꝑcũt iniurijs deo.
Et q̃d faciũt deo excelſo: et nõ: Si pugnũ
in colũna ferias tu lederꝭ: ⁊ putas qꝛ blaſ-
phemio deũ ꝑcutias: Nõ tu dirũperꝭ: nã
nihil facis deo. Sed inimici dei apte blaſ-
phematores ſũt ⁊ quotidie occulte inueni
unt̃. Caue tales inimicitias dei. Quoſdã
enĩ occltos inimicos dei ſcriptura aperit:
vt qꝛ ñ illos potes noſſe ĩ corde tuo: noue
ris illos in ſcptura dei: ⁊ caueas iueniri cũ
illis. Apte dicit Iacobꝰ aplš in ep̃la ſua.
Neſcitꝭ qꝛ amicꝰ hꝰ mũdi inimicꝰ dei ꝯſti-
tuit: Audiſti: nõ vis eſſe inimicꝰ dei: noli
eſſe amicus huiꝰ mũdi. Nã ſi amicꝰ fueris
huiꝰ mũdi: inimicꝰ eris deo. Quõ enĩ non
põt fieri adultera ꝯiunx: niſi inimica ſit vi
ro ſuo: ſic aĩa adultera amore rerũ ſecula-
riũ nõ põt niſi ĩimica eſſe deo. Timet ꝫ nõ
amat. Penas timet: iuſticia nõ delectat̃.
Ergo inimici dei oẽs amatoreſ huiꝰ mũdi:
oẽs inq̃ſitores nugaꝝ: oẽs ꝯſultatores ſoꝛ
tilegoꝝ: mathematicoꝝ: phitonuz: intrent
eccl̃ias: nõ itrẽt eccl̃ias: ĩimici dei ſũt. Ad
tps pñt florere ſic̃ fenũ: ꝑibũt aũt cũ ille in
ſpicere ceperit: ⁊ iudiciũ ſuũ in oẽm carnẽ
adduxerit. Iũge te ſcripture dei: ⁊ dic illõ
cũ iſto pſalmo: Quoniam ecce inimici tui
ꝑibunt. Non ibi inueniaris vbi peribunt.

Alia lr̃a. †inſipiẽs.
Alia lr̃a. †hec.
Alia lr̃a. †orti fuerit,
Alia lr̃a. †apparuerit.
Alia lr̃a nõ h̃z.
Alia lr̃a habet †inimici tui domine.

Et diſpergent̃ oẽs qui operantur iniquitatẽ. Quid tu qui laboraſ: modo ſi inimici dei pibũt: ⁊ diſpergent̃ omnes q̃ operant̃ iniq̃tatẽ: Tu q̃ int̃ iſta ſcandala: inter iniquitates humanas gemis: qui tribularis in carne: ſed gaudes in corde: q̃d tu: Que tibi ſpes o corp⁹ chriſti: O chriſte qui in celis ſedes: a dexterã patris: ſed pedibus tuis ⁊ mẽbris tuis laboras in terra: ⁊ dicis: Saule Saule quid me pſequeris: tu quã ſpem habebis ſi inimici dei peribunt: ⁊ diſpergent̃ oẽs qui opant̃ iniquitatẽ: Quid tibi erit: Et exaltabit̃ ſicut vnicornis cornu meũ: Quare dixit ſicut vnicornis: Aliq̃n vnicornis ſupbiã ſignificat: aliq̃n vnicornis exaltationẽ vnitatiſ ſignificat. Quia vnitaſ exaltat̃: omnes hereſes cũ inimicis dei pibunt. Et exaltabit̃ ſic̃ vnicornis cornu meũ. Et q̃n erit:

Alia lr̃a. † vberi.

Et ſenect⁹ mea i miſericordia †pingui. Quid dixit: ſenect⁹ mea: Nouiſſima mea. Quõ in etatib⁹ noſtris nouiſſima ſenectus eſt: ſic totũ hoc qd̃ mõ patit̃ chriſti corpus in laborib⁹: in erũnis: in vigilijs: i fame: in ſiti: in ſcandalis: in iniquitatib⁹: i pſſuris iuuẽtus ipſius eſt. Senectus ipſius: id eſt nouiſſima ipſius in leticia erũt. Et intendat caritas veſtra: q2 dixi ſenectutẽ ne putetis ⁊ mortẽ. Nõ enim in carne iõ ſeneſcit vt moriat̃. Senecta eccl̃ie cãdida erit: recte factis: morte nõ corrũpit̃. Quod eſt caput ſenis: hoc erũt opa noſtra. Videtis queadmodũ caneſcat caput: ⁊ inalbeſcat quãtũcũq3 ſenect⁹ accedit. Qui bene ſeneſcit ordine ſuo: queris illi aliq̃n i capite capillũ nigrũ: ⁊ nõ inuenis: ſic cũ fuerit vita noſtra taliſ: vt querat̃ nigritudo peccatoꝝ ⁊ nõ iueniat̃. Senect⁹ tua iuuenilis eſt: ſenect⁹ iſta viridis eſt: ſemp virebit. Audiſtis de feno peccatoꝝ: audite de ſenecta iuſtoꝝ. Senect⁹ mea in miſericordia pingui.

Alia lr̃a. † deſpexit.

Et †reſpexit oculus meus inimicos meos: Quos dicit inimicos ſuos: Oẽs qui opant̃ iniquitatẽ. Noli attendere: quia amicus tu⁹ eſt inimicus. Incurrat negociũ ⁊ ibi illum pbas. Incipis venire ꝯtra iniquitatẽ ipſius: ⁊ ibi videbis: q2 q̃n tibi blandiebat̃ inimic⁹ erat: ſed nõdũ pulſaueras: nõ vt inſtitueret̃ in corde qd̃ non erat: ſ3 vt erũperet qd̃ erat. Et reſpexit oculus meus inimicos meoſ.

Alia lr̃a. † inſurgẽtib⁹.

Et †in eis qui inſurgũt i me malignãtib⁹ audiet auris mea. Q̃n: In ſenecta. Quid eſt in ſenecta: In nouiſſimo. Et quid audiet auris noſtra: Stantes ad dexterã: audiemus qd̃ dicit̃ eis qui ſũt ad ſiniſtrã: Ite in ignem eternũ qui patus eſt diabolo ⁊ angelis eius. Ab iſto auditu malo iuſt⁹ nõ timebit. Scitis q2 dictu3 eſt in quodã pſalmo: In mẽoria et̃na erit iuſtus: ab auditu malo nõ timebit. Quo auditu malo: Ite in ignẽ eternũ: qui parat⁹ eſt diabolo ⁊ angelis eius. Et in eis qui inſurgũt in me malignantib⁹ audiet auris mea. Trãſit fenũ: tranſit flos peccatorum. Quid de iuſtis:

Iuſtus vt palma florebit: Illi exoriunt̃ ſicut fenũ: iuſtus vt palma florebit. In palma altitudinẽ ſignificauit. Forte et hoc ſignificauit in palma: q2 in nouiſſimis ſuis pulchra eſt: vt initium eius a terra ducas: finẽ ipſi⁹ in cacumine: vbi habet totã pulchritudinẽ. Aſpera radix videt̃ in fra: pulchra coma ſub celo eſt. Erit ergo ⁊ tua pulchritudo i fine. Radix tua fixa ſit: ſed ſurſum verſus habem⁹ radicẽ noſtrã. Radix eni noſtra chriſt⁹ eſt: qui aſcẽdit in celũ: humiliat⁹ exaltabit̃. †Velut cedrus †que in †libano †eſt multiplicabit̃.

Alia lr̃a. † ſi[illegible]

Alia lr̃a nõ h3

Al. lr̃a. † liban[illegible]

Alia lr̃a nõ h3

Videte q2 arbores dixit: Iuſt⁹ vt palma florebit: vt cedrus libani multiplicabitur. Nũquid cũ ſol exierit areſcit palma: Nũquid areſcit cedrus: Cũ aũt ſol cãdẽs aliq̃n fuerit areſcit fenũ. Veiet ergo iudiciũ: vt areſcãt peccatores: ⁊ vireſcant fideles. Velut cedrus in libano multiplicabitur.

Plantati in domo dñi: in atrijs domus dei noſtri florebũt. Adhuc mltiplicabunt̃ in ſenecta vberi: ⁊ †tranquilli erũt vt annũcient.

Alia lr̃a. † bñpatiẽtes.

Hoc eſt ſabbatũ qd̃ vobis pauloante cõmendaui: vñ habet titulũ pſalmus. Tranquilli ſũt: vt annũciẽt. Quare trãquilli vt annũcient: Nõ illos mouet fenũ pctõꝝ3. Cedr⁹ ⁊ palma nec in tempeſtatib⁹ curuãtur. Ergo trãquilli ſũt vt annũcient: et vere q2 mõ annũciandũ eſt: ⁊ ſubſannantib⁹ omnib⁹. O miſeri hoĩes amatores mũdi: annũciant vobis q̃ plãtati ſũt i domo domini: qui ꝯfitent̃ dño in cãtico: ⁊ in cithara: in verbo ⁊ ope: annũciant vobis: ⁊ dicunt vobis: nolite ſeduci felicitate iniquorum: nolite attẽdere florẽ feni: nolite attẽdere ad tp̃s beatos: in eternũ miſeros. Nec iſta beatitudo que foris mõ videt̃ vera ẽ: nec i corde beati: q2 torquẽt̃ mala ꝯſciẽtia. Tu aũt tranq̃ll⁹ eſto ſpans de pmiſſis dñi dei tui. Quid eni ãnũciab in tranq̃llitate:

Alia lr̃a habet † de⁹ noſter.

Q̃m rect⁹ dñs†: ⁊ nõ eſt iniq̃tas

in eo. Attendite fratres: ſi plātati ſumus in domo dñi: ſi vultꝭ florere ſicut palma: ⁊ multiplicari ſicut cedrus libani: ⁊ nō areſcere ſicut fenū ſole candente: ſicut hi qui videnꝶ florere ſole abſente. Si ḡ nō vultis eſſe fenū: ſed palma ⁊ cedruſ: quid annūciabitis? Qm̄ rectus dñs ⁊ nō eſt iniq̄tas in illo. Quō nō eſt iniquitas? Tanta mala facit: ſanus eſt: filioſq̄ȝ habet: plenaȝ domū: abundat gloria: exaltatur honorib⁹: de inimicis vindicatur ⁊ omnia mala cōmittit. Alios innocēs ſui negocij: nō rapiēs aliena: nō ꝯ quēquā faciēs: laborat ī vinculꝭ: in carcerib⁹: in inopia eſtuat ⁊ ſuſpirat. Quō nō eſt iniquitas in eo? Eſto trāquillus ⁊ intelligens: nā pturbaris: ⁊ in cubiculo tuo obſcuras tibi lucē. Radiare tibi vult eternus deus: noli facere tibi nubiluȝ de pturbatione. Eſto trāquillus in te: ⁊ vide quid tibi dicā. Quia de⁹ eternus eſt: q² mō parcit malis adducēs illos ad penitentiā: flagellat bonos erudiēs illos ad regnum celoꝝ: nō eſt iniquitas in eo: noli timere: Ecce ego flagellat⁹ ſum tm̄ manifeſtū eſt: confiteor peccaui: nō eīm dico me iuſtuȝ. Hoc eīm dicūt pleriq̄ȝ qn̄ eſt forte quiſq̄ȝ in aliq̄ miſeria: in dolorib⁹: intras ꝯſolari illum. Et ille: peccaui fateor: ſūt peccata mea: agnoſco illa. Sed nunq̄d tanta peccaui quāta ille? Ego noui quāta fecit ille: ego noui quāta cōmiſit. Peccata mea ſunt: fateor illa deo: ſed minora ſunt q̄ȝ illius: ⁊ ecce ille nihil mali patitur. Noli turbari: trāquill⁹ eſto: vt ſcias qm̄ rectus dñs ⁊ nō eſt iniq̄tas in eo. Quid ſi te ꝓpterea flagellat mō: q² nō tibi ſeruat ignem ſempiternū? Quid ſi illū ꝓpterea dimittit modo: q² auditurus eſt: Ite in ignem eternū? Sȝ qn̄? Cū tu poſitus fueris ad dexteraȝ: tunc diceꝶ poſitis ad ſiniſtrā: Ite in ignem eternū qui parat⁹ eſt diabolo ⁊ angelis ei⁹. Non te ḡ iſta moueāt: trāquillus eſto: ſabbatiza ⁊ annūcia qm̄ rect⁹ dñs: ⁊ nō eſt iniq̄tas in eo.

Explicit Tracꝶ. de pſ̄. XCI.

Incipit Tracꝶ de pſ̄. XCII.

Pſalmi huius titulū cū ꝓnunciareꝶ audiuim⁹: ⁊ quid ſibi velit de ſcriptura dei hoc ex libro geneſis nō eſt difficile cognoſcere: In titulo eīm tā q̄ȝ admonemur in limine quid int⁹ q̄ram⁹. Inſcriptus ḡ eſt ita. Laus cantici ipſius Dauid in die an̄ ſabbatū: qn̄ fundata eſt terra. Recordātes ergo p oēs dies quid fecerit de⁹ qn̄ creauit ⁊ ordinauit vniuerſa a prima die vſq̄ȝ ad ſextum diem: ſanctificauit eīm ſeptimū: q² in illo requieuit poſt omnia opera q̄ fecit valde bona: ⁊ inuenimus eū ſexto die feciſſe: qui dies hic cōmemoraꝶ: quia dicit: ante ſabbatū omnia animalia in terra: deinde ipō die fecit hominē ad imaginē ⁊ ſimilitudinē ſuam. Non aūt ſine cauſa illi dies ſic ſunt ordinati: niſi q² ⁊ ſecula ſic curſura erant anteq̄ȝ requieſcam⁹ in deo. Tunc aūt requieſcimus ſi facimus omnia bona. Ad hoc exemplū dictū eſt de deo: Requieuit de⁹ ſeptimo die cū feciſſet omnia opa bona valde. Nō eīm fatigatus eſt vt req̄eſceret: aut modo nō opatur: cuȝ aperte dñs chriſtus dicat: Pater me⁹ vſq̄ȝ nunc opatur. Dicit eīm illud iudeis qui carnaliter ſentiebāt de deo: nec intelligebant q² deus cum quiete operatur: ⁊ ſemp operaꝶ: ⁊ ſemp quiet⁹ eſt. Ergo ⁊ nos quos in ſe voluit deus tūc figurare: poſt omnia opera bona habebim⁹ requiē. Et quidem opera noſtra bona fratres que hic opamur in ſeculo ante requiē quaſi cū labore ſunt: ⁊ requies illa in ſpe ē: nondū tenetur in re: ⁊ niſi eſſet in ſpe deficeremus in labore: ſed trāſeūt opera laborioſa ⁊ bona. Quid eīm tam bonū: q̄ȝ porrigē panē eſuriēti? Et q̄d audiebam⁹ mō cū euāgeliū legeꝶ? Quid. n. tā bonū: q̄ȝ id qđ admonebat generaliter: Omnis q̄ habet duas tunicas det nō habenti: ⁊ qui habet eſcas paſcat eſurientē? Nudum veſtire bonū opus eſt: Nūquid ſemp erit hoc opus bonū? Habet aliquantulū laborē: ſed habet ſolaciū in ſpe future quietis. Quantuȝ aūt laborē habet qꝫ veſtis nudū? Bonum opus nō multū laborat: malum opus habet laborē. Qui eīm veſtit nudum ſi habet vnde faciat nō laborat: ſi nō habet vn̄ faciat gloria in excelſis deo: ⁊ in terra pax hōibus bone volūtatꝭ. Qui aūt vult ſpoliare veſtitū: quātū laborat quis enumerat? Et tm̄ ⁊ iſta trāſitura ſūt: cū venerim⁹ ad illā requiē vbi nemo eſurit qui paſcaꝶ: nemo nudus eſt q̄ veſtiaꝶ. Idō q² ⁊ iſta trāſitura ſunt opa bona: ⁊ ſextus iſte dies qn̄ pficiuntur opa bona valde habet veſperū: in ſabbato nō inuenim⁹ eſſe veſperā: q² requies noſtra nō habebit finē. Veſpera eīm ꝓ fine poniꝶ. Si ḡ ſexto die fecit deus hoīeȝ ad imaginē ⁊ ſilitudinē ſuā: inuenim⁹ ſexto ſeculo veniſſe dn̄m Jeſuȝ xp̄m: vt reformareꝶ hōīeȝ ad imaginē dei. Primū eīm tp̄us tanq̄ȝ primus dies ab Adam vſq̄ȝ ad Noe. Scđm

tempus tāq̃ ſecūdus dies a Noe vſq̃ ad
Abraā. Tertiū tempus tanq̃ tertius dies
ab Abraā vſq̃ ad Dauid. Quartū tpus
tanq̃ quartus dies a Dauid vſq̃ ad trāſ-
migrationē babylonie. Quintū tēpus tā
q̃ quintus dies a trāſmigratione in baby-
loniā vſq̃ ad p̄dicationē Joannis. Sext⁹
dies iā a p̄dicatione Joānis agit̃ vſq̃ ad
finē: ⁊ poſt finē ſexti diei p̱uenimus ad req̄
em. Modo ğ ſext⁹ dies agit̃. Si ſext⁹ dies
agitur: videte q̄d habeat titulus in die añ
ſabbatū q̄ñ fundata eſt terra. Jā audiam⁹
ip̄m pſalmū: ip̄m īterrogem⁹ quō fundata
eſt terra: ne forte tunc facta ē terra. Nec in
geneſi ſic legim⁹. Q̄ñ ğ fundata eſt terra?
Q̄ñ niſi cū fit q̄d lectū eſt mō in Ap̄lo: Si
tñ ſtatis in fide vt ſtabiles ⁊ imobiles? Cū
oēs qui credūt p̱ vniuerſā terrā imobiles
ſunt in fide: fundata eſt terra: tūc fit homo
ad imaginē dei. Q̄d ſignificat ſext⁹ ille di-
es in geneſi. Sed quō fecit illud de⁹? Quō
fundata ē terra? Chriſt⁹ venit vt fundaret
terrā. Fundamētū aliud eñ nemo pōt po-
nere p̄ter id q̄d poſitū eſt: q̄d eſt chriſt⁹ Je-
ſus. De illo ergo cantat pſalmus.

¶ Expoſitio pſalmi.

Alia lr̄a. † indutus eſt. † indutus eſt. † p̄cinxit ſe.

D Ominus regnauit decorē † in-
duit: † iduit dñs fortitudinē
⁊ † p̄cinct⁹ eſt. Videm⁹ q̄ꝛ duas
res induit: decorē ⁊ fortitudinē. Vt q̄d au
tē? Vt fundaret terrā. Sequit̃ eñ. ¶ Et-
eñ † cōfirmauit orbē terre: qui non

Alia lr̄a. † firmabit.

cōmouebit̃. Vñ cōfirmauit? Quia de-
corē induit. Nō cōfirmaret ſi ſolū decorē
indueret ⁊ nō fortitudinē. Quare ğ deco-
rē? Quare fortitudinē? Vtrūq̃ eñ dixit:
Dñs regnauit decorē induit: induit dñs
fortitudinē ⁊ p̄cinctus eſt. Noſtis fratres
q̄ꝛ dñs noſter cū veniſſet in carne: his qui
bus p̄dicabat euangeliū: alijs placebat:
alijs diſplicebat. Nā diuiſe ſunt aduerſus
ſe lingue iudeoꝝ: alij dicebāt q̄ꝛ bonus ē:
alij dicebāt nō: ſed ſeducit turbas. Alij ğ
loquebant̃ bene: alij detrahebāt: latrabāt:
mordebāt: ꝯuitiabant̃. Ad eos ğ quibus
placebat decorē induit: ad eos quib⁹ diſ-
plicebat fortitudinem induit. Jmitare ğ ⁊
tu dñm tuū: vt poſſis eē veſtis ip̄ius. Eſto
cū decore ad eos quib⁹ placent bona op̱a
tua: eſto fortis aduerſus detractores. Au
di Paulū ap̄lm imitantē dñm ſuum: quō
⁊ ip̄e habuit decorē: habuit ⁊ fortitudinē.
Chriſti bon⁹ odor ſum⁹ inq̄t ī omni loco: ⁊
in his q̄ ſalui fiūt: ⁊ in his q̄ pereūt. Quib⁹
eñ placet bonū ſalui fiunt: qui detrahunt
bono pereūt. Q̄d ſuū erat ille odorē habe
bat bonū: imo bonus odor erat: ſed ve mi
ſeris qui ⁊ bono odore moriunt̃. Nō enim
ait illis: Bon⁹ odor ſum⁹: illis mal⁹ odor
ſumus: ſed xp̄i bonus odor ſum⁹ ait in om
ni loco: ⁊ in his q̄ ſalui fiunt: ⁊ in his q̄ pe-
reūt. Subiecit ſtatim: Alijs quidē ſumus
odor vite in vitā: alijs odor mortis in mor
tē. Quib⁹ eñ erat odor vite in vitā: deco-
rē induerat: quib⁹ erat odor mortis in mor
tē: fortitudinē induerat. Si añt tunc gau-
des q̄ñ te laudāt hoīes: ⁊ placēt illis bona
op̱a tua: cū autē vituperauerint deficis in
bonis op̱ibus: ⁊ quaſi fructū bonoꝝ ope-
rū te p̱didiſſe arbitraris: q̄ꝛ inuenis rep̄hē-
ſores: nō ſteriſti imobilis: nō p̱tines ad or-
bem terraꝝ qui nō cōmouebit̃. Induit do
minus fortitudinē ⁊ p̄cinctus eſt. De ip̄ſo
decore ⁊ fortitudine habet alio loco ap̄lus
Paulus: Per arma iuſticie dextera ⁊ ſini
ſtra. Vide vbi decorē: vbi fortitudinem.
Per gloriā ⁊ ignobilitatē. In gloria deco
rus: in ignobilitate fortis. Apud alios glo
rioſus p̄dicabat̃: apud alios ignobilis ꝯtē
nebat̃. Decorē afferebat eis quibus place
bat: fortitudinē aduerſus eos quib⁹ diſpli
cebat. Et ſic enumerat omnia vſq̃ in finē:
vbi dicit: quaſi nihil habētes ⁊ omnia poſ
ſidētes. Cū omnia poſſidet decor⁹ eſt: cū
nihil habet fortis eſt. Nō ergo mirū eſt ſi ſe
quitur: Eteñ firmauit orbem terre qui nō
cōmouebit̃. Quō eñ nō cōmouebitur or-
bis terrarū? Cū credūt in chriſtū omnes fi
deles ⁊ pati ſunt ad vtrūq̃ gaudere: cum
laudātibus fortes eſſe aduerſus vitup̱an-
tes: ñ molleſcē linguis laudantiū: nec fran
gi linguis vituperantiū. Forte queramus
⁊ de hec v̄bo: quare dixit p̄cinct⁹ eſt. Cinc
tio opera ſignificat. Tūc eñ ſe quiſq̃ cin-
git cū op̱aturus eſt. Sꝫ quare nō dixit: cin
ctus eſt: ſed p̄cinctus eſt? Dicit eñ in alio
pſalmo: Accingē gladiū tuū circa femur
potentiſſime: p̄p̄li ſub te cadent. Nec ibi di
xit cingere: neq̃ p̄cingere: ſed accingē. Ac
cingeris eñ q̄ñ aliquā adiūxerit̃ lateri tuo
p̄cinctionē. Jō accingere gladiū tuū. Gla
dius dñi vñ debellauit orbem terraꝝ occi
dēdo ſpūs neq̄cie in veritate ſermonis dei.
Quare circa femur accīgē dr̄ gladiū? Ali
ud quidē de alio pſalmo ad cinctionē dixi
m⁹: ſed tñ q̄ꝛ cōmemoratū eſt nō eſt p̄ter-
mittendū. Quid eſt accinctio gladij circa
femur? Per femur carnē ſignificat. Nō.n.

aliter debellaret dñs orbem terrarũ: niſi in
carne veniret gladi⁹ veritatis. Hic ḡ qua-
re p̃cinct⁹ eſt? Qui ſe p̃cingit: ante ſe ponit
aliquid quo p̃cingitur. Vñ dictũ eſt: Pre
cinctus eſt lintheo ⁊ lauit pedes diſcipulo
rũ ſuoꝝ. Quia eñ tunc hũilis fuit qñ lin-
theo p̃cinctus eſt: lauit pedes diſcipuloꝝ
ſuoꝝ. Omnis aũt fortitudo in humilitate:
qꝛ fragilis eſt omnis ſuperbia: ideo cum de
fortitudine diceret: addidit p̃cinctus ẽ: vt
recolas deũ precinctũ humilez: qñ pedes
diſcipulorũ lauit. Et exhorruit Petr⁹ do-
minũ ſuũ magiſtrũ ſuũ: min⁹ dixi magiſtꝝ
ſuũ: cũ dixiſſem dñm ſuũ curuãtẽ ſe añ pe
des ſuos: ⁊ lauatẽ ſibi pedes expauit ⁊ dix
it: Dñe nõ lauabĩ mihi pedes. Et ille: Qđ
ego facio tu neſcis mõ: ſcies autez poſtea.
Et ille: Nõ lauabis mihi pedes ineternũ.
Et ille: Si nõ lauero te: nõ habebis partez
mecũ. Qui p̃mo Petrus expauerat dñm
lauantẽ ſibi pedes: plus expauit nõ habe-
ns partẽ mecũ: ⁊ credidit non ſine cauſa h̃
facere dñm: niſi qꝛ erat illud forte ſacramẽ
tum: ⁊ ait: Dñe nõ pedeſ tñ: ſed ⁊ caput ⁊
totum. Et ille: Qui lotus eſt ſemel nõ ha-
bet neceſſitatẽ iterũ lauandi: ſed eſt mun-
dus totus. Nõ ergo ad ſacramentũ tanq̃
mũdatõis ꝑtinebat qđ lauit pedeſ eis: ſed
ad exemplũ humilitatis. Hoc eñ dixerat:
Qđ eñ ego facio neſcis: ſcies poſtea. Vi-
deamus ſi ſcierũt poſtea: videamus ſi ape
ruit illis qđ faciebat: vt videamus dñm p̃
cinctuz fortitudine: qꝛ in hũilitate eſt tota
fortitudo. Cũ lauiſſet eis pedes rurſus di-
ſcubuit: ⁊ ait illis: Dicitĩ me magiſtrũ ⁊ ve
rũ dicitis: ſũ etenĩ; Dicitis me dñm ⁊ veꝝ
dicitis: ſum etenĩ. Si ḡ ego magiſter ⁊ do-
minus veſter: laui vobis pedes: quõ opor
tet vt hoc vobis inuicẽ nõ faciatĩ? Si ḡ in
hũilitate ẽ fortitudo: nolite timere ſupboſ:
Humiles tanq̃ petra ſũt. Petra deorſum
videt: ſed ſolida ẽ. Supbi quid? Quaſi fu
mus: ⁊ ſi alti ſunt euaneſcũt. Ergo ad hu-
militatẽ dñi referre debemus qđ p̃cinctus
eſt: ſm cõmemorationẽ euãgelij quod pre
cinctus eſt vt lauaret pedes diſcipulis ſu-
is. Eſt aliud qđ in hoc verbo poſſum⁹ in-
telligere. Dixim⁹ qꝛ qui ſe p̃cingit ante ſe
ponit qđ ſibi adiungit vt ſe cingat. Quia
ergo illi qui detrahunt nobis: aliqñ nobis
abſentib⁹ faciũt tanq̃ poſt dorſum ſuũ: ali
qñ coram in faciẽ: ſicut dño faciebãt pen-
denti in cruce: Si filius dei eſt deſcẽdat de
cruce: Nõ opus habes fortitudĩe qñ tibi
aliquis detrahit abſenti: qꝛ non audis nec
ſentis: ſi aũt in faciez tibi dicat opus eſt vt
fortis ſis. Quid eſt fortis ſis? Vt feras: ne
forte ideo te putes fortẽ cũ audieris: qꝛ ꝑ-
cutis pugno victus cõuitio. Nõ eſt iſta for
titudo: ſi victus ꝑcutias: cuz ab ira victus
es. Et valde ſtultũ eſt hoiem victũ fortem
dicere: cũ dicat ſcriptura: Melior eſt qui
vicit irã: q̃ qui capit ciuitatẽ. Meliorẽ di
xit ire victorẽ: q̃ ciuitatĩ captiuatorẽ. Ha-
bes ḡ aduerſariũ magnũ ĩ teipſo: Cũ audi
to cõuitio ira cepit ſurgẽ: vt reddas malũ
ꝓ malo: recordare verba Apli: Non red-
dentes malũ ꝓ malo: neq̃ maledictum ꝓ
maledicto. His verbis recordãs frangis
irã: tenes fortitudinẽ: ⁊ qꝛ corã te ille male
dixit: nõ poſt dorſum tuuz p̃cinct⁹ es illa:
Iã cetera audiam⁹: breuis pſalm⁹ eſt. Et-
eñ ꝯfirmauit orbem terre: qui nõ cõmoue
bitur. Videtis fratres multi credũt in chri
ſtũ: magna turba eſt: ⁊ tamẽ in hac magna
turba audiſtis mõ cũ euangeliũ legeretur:
qꝛ veniet dñs ferẽs paleam in manu ſua:
⁊ mundabit aream ſuã: frumentũ recõdet
in horreo: paleas cõburet igne inextingui-
bili. Sunt ergo ꝑ totam terrã boni ⁊ mali.
Boni grana ſunt: mali palea. In areã in-
trat tribula: paleã concidit: triticũ purgat.
Quis eſt ḡ orbis terraꝝ qui nõ cõmouebi
tur? Quod vtiq̃ nõ diceret: niſi eſſet ⁊ orb
terrarũ qui cõmouebit. Eſt orbis terrarũ
qui nõ cõmouebitur: eſt orbis terrarũ qui
cõmouebitur: qꝛ ⁊ boni q̇ ſtabiles ſũt in fi-
de orbis terrarũ eſt: ne quis diceret: in par
te ſunt: ⁊ mali q̇ nõ ſtãt in fide cuz ſenſerint
aliquã tribulationẽ ꝑ orbẽ terraꝝ ſunt. Eſt
ḡ orbis terraꝝ mobilis. Eſt ⁊ orbis terraꝝ
imobilis: de q̊ dicit Aplus: Vide orbẽ ter
rarũ imobilẽ. Rogo te de quibus dicebat
Apls? Ex quib⁹ eſt Hymene⁹ ⁊ philetus:
qui circa veritatẽ oberrauerũt: dicẽtes re-
ſurrectionẽ iam factã eſſe: ⁊ fidẽ quorũdaz
ſubuerterũt. Nunq̇d iſti ad orbẽ terrarũ ꝑ
tinebãt qui nõ cõmouebit? Sz palea erãt.
Et fidẽ inq̇t quorũdã ſubuertũt. Nõ dixit
oim: ⁊ ſi oim diceret: oẽs intelligere debere
mus ꝑtinẽtes ad ciuitatẽ babyloniã: q̇ ha
bet dãnari cũ diabolo: Tñ fidẽ quorũdaz
dixit: ⁊ quaſi diceretur: ⁊ q̇s eis põt reſiſte
re: ſubiecit ſtatim: Firmũ autẽ fundamẽtũ
dei ſtat. Ecce habes orbẽ terrarũ qui non
cõmouebit: habẽs ſignaculũ hoc. Qđ ſi-
gnaculũ habet firmũ fundamentũ? Nouit
dominus qui ſunt eius. Iſte eſt orbis ter-

raruȝ qui nõ cõmouebitur: nouit dñs qui
ſunt eius. Et quod ſignaculũ habet? Et re
cedet ab iniuſticia omnis qui nominat no
men dñi. Modo ab iniquitate recedit: ab
iniquis eñi non põt recedere:: q: mixta eſt
palea tritico vſq3 dum vẽtiletur. Quid di
cimus fratres? Et in ipſa area: mira res eſt
de tritico: Recedit a palea cũ expoliatur:
⁊ nõ recedit ab area cũ trituraꝛ. Quando
aũt oĩno ſeparabiꝛ? Cum venerit ventila-
toꝛ. Ergo mõ area in oꝛbe terraruȝ eſt: ne-
ceſſe eſt vt ſi ꝓficis inꝛ iniquos viuas. Ab
iniquis recedere non potes: ab iniquitate
recede. Recedat ab iniquitate oĩs qui no
minat nomẽ dñi: ⁊ erit in oꝛbe terraꝝ q̇ nõ
cõmouebiꝛ. Parata † eſt ſedes tua
de⁹ ex † illo: Sedes tua deus ex illo. Ex
illo q̇d eſt? Ex tũc. Tanq̃ ſi diceret: Que
eſt ſedes dei? Ubi ſedet deus? In ſanctꝭ ſu
is. Uis eſſe ſedes dei? Para locũ in coꝛde
tuo vbi ſedeat. Que eſt ſedes dei: niſi vbi
habitat deus? Ubi habitat de⁹: niſi in tem
plo ſuo? Qđ eſt templũ eius? Aut parieti-
bus inſtruiꝛ? Abſit. Mũdus iſte eſt foꝛte
templũ ipſius: q: valde magn⁹ eſt: ⁊ digna
res que capiat dñm. Nec capit eum a quo
factus eſt. Et vbi capiꝛ? In anima quieta:
in anima iuſta: ipſa illum poꝛtat. Magna
res fratres. Certe magn⁹ eſt de⁹: Foꝛtibus
grauis ẽ: at infirmis leuis eſt. Quos dixi
foꝛtes? Sup̲bos q̇ quaſi habẽt ꝓſumptio-
nẽ viriũ ſuarũ. Nã infirmitas illa in humi
litate maioꝛ foꝛtitudo eſt. Audi Apoſtolũ
dicentẽ: Quãdo infirmoꝛ tũc potẽs ſum.
Hoc eſt qđ cõmendauit: quia dñs p̃cinc-
tus eſt foꝛtitudine quãdo humilitatẽ doce
bat. Ergo ipã ẽ ſedes dei: que apte alio lo
co in ꝓpheta dicitur: Sup̲ quẽ requieſcet
ſpiritus meus. Id eſt vbi req̇eſcit ſpiritus
dei: niſi in ſede dei? Audi quõ deſcribat ip
ſan ſedẽ. Foꝛte auditurus eras marmoꝛa-
tã domũ: amplã: ſpacioſam: atrioꝛum ma
gnitudine ⁊ fulgoꝛe tectoꝛuȝ. Audi q̇d ſibi
paret deus. Sup̲ quẽ requieſcet ſpũs me-
us? Sup̲ humilẽ ⁊ quietũ: ⁊ trementẽ ver-
ba mea. Ecce humilis eſto ⁊ quietus: vt et
in te habitet deus. Altus eſt deus: non in
te habitat: ſi altus eſſe volueris. Certe alti
us vis eſſe: vt habitet in te deus: hũilis eſto
⁊ tremẽs verba eius: ⁊ ibi habitat. Non ti-
met tremẽtẽ domũ: q: ipſe illã firmat. Pa-
rata ẽ ſedes tua deus ex illo. Ex illo: id ẽ ex
tũc: id eſt quaſi quoddã tp̃us ſignificat ex
tũc. Ex quo? Foꝛte ex die añ ſabbatũ. Ex
illo q: titul⁹ pſalmi p̃ſcribit nob̃ ex q̇: Sex-
to eñi die: id eſt tẽpoꝛe huius mundi ſexto
venit dñs in carne. Ex illo g̃: Plane ex il-
lo ſcðm hominẽ: ex illo ex vtero. Quid eñi
dicit alius pſalmus? In ſplẽdoꝛe ſanctoꝝ
ex vtero. In ſplẽdoꝛe ſanctoꝝ: id eſt vt il-
luminenꝛ ſancti: vt videãt deũ in carne: et
purgeꝛ coꝛ vnde videaꝛ in diuinitate. In
ſplendoꝛe ſanctoꝝ ex vtero. Sed quid ibi
ſequiꝛ? Ne foꝛte ex vtero inde incipere pu
tares eſſe chriſtũ: ante luciferꝝ genui te. Cũ
dixiſſet: In ſplẽdoꝛe ſanctoꝝ ex vtero: ſb-
iecit ſtatim: ne putares chriſtũ a tp̃e eſſe ce
piſſe ex quo natus eſt: ſicut cepit Adã: ſic
Abraã: ſicut Dauid: Ante luciferũ genui
te: ante omne qđ illuminatur. Per lucife-
rum eñi aut ſtellas omnes ſignificat: ⁊ per
ſtellas tp̃a: quia fecit deus ſtellas in ſigno
tempoꝛũ: vt ante tp̃a inuenias natum eſſe
chriſtũ: ⁊ qui nat⁹ eſt ante tp̃a nõ põt vide
ri natus ex tẽpoꝛe: q: ⁊ tẽpoꝛa creatura dei
ſunt. Et vtiq̃ ſi oĩa p̲ ipſum facta ſunt ⁊ tẽ
poꝛa p̲ ipſum facta: aut certe ante oẽm ſpi
ritũ qui illuminaꝛ: de ſapientia dixit: Ante
luciferꝝ genui te. Intendat caritas veſtra.
Quomõ ergo cum dixiſſet: Ex vtero: velu
ti precauit fidei noſtre ne inde putaremus
cepiſſe chriſtum: ex quo ex vtero virginis
natus eſt: ſubiecit ſtatim: Ante luciferũ ge
nui te: ſic ⁊ hic cum dixiſſet: ex illo: id eſt ex
quodã tẽpoꝛe: ex die ante ſabbatuȝ: ex illa
ſexta etate mundi: quãdo venit chriſt⁹ ⁊ in
carne nat⁹ eſt: Et quia dignatus eſt homo
factus ꝓpter nos de⁹: non ſolũ ante Abra
am: ſed ante celum ⁊ terrã: qui dixit: Ante
Abraã ego ſũ: Nõ ſolũ aũt ante Abraã: ſ
ante Adã: non ſolũ ante Adam: ſed ante
omnes angelos: ante celũ ⁊ terraȝ: q: om-
nia p̲ ipſum facta ſunt: ſubiecit ne tu inten-
dens diem natiuitatis domini ex quo na-
tus eſt: putares ex illo eſſe cepiſſe: Parata
eſt ſedes tua deus. Sed quis deus? A ſe-
culo tu es. Ab eterno dixit απο αιωνοσ
ſic habet grecus: αιων. aliquando ſeculuȝ
ponitur: aliquãdo eternũ ponitur. Ergo o
tu q̇ ex illo videris natus ex eterno es. Nõ
aũt natiuitas humana cogitetur: ſed cogi
tetur eternitas diuina. Ergo cepit ex quo
natus eſt: creuit: audiſti euangelium: ele-
git diſcipulos: impleuit illos: ceperũt pre-
dicare diſcipuli. Foꝛte hoc eſt quod con-
ſequẽter dicit. Eleuauerũt flumina
domine: eleuauerũt flumina voce
ſuã. Eleuauerũt flumina † voces

Alia lra. † nõ habet. † tunc.

Alia lra. † fluc⁹

ſuas: Que ſunt iſta flumina que eleuaue-
rũt voces ſuas? Non audiuim⁹ neq̧ quã-
do natus eſt domin⁹ audiuim⁹ locuta flu-
mina: neq̧ quãdo baptizatus eſt: neq̧ qñ
paſſus eſt audiuim⁹ locuta flumina. Legi-
te euangeliũ: ⁊ nõ inuenitis qꝛ locuta ſunt
flumina. Parũ eſt qꝛ locuta ſunt: Eleua-
uerũt voces ſuas. Nõ ſolũ locuta ſunt: ſed
fortiter magne: excelſe. Que ſũt iſta flumi-
na q̃ locuta ſunt? Diximus q̧ in euangelio
nõ legimus: tñ ibi queramus. Nã ſi ibi nõ
inuenimus: vbi inueniem⁹? Ego vobis fin-
gere potero: ⁊ ſubito ero nõ certus diſpen-
ſator: ſed ineptus fabulator. In euãgelio
queram⁹: ſimul q̃ram⁹ q̃ ſũt iſta flumina q̃
eleuauerũt voces ſuas. Stabat Jeſus ⁊ cla-
mabat: dictũ eſt in euãgelio. Quid clama-
bat? Ecce iã ipm caput fluminuȝ clamat:
ipſe fons vite vñ ſũt flumina curſura: leua-
uit prior vocẽ ſuaȝ. Et q̃d ſtabat Jeſus et
clamabat? Qui credit in me ſicut ſcp̃tura
dicit: flumina aque viue de vẽtre eius flu-
ent. Euãgeliſta ſequit̃ ſtatim. Hoc aũt di-
cebat: de ſpũ quẽ accepturi erant hi qui in
eum erãt credituri. Spiritus aũt nõdum
erat datus: qꝛ Jeſus nondũ erat glorifica-
tus. Cũ aũt glorificat⁹ eſt Jeſus in reſurre-
ctione: ⁊ aſcẽſione in celos: ſicut noſtis fra-
tres: impletis ibi decẽ diebus ꝓpter quod-
dã ſacramẽtũ: miſit ſpiritũ ſuũ ſanctũ: im-
pleuit diſcipulos. Ipſe ſpiritus magnum
flumẽ: vñ impleta ſũt multa flumina. De
ipſo flumine dicit pſalm⁹ alio loco: Flumi-
nis ipetus letificat ciuitatẽ dei. Ergo ſunt
facta currẽtia de vẽtre diſcipuloꝝ cũ acce-
perũt ſpiritũſanctũ ipſa flumina accepto
ſpirituſancto: Vñ flumina eleuauerũt vo-
ces ſuas. Quare eleuauerũt? Quia primo
timuerũt. Petr⁹ nõdũ erat flumẽ: qñ inter-
rogatiõe ancille ter chriſtũ negauit dicẽs:
Neſcio hominẽ. Hic timẽs mentit̃: nõduȝ
eleuat vocẽ: nondũ eſt flumẽ. Ubi aũt im-
pleti ſunt ſpirituſancto: accerſierũt eos iu-
dei: ⁊ p̃ceperũt eis ne oĩno loquerent̃: ne-
q̧ docerẽt in noĩe Jeſu. Petr⁹ aũt ⁊ Jo-
annes dixerũt ad eos. Si iuſtuȝ eſt coram
deo: vt vobis obediamus magis q̃ꝫ deo:
iudicate. Nõ eñ poſſumus q̃ vidim⁹ ⁊ au-
diuimus nõ loqui. Eleuauerũt ergo flumi-
na voces ſuas. **A vocibus aquarum multarũ.** Ad ipam eleuationẽ vocis ꝑ-
tinet quod ibi ſcriptũ eſt: Stetit autẽ Pe-
trus cuȝ vndecim: ⁊ eleuata voce dixit ad
eos: Uiri iudei: ⁊ cetera quibus annũciat

Jeſum ſine timore cũ magna fiducia. Ele-
uauerũt eñ flumina vocẽ ſuaȝ: a vocibus
aquarũ multarũ. Nam ⁊ cũ dimiſſi eſſent
apl̃i de cõſilio iudeorũ: venerũt ad ſuos ⁊
indicauerũt quãta eis ſacerdotes ⁊ ſenio-
res dixerint. At illi audiẽtes leuauerũt vo-
ces vnanimes omnes ad dñm ⁊ dixerunt:
Dñe tu es qui feciſti celũ ⁊ terrã: ⁊ mare ⁊
oĩa q̃ in eis ſunt: ⁊ cetera que dicere potue-
rũt. Flumina eleuãtia vocẽ ſuam. **Mi-** Alia lr̃a.
rabiles† ſuſpenſure maris: Cũ enim †elationes.
eleuaſſent voces ſuas diſcipuli: crediderũt
multi: ⁊ acceperunt multi ſpiritumſanctũ:
⁊ ceperũt multa flumina clamare de pau-
cis. Ideo ſequit̃: A vocibus aquarũ mul-
tarũ mirabiles ſuſpenſure maris: id eſt hu-
ius ſeculi. Cũ cepiſſet chriſtus tantis voci-
bus predicari: cepit iraſci mare: ceperunt
crebeſcere ꝑſecutiones. Cũ eleuaſſent er-
go flumina vocem ſuã a vocibus aquarũ
multarũ: mirabiles ſuſpenſure maris. Suſ-
penſure exaltationes ſunt: qꝛ quãdo ira-
ſcitur mare: ſuſpendunt̃ fluct⁹. Suſpendã-
tur fluctus quantũ volũt: frenat mare q̃n-
tũ vult: mirabiles quidẽ ſuſpenſure mar̃:
mirabiles minę: mirabiles ꝑſecutiões. Sȝ Alia lr̃a.
vide quid ſequit̃: **Mirabilis in† excel-** †altis.
ſis dñs. Compꝛeſcat ſe ergo mare ⁊ aliqñ
tranquillet̃: detur pax chriſtianis. Turba-
batur mare: fluctuabat nauicula. Nauicu-
la eccleſia eſt: mare ſeculũ eſt. Uenit dñs:
ambulauit ſup mare: ⁊ p̃ſſit fluctus. Quo-
modo ambulauit domin⁹ ſuper mare? Su-
per capita iſtorũ fluctuum magnorũ ſpu-
mantiũ. Poteſtates ⁊ reges crediderunt:
⁊ ſubiugati ſunt chriſto. Ergo non terrea-
mur: qꝛ mirabiles ſuſpenſure maris: mira-
bilis in excelſis dominus. **Teſtimo-** Alia lr̃a.
nia tua †credita facta ſũt nimis: Ma- †credibilia.
gis q̃ꝫ mirabiles erant ſuſpenſure maris: ⁊
mirabilis in excelſis domin⁹. Teſtimonia
tua credita facta ſunt nimis. Teſtimonia
tua: qꝛ dixerat illõ ante: Hec dico vobis:
vt in me pacẽ habeatis: in mũdo aũt p̃ſſu-
ram. Ergo qꝛ mũdus preſſurã vobis factu-
rus eſt dico vobis. Ceperũt pati ⁊ ꝯfirma-
runt in ſe quod illis predixerat domin⁹: ⁊
magis fortes facti ſunt. Cũ enim videbãt
impleri in ſe paſſiones: ſperabãt cõpleri in
ſe ⁊ coronas. Et ideo mirabiles ſuſpẽſure
maris: mirabilis in excelſis dñs. Ut in me
inquit pacem habeatis: in mũdo aũt preſ-
ſurã. Ergo quid facimus? Seuit mare ⁊ ex-
tollũtur fluctus: ⁊ rabidi fremunt: p̃ſſuras

patimur. Nõne forte deficim⁹? Abſit. Mi
rabilis in excelſis dñs. Ideo ⁊ ibi cũ dice
ret: Ut in me paceʒ habeatis: in mũdo aũt
preſſurã: quaſi diceret: Putas nõ premet
nos mũdus ⁊ extinguet nos: ſtatim ſubie-
cit: Sed gaudete: qꝛ ego vici ſeculũ. Si ergo
ait: ego vici ſeculuʒ: adherete illi qui vicit
ſeculũ: qui vincet mare. Gaudete ad eum
qꝛ mirabilis ē in excelſis dñs: ⁊ teſtimonia
tua credita facta ſunt nimis. Et quid factũ
eſt de his oĩbus? ¶ Domũ tuaʒ decet
ſanctificatio dñe: Domũ tuã: totã do
mũ tuã: nõ hic: aut hic: aut ibi: ſed domuʒ
tuã: tñ p totũ orbem terrarũ. Quare p to
tũ orbem terrarũ? Quia correxit orbē ter-
re qui non cõmouebitur. Dom⁹ dñi fortis
erat: p totũ orbē terraꝝ erit. Multi cadēt:
ſed dom⁹ illa ſtat. Multi turbabunt: ſꝫ do-
mus illa nõ mouebit. Domũ tuã decet ſan
ctificatio dñe. Nũquid paruo tēpore? Ab
ſit. In longitudine dierũ.

Alia lra. † ſanctitudo.

¶ Explicit. Tract. de pſ. XCII.

¶ Incipit Tract. de pſ. XCIII.

Sicut intētiſſime audiuim⁹ cũ pſal
mus iſte legeret: ita intente audia
mus: cũ reuelat dñs q̃ hic dignat⁹
eſt opacare myſteria. Ad hoc eñ claudũt
q̃dam ſacramēta ſcripturarũ: nõ vt dene-
gent: ſed vt pulſantib⁹ aperiant. Si ergo affe
ctu pio ⁊ ſincera cordis caritate pulſetis: il
le aperiet q̃ videt vñ pulſetis. Notũ eſt no
bis omnib⁹ atq3 vtinã de numero eorũ nõ
ſim⁹: multos murmurare aduerſus dei pa
tientiã ⁊ dolere iniq̃s hoĩes ⁊ impios: vel
viuere in hac terra: vel etiã plurimũ poſſe:
⁊ qđ eſt ampli⁹ plerũq3 plurimũ poſſe ma-
los aduerſus bonos: ⁊ ſepe malos preme-
re bonos: malos exultare: bonos labora-
re: malos ſuperbire: bonos hũiliari. Atten-
dentes talia: in genere eñ hũano abũdãt:
ꝑuertunt ĩpatiētes ⁊ infirmi animi: q̃ſi fru-
ſtra ſint boni: qꝛ de⁹ auertit: vel auertere vi
det oculos ſuos a bonis operib⁹ piorũ ⁊ fi
deliũ: ⁊ augere malos in his que diligunt.
Putantes ergo infirmi fruſtra ſe bñ viuē: aut
inuitant ad imitandã maliciã eoꝝ q̃s qua
ſi florere ꝯſpiciũt: aut ſi p infirmitatē: vel p
ſone ſue vel animi: timēt male facere: ne ali
q̃d illis ſꝫm leges ſeculi mali accidat: nõ qꝛ
iuſticiã diligũt: ſed vt dicã apert⁹ timētes
dãnari inter hoĩes vel ab hoĩb⁹: abſtinēt
ſe q̃dem a factis malis: ſed nõ ſe abſtinent
a cogitationib⁹ malis. Et int cogitatiões
eorũ iniq̃s precipue caput iniquitatis illa
tenet impietas: qꝛ videt eis deus neglige-
re ⁊ nõ curare res hũanas: ⁊ aut equaliter
habere bonos ⁊ malos: aut etiã qđ eſt per-
nicioſi⁹ cogitare inſectari bonos: malis faue
re. Qui talia cogitat: ⁊ ſi nihil mali alicui
faciat: facit plurimũ ſibi: ⁊ in ſemetipm im-
pius eſt: ⁊ iniq̃tate ſua nõ ledit deũ: ſed in
terficit ſe: neq3 nocēt hoĩbus: qꝛ timidi ſũt
qui talia cogitãt: ſed tñ homicidia eoꝝ: ad
ulteria eorũ: fraudes ⁊ rapinas eorũ videt
deus: ⁊ punit in cogitationib⁹ eoꝝ. Quid
eñ velint: ille attendit cui⁹ oculus nõ repel
litur carne: vt nõ videat voluntatē. Tales
ſi occaſiones inueniãt nõ mali fiũt: ſed ma
nifeſtant nõ vt ſentias quid natũ ſit mani-
feſtum: ſed vt intelligas qđ latebat inclu-
ſum. Paucis his annis ⁊ ꝓpe heſterno die
viderũt hec homines: ⁊ ꝓbauerũt etiã qui
tarde intelligũt. Erat eñ hic vna domus
potentiſſima ad tempus: de qua flagelluʒ
fecerat deus generi humano: ⁊ caſtigatuʒ
eſt inde gen⁹ humanũ: ſi cognoſcat flagel-
lũ patris ⁊ timeat ſententiã iudicis. Cũ er-
go eſſet hic eadē domus magna: multi ſub
illa gemebãt: murmurabãt: rephendebãt:
deteſtabant: blaſphemabant: quõ ſe artãt
homines ⁊ dantur diuino illo iudicio mul
ti in cõcupiſcētias cordis ſui: ſubito euer-
tebant ipſaʒ domũ illi qui murmurabãt de
ipſa domo: ⁊ ab eis talia hoĩes patiebant:
q̃lia ſe pati ipi a talib⁹ pauloãte q̃rebãtur.
Bonus ergo ille eſt qui ⁊ qñ poteſt mala face
re nõ facit: de quo ſcriptũ eſt: Qui potuit
trãſgredi ⁊ nõ eſt trãſgreſſus: ⁊ facē mala ⁊
nõ fecit: Quis ē hic ⁊ laudabim⁹ eũ? Fecit
eñ mirabilia in vita ſua. Loq̃batur ſcptu-
ra de potentib⁹ inocentib⁹. Et lup⁹ eñ tñ
vult nocere quãtũ leo: diſſiliter nocēt: ſed
nõ diſſimiliter cupiũt. Leo eñ non ſolũ ꝯtē-
nit canē latrantē: ſed etiã fugat: ⁊ venit ad
ouile: ⁊ obmuteſcētib⁹ canib⁹ rapit qđ põt:
lupus nõ audet inter latrat⁹ canũ. Nũq̃d
ꝓpterea q̃ nõ potuit auferre a canib⁹ territ⁹
inocētior remeauit? Docet ergo de⁹ innocētiã
vt q̃ſq3 innocētior ſit: nõ timore pene: ſed
amore iuſticie. Tũc eñ liber ē innocēs: et
ver⁹ ē innocēs. Qui aũt timore inocēs ſit:
nõ eſt innocēs: q̃uis nõ noceat cũ vult no
cere. Nõ eñ nocet alteri pfectũ malũ: ſꝫ ſi-
bi plurimũ p cupiditatē malã. Nã quõ ſi-
bi noceat: audi ſcpturã. Qui aũt amat in-
iq̃tatē odit aĩaʒ ſuã. Et reuera multũ errãt
hoĩes q̃ putãt iuſticiã ſuã alijs nocē ⁊ ſibi

nõ nocere. Ad alios ꝓcedit iniqtas cuiuſ-
libet vt corpi noceat: vt rē familiarē ledat:
vt villã inuadat: vt mãcipiuꝫ abducat: vt
auruꝫ auferat: aut argentũ: vel ſi q̄d aliud
poſſidet: ad hͦ ꝓferꝛ illa iniqtas ad alterũ:
Ergo iniqtas tua alieno corpi nocet: tuo
aīo nõ nocet? Cõtra iſtã ſimplicē veracēq̄
doctrinã q̄ inſinuaꝛ hoib⁹ bonis: vt ipſã iu
ſticiã diligãt: ⁊ ex ea placē deo velint: ab il
la intelligãt luce quadã itelligibili ꝑfundi
aīam ſuã: vt faciãt iuſta opa: ⁊ illã lucē ſa-
piētie oibus q̄ in ſclo diligunꝛ ꝑponãt. Cõ-
tra iſtã doctrinã talia murmura ſũt hoim:
⁊ ſi ñ ꝓcedũt i voce rodũꝛ in corde. Quid
ꝗ̄ dicũt? Vere placitur⁹ ſum deo ꝑ iuſticiã:
Aut iſti illi placēt: ſub cuius imperio mali
tanta mala committunt ⁊ nihil illis euenit
mali? Aut ſi forte euenit aliq̄d mali: q̄d ſibi
dicũt illi cũ eis ceperis dicere: Ecce quãta
fecit mala: quõ illi redditũ eſt: q̄lē exitũ ha
bet? Incipiunt illi cogitare iuſtos quibus
mala euenerũt: ⁊ opponũt nobis ⁊ dicũt:
Si illi ꝓpterea mali accidit aliq̄d qꝛ iniqu⁹
fuit: illi q̄re accidit qui taꝫ iuſte vixit? Qui
elemoſynas tãtas fecit: qui tã multa bona
opatus ē in eccleſia: q̄re talē ſortē inuenit?
Quare talē exitũ habuit qualē ille homo
qui multa iniq̄ cõmiſit? Ad hoc autem iſta
dicũt: vt oſtendãt ſe ꝓpterea nõ facere ma
la: qꝛ nõ poſſunt: aut qꝛ nõ audent. Nã q̄d
velit cor: lingua teſtaꝛ. Et q̄dem etiã ſi lin
gua obmuteſceret: ⁊ ipſa timore compreſ-
ſa eſſet: deus videret intus quid cogitaret
homo: ſi etiã alium hominē lateret. Taci-
tas ergo cogitationes hoim tales aut etiã
erũpētes in verba vel facta curat iſte pſal
mus ſi curari velint. Intendãt ꝗ̄ ⁊ curenꝛ:
Atq̄ vtinã in hac multitudine tota q̄ nũc
eſt inter iſtos parietes: ⁊ audit ꝑ nos v̄buꝫ
dñi nulla ſint talia vulnera q̄ curenꝛ: vtinã
nulla ſint: nõ tñ rem ſuꝑfluã facimus dicē:
ſi nulla ibi ſunt vulnera. Inſtruãtur corda
ad ſanãdos alioſ cũ audire talia ceperint.
Credo enĩ qꝛ vnuſq̄ſq̄ chriſtian⁹ cũ audie
rit aliquē dicentē talia: ſi bon⁹ fidelis eſt: ⁊
bñ credit deo: ⁊ ſpes ei⁹ eſt in futuro ſeclo:
nõ in hac terra: nõ in hac vita eſt: ⁊ nõ fru-
ſtra audit vt ſurſũ cor habeat: irridet ⁊ do-
let talia murmurãtes: ⁊ dicet ſibi: de⁹ nouit
quid agat: nos nõ poſſumus noſſe ꝯſiliuꝫ
ipſi⁹: q̄re parcet malis ad tp̄s: vel quare la
borãt boni ad tp̄us: ſufficit tñ mihi hoc ſci
re: qꝛ ⁊ ad tempus laborat bonus: ⁊ ad tē-
pus floret malus. Qui ergo talis eſt ſecu-
rus eſt: ⁊ patienter fert oēs felicitates ma-
lorũ: ⁊ labores bonorũ patienter fert: tole-
rat donec finiaꝛ hoc ſeculũ: donec trãſeat
iniq̄tas. Iã talis beatus eſt: ⁊ erudiuit euꝫ
de⁹ de lege ſua: ⁊ mitigauit eũ a dieb⁹ ma-
lignis: donec fodiaꝛ peccatori fouea. Qui
vero nondũ eſt talis: audiat ꝑ nos quod
dño placet: Plura aũt ipſe dicat in corde
qui meli⁹ videt vulnus q̄ curet. ¶ Pſal-
mus hunc habet titulũ: id eſt hanc inſcrip
tionē. Pſalmus ipſi Dauid quarta
ſabbati. ¶ Doctur⁹ eſt pſalmus iſte pa-
tientiã in laboribus iuſtorũ: cõtra iniquo-
rum felicitates patientiã docet: patientiaꝫ
edificat: hoc habet totus a capite vſq̄ in fi
nem. Quare ergo talem habet titulum in
quarta ſabbati? Una ſabbati: dies domi-
nicus eſt: ſecũda ſabbati. ſecũda feria: quē
ſeculares diem lune vocant. tertia ſabba-
ti: tertia feria quē diem illi martis vocant.
Quarta ergo ſabbatorũ: quarta feria qui
mercurij dies dicitur a paganis: ⁊ a multꝭ
chriſtianis: ſed nollemus vt dicãt: atq̄ vti
naꝫ corrigãtur vt nõ dicãt. Sic enĩ habent
linguã ſuã qua vtantur. Non enĩ ⁊ in om-
nibus gentibus iſta dicuntur. Multe gen
tes alie atq̄ alie aliter vocant. Melius er
go de ore chriſtiano ritus loquendi eccle-
ſiaſticus procedat. Tamen ſi quē forte cõ
ſuetudo traxerit: vt illõ exeat ex ore quod
improbat corde: intelligat illos omnes de
quorũ nominib⁹ appellata ſunt ſidera ho-
mines fuiſſe: nec ex eo eſſe cepiſſe iſta ſide-
ra in celo: ex quo illi ceperũt: ⁊ ante ibi fue
rũt: ſed ꝑ beneficia quedã mortaliũ morta
talia illi homines ꝓ tempore ſuo: quia plu
rimũ potuerũt ⁊ eminuerunt in hoc ſeculo
cum cari eſſent hominib⁹: nõ ꝓpter vitam
eternam: ſed propter cõmodum tempora-
le deferebantur eis diuini honores. Vete-
res enim ſeculi decepti: ⁊ decipere volen-
tes: in eoꝝ adulationē qui ſibi aliquid ſm
amorem preſtitiſſent ſidera oſtendebãt in
celo dicentes: q illius eſſet illud ſidus ⁊ il
lud illius. Hoies autē qui ante nõ aſpexe
rãt vt viderēt: qꝛ ibi erãt ⁊ illa ſidera añq̄
naſcerētur: decepti crediderunt: ⁊ ꝯcepta
eſt opinio vanitatis. Hãc opinionē erro-
ris diabolus cõfirmauit: chriſtus euertit.
Nos ergo ſm quod loquimur quarta ſab
batorũ: quartus dies intelligitur a die do-
minica. Attendat itaq̄ caritas veſtra q̄d
ſibi velit iſte titul⁹. Hinc grãde myſteriũ:
⁊ reuera occultũ. Nam pleraq̄ ipſi⁹ pſal-

mi manifeſte ſonāt: ⁊ manifeſte mouent: ⁊
cito intelliguntur. Hic autē titulus quod
fatendum eſt habet nō parū obſcuritatis:
ſed aderit dn̄s ⁊ ſerenabit nubilū: ⁊ vide-
bitis pſalmū: ⁊ ex fronte pſalmi cognoſce-
tis eum. In fronte em̄ habet pſalmus iſte:
pſalmus ipſi Dauid quarta ſabbatorum.
In limine eſt titulus: in poſtibus fixus eſt:
Volūt hōies titulū cognoſcere: ⁊ ſic domū
intrare. Recolamus ergo ſcripturā ſanc-
tā in geneſi. primo die quid ſit factū: inue-
nimus lucē. ſecūdo die quid ſit factū: inue
nimus firmamentū quod appellauit deus
celū. tertio die quid ſit factū: inuenim⁹ ſpe
ciē terre: ⁊ maris: ⁊ ſegregationē: vt omnis
cōgregatio aquarū vocaretur mare: ⁊ ari-
da vocaretur terra. Quarto die luminaria
fecit deus in celo ſolem in poteſtatē diei:
lunam ⁊ ſtellas in poteſtatem noctis: hoc
quarto die fecit. Quid ſibi ergo vult quod
de quarto die accepit pſalmus titulū: In
quo pſalmo docetur patientia aduerſus fe
licitates malorū: ⁊ labores bonorum. Ha
bes Paulum apoſtolū dicentē ſanctis fi-
delibus roboratis in chriſto: Omnia faci-
te ſine murmuratione ⁊ diſceptatione: vt ſi
tis irreprehenſibiles: ⁊ ſinceres: imaculati
filij dei in medio natiōis tortuoſe ⁊ pu̇erſe:
in quibus apparetis ſicut luminaria in mū
do verbū vite habentes. Similitudo de lu
minaribus data ē ad ſanctos: vt ſine mur
muratione ſint in natione tortuoſa ⁊ pu̇er-
ſa. Sed ne quiſq̄ ꝓpterea putet colēda eſ-
ſe ⁊ adorāda luminaria celi: quia inde ali-
qua ſimilitudo ducta eſt ad ſignificationē
ſanctoꝝ: prius hoc explicemus in nomine
chriſti: q̄ nō ſit cōſequens vt ꝓpterea tibi
videatur adorādus ſol: aut luna: aut ſtel-
le: aut celū: q̄ꝛ aliqua de illis ſimilitudo du
cta eſt: qua ſignificarētur ſancti: quia mul
ta ſunt de quib⁹ ducta eſt ſimilitudo ad ſi-
gnificandos ſanctos que nō adorant. Si
em̄ quicquid eſt vn̄ ſimilitudo ducitur ad
ſanctos: adorandū tibi putas: adora mon
tes ⁊ colles: q̄ꝛ dictū eſt: Mōtes exultaue
rūt velut arietes: ⁊ colles velut agni ouiū.
Tu de ſanctis dicis: ego de ipō chriſto di
co. Adora leonē: q̄ꝛ dictū eſt: Vicit leo de
tribu Juda. Adora petrā: quia dictū eſt:
Petra aūt erat chriſtus. Si aūt nō adoraſ
in chriſto iſta terrena: q̄uis de illis ſimili-
tudo quedā data eſt ad ſignificādos ſanc-
tos: de quacūq̄ creatura ducta fuerit ſimi
litudo: tu intellige ſimilitudinē creature: et
adora artificē creature. Dictus eſt ſol dn̄s
noſter Jeſus chriſtus: nūquid iſte ſol quē
⁊ minutiſſima animalia nobis cum vidēt:
Sed de quo dictū eſt: Erat lumē verū qd̄
illuminat omnē hominē venientē in hunc
mundū. Nam lux iſta nō hominē ſolum il
lumiat: ſed ⁊ iumēta ⁊ pecora ⁊ omnia ani
malia. Quod autē illuminat omnē homi-
nē: in corde illuminat: vbi intellectū ſolū
habet. Intelligat ergo caritas veſtra qui-
bus dixit Apl̄s: in natiōe tortuoſa ⁊ pu̇er-
ſa: id eſt inter iniq̄s in quib⁹ apparetis ſicut
luminaria in mūdo verbū vite hn̄tes: quo
dāmō admonuit nos: ⁊ iſtū pſalmū intelli
gere ⁊ ꝯnoſcere titulū ipſius. Tales. n. ſan
cti in quib⁹ eſt verbū vite de cōuerſatione
quā hn̄t in celo: deſpiciūt oīa iniq̄ q̄ fiūt in
terra. Et quō lūinaria in celo ꝑ diē ⁊ ꝑ noc
tē ꝓcedūt: ꝑagūt itinera ſua: curſus ſuos
certos hn̄t: ⁊ cōmittunt tāta mala: nec deui
ant deſuꝑ ſtelle fixe in celo: agētes ꝑ tract⁹
celeſtes q̄ illis ꝯſtituit ⁊ ꝯſtituit creator ip
ſoꝝ: ſic debēt ſancti: ſed ſi in celo figant cor
da eorū: ſi nō fruſtra audiant ⁊ reſpōdeāt
ſurſum ſe hr̄e cor: ſi imitent eū qui ait: No
ſtra autē cōuerſatio in celis. Qui ḡ ſunt in
ſuꝑnis: ⁊ de ſuꝑnis cogitant: ſicut dictum
eſt: Vbi eſt theſaur⁹ tuus ibi ⁊ cor tuū: de
ipſis cogitationib⁹ ſuperno ꝝ patientes fi-
ant: ⁊ quicq̄d in terra cōmittitur: ſic nō cu-
rant donec peragāt itinera ſua: quēadmo-
dū dn̄ nō curant luminaria celi: quō exer
ceāt dies ⁊ noctes: q̄uis tāta mala videāt
fieri ſuꝑ terrā. Sꝫ facile ē forte: vt ferāt iu-
ſti iniq̄tates maloꝝ q̄ nō in ipos fiūt: ſic fe-
runt ⁊ que in ipſos fiūt. Nō em̄ ꝓpterea de
bent ferre ⁊ tolerare: q̄ꝛ in alios fiūt: ⁊ ſi in
ſe fiant: nō debēt ꝑdere tolerantiā. Nā qui
perdiderit tolerantiā: cecidit de celo. Qui
aūt fixū habet cor in celo: terra ipſi⁹ labo-
rat in terra. Quanta ⁊ de ipſis luminarib⁹
fingunt homines: ⁊ patienter ferunt: quo-
modo iuſti patienter debent ferre omnes
etiā de ſe falſas criminationes. Hoc ipm̄
quod iā dudū dixi: qui illa ſtella Mercu
rij ē: ⁊ illa ſtella Saturni eſt: ⁊ illa ſtella Io
uis eſt: conuitia fiunt ſtellis. Quid ille: cū
audiunt tanta cōuitia: Nūquid mouētur
aut nō exercent curſus ſuos: Sic ⁊ homo
qui in natione peruerſa ⁊ tortuoſa habet
verbum dei: ſicut luminare eſt fulgens in
ſeculo. Quanta qui ſibi videntur hono-
rare ſolem de illo mentiuntur: qui dicunt
chriſtus eſt ſol: mentiuntur de ſole. Nouit

ſol dominū ſuum eſſe chriſtuȝ ⁊ creatorem
ſuū: ⁊ ſi indignari pōt acerbiꝰ indignat̄ cō
tra falſo honorantē: ꝙ cōtra cōtumelioſū:
Seruo em̄ bono maior cōtumelia eſt iniu-
ria domini. Quāta falſa de ipſis luminari
ribus quidā dicunt ⁊ ferunt: tolerāt ⁊ non
mouentur. Quare? Quia in celo ſunt. Ce
lum autē quid eſt? Ne hoc ꝑtermittamus:
Quedam de luna mentiūtur hoīes: qñ vi
dent obſcurari lunā: ⁊ dicūt malefici illam
deponūt: cū certis temporibus defectū ſu
um habeat ſm̄ dei diſpoſitionē: non curat
tamē iſta verba hominū illa que in celo ē.
Sed quid eſt in celo? In firmamento celi
eſt. Cuius ergo cor in firmamento libri dei
eſt: illa non curat. Nam celum intelligitur
firmamentū: per figuraȝ liber legis? Ideo
quodam loco dicitur? Extendit celū ſicut
pellem: ſi extendit̄ ſicut pellis: tanꝙ liber
eſt extentus vt legatur. Tranſacto aūt tem
pore quo legitur lex: propterea em̄ legitur
lex: quia nondū venimus ad illā ſapientiā
que implet corda ⁊ mentes intuentiū: ⁊ nō
opus erit vt aliquid ibi nobis legatur: q̄a
in eo quod nobis legitur ſyllabe ſonant et
tranſeūt: illa lux veritatis nō preterit: ſed
fixa permanens inebriat corda videntiū:
quomodo dictum eſt: Inebriabuntur ab
vbertate domus tue: ⁊ torrente delitiarum
tuarū potabis eos: quoniā apud te eſt do-
mine fons vite. Et vide ipſuȝ fontē. In lu
mine inquit tuo videbimꝰ lumē. Modo ḡ
lectio neceſſaria eſt: ꝙdiu ex ꝑte cognoſci-
mus ⁊ ex ꝑte ꝓphetamꝰ: ſicut dicit Aplus:
cū aūt venit qđ ꝑfectū ē auferet̄ qđ ex ꝑte
eſt. Nō em̄ ī illa ciuitate hieruſalē vbi ange
li viuūt legemꝰ: vñ nos mō ꝑegrinamur: ⁊
ꝑegrinatio nr̄a gemit: gemit aūt ſi ſcimꝰ q꞉
ꝑegrinamur. Nam odit valde patriā: qui
putat ſibi bene eſſe cū ꝑegrinatur. Nunq̄d
in illa ciuitate vbi ſunt angeli euangeliū le
gitur: aut Aplus? Verbo dei paſcunt̄: qđ
verbum dei vt ſonaret nobis ad tp̄us: ver
bū caro factū eſt ⁊ habitauit in nobis: Sȝ
tñ ipſa lex que ſcripta eſt: firmamentū nob
eſt: ibi ſi ſic cor noſtrū: nō cōpellitur iniq̄ta
tibus hoīm. Dictū eſt ergo: Extendit celū
ſicut pellē. Cū aūt trāſeunt tp̄a neceſſitat̄
librorū: quid dictū eſt? Celū plicabit̄ vt li-
ber. Qui ḡ ſurſuȝ hȝ cor: ipm̄ cor ipſius lūi
nare ē: in celo fulget: nec vincitur tenebr̄:
Infra em̄ ſunt tenebre: tenebre aūt iniqui-
tas: nō incōmutabiles tenebre. Iam ⁊ he
ſterno die cōmemorauimus: Sȝ qui hodie
tenebre ſunt: ſi velint cras lux erunt: Qui
tenebre huc ingreſſi ſunt: ſi velint iā lux eē
poſſunt. Aperte em̄ Aplus ne q̄s putaret
naturales eſſe iniquitates que mutari non
pñt: Fuiſtis em̄ inq̄t aliqñ tenebre: nūc au
tē lux in dño: ſicut filij luc̄ ambulate. Lux
inquit in dño nō in vobis: Cor ḡ in libro:
Si cor in libro: cor in firmamento celi. Si
ibi eſt cor: inde lucet ⁊ nō mouebit̄ iniqui-
tatibꝰ ſubterpoſitis: nō q꞉ in celo ibi eſt ꝑ
carnē: ſed q꞉ ibi eſt per couerſationē: ſcđm
qđ dictū eſt: Noſtra aūt ꝯuerſatio in celis
eſt. Nō potes cogitare illā ciuitatē: q꞉ non
dū vides. Vis cogitare celū? Librū dei co
gita. Audi pſalmū: Et in lege eius medita
bitur die ac nocte. Et ibi hic beatꝰ dictus
eſt: qui nō abijt in cōſilio impiorū: ⁊ in via
peccatorū nō ſtetit: ⁊ in cathedra peſtilen-
tie nō ſedit: ſed in lege domini fuit volūtas
eius. Vide luminare in celo: ⁊ in lege eius
meditabitur die ac nocte. Vult patienter
ferre omnia: nō deſcendat de celo: ⁊ in le-
ge eius meditabitur die ac nocte. Ergo in
celo cor eius. Si in celo cor eiꝰ: omnes ini-
quitates que fiunt in terra ad tempus: om
nes felicitates malorū hominū: omnes la-
bores iuſtorū meditanti die ac nocte legeȝ
dei nulla ſunt: ⁊ patienter tolerat omnia: ⁊
erit beatus eruditus a deo. Et quomodo
in firmamēto celi? Quia lex firmamentum
eſt. Beatus vir quē tu erudieris domine:
⁊ de lege tua docueris eū: vt mitiges eū a
diebꝰ malignis donec fodiatur peccatori
fouea. Attendite ergo luminaria: quomō
ꝓcedunt ⁊ occidunt: ⁊ redeūt: agunt cur-
ſus ſuos: diſtinguūt diem ⁊ noctem: vol-
uunt annos ⁊ tēpora: ⁊ tanta mala fiunt in
terra illis quietē in celo habētibus. Quid
eſt ergo quod docet nos deus? Iam atten
damus pſalmū.

¶ Expoſitio pſalmi.

D Eus vltionū dominus: de- Alia lra.
us vltionū† fideter egit. Tu † libere.
putas q꞉ nō vīdicat: Vindicat de
us vltionū. Quid ē deꝰ vltionū? Deꝰ vin
dictarꝫ. In eo certe murmuras: q꞉ nō vīdi
cat̄ in malos. Noli murmurare: ne inter il-
los ſis in quos vindicat̄. Facit ille furtum
⁊ viuit: tu murmuras aduerſus deū: q꞉ nō
moritur qui tibi furtū fecit. Si iam nō fac̄
furtum vide. Si em̄ iam nō facis: vide ne
aliquādo feciſti. Si iam dies es: recole no
ctem tuā. Si in celo fixus es: recole terraȝ
tuā: Inuenis te fureȝ forte fuiſſe aliquādo

⁊ aliquē aliū forte ſtomachatū: qꝛ ⁊ tu fur-
tū faciēs vixiſti ⁊ nō es mortu⁹. Quō aūt
tu qñ faciebas: ideo vixiſti vt poſtea nō fa
ceres: noli qꝛ trāſiſti velle miſcdiam dei pō
tē ſubuertere. Neſcis illuc multos trāſitu-
ros: qꝛ ⁊ tu trāſiſti. Eſſes mō ꝙ murmura-
res: ſi aduerſus te audiret ꝙ poꝛ de te mur-
murauit? Et tñ ⁊ nūc optas vindictā dei in
malos: qꝛ fur nō morit: ⁊ murmuras aduer
ſus deū: qꝛ fur nō morit. Appēde in ſtate-
ra eqtatis furē ⁊ blaſphemū. Iam dicis qꝛ
fur nō es: ſed murmurādo aduerſus deū:
blaſphem⁹ es. Ille captat ſōnū hoīs vt ali
ꝗd inuolet: ⁊ tu dicis qꝛ dormit de⁹ ⁊ hoīez
nō videt. Ergo vis vt ille corrigat manū:
poꝛ tu linguā corrige. Vis vt ille corrigat
coꝛ aduerſus hoīem: tu corrige coꝛ aduer-
ſus deū: ne forte cū optas vindictaz dei: ſi
venerit te poꝛē īueniat. Nā ille veniet ⁊ vi
dicabit ꝑſeuerātes in neqcia ſua ingtos ꝓ-
rogatiōi miſcdie ipius: ingtos patiētie ipſi
us: theſaurizātes ſibi irā in die ire: ⁊ reuela
tionis iuſti iudicij dei: qui reddet vnicuiq
ſm opa ſua: quia de⁹ vltionū dñs: de⁹ vlti
onū ideo fident egit. Nulli eñ pepcit: qñ
hic locut⁹ eſt. Ipē dñs erat in carnis infir-
mitate: ſed in v̄tute ſermōis nō accepit pſo
nas principū iudeoꝝ. Quāta in illos dicit
⁊ quō dictū eſt? Vere in fiducia: qꝛ ſcriptū
eſt ī pſalmus de illo: Propt miſeriā inopū
⁊ gemitū paupeꝝ nūc exurgam dicit dñs.
Qui ſunt paupes? Qui ſūt inopes? Qui
ſpem nō habēt niſi in illo ſolo: in quo ſolo
ſpes nō fallit. Attēdite fratres ꝙ ſunt pau-
peres ⁊ inopes. Nō oīno paupes ꝙ nihil
hñt vident dici a ſcptura: qñ laudāt pau-
ꝑeres. Inuenis eñ paupē hoīem qñ patit
aliquaz īiuriā: nō attēdit niſi patronū ſuū:
in cui⁹ forte domo manet: cui⁹ inqlin⁹ eſt:
cui⁹ colon⁹ eſt: cui⁹ cliens ē: ⁊ iō ſe indigne
pati: qꝛ ad illū ꝑtinet coꝛ ipiuſ in hoīe: ſpes
ipius in hoīe: cinis in cinē. Sūt aūt ⁊ alij:
ꝙ opulēti ſunt ⁊ honoꝛib⁹ ſm tpus hūanis
fulciunt: ⁊ tñ nec in pecunia ſua ſpem po-
nūt: nec in fūdis ſuis ſpez ponūt: nec in fa
milia ſua ſpē ponūt: nec in claritate trāſito
rie dignitatis: ſ totā ſpez in illo ponūt: cui
nō ſuccedit: qui moꝛi nō pōt: ꝙ falli ⁊ fallē
nō pōt. Tales ⁊ ſi multa vident hr̄e ſm ſe-
culū: hñ tñ ea gubernāt ad refectionē indi
gentiū: inter paupes dñi numerāt. Vidēt
eñ ꝑiculoſe ſe viuē in hac vita: ſentiunt ſe
eſſe ꝑegrinos: ſic diuerſant in opulētia di-
uitiarū ſuarū: quō viatoꝛ in ſtabulo trāſitu
rus nō poſſeſſur⁹. Ergo quid dñs? Prop-
ter miſeriam inopū ⁊ gemitū pauperū nūc
exurgā dicit dñs: ponā in ſalutari. Saluta
ris noſter ſaluatoꝛ noſter eſt. In illo voluit
ponere ſpem oīm inopū ⁊ gemituz. Et ꝗd
ait? Fiducialit agā in eo. Quid ē fiduciali
ter agā? Nō timebit: nō parcet vitijs ⁊ ꝯcu
piſcētijs hoīm. Vere medic⁹ fidelis medi-
cinali ferro ſermonis inſtructus: ſecuit oīa
vulnera. Iō qꝛ talis ꝑdictus ⁊ ꝓnunciat⁹:
talis etiā inuētus ē: Loqbat in mōte vbi di
xit: Bti paupes ſpū: qm̄ ipoꝝ ē regnū ce-
loꝝ. Ibi beati dicti ſunt: ꝙ ꝑſecutionē pati
unt ꝓpter iuſticiā. In ipſo ſermone dixit:
Quia ipoꝝ eſt regnū celoꝝ. Et vt faceret
illos luminaria: id ē patiēter tolerātes oīa
iſta iniq̄ que tranſeūt: Beati eritis inqt cū
vos ꝑſecuti fuerint: ⁊ dixerint omne malū
aduerſum vos: gaudete ⁊ exultate qꝛ mer-
ces vr̄a magna ē in celis. Deinde in ꝓgreſ
ſu ſermonis cū docere inciperet: cū iā eū
turba circūdaret: dixit talia diſcipl̄is ſuis:
que ferirent faciē phariſeoꝝ ⁊ iudeoꝝ: q̄a
q̄ſi ꝓmat⁹ habebāt exponēdarū ſcpturaꝝ:
⁊ oīm qui q̄ſi ſibi iuſti videbant: vel videri
ſe arbitrabant: ⁊ ad quoꝝ ꝓmatū plebis
obſequiū videbat obtēperare: nō pepcit:
⁊ dixit: Qñ oratis nō oretis ſicut hypocri
te: qui amāt in ſynagogis ⁊ angulis plate-
arū ſtātes orare vt videāt ab hoībus: ⁊ ce
tera talia. Tetigit hoīes: nō timuit aliquē.
Et cū terminaſſet ipſum ſermonē: cōcluſit
de illo ſcriptura euangelij ſic. Factū eſt in
quit cū cōſummaſſet Ieſus verba hec: ad
mirabantur turbe ſup doctrina eius. Erat
eñ docens eos tanq̄ ꝑtātez habēs: nō q̄-
ſi ſcribe eoꝝ ⁊ phariſei. Quāta ḡ ille de q̄
dictū eſt: erat docēs eos tanq̄ ꝑtātez hñs
quāta dixit: Ve vobis ſcribe ⁊ phariſei hy
pocrite: q̄nta in illos corā in faciē: neminē
timuit. Quare? Quia de⁹ vltionū eſt: ideo
nō parcebat in v̄bo: vt eſſent poſtea quib⁹
parceret in iudicio: quia ſi nollent accipere
verbi medicinā: incurſuri erāt vtiq ⁊ inuē
turi iudicis ſententiā. Quare? Quia dixit
deus vltionum dominus: deus vltionum
fidenter egit: id eſt nulli pepercit in verbo.
Qui in verbo nō pepercit paſſurus: par-
cet in ſententia iudicatur⁹? Qui neminem
timuit in humilitate: timebit quēquam in
claritate? Ex eo quod iam fidenter egit: co
gita quomodo ſit actur⁹ in fine ſeculi. No
li ergo murmurare aduerſus deuz: qui qua
ſi parcit malis: ſed eſto bonus cui forte ad

tpus in flagello nõ parcat: ⁊ in fine parcat
in iudicio. Deꝰ vltionũ dñs: deꝰ vltionuꝫ
fidẽter egit. Et qꝛ fidenter egit: illi nõ tulerũt
fiduciã eius. Et qꝛ hũilis venerat: ⁊ carne
mortali indutꝰ erat: ⁊ mori venerat nõ face
re qd̃ pctõres: ſed pati qd̃ pctõres: qꝛ ꝓpte
rea venerat cũ fidẽter egiſſet: ⁊ illi ferre nõ
poſſent fiduciã eiꝰ in verbo qd̃ fecerũt: Te
nuerũt: flagellauerũt: illuſerũt: colaphiza-
uerũt: ſputis illinierũt: ſpinis coronauerũt:
in cruce leuauerũt: poſtremo occiderunt.
Sed qd̃ ſequit̃ qd̃ fidenter egerit: ❡ Exal-
tare qui iudicas terrã: Quia tenuerũt
humile: tenebunt excelſum. Puta qꝛ iudi-
cauerũt mortalẽ: nõne ab imortali iudica-
bunt̃: Quid ergo ait: Exaltare tu qui fidẽ
ter egiſti: ⁊ fiduciã verbi tui non ſunt paſſi
iniqui: ⁊ putauerũt ſe aliqd̃ egiſſe: qꝛ te cõ-
ꝓhendẽtes crucifixerũt: qui te deberẽt fide
cõprehẽdere cõprehenderũt ꝑſecutione.
Tu ergo qui fidẽter egiſti inter iniq̃s: ⁊ ne
mineꝫ timuiſti: ⁊ qꝛ paſſus es exaltare: id ẽ
exurge vade in celũ: patiat̃ ⁊ eccleſia pati-
enter qd̃ paſſuꝫ eſt caput eccleſie patiẽter.
Et exaltare qui iudicas terrã. Redde re
tributionẽ ſuperbis. Redditurꝰ eſt
fratres. Quid eſt eñ qd̃ dictũ eſt: Exalta-
re qui iudicas terrã: redde retributionẽ ſu
perbis: Prophetia eſt p̃dicẽtis: nõ auda-
cia iubẽtis. Nõ eñ qꝛ dixit ꝓpheta: Exal-
tare qui iudicas terrã: obtẽperauit ꝓphete
chriſtus vt reſurgeret ⁊ iret in celuꝫ: ſed qꝛ
hoc facturꝰ erat chriſtus: hoc p̃dixit ꝓphe
ta. Non ideo fecit qꝛ ꝓpheta p̃dixerat: ſed
ideo ꝓpheta p̃dixerat: qꝛ ille facturꝰ erat.
Uidet humilẽ chriſtuꝫ in ſpiritu: videt hu
milẽ neminẽ timentẽ: nulli parcentẽ in ver
bo: ⁊ dicit fidenter egit: videt illũ q̃ꝫ fiden-
ter egit: videt illum cõprehenſum: videt il
lum crucifixũ: videt illuꝫ humiliatũ: videt
illum reſurgentẽ ⁊ euntẽ in celũ: ⁊ venturũ
inde ad iudiciũ eoruꝫ inter quorũ manus
paſſus eſt omnia mala: Exaltare inq̃t qui
iudicas terrã: redde retributioneꝫ ſupbis.
Supbis reddet nõ hũilibus. Qui ſunt ſu
perbi: Quibꝰ parũ eſt ꝙ mala faciũt: ſed ⁊
defendere peccata ſua volũt. Nãq̧ de his
qui crucifixerũt chriſtũ facta ſũt poſtea mi
racula: qñ de ipſo numero iudeorũ credi-
derũt: ⁊ donatꝰ eſt illis ſanguis xp̄i. Impi
as manꝰ ⁊ cruẽtas de ſanguine chriſti por
tabãt: lauit eos ip̄e cuiꝰ ſanguinẽ fuderũt:
adiũcti ſunt corpi ipſius: id eſt eccleſie qui
corpꝰ eiꝰ mortale qd̃ viderãt ꝑſecuti ſunt:
Fuderũt p̄ciũ ſuũ vt biberẽt preciũ ſuum.
Nãq̧ poſtea plures ꝯuerſi ſunt: cũ multa
miracula fierẽt ab ap̄lis. Aliq̃t hoim milia
vna die crediderũt: ⁊ in ꝓpinq̃ inuẽti ſũt: vt
oĩa ſua q̃ habebãt vẽderẽt: ⁊ p̄ciũ rerũ ſua
rũ ad pedes ap̄loꝝ ponerẽt: ⁊ vnicuiq̧ di-
ſtribuebat̃ quõ opus erat: ⁊ erat illis vna
aĩa: ⁊ cor vnũ in deũ: de ipſis crucifixori-
bus dñi. Sed quare illis nõ redditum eſt:
Quia redde retributionẽ ſupbis dictũ ẽ:
illi aũt noluerũt eſſe ſupbi. Etenĩ cũ vide-
rẽt multa miracula fieri ꝑ nomẽ chriſti quẽ
ſe putabant interfeciſſe: cõmoti miraculis
audierũt a Petro in cuiꝰ noie illa fierẽt. Nõ
enĩ ſibi arrogare ſerui voluerũt potẽtiã dñi
ſui: vt dicerẽt a ſe factũ eſſe qd̃ ille in ipſis
faciebat. Honorẽ g̃ ſerui dederũt dño ſuo:
dixerũt: qꝛ q̃ illi mirabant̃ in noie eiꝰ fierẽt
quẽ illi crucifixerũt ⁊ facti ſunt hũiles: cõ-
puncti ſunt corde: ꝯturbati ſunt ꝯfitentes
peccatũ ſuũ: ⁊ cõſiliũ queſierũt dicentes:
Quid ergo faciemꝰ: Nõ deſperãt de ſalu-
te: ſed querũt medicinã. Tũc ait illis Pe-
trus: Agite penitentiã ⁊ baptizetur vnuſ-
quiſq̧ veſtrũ in noie dñi Ieſu chriſti. Qui
egerũt penitentiã humiles fuerũt. Nõ g̃ il
lis redditũ eſt: qꝛ vide quid dicat pſalmuſ
iſte: Exaltare q̃ iudicas terrã: redde retri-
butionẽ ſuperbis. Ab illo numero g̃ excep
ti erant illi: in illis valuit vox illa dñi in cru
ce pendentis: ⁊ dicẽtis: Pater ignoſce il-
lis: qꝛ neſciũt quid faciũt. Exaltare qui iu
dicas terrã: redde retributionẽ ſupbis. Er
go redditurꝰ eſt retributionẽ: Redditurꝰ:
ſed ſuperbis. Sed qñ: Dñ reddet. Iteruꝫ
mali triũphant: ⁊ exultant mali: ⁊ blaſphe-
mãt mali: oĩa mala faciũt: mouet te cũ pie
tate q̃re: nõ cũ ſupbia repħẽde: mouet te:
cõpatit̃ tibi ⁊ pſalmꝰ: q̃rit tecũ ſi qꝛ neſcit:
ſed ideo tecũ querit qd̃ ſcit: vt in illo inue-
nias qd̃ neſciebas. Quõ q̃ vult aliquẽ cõ-
ſolari: niſi ꝯdoleat cũ illo: nõ illũ erigit: pri
us cũ illo dolet: ⁊ ſic eũ reficit ſermone ꝯſo
latorio. Si aũt iret ad illũ ridẽs luctũ eiꝰ:
nõ facit qd̃ mõ lectũ eſt: dicente apoſtolo:
Gaudere cũ gaudẽtibus: flere cum flenti
bus. Ergo vt gaudeat tecuꝫ prius fles cũ
illo: cõtriſtaris cũ illo vt reficias eum: ſic ⁊
pſalmus ⁊ ſpiritus dei vtiq̧ omnia ſciens
querit tecũ: q̃ſi verba tua dicit. ❡ Uſq̧-
quo pctõreſ dñe: vſq̧quo pctores Alia lra.
gloriabunt̃: † Reſpõdent ⁊ loq̃n- † Effat ũn: r.
tur iniq̃tate: loquent̃ oẽs q̃ operã-
tur iniuſticiã. Quid loquent̃: niſi cõtra

deū qui dicūt: quid nob̄ ꝓdeſt qꝛ ſic viui-
mus: Quid dicturus es: Uere curat iſta q̄
facimus deus. Quia em̄ viuūt putāt deū
neſcire qđ faciunt. Uide q̄d mali illis ꝯtin
gat: qꝛ ſi ſtationarius ſciret teneret illos: ⁊
ideo vitāt oculos ſtationarij ne ſtatim te-
neātur. Oculos em̄ dei vitare nemo pōt:
qꝛ nō ſolū in cubiculo vident: ſed ⁊ intima
cordis tui. Cogitāt ⁊ ipſi qꝛ nihil pōt late-
re deū: ⁊ qꝛ faciūt ⁊ ſciunt q̄d fecerūt: ⁊ vi-
dent ſe viuere ſciēte deo: q̄ nō viuerēt ſciē-
te ſtationario dicūt ſibi iſta placēt deo. Et
reuera ſi illi diſplicerent facta nr̄a: quō diſ-
plicēt iudicibus: quō diſplicēt regibꝯ: quō
diſplicēt imperatoribus: ⁊ quō diſplicent
cōmentarieſibus: nunquid quō illoꝝ ocu-
los vitamꝯ: vitare poſſumus oculos dei:
Ergo placēt iſta deo. Ideo in alio pſalmo
peccatori dicit: Hec feciſti ⁊ tacui: ſuſpica
tus es iniquitatē ꝙ ero tibi ſimilis. Quid
eſt ḡ: ero tibi ſimilis: Ut quō placet tibi fac
tum tuū maluꝫ: ſic putes qꝛ ⁊ mihi placet.
Et minatur in poſterū: arguā te. Ergo nō
tacet qui dixit: tacui: cū dicit: Hec feciſti
⁊ tacui ſuſpicatꝯ es iniquitatē ꝙ ero tibi ſi-
milis: ⁊ nō tacuit. Cū em̄ nos loquimur: il
le ñ tacet. Cū em̄ lector legit: ille nō tacet:
cū pſalmus iſta cantat: ille non tacet: ⁊ iſte
omnes voces dei per orbem terrarū fiunt.
Quō ḡ tacet: quō non tacet: Non tacet in
verbo: tacet in vindicta. Quid eſt ḡ: hec
feciſti: ⁊ tacui: Hec feciſti ⁊ nō vindicaui.
Suſpicatus es iniquitatē ꝙ ero tibi ſimil.
De ipſa vindicta ⁊ taciturnitate: id eſt de
ceſſatione vindicte: alio loco dicit: Tacui:
nunq̄d ſemꝑ tacebo: Uſq3quo domīe pec
catores: vſq3quo peccatores gloriabunt:
Reſpondēt ⁊ loquent iniquitatē: iniq̄tatē
loquent oēs q̄ opant iniuſticiā: ⁊ dicit oīa
opera. Reſpondent ⁊ loquent iniquitatē.
Quid eſt reſpondēt: Cōtra iuſtū habēt qđ
reſpondeāt. Uenit iuſtꝯ aliq̄s ⁊ dicit: Noli
facere iniquitatē. Quare: Ne moriar: Ec
ce feci iniq̄tatē: quare nō morior: Ille fecit
iuſticiā ⁊ mortuus eſt. Quare mortuꝯ eſt:
Ego feci iniquitatē: quare me nō abſtulit
deꝯ: Ecce ille fecit iuſticiā: ⁊ quare ſic in il-
lū vindicauit: Quare ille ſic laborat: Re-
ſpondēt: hoc eſt reſpōdēt qꝛ habēt qđ di-
cant: qꝛ parcitur illis de patientia dei: inue
niunt argumentū reſponſionis ſue: parcet
ille ꝓpter aliud rñdēt illi: ꝓpt̄ aliud qꝛ vi-
uunt. Quare em̄ parcat ille: dicit Apl̄us:
exponit cōſilium patientie dei. Exiſtimas

inq̄t qui talia agis qꝛ tu effugies iudicium
dei: An diuitias benignitatis ⁊ lōganimi-
tatis eius cōtemnis: Ignoras qꝛ patiētia
dei ad penitētiā te adducit: Tu aūt: id eſt
ille qui reſpondet ⁊ dicit: ſi diſplicerē deo
nō mihi parceret deus: vide q̄d ſibi faciet:
audi Aplm̄: Tu aūt ſcḋm duriciā cordis tui
⁊ cor impenitēs: theſaurizas tibi irā in die
ire ⁊ reuelationis iuſti iudicij dei: qui red-
det vnicuiq3 ſcḋm opera ſua. Ille ḡ auget lō
ganimitatē: ⁊ tu auges iniquitatē. Erit illi-
us theſaurꝯ in ſempiternū: miſeꝛdia in eos
qui nō ꝯtempſerūt miſeꝛdiam. Tuꝯ aūt the
ſaurus in ira inuenietur: ⁊ qđ ponis q̄tidie ꝑ
modicū: poſtea maſſam inuētꝯ es. Mi-
nuatim ponas: ſed cumulū inuenies. No-
li attendere minuta peccata tua q̄tidiana:
de minutiſſimis guttis flumina implētur.
Quid aūt illi faciūt q̄ reſpondēt ⁊ loquent
iniquitatē: qꝛ faciūt ⁊ parcitur eis: **Po
pulū tuū dn̄e humiliauerūt:** Id eſt
omnes qui iuſte viuūt: in quos volunt ſu
perbire oēs mali. Populū tuū dn̄e hūilia
uerūt. **Et hereditatē tuā vexauerūt.**
Uiduā ⁊† pupillos interfecerūt: Alia lra. † aduenā. † pupillos.
⁊† ꝓſelitū occiderūt. Id eſt ꝑegrinuꝫ:
aduenā: aduenticiū ipſum dicit ꝓſelitum.
Manifeſta ſūt iſta ſingula: nec opus eſt in
his īmorari. **Et dixerūt nō videbit
dn̄s:** Nō attendit iſta: negligit iſta: alias
res curat: nō intelligit. He em̄ due voces
ſūt: voces maloꝝ. Una quā iam dixi: Hec
feciſti ⁊ tacui: ſuſpicatꝯ es iniquitatē ꝙ ero
tibi ſimilis. Quid ē ꝙ ero tibi ſimilis: Pu
tas quia video peccata tua: ⁊ placent mi-
hi qꝛ nō vindico: Alia eſt vox iniquoꝝ: qꝛ
nec attendit iſta deus: nec aduertit vt ſciat
quēadmodū viuā: nō me curat deus. Er-
go inter aliqua me cōputat deus: aut vere
me numerat deꝯ: aut ipos hoīes numerat:
Infelix hō vt eſſes curauit: vt bn̄ viuas nō
curat: Iſtorū ḡ iſta vox eſt. Et dixerūt: nō Alia lra.
videbit dn̄s. † **Neq3 intelliget deꝯ Ja** † Nec.
cob. Intelligite† nūc qui inſipiē † nō habet
**tes eſtis in pp̄lo: ⁊ ſtulti aliq̄n ſapi
te.** Populū ſuum erudit cui poſſunt com
moueri pedes. Qn̄ felicitates iniquorū vi
det homo: iam bene viuens in numero ſan
ctorū dei: id eſt in numero filiorū eccleſie:
videt qꝛ florēt mali: ⁊ faciunt iniquitatē: ⁊
emulatur eos: ⁊ adducit vt imitetur facta
ipſorum: quia videt quaſi nihil ſibi ꝓdeſſe
ꝙ bene viuat humilis hic ſperans merce-
dem: Nā ſi illam ſperet futuram: nō illam

ꝓdet: qꝛ nondū venit tp̄s vt accipiat eaꝫ.
In vinea oꝑaris: fac opus tuū: ⁊ accipies
mercedē tuā. A p̄rēfamilias non exigeres
anteq̄ꝫ oꝑareris: ⁊ a deo exigis anteq̄ꝫ oꝑariſ.
Et iſta tolerātia ad opus tuū ꝑtinet: ⁊ hoc
ad mercedē ꝑtinet. Minus vis facere ī vi
nea: q̇ non vis tolerare: qꝛ ⁊ ipa tolerantia
ad ipam oꝑationē ꝑtinet: vt inuenias mer
cedem. Q̄d ſi doloſus es: vide ne nō ſolū
nō accipias mercedē: ſ; ⁊ penaꝫ inuenias:
qꝛ voluiſti eſſe oꝑarius doloſus. Et quidē
oꝑarius doloſus: vt incipiat nō bn̄ facere:
oculos patriſfamilias attēdit: ad illū aſpi-
cit qui ꝯduxit ad vineā: vt cū ille auerterit
oculoſ: ceſſet ⁊ nō bn̄ oꝑet: cū aūt ille ꝯuer
terit oculos: bn̄ oꝑet. Deus aūt q̇ te cōdu
xit nō auertit oculos: non tibi licet doloſe
oꝑari: ſuper te ſꝑ ſunt oculi p̄rīſfamilias:
quere vbi illū fallas: ⁊ ceſſa ſi potes. Ergo
ſi q̇ forte aliq̇d cogitabatis: qn̄ videbatis
malos florere: ⁊ cogitatiōes vr̄e faciebant
nutare pedes vr̄os in via dei: vobis loq̄-
tur pſalmus iſte. Si aūt null⁹ vr̄m tal' eſt:
ꝑ vos alijs loquit' dicenſ. Intelligite nūc:
qꝛ dixerūt illi: Non videbit dn̄s nec intel-
liget deus Iacob. Intelligite inq̇t nūc q̇ ī-
ſipientes eſtis in ꝑplo: ⁊ ſtulti aliq̄n̄ ſapite.

Qui plantauit aureꝫ nō audiet?
Nō hꝫ vnde audiat: qui tibi fecit vn̄ audi
as? Qui plātauit aurē nō audiet. Aut q̇
finxit oculū non cōſiderat? ¶ Qui
Alia lr̄a †corripit †erudit gentes non arguet? Attendi
te h̄ magnoꝑe fr̄es mei: Qui erudit gētes
nō arguet? Hoc mō facit de⁹: Erudit gen-
tes: ideo miſit v̄bum ſuū ꝑ orbē terraꝝ ho
mib⁹: Miſit ꝑ angelos: ꝑ p̄rīarchas: ꝑ ꝓ-
phetas: ꝑ ſuos ſuos: ꝑ tot p̄cones antece
dentes iudicē. Miſit ⁊ ip̄e v̄bum ſuū: mi-
ſit ⁊ ip̄m filiū ſuū: miſit ſuos filij ſui: et ī ip-
ſis ſuis filium ſuū. Per totū orbē terraꝝ
predicat' vbiq̄ꝫ v̄bum dei. Ubi nō dr̄ hoi-
bus: Relinq̇te iniq̇tates vr̄as p̄ores: con-
uertite vos ad itinera recta? Ideo ꝑcit: vt
vos corrigatis: ideo heri non vindicauit:
vt hodie bn̄ viuatis. Erudit gētes: nō er-
go arguet? Nō auditurus ē q̄s erudit? Nō
iudicaturus ē quibus ſmonē p̄miſit ⁊ p̄ſe-
minauit? In ſchola ſi eſſes accipes: ⁊ non
redderes? Utiq̄ꝫ qn̄ accipis a mgr̄o: erudi
ris. Cōmittit tibi mgr̄ qd̄ p̄bet: ⁊ nō exigit
qn̄ reddis? Aut cū cepis reddere: ſine me-
tu eris plagarū? Mō ḡ accipimus: poſtea
ſtatuimur an̄ mgr̄m vt reddam⁹ oēs p̄teri-
tas nr̄as: id eſt vt rationē reddam⁹ de his

omib⁹ q̇ nobis mō erogant'. Audi aplm̄
dicentē: Oēs aſtabim⁹ ante tribunal chri
ſti: vt illic recipiat vnuſq̇ſq̄ꝫ ſm̄ ea q̇ ꝑ cor-
pus geſſit: ſiue bonū ſiue malum. Qui eru
dit gētes nō arguet? Qui docet hoīeꝫ
ſciaꝫ. Ip̄e non ſcit: qui te fecit ſcire? Qui
docet hoīem ſciam. Dn̄s ſcit cogita
tiones hoīm: qm̄ vane ſunt. Nā tu
neſcis cogitationes dei: qm̄ iuſte ſunt: ille
ſcit cogitationes hoīm: qm̄ vane ſunt. Et
hoīes ſcierunt cogitatiōes dei: ſ; q̇bus iaꝫ
amicus fact⁹ ē: ꝓdit ꝯſiliū ſuū. Et vos fra
tres mei nolite vos contemnere: ſi cuꝫ fide
acceditiſ ad dn̄m: auditis cogitatōes dei.
Eas mō diſcitis: hoc vobis dr̄: ⁊ ad hoc ī-
ſtruimi. Quare ꝑcat mō de⁹ mal': ne mur-
muretis aduerſus deū: qui docet hominē
ſciam. Dn̄s ſcit cogitatiōes hoīm: qm̄ va
ne ſūt. Relinq̇te ḡ cogitatōnes hoīm: qm̄
vane ſunt: vt cōp̄hēdatis cogitatiōes dei
q̇ ſapientes ſunt. Sed q̄s eſt q̇ comp̄hēdit
cogitatiōes dei? Qui ponit' in firmamēto
celi. Iam h̄ cātauim⁹: iā h̄ dixim⁹ ⁊ expo-
ſuim⁹. ¶ Beatus †vir quē tu erudie Alia lr̄a †homo
ris dn̄e: ⁊ ex lege tua docueris eū. Alia lr̄a †malis
Ut mitiges eū a dieb⁹ †malignis
donec fodiat' peccatori fouea. Ecce
habes ꝯſiliū dei q̄re ꝑcat mal': dōec fodiat'
fouea pctōri: Tu iam vis illū ſepelire: ad
huc fouea illi fodit': noli feſtinare ſepelire.
Quid ē: donec fodiat' pctōri fouea? Aut
quem ponit pctōrem? Unū hoīem? Non.
Quid ḡ? Oē gen⁹ hoīm pctōꝝ: ſcꝫ ⁊ ſuꝑ-
boꝝ. Iam eni p̄miſit: Redde retributiōeꝫ
ſuꝑbis. Nam ⁊ ille pctōr fuit publicanus:
q̇ oculos eliſerat in terrā: ⁊ ꝑcutiebat pect⁹
ſuū dicens: De⁹ ꝓpitius eſto mihi pctōri.
Sed qꝛ non ſuꝑbus erat: deus aūt reddet
retributionē ſuꝑbis: nō illi: ſed talib⁹ fodia
tur fouea donec reddat retributionem ſuꝑ
bis. Ergo qd̄ ait: Donec fodiat' peccatori
fouea: ſuꝑbos intellige. Quis eſt ſuꝑbus?
Qui ī ꝯfeſſione pctōꝝ nō agit pn̄iaꝫ: vt ſa
nari ꝑ humilitatē poſſit. Quis eſt ſuꝑbuſ?
Qui illa ipa pauca q̇ videt' hr̄e bona: ſibi
vult arrogare: ⁊ d̄rogat miſcdie dei. Quiſ
eſt ſuꝑbus? Qui etiā ſi deo tribuat bona q̇
fecit: inſultat tn̄ his qui illa nō faciūt: et ex-
tollit ſe ſuper illos. Nam ⁊ ille phariſeus:
Grās tibi ago inq̇t: Non dixit: ego facio:
de his q̇ faciebat grās deo agebat. Sētie-
bat ḡ ⁊ bn̄ ſe facere: ⁊ ab illo ſe facere: Un̄
ḡ improbat⁹ eſt? Quia inſultabat publica
no. Ut ꝑficiamini attēdite: Primo p̄cede

re debꝫ: ſiue vir: ſiue feminã ꝯfeſſio pecca
torum: ſalubris pnĩa que valeat ad corri
gendũ hoiem: non ad irridendũ deũ. Cũ
aũt poſt pniam bñ viuere cepit: hꝫ adhuc
qð cogitet: ne ſibi tribuat qð bñ facit: ſꝫ illi
agat gr̃as: cuius gr̃a factum eſt vt bñ viue
ret: qꝛ ille illum vocauit: ille illũ illumina
uit. Ergo iſte iam ꝑfectus eſt? Non adhuc
deeſt illi aliq̃d? Quid illi deeſt? Ut nõ ſup
biat ſuꝑ eos: qui necdũ ſic viuũt quõ ipſe
viuit. Qui tal' fuerit ſecurus ſit: nõ illi red
ditur retributio: de qua dictũ eſt: Redde
retributionẽ ſuꝑbis. Nõ eſt inter illos qui
bus fodit fouea. Nam videte illũ qui dice
bat: Gr̃as tibi ago: qꝛ non ſum ſicut ceteri
hoies: iniuſti: raptores: adulteri: ſic̃ et pu
blicanus iſte. Quantũ ſe extulit cuꝫ dicit:
quia non ſum ſicut ⁊ publicanus iſte. Ille
aũt eliſa facie: ꝑcutiebat pectuſ ſuũ dicẽs:
Deus ꝓpitius eſto mihi peccatori. Ille ſu
perbus erat in bonis factis: ille humilis in
mal' factis. Uidete fratres magis placuit
deo humilitas in mal' factis: q̃ ſuꝑbia i bo
nis factis. Sic odit deꝰ ſuꝑbos: ⁊ iõ ſic cõ
cludit: Amen dico vobis: deſcẽdit iuſtifi
catus publicanus magis q̃ phariſeuſ. Et
dicit q̃re: Quia omis q̃ ſe exaltat humilia
bitur: ⁊ q̃ ſe humiliat exaltabit. Fr̃es mei:
vl' hic nõ ſolũ nõ diſcimꝰ: qꝛ hũilitatẽ nos
docuit chriſtus: qꝛ deus factꝰ eſt hõ: ipſe
eſt hũilitas q̃ diſplicet paganis: vñ nob in
ſultant: qualem deũ colitis q̃ natꝰ ẽ? Qua
lem deũ colitis q̃ crucifixus ẽ? Humilitas
chriſti ſuꝑbis diſplicet: tibi aũt chriſtiano
ſi placet imitare. Si imitatꝰ fueris: nõ labo
rabis: quia ipſe dixit: Uenite ad me oẽs q̃
laboratis ⁊ onerati eſtis: ⁊ diſcite a me: qꝛ
mitis ſum ⁊ humil' corde. Hec eſt ẽ̃ diſci
plina chriſtiana. Nemo facit aliq̃d bñ: niſi
gr̃a ipſiꝰ. Qð facit hõ male: ipſius eſt hois:
qð facit bñ de bñficio dei facit. Cum cepit
facere bñ: nõ ſibi tribuat: cũ nõ ſibi tribue
rit: gr̃as agat ei a quo accepit. Cum autẽ
bñ facit: nõ inſultet illi q̃ illð non facit: aut
extollat ſe ſuꝑ eũ. Nõ enĩ i illo finita ẽ gr̃a
dei: vt ad alium non ꝑueniat. Ut mitiges
eũ a diebꝰ malignis: donec fodiat pecca
tori fouea. Mitis ẽ̃ eſto quiſq̃s chriſtianꝰ
es a diebꝰ malignis. Maligni enĩ ſunt di
es q̃bus vident florere pctõres: ⁊ labora
re iuſti: ſed labor iuſtorũ: flagellũ eſt pr̃is:
⁊ felicitas pctõꝝ: fouea ipoꝝ eſt. Quia enĩ
mitigat vos deus a diebꝰ malignis: dõec
fodiatur peccatori fouea: qꝛ non cogitetis

mõ in aliquo loco ſtãt angeli cũ tridẽtibꝰ:
⁊ fodiũt iſtam foueã magnã: q̃ poſſit cape
omne genus iniquoꝝ. Et qꝛ videtis mltoſ
eſſe iniquos: ⁊ dicatis vobis carnalit: Re
uera tantã multitudinẽ iniquoꝝ: tantã tur
bam peccantiũ q̃ fouea põt cape? Qñ fo
dit fouea taliſ q̃ oẽs capiat? Qñ exhaurit?
Ideo parcit deꝰ: non eſt ſꝫ: foſſa pctõrum
ipa felicitas peccatoꝝ eſt: in illam enim ca
dent tanq̃ in foueã. Intendite fr̃es: qꝛ ma
gna res eſt vt fouea dicat: donec fodiatur
pctõri fouea. Parcit enĩ illi deꝰ quem no
uit pctõrẽ ⁊ impiũ occulta iuſticia ſua: et
hocipm qð ei parcit deꝰ: ꝑ impunitatẽ fa
cit eum elatũ. Ille ſe altũ putat ⁊ cadit: in
eoipo cadit quo ſe altuꝫ putat. Hoc ſe ille
putat ſublimit' ire: ⁊ deus ſꝫ foueaꝫ vocat.
Foſſa ad ima tendit nõ ad celum: peccato
res aũt ſuꝑbi q̃ſi in celũ eunt: ⁊ in t̃ra mer
gunt. Contra humiles q̃ſi in terra ſe depri
mũt: ⁊ in celũ aſcendũt. Miteſcere ẽ̃ quiſ
q̃s es fidel': ſi eruditus es ex lege dei: vt ſit
cor tuũ in firmamento celi: qꝛ deus fec̃ lu
minaria quarto die: q̃ dicit quarta ſabba
ti: vñ titulum pſ̃. iſte ꝑcepit. Quõ vides
luminaria cũ tota patia dirigere curſus ſu
os: ⁊ nõ curare q̃ in ſe dicant hoies: Sic et
tu nõ cures q̃cq̃d tibi fecerit caro. Ois enĩ
hõ caro ⁊ ſanguis eſt. Non enĩ vilis es in
comꝑatione alterꝰ carnis a q̃ videris pre
mi: qꝛ ꝓ te ille ſuſcepit carnẽ: ⁊ ꝓ te ille fu
dit ſanguinẽ. Et ſi tãta ꝓrogauit cũ eſſes i
pius: q̃d ſuat fideli? Hinc miteſce: quem
admodũ miteſcis cũ dicis: qꝛ deꝰ ſꝫ vult.
Parcere vult mal': ad pniam adducit eos
q̃bus parcit: ſꝫ illi nõ corrigunt. Nouit ille
quõ de ill' iudicet. Immitis eſt aũt hõ cuꝫ
vult ꝯtradicere: aut bonitati dñi: aut pati
entie: aut pr̃ãti: aut iuſticie iudicis. Erigit
ſuꝑbus in deũ: mergit illũ deus: ⁊ in eoip
ſo mergit quo erigit in deũ. Nã i alio pſal
mo ſic ait: Deiecisti eos dũ extollerentur.
Nõ dixit: deiecisti eos: qꝛ elati ſunt: aut de
iecisti eos poſtea q̃ elati ſunt: vt aliõ ſit tẽ
pus elationis eoꝝ: aliud tp̃s deiectiõis: ſꝫ
in eoipo quo extollebant: ibi deijciebant.
Quantũ enĩ ſuꝑbum eſt cor hois: tñ rece
dit a deo: ⁊ ſi recedit a deo: in ꝓfunduꝫ it.
Nam ꝯ̃ cor humile de celo adducit deuꝫ:
vt ꝓximus fiat. Certe altꝰ eſt deꝰ: ſuꝑ oẽs
celos eſt deus: trãſcendit omẽs angelos.
Q̃tum habes erigi vt attingas ad illuꝫ ex
celſuꝫ? Nolo te rũpas extendẽdo te. Aliõ
cõſilium tibi do: ne in iſta extenſione forte

crepas ꝑ ſupbiam. Certe altus eſt deuſ: tu humilia te: ⁊ deſcendet ad te. Audiuimus q̄re parcat mal᷑: hoc ipm foſſa ipoꝝ eſt. Di cit tibi deus quō ill᷑ foditur: ⁊ quare ill᷑ fo- ditur fouea nō eſt tuū cognoſcere: ſ; ex le- ge mea diſce patiētē te eſſe debere: donec fodiat᷑ peccatori fouea. Et q̄d de me inq̄s qui laboro ⁊ laboro inter ipos peccatoreſ? Reſpondet᷑ tibi qd̄ ſequit᷑. **Quia non repellet dn̄s plebē ſuā.** Exercet non repellit. Quō eni dicit alio loco ſcriptura? Quē quem diligit deus corripit: flagellat aūt omnē filiū quem recipit. Ille flagella- tum recipit: tu dicis q꞉ repellit. Videmus hoīes in filijs ſuis facere illud: aliq̄n iā de- ſperatos filios ſuos dimittunt viuere quō volūt. Eos q̄ ſpez hn̄t: flagellant: illos vo quos oīno viderit ſine ſpe ⁊ indomitos eē dimittūt vt faciant qd̄ volunt᷑. Jam quez dimittit facere qd̄ vult: non vult ꝑmittere ad hereditatem ſuā: eū aūt flagellat filium cui ipam hereditatē ſuat. Cum aūt flagel- lat deus filiū: currat ſub manu pr̄is flagel- lantis: q꞉ qui flagellat ad hereditatez eru- dit. Ab hereditate nō repellit filiū ſuū quē caſtigat: ſed ideo flagellat vt recipiat. Nō ſit tam vano ſenſu ⁊ puerili vt dicat: plus amat pr̄ meus fratrē meū cui ꝑmittit face- re q̄cq̄d vult: ego ſi me mouero ꝯ iuſſionez patris mei: flagella inuenio. Tu gaude ſb flagell᷑: q꞉ tibi ſeruat᷑ hereditas: q꞉ non re- pellit dn̄s plebem ſuā. Ad tpus emendat: nō in eternū damnat. Illis aūt ad tps par cit: in eternū illos damnabit. Elige tibi: tē poralem vis laborē: an ſempiternā penā? Tpalem felicitatē: an ſempiternam vitā? Quid minat᷑ deus? Sempiternam penā. Quid ꝓmittit de⁹? Sēpiternam requiem. In quo flagellat deus bonos: tpale eſt: in quo pcit mal᷑: tpale eſt: q꞉ non repellet do- min⁹ plebē ſuā. **Et hereditatem ſuam nō derelinquet.** Quoadusq; iuſticia in- q̄t ꝯuertat᷑ in iudiciū: ⁊ q̄ habent eā oēs re- cto ſunt corde. Attēde mō ⁊ habe iuſticiā: q꞉ iudiciū nondū potes hr̄e. Prius eſt vt habeas iuſticiā: ſ; ipa iuſticia tua ꝯuertet᷑ i iudiciū. Habuerūt hic iuſticiā apl̄i: ⁊ ptu- lerunt iniq̄s: Sed q̄d ill᷑ dicit᷑? Sedebitis ſup duodeci ſedes iudicātes duodeci tri- bus iſrl᷑. Ergo iuſticia ipoꝝ ꝯuertet᷑ in iudi cium. Mō eni iuſtus quiſq̄s ſ; fuerit ad ſ; eſt vt patiat᷑ mala ⁊ toleret. Patit᷑ tempus paſſionis: ⁊ veniet dies iudicatiōis. Sed q̄d dico de ſeruis dei? Ipe dn̄s q̄ iudex eſt

oīm viuoꝝ ⁊ mortuoꝝ ꝑmo iudicari volu- it: ⁊ ſic iudicare. †**Quouſq; iuſticia cōuertet᷑ in iudiciū: ⁊ qui †hn̄t eam oēs †recto ſunt corde.** Qui hn̄t mō iuſticiā: nondū iudicāt. Prio eſt enim ha- bere iuſticiā: ⁊ poſtea iudicare. Prio pati tur malos: ⁊ poſtea iudicat maloſ. Modo iuſticia ſit: poſtea cōuertet᷑ in iudicium: et tamdiu patit᷑ hoīes maloſ: q̄diu vult de⁹: q̄diu illos pferet eccl̄ia dei: vt erudiat᷑ per maliciā ipoꝝ: Non tn̄ repellet deus plebē ſuā: quouſq; iuſticia ꝯuertat᷑ in iudicium: e q̄ hn̄t eā: omnes recto ſunt corde. Qui ſūt recto corde? Qui ſ; volūt qd̄ de⁹ vult. De⁹ parcit pctōrib⁹: tu vis vt iam perdat pctōres: Diſtorti cordis es: ⁊ praue volū tatis: q̄n aliud vis: aliud vult de⁹. Vult āt de⁹ parcere mal᷑: tu nō vis parci. Patiēs ē deus pctōrib⁹: tu non vis tolerare pecca tores. Sz vt dicere cepam: aliō vis tu: ali- ud vult de⁹. Cōuerte cor tuuz: ⁊ dirige ad deū: q꞉ ⁊ dn̄s infirmis cōpaſſus ē. Vidit i corpe ſuo: id eſt in eccleſia ſua infirmos: q̄ ꝑmo voluntatē ſuā ſequi temptarēt: ſ; cum viderēt volūtatē dei aliā eſſe: dirigerēt ſe ⁊ cor ſuū ad ſuſpiciendā ⁊ ſequendā volun- tatem dei. Ne voluntatē dei vel᷑ torq̄re ad volūtatē tuā: ſ; tuā corrige ad volūtatē dī. Volūtas dei ſic eſt quō regula. Ecce puta torſiſti regulā: vnde habes corrigi? Illa āt integra manet. Regula eſt eni incōmuta- bil᷑. Q̄diu integra ē regula: habes q̄ te cō- uertas: ⁊ corrigas prauitatē tuā: habeſ vn̄ corrigas qd̄ in te tortū ē. Quid aūt volūt hoīes? Parū eſt: q꞉ volūtatē ſuā tortuoſā hn̄t: ⁊ volūt volūtatem dei tortuoſaz face- re ſm cor ſuū: vt hoc faciat deus qd̄ ipi vo lūt: cū ipi debeāt facere qd̄ de⁹ vult. Quō aūt complexus eſt dn̄s ex duab⁹ volunta- tibus: vnā factā in homie quē portabat ꝑ figurans in corpe ſuo: id eſt i eccl̄ia ſua: fu turos q̄ſdam q̄ volūtatem ſuā vellēt face- re: ſ; ſequerent᷑ poſtea dei: qui infirmos q̄ſ- dam oſtēdit qd̄ ad ipm ptineāt: ⁊ eos pre- figurauit in ſe. Nam ideo ⁊ toto corpe ſan guinē ſudauit: q꞉ in corpe ſuo: id eſt i eccle ſia ſua martyrū ſāguinē oſtēdit. Toto cor pore ſanguis exibat: ita eccl̄ia eius hz mar tyres ꝑ totū corpus eius fuſus ē ſanguis. Quoſdā eni infirmos in ſe pfigurās vl᷑ in corpe ſuo: ex pſona infirmorū compatiēs ill᷑ ait: Pater ſi fieri pōt tranſeat calix iſte a me. Oſtendit hoīs volūtatē: ⁊ ſi in ipa vo lūtate ꝑmaneret: iam prauū cor videretur

Alia lr̄a
†Quoadusq;
†iuxta illam
†qui

oſtẽdere. Sꝫ ſi compaſſus eſt tibi: ⁊ te libe
rat in ſe: imitare qd̓ ſequit̃ dicens: Uerum
nõ qd̓ ego volo: ſed qd̓ tu vis pat̃. Si ce-
perit tibi ſubrepe volũtas hũana: O ſi oc
cidat deus inimicũ iſtũ meũ: ⁊ nõ me pſeq̃
tur: O ſi poſſet fieri: vt non ab illo paterer
tãta: iam ſi pſeuerauer̃: ⁊ hoc tibi placue-
rit: ⁊ vides qꝛ h̄ nõ vult deꝰ: prauus corde
es: non habes iuſticiã q̃ ꝯuertet̃ i iudiciũ.
Qui eni illam hñt omẽs recto ſunt corde.
Et qui ſunt recti corde? Qui ſic inueniun-
tur quõ inuentus eſt Job: qui ait: Dñs de
dit dñs abſtulit: ſicut dño placuit ita fctũ
eſt: ſit nomen dñi bñdictũ. Ecce rectũ cor.
Iterũ in graui vulnere q̃d dixit vxori quã
ꝓpterea reliq̃rat diabolus ⁊ nõ occiderat:
vt ipſe haberet adiutricẽ: nõ vt maritus cõ
ſolatricem. Meminerat eni qꝛ ꝑ illã Euaꝫ
deceptꝰ erat Adã: ⁊ nccariã ſibi putabat
hãc Euã. Acceſſit ad Job illa tãq̃ Eua:
ſꝫ Job melior fuit i ſtercore victor: q̃ Adã
victꝰ in ꝑadiſo. Quid eni illi reſpõdit mu-
lieri? Uide cor paratũ: vide cor rectũ. Nũ
quid non patiebat̃ pſecutiones g̃ues? Et
oẽs chriſtiani patiunt̃: ⁊ ſi non ſeuiunt ho
mines: ſeuit diabolus. Et ſi chriſtiani facti
ſunt imꝑatores: nũq̃d diabolus factus eſt
chriſtianꝰ? Intendat g̃ ſanctitas vr̃a q̃d ſit
rectũ cor. Acceſſit ad eũ: ⁊ ait: Dic aliq̃d
in deũ: ⁊ morere. Et enumerauit oẽs erũ-
nas ipiꝰ vl̃ ſuas. Dic aliq̃d in deũ ⁊ more-
re. Et ille iam cognoſcẽs Euam redire vo
lens vñ lapſus ẽ: fixo corde in deo tãq̃ lu
minare in firmamẽto habitãs corde i libro
dei. Locuta es inq̃t tanq̃ vna ex inſipien-
tibus mulieribꝰ: Si bona ſuſcepimꝰ de ma
nu dñi: ⁊ mala nõ tolerabimꝰ? Quia fixuꝫ
cor in dño: ideo rectũ. Quia eni rectus ẽ
deus: qñ i illo figis cor: forma tibi ſit vt ſit
tibi cor rectũ. Fige g̃ cor tuũ in illo: ⁊ rectũ
cor erit. Sꝫ ſurrepebat volũtas hũana: ne
ſcio q̃d de carnis infirmitate: lactabat mẽ-
tem tuã: noli iam deſꝑare: ꝑſignauit dñs
in ſua infirmitate te: non ſe. Nõ enim time
bat dñs pati tertio die reſurrecturus. Si
ꝑſus quõ hõ pateret̃: ⁊ nõ quõ deus pa-
ti veniret: ⁊ ſi ſciret ſe poſt triduum reſurre
cturũ: nullo mõ formidaret moriturꝰ: qd̓ ñ
formidauit apl's Paulus in fine ſeculi re-
ſurrecturus. Ait eni: Cõpellor aũt ex duo
bus: ꝯcupiam hñs diſſolui ⁊ eſſe cuꝫ chri
ſto. multo eni magis optimũ manere i car
ne neceſſariũ ꝓpter vos. Tediũ enim illi
erat manere in carne: ex duobꝰ patiebatur
ardorẽ diſſolui ⁊ eſſe cũ chriſto: mlto mag̃
dicebat optimũ. At cuꝫ appropinq̃ret ipa
paſſio: quõ exultabat: quõ gloriabatur?
Bonũ certamẽ certaui: curſum cõſumma
ui: fidem ſ̃uaui: de cetero ſupeſt mihi coro
na iuſticie: quã reddet mihi dñs in illo die
iuſtus iudex. Iſte gaudet coronandus: ⁊
triſtis ẽ ille coronaturꝰ? Gaudet ſic apl's:
Et dicit chriſtus dñs nr̃: Pat̃ ſi fieri põt
tranſeat hic calix: Sꝫ triſticiã ſic aſſumpſit
quõ carnem. Nolite enim putare qꝛ h̄ dici
mus nõ fuiſſe triſtẽ dñm. Si eni hoc dixe-
rimus qꝛ nõ erat triſtis: cũ euangelium di
cat. Triſt' ẽ aĩa mea vſq̃ ad mortẽ: g̃ ⁊ qñ
dic̃ euãgeliũ: Dormiuit Ieſꝰ: ñ dormiuit
Ieſus: ⁊ qñ euangeliũ dicit: Mãducauit
Ieſus: nõ manducauit Ieſus: ſurrepit v̇-
miculus putredinis: ⁊ nihil ſanũ reliquet:
vt dicat̃ qꝛ corpus nõ erat verũ: ⁊ carnem
verã nõ habuit. Quicq̃d g̃ de illo ſcriptuꝫ
eſt fratres factũ eſt: verum ẽ. Ergo triſt' fu
it? Prorſus triſtis: ſed volũtate ſuſcipiẽs
triſticiã: quomõ volũtate ſuſcipiẽs carnẽ.
Quõ volũtate carnẽ verã: ſic volũtate tri
ſticiã verã. Sic g̃ volũtateꝫ oñdit in ſe: vt
ſi forte ſurrepſerit tibi hũana infirmitas: et
cepit aliud velle q̃ deꝰ vult: videas praui
tatem cordis tui extra regulaꝫ: figas illud
ad regulã: ⁊ dirigat̃ in deũ cor tuũ qd̓ i ho
mine cepat eſſe prauũ. Sic g̃ dñs te oſten-
dẽs dixit: Triſtis ẽ aĩma mea vſq̃ ad mor-
tem: Et dixit: Pr̃ ſi fieri põt tranſeat a me
calix iſte. Sꝫ ſtatim fac qd̓ ideo fecit: vt te
doceret: verũ nõ qd̓ ego volo: ſꝫ qd̓ tu vis
pat̃. Si eni h̄ feceritis: iuſticiã habebitis:
ſi iuſticiã habebitis: rectum ẽ cor: ſi rectuꝫ
ẽ cor: iuſticia illa que mõ tolerat ꝯuertet̃ in
iudiciũ: ⁊ poſtea iudicãte dño tuo: nõ ſolũ
nõ expaueſcis mala: ſꝫ etiaꝫ gloriaberis de
corona. Tũc vides quõ ꝓfecerit patiẽtia
dei: vel ad illoꝝ penã: vl̃ ad tuã coronam.
Mõ nondũ vides: crede qd̓ nõdũ vides:
ne erubeſcas cũ videris. Quoaduſq̃ iuſti
cia ꝯuertat̃ in iudiciũ: ⁊ q̃ hñt eã omnes re — Alia lr̃a.
cto ſunt corde. ¶ **Quis †exurget mihi** — †conſurget
aduerſus malignantes: aut quis — Alia lr̃a
†conſiſtet mihi aduerſus opantes — †ſtabit mecũ
iniq̃tatem? Perſuadẽt multi multa ma
la: ſuſurrare ſꝑpens nõ deſinit: vt facias ini
q̃tatem. Quacũq̃ te ꝯuerteris: forte ſi pro
feciſti: q̃ris cuꝫ aliquo bñ viuere: ⁊ vix in
uenis. Multi mali te circũdant: qꝛ pauca
grana mltaꝫ paleã hñt. Hec area g̃na ſua
pauca: ſꝫ adhuc laborãt. Separata ergo a

palea tota maſſa grandis erit: pauca grana ſunt: ſ in cõparatiõe paleaꝝ multa autẽ in ſe. Ergo cũ vndiq; mali ꝑſtrepent et dicant: quare ſic viuis: tu ſolꝰ chriſtianꝰ es? Quare nõ facis q̃ faciũt ⁊ alij? Quare nõ ſpectas queãdmodũ ⁊ alij? Quare ñ remedia ⁊ ligaturas adhibes? Quare ñ mathematicos ⁊ aruſpices ꝯſulis ſic̃ ⁊ alij? Et tu ſignas te ⁊ dicis: chriſtianus ſum: vt repellas iſtos neſcio q̃s: ſ aduerſarius ꝑmit: vrget: q̃d peiꝰ ẽ: exẽplo chriſtianoꝝ ſuffocat chriſtianos. Sudat: eſtuat: tribulat aĩa chriſtiana: vincere h; tñ. Sed nũq̃d de ſe? Jõ vide q̃d dicat: rñdet enim. Quid mihi ꝓdeſt q; nõ facio remedia: ⁊ lucror paucos dies? Exeo hinc de iſto ſeculo ⁊ vado ad dñm meũ: ⁊ mittet me in ignẽ: q; prepoſui paucos dies vite future: mittet me ĩ gehennas. Quas gehennas? Eterni iudicij dei. Vere niſi putas q; deꝰ curat quõ viuant hoĩes? Et ħ forte nõ in platea tibi dicit amicus: ſ in domo vxor: aut forte maritus vxori fideli bone ⁊ ſancte deceptor ipſius. Si mlr̃ marito: Eua ẽ illi. Si vir vxori: diabolus ẽ illi. Aut ip̃a tibi Eua ẽ: aut tu illi ſ̃pens es. Aliq̃ñ vult cõuertere pat cogitationẽ ſuã vel ad filiũ: inuenit ⁊ ip̃m malũ: nequiſſimu;: eſtuat: fluctuat: querit quõ vincat: ꝓpe ſorbet: ꝓpe ꝯſentit: ſ aſſit deus. Audite ḡ pſalmũ. Quis exurget mihi inq̃t aduerſus malignãtes? Tam multi ſunt: q̃cunq; reſpicio ip̃i occurrunt. Quis occurrit ꝑncipi iniq̃tatis diabolo ⁊ angelis eiꝰ: ⁊ hoĩbus ſeductis ab eo? **Niſi q; dñs: inq̃t: adiuuit me: paulominus †inhabitauerat in iferno aĩa mea.** Prope ruerã in illã foſſam q̃ parat peccatoribꝰ: ħ eſt paulominꝰ habitauerat in iferno aĩa mea: q; iam nutabat: iam ꝓpe ꝯſentiebat: reſpexit ad dñm: vtputa: vbi gr̃a: inſultabat illi vt faceret iniq̃tatẽ. Aliq̃ñ eñi ꝯgregant ſe mali: ⁊ inſultant bonis: maxie ſi fuerint illi plures: ⁊ cepint illũ vnu;: quõ aliq̃ñ multa palea eſt circa vnũ granũ: tũc non erũt ſil' cũ fuerit maſſa ventilata. Capitur int̃ mltos iniq̃s ille inſultat: illi circũuenit: ſupponere ſe volũt illi: exagitantq; ſi iuſtũ: ⁊ inſultãt q̃ſi de ip̃a iuſticia: magnus apl's: in celũ volaſti quõ Helias. Faciunt hoĩes iſta: ita vt aliq̃ñ attendẽs ad linguã humanã erubeſcat eſſe bonꝰ inter malos. Reſiſtat ḡ mal: ſ nõ de viribus ſuis: ne efficiat ſupbus: cũ vult euadere ſupbos: et augeat numeꝝ ſupborum. Sed q̃d dicat?

Alia lr̃a †habitaſſet

Quis exurget mihi aduerſus malignãtes: aut q̃s cõſiſtet mihi aduerſus opantes iniq̃tatem? Niſi q; dñs adiuuit me: paulominus habitauerat in iferno aĩa mea. **Si dicebã motus eſt pes meꝰ: miſericordia tua dñe adiuuabat me.** Vide quõ ꝯfeſſionem amat deꝰ. Mouet pes tuus: ⁊ nõ dicis: mouet pes meꝰ: ſ ſtare te dicis: cũ iam ruas: immo ſi iam cepiſti moueri: ſi iã cepiſti fluctuare: confitere motu; ne plãgas ruinã: vt adiuuet te ille: ne in inferno ſit aĩa tua. Confeſſionẽ vult deꝰ: hũilitatẽ vult. Motꝰ es vt hõ: adiuuat te ille vt deꝰ: ſed dic tñ: motus ẽ pes meꝰ. Quare iam moueris ⁊ dicis ſto? Si dicebã motus ẽ pes meꝰ: miſcõia tua dñe adiuuabat me: quõ ꝑſumpſit Petrus non in viribus ſuis: Videbat dñs ambulare ſup mare calcãs capita oĩm ſupboꝝ in iſto ſeculo: ip̃m iter ſuũ calcantis capita ſupboꝝ: ſignificauit ambulãs ſup tumidos fluctꝰ. Calcat ⁊ eccl'ia: nam ip̃a ẽ Petrus: nõ tñ auſus eſt Petrus ꝑ ſeip̃m ambulare ſup aq̃s. Sed q̃d ait? Dñe ſi tu es iube me veĩre ad te ſuper aq̃s. Ille ptãte ſua: Petrꝰ in iuſſu illius. Jube inq̃t tu venire me ad te. Reſpondit ille: veni. Calcat eñi ⁊ eccl'ia capita ſuperboꝝ. Sed q; eccl'ia ẽ: ⁊ h; infirmitatem humanã: vt cõpleret: ſi dicebã motus eſt pes meꝰ: titubauit Petrꝰ in mari ⁊ exclamauit: Dñe peo: Q̃d ḡ hic poſitũ eſt: ſi dicebam motus ẽ pes meꝰ: ħ ibi poſitu; eſt: dñe peo: ⁊ q̃d hic poſitum eſt: miſcõia tua dñe adiuuabat me: hoc ibi poſitũ ẽ: porrexit manũ Jeſus dicẽs: Modice fidei vt q̃d dubitaſti? Mirũ eſt q̃d ꝓbat deꝰ homĩbus: ip̃ſa ꝑicula nr̃a dulciora nob̃ faciũt liberantẽ. Nã videte q̃d ſequit: quia dixit. Si dicebã motꝰ ẽ pes meꝰ: miſcõia tua domĩe adiuuabat me. Dulcis illi vtiq; factꝰ eſt dñs eripiẽs illũ a ꝑicul: ⁊ iõ exponẽs ipſam dulcedinem dñi exclamauit dicens. **†Dñe ſ̃m multitudinẽ dolorum meorũ in corde meo †exhortatiões tue †iocũdauerũt aĩam meã.** Multi dolores: ſ multe ꝯſolatiões. Amara vulnera: ſ ſuauia medicamẽta. **Nũq̃d adheret tibi ſedes iniq̃tatis: q̃ fingis †dolorẽ in ꝑcepto?** Hoc dixit nemo ſedet tecũ iniquus: nec tu ſedẽ iniq̃tatis habebis. Et vñ ħ ĩtelligit: reddit ratõ;: Qui fingis inq̃t dolorẽ in ꝑcepto. Ex ħ eñi ĩtelligo q; non tibi adheret ſedes iniq̃tatis: q; nec nobis pepciſti. Habes ħ in ep̃la apl'i

Alia lr̃a †non habet †cõſolationes †leꝺificauerũt

Alia lr̃a †laborem

Petri: ⁊ ad h̄ teſtimoniū poſuit de ſcriptu
ra. Tp̄us eſt aūt inchoatōis iudicij ex do-
mo dñi: id eſt tp̄s ē vt mō iudicent̄ q̄ perti-
nent ad domū dñi. Si flagellant̄ filij: q̄d de
bēt ſperare ſerui neq̄ſſimi? Ideoq̄ʒ addidit.
Si aūt initiū a nobis: q̄s finis eoꝝ qui nō
credūt dei euāgelio? Deinde adiūgit illō
teſtimoniū: Et ſi iuſtus vix ſaluabit̄: pctōr
⁊ impi⁹ vbi parebūt? Quō ḡ erūt tecū ini-
qui: q̄ñ nec tuis fidelib⁹ parces: vt exerce-
as ⁊ erudias eos? Sʒ q꜡ ꝓpter h̄ nō parcit
vt erudiat eos: iō dixit: Qui fingis dolorē
in p̄cepto. Fingis eñi ē: facis: formas: plaſ
mas: vñ ⁊ figuli dicunt̄: ⁊ vas fictile dr̄: nō
fictū illud qō mendaciuʒ ē: ſ3 qō format̄ vt
ſit: ⁊ habeat aliquā formā ſicut iam duduʒ
dixit: Qui finxit oculū nō videbit? Nūq̄d
finxit oculū mendaciū ē? Sed intelligitur
plaſmauit oculū: fecit oculū. Nōne figul⁹
ē cū fragiles infirmos ⁊ terrenos facit? Au
di apl̄m dicentē. Habem⁹ theſaurū iſtū in
vaſis fictilib⁹. Sʒ forte alius nobis fecit h̄
vaſa. Ip̄m audi dicētem. O hō tu q̄s es q̄
reſpōdeas deo? Nunq̄d dicit figmentū ei
q̄ ſe finxit: q̄re me ſic finxiſti? An nō hʒ ptā
tem figulus luti ex eadē maſſa facere aliud
vas in honorē: aliud in ꝯtumeliā? Vide et
ip̄m dñʒ nr̄m Ieſū chriſtū: q꜡ oñdit ſe figu
lū: nā q꜡ de limo hoīeʒ fecerat: de limo iun
xit cui min⁹ in vtero oculos fecerat. Ergo
qō dixit: nunq̄d adheret tibi ſedes iniq̄ta-
tiſ qui fingis dolorē in p̄cepto: Sic dica
mus: Nunq̄d adheret tibi ſedes iniq̄tatis
q̄ formas doloreʒ in p̄cepto? Formas inq̄t
dolorē in p̄cepto: id eſt de dolore p̄ceptuʒ
nobis facis: vt ip̄e dolor p̄ceptū ſit nobis.
Quō nobis dolor ē p̄ceptū? Qñ te flagel-
lat q̄ ꝓ te mortuus ē: ⁊ nō tibi ꝓmittit bea-
titudineʒ in iſta vita: ⁊ fallere nō pōt: ⁊ hic
nō dat qō q̄ris: Quid dabit? Vbi dabit?
Qñ dabit: q̄ h̄ nō dat? Qui h̄ erudit: q̄ fi
git dolorem in p̄cepto? Labor eſt hic tuus:
⁊ req̄es tibi ꝓmittit̄. Attēdis te hic hr̄e la-
borem: ſ3 attende q̄lem ille requiē pollicet̄.
Nunq̄d cogitare poteriſ? Si illā poſſes co
gitare: videres te nihil laborare ad compē
ſationē. Audi eū q̄ illud ex p̄te cernebat q̄
dixit: Nūc ſcio ex p̄te: qō ait apl̄s. Eteniʒ
qō eſt ad p̄ſis tp̄ale ⁊ leue tribulatōis nr̄e:
iuxta incredibilē modū ⁊ i incredibilē mo
dū et̄ne glie pōd⁹ opat̄ i nobis. Quid eſt
eternū glie pōdus opat̄ nobis? Quib⁹ opa
tur? Nō reſpicientib⁹ q̄ vident̄: ſ3 q̄ non vi-
dent̄. Que eñi vident̄: tp̄alia ſunt: q̄ auteʒ

nō vident̄: eterna. Noli eſſe piger i labore
breui: ⁊ gaudeb̄ inceſſabilit̄. Eternā vitā
tibi datur⁹ eſt de⁹: cogita q̄to labore emē
da ſit. Intendite fr̄es: venale ē. Venale ē
qō habeo dicit tibi de⁹: eme illō. Quid hʒ
venale? Requiē venalē habeo: eme illaʒ.
De labore intendite: vt ſimus in noīe chri
ſti fortes chriſtiani. Iam modicū ē qō re-
ſtat in pſalmo: nō fatigemur. Quomō eñi
fortis poterit eſſe in faciēdo: q̄ deficit i au-
diendo? Aderit dñs vt vobis qō reliquuʒ
ē: explicem. Attēdite quodāmō deus ꝓpo
ſuit venale regnū celoꝝ. Dicis illi: quātuʒ
valet? Preciū ip̄ius labor ē: quō ſi diceret
p̄cium illi⁹ aurū eſt. Nō ſufficiebat h̄ ſoluʒ
dicere: ſ3 q̄reres q̄tum aurū. Nā ſi ſolidus
aurū ē: ⁊ ſemiuncia: ⁊ libra: ⁊ tale aliquid:
Ideo dixit p̄ciū: ne laborares q̄rere q̄diu
hui⁹ rei p̄ciuʒ labor ē. Quantus labor eſt?
Iam q̄re tu: q̄tum laborandū ſit: nōdū dr̄
tibi. Quātus futur⁹ ſit labor iſte: vl̄ q̄tum
laboris de te exigat̄ illud tibi dic̄ de⁹: Ego
oſtēdo quanta ſit illa req̄es: tu iudica q̄to
labore emēda ſit. Dicat ḡ de⁹: q̄ta futura
ſit ip̄a req̄es. Bti q̄ habitāt in domo tua: i
ſecula ſeculoꝝ laudabūt te. Hec ē requies
ſempiterna: ſine fine erit req̄es iſta: ſine fi-
ne erit gaudiū h̄: ſine fine erit leticia iſta: ſi
ne fine erit incorruptio. Vitā eternā habe-
bis: req̄eʒ q̄ nō hʒ finē. Quanto labore di
gna ē requies q̄ non hʒ finē? Si veruʒ vis
compare ⁊ veꝝ iudicare: eterna req̄es eter
no labore recte emit̄. Verū h̄ ē: ſed noli ti-
mere: miſīcors ē de⁹. Si eñi haberes eter
num laborē: nunq̄ʒ ꝑuenires ad eternā q̄-
etem. Sp̄ laborās q̄ñ ꝑuentur⁹ eras ad il-
lud; qō digne q̄dem pōt emi ſempiterno la
bore? Quia ſempiterna req̄es eſt: eq̄ p̄ciū.
Eterno certo labore digna ē eterna req̄es
cōꝑari. Sʒ ſi ſp̄ laborares: nūq̄ʒ ad req̄em
ꝑuenireſ. Ergo vt aliq̄ñ ꝑuenias ad id qō
emis: nō in eternū laborandū ē: nō q꜡ non
valet tanti: ſ3 vt poſſideat̄ qō emit̄. Digna
ē quidē emi labore ꝑpetuo: ſ3 neceſſe eſt vt
labore tp̄ali emat̄. Certe tātuſ debuit eſſe:
id eſt ſempiternus labor ꝓ req̄e ſempit̄na.
Decies centena milia annoꝝ in labore q̄d
valēt? Decies cētena milia annorū hn̄t fi-
nē: qō tibi dabo dicit dñs ñ habebit finē.
Qualis miſcōia dei? Nec dicit decies cen
tena milia annoꝝ labora: nō dicit: vl̄ mille
ānos labora: nō dicit q̄ngentos annos la-
bora: cū viuis labora in paucis annis: in-
de iā requies erit: ⁊ finē nō habebit. Et ad

huc audi ꝯſequētia. Dñe ſm multitudinē dolorꝝ meorꝝ in corde meo: exhortationes tue iocūdauerūt aīaȝ meā. Et paucos annos laboras: ⁊ in ipſis laborib⁹ nō deeſt cōſolatio: non deſunt gaudia quotidiana: ſ; noli gaudere in ſeculo: Gaude in chriſto: gaude in vbo ei⁹: gaude in lege ei⁹: Ad ipſa gaudia ptinet qđ loqmur ⁊ qđ auditis. Quante ḡ ſūt iſte cōſolatiōes in tantis laborib⁹? Verū eſt ḡ qđ dicit apſ̄s. Etenim qđ ad pñs eſt tpale ⁊ leue tribulatōis nr̄e: iuxta incredibilem modum: ⁊ in incredibilem modū eterne glīe pōdus opaꝝ in nob̄. Ecce qͣtū pciū damus: quodāmō vnā ſiliquā ad accipiēdos theſauros ſempiťnos. Siliquā laboris ad reqem incredibilē: ſm qđ dictum ē iuxta incredibilē moduȝ: ⁊ in incredibilem modum eterne glīe pondus opaꝝ. Gaudes ad tps: noli ibi ꝯfidere: triſtis es ad tps: noli deſperare. Nō te corrūpat felicitaſ: ⁊ nō frangit aduerſitas: ne forte dicas in aīmo tuo: Non pōt fieri: vt deus admittat ad ſe iniquoſ: qui iuſtos ipſos emendat: vt ſaluet: qui ideo emendat: vt erudiat. Si iuſtus vix ſaluus fiet: peccator ⁊ impius vbi parebūt? Nunqđ adheret tibi ſedes iniqtatis? Id eſt nūqđ adheret tibi ſedes impiorꝝ q̄ fingis doloreȝ in p̄cepto. Qui ⁊ iſtos filios ſic voluiſti exercere ⁊ erudire: ſic voluiſti eis p̄cepta dare: vt nō eſſent ſine timore: ne amarēt aliqđ aliud: ⁊ obliuiſcenť te verū bonū ſuū. Bon⁹ ē deus. Si ceſſaret de⁹ ⁊ nō miſceret amaritudines felicitatib⁹ ſeculi: obliuiſceremur eū. S; vbi angores moleſtiarū faciūt fluctus aīe: fides illa q̄ ibi dormiebat: excitatur. Tranquillū eni erat qñ dormiuit chriſtus in mari: illo dormiente tēpeſtas orta eſt: ⁊ ceperūt piclitari. Ergo in corde chriſtiano ⁊ tranquillitas erit ⁊ pax: ſed qͣdiu vigilat fides nr̄a: ſi aūt dormit fides nr̄a: piclitamur. Hoc eni ſignificat dormiēſ criſtus: q; qdam obliuiſcunť fidē ſuā: ⁊ piclitantur. Sed quō illa nauis cuȝ fluctuaret excitat⁹ ē chriſt⁹ a fluctuātib⁹ ⁊ dicētibuſ: Dñe pim⁹: ſurrexit ille: impauit tēpeſtatibus: impauit fluctib⁹: ceſſauit piculum: facta ē tranquillitas. Sic ⁊ te cū turbāt concupiſcētie male: pſuaſiones male: fluctus ſūt: tranquillabunť. Iā deſperas et putas te non ptinere ad dñm: euigilet fides tua: excita chriſtuȝ in corde tuo: ſurgente fide: iam agnoſcis vbi ſis. Et ſi forte temptant fluctus ꝯcupiē intueris qđ pmiſit deus: ⁊ dulcedo pmiſſorū faciet te cōtemptorem dulcedinū ſeculi. Et ſi forte multe vrgent mine potentiū malorꝝ: ⁊ ipe te expellūt de iuſticia: attēdis qđ minať de⁹: Ite i igneȝ eternū q̄ paratus ē diabolo ⁊ angeľ eius: ⁊ nō dimittis iuſticiā. Timēs ḡ ignē ſempiternū: ꝯtemnis dolores tpales: ⁊ p eo qđ pmiſit de⁹: cōtēnis tpalem felicitatē. Promiſit requiē: patere moleſtiā: minať ignem eternū: Cōtemne dolores tpales: ⁊ euigilante chriſto tranquilleť cor tuū: vt ad portum quoq; puenias. Nō eni nō p̄pat portum q̄ parauit nauim. Nunqđ adheret tibi ſedes iniqtatis: qui fingis dolorē i p̄cepto? De hoib⁹ qdē maľ exercet nos: ⁊ de illorū inſecutiōib⁹ nos erudit. De malicia mali flagellať bonus: ⁊ de ſuo emēdať filius: ita fingiť dolor in p̄cepto. Qđ illos deus poſſe pmittit: hoc faciūt mali hoīes qbus ad tps parcit. Quid enim ſequitur? **Captabūt in aīam iuſti.** Quare captabūt? Quia veruȝ crimē non inueniunt qđ obijciāt. Quid eni captauerūt i dño? Cōcinnauerūt falſa crimina: q; vera inuenire nō potuerūt. **Et ſanguinem innocentē condemnabūt.** Quare h̄ totum fit: in ꝯſequētibus declarabit. **Et fact⁹ eſt mihi:** inqt: **dñs in refugiū.** Nō q̄reres tale refugiū ſi nō piclitareris: ſ; ideo piclitatus es vt q̄rereſ: q; ille fingit dolorē in p̄cepto. Facit mihi de malicia malorum tribulationē: punct⁹ tribulatiōe cepi q̄rere refugiū quod in illa felicitate ſeculari deſieram q̄rere. Quis enim facile recordať deū qui ſemper felix eſt: ⁊ ſpe preſenti gaudet? Recedat ſpes ſeculi: ⁊ accedat ſpes dei: vt poſſit dicere: Et factus eſt mihi dominus in refugiū. Ad hoc doleam vt fiat mihi dñs in refugium. **Et deus me⁹ in auxilium ſpei mee.** Modo eniȝ dñs ſpes. Qͣdiu eni hic ſumus: in ſpe ſum⁹: nō dum in re. Sed ne in ſpe deficiam⁹: adeſt pmiſſor erigens nos: ⁊ tempans ipa mala que patimur. Non enim fruſtra dictuȝ eſt: Fidelis deus qui nō ſinit vos temptari ſupra qͣ poteſtis ferre: ſed faciet cum tēptatiōe etiā exitū vt poſſiť ſuſtinē. Sic mittat i fornacē tribulatōis: vt coqť vas: ñ vt frāgať. Et fctū ē mihi dñs in refugium: ⁊ de⁹ me⁹ in auxilium ſpei mee. Cū ḡ qui tibi videbatur quaſi iniuſtus eſſe: quia pcit maľ: vide quō iā corrigať pſalm⁹: et tu cū pſalmo corrigere. Iō eni voces tuas habebat pſalmus. Que ſūt voces? Vſqꝫ q̄ pctōres

Alia lr̄a. [in] adiutorium

dñe: vſq₃quo pctõres gloriabunť? Pſal-
mus voces tuas habebat: mõ ꝗ̃ tu habe-
to voces pſalmi. Que ſunt voces pſalmi?
Et fact⁹ eſt mihi dñs in refugiũ: ⁊ de⁹ me⁹
i auxiliũ ſpei mee. **Et reddet ill'† dñs**
†ſm opa eorũ: ⁊† ſm maliciã eoꝝ
diſꝑdet† eos. Nõ vacat qđ ait ſm mali
ciã eoꝝ. Mihi de ill' pſtať: ⁊ tñ malicia eo-
rum dr̃: nõ bñficia eoꝝ. Certe eni de maliſ
exercet nos: flagellat nos. Ad quã re₃ fla-
gellat? Utiq₃ ad regnum celoꝝ. Flagellat
eni oẽm filiũ quẽ recipit. Et q̃s ẽ filius cui
nõ det diſciplinã pr̃ ei⁹? Qđ cũ facit deus
ad hereditatẽ ſempiternã nos erudit: ⁊ ħ
nobis pſtat ſepe de mal' hoib⁹ in q̃b⁹ exer-
cet ⁊ ꝑficit dilectiõ₃ nr̃am: quã vult extẽdi
vſq₃ ad inimicos. Neq₃ eni eſt ꝑfecta dile
ctio chriſtiani: niſi cũ implet qđ chriſt⁹ p̃ce
pit: Diligite inimicos vr̃os: bñfacite hiſ q̃
vos oderũt: ⁊ orate ꝓ eis q̃ vos ꝑſequũť.
Hinc ipe diabolus vinciť: hic victorie co
rona ꝑcipiť. Ecce q̃ta nobis pſtat de⁹ de
mal' hoib⁹: nec tñ ſm id ꝙ de ill' nobis pre
ſtat: ſ₃ ſm maliciã eorũ retribuet eis. Uide
te eni q̃ta nob' pſtitit de ipo immaniſſimo
ſcelere Jude traditoriſ. Judas q̃ppe tradi
dit ad paſſionẽ filiũ dei: ⁊ ꝑ paſſionem filij
dei oẽs gentes redẽpte ſunt ad ſalutẽ: nec
tñ ꝓ ſalute gentiũ merces reddita ẽ Jude:
ſ₃ ꝓ eius malicia debitũ ſuppliciu₃ retribu
tum ẽ. Nã ſi traditio chriſti: ⁊ nõ tradẽtis
anim⁹ ꝯſiderandus ẽ: hoc fecit qđ fec̃ de⁹
pr̃: de quo ſcriptum ẽ: q₂ filio ꝓprio nõ pe-
ꝑcit: ſ₃ ꝓ nobis oib⁹ tradidit eũ. Hoc fecit
Judas qđ fecit ipe dñs chriſt⁹: de quo ſcri
ptum ẽ: Qui ſeipm tradidit ꝓ nobis obla
tionẽ ⁊ hoſtiã deo in odorẽ ſuauitatis: Et
iteꝝ: Sic chriſtus inq̃t dilexit eccl'iam ſuã:
⁊ ſeipm tradidit ꝓ ea: ⁊ tñ gr̃as agim⁹ deo
prĩ: q̃ vnico filio ſuo nõ pepcit: ſ₃ ꝓ nob' tra
didit eũ. Gr̃as agim⁹ ipi filio q̃ ſeipm tra-
didit ꝓ nobis: ⁊ in eo voluntatẽ prĩs iple-
uit: Et deteſtamur Judã de cui⁹ facto no
bis tñ bñficiũ pſtitit de⁹: ⁊ recte dicimus:
Reddidit ei dñs ſm iniq̃tatẽ ei⁹: ⁊ ſm ma
liciã ei⁹ diſꝑdidit eũ. Non eni ille ꝓ nobis
tradidit chriſtũ: ſ₃ ꝓ argẽto quo vendidit
eũ: q̃uis traditio chriſti ſit nr̃a redẽptio: ⁊
chriſti venditio ſit nr̃a redẽptio. Sic ⁊ illi
q̃ martyres ꝑſecuti ſunt: ꝑſequẽdo in t̃ra: i
celũ mittebãt: Et ſciẽtes q̃dem pñtis vite
damnũ inferebãt: neſciẽtes aũt future vite
lucrũ ꝑferebant. Quicũq₃ tñ ꝑſeuerauerit
i odio iniuſto iuſtoꝝ: reddidit eis dñs ſm

Alia lr̃a
†non habet
†iniq̃tatẽ ipoꝝ
† in malicia
†illos

iniq̃tates eoꝝ: ⁊ ſm maliciã eoꝝ diſꝑdidit
eos. Sicut eni mal' obeſt bonitas iuſtorũ:
ſic bonis ꝓdeſt iniq̃tas impioꝝ. Nã ⁊ dñs
dicit: Ego veni: vt q̃ nõ vidẽt videant: ⁊ q̃
vident ceci fiãt. Et apl's: Alijs q̃dẽ inquit
ſum⁹ odor vite in vitã: alijs aũt odor mor
tis in mortẽ. Malicia ṽo iniquoꝝ: ſiniſtra
ſunt arma iuſtoꝝ: ſicut idẽ dicit apl's. Per
arma iuſticie dextra ⁊ ſiniſtra: id ẽ ꝑ gloriã
⁊ ignobilitatẽ: atq₃ ita deinceps cetera: ex
eq̃tur dextra arma demõſtrãs gl'ia₃ dei: fa
ma₃ veritatis q̃ cognoſcebãť ꝙ viuebant:
ꝙ nõ mortificabãť: ꝙ gaudebãt: ꝙ m̃ltos
ditabãt: ꝙ oĩa poſſidebant. In ſiniſtra ṽo
ꝙ ignobiles ⁊ male fame habebãť: ꝙ ſedu
ctores putabanť: ꝙ ignorabãť: occidebã-
tur: coercebanť: ꝯtriſtabanť: egere ac nihil
hr̃e videbanť. Et q̃d mirũ ſi milites chriſti
⁊ dextris ⁊ ſiniſtris armis diabolum expu
gnant: Sicut aũt pax hoib⁹ bone volũta-
tis: ⁊ q̃ñ ſunt alijs odor mortis in mortem:
ſic ⁊ interitus hoib⁹ male volũtatis. Et q̃ñ
iuſtis arma ſunt ſiniſtra ad ſalutem. Itaq₃
reddet ill' nõ ſm nr̃a₃ vtilitatẽ q̃ de ipis fit:
ſ₃ ſm ipoꝝ iniq̃tatẽ quam diligẽdo oderũt
aĩas ſuas: ⁊ nõ ſm bñficiũ qđ nobis de ip
ſis pſtat honorat eos q̃ etiã mal' bñ vtitur:
Scđm maliciam eoꝝ diſꝑdet eos **Dñs
deus noſter.** Toleret ꝗ̃ iuſt⁹ iniuſtũ: to-
leret tꝑalem impunitatẽ iniuſti: tempal' la-
bor iuſti: ſ₃ iuſtus ex fide viuit. Non ẽ eni₃
alia iuſticia hois in hac vita: niſi ex fide vi
uere q̃ ꝑ dilectionẽ opať. Si eni ex fide vi-
uit: credat ⁊ ſibi futurã req̃em poſt pſente₃
laborẽ: ⁊ ill' ſempiternos cruciať⁹ poſt pre-
ſẽtẽ exultationẽ. Et ſi fides ꝑ dilectiõ₃ opa
tur: diligat etiã inimicos: ⁊ q̃tu₃ in ipo eſt
ꝓdeſſe ill' velit. Ita eni faciet ne ſibi obſint
illi cũ ħ velint: ⁊ q̃ñ forte ptãte₃ acceperit:
q̃ſi nocẽdi ⁊ dñandi: ſurſũ cor habeat vbi
ei nemo nocet: doctus ⁊ erudit⁹ ex lege dei
vt mitigeť a dieb⁹ malignis: donec fodiať
peccatori fouea. Si eni in lege dñi volun-
tas eius eſt: ⁊ in lege eius meditabiť die ac
nocte: cuius cõuerſatio in cel' eſt: de firma
mento lucet ſuꝑ terrã. Uñ iſte pſalmus ti-
tulum de quarta ſabbati accepit: quando
facta ſunt luminaria: vt omnia faciat ſine
murmuratiõe ṽbum vite habẽs i natione
tortuoſa ⁊ ꝑuerſa. Sic eni ſtellas i celo nõ
extinguit nox: ſic mẽtes fidelium inheren-
tes firmamẽto ſcripture dei non vicit iniq̃-
tas. Et hocipm qđ ⁊ nr̃a terrena danť: ali-
q̃ñ in ptãte malorũ: nõ ſolũ ad noſtram ꝑ-

tinet eruditionē: vt fiat nobis domin⁹ i re-
fugiū: ⁊ deus in auxiliū ſpei nr̄e: ſed etiam
ad ipi⁹ pctōris foueā ꝓficit: de quo i alio
pſalmo dr̄: Inclinabit ⁊ cadet cū domina
bit pauperꝝ. Forte oneroſa fuit vobis lōgi
tudo ſmonis: q̄ꝫ in iſta alacritate ſtudij
vr̄i non h̄ appareat. Sed ſi ita eſt ignoſcite
ſmo: qꝛ iuſſus feci: nam dn̄s de⁹ nr̄ per coſ
mihi fratres iuſſit in q̄bus habitat: Nō eni
iubet de⁹: niſi de ſede ſua. Deinde qꝛ tātū
audi fuiſtis nr̄i: cōfitemur ⁊ nos audi fui
mus vr̄i. Conſolet̄ ḡ deus nr̄ iſtū laborē:
vt ſudor iſte nr̄ ſit vobis in ꝓfectū ſalutiſ:
nō in teſtimonium accuſatiōis. Hoc dico
fr̄es: vt ex eo qd̄ audiſtis: ꝓficiatis ⁊ rumi
netis vobiſcū. Non vos ꝑmittatis obliui-
ſci: non ſolū iſta recogitādo ⁊ colloquēdo:
ſ etiam ita viuēdo. Bona vita eni ex ꝑce-
ptis dei que agit̄: tanq̄ꝫ ſtilus eſt: qd̄ audi-
tur ſcribēs i corde: ſi in cera ſcriberet̄: faci-
le deleret̄: Scribite illud in cordibus vr̄iſ:
moribus vr̄is: ⁊ nunq̄ꝫ delebit̄.

¶ Explicit Tractatus de pſ̄: XCIII.
Incipit Tractatus de pſ̄. XCIIII.

Ego vellem fratres: vt p̄rem noſtrū
potius audirem⁹: ſed ⁊ h̄ bonū eſt:
vt patri obediam⁹. Quia ergo iuſ-
ſit nobis qui dignat̄ orare ꝓ nobis de pre
ſenti pſalmo: qd̄ dn̄s de⁹ oīm nr̄m donare
dignabit̄: loquar caritati vr̄e. ¶ Eſt autē
pſalmi titul⁹. Laus cātici ipi Dauid.
Laus cātici ⁊ hilaritatē ſignificat: qꝛ cant⁹
eſt: ⁊ deuotionē: qꝛ laus eſt. Quid eni ma
gis hō debet laudare: q̄ꝫ id qd̄ ſic placꝫ vt
nō poſſit diſplicere: Securitas ḡ laudis i
laude dei eſt. Ibi laudator ſecurus ē: vbi
nō timet ne de laudato erubeſcat. Et lau-
dem⁹ ergo ⁊ cantemus: hoc eſt cū hilarita
te ⁊ cū leticia laudem⁹. Quid aūt laudatu
ri ſum⁹: ipe pſalmus ſequētibus verſibus
indicat nobis. ¶ Expoſitio pſalmi.

Venite exultem⁹ dn̄o. Inuitat
ad magnas epulas exultādi: nō ſe-
culo: ſ dn̄o. Niſi enim eſſet in h̄ ſe
culo exultatio mala q̄ diſtinguenda eſt ab
exultatiōe bona: ſufficeret dicere: Venite
exultem⁹. Sed breuit̄ diſtinxit. Quid ē be
ne exultare: Dn̄o exultare. Ergo exultatō
mala: eſt exultare ſeculo. Exultatio bona ē
exultare deo. Hic debes dn̄o exultare: ſi
vis ſecurus mūdo inſultare. Quid ē autē
venite: Vn̄ vocat vt veniant: cū q̄b⁹ vult
exultare dn̄o: niſi qꝛ longe ſunt: vt venien
do ꝓpinquēt: ꝓpinquando accedāt: acce-
dendo exultent: Vn̄ aūt longe ſunt: Nun-
q̄d locis longe pōt hō eſſē ab eo q̄ vbiq̄ꝫ ē:
Vis eſſe ab eo lōge: Quo ibis vt lōge ſis:
Nam q̄dā pctōr q̄dē: ſ tn̄ cum ſpe ſalutis
penitēs ⁊ dolēs de peccatis: ⁊ metuēs irā
dei: ⁊ volēs placare deum: ſic in alio pſal-
mo loquit̄. Quo ibo a ſpū tuo: ⁊ quo a fa-
cie tua fugiam: Si aſcēdero in celū: tu ibi
es. Quid ḡ reſtat: Qꝛ ſi aſcēderit in celū:
ibi inueniet deū. Vt longe fugiat a deo q̄
iturus ē: Vide q̄d dicat: Si deſcēdero ad
infernū ades. Si ḡ aſcēdēdo in celū ibi in
uenit deū: deſcēdēdo ad infernum nō fu-
git deū: quo itur⁹ eſt: quo fugitur⁹ ē ab illo
irato: niſi ad ipm placatū: Et tn̄ cum oīno
nēo poſſit fugere ab illo q̄ vbiq̄ꝫ ē: niſi qui-
dā lōge eſſent a deo: nō diceret̄: Popul⁹
iſte labijs me honorat: cor aūt eorū longe
ē a me. Nō ḡ loco quiſq̄ꝫ lōge ē a deo: ſed
diſſimilitudine. Quid eſt diſſimilitudine:
Mala vita: mal' morib⁹. Si eni bonis mo
ribus ꝓpinquat̄ deo: mal' morib⁹ recedit̄ a
deo. Vn⁹ ḡ idemq̄ꝫ hō corpe ſtās vno lo-
co ⁊ amādo deū: accedit ad deū: ⁊ amādo
iniq̄tatem: recedit a deo. Nuſq̄ꝫ pedes mo
uet: ⁊ tn̄ pōt accedere ⁊ recedere. Pedes
eni nr̄i in h̄ itinere: affect⁹ nr̄i ſunt. Prout
q̄ſq̄ꝫ affectū habuerit: ꝓut q̄ſq̄ꝫ amorē ha
buerit: ita accedit vl' recedit a deo. Nonne
plerūq̄ꝫ dicim⁹ qn̄ inuenimus aliq̄ diſſilia:
hoc longe eſt ab illo: Qn̄ aliq̄s duos forte
hoīes cōꝑamus: duos eq̄s: duas veſteſ: ⁊
dixerit aliq̄d ſic: Hec veſtiſ tal' ē qual' illa:
aut iſte hō tal' ē qual' ille: quid ali⁹ dicit q̄ ꝯ
dicit: Abſit: longe ē ab illo. Quid ē lōge ē
ab illo: Diſſimil' ē illi. Et iuxta ſtāt: ⁊ tamē
iſte lōge ē ab illo. Duo v̄o iniq̄ pares vita
⁊ morib⁹: ſi ſi vn⁹ ſit in oriente: alt̄ in occidē-
te: iuxta inuicē ſunt. Et duo iuſti ſi ſīt: alter
ſit in oriēte alter in occidēte: ſecū ſunt: qꝛ i
deo ſunt. Cōtra vnus iuſtus: alt̄ iniquus:
etiā ſi vna catena ligent̄: multum a ſe ſepati
ſūt. Ergo ſi diſſimilitudīe recedim⁹ a deo:
ſimilitudīe accedim⁹ ad deū. Qua ſīlitudi
ne: Ad quā facti ſum⁹: quā in nob peccan
do corruperam⁹: quā pctōꝝ remiſſione re-
cepim⁹: q̄ in nobis renouat̄ int⁹ in mēte: vt
tāq̄ꝫ reſculpat̄ in nūmo: id ē i aīa nr̄a ima-
go dei nr̄i: ⁊ redeam⁹ ad theſauroſ ei⁹. Nā
⁊ inde fr̄es de nūmo voluit dn̄s nr̄ Jeſus
chriſt⁹ oſ̄dere tēptatorib⁹ ſuis: q̄d querat
deus. Quādo enim de tributo ceſaris q̄rē-
tes cauſam calūnie: conſulere mḡrm veri-
tatis voluerunt: ⁊ conſulendo temptare:

vtrū liceret tributuʒ dari ceſari: qđ ille ait:
Quid me tēptatꝭ hypocrite? Petit afferri
ſibi nūmū: ⁊ allatus ē. Cuius hʒ inqͣt ima-
ginē? Reſpōderūt: Ceſaris. Et ille. Red
dite ḡ ceſari q̄ ceſaris ſunt: ⁊ deo q̄ dei ſūt.
Tanq̄ʒ diceret: Si ceſar q̄rit in nūmo ima
ginem ſuā: deus nō q̄rit in hoīe imaginem
ſuā? Ad hanc ſimilitudinē nos dn̄s noſter
Jeſus chriſtus inuitans imp̄at nob̄: vt no
ſtros etiā inimicos diligamꝰ: ⁊ dat exēplū
de ip̄o deo: Sicut pr̄ veſter ait q̄ in celꝭ eſt:
qui ſolem ſuum oriri facit ſup̄ bonos ⁊ ma
los: ⁊ pluit ſup̄ iuſtos ⁊ iniuſtos.. Eſtote ḡ
ſicut pr̄ veſter ꝑfecti. Cuʒ dicit: eſtote ſicut
ille ꝑfecti: ad ſimilitudineʒ nos inuitat. Si
ḡ ad ſimilitudinē nos inuitat: cōſtat quia
diſſiles exiſtendo receſſeramꝰ a deo: ⁊ facti
eramꝰ longe ꝑ diſſimilitudinē: ⁊ efficimur
ꝓpe ꝑ ſimilitudinē: vt iam fiat in nobis qđ
ſcriptū ē: Accedite ad eū ⁊ illuminamini.
Ergo q̄buſdam longe poſitis ⁊ male viuē
tibus pſalmus iſte dicit: Venite exultemꝰ
dn̄o. Quo itis? Quo receditis? Quo diſ-
ceditis? Quo fugitis: exultādo mūdo? Ve
nite exultemꝰ dn̄o. Quo itis exultare vbi
deficitis? Venite exultemꝰ in illo a quo fa-
cti ſumus. Venite exultemꝰ dn̄o. **Jubile
mus deo ſalutari nr̄o.** Quid ē iubila
re? Gaudiū v̄bis non poſſe explicare: ⁊ tn̄
voce teſtari qđ corde ꝯceptum eſt ⁊ v̄bis
explicari non pōt: hoc eſt iubilare. Nā cō-
ſideret caritas vr̄a: q̄ iubilant in cantilenis
q̄buſq̄ʒ ⁊ q̄ſi in certamīe q̄dam leticie ſecu-
laris: ⁊ videtis quaſi inꝭ cantica verbis ex
p̄ſſa exundantes leticia: cui lingua dicēdo
nō ſufficit quemadmodū iubilent: vt ꝑ il-
lam vocem indicetꝭ animi affectus verbis
explicare nō valentis qđ corde conſpicitꝭ.
Si ḡ illi de gaudio terreno iubilāt: nos de
gaudio celeſti iubilare nō debemꝰ qđ vere
v̄bis explicare nō poſſumus? †**Preue-
niamus faciē eius in confeſſione.**
Cōfeſſio q̄dem duobus modis accipitꝭ in
ſcripturis. Et confeſſio laudantis ē: ⁊ con
feſſio gementis. Cōfeſſio laudantis ad ho
norem ꝑtinet eius qui laudatꝭ. Cōfeſſio ge
mentis ad pn̄iam ꝑtinet eius qui confitetꝭ.
Confitentꝭ eni hoīes cū laudāt deū: confi-
tentꝭ cū accuſant ſe: ⁊ nihil dignꝰ facit lin-
gua. Vere puto ꝙ ip̄a ſint vota: de q̄bꝰ di
cit in alio pſalmo: Reddā tibi vota mea q̄
diſtinxerūt labia mea. Nihil iſta diſtictiōe
ſublimiꝰ: nihil tā neceſſariū ⁊ ad itelligēdū
⁊ ad faciendum. Quō ḡ diſtiguis vota q̄

reddis deo? Vt illū laudes: te accuſes: q̄
illiꝰ eſt miſcđia vt p̄ctā nr̄a dimittat. Nā ſi
vellet ꝓ meritis agere: nō inueniret niſi q̄s
dānaret. Venit ḡ docēs vt recedamꝰ iā a
peccatis nr̄is: ⁊ nō nobiſcū deducat ratio
nem de p̄teritis: ſ; tanq̄ʒ tabule noue fiant:
incenſis oībus chirographis debitoꝝ nr̄o
rū. Quanta ḡ illiꝰ laus: q̄ta miſcđia? Cō-
fiteamur itaq̄ʒ laudātes. Nā ſi ſp̄ confeſſio
penitētis eſſet: non diceretꝭ in euāgelio de
ip̄o dn̄o: In illa hora exultauit Jeſus i ſpi
ritu ſancto ⁊ ait: Confiteor tibi pr̄ dn̄e celi
⁊ terre q̄ abſcondiſti h̄ a ſapiētibꝰ ⁊ prudē-
tibus: ⁊ reuelaſti ea puulis. Nūq̄d q̄ chri-
ſtus cōfitebatꝭ penitēs erat? Illū nihil peni
tere poterat: q̄ nihil culpabiliꝭ fecerat: ſed
ꝯfitebatꝭ in laude pr̄is. Ergo q̄ ⁊ h̄ exulta
tionis locus ē: forte illā debemꝰ intelligere
ꝯfeſſionē q̄ ē in laude dei: vn̄ ⁊ laus canti-
ci: vt nō hic intelligamꝰ cōfeſſionē peniten
tiuʒ: ſ; laudantiū. Et q̄d eſt qđ ꝯtinuo nos
admonet de q̄dā ꝯfeſſione cū ait: Preue-
niamus faciem eiꝰ in cōfeſſiōe? Quid eſt.
Preueniamꝰ faciē eiꝰ in ꝯfeſſiōe? Vēturꝰ
ē: preueniamꝰ faciem eius in cōfeſſiōe p̄us
anq̄ʒ veniat. Nos ꝯfitendo dānemꝰ qđ fe
cimꝰ: vt ille qđ coronet: nō qđ damnet inue
niat. Nunq̄d aūt ⁊ h̄ nō ꝑtinet ad laudem
dei qn̄ cōfiteris p̄ctā tua? Immo v̄o maxi-
me ꝑtinet ad laudē dei. Quare maxīe ꝑti-
net ad laudem dei? Quia tāto ampliꝰ lau-
datꝭ medicus: q̄to plus deſperabitꝭ egrotꝰ.
Cōfitere itaq̄ʒ p̄ctā tua: quo magis deſpe-
rabas de te ꝓpter iniq̄tates tuaſ. Tāto eni
maior laus ē ignoſcētis: q̄to maior exag-
gregatio eſt p̄ctā cōfitentis. Non ergo pu-
temus nos receſſiſſe a laude cātici: ſi iaʒ h̄
confeſſionē intelligimꝰ q̄ cōfitemur pecca-
ta nr̄a. Et h̄ ad laudē cātici ꝑtinet: q̄ cum
p̄ctā nr̄a cognoſcimꝰ: dei gl̄iam cōmenda
muſ: Preueniemꝰ faciē eius in ꝯfeſſione.
Et in pſalmis iubilemus †illi. Jam
dixımꝰ quid ſit iubilare: repetitū eſt vt cō-
firmetꝭ in faciendo. Ip̄a repetitio exhorta-
tio eſt. Nō eni iam obliti ſumus: vt iā mo-
neri nos velimuſ: q̄ dicta ſunt ſup̄ius vt iu
bilemus: ſed plerūq̄ʒ in affectu animi repe
titur v̄bum qđ notū erat: nō vt innoteſcat:
ſed vt ip̄a repetitio faciat confirmationeʒ.
Repetitꝭ enim ad intelligendū affectuʒ di
cētis. Inde ē qđ dicit dn̄s: Amē amē dico
vob̄. Sufficiebat amē vnū: Quare amen
amē: niſi q̄ ip̄a repetitio cōfirmatio ē? In
pſalmis ergo inquit: Jubilemꝰ ei. Et que

Alia lr̄a †preoccupemus

Alia lr̄a †ei

dicimus in pſalmis: Que dicim⁹ vl̃ poti⁹
ſentiem⁹ in iubilatiõe: Que ſunt q̃ ptinent
Alia lr̃a — ad laudem cãtici hui⁹: Iã audite. Qm̃
†non habet — deus magn⁹ †eſt dñs: ⁊ rex magn⁹
ſup omẽs deos. Propterea ḡ iubile-
Alia lr̃a — mus illi. Qm̃ non repellet dñs ple-
†Quia — bem ſuã. Jubilem⁹ illi. †Qm̃ in ma
†ſunt oẽs — nu ei⁹ †fines terre: ⁊ altitudies mõ
tium ipſius ſunt. In his oibus iubile-
Alia lr̃a — mus illi. Qm̃ ipſius eſt mare ⁊ ipſe
†ſiccam — fecit illud: ⁊ †aridã† terrã man⁹ eius
†non habet — †finxerunt. Jubilemus illi. Sʒ h̃ omĩa q̃
†formauerũt — ſibi velint: ſi congruenter diſcutient tẽpus
forte non ſufficit: ſed rurſus ſi penit⁹ negli-
gant: debitores remanebim⁹. Breuit̃ ita-
q; p̃ tp̃e: q̃tum pſtringere potuerim⁹ acci
pite: q̃ ⁊ pauca ſemina vberrimã meſſem
referũt ſi ſit terra fructifera. Primũ q̃re iu
bilemus: q̃re laudemus h̃ poſuit: Quoniã
deus magn⁹ eſt dñs: ⁊ rex magn⁹ ſup oẽs
deos. Sunt ḡ dij ſup quos magnus ẽ de⁹
nr̃: cui iubilamus: cui exultam⁹: cuius lau
des cãtici dicim⁹: Sũt h̃ nõ ſũt nob̃. Apl̃s
enĩ ait: Naʒ ⁊ ſi ſunt qui dicunt̃ dij ſiue in
celo ſiue in terra: quemadmodum ſunt dij
mlti ⁊ dñi mlti: nobis tñ vnus de⁹: ex quo
oĩa ⁊ nos p̃ ip̃m: ⁊ vn⁹ dñs nr̃ Jeſus chri-
ſtus: p̃ quem oĩa ⁊ nos in ip̃o. Si ḡ nõ no-
bis: q̃bus: Audi ex alio pſalmo: Quoniã
dij gẽtiũ demonia: dñs aũt celos fec̃. Ma
gnificenti⁹ ⁊ breui⁹ tibi cõmendare nõ po-
tuit ſpũſſanct⁹ p̃ p̃phetã deũ ⁊ dñm tuuʒ.
Parũ enĩ erat: q̃ terribil̃ ſup omĩa demo-
nia deus. Quid magnũ eſſet ſup omĩa de
monia: Quia dij gẽtiũ demonia. Ubi ẽ ãt
deus tuus: Dñs aũt celos fecit. Illud fe-
cit dñs tuus: vbi nõ poſſent habitare de-
monia. De cel̃ enĩ deiecta ſunt demonia.
Celi p̃ponunt̃ demonijs: dñs tuus ⁊ celis:
q̃ dñs tu⁹ ⁊ celos fecit. Q̃to ḡ altior a de
monijs dijs gentiũ q̃ altior eſt cel̃ vñ ceci-
derunt angeli: vt fierẽt demonia: Et tñ gẽ-
tes omẽs ſub demonib⁹ erãt. Demonibus
aũt tẽpla fabricata ſunt: demonib⁹ are cõ-
ſtructe: demonib⁹ ſacerdotes inſtituti: de-
monib⁹ oblata ſacrificia: demonibus are-
ptici tanq̃ vates inſtituti. Hec oĩa demo
nibus gẽtes exhibuerũt: hec oĩa vera non
niſi vni magno deo debent̃. Templũ fece
runt gentes demonib⁹: hʒ de⁹ tẽplum. Sa
cerdotes fecerũt gentes demonib⁹: habet
de⁹ ſacerdotes. Sacrificiũ exhibuerũt gẽ-
tes demonib⁹: hʒ deus ſacrificiũ. Etenĩ il-
li demones volẽtes videri dij: nõ ſibi iſta

exegerũt vt fallerẽt: niſi q̃ ſciunt ea deberi
vero deo. Hoc enim mos eſt deberi vero
deo: qđ ſibi exigit falſus de⁹. Ergo verum
templũ dei agnoſcim⁹: Templũ enĩ dei ſã
ctum ẽ inq̃t qđ eſtis vos. Si ḡ nos ſumus
templũ dei: ara dei aĩa nr̃a eſt. Sacrificiũ
dei q̃d eſt: Forte h̃ facim⁹ mõ. Imponim⁹
in ara ſacrificiũ: qñ deũ laudam⁹. Docet
enĩ nos pſalm⁹ dicẽs: Sacrificiuʒ laudis
honorificauit me: ⁊ ibi via eſt vbi oſtendã
illi ſalutare dei. At vo ſacerdotem ſi requi
ras ſup celos ẽ: interpellat p̃ te q̃ i t̃ra mor
tuus ẽ p̃ te. Ergo de⁹ magn⁹ ẽ dñs: ⁊ rex
magn⁹ ſup oẽs deos. Hic accipe homĩes
deos: nõ enĩ rex dñs ſup demonia. Et hic
habem⁹ ſcripture teſtimoniũ: De⁹ ſtetit in
ſynagoga deoꝝ: in medio aũt deos diſcer
nit. Deos dixit p̃ticipatione: non natura:
gr̃a q̃ voluit facere deos. Quãt⁹ de⁹ eſt q̃
facit deos: Aut q̃les dij ſunt q̃s facit hõ:
Nõ ille magn⁹ deos faciẽdo: taʒ iſti nihil q̃
ab hoĩe facti ſunt. De⁹ verus fac̃ deos cre
dẽtes in ſe: q̃bus dedit p̃tãteʒ filios dei fie
ri. Et ideo ipſe ver⁹ de⁹: q̃ deus nõ factus
ẽ: nos aũt facti non veri dij: meliores tñ ill̃
quos hõ facit: Qm̃ ſimulachra gẽtium ar
gentũ ⁊ aurũ: opus manuuʒ hoĩm: os hñt
⁊ nõ loquent̃: oculos hñt ⁊ nõ videbunt.
Nobis aũt de⁹ nr̃ oculos videntes fec̃: ne
q; in eo tñ nos deos fecit: q̃ vidẽtes ocu-
los nobis fecit: nam fecit h̃ ⁊ pecorib⁹. Sʒ
iõ nos de⁹ fecit: q̃ interiores oculos nr̃os
illumĩauit. Ergo ſit laus illi: ꝯfeſſio illi: ſit
iubilatio illi: q̃ magnus eſt dñs: ⁊ rex ma-
gnus ſup oẽs deos: q̃ nõ repellet dñs ple
bem ſuã: laus illi: iubilatio illi. Quã plebẽ
ñ repellet: Hic nob̃ int̃p̃tari aliq̃d nõ licet:
p̃ſcriptũ habem⁹ ab apl̃o: expoſuit h̃ apl̃s
vñ ſit dictuʒ. Erat enĩ plebs iudea: plebs
vbi fuerunt p̃ph̃e: plebs vbi fuerunt patri
arche: plebs etiã ſm carnẽ p̃pagata de ſe-
mĩe Abrae: plebs in q̃ p̃ceſſerũt oĩa ſacr̃a
ſaluatorẽ nr̃m p̃mittẽtia: plebs vbi inſtitu
tum ẽ templũ: vnctio: ſacerdos ad figurã:
vt cũ oẽs ipſe vmbre p̃terirẽt: ipſa lux adue
niret. Erat ḡ iſta plebs dei: ad eaʒ p̃phete
miſſi in illa nati: qui miſſi ei tradita ⁊ credi
ta eloquia dei. Quid ḡ: Totũ illud dãna-
tum eſt: Abſit. Arbor oliue ipſa dicta ẽ ab
apl̃o. Cepit enĩ iſta arbor a p̃riarchis: ſed
fuerũt ibi rami aridi: q̃ nimis alti p̃ ſuper-
biam: p̃ciſi ergo p̃pter ſterilitatẽ: inſ̃t⁹ olea
ſter propter humilitateʒ. Uerũtamen cha
riſſimi, ne ſuperbiret oleaſter inſertus: q̃d

ait apl'ſ: Si tu ex naturali inciſus oleaſtro
ꝛ ꝯ naturā inſertus es in bonā oliuā: q̄ͣto-
magis qui ſm naturā ſunt inſerent ſue oli-
ue. Et quō tu nō pmanens in infidelitate
meruiſti inſeri in oliuā cum eſſes oleaſter.
Sic iſti correcti faciliuſ ſue oliue naturali-
ter inſerant. Hoc de illis apl's. Ergo ipa ē
arbor: etiam ꝛ ſi aliqui ex ramis fracti ſūt:
nō omēs. Nam ſi oēs rami frangerent: vn̄
Petrus: Vn̄ Johes: Vn̄ oēs illi apoſto-
li: Vn̄ ipe Paulus apl's q̇ loquebat ꝛ ſuo
fructu oliue teſtabat: Nōne iſti oēs inde:
Vn̄ etiam quingenti illi fratres: q̇bus dn̄s
poſt reſurrectionē apparuit: Vn̄ tot milia
ad vocem Petri qn̄ ſpū ſancto repleti apl̄i
oīm gentilium linguis locuti ſunt: Tanta
auiditate dei laudis ꝛ ſue accuſatiōis con
uerſi ſunt: vt q̇ p̄mo ſanguinē dn̄i fuderūt
ſeuiētes: bibere diſcerēt iam credētes. Sic
aūt omia illa conuerſa ſunt milia hoim: vt
res ſuas venderēt: ꝛ p̄cia rerū ſuaꝝ an̄ pe-
des apl'oꝝ ponerent: Qd̄ diues vnꝰ nō fe
cit qn̄ ore dn̄i audiuit: ꝛ a dn̄o triſt' abſceſ
ſit: Hoc fecerūt ſubito tot milia eorum ho
minū: in quoꝝ manibus chriſtꝰ fuerat cru-
cifixus. Q̄to maius vulnus erat in corde
ipoꝝ: tanto auidius medicū q̄ſierūt. Cum
ḡ inde illi oēs fuerūt: de ipis dicit mō pſal
mus: Qm̄ nō repellet dn̄s plebem ſuam.
Nam h̄ teſtimonio pſalmi cū hinc legeret:
vſus eſt apl's ꝛ dixit: Quid ḡ dicemꝰ fra-
tres: Nunq̇d deus repulit plebē ſuā quā
p̄ſciuit: Abſit. Nā ꝛ ego iſraelita ſum ex ſe
mine Abrae de tribu Beniamin: Nō rep
pulit deꝰ plebem ſuā quā p̄ſciuit. Vtiq̄ ſi
repelleret dn̄s plebem ſuā: nō eſſet vn̄ eſſꝫ
ipe apl's. Unde aūt ipe: ꝛ inde alij. In his
plebs dn̄i nō in oibus: ſed quēadmodum
ſcriptū eſt: Reliq̇e ſalue erūt: Nō in oibꝰ:
ſꝫ i area vētilata maſſa itromiſſa ē: palea ia
cet. Totū q̇cq̇d vides iudeoꝝ reproboꝝ
paleam vides. Vn̄ vides iſtā paleā: Jā in
de exijt maſſa: iam in horreo recōdita eſt:
Ambas res videamꝰ: ambaſ diſcernamꝰ.
Quid pſalmꝰ adiūgit: Qm̄ in manu eiꝰ fi
nes t̄re: Agnoſcimꝰ lapidē angularē. La-
pis augularis chriſtus. Nō pōt eſſe angu
lus niſi duos in ſe copulauerit pietes. Ad
angulū de diuerſo veniūt: ſꝫ in angulo ſibi
non aduerſant. Venit ex vna pte circūci-
ſio: veit ex alia pte p̄putiū. In chriſto am
bo ppl̄i concordauerūt: q2 ille factꝰ ē lapis
de quo ſcriptū eſt: Lapidē quē reprobaue
rūt edificantes: h factꝰ ē in caput anguli.

Si ḡ chriſtꝰ in caput anguli: nō attēdamuſ
diuerſitatē delonge venientiū: ſꝫ ꝓpinq̇ta-
tē in chriſto coherētiū. Ibi igit: ibi videa-
mus: qm̄ nō repellet dn̄s plebē ſuā. Ecce
vnus paries in quo iam vt diximꝰ non re-
pulit dn̄s plebē ſuā. Inde apl̄i: inde iſrae-
lite oēs qui crediderūt ac venditarū rerū
ſuaꝝ p̄cia an̄ pedes apl'oꝝ poſuerūt: volū
tate paupes: de deo diuites. Agnouimus
vnū parietē: impletū eſt ibi quod diximꝰ:
Quia nō repellet dn̄s plebē ſuam. Videa
mus ꝛ aliū parietē: Qm̄ in manu eiꝰ fines
terre. Ecce aliꝰ paries. In oibus gentibꝰ
in manu eiꝰ fines terre. Venerūt etiā oēs
gētes ad lapidē angularē: ibi oſculum pa
cis agnouerūt: in illū vnū qui de duobꝰ fe
cit vnū: nō quemadmodū heretici qui de
vno fecerūt duo. Hoc eni idem ait aplus
de dn̄o chriſto. Ipe eſt eni inquit pax nr̄a
qui fecit vtraq̄ vnū. Ergo iubilemus illi.
Quare: Quia nō repellet dn̄s plebē ſuā.
Iterū quare: Qm̄ in manu eius fines ter-
re: ꝛ altitudines montiū ipius ſunt. Altitu
dines montiū: ſublimitates terraꝝ. Aliqn̄
iſte ſublimitates: id eſt ipe terrene poteſta-
tes aduerſate ſunt eccl'ie. Leges ꝯ eccleſiā
promulgauerunt: nomen chriſtianum de
terra delere conati ſunt. Sed poſtea q̄ͣ im
pletum eſt quod prophetatum eſt: Adora
bunt eum omēs reges terre: factum eſt qd̄
hic dictū eſt: Altitudines montium ipius
ſunt. Sed forte tu de temptationibꝰ ſata-
gis: vt cōſtitutus in tanta gr̄a ꝓmiſſionū
dei, ꝓpter ſcandala mūdi turberis. Nec ip
ſa ſcandala aliq̇d tibi faciūt: qm̄ mēſuram
a dn̄o acceperūt: qm̄ ipiꝰ eſt mare. Eſt eni
mare mūdus iſte: ſꝫ ꝛ mare deꝰ fecit. Nec ſe
uire fluctus pn̄t: niſi vſq̄ ad litus: vbi ipe
terminū poſuit. Nulla ḡ temptatio: niſi ac
ceperit menſurā a dn̄o. Sint ḡ temptatio-
nes: ſint tribulatiōes: cōſummaris eis nō
ꝯſumeris. Vide vtrū ipe temptatiōes nō
ꝓſint: Attēde aplm: Fidel' deus q̇ nō vos
ſinat tēptari ſupra q̄ͣ poteſtis ferre: ſꝫ faci-
at cū tēptatiōe etiā exitū vt poſſitis ſuſtine
re. Nō ait: nō vos ſinat temptari oino: Si
eni recuſares tēptationem: recuſares refe-
ctionē. Ergo reficeris: ꝛ ſi reficeris i mani-
bus artificis es. Aliq̇d tibi tollit: aliq̇d cor
rigit: aliq̇d cōplanat: aliq̇d mundat. Agit
q̇buſdā ferramētis ſuis. Ipa ſunt ſcādala
huiꝰ ſeculi: tu tn̄ de manu artificis noli ca
dere. Nihil tēptatiōis accidet vltra vires
tuas. Hoc ꝑmittit deꝰ ad vtilitatē tuā vn̄

tu poſſis ꝑficere. Deniqꝫ ipm aplm audi
hoc ꝓiūgentē: Sꝫ faciet cū tēptatiōe etiam
exitū: vt poſſitis ſuſtinere. Ergo mare forte
metuendū tibi erat: noli timere: qm̄ ipius ē
mare ⁊ ipe fecit illud. A gentibꝰ times ſcan
dala: ⁊ ipas gētes ipe fecit: nō ꝑmittet illas
vltra ſeuire q̄ꝫ nouit ille menſurā ex q̄ ꝑfi
cias. Nōne dicit aliꝰ pſalmꝰ: Oēs gentes
quotq̄t feciſti veniēt ⁊ adorabūt corā te do
mine: Si oēs gentes quotq̄t feciſti: manife
ſtū eſt: qꝛ et gentes ipe fecit. Ideo ipius eſt
mare et ipſe fecit illud ⁊ aridā terrā manus
eiꝰ fundauerūt. Eſto tu arida terra: ſiti gra
tiā dei vt veniat ſup te imber dulcis: inue-
niat in te fructū: Nō ꝑmittit fluctus opire
qd̄ ſeruit: ⁊ aridā terrā manꝰ eius finxerūt.
Ergo ⁊ hinc iubilemus illi. Nā qm̄ hec ita
ſunt: qm̄ tanta explicauimus ad laudē dei
Alia lr̄a. ꝑtinentia: redite ad illud vn̄ cepat. Ve
† nō habet. nite adoremꝰ ⁊ ꝓcidamꝰ †ei: ⁊ plo-
remus ante dn̄m q̄ fecit nos. Idō em̄
exultemus: qꝛ fecit illud ⁊ illud: ⁊ cōmemo
rauit multa: ⁊ nūc repetit exhortatiōꝫ: Ve-
nite adoremꝰ ⁊ ꝓcidamꝰ ei: ⁊ ploremꝰ ante
dn̄m q̄ fecit nos. Iam cōmemoratis a me
laudibꝰ dei: nolite pigri eſſe: ⁊ longe vita ⁊
moribꝰ ſtare: Venite adoremꝰ et ꝓcidamꝰ
ei. Sed forte pro peccatis veſtris que vos
lōge fecerant a deo ſolliciti eſtis: faciamus
ſequētia: ⁊ ploremꝰ corā dn̄o qui fecit nos.
Ardes forte cōſcientia delicti: lachrymis
extigue flammā peccati: plora an̄ dominū:
ſecurus plora an̄ deū qui te fecit. Non em̄
opus manuū ſuarū cōtemnet i te: Noli pu
tare: qꝛ potes a te refici: A te deficē potes.
Ille reficit qui te fecit. Ploremꝰ an̄ dn̄m q̄
nos fecit. Lachrymare an̄ illū: cōfitere illi:
ꝑueni faciē eius in cōfeſſione: Quis em̄ es
tu qui illi ploras: et illi cōfiteris niſi quē fe-
cit: Nō parue fiducie eſt ad factorē res fa-
cta: ⁊ nō quōcunqꝫ facta: ſed ad imaginē ⁊
ſimilitudinē ipius. Venite adoremꝰ ⁊ ꝓci-
Alia lr̄a. damꝰ ei: ⁊ ploremꝰ ante dn̄m qui fecit nos.
† Quia. †Qm̄ ipe eſt dn̄s deꝰ noſter: Vt aūt
Alia lr̄a. ſecuri an̄ illū ꝓcidamꝰ ⁊ ploremꝰ: nos quid
† Et ſumus: †Nos †aūt populꝰ paſcue
† nō habꝫ. eius: ⁊ oues †manuū eius. Vide q̄ꝫ
† manus. eleganter verboꝝ ordinē cōmutauit: ⁊ tan-
q̄ꝫ nō ꝓpria reddidit vt ipas intelligamus
oues qui ſunt ⁊ populi. Nō dixit oues pa-
ſcue ⁊ ꝑplꝰs manuū eiꝰ: qd̄ magis putabat̄
poſſe cōgruere: qꝛ oues ad paſcua ꝑtinēt:
ſed ait ꝑplꝰs paſcue. Ergo ꝑplꝰs oues ſūt:
qꝛ dicit ꝑplꝰs paſcue eius: ipſe ꝑplꝰs oues

ſunt. Sed rurſus: qꝛ nos habemꝰ oues q̄s
emimus nō quas fecimꝰ. Dixerat aūt ſupe
rius: ꝓcidamꝰ ei qui fecit nos: recte dictuꝫ
eſt: oues manuū eius. Nullꝰ hoim ſibi fa-
ciet oues: Emere pōt: donari pōt: inuenire
pōt: aggregare pōt: poſtremo furari pōt: fa
cere oues nō poteſt. At vō dominꝰ noſter
fecit nos: ideo ꝑplꝰs paſcue eiꝰ: ⁊ oues ma
nuū eius: ipſi ſunt: quas ſibiipſe facere di-
gnatꝰ eſt gr̄a ſua. Has eteni oues laudat ⁊
i canticis canticoꝝ ꝑfectos quoſdā dicens
tanq̄ꝫ dentes eccl̄ie ſancte ſpōſe ſue. Den-
tes tui ſicut grex detonſarū aſcendentiū de
lauachro q̄ geminos pariūt: et ſterilis nō ē
in illis. Quid eſt dentes tui: Per quos lo-
queris. Dentes em̄ eccl̄ie per quos loquit̄
eccleſia. Quales dentes tui: Tanq̄ꝫ grex
detonſarū. Quare detonſarū: Quia ſarci-
nas ſeculi depoſuerūt. Nōne detonſe erāt
oues ille: de quibꝰ pauloante dicebā: quos
ꝑceptū dei totonderat dicētis: Vade ven-
de omnia tua: ⁊ da paupibꝰ: ⁊ habebis the
ſaurū in celis: ⁊ veni ſequere me: Fecerunt
hoc ꝑceptū: detonſi venerūt. Et qꝛ bapti-
zati ſunt credētes in chriſtū: quid ibi dicit̄:
Aſcendentiū de lauachro: id eſt aſcenden
tiū de mūdatiōe: et omnes gemios creant.
Quos gemios: Duo illa ꝑcepta in quibꝰ
tota lex pendet ⁊ ꝓphete. Nos ergo ꝑplꝰs Alia lr̄a.
paſcue eiꝰ: ⁊ oues manuū eius. †Ergo † nō habet.
hodie ſi vocem eius audieritis: O
plebs mea: o plebs dei. Alloquit̄ plebem
ſuā deus: nō ſolū illā plebē ſuā quā nō re-
pellit: ſed etiā omnē plebē ſuā. Loquit̄ eniꝫ
in angulo vtriqꝫ parieti: id i chriſto ꝓphe-
tia loquitur: ⁊ ꝑplo iudeorū: ⁊ ꝑplo gentiū.
Hodie ſi vocē eiꝰ audieritis. Nolite ob
durare corda veſtra. Aliqn̄ em̄ audi-
ſtis vocem illius ꝑ Moyſen: ⁊ obduraſtis
corda veſtra. Per ꝑconem locutus eſt: qn̄
obduraſtis corda vr̄a: ꝑ ſe nūc loquit̄ mol
leſcant corda vr̄a. Qui ꝑcones ante ſe mit
tebat: ipe venire dignatꝰ ē. Ore ſuo hic lo-
quit̄ qui loquebat̄ ꝑ ora ꝓphetarū. Hodie
ergo ſi vocē eius audieritis: nolite obdura
re corda veſtra. Quare dixiſti: nolite obdu
rare corda vr̄a: Quia meminiſtis qd̄ ſole-
ant facē p̄res vr̄i. Nolite obdurare corda Alia lr̄a.
vr̄a. †Queadmodū in illa amari- † Sicut in irrp
catiōe: ſcd̄m die tēptatiōis i deſerto. tatione.
Recolitis certe fr̄es q̄ ille ꝑplꝰs tēptauerit
deū: accepit diſciplinā: ⁊ rectus ſit i deſer-
to tanq̄ꝫ ab optio ſeſſore frenis legū: frenis
ꝑceptoꝝ: nec ſit deſertꝰ: tn̄ a deo etiā indo-

mitus: nō ſolū bñficijs pſentibus: ſed etiã
virga emēdatiōis nō deſiſtēte. Nolite ḡ ob-
durare corda veſtra: ſicut i amaricatōe ſm
diē tēptatiōis in deſerto. **Ubi tēpta-
uerūt me patres veſtri:** Jam tales nō
ſint patres vři: nolite eos imitari patres ve
ſtri erant: ſed ſi nō imitati fueritis přes vři
non erūt: tamē q̄ꝛ de his nati eſtis: přes vři
erāt. Et ſi gentes veniētes ab extremo tre:
ſicut dicit Hieremias: Ad te gētes veniēt
ab extremo terre: ꝛ dicent: Uere mendacia
coluerūt patres veſtri: ſimulachꝛa in quibꝰ
nō eſt vtilitas: ſi gentes dimiſerunt ſimula-
chꝛa ſua: vt venirēt ad deum iſrł: quos ipe
deus iſrł de egypto ꝑ mare rubꝛū duxit: in
q̄ inimicos eoꝝ cōſequētes operuit: quos i
deſertū eduxit: māna pauit: nunq̄ꝫ vgā ſuã
ab eoꝝ diſciplina tulit: nunq̄ꝫ bñficia miſe-
ricoꝛdie ſubtraxit: ipſi debent deſerere deū
ſuū: cū gētes venerit ad deū ipoꝝ: Ubi tē-
ptauerūt me přes vři. **Pꝛobauerūt me
ꝛ viderūt opa mea.** Quadraginta an-
nis viderūt opa mea: quadraginta annis
exacerbauerūt me. Ante illos miracula in
manu Moyſi faciebā: et ipi magł magiſq̄ꝫ
Alia lřa. coꝛda obdurabāt. **Quadragita an-
† offenſus. nis † pꝛimus fui generatiōi † huic.**
† illi. Quid ē ꝓrimꝰ fui: Pꝛeſentaui me i ſignis
ꝛ virtutibꝰ meis. Nō vno die: nō duobꝰ: ſ;
Alia lřa. quadraginta annis ꝓximus fui generatiōi
† ibi. huic. **Et dixi ſemper † iſti errant coꝛ-
de:** Hoc ſignificauerūt q̄draginta anni qđ
eſt ſemꝑ. Quadragenariꝰ eñ iſte numerus
indicat integritatē ſeculoꝝ: tanq̄ꝫ ꝑficiant
ſecula ꝑ hūc numerū. Jđo dñs q̄draginta
diebꝰ ieiunauit. Quadragita diebꝰ tēpta-
tus ē in heremo: ꝛ quadragita diebꝰ fuit cū
diſcipulis poſt reſurrectionē. Pꝛimis qua-
draginta diebus tēptationē: poſterioribus
q̄draginta diebꝰ cōſolationē oñdit: q̄ꝛ cum
tēptamur ſine dubio cōſolamur. Coꝛpꝰ eñ
eiꝰ: id ē eccleſia neceſſe ē tēptatōes patiat̃ i
hoc ſeculo: ſed nō deeſt ille cōſolatoꝛ q̄ di-
xit: Ecce ego vobiſcū ſum vſq̄ꝫ ad ꝯſūma-
tionē ſeculi. Et dixi ſꝑ iſti errāt coꝛde: Ad
hoc cū illis fui q̄draginta annis: vt oſtēde-
rem genus tale hoim: qđ me ſemꝑ exacer-
bat vſq̄ꝫ in finē ſeculi: q̄ꝛ ꝑ illos q̄draginta
annos totū ſeculū ſignificare voluit. Quid
eſt ḡ: Pꝛo illis nō erūt alij q̄ intrēt i requiē
dei: Jmpꝛobati ſunt illi q̄bus diſplicuit mi-
ſericoꝛdia dei: q̄ reſtiterūt deo coꝛde indu-
rato. Jllis impꝛobatis: nūquid ꝑdidit deꝰ
ꝓplm ſuū: Nō erit verū: Potēs eſt deus de
lapidibꝰ iſtis ſuſcitare filios Abꝛae. Ergo
dixi ſemꝑ iſti errāt coꝛde. **Et iſti nō co-
gnouerūt vias meas: † quibꝰ iura- Alia lřa.
ui i ira mea: ſi † introibunt in requiē † vt
meā.** Quibꝰ iuraui in ira mea ſi introibūt † intrabūt.
i requiē meā: Magnus terroꝛ. Ab exulta-
tiōe cepimꝰ: ſed ad magnū timoꝛē cōcluſit
pſalmꝰ iſte: Quibꝰ iuraui in ira mea: ſi in-
troibūt in requiē meā. Loqui dñm magnū
eſt: quātomagis iurare deū: Jurantē homi-
nē debes timere: ne ꝓpter iurationē faciat
qđ contra voluntatē eius eſt: quātomagis
deū qui nihil temere iurare pōt. Jurationē
ad cōfirmationē voluit eſſe. Et ꝑ quē iurat
deus: Per ſeipm. Nō eñ habet maioꝛē ꝑ
quē iuret: ꝑ ſeipm cōfirmat ꝓmiſſa ſua: per
ſeipm cōfirmat minas ſuas. Nemo dicat i
coꝛde ſuo: verū eſt quod ꝓmittit: falſum ē
quod minat̃. Sicut verū eſt quod ꝓmittit:
ſic certū eſt qđ minat̃. Tā certus debes eſſe
de requie: de felicitate: de eternitate: de im-
moꝛtalitate: ſi feceris p̄cepta ipius: q̄ꝫ certꝰ
eſſe debes de interitu: de ardoꝛe ignis eterni:
de damnatiōe cum diabolo: ſi cōtempſeris
pꝛecepta eius. Jurauit ergo illis in ira ſua:
ne intrēt in requiē ipius: et tñ opoꝛtet aliq̄s
intrare in requiem ipius. Non eñ nulli de-
betur requies ipius. Jllis ergo repꝛobatis
nos intrabimus: q̄ꝛ et ſi aliqui ex ramis fra-
cti ſunt ꝓpter diſſimilitudinē ꝛ infidelitatē:
nos ꝓpter fidē ꝛ hūilitatē inſeremur. Nos
ergo intremus in requiē eius. Uñ aūt intra-
runt illi q̄ intrauerūt: Jlli qui electi ſunt: q̄
nō coꝛde obdurato reſtiterūt: q̄ꝛ verū eſt q̄ꝛ
nō repellet dñs plebē ſuā.

¶ Explicit Tractatus de pš. XCIIII.
Jncipit Tractatus de pš. XCV.

Dominus ꝛ frater meus Seuerꝰ ad-
huc differt leticiā noſtrā: de ſermōe
quem nobis debet: nam qđ debitoꝛ
teneat̃ agnoſcit. Oēs eñ eccłias quacūq̄ꝫ
trāſitū fecit: letificauit dñs ꝑ os ipius: mul-
tomagis ḡ iſta letificāda eſt: de qua ceteris
eū dñs ꝓpagauit. Sed qđ facturi ſumus:
niſi vt ſeruiamꝰ volūtati ipiꝰ: Differre illū
tamē dixi frēs: non fraudare. Jtaq̄ꝫ tenete
debitoꝛē: nec dimittatis niſi cum ſoluerit.
Aduertat itaq̄ꝫ caritas veſtra: quātū donat
dominus de iſto pſalmo dicamus aliquid:
qđ quidē iam noſtis: ſed dulcis eſt comme-
moratio veritatis. Forte cū ꝓnūciaret ti-
tulus eius cum admiratione aliqui audie-
runt. ¶ Jnſcribit̃ eñ titulus pſalmi. **Qñ
domus edificabat̃ poſt captiuita-**

tem. Hoc titulo predicto iam in ipō textu
pſalmi expectabat fortaſſe qui lapides pci
derent de montib⁹: que moles attraharent:
q̄ fundamēta iacerent: que trabes impone
rent: que colūne erigerent. Nihil horū can
tat: ⁊ ſi aliud aliquid: nō ergo cōſonat pſal-
mus titulo ſuo: ⁊ aliud portat ī fronte: aliō
in voce: imo nihil aliud: ſed intellectores q̄
rit. Loquit enī de edificatione dom⁹. Oēs
lapides ipſius domus intelligāt quod can-
tarunt. Edificat enim domus deo: non illo
loco vbi edificauit Salomon. Edificauit
enī templū: ⁊ de ipō templo audiſtis modo
que dixerit dn̄s: cum ſaxa templi et moles
ingētes admirarent diſcipuli: indicauerūt
dn̄o admirationē ⁊ ſtuporē ſuum. Et dn̄s
illis: Amē amē dico vobis nō relinquet hic
lapis ſup lapidē qui nō deſtruat. Nō talis
edificatur domus. Nā videte vbi edificat:
quia non vno loco aliqua in parte. Sic enī
incipit.

¶ Expoſitio pſalmi.

CAntate dn̄o canticū nouū:
cantate dn̄o omnis terra. Si
canticū nouū cantat oīs terra: ſic
edificat cum cantat: Ipm cantare: edifica
re eſt: ſed ſi non vetus cantet. Uetus cātat
cupiditas carnis: nouū cantat: caritas dei.
Quicq̄d cantaueris de cupiditate vetus
cantas: ⁊ ſi nō ſonat in ore verba cātici no-
ui: non eſt ſpecioſa laus in ore peccatoris.
Meli⁹ eſt vt nouus taceas: q̄ꝫ vt vet⁹ can-
tes: q̄ ſi fueris nouus ⁊ tacueris: aurib⁹ ho
minū nō ſonat. Nā cor tuū nō tacet canti-
cum nouū: ⁊ ꝑuenit ad aures dei q̄ te fecit
hominē nouū. Diligis ⁊ taces: dilectio ipa
vox eſt ad deū: ⁊ ipa dilectio canticū nouū
eſt. Audi q̄ canticū nouū eſt. Dicit domi-
nus: Mādatū nouū do vobis: vt vos in-
uicem diligatis. Omnis ḡ terra cantat cā-
ticū nouū. Ubi edificat domus? Oīs ter-
ra eſt dom⁹ dei. Si oīs terra dom⁹ dei: q̄ nō
heret omni terre: ruina ē: nō dom⁹. Ruina
illa vetus: cui⁹ vmbrā habebat templū illō
vetus. Ibi enī diruebat vetuſtas vt noui-
tas edificaret. Et quomō diruit vetuſtas?
Amē dico vobis inq̄t: non relinquet lapis
ſup lapidē qui nō deſtruet. Lapis chriſtus
eſt. Dicit aūt aplus: Quotq̄t in chriſto ba-
ptizati eſtis: chriſtū induiſtis. Si chriſtum
induit quiſq̄s baptizat in chriſto: q̄s ponit
lapidem ſup lapidē: niſi qui baptiſmū ſup
baptiſmū imponit? Sed nolite terreri: non
relinquet q̄ nō deſtruat. Lapides enī ad fa
bricā nouā: que edificatur poſt captiuitatē
ſic colligunt: ⁊ ſic illos caritas ī vnitate cō-
ſtringit: vt nō ſit lapis ſup lapidē: ſed vnus
lapis ſint oēs lapides. Ne miremini hoc fe
cit canticū nouū: id eſt hoc fecit innouatio
caritatis. Ad ipam ſtructurā nos cōpin-
git aplus: ⁊ in illa vnitate nos conſtrictos:
cōpaginat dicens: Sufferētes inuicē in di-
lectiōe: ſtudētes ſeruare vnitatē ſpūs: ī vin
culo pacis. Ubi vnitas ſpirit⁹: vn⁹ lapis:
ſed vnus de multis factus. Quō de mult̄
factus: Sufferēdo inuicē in dilectiōe. Edi-
ficat ergo dom⁹ dn̄i dei noſtri: edificat: hoc
fit: hoc agit: hoc voces iſte agūt: hoc lecti-
ones: hoc p̄dicatio euāgelij: toto orbe ter-
rarū adhuc edificat. Creuit multū domus
hec: ⁊ multas gentes impleuit: nōdū tamē
omnes gentes occupauit: creſcēdo mltas
tenuit: omnes occupatura eſt: ⁊ contradi-
cit ab eis qui domeſticos eius ſe eſſe glori-
ant: ⁊ dicit: iam decreuit: adhuc creſcit: ad
huc crediture ſunt oēs gentes q̄ nondū cre
diderūt. Ne q̄s dicat: Et illa ligua creditu
ra eſt? Et barbari credituri ſunt? Et q̄d ſibi
vult q̄ ſpirituſſanctus apparuit in linguis
igneis: niſi quia nulli⁹ lingue duricia eſt: q̄
nō illo igne ſoluatur? Neq̄ꝫ enī nō habem⁹
iam mltas gentes barbaras crediddiſſe chri
ſto: quo nondū porrectū eſt romanū impe
riū? Iā chriſtus poſſidet. Qō adhuc clau-
ſum eſt eis qui ferro pugnāt: nō eſt clauſuꝫ
illi qui ligno pugnat. Domin⁹ enī regnauit
a ligno. Quis eſt qui ligno pugnat? Chri-
ſtus de cruce ſua vicit reges: et ſubiugatis
ipſaꝫ crucē in fronte fixit: ⁊ gloriant de illa:
q̄ ibi eſt ſalus corꝫ. Hoc agit: ſic creſcit do-
mus: ſic edificat. Et vt noueritis: ſequētia
pſalmi audite. Uidete opantes ⁊ fabrican
tes domū. Cantate dn̄o canticū nouū: can
tate domino omnis terra. Cantate do   Alia lr̄a.
mino ⁊ benedicite †nomē eius: †bn̄   † nomini.
nūciate de die in diē ſalutare eius.   † annūciante.
Quomō creſcit edificiū? Bn̄ inq̄t nūciate
de die in diē ſalutare ei⁹. De die in diē p̄di
cet: de die in diē inq̄t edificet. Creſcat inq̄t
deus dom⁹ mea. Et quaſi diceret ab opa-
rijs: vbi iubes edificari domū? Ubi vis cre
ſcere domū tuā? Elige nobis aliquē locum
equalem: aliquem locum ſpacioſum: ſi tibi
amplā domū vis edificari: Ubi iubes vt
bene nūciemus de die in diem? Oſtēdit lo-   Alia lr̄a.
cum. ¶ Annūciate †in gentib⁹ glo-   † inter gentes.
riam eius: Gloriā inquit eius annūcia-
te in gentib⁹. Gloriā eius: nō gloriā veſtrā.

Q ſtructores gloriam eius bene nũciate in
gentibus. Si gloriã veſtrã annũciare vo-
lueritis cadetis: ſi eius edificabimini cum
edificatis. Ideo qui gloriam ſuam annũ-
ciare voluerunt: noluerũt eſſe ĩ iſta domo:
⁊ ꝓpterea nõ cantant canticum nouũ cum
omni terra. Nõ enim cõmunicant vniuer-
ſo orbi terrarũ: ⁊ ideo nõ ſunt edificantes ĩ
domo: ſ; parietẽ dealbatũ erexerunt. Quã-
ta minatur deus parieti dealbato: ſunt teſti
monia ꝓphetaꝝ inumera. Vñ maledicit pa-
rieti dealbato. Quid ẽ paries dealbatꝰ: niſi
hypocriſis: id eſt ſimulatio. Foris lucet: in-
tus lutũ eſt? Quod dicturus ſũ: iam dictũ
eſt: ſed quia eo ſpiritu iam dictũ eſt: quem
nobis quoq; dñs impertiri dignatꝰ ẽ: nos
illud diximus: ⁊ quicq̃d nõ eodem ſpiritu
dicimus: illi dixerũt qui fuerunt ante nos.
Nõ eſt ergo ꝑtermittendũ: ſ; dicendu; eſt:
quia dono dei dictũ eſt. Quidã de iſto pa-
riete dealbato cu; diceret: hoc ait: Quõ in
pariete nõ cõiuncto alijs parietibꝰ: ſed ſin-
gulariter erecto ſi oſtiũ faciaſ: quiſq; intra-
uerit foris eſt: Sic in illa ꝑte q̃ noluit canta
re cu; domo canticũ nouũ: ſe partẽ voluit
ſtruere: ⁊ hanc dealbatã nõ ſolidatã: quid
valet qđ habet ianuã? Si intraueris foris
inueneris. Quia eñ ipi non ꝑ ianuã intro-
ierũt: ⁊ ianua ipos nõ intromittit. Dñs eñ
dicit: Ego ſum ianua: ꝑ me intraſ. Qui ſũt
qui intrant ꝑ ianuã? Qui gloriam dñi que-
runt: non ſuã. Qui intrant ꝑ ianuam? Qui
faciunt qđ dictũ eſt: bene nũciate in genti-
bus gloriã eius. Qui intrat per ianuã pa-
ſtor ouiũ eſt: ait dominꝰ: qui aute; ꝑ aliam
partẽ aſcẽdit: ille fur eſt ⁊ latro. Qui per ia-
nuã intrat hũilis eſt: qui ꝑ aliã partẽ aſcen
dit ſuꝑbus eſt. Ideo illũ dixit intrare: illu;
aſcẽdere: ſed ille intrãdo recipiſ: ille aſcen-
dendo ꝓcivitaſ. Annũciate in gentibꝰ glo-
riã eius. Quid eſt in gentibꝰ? Forte gentes
nominanſ et pauce: Et adhuc habet qđ di-
cat illa pars que erexit parietẽ dealbatum.
Quare? Nõ gentes ſunt getulia: numidia:
mauritania: byzantiũ ꝓuincia? Gẽtes ſũt:
auferat ſermonẽ hypocriſis parieti dealba
to ſermo dei: edificans domũ toto orbe ter-
rarũ. Parũ eſt qđ dixit: annũciate in gen-
tibus gloriã eius: ne aliq̃s gentes exceptaſ
putares: ſequiſ ⁊ dicit. **In omnibꝰ po-
pulis mirabilia eius. Quoniam
magnus dominꝰ et laudabilis ni-
mis:** Quis dominꝰ: niſi Jeſus chriſtꝰ: ma
gnus et laudabilis nimis? Noſtis certe q̃a

homo apparuit: noſtis certe q; in vtero fe-
mine cõceptus eſt: noſtis q; ex vtero natꝰ
eſt: noſtis q; lactatus eſt: q; manibꝰ porta-
tus ẽ: q; circũciſus ẽ: q; hoſtia ꝓ illo obla-
ta eſt: q; creuit: poſtremo noſtis q; expal-
matꝰ eſt: cõſputus ẽ: ſpinis coronatꝰ: cruci
fixus: mortuus eſt: lancea ꝑcuſſus eſt. No-
ſtis quia hec omnia paſſus eſt: magnuſ eſt
⁊ laudabilis nimis. Nolite ꝯtemnẽ paruũ:
intelligite magnũ. Paruus factꝰ eſt: quia
parui eratis: intelligaſ magnꝰ: ⁊ in illo ma-
gni eritis. Sic eñ edificaſ domus: ſic eri-
gunſ moles in ipſa domo: creſcũt lapides:
qui ducunſ ad edificiũ. Creſcite ergo: intel
ligite chriſtũ magnũ: et paruus magnꝰ eſt:
Magnꝰ nimis. Finiuit ṽba: volebat dice-
re: quãtũ magnꝰ. Et ſi tota die diceret ma-
gnus: magnꝰ: quid diceret? Tota die diceꝛ
magnus: finiret aliq̃n: q; finiſ dies: magni-
tudo illiꝰ ante dies: vltra dies. Sine die g̃
quid diceret? Qm̃ magnus dominꝰ ⁊ lau-
dabilis nimis. Quid eñ dictura ẽ lingua
parua ad laudandũ magnũ? Dicendo ni-
mis: emiſit vocẽ: et dedit cogitatiõi qđ ſa-
piat: tanq̃; dicens: qđ ſonare nõ poſſum tu
cogita: ⁊ cum cogitaueris paꝝ erit. Quod
cogitatio nulliꝰ explicat: lingua alicuiꝰ ex-
plicat? Magnus dñs ⁊ laudabilis nimis.
Ipe laudeſ: ipſe prediceſ: eius gloria nũ-
cietur ⁊ edificeſ domus. **Terribilis eſt
ſuꝑ omnes deos.** Sunt eñ dij ſuꝑ q̃s
ſit terribilis ille. Videamus quos dicat: et
videamꝰ quare dicat. Interim anteq̃; di-
cat: cariſſimi aduertite. Ille qui quaſi terri-
tus videſ inter homines: terribilis eſt ſuꝑ
omnes deos. Nũquid non fremuerũt gen
tes? Nũquid non populi meditati ſunt in-
ania aduerſus dominũ: ⁊ aduerſus chriſtũ
eius? Nũquid illi tauri pingues non circũ-
dederunt eum? Nũquid non leo ille rugi-
ens fremuit ſuper illum: ⁊ intrans in corda
ſeuientiũ exclamauit: Crucifige crucifige:
quaſi ille iſto fremitu terrereſ: qui terribilis
eſt: non ſolum ſuper omnes homines: ſed
ſuper omnes deos? Ubi eñ vult edificare
domum: locus ipſe ſiluoſus eſt: vnde dictũ
eſt heſterno die inuenimus eam in campis
ſilue. Domũ enim ipſam querebat cum di
ceret: in campis ſilue. Et vnde ſiluoſus eſt
locus ille? Simulachra colebant homĩes:
nõ mirũ q̃ porcos paſcebãt. Filius eñ ille
erat qui dimiſit patrẽ ⁊ omnia ſua ꝯſumpſit
in meretricibꝰ viuẽs ꝓdige: paſcebat por-
cos: id ẽ colebat demonia: et ipa ſuꝑſtitiõe

gentiliũ ſilua facta erat oĩs terra. Sed ex-
tirpat ſiluã qui edificat domũ: ⁊ ꝓpterea di
ctũ eſt: cũ domꝰ eiꝰ edificaret̃ poſt captiui-
tatē. Tenebant̃ eñ homies captiui ſb dia-
bolo ⁊ demonibꝰ ſeruiebãt: ſed redēpti ſũt
a captiuitate: Uendere ſe eñ potuerũt: ſed
redimere nō potuerũt: Uenit redemptor ⁊
dedit preciũ: fudit ſanguinē ſuũ: emit orbē
terrarũ. Queritis quid emerit? Uidete q̃d
dederit: et inuenite quid emerit. Sanguis
chriſti preciũ eſt. Tanti quid valet? Quid
niſi totus orbis? Quid niſi omnes gentes?
Ualde ingrati ſunt precio ſuo: aut multũ
ſupbi ſunt qui dicũt: aut illud tã paruũ eē:
vt ſolos afros emerit: aut ſe tã magnos eē
ꝓ quibꝰ ſolis illud ſit datũ. Nō ergo exul-
tēt: nō ſupbiant: ꝓ toto dedit quãtũ dedit.
Nouit quid emerit: q̃ nouit quãti emerit.
Inde q̃ redēpti ſumus: poſt captiuitatem
edificat̃ domus. Et qui ſunt qui nos tene-
bant ĩ captiuitate? Quia illi quibus dicit̃:
annũciate: extirpatores ſilue ſunt: vt extir-
pent ſiluã: liberēt de captiuitate terrã ⁊ in-
ſtruant: edificent: annũciando magnitudi-
nē domus dñi. Un̄ ſilua demonũ extirpat̃:
niſi predicet̃ ille q̃ ſuper oēs eſt? Ergo oēs
gentes demonia habebant deos: quos di-
cebãt deos: demonia erãt: aplo dicēte aper-
tius: Quoniã que ĩmolant gentes demo-
nijs ĩmolant ⁊ nō deo. Quia ḡ ideo erant
in captiuitate: q̃a demonijs ĩmolabant: et
ꝓpterea tota terra ſiluoſa remãſerat annũ-
ciatur iſte magnus ⁊ laudabilis nimis. Et
quō oſtendit̃ magnitudo eius: vt eradicet
illas ſupſtitiōes ſub quibꝰ captiuꝰ ꝑplus te-
nebat̃: quē redimere aduenit terribilis ſup
omnes deos? Et quaſi diceretur illi: quare
dixiſti ſup oēs deos. Sũt eñ dij: ſequit̃ et
dicit. ¶ Quoniã oēs dij gentiũ de-
monia: Intēdat caritas veſtra: Magnũ
aliquid: dicebat pauloante: magnꝰ domi-
nus: ⁊ tanq̃ deficiens in laude ipius: ⁊ lau
dabilis nimis. Nōne hoc dixerã: q̃ dimi-
ſit tibi cogitare qd̕ non poterat ipſe verbis
explicare? Explicãs autē ipe verbis: quid
magnũ mihi dixit de dño Ieſu chriſto? An
q̃ ſup omnia demonia eſt? Cũ eñ dixiſſet:
Terribilis ſup oēs deos: ſubiũxit: Qm̃ dij
gentiũ demonia. Nō eſt magnũ eſſe ſuper
demonia: poteris hoc et tu ſi volueris: ſed
ſi in illũ credideris. Ita ne ipſa eſt illa ma-
gnitudo laudis: magnus dñs ⁊ laudabilis
nimis? Uolēs. n. explicare vt poterat hũa-
na ligua: ⁊ q̃uis magnꝰ ſit factor organi ſpi
ritusſanctꝰ: tamē ꝑ anguſtias ſpiritꝰ huma
ni ſyllabas ſonat: ſed cogitatiōes generat.
Explicare ergo ꝑ hanc linguã volēs: quid
ait? Magnꝰ dñs ⁊ laudabilis nimis. Dic:
dic: quãtũ laudabilis: dic: Terribilis ē in-
quit ſup omnes deos. Quare dixiſti ſuper
omnes deos? Quoniã omnes dij gentium
demonia. Et ipa eſt tota laus illiꝰ qui lau-
bilis eſt nimis: q̃ ſupat oēs deos gentiũ q̃
ſunt demonia. Expecta ⁊ audi quid ſequit̃.
Dominꝰ autem celos fecit: Iã ergo
nō ſup demonia ſolum: ſed ſup omnes ce-
los quos fecit. Si diceret ſup omnes deoſ:
quoniã oēs dij gentiũ demonia: ⁊ ibi tantũ
mō remaneret laudatio dñi: minꝰ diceret:
q̃ꝫ nos ſolemꝰ de chriſto cogitare. Cũ autē
dixit: Dñs aũt celos fecit: vide quid inter-
ſit inter celos ⁊ demonia: ⁊ videte q̃d inter
ſit inter ipos celos ⁊ illũ q̃ fecit celos. Ecce
quãtũ excelſus ē dñs. Nō dixit: dñs autē
ſup celos ſedet: fortaſſe eñ aliꝰ illos feciſſe
putaret̃ ſup q̃s ſederet: ſed dixit: dñs autē
celos fecit. Si celos fecit: etiaꝫ angelos fe-
cit: Ipe fecit angelos: ipe fecit aplos. Apo
ſtolis cedebãt demonia: ſ ipſi apli celi erãt
qui dñm portabãt. Et quē deũ portabant?
A quo facti erãt. Audi quia celi ſunt: Celi
enarrant gloriã dei. Ipſis celis dicit̃: An-
nũciate in gentibus gloriã eius: in omnibꝰ
populis mirabilia eius: Qm̃ magnꝰ dñs ⁊
laudabilis nimis: terribilis ē ſup oēs deos.
Quos deos: Qm̃ omnes dij gentiũ demo
nia: et ipe eſt terribilis ſup oēs deos. Dñs
autē celos fecit. O celi quos fecit: annũci-
ate in gentibꝰ gloriã eius. Edificet̃ domus
ſup omnē terrã: cantet omnis terra canticũ
nouũ. ¶ Confeſſio ⁊ pulchritudo in
cōſpectu eius: Pulchritudineꝫ amas.
Uis eſſe pulcer? Confitere. Non dixit pul-
chritudo ⁊ cōfeſſio: ſed confeſſio ⁊ pulchri-
tudo. Fedus eras: cōfitere vt ſis pulcher.
Peccator eras: cōfitere vt ſis iuſtꝰ. Feda-
re te potuiſti: formoſum te facere nō potes.
Qualis aũt eſt ſpōſus nr̃: qui fedã amauit
vt pulchrã faceret? Quō ait aliquis fedam
amauit? Nō veni inq̃t vocare iuſtos: ſ pec
catores. Quos vocas pctōres: vt remane
ant peccatores? Nō inq̃t. Et quō non erũt
peccatores? Cōfeſſio ⁊ pulchritudo in con
ſpectu eius. Cōfitent̃ eñ peccata ſua: vo-
mũt mala q̃ auide vorauerũt. Nō redeunt
ad vomitũ ſuũ: ſicut canis immũdꝰ: et erit
cōfeſſio ⁊ pulchritudo. Amamꝰ pulchritu-
dinē: ꝑus eligamꝰ ꝯfeſſionē: vt ſequat̃ pul-

chritudo. Iterũ exiſtit qui amat potentiã:
amat ⁊ magnificentiã: vult eſſe magnꝰ quõ
angeli ſunt: Magnificẽtia quedã in ange-
lis: et tanta potẽtia: vt ſi faciãt angeli ꝗcꝗd
poſſunt: ſuſtinere non poſſit. Et oĩs homo
deſiderat potentiã angelorũ: ſed iuſticiã an
gelorũ nõ amat. Prius iuſticiã dilige: ⁊ ſe-
quetur te potentia. Quid enim ſequitur et hic. Alia lra. † Sãctimonia
†Sanctitas ⁊ magnificẽtia in ſan-
ctificatiõe eius. Tu iam querebas ma-
gnificentiã: ꝓus dilige ſanctitatẽ: cũ ſancti
ficatus fueris: eris ⁊ magnificus. Nã ſi pre
poſtere ꝓus eſſe volueris magnificus: ante
cadis ꝙ̃ ſurgas. Nõ eñ ſurgis: ſed extolle
ris. Melius ſurgis ſi te ille erigat q̃ nõ ca-
dit. Deſcẽdit eñ ad te ille q̃ non cadit. Tu
cecideras: ille deſcẽdit: porrexit tibi manũ:
nõ potes viribus tuis ſurgere: amplectere
manũ deſcẽdẽtis: vt erigaris a forti. Quid
ergo? Si cõfeſſio ⁊ pulchritudo in ꝯſpectu
eiꝰ: ſi ſanctitas ⁊ magnificẽtia in ſanctifica
tione eiꝰ: hoc annũciamꝰ cũ edificamꝰ do-
mũ. Ecce iam annũciatũ eſt gentibꝰ: quid
debeãt facere genteſ. Quid annũciauerũt
illi qui ſiluã extirpauerũt? Iã ad ipſas gen
tes dicit. Afferte dño patrie gen-
tiũ: afferte dño gloriã ⁊ honorem:
Nolite vobis: qꝛ ⁊ illi qui vobis annũcia-
uerũt: nõ ſuã: ſed illiꝰ gloriã annũciauerũt.
Et vos afferte dño gloriã ⁊ honorẽ: ⁊ dici-
te: Nõ nobis dñe nõ nobis: ſ; nomĩ tuo da
gloriã. Nolite ſpem ĩ homĩe ponẽ: ſi bapti-
zatur vnuſꝗſq; veſtrũ dicat: Ille me bapti
zauit: de quo amicus ſponſi dixit: hic eſt q̃
baptizat. Si eñ hec dixeritis: affertis dño
gloriã ⁊ honorem: Afferte domino gloriã
⁊ honorem. Afferte domino gloriam
nomini eius. Nõ nomĩ hominũ: nõ no-
mini veſtro: ſed nomĩ eius afferte gloriam.
Tollite hoſtias ⁊ introite ĩ atria
eius: Tollite hoſtias. Quid allaturi eſtis:
vt introeatis in atria eius? Iam eñ creuit
domꝰ ⁊ facta ſũt atria: Qui afferũt hoſtias
intrãt in atria. Tauros allaturi ſumꝰ: hir-
cos vł oues? Abſit. Si voluiſſes ſacrificiũ
dediſſem vtiq;. Ille nobis hoſtiã cõmẽda
bat: quã offerre debemus. Videte ne illud
ſit hoſtia: de quo iam dudũ dixit: Cõfeſſio
⁊ pulchritudo in cõſpectu eius. Confeſſio
hoſtia eſt deo. O ergo gentes ſi vultis in-
trare in atria eiꝰ: nolite vacue intrare. Tol
lite hoſtias. Quas hoſtias nobiſcũ porta-
turi ſumꝰ? Sacrificiũ deo ſpũs cõtribulatꝰ
cor cõtritũ et hũiliatũ deus nõ ſpernit. Cũ
humili corde intra ĩ domũ dei: ⁊ cũ hoſtia
intraſti. Si aũt ſuperbus es: inanis intras.
Nã vnde ſupbires: niſi inanis eſſes? Nam
ſi plenus eſſes nõ inflareris. Quõ plenus
eſſes: ſi tecũ tolleres hoſtiã quã portares
ad atria dñi? Iam ne diu teneamus: curra
mꝰ ⁊ cetera. Videte creſcẽtẽ domũ: videte
edificiũ ire ꝑ totũ orbem terrarũ. Gaude-
te quia intraſtis ĩ atria: gaudete qꝛ edifica-
mini in templũ dei. Qui eñ intrant ipſi edi
ficantur: ipſi ſunt domꝰ dei. Ille eſt inhabita-
tor cui edificatur domus toto orbe terrarũ: ⁊
hoc poſt captiuitatẽ. Tollite hoſtias ⁊ in-
troite in atria eius. Adorate dominũ ĩ
atrio ſancto eius. In eccleſia catholica
hoc ẽ atriũ ſanctũ eiꝰ. Nemo dicat: ecce hĩc
eſt chriſtus: ecce illic. Exurgẽt eñ pſeudo
ꝓphete: dic eis iſtud: lapis ſuꝑ lapidẽ non
relinquetur q̃ nõ deſtruatur. Ad parietẽ deal-
batũ vocatis: in atrio ſancto eiꝰ adoro deũ
meũ. Cõmoueatur a facie eius vni- Alia lra.
uerſa terra: dicite in †nationibꝰ ꝗa † gentibus.
dñs regnauit †a ligno. Eteni cor- † nõ habet.
rexit orbem terre: qui nõ cõmoue-
bitur: Que teſtimonia edificatiõis domus
dei: intonant nubes celorũ per totũ orbem
terrarũ edificari domũ dei: ⁊ clamauerunt
rane de paludibꝰ nos ſoli ſumꝰ chriſtiani.
Que teſtimonia ꝓfero pſalterij? Profero
qꝺ ſurdꝰ cantas: aperi aures: tu cãtas iſta:
cantas mecũ: ⁊ nõ cõcordas mecũ. Ligua
tua ſonat: qꝺ ſonat mea: ⁊ cor tuũ diſſonat
a corde meo. Nonne tu cantas iſta? Vide
teſtimonia orbis terrarũ: cõmoueatur a facie
eius vniuerſa terra. Et cui dicis: nõ cõmo
ueri? Dicite in natiõibus dñs regnauit a li
gno. An forte hic obtinebũt: et dicẽt ſe re-
gnare a ligno: ꝗa fuſtibus circũcellionũ re-
gnant? De cruce chriſti regna: ſi a ligno re-
gnaturus es. Nam lignũ hoc tuũ ligneum
te facit: lignũ chriſti mare te traijcit. Audi
pſalmũ dicentẽ: Correxit orbem terre q̃ nõ
cõmouebitur: ⁊ tu dicis nõ ſolum motũ poſt
correctionẽ: ſed etiam diminutũ. Tu verũ
dicis: iſte mentitur? Pſeudo ꝓphe clamãtes:
Ecce hic eſt chriſtꝰ: ecce illic: verũ dicũt: et
ꝓpheta iſte mentitur? Fratres cõtra iſtas ap-
tiſſimas voces auditis in angulis ſtrepitũ:
ille tradidit: ⁊ ille tradidit. Quid dicis? Vo
ces tue audiẽde ſunt: an voces dei? Eteni
correxit orbem terre q̃ nõ cõmouebitur. Ego
tibi orbem terrarũ oñdo edificatũ: tolle ho-
ſtiam: intra ĩ atria dñi. Hoſtias nõ habes:
ꝓpterea nõ vis intrare. Quid eſt hoc? Si

hoſtiā tibi indiceret deus: taurū: hircū: arie
tem: inuenires qđ afferres: indixit tibi hu-
mile cor: ⁊ nō vis intrare? Hoc eñ in te nō
inuenis: quia ſupbia tumuiſti. Etenī cor-
rexit orbem terre qui nō cōmouebit. Iu-
dicabit populos in equitate. Tūc ſe
illi plangent: qui nolūt modo diligere equi
Alia lra. †Letent. tatem. †Iocūdent celi ⁊ exultet ter
ra: Iocūdent celi: qui enarrant gloriā dei.
Iocūdent celi quos dñs fecit: exultet ter-
ra quā ɔpluūt celi. Celi eñ p̄dicatores: ter
ra auditores. Cōmoueat mare ⁊ ple-
nitudo eius. Quod mare? Seculū. Cō
motū eſt mare et plenitudo maris. Omne
ſeculū concitatū ē aduerſus eccleſiā cū di-
lataret ⁊ edificaret toto orbe terrarum. De
ipa cōmotōe audiſtis in euāgelio: Tradēt
vos ad iudicia. Cōmotuʒ eſt mare: ſed qñ
vinceret mare eum qui celos fecit? Gau-
debunt cāpi et oīa que in eis ſunt.
Oēs lenes: omnes mites: omnes equi cā-
pi ſunt dei. Tūc exultabūt omnia
ligna ſiluarū: Ligna ſiluarū pagani ſūt.
Quare iam gaudēt? Quia p̄ciſi ſunt olea-
ſtri: ⁊ inſerti ī oliua. Tūc exultabūt omnia
ligna ſiluarū: qꝛ p̄ciſe ſunt ingētes arbores
cedrine ⁊ cypſſine: ⁊ īputribilia ligna trāſla
ta ſunt ad edificationē domus. Ligna ſilua
Alia lra. rum erāt: ſed antēq̄ irēt in edificiū. Tunc
†A facie. exultabūt omnia ligna ſiluarū. †Ante fa-
†quia. ciē domini †qñ venit: qñ venit iu-
dicare terrā. Primo venit: ⁊ poſtea vē-
turus eſt. Primo venit in eccleſia ſua ī nu-
bibus. Que ſūt nubes que eū portauerūt?
Apoſtoli p̄dicantes: de quib⁹ audiſtis cuʒ
apl̄s legeret: Legatiōe inq̄t ꝓ chriſto fungi
mur: obſecrātes ꝓ chriſto reconciliari deo.
Ipe ſunt nubes in quib⁹ venit: excep[to] ad
uentu ſuo poſteriore quo ventur⁹ ē iudica-
re viuos ⁊ mortuos. Venit primo in nubi-
bus: hec p̄ma vox ipius ſonuit in euāgelio:
Amodo videbitis filium hoīs venientē ī
nubibus. Quid eſt amodo? Nōne domi-
nus poſtea ventur⁹ eſt: qñ ſe plangent om-
nes tribus terre? Prius venit in p̄dicatori
bus ſuis: ⁊ impleuit totū orbē terrarū. Nō
reſiſtamus p̄mo aduētui: vt nō expaueſca-
m⁹ ſecūdū. Et ve tūc p̄gnantib⁹ ⁊ māman-
tibus. Audiſtis modo ī euāgelio: Cauete:
qꝛ neſcitis qua hora veniat. In figura di-
cta ſunt. Que ſunt p̄gnantes: ⁊ q̄ ſūt lactā-
tes? Pregnātes aīe dicunt: q̄ habent ſpem
in ſeculo? Que aūt adepte ſunt: iam qđ ſpe
rabāt ꝓ lactantib⁹ ſunt poſite. Verbi grā:
Emere vult villā: pregnās eſt: nōdum eñ
factum eſt: tumet vterus in ſpe. Emit: pe-
perit: adeo lactat qđ emit. Ve pregnātib⁹
⁊ mammātibus. Ve qui habent ſpem ī ſe-
culo. Ve qui herent his rebus quas de ſe-
culo pepererūt. Quid ḡ debet facere chri-
ſtian⁹? Vti mūdo: nō ſeruire mūdo. Quid
hoc ē? Habētes tanq̄ nō habētes. Sic di-
cit his: ſic hortat quos non vult inueniri a
die illa: tanq̄ p̄gnātes ⁊ māmantes: ſic eos
hortat. De cetero fratres temp⁹ breue eſt:
reliquū eſt: vt qui habent vxores tanq̄ nō
habētes ſint: ⁊ qui flent tanq̄ nō flentes: ⁊
qui gaudent tanq̄ nō gaudētes: ⁊ q̄ emunt
quaſi non vtentes: ⁊ qui vtunt hoc mūdo
tanq̄ nō vtentes: p̄terit enim figura huius
mūdi. Volo vos ſine ſollicitudine eē. Qui
ſine ſollicitudine eſt: ſecur⁹ expectat qñ ve
niat dñs ipius. Nam qualis amor eſt chri-
ſti: timere ne veniat? Fratres non erubeſci-
mus? Amamus et timem⁹ ne veniat. Certe
aman⁹? An peccata noſtra plus amamus?
Ergo ipſa oderim⁹ peccata: ⁊ amem⁹ eum
qui vēturus eſt ad puniēda peccata. Ve-
niet velimus nolim⁹. Nō eñ qꝛ modo non
venit: ideo ventur⁹ nō eſt. Veniet ⁊ quādo
neſcis: ⁊ ſi parati te inuenerit: nihil tibi obeſt
quia neſcis. Tunc exultabūt omnia ligna
ſiluarum ante faciē dñi: quoniā venit p̄us.
Et poſtea quid? Qm̄ venit iudicare terrā.
Et exultabunt omnia ligna ſiluarū. Venit
primo ⁊ poſtea iudicare terrā: exultātes in-
ueniat eos qui p̄mo aduentui crediderūt:
quoniā venit. Nam: Iudicabit orbē Alia lra.
†terrarū in equitate: Nō partē: qꝛ non †terre.
p̄tē emit. Totū iudicare hʒ: qꝛ ꝓ toto pre-
cium dedit. Audiſtis euangeliū: quia cum
venerit inquit: congregabit electos ſuos a
quatuor ventis. Cōgregabit electos om-
nes a quatuor ventis. Ergo de toto orbe
terrarū: q̄a et ipe Adam aliquādo hoc di-
xeram: orbem terrarum ſignificat ſm gre-
cam linguā. Quatuor enim littere ſunt: A
D. A. et. M. Sicut autem greci loquūtur
q̄tuor orbis p̄tes has in capite litteras ha-
bent: αματολην dicūt orientē: Δυσμην oc
cidentē: αρκτον aquilonem: μεσημβριαμ
meridiē: habes Adā. Ipſe ergo Adā toto
orbe terraruʒ ſparſus eſt. In vno loco fuit
et cecidit: ⁊ quodāmodo cōminut⁹ imple-
uit orbem terrarum: ſed miſericordia do-
mini vndiq̄ collegit fracturas et confla-
uit igne caritatis: et fecit vnum quod fra-
ctum erat. Nouit illud facere artifex ille:

nemo deſperet: multū quidem eſt: ſed qui artifex cogitate. Ille refecit qui fecit: ille reformauit qui formauit. Iudicabit orbē terrarū in equitate: ꝛ populos in veritate ſua. Que ē equitas ꝛ veritas? Cōgregabit ſecū electos ſuos ad iudicandū: ceteros aūt ſepabit ab inuicē. Poſiturus ē eñ alios ad dexterā: alios ad ſiniſtrā. Quid aūt equi⁹: quid verius: ꝙ vt nō expectent miſericordiā de iudice: qui noluerunt facere miſericordiā: anteꝗ̄ veniret iudex? Qui autē voluerunt facere miſericordiā: cum miſericordia iudicabunt. Dicet eñ eis ad dexterā poſitis: Venite benedicti patris mei ꝑcipite regnū quod vobis paratū eſt ab origine mūdi. Et imputat opa miſericordie. Eſuriui enim ꝛ dediſtis mihi mādūcare: ſitiui et potaſtis me: ꝛ cetera. Rurſus ad ſiniſtrā poſitis quid imputabit? Quia noluerūt facere miſericordiā. Et quo ibunt? In ignem eternū. Iſte auditus malus magnū gemitum faciet. Sed quid dixit alius pſalmus? In memoria eterna erit iuſtus: ab auditu malo non timebit. Quid eſt audit⁹ malus? Ite in ignem eternū: qui patus eſt diabolo ꝛ angelis ei⁹. Qui gaudebit ab auditu bono: non timebit ab auditu malo. Quomō gaudebūt ad auditū bonum? Venite benedicti patris mei. Et a quo auditu non timebunt? Ite in ignem eternū: qui patus ē diabolo ꝛ angelis eius. Hec eſt equitas: hec ē veritas. Iudicabit eñ orbem terrarum in equitate. Et populos ī veritate ſua. An quia tu iniuſt⁹ es: iuſtus nō erit iudex? Aut qꝛ tu mēdax es: verax nō erit veritas? Sed ſi vis habere miſericordē: eſto miſericors anteꝗ̄ veniat. Dimitte ſi quid in te cōmiſſum eſt: da ex eo qđ abundas. Et de cui⁹ das: niſi de illius? Cū de illi⁹ das redditio eſt: ſi de tuo dares largitio eēt. Quid eñ habes qđ nō accepiſti? He ſunt hoſtie deo gratiſſime: miſericordia: hūilitas: confeſſio: pax: caritas: Has apportem⁹: ꝛ ſecuri expectam⁹ aduētū iudicis: qui iudicabit orbē terrarū in equitate: ꝛ populos in veritate ſua.

¶ Explicit Tractatus de pſ̄. CXV.

Incipit Tractatus de pſ̄. XCVI.

MAgna ſpectacula deus pbet cordi chriſtiano: ꝛ quib⁹ vere nihil poſſit iocūdius inueniri: ſi tñ aſſit palatū fidei: cui ſapiat mel dei. Credim⁹ omnibus vobiſꝗ̄ in ſaluatorē noſtrū toto corde credidiſtis: ineſſe ſpiritū eius qui vos delectet: cum legunt ꝓphetie ante tot annos prolate ex ore ſanctorū: ꝛ poſt tot annos implete in fide gentium. Magnā enim iocūditatē tunc carpebant ipſi ſancti ꝓphete: cum ea iam videbant in ſpiritu: nō impleta: ſed adhuc futura. Erat eñ eis magna delectatio: ſed tamē ꝛ ipi ꝓ caritate qua in nos accēſi erāt qꝛ nōdū videbāt: ſed ſpū pturiebant: volebāt ſi fieri poſſet in hoc tpe nobiſcum viuere: ꝛ vidē impleta q̄ in ſpiritu ꝓphetabant. Inde dñs diſcipulis ſuis iam iſta videre incipientib⁹ ait: Multi iuſti ꝛ ꝓphete voluerūt videre q̄ videtis et nō viderūt: et audire q̄ auditis: ꝛ nō audierūt. Quis eñ viderēt iſta in ſpū: tū futura illis quodāmō formabant. Apl̄s aūt iā pſentia credebātur. Unde ille Symeon iuſt⁹ quidā ſenex: multū exultauit vidēs infantem Ieſum: et agnoſcēs in paruo magnū: ꝛ in exigua carne cognoſcēs celi ꝛ terre creatorē. Multū ergo exultauit: qꝛ reſpōſum accepat non ſe exiturū eſſe de hac vita: p̄uſꝗ̄ videret ſaluatorē dei. Agnouit ergo illū: iocūdat⁹ eſt: exultauit gaudio: ꝛ hoc ait: Dñe: nunc dimittis ſeruū tuū in pace: qꝛ viderunt oculi mei ſalutare tuū. Magna eſt ğ iſta iocūditas: ꝛ hāc facit caritas. Delectati ſum⁹ cū pſalmus iſte cantaret: ꝛ quedā ibi ab omibus intellecta ſunt: quedā vo quātū arbitramur: aut a paucis: aut certe nō ab omibus. Simul ergo illū in iſto ſermone ī quo vobis ſeruim⁹: cōſideremus: et videamus quāta dignatione nos deus letificare voluit: pſentando que pmiſit: et nobis ꝛ nos exhibens veritatē pmiſſis ſuis. ¶ Inſcribit pſalmus. ¶ Ipſi Dauid: cū terra eius reſtituta eſt. Totū ad chriſtū reuocemus: ſi volum⁹ iter recte intelligētie tenere: nō recedam⁹ a lapide angulari: ne intellect⁹ nr̄ ruinā faciat. In illo ſolidet: qđ inſtabili motu nutabat: in illo incūbat: qđ p incerta pendebat. Quicqđ dubitatiōis hꝫ hō in aīo: audiēs ſcripturis dei a chriſto nō recedat: cū ei fuerit ī illis v̄bis chriſt⁹ reuelat⁹: intelligat ſe intellexiſſe: Anteꝗ̄ aūt ꝑueniat ad chriſti intellectū: nō ſe pſumat intellexiſſe: Finis eñ legis chriſt⁹ eſt ad iuſticiā omi credēti. Quid ē ğ: ꝛ quō accipit ī chriſtū cū terra ei⁹ reſtituta ē? Nā quō Dauid intelligat chriſt⁹: facile eſt agnoſcē. Chriſt⁹ eñ ex maria: ꝛ ex ſemie dauid: ꝛ qꝛ ex ſemine ei⁹ futur⁹ erat: ꝓpea nomē eius ī figura pphabat. Ergo Dauid xp̄s: qꝛ ꝛ interptat Dauid māu fort. Et qs tā manu fortis: ꝙ

q̄ de cruce mūdū vicit? Nā poſt reſurrectionem ⁊ aſcenſionē eius: accepto ſpiritusancto: loquētibus apl'is varijs linguis: cōmota multitudo eorū ipoꝝ qui eū crucifixerāt cōſilium queſiuit ſalutis: accepit: credidit: ignotū eſt: donatꝰ eſt reatus ſanguine chriſti: imptitus eſt potus ſanguis chriſti: facti ſunt fideles eius cuiꝰ fuerāt ꝑſecutores: crediderūt in eū quē crucifixerūt: ⁊ ante quē inſultātes caput agitauerūt: eum ipm caput habere voluerūt. Ita ergo reſtituta eſt terra eius: qđ habet titulus pſalmi. Terra eñ eius iudea: ⁊ perierat oīs iudea quādo crucifixerat dominū ſuū: ignorātes frenetici ſeuientes in medicū: et ſalutē inſania repellentes. Tanq̄ ḡ perierat iudea tota: cū qua tota ipi etiā apl'i trepidauerūt. Petrꝰ qui audaci dilectōe ſequebat̄: timida negatione ter negauit. Reſurgēs in via quoſdā loquētes ſecum de ſe tales inuenit ipe dñs Ieſus chriſtus: vt dicerēt illi querēti vnde colloquerent̄: Tu ſolus ꝑegrinus es ī hieruſalē: et nō cognouiſti que facta ſunt ī illa his diebꝰ? Quibꝰ ille dixit. Que? Et dixerunt: de Ieſu nazareno qui fuit vir ꝓpheta potēs in ope ⁊ ſermone corā deo ⁊ omi populo: Et quō eum tradiderūt ſummi ſacerdotes ⁊ p̄ncipes noſtri in damnationē mortis ⁊ crucifixerūt eū. Nos autē ſperabamꝰ: q2 ipe eſſet redēpturus iſrael. Iā ſpem chriſti ꝑdiderūt. Nō eñ dixerūt: ſperamꝰ eum redēptuꝝ: ſ3 ſꝑabamꝰ q2 eſſet redēpturꝰ iſrl'. Ipe cū eis erat: ⁊ ſpes illiꝰ in illis non erat: oſtendit ſe illis: manifeſtatꝰ eſt etiā ceteris diſcipulis: viſus cōtrectatꝰ: et inuētus illis quibꝰ iam periſſe videbat̄. Reuocata ē fides eoꝝ qui ceciderāt: reſtituta ē terra eiꝰ. Deinde factis cū eis q̄draginta diebꝰ aſcēdit in celū: ⁊ ſicut pauloante cōmemoraui: miſſo ſpūſancto fecit diſcipulos ſuos idiotas homies loqui omniū gentium linguis. Tūc illi ꝓ quibꝰ nō fruſtra dixerat: Pater ignoſce illis: q2 neſciūt quid faciūt: cōmoti vt diximꝰ: queſierūt ſalutē: cōſiliū acceperūt vt in eum crederēt: crediderūt vno die tria milia: ⁊ rurſus q̄nq3 milia. Cepit feruere ꝑ iudeā eccleſia chriſti: vbi ferbuerat opprobriū chriſti: ⁊ reſtituta ē terra eius. Sed q2 dixerat ipe: habeo alias oues q̄ nō ſunt de hoc ouili: oportet me ⁊ eas adducere: vt ſit vnꝰ grex ⁊ vnꝰ paſtor: etiā ad gentes ad quas ꝓphete miſſi nō erant: apl'i miſſi ſunt. Queſiti ſunt q̄ nō q̄ſierāt: inuēti ſūt q̄ nihil expectabāt: quē nō tenebāt deum pollicitatorē: inuenerūt redēptorē. Iā eñ iudei tenebant deū pollicitatorē: q2 ibi ꝓphe chriſtum p̄dicauerunt: vbi chriſtū ꝓmiſerunt: ſed quē ꝓmiſſum audierant: p̄ſentē nō cognouerāt. Illis autē ꝓmiſſum nihil erat: ſ3 tamē in ꝓphetis etiam de fide ipoꝝ dictum erat. Non dictū erat ipis: ſed dictū erat de ipis. Miſſum eſt ad illos ⁊ audiſtis ex diſpenſatione dei. Ipa enim lectiō mō vobis lecta eſt in actibus apoſtoloꝝ: quō Centurio Corneliꝰ credidit. Cornelius eñ Centurio nō erat de gente iudeoꝝ. Orabat: ieiunabat: elemoſynas faciebat: nō illū deſeruit deus: q̄uis ī gentibꝰ conſtitutū: ⁊ miſſus eſt ei angelꝰ q̄ illi nūciaret q2 elemoſyne ⁊ oratiōes ipius accepte fuerint apud deū: Credidit aduocato ad ſe Petro. Nūquid nō illū poterat docere angelꝰ? Miſit illū ad Petrū: vt magl' ꝑ hoīem illi fides fieret: q2 hoīes nō dedignatꝰ erat dñs viſitare. Nec dedignabat̄ docere ꝑ hominē: q̄ dignatus eſt eſſe hō. Sic ḡ reſtituta eſt terra eiꝰ: vno pariete veniēte de iudeis: altero pariete veniente de gentibꝰ: quibꝰ duobꝰ parietibus de vniuerſo veniētibꝰ: eſſet ipe lapis angularis vbi ambo copularent̄. Iterū quō accipimꝰ cū terra eiꝰ reſtitueret̄: Cum caro eiꝰ reſuſcitaret̄. Alius eñ intellectꝰ tñ a chriſto nō recedēs ſic poteſt nobis occurrere: terra reſtituta: caro reſuſcitata. Poſt reſurrectionē eñ ipius facta ſūt iſta omnia que cantant̄ in pſalmo. Audiamꝰ iam de terre reſtitutiōe pſalmū plenum gaudio: excitet nobis ipe dñs deus noſter dignā tante rei expectationē ⁊ iocūditatem. Ipe ſermonē noſtꝝ moderetur aptum cordibus veſtris: vt quicquid hic exultat coꝛ noſtrū in talibꝰ ſpectaculis ꝑducat ad linguā: et inde ī aures veſtras: deinde in coꝛ veſtrū: deinde in facta veſtra.

Expoſitio pſalmi.

Dominus regnauit: Ille q̄ ſtetit ante iudicē: ille qui alapas accepit: ille qui flagellatꝰ ē: ille q̄ cōſputus eſt: ille qui ſpinis coronatꝰ eſt: ille q̄ colaphis ceſus ē: ille q̄ in ligno ſuſpēſus ē: ille cui pēdēti ī ligno inſultatū ē: ille q̄ ī cruce mortuꝰ ē: ille q̄ lācea ꝑcuſſꝰ ē: ille q̄ ſepultꝰ ē: ipe reſurrexit: Dñs regnauit: Seuiāt q̄ntū poſſūt regna: q̄d ſunt factura regi regnorū: dño omniū regū: creatoꝛi omniū ſeculorū? An ideo cōtemnit̄: quia tam ſubmiſſus ⁊ tam hūilis apparuit? Miſericordia ē nō impotētia. Ille.n. hūilis apparuit cū eū cape-

ᵗAlia lr̃a. mus. Sed iam videamus. Dn̄s regnauit.
ʈletent. **Exultet terra: ᵗiocūdent iſule mul-**
te. Eſt quidē: qꝫ verbū dei: nō in ſola cōti
nenti terra ꝑdicatū eſt: ſed etiā in inſulis q̄
cōſtitute ſunt ī medio mari: ⁊ ipe plene chri
ſtianis: plene ſunt ſeruis dei. Nō eñ ſepat
mare eū qui fecerat mare. Quo naues poſ
ſunt accedere: verba dei nō poſſunt? Im-
plete ſunt inſule: verūtamē poſſunt ⁊ ī figu-
ra recte accipi: inſule oēs eccleſie. Quare
inſule? Quia circūlatrant fluctibus oīm tē-
ptationū. Sed quō inſula vndiq̄ circūſtre
pentibꝰ fluctibus tūdi poteſt: frāgi nō pōt:
magis magiſq̄ ipa frāgit fluctus veniētes:
q̄ frangat ab eis: ſic ⁊ eccl'ie dei pullulātes
per totum orbem terrarū paſſe ſunt ꝑſecu-
tōnes: vndiq̄ frementū infidelū. Et ecce
ſtant inſule ⁊ iā placatū eſt mare: iocūdent
Alia lr̃a. inſule multe. **Nubes ⁊ caligo ī cir-**
ʈ corect.o. **cuitu eiꝰ: iuſticia ⁊ iudiciū ᵗdirectio**
ſedis eius. Quibus nubes ⁊ caligo ī cir
cuitu eiꝰ? Quibꝰ iuſticia ⁊ iudiciū directio
ſedis eius? Nubes ⁊ caligo impijs qui eū
nō intellexerūt: iuſticia ⁊ iudiciū fidelibꝰ q̄
in eū crediderūt. Illi eñ ꝑ ſupbiā nō vide
rūt: illi ꝑ humilitatē dirigi meruerūt. Audi
nubes ⁊ nebulā: et audi iuſticiā et iudiciū:
Ipe dn̄s ait: In iudiciū ego in hūc mūdū
veni: vt qui nō vident videant: ⁊ qui vidēt
ceci fiant. Quid eſt qui vident ceci fiant?
Qui ſibi videre vident: qui ſe ſapiētes pu-
tant: qui nō ſibi arbitrant neceſſariā medi-
cinā: ipſi ceci fiant: ipſi nō intelligant. Qui
autē nō vident videāt: qui cecitatem cōfi-
tent: illumiari mereant. Sic ergo in circui-
tu eius nubes: ⁊ caligo his qui eum nō co-
gnouerūt: cōfitentibus aūt ⁊ humiliantibꝰ
ſe iuſticia ⁊ iudiciū directio ſedis eius. Se-
dem eius dicit eos ipos qui in eū credide-
runt. De ipis eñ ſibi fecit ſedem: qꝫ in eis
ſedet ſapiētia. Filius eñ dei: ſapiētia dei ē.
Audiuimus autē ex alia ſcriptura: magnū
huiꝰ intelligentie documentū. Anima iuſti
ſedes ſapiētie. Ergo qꝫ iſti facti ſunt iuſti q̄
in eum crediderunt: iuſtificati ex fide facti
ſunt ſedes ipius: ſedet in ipſis iudicans ex
ipis ⁊ dirigens eos. Quare? Quia māſue-
tos inuenit veluti iumēta mitia nō recalci-
trantia: non collū ſupbum aduerſus iugū
eius excutientia: nō flagellū eius recuſan-
tia. Facta ſunt iumēta eius bona: manſue-
ta: et meruerūt quod dictū eſt in alio pſal-
mo: Diriget mites in iudicio: docebit man
ſuetos vias ſuas: Propterea ḡ illis nubes
⁊ caligo: quia nō ſunt recti: manſuetis au-
tem iuſticia ⁊ iudicium directio ſedis eius.
Ignis ante eum ᵗpreibit: ⁊ inflā Alia lr̃a.
mauit in circuitu inimicos eiꝰ. De ʈ pcedet.
quo igne dicit fratres: Ignis ante eum pre
ibit: et inflāmabit ī circuitu inimicos eius?
Nō arbitror de illo igne dici in quē mitten
di ſunt impij illa vltima iudicij ſentētia: q̄-
bus ad ſiniſtrā ſepatis: ſicut in euāgelio le-
ctum meminimꝰ dicturus eſt: Ite in ignem
eternū: qui ꝑparatus eſt diabolo ⁊ angelis
eius: nō puto de illo igne dici. Un̄ hoc nō
puto? Quia de quodā igne dicit: qui ꝓibit
ante illū anteq̄ veniat ad iudiciū. Dictū
eſt eñ ꝓire ignem ⁊ inflāmare ī circuitu: id
eſt ꝑ totum orbem terrarū inimicos eiꝰ. Il-
le ignis poſt eiꝰ aduentū erit: iſte aūt ignis
ante eum preibit. Quis eſt ergo iſte ignis?
Poſſumus eum accipere in pena malorū:
poſſumus in ſalute redemptorū. In pena
malorū quomodo? Quia cum predicaret
chriſtus: irate ſunt gētes: ⁊ cōmouerūt ꝑſe-
cutionem: que ira ignis fuit magis cōſum-
mens eos qui ꝑſequebant: q̄ eos quos ꝑ-
ſequebant. Cum eñ videmus duos: vnū
iraſcentē: alterū patiēter ferentē: quis eorū
ardeat: veſtrū ē iudicare: Poteſtis ī gene-
re hūano tale expectaculū ꝯtueri. Ponite
vob̄ an̄ oculos hoiem iniquū: cōmotū aīo:
trucē vultu: flāmantibꝰ oculis: ſcintillātibꝰ
verbis: ferri ī homis necē: in depdationē: ī
iniurias: in cōtumelias: nō ſe cape: nō ſe te
nere: alterū patiēter excipientē v̄ba ac pla-
gas: quicq̄d ille inferre voluerit: et ꝑcutiēti
maxillā parantē alterā: cū videris hinc fu-
rias: inde lenitatē: hinc irā: inde patientiā:
hinc flāmas: inde tolerantiā: dubitas pro-
nūciare q̄s eorū ardeat penāq̄ patiat? Ille
ne cuius corpus vexat: an cuiꝰ aīa vexat?
Proptea ⁊ eſaias ꝓpha dixit: Et nūc ignis
aduerſarios comedet. Quid ē ⁊ nūc? An̄-
q̄ veniat dies ille iudicij magnꝰ iā furore
ſuo ardent: qui poſtea ſupplicio ſempiterni
illiꝰ ignis arſuri ſunt: Niſi forte putatis fra
tres mei: qꝫ iniuſticia que ꝓcedit ex homīe
ad ledendū alterū hominē: illi ad quē ꝓce
dit nocet: et illi de quo procedit nō nocet.
Unde fieri poteſt? Aliqñ facula ardēs ap-
ponitur ad lignum humidū ⁊ viride: ⁊ non
illud incendit: ipa tñ ardet: ſic ⁊ inimicus
tuus. Si quis forte exiſtit iniuſtus qui tibi
moliat inſidias: vel preparat aliquā mole-
ſtiam: iniuſtus eſt. Tu ſi viride lignum fue
ris: id eſt ſi ſucco ſpirituali vigens ⁊ virens

flammis inimicitiaꝝ reſtiteris orādo ꝓ illo q̇ te ꝑſequit̃: ille ardet: tu manes integer: et iniuſticia illi⁹ illi nocet: tibi nihil nocet: niſi forte putas: q꞉ nocet tibi ſi corpi tuo aliq̇d fecerit: ⁊ aīa patiēs et incorrupta ad deum coronāda peruenerit: ſequēs exemplū dn̄i ſui: qui pati maluit a iudeis: ⁊ q̇ poterat nō mori mortuus eſt: q꞉ ⁊ qui poterat nō naſci nat⁹ eſt. Tu eñ cōditiōe nat⁹ es: ille volūtate: tu cōditiōe moreris: ille miſericordia. Quō ḡ illi nihil nocuerūt iudei: ſic nec tibi quiſq̄ ꝑſecutor inimicus: ſi tu elegeris eſſe mēbrū capitis illi⁹. Ecce intellexim⁹ ignem añ eū ꝑeuntē: id eſt hoc tp̄e intelligendū in penā quādā infideliū iniquoꝝ: intelligam⁹ ignē ſi poſſumus: ⁊ in ſalutē redēptoꝝ. Ita eñ ꝓpoſueram⁹. Idē ipe dn̄s ait: Ignem veni mittere in terrā. Sic ignē quō gladiū. Nā ⁊ q̇dā loco ait: nō ſe veniſſe pacē mittere i t̃rā: ſ; gladiū. Gladiū ad ſeꝑatiōē: ignē ad vſtionē: ſed vtrūq̄ ſalubre: q꞉ et gladi⁹ vbi ipius ſalubrit̃ nos ſeꝑauit a cōſuetudine mala. Gladiū eñ attulit ⁊ ſeꝑauit vnūquēq̄ fideliū: aut a patre ſuo q̇ i chriſtū nō crediderat: aut a matre ſua infideli: aut certe ſi de parētib⁹ chriſtianis natus ē: ſaltē a ꝓgenie ſua ꝑore. Nemo eñ noſtrū nō aut auū: aut ꝓauū: aut aliquā antiquā originē in gentib⁹ habuit: ⁊ i illa execrabili deo infidelitate ſeꝑati ſum⁹ ab eo qḋ eram⁹: ſ; gladi⁹ interceſſit ſecernēs nō interficiēs. Hoc mō ⁊ ignis. Ignē veni mittere i terrā: exarſerūt homīes credētes i eū: acceperūt flammā caritatis: ꝓpterea ⁊ ipe ſpūſſanct⁹ cum miſſus eſſet ap̄lis: ſic apparuit: Viſe ſūt illis inq̇t lingue diuiſe velut ignis: qui ⁊ inſedit ſup vnūquēq̄ illoꝝ. Iſto igne inflāmati ceperūt ire ꝑ mūdū: ⁊ inflāmare: ⁊ incēdere i circuitu inimicos ei⁹. Quos inimicos ei⁹? Qui deſerto deo a quo facti erāt: adorabāt ſimulachra q̄ fecerāt. Ipi incēdebāt̃: ſi mali erāt ad ꝯſūptiōē: ſi boni erāt ad reꝑatōē: aut ipe incēdebat̃ qui nolebat credere illo igne: audito verbo dei fact⁹ peior: inuidia ſua exuſtus atq̄ ꝯſūptus: aut ſi cōuerteret̃ ⁊ crederet: nec ſic in illo nihil arſiſſet. Arſerat eñ fenū: vt purgaret̃ aurū. Aurū fides eſt: fenum carnalis cōcupiſcētia eſt. Oīs caro fenū Eſaias dicit: ⁊ oīs honor carnis vt flos feni. Quicq̇d eſt ḡ in homīe carnali appetēs vana ⁊ ſecularia fenū ē. Qm̄ multi forte ⁊ frēs nr̄i ierūt ad theatrꝝ: feno ducti ſūt. Nōne optādus ē illis iſte ignis: vt fenū ardeat ⁊ aurū purget̃? Qḋ eñ illis ineſt fidei

feno ꝓmitur. Bonū ē ḡ eis ardere ſcō igne vt feno cōſumpto ſplēdeat ꝑcioſum qḋ redemit chriſt⁹. Ergo ignis añ eū ꝓibit: ⁊ inflāmabit i circuitu inimicos ei⁹. Sūt q̇ ſalubriter arſerūt: hodie fideles ei⁹ ſunt: inimici ei⁹ erāt: ⁊ nūc iā fideles ei⁹ ſunt. Queris inimicos: nō ſūt: cōſumpti ſūt: arſerūt. Caritas cōſumpſit i eis qḋ ꝑſeq̄bat̃ chriſtū: et purgauit i eis qḋ crederet i chriſtū. Et inflāmauit i circuitu inimicos ei⁹. †Apparuerūt fulgura eius orbi terre: Alia lr̄a. † Alluxerūt. Magna exultatio. Nōne videm⁹? Nōne manifeſtū eſt? Apparuerunt fulgura eius orbi t̃re: inflāmati ſūt inimici: incēſi ſūt inimici: arſit quicq̇d ꝯdicebat: ⁊ apparuerūt fulgura ei⁹ orbi terre. Quō apparuerūt? Vt iam crederent. Vñ fulgura? De nubib⁹. Que ſūt nubes dei? Predicatores veritatis. Vides aūt nubē in celo: nebuloſam: obſcurā: ⁊ habet intus: neſcio q̇d latens. Si coruſcat de nube: emicat ſplēdor. Ex eo ipo qḋ cōtemnebas inde exiliuit qḋ expaueſcas. Miſit ḡ dn̄s nr̄ Ieſus chriſt⁹ ap̄los ſuos: ꝑdicatores factos velut nubes: videbant̃ hoīes ⁊ ꝯtēnebant̃: quō vident̃ nubes ⁊ cōtemnūtur: anteq̄ de eis exiliat qḋ mireri. Erāt eñ illi ꝓmi homīes carnē portātes infirmi: deinde idiote: indocti: ignobiles: ſed erat i illis qḋ fulguraret: erat in illis qḋ coruſcaret. Accedebat Petr⁹ hō piſcator orabat: ⁊ ſurgebat mortuus. Forma hūana nubes erat: ſplēdor miraculi coruſcatio erat. Sic in verbis: ſic in factis: cum miranda dicūt: ⁊ miranda faciunt: Apparuerunt fulgura eius orbi terre. Vidit ⁊ cōmota ē terra. Si eñ nō ē verū: ſi nō tota terra iā chriſtiana clamat amen: cōmota fulgoribus de illis nubibus erūpentibus: Vidit ⁊ cōmota eſt terra. ¶ Montes fluxerūt ſicut cera a facie domini: Qui ſunt montes? Superbi. Omnis altitudo extollens ſe aduerſus deum: factis chriſti et chriſtianorū cōtremuit: ſuccubuit. Et quando dico qḋ dictū eſt: fluxit: melius verbū inueniri non pōt. Mōtes fluxerūt a facie dn̄i velut cera. Vbi ē altitudo poteſtatū? Vbi duricia infideliū? Montes fluxerūt ſic cera a facie domini. Ignis eis fuit dn̄s: illi añ faciē ei⁹ ſicut cera fluxerūt: tādiu duri donec ignis ille admoueret̃. Complanata eſt omnis altitudo mō blaſphemare chriſtū nō audet: ⁊ paganus nō in eū credit: nō eum tñ blaſphemat: ⁊ ſi nōdū factus eſt viuus lapis: tamen victus eſt durus mons. Montes

fluxerūt ſicut cera a facie dn̄i. A facie do
mini oīs terra. Nō iudeorū tm̄: ſ; ⁊ gen
tiū: ſicut dicit aplꝯ: Nō eīn eſt iudeoꝝ tm̄
deus: ſed ⁊ gentiū. Dn̄s ergo vniuerſe ter-
re: dn̄s Jeſus chriſtus in iudea natus: ſed
nō iudee tm̄ natus: qui anteq̄ natꝰ omnes
fecit: ⁊ qui oēs fecerat: omnes refecit. A fa
cie dn̄i omnis terra. Annūciauerunt
celi iuſticiā eius: ⁊ viderūt omnes
populi gloriā eius. Qui celi annūcia-
uerūt? Celi enarrāt gloriā dei. Qui ſunt ce
li? Qui facti ſunt ſedes ipſius. Quō eīn i ce
lis ſedet deus: ſic ſedet in aplīs: ſic ſedet in
ꝑdicatoribꝰ euāgelij. Et tu ſi vis: celū eris.
Si vis eſſe celū: purga de corde tuo terrā.
Si terrenas cōcupiſcētias nō habueris: et
nō fruſtra reſpōderis: ſurſum te hr̄e cor: ce
lū eris. Si reſurrexiſtis cū chriſto: fidelibꝰ
aplꝯ loquit̄: que ſurſum ſunt querite: vbi
chriſtus ē in dextera dei ſedēs: que ſurſum
ſunt ſapite: nō que ſup terrā. Cepiſti ſapere
q̄ ſurſum ſunt: ⁊ nō q̄ ſup terrā ſūt: nōne fa-
ctus es celū? Carnē portas: ⁊ corde iā celū
es. Conuerſatio eīn tua in celis erit. Talis
annūcias ⁊ tu chriſtū. Quis eīn fideliū ta-
cet chriſtū? Intēdat caritas veſtra: putatis
q: nos ſoli ſtantes h̄ annūciamꝰ chriſtū: et
vos nō annūciatis? Vn̄ ad nos veniūt chri
ſtiani: volētes eſſe quos nunq̄ vidimꝰ: q̄s
nō nouimꝰ: quibus nunq̄ ꝑdicauimꝰ? An
forte crediderūt nullo nūciante? Aplꝯ di
cit: Quō credēt quē nō audierūt? Quō au
dient ſine ꝑdicāte? Ergo tota eccl̄ia ꝑdicat
chriſtū: ⁊ annūciant celi iuſticiā ipſius: quia
omnes fideles quibus cura eſt lucrari deo
eos q̄ nōdū crediderūt: ⁊ faciūt hoc ex ca
ritate: celi ſunt. Intonat de illis deꝰ iudicij
ſui terrorē: ⁊ tremit q̄ infidelis erat: ⁊ paueſ
cit ⁊ credit. Oſtendite homibꝰ quid potuit
chriſtꝰ ꝑ totū orbē terrarū: loquendo eis et
adducēdo eos ad amandū chriſtū. Quāti
eīn hodie adduxerūt amicos ſuos: aut ad
panthomimū: aut ad corauleꝫ? Quare niſi
amando illū? Et vos amate chriſtū. Tāta
eīn ſpectacula ꝑbuit: in quo nemo pōt di-
cere aliq̄d ſe rephenſiōis inuenire illū q̄ vi-
cit ſeculū. Nā ⁊ aliquādo quē amat quiſq̄
in theatro: vincit̄ in illo. Nemo vere vincit̄
in chriſto: nō eſt de quo erubeſcere: Arripi
te: adducite: attrahite quos poteſtis: ſecu-
ri eſtote: ad eum adducitis. q̄ non diſplicet
videntibꝰ: ⁊ rogate illum vt illumīet eos: ⁊
bene expectēt. Annūciauerūt celi iuſticiā
eiꝰ: ⁊ viderūt oēs ppl̄i gloriā eius. Cō-
fundant̄ oēs qui adorāt ſculptilia?
Nōne factū eſt? Nōne cōfuſi ſunt? Nonne
quotidie cōfundunt̄? Sculptilia eīn ſunt:
manufacta idola. Quare iam cōfundunt̄
omnes q̄ adorāt ſculptilia? Quia viderūt
oēs ppl̄i gloriā eiꝰ. Iaꝫ oēs ppl̄i gloriā chri-
ſti ꝯfitent̄: Erubeſcāt q̄ adorāt lapides: q̄a
lapides illi mortui erāt: nos viuū lapidem
inuenimꝰ: imo lapides illi nunq̄ vixerunt:
vt nec mortui dicant̄. Lapis aūt noſter vi-
uus eſt: ⁊ ſemꝑ vixit apud patrē: ⁊ ꝓ nobis
mortuus reuixit: ⁊ mō viuit: ⁊ mors ei vltra
nō dn̄abit̄. Hāc gloriā ipſius cognouerunt
ppl̄i: dimittūt templa: currunt ad eccleſias.
Cōfundant̄ oēs qui adorāt ſculptilia. Ad
huc querūt adorare ſculptilia: noluerūt de-
ſerere idola: deſerti ſunt ab idolis. Confun Alia lr̄a.
dant̄ oēs q̄ adorāt ſculptilia. †Qui glo- †Et
riant̄ in ſimulachris ſuis. Sed exti-
tit: neſcio q̄s diſputator: q̄ doctus ſibi vide
bat̄: ⁊ ait: Nō ego illū lapidē colo: nec illō
ſimulachrū: qđ ē ſine ſenſu: Nō eīn ꝓpheta
vr̄ potuit noſſe: q: ocl'os habēt ⁊ nō vidēt:
⁊ ego neſcio: q: illud ſimulachrū: nec aīam
habet: nec videt oculis: nec audit auribꝰ.
Nō ergo illud colo: ſed adoro qđ video: et
ſeruio ei quē nō video. Quis ē iſte? Numē
quoddā inq̄t inuiſibile qđ ꝑſidet illi ſimula
chro. Hoc mō reddēdo rōnem de ſimula-
chris ſuis deſerti ſibi vident̄: q: nō colunt
idola: ⁊ colūt demonia. Eteni fratres ſicut
dicit aplꝯ: que imolant gentes: demonijs
imolant: ⁊ non deo. Nolo vos inq̄t ſocios
fieri demoniorum: naꝫ ſcimus: q: nihil eſt
idolum: Ipſe hoc dicit apl̄s: ſcimꝰ: q: nihil
eſt idolū; ſed q̄ imolant gentes: demonijs
imolant: ⁊ nō deo. Dixit: nolo vos fieri ſo-
cios demonioꝝ. Non ḡ hinc ſe excuſent: q:
q̄ſi idolis inſenſatis dediti nō ſūt: demonijs
magis dediti ſūt: qđ ē ꝑiculoſius. Nā ſi tm̄
idola colerēt: ſicut eos nō adiuuarēt: ita il-
lis nihil nocerēt. Si autē adores et ſeruias
demonibꝰ: erūt dn̄i tui. Et qui erūt domini
tui? Inuidi tui: libertati tue neceſſe ē iuide-
ant: ſemꝑ te velint poſſidere: ſemꝑ talē fa-
cere qualē poſſint ſecū trahere. Eſt eīn inſi-
ta maliuolētia quedā ⁊ ꝑnicies nocēdi iſtis
malis ſpiritibꝰ: gaudēt de malo hoim: ⁊ de
fallacia noſtra: ſi nos fefellerit paſcunt̄. Et
q̄d querūt? Non quibꝰ ineternū dn̄ent̄. ſed
cū quibꝰ ineternū dānent̄: Quō ſolet mali-
uolus latro nomiare inocentē. Nūquid ſi
fuerit vnus incenſus: minꝰ ardet ſi duo ar-
deant? Minꝰ morit̄ ſi duo moriant̄? Pena

illi nō minuit̄: ſed maliuolentia paſcit̄: me
cum moriat̄: nō ſe minus moriturū dicēs:
ſed ſolatiū habet malū alterius. Talis eſt
diabolus: ſeducere vult illos q̄ cū illo pu-
niant̄. Et qꝛ non poteſt fallere iudicē deū:
nō eni noiat apud illū innocentē: vera cri
mina volēs habere que obijciat: pctā per-
ſuadet. Ecce quales dn̄os ſibi faciūt q̄ co
lunt demonia. Que eni imolāt gentes: de
monijs imolant: ꝛ nō deo. Nolo vos ſoci-
os fieri demoniorꝝ. Nos aūt qualē deū ha
bem⁹? Audite q̄d ſeq̄t̄. Cū eni dixiſſet: cō-
fundant̄ q̄ adorāt ſculptilia: addidit ꝛ qui
gloriant̄ in ſimulachris ſuis: ne exiſterent
quaſi reddētes rationē de ſimulachris et
dicerēt: nō lapides ſed numina colimus:
Que numina colis? Dic mihi demōia co-
lis: an ſpiritus bonos: quales ſūt angeli?
Sūt eni angeli ſancti: ꝛ ſūt ſpiritus mali-
gni. Ego dico qꝛ in tēplis tuis nō colunt̄
niſi ſpirit⁹ maligni: qui ſibi exigunt ſupbe
ſacrificiū: ꝛ volūt ſe coli tanq̄ deos. Ma
ligni ſūt: ſupbi ſūt. Tales ſūt etiā homies
nō boni: qui ſuā gloriā querūt: ꝛ dei gloriā
cōtemnūt. Hoies aūt ſctōs attēdite q̄ ſūt
ſimiles angelis. Cū inueneris hoiem ali-
quē ſctū: ſeruū dei: ſi volueris illū colere
ꝛ adorare ꝓ deo: ꝓhibet te. Non vult ſibi
arrogare honorē dei: nō vult tibi eſſe pro
deo: ſed tecū eſſe ſub deo. Fecerūt h̄ Apo
ſtoli ſancti: Paulus et Barnabas: pre-
dicabāt verbū dei in lycaonia. Miracula
cū feciſſent lycaonie: ciues eiuſdē regiōis
adduxerūt victimas: ꝛ voluerūt illis ſacri
ficare dicētes Barnabā Iouē: ꝛ Paulū
Mercuriū. Illi nō ſūt delectati. An forte
ideo ſibi imolari noluerunt: qꝛ demonib⁹
ſe cōpari execrati ſunt? Nō: ſed qꝛ honorē
diuinū exhiberi hoib⁹ horruerunt: verba
ipſorꝝ indicāt: nō ſuſpicamur. Sequit̄ eni
lectio libri eiuſdē: ꝛ dic quō moti ſūt. Tūc
Paulus ꝛ Barnabas cōſciderunt veſti-
menta ſua ꝛ dixerūt: Viri frēs quid facit̄?
Et nos hoies ſum⁹ paſſibiles ſimiles vo-
bis. Intēdite ergo quō hoies boni ꝓhibēt
eos qui illos volūt colere tāq̄ deos: ꝛ vo-
lūt poti⁹ vt de⁹ vnus colat̄: deus vn⁹ ado-
ret̄: deo vni ſacrificiū offerat̄: nō ſibi. Sic
ꝛ oēs ſancti vel angeli illi⁹ gloriā querunt
quē diligūt. Ad eius cultū: ad ei⁹ oratio-
nem: ad ei⁹ cōtemplationē: oēs quos dili-
gunt rape ꝛ inflāmare ſtudēt: ipm illis an-
nūciant nō ſe: qm̄ angeli ſūt. Et qꝛ milites
ſūt: nō norūt gl'iam querere niſi impatoris
ſui: ſi aūt gloriā ſuā q̄ſierit: vt tyrāni dānā
tur. Talis extitit diabolus ꝛ demonia: id
eſt angeli eius: arrogauit ſibi honorē di-
uinū ꝛ oib⁹ demonijs: ꝛ impleuit tēpla pa-
ganorꝝ: ꝛ pſuaſit ſimlachra: pſuaſit illa ſa-
crificia offerri ſibi. Nō meli⁹ erat: vt ange-
los ſanctos q̄ vt demones colerent? Re-
ſpōdent: nō colim⁹ mala demonia: ange-
los quos dicitis ipſos ꝛ nos colim⁹: virtu
tes dei magni ꝛ miſteria dei magni. Uti-
nam ipſos colere velletis: facile ab ipſis
diſceretis: nō illos colere. Audite angelū
doctorē. Docebat quēdā diſcipulū chri
ſti: ꝛ oſtēdebat illi multa miracula in apo-
calypſi Iohis. Ille aūt quodā ſibi demō-
ſtrato miraculo viſionis expauit: ꝛ miſit ſe
ad pedes angeli. Et ille angelus q̄ nō q̄re-
bat niſi gloriā dn̄i ſui: ſurge q̄d facis inq̄t:
Illū adora: nā ego cōſeru⁹ tuus ſum: ꝛ fra
trū tuorꝝ. Quid ḡ frēs mei? Nemo dicat
timeo ne iraſcat̄ mihi āgelus: ſi nō illū co-
lo ꝓ deo meo. Tūc tibi iraſcit̄: qn̄ ipm co-
lere volueris. Bon⁹ eſt enim ꝛ deū amat.
Quō eni demones iraſcunt̄: ſi nō colant̄:
ſic angeli indignant̄: ſi ꝓ deo colant̄. Sꝫ
ne forte dicat ſibi cor infirmū: cor trepidū:
ergo ſi iraſcant̄ demonia: qꝛ nō colunt̄: ti-
meo offendere demonia. Quid tibi factu-
rus eſt: vel princeps ipſorꝝ diabol⁹? Si poſ
ſet aliq̄d: null⁹ noſtrorꝝ remaneret. Nōne
quotidie tāta in illo dicunt̄ ore chriſtiano
rū: ꝛ creſcit ſeges chriſtianorꝝ? Qn̄ iraſcer̄
nequiſſimo ſeruo tuo: hoc nomē illi impo-
nis: ſathanas diabole: hoc illi dicis. For-
taſſe in hoc erras: qꝛ homini hoc dicis ꝛ i-
moderata ira raperis: ad cōiciandā ima
ginē dei: ꝛ tn̄ hoc eligis qđ ei dicas qđ val
de deteſtans. Si poſſet ille nō ſe vindica-
ret? Sꝫ nō ꝑmittit̄: ꝛ tātū facit quātū ꝑmit
tit̄. Nā ꝛ Iob tēptare voluit: ꝛ nō niſi po-
teſtatē queſiuit: ꝛ nihil faceret niſi ptātem
accepiſſet. Quare ergo nō ſecurus ado-
ras deū: quo nolente nemo tibi nocet: ꝛ q̄ ꝑ
mittente emēdari nō euerteris? Si eni pla
cuerit dn̄o deo tuo ꝑmittere vt aliq̄s hō
tibi noceat: aut aliquis ſpūs tibi noceat:
emēdauit te vt clames ad eū: Emēdans
emendauit me dn̄s: et morti non tradidit
me. Ergo cōfundant̄ oēs qui adorāt ſcul-
ptilia: qui gloriantur in ſimulachris ſuis.
¶ Adorate eum oēs angeli ei⁹. Di-
ſcāt pagani adorare deū. Angelos volūt
adorare: angelos imitent̄: ꝛ illū adorent q̄
ab angelis adorat̄. Adorate eū oēs ange-

li eius. Adoret angelus ille qui miſſus eſt
ad Corneliū. Nā cū adorās Corneliꝰ mi-
ſit ad Petrū adorare chriſtū dn̄m Petri:
⁊ ipſe cōſeruꝰ Petri: Adorate eū oēs an-
geli eius. **Audiuit ⁊ iocūdata eſt ſy-
on.** Quid audiuit ſyon? Quia adorāt eū
omnes angeli eiꝰ. Quid audiuit ſyon? Ec
ce quid audiuit: Annūciauerūt celi iuſtici
am eius: ⁊ viderūt omnes ppl'i gloriā eius:
Cōfundant oēs qui adorāt ſculptilia: ⁊ q̇
gloriant in ſimulachris ſuis. Eteni eccl'ia
necdū erat in gentibꝰ: in iudea crediderāt
ex iudeis: ⁊ putabāt ipſi iudei qui credide
rant ſolos ſe ptinere ad chriſtū. Miſſi ſūt
apl'i ad gentes: p̄dicatū eſt Cornelio: cre-
didit Corneliꝰ baptizatꝰ eſt: baptizati ſūt
⁊ illi qui cū Cornelio erāt. Sꝫ vt baptiza-
rent: quid factū eſt ſcitis: nō quidē hucuſ-
q̄ puenit lector: ſed tn̄ aliqui recordātur:
⁊ qui nō recordant audiāt a me breuiter.
Miſſus ē angelus ad Corneliū: angelus
Corneliū miſit ad Petꝝ: Petrꝰ venit ad
Corneliū. Et q2 de gentibꝰ erat Corneliꝰ:
⁊ ipſe ⁊ qui cū eo erāt: non erant circūciſi.
Ne dubitarēt ergo illi tradere euāgelium
nō circūciſis ātequ baptizaret ipe Corne-
lius ⁊ illi qui cū eo erant: venit ſpirituſſan
ctus ⁊ impleuit illos: ⁊ ceperūt loqui lin-
guis. In nullū aūt ceciderat ſpūſſanctus:
niſi q̇ fuerat baptizatꝰ: in iſtos aūt ante ba
ptiſmū cecidit. Poſſet eni Petrꝰ dubita-
re vtrū incircūciſos baptizaret: venit ſpiri
tuſſanctꝰ: ceperūt loqui linguis. Donatū
eſt donū inuiſibile: ⁊ tulit dubitationeꝫ de
ſacramēto viſibili: ⁊ baptizati ſunt omneſ.
Et habes ſcriptū: Audierūt aūt Apl'i: ⁊ q̇
erāt in iudea fratres: qm̄ ⁊ gentes recepe-
runt verbū dei: ⁊ benedicebant deū. Hoc
eſt quod hic cōmemorat: audiuit ⁊ iocun-
data eſt ſyon. **Et exultauerūt filie
iude:** Quid audiuit: ⁊ iocūdata eſt ſyon?
Quia receperūt gētes verbū dei. Unꝰ pa-
ries venerat: ſed angulus nōdū erat. Sy-
on ipſa eccleſia que erat ī iudea ꝓprie hic
noīata eſt. Audiuit ⁊ iocūdata eſt ſyon: et
exultauerūt filie iude. Sic ſcriptū eſt: audi-
erūt Apl'i: ⁊ qui erant in iudea fratres. Ui
dete ſyon: exultauerūt filie iude. Quid au
dierūt? Quia ⁊ gētes receperūt verbū dei.
Ubi illud dixit iſte pſalmuſ: Annūciaue-
rūt celi iuſticiā eius: ⁊ viderūt oēs populi
gloriā eius. Et q2 gētes crediderūt a quibꝰ
colebant idola: ſecutꝰ ait: Cōfundant oēs
qui adorāt ſculptilia: qui gloriant in ſimu
lachris ſuis: Audiuit ⁊ iocūdata ē ſyō: et
exultauerūt filie iude. Poſtea quidem de
circūciſis calūniari voluerūt Petro: ⁊ di-
xerūt illi: Quare intraſti ad gētes ⁊ incir-
cūciſos: ⁊ mādu caſti cū eiſ? Ille aūt reddi
dit eis ratione: quō cū oraret demōſtratuſ
eſt illi diſcꝰ pendens quattuor lineis: Di-
ſcus ille habebat oīa animalia: ⁊ ſignifica
bat omnes gētes. Jō aūt quattuor lineis
pendebat: quia quattuor ptes ſunt orbis
vn̄ futuri populi erāt: ⁊ ideo quattuor euā
gelia p̄dicabāt chriſtū: vt gratia ipſius ad
omnes quattuor ptes orbis ptinere intelli
gatur. Quia ergo tale viſum demōſtratuꝫ
fuerat Petro: indicauit illis omnia: quo-
modo credidit Cornelius: q2 priuſq̄ ba-
ptizaret homo gentilis ſuꝑuenit ſuꝑ eum
ſpirituſſanctꝰ. Hec cū audiſſent tacuerūt:
⁊ magnificauerūt deū dicētes: Utiq̄ ⁊ gē
tibus deus penitentiā ad vitaꝫ dedit. Ec-
ce audiuit ⁊ iocūdata eſt ſyon: ⁊ exultaue-
rūt filie iude. **Propter iudicia tua do
mine.** Que iudicia? Quia nō eſt pſona-
rum acceptor deus. Nāq̄ ipſe Petrꝰ cuꝫ
vidiſſet Corneliū cēturionē: ⁊ eos qui cuꝫ
illo erāt adimpletos ſpirituſancto: excla-
mauit ⁊ ait. In veritate cōprehēdo: quia
nō eſt pſonarū acceptor deus. Ergo exul-
tauerūt filie iude ꝓpt̄ iudicia tua domine.
Quid eſt propter iudicia tua? Quia in
omni gēte ⁊ in omni populo: quicunq̄ illi
ſeruierit acceptus eſt illi: q2 nō iudeoꝝ deꝰ
tm̄: ſed ⁊ gentiū. Uidete ſi hoc non eſt vn̄
exultauerūt filie iude. Et exultauerūt filie
iude ꝓpter iudicia tua dn̄e. **Qm̄ tu
es dn̄s altiſſimus ſuꝑ omnē terrā.**
Nō ſuꝑ ſolā iudeā: nō ſuꝑ ſolam hieruſa-
lem: nō ſuꝑ ſolā ſyon: ſed ſuꝑ omnē terrā.
Huic vniuerſe terre iudicia dei viguerūt:
vt vndiq̄ ppl'os cōuocaret: quibꝰ nō com
municāt qui ſe p̄diderūt: nec audiunt p̄di-
ctum nec vidēt impletū. Qm̄ tu es dn̄s al
tiſſimꝰ ſuꝑ oēm terrā. **Nimis exaltatꝰ
es ſuꝑ oēs deos.** Quid eſt nimis? Nā
de chriſto dicit. Quid eſt ergo nimis: niſi
vt intelligat equalis patri? Quid eſt ſuper
oēs deos? Qui ſūt? Idola: nō hn̄t ſenſuꝫ:
nō habēt vitā. Demonia habēt ſenſū: hn̄t
vitā: ſed mala ſūt. Quid magnū eſt: q2 ex
altatus eſt chriſtus ſuꝑ idola: exaltatꝰ eſt
ſuꝑ demonia? Sed nec hoc valde magnū
eſt. Demonia quidē dij gentiū: ſed ille ni-
mis exaltatus eſt ſuꝑ oēs deos. Et hoīes
dicti ſūt dij: Ego dixi, dij eſtis: ⁊ filij altiſſi

Pſalla ira. Pietata.

mi omnes. Item ſcriptū eſt: Deus ſtetit in
ſynagoga deorū: in medio aūt deos diſcer
nens. Sup̄ oēs homines exaltatus eſt Je
ſus chriſtus dn̄s noſter: nec tn̄ ſup̄ idola:
nec tn̄ ſup̄ demonia: ſed ſup̄ omnes hoīeſ
iuſtos. Et hoc parū eſt: ſup̄ omnes etiā an
gelos. Nā vn̄ eſt: Adorate eū omnes an-
geli eius: Nimis exaltatꝰ eſt ſup̄ omnes de
os. Quid ergo facimꝰ omnes qui ad illuꝫ
cōuenimus: ad eū qui nimis exaltatus eſt
ſup̄ omnes deos? Breue p̄ceptū nobis de
dit. ¶ **Qui diligitis dominū odite**
†malignū: Nō eſt dignus chriſtꝰ cū quo
diligas auariciā. Amas illū: debes odiſſe
quod odit. Homo eſt inimicus tuus: hoc
eſt quod tu: creati eſtis ab vno creatore in
vna cōditione: ⁊ tn̄ ſi filius tuus loquatur
cū inimico tuo: ⁊ veniat ad domuꝫ inimici
tui: ⁊ aſſiduas collocutiōes habeat cū illo:
exhereditare illū vis: q2 loquit̄ cū inimico
tuo. Et quō? Quā iuſtā vocem videris ti-
bi habere? Amicus es inimici mei: ⁊ querit
aliquid de re mea. Ergo attende. Diligis
chriſtū: īimica eſt chriſti auaricia: Quare
cum ea loqueris? Nō dico loqueris cuꝫ il-
la: quare illi ſeruis? Nā multa iubet chriſtꝰ
⁊ nō facis: iubet ipſa ⁊ facis. Jubet chriſtꝰ vt
veſtias pauperē: ⁊ nō facis: iubet ipa auari
cia vt facias fraudē: ⁊ hoc potiuſ facis. Si
hec ita ſūt: ſi talis es: noli tibi multū ꝓmit-
tere hereditatē chriſti. Sꝫ dicis: diligo chri
ſtum: Qui diligitis dn̄m odite malignuꝫ.
Hinc apparet te diligere qd̄ bonū eſt: ſi in
uentus fueris odiſſe qd̄ malū eſt. Qui dili
gitis dn̄m odite malignū. Sꝫ cū ceperimꝰ
odiſſe malignū: ſubſequētur ꝑſecutiones.
Odimꝰ malignū: dicit nobis aliq̄s ꝑſecu-
tor: fac fraudē: dicit nobis: adora idoluꝫ:
dicit nobis: thus pone demonijs: ſed nos
audiuimus: qui diligitis dn̄m odite mali-
gnum. Audiuimꝰ quidē: ſed ſi nō fecerimꝰ
ſeuit ille. Uſq̄ quo ſeuit? Quid eſt ablatu-
rus? Reſpōde: quare chriſtianus es: ꝓpt̄
eternā hereditatē: an ꝓpter terrenā felici-
tateꝫ? Interroga fidē tuā: pone in cataſta
ꝯſcie aīaꝫ tuā: torque teipꝫ timore iudicij:
rn̄de cui crediderit: q̄re crediderit. Dicit mi
hi: in chriſtum credidi. Quid tibi ꝓmiſit
chriſtuſ: niſi qd̄ oſtēdit in ſe? Quid oſtēdit
in ſe? Mortuus eſt: ⁊ reſurrexit: aſcēdit in
celū. Uis ſequi? Imitare paſſionem: expe
cta ꝓmiſſionē. Quid ergo tibi ablaturꝰ eſt
ſeuiēs cū ceperit odiſſe malignū? Qui dili-
gis dn̄m: quid ablaturus? Patrimoniuꝫ.

Alia lra. †malū.

Nunq̄d celum? Poſtremo quicq̄d tibi de
dit deus tollat: ille nō tollit quidem ſi non
vult deus. Si aūt vult deus tollit qd̄ de-
dit deus: ne ſe tibi auferat ipe deus. Deū
tibi nemo tollet: tu tibi illū tollis ſi illū fu-
gis. Forte reſpōdes: Nō curo d̄ patrimo-
nio meo: dn̄s dedit ⁊ dn̄s abſtulit: poſſu-
muſ dicere: ſicut dn̄o placuit: ita factū eſt:
ſꝫ timeo ne occidat me: hoc totū eſt. Audi
ergo pſalmū ꝯſolantē. **Cuſtodit domi**
nus animas †ſeruoꝝ ſuoꝝ: Quia er-
go dixerat ſupꝰ: Qui diligitis dn̄m odite
malignū: ne ideo timeres odiſſe malignuꝫ
ne occideret te malignꝰ: ſbijecit ſtatiꝫ: Cu
ſtodit dn̄s aīas ſuoꝝ ſuoꝝ. Audi illū cu-
ſtodiētē aīas ſuoꝝ ſuoꝝ: ⁊ dicētē: Nolite
timere eos qui corpꝰ occidūt: animā autē
nō poſſunt occidere. Occidit ⁊ corpus q
i te plurimū poteſt: q̄d tibi fecit? Qd̄ ⁊ dn̄o
deo tuo. Quare amas habere qd̄ chriſtuſ:
ſi times pati qd̄ chriſtꝰ? Ille venit ferre vi-
tā tuā tp̄alē infirmā morti obnoxiam: Cer
te timeres mori: ſi poſſes nō mori. Qd̄ ꝑ
naturā vitare nō potes: quare ꝓpter fidē
nō ſuſcipis? Tollat tibi iſtā vitā qui mina
tur aduerſarius: dat tibi deus aliā vitam:
quia ⁊ iſtā ipſe tibi dedit: ⁊ ſi ipſe noluerit
nec ipſa tollet. Si aūt voluerit vt tollat ti-
bi: habet qd̄ tecū mutet. Noli timere ſpo-
liari ꝑ illo. Nō vis exui veſtē pannoſam?
Stolam glorie tibi daturꝰ eſt. Quā ſtolaꝫ
dicis mihi? Oportet corruptibile hoc in-
duere incorruptiōeꝫ: ⁊ mortale hoc indu-
ere imortalitatē: Ab ipſa caro tua nō peri
et. Uſq̄ ad mortē pōt ſeuire inimicꝰ: ptātē
vltra nō habꝫ: nec in animā: nec in ipſam
carnē: q2 ⁊ ſi diſſipet carnē nō impedit re-
ſurrectionē. De aīa ſua timebant hoīes: ⁊
quid eis dn̄s ait? Ueſtri aūt ⁊ capilli capi
tis omnes numerati ſunt. Times ne ani-
mā ꝑdas: qui capillum nō ꝑdis? Deo oīa
numerata ſunt: oīa redintegrabit qui om-
nia creauit. Nō erāt: ⁊ creata ſūt: erāt ⁊ nō
reꝑabunt? Credite ergo toto corde fratreſ
mei: ⁊ qui diligitis dn̄m: odite malignum.
Fortes eſtote: nō ſolū in diligēdo deum: ſꝫ
etiam in odiendo malignū. Nam nō vos
terreāt potētiores: qui vos vocauit omni
potēs eſt. Fortior eſt omni forti: ſupior eſt
omni excelſo: filius dei ꝓ nobis mortuus
eſt. Securus eſto accepturū te vitā ipſius
qui pignus habes mortē ipſius. Pro qui
bus eni mortuꝰ eſt? Nūq̄d ꝓ iuſtis? Pau-
lum interroga. Etenim chriſtus ꝓ impijs

Alia lra. †ſanctoꝝ.

mortu⁹ eſt: Impi⁹ eras ⁊ mortu⁹ eſt ꝑ te:
iuſtificat⁹ es ⁊ deſeret te: Qui iuſtificauit
impiū relinq̄t piū: Qui diligitis dn̄m odi
te malignum. Nemo timeat: cuſtodit dn̄s
Alia lra. † liberabit eoſ. animas ſeruoꝝ ſuoꝝ. De manu pctōꝝ
†eruet eas. Sꝫ forte dictur⁹ es: ꝑdo lucē
iſtā. **Lux orta eſt iuſto:** Quā lucem
times ne ꝑdas: Times ne in tenebris ſis:
Noli timere ne ꝑdas lucē: imo time ne dū
caues ꝑdere iſtā lucē: ꝑdas illā lucē verā.
Quā times eni ꝑdē: videm⁹ qb⁹ donata ē:
cū qb⁹ tibi cōis eſt. Nunq̄d ſoli boni vidēt
iſtū ſolē: cū faciat oriri ſolē ſuū ſuꝑ bonos
⁊ malos: ⁊ pluat ſuꝑ iuſtos ⁊ iiuſtos: Iſtā
lucē vidēt tecū iiq̄: vidēt tecū latrones: vi
dēt tecū ipudici: vidēt tecuꝫ beſtie: muſce:
vermiculi. Qualē lucē iuſto ſuat: q̄ ⁊ iſtis
iſta dat: Merito hāc lucē in fide martyreſ
viderūt. Qui eni iſtā ↄtēpſerūt: aliquā vi
derūt quā deſiderauerūt: qꝛ hāc reſpuerīt.
Alia lra. † leticia. Lux orta ē iuſto: **Et rectis corde †iocū
ditas.** Nolite putare: q̄a vere in miſeria
fuerunt cū in catena ābulauerūt. Lat⁹ fuit
carcer fidelibus: lenes fuerunt catene cō-
fitētibus. Habebāt gaudia in cataſta: qui
chriſtū ꝑ̄dicabāt inter tormēta. Lux orta ē
iuſto. Que lux orta eſt iuſto: Que nō orit̄
iiuſto: nō iſta lux quā facit oriri ſuꝑ bonoſ
⁊ malos. Eſt alia lux que orit̄ iuſto: de qua
luce nō ſibi orta i fine dicēt iiuſti: Ergo er-
rauimus a via veritatis: ⁊ iuſticie lumē nō
luxit nob̄: ⁊ ſol nō ort⁹ ē nobis. Ecce amā-
do iſtū ſolem: in tenebris cordis iacuerūt.
Quid ꝓfuit oculis videre iſtū: et mēte nō
vidē illū: Tobias cec⁹ erat: ⁊ filiū ſuū viā
dei docebat. Noſtꝭ eni qꝛ Tobias filiū ſu
um admōebat ⁊ dicebat: Fili fac elemoſy
nas: q̄a elemoſyne nō ꝑmittūt ire in tene-
bras: ⁊ loq̄bat̄ ille qui in tenebris erat. Vi
detis qꝛ eſt alia lux q̄ orit̄ iuſto: ⁊ rectꝭ cor-
de iocūditas. Oclos non habebat: ⁊ filio
ſuo dicebat: fac elemoſynaſ: qꝛ elemoſyne
nō ſinūt ire in tenebraſ. Nec timuit: ne di-
ceret in corde ſuo fili⁹ ipi⁹: tu eni elemoſy-
nas feciſti: quare cecus mihi loq̄ris: Ecce
elemoſyne ad tenebras te ꝑduxerīt: ⁊ quō
mihi dicis: elemoſyne nō ſinūt ire in tene-
braſ: Quare ille dicebat iſta cū fiducia: ni
ſi qꝛ aliā lucē videbat: Fili⁹ patri manū te-
nebat vt ambularet: ſ pater filiū viā doce
bat vt viueret. Eſt ergo alia lux q̄ orit̄ iu-
ſto. Lux orta eſt iuſto: ⁊ rectis corde iocun
ditas. Vis illam noſſe: Eſto rect⁹ corde.
Quid eſt rect⁹ corde: Noli torto corde eē
ad deū: reſiſtēs volūtati ipi⁹: ⁊ volēs illū
curuare ad te: ⁊ nō te dirigere ad illū: ⁊ ſen-
ties iocunditatē quā norunt oēſ qui recto
ſūt corde. Lux orta eſt iuſto: ⁊ rectis corde
iocunditas. **†Iocūdami iuſti:** Iam Alia lra. † Letami.
forte fideleſ audiēteſ: iocūdamini: ↄuiuia
meditant̄: calices ꝑ̄parāt: roſaꝝ temp⁹ ex-
pectant. qꝛ dictū eſt: iocundami iuſti. Vi-
de quid ſequit̄. **In dn̄o:** Iocūdami iu-
ſti in dn̄o. Expectas tempus veris vt io-
cūderis: ſi dn̄m habes iocūditatē: dn̄s te-
cū ſemꝑ eſt: nō hꝫ tp̄s. Habes illuꝫ nocte:
habes illū die: Eſto rect⁹ corde: ⁊ ſemꝑ ē
tibi de illo iocūditas. Nō eni iocūditas q̄
eſt ſcd̄m ſeculū vera iocunditas eſt. Audi
ꝓphetā Eſaiā: Nō eſt gaudere impijs dic
dn̄s. Gaudere qd̄ vocāt ipi: nō ē gaude-
re. Quale gaudiū nouerat q̄ hoc gaudiuꝫ
iprobabat: Credam⁹ illi frēs: hō erat: ſed
ābo gaudia nouerat. Hō erat: vtiq̄ noue
rat gaudia calicis. Quia hō erat: nouerat
gaudia mēſe: nouerat gaudiū lecti: noue-
rat gaudia iſta ſecularia ⁊ luxurioſa. Ille
qui nouerat illa: ait ꝑ̄ſumēs: nō eſt gaude
re impijs dicit dn̄s. Sꝫ nō dicit hō: dic do
min⁹: ex veritate domini: non eſt gaudere
impijs. Nā illi ſibi videnť gaudere: nō eſt
aūt gaudere impijs: dicit nō hō, ſed dn̄s.
Vn̄ ille ipm gaudiū vidēs ait: Et diē hoiꝫ
nō cōcupiui tu ſciſ. Qui mihi aliū diē oſtē
dis: qui me aliā lucē doces: q̄ me alia iocū
ditate ꝑfundis: qui aliud mihi intus inſi-
nuas: feciſti me nō cōcupiſcere diē hoim.
Vtiq̄ videbat Eſaias hoies in potatiōe: i
luxuria: i theatris: in ſpectaculis totū mū
dum luxuriari varijs nugꝭ: ⁊ tn̄ clamabat:
Nō eſt gaudere impijs dicit dn̄s. Si h̄ nō
eſt gaudere: q̄le gaudiū videbat in cui⁹ cō
paratione hoc non erat gaudiū: Tanq̄ ſi
tu noſſeſ ſolē: ⁊ alicui laudāti lucernā dice
reſ: nō eſt iſta lux. Quare lux non eſt: Ille
ꝓ magno habet: gaudet: exultat: ⁊ tu di-
cis: nō eſt iſta lux. Aut ſi quis ſimiā mira-
ret̄: diceres: nō ē iſta pulchritudo. Et ſi for
te ille occupatus eſſet circa cōpoſitionem
mēbroꝝ in illa beſtia: ⁊ oēs illas cōgruen-
tias miraret̄: tu qui noueras aliā pulchri-
tudinē: negares iſtā ⁊ diceres: nō eſt. Qua
re: Quia aliā noſti. Sꝫ diciſ. Ego illā quā
videbat Eſaias nō video. Crede ⁊ videb̄.
Forte eni nō habes vn̄ videas. Eſt enim
ocul⁹ vn̄ illa pulchritudo videat̄. Nā quō
eſt oculus carnis vn̄ lux iſta videat̄: ſic ē
oculus cordis vn̄ illa iocunditas videat̄.

Forte ille oculꝰ ſauciꝰ eſt: ſordidatꝰ eſt: tur
batus eſt ab ira: ab auaricia: a cupiditate:
a libidine inſenſata. Turbatus eſt oculus
tuus: nõ põt videre illã lucē. Crede añq̃
videas: ſanaberis ⁊ videbis. Lux orta ē iu-
ſto: ⁊ rectis corde iocũditas. Jocundami
Alia lra. ait iuſti in dño. **Et confitemini memo-**
† ſactificatiõis **rie †ſanctitatis eius:** Jam iocundati i
domino: iam gaudentes in domino: illi cõ
fitemini: quia niſi vellet: non in illo gau-
deremꝰ. Ait eni ipe dñs. Hec locutꝰ ſum
vobis vt in me pacē habeatis: i mũdo aũt
pſſuram. Si chriſtiani eſtis: pſſuras i iſto
mũdo ſpate. Trãqlliora ⁊ meliora tpa no-
lite ſperare frẽs: Fallitis vos. Qḋ vobis
euangeliũ nõ ꝓmittit: nolite vobis ꝓmit-
tere. Quid dicat euãgeliũ ſcitis: chriſtia-
nis loquimur: fidei pũaricatores eſſe non
debemꝰ. Euãgeliũ h̃ dicit: q̃ in nouiſſimiſ
tpibꝰ multa mala: mlta ſcãdala: multe pſ-
ſure: multe iniqtates abundabũt: ſ; qui ꝑ-
ſeuerauerit vſq; in finē: hic ſaluꝰ erit. Re-
frigeſcet inquit caritas mltoꝝ. Qui g̃ pſe-
uerant ſpiritu ferbuerit ſcḋm Aplm: q̃ ait:
ſpiritu feruẽtes: eiꝰ caritas nõ refrigeſcit:
q̃ ipa caritas dei diffuſa eſt in cordibꝰ no
ſtris ꝑ ſpiritũ ſctm̃ qui datꝰ eſt nobis. Ne-
mo ergo ſibi ꝓmittat: qḋ euãgeliũ nõ pro
mittit. Ecce veniant letiora tpa: ⁊ facio il-
lud: ⁊ emo illud. Bonũ eſt tibi vt attẽdas
illũ qui nõ fallit: nec fefellit aliquē. Qui ti-
bi ꝓmiſit: nõ hic leticiã: ſed in ſe. Et cum
trãſierit iſta: ſperes q̃ cũ illo regnabis in
eternũ. Ne cũ h̃ vis regnare: neq; h̃ babe-
as iocũditatē: neq; illic iuenias.

¶ Explicit Tractatꝰ de pſ̃. XCVI
Incipit Tractatꝰ de pſ̃. XCVII
Expoſitio pſalmi

Cantate dño canticũ nouū: Nouꝰ hõ nouit: vetꝰ nõ nouit. Ve-
tus hõ eſt vetꝰ vita: ⁊ nouꝰ hõ eſt
noua vita. Vetꝰ vita ex Adã trahit: noua
vita in chriſto format. Dicit aũt in h̃ pſal-
mo vniuerſo orbi terraꝝ vt cantet canticũ
nouũ. Na aptius alibi ſic dicit: Cãtate do
mino cãticũ nouũ: cãtate dño ois tra: Vt
intelligãt qui ſe pcidũt a cõione totius or
bis terrarũ: nõ ſe poſſe cantare canticũ no
uum: q̃ canticũ nouũ in toto orbe: non in
parte cantat. Et hic attẽdite ⁊ videte h̃ di
ci. Et cũ dicit vniuerſo orbi terraꝝ vt can
tet canticũ nouū: h̃ intelligitur: quia pax
cantat canticũ nouũ. Cantate dño canta-
Alia lra nõ hʒ. te nouũ. **Quia mirabilia fecit† dñs.**
Que mirabilia? Ecce mõ legebat euãgeli
um: ⁊ audiuimꝰ mirabilia dñi. Efferebat
mortuus vnicus matris ſue q̃ erat vidua:
miſertꝰ dñs: fecit illos ſtare: depoſuerũt il-
lũ: ⁊ dixit: Juuenis dico tibi ſurge: ⁊ ſedit
ille mortuꝰ: ⁊ cepit loq̃: ⁊ reddidit illũ ma-
tri ſue. Ecce mirabilia fecit dñs. Sʒ mul-
ta maiora mirabilia ſũt: q̃ totũ orbē terra-
rũ a morte ſempit̃na erexit: q̃ꝫ q̃ vnicũ fili
um mr̃is vidue reſuſcitauit. Cãtate g̃ dño
canticũ nouũ q̃ mirabilia fecit dñſ. Que
mirabilia? Audi. **†Sanauit ei dexte** Alia lra. † Saluauit.
ra eius: ⁊ brachiũ ſctm̃ eius. Qḋ ē ſibi.
brachiũ ſãctũ dñi? Dñs nr̃ Jeſus chriſtꝰ.
Audi Eſaiã. Quis credidit auditui nr̃o:
⁊ brachiũ dñi cui reuelatũ eſt? Brachium
ergo ſctm̃: ⁊ dextera ipſiꝰ idē ipe eſt. Ergo
dominꝰ noſter Jeſus chriſtꝰ brachiũ dei:
⁊ dextera dei: ꝓpterea ſanauit ei. Non di-
ctũ eſt tantũ orbē terraꝝ ſanauit dextera
eius: ſed ſanauit ei. Mlti eniʒ ſanant ſibi:
nõ ei. Ecce q̃ꝫ multi cupiũt ſanitatē iſtam
corpalem: ⁊ ab illo accipiunt: ⁊ ab illo ſa-
nantur: et non illi ſanantur. Quomodo
ab illo ſanantur: ⁊ non illi ſanantur? Ac-
cepta ſanitate laſciuiunt. Qui egroti ca-
ſti erãt: ſanati adulteri fiunt. Qui cũ egro
tarent neminē ledebãt: receptis viribꝰ iua
dũt ⁊ opprimũt inocentes: Sanati ſũt ſed
nõ ei. Quis eſt qui ſanat ei? Qui intus ſa
nat. Quis eſt q̃ intus ſanat? Qui credit in
eũ: ⁊ cũ interiꝰ fuerit ſanatus: in nouũ ho-
minē reformat: poſtea ⁊ hoc qḋ lãguet ad
tempꝰ: caro iſta mortalis recipiet in finē: ⁊
ipa ſuã pfectiſſimã ſanitatē. Sanemur er-
go ei. Vt aũt ſanemur ei: credamus in de-
xtera eius: q̃ ſanauit ei dextera eius: ⁊ bra
chiũ ſctm̃ eiꝰ. ¶ **Notũ fecit dñs ſalu-**
tare ſuũ. Ipſam dexterã: ipm brachiuʒ:
ipm ſalutare dñs noſter Jeſus chriſtuſ: de
q̃ dictũ ē: Et videbit ois caro ſalutare dei.
De quo etiã dixit ille Simeon q̃ ifantē ac
cepit i manꝰ: Nũc dimittis dñe ſeruũ tuũ
in pace: qm̃ viderũt oculi mei ſalutare tu-
um. Notũ fecit dñs ſalutare ſuũ. Cui no-
tum fecit: parti an vniuerſo? Nõ parti ali-
cui. Nemo fallat: nemo decipiat: nemo di
cat: ecce hic eſt chriſtꝰ: ecce illic. Qui dic:
ecce hic: ecce illic: partes oſtẽdit. Cui no-
tum fecit dñs ſalutare ſuũ? Audi quid ſeq̃ Alia lra.
tur. **†Ante cõſpectũ gētiũ reuelauit** † in ꝯſpectu.
iuſticiã ſuã. Dextera dei brachium dei
ſalutare dei: ⁊ iuſticia dei: dñs eſt ſaluator Alia lra.
noſter Jeſus chriſtus. **†Memor fuit** † Recordatꝰ ē

Alia lr̃a nõ h3. miſericordie ſue† Jacob: ⁊ verita-
Alia lr̃a. † domui. tis ſue† dom⁹ iſrael. Quid eſt memor
fuit miſericordie ſue ⁊ veritatis: Ut ꝑmit
teret miſert⁹ eſt: q꞉ ꝑmiſit ⁊ exhibuit miſe-
ricordiã: ṽitas ꝯſecuta eſt. Miſericordia
ꝓmiſit ꝓmiſſionẽ: ꝓmiſſio reddidit ṽitatẽ.
Mẽor fuit miſĩcordie ſue Jacob: ⁊ ṽitat̃
ſue domus iſrael. Et quid tantum Jacob
⁊ tñ dom⁹ iſrael: Dom⁹ iudeoꝝ ⁊ ꝓpago
illa Abrae ſcd̃m carnẽ ſolet dici dom⁹ iſra
el: ⁊ iſrael Jacob. Jacob enĩ filius Jſaac:
Jſaac aũt ipe fili⁹ Abrae. Ergo Jacob ne
pos Abrae fuit: ⁊ de Jacob duodecim fi-
lij: ⁊ duodecim filijs vniuerſa ꝓpago iu-
deorũ. Nũqd illis tantũ ꝓmiſſus eſt chri-
ſtus: Si diſcutias q̃d ſit iſrael: iſraeli ꝓmiſ
ſus eſt chriſt⁹. Jſrael eſt vidẽs deũ. Uide
bim⁹ ꝑ ſpeciẽ: ſi nũc videam⁹ ꝑ fidẽ. Ha-
beat oc̃los fides nr̃a: ⁊ exhibebit̃ veritas ſi
dei. Credam⁹ in eũ quẽ nõ videm⁹ ⁊ gau-
dẽtes videbim⁹: deſiderem⁹ nõ viſũ ⁊ fru-
emur viſo. Ergo ⁊ mõ iſrael ꝑ fidẽ: tũc aũt
iſrl̃ ꝑ ſpeciẽ facie ad faciẽ. Nõ iã ꝑ ſpeculũ
nõ iã in enigmate: ſ; queãdmodũ dictũ eſt
a Johãne: Dilectiſſimi filij dei ſum⁹: ⁊ nõ
dũ apparuit quid erim⁹: ſcim⁹ q꞉ cũ appa-
ruerit ſiles ei erim⁹: qm̃ videbim⁹ eũ ſicuti
ẽ. Ad hãc viſionẽ ꝑate corda veſtra: ad h̃
gaudiu3 parate aĩas veſtras. Quõ ſi ſolẽ
vellet de⁹ oñdere: moneret vt oculos pa-
raretis carnis: ſed q꞉ ſapiẽtie ſue ſpeciẽ vo
bis dignatus eſt oñdere: ꝑate oculos cor-
dis. Beati mũdicordes: qm̃ ipi deũ vide
bũt. Memor fuit miſericordie ſue Jacob:
⁊ veritatis ſue dom⁹ iſrael. Quiſ eſt iſte iſ-
Alia lr̃a. † termini. rael: Ne forte vnã gẽtẽ cogites iudeoꝝ: au
di qd̃ ſeq̃t. Uiderũt oẽs† fines ter
re: ſalutare dei noſtri. Nõ dictũ ẽ: oĩs
terra: ſed oẽs fines terre: quõ dr̃ a termino
vſq3 ad terminũ. Nemo ꝯcidat: nemo diſ
ſipet: fortis eſt vnitas chriſti. Totu3 emit:
q꞉ tantũ ꝓciũ dedit. Uiderũt oẽs fines ter
Alia lr̃a. † dño oĩs. re ſalutare dei noſtri. Quia ergo viderũt:
Jubilate† deo vniuerſa terra: Jã
noſtiſ q̃d ſit iubilare. Gaudete ⁊ loquimi:
ſ; qd̃ gaudetis loqui non poteſtis: iubila-
te. Gaudiũ noſtrũ exꝓmat iubilatio: ſi nõ
poteſt locutio: Nõ ſit tñ mutũ gaudiũ: cor
nõ taceat deũ ſuũ: nõ taceat munera eius.
Si tibi loq̃ris tibi ſanat⁹ es: ſi te ſanauit de
xtera ei⁹ ei loq̃re cui ſanat⁹ es. Uiderũt oẽs
fines t̃re: ſalutare dei noſtri: Jubilate deo
vniuerſa terra. Cantate ⁊ exultate et
Alia lr̃a nõ h3. pſallite. Pſallite dño† deo noſtro
in cithara ĩ cithara ⁊ voce pſalmi:
Pſallite nõ voce ſola: aſſumite oꝑa vt nõ
tantũ cantetis: ſ; ⁊ opemini. Qui cantat ⁊
oꝑat̃: pſallit ĩ cithara: ⁊ in pſalterio. Et vi-
de q̃lia organa adiũgũt̃ ĩ ſĩilitudinib⁹. Jn
tubiſ ductilib⁹ ⁊ voce tube cornee.
Quid ſibi volũt tube ductiles ⁊ tube cor-
nee: Ductiles tube eree ſũt: tũdẽdo ꝓdu-
cũt̃. Si tũdẽdo: ꝗ vapulãdo erũt tube du
ctiles: ad laudẽ dĩ ꝓducte. Si cũ t̃bulamĩ
ꝑficiat̃: t̃bulatio tũſio: ꝑfect⁹ ꝓductio ẽ.
Tuba ductil̃ erat Job: qñ repẽte ꝑcuſſus
tãt̃ dãnis ⁊ orbitate filioꝝ: tũſiõe illa tãte
t̃bulatiõis fact⁹ tuba ductil̃ ſonuit: Dñs
dedit dñs abſtulit: Sic dño placuit: ita fa
ctũ ẽ. Sit nomẽ dñi bñdictũ. Quõ ſõuit:
q̃3 ſuanẽ ſonũ dedit iſta ductilis tuba: Ad
huc tunditur: dat⁹ eſt in ꝑtãte: vt ⁊ caro ei
us ꝑcuteret̃. Percuſſa ẽ: cepit putreſcere:
ſcatere vermib⁹. Suppoſita Eua ad ſedu-
ctionẽ vxor eiuſ: ſeruata ad miniſteriũ dia
boli: nõ ad ſolatiũ mariti: ſugerit blaſphe-
miaſ: nõ obtemꝑat ille. Obtemꝑauit Adã
Eue in ꝑadiſo: repellit Adã Euã in ſterco
re. Jn ſtercore enĩ ſedebat Job: cũ flueret
⁊ putreſceret vermib⁹: Melior Job: putri
in ſtercore q̃3 integer ille in ꝑadiſo. S3 ad
huc illa Eua erat: iã ille Adã nõ erat. Re
ſpõdit Eue ꝑparate ad iſtã ſupplantatio-
nem ⁊ temptationẽ: ⁊ ait illi: Ecce audiui-
m⁹: quõ tũdit̃ tuba iſta. Percuſſit eũ dia-
bolus a capite vſq3 ad pedes graui vul-
nere: ⁊ putreſcẽs vermib⁹ ſedebat in ſter-
core. Audiuim⁹ queãdmodu3 tunſus eſt:
audiam⁹ quõ ſonet vox tube hui⁹ ductiliſ:
Dulcẽ vocẽ: ſi placet audiam⁹. Locuta es
inquit tanq̃3 vna ex inſipiẽtib⁹ mlieribus.
Si bona ſuſcepim⁹ de manu dñi: mala nõ
ſuſtinem⁹: O ſonũ fortẽ: O ſonũ dulcem.
Quẽ nõ dormientẽ excitet ſon⁹ iſte: Quẽ
nõ excitet ꝓſumptio in deo vt aduerſus di
abolũ ſecur⁹ ꝓcedat ĩ pliũ: Nõ ſuis virib⁹
obtentur⁹: ſed illi⁹ qui ꝓbat: quia ipe eti-
am tundit: nõ enĩ faceret malleos d̃ ſeipo.
De illius enim diaboli pena futura pro-
pheta cõmemorans ait: Contritus ẽ mal
leus vniuerſe terre. Malleu3 vniuerſe ter
re diabolum voluit intelligi. De ipo mal-
leo in manu dñi poſito: id eſt in ꝑtãte dei
tundunt̃ ductiles tube vt reſonẽt laudes
dei. Uidete queãdmodũ audeo dicẽ frẽs
mei: de iſto malleo etiã Apl̃s tundebatur.
Jn magnitudine inq̃t reuelationu3 ne ex-
tollar: dat⁹ eſt mihi ſtimul⁹ carnis mee an

gelus ſathane q̄ me colaphizet. Ecce tūdi
tur: videam⁹ queadmodū ſonet. Propter
qđ iq̄t ter dñz rogaui: vt auferret eū a me:
⁊ dixit mihi: ſufficit tibi gratia mea: nā vir
tus in infirmitate ꝑficit. Ego tubā inq̄t ille
fabricator ꝑficere volo: ñ ꝑficiā niſi tūdā:
in infirmitate virt⁹ ꝑficit. Et audi iā ipam
tubā ductilē ⁊ bñ ſonantē: qñ infirmor tūc po
tens ſum. Et ipſe Apl's tāq̄ apl's herens
chriſto: herens illi dextere de qua tenetur
malle⁹ vt ꝑducat tubā in illa dextera poſi
tus: facit ⁊ ipe de ipſo malleo: dicit de qui-
buſdā quos tradidit ſathane: vt diſcāt nō
blaſphemare. Tradidit malleo tūdendoſ:
male ſonabāt anteq̄ ꝑducerent forte pro
ducti ⁊ facti tube ductiles: amiſſa blaſphe
mia laudes dñi ſonuerūt. He ſūt tube du
ctiles. Vox tube cornee quid ē? Cornu ex
cedit carnē: neceſſe eſt vt carnē ſupādo ſit
firmū: firmū ad ꝑdurādū: ⁊ capax vocis.
Sz vnde hoc? Quia carnē ſupauit. Qui
vult eē tuba cornea: ſuperet carnē. Quid
eſt ſupet carnez? Tranſcēdat carnales af-
fect⁹: vincat carnales libidines. Audi tu-
bas corneas. Si aūt reſurrexiſtis cū chri-
ſto: Apl's dicit: que ſurſum ſunt q̄rite: vbi
chriſtus eſt in dextera dei ſedēs. Que ſur-
ſum ſunt ſapite: nō q̄ ſup terrā: Quid eſt q̄
ſurſū ſūt querite? Id eſt carnē excedite: no
lite carnalia cogitare. Nōdū erāt tube cor
nee: quib⁹ adhuc ita loq̄bat: Frēs nō po-
tui loq̄ vobis quaſi ſpūalib⁹: ſed quaſi car
nalib⁹: tāq̄ puulis in chriſto lac vobis po
tū dedi: nō eſcam. Neq̄ eni poteratis: ſed
nec quidē adhuc poteſtis: eſtis eni adhuc
carnales. Ergo nō erāt tube cornee: q̄ nō
exceſſerāt carnē. Cornu ⁊ carni heret ⁊ car
nē excedit: ⁊ q̄uis de carne oriat: ſupat car
nē. Fieſ ergo ex carnali ſpūalis: adhuc car
ne calcas terrā: ⁊ ſpiritu erūpes in celum.
In carne eni ambulātes inq̄t nō ſcđm car
nē militam⁹. Nā illos quib⁹ dixit Apl's: nō
ꝑmittam⁹. Quid illi ait vñ ꝓbaret illos
carnales carnalia ſape: ⁊ nōdū factos tu-
bas corneas? Cū eni dicit vnuſq̄ſq̄ veſtrū:
ego ſū Pauli: alius ego Apollo: ali⁹ autē
ego cephe: nōne carnales eſtis: ⁊ ſcđm ho
minē ambulatis? Quid ē autem Apollo?
Quid eſt aūt Paul⁹? Miniſtri dei ꝑ quos
credidiſtis. Ego plātaui apollo rigauit: ſ
deus incremētū dedit. Vult illos ergo eri
gi a ſpe quā in hoīe poſuerant: ⁊ continge
re ſpūalia chriſti: vt poſſent eſſe tube cor-
nee ſi ſuparēt carnē. Frēs nolite inſultare
fratrib⁹ quos nōdū cōuertit miſericordia
dei: noueritis q̄ q̄diu hoc facitis carnem
ſapitis. Tuba nō ē illa que delectet aures
dei. Inſultationis tuba infructuoſum bel
lum facit. Tuba cornea te erigat aduerſuſ
diabolū: nō tuba carnea aduerſus fratrez
tuū. In tub ductilib⁹: ⁊ voce tube cornee.
Iubilate in conſpectu regis dñi:
Et vos iubilātib⁹ ⁊ exultāb⁹ i tubis ductili Alia lra.
bus: ⁊ in voce tube cornee q̄d ſeq̄t. †**Cō-** † moueat.
moueat mare ⁊ plenitudo ei⁹: Fra
tres ꝑdicantibus veritatē Apl'is: tanq̄ tu
bis ductilibus ⁊ tubis corneis cōmotū eſt
mare: ſurrexerūt fluctus: creuerūt tēpeſta
teſ: facte ſunt ꝑſecutiones eccleſie. Unde
cōmotū eſt mare? Cū iubilabatur deo: cuz
pſallebatur deo: dei aures delectabantur:
maris fluctuſ excitabant. Commoueatur Alia lra.
mare: ⁊ plenitudo eius. **Orbis †terre ⁊** † terrarū.
†omnes †inhabitantes in ea. Com- Alia lra nō hz. † q̄ habitāt.
moueatur mare in ꝑſecutionibus. **Flu** Alia lra.
mina plaudent † manibus in ip- † manu ſil.
ſum: Moueatur mare ⁊ flumina plau-
dant manib⁹ in ipſum. Fiunt perſecutio-
nes: et gaudent ſancti in domino. Unde
flumina plaudent manibus? Quid ē plau
dere manibus? Gaudere oꝑbus. Plau-
dere: gaudere ē. Manib⁹: operib⁹. Que
flumina? Quos deus fecit flumina: dādo
illis illam aquā ſpiritūſctm̄. Si quis ſitit i
quit: veniat ⁊ bibat. Qui credit in me: flu-
mina aque viue fluent de vētre eius. Iſta
flumina manibus plaudebant: iſta flumi-
na operibus gaudebant: ⁊ deum benedi-
cebant. **Montes exultabunt †a facie** Alia lra.
dñi †qm̄ venit: qm̄ veniet iudicare † ꝯſpectu. Alia lra nō hz.
terrā. Magni mōtes. Venit deus iudi-
care terrā: ⁊ gaudēt. Sūt eni montes qui
venturo dño iudicare terrā cōtremiſcent.
Ergo ſūt montes boni: ſunt montes mali.
Mōtes boni magnitudo ſpūalis: mōtes
mali tumor ſupbie. Mōtes exultabunt a
facie dñi qm̄ venit: qm̄ veiet iudicare trā.
Quare veiet ⁊ quō veiet? Qm̄ veiet iudi Aliu lra.
care terrā. **Iudicabit orbez †terre** † terrarū.
in iuſticia: ⁊ populos in equitate.
Gaudeāt ergo mōtes: Ille eni nō iniuſte
iudicabit. Uēturo forte aliq̄ iudice homie
cui nō pōt patere ꝯſciētia: ꝯtremiſcūt ho-
mines etiā inocētes: ſi ab ipo expectāt ꝑ-
miū laudis: vl' timēt penā dānatiōis: qñ il
le veniet qui falli nō pōt: gaudeāt mōtes:
ſecuri gaudeant: illuminabūtur ab eo: nō
damnabuntur. Gaudeant: quia veniet

dñs iudicare orbē terraꝝ in equitate: Ac
ſi mōtes iuſti gaudēt: iniqui cōtremiſcūt.
Sꝫ ecce nōdū venit: quid opꝰ ē vt tremāt?
Corrigāt: ⁊ gaudeāt. In ptāte tua ē: quō
expectes vēturū chriſtū. Jō differt venire:
vt cū venerit nō te dānet. Ecce nōdū ve-
nit. Jlle in celo eſt: tu in terra. Jlle differt
aduētū: tu noli differre cōſiliū. Aduentus
ipſius durꝰ ē duris: mitis eſt pijs. Vide er-
go mō tu q̄ ſis. Si durꝰ: licꝫ tibi miteſcere.
Si mitis: iā gaude vēturū. Chriſtianꝰ enīꝫ
es. Jta inq̄s. Credo ꝙ oras et dicis: adue
niat regnū tuū. Optas vt veniat: queꝫ ti-
mes ne veīat. Corrige te vt ñ ores ꝯtra te.

¶ Explicit Tractatus de pſ̄. XCVII
Incipit Tractatus de pſ̄. XCVIII

Prefatio.

FRatres: id etiā notū eſſe debꝫ ca-
ritati vr̄e: tāq̄ filijs eccl̄ie et erudi
tis in ſchola chriſti: ꝑ oēs lr̄as āntiq̄ꝝ patꝝ
nr̄oꝝ q̄ ſcripſerūt verba dei: ⁊ magl̄ia dei:
nobis eos cōſulere voluiſſe q̄ futuri eramꝰ
h̄ tp̄e: iā credētes in chriſtū. Qui opportu
no tp̄e venit ad nos: p̄mo hūilis: poſtea vē
turꝰ excelſꝰ. Primo eni veīt añ iudicē ſta-
turꝰ: poſtea vēturꝰ ē iudex ſeſſurꝰ: vt añ il-
lū ſtet ꝓ merito ſuo genꝰ hūanū. Preceſſe
rūt āt illū mlti p̄cones tāq̄ iudicē magnū:
et hūc adhuc in hūilitate vēturū. Mlti p̄
cones p̄ceſſerūt adhuc naſciturū de virgi
ne Maria: futurꝝ infantē: ⁊ ſugiturꝝ lac: fu
turū puulū: verbū dei: ꝑ qd̄ facta ſūt om-
nia. Preceſſerūt multi p̄cones: ⁊ dixerūt
futura iſta tp̄a: ſed ita dixerūt: vt q̄buſdaꝫ
figuris rerū tegerēt ſn̄ias ſuas: ipm̄q̄ ve-
lamē quo tecta eſt veritas i libris antiq̄ꝝ:
tūc tollerent qñ iam ipſa veritas de t̄ra ori
ret. Sic eni dicit i pſalmo. Veritas de ter
ra orta eſt: ⁊ iuſticia de celo ꝓſpexit. Nō
ergo tota intētio nr̄a eſt qñ pſalmū audi-
uimꝰ: qñ ꝓphetā: qñ legē: q̄ oīa anteq̄ ve-
niret in carne dñs noſter Jeſus chriſtꝰ cō
ſcripta ſūt: chriſtū ibi videre: chriſtū ibi in
telligere. Jntēdat ergo nobiſcū caritas ve
ſtra ad iſtū pſalmū: ⁊ q̄ramꝰ h̄ chriſtū. Vti
q̄ apparebit q̄rētibꝰ: q̄ p̄mo apparuit nō q̄-
rentibꝰ: Et nō deſeret deſiderātes ſe: q̄ re-
demit negligētes ſe. Ecce d̄ illo cepit pſal-
mus: de illo dicit.

Expoſitio pſalmi.

DOminus regnauit iraſcātur
populi. Cepit eni regnare dñs
nr̄ Jeſꝰ chriſtꝰ: cepit p̄dicari poſt
q̄ reſurrexit a mortuis: ⁊ aſcēdit in celuꝫ:
poſteaq̄ īpleuit diſcipl̄os ſuos fiducia ſpi
ritusſcti: vt nō timerēt mortē: quā ille iā oc
ciderat in ſe. Jn ſe ḡ cepit p̄dicari dñs nr̄
Jeſus chriſtus: vt in illū crederēt q̄ ſalutē
h̄re vellēt: ⁊ irati ſunt ppl̄i q̄ idola colebāt.
Jraſcebant q̄ colebāt qd̄ fecerūt: q̄ꝛ annū
ciabat ille a q̄ facti ſūt. Vtiq̄ ille annūcia
bat ꝑ diſcipl̄os ſuos ſeipꝫ: q̄ illos volebat
cōuerti ad eū a q̄ facti ſūt: ⁊ auerti ab eis q̄
ipſi fecerāt. Jlli ꝓ idolo ſuo iraſcebant do-
mino ſuo: Qui ſi ꝓ idolo ſuo iraſcerent ſer-
uo ſuo dānandi erāt. Melior eni ſerꝰ eo-
rū: q̄ idolū eoꝝ. Seruū eni eoꝝ deus fec:
idolū eoꝝ faber fecit. Sic iraſcebāt ꝓ ido-
lo ſuo: vt iraſci nō timerēt ꝓ dño ſuo. Sꝫ
iraſcant: p̄dictū ē: nō iuſſum. Jn ꝓphetia
eni dicit: Dñs regnauit iraſcāt ppl̄i. Eſt qd̄
fiat ⁊ de ppl̄is iraſcētibꝰ. Jlli iraſcant: ⁊ in
ira ipſoꝝ martyres coronēt. Quid fecerūt
annūciatoribꝰ verbi veritat̄ nubibꝰ chri-
ſti: circūeuntibꝰ orbē t̄raꝝ ⁊ cōpluētibus
agrū dei? Quid illis fecerūt q̄ iraſcebant:
niſi vt int̄ manꝰ eoꝝ caro affligeret: ⁊ i ma
nibꝰ chriſti ſp̄us coronaret? Nec ipſa caro
quā ꝑſecutores occidere potuerūt ita mor
tua eſt vt in eternuꝫ interiret. Habebit eni
tempus ſuū quo reſurgat ⁊ ipſa: q̄ꝛ reſurre
ctionē carnis iā oſtēdit dñs in ſeipo. Jn-
de illā voluit a nobis accip̄e: vt de noſtra
poſſemꝰ nō deſp̄are. Ergo fr̄es caro ſeruo
rū quā occiderūt cultores idoloꝝ reſurget i
tp̄e ſuo: idola q̄ fregit chriſtꝰ nunq̄ iterꝝ fa
ciet faber. Audiſtis cū Hieremias legere-
tur ante apoſtolicam lectionē: ſi aureꝫ ap-
poſuiſtis vidiſt̄ ibi tp̄a p̄ñtia que nūc agi
mꝰ. Dixit eni: Dij qui celū ⁊ terrā nō fece
runt pereant de terra ⁊ de ſub celo. Nō di
xit: dij qui celū ⁊ terrā nō fecerūt pereāt de
celo ⁊ de terra: q̄ꝛ nunq̄ fuerūt in celo. Sꝫ
quid dixit? Dij qui celū ⁊ terrā nō fecerūt
pereant de terra. Quaſi r̄ndit ad terraꝫ: ⁊
defuit qd̄ reſpōderet de celo: q̄ꝛ illi nō fue-
rūt in celo: ipſam terrā bis dixit: q̄ꝛ ipſa eſt
ſub celo: pereant de terra: ⁊ de ſub celo de
templis ſuis. Videte ſi non fit: ſi non ex
magna p̄te iam factū eſt. Quid eni remā-
ſit: aut quantū remanſit? Magis remanſe
runt idola in cordibus paganorum q̄ in
locis templorum. Ergo dominus regna-
uit: iraſcātur populi. Qui ſedet ſuper
cherubin: Subaudis regnauit. Com
moueatur terra. Jteruꝫ dixit: iraſcan-
tur populi. Quod enim dixit: dominus:
hoc repetiuit: qui ſedet ſuper cherubin: ⁊

qđ dixit regnauit: ſubaudire fec̃ in alio ver
ſu. Et qđ ait: iraſcũť ppľi: hoc dixit: cõmo-
ueať ťra. Quid ſũt enĩ ppľi niſi ťra? Quã-
tum põt iraſcať terra ei qui iã ſedet ĩ celo.
Fuit enĩ dñs ⁊ in terra: ⁊ aſſumpſit terram
in qua eſſet in terra. Induit ſe carnẽ: ⁊ pri
oꝛ voluit pati iraſcẽtes pplos. Ne iraꝫ po-
puloꝝ timerẽt ſerui eiꝰ: prioꝛ illã pati volu
it. Et qꝛ neceſſaria erat ira pploꝝ ſeruis ei-
us: vt a peccatis ſuis oĩbꝰ ꝑ ipſas tribula-
tiones curarenť ⁊ ſanarenť: amaꝝ poculũ
prioꝛ medicꝰ bibit: ne bibere timeret egro-
tus. Ergo dñs regnauit iraſcanť ppľi. Ira
ſcanť populi: qꝛ de ira ipſoꝝ multa bona fe
cit deus. Illi iraſcũť: ⁊ ſerui dei purganť:
qꝛ exercẽť ⁊ coronanť. Iraſcanť ppľi: qui
ſedet ſuper cherubin regnauit: cõmoueať
terra. Cherubin ſedes dei eſt: ſicut ſcriptu
re tradunt: celeſtis quedã ſedes ſublimis:
quã nos nõ vidimꝰ: ſꝫ verbũ dei nouit illã.
Nouit tãꝙ ſedẽ ſuã: ⁊ ipſm verbũ dei ⁊ ſpi
ritꝰ dei dixit ſeruis dei vbi ſedeat deꝰ: non
qꝛ ſic ſedet deꝰ quõ hõ: ſꝫ tu ſi vis vt ſede-
at in te deus: ſi bonꝰ eris: ſedes dei eris. Sic
enĩ ſcp̃tũ ẽ: Sedes ſapiẽtie aĩa iuſti. Thro
nus enĩ latine ſedes dicit. Naꝫ ⁊ ipſm che-
rubin interp̃tati ſunt quidaꝫ quid diceret
latine: qui nouerunt linguã illã hebreã: qꝛ
hebrea lingua dictũ eſt cherubin: ⁊ dixerũt
eſſe cherubin plenitudinem ſciẽtie. Ergo
qꝛ deus ſupat oẽm ſcientiã ſup plenitudi-
nẽ ſciẽtie ſedere dicit. Sit in te ergo pleni-
tudo ſciẽtie: ⁊ eris ⁊ tu ſedes dei. Sꝫ forte
dicturꝰ es. Et qñ ĩ me erit plenitudo ſciẽ?
Et quis põt ad tãtuꝫ culmẽ ꝑuenire: vt ſit
in illo plenitudo ſciẽtie? Putas hoc velle
deũ vt ſit ĩ nobis iſta plenitudo ſciẽtie: vt
nouerimꝰ: aut q̃t ſint ſtelle: aut q̃t ſint gra-
na: nõ dico arene: ſed tritici: aut quot po-
ma pedeãt in arboꝛe? Ille nouit oĩa: qꝛ ca
pilli veſtri nũerati ſũt deo. Sed alia ẽ ple-
nitudo ſciẽtie quã voluit hoĩem noſſe. Ad
legẽ dei ꝑtinet ſciẽtia: quã te voluit habe-
re. Et quis poteſt forte dicas mihi ꝑfecte
noſſe legẽ: vt habeat in ſe plenitudinẽ ſciẽ
tie legis: ⁊ poſſit eẽ ſedes dei? Noli turba-
ri: breuiter tibi dicit q̇d habeas ſi vis ha-
bere plenitudinem ſciẽtie: ⁊ eſſe ſedes dei.
Ait enĩ apľs: Plenitudo aũt leg̃ caritas.
Quid ergo eſt? Perdidiſti totã excuſatio
nẽ. Interroga coꝛ tuũ: vide vtruꝫ habeat
caritatẽ. Si eſt ibi caritas: eſt ibi plenitu-
do legis: iam in te habitat deꝰ: ſedes dei fa
ctus es. Iraſcanť ppľi. Quid faciẽt iraſcẽ
tes ppľi ei qui factus eſt ſedes dei? Qui cõ
tra te ſeuiãt attẽdis: qui in te ſedeat nõ at-
tendis. Celũ factꝰ es: ⁊ terrã times? Dicit
enĩ alio loco ſcp̃tura: dñm deũ nrm̃ dicẽ:
celũ mihi ſedes ẽ. Si g̃ ⁊ tu hñdo plenitu-
inẽ ſciẽtie: ⁊ hñdo caritatẽ vtiqꝫ ſedes dei
factꝰ es: celũ factꝰ es. Nõ enĩ hꝫ celũ: oculiſ
his nr̃is qđ ſuſpicimꝰ valde p̃cioſũ eſt deo.
Celi dei aĩe ſctẽ ſũt. Celũ dei mẽtes ange-
loꝝ ſũt: ⁊ oẽs mẽtes ſeruoꝝ eiꝰ. Ergo ira-
ſcanť ppľi: cõmoueať terra: q̇d facturi: aut
q̇d factura ſedi dei ⁊ celo: vbi ſedet deus?

**Dñs ĩ ſyõ magnꝰ: ⁊ excelſus ẽ ſu
per oẽs pplos.** Dñs in ſyon magnꝰ et
excelſus ẽ. Ecce ſi obſcurũ tibi erat: qꝛ di-
ctũ eſt: q̇ ſedet ſup cherubin: neſciebas q̇d
eſt cherubin: ⁊ forte tibi figurabas aĩo q̃n-
dã cathedrã celeſtẽ ingẽtẽ gẽmatã: ⁊ ipſam
dicebas cherubin: carnali ſenſu volitãs ꝑ
phãtaſmata: Dictũ ẽ tibi: qꝛ cherubin ple
nitudo ſciẽtie eſt: ⁊ dictũ eſt: qꝛ plenitudo
ſciẽtie: nõ cuiuſlibet ſciẽtie: ſed plenitudo
ſciẽtie legis vtilis eſt homini. Et ne deſpe-
rares de ipſa ſciẽtia leg̃: breuit̃ tibi dictuꝫ
eſt: plenitudo leg̃ eſt caritaſ. Habeto g̃ ca
ritatẽ in deũ ⁊ in ꝓximũ: ⁊ eris ſedes dei:
ꝑtinebis ad cherubin. Sꝫ ſi adhuc nõ in-
telligis: audi q̇d ſeq̇t: dñs in ſyon magnꝰ.
Quẽ tibi dixi ſup cherubin: in ſyõ magnꝰ
eſt. Iã q̃re q̇d eſt ſyõ: Syon nouimꝰ ciui-
tatẽ dei eſſe. Syon dicta ẽ ciuitas: q̇ ẽ hie-
ruſalẽ: dicta aũt ex interp̃tatiõe q̇dã nomẽ
accipiẽs: qꝛ ſyon ſpeculatio dr̃: id ẽ viſio
⁊ cõtẽplatio. Specľari enĩ ꝓſpicere eſt vel
ɔſpicere: vel intẽdere vt videas. Eſt autẽ
ſyon oĩs aĩa: ſi intẽdit videre lucẽ q̇ viden
da eſt. Nã ſi ad ſuam attẽderit tenebraſ: ſi
ad lucẽ illiꝰ attẽderit illuminatur. Quia tñ
manifeſtũ ẽ ſyon ciuitatẽ dei eẽ: q̇ ẽ ciuitaſ
dei niſi ſctã eccľia? Hoĩes enĩ amãtes ſe i-
uicẽ: ⁊ amãtes deũ ſuũ qui in illis habitat:
faciũt ciuitatẽ deo: qꝛ lege quadã ciuitas
ɔtineť. Lex ipſa eoꝝ caritas eſt: ⁊ ipſa cari-
tas deꝰ ẽ. Apte enĩ ſcp̃tũ ẽ: Deus caritas
eſt. Qui g̃ plenꝰ eſt caritate: plenꝰ deo eſt:
⁊ multi pleni caritate ciuitatẽ faciũt deo.
Iſta ciuitas dei vocať ſyon. Ergo eccľia
eſt ſyon. In illa g̃ ẽ magnꝰ deꝰ: ĩ illa eſto: ⁊
non erit preter te deus. Cum autem fuerit
in te deuſ: quia tu factus es de ſyon mẽ-
brũ ſyon: ciuis de ſyon ꝑtinens ad ſocie-
tatem populi dei: excelſus in te erit deus
ſuper omnes populos: ſuper illos qui ira
ſcuntur: aut ſuper illos qui iraſcebantur.

Putatis eni qꝛ tūc iraſcebãt: ⁊ mō nō ira-
ſcunt: Iraſcebant tūc: ſed qꝛ plures erant
apte iraſcebant: mō qꝛ pauci facti ſunt oc
culte iraſcūt. Interim fracta eſt audacia:
finiet ⁊ iracūdia. Putatꝫ eni frēs qꝛ illi q̄-
rum heſterno die organa cōcrepabãt non
iraſcūt de ieiunijs nr̄is: Nō aūt eis iraſca
mur: ſed ꝓ eis ieiunemꝰ. Dixit eniꝫ nobis
dñs deus noſter q̄ ſedet in nobis: ipe nob
mādauit: vt oremꝰ ꝓ inimicis noſtris: ore
mus ꝓ ꝑſequentibꝰ nos: ⁊ cū hoc facit ec-
cleſia ꝓpe finiti ſūt ꝑſecutores. Exaudita
eſt eni cuꝫ hoc faceret: ⁊ exaudit cum hoc
fac. Preualebãt malo ſuo: finiti ſūt bono
ſuo. Quō eni finiti ſūt vultis noſſe: Mā-
ducati ſūt ab eccl̄ia. Queres illos in ſe et
nō inuenis: q̄re in ea q̄ illos mãducauit ⁊ i
viſceribꝰ eiꝰ inuenieꝫ. Trāſeūtes enim ad
eccleſiā chriſtiani facti ſūt: ꝑierūt ꝑſecuto
res: creuerūt p̄dicatores. Ideo ꝑ dies fe-
ſtos ipſoꝝ: qꝛ videmus eos qui reliqui fa
cti ſūt inſanire adhuc in volūtatibus ſuis
malis ⁊ ꝑuerſis: rogamꝰ ꝓ illis deū: vt qui
delectabiliter audiunt organum: delecta-
bilius audiāt vocē dei. Nō enim qd̄ ſonat
ſine ratione delectat aurē: ⁊ verbū dei nō
delectat cor: Sed iō ꝓ illis oramꝰ: qñ die-
bus illoꝝ feſtꝫ nos ieiunamꝰ: vt fiãt ſibipſi
ſpectaculū. Qñ eni viderit ſe diſplicebūt
ſibi: ſed iō nō ſibi diſplicēt: qꝛ nō ſe atten-
dunt. Ebriꝰ nō ſibi diſplicet: ſed ſobrio di
ſplicet. Da hoiem qui iā iocūdat: in domi
no viuit: grauiter ſuſpirat in illā pacē eter
nā quā illi ꝓmiſit deꝰ: ⁊ vide qꝛ qñ reſpe-
xerit hoiem ſaltantē ad organū: plus illuꝫ
dolet inſanientē q̄ꝫ freneticuꝫ febrientem.
Ergo ſi nouimꝰ mala illoꝝ: qꝛ de ipis mal
nos liberati ſumus: doleamꝰ illos: ⁊ ſi do-
lemꝰ illos oremꝰ ꝓ illis: ⁊ vt exaudiamur
ieiunemus ꝓ illis. Nō eni nos noſtra ieiu
nia celebramꝰ ꝑ dies feſtos illoꝝ: alia ſunt
ieiunia noſtra q̄ celebramꝰ ꝑ dies paſche
futuros ꝑ alia atqꝫ alia q̄ ſolēnia nob ſunt
in chriſto: per iſtos aūt dies ad hoc ieiuna
mus: vt qñ ipi letant: nos ꝓ illis gemamꝰ.
Leticia eni ſua admonēt dolorē noſtrū: et
faciūt nos recordari q̄ꝫ miſeri ſint adhuc.
Sed qꝛ videmꝰ mltos inde liberatos: vbi
⁊ nos fuimꝰ: nec d̄ illis deſperare debemꝰ.
Et ſi adhuc iraſcunt nos oremus: ⁊ ſi ad-
huc cōmouet ꝑticula terre q̄ remāſit: nos
ꝑmaneamꝰ in gemitu ꝓ ipſis: vt ⁊ illis deꝰ
tribuat intellectū: ⁊ nobiſcū audiāt voces
iſtas: de quibꝰ mō gaudemꝰ. Dñs in ſyon
magnus ⁊ excelſus ſup oēs ꝑplos. Cō
fiteant nomini tuo magno: Ipi om
nes populi ſuꝑ quos magnus es in ſyon:
iam cōfiteant noi tuo magno. Paruū fuit
nomen tuū quādo iraſcebatur. factū ē ma
gnū iam cōfiteantur. Quō dicimus ꝑuuꝫ
fuiſſe nomē chriſti anteq̄ꝫ p̄clare diffama-
retur chriſtus: Quia nomen ipſius fama
ipſius dicit. Paruum nomē erat: iam mō
nomen magnū factuꝫ eſt. Que gens eſt q̄
non audiuit nomen chriſti: Iam ergo ma
gno nomini tuo confiteantur populi: qui
ante paruo nomini tuo iraſcebant. Cōfite
ant nomini tuo magno. Quare confitean
tur: Quoniam terribile ⁊ ſanctum
eſt: Ipſuꝫ nomē tuū terribile ⁊ ſanctū eſt.
Sic p̄dicat crucifixus: ſic p̄dicat humilia
tus: ſic p̄dicatur iudicatus: vt veniat ⁊ ex-
celſus: veniat viuus in virtute: veniat iu-
dicaturꝰ. Nō parcit populis blaſphemā
tibus: quia patientia dei ad penitentiaꝫ te
adducit. Non enim qui modo parcit ſem
per habet parcere: aut qui modo p̄dicat
vt timeat: nō eſt venturus vt iudicet: Uē-
turus eſt fratres mei: venturus eſt: timea-
mus illū: ⁊ ſic viuamus vt ad dexterā illiꝰ
inueniamur. Uenturꝰ eſt eni ⁊ iudicaturꝰ
vt alios ponat ad ſiniſtrā: alios ad dexte-
ram. Et non illud facit ipſe quōcunqꝫ vt
erret forte in hoibus: ⁊ qui ad dexterā po-
nendus eſt: ad ſiniſtrā ponat: aut qui ad ſi
niſtram debet ſtare: errante deo ad dexte-
rā ponat. Nō eni poteſt errare vt ibi po-
nat malū: vbi ponere debet bonū: nec ibi
ponat bonū vbi debet ponere maluꝫ. Si
errare non poteſt: nos erramus ſi nō time
mus. Si aūt timuerimus mō: tūc quod ti
meamꝰ nō habebimus: Quoniā terribile
⁊ ſanctum eſt. Et honor regis iudici
um diligit. Sic ergo timeant eū populi
vt corrigant ſe: non quaſi multū p̄ſumen-
tes de miſericordia ipſiꝰ: dimittãt ſe: ⁊ ma
le viuāt. Diligit eni miſericordiā: ſed dili-
git ⁊ iudiciū. Que eſt miſīcordia: Ut mō
predicet tibi veritatē: vt mō clamet ad te
vt cōuertaris. Parua miſericordia eſt: q̄a
vixiſti in malis factis: ⁊ adhuc nō te tulit
cū peccares: Ut credēti ignoſceret pctā ſua:
ꝑua miſīcordia ē: Putas qꝛ ſic ſemꝑ erit
miſīcordia vt neminē puniat: Noli ſic pu
tare: t̄ribile ⁊ ſctm̄ nomē eiꝰ: ⁊ honor rḡl iu
diciū diligit. Iniuſtū ē eni iudiciū ⁊ oino
nō ē iudiciū: niſi merita reddant ſua vni-
cuiqꝫ queādmodū q̄ſqꝫ geſſit i corꝑe: ſiue

bonū ſiue malū. Et honor regis iudicium
diligit. Ergo timeam⁹: ergo faciam⁹ iuſti-
ciā: ergo faciam⁹ equitatē. Sed q̇s fac̄ eq̄-
tatē? Quis fac̄ iuſticiā? Hō pctōr: hō ini-
quus: hō ꝑuerſus: hō auerſus a luce veri-
tatis? Quid debet facere homo? Cōuerte-
re ſe tantū ad deū: vt ipē in illo formet eq̄-
tatē: quā ipē formare nō pōt: ſ; deformare.
Idone⁹ ē hō ad vulnerandū ſe: nūq̇d ido
neus eſt ad ſanandū ſe? Qn̄ vult egrotat:
nō qn̄ vult ſurgit. Si vult viuat intēperan
ter vel in frigore vel in calore: eo die egro-
tat quo voluerit. Cū aūt viuēdo intēperā
ter ceperit egrotare: ſurgat qn̄ vult? Quie
uit qn̄ voluit: ſurgat ſi pōt qn̄ vult. Ut ia-
ceret egrotus intēpantiā ſuā habuit neceſ
ſariā: vt ſurgat aūt neceſſariā habet artifi-
cis medicinam. Sic ergo vt peccet homo:
ipē ſibi ſufficit ad peccādū: vt iuſtificet̄ nō
ſibi ſufficit: niſi ab illo iuſtificet̄: qui ſol⁹ eſt
iuſt⁹. Ut ergo ſe illi hoīes dent formādos
ad iuſticiā: cū terruiſſet ꝑꝑl'os pſalm⁹ iſte: ⁊
dixiſſet: Cōfiteant̄ noī tuo magno: qm̄ teri
bile ⁊ ſanctū eſt: ⁊ honor regis iudiciū dili
git: veluti q̄rentes iā ꝑꝑl'os territos quō iu
ſti viuere debeāt: q: in ſeipis nō poſſūt ha
bere iuſticiā: cōmendauit illis ⁊ plaſmato
rem iuſticie illoꝝ: ⁊ ſecut⁹ ait. Tu pa-
raſti equitatē: iuſticiā ⁊ iudiciū in
Jacob tu feciſti. Debem⁹ eni ⁊ nos ha
bere iudiciū: debem⁹ habere iuſticiā;: ſed
ille in nobis facit iudiciū ⁊ iuſticiā;: q̇ nos
fecit in quib⁹ faceret. Quō ⁊ nos debem⁹
habere iudiciū ⁊ iuſticiā? Judiciu; habes
qn̄ diſcernis malū a bono: iuſticiā aūt qn̄
ſeq̄ris bonū ⁊ declinas a malo. Diſcernēdo
iudiciū hēs: faciēdo iuſticiā hēs. Declina
a malo ait: ⁊ fac bonū: q̄re pacē ⁊ ſeq̄re eā.
Prio debes hr̄e iudiciū: ⁊ poſtea iuſticiā.
Qd̄ iudiciū? Ut pmo iudices: quid ſit ma
lū: ⁊ quid ſit bonū. Et quā iuſticiā? Decli
nes a malo: ⁊ facies bonū. Hoc autē nō a
te habebis: q: vide q̇d dixit: Judiciū ⁊ iu
ſticiā in Jacob tu feciſti. Exaltate do
minū deū noſtrū: Uere exaltate: bene
exaltate. Laudem⁹ ⁊ exaltem⁹ illū: qui fec̄
ipam iuſticiā quā habem⁹ ipſe in nobis fe
cit. Quis eni in nobis fecit ipam iuſticiā:
niſi qui nos iuſtificauit? De chriſto aūt di
ctū eſt: qui iuſtificat impiū. Nos ergo im-
piȷ: ille iuſtificator: qn̄ ⁊ ipa; iuſticiā ipſe i
nobis fecit: qua illi placeam⁹: vt ad dexte
ram nos ponat ⁊ nō ad ſiniſtram: vt dicat
ad dexterā poſitis: Uenite bn̄dicti patr̄

Alia lra. ectiones.

mei ꝑcipite regnū qd̄ vobis paratū eſt ab
origie mūdi: Nō aūt ponat ad ſiniſtrā int̄
eos quib⁹ dictur⁹ ē: Ite in ignē eternū qui
paratus eſt diabolo: ⁊ angelis ei⁹. Qui in
nobis coronatur⁹ eſt nō merita nr̄a: ſ; do-
na ſua: quātū debet exaltari? Exaltate do
minū deū nr̄m. Et adorate ſcabellu;
pedū ei⁹ qm̄ ſanctū eſt. Quid habe-
mus adorare? Scabellū pedū ei⁹. Suppe
daneū dicit̄ ſcabellū. Quod dicunt greci
υποποδιον: dixerūt latini ſcabellum. Et
aliȷ dixerūt ſuppedaneū. S; videte fra
tres q̇d nos iubeat adorare. Alio loco ſcri
ptura dic̄: Celū mihi ſedes ē: terra aūt ſca
bellū pedū meoꝝ. Ergo terram nos iubet
adorare: q: dixit alio loco: ꝙ ſit ſcabellu;
pedū dei? Et quō adorabim⁹ terrā cum di
cat aꝑte ſcptura: Dn̄m deu; adorabis: et
hic dic̄: Adorate ſcabellū pedū ei⁹? Expo
nens aūt mihi: quid ſit ſcabellū pedū eius
dicit: terra autem ſcabellum pedum meo-
ru;. Anceps factus ſū: timeo adorare ter
ram: ne damnet me qui fecit celū ⁊ terra;.
Rurſum timeo non adorare ſcabellū pe-
dum dn̄i mei: quia pſalmus mihi dicit: ad
orate ſcabellū pedū eius. Quero quid ſit
ſcabellū pedum eius: ⁊ dicit mihi ſcriptu-
ra: terra ſcabellum pedum meoꝝ? Fluctu-
ans cōuerto me ad chriſtū: quia ipm que-
ro hic: ⁊ inuenio: quō ſine impietate ado-
retur terra: ſine impietate adoret̄ ſcabellū
pedum eius. Suſcepit eni; de terra terrā:
quia caro de terra eſt: ⁊ de carne Marie
carnem accepit. Et quia in ipſa carne hic
ambulauit: ⁊ ipſam carne; nobis mandu-
candam ad ſalutem dedit: nemo autē illa;
carnē manducat niſi prius adorauerit: in
uentū eſt queādmodū adoret̄ tale ſcabel-
lum pedum dn̄i: ⁊ nō ſolū nō peccem⁹ ad-
orando: ſed peccem⁹ nō adorādo. Nun-
quid aūt caro viuificat? Ipſe dn̄s dixit cū
de ipſa cōmendatiōe euſdē terre loquere
tur: Spirit⁹ eſt qui viuificat: caro aūt nihil
ꝓdeſt. Ideo ⁊ ad terrā q̄libet cu; te incli
nas atq; ꝓſternis: non quaſi terrā intuea-
ris: ſed illum ſanctum cuius pedū ſcabel-
lum eſt quod adoras: propter ipſum eni;
adoras: iō ⁊ hic ſubiecit: adorate ſcabellū
pedū eius: quoniā ſanctum eſt. Quis ſan
ctus eſt? In cuius amore adoras ſcabellū
pedum eius? Et cū adoras illū: ne cogita
tiōe remaneas in carne: ⁊ a ſpiritu nō viui-
ficeris: ſpiritus enim inquit viuificat: caro
autem nihil ꝓdeſt. Tunc autem quando

hoc dn̄s cōmendauit de carne ſua: locutꝰ
erat ꝛ dixerat: Niſi quis māducauerit car
nē meā: nō habebit in ſe vitā eternā: ſcan-
dalizati ſūt quidā diſcipli eiꝰ ſeptuaginta
ferme ꝛ dixerūt: Durꝰ ē hic ſermo: q̄s pōt
hoc intelligere? Et receſſerūt ab eo: ꝛ am-
plius cū eo nō ambulauerūt. Durū illiſ vi
ſum eſt qđ ait: Niſi quis māducauerit car
nem meā: nō habebit vitā eternā: accepe-
rūt illud ſtulte: carnalit̄ illud cogitauerūt:
ꝛ putauerūt: qđ p̄ciſurꝰ eſſet dn̄s ꝑticulas
quaſdā de corpe ſuo: ꝛ daturꝰ illis: ꝛ dixe-
rūt: durꝰ eſt hic ſermo. Ipſi erāt duri non
ſermo. Eteni ſi duri nō eſſent: ſed mites eſ
ſent: dicerēt ſibi: nō ſine cauſa dicit hoc: ni
ſi qꝛ eſt ibi aliqđ ſacramētū latēs: manerēt
cū illo lenes nō duri: ꝛ diſcerēt ab illo: qđ
illis diſcedētibꝰ q̄ remāſerūt didicerāt. Nā
cū remanſiſſent cū illo diſcipli duodecim:
illis recedētibꝰ: ſuggeſſerūt illi tāq̄ꝫ dolen-
tes illoꝝ mortē: qđ ſcādalizati ſūt in verbo
eius: ꝛ receſſerūt. Ille aūt inſtruxit eos et
ait illis: Sp̄us ē qui viuificat: caro aūt ni-
hil ꝓdeſt. Verba que locutꝰ ſū vobis: ſpi-
ritus eſt ꝛ vita. Spiritualiter ītelligite qđ
locutꝰ ſum: nō hoc corpus qđ videtis mā
ducaturi eſt̄: ꝛ bibituri illū ſanguinē queꝫ
fuſuri ſūt qui me crucifigēt. Sacramētum
aliquod vobis cōmēdaui: ſp̄ualiter intel-
lectū viuificabit vos. Et ſi neceſſe eſt illud
viſibiliter celebrari: optet tn̄ iuiſibiliter in-
telligi. Exaltate dn̄m deū noſtꝝ: ꝛ adora-
te ſcabellū pedē eius qm̄ ſctm̄ ē. Moy-
ſes ꝛ Aaron in ſacerdotibꝰ eius: ꝛ
Samuel † in his qui īuocāt nomē
eius. Inuocabāt dn̄m ꝛ ipē ex-
audiebāt eos: in colūna nubis lo-
quebat̄ ad eos. Iſti antiqui Moyſes
ꝛ Aaron ꝛ Samuel ſerui dei magni apud
antiquoſ. Noſtis qꝛ Moyſes eduxit ī vir
tute dei ꝑplm̄ iſrael ex egypto ꝑ rubrū ma-
re: ꝛ duxit in heremo: ꝛ quāta mirabilia fe
cerit in illo tpe deꝰ ꝑ manū Moyſi noue-
rūt oēs qui iſtas ſcripturas libēter audiūt
in eccl̄ia: vel apud ſe legūt vel quō didice
runt. Aaron frater ipſius fuit quē ordina-
uit etiā ſacerdotē: ꝛ ibi quidē nō videt̄ ſa-
cerdos eſſe: niſi Aaron. Apte enim in illis
lr̄is Aaron noiat̄ ſacerdos dei: de Moy-
ſe nō ibi dicit̄ qꝫ ſacerdos erat. Sed ſi hoc
nō erat: quid erat? Nunq̄d maioꝛ ſacerdo
te eſſe poterat? Exprobat pſalmus iſte: q̄a
ꝛ ipē ſacerdos erat. Moyſes ꝛ Aaron in
ſacerdotibꝰ eiꝰ. Ergo erāt illi dn̄i ſacerdo-

Alia lr̄a. † inter eos.

tes. Poſtea Samuel iam in libro regnoꝝ
legit̄. Iſte eſt Samuel tꝑibꝰ Dauid. nam
ipſe vnxit ſctm̄ Dauid. Samuel ab initio
etatis ſue in templo creuit. Mater eiꝰ ſte-
rilis fuit: volēs habere filiū: orauit ad do-
minū cū gemitu magno: ꝛ petēs: vt daret
ei deus filiū: oſtēdit qꝛ nō carnaliter habe
re voluit: quē natū illi dedit: qui eū eſſe vo
luit. Vouit eni euꝫ dn̄o deo ꝛ ait: Si mihi
maſculꝰ natꝰ fuerit: tēplo tuo ſeruiet: et ita
fecit. Natꝰ ſanctus Samuel: fuit apud ma
trē tpe lactis: mox vt eū ablactauit: dedit
in tēplū vt ibi creſceret: ibi roboraret̄ i ſpi-
ritu: ibi deo ſeruiret. Factꝰ eſt Samuel ſa-
cerdos magnꝰ: ſacerdos ſanctꝰ illo tpe: cō
memorat iſtos: ꝛ ꝑ iſtos omnes ſctōs nos
vult intelligere. Quare aūt hic illos noia
uit? Qm̄ diximꝰ chriſtū hic nos debere in
telligere. Aduertat ſanctitaſ veſtra. Dixit
ſupꝛꝰ: Exaltate dn̄m deū noſtrū: ꝛ adora-
te ſcabellū pedū eius: qm̄ ſctm̄ eſt: cōmen
dans quēdā: id eſt dn̄m noſtrū Ieſuꝫ chri
ſtū: cuiꝰ ſcabellū pedū adorandū eſt: quia
carnē aſſūpſit in qua appareret generi hu-
mano. Et volēs nobis oſtendere ꝛ antiq̄s
patres ipm̄ p̄dicaſſe: qꝛ ipē eſt verus ſacer
dos dn̄s noſter Ieſus chriſtꝰ: cōmemora-
uit iſtos qꝛ in colūna nubis loq̄bat̄ ad eos
deus. Quid eſt in colūna nubis? Loq̄bat̄
ꝑ figuras. Si eni in quadā nubecula loq̄-
bat̄ obſcura illa dicta: neſcio quē manife-
ſtum p̄ſignabāt. Ille aūt neſcio quis: iam
nō eſt neſcio quis: qꝛ ſcit̄ a nobis dn̄s no-
ſter Ieſus chriſtus. Moyſes ꝛ Aaron in
ſacerdotibꝰ eius ꝛ Samuel inter eos q̄ in-
uocant nomē eiꝰ. Inuocabāt dn̄m ꝛ ipſe
exaudiebat eos: in colūna nubis loqueba
tur ad eos. Qui primo loq̄bat̄ in colūna
nubis: ipē nobis locutꝰ eſt in ſcabello pe-
dū ſuoꝝ: id eſt in terra aſſumpta carne: vt
adoramꝰ ſcabellū pedū eius: qm̄ ſctm̄ eſt.
Ipſe de nube loquebat̄: qđ tunc nō intel-
ligebat̄: locutꝰ eſt in ſcabello pedū ſuorū:
ꝛ intellecta ſūt verba nubis eius. In colū
na nubis loq̄bat̄ ad eos. Attēdamꝰ ergo
fratres: videte quos ꝛ quales ſctōs noia-
uerit. Cuſtodiebāt teſtimonia ei-
us: ꝛ † p̄cepta eiꝰ que dedit † eis. Cu
ſtodiebāt certe: Intendite. Cuſtodiebant
teſtimonia eius: ꝛ p̄cepta eiꝰ que dedit eiſ.
Hoc dic̄ ꝛ negare nō pōt. Nihil ne hēbāt
pcti? Quō? Qm̄ cuſtodiebant p̄cepta eiꝰ:
cuſtodiebāt teſtimonia eius. Videte q̄les
nos velit formari: ne q̄ſi de ꝑfecta iuſticia

Alia lr̄a. † p̄cepti qđ. † illis.

pſumam⁹. Ecce Moyſes ⁊ Aaron ĩ ſacer
dotibus ei⁹: ⁊ Samuel in his q̇ inuocãt no
men ei⁹: ad quos de colũna nubis loq̇ba-
tur. Jaȝ apte illos exaudiebat: q̇ cuſtodie
bãt teſtimonia ei⁹: ⁊ p̄cepta ei⁹ q̄ dedit eis.

Alia lr̃a exaudiebas eis

Dñe: inq̇t: deus noſter tu† exaudi
ſti eos: deus tu ꝓpitius fuiſti† illiſ.
Propitius nõ dicit de⁹: niſi pctis. Quan
do dat veniã tunc dicit̃ ꝓpiti⁹. Et q̇d ha-
bebat in iſtis qđ vindicaret vt eſſȝ ꝓpiti⁹:
Ignoſcẽdo ꝓpiti⁹ fuerat: ꝓpitius erat do
nãdo peccata: ꝓpiti⁹ fuerat ⁊ vindicãdo.
Quid enim ſequit̃: Tu ꝓpitius fuiſti ill̃.

Alia lr̃a tu vlciſcens adinuentiones

Et† vindicãs in oẽs† affectiões eo
rum. Etiam vindicãs ꝓpiti⁹ fuiſti: nõ ſo-
lum donãs pctã: ſ; etiã vindicãs ꝓpitius
fuiſti. Videte fr̃es mei: q̇d hic cõmenda-
uit aduertite. Illi deus iraſcit̃: quẽ peccã-
tem nõ flagellat. Nã cui vere ꝓpiti⁹ ẽ: nõ
ſolũ donat pctã ne noceant ad futuꝝ ſecu
lum: ſ; etiã caſtigat: ne ſp̄ peccare delectet.
Agite fr̃es: quõ in ill̃ vindicatũ eſt ſi q̄ra-
mus: aderit dñs vt dicã. Queramus eniȝ
tres iſtas ꝑſonas: Moyſen: Aaron ⁊ Sa
muelẽ: ⁊ quõ in eis vindicatũ ſit: q: dixit:
Vindicãs in omnes affectiões eoꝝ: vtiq̧
eas affectiões dicẽs eoꝝ: q̄s dñs nouerat
in cordibus eorũ: quas homĩes non noue
rant. Eteni ſine q̄rela hoim ꝟſabant̃ ĩ me-
dio plebis dei. Sȝ q̇d dicim⁹: q: Moyſes
habuit p̄mã vitã fortaſſe peccatricem: Nã
⁊ pcuſſo hoĩe: fugit de egypto. Habuit et
Aarõ p̄mã vitã q̄ diſpliceret deo. Nã ipſe
iſanĩẽti pp̄lo ⁊ q̄rẽti idolũ: pmiſit vt fieret:
⁊ factum ẽ pp̄lo dei idolũ qđ adoraret. Sa
muel q̇d fecit infans ad templũ dat⁹: Oẽs
etates ſuas inter ſancta ſacra dei pegit: ab
ineunte etate famulus dei. Nihil vnq̧ di-
ctum ẽ de Samuele: nihil ab hoib⁹. Noue
rat ibi forte deus aliq̇d qđ purgaret: Q: ⁊
qđ pfectũ iam videt̃ homĩb⁹: illi⁹ pfectiõi
adhuc impfectũ ẽ. Pleraq̧ faciunt artifi-
ces: ⁊ oñdunt impitis: et cũ iaȝ iudicauert̃
impiti eſſe pfecta: expoliunt illa artifices q̄
nouerũt adhuc q̇d ill̃ deſit: vt mirẽt̃ hoĩes
tantã expolitiõȝ reb⁹ accidiſſe q̄s iam pfe-
ctas ꝓnũciauerãt. Fit h̃ ⁊ in edificijs et in
picturis ⁊ in veſtib⁹: ⁊ ꝓpe in oĩ genere ar-
tium. Prio iudicãt illud iam q̄ſi perfectũ
eſſe: vt oculi eorũ ampli⁹ nihil deſiderent.
Sȝ aliud iudicat ocul⁹ impit⁹: aliud iudi-
cat artificis regula. Sic ⁊ illi ſancti ꝟſabã-
tur añ oculos dei: tã q̧ ſine culpa: tã q̧ pfe
cti: tã q̧ angeli: nouerat aũt q̇d ill̃ deeſſet q̄

vindicabat in oẽs affectiões eoꝝ. Vindi-
cabat aũt nõ iraſcẽs: ſ; ꝓpiti⁹. Ad h̃ vindi
cabat: vt pficeret ceptũ: nõ vt dãnaret ele
ctum. Vindicãs ḡ in oẽs affectiões eoruȝ
erat deus. Quõ vindicauit in Samuele:
Vbi ẽ vindicta ipa: Hoc dico vt nouerit
chriſtiani q̇ iã hic cognouerũt chriſtũ: ad
q̄s venit in ſcabello pedũ ſuoꝝ: q̄s ita dile
xit: p q̇bus ſanguineȝ fudit: nouerint quõ
vapulẽt: cũ mltum pfecerint. Querim⁹ vi
dictam in Moyſe ꝓpe nullã hȝ: niſi qđ ad
extremũ ait ill̃ de⁹: Aſcende in mõtẽ ⁊ mo-
rere. Ait ſeni: morere. Jam pegerat etates
ſuas: nunq̇d nũq̧ erat moritur⁹: Qual̃ il-
la vindicta: Oñdit ibi vindictã: ſuã vt di-
ceret: Nõ intrabi ĩ terrã ꝓmiſſiõis quã in-
tratur⁹ erat pp̄ls. Quandã figurã quorũ-
dam gerebat Moyſes. Nã q̄ in regnũ ce-
lorũ intrauit: magna illi pena erat ad terrã
illã nõ venire: que ad tp̄us erat ꝓmiſſa: vt
vmbrã oſtenderet ⁊ trãſiret: Nõne multi p-
fidi intrauerũt in illã terrã: Nõne ĩ illa fra
viuẽtes multa mala fecerũt: ⁊ deũ offende
runt: Nõne ⁊ idolatriã ſecuti ſunt ĩ ipa ter
ra: Magnũ erat nõ dediſſe iſtã frã Moy
ſi: Sȝ Moyſen voluit geſtare figurã eoꝝ:
q̄ ſub lege erant: quia p Moyſen data eſt
lex: ⁊ oñdit eos q̄ ſub lege eſſe vellent: ⁊ ſ;
gr̃a eſſe nollent: nõ intraturos in terrã pro
miſſionis. Ergo illud qđ dictũ eſt Moyſi
figura erat: nõ pena: Seni mors que pẽa:
Nõ intrare in illã terrã: q̄ pena quã ĩtraue
runt indigni: De Aaron aũt qđ dictum ẽ:
Mortuus ẽ ⁊ ipe ſenex: filij ſui ſucceſſert̃
ei in ſacerdotio: fili⁹ ei⁹ poſtea ſacerdotiuȝ
admĩſtrauit. Quõ ⁊ in iſtũ vĩdicauit: Sa
muel ⁊ ipe ſanct⁹ ſenex mortu⁹ ẽ: relictis fi-
lijs ſucceſſorib⁹ ſuis. Quid ẽ qđ in ill̃ vin-
dicatũ eſt quero: ⁊ ſ̄m hoĩes non inuenio:
ſ̄m aũt qđ ſcio pati ſ̄uos dei quotidie in il
los vindicabat̃. Legite ⁊ videte vĩdictas:
ſ; qui proficitis. Forte vindictas quotidie
patiebant̃ pp̄los ꝯdicentes: quotidie patie
bant̃ inique viuẽtes: ⁊ inter illos viuere co
gebant̃: quorũ vitã quotidie rep̄hẽdebãt.
Hec erat vindicta: nõdũ ꝓficit cui parua
ẽ. Tantũ te eñ torquet iniuſticia aliena:
q̈tum receſſeris a tua. Cũ eni fuer̃ frumẽ-
tum: id eſt herba bõa de ſemĩe bono: ſemĩe
fili⁹ regni: cum ceꝑis fructũ dare: tunc tibi
apparebũt zizania. Cũ eni creuiſſet herba
⁊ fructũ feciſſet: tũc apparuerunt zizania.
Cũ cepint apparere zizania: videbis te int̃
malos. Velle habes q̄ſi ſepare a te maloſ:

⁊ ſepare ab eccl'ia omēs malos: reſponde-
bit tibi dñi ſnīa: Sinite vtraq; creſcere vſ-
q; ad meſſem: ne forte cū vultis eradicare
zizania: eradicetis ſil' ⁊ triticū. Ex ſentētia
dñi neceſſe erit ꝑcere zizanijs: ⁊ conditiōe
tui neceſſe erit viuere int' zizania. Separe
ea nō potes: tolerare tibi neceſſe eſt. Vide
q̄tas plagas in corde patiaris: qui corꝑe
integro inter malos vſaris. Probabit' q̄-
cunq; ꝓfecerītis: ꝓbatis q̄ iam ꝓfeciſtis.
Tolerāda ſunt ḡ iſta: ⁊ forte h̄ ꝑtinet ad il
lud: Seru' q̄ nouit voluntatē dñi ſui: ⁊ nō
facit digna: plagis vapulabit multis. In
m̄ltis eñi q̄tū nobis innoteſcit voluntas
dei: etiam reatus nr̄ innoteſcit nob: Et q̄-
to ille nobis innoteſcit: tāto plus im' i fle-
tus et lachrymas. Videm' eñi q̄ ſit iuſtū
qđ de nobis exigat de': in quanta adhuc i
impſectiōe iaceam': ⁊ fit in nobis quod di
ctum ē: Qui apponit ſciam: apponit dolo-
rem. Ecce abūdet in te caritas: ⁊ plus do-
lebis peccantē. Q̄to in te maior caritas ē:
tāto amplius te torq̄bit quem toleras. Nō
torq̄bit tāq̄ iraſcētem illi: ſ; tāq̄ dolētez ꝓ
illo. Vide Paulū apl'm qđ patiebat': Vi-
dit quid patiebatur: p̄ter illa inq̄t q̄ extrin-
ſecus ſūt. Dixit eñi multa q̄ patiebat': ⁊ ce
pit dicē interiora: p̄ter illa q̄ extrinſec' erāt
q̄ patiebat' a mal' pſecutorib' chriſti: incur
ſus in me quotidianus: ſollicitudo oim ec
cleſiaꝝ. Et vide qual' ſollicitudo: q̄ pater
na: q̄ materna. Videte quō cedebatur: vt
vindicaret' in oēs affectiōes eis. Dicem'
affectiōes ei' in q̄s vindicabat de'. Quis
infirmat' inq̄t: ⁊ ego nō infirmor? Quis ſcā
dalizat': ⁊ ego nō vror? Quāto maior cari-
tas: tanto maiores plage de pc̄tis alienis.
Accepat quidē ille ⁊ ſtimulū carnis ange-
lū ſathane a quo colaphizaret'. Ecce quō
ꝓpiti' erat deus vindicās in oēs affectio-
nes eius. Que ſunt affectiōes in q̄s ſic vi
dicat: Ipſe expoſuit: ipſe dixit: In magni-
tudine inq̄t reuelationū ne extollar: datus
eſt mihi ſtimulus carnis mee: angelus ſa-
thane qui me colaphizet. Taz pfect' erat:
vt tñ timendū eſſet ne extolleret'. Naz nō
poneret deus medicamētū: vbi vuln' non
eſſet. Et rogauit vt tolleret': eger ille roga-
uit: vt auferret' medicamē: ꝓpter quod ter
dñm rogaui inq̄t: vt auferret eū a me: id ē
ſtimulū carniſ a quo colaphizabat': aliquē
forte dolorem corꝑis. Rogaui inq̄t vt au
ferret eū a me: ⁊ dixit mihi: Suffic' tibi grā
mea: nā vt' in infirmitate pfic'. Ego noui
quē curo: non mihi det q̄ egrotat ꝯſilium:
tanq̄ emplaſtrū mordax vrit te: ſ; ſanat te.
Rogat medicū vt tollat emplaſtrū: ⁊ non
tollit niſi cū fuerit ſanatū q̄ poſuerat. Vir-
tus in infirmitate pfic'. Ergo fr̄es q̄cūq; i
chriſto ꝓficimus: nō nos putem' ſine fla-
gello ꝓfuturos: q2 q̄tūlibet ꝓficiā': nouit
ipſe pc̄tā noſtra: aliq̄ñ ⁊ nobis oñdit illa: et
videmus ⁊ nos peccata nr̄a. Et cum inter
tales hoīes vſari cepimus: vt iam homīes
qđ in nobis rep̄hendant: nō inueniāt: rep-
hendit ille adhuc q̄ nouit omīa: ⁊ vīdicat i
oēs affectiōes: q2 ꝓpiti' eſt nobis. Naz ſi
non vindicet ⁊ deſerat: perim'. De' tu ꝓ-
pitius fuiſti ill': ⁊ vindicās in oēs affectio-
nes eorū. **Exaltate dñm deum no
ſtrum:** Iterū exaltem' illū q̄a bonus ē: et
cū fuerit quō laudandus eſt: quō exaltan-
dus eſt? Tu potes h̄ exhibere filio tuo: et
deus nō pōt? Nō eñi bon' es q̄ñ blādiris
filio tuo: ⁊ malus cū cedis filiū tuū? Et cuz
blādiris pater es: ⁊ cū cedis pr̄ es. Iō blā
diris ne deficiat: ideo cedis ne ꝑeat. Exal
tate dñm deuz nr̄m. **Et adorate in mō
te ſancto ei': qm̄ ſanct' dn̄s de' nr̄**
Quō ſupius dic: Exaltate dñm deū nr̄m:
⁊ adorate ſcabellū pedū ei': qm̄ ſctm̄ ē: in-
telleximus q̄d ſit adorare ſcabellum pedū
ei'. Sic ⁊ mō poſt exaltationē dñi nr̄i Ie-
ſu chriſti: ne quis illū p̄ter montem ei' exal
tet: cōmendauit ⁊ montē ipi'. Mōs ipius
q̄s eſt? Legim' alibi de hoc monte: quia la
pis fuit p̄ciſus de mōte ſine manib': ⁊ con
fregit oīa reḡ terre: ⁊ creuit lapis ipſe. Da-
niel' viſio ē iſta quā narro. Creuit lapis iſte
q̄ p̄ciſus eſt de mōte ſine manibus: ⁊ fact'
eſt inq̄t mōs magnus: ita vt impleret vni-
uerſam faciē terre. In ipo mōte mag̃ ado-
remus: ſi exaudiri volumus. Heretici non
adorāt in iſto mōte: q2 mons iſte impleuit
vniuerſam faciē terre. Heſerūt in ꝑte: ⁊ to-
tum amiſerūt. Si agnoſcant eccl'iaz catho
licam: adorabūt in iſto mōte nobiſcū. Et-
eñi lapis ille q̄ p̄ciſus eſt de mōte ſine ma-
nibus: iam videm' q̄tum creuerit: ⁊ q̄tas
regiōes terre occupauerit: ⁊ vſq; ad q̄s gē
tes ꝑuenerit. Quid ē mons vñ p̄ciſus eſt
lapis ſine manib'? Regnū iudeorū. Prio
qđ colebant vnū deū: inde p̄ciſus ē lapis
dñs nr̄ Ieſus chriſtus. Ipſe dict' eſt lapis
quē reprobauerūt edificanteſ: h̄ factus eſt
in caput anguli. Lapis iſte p̄ciſus de mō-
te ſine manib': ꝯfregit oīa regna terraruz.
Videmus cōfracta ab illo lapide oīa reḡ

terre. Que erãt regna terre? Regna idolo
rum: Regna demonioꝝ fracta ſunt. Re-
gnabat Saturnus in mltis hoib⁹: vbi ẽ re
gnū ei⁹? Regnabat Mercurius in mltis
hoib⁹: vbi eſt regnū eius? Fractū eſt: reda
cti ſūt illi in regnū chriſti: in q̇b⁹ ille regna-
bat. Regnū Veneris q̄le erat karthagini:
vbi nūc eſt regnū celeſte? Lapis ille fregit
oĩa regna terrarū: lapis p̄ciſus de monte
ſine manibus. Quid eſt p̄ciſus de mõte ſi-
ne manib⁹? Natus de gẽte iudeorum ſine
ope hoim. Oẽs eni q̇ naſcunt̄: de ope ma
ritali naſcunt̄: ille de v̇gine natus: ſine ma
nibus nat⁹ eſt. Per manus eni op⁹ huma
num ſignificat̄. Quo manus hūane nō ac
ceſſerūt: Ubi marital' amplexus nō fuit: fe
cus tñ fuit. Natus eſt g̃ de mõte ſine mani
bus lapis ille: creuit: ⁊ creſcẽdo fregit oĩa
reg̃ terraꝝ. Fact⁹ eſt aūt mõs magn⁹: et im
pleuit vniuerſam faciẽ terre. Hec ẽ eccl'ia
catholica: cui vos cõicare gaudete. Illi aũt
q̇ nō ei cõmunicãt: q꞉ p̄ter ip̄m montẽ ado
rant ⁊ laudãt deū: nō exaudiūt̄ ad vitam
eternã: ⁊ ſi ad q̇dam tp̄alia exaudiãt̄. Nō
ſibi g̃ blandiant̄: q꞉ eos in q̇buſdam exau
dit deus. Nam ⁊ paganos exaudit in qui
buſdam. Nonne clamãt pagani ad deū: ⁊
pluit? Quare? Quia facit ſolẽ ſuū oriri ſu-
per bonos ⁊ malos: ⁊ pluit ſup̱ iuſtos ⁊ in-
iuſtos. Noli g̃ gloriari pagane: quia te cla
mante ad deū pluit deus: q̇ ſup̱ iuſtos ⁊ in-
iuſtos pluit. Audiuit te ad tp̄alia: nō te au
dit ad eťna: niſi in mõte ſcō ei⁹ adoraueris.
Adorate dñm in mõte ſcō ei⁹: qm̄ ſanct⁹ ẽ
dñs deus noſter. Hec de pſalmo ſufficiãt
caritati vr̃e: q̃tum dñs donauit locuti ſu-
mus: Ecce quicq̇d loq̇mur in noie dei: qm̄
dei eſt loquentis p̱ nos: imber dei eſt: vi-
dete vos qual' terra ſitis. Nã qm̄ pluuia ve
nit ſup̱ terrã: ſi bona terra eſt: fruct⁹ bonos
parit: nã ſi mala terra eſt: ſpinas parit: plu
uia tñ dulcis eſt: ⁊ ſup̱ fructus ⁊ ſuper ſpi-
nas. Qui iſtis v̇bis auditis: peioꝛ fctūs fu
erit: ⁊ ſpinas de pluuia generauerit: ignẽ
ſperet: pluuiã nō accuſet. Qui aūt melioꝛ
factus fuerit: ⁊ fruges de bōa terra genera
uerit: horreū ſperet: pluuiã laudet. Aut q̇d
ſūt nubes: aut q̇d ẽ pluuia: niſi dei miſcđia
omĩa faciẽtis circa eos q̃s diligit: ⁊ quib⁹
donauit: vt ab eis diligat̄.

¶ Explicit Tractatus de pſ̄. XCVIII.

Incipit Tractatus de pſ̄. XCIX.

PSalmū fratres cū cantaret̄: audi-
ſtis: breuis eſt nec obſcurus: qua-
ſi ſecuritatem dederim ne laboꝛẽ
timeatis. Uideamus tñ attentius: ⁊ quan
to liberius: tãto diligenti⁹: quid ſibi velint
ea ip̄a que apte ſonant: vt q̃tū dñs dona-
re dignat̄: ſp̄ualiť intelligat̄. Vox dei quo
libet organo ſonãs: tamẽ vox dei. Neq꞉
enī delectat aures eius niſi vox ei⁹. Nam
⁊ nos cū loq̇mur: tunc eū delectamur: cū
ip̄e de nobis loquitur. Pſalmus in confeſ
ſione ſic inſcribit̄. Hic ẽ titulus ei⁹. Pſal
mus in cõfeſſione. Pauci verſus ſūt:
magnarū rerū grauidi: pariant ſemina in
cordibus vr̄is: vt paret̄ horreū meſſis do
minice. Pſalmus iſte in cõfeſſione h̄ nob̄
iubet: ad h̄ nos hortat̄: vt iubilemus deo;
Nec hortat̄ velut aliquẽ vnū angulū ťre:
aut vnã aliquã habitationẽ: ꝯgregationẽ
ve hoim: ſed quia vbiq꞉ nouit ſe ſeminaſſe
bñdictionẽ: vndiq꞉ exigit iubilationẽ. Iu
bilate g̃ deo vniuerſa terra. Nūq̇d mō vo-
cem meã audiuit vniuerſa terra? Et tamen
hanc vocẽ audiuit vniuerſa terra. Iam iu-
bilat dño vniuerſa terra: ⁊ qđ adhuc non
iubilat: iubilabit. Pertendens eni benedi
ctio incipiente eccl'ia ab hierl'm p̱ oẽs gen-
tes: impietatem vbiq꞉ ꝓſternit: pietatem
vbiq꞉ cõſtruit: ⁊ mixti ſunt boni mal': ⁊ ma
li p̱ omnem terrã: ⁊ boni p̱ oẽm terram. In
mal' murmurat oĩs terra: in bonis iubilat
oĩs terra. Quid eſt g̃ iubilare? Multū eni
nos attentos facit ad h̄ v̇bū ⁊ p̄ñtis pſal-
mi titulus: q꞉ inſcribit̄ in cõfeſſiõe. Quid
ẽ in cõfeſſione iubilare? Et alteri⁹ cuiuſdã
pſalmi ſentẽtia dicentis: Btūs pp̄ls qui i-
telligit iubilationẽ. Profecto magnū ali-
q̇d ẽ: h̄ qđ intellectū: beatos facit. Dñs g̃
de⁹ nr̄ beatificatoꝛ hoim det mihi intelligẽ
qđ dicā: det vobis intelligere qđ audit̄.
Beatus pp̄ls q̇ intelligit iubilationẽ. Cur
ramus g̃ ad hanc beatitudinẽ: intelligam⁹
iubilationẽ: nō eã ſine intellectu fundam⁹.
Quid op⁹ ẽ iubilare: ⁊ nō obtemp̱are hu-
ic pſalmo dicenti: Iubilate deo oĩs terra:
⁊ nō intelligere iubilationẽ: vt vox nr̄a ſo-
la iubilet: ⁊ coꝛ nō iubilet? Sonus eni coꝛ-
dis intellectus eſt. Qđ noſtis dictur⁹ ſū:
Qui iubilat nō v̇ba dicit: ſed ſonus q̇dā
eſt leticie ſine v̇bis: Vox eſt eni animi dif-
fuſi leticia: q̃tū pōt exp̄mentis affectū nō
ſenſum cõp̄hendẽtis. Gaudẽs hō in exul
tatiõe ſua: ex v̇bis q̇buſdã q̇ n̄ p̄ñt dici ⁊ i-
telligi: erupit in vocẽ quãdã exultationis

ſine ỽbis: ita vt appareat cũ ipſa voce gau
dere quidem: ſed quaſi repletuʒ nimio gaudio
nõ poſſe ỽbis explicare qđ gaudet. Anim-
aduertite hoc in eis qui cantãt etiã nõ ho-
neſte. Nõ enim talis erit iubilatio noſtra q̃
lis illorũ eſt. Nos eni in iuſtificatiõe iubi-
lare debemus: illi aũt iubilant in iniquita-
tem. Itaq̃ nos in cõfeſſione: illi in confu-
ſione: Tamen vt hoc qđ dico intelligat̃: im-
mo recordamini rem cognitam: maxie iu-
bilant qui aliquid in agris oꝑantur: copia
fructuũ iocũdati: vel meſſores: vel vinde-
miatores: vel aliquos fructus metẽtes: ⁊ i
ipſa fecũditate terre ⁊ feracitate gaudẽtes
exultãdo cantãt: ⁊ inter cantica que verb
enũciant inſerũt voces quaſdam ſine ver-
bis in elatione exultantis animi: ⁊ hec vo-
catur iubilatio. Si quis forte ꝓpterea non
recognoſcit: q2 nũq̃ aduertit: aduertet de
cetero. Atq̃ vtinã non inueniat q̃s aduer
tat: ne deus inueniat quos euertat. Sʒ tñ
q2 nõ q̃eſcunt naſci ſpine: in male exultan-
tibus: aduertam⁹ iubilationẽ improbãdã:
⁊ offeramus deo iubilationẽ coronãdam.
Quõ ergo nos iubilam⁹? Quõ laudam⁹ qđ
dici nõ poteſt. Attendam⁹ eni vniuerſam
creaturã terre: mare ⁊ celũ: ⁊ oĩa que ĩ eis
ſunt: Attendimus ſingula habere origĩes
⁊ cauſas ſuas: ſeminum vim: naſcẽdi ordi
nem: ꝑmanẽdi modũ: intereundi deceſſũ:
currere volumina ſeculorũ: ſine vlla ꝑtur-
batione ſtellas volui quodãmodo ab ori-
ente in occidentẽ: ꝑagere curſus annoruʒ:
videmus dimenſiones mẽſiũ: diſtenſiões
horarũ: in q̃bus his oĩbus neſcio q̃d inuiſibi-
le qđ ſpũs vel aĩa dicit̃ ineſſe omibus ani-
mãtibus ad appetendã voluptateʒ: fugiẽ-
damq̃ moleſtiã: ad ꝯſeruandã incolumi-
tatẽ ſuã: veſtigiũ quoddaʒ vnitatis ineſſe
etiã homĩ cõe q̃ddam cũ angel' dei: nõ cuʒ
pecorib⁹: ſicut eẽ: viuere: audire: videre ⁊
cetera: ſʒ qđ intelligat deũ qđ ad mentem
ꝓprie ꝑtineat: qđ ſicut ocul⁹ albũ ⁊ nigrũ:
ita eq̃tatem ineq̃tateʒq̃ diſcernat. In hac
tota cõſideratiõe creature quaʒ nominare
vtcũq̃ ⁊ ꝑcurrere potuimus: interroget ſe
aĩa: q̃s fecit hec oĩa? Quis creauit hec? Quis
teipſaʒ? Quid ſunt iſta q̃ cõſideraſ? Quid
tu q̃ conſideras? Quis ille q̃ fecit conſide-
randa ⁊ cõſiderantẽ? Quis eſt iſte? Dic il-
lũ: vt dicas illũ: cogita illũ. Potes eni ali
q̃d cogitare: ⁊ forte nõ potes dicere: nullo
mõ aũt poteris dicere qđ nõ potueris cogi
tare. Ergo cogita illũ: ꝑuſq̃ dicas illuʒ. vt
cogites illũ: accede ad illũ. Qđ eni vis be
ne videre vt habeas qđ loquaris: accedis
vt inſpiciaſ: ne forte vidẽdo lõge fallaris.
Sed vt ocul' iſta corꝑa: ſic ille mẽte cõſpi-
citur: corde attendit̃ ⁊ videt̃. Et vbi ẽ cor
vñ ille videat̃? Beati ait mũdicordeſ: qm̃
ipſi deũ videbũt. Audio: credo: vt poſſuʒ
intelligo corde videri deum: nec poſſe niſi
mũdo corde cõſpici: ſed audio aliam ſcri-
pturã: Quis gl'iabit̃ caſtũ ſe hr̃e cor? Aut
q̃s gloriabit̃ mũdũ ſe eſſe a pctõ? Attendi
ḡ vniuerſam creaturã q̃ñtũ potui: corꝑalẽ
animaduerti in celo ⁊ in terra: ſpũalez aũt
in meipſo qui loquor: q̃ membra vegeto: q̃
vocem intẽdo: qui linguã moueo: qui ver
ba ꝓnũcio: ſenſuſq̃ diſcerno. Et qñ com-
ꝓhendo me in me? Vñ ḡ poſſum qđ ſupra
me ꝓmittit̃: tñ cordi humano viſio dei? Et
inde dicit̃ q̃dam oꝑatio mũdandi cordis:
hoc dr̃ a ſcriptura: Para vñ videaſ quod
amas añq̃ videaſ. Audito eni deo ⁊ noĩe
ei⁹: cui nõ dulce ẽ qđ audit: niſi ipſo mltuʒ
remoto: multũ lõge facto? Qm̃ ecce inq̃t:
qui longe faciunt ſe: a te ꝑibunt. Sequit̃.
Perdidiſti omnẽ q̃ fornicat̃ abs te. Nobiſ
aũt q̃d? Quia illi lõge: ⁊ ideo in tenebris:
et ita ſauciatis ocul' in tenebris: vt lumen
nõ ſolum nõ deſiderent: ſed etiã perhorre-
ſcant: nobis in longinquo inuẽtis q̃d dici-
tur. Accedite ad deũ ⁊ illuminami. Ut au
tem accedas ⁊ illumineris: diſpliceãt tibi
tenebre tue: damna qđ es: vt merearis eẽ
qđ nõ es. Es iniquus: eẽ debes iuſt⁹: Nũ
q̃ iuſticiã ꝑcepturus es: ſi adhuc tibi pla
cet iniq̃tas. Cõtere illã in corde tuo: ⁊ mũ
da: expelle illã de corde tuo: vbi vult habi
tare quẽ vis videre. Accedit ḡ vtcũq̃ aĩa
hũana interior hõ recreatus ad imaginem
dei: qui creat⁹ ẽ ad imaginẽ dei: qui tanto
erat longe factus: q̃nto ierat in diſſimilitu-
dinem. Non eni locoꝝ interuall' acceditur
ad deũ: aut recedit̃ a deo. Diſſimil' factuſ:
lõge receſſiſti: ſimil' factus ꝓxime accediſ.
Vide quõ nos vult accedere dñs faciens
ꝑmo ſiles vt accedamus. Eſtote ait ſic pa
ter veſter qui in cel' eſt: qui ſolem ſuum ori-
ri facit ſuꝑ bonos ⁊ malos: ⁊ pluit ſuper iu
ſtos ⁊ iniuſtos. Diſce diligere inimicuʒ: ſi
vis cauere inimicũ. Inq̃ntum aũt in te ca-
ritas creſcit: efficiẽs te ⁊ reuocans te ad ſi-
militudinem dei ꝑtendit vſq̃ ad inimicoſ:
vt ſis ei ſimil' qui facit ſolem ſuũ oriri non
ſuꝑ bonos tantũ: ſed ſuꝑ bonos ⁊ malos: et
pluit non ſuꝑ iuſtos tantũ: ſed ſuꝑ iuſtos

ꝛ iniuſtos. Quantū accedis ad ſimilitudi
nem: tantū ꝓficis in caritate: ꝛ tanto inci-
pis ſentire deū. Et quē ſentis: q̄ veit ad te:
an ad quem tu redis? Nā ille nūq̄ diſceſſit
a te. Recedit a te deus: cum tu recedis a
deo. Preſentia ſunt cecis oīa ſicut videti-
bus. Uno loco ſtās cecus ꝛ vidēs hiſdem
formis rerū vterq̄ circūfundit: ille eſt pn̄s
reb⁹: ille abſens. Ex duob⁹ vno loco ſtan-
tibus vnus eſt pn̄s: ali⁹ abſens: nō reb⁹ ip
ſis ad alterutrū accedentib⁹: ꝛ ab altero re
cedentibus: ſed ꝓpter diſſimilitudinē ocu
lorū ſuoꝝ. Ille q̄ cecus dicit: q꞉ extinctuꝫ
eſt ibi qḋ contemplari ſolet luci cuncta ve
ſtienti: fruſtra eſt pn̄s reb⁹ q̄s nō videt: im
mo rectius abſens: q̄ pn̄s dicit. Ubi eniꝫ
nō eſt ſenſus ei⁹: recte dicit abſens. Hoc ē
enī abſentē eſſe: ſenſu abeſſe. Sic ꝛ de⁹ vbi
q̄ pn̄s eſt: vbiq̄ tot⁹. Sapia eius attingit
a fine vſq̄ ad finē fortiter: ꝛ diſponit omīa
ſuauiter. Qḋ aūt de⁹ pr̄: h̄ verbū ei⁹: ꝛ ſa-
piētia ei⁹: lux de luce: de⁹ de deo. Quid g̃
optaſ videre? Nō eſt a te lōge qḋ vis vide
re: Aplus dicit ꝛ q̇dem nō lōge poſitū ab
vnoquoq̄ nr̄m. In ipo enī viuim⁹ ꝛ moue
mur ꝛ ſum⁹. Quāta g̃ miſeria eſt lōge eſſe
ab eo qui vbiq̄ eſt? Eſto g̃ ſimul pietate et
diligens cogitatiōe: qm̄ inuiſibilia eius ꝑ
ea q̄ facta ſunt intellecta cōſpiciunt. Ea q̄
facta ſunt intuere: mirare: quere auctoreꝫ.
Si diſſimul' ſis repelleris: ſi ſimul' exultabiſ:
ꝛ cū accedere cepis ſimil': ꝛ ꝑſentis dicere
deum q̄tum in te caritas creſcit: qui ꝛ cari
tas deus eſt: ſenties q̇ddam qḋ dicebas: ꝛ
nō dicebaſ. Añ enī q̄ ſentireſ: dicere te pu
taſ: deum incipis ſentire: ꝛ ibi ſentis dici n̄
poſſe qḋ ſentis. Cum aūt ibi didiceris di-
ci non poſſe qḋ ſentis: tacebis nō laudab.
Ergo mutus eris in laudib⁹ dei: ꝛ gratiaꝝ
actiones nō reddes ei q̄ voluit ſe notū tibi
facere? Laudabas cū q̄reres: ſilebis cū in-
ueneris? Nullo pacto nō eris ingrat⁹. De
betur honor: debet reuerentia: debet ma-
gna laudatio. Attende te qui ſis terra ꝛ ci
niſ: vide q̇s meruerit q̇d videre. Uide q̇s:
quid: homo deum. Agnoſco non merituꝫ
hoīs: ſed miſcd̄iaꝫ dei. Lauda g̃ miſerātē.
Quō inq̇s laudabo? Modicū ipm̄ quod
ſentire poſſum ex ꝑte in enigmate ꝑ ſpecu-
lum iam explicare nō poſſum. Audi ergo
pſalmū. ¶ Expoſitio pſalmi.

Iubilate deo omnis terra. — Alia lr̄a domino
Intellexiſti iubilationem oīs ter-
re: Si iubilas: dño iubila: noli iu-
bilationē tuā in alias atq̄ alias res diuide
re. Poſtremo cetera dici poſſunt vtcūq̄:
ille ſolus eſt ineffabil' qui dixit et facta ſunt
omīa: dixit: ꝛ facti ſumus: ſed nos eum di-
cere nō poſſumus. Uerbuꝫ eius quo dicti
ſumus: filius eius eſt: vt a nobis vtcūq̄ in
firmis diceret: infirmus fact⁹ ē. Iubilatōꝫ
ꝓ v̇bo poſſumus dicere: v̇bū ꝓ verbo nō
poſſum⁹. Iubilate g̃ deo oīs terra. Ser-
uite dño in† iocūditate. Oīs ſeruitus — Alia lr̄a leticia
amaritudine plena eſt: omēs cōditiōe ob-
ligati ꝛ ſeruiunt ꝛ murmurāt. Nolite timere
illius dn̄i ſeruitutem: non erit ibi gemit⁹: nō
murmur: nō indignatio. Nemo ſe petit in-
de venalē: q꞉ dulce eſt qḋ redempti omēs
ſumus. Magna felicitas eſt fratres eſſe in
iſta domo magna ſeruū: ꝛ ſi cū cōpedibus.
Noli timere ſerue compedite: cōfitere dño.
Meritis tuis attribue cōpedes tuas: con
fitere in cōpedibus tuis: vt inter ornamen
ta v̇tant. Nō fruſtra: nec ſine exauditione
dictū eſt: Intret in cōſpectu tuo gemit⁹ cō
peditoꝝ. Seruite dño in iocunditate. Li-
bera ſeruitus eſt apud dn̄m: libera ſuit⁹ vbi
nō neceſſitas: ſed caritas ſuit. Uos inq̇t i
libertatem vocati eſtis fratres: tantū ne li-
bertatem in occaſionē carnis detis: ſꝫ ꝑ ca
ritatem ſpūs ſuite inuicē. Seruum te cari
tas faciat: q꞉ liberū te veritaſ facit. Si mā
ſeritis inq̇t in v̇bo meo: vere diſcipuli mei
eſtis: ꝛ cognoſcetis veritatē: ꝛ veritas libe
rabit vos. Simul es ſuus ꝛ liber: ſeru⁹ q̇a
factus es: liber q꞉ amaris a deo a quo fa-
ctus es: immo etiā inde liber: q꞉ amas euꝫ
a quo factus es: noli ſuire cum murmure.
Non enī id agūt murmura tua: vt non ſer
uias: ſed vt malus ſuus ſuias. Seru⁹ es
dn̄i: libertus es dn̄i: non te ſic q̄ras manu
mitti: vt recedas de domo manumiſſoris
tui. Seruite dño ī iocūditate. Plena erit
illa ꝛ ꝑfecta iocūditas: cū corruptibile h̄ i-
duerit incorruptionem: ꝛ mortale h̄ indue
rit immortalitatē. Tūc erit ꝑfecta iocundi
tas: tunc illa ꝑfecta iubilatio: tūc laus ſine
defectu: tūc amor ſine ſcādalo: tūc fructus
ſine timore: tunc vita ſine morte. Quid h̄?
Nullū ne gaudiū? Si nullū gaudiū: nulla
iubilatio. Quō iubilate deo vniuerſa t̄ra?
Eſt plāe ꝛ h̄ gaudiū de ſpe future vite: gu
ſtatur hic vn̄ ibi ſatiemur. Sꝫ neceſſe eſt vt
mlta ꝑferāt frumēta int̄ zizania. Sunt gra
na inter paleā: eſt liliū inter ſpinas. Quid
enī audit eccl'a? Sicut liliū in medio ſpina
rum: ita ꝓxima mea in medio filiarū. Nō

dictū eſt in medio alienarum: ſ in medio fi-
liarū. O dñe quō conſolaris: quō confor-
tas: Quō terres: Quid eſt qđ dicis: Sic
liliū in medio ſpinarū: ita ꝓxima mea i me
dio filiarū: Quas dicit ſpinas: Ipſas filias
reſpondet. Spine ſunt ꝓpter mores ſuos:
filie ꝓpter ſacramēta mea. Utinā ergo in-
ter gemit⁹ alienarū gemeret: minus geme-
retur. Ille eſt maior gemitus: qm̄ ſi inimi-
cus exprobraſſet mihi: ſuſtinuiſſem vtiq̄:
Et ſi is qui oderat me ſup me magna locu
tus fuiſſet: abſconderem me vtiq̄ ab eo.
Pſalmi voces ſūt: qui litteras noſtras no
uit ſequit: qui nō nouit diſcat vt ſequatur.
Si is qui oderat me ſup me magna locut⁹
fuiſſet: abſconderē me vtiq̄ ab eo. Tu vo
hō vnanimis dux meus ⁊ notus me⁹: qui
ſimľ mecū dulces capiebas cibos. Quos
dulces cibos nobiſcū capiūt: qui nobiſcū
ſemꝑ futuri nō ſunt: Quos dulces cibos:
niſi guſtate ⁊ videte q̄m dulcis eſt dñs: In-
ter illos neceſſe eſt vt gemamus. Sed q̄ ſe
ſeꝑatur⁹ eſt chriſtian⁹: vt nō gemat int fal-
ſos fratres: Quo iturus eſt: Quid factu-
rus: Solitudines petat: Sequunt ſcanda
la. Seꝑaturus eſt ſe qui bñ ꝓficit: vt nullū
omnino hoiez patiat. Quid ſi ⁊ ipm̄ ante-
q̄m ꝓficeret nemo vellet pati: Si ergo qꝛ ꝓ
ficit nullū hoiez vult pati: eo ipſo q̄ nō vult
aliquē hoiem pati cōuincit qđ nō profece
rit. Intendat caritas vr̄a: ſuſtinētes inui-
cem (ait aplus) in dilectiōe: ſatagentes ſer
uare vnitatē ſpūs in vinculo pacis. Suſti
nentes inuicē: nō habes qđ in te ali⁹ ſuſti-
neat: Miror ſi nō eſt: Sed ecce non ſit: eo
robuſtior es ad ceteros ſuſtinēdos: q̄ iam
nō habes qđ in te alij ſuſtineāt. Nō ſuſtine
ris: ſuſtine ceteros. Non poſſum inq̄s. Er
go habes qđ ⁊ in te alij ſuſtineāt: Suſtinē
tes inuicē in dilectione. Tu deſeri res hu-
manas: ⁊ ſegregas te: vt nemo te videat:
Cui ꝓderis: Tu ad hoc ꝑueniſſes: ſi null⁹
tibi ꝓfuiſſet: An qꝛ veloces pedes tibi vi-
deris habuiſſe ad tranſeundū: ꝑciſur⁹ eſt
pontem: Exhortor omēs: vox dei oēs hor
tatur: ſuſtinentes inuicē in dilectiōe. Se-
parabo me inquit aliq̄s cū paucis bonis:
cū illis mihi bñ erit. Nam nulli ꝓdeſſe: im
piū ⁊ crudele eſt: Nōne hoc docuit domi-
nus meus: Nō eni damnauit euum qui in
teruertit qđ accepit: ſ qui nō erogauit. In
telligat pena interuerſoris ex pena pigri.
Serue nequā ⁊ piger ait dñs damnās: nō
ait interuertiſti pecuniā meā: nō ait: Dedi
tibi: ⁊ non mihi: qđ dedi integrū reddidi-
ſti: qꝛ nō creuit: quia nō erogaſti: inde inq̄t
te puniam. Auarus eſt de⁹ ſalutis noſtre.
Ergo ſeꝑabo me inq̄t cum paucis bonis.
Quid mihi eſt rationē hr̄e cū turbis: Bñ
pauci ipſi boni: de q̄bus turbis ſunt eliq̄ti:
Si tñ iam ipſi pauci hoies boni: tñ bō a co-
gitatio hūana: laudabiľ eſſe cū talibus qui
elegerunt vitam quietā: remoti a ſtrepitu
populari: a turbis inq̄etis: a magnis flucti
bus ſeculi: tanq̄ in portu ſunt. Iam ḡ ibi
gaudiū: Iā ibi iubilatō illa: q̄ ꝓmitt: Nō
dum: ſ adhuc gemitus: adhuc ſollicitudo
tēptationū. Hz eni aliūde ⁊ portus aditū.
Si nulla ex ꝑte haberet: nulla in eum na-
uis intraret. Oportet ḡ vt ex aliq̄ ꝑte pa-
teat. Aliqñ aūt ꝑ eam ꝑtē q̄ patz vētus: ir-
ruit: ⁊ vbi ſcopuli nō ſunt: naues ſeinuicez
colliſe ꝯfringūt. Ubi ḡ ſecuritas: ſi nec in
portu: Et tñ vtcūq̄ feliciores in portu q̄m i
pelago: fatendū erat: cōcedendū eſt: ver
eſt: tñ ſi naues in portu bñ ſibi amplicent:
nō ſibi collidant. Seruet ibi parilitas eq̄li
tatis: ꝯſtantia caritatis: ⁊ qñ forte ventus
ex illa ꝑte q̄ patet eruerit: ſit ibi cauta gub-
natio. Nā q̄d dicturus eſt mihi q̄ſq̄s talib⁹
locis forte ꝑeſt: immo fuit fratrib⁹ in his q̄
monaſteria dicunt: q̄d dictur⁹ eſt: Cautus
ero: nullū malum admittam. Quō nullū
malū admittes: Nullū hoiem malū: nullū
frēm malū intrantē admiſſur⁹ ſum: cū pau
cis bonis bñ mihi erit. Ubi cog̃ſcis: quez
forte vis excludere: Ut cog̃ſcat mal⁹ in-
tus ꝓbādus eſt. Quō ḡ excludis intratu-
rum: q̄ poſtea ꝓbandus eſt: ⁊ ꝓbari niſi in
trauerit nō pōt: Repelles oēs malos: Di
cis eni ⁊ noſti inſpicere: Oēs nudis cordi
bus ad te veniunt: q̄ intraturi ſunt: Ipſi ſe
nō nouerūt: q̄m tominus tu. Multi eni ſibi
ꝓmiſerūt qđ impleturi eſſent illā vitā ſan
ctam in cōe habentē oīa: vbi nemo dic ali-
q̄d ſuū: q̄bus eſt vna aīa: ⁊ cor vnū i deū:
miſſi ſunt in fornacē: ⁊ crepuerūt. Quō ḡ
cognoſcis eum q̄ ſibi adhuc ignot⁹ ē: Ex-
cludes malos fratres a cōuentu bonoꝝ:
De corde tuo quiſq̄s iſta dicis: oēs malas
cogitationes ſi potes a te exclude: non in-
tret in cor tuū vel mala ſuggeſtio. Nō con
ſentio inq̄s: ſ intrauit tñ vt ſuggereret. Nā
oēs munita corda habere volumus: vt ni-
hil intret qđ male ſuggerat. Unde autē in
tret quis nouit: Et pugnamus quotidie in
vno corde noſtro: vnus hō i corde ſuo cū
turba luctat. Suggerit auaricia: ſuggerit

libido:ſuggerit voracitas: ſuggerit leticia
iſta popularis:omia ſuggerunt: ab omib⁹
ſe continet:omibus reſpōdet: ⁊ ab omib⁹
auerſat:difficile eſt vt nō ab aliq̄ feriatur.
Ubi ergo ſecuritas? Hic nuſq̄:in iſta vita
nuſq̄:in ſola ſpe ꝓmiſſorū dei. Ibi aūt cū
illuc ꝑuenerimus:ꝑfecta ſecuritas: cū clau
dunt porte: ⁊ ꝯfirmant vectes portaꝝ hie-
ruſalem:ibi vere plena iubilatio ⁊ magnū
gaudiū. Nō aūt ne ſecurus laudes quā-
libet vitam:añ mortē ne laudes hoīez quē
q̄. Hinc aūt fallunt hoīes: vt vł nō ſuſci
piant meliorem vitā: vel temere aggrediā
tur:quia ⁊ eū laudare volūt: ſic laudāt vt
nō dicant mala q̄ mixta ſunt: ⁊ qui vitupa
re volūt tam inuido aīmo ⁊ ꝑuerſo vitupe
rāt: vt claudūt oculos aduerſus bōa: ⁊ ſo
la mala que ibi vel ſunt vel putant: exag-
gerēt. Inde fit vt vnaqueq̄ ꝓfeſſio male
laudata:id eſt nō caute laudata:cū inuita
uerit hoīes laude ſua:īueniāt illi qui illuc
veniāt aliquos q̄les ibi eſſe nō credebant:
⁊ offenſi a mał:reſiliāt a bonis. Fr̄es diſci-
plinam iſtā ad vitā vr̄am conferte: ⁊ ſic au
dite vt viuatis. Laudat:vt generalit̄ dicā:
eccl̄ia dei:magni hoīes chriſtiani:ſoli chri
ſtiani:magna catholica:diligūt ſe oēs:im-
pendūt ſibi quiſq̄ qd̄ poſſunt:orationib⁹:
ieiuniis:hymnis vacat ꝑ totū orbē terraꝝ:
vna conſenſione pacis laudat de⁹. Audit
forte qui neſcit:tacitū eſt de cōmixtis mał:
venit laudem inuitatus:inuenit cōmixtos
malos:qui nō illi ꝑdicti ſunt añq̄ veniret:
offēdit a falſis xp̄ianis: refugit a verī xp̄ia
nis. Rurſus odioſi maledici irruūt in vi-
tuꝑationē: Quales chriſtiani? Qui chriſti
ani? Auari:feneratores. Nōne ipi ſunt qui
theatra ⁊ amphitheatra implēt ꝑ ludos: ⁊
ꝑ alia ſpectacula:q̄ implent eccl̄ias ꝑ dies
feſtos? Ebrioſi:voraces:inuidi:inſectato-
res alterutrū ſunt tales:ſ; nō ſoli tales. Et
iſte vituꝑator ceco animo tacet bonos: ⁊ il
le laudator incauto aīmo tacet malos. Si
aūt ſic laudam⁹ in hoc tp̄e eccl̄am dei:quō
laudant ſcripture dei? Ecce quō nūc dixi.
Sicut liliū in medio ſpinaruz: ſic proxima
mea in medio filiarū. Audit hō:ꝯſiderat:
placet illi liliū: intrat:adheret lilio:tolerat
ſpinas:merebit eſſe in laude: ⁊ in oſcuł ſpō
ſi:qui dicit:Sicut liliū in medio ſpinaruz:
ſic ꝓxima mea in medio filiarū. Ita ⁊ ī cle
ricis. Laudatores clericorū intendunt ibi
bonos miniſtros:fideles diſpenſatores: om

nium toleratores: viſcera ſua impēdentes
his quos volūt ꝓficere:nō querentes que
ſua ſunt:ſ; q̄ Ieſu chriſti laudant hec obli-
uiſcunt: q꞉ mixti ſunt malis. Rurſus q̄ re-
ꝓhendunt auariciā clericoꝝ:improbitates
clericorū:lites clericorū appētētes res alie
nas:ebrioſos:voraces iactant: ⁊ tu inuide
vituꝑas: ⁊ tu incaute laudas. Tu qui lau
das: dic mixtos malos:tu qui vituꝑas:vi
de ibi ⁊ bonos. Sic ⁊ in illa vita cōi fratrū
que ē in monaſterio magni viri ſcti:quoti-
die in hymnis:in orationib⁹:ī laudib⁹ dei
inde viuūt:cū lectione illis res ē. Laborāt
manibus ſuis:inde ſe tranſigūt: nō auare
aliq̄d petunt:quicq̄d eis infert a piis fra-
tribus cum ſufficientia ⁊ cū caritate vtun-
tur. Nemo ſibi vſurpat aliq̄d ꝙ alť nō ha
beat. Omēs ſe diligūt:oēs inuicē ſe ſuſti-
nent. Laudat q̄ neſcit q̄d iterius agat:q̄ ne
ſcit quō illo vento intrante etiam naues in
portu collidūt. Intrat q̄ſi ſecuritatem ſpe-
rans neminē quē toleret habiturus: inueit
ibi fratres malos:qui mali inueniri nō poſ
ſent:niſi admitterēt: ⁊ neceſſe eſt vt primo
tolerent:ne forte corrigant:nec excludi fa
cile poſſunt:niſi ꝑus fuerint intolerati: ⁊ fit
ipe intolerande patientie. Quis me que-
rebat? Ego putabaz q꞉ caritas eſſ; hic. Et
paucorū hoīm moleſtia irritatus: dum nō
ꝑſeuerauerit implere qd̄ vouit:fit deſertor
tam ſancti ꝓpoſiti: ⁊ reus voti nō redditi.
Iam vo cum inde exierit: fit ⁊ ipe vituꝑa-
tor ⁊ maledic⁹: ⁊ dicit ea ſola que quaſi ſe
ꝑati nō potuiſſe aſſeuerat: ⁊ aliq̄n vera:ſed
vera mala malorū toleranda ſunt ꝓpter ſo
cietatem bonoruz. Dicit illi ſcriptura: Ue
his qui ꝑdiderūt ſuſtinētiā: ⁊ qd̄ ē ampli⁹
ructat indignatōes malorū odorē: vñ abſ
terreat intraturos: q꞉ ipe cum intraſſet: ꝑ-
durare non potuit. Quales illi inuidi liti-
gatores neminez ſuſtinentes auari: ille il-
lud ibi fecit: ⁊ ille illud ibi fecit. O male q̄-
re taces bonos? Quos tolerare non potui
ſti:iactas:q̄ te malū tolerauert taces. Me
rito illud fratres cariſſimi magnificū in do
mini euāgelio ex ore dn̄i: Duo ī agro: vn⁹
aſſumet: ⁊ vnus relinquet. Due in molen
dino: vna aſſumet: ⁊ vna relinquet. Duo
in lecto: vnus aſſumet: ⁊ vnus relinquet.
Qui ſunt duo in agro? Qd̄ dicit apoſto-
lus: Ego plantaui: apollo rigauit:ſ; deus
incrementū dedit. Dei agricultura eſt: in
agro laboramus. Duo in agro clerici ſūt:

vnus aſſumetur ⁊ vnus relinquet᷑: aſſume
tur bonus: relinquetur malus. In molen⸗
dino due ad plebes retulit. Quare in mo⸗
lendino? Quia deuincte ſeculo circũitu re
rum temporaliũ tanq̃ȝ mola detinent᷑: ⁊ in
de vna aſſumet᷑: ⁊ vna relinquet᷑. Que in⸗
de aſſumet᷑? Faciens opera bona: attẽdẽs
indigentiam ſuorum dei: indigentiaȝ pau
peruȝ: in confeſſione fidelis: in leticia ſpei
certa: vigilans ad deum: nulli imp̃cãs ma
la: diligens quantũ poteſt: nõ ſolum ami⸗
cos: ſed etiam inimicos: preter vxorẽ ſuaȝ
non ſciens aliquam: preter maritum ſuum
nõ ſciens aliquẽ. Aſſumet᷑ ⁊ de molẽdino:
que autẽ aliter fuerit relinquet᷑. Alij auteȝ
dicunt quietem volumus: neminẽ volum⁹
pati: remouemus nos a turbis: bñ erit no⸗
bis in quadam ſecuritate. Si quieteȝ que⸗
ris: quaſi lectum queris: vt ſine aliqua ſol⸗
licitudine requieſcas: ⁊ inde vnus aſſume
tur: ⁊ vnus reliquet᷑. Nemo vos fallat fr̃es
ſi non vultis falli: ⁊ vultis amare. Fratres
ſcitote omneȝ profeſſionẽ in eccleſia habe⸗
re fictos. Non dixi omnẽ hominem eſſe fi⸗
ctum: ſed omnem ꝓfeſſioneȝ habere fictas
ꝑſonas. Sunt chriſtiani mali: ſed ſũt ⁊ bo
ni. Quaſi plures malos vides qui a palea
ſunt: ⁊ te ad grana ꝑuenire nõ permittũt.
Sunt ibi ⁊ grana: accede: tempta: excute:
adhibe oris iudicium. Inuenis ſanctimo
niales indiſciplinatas: nunq̃d ideo ſancti⸗
monium rep̃hendendum eſt? Multe non
ſtant in domib⁹ ſuis: circũeũt domos alie
nas: curioſe agentes: loquentes q̃ nõ opor
tet: ſup̃be: linguate: ebrioſe. Et ſi virgines
ſunt: quid ꝓdeſt integra caro: mente corru
pta? Melius eſt humile cõiugium: q̃ȝ ſup̃⸗
ba virginitas. Si enim nuberet: non habe
ret nomẽ vnde extolleret᷑: ⁊ haberet frenuȝ
quo regeret᷑. Sed nũquid propter v̓gines
malas damnaturi ſumus ⁊ ſanctas et cor
pore ⁊ ſpiritu? Aut ꝓpter iſtas laudabiles
etiã illas improbãdas laudare cogemur?
Undiq̃ȝ vnus aſſumet᷑: ⁊ vnus relinquet᷑.
Ergo fratres finiamus pſalmum: quia pla
nus eſt. Seruite domino ĩ iocũditate. Uos
alloquit᷑ quicũq̃ȝ in caritate omnia tolera⸗
tis: ⁊ ſpe gaudetis. Seruite dño: nõ ĩ ama
Alia lra ritudine murmuratiõis: ſed in iocunditate
t Introite dilectionis. ᵗ **Intrate in conſpectu
eius: in exultatiõe.** Facile eſt exultare
foris: in cõſpectu dei exulta. Nõ valde lin
gua exultet: ſed conſciẽtia exultet. Intra⸗
te in cõſpectu eius in exultatiõe. **Sci⸗
tote quoniã domin⁹ ipſe eſt deus.**
Quis neſcit quoniã dñs ipſe eſt de⁹? Sed
de dño dicit quem nõ putabant homines
deũ. Scitote qm̃ domin⁹ ipſe eſt deus. Do
minus ille nõ vobis vileſcat: quem cruci⸗
fixiſtis: flagellaſtis: ſputis illiniſtis: ſpinis
coronaſtis: veſte ignominioſa veſtiſtis: in
ligno ſuſpendiſtis: clauis cõfixiſtis: lancea
ꝑcuſſiſtis: cuſtodes ad ſepulchrũ poſuiſtis:
Ipſe eſt deus: Scitote qm̃ dñs ipſe eſt de⁹.
Ipſe fecit nos: ⁊ nõ ipſi nos. Ipſe fe
cit nos: Omĩa ꝑ ipm̃ facta ſunt: ⁊ ſine ipſo
factum eſt nihil. Quid eſt quod exultatis?
Quid eſt qđ ſup̃bitis? Alius vos fecit: ⁊ q̃
vos fecit: ipſe a vob̾ patit᷑. Sȝ vos ſic vos
iactatis ⁊ gloriamini ⁊ extolliſ̃: quaſi a vo
bis ipis facti ſitis. Bonuȝ eſt vobis vt qui
fecit vos: ꝑficiat vos. Ipſe fecit nos: ⁊ non
ipſi nos. Nõ debemus ſup̃bire: totũ bonũ
quod habem⁹: ab artifice noſtro habem⁹.
Qđ ĩ nobis fecimus inde damnamur: qđ
in nobis ille fecit inde coronamur: Ipſe fe
cit nos: ⁊ nõ ipſi nos. ¶ **Nos ᵗ autẽ po⸗ Alia lra
pulus ei⁹: ⁊ oues paſcue ei⁹.** Oues t non habet
⁊ ouis. Ipſe oues vna ouis. ⁊ quã amãtiſſi
mum noſtri paſtoreȝ habemus: dimiſit no
nagintanouem: deſcendit querere vnaȝ:
reportat in humeris ſuis redemptam ſan⸗
guine ſuo. Securus mortuus eſt paſtor ꝓ
oue: q̃ reſurgens poſſidet ouem. Nos aũt
populus eius: ⁊ oues paſcue ei⁹. **Intra⸗
te portas eius in cõfeſſione.** In por
tis initiuȝ eſt. A confeſſione incipite: inde
pſalmũ in confeſſione ibi iubilate. Confi⸗
temini vos: nõ factos a vobis: laudate eũ
a quo facti eſtis. Ab illo ſit bonum tuuȝ: a
quo recedens feciſti malũ tuum. Intrate
portas eius in confeſſione. Intret grex in
portas: non foris remaneat ad lupos. Et
quomõ intret? In cõfeſſiõe. Porta: id eſt
initiũ confeſſio tibi ſit. Uñ in alio pſalmo
dicit᷑: Incipite domino in confeſſione. Qđ
illic dicit: incipite: h̃ appellauit hic portas.
Intrate portas eius in confeſſione. Et
q̃d cũm iam intrauerimus: non confitebi⸗
mur? Semꝑ cõfitere: ſemꝑ habes quod cõ
fitearis. Difficile eſt in hac vita: vt ſic ho
mo mutet᷑: vt nihil inueniat᷑ in eo quod re⸗
p̃hendatur. Opus eſt vt tu te rep̃hendas:
ne ille rep̃hendat qui damnaturus eſt. Er
go ⁊ cuȝ intraueris in atria confitere. Quũ
nõ erit cõfeſſio peccatoruȝ? In illa requie:

in illa eq̄litate angelorū. Sed videte quid
dixerim: nō erit confeſſio peccatorū. Non
dixi: non erit cōfeſſio: erit enim ꝯfeſſio lau-
dis. Semꝑ cōfiteberis illum deū: te crea
turam: illū ꝓtectorem: te protectum. In il-
lo quodāmodo abſconditus eris: ſicut di-
ctum eſt: Abſcōdes eos in abſcōdito vul-
tus tui. † In atria eiꝰ in hymnis † con
feſſionum confitemini † ei. In portis
cōfitemini: ⁊ in atria cum intraueritis con
fitemini in hymnis. Hymni laudes ſunt.
Quādo intras te reꝑhende: cum intraue-
ris illum lauda. Aperite mihi portas iuſti
cie: dicit in alio pſalmo: ingrediens in eas
confitear domio. Nūquid dixit: cū ingreſ
ſus fuero iam non cōfitebor? Etiā ingreſ-
ſus cōfitebitur. Que enim peccata cōfite-
batur dn̄s noſter Jeſus chriſtus quando
ait: Confiteor tibi pater domīe celi ⁊ terre?
Illum laudās confitebatur: nō ſe accuſans.

Alia lr̄a non habet illi

Laudate nomen eius quoniam
ſuauis eſt dominꝰ. Nolite putare quia
deficitis in laudando. Laudatio veſtra q̄-
ſi māducatio erit. Quantū laudatis: tātū
vires acq̄ritis: ⁊ tm̄ dulceſcit quē laudatis.
Laudate nomen eius quoniā ſuauis ē do-
minus. In eternū miſericordia eiꝰ.
Non enim cum te liberauerit deſinet eē mi
ſericors: ⁊ vt protegat ſemꝑ in eternam vi
tam miſericordia eius eſt. In eternū ergo
miſericordia eius. Et vſq; in genera-
tionem ⁊ generatione veritas eiꝰ.
Aut omnem generationē accipe qd̄ dictū
eſt in generationem ⁊ generationem: aut in
duabus generationibus: vnam terrenam:
alterā celeſtem. Hic eſt generatio vna que
parit mortales: altera que parit eternos.
Veritas eiꝰ ⁊ hic eſt ⁊ ibi. Noli putare q̄a
hic non eſt veritas eius. Si nō hic eſſet ve
ritas eius: non diceret in alio pſalmo: Ve
ritas de terra orta eſt. Nec ipſa veritas di-
ceret. Ecce ego vobiſcum ſum vſq; in con
ſummationem ſeculi.

¶ Explicit Tractatus de pſ̄. XCIX.
Incipit Tractatus de pſ̄. C.

Expoſitio pſalmi.

Pſalmus iſte centeſimus quod habet
in primo verſu: hoc in toto corꝑe eiuſ
querere debemus.

Miſericordiam ⁊ iudiciū can
tabo tibi domine. Nemo ſibi
ad impunitatem blandiatur de mi-
ſericordia dei: quia eſt iudiciū. Et nemo i
melius cōmutatus exhorreat iudiciū dei:
quia precedit miſericordia dei. Homines
enim quādo iudicant aliquādo victi miſe
ricordia faciūt contra iuſticiā: ⁊ videtur in
eis eſſe miſericordia: ⁊ nō eſſe iudiciū: ali-
quādo v̇o rigidum volentes tenere iudi-
cium perdūt miſericordiā. Deus autē nec
in bonitate miſericordie ꝑdit iudicij ſeueri
tatem: nec in iudicādo cum ſeueritate amit
tit miſericordie bonitatē. Ecce ſi tempori-
bus diſtinguamus hec duo: miſericordiā
⁊ iudiciū. Forte enim nō ſine cauſa ipſo or-
dine poſita ſunt: vt non diceret iudiciū et
miſericordiam: ſed miſericordiā ⁊ iudiciū.
Si ergo per tempa diſtiguamus hec duo:
forte inuenimꝰ modo tempus eſſe miſcd̄ie:
futurū autē tempus iudicij. Quomō ē pri
mo tempus miſcd̄ie? Primo in deo conſi-
dera: vt ⁊ tu quantū ipſe tibi donauit imite
ris patrem. Neq; enim arrogant dicimus
patrem noſtrū nos debere imitari: quādo
q̄dem dominꝰ ipſe vnicus dei filiuſ ad hoc
nos hortatur dicens: Eſtote ſicut pater veſt
celeſtis: Cū diceret: Diligite inimicos ve-
ſtros: orate pro eis qui vos ꝑſequunt: vt ſi
tis inquit filij patris veſtri qui in celis eſt:
qui ſolem ſuū oriri facit ſuper bonos ⁊ ma
los: ⁊ pluit ſuper iuſtos ⁊ iniuſtos. Ecce
miſericordia. Quando vides iuſtos et
iniquos eundem ſolem intueri: eandem lu-
cem capere: eoſdem fontes bibere: eadem
pluuia ſaginari: iiſdē fructibus terre reple
ri: ſimiliter aerem iſtum ducere: hr̄e equa-
liter bona mundi: noli putare iniuſtū eſſe
deū qui dat iſta equaliter iuſtis ⁊ iniuſtis:
Miſericordie tempus eſt: nōdū iudicij.
Niſi enim ꝓmo deus ꝑ miſericordiā parce
ret: nō inueniret q̄s ꝑ iudicium coronaret.
Eſt ergo miſcd̄ie tēpus: qn̄ patiētia dei ad pe
nitentiā adducit peccātes. Audi apl̄m di
centē: vtrunq; tp̄us: ⁊ diſtigue ⁊ tu. Exiſti
mas aūt inq̄t o hō q̄ iudicas eos q̄ faciunt
ea ⁊ eadē agiſ: qm̄ tu effugies iudiciū dei?
Intēdite: videbat eni ſe. Sz cui h̄ dic? Nō
eni vni hoi dic: ſ; generi hūano talia dice-
bat ſe cōmittere multa mala quotidie: ⁊ ta
men viuere nihil mali ſibi contingere: ⁊ pu
tabat aut dormire deū: aut res humanas
non attendere: aut amare facta hominum
mala: tollit iſtam cogitationem de corde:
ſed bene intelligentibus. Quid ergo ait?
Exiſtimas o homo q̄ iudicas eos qui talia
agunt ⁊ facis ea: quoniā tu effugies iudi-

cium dei? Et quaſi diceret: quare facio tā-
ta mala quotidie: ⁊ nihil mali mihi ꝯtigit:
ſecutꝰ oſtendit illi tempus miſcdie. An di-
uitias benignitatis ⁊ patiē ⁊ longanimita-
tis eius contemnis? Et vere qꝛ hoc cōtem
nebat: ſed fecit illū ſollicitū: Ignoras inqͥt
qm̄ benignitas dei ad penitentiā te addu-
cit? Ecce tp̄s miſcdie. Ne aūt h̄ ille ſꝑ puta-
ret futurū: quō ſecutus eū terruit? Tu aūt
iam tempus iudicij audiſti: audi tempus
miſcdie. Propter miſcdiam ⁊ iudiciū can
tabo tibi domie. Tu aūt inqͥt ſm̄ duriciaꝫ
cordis tui ⁊ cor impenitēs: theſaurizas ti-
bi iram in die ire ⁊ reuelatōnis iuſti iudicij
dei: q̄ reddet vnicuiqꝫ ſm̄ opa ſua. Ecce
miſericordiā ⁊ iudiciū cantabo tibi domi-
ne. Sed minatꝰ eſt de iudicio: Nūqͥd ideo
iudiciū dei tantūmodo formidandū eſt: ⁊
nō amandū? Formidandū malꝭ ꝓpt̄ penā:
amandū bonis ꝓpter coronā. Quia ḡ ter
ruit malos apoſtolus i hoc teſtimonio qͦd
commemorauit: audi vbi ſpem dat bonis
de iudicio: ſeipm̄ ponit ⁊ dicit ⁊ oſtendit:
⁊ ip̄e in ſe tēpus miſcdie: qꝛ niſi ⁊ ip̄e inue-
niret tempus miſcdie: qualem illum inue-
niret in iudicio? Blaſphemū pſecutorē in
iurioſum. Sic eni dicit ⁊ cōmendat tēpus
miſcdie in quo mō ſumus. Qui ꝑus fui in
qͥt blaſphemꝰ ⁊ pſecutor ⁊ iniurioſus: ſꝫ mi
ſericordiā conſecutꝰ ſum. Sꝫ forte ip̄e ſolꝰ
ꝯſecutus eſt miſcdiam: audi quō nos eri-
gat. Ut in me inqͥt oſtēderet chriſtꝰ Jeſus
omnem longanimitatē ad informationem
eorū q̄ credituri ſunt illi in vitam eternam.
Quid eſt vt in me oſtēderet longanimita-
tem? Ut vnuſquiſqꝫ pctōr ⁊ ſceleratꝰ vide
ret: qꝛ Paulus accepit veniā: ⁊ nō de ſe de
ſparet. Ecce oñdit ſe: erexit ⁊ alios. Ubi?
In tempe miſcdie. Audi in tpe iudicij qͥd
dicat de bonis: Iterū dicēs de ſe ⁊ de alijſ
ꝑmo miſcdiam cōſecutus eſt. Quare? Qꝛ
fuit blaſphemꝰ ⁊ pſecutor ⁊ iniurioſus: ve-
nit dn̄s vt donaret Paulo: non vt redde-
ret. Nā ſi reddere vellet: qͥd inueniret qͦd
redderet peccatori: niſi penā ⁊ ſuppliciuꝫ?
Noluit reddere penā: ſꝫ donauit gr̄aꝫ. Au
di qꝛ ille cui donauit tenet dn̄m etiā debi-
torē. Inuenit eū donatorē tpe miſcdie:
tenet debitorē tpe iudicij. Quō h̄ dicit: vi
dete. Ego eni iam imolor dixit: ⁊ tp̄s reſo-
lutionis mee ꝓximū eſt. Bonū certamen
certaui: curſum cōſummaui: fidem ſuaui.
Hoc tpe miſcdie: Audi de iudicio: De ce

tero ſupeſt mihi corōa iuſticie: quā reddet
mihi dn̄s in illa die iuſtꝰ iudex. Nō dixit
donat: ſed reddet. Qn̄ donabat miſicors
erat: qn̄ reddet: iudex erit: quia miſcdiaꝫ ⁊
iudiciū cantabo tibi dn̄e. Sꝫ donando de
licta fecit ſe debitorēꝫ corone: ibi miſcdiaꝫ
conſecutꝰ ſum. Miſicors ḡ dn̄s ꝑmo: hic
aūt reddet mihi coronam iuſticie. Uñ red
det? Quia iuſtus iudex eſt. Quare iuſtus
iudex? Quia bonū certamen certaui: cur-
ſum conſūmaui: fideꝫ ſuaui. Ideo iuſtus
nō poteſt niſi coronare iſta: inueīt eniꝫ iſta
q̄ coronaret. Antea v̄o quid inuenerat q̄
ꝑus fuit blaſphemus ⁊ pſecutor? Iſta do-
nauit: illa coronauit. Donauit hec tempe
miſcdie: coronauit illa tempe iudicij: quia
miſcdiam ⁊ iudiciū cantabo tibi dn̄e. Sed
nunqͥd ſolus Paulus h̄ meruit? Hoc eni
dixeram quomō in illo teſtimonio terruit:
ſic i iſto erexit. Cū dixiſſet: Reddet mihi i
illo die iuſtus iudex: non ſolū mihi inquit:
ſꝫ omibus qui diligūt manifeſtationē et re-
gnum eius. Ergo fratres qm̄ habemus tē
pus miſcdie: nō nobis blādiamur: nō nos
dimittamus: nō dicamus: ſemꝑ pcit deuſ.
Ecce feci heri: ⁊ pepcit deus: facio et ho-
die: ⁊ parcit deus: faciam ⁊ cras: qꝛ parcit
deus: Attēdis ad miſcdiaꝫ: ⁊ nō times iu-
diciū. Si vis cantare miſcdiam ⁊ iudiciū:
intellige: qꝛ ideo parcit vt corrigaris: non
vt in malignitate ꝑmaneas: Noli tibi the-
ſaurizare iram in die ire ⁊ reuelatiōis iuſti
iudicij dei: quia tempꝰ miſcdie in alio pſal
mo dicit: Pctōri auteꝫ dicit deus: Ut qͥd
tu enarras iuſtificationes meas: ⁊ aſſumis
teſtamentū meū ꝑ os tuum? Tu v̄o odiſti
diſciplinā meaꝫ: ⁊ abieciſti ſmones meos
poſt te. Si videbas furē: currebas cū eo:
⁊ cum mechis portionem tuam ponebas.
Sedens aduerſus fratrē tuū detrahebas:
⁊ aduerſus filiū matris tue ponebas ſcan-
dalum: Hec feciſti ⁊ tacui. Uide tp̄us mi-
ſericordie. Quid eſt tacui? Nūqͥd nō corri
pui? Sꝫ n̄ iudicaui. Quō eni tacet q̄ quo
tidie clamat in ſcripturis: in euāgelio: in p̄
dicatoribus ſuis? Tacui a ſupplicio: nō a
v̄bo. Hec feciſti ⁊ tacui. Et qꝛ tacuit deuſ:
id eſt nō vindicauit: quid ſibi dixit i corde
ſuo peccator? Audi. Suſpicatus es inqͥt
iniqͥtatē ꝙ ero tibi ſilis: id eſt paruꝫ ē qꝛ tu
talis eras: ⁊ me talem putabas. Et cū oſtē
diſſꝫ illi tp̄s miſcdie: terruit de tpe iudicij.
Arguā te ⁊ ſtatuaꝫ te ante faciē tuā. Tu te

ponis poſt te: ego te ponam ante te. Om-
nis enim q̇ non vult videre pctã ſua: poſt
dorſum ſe ponit: ⁊ alioꝝ peccata acute at-
tendit: nõ ꝑ diligentiã: ſꝫ ꝑ inuidentiã: non
volẽs ſanare ſꝫ accuſare: ſe aũt obliuiſcit̃.
Vñ talibus dñs dicit: Stipulam in oculo
fratris tui vides: ⁊ trabẽ in oculo tuo non
ↄſideras: Quia ğ miſcđia ⁊ iudiciũ cãtat̃
nobis: ⁊ nos facientes miſcđiaꝫ ſecuri ex-
pectemꝰ iudiciũ: ⁊ ſimus in corꝑe ipſius: et
nos cantemꝰ eã. Cantat enĩ hoc chriſtus:
id eſt ſi ſolũ caput cantat: a dño ẽ canticũ
hoc: ad noſ nõ ꝑtinet. Si aũt totus chriſtꝰ
id ẽ caput ⁊ corpus eiꝰ: eſto in mẽbris eiꝰ:
adhere illi ꝑ fidem ⁊ ꝑ ſpem ⁊ ꝑ caritatem:
⁊ in illo canta: in illo exulta: q꞉ ⁊ ipſe in te la
borat: in te ſitit: in te eſurit ⁊ tribulat̃. Ille ĩ
te adhuc morit̃: ⁊ tu in illo iaꝫ reſurrexiſti.
Nã ſi in te nõ morerer̃: nollet in te ſibi ꝑci
a ꝑſecutore cum diceret: Saule Saule q̇d
me ꝑſequeris: Ergo frẽs mei chriſtus can
tat. Sed quõ noſtis: Chriſtũ aſſidue com-
mendauimꝰ vobis: ⁊ ſcio q꞉ rudia vob̃ nõ
ſunt: Dñs chriſtus v̇bũ eſt dei ꝑ qđ facta
ſunt oĩa. Hoc v̇bum vt redimeret nos: ca
ro factũ eſt: ⁊ habitauit in nobis. Factꝰ eſt
hõ deꝰ ſuꝑ oĩa filius dei equal̃ patri. Ad hꝫ
factus eſt vt deus hõ mediator eſſet int̃ ho
mines ⁊ deũ: ⁊ recõciliaret lõge poſitos: ⁊
ↄiungeret ſeꝑatos: ⁊ reuocaret alienatos:
⁊ reduceret ꝑegrinos: ad hꝫ factꝰ ẽ hõ. Fa-
ctus eſt ğ caput eccl̃ie: habet corpꝰ ⁊ mem
bra. Quere mẽbra ipſius: mõ gemũt ꝑ vni
uerſum orbẽ terraꝝ: tũc letabunt̃ in fine in
corona iuſticie: de qua dicit Paulus: quã
reddet mihi dñs in illo die iuſtus iudex.
Et modo ğ cantemꝰ in ſpe: oẽs in vnũ col
lecti. Chriſtũ enĩ induti chriſtus ſumꝰ cuꝫ
capite nr̃o: q꞉ vtiqꝫ Abrae ſemen ſumus:
Apl̃s hoc dicit. Quia dixi chriſtus ſumꝰ:
Aplus ait ergo: Abrae ſemen eſtis ſcḋm ꝓ-
miſſionẽ heredes: Abrae ſemen eſtis. Vi-
deamus ſi ſemẽ Abrae eſt chriſtus: In ſe-
mine tuo bñdicent̃ oẽs gentes. Nõ dixit ĩ
ſeminibus tanq̄ꝫ in multis: ſꝫ tanq̄ꝫ in vno: ⁊ ſe
mini tuo qđ eſt chriſtus. Et nobis dicit: ğ
ſemen Abrae eſtis. Manifeſtũ q꞉ ad chri
ſtum ꝑtinemus: ⁊ q꞉ mẽbra eiꝰ ⁊ corpꝰ eiuſ
ſumus: cũ capite noſtro vnus hõ ſumus.
Cantemus ğ miſcđiam ⁊ iudiciũ cantabo
tibi dñe. Pſallam ⁊ intelligam ĩ via
immaculata qñ venies ad me. Niſi
in via immaculata: nõ potes pſallere nec ĩ
telligere. Si vis intelligere in via immacu
lata: pſalle: id eſt oꝑare in hilaritate deo
tuo. Que eſt via imaculata: Audi ſequen
tia. †Deambulabã in innocentia
cordis mei: in medio domus mee.
Hec via imaculata ab innocentia cepit: ĩ
ipa etiã ꝑuenit. Quid queris multa v̇ba:
Innocens eſto: ⁊ ꝑfeciſti iuſticiã. Sed q̇d
eſt eſſe innocentẽ: Duobus enĩ modis no
cet hõ q̄ꝫtum in ipo eſt: aut faciendo miſe-
rum: aut deſerendo miſerũ: quia tu nõ vis
ab illo fieri miſer: ⁊ nõ vis deſeri ab alio ſi
miſer fueris. Quis eſt qui facit miſeros:
Qui infert violentias vl̃ inſidias: Rapit
res alienas: opprimit pauꝑes: furat̃ coniu
gia aliena ſollicitat: calũnioſus eſt: vult in
ferre hominibus qđ doleãt ſtudio maliuolẽ-
tie. Quis eſt q̇ deſerit miſeros: Qui videt
inopem aliquo auxilio egenteꝫ: ⁊ cum ha-
beat quomõ ꝑſtet: cõtemnit: deſpicit: alie-
nat cor ſuum. Or ſi iam omnino talis eſſꝫ:
vt non opus haberet aliqua miſcđia: ſuꝑ-
bus eſſet ſi deſereret miſerum. Adhuc ĩ tri
bulatione carnis conſtitutus eſt: neſciens
quid ſibi poſſit cras accidere: ⁊ deſpicit la
chrymas miſerorũ: non eſt innocens. Sꝫ
quis eſt innocenſ: Qui cum alij nõ nocet:
nec ſibi nocet. Qui enim ⁊ ſibi nocet: non
eſt innocens. Ait aliquis: Ecce non tuli
alicui: nec preſſi aliquem de re mea: de iu-
ſto labore meo bene mihi faciam. Conui-
uium: apparatũ habere volo: erogare volo
quantũ me delectat. Bibere cum quibus
volo: quãtum me delectat. Cui aliquid tu-
li: Quem preſſi: Quis de me queſtus eſt:
Innocens videt̃: ſed ſeipm̃ corrumpit: ſi
templum dei in ſe euertit. Quid expectas
vt in alio faciat miſericordiã: ⁊ parcat mi-
ſer: Qui in ſeipſum crudelis eſt: eſſe ĩ alio
miſericors põt: Tota ergo iuſticia ad vnũ
verbum innocentie redigit̃: Qui auteꝫ di-
ligit iniquitatem: odit animã ſuaꝫ. Quan-
do amabat iniquitatẽ: putabat ꝙ alijs no
cebat. Sed vide ſi alijs nocebat: Qui dili
git iniquitatem: odit animã ſuam. Sibi er
go prius nocet q̇ vult alijs nocere: nec de-
ambulat q꞉ non eſt vbi anguſtias nõ pati
tur arta oĩs malicia: ſola innocẽtia lata ẽ.
Vbi deambulabat: Deambulabã ĩ inno
cẽtia cordis mei in medio domꝰ mee. Me
diũ domꝰ ſue: aut ipſã eccleſiã dicit. Chri-
ſtus eniꝫ deambulabat: aut cor ſuũ: domꝰ
enim noſtra interior: cor noſtrum eſt: vt hꝫ
expoſuerit quod ſuperius dixit: In inno-
centia cordis mei. Que eſt innocentia cor

Alia lr̃a
† Perãbulabã

dis ſui? Medium domus ſue. Hanc do-
muꝫ quiſquis hꝫ malā: pellitur ab illa foris.
Quiſqꝫ eni in corde premit̄ mala ꝯſcia: q̄
modo quiſqꝫ ab ſtillicidio exit de domo ſua:
aut a fumo nō ibi ſe patitur habitare: ſic q̄
non habet quietum coꝛ: habitare in corde
ſuo libenter nō poteſt. Tales foras exeūt
a ſeipis animi intentiōe: ⁊ de his que foris
ſunt circa coꝛpus delectant̄: quieteꝫ in nu
gis: in ſpectaculis: in luxurijs: in omibus
malis querunt. Quare foris voluerūt ſibi
bene eſſe? Quia nō eſt illis intus bn̄: vnde
gaudeāt in cōſcientia ſua. Ideo dn̄s cum
ſanaſſet paliticū ait: Tolle grabatū tuuꝫ:
⁊ vade in domū tuam. Faciat illud anima
que q̄ſi paliſi diſſoluta ē: in membꝛis bone
operationis conſtringat̄ vt bn̄ opet̄. Tollat
grabatū ſuū: regat coꝛ ſuū: iam eat in do-
mum ſuā: intret in conſcientiā ſuā: iam la-
taꝫ inueniet vbi deambulet: ⁊ pſallat: et in

Alia lr̄a. telligat. **Non pꝛoponebam ante**
t iniuſtam **oculos meos rem† malā.** Quid ē: nō
ꝓponebā an̄ oculos meos rē malā? Nō dili
gebā. Solꝫ eni dici quod noſtis de hoie q̄
ab aliquo diligit̄: ante oculos illū habet: ⁊
ille qui contemnit̄ ſic ſolet q̄ri: non me ha-
bet ante oculos. Quid ergo eſt ante ocu-
los habere? Diligere. Quid eſt non dilige
re? Nō ibi coꝛde habitare. Dixit ḡ nō ꝓ-
ponebam ante oculos meos rem malā: nō
diligebam rem malā. Et exponit ipam reꝫ

Alia lr̄a malā. **Faciētes ꝑuaricatiōes† odio**
t odiui **habui.** Intendite fratres mei. Si deam-
bulatis cum chꝛiſto in medio dom⁹ eius:
id eſt ſi vel in coꝛde veſtro bn̄ requieſcitis:
vel in ipa eccl'ia bonum iter carpitis in via
immaculata: nō eos tm̄ qui foris ſunt de-
betis odiſſe ꝑuaricatoꝛes: ſed ⁊ quoſcūqꝫ
intus inueneritis. Qui ſunt ꝑuaricatoꝛes?
Qui oderūt legem dei: qui audiūt illam: ⁊
nō faciūt: ꝑuaricatoꝛes dicunt̄. Facientes
ꝑuaricationē odio habe: repelle illos a te.
Sed odire debes ꝑuaricatoꝛes: nō hoies.
Unus hō ꝑuaricatoꝛ: videte qꝛ duo noia
habꝫ: homo ⁊ ꝑuaricatoꝛ. Hoiem deus fe
cit: ꝑuaricatoꝛem ipe hō fecit. Ama in illo
qꝺ deus fecit: ꝑſequere in illo qꝺ ipe ſibi fe
cit. Cū eni ꝑſecut⁹ fueris ꝑuaricatoꝛē ei⁹:
occidis qꝺ hō fecit: ⁊ liberat̄ qꝺ deus fec.
Faciētes ꝑuaricationē odio habui. **Nō
adheſit mihi coꝛ prauuꝫ.** Qꝺ eſt coꝛ
prauū? Coꝛ tuū. Qꝺ eſt coꝛ tuū? Coꝛ non
rectū. Qꝺ eſt coꝛ non rectū? Uide quod ē
coꝛ rectum: ⁊ ibi inuenis qꝺ eſt coꝛ non re-
ctum. Rectū coꝛ dicit̄ hoīs: q̄ omia q̄ vult
deus ipe vult. Intēdite. Oꝛat aliqs: vt ne
ſcio q̄d nō eueniat: oꝛat ⁊ nō ꝓhibet̄: pe-
tat q̄ntum pōt: ſed cōtra volūtatē ipi⁹ eue-
nit aliq̄d: ſubiūgat ſe volūtati dei: non reſi
ſtat volūtati magne: qꝛ ipe dn̄s ſic illud ex
ponit: oſtendēs infirmitatem noſtraꝫ in ſe
qn̄ paſſurus erat ait: Triſtis eſt aīa mea
vſqꝫ ad moꝛtē. Nō enim vere ille timebat
moꝛtē: qui in ptāte habebat ponendi aīaꝫ
ſuā: ⁊ in ptāte habebat iterū ſumēdi eam.
Et Paulus apoſtolus miles ipius: ſeruuſ
ipi⁹ clamat: Bonū certamen certaui: cur-
ſum conſūmaui: fidem ſuaui: de cetero re-
poſita eſt mihi coꝛona iuſticie: quā reddet
mihi dn̄s in illo die iuſtus iudex. Exultat
qꝛ moꝛitur⁹ eſt: ⁊ dn̄s eius ⁊ impatoꝛ eius
triſtis eſt qꝛ moꝛiturus eſt. Ergo melioꝛ ſer
uus q̄ꝫ dn̄s? Et vbi eſt qꝺ ait ipe domin⁹:
Sufficit ſeruo: vt ſit ſicut dn̄s eius: ſufficit
diſcipulo: vt ſit ſicut mgr̄ eius? Ecce foꝛti-
oꝛ eſt Paulus ventura moꝛte: ⁊ dn̄s triſt
eſt. Optabam inq̄t diſſolui: ⁊ eſſe cuꝫ chꝛi
ſto. Gaudet qꝛ diſſoluit̄: vt ſit cuꝫ chꝛiſto:
⁊ ipe chꝛiſtus triſtis eſt cum quo iſte futuꝛ
ſe eſſe letat̄. Sed quid erat illa vox: niſi ſo-
nus infirmitatis noſtre? Multi adhuc īfir
mi cōtriſtantur futura moꝛte: ſ; habeant re
ctum coꝛ: vitent moꝛtē q̄ntum poſſunt: ſed
ſi nō poſſūt: dicāt q̄ ipe dn̄s: nō ꝓpter ſe:
ſ; ꝓpter nos dixit. Quid eni dixit? Pat̄ ſi
fieri pōt trāſeat a me calix iſte. Ecce habes
volūtatem humanā exp̄ſſam. Uide iaꝫ re
ctuꝫ coꝛ: Uerū nō qꝺ ego volo: ſ; quod tu
vis pat̄. Si ḡ coꝛ rectū ſequit̄ deū: prauuꝫ
coꝛ reſiſtit deo. Aliq̄d illi contingat aduer
ſum: clamat: de⁹ quid tibi feci? Quid com
miſi? Quid peccaui? Se iuſtū vult videri:
deū iniuſtū. Quid tā prauū? Prauuꝫ eſt:
qꝛ toꝛtus eſt: ⁊ toꝛtā regulā putat. Coꝛrige
te: ⁊ inuenies rectuꝫ a quo te deprauaſti.
Ille iuſt⁹: tu iniuſt⁹: ⁊ ideo ꝑuerſus es: q̄a
hoiem iuſtū dicis: ⁊ deū iniuſtū: Queꝫ ho
minē iuſtū dixi? Teipm: Qn̄ eni dicis: q̄d
tibi feci: iuſtū te putas. Sꝫ reſpondeat tibi
de⁹: verū dicis mihi: nihil feciſti: omia eni
tibi feciſti. Si eni mihi aliquid feciſſes: bo
num feciſſes. Quicq̄d enim bene fit: mihi
fit: quia ex p̄cepto meo fit. Quicq̄d autem
mali fit: tibi fit: non mihi fit: quia non fecit
malus aliquid niſi ſibi: quia hoc non ego
iubeo. Tales quando videritis fratres
coꝛripite: arguite: coꝛrigite. Et ſi non po-
teſtis coꝛripere aut coꝛrigere: nollte cōſen-

tire: vt poſſitis dicere: Non adheſit mihi
Alia lra declinantem me malignū cor prauum. †Cū declinaret a me ma
lignus nō cognoſcebam. Quid eſt
non cognoſcebā? Nō approbabā: non lau
dabaȝ: nō mihi placebat. Cognoſcere enī
inuenimus ī ſcripturis aliqñ̄ dici ꝓ eo qđ
eſt placere nobis. Quid enī latet deuȝ fra
tres? Nūquid nouit iuſtoſ: ⁊ non nouit in-
iuſtos? Quid cogitas qđ ille neſciat? Non
dico q̄d facis: ſed q̄d cogitas quod ille ne
ſciat? Non dico q̄d cogitas: ſed q̄d cogita
turus es qđ nō ille ante viderit? Omnia ḡ
nouit deus: ⁊ tamen in fine: id eſt in iudi-
cio poſt miſericordiā de q̄buſdā dicit: In
illa die multi venturi ſunt ⁊ dicent: domīe
dn̄e in noīe tuo demonia eiecimus: in no-
mine tuo v̓tutes multas fecimus: in nomi
ne tuo manducauimus ⁊ bibimus. Et di-
cam illiſ: Diſcedite a me operarij iniq̄tat̄:
nō noui vos. Ille nō nouit aliquem? Sed
q̄d ē: nō noui vos? In regula mea nō vos
agnoſco. Noui enī regulam iuſticie mee:
nō illi cōgruitis: declinaſtis ab illa: diſtor-
ti eſtis. Ideo ⁊ hic dixit: non cognoſcebā.
Quid eſt: nō cognoſcebam? Nūquid for-
te quia malignus qñ̄ obuiam fit iuſto in vi
co anguſto dicit ſibi qđ eſt ſcriptuȝ in ſapi
entia Salomonis: Grauis eſt nobis etiaȝ
ad videndū: ⁊ mutat viam ne videat queȝ
nō vult? Sed q̄ꝫ multi ſunt maligni q̄s vi-
demus: ⁊ qui nos vident: ⁊ nō ſolum non
a nobis declinām̄t: ſed currunt ad nos: ⁊ ali
quādo iniq̄tates ſuas ꝑ nos impleri cupi-
unt. Plerūq̄ꝫ nobis contingit. Quomō ḡ
declinant? Declinat a te qui diſſimilis ē ti-
bi. Quid eſt declinat a te? Non te ſequit̄.
Quid eſt: nō te ſequitur? Non te imitatur.
Ergo cum declinaret a me malignus: id ē
cum mihi diſſimilis eſſet malignus: ⁊ vias
meas nollet imitari: nollet ſic viuere mali-
gnus quomō me illi ꝓpoſui: ad imitatiōeȝ
nō cognoſcebam. Quid eſt non cognoſce
bam? Non quia neſciebam: ſed q̄ꝛ non ap
Alia lra †ſecreto probabam. Detrahentem primo
ſuo †occulte: hunc ꝑſequebar. Ecce
ꝑſecutor bonus: nō hominis: ſed peccati.
Alia lra Supbo oculo ⁊ inſatiabili cor-
†ī hoc non edebam de†: huic non conueſcebar. Quid ē
nō conueſcebar? Non cum illo manduca-
bam. Attendat caritas veſtra: q̄ꝛ mirum
aliquid audituri eſtis. Si nō conueſcebat̄
cum illo: nō manducabat. Veſci enim mā
ducare eſt. Cur ḡ p̄mū ip̄m dn̄m inuenim⁹
manducaſſe cum ſupbis: ⁊ nō cum publi-

canis illis ⁊ peccatoribus? Nam ip̄i humi
les erant: cognoſcebāt enī̄ languorē ſuuȝ:
⁊ medicū requirebant. Cum ip̄is ſuperbis
phariſeis inuenimus illū mādücaſſe. Nā
ſuperbus q̄daȝ inuitauerat illū: ip̄e eſt cui
diſplicuit: q̄ꝛ mulier peccatrix que erat ī ci
uitate famoſa: acceſſit ad pedes dn̄i: ⁊ ait ī
corde ſuo: Hic ſi eſſ̄ȝ ꝓpha̅ ſciret q̄ mlīr illi
acceſſit ad pedeſ. Quia tal̓ erat mundicia
phariſeorū: vt nemo eos iniquus tāgeret:
ſi quis eos immūdus vel modice tetigiſſ̄ȝ:
exhorrebant: ne quaſi immūdos eos face-
ret tactus immūdus. At vbi peccatrix illa
que erat ī ciuitate famoſa acceſſit flere ad
pedes domini: ille cū videret eam dixit in
corde ſuo: Hic ſi eſſet ꝓpheta ſciret q̄ mu-
lier illi acceſſit ad pedes. Unde ſciebat q̄ꝛ
chriſtus neſciuit: niſi inde ſuſpicat⁹ eſt euȝ
neſciſſe: quia nō eam repulit? Quia ſi ipſe
eſſet repelleret a ſe. Dn̄s autem non ſolum
mulierem illā peccatricē nouerat: ſed et il-
lius ſupbi vulnera medic⁹ inſanabilia vi-
debat. Ait enī̄ cum audiſſet cogitanteȝ: vt
oſtenderet illū ſuperbū: Symō habeo ali
quid tibi dicere: Duo debitores erant cui
dam feneratori: vnus ei debebat quīqua-
ginta denarios: alius quingentos. Cū nō
haberent vnde redderēt: dimiſit ambob⁹.
Quis eum plus dilexit? Et ille cōtra ſe di-
xit ſentētiam: extorquente ſibi cōfeſſiōe ve
ritatis. Credo domīe quia cui plus dona-
uit. Et cōuerſus ad mulierem dixit Symo
ni. Vides iſtam mulierē? Intraui ī domū
tuam: aquam mihi ad pedes non dediſti:
iſta autē lachrymis rigauit pedes meos: ⁊
cetera que noſtis. Non opus eſt in alijs ꝓ
pter que ad teſtimoniū adhibuimus diu-
tius immorari. Iſte phariſe⁹ ſuperb⁹ erat:
conueſcebat̄ cuȝ illo deus. Quid eſt ergo
quod ait: Superbo oculo ⁊ inſatiabili cor
de huic non conueſcebar? Quid eſt: non
conueſcebar? Non cum illo manducabā.
Quomodo nobis proponit hec: quando
ip̄e non fecit? Ad imitationeȝ ſuā nos hor
tatur. Videmus eum cōuiuatum eſſe cum
ſupbis: quomō nos ꝓhibet ne cōuiuemur
cum eis? Nos quidem fratres ꝓpter corre
ptionem aliquā: tenemus nos etiam a fra-
tribus noſtris: ⁊ nō cum eis cōuiuamur vt
corrigantur. Cum extraneis potius conui
uamur cū paganis q̄ꝫ cuȝ his qui nobiſcū
erāt: ſi viderim⁹ eos male viuere vt erube
ſcant ⁊ corrigant̄: ſicut dicit apoſtoluſ. Si
q̄s non obaudit v̓bo noſtro ꝑ ep̄lam: hūc

notate: ⁊ nolite cõmiſceri cum eo: ⁊ non vt
inimicũ exiſtimetis: ſ; corripite vt fratrem.
Facim⁹ ſ; plerũq; ꝓpter medicinã: ⁊ tñ cũ
extraneis multis ⁊ cum impijs ſepe veſci-
mur. Quid ẽ hoc qđ ait: Supbo oculo et
inſatiabili corde: huic nõ ꝯueſcebar? Ha-
bet epulas ſuas cor pium: hʒ epulas ſuas
cor ſupbum. Nam ꝓpter cibos ipſos cor-
dis ſuperbi: ideo dixit: inſatiabili corde.
Cor ſupbum vñ paſcit? Si ſupbus eſt: in-
uidus eſt: aliter non põt. Supbia mr̃ ſinui-
dentie eſt: nõ põt niſi generare hanc: ⁊ cuʒ
illa ſp eſſe. Oĩs ḡ ſupbus inuidus eſt: ⁊ ſi
inuidus eſt: mal' alienis paſcit. Vñ dicit
apl's: Si mordetis ⁊ comeditis inuicẽ: vi-
dete ne ab inuicem cõſumamini. Videtis
ḡ comedentes: nolite his conueſci: fugite
male cõuiuiũ. Neq; eni ſe ſatiãt gaudẽdo
de mal' alienis: q̃ inſatiabili corde ſũt. Ca
ue ne capiaris in epul' eorũ laqueo diabo-
li. Cibis talibus paſcebant iudei qñ cruci
fixerũt dñm: Sed q̃ paſcebant tãq; de pe
na dñi: Naʒ ⁊ nos de cruce dñi paſcimur:
q̃ corpus ipſius mãducam⁹. Dicebãt eni
cũ viderẽt eum pendentẽ in cruce inſultã-
tes: q̃ inſatiabiles corde erãt. Dicebãt ḡ:
Si filius dei eſt deſcendat de cruce: alios
ſaluauit: ſe ſaluare non põt. Paſcebant ci
bo crudelitatis ſue: ⁊ ille paſcebat cibo mi
ſericordie ſue. Pat' inq̃t ignoſce ill': q̃ ne-
ſciunt q̃d faciũt. Illi ḡ habebãt alias epu
las: ille alias. Sed q̃d dictuʒ ſit de mẽſa ſu
perboꝝ: audite. Fiat mẽſa eorũ coraʒ ipſis
in muſcipulã: ⁊ in retributionẽ ⁊ in ſcanda
lum. Paſti ſunt: capti ſunt. Quomõ enim
aues ad muſcipulã: aut piſces ad hamum
ñ paſcũt: ſ; capiunt: ſic ⁊ ipſi. Hñt ergo im-
pij epulas ſuas: hñt pij epulas ſuas. Au-
di epulas pioꝝ. Beati q̃ eſuriũt ⁊ ſitiunt
iuſticiã: qm̃ ipſi ſaturabunt. Si ḡ pius pa-
ſcitur cibo iuſticie: ⁊ impius ſupbie: nõ mi
rum ſi inſatiabil' corde paſcit cibo iniquita
tis. Noli paſci cibo iniq̃tatis: ⁊ nõ tibi con
ueſcit ſupbus oculo ⁊ inſatiabilis corde.
Et vñ tu paſcebaris? Et q̃d te delectabat:
vbi ille tibi non conueſcebat? Oculi
mei ad fideles terre: inq̃t: vt †cõſide- Alia lr̃a †ſedeant
rent †hi mecũ. Dñs dicit: Oculi mei ſu †non habet
per fideles terre: vt ꝯſiderent hi mecuʒ: id
eſt vt mecũ ſederẽt. Quõ ſederẽt? Se debi
tis ſup duodeci thronos: iudicantes duo
deci trib⁹ iſr'. Iudicãt fideles t̃re: de q̃b⁹ dĩ:
Neſcitis q̃ angelos iudicabimus? Oculi
mei ſup fideles terre: vt ꝯſiderẽt hi mecũ.

Ambulans in via immaculata: hic
mihi miniſtrabat. Mihi ait: non ſibi.
Multi eñi miniſtrant euãgeliũ: ſ; ñ ſibi mi
niſtrant: q̃ ſua querunt: non q̃ Jeſu chri-
ſti. Quid eſt chriſto miñrare? Ea que chri
ſti ſunt querere. Eq̃dem qñ mali annunci-
ant euangeliũ: alij ꝓuantur: illi puniũtur.
Dictum eſt eni: Que dicunt facite: q̃ autẽ
faciũt: facere nolite. Non timeas ergo qñ
a malis audis euangeliũ. Ve illi q̃ ſibi mi
niſtrat: id eſt qui ſua ibi querit: tu chriſti ac
cipe. Ambulans in via immaculata: hic mi
hi miniſtrabat. Non habitauit in Alia lr̃a.
medio domus mee †faciẽs ſupbiã. †qui facit
Reuertere ad domuʒ illam: id eſt ad cor.
Non habitabat in corde meo faciẽs ſuper
biã. Nullus talis habitabat i corde meo:
reſiliebat enim inde. Nemo habitabat in
corde meo: niſi mitis ⁊ quietus: ſupbus nõ
illic habitabat. Non eniʒ habitabat i cor-
de iuſti iniuſtus. Sit a te iuſtus remot⁹: ne
ſcio quot milibus ⁊ manſionibus: ſimil' ha-
bitatis: ſi vnum cor habetis. Non habi-
tauit in medio domus mee faciẽs ſupbiã. Alia lr̃a
†Loquens iniqua non dixerit i cõ- †qui loquitur
ſpectu oculoꝝ meorum. Hec eſt via
immaculata: vbi intelligimus quando ad
nos veiat domin⁹. In matutinis i-
terficiebam omnes peccatores ter
re. Hoc obſcurum eſt: dignamini aduerte
re. Jam finis pſalmi eſt. In matutinis in-
terficiebam omẽs peccatores terre. Qua- Alia lr̃a
re? Ut† diſperdaʒ de ciuitate domi †vt diſpderem
ni omnes operantes iniquitates.
Sunt ergo in ciuitate dñi operantes iniq̃-
tatem: ⁊ quaſi parcit eis modo. Quare?
Quia miſericordie tempus eſt: ſed veniet
⁊ iudicij: quia ſic cepit pſalmus. Miſeri-
cordiam ⁊ iudiciũ cantabo tibi domie. Jã
enumerauit ſupi⁹: quia illi non adheſerũt
niſi boni. Mal' nõ adheſit: nec delectabat
epul' iniq̃tat' eorũ qui ſibi miniſtrabãt non
domio: id eſt ſua querebant. Et quaſi di-
ceretur illi: ⁊ vt quid tales i ciuitate tua tã
to tempe tolerasti? Tempus miſericordie
eſt. Quid eſt tempus miſcdie? Adhuc nõ-
dum reuelatũ eſt iudiciũ. Nox eſt: appare
bit dies: apparebit iudiciũ. Audi apoſto-
luʒ. Itaq; nolite ante tempus quicq; iudi
care. Quid eſt ante tempus? Ante diem.
Audi quia ante dieʒ dixerit: Donec veni-
at domi⁹: q̃ ⁊ illumiet abſcõdita tenebraꝝ:
⁊ manifeſtet cogitationes cordis: ⁊ tunc
laus erit vnicuiq; a deo. Nã mõ q̃diu nõ

vides coꝛ meū: ⁊ non video coꝛ tuū nox ē.
Neſcio q̇d ab hoīe petiſti nō accepiſti: cō/
temni te putas: ⁊ forte nō contemneris. Coꝛ
eni nō vides: ⁊ cito blaſphemas: in nocte
danda eſt tibi venia erranti. Diligit te hō
neſcio q̇s: ⁊ putas q꞉ odit te: aut odit te: et
putas q꞉ diligit te. Sꝫ q̇cūqꝫ ſit nox ē: noli
timere: pſume in chꝛiſto: in illo habeto di/
em. Non eſt q̇d mali de illo ſentias: q꞉ ſe/
curi ſum⁹: ⁊ certi ſumus: q꞉ falli nō poteſt:
amat nos: de nobis aūt inuicē nondū cer
ti ſumus. Deus eni nouit dilectionē nr̄am
inuicē. Nos aūt ſi diligimus nos inuicē:
q̇s videt qua diſpenſatiōe a nob̄ fiant iſta?
Quare nemo videt coꝛ? Quia nox ē. In
iſta nocte in qua temptatōes abūdant: q̄ſi
de ip̄a nocte dixit pſalmus: Poſuiſti tene
bꝛas: ⁊ facta eſt nox: in ea ptranſibunt oēs
beſtie ſilue. Catuli leonū rugientes vt ra/
piant: vt querant a deo eſcam ſibi. In no/
cte querūt eſcam catuli leonum. Qui ſunt
catuli leonū? Principū ⁊ ptātū aeris hui⁹
demones ⁊ angeli diaboli. Quō ſibi que/
runt eſcam? Qn̄ temptant. Sed q꞉ nō ac/
cedunt: niſi eis deus dederit ptātem: ideo
dictum ē: Querentes a deo eſcā ſibi. Pe/
tit Job temptandū. Qualē eſcā? Opulē
tam: pinguem: iuſtū dei: cui ip̄e deus teſti
moniū ꝓhibuit ⁊ ait: homo ſine q̄rela ver⁹
dei cultoꝛ fuit. Petiuit illū temptandū: q̄
rens a deo eſcā ſibi: ⁊ accepit tēptandū: ſꝫ
nō opprimendū: purgandū vō nō euerten
dum: aut forte nec purgandū: ſꝫ ꝓbandū.
Tamē ⁊ qui temptant aliq̄n tradūt occul/
to merito ſuo in man⁹ temptatoris: q꞉ tra/
diti ſunt forte in ꝯcupiās ſuas. Nam dia/
bolus nulli nocet: niſi acceperit poteſtatē
a deo. Sed qn̄? In nocte. Quid eſt in no/
cte? In iſto tp̄e. Cū aūt tranſierit nox: ⁊ ve
nerit dies: mittunt mali cum illo in ignem
eternū: iuſti vō in vitam eternā. Nullus il
lic erit temptatoꝛ: q꞉ nō ſunt illic catuli leo
num: q꞉ tranſacta eſt nox. Jō dn̄s diſcipu
lis ſuis ait: Hac nocte poſtulauit ſathanas
vexare vos ſicut triticū: ⁊ ego rogaui ꝓ te
Petre ne deficiat fides tua. Quid ē vexa
re ſic triticū? Quō ab hoīe triticū n̄ mādu/
catur: niſi p̄mo attritū vt panem faciat: ſic
neminē manducat diabolus: niſi p̄mo per
tribulationē euerterit: côterit vt māducet.
Tu aūt q̇ tribularis: ſi maneas granum:
nō ꝯturberis: nihil tibi côtingit. Quō bo/
ues triturant? Nūq̇d in ſolū triticū intrāt?
Simul mittunt cū tribula in area. Sꝫ nū/
q̇d timē luꝫ eſt tritico? Abſit: Nō côcidit:
niſi palea a tritico ſpoliet: ſuperfluit ⁊ ve/
niet ventilatio: ⁊ inueniet puram maſſam.
Quē inuenit: granū mittit in hoꝛreū ſuuꝫ:
⁊ aceruū palee côburet igni inextinguibi/
li. Vn̄ dixit h̄: Quia diem in ſpe habem⁹:
Dies nobis in chꝛiſto debet eſſe: nam q̄/
diu int̄ temptatiōes ſumus: nox ē. In iſta
nocte parcit de⁹ peccatoꝛib⁹: vt non illos
tollat. Flagellat illos temptatiōib⁹ vt coꝛ/
rigant: tolerat illos in ciuitate ſua. Puta/
mus ſp̄ tolerabit? Si ſp̄ miſericoꝛs eſt: nō eſt
iudiciū. Si aūt miſcd̄iam ⁊ iudiciū canta/
bo tibi dn̄e: nō parcit: tūc iudicabit. Sed
qn̄ iudicabit? Cum trāſierit nox. Jō dixit:
In matutinis interficiebā oēs peccatoꝛes
terre. Quid ē: in matutinis? Cuꝫ iam dies
venerit: nocte tranſacta. In matutinis in/
terficiebam oēs pctōꝛes terre. Quare eis
parcit vſqꝫ ad matutinū? Quia nox erat.
Quid eſt: nox erat? Quia tp̄s erat parcen
di. Parcebat: cū coꝛda hoīm eſſent occul
ta. Vides aliquē male viuere: toleras illū:
neſcis eni qualis erit: q꞉ nox eſt. Vtrū q̇ ho/
die male viuit: cras bn̄ viuat: ⁊ vtrū q̇ ho/
die bn̄ viuit: cras malus ſit. Nox eſt eni: ⁊
omēs tolerat deus: q꞉ longanimis ē. Tole
rat vt côuertant ad illū peccatoꝛes: Sed q̇
nō ſe coꝛrexerint in iſto tp̄e miſcd̄ie: interfi
cient. Et quare interficient? Vt diſpergāt
de ciuitate dn̄i: de ſocietate hieruſalē: de ſocie
tate ſanctoꝝ: de ſocietate eccl̄ie. Qn̄ autē
interficient? In matutinis. Quid ē: in ma
tutinis? Cum nox tranſacta fuerit. Quare
mō parcit? Quia tp̄us miſcd̄ie eſt. Quare
ſp̄ nō parcit? Quia miſcd̄iaꝫ ⁊ iudiciū can
tabo tibi dn̄e. Fratres nemo ſibi blādiat:
Interficiet oēs opantes iniq̇tatē. Inter/
ficiet eos chꝛiſtus in matutinis: ⁊ diſpdet
eos de ciuitate ſua. Sed mō cū tp̄s miſeri/
coꝛdie eſt: audiāt eum. Vbiqꝫ clamat ꝑ le
gem: ꝑ ꝓphetas: ꝑ pſalmos: ꝑ ep̄l̄as: ꝑ euā
gelia. Videte q꞉ nō tacet: q꞉ parcit: q꞉ ero/
gat miſcd̄iam: ſed cauete: quia vēturuꝫ eſt
iudicium.

Diui Aurelij Auguſtini Hipponenſis
epi: de centeſimo ⁊ vltimo ſecunde Quin
quagene pſalmo Tractat⁹ feliciť explicit.